J A Davison
3.ii.64.

ORATORES ATTICI

EX RECENSIONE

IMMANUELIS BEKKERI.

TOMUS TERTIUS.

ISAEUS, DINARCHUS, LYCURGUS, AESCHINES, DEMADES.

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS
GE. REIMERI
1823.

Lectori S. Ge. Reimer.

Oratores Atticos ab Immanuele Bekkero, viro mihi amicissimo, Oxonii edi coeptos quum magno pretio stare viderem, intellexi rem multis gratam et utilem facturum, si quis librum diu desideratum ita recuderet, ut minoris emi posset. Id ego etsi legibus nostris non vetabar, quae librorum extra Germaniam editorum tutelam non gerunt, tamen, quod an honestum esset dubitari posset, non fecissem, nisi coactus essem ab illis ipsis, qui officinae Oxoniensi praesunt, Delegatis Clarendonianis: qui, nulla unquam nec mea nec decessorum meorum iniuria lacessiti, recudenda Iliadis Heynianae editione minori, cuius post Weidmannos me esse dominum norant, damnum mihi ultro intulerunt, illatum ulla ratione sarcire noluerunt. Rectene id et se condigne fecerint viri amplissimi, Artium liberalium magistri, sanctarum Legum et sacrosanctae Theologiae doctores, ipsorum esto iudicium, iuris divini humanique procul dubio peritissimorum: mihi eos talionis imposuisse necessitatem nemo erit

quin fateatur. Qua ita usus sum ut, quem librum olim speraveram a me primo edi posse (vid. Catalog. nundin. Lips. a. 1817.) de eo ab aliis minus accurate edito mererer tum sphalmatis per idoneum hominem corrigendis tum varietate lectionis in eam formam redigenda, cuius exemplum propositum est in commentariis Platonicis meo prelo excusis. In notis autem codicum manuscriptorum digerendisque praefationibus quum multa invito editore mutata et turbata esse comperissem, editoris consilium, dudum mihi cognitum, quam operarum Oxoniensium temeritatem sequi malui. Vale.

Scrib. Berolini Idibus Septembr. a. 1823.

Ι Σ Α Ι Ο Σ.

ΓΕΝΟΣ ΙΣΑΙΟΥ. *)

Ἰσαῖος ὁ ῥήτωρ ἐγένετο κατὰ μέν τινας Ἀθηναῖος, κατὰ δέ τινας Χαλκιδεύς, πατρὸς δὲ Διαγόρου, μαθητὴς δὲ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους· ἤκμασε δὲ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ὁ κριτικός. λέγεται δὲ μειράκιον μὲν ὢν ἡδοναῖς σχολάζειν καὶ πότοις, καὶ λεπτῆς ἐσθῆτος ἀντιποιεῖσθαι καὶ συνεχῶς ἐρᾶν, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τοσοῦτον μεταβεβληκέναι τὴν πολιτείαν ὥσθ᾽ ἕτερον ἐξ ἑτέρου δοκεῖν. Διδύμος γοῦν ἐρωτήσαντος αὐτὸν εἰ ἡ δεῖνα καλὴ αὐτῷ φαίνεται, λέγεται εἰπεῖν „οὐκ οἶδα· τοὺς γὰρ τοιούτους ἀφῃρέ„θην ὀφθαλμούς." ταῦτα δέ φησι Φιλόστρατος ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν, οὐ πάντως περὶ τούτου λέγων Ἰσαίου· ἀμέλει γοῦν καὶ Ἀσσύριον αὐτὸν καλεῖ. ἄδηλος δὲ ὁ ἀκριβὴς τοῦ θανάτου αὐτοῦ χρόνος. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου πάνυ ἀκριβῶς ἐζήλωσεν, ὥστε μηδὲ ῥᾴδιον εἶναι διελεῖν τοὺς λόγους. ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ κοινωνία κατά τε τὴν λέξιν καὶ τὰ ἐνθυμήματα, κατὰ μὲν τὴν λέξιν ὅτι ἡ Λυσίου ἐστὶ καθαρὰ καὶ ἀκριβὴς καὶ σαφὴς καὶ κυρία καὶ σύντομος, ἔοικε δὲ κατὰ ταῦτα πάντα ἡ Ἰσαίου σχεδόν. διαφέρει δὲ ὅτι [τῇ μὲν Λυσίου] πολὺ τὸ ἀφελὲς καὶ τὸ ἠθικόν, καὶ ἡ χάρις μεγάλη· ἡ δὲ Ἰσαίου τεχνικωτέρα δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἀκριβεστέρα καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις· ὅσον γὰρ ὑπολείπεται [κατὰ τὴν χάριν], τοσοῦτον ὑπερέχει κατὰ τὴν δεινότητα. κατὰ μὲν οὖν τὴν λέξιν τοιαύτην εὑρήσομεν τὴν διαφοράν, κατὰ δὲ τὰ πράγματα ταύτην, ὅτι παρὰ Λυσίᾳ μὲν οὐ πολλὴν τὴν τέχνην εὑρήσομεν οὔτε ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν πραγμάτων οὔτε ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων, παρὰ δὲ Ἰσαίῳ πολλὴ τῆς τέχνης ἡ ἀκρίβεια. καὶ γὰρ προκατασκευαῖς χρῆται καὶ μερισμοῖς, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ. πολὺς δ᾽ ἐστὶν ἐν τῷ δικανικῷ, καὶ σχεδὸν μόνον τοῦτο ἤσκησεν. ἀμέλει γοῦν πηγή τις τῆς τοῦ Δημοσθένους ἐκαλεῖτο δεινότητος. αὕτη δὲ ἦν ἡ διαφορὰ Λυσίου καὶ Ἰσαίου, ὥστε Λυσίας μὲν ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων, Ἰσαῖος δὲ καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων ὕποπτος ἦν.

*) Isaei codices habui sex, ABLZ et Ambrosianos P (A. 99) et Q (D. 42). horum Ambrosianum priorem, utpote recentissimum, nonnisi ad primam orationem contuli: alter neque antiquior est, et Isaei solas habet primam et secundam, aliorum multa, patrum fragmenta, Lysiae ἐπιτάφιον, Gorgiae Helenam, Aristidis et Polemonis declamationes aliquot, Andocidis de Pace et adversus Alcibiadem orationes.

1.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. pag. Steph. 35.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀδελφιδοῖ Κλεωνύμου τελευτήσαντος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἔρχονται κατὰ γένος, καὶ τὰς διαθήκας, ἃς παρέχονται εἰς αὐτοὺς οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα καὶ Ποσείδιππον, γράψαι, ὡς ἀληθὲς ἦν, καὶ θεῖναι παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ὁμολογοῦντες Κλεώνυμον κατὰ τὴν πρὸς Δεινίαν τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν ὀργήν, ὕστερον δὲ ἐπιχειρήσαντα λῦσαι καὶ μεταπεμψάμενον τὸν ἀστυνόμον ἐξαίφνης [ἀποθανεῖν·] καὶ Πολύαρχον δὲ τὸν πάππον αὐτῶν, Κλεωνύμου δὲ πατέρα, προστάξαι, εἴ τι πάσχοι Κλεώνυμος, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ στάσις ὅρος διπλοῦς κατὰ ἀμφισβήτησιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ταῖς γενομέναις ἐξ ἀρχῆς διαθήκαις διισχυρίζονται, οἱ δ' ἀντιλέγοντες φασὶν ὅτι μετεκαλέσατο τὸν ἄρχοντα, ἵνα λύσῃ αὐτάς· καὶ τελευταῖον τοῖς παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.

Πολλὴ μὲν ἡ μεταβολή μοι γέγονεν, ὦ ἄνδρες, τελευτήσαντος Κλεωνύμου. ἐκεῖνος γὰρ ζῶν μὲν ἡμῖν κατέλιπε τὴν οὐσίαν, ἀποθανὼν δὲ κινδυνεύειν περὶ αὐτῆς πεποίηκε. καὶ τότε μὲν οὕτως ὑπ' αὐτοῦ σωφρόνως ἐπαιδευόμεθα, ὥστ' οὐδ' ἀκροασόμενοι οὐδέποτ' ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον, νῦν δὲ ἀγωνιούμενοι περὶ πάντων ἥκομεν τῶν ὑπαρχόντων· οὐ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν ἀλλὰ καὶ τῶν πατρῴων, ὀφείλειν ἐπὶ τούτοις
2 ἐκείνῳ φάσκοντες ἀργύριον. καὶ οἱ μὲν οἰκεῖοι καὶ οἱ προσήκοντες οἱ τούτων ἀξιοῦσιν ἡμᾶς καὶ τῶν ὁμολογουμένων ὧν Κλεώνυμος κατέλιπεν αὐτοῖς, τούτων ἰσομοιρῆσαι· οὗτοι δὲ εἰς τοῦτο ἥκουσιν ἀναισχυντίας, ὥστε καὶ τὰ πατρῷα προσαφελέσθαι ζητοῦσιν ἡμᾶς, οὐκ ἀγνο-

ΥΠΟΘ. 2. κατὰ τὸ γενος PZ. 3. καὶ om Q. φερόνικον PZ. 4. ἦν,] ἦν ABLPQZ. 7. ἀποθανεῖν om ABLPQZ. 8. πάσχει LP. 10. γινομέναις P. διαθήκαις] δίκαις LPZ. 11. δ' ἀντιλέγοντες] δὲ λέγοντες ABLPQZ. φησὶν A. μετεκαλέσαντο ABLPZ. 12. τοῖς om ABLPQZ. γενόμενος P. § 1, 2. κατέλιπε] κατέλυσε PZ. 3. οὐσίαν] ἀσίαν Z. αὐτοῖς B. 5. ἀκροασάμενοι pr A. 6. ἐπὶ] ἐπὶ τὸ PZ. 2, 1. ἐκείνῳ ABLQ, om PZ: ἐκεῖνον ς. ἀργύριον A, ἀργύριον (α) BL: ἀργύρια ς. 2. προσήκοντες ἐπὶ τούτοις οἱ ABQ. τούτῳ Z. 3. ἰσαμοιρίσαι ABQ.

οὔντες ὦ ἄνδρες τὸ δίκαιον, ἀλλὰ πολλὴν ἐρημίαν ἡμῶν
3καταγνόντες. σκέψασθε γὰρ οἷς ἑκάτεροι πιστεύον-
τες ὡς ὑμᾶς εἰσεληλύθαμεν. οὗτοι μὲν διαθήκαις ἰσχυ-
ριζόμενοι τοιαύταις, ἃς ἐκεῖνος διέθετο μὲν οὐχ ἡμῖν
ἐγκαλῶν ἀλλ' ὀργισθεὶς τῶν οἰκείων τινὶ τῶν ἡμετέρων,
ἔλυσε δὲ πρὸ τοῦ θανάτου, πέμψας Ποσείδιππον ἐπὶ
4τὴν ἀρχήν· ἡμεῖς δὲ γένει μὲν ἐγγυτάτω προσήκοντες,
χρώμενοι δὲ ἐκείνῳ πάντων οἰκειότατα, δεδωκότων δ'
ἡμῖν καὶ τῶν νόμων κατὰ τὴν ἀγχιστείαν καὶ αὐτοῦ τοῦ
Κλεωνύμου διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ, ἔτι δὲ
Πολυάρχου τοῦ πατρὸς Κλεωνύμου, πάππου δ' ἡμε-
τέρου, προστάξαντος, εἴ τι πάθοι Κλεώνυμος ἄπαις,
5ἡμῖν δοῦναι τὰ αὐτοῦ. τοσούτων τοίνυν ἡμῖν ὑπαρχόντων
οὗτοι, καὶ συγγενεῖς ὄντες καὶ οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχον-
τες, οὐκ αἰσχύνονται καταστήσαντες ἡμᾶς εἰς ἀγῶνα
περὶ τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν ἦν ἀμφισβητῆσαι καὶ τοῖς
6μηδὲν προσήκουσιν. Οὐχ ὁμοίως δέ μοι δοκοῦμεν, ὦ ἄν-
δρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὅτι
ἀδίκως κινδυνεύω, τοῦθ' ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τῶν πα-
ρόντων κακῶν, ἀλλ' ὅτι ἀγωνίζομαι πρὸς οἰκείους, οὓς
οὐδ' ἀμύνεσθαι καλῶς ἔχει· οὐ γὰρ ἂν ἐλάττω συμφο-
ρὰν ἡγησαίμην κακῶς ποιεῖν τούτους ἀμυνόμενος, οἰκεί-
7ους ὄντας, ἢ κακῶς παθεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τούτων· οὗτοι
δ' οὐ τοιαύτην ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ' ἥκουσιν ἐφ' 36
ἡμᾶς καὶ τοὺς φίλους παρακαλέσαντες καὶ ῥήτορας
παρασκευασάμενοι καὶ οὐδὲν ἀπολείποντες τῆς αὑτῶν
δυνάμεως, ὥσπερ ὦ ἄνδρες ἐχθροὺς τιμωρησόμενοι, καὶ
8οὐκ ἀναγκαίους καὶ συγγενεῖς κακῶς ποιήσοντες. τὴν

v. 1. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ Z. ἐρημίαν ἡμῶν A: ἡμῶν ἐρημίαν ς. 3, 3. κεῖνος Q. διέθετο μὲν] δὴ ὑπέθετο μὲν ABL, μὲν ὑπέθετο δὴ PZ. 5. ποσίδιππον P. 4, 2. οἰκειοτάτω Q. 3. καὶ τῶν νόμων om PZ. 5. *Πολυάρχου* ABLPZ, λυάρχου Q. Reiskius *Πολιάρχου*. 6. πάθη[οι] Q. 5, 2. οὗτος BLPZ. 3. ἀγῶνάς Q. 6, 4. οἰκείους] ἀλλήλους P. 5. ἀμύνασθαι Q. 6. ἡγησαίμην ABLPQZ. 7, 2. τὴν om P. 3. ὑμᾶς P. 4. ἀπολείπονται Q, ἀπολιπόντες Reiskius. 5. ἐχθροὺς] τοὺς ἐχθροὺς ς. 8, 1. καὶ om Z. κακοὺς ABLPZ.

μὲν οὖν τούτων ἀναισχυντίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν
ἔτι μᾶλλον γνώσεσθε, ἐπειδὰν πάντων ἀκούσητε· ὅθεν δ᾽
οἶμαι τάχιστ᾽ ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν,
ἐντεῦθεν ἄρξομαι διδάσκειν.
9 Δεινίας γὰρ ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφὸς ἐπετρόπευσεν
ἡμᾶς, θεῖος ὢν ὀρφανοὺς ὄντας. Κλεωνύμου δ᾽ οὗτος, ὦ
ἄνδρες, διάφορος ὢν ἔτυχεν. ὁπότερος μὲν οὖν αὐτῶν ἦν
τῆς διαφορᾶς αἴτιος, ἴσως οὐκ ἐμὸν ἔργον ἐστὶ κατηγορεῖν·
πλὴν τοσοῦτόν γε ἂν δικαίως αὐτοῖς ἀμφοτέροις μεμψαί-
μην, ὅτι καὶ φίλοι τέως ὄντες καὶ προφάσεως οὐδεμιᾶς
γενομένης ἐκ λόγων τινῶν οὕτως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἔχ-
10 θραν ἀνείλοντο. ὅτι γοῦν ἐκ ταύτης τῆς ὀργῆς Κλεώνυ-
μος ταύτας ποιεῖται τὰς διαθήκας, οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ὡς
ὕστερον ἐσώθη, ἔλεγεν, ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἐπιτροπευομένους
ὑπὸ Δεινίου, καὶ δεδιὼς μὴ τελευτήσειεν αὐτὸς ἔτι παῖ-
δας ἡμᾶς καταλιπὼν καὶ τῆς οὐσίας ἡμετέρας οὔσης γέ-
νοιτο κύριος Δεινίας· ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι τὸν ἔχθιστον
τῶν οἰκείων ἐπίτροπον καὶ κύριον τῶν αὑτοῦ καταλιπεῖν,
καὶ ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα τοῦτον, ἕως ἡμεῖς ἡβή-
11 σαιμεν, ᾧ ζῶν διάφορος ἦν. ταῦτα διανοηθεὶς ἐκεῖνος, εἴτ᾽
ὀρθῶς εἴτε μή, τὰς διαθήκας ταύτας διέθετο. καὶ εὐθὺς
ἐρωτῶντος τοῦ Δεινίου παραχρῆμα εἴ τι ἡμῖν ἢ τῷ πατρὶ
ἐγκαλεῖ τῷ ἡμετέρῳ, ἀπεκρίνατο πάντων τῶν πολιτῶν
ἐναντίον ὅτι οὐδὲν πονηρὸν ἐγκαλεῖ, καὶ ἐμαρτύρησεν ὡς
ὀργιζόμενος ἐκείνῳ καὶ οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος ταῦτα δι-
έθετο. πῶς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, κακῶς ποιεῖν
12 ἡμᾶς ἐβουλήθη τοὺς μηδὲν αὐτὸν ἠδικηκότας; ὕστερον
δὲ τούτων, ἃ μέγιστον ὑμῖν τεκμήριον ὅτι οὐδὲ ταῦτα
ἔπραξεν ἡμᾶς βλάπτειν βουλόμενος· τελευτήσαντος γὰρ
Δεινίου καὶ τῶν πραγμάτων ἡμῖν πονήρως ἐχόντων οὐδὲ

v, 2. ἀκούσετε Q. 3. μαθεῖν ὑμᾶς Q. 9, 1. ἐπετρόπευεν PZ. 6. καὶ post ὅτι om PZ. 7. ἔχθρας ς. 10, 1. ὀργῆς] ἀρχῆς Q. ante Κλεώνυμος cum ABQ omisi ὁ. 4. καὶ om PZ. 7. τῶν αὑτοῦ om Q. 8. αὐτῷ] αὐτὸν LPZ. τούτων PZ. 11, 4. ἐγκαλεῖ om Q. 12, 1. ἠβουλήθη ς. ἀδικήσαντας Q. 2. ἡμῖν ABLPQZ. 4. πονήρως ἡμῖν Q.

περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδενὸς ἐνδεεῖς ὄντας, ἀλλ' αὐτοὺς μὲν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος ἐπαίδευε, τὴν δ' οὐσίαν ἀφελέσθαι τῶν χρήστων ἐπιβουλευσάντων ἔσωσεν ἡμῖν, ἐπεμελεῖτό τε ὁμοίως τῶν ἡμετέρων ὥσπερ τῶν αὑτοῦ
13 πραγμάτων. καίτοι χρὴ θεωρεῖν αὐτοῦ τὴν ἔννοιαν ἐκ τούτων τῶν ἔργων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν διαθηκῶν, καὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι μὴ τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖσιν, ἐν οἷς ἅπαντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν, ἀλλ' ἀφ' ὧν ὕστερον φανερὰν αὑτοῦ τὴν διάνοιαν ἐποίησεν. ἔτι γὰρ μᾶλλον ἐν τοῖς τε-
14 λευταίοις ἐδήλωσεν ὡς εἶχε πρὸς ἡμᾶς. ἤδη γὰρ ἀσθενῶν ταύτην τὴν νόσον ἐξ ἧς ἐτελεύτησεν, ἐβουλήθη ταύτας τὰς διαθήκας ἀνελεῖν καὶ προσέταξε Ποσειδίππῳ τὴν ἀρχὴν εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ εἰσήγαγεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ Κλεώνυμος πάλιν ἐς τὴν ὑστεραίαν Διοκλεῖ καλέσαι τοὺς ἄρχοντας προσέταξε· καὶ οὐχ οὕτως [ὡς ἀσθενῶν] διακείμενος, ἀλλ' ἔτι πολλῶν οὐσῶν ἐλπίδων ἐξαπίνης τῆς νυκτὸς ταύτης ἀπέθανεν.

15 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας ὡς οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλὰ Δεινίᾳ πολεμῶν ταύτας τὰς διαθήκας διέθετο, ἔπειτα ὡς ἐκείνου τελευτήσαντος ἐπεμελεῖτό τε τῶν ἡμετέρων ἁπάντων, καὶ αὐτὸς ἐπαίδευεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος, πρὸς δὲ τούτοις ὡς Ποσείδιππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν ἀστυνόμον, οὗτος δ' οὐ μόνον αὐτὸν οὐκ εἰσεκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθόντα ἐπὶ τὴν
16 θύραν Ἀρχωνίδην ἀπέπεμψεν. Ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μαρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἔτι τοίνυν ὡς οἱ τούτων φίλοι καὶ Κηφίσανδρος

v. 3. χρηστῶν ABLPQZ: χρημάτων ς. 13, 1. αὐτοῦ τὴν] τὴν αὐτοῦ Q. 14, 2. ἠβουλήθη ς. 3. Ποσειδίππῳ ἐπὶ τὴν ς. 5. ἀνέπεμψεν ABLPQZ. 6. ἐς ABLPZ: εἰς ς. 8. ὡς ἀσθενῶν deleverim. 9. ἀπέθανε] ἐτελεύτησε Q. 15, 1. οὖν om LPZ. 5. τὴν add AQ. ἑαυτοῦ Q: om PZ. 6. τοῦ ἀστυνόμου LPZ. cf. Valcken. ad Herodot 7, 15. 7. αὐτὸν] αὐτὸς ABLPZ. ἐλθόντας ABL. 16, 1. ἀρχονίδην ABLPQZ. suspectum nomen etiam Ionesio. 4. ἔτι] ὅτι PZ. τοίνυν] τούτων Q. ὡς add AQ.

ἠξίουν νείμασθαι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τρίτον μέρος ἡμᾶς ἔχειν ἁπάντων τῶν Κλεωνύμου, καὶ τούτων μοι κάλει τοὺς μάρτυρας. 37

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, πᾶσι τοῖς τῶν κλήρων ἀμφισβητοῦσιν, ὅταν ἀποφήνωσι σφᾶς αὐτοὺς ὥσπερ ἡμεῖς καὶ τῷ γένει προτέρους ὄντας καὶ τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, περίεργον εἶναι τοὺς ἄλλους λόγους λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τούτων οὐδέτερον ἔχοντες οὕτω τολμῶσι τῶν οὐ προσηκόντων ἀμφισβητεῖν καὶ ψευδεῖς παρασκευάζονται λόγους, βούλομαι βραχέα καὶ περὶ
18 τούτων αὐτῶν εἰπεῖν. ἰσχυρίζονται γὰρ ταῖς διαθήκαις, λέγοντες ὡς Κλεώνυμος μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν οὐ λῦσαι βουλόμενος αὐτὰς ἀλλ' ἐπανορθῶσαι καὶ βεβαιῶσαι σφίσιν αὐτοῖς τὴν δωρεάν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖσθε τὰς διαθήκας τὰς μετ' ὀργῆς γενομένας πότερα εἰκός ἐστι βουληθῆναι Κλεώνυμον ἀνελεῖν, ἐπειδὴ πρὸς ἡμᾶς οἰκείως ἔσχεν, ἢ σκοπεῖν ὅπως ἔτι βεβαιότερον ἡμᾶς ἀποστερήσειε τῶν
19 αὐτοῦ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κἀκείνων ὧν ἂν ὀργισθέντες τοὺς οἰκείους ἀδικήσωσιν ὕστερον μεταμέλει· οὗτοι δὲ ἐκεῖνον ἀποφαίνουσιν, ἐν ᾧ πρὸς ἡμᾶς οἰκειότατα διέκειτο, μᾶλλον βεβαιοῦν τὴν διαθήκην βουλόμενον, ἣν ὀργιζόμενος ἐποιήσατο. ὥστ' εἰ καὶ ἡμεῖς ὁμολογήσομεν ταῦτα καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πιστεύσετε, ἐνθυμεῖσθε ὅτι παράνοιαν αὐτοῦ
20 τὴν μεγίστην οὗτοι κατηγοροῦσι. τίς γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης μανία μείζων, ἢ τότε μὲν ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν ἔτυχεν, ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν τε καὶ διατίθεσθαι τοιαύτας διαθήκας, ἐξ ὧν οὐκ ἐκεῖνον ἐτιμωρεῖτο ἀλλὰ τοὺς οἰκειοτάτους ἠδίκει· νυνὶ δὲ χρώμενος ἡμῖν καὶ περὶ πλείστου ποιούμενος ἁπάντων, μόνους ἐβουλήθη τοὺς ἀδελφιδοῦς,

v. 1. ἠξίου Q. 3. τοὺς om AQ. 17, 1. τὸν κλῆρον Q. 4. λόγους om P. 5. ἐπειδὴ ABLPZ: ἐπεὶ ς. τούτων] οἱ τούτων ς. 6. οὐ προσηκόντων] ἀπροσηκόντων Z. 18, 5. γινομένας ABLPZ. 7. ἔτι add AQ. 19, 2. μεταμέλλει L. 6. πιστεύσοιτε ABLPQZ. οὗτοι τὴν μεγίστην αὐτοῦ Q. 20, 2. μανίας Z. ὢν] ἦν Q. 6. ἀδελφιδοὺς ς.

ὡς οὗτοί φασιν, ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τίς
ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, τοιαῦτα περὶ τῶν αὑτοῦ βουλεύ-
21 σαιτο; ὥστ' ἐκ τούτων τῶν λόγων ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν δι-
άγνωσιν πεποιήκασι περὶ αὑτῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τὰς
διαθήκας βουλόμενος μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν, ὥσπερ
ἡμεῖς φαμέν, οὐδεὶς ἔνεστι τούτοις λόγος· εἰ δ' οὕτω
παραφρονῶν ἔτυχεν ὥσθ' ἡμᾶς [ἀεὶ] περὶ ἐλαχίστου
ποιεῖσθαι τοὺς γένει πρωτεύοντας καὶ χρωμένους αὐτῷ
πάντων οἰκειότατα, δικαίως ἂν δήπου τὰς τοιαύτας δι-
22 αθήκας ἀκύρους ποιήσαιτε. Ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε ὅτι
φάσκοντες καλεῖν τὴν ἀρχὴν Κλεώνυμον, ἵνα βεβαιώσῃ
τὴν αὑτῶν δωρεάν, προσταχθὲν αὐτοῖς οὐκ ἐτόλμησαν
εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ
τὴν θύραν ἀπέπεμψαν. καὶ δυοῖν τοῖν ἐναντιωτάτοιν θά-
τερα μέλλοντες, ἢ τὴν οὐσίαν ἕξειν βεβαιοτέραν ἢ ἐκείνῳ
μὴ ποιήσαντες ἀπεχθήσεσθαι, τὴν ἀπέχθειαν εἵλοντο
23 μᾶλλον ταύτης τῆς δωρεᾶς. καίτοι πῶς ἂν ἕτερα τούτων
γένοιτο ἀπιστότερα; τοὺς μὲν τηλικαῦτα μέλλοντας ἐκ
τοῦ πράγματος κερδαίνειν, ὥσπερ ζημιωθησομένους, φυ-
λάξασθαι τὴν διακονίαν, Κλεώνυμον δ' ὑπὲρ τῆς τούτων
ὠφελείας τοσαύτην ποιήσασθαι σπουδὴν ὥστε Ποσειδίππῳ
μέν, ὅτι κατημέλησεν, ὀργισθῆναι, Διοκλέους δὲ ταῦτα
24 πάλιν ἐς τὴν ὑστεραίαν δεηθῆναι; Εἰ γὰρ δή, ὦ ἄνδρες,
ὡς οὗτοί φασιν, ἐν ταῖς νῦν γεγραμμέναις διαθήκαις ἔδω-
κεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, καὶ τοῦτ' ἄξιον εἶναί μοι δοκεῖ θαυ-
μάζειν, ὅ τί ποτε ἐπανορθώσας κυριωτέρας αὐτὰς ἡγοῖτ'
ἂν ποιῆσαι· τοῖς γὰρ ἄλλοις οὗτος ὅρος ἐστίν, ὦ ἄνδρες,
25 τῶν δωρεῶν. Ἔτι δὲ καὶ εἴ τι προσγράψαι τούτοις ἐβού-
λετο, διὰ τί οὐκ ἐν ἑτέρῳ γράψας αὐτὰ γραμματείῳ

v. 1. ποιῆσαι] εἶναι ς. 2. ἑαυτοῦ Z. 21, 1. ἡμῖν ABLPQZ. 4. τοιούτοις Q. 5. ἀεὶ om Q. 6. ποιεῖν Q. 7. δι-καίους Z. 22, 1. ποιήσαιτε] ποιήσετε Q, ποιήσητε ς. 2. Κλεώνυμον] τὸν κλεώνυμον Q. 4. προσαγαγεῖν P. 6. ἢ ἐκεῖνο AB, ἢ ἐκείνω Q. ceteri cum ς et haec om et quae sequuntur ad illa Menecleae extrema (§ 48) ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς ἀφῖκται. om et Burneianus 96. B. e. 24, 1. εἰς Q. 25, 1. ἐβάλετο Q.

κατέλιπεν, ἐπειδὴ τὰ γράμματα παρὰ τῶν ἀρχόντων
οὐκ ἐδυνήθη λαβεῖν; ἀνελεῖν μὲν γὰρ ὦ ἄνδρες οὐχ οἷός
τ' ἦν ἄλλο γραμματεῖον ἢ τὸ παρὰ τῇ ἀρχῇ κείμενον·
γράψαι δ' ἐξῆν εἰς ἕτερον εἴ τι ἐβούλετο, καὶ μηδὲ τοῦθ'
26 ἡμῖν ἀμφισβητήσιμον ἐᾶν. Εἰ τοίνυν καὶ τοῦτο συγ-
χωρήσαιμεν, ὡς ἐκεῖνος ἐπανορθῶσαι τὰς διαθήκας ἐβού-
λετο, πᾶσι δήπου φανερὸν ὑμῖν ἐστὶν ὅτι οὐκ ὀρθῶς αὐτὰς
ἔχειν ἡγεῖτο. καίτοι σκοπεῖτε καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀναι-
σχυντίαν αὐτῶν, οἵτινες ταύτας τὰς διαθήκας ἀξιοῦσιν εἶ-
ναι κυρίας, ἃς ὁμολογοῦσι μηδ' αὐτὸν τὸν διαθέμενον
ταῦτα ὀρθῶς ἔχειν ἡγεῖσθαι, καὶ πείθουσιν ὑμᾶς ἐναν-
τία καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῇ τοῦ τετελευ-
27 τηκότος γνώμῃ ψηφίσασθαι. Ἔτι τοίνυν τούτων ἁπάν-
των ἀναιδέστατος τῶν λόγων ἐστίν, ὅταν τολμῶσι λέγειν
ὡς Κλεώνυμος οὐδὲν ἡμᾶς τῶν αὑτοῦ λαβεῖν ἐβούλετο.
καίτοι, ὦ ἄνδρες, τίνας ἂν ἄλλους ταῦτα ἔχειν ἐβουλήθη
μᾶλλον ἢ τούτους, οὓς καὶ ζῶν ἐκ τῶν αὑτοῦ πλεῖστα
28 τῶν οἰκείων ὠφέλει; Πάντων δ' ἂν εἴη θαυμασιώτατον,
εἰ Κηφίσανδρος μὲν ὁ τούτων οἰκεῖος δίκαιον ἡγεῖτο εἶναι
μέρος ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν τῆς οὐσίας, Κλεώνυμος δ' ὃς
ἦν ἡμῖν οἰκειότατος καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ
λαβὼν ἐθεράπευε καὶ ἐπεμελεῖτο τῶν ἡμετέρων ὥσπερ τῶν
αὑτοῦ πραγμάτων, οὗτος μόνος ἐβούλετο ἡμᾶς ἀκλήρους
29 εἶναι τῶν αὑτοῦ. καὶ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύσειεν εὐνουστέ-
ρους καὶ μετριωτέρους τοὺς ἀντιδίκους ἡμῖν εἶναι τῶν οἰ-
κειοτάτων; κἀκεῖνον μέν, ᾧ καὶ ἀναγκαῖον εὖ ποιεῖν
ἡμᾶς καὶ αἰσχρὸν ἡμῶν ἀμελῆσαι, μηδὲν τῶν αὑτοῦ
ἡμῖν δοῦναι· τούτους δὲ οἷς οὔτ' ἀνάγκη ἐστὶν οὔτ' αἰ-
σχύνην οὐδεμίαν φέρει, τῶν οὐ προσηκόντων, ὥς φασίν,
ἡμῖν μεταδιδόναι; Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὦ ἄνδρες πολλὴν
ἀπιστίαν ἔχει.

v. 1. κατέλειπεν B et pr A. 2. μὲν om AB. 26, 3. ἡμῖν A. 4. τὴν] καὶ τὴν Q. 7. ἡμᾶς BQ. 8. καὶ ante τοῖς add Q. 27, 3. ἐβούλετο B. 4. ἠβουλήθη Q et pr A, ἐβουλήθη B. 5. μᾶλλον om Q. ζῶν] τῶν Q. 28, 4. οἰκίαν τὴν] οἰκειότητα Angelus Maius. αὑτοῦ B. 29, 3. κἀκεῖνον] ἢ ἐκεῖνον Maius. 5. δοῦναι ἡμῖν Q.

30 Ἔπειτα, εἰ μὲν καὶ νῦν οὕτω πρὸς ἀμφοτέρους ἡμᾶς
ἔχων ἐτελεύτησεν, ὥσπερ ὅτε τὰς διαθήκας ταύτας ἐποι-
ήσατο, εἰκότως ἄν τις ὑμῶν πιστεύσαι τοῖς λόγοις τοῖς
τουτωνί· νυνὶ δὲ πᾶν τοὐναντίον εὑρήσετε. τότε μὲν γὰρ
ἔτυχε Δεινίᾳ, ὃς ἡμᾶς ἐπετρόπευε, διάφορος ὢν ἡμῖν τε
οὔπω χρώμενος τούτοις τε ἅπασιν ἐπιτηδείως διακεί-
μενος· νῦν δὲ τούτων μέν τισι διάφορος ἐγένετο, ἡμῖν δὲ
31 πάντων ἐχρῆτο οἰκειότατα. καὶ ἐξ ὧν μὲν αὐτῷ πρὸς
τούτους ἐγένετο ἡ διαφορά, περίεργόν ἐστι λέγειν· σημεῖα
δ' ὑμῖν ἐρῶ μεγάλα, περὶ ὧν καὶ μάρτυρας ἕξω παρα-
σχέσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ θύων τῷ Διονύσῳ, καὶ τοὺς
οἰκείους ἅπαντας καλέσας καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν
πολλούς, Φερένικον οὐδαμοῦ παρεστήσατο. ἔπειτα μικρὸν
πρὶν τελευτῆσαι βαδίζων εἰς Πάνορμον μετὰ Σίμωνος,
32 καὶ συντυχὼν αὐτῷ, προσειπεῖν οὐκ ἐτόλμησεν. ἔτι δὲ
πρὸς τούτοις πυνθανομένου τὴν διαφορὰν τοῦ Σίμωνος τήν
τ' ἔχθραν διηγήσατο, καὶ προσηπείλησεν ὅτι δηλώσοι ποτ'
ἂν τούτῳ ὡς διάκειται πρὸς αὐτόν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω,
κάλει μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 Οἴεσθε οὖν, ὦ ἄνδρες, τὸν οὑτωσὶ πρὸς ἑκατέρους ἡμᾶς
διακείμενον ἡμῖν μέν, οἷς οἰκειότατα ἐχρῆτο, οὕτω ποιεῖν
ὅπως μηδὲ λόγον ὑπολείψει, τούτοις δέ, ὧν τισὶ καὶ
διάφορος ἦν, σκοπεῖν ὅπως ἅπασαν βεβαιώσει τὴν οὐ-
σίαν; καὶ τούτους μὲν νῦν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι
ταύτης ὑπούσης τῆς ἔχθρας, ἡμᾶς δὲ τοσαύτης οἰκειότητος
καὶ φιλίας γενομένης πειρᾶσθαι μᾶλλον κακῶς ποιεῖν;
34 Ἀλλ' ἔγωγε, εἰ κατηγορεῖν ἐβούλοντο τῶν διαθηκῶν ἢ
τοῦ τετελευτηκότος, οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν ἄλλο πρὸς ὑμᾶς

30, 2. ταύτας om Maius. 3. πιστεύση Maius. 4. νῦν Maius. 6. οὔπω Maius: libri οὕτω. 31, 3. ἡμῖν AB. περὶ — παρασχέσθαι om Maius. 32, 3. δηλώσει AB. 6. ΜΑΡΤΥΡΕΣ om ABQ. 33, 1. ἡμᾶς] ἡμῶν Q. 3. ὅπως Q, ὥστε AB. ὑπολείψειν AB. 4. ἦν om Q. βεβαιώση Q. οὐσίαν] ἔχθραν Q. 5. νῦν om Q. 7. γινομένης Q.

εἶπον, οἵ γε τὰς μὲν διαθήκας ἀποφαίνουσιν οὔτ᾽ ὀρθῶς ἐχούσας οὔτ᾽ ἀρεσκούσας τῷ διαθεμένῳ, τοῦ δὲ τοσαύτην μανίαν κατηγοροῦσιν, ὥστε φασὶν αὐτὸν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τοὺς αὐτῷ διαφερομένους ἢ τοὺς οἰκείως χρωμένους, καὶ οἷς μὲν ζῶν οὐ διελέγετο ἅπασαν δοῦναι τὴν οὐσίαν, τοὺς δ᾽ οἰκειότατα κεχρημένους οὐδὲ πολλο-
35στοῦ μέρους ἀξιῶσαι. ὥστε τίς ἂν ὑμῶν ταύτας εἶναι κυρίας τὰς διαθήκας ψηφίσαιτο, ἃς ὁ μὲν διαθέμενος ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐχούσας ἀπεδοκίμασεν, οὗτοι δ᾽ ἔργῳ λύουσιν ἐθέλοντες ἡμῖν ἰσομοιρῆσαι τῆς οὐσίας, πρὸς δὲ τούτοις ἡμεῖς ὑμῖν ἀποφαίνομεν ἐναντίας οὔσας καὶ τῷ νόμῳ καὶ τοῖς δικαίοις καὶ τῇ τοῦ τετελευτηκότος διανοίᾳ;

36 Οἶμαι δ᾽ ὑμᾶς τὸ περὶ ἡμῶν δίκαιον σαφέστατ᾽ ἂν παρ᾽ αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι. εἰ γάρ τις αὐτοὺς ἔροιτο διὰ τί ἀξιοῦσι κληρονόμοι γενέσθαι τῶν Κλεωνύμου, τοῦτ᾽ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν, ὅτι καὶ γένει ποθὲν προσήκουσι καὶ ἐκεῖνος αὐτοῖς χρόνον τινὰ ἐπιτηδείως διέκειτο. οὐκ ἂν ἄρα ὑπὲρ ἡμῶν μᾶλλον ἢ ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν εἶεν εἰρηκό-
37τες; εἴτε γὰρ διὰ τὴν τοῦ γένους ἀγχιστείαν δεῖ γενέσθαι τινὰς κληρονόμους, ἡμεῖς ἐγγυτέρω γένει προσήκομεν· εἴτε διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν, ἴσασιν αὐτὸν ἅπαντες ἡμῖν οἰκειότερον διακείμενον. ὥστ᾽ οὐ χρὴ παρ᾽ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι τὸ δί-
38καιον. Πάντων δ᾽ ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τοῖς μὲν ἄλλοις ψηφίζοισθε, ὅταν θάτερα τούτων ἀποφαίνωσι σφᾶς αὐτούς, ἢ γένει προτέρους ὄντας ἢ τῇ φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, ἡμᾶς δ᾽ οἷς ἐστὶν ἀμφότερα ταῦτα παρὰ πάντων ὁμολογούμενα, ἀξιώσετε μόνους ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἐκείνου.

v. 1. οἵ γε] οἵ τε Q. διαθήκας μὲν AB. 2. τοσαύτην τὴν μανίαν Maius. 3. αὐτὸν] αὐτῷ A. 4. διαφέροντας Q. 6. οἰκειότατα κεχρημένους] libri οἰκειότητα κεκτημένους, Maius οἰκειότητος κεκτημένους. 35, 1. κυρίας εἶναι ψηφίσαιτο τὰς διαθ. Q. 36, 1. ἡμῶν] ἡμᾶς Q. 5. Maius ἐκείνοις. ἂν Maius: libri οὖν. 38, 2. θάττερα A, θἄτρα Q. Maius ἀποφήνωσι. 3. τὸν om Q.

39 Καὶ εἰ μὲν Πολύαρχος ὁ πατὴρ ὁ Κλεωνύμου, πάπ-
πος δ' ἡμέτερος, ζῶν ἐτύγχανε καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεὴς
ὤν, ἢ Κλεώνυμος ἐτελεύτησε θυγατέρας ἀπορουμένας κα-
ταλιπών, ἡμεῖς ἂν διὰ τὴν ἀγχιστείαν καὶ τὸν πάππον γη-
ροτροφεῖν ἠναγκαζόμεθα καὶ τὰς Κλεωνύμου θυγατέρας
ἢ λαβεῖν αὐτοὶ γυναῖκας ἢ προῖκα ἐπιδιδόντες ἑτέροις
ἐκδιδόναι, καὶ ταῦθ' ἡμᾶς καὶ ἡ συγγένεια καὶ οἱ νόμοι
καὶ ἡ παρ' ὑμῶν αἰσχύνη ποιεῖν ἠνάγκαζεν ἄν, ἢ ταῖς
μεγίσταις ζημίαις καὶ τοῖς ἐσχάτοις ὀνείδεσι περιπεσεῖν·
40 εἰ δ' οὐσία κατελείφθη, δίκαιον ἡγήσεσθ' εἶναι ταύτης
ἑτέρους ἡμῶν μᾶλλον κληρονομεῖν; οὐκ ἄρα δίκαια οὐδ'
ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα οὐδὲ τοῖς νόμοις ὁμολογούμενα
ψηφιεῖσθε, εἰ τῶν μὲν συμφορῶν τοὺς ἐγγυτάτω γένει
κοινωνεῖν ἀναγκάσετε, χρημάτων δὲ καταλειφθέντων πάν-
τας ἀνθρώπους κυριωτέρους ἢ τούτους ποιήσετε.
41 Χρὴ δὲ ὦ ἄνδρες καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ διὰ τὴν
τοῦ πράγματος ἀλήθειαν, ὅπερ ποιεῖτε, τοῖς κατὰ γένος
ψηφίζεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς κατὰ διαθήκην ἀμφισβη-
τοῦσι. τὴν μὲν γὰρ τοῦ γένους οἰκειότητα πάντες ἐπιστά-
μενοι τυγχάνετε, καὶ οὐχ οἷόν τε τοῦτ' ἐστὶ πρὸς ὑμᾶς
ψεύσασθαι· διαθήκας δ' ἤδη πολλοὶ ψευδεῖς ἀπέφηναν,
καὶ οἱ μὲν τὸ παράπαν οὐ γενομένας, ἐνίων δ' οὐκ ὀρθῶς
42 βεβουλευμένων. καὶ νῦν ὑμεῖς τὴν μὲν συγγένειαν καὶ
τὴν οἰκειότητα τὴν ἡμετέραν, οἷς ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα,
ἅπαντες ἐπίστασθε· τὰς δὲ διαθήκας, αἷς οὗτοι πιστεύ-
οντες ἡμᾶς συκοφαντοῦσιν, οὐδεὶς ὑμῶν οἶδε κυρίας γενο-
μένας. ἔπειτα τὴν μὲν ἡμετέραν συγγένειαν εὑρήσετε καὶ
παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένην, τὰς δὲ δια-
θήκας ὑφ' ἡμῶν ἀμφισβητουμένας· οὗτοι γὰρ τὸ ἀνελεῖν
43 αὐτὰς ἐκείνου βουλομένου διεκώλυσαν. ὥσθ' ὑμῖν, ὦ

39, 1. *Πολύαρχος* Maius: libri *ναύαρχος*. 5. Maius ἠναγκά-
ζομεν. 8. ἡμῶν AB. 40, 1. ἡγήσεσθ'] Maius ἡγήσεσθ' ἄν.
6. κύρια Q, κυρίους Maius. 41, 2. ποιεῖται Q. 3. ψηφί-
ζεσ Q. 5. ἐστὶ τοῦτο Q. 42, 1. ἡμεῖς ABQ. 4. ἡμῶν Q.
43, 1. ὑμῖν AQ.

ἄνδρες, πολὺ κάλλιόν ἐστι ψηφίσασθαι κατὰ τὸ γένος τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμολογούμενον μᾶλλον ἢ κατὰ τὰς διαθήκας τὰς οὐ δικαίως γεγενημένας. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε ὅτι αὐτὰς ἔλυσε μὲν Κλεώνυμος εὖ φρονῶν, διέθετο δὲ ὀργισθεὶς καὶ οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος· ὥστε πάντων ἂν εἴη δεινότατον, εἰ κυριωτέραν αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἢ τὴν διάνοιαν ποιήσετε.

44 Οἶμαι δ' ὑμᾶς καὶ λαμβάνειν παρὰ τούτων ἀξιοῦν καὶ μὴ τυγχάνοντας ἀγανακτεῖν, οἷς ἂν ὑπάρχῃ καὶ παρ' ὑμῶν τῶν αὐτῶν τυχεῖν. εἰ τοίνυν συνέβη Κλεωνύμῳ μὲν ζῆν, ἐξερημωθῆναι δὲ τὸν ἡμέτερον οἶκον ἢ τὸν τούτων, σκέψασθε ποτέρων ἐκεῖνος ἐγίγνετο κληρονόμος· δίκαιον γάρ ἐστι τούτους ἔχειν τὰ ἐκείνου, παρ' ὧν ὠφεί-
45λετο καὶ λαβεῖν αὐτῷ. εἰ μὲν τοίνυν Φερένικος ἢ τῶν ἀδελφῶν τις ἐτελεύτησεν, οἱ παῖδες οἱ τούτων, οὐκ ἐκεῖνος ἐγίγνετο κύριος τῶν καταλειφθέντων· ἡμῶν δὲ τοιαύτῃ τύχῃ χρησαμένων Κλεώνυμος ἁπάντων ἐγίγνετο κληρονόμος. οὔτε γὰρ παῖδες ἡμῖν ἦσαν οὔτ' ἄλλοι συγγενεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνος καὶ γένει προσήκων ἐγγυτάτω καὶ τῇ χρείᾳ
46πάντων ἦν οἰκειότατος· ὥστε διὰ ταῦτα καὶ οἱ νόμοι δεδώκασιν αὐτῷ καὶ ἡμεῖς οὐδένα ἄλλον ἠξιώσαμεν ταύτης τῆς δωρεᾶς. οὐ γὰρ δήπου ζῶντες μὲν οὕτως ἂν ἐνεχειρίσαμεν αὐτῷ τὴν οὐσίαν, ὥστε περὶ τῶν ἡμετέρων κυριωτέραν εἶναι τὴν ἐκείνου διάνοιαν τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, ἀποθνήσκοντες δὲ ἄλλους κληρονόμους ἐβουλή-
47θημεν αὐτῶν μᾶλλον ἢ τὸν πάντων οἰκειότατον. ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἐν ἀμφοτέροις, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν τῷ δοῦναι καὶ ἐν τῷ λαβεῖν οἰκείους ὄντας εὑρήσετε, τούτους δὲ νῦν μὲν ἀναισχυντοῦντας καὶ τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν ἀγχι-

v. 1. τὸ om Maius. 5. βεβουλευμένος Q. 44, 5. ποτέρων Maius: libri πότερον. ἐγένετο Q. 45, 1. ἤ τις τῶν ἀδελφῶν Q. 2. οὐ κεῖνος AB. 6. καὶ om Maius. quidni προσῆκεν? 46, 1. ἦν om Maius. 2. οὐδένα] immo οὐδέν' ἄν. 4. ἐνεχειρίσαμεν B et corr A, ἐνεχειρήσαμεν Q. οὐσίαν] αἰτίαν AB. 6. κληρονόμους] aut legendum κληρονομεῖν aut addendum ποιῆσαι. 47, 1. τὸν] Maius τῶν. 2. ἐν ἀμφοτέροις om Q.

στείαν λέγοντας, ὅτι λήψεσθαί τι προσδοκῶσιν· ἐν δὲ τῷ δοῦναι πολλοὺς ἂν καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους ἐκείνου προείλοντο οἰκειοτέρους.

48 Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων, ὦ πάντας ὑμᾶς προσέχειν δεῖ τὸν νοῦν· ὅσῳ γὰρ ἂν ταῦτα λέγοντες ἀποφαίνωσι καὶ πειρῶνται πείθειν ὑμᾶς ὡς ἐκεῖνος διέθετο ταύτας τὰς διαθήκας καὶ οὐδὲ πώποτε ὕστερον αὐτῷ μετεμέλησε, καὶ νῦν ἐβούλετο ἡμᾶς μὲν μηδὲν τῶν αὑτοῦ
49 λαβεῖν, σφίσι δ' αὐτοῖς βεβαιῶσαι τὴν δωρεάν, καὶ ταῦτα πάντα λέγοντες καὶ δισχυριζόμενοι μηδέτερον ἀποφήνωσι, μήθ' ὡς ἐγγυτέρω τῷ γένει προσήκουσι μήθ' ὡς οἰκειότερον ἡμῶν πρὸς Κλεώνυμον διέκειντο, ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκείνου κατηγοροῦσιν, ἀλλ' οὐχ ὡς δίκαιόν
50 ἐστι τὸ πρᾶγμα διδάσκουσιν ὑμᾶς. ὥσθ' ὑμεῖς ὅταν μὲν τοῖς τούτων λόγοις πιστεύητε, οὐ τούτους προσήκει ποιῆσαι τῶν ἐκείνου κληρονόμους, ἀλλὰ παράνοιαν Κλεωνύμου καταγινώσκειν, ὅταν δὲ τοῖς ἡμετέροις, ἐκεῖνόν τε νομίζειν ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι λῦσαι τὰς διαθήκας βουλόμενον, ἡμᾶς τε μὴ συκοφαντεῖν ἀλλὰ δικαίως τούτων
51 ἀμφισβητεῖν. ἔπειτα, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμεῖσθε ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστὶ κατὰ τοὺς τούτων λόγους γνῶναι περὶ αὐτῶν. πάντων γὰρ ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τῶν ἀντιδίκων γινωσκόντων ἡμᾶς δίκαιον εἶναι τὸ μέρος αὐτῶν λαβεῖν, ὑμεῖς ἅπαντ' αὐτοὺς ἔχειν ψηφίσαισθε, καὶ τούτους μὲν ἡγήσαισθε χρῆναι πλείω λαβεῖν ὧν αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἠξίωσαν, ἡμᾶς δὲ μηδὲ τούτων ἀξιώσαιτε ὧν οἱ ἀντίδικοι συγχωροῦσιν ἡμῖν.

v. 2. καὶ ante συγγενεῖς om AB. 3. προείχοντο Q. 48, 1. δεῖ προσέχειν Q. 2. Maius ἀποφήνωσι. 4. αὐτῷ ὕστερον Q. 5. μὲν ἐβούλετο ἡμᾶς AB. τῶν om B. 49, 2. καὶ ante δισχ. rc habet A. 3. μήθ'] μηδ' A, μὴ δ' BQ. 50, 1. ὅταν μὲν om Q: Maius el. 3. κλεώνυμον Q. 51, 2. ἡμῖν A. 5. ὑμεῖς om Q.
ψηφίσαισθε — ἡγήσαισθε — ἀξιώσαιτε] sic correxi librorum ψηφίσεσθε — ἡγήσεσθε — ἀξιώσετε. 6. αὐτοὶ] αὐτὸς B.

2.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μενεκλέους ποιησαμένου υἱὸν καὶ ἐπιβιώσαντος τῇ ποιήσει εἴκοσι τρία ἔτη, ἀδελφῶν ἀμφισβητησάντων τοῦ κλήρου ἐμαρτύρησέ τις Φιλωνίδης μὴ εἶναι τὸν κλῆρον ἐπίδικον, καταλείψαντος υἱὸν Μενεκλέους. τούτῳ ἐπέσκηψαν ψευδομαρτυρίας οἱ ἀδελφοί, καὶ πρὸς τούτους ὁ παῖς ὑπὲρ αὑτοῦ τὴν ἀπολογίαν εἰσέρχεται. Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐναντίος τῷ περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ συγγενείας εἶπεν, ὧδε δὲ ὑπὲρ διαθήκης. Ἡ στάσις ἀντίληψις κατὰ στοχασμόν· λέγει γὰρ ὅτι ἐξῆν αὐτῷ ποιεῖν ἑαυτῷ υἱόν. εἶτα τὸ στοχαστικόν, ὅτι οὐ πεισθεὶς γυναικὶ ἐποιήσατό με.

Ἡγούμην μέν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις καὶ ἄλλος ἐποιήθη ὑπό τινος κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐγὼ ποιηθῆναι, καὶ οὐκ ἄν ποτε εἰπεῖν οὐδένα τολμῆσαι ὡς ἐποιήσατό με Μενεκλῆς παρανοῶν ἢ γυναικὶ πειθόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος, ὡς ἐγώ φημι, πειρᾶται ἐξ ἅπαντος τρόπου τὸν ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ ἄπαιδα τεθνεῶτα καταστῆσαι, οὔτε τοὺς θεοὺς τοὺς πατρῴους οὔθ᾽ ὑμῶν αἰσχυνόμενος οὐδένα, ἐμοὶ ἀνάγκη ἐστὶ πολλὴ βοηθεῖν τῷ
2 τε πατρὶ τῷ ποιησαμένῳ με καὶ ἐμαυτῷ. διδάσκω οὖν ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς προσηκόντως τε καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ ποίησις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίδικος ὁ κλῆρος ὁ Μενεκλέους ὄντος ἐμοῦ υἱοῦ ἐκείνου, ἀλλ᾽ ὁ μάρτυς διεμαρτύρησε τἀληθῆ. δέομαι δ᾽ ὑμῶν ἁπάντων καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω μετ᾽ εὐνοίας ἀποδέχεσθαί μου τοὺς λόγους.

3 Ἐπώνυμος γὰρ ὁ Ἀχαρνεύς, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὦ ἄνδρες, φίλος ἦν καὶ ἐπιτήδειος Μενεκλεῖ, καὶ ἐχρῆτο οἰκείως· ἦμεν δὲ αὐτῷ παῖδες τέτταρες ἡμεῖς, δύο μὲν υἱεῖς, δύο δὲ θυγατέρες. τελευτήσαντος δὲ τοῦ πατρὸς ἐκδίδομεν ἡμεῖς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελφήν, ἐπειδὴ εἶχεν

1, 2. κατὰ τοὺς νόμους] κατὰ νόμους pr A. sic et infra. 7. ὑμῶν] ὑμᾶς Q. 8. τῷ τε Bremius apud Orellium: libri τε τῷ. 2, 1. με om Q. διδάσκω] malim διδάξω μὲν. 4. ὁ ante Μενεκλέους om Q. υἱοῦ ἐμοῦ Q. 5. δ᾽ om Q. 3, 1. χαρνεὺς Q. 3. τέσσαρες Q.

4 ὥραν, Λευκολόφῳ, προῖκα ἐπιδόντες εἴκοσι μνᾶς. καὶ
ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τετάρτῳ ἔτει ὕστερον ἥ τε ἀδελφὴ
ἡμῖν ἡ νεωτέρα σχεδὸν ἡλικίαν εἶχεν ἀνδρὶ συνοικεῖν, καὶ
τῷ Μενεκλεῖ ἡ γυνὴ τελευτᾷ ἣν εἶχε πρότερον. ἐπειδὴ οὖν
ἐκείνῃ τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν ὁ Μενεκλῆς, ᾔτει τὴν ἀδελ-
φὴν ἡμᾶς, ὑπομιμνήσκων τήν τε φιλίαν τὴν τοῦ πατρὸς
καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἦν διακείμενος·
5 καὶ ἡμεῖς εἰδότες ὅτι καὶ ὁ πατὴρ οὐδενὶ ἂν ἔδωκεν ἥδιον
ἢ ἐκείνῳ, δίδομεν αὐτῷ, οὐκ ἄπροικον, ὡς οὗτος λέγει
ἑκάστοτε, ἀλλὰ τὴν ἴσην προῖκα ἐπιδόντες ἥνπερ καὶ τῇ
πρεσβυτέρᾳ ἀδελφῇ ἐπέδομεν· καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου,
πρότερον ὄντες αὐτοῦ φίλοι, κατέστημεν οἰκεῖοι. Καὶ ὡς
ἔλαβεν εἴκοσι μνᾶς ὁ Μενεκλῆς ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ προῖκα,
τὴν μαρτυρίαν ταύτην πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

6 Ἐκδόντες τοίνυν τὰς ἀδελφάς, ὦ ἄνδρες, καὶ ὄντες
αὐτοὶ ἐν ἡλικίᾳ ἐπὶ τὸ στρατεύεσθαι ἐτραπόμεθα, καὶ
ἀπεδημήσαμεν μετὰ Ἰφικράτους εἰς Θρᾴκην· ἐκεῖ δὲ
δόξαντές του εἶναι ἄξιοι, περιποιησάμενοί τι κατεπλεύ-
σαμεν δεῦρο, καὶ καταλαμβάνομεν τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελ-
φῇ ὄντα δύο παιδία, τὴν δὲ νεωτέραν, ἣν εἶχε Μενεκλῆς,
7 ἄπαιδα. καὶ ἐκεῖνος δευτέρῳ μηνὶ ἢ τρίτῳ, πολλὰ
ἐπαινέσας τὴν ἀδελφήν, λόγους ἐποιεῖτο πρὸς ἡμᾶς, καὶ
ἔφη τήν τε ἡλικίαν ὑφορᾶσθαι τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀπαι-
δίαν· οὔκουν ἔφη δεῖν ἐκείνην τῆς χρηστότητος τῆς ἑαυ-
τῆς τοῦτο ἀπολαῦσαι, ἄπαιδα καταστῆναι συγκαταγη-
ράσασαν αὐτῷ· ἱκανὸς γὰρ ἔφη αὐτὸς ἀτυχῶν εἶναι.
8 καὶ ἐκ ταύτης τῆς λέξεως δῆλον ὅτι φιλῶν ἀπεβάλετο·

4, 1. ἐπιδιδόντες pr A. 2. post ἔτει A duas litteras habet deletas, Q addit ἢ πέμπτῳ. 6. τὴν ante τοῦ add Q. 5, 2. ὅτι — πατὴρ om Q, καὶ post ὅτι add A. ἥδιον ἔδωκεν Q. 3. ἐπιδιδόντες pr A. 6. ὁ Μενεκλῆς om Q. 7. πρῶτον om Q.
8. ΜΑΡΤΥΡΙΑ om BQ. 6, 4. δόξαντες τοῦ ABQ. 6. εἶχεν ὁ Μενεκλῆς Q. 7, 1. μηνὶ δευτέρῳ Q. 3. ἔφην Q. 5. ἄπαιδα κατ. συγκ. αὐτῷ om Q. 6. ἀτυχῶν ἔφη αὐτὸς Q. 8, 1. ἀπεβάλλετο Q.

οὐδεὶς γὰρ μισῶν τινὰ ἱκετεύει αὐτῷ. ἐδεῖτο οὖν ἡμῶν δοῦναι χάριν ταύτην αὐτῷ, ἐκδοῦναι ἄλλῳ αὐτὴν μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἑαυτοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐκελεύομεν αὐτὸν πείθειν αὐτὴν περὶ τούτων· ὅ τι γὰρ ἐκείνη πεισθῇ, τοῦτ'
9 ἔφαμεν ποιήσειν. κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον οὐδ' ἠνέσχετ αὐτοῦ λέγοντος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μόλις ἐπείσθη· καὶ οὕτως ἐκδίδομεν αὐτὴν Ἠλείῳ Σφηττίῳ, καὶ ὁ Μενεκλῆς τήν τε προῖκα ἐπιδίδωσιν αὐτῇ, μετασχὼν τοῦ οἴκου τῆς μισθώσεως τῶν παίδων τῶν Νικίου, καὶ τὰ ἱμάτια ἃ ἦλθεν ἔχουσα παρ' ἐκεῖνον, καὶ τὰ χρυσίδια
10 ἃ ἦν, δίδωσιν αὐτῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα χρόνου διαγενομένου ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς ὅπως μὴ ἔσοιτο ἄπαις, ἀλλ' ἔσοιτο αὐτῷ ὅς τις ζῶντά τε γηροτροφήσοι καὶ τελευτήσαντα θάψοι αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον τὰ νομιζόμενα αὐτῷ ποιήσοι. τούτῳ μὲν οὖν ἑώρα ἕνα μόνον υἱὸν ὄντα, ὥστε ἐδόκει αὐτῷ αἰσχρὸν εἶναι ἄπαιδα τοῦτον καθιστάντα ἀῤῥένων παίδων αὐτῷ κελεύειν δοῦναι τοῦτον εἰσ-
11 ποιήσασθαι. εὕρισκεν οὖν οὐδένα ἄλλον οἰκειότερον ὄνθ' ἡμῶν ἑαυτῷ. λόγους οὖν πρὸς ἡμᾶς ἐποιεῖτο, καὶ ἔφη δοκεῖν αὐτῷ καλῶς ἔχειν, ἐπειδὴ οὕτως αὐτῷ ἡ τύχη συνέβη ὥστε ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἡμετέρας παῖδας αὐτῷ μὴ γενέσθαι, ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι, ὅθεν καὶ φύσει παῖδας ἐβουλήθη ἂν αὐτῷ γενέσθαι· „ὑμῶν οὖν" ἔφη „βούλομαι τὸν ἕτερον ποιήσασθαι, ὁπο-
12 „τέρῳ ὑμῶν καλῶς ἔχει." καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀκούσας ταῦτα, ἐπειδὴ προετίμησεν αὐτοὺς πάντων, ἐπῄνεσέ τε τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι δέοιτο ἥ τε ἡλικία καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία ἐκείνου τοῦ θεραπεύσοντος αὐτὸν

v. 1. τινὰ om Q. αὐτῷ] αὐτὸν Q. 9, 1. ποιῆσαι Q. 3. σφηττίῳ Q: ceteri σφητίῳ. 4. αὐτῇ Tyrwhittus: libri αὐτῷ. 5. τῶν Νικίου] libri τοῦ Νικίου. 6. ἐκεῖνου Q. 10, 3. τε] γε Q: ceteri om. γηροτροφήσει Q. 4. αὐτὸν om Q. 5. ποιήσει Q. 7. κελεύει Q. 11, 1. εὑρίσκομεν Q. 3. αὐτῷ post οὕτως om Q. 6. καὶ φη σι φύσει AQ, καὶ B: quo factum est ut apud Tyrwhittum legatur φησὶ καί. ἐβουλήθην B. 12, 1. ὁ ἐμὸς add Q. 3. τε add AQ. 4. καὶ om Q. θεραπεύσαντος pr A.

καὶ ἐπιδημήσοντος· „ἐμοὶ μὲν οὖν" ἔφη „συμβαίνει „ἀποδημία, ὡς σὺ οἶσθα· ὁ δὲ ἀδελφὸς οὑτοσί" ἐμὲ λέγων „τῶν τε σῶν ἐπιμελήσεται καὶ τῶν ἐμῶν, ἐὰν „βούλῃ τοῦτον ποιήσασθαι." καὶ ὁ Μενεκλῆς καλῶς ἔφη αὐτὸν λέγειν, καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ποιεῖταί με.
13 Ὡς οὖν κατὰ τοὺς νόμους ἐπεγένετο ἡ ποίησις, τοῦτο
ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. καί μοι τὸν νόμον ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει τὰ ἑαυτοῦ ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἐὰν μὴ παῖδες ἄῤῥενες ὦσι γνήσιοι. ὁ γὰρ νομοθέτης ὦ ἄνδρες διὰ τοῦτο τὸν νόμον ἔθηκεν οὕτως, ὁρῶν μόνην ταύτην καταφυγὴν οὖσαν τῆς ἐρημίας καὶ παραψυχὴν τοῦ βίου τοῖς ἄπαισι τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἐξεῖναι ποιή-
4σασθαι ὅν τινα ἂν βούλωνται. διδόντων οὖν τῶν νόμων
αὐτῷ ποιεῖσθαι διὰ τὸ εἶναι ἄπαιδα, ἐμὲ ποιεῖται, οὐκ ἐν διαθήκαις ὦ ἄνδρες γράψας, μέλλων ἀποθνήσκειν, ὥσπερ ἄλλοι τινὲς τῶν ἀνθρώπων, οὐδ' ἀσθενῶν· ἀλλ' ὑγιαίνων, εὖ φρονῶν, εὖ νοῶν, ποιησάμενος εἰσάγει με εἰς τοὺς φράτορας παρόντων τούτων, καὶ εἰς τοὺς δημότας
5με ἐγγράφει καὶ εἰς τοὺς ὀργεῶνας. καὶ τότε μὲν οὐδὲν
ἀντέλεγον αὐτῷ οὗτοι ὡς οὐ φρονοῦντι· καίτοι πολὺ κάλλιον ἦν ζῶντα πείθειν ἐκεῖνον, εἴ τι βούλοιντο, μᾶλλον ἢ τελευτήσαντα ὑβρίζειν καὶ ἐξερημοῦν αὐτοῦ τὸν οἶκον. ἐπεβίω γὰρ ἐκεῖνος μετὰ τὴν ποίησιν οὐκ ἐνιαυτὸν ἕνα ἢ δύο, ἀλλὰ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, τοσούτῳ ὄντι, οὐδὲν ἐκεῖνος μετέγνω τῶν πεπραγμένων ἑαυτῷ, διὰ τὸ παρὰ πάντων ὁμολογεῖσθαι ὅτι ἦν ὀρ-
6θῶς βεβουλευμένος. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω ταῦτα, τῆς μὲν
ποιήσεως ὑμῖν τοὺς φράτορας καὶ τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς δημότας παρέξομαι μάρτυρας, ὡς δ' ἐξῆν ποιήσασθαι, τὸν

v. 1. ἐπιδημήσαντος Q. ἔφη om Q. συμβαίνει Q: ceteri συμβαίνειν. 2. ἀποδημία Q, ἀποδημίαν AB, ἀποδημεῖν ἀεὶ Casp. Orellius. 4. βούλῃ Q: ceteri βούλει. καὶ ὁ om Q. 13, 2. ἡμᾶς B. βούλεται Q. 3. αὐτοῦ Q. 5. μόνον Q. 14, 1. ἂν Q: ceteri ἐάν. αὐτῷ τῶν νόμων Q. 5. εὐφρονῶν εὐνοῶν B.
15. 1. ὀργεῶνας Q, qui sic et infra. 2. οὐ φρονοῦντι Tyrwhittus: libri εὖ φρονοῦντι. 6. τούτῳ τῷ] τῷ τούτῳ Q. 16, 2. ἡμῖν AB, om Q.

νόμον αὐτὸν ὑμῖν ἀναγνώσεται, καθ᾽ ὃν ἡ ποίησις ἐγένετο.
Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι ταύτας καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

17 Ὡς μὲν τοίνυν ἐξῆν τῷ Μενεκλεῖ ποιήσασθαι υἱὸν αὑ-
τῷ ὅντινα ἐβούλετο, ὁ νόμος αὐτὸς δηλοῖ· ὡς δὲ ἐποιή-
σατο, οἵ τε φράτορες καὶ οἱ δημόται καὶ οἱ ὀργεῶνες ὑμῖν
μεμαρτυρήκασιν· ὥστε περιφανῶς ἀποδέδεικται ἡμῖν ὦ
ἄνδρες ὁ μάρτυς τἀληθῆ διαμεμαρτυρηκώς, καὶ οὗτοι πρός
γε τὴν ποίησιν αὐτὴν λόγον οὐδ᾽ ὁντινοῦν δύναιντ᾽ ἂν ἀν-
18 τειπεῖν. Πραχθέντων δὲ τούτων ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς
γυναῖκά μοι, καὶ ἔφη με χρῆναι γῆμαι· καὶ ἐγὼ λαμ-
βάνω τὴν τοῦ Φιλωνίδου θυγατέρα. κἀκεῖνός τε τὴν πρό-
νοιαν εἶχεν ὥσπερ εἰκός ἐστι πατέρα περὶ υἱέος ἔχειν, καὶ
ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ γόνῳ ὄντα πατέρα ἐμαυτοῦ
ἐθεράπευόν τε καὶ ᾐσχυνόμην, καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γυνὴ ἡ
ἐμή, ὥστε ἐκεῖνον πρὸς τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας.
19 Ὅτι δὲ οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος ὁ Μενε-
κλῆς ἐποιήσατο, ἀλλ᾽ εὖ φρονῶν, ἐνθένδε ἐστὶν ὑμῖν ῥᾴ-
διον ἐπιγνῶναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀδελφή, περὶ ἧς οὗτος
τὸν πλεῖστον τοῦ λόγου πεποίηται, ὡς ἐκείνῃ πεισθεὶς
ἐμὲ ἐποιήσατο, πολλῷ πρότερον ἦν ἐκδεδομένη πρὶν ἢ
τὴν ποίησιν γενέσθαι, ὥστ᾽ εἴγ᾽ ἐκείνῃ πεισθεὶς τὸν υἱὸν
ἐποιεῖτο, τῶν ἐκείνης παίδων τὸν ἕτερον ἐποιήσατ᾽ ἄν· δύο
20 γάρ εἰσιν αὐτῇ. ἀλλ᾽ ὦ ἄνδρες οὐχ ὑπ᾽ ἐκείνης πεισθεὶς
ἐμὲ ἐποιήσατο υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς ἐρημίας
ἐπείσθη, δεύτερον δὲ διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ διὰ
τὴν εὔνοιαν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς τὸν πατέρα τὸν ἐμόν,
τρίτον δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι συγγενῆ μηδέν᾽ ἄλλον αὐτῷ,
ὁπόθεν ἂν ἐποιήσατο υἱόν. ταῦτα τηνικαῦτα ἐνῆγεν ἐμὲ
ποιήσασθαι· ὥστε οὐ παραφρονῶν φαίνεται οὐδὲ τῇ γυ-
ναικὶ πεισθείς, εἰ μὴ ἄρα τὴν ἐρημίαν αὐτοῦ καὶ τὴν

v. 1. ἡμῖν Q. 2. τὸν om Q. 3. titulos om Q. 17, 2. αὐ-
τὸς] αὐτὸς ὑμῖν Q. 3. καὶ οἱ δημόται om Q. 18, 4. υἱέως Q.
5. πατέρα ὄντα Q. 19, 2. ῥᾴδιον ὑμῖν Q. 4. τὸν Q: ceteri
τὸ. 5. πρὶν om Q. 6. τὸν υἱὸν ἐποιεῖτο] ἐμὲ ἐποιήσατο Q.
20, 6. τηνικαῦτα] malim τὰ τηλικαῦτα. ἐνῆγον Q.

ἀπαιδίαν οὗτος βούλεται τὸ ὄνομα τοῦτο προσαγορεύειν.
21 Ἡδέως δ' ἄν μοι δοκῶ τούτου πυθέσθαι τοῦ φάσκοντος
εὖ φρονεῖν, τίνα ποιήσασθαι ἐχρῆν ἀπὸ τῶν συγγενῶν;
πότερα τὸν υἱὸν τὸν τούτου; ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτῷ ἔδωκεν,
ἄπαιδα αὐτὸν καθιστάς· οὐχ οὕτως οὗτός ἐστι φιλοχρή-
ματος. ἀλλὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς ἢ τὸν τῆς ἀνεψιᾶς ἢ
τὸν τοῦ ἀνεψιοῦ; ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐγένετο αὐτῷ
22 οὐδεὶς τούτων τῶν συγγενῶν. οὐκοῦν ἐξ ἀνάγκης ἦν αὐτῷ
ἄλλον τινὰ ποιήσασθαι μᾶλλον ἢ ἄπαιδα καταγηρᾶν,
ὥσπερ οὗτος ἀξιοῖ νυνὶ αὐτόν. ἐγὼ τοίνυν πάντας [ἀν-
θρώπους] ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς οὐκ ἂν ποιησά-
μενος ἄλλον οἰκειότερον ἐμοῦ ποιήσαιτ' ἄν. δειξάτω γὰρ
οὗτος ὑμῖν. ἀλλ' οὐκ ἄν ποτε δύναιτο· ἦν γὰρ οὐδεὶς
ἄλλος συγγενὴς αὐτῷ πλὴν τούτων.
23 Ἀλλὰ νῦν οὗτος ἐπιτιμῶν αὐτῷ φαίνεται οὐχ ὅτι τὸν
υἱὸν οὐκ ἐποιήσατο τὸν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι τὸ παράπαν
ἐποιήσατο καὶ οὐκ ἐτελεύτησεν ἄπαις. τοῦτ' ἔστιν ὃ ἐπι-
τιμᾷ, ἐπίφθονον πρᾶγμα καὶ οὐ δίκαιον ποιῶν· ὄντων
γὰρ αὐτῷ παίδων ἐκείνῳ ὄντι ἄπαιδι καὶ ἀτυχοῦντι
24 φαίνεται ἐπιτιμῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώ-
ποις καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις δοκεῖ καλῶς οὗτος ὁ
νόμος κεῖσθαι ὁ περὶ τῆς ποιήσεως, καὶ διὰ τοῦτο χρῶν-
ται πάντες αὐτῷ· ὁ δὲ θεῖος οὑτοσὶ οὐκ αἰσχύνεται τὸν
αὑτοῦ ἀδελφὸν ταύτης τῆς ἐξουσίας ἀποστερῶν νῦν, τοῦ
ποιήσασθαι, ἧς οὐδὲ τοῖς οὐδὲν γένει προσήκουσιν οὐδεὶς
25 πώποτε ἐφθόνησεν. Οἶμαι δὲ καὶ τοῦτον, εἴ τις ἐρωτή-
σειεν αὐτὸν τί δή ποτ' ἂν ἐποίησεν εἰς τὴν αὐτὴν τύχην
ἐκείνῳ καταστάς, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν εἰπεῖν ἢ ὅτι ἐποιήσατ'
ἂν ὅς τις αὐτὸν ἔμελλε ζῶντα θεραπεύσειν καὶ τελευτή-

21, 1. δοκῶ Casp. Orellius: libri ποθῶ. τούτου] τοῦτο Q. 3. πότερον Q. 4. ἐστὶν οὗτος Q. 6. αὐτῷ οὐδεὶς Q. 22, 2. κατηγορεῖν Q. 4. ὑμᾶς delebat Bremius. 6. γὰρ om Q. 7. αὐτῷ] αὐτῷ νῦν Q. 23, 5. ἄπαιδι ὄντι Q. 24, 2. καλῶς Q. 4. τὸν ἀδελφὸν τὸν αὐτοῦ Q. 5. τοῦ ποιήσασθαι] his facile caruerim. 6. οὐδὲν Q: ceteri οὐ, A quidem a rc manu. 25, 2. τί δήποτ' Tyrwhittus: ἤδη ποτ' AB, ποτ' Q. ἐκείνῳ τύχην Q. 4. θεραπεύσειν AB, θεραπεύειν Q.

σαντα θάψειν· καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον νόμον ἡ ποίησις ἐγένετ᾽ ἄν, καθ᾽ ὅν περ ἡ ἐμή. εἶτα αὐτὸς μὲν εἰ ἦν ἄπαις, ἐποιήσατ᾽ ἄν· τὸν δὲ Μενεκλέα ποιήσαντα ταὐτὰ τούτῳ παραφρονεῖν φησὶ καὶ γυναικὶ πειθόμενον ποιήσασθαι. πῶς οὖν οὐ σχέτλια λέγων φαίνε-
26 ται; ἐγὼ γὰρ οἶμαι πολλῷ μᾶλλον τοῦτον παραφρονεῖν τῷ τε λόγῳ τούτῳ ᾧ νυνὶ λέγει, καὶ οἷς ποιεῖται. τοῖς τε γὰρ νόμοις καὶ τοῖς δικαίοις καὶ οἷς αὐτὸς ἐποίησεν ἂν τἀναντία λέγων φαίνεται, καὶ οὐκ αἰσχύνεται αὑτῷ μὲν τὸν νόμον τὸν περὶ τῆς ποιήσεως ποιῶν κύριον, τῷ δὲ ἀδελφῷ τὸν αὐτὸν τοῦτον ζητῶν ἄκυρον ποιῆσαι.
27 Εἶτα νῦν διὰ τί διαφερόμενος ζητεῖ οὗτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ ἄπαιδα καταστῆσαι, ἄξιόν ἐστιν ὦ ἄνδρες ἀκοῦσαι. εἰ μὲν γὰρ περὶ τοῦ ὀνόματός μοι διαφέρεται, εἰ ἐγὼ ἔσομαι υἱὸς Μενεκλέους, πῶς οὐ φθονερός ἐστιν; εἰ δὲ περὶ χρημάτων ἐστὶν ὁ λόγος αὐτῷ, ἐπιδειξάτω ὑμῖν ὁποῖον χωρίον ἢ συνοικίαν ἢ οἰκίαν κατέλιπεν ἐκεῖνος, ἃ ἐγὼ ἔχω νυνί. εἰ δὲ μηδὲν τούτων κατέλιπεν, ἃ δ᾽ ἦν αὐτῷ ὑπόλοιπα, ἐπειδὴ τῷ ὀρφανῷ τὸ ἀργύριον ἀπέδωκεν, οὗτος ἔλαβε ζῶντος ἐκείνου ἔτι, πῶς οὐ πε-
28 ριφανῶς ἐξελέγχεται ἀναιδὴς ὤν; Ὡς δὲ ἔχει, ἐγὼ ἐπιδείξω. ἐπειδὴ γὰρ ἔδει τῷ ὀρφανῷ τὰ χρήματα ἀποδίδοσθαι, ὁ δ᾽ οὐκ εἶχεν ὁπόθεν ἀποδῷ, τόκοι δὲ πολλοῦ χρόνου συνεῤῥυηκότες ἦσαν αὐτῷ, τὸ χωρίον ἐπώλει. καὶ οὗτος καιροῦ λαβόμενος καὶ βουλόμενος αὐτῷ ἐπηρεάζειν, ὅτι ἐμὲ ἐποιήσατο, διεκώλυε τὸ χωρίον πραθῆναι,

v. 3. τὸν δὲ Μεν. — πειθόμενον ποιήσασθαι] horum loco superiora illa ὅστις αὐτὸν — θάψειν iterum ponit Q. 4. πυθόμενον B. 26, 1. παραφρονεῖν τῷ] παραφρονεῖν φήσει καὶ γυναικὶ πειθόμενον. πῶς οὖν οὐ σχ. λ. φ. ἐγὼ γὰρ οἶμαι πολλῷ τοῦτον παραφρονεῖν μᾶλλον τῷ Q. 3. τοῖς γὰρ δικαίοις καὶ τοῖς νόμοις Q. 5. αὐτῷ μὲν Q, μὲν αὐτῷ AB. τὸν π. τ. π. ποιῶν] ποιῶν τὸν π. τ. π. Q. 27, 1. νῦν om Q. οὗτος] malim οὕτως. 3. διαφέρεται καὶ ἀναίνεται] διαφαίνεται pr A. 4. εἰ] εἰς B, ὡς Tyrwhittus. 6. ἢ συνοικίαν om Q. malim ἤ τιν᾽ οἰκίαν, omissis illis ἢ οἰκίαν. κατέλειπεν pr A. 8. ὑπόλοιπα] κατέλιπεν Q. 9. ἐκείνου ζῶντος Q. 28, 1. ἔχει] immo ἔχει οὕτως. 2. ἔδει] Tyrwhittus ἐχρῆν.

ἵνα κατόχιμον γένηται καὶ ἀναγκασθῇ τῷ ὀρφανῷ ἀπο-
στῆναι. ἠμφισβήτει οὖν αὐτῷ μέρους τινὸς τοῦ χωρίου,
πρότερον οὐδὲ πώποτε ἀμφισβητήσας, καὶ ἀπηγόρευε τοῖς
29 ὠνουμένοις μὴ ὠνεῖσθαι. κἀκεῖνος ἠγανάκτει, οἶμαι, καὶ
ἠναγκάζετο ὑπολείπεσθαι οὗ ἠμφισβήτησεν οὗτος. τὸ
δὲ ἄλλο ἀποδίδοται Φιλίππῳ τῷ Πιτθεῖ ἑβδομήκοντα
μνῶν, καὶ οὕτω διαλύει τὸν ὀρφανόν, ἑπτὰ μνᾶς καὶ
τάλαντον ἀποδοὺς ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου· τούτῳ δὲ
λαγχάνει δίκην τῆς ἀπορρήσεως. λόγων δὲ πολλῶν γε-
νομένων καὶ ἔχθρας πολλῆς ἔδοξεν ἡμῖν χρῆναι, ἵνα μή
ποτε εἴπῃ τις ἐμὲ φιλοχρηματεῖν καὶ ἐχθροὺς ἀδελφοὺς
ὄντας αὐτοὺς καθιστάνειν, ἐπιτρέψαι τῷ τε κηδεστῇ τῷ
30 τούτου καὶ τοῖς φίλοις διαιτῆσαι. ἐκεῖνοι δ' εἶπον ἡμῖν,
εἰ μὲν ἐπιτρέποιμεν αὐτοῖς ὥστε τὰ δίκαια διαγνῶναι,
οὐκ ἂν ἔφασαν διαιτῆσαι· οὐδὲν γὰρ δεῖσθαι ἀπέχθεσθαι
οὐδετέροις ἡμῶν· εἰ δ' ἐάσομεν αὐτοὺς γνῶναι τὰ συμ-
φέροντα πᾶσιν, ἔφασαν διαιτήσειν. καὶ ἡμεῖς, ἵνα δὴ πρα-
γμάτων ἀπαλλαγῶμεν, ὥς τε δηώμεθα, οὕτως ἐπιτρέ-
31 πομεν. καὶ ἐκεῖνοι ὀμόσαντες ἡμῖν πρὸς τῷ βωμῷ τῷ
τῆς Ἀφροδίτης Κεφαλαίωσιν τὰ συμφέροντα γνώσεσθαι,
διῄτησαν ἡμᾶς ἀποστῆναι ὧν οὗτος ἠμφισβήτησε καὶ
δοῦναι δωρεάν· οὐ γὰρ ἔφασαν εἶναι ἄλλην ἀπαλλα-
γὴν οὐδεμίαν, εἰ μὴ μεταλήψονται οὗτοι τῶν ἐκείνου.
32 ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ χρόνου ἔγνωσαν ἡμᾶς εὖ ποιεῖν ἀλλή-
λους καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, καὶ ταῦτα ὀμόσαι ἠνάγκασαν
ἡμᾶς ἀμφοτέρους πρὸς τῷ βωμῷ ἦ μὴν ποιήσειν· καὶ
ἡμεῖς ὠμόσαμεν εὖ ποιεῖν ἀλλήλους ἐκ τοῦ ἐπιλοί-
που χρόνου, κατὰ δύναμιν εἶναι, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ.
33 καὶ ὡς ὅ τε ὅρκος ἐγένετο, καὶ ἔχουσιν οὗτοι ἃ ἐγνώσθη

29, 2. οὗ] οὐκ Q. 3. ἀποδίδοται] libri ἀποδιδόναι. 5. τῆς om Q. 6. γενομένων] λεγομένων Q. 8. τις εἴπῃ Q. 9. αὐτοῦ] αὐτοὺς Bremius. κηδευτῇ Q. 30, 2. εἰ μὲν] εἰ μὴ AB, om Q. 6. ὥστε δηώμεθα ABQ: *fortasse* ὡς ἐδεόμεθα Tyrwhittus, qui edidit ὥς τε δεώμεθα. 31, 2. *Κεφαλαίως* Tyrwhittus.
32, 2. ἡμᾶς ἠνάγκασαν Q. 4. ποιήσειν Q. λοιποῦ pr. A.

αὐτοῖς ὑπὸ τῶν οἰκείων τῶν τούτου, εἶτα νυνὶ ταυτὶ τὰ
ἀγαθὰ ποιοῦσιν ἡμᾶς, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἄπαιδα βουλό-
μενοι καταστῆσαι, ἐμὲ δ' ἐκβάλλειν ὑβρίσαντες ἐκ τοῦ
οἴκου, τοὺς γνόντας αὐτοὺς ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας,
ἐὰν ἐθέλωσιν ἀναβαίνειν (εἰσὶ γὰρ τούτων οἰκεῖοι), εἰ δὲ
34 μή, τοὺς παραγενομένους. Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνά-
γνωθι ταυτασί· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Λάβε δή μοι τὰς μαρτυρίας ἐκείνας, ὡς τό τε χωρίον
ἑβδομήκοντα μνῶν ἐπράθη, καὶ ὡς ἀπέλαβεν ὁ ὀρφανὸς
ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα μνᾶς πραθέντος τοῦ χωρίου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

35 Ὁ θεῖος τοίνυν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες, κεκληρονομηκὼς τῶν
ἐκείνου ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ ὥσπερ ἐγώ, καὶ ἔχων ἐμοῦ
πολλῷ πλείονα· ἐγὼ μὲν γὰρ τὰς τριακοσίας δραχμὰς
ἔλαβον τὰς περιλειφθείσας ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου,
καὶ οἰκίδιον ὅ ἐστιν οὐκ ἄξιον τριῶν μνῶν· οὗτος δὲ πλεῖον
ἢ δέκα μνῶν χωρίον ἔχων, εἶτα προσέτι νῦν ἥκει τὸν οἶκον
36 αὐτοῦ ἐξερημώσων. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκεῖνόν τε
ζῶντα ἐθεράπευον, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, θυγάτηρ
οὖσα τουτουῒ Φιλωνίδου, καὶ τῷ ἐμῷ παιδίῳ ἐθέμην τὸ
ὄνομα τὸ ἐκείνου, ἵνα μὴ ἀνώνυμος ὁ οἶκος αὐτοῦ γένη-
ται, καὶ τελευτήσαντα ἔθαψα ἀξίως ἐκείνου τε καὶ
ἐμαυτοῦ, καὶ ἐπίθημα καλὸν ἐπέθηκα, καὶ τὰ ἔνατα
καὶ τἄλλα πάντα ἐποίησα τὰ περὶ τὴν ταφὴν ὡς οἷόν
τε κάλλιστα, ὥστε τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας·
37 οὗτος δὲ ὁ συγγενής, ἃ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ὅτι υἱὸν ἐποιή-

v. 1. ἀπὸ AB. τῶν τούτου] τὸν τούτου B. 2. βουλόμενοι ἄπαιδα Q. 34, 2. ἐπίλαβε Tyrwhittus: ἐπίβαλε Q, ἐπίβαλε A, ἐπίβαλλε B. 3. μαρτυρία A, om Q. 7. *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* om Q.
35, 1. τοίνυν om Q. 3. μὲν add Q. 4. περιλειφθείσας] apud Tyrwhittum ἀπολειφθείσας. 36, 1. αὐτοῦ ἐξερημώσων] ἐξερημωθέντα Q. 2. καὶ ante ζῶντα add Tyrwhittus. θυγάτηρ] θεράπων Q. 3. παιδίον B. 4. τὸ om Q. αὐτοῦ] ἐκείνου Q.
6. ἔνατα B: ἔννατα ceteri. 7. τἄλλα A: τἆλλα ceteri. τὰ om Tyrwhittus.

σατο, ζῶντος μὲν τὸ χωρίον τὸ περιλειφθὲν αὐτῷ περι-
είλετο, τελευτήσαντα δ' αὐτὸν ἄπαιδα καὶ ἀνώνυμον βού-
λεται καταστῆσαι. τοιοῦτός ἐστιν οὗτος. Καὶ ὡς ἔθαψά
τ' ἐγὼ αὐτὸν καὶ τὰ τρίτα καὶ τὰ ἔνατα ἐποίησα καὶ
τἄλλα τὰ περὶ τὴν ταφήν, τὰς μαρτυρίας ὑμῖν τῶν εἰ-
δότων ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

38 Ὅτι τοίνυν ὁ Μενεκλῆς, ὦ ἄνδρες, ἐποιήσατό με οὐ
παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος, βούλομαι ὑμῖν καὶ
αὐτοὺς τούτους μάρτυρας παρασχέσθαι, καὶ ἐμοὶ μαρ-
τυροῦντας ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ, ἐξ ὧν ἔπραξαν αὐτοί, ὅτι
ἐγὼ τἀληθῆ λέγω. τὰς γὰρ διαλύσεις φαίνονται πρὸς
ἐμὲ ποιησάμενοι ἀμφότεροι οὗτοι, καὶ οὐ πρὸς τὸν Μενε-
κλέα, καὶ ὀμόσαντες ὅρκους [ἐμοὶ] καὶ ἐγὼ τούτοις.
39 καίτοι εἴ γε μὴ κατὰ τοὺς νόμους ἐγεγένητο ἡ ποίη-
σις, μηδὲ κληρονόμος ἦν ἐγὼ τῶν Μενεκλέους ὑπ' αὐτῶν
τούτων δεδοκιμασμένος, τί ἔδει αὐτοὺς ὀμνύναι ἐμοὶ ἢ
παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν ὅρκους; οὐδὲ ἓν δήπου. οὐκοῦν
ὁπότε ἐποίησαν ταῦτα, φαίνονται αὐτοὶ οὗτοι ἐμοὶ μαρ-
τυροῦντες ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ἐποιήθη ἡ ποίησις καὶ
40 δικαίως εἰμὶ κληρονόμος τῶν Μενεκλέους. ἐγὼ δ' οἶμαι
καταφανὲς ὑμῖν ἅπασι τοῦτ' εἶναι, ὡς καὶ παρὰ τού-
των αὐτῶν ὁμολογούμενόν ἐστιν ὅτι Μενεκλῆς οὐ παρ-
εφρόνει, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οὗτος νυνί, ὅς γε ποιησά-
μενος τῆς ἔχθρας διάλυσιν πρὸς ἡμᾶς καὶ ὀμόσας ὅρκους
πάλιν νῦν ἥκει τὰ ὁμολογηθέντα καὶ ὀμοθέντα παραβάς,
καὶ ἀφελέσθαι με ἀξιοῖ ταυτὶ τὰ λοιπά, οὕτως ὄντα μι-
41 κρά. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πάνυ τὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν εἶναι ἐνό-
μιζον καὶ ἐπονείδιστον, προδοῦναι τὸν πατέρα οὗ εἶναι

v. 5. τῶν εἰδότων om pr A. 7. *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* om Q.
38, 1. ἐποιήσατο με om Q. 3. τούτους om Tyrwhittus. 6. ἐμὲ Tyrwhittus: libri με. 39, 1. μὴ et τοὺς om pr A. ἐγεγένητο] apud Tyrwhittum ἐγένετο. 2. τῶν Μενεκλέους Q: ceteri τοῦ Μενεκλέους. 4. οὐδὲ ἓν] apud Tyrwhittum οὐδὲν. 40, 2. ἅπασιν ὑμῖν Q. 3. Μενεκλῆς] apud Tyrwhittum ὁ Μενεκλῆς. παραφρονεῖ Q. 4. ὅς τε B. 41, 1. μὴ om Q.

ὠνομάσθην καὶ ὃς ἐποιήσατό με, ταχὺ ἂν ἀπέστην αὐτῷ
τῶν ἐκείνου· ἔστι γὰρ ὑπόλοιπον οὐδὲ ἕν, ὡς καὶ ὑμᾶς
42 οἴομαι αἰσθάνεσθαι. νυνὶ δὲ δεινὸν τὸ πρᾶγμα καὶ αἰ-
σχρὸν εἶναι τῇδε νομίζω, εἰ ἡνίκα μὲν ὁ Μενεκλῆς εἶχέ
τι, τότε μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι, καὶ
ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἐκείνου, πρὶν πραθῆναι τὸ χωρίον,
ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐφιλοτιμήθην ὡς υἱὸς ὢν
ἐκείνου, καὶ τὰς στρατείας, ὅσαι ἐγένοντο ἐν τῷ χρόνῳ
τούτῳ, ἐστράτευμαι ἐν τῇ φυλῇ τῇ ἐκείνου καὶ ἐν τῷ δήμῳ·
43 ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, εἰ προδώσω καὶ ἐξερημώσας
αὐτοῦ τὸν οἶκον ἀπιὼν οἰχήσομαι, πῶς οὐκ ἂν δεινὸν τὸ
πρᾶγμα εἶναι καὶ καταγέλαστον δοκοίη, καὶ τοῖς βουλο-
μένοις περὶ ἐμοῦ βλασφημεῖν πολλὴν ἐξουσίαν παράσχο-
μαι; καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἐστὶ τὰ ποιοῦντά με ἀγωνίζε-
σθαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀλλ' εἰ οὕτω φαῦλος ἄνθρωπος
δοκῶ εἶναι καὶ μηδενὸς ἄξιος, ὥστε ὑπὸ μὲν εὖ φρονοῦντος
μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἂν ποιηθῆναι τῶν φίλων, ὑπὸ δὲ παρα-
φρονοῦντος, ταῦτ' ἔστι τὰ λυποῦντά με.
44 Ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἀντιβολῶ
καὶ ἱκετεύω ἐλεῆσαί με καὶ ἀποψηφίσασθαι τοῦ μάρτυρος
τουτουΐ. ἀπέφηνα δ' ὑμῖν πρῶτον μὲν ποιηθέντα ἐμαυ-
τὸν ὑπὸ τοῦ Μενεκλέους ὡς ἄν τις δικαιότατα ποιηθῇ,
καὶ οὐ λόγῳ οὐδὲ διαθήκῃ τὴν ποίησιν γεγενημένην, ἀλλ'
45 ἔργῳ· καὶ τούτων ὑμῖν τούς τε φράτορας καὶ τοὺς δημότας
καὶ τοὺς ὀργεῶνας παρεσχόμην μάρτυρας· καὶ ἐκεῖνον ἐπέ-
δειξα τρία καὶ εἴκοσιν ἐπιβιοῦντα ἔτη. εἶτα τοὺς νόμους ἐπέ-
δειξα ὑμῖν τοὺς ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις ἐξουσίαν διδόντας
υἱεῖς ποιεῖσθαι. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ζῶντά τε φαίνομαι θε-
46 ραπεύων αὐτὸν καὶ τελευτήσαντα θάψας. οὗτος δὲ νυνὶ
ἄκληρον μὲν ἐμὲ ποιεῖ τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, εἴτε μεί-

42, 2. εἶναι post δεινὸν ponit Q. 5. ὢν om Q. 6. ἐγένετο Q. 43, 4. παράσχομαι AB, παράσχωμαι Tyrwhittus: Q quid habeat non liquet; ultima eius littera videtur esse η. 5. τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζεσθαι Q. 9. με τὰ λυποῦντα Q. 44, 2. ἀποψηφίσαι Q. 3. ἐμαυτὸν ποιηθέντα Q. 5. ἀλλ' ἔργῳ τὴν ποίησιν γενομένην Q. 46, 2. ποιεῖ Q: ceteri ποιεῖν.

ζων ἐστὶν οὗτος εἴτε ἐλάττων, ἄπαιδα δὲ τὸν τελευτήσαντα καὶ ἀνώνυμον βούλεται καταστῆσαι, ἵνα μήτε τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα ὑπὲρ ἐκείνου μηδεὶς τιμᾷ μήτ᾽ ἐναγίζῃ αὐτῷ καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν, ἀλλὰ ἀφαιρεῖται τὰς τιμὰς τὰς ἐκείνου· ἃ προνοηθεὶς ὁ Μενεκλῆς, κύριος ὢν τῶν ἑαυτοῦ ἐποιήσατο υἱὸν ἑαυτῷ, ἵνα τούτων ἁπάντων τυγχάνῃ.

47 Μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες, πεισθέντες ὑπὸ τούτων ἀφέλησθέ μου τὸ ὄνομα τῆς κληρονομίας, ὃ ἔτι μόνον λοιπόν ἐστιν, ἄκυρον δὲ τὴν ποίησιν αὐτοῦ καταστήσητε· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς ἀφῖκται καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοηθήσατε καὶ ἡμῖν καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν Ἅιδου ὄντι, καὶ μὴ περιίδητε, πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων δέομαι ὑμῶν, προπηλακισθέντα αὐτὸν ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νόμου καὶ τοῦ ὅρκου ὃν ὀμωμόκατε καὶ τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ πράγματος, τὰ δίκαια καὶ τὰ εὔορκα κατὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθε.

3.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. 38

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πύῤῥου τὸν ἕτερον τῆς ἀδελφῆς υἱὸν υἱοποιησαμένου Ἔνδιον, καὶ τούτου πλέον ἢ εἴκοσιν ἔτη τὸν κλῆρον κατασχόντος, εἶτα ἀποθανόντος, Ξενοκλῆς λαχὼν τῶν χρημάτων ὑπὲρ Φίλης, τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, διεμαρτύρησεν εἶναι αὐτὴν γνησίαν Πύῤῥου θυγατέρα, ἀμφισβητούσης τοῦ κλήρου τῆς Ἐνδίου μητρός· καὶ ἑάλω ψευδομαρτυριῶν, Νικοδήμου καὶ αὐτοῦ μαρτυρήσαντος ἐγγυῆσαι Πύῤῥῳ τὴν ἀδελφὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἐξ ἧς γεγονέναι τὴν Φίλην. ὁ Ἐνδίου δὲ ἀδελφὸς νόθην εἶναί φησιν, ἐξ ἑταίρας Πύῤῥῳ γενομένην, καὶ οὕτως ὑπὸ Ἐνδίου ἐκδοθῆναι Ξενοκλεῖ. Ἡ στάσις στοχασμός, τὸ δὲ ἔγκλημα ψευδομαρτυριῶν κατὰ τοῦ Νικοδήμου.

v. 4. τὰς τιμὰς om Q. 47, 1. μου] με Q. 2. ἐστιν Tyrwhittus: libri ἔσται. 3. καταστήσετε A. 5. καὶ post βοηθήσατε om Q. ἡμῖν] ἐμοὶ Q. 8. τοῦ νόμου] τῶν τε νόμων Q. τῶν deest Tyrwhitto. εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ] ἐχρημένων δι᾽ αὐτοῦ Q. 9. καὶ τὰ] κατὰ B. Tit. *ΚΛΗΡΟΥ*] κλήρου κατὰ ποίησιν πρὸς τὸ γένος διαμαρτυρία A et (mutato διαμαρτυρία in διαμαρτυρίαν) B, κλ. καὶ ποίησιν πρὸς τὸ γένος διὰ μαρτυρίας Z. *ΥΠΟΘ.* 1. τῆς] τῶν τῆς Reiskius. υἱὸν Z: υἱῶν ς. 2. τοῦ κλήρου ABLZ. 4. Πύῤῥου γνησίαν ς. 6. καὶ αὐτοῦ] immo θείου αὐτοῦ.

Ἄνδρες δικασταί, ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς
Πύῤῥος, ἄπαις ὢν γνησίων παίδων, ἐποιήσατο Ἔνδιον
τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν ἑαυτῷ· ὃς κληρονόμος ὢν τῶν
ἐκείνου ἐβίω πλείω ἔτη ἢ εἴκοσι, καὶ ἐν χρόνῳ τοσούτῳ ἔχον-
τος ἐκείνου τὸν κλῆρον οὐδεὶς πώποτε προσεποιήσατο οὐδ'
2 ἠμφισβήτησε τῆς κληρονομίας ἐκείνῳ. τελευτήσαντος δὲ
τοῦ ἀδελφοῦ πέρυσιν, ὑπερβᾶσα τὸν τελευταῖον κληρονό-
μον, γνησία θυγάτηρ τοῦ ἡμετέρου θείου ἥκει φάσκουσα
εἶναι Φίλη, καὶ κύριος Ξενοκλῆς Κύπριος τοῦ Πύῤῥου κλή-
ρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσεν, ὃς τετελευτήκει πλείω ἢ εἴ-
κοσιν ἔτη, τρία τάλαντα τίμημα τῷ κλήρῳ ἐπιγραψά-
3 μενος. ἀμφισβητούσης δὲ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας,
ἀδελφῆς δὲ τοῦ Πύῤῥου, ὁ κύριος τῆς εἰληχυίας τοῦ κλή-
ρου γυναικὸς ἐτόλμησε διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῇ
ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον εἶναι, ὡς οὔσης
γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥῳ, οὗ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὁ κλῆρος. ἐπι-
σκηψάμενοι δὲ ἡμεῖς, καὶ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγόντες τὸν δι-
4 αμαρτυρῆσαι τολμήσαντα κατὰ ταῦτα, ἐκεῖνόν τε ἐξε-
λέγξαντες περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὴν τῶν
ψευδομαρτυριῶν δίκην εἵλομεν παρ' ὑμῖν, καὶ τουτονὶ Νι-
κόδημον παραχρῆμα ἐξηλέγξαμεν ἐν τοῖς αὐτοῖς δικα-
σταῖς ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ, ὅς γε
ἐτόλμησε μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ τὴν
5 ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι κατὰ τοὺς νόμους. ὅτι
μὲν οὖν καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ ἡ τούτου μαρτυρία ψευδὴς
ἔδοξεν εἶναι, ὁ τόθ' ἑαλωκὼς μάρτυς σαφέστατα τοῦτον
ἐξελέγχει. εἰ γὰρ μὴ ἐδόκει οὗτος τὰ ψευδῆ τότε μαρ-
τυρῆσαι, δῆλον ὅτι ἐκεῖνός τ' ἂν ἀποφυγὼν τὴν διαμαρ-
τυρίαν ἀπῆλθε, καὶ κληρονόμος ἂν τῶν τοῦ θείου ἡ
διαμαρτυρηθεῖσα γνησία θυγάτηρ εἶναι, ἀλλ' οὐκ ἂν ἡ
6 ἡμετέρα κατέστη μήτηρ. ἁλόντος δὲ τοῦ μάρτυρος καὶ ἀπο-

§ 1, 3. αὐτῷ ς. 2, 6. τίμημα om ς. 3, 5. ἐπισκηψάμενοι Reiskius cum Tayloro: libri ἐπισκεψάμενοι. 5, 4. μαρτυρῆσαι] μαρτυρήσας ψευδὴς ἔδοξεν εἶναι Z. 6. ἂν] ἦν ς. 6, 1. κατέστη A, κατέατεν B: κατέατενε ς.

στάσης τοῦ κλήρου τῆς ἀμφισβητούσης γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥῳ εἶναι, μεγάλη ἀνάγκη ἅμα καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν ἑαλωκέναι· περὶ γὰρ αὐτοῦ τούτου διαμαρτυρήσας τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν δίκην ἠγωνίζετο, πότερον ἐξ ἐγγυητῆς ἢ ἐξ ἑταίρας ἡ ἀμφισβητοῦσα τοῦ κλήρου τῷ θείῳ γυναικὸς εἴη. γνώσεσθε δ' ἀκούσαντες καὶ ὑμεῖς τῆς τε ἀντωμοσίας τῆς ἡμετέρας καὶ τῆς τούτου μαρτυρίας καὶ τῆς
7 ἁλούσης διαμαρτυρίας. Ἀναγίνωσκε λαβὼν τασδὶ αὐτοῖς.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὡς μὲν ἔδοξε παραχρῆμα εὐθὺς τότε τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι Νικόδημος, ἐπιδέδεικται τότε πᾶσι· προσήκει δὲ καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς περὶ αὐτοῦ τούτου τὴν δίκην μέλλουσι ψηφιεῖσθαι ἐξελεγχθῆναι τὴν τούτου μαρτυρίαν.
8 ἐπιθυμῶ δὲ πρῶτον μὲν περὶ αὐτοῦ τούτου πυθέσθαι, ἥν τινά ποτε προῖκά φησιν ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφὴν ὁ μεμαρτυρηκὼς τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ, εἶτα πότερον ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ζῶντα ἢ τελευτήσαντος τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ παρ' ὅτου ἐκομίσατο τὴν τῆς ἀδελφῆς προῖκα οὗτος, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ᾧ
9 μεμαρτύρηκεν οὗτος αὐτὴν ἐγγυῆσαι, ἢ εἰ μὴ ἐκομίζετο, ὁποίαν δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐν εἴκοσιν ἔτεσι τῷ ἔχοντι τὸν κλῆρον δικάσασθαι ἠξίωσαν, ἢ εἴ του ἀν- 39
θρώπων ἐναντίον προσῆλθεν ἐγκαλῶν τῷ κληρονόμῳ περὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ. περί τε οὖν τούτων ἡδέως ἂν πυθοίμην, ὅ τι ποτ' ἦν τὸ αἴτιον τοῦ μηδὲν τούτων γεγενῆσθαι περὶ τῆς ἐγγυητῆς (ὡς μεμαρτύρη-
10 κεν οὗτος) γυναικός, καὶ πρὸς τούτοις εἴ τις ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε τὴν τούτου ἀδελφὴν γυναῖκα, ἢ τῶν πρότερον χρησαμένων πρὶν γνῶναι τὸν ἡμέτερον θεῖον αὐτήν, ἢ ὅσοι ἐκείνου γιγνώσκοντος ἐπλησίαζον αὐτῇ, ἢ ὅσοι ὕστερον ἐπλησίαζον τετελευτηκότος ἐκείνου· δῆλον γὰρ ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ ἀδελφὸς αὐτὴν ἅπασι τοῖς πλησιάζουσιν

v. 4. τὴν] περὶ Z (omisso mox δίκην). 6. δ' om AL.
7, 2. μαρτυρῆσαι Reiskius: libri διαμαρτυρῆσαι. 8, 2. ἀδελφὴν] προῖκα Z. 5. τὸν οἶκον om A. 9, 3. διαδικάσασθαι Z. 6. ἦν] οὖν ς.

11 ἐκδεδώκει. περὶ ὧν εἰ δεήσειε καθ' ἕκαστον διελθεῖν, οὐκ ἂν πάνυ μικρὸν ἔργον γένοιτο. ἐὰν μὲν οὖν ὑμεῖς κελεύητε, περὶ ἐνίων μνησθείην ἂν αὐτῶν· εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἀηδὲς ἀκούειν ἐστίν, ὥσπερ ἐμοὶ λέγειν τι περὶ τούτων, αὐτὰς τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξομαι τὰς μαρτυρηθείσας ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ, ὧν οὐδεμιᾶ ἐπισκήψασθαι ἠξίωσαν οὗτοι. καίτοι ὅπου κοινὴν αὐτὴν ὡμολογήκασιν εἶναι τοῦ βουλομένου τὴν γυναῖκα, πῶς ἂν εἰκότως ἡ αὐτὴ γυνὴ ἐγγυητὴ
12 δόξειεν εἶναι; ἀλλὰ μὴν ὁπότε μὴ ἐπεσκημμένοι εἰσὶ ταῖς περὶ αὐτοῦ τούτου μαρτυρίαις, ὡμολογηκότες εἰσὶ ταῦτα. ἀκούσαντες δὲ καὶ ὑμεῖς αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, γνώσεσθε ὡς οὗτός τε περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε, καὶ ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους οἱ δικάσαντες τὴν δίκην ἔγνωσαν τὴν κληρονομίαν μὴ προσήκειν τῇ μὴ ὀρθῶς γεγενημένῃ γυναικί. Ἀναγίνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

13

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὡς μὲν ἑταίρα ἦν τῷ βουλομένῳ καὶ οὐ γυνὴ τοῦ ἡμετέρου θείου, ἣν οὗτος ἐγγυῆσαι ἐκείνῳ μεμαρτύρηκεν, ὑπὸ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν ἐκείνου μεμαρτύρηται πρὸς ὑμᾶς· οἳ μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλήν, ὁπότε ἡ τούτου ἀδελφὴ εἴη παρ' αὐτῷ, με-
14 μαρτυρήκασι γίνεσθαι περὶ αὐτῆς. καίτοι οὐ δή πού γε ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας οὐδεὶς ἂν κωμάζειν τολμήσειεν· οὐδὲ αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, οὐδὲ συνδειπνεῖν ἀξιοῦσι μετὰ τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ μὴν τῷ γε μεμαρτυρηκότι οὐδ' ἐπισκήψασθαι οὗτοι ἠξίωσαν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίνωσκε πάλιν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν.

15

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὰς περὶ τῶν πλησιασάντων αὐτῇ μαρτυρίας, ἵνα εἰδῶσιν ὅτι ἑταίρα τε ἦν τοῦ βουλομένου, καὶ ὅτι οὐδ' ἐξ ἑνὸς ἄλλου φαίνεται τεκοῦσα. ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.

11, 1. ἐδεδώκει libri: ἐνδεδώκει ς. 12, 1. ἐσκεμμένοι LZ. 2. ὡμολογηκότος LZ. 6. γεγεννημένῃ B. 7. ἐπίλαβε Taylorus: ἐπίβαλε Z, ἐπίβαλλε ABL. 14, 1. γενέσθαι Z. καίτοι] καὶ Z. 15, 1. ΜΑΡΤΥΡΙΑ om Z.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

16 Ὡς μὲν τοίνυν ἦν κοινὴ τῷ βουλομένῳ, ἣν οὗτος ἐγγυῆ-
σαι τῷ ἡμετέρῳ θείῳ μεμαρτύρηκε, μνημονεύειν χρὴ ὑφ'
ὅσων ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα
οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται· σκεψώμεθα δὲ καὶ ἐξ ὧν ἄν
τις ὑπονοήσειεν ἐγγύην γενέσθαι τοιαύτης γυναικός, εἰ ἄρα
17 καὶ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν. ἤδη γάρ
τινες νέοι ἄνθρωποι ἐπιθυμήσαντες τοιούτων γυναικῶν,
καὶ ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν, ἐπείσθησαν ὑπ' ἀνοίας
εἰς αὑτοὺς τοιοῦτόν τι ἐξαμαρτεῖν. πόθεν οὖν ἄν τις σα-
φέστερον γνοίη περὶ τούτων, ἢ ἔκ τε τῶν μαρτυριῶν τῶν
τούτοις μεμαρτυρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ καὶ ἐκ τῶν
18 εἰκότων τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα σκεψάμενος; ἐνθυ-
μεῖσθε δὲ τὴν ἀναίδειαν ὧν λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγγυᾶν
μέλλων εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον, ὥς φησι, τὴν ἀδελφήν,
διαπραττόμενος τηλικαῦτα ἕνα μάρτυρα παρεῖναι αὑτῷ
Πυρετίδην προσεποιήσατο, καὶ τούτου ἐκμαρτυρίαν ἐπ'
ἐκείνῃ τῇ δίκῃ παρέσχοντο οὗτοι· ἣν Πυρετίδης οὐκ ἀνα-
δέδεκται αὑτοῖς, οὐδὲ ὁμολογεῖ μαρτυρῆσαι οὐδὲ εἰδέναι
19 τούτων ἀληθὲς ὂν οὐδέν. μέγα δὲ τεκμήριον ὡς περιφανῶς
ψευδῆ τὴν μαρτυρίαν οὗτοι παρέσχοντο ταύτην· ἴστε
γὰρ πάντες ὡς ὅταν μὲν ἐπὶ προδήλους πράξεις ἴωμεν,
ἃς δεῖ μετὰ μαρτύρων γενέσθαι, τοὺς οἰκειοτάτους καὶ 40
οἷς ἂν τυγχάνωμεν χρώμενοι μάλιστα, τούτους παρα-
λαμβάνειν εἰώθαμεν ἐπὶ τὰς πράξεις τὰς τοιαύτας, τῶν
δὲ ἀδήλων καὶ ἐξαίφνης γινομένων τοὺς προστυχόντας
20 ἕκαστοι μάρτυρας ποιούμεθα. καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς μαρτυ-
ρίαις αὐταῖς τοῖς παραγενομένοις αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ἂν
ὦσι, τούτοις μάρτυσι χρῆσθαι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν·

v. 1. μαρτυρία AB, μάρτυρες Z. 17, 1. τι] τοι Z. 3. καὶ ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν om Z. 4. εἰς αὑτοὺς Reiskius: libri εἰς αὐτάς. 18, 4. τηλικαῦτα Taylorus: libri τηνικαῦτα. 5. πυθετίδην LZ. 6. παρέσχοντο BL: παρέσχον ς. 19, 2. παρέσχον ς. 3. ἐπὶ] ὡς ἐπὶ ABLZ. προδηλως (ους) L, προδήλως Z. 4. οἰκτροτάτους Z. 5. τυγχάνομεν LZ. 20, 3. ἡμῖν — ἡμῖν — ἡμῶν] ὑμῖν — ὑμῖν — ὑμῶν ABLZ.

παρὰ δὲ τῶν ἀσθενούντων ἢ τῶν ἀποδημεῖν μελλόντων
ὅταν τις ἐκμαρτυρίαν ποιῆται, τοὺς ἐπιεικεστάτους τῶν
πολιτῶν καὶ τοὺς ἡμῖν γνωριμωτάτους ἕκαστος ἡμῶν πα-
21 ρακαλεῖ μάλιστα, καὶ οὐ μεθ' ἑνὸς οὐδὲ μετὰ δυοῖν, ἀλλ'
ὡς ἂν μετὰ πλείστων δυνώμεθα τὰς ἐκμαρτυρίας πάντες
ποιούμεθα, ἵνα τῷ τε ἐκμαρτυρήσαντι μὴ ἐξείη ὕστερον
ἐξάρνῳ γενέσθαι τὴν μαρτυρίαν, ὑμεῖς τε πολλοῖς καὶ
καλοῖς κἀγαθοῖς ταῦτα μαρτυροῦσι πιστεύοιτε μᾶλλον.
22 Ξενοκλῆς τοίνυν Βήσαζε μὲν ἰὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον τὸ
ἡμέτερον εἰς τὰ ἔργα, οὐχ ἡγήσατο δεῖν τοῖς ἀπὸ τοῦ
αὐτομάτου ἐκεῖ ἐντυχοῦσι μάρτυσι χρῆσθαι περὶ τῆς
ἐξαγωγῆς, ἀλλ' ἧκεν ἔχων ἔνθεν Διόφαντον τὸν Σφήττιον
μεθ' ἑαυτοῦ, ὃς ἔλεγε τὴν δίκην ὑπὲρ τούτου, καὶ Δωρό-
θεον τὸν Ἐλευσίνιον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φιλοχάρη καὶ
ἄλλους πολλοὺς μάρτυρας, παρακεκληκὼς ἐνθένδε στα-
23 δίους εὐθὺς τριακοσίους ἐκεῖσε. περὶ δὲ τῆς ἐγγύης τῆς
τήθης τῶν παίδων τῶν ἑαυτοῦ ἐν τῷ ἄστει ἐκμαρτυρίαν
(ὥς φησι) ποιούμενος τῶν μὲν οἰκείων οὐδένα τῶν ἑαυτοῦ
παρακεκληκὼς φαίνεται, Διονύσιον δὲ Ἐρχιέα καὶ Ἀρι-
στόλοχον τὸν Αἰθαλίδην· μετὰ δυοῖν τούτοιν ἐν τῷ ἄστει
αὐτοῦ τὴν ἐκμαρτυρίαν ποιήσασθαί φασιν οὗτοι. τοιαῦτα
μὲν τὰ τούτων· οἷς οὐδ' ἂν περὶ ὁτουοῦν πιστεύσειεν ἄλ-
24 λου οὐδείς. ἴσως γὰρ ἦν νὴ Δία πάρεργον καὶ φαῦλον,
περὶ οὗ τὴν ἐκμαρτυρίαν παρὰ τοῦ Πυρετίδου φασὶ ποιή-
σασθαι οὗτοι, ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν ὀλιγωρηθῆναι ἦν τὸ
πρᾶγμα. καὶ πῶς; ᾧ γε περὶ αὐτοῦ τούτου ὁ ἀγὼν ἦν
ὁ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὃν Ξενοκλῆς ἔφευγεν, ἢ ἐξ ἑταί-
ρας ἢ ἐξ ἐγγυητῆς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι. εἶτα ἐπὶ ταύ-

21, 3. ἐκμαρτυρήσαντι AB: μαρτυρήσαντι ς. 5. ταῦτα] Reiskius ταὐτά. 22, 1. Βήσαζε ABL: Θήβαζε ς. cf. Boeckh. de Laurio (Commentar. Academ. Berolin. 1814 et 1805. p. 89). 2. τοῦ αὐτομάτου ABLZ: ταὐτομάτου ς. 3. τυχοῦσι ς. 4. ἔνθεν] immo ἐνθένδε vel ἐντεῦθεν. 23, 1. ἐγγύης τῆς τήθης] τηθῆς γύης Z. et τηθῆς etiam reliqui et hic et infra. 5. αἰθαλιότην Z. 7. ἄλλου] ἄλλος AB. 24, 1. ἦν] ἢ L, ἢ καὶ Z. παρέργου καὶ φαύλου Z. 3. ἦν] ἢ LZ. 4. ᾧ γε Reiskius: libri ὥστε. 6. ταύτην] ταύτην ἦν ς.

την ἂν τὴν μαρτυρίαν, εἰ ἦν ἀληθής, οὐκ ἂν ἅπαντας
25 τοὺς οἰκείους τοὺς ἑαυτοῦ παρακαλεῖν ἐκεῖνος ἠξίωσεν; ναὶ
μὰ Δία, ὥς ἔγωγε ᾤμην, εἴγε ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. οὐ
τοίνυν φαίνεται, ἀλλ᾿ ὁ μὲν Ξενοκλῆς πρὸς τοὺς ἐπιτυ-
χόντας δύο ἐκμαρτυρησάμενος τὴν μαρτυρίαν ταύτην, Νι-
κόδημος δὲ οὗτος ἕνα μόνον μάρτυρα παρακαλέσας μεθ᾿
ἑαυτοῦ τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ ἐγγυῆσαί
26 φησι τὴν ἀδελφήν. καὶ οὗτος μὲν τὸν Πυρετίδην μόνον,
οὐχ ὁμολογοῦντα, προσεποιήσατο μετ᾿ αὐτοῦ παραγενέ-
σθαι· ὑπὸ δὲ τοῦ ἐγγυήσασθαι μέλλοντος τὴν τοιαύτην
Λυσιμένης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Χαίρων καὶ Πυλάδης,
φασὶ παρακληθέντες τῇ ἐγγύῃ παραγενέσθαι, καὶ ταῦτα
27 θεῖοι ὄντες τῷ ἐγγυωμένῳ. ὑμέτερον οὖν ἔργον σκέψασθαι
νῦν, εἰ δοκεῖ πιστὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ νο-
μίζω, ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος, πολὺ ἂν μᾶλλον τὸν
Πύῤῥον πάντας ἂν τοὺς οἰκείους βούλεσθαι λεληθέναι, εἴ
τι παρεσκευάζετο ὁμολογεῖν ἢ πράττειν ἀνάξιον τῶν αὑ-
τοῦ, ἢ παρακαλέσαι μάρτυρας τοὺς θείους τοὺς ἑαυτοῦ
ἐπὶ ἁμάρτημα τηλικοῦτον.
28 Ἔτι δὲ καὶ περὶ ἐκείνου θαυμάζω, εἰ μηδεμίαν
προῖκα μήθ᾿ ὁ διδοὺς μήθ᾿ ὁ λαμβάνων διωμολογήσαντο
ἕξειν ἐπὶ τῇ γυναικί. τοῦτο μὲν γὰρ εἴ τινα ἐδίδου, εἰ-
κὸς ἦν καὶ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῶν παραγενέσθαι φασκόν-
των μαρτυρεῖσθαι· τοῦτο δ᾿ εἰ δι᾿ ἐπιθυμίαν τὴν ἐγγύην ὁ
θεῖος ἡμῶν ἐποιεῖτο τῆς τοιαύτης γυναικός, δῆλον ὅτι
κἂν ἀργύριον πολλῷ μᾶλλον ὁ ἐγγυῶν διωμολογήσατο
ἔχειν αὐτὸν ἐπὶ τῇ γυναικί, ἵνα μὴ ἐπ᾿ ἐκείνῳ γένοιτο ῥα-
29 δίως ἀπαλλάττεσθαι, ὁπότε βούλοιτο, τῆς γυναικός· καὶ
μάρτυράς γε πολλῷ πλείους τὸν ἐγγυῶντα παρακαλεῖν
ἢ τὸν ἐγγυώμενον τὴν τοιαύτην· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἀγνοεῖ

25, 5. οὗτος ἦν. ἵνα ABLZ. 26, 3. τὴν τοιαύτην om Z. 5. τῇ add A. 28, 1. ἐκείνου] τούτου Z, 3. ἕξιν BZ et pr L. εἰ om LZ. 7. ὁ ἐγγυῶν Stephanus: ἢ ὁ ἐγγυῶν ABL, ἢ ὁμολογῶν Z. 29, 2. πλείους τὸν Reiskius: πλείους ἦν τὸν AB, πλείους ἢ τὸν LZ,

ὅτι ὀλίγα διαμένειν εἴωθε τῶν τοιούτων. ὁ μὲν τοίνυν
ἐγγυῆσαι φάσκων μετὰ ἑνὸς μάρτυρος καὶ ἄνευ ὁμολο-
γίας "προικὸς εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον ἐγγυῆσαί φησι τὴν 41
ἀδελφήν· οἱ δὲ θεῖοι τῷ ἀδελφιδῷ ἄπροικον τὴν τοιαύτην
ἐγγυωμένῳ μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι.

30 Καὶ οἱ αὐτοὶ θεῖοι οὗτοι ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς θυγατρὸς
ἀποφανθείσης εἶναι ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδοῦ κληθέντες μεμαρ-
τυρήκασι παραγενέσθαι. ἐφ' ᾧ δὴ καὶ δεινῶς ἀγανακτῶ,
ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ λαγχάνων ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τῆς αὑτοῦ
τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου Φίλην ὄνομα εἶναι ἐγράψατο τῇ
γυναικί, οἱ δὲ τοῦ Πύῤῥου θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκοντες
παραγενέσθαι τὸ τῆς τήθης ὄνομα Κλειταρέτην τὸν πατέ-
31 ρα ἐμαρτύρησαν θέσθαι αὐτῇ. θαυμάζω οὖν εἰ ὁ ἀνὴρ ὁ
συνοικῶν πλείω ἢ ὀκτὼ ἔτη ἤδη μὴ ᾔδει τοὔνομα τῆς ἑαυ-
τοῦ γυναικός. εἶτα οὐδὲ παρὰ τῶν αὑτοῦ μαρτύρων πρότε-
ρον ἐδυνήθη πυθέσθαι, οὐδ' ἡ μήτηρ τῆς γυναικὸς τὸ τῆς
θυγατρὸς ὄνομα τῆς αὑτῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ ἔφρασεν αὐ-
32 τῷ, οὐδ' ὁ θεῖος αὐτὸς Νικόδημος, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ τῆς τήθης
ὀνόματος, εἴτις ᾔδει τοῦθ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς κείμενον ταύτῃ,
Φίλην ὁ ἀνὴρ ὄνομα ἐπεγράψατο εἶναι αὐτῇ, καὶ ταῦτα
λαγχάνων αὐτῇ τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου. τίνος ἕνεκα;
ἢ ἵνα καὶ τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τε-
θέντος ἄκληρον ὁ ἀνὴρ καταστήσειεν εἶναι τὴν αὑτοῦ γυ-
33 ναῖκα; ἆρά γε οὐχὶ δῆλον, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἃ πάλαι οὗτοι
μαρτυροῦσι γενέσθαι, πολλῷ πλέον τῆς λήξεως τοῦ κλή-
ρου σύγκειται αὐτοῖς; οὐ γὰρ ἄν ποτε οἱ μὲν εἰς τὴν δε-
κάτην (ὥς φασι) κληθέντες τῆς τοῦ Πύῤῥου θυγατρός,
ἀδελφιδῆς δὲ τούτου, ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἥτις ἦν ποτέ,
ἀκριβῶς εἰς τὸ δικαστήριον ἧκον μεμνημένοι ὅτι Κλειτα-
34 ρέτην ὁ πατὴρ ἐν τῇ δεκάτῃ ὠνόμηνεν, οἱ δ' οἰκειότατοι τῶν

v. 1. ὀλίγα διαμένειν] ὀλι διαμένειν A, ὁ λόγος διαμένειν BLZ: ὁ λόγος οὐ διαμένειν ς. 4. ἀδελφῷ Z. 30, 2. ἀδελφοῦ Z. 6. Πύῤῥου θεῖοι] θειου πύρροι Z. 31, 3. αὑτοῦ] αὑτῶν ς. 32, 1. αὐτὸς] αὐτῷ Z. 4. ἕνεκα] ὄνομα Z. 33, 2. λέξεως LZ. 3. οἱ] εἰ ABLZ.

ἁπάντων, ὁ πατὴρ καὶ ὁ θεῖος καὶ ἡ μήτηρ οὐκ ἂν ᾔδει τὸ ὄνομα τῆς θυγατρός, ὥς φησι, τῆς αὑτοῦ. πολύ γε μάλιστ᾽ ἄν, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ ὕστερον ἐγχωρήσει εἰπεῖν.

5 Περὶ δὲ τῆς τούτου μαρτυρίας οὐ χαλεπὸν καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐστὶ γνῶναι ὅτι φαίνεται περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς οὗτος. ὅπου γάρ, ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῷ ἕνεκα τοῦ γάμου, ἐὰν ἀπολίπῃ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα ἢ ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκπέμψῃ τὴν γυναῖκα, οὐκ ἔξεστι πράξασθαι τῷ δόντι ὃ μὴ ἐν προικὶ τιμήσας ἔδωκεν, ἦ που ὅστις γέ φησιν ἄνευ ὁμολογίας προικὸς τὴν ἀδελφὴν
6 ἐγγυῆσαι, περιφανῶς ἀναίσχυντος ὢν ἐλέγχεται. τί γὰρ ἔμελλεν ὄφελος εἶναι αὐτῷ τῆς ἐγγύης, εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ ἐκπέμψαι ὁπότε βούλοιτο τὴν γυναῖκα ἦν; ἦν δ᾽ ἂν ἐπ᾽ ἐκείνῳ, ὦ ἄνδρες, δῆλον ὅτι, εἰ μηδεμίαν προῖκα διωμολογήσατο ἕξειν ἐπ᾽ αὐτῇ. εἶτ᾽ ἐπὶ τούτοις ἂν Νικόδημος ἐνεγύησε τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τὴν ἀδελφήν; καὶ ταῦτα εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν αὐτήν, καὶ τῆς ὁμολογηθείσης προικὸς ἐκ τῶν νόμων γινομένης εἰς αὐτόν, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας
7 αὐτῇ; ἆρ᾽ οὖν δοκεῖ τῳ ὑμῶν ὀλιγώρως οὕτως ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε παραλιπεῖν ἄν τι τῶν τοιούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω. εἶτα παρὰ τούτου ὁ ἡμέτερος θεῖος ἠξίωσεν ἂν ἐγγυήσασθαι τὴν ἀδελφήν, ὃς αὐτὸς ξενίας φεύγων ὑπὸ ἑνὸς τῶν φρατόρων ὧν φησὶν αὑτοῦ εἶναι, παρὰ τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως; Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

3 ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οὗτος τοίνυν τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἄπροικον τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ μεμαρτύρηκεν ἐγγυῆσαι, καὶ ταῦτα τῆς προι-

v. 2. φασὶ AB. 35, 4. γάμου Reiskius: libri νόμου. ἀπολείπῃ pr A. 6. ἐν om ς. ἦ που] εἴπου pr A. 36, 1. ἐλέγχεται] ἔλεγεν Z. 2. ὄφελος add AB. αὐτῷ om Z. 3. ἦν. ἦν A, ἤν ἤν BLZ: ἦν ς. 6. ἐνεγύησε corr A: ἐνεγγύησε ς. 9. ἔπαθες Z. 37, 3. τούτους Z. 5. ὢν Reiskius: libri ὄν.

κὸς εἰς αὐτὸν γινομένης, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ. Λάβε δὴ καὶ ἀνάγνωθι τοὺς νόμους τουσδὶ αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΙ.

39 Δοκεῖ ἂν ὑμῖν οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἂν σφόδρα διακριβώσασθαι περὶ τῶν ἑαυτῷ συμφερόντων; ναὶ μὰ Δία, ὥς ἔγωγ' οἶμαι, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ παλλακίᾳ διδόντες τὰς ἑαυτῶν πάντες πρότερον διομολογοῦνται περὶ τῶν δοθησομένων ταῖς παλλακαῖς· Νικόδημος δὲ ἐγγυᾷν μέλλων, φησί, τὴν ἀδελφὴν τὴν αὑτοῦ μόνον τὸ κατὰ τοὺς νόμους ἐγγυῆσαι διεπράξατο; ὃς ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ, οὗ ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς, σφόδρα βούλεται πονηρὸς εἶναι.

40 Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτων πονηρίας καὶ σιωπῶντος ἐμοῦ οἱ πολλοὶ γινώσκουσιν ὑμῶν, ὥστε οὐκ ἀπορῶ γε μαρτύρων, ὅταν τι λέγω περὶ αὐτοῦ· βούλομαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν τοιῶνδε ἐξελέγξαι τοῦτον ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ. φέρε γάρ, ὦ Νικόδημε, εἰ ᾔσθα ἐγγεγυηκὼς τῷ Πύῤῥῳ τὴν ἀδελφὴν καὶ εἰ ᾔδεις ἐξ αὐτῆς θυγα-

41 τέρα γνησίαν καταλειπομένην, πῶς ἐπέτρεψας τῷ ἡμετέρῳ ἀδελφῷ ἐπιδικάσασθαι τοῦ κλήρου ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός, ἣν φὴς τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειφθῆναι; ἢ οὐκ ᾔδεις ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ τοῦ κλήρου νόθην καθισταμένην τὴν ἀδελφιδῆν τὴν σαυτοῦ; ὁπότε γάρ τις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου, νόθην τὴν θυγατέρα τοῦ καταλιπόντος τὸν κλῆ-

42 ρον καθίστη. ἔτι δὲ πρότερον ὁ Πύῤῥος ὁ ποιησάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν αὑτῷ· οὔτε γὰρ διαθέσθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν ἔξεστι τῶν ἑαυτοῦ ἄνευ τῶν θυγατέρων, ἐάν τις καταλιπὼν γνησίας τελευτᾷ. γνώσεσθε δὲ αὐτῶν ἀκούσαντες τῶν νόμων ἀναγινωσκομένων. Ἀναγίνωσκε τούσδε αὐτοῖς.

39, 3. ναὶ] καὶ Z. 4. παλλακίᾳ vel παλλακείᾳ reponendum censui pro librorum omnium παλλακίδι. τὰς] τὰ ς. 40, 2. ὥστε οὐκ ἀπορῶ γε μαρτύρων, ὅταν τι λέγω περὶ αὐτοῦ add AB. 5. γὰρ add AB. 41, 6. καταλείποντος pr A. 42, 1. πότερον L, 6, τούσδε AB: τουσδὶ ς.

ΝΟΜΟΙ.

43 Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ μεμαρτυρηκὼς ἐγγυῆσαι ἐπιτρέψαι ἄν τι τούτων γίγνεσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦ κλήρου τῇ λήξει, ἣν ὁ Ἔνδιος λαχὼν ἐπεδικάζετο, ἀμφισβητῆσαι ἂν ὑπὲρ τῆς ἀδελφιδῆς τῆς ἑαυτοῦ, καὶ οὐκ ἂν διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐπίδικον τῷ Ἐνδίῳ τὸν ἐκείνης πατρῷον κλῆρον εἶναι; Ἀλλὰ μὴν ὥς γε ἐπεδικάσατο ὁ ἡμέτερος ἀδελφὸς τοῦ κλήρου καὶ οὐκ ἠμφισβήτησεν οὐδεὶς ἐκείνῳ, ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν.

44 ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Γενομένης τοίνυν τῆς ἐπιδικασίας ταύτης οὐκ ἐτόλμησεν ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου Νικόδημος, οὐδὲ διαμαρτυρῆσαι τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ γνησίαν θυγατέρα Πύῤῥῳ καταλειφθῆναι.

45 Περὶ μὲν οὖν τῆς διαδικασίας ἔχοι ἄν τις ψεῦδος προφασίσασθαι πρὸς ὑμᾶς· ἢ γὰρ λαθεῖν ἡμᾶς προσποιήσαιτ' ἂν οὗτος, ἢ καὶ ψεύδεσθαι αἰτιῷτ' ἂν ἡμᾶς. τοῦτο μὲν οὖν παρῶμεν· ἐπειδὴ δὲ τῷ Ξενοκλεῖ ἐνεγύα ὁ Ἔνδιος τὴν ἀδελφιδῆν σου, ἐπέτρεψας ἂν ὦ Νικόδημε τὴν ἐκ τῆς ἐγγυητῆς τῷ Πύῤῥῳ γεγεννημένην ὡς ἐξ ἑταί-

46 ρας ἐκείνῳ οὖσαν ἐγγυᾶσθαι; καὶ οὐκ ἂν εἰσήγγελλες πρὸς τὸν ἄρχοντα κακοῦσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ εἰσποιήτου οὕτως ὑβριζομένην καὶ ἄκληρον τῶν ἑαυτῆς πατρῴων καθισταμένην, ἄλλως τε καὶ μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύνων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν καὶ ἐξὸν τῷ βουλο-

47 μένῳ βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήροις; οὔτε γὰρ ἐπιτίμιον ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις ἔπεστιν, οὐδ' ἐὰν οὐδεμίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσιν, οὔτε πρυτανεῖα οὔτε παράστασις οὐδεμία τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν διώκουσιν ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν

43, 2. γενέσθαι Z. 3. ἔνδικος LZ. 4. ἀδελφῆς Z et pr A. 44, 5. καταληφθῆναι Z. 45, 1. τις] τι ς. 3. καὶ om ς. 4. ἐνεγύα B et corr A. 5. ἀδελφὴν Z. ἂν om ABLZ. 6. γεγεννημένης A. ἑτέρας BL. 46, 1. εἰσήγγελες Z. 3. ἑαυτῆς AB: αὑτῆς ς. 47, 2. ἔπεστιν Reiskius: libri ἔνεστιν. οὐδεμίαν] immo μηδεμίαν. 3. καταλάβωσιν Z.

ἔξεστι, τῷ βουλομένῳ, τοῖς δ' ἁλισκομένοις ἔσχαται τι-
48μωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν. [ἔπειτα εἰ ἦν ἐξ
ἐγγυητῆς ἡ τούτου ἀδελφιδῆ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ γεγενη-
μένη, ἐπέτρεψεν ἂν Νικόδημος ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐ-
τὴν ἐγγυᾶσθαι; καὶ γενομένων αὐτῶν οὐκ ἂν εἰσήγγελλε
πρὸς τὸν ἄρχοντα ὑβρίζεσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ οὕ-
τως ἐγγυήσαντος αὐτήν;] καὶ εἰ ἦν ἀληθῆ ἃ νυνὶ τετόλ-
μηκας μαρτυρῆσαι, παραχρῆμα εὐθὺς τότε ἐτιμωρήσω
ἂν τὸν ἀδικοῦντα, ἢ καὶ ταῦτα λαθεῖν σεαυτὸν προσ-
49ποιήσει; ἔπειτ' οὐδ' ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης αὐτῇ προικὸς
ᾔσθου; ὥστε καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγανακτήσαντι δήπου
σοι εἰσαγγεῖλαι τὸν Ἔνδιον προσῆκεν, εἰ αὐτὸς μὲν τρι-
τάλαντον οἶκον ἔχειν ἠξίου ὡς προσῆκον αὐτῷ, τῇ δὲ
γνησίᾳ οὔσῃ τρισχιλίας δραχμὰς προῖκα ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι
ἠξίωσεν ἄλλῳ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀγανακτήσας εἰσήγ-
γειλεν ἂν τὸν Ἔνδιον οὗτος; ναὶ μὰ Δία, εἴ γ' ἦν ἀληθὲς
50τὸ πρᾶγμα. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνον οὐδ'
ἄλλον δὲ τῶν εἰσποιήτων οὐδένα οὕτως εὐήθη οὐδ' ἂν ὀλί-
γωρον τῶν νόμων τῶν κειμένων γίνεσθαι, ὥσθ' ὑπαρ- 43
χούσης γνησίας θυγατρὸς τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι
ἑτέρῳ δοῦναι ταύτην ἀνθ' ἑαυτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει διότι
τοῖς γε ἐκ τῆς γνησίας θυγατρὸς παισὶ γεγονόσιν ἁπάν-
των τῶν παππῴων κληρονομία προσήκει. εἶτα εἰδὼς ἄν
τις ταῦτα ἑτέρῳ παραδοίη τὰ αὑτοῦ, καὶ ταῦτα τηλικαῦτα
51ὄντα ὅσων ἠμφισβήτησαν οὗτοι; δοκεῖ δ' ἄν τις ὑμῖν
οὕτως ἀναιδὴς ἢ τολμηρὸς εἰσποίητος γενέσθαι, ὥστε
μηδὲ τὸ δέκατον μέρος ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τῇ γνησίᾳ θυ-
γατρὶ τῶν πατρῴων; γενομένων δὲ τούτων δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ
θεῖος ἐπιτρέψαι, ὃ ἐγγυῆσαι μεμαρτυρηκὼς αὐτῆς τὴν μη-
τέρα; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω, ἀλλὰ καὶ ἠμφισβήτησεν ἂν

v. 1. ἐσχάται pr A et corr L. 48, 4. εἰσήγγειλε Z. 6. τε-
τόλμηκας Reiskius: libri τετολμήκασι. 8. ἂν om pr L. προσ-
ποιήσει LZ: προσποιήσῃ ς. 49, 1. ἐκ τῆς] ἐξ Z. 3. προσήκει^{εν} B,
προσήκει A. εἰ αὐτὸς corr A: αὐτὸς ς. 50, 1. οὐδ' ἂν] malim
οὐδ' αὖ. 3. τοῦ νόμου Z. 5. δοῦναι] δοθῆναι Z. 51, 1. δοκῇ pr A.

τοῦ κλήρου καὶ διεμαρτύρησε καὶ εἰσήγγειλεν ἂν πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἄλλο εἴ τι ἦν ἰσχυρότερον τούτων,
52 ἅπαντ' ἂν διεπράξατο. ὁ μὲν τοίνυν Ἔνδιος ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν ἐνεγύησεν, ἥν φησιν ἀδελφιδῆν Νικόδημος εἶναι αὐτῷ· οὗτος δὲ οὔτε τῷ Ἐνδίῳ τοῦ Πύῤῥου κλήρου ἀμφισβητῆσαι ἠξίωσεν, οὔτ' ἐγγυήσαντα τὴν ἀδελφιδῆν ὡς οὖσαν ἐξ ἑταίρας εἰσαγγεῖλαι πρὸς τὸν ἄρχοντα ἠξίωσεν, οὔτ' ἐπὶ τῇ δοθείσῃ προικὶ αὐτῇ ἠγανάκτησεν οὐδέν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἴασε γενέσθαι. οἱ δὲ νόμοι περὶ ἁπάντων
53 διορίζουσι τούτων. ἀναγνώσεται οὖν πρῶτον ὑμῖν τὴν περὶ τῆς ἐπιδικασίας τοῦ κλήρου μαρτυρίαν πάλιν, ἔπειτα τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς γυναικός. Ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

Λάβε δὴ καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

54 Πῶς οὖν τις σαφέστερον ἐξελέγχει ψευδομαρτυριῶν διώκων ἢ ἔκ τε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς τούτοις ἐπιδεικνύων καὶ ἐκ τῶν νόμων ἁπάντων τῶν ἡμετέρων;

Περὶ μὲν οὖν τούτου σχεδὸν εἴρηται τὰ πολλά· σκέψασθε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἔχοντος τὴν ἀδελφιδῆν τὴν τούτου γυναῖκα, ἐὰν ἄρα τι γένηται καὶ ἐκ τούτου τεκμήριον
55 ὡς ἔστι ψευδῆ τὰ μεμαρτυρημένα Νικοδήμῳ. ὡς μὲν οὖν ἐνεγυήσατο καὶ ἔλαβεν ὡς οὖσαν ἐξ ἑταίρας τὴν γυναῖκα, ἐπιδέδεικται καὶ μεμαρτύρηται· ὡς δ' ἀληθὴς ἡ μαρτυρία ἐστὶν αὕτη, ὁ Ξενοκλῆς αὐτὸς ἔργῳ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἤδη [ἀληθῆ ταῦτα] μεμαρτύρηκε. δῆλον γὰρ ὅτι εἰ μὴ ἐνεγεγύητο παρὰ τοῦ Ἐνδίου ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν

λ

v. 1. εἰσήγγελλεν AL, εἰσήγγειλεν B. 52, 2. ἐνεγύησεν corr A, ἐνεγύσεν B. 3. κλήρου om LZ. 4. ἐγγυήσαντα] alterum α a correctore habet A. 53, 4. titulos om Z. 5. δὴ om ς. 54, 1. ἐξελέγχει ABLZ: ἐξελέγχοι ς. fortasse legendum ἐξελέγξει. 5. περὶ τοῦ AB: περὶ μὲν τοῦ ς. ἀδελφὴν pr A. 55, 2. ἐνεγυήσατο B et corr A. 4. ἔργῳ ὁ Ξενοκλῆς αὐτὸς Z. 5. μεμαρτυρηκώς Z.
6. ἐνεγεγύητο B et corr A (qui pr ἐνεγγεγγύητο), ἐγεγένητο LZ: ἐγγεγύητο ς. ἑταίραν B.

τὴν γυναῖκα, ὄντων αὐτῷ παίδων ἤδη τηλικούτων ἐκ τῆς γυναικός, ζῶντι ἂν τῷ Ἐνδίῳ ἠμφισβήσησεν ὑπὲρ τῆς
56 γνησίας θυγατρὸς τῶν πατρῴων, ἄλλως τε καὶ παρεσκευασμένος μὴ ὁμολογεῖν τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν] τῷ Πύῤῥῳ γενέσθαι· ὡς δὴ οὐχ ὁμολογῶν πῶς ἐπεσκήπτετο τοῖς μεμαρτυρηκόσιν ἐπὶ τῇ διαθήκῃ τοῦ Πύῤῥου παραγενέσθαι. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν. Ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

57 Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γε δῆλον, ὡς [οὐχ] ὁμολογοῦσι τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύῤῥου γενέσθαι. οὐ γὰρ ἂν ὑπερβάντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενημένον κληρονόμον ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ Πύῤῥου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσαν οὗτοι. ὁ μὲν γὰρ Πύῤῥος πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη τετελεύτηκεν ἤδη, ὁ δὲ Ἔνδιος τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς πέρυσιν, ἐν ᾧ ἔλαχον τοῦ κλήρου τὴν λῆξιν
58 τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως οὗτοι. ὁ δὲ νόμος πέντε ἐτῶν κελεύει δικάσασθαι τοῦ κλήρου, ἐπειδὰν τελευτήσῃ ὁ κληρονόμος. οὐκοῦν δυοῖν τὰ ἕτερα προσῆκε τῇ γυναικί, ἢ ζῶντι τῷ Ἐνδίῳ ἀμφισβητῆσαι τῶν πατρῴων, ἢ ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ὁ εἰσποίητος, τῶν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐπιδικασίαν ἀξιοῦν ποιεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰ, ὡς φασὶν οὗτοι, ἠγγυήκει αὐτὴν τῷ Ξενοκλεῖ ὡς γνησίαν ἀδελφὴν οὖσαν
59 αὑτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ἐπιστάμεθα πάντες ὅτι ἀδελφῶν μὲν κλήρων ἐπιδικασία πᾶσίν ἐστιν ἡμῖν, ὅτῳ δὲ γόνῳ γεγόνασι γνήσιοι παῖδες, οὐδενὶ ἐπιδικάζεσθαι τῶν πατρῴων προσήκει. καὶ περὶ τούτων οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ· ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται ἀνεπίδικα 44
60 ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρῷα. οὗτοι τοίνυν εἰς

v. 2. ὑπὲρ] libri περὶ. 56, 1. παρασκευασμένος BL. 3. γεγονέναι Z. δὴ] δ᾽ A, δι᾽ L. ἐπεσκήπτετο Reiskius: libri ἐπέσκηπτε. 5. ἡμῖν A. 57, 5. λέξιν Z. ἢ om Z. 6. ἐτελεύτησεν Z. 58, 5. τῶν om Z. διαδικασίαν Z. 6. ἠγγυήκει AB: ἐγγυήκει ς. 7. γνησίαν] ἰδίαν Z. 59, 1. αὐτοῦ AB: αὐτῷ ς. ἀδελφὸν pr A. 2. κλῆρον Z et pr AL. ἐπὶ δικασίᾳ Z. ὑμῖν ς. γόνῳ AB: μόνῳ ς.

τοῦτο τόλμης ἀφιγμένοι εἰσίν, ὥστε τῷ μὲν εἰσποιήτῳ
οὐκ ἔφασαν ἐπιδικάσασθαι προσήκειν τῶν δοθέντων, τῇ δὲ
Φίλῃ, ἥν φασι θυγατέρα γνησίαν τῷ Πύῤῥῳ καταλελεῖ-
φθαι, λαχεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου τὴν λῆξιν ἠξίω-
σαν. καίτοι (ὅπερ εἶπον καὶ πρότερον) ὅσοι μὲν καταλί-
πωσι γνησίους παῖδας ἐξ αὑτῶν, οὐ προσήκει τοῖς παισὶν
ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρῴων· ὅσοι δὲ διαθήκαις αὐτοὶ
εἰσποιοῦνται, τούτοις ἐπιδικάζεσθαι προσήκει τῶν δο-
61 θέντων. τοῖς μὲν γάρ, ὅτι γόνῳ γεγόνασιν, οὐδεὶς ἂν
δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν πατρῴων· πρὸς δὲ τοὺς
εἰσποιήτους ἅπαντες οἱ κατὰ γένος προσήκοντες ἀμ-
φισβητεῖν ἀξιοῦσιν. ἵνα οὖν μὴ παρὰ τοῦ ἐντυχόντος τῶν
κλήρων αἱ λήξεις τοῖς ἀμφισβητεῖν βουλομένοις γίγνων-
ται, καὶ μὴ ὡς ἐρήμων τῶν κλήρων ἐπιδικάζεσθαί τινες
τολμῶσι, τούτου ἕνεκα τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι
62 πάντες ποιοῦνται. μηδεὶς οὖν ὑμῶν ἡγείσθω, εἰ ἐνόμιζε
γνησίαν εἶναι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Ξενοκλῆς, λαχεῖν ἂν
ὑπὲρ αὐτῆς τὴν λῆξιν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, ἀλλ'
ἐβάδιζεν ἂν ἡ γνησία εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα, καὶ εἴ τις
αὐτὴν ἀφῃρεῖτο ἢ ἐβιάζετο, ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πατρῴων,
καὶ οὐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφευγεν ὁ βιαζόμενος,
ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς εἰς τὸν ἄρχοντα ἐκιν-
δύνευεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης
63 τῆς ἑαυτοῦ. Ἔτι δ' ἂν πρότερον τοῦ Ξενοκλέους οἱ
τοῦ Πύῤῥου θεῖοι, εἰ ᾔδεσαν γνησίαν θυγατέρα τῷ ἑαυ-
τῶν ἀδελφιδῷ καταλειπομένην καὶ ἡμῶν μηδένα λαμ-
βάνειν ἐθέλοντα αὐτήν, οὐκ ἄν ποτε ἐπέτρεψαν Ξενοκλέα,
τὸν μηδαμόθεν μηδὲν γένει προσήκοντα Πύῤῥῳ, λαβόντα
ἔχειν τὴν κατὰ γένος προσήκουσαν αὑτοῖς γυναῖκα. ἢ
64 δεινόν γ' ἂν εἴη. τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας

v. 4. τὴν λῆξιν om ς. 8. τούτους Z: BL utrum casum habeant, non liquet. ἐπιδικάσασθαι Z. 61, 6. τινὸς pr A.
62, 1. ἡγείσθω add AB. 2. ἑαυτοῦ] τούτου Z. 3. πατρῴου] πρώτου Z. 63, 1. πρότεροι Reiskius. 3. ἀδελφῷ Z. καταλιπομένην BLZ. 64, 1. πατέρων ABL: πατρῴων ς. sic et § 65.

καὶ συνοικούσας ἀνδράσι γυναῖκας, περὶ ὧν τίς ἂν ἄμει-
νον ἢ ὁ πατὴρ βουλεύσαιτο; καὶ τὰς οὕτω δοθείσας, ἂν
ὁ πατὴρ αὐτῶν τελευτήσῃ μὴ καταλιπὼν αὐταῖς γνη-
σίους ἀδελφούς, τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους ὁ νόμος
εἶναι κελεύει, καὶ πολλοὶ συνοικοῦντες ἤδη ἀφῄρηνται
65 τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. εἶτα τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατέρων
ἐκδοθείσας διὰ τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης ἐπιδίκους εἶναι
προσήκει· Ξενοκλεῖ δὲ ἄν τις τόδ᾿ ἐπέτρεψε τῶν τοῦ
Πύῤῥου θείων, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ ἐκείνῳ καταλειπο-
μένη, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος προσήκουσαν αὐτοῖς
γυναῖκα, καὶ τοσαύτης οὐσίας τοῦτον καταστῆναι κληρο-
66 νόμον ἀνθ᾿ ἑαυτῶν; μὴ νομίσητε ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες· οὐδεὶς
γὰρ ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν, οὐδὲ περὶ πλείονος
τοὺς ἀλλοτρίους ἑαυτοῦ ποιεῖται. ἐὰν οὖν προφασίζωνται
διὰ τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν μὴ ἐπίδικον εἶναι τὴν γυ-
ναῖκα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ φῶσιν ἀμφισβητῆσαι αὐτῆς,
πρῶτον μὲν ἐκεῖνα αὐτοὺς ἐρέσθαι χρή, εἰ ὁμολογοῦντες
τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύῤῥου γενέσθαι ἐπε-
67 σκημμένοι εἰσὶ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα, εἶτα [τί] πα-
ρελθόντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενημένον κληρο-
νόμον τοῦ Πύῤῥου κλήρου τὴν λῆξιν λαχεῖν ἠξίωσαν παρὰ
τὸν νόμον. πρὸς δὲ τούτοις ἐκεῖνο αὐτοὺς ἔρεσθε, εἴ τις
τῶν γνησίων αὐτοῦ ἐπιδικάζεσθαι ἀξιοῖ. ταῦτα πρὸς τὴν
ἀναίδειαν αὐτῶν πυνθάνεσθε. ὡς δ᾿ ἦν ἐπίδικος ἡ γυνή,
εἴπερ γνησία καταλειφθείη, ἐκ τῶν νόμων σαφέστατα
68 μαθεῖν ἔστι τοῦτο. ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην λέγει ἐξεῖναι
διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ αὑτοῦ, ἐὰν μὴ παῖδας
γνησίους καταλίπῃ ἄῤῥενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπῃ,
σὺν ταύταις. οὐκοῦν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦναι
καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων θυγα-

v. 3. τελευτήσας ς. 4. ἐγγύτητα Z. 5. εἶναι om Z. 65, 3. τῷδ᾿ ς. 4. καταλιπομένη BLZ. 6. καταστῆναι Reiskius: libri καταστῆσαι. 66, 2. γὰρ ἀνθρώπων — τοὺς ἀλλοτρίους ἑαυτοῦ A, γὰρ ἑαυτοῦ BLZ: γὰρ ἄλλους περὶ πλείονος ἑαυτοῦ ς. 67, 3. κλήρου add AB. 5. αὐτοῦ] τῶν αὑτοῦ Reiskius. 7. καταλειφθείη ABLZ: κατελείφθη ς. 68, 3. καταλείπῃ pr A. 4. σὺν] ἐπί ς.

τέρων οὐχ οἷόντε οὔτε ποιήσασθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ
69 οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. οὐκοῦν εἰ μὲν ἄνευ τῆς γνησίας θυγα-
τρὸς τὸν Ἔνδιον Πύῤῥος ἐποιεῖτο υἱὸν αὑτῷ, ἄκυρος ἂν ἦν
αὐτοῦ ἡ ποίησις κατὰ τὸν νόμον· εἰ δὲ τὴν θυγατέρα
ἐδίδου καὶ ἐπὶ τούτῳ ποιησάμενος κατέλιπε, πῶς ἂν
ὑμεῖς ἐπετρέψατε ἐπιδικάζεσθαι, τὼ τοῦ Πύῤῥου θείω, 45
τὸν Ἔνδιον τοῦ Πύῤῥου κλήρου ἄνευ τῆς γνησίας θυγα-
τρός, εἰ ἦν ἐκείνῳ, ἄλλως τε εἰ καὶ ἐμαρτυρήσατε ὡς
ἐπέσκηψεν ὑμῖν ὁ ἀδελφιδοῦς ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ
70 παιδίου; ἀλλ' ὦ 'γαθέ, τοῦτο μὲν καὶ λαθεῖν φήσαιτ' ἂν
ὑμᾶς· ὅτε δ' ἐνεγύα καὶ ἐξεδίδου ὁ Ἔνδιος τὴν γυναῖκα,
ἐπετρέπετε ὑμεῖς οἱ θεῖοι τὴν τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ὑμε-
τέρου αὐτῶν ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν ἐκείνῳ ἐγγυᾶσθαι,
ἄλλως τε καὶ παραγενέσθαι φάσκοντες, ὅτε ὁ ἀδελφι-
δοῦς ὑμῶν ἐνεγυᾶτο τὴν μητέρα τὴν ταύτης κατὰ νόμους
ἕξειν γυναῖκα, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ τῇ ταύτης κλη-
71 θέντες συνεστιᾶσθαι; πρὸς δὲ τούτοις (τουτὶ γὰρ τὸ δει-
νόν ἐστιν) ἐπισκῆψαι φάσκοντες ὑμῖν τὸν ἀδελφιδοῦν
ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου, οὕτως ἐπεμελήθητε
ὥστ' ἐᾶσαι ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι, ἄλ-
λως τε καὶ ἔχουσαν τοὔνομα τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἀδελ-
φῆς, ὡς ἐμαρτυρεῖτε;
72 Ἐκ τοίνυν τούτων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πρά-
γματος ῥᾴδιόν ἐστι γνῶναι ὅσον ἀναισχυντότατοι ἀνθρώ-
πων εἰσὶν οὗτοι. τίνος γὰρ ἕνεκα, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ
τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειπομένη, ποιησάμενος ὁ θεῖος
κατέλιπε τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν ἑαυτῷ; πότερον ὅτι προσ-
ήκοντες αὐτῷ ἐγγυτέρω γένους ἡμῶν ἦσαν ἄλλοι, οὓς
βουλόμενος τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποστερῆσαι

69, 2. Ἔνδιον] εὔδιον Z, qui sic etiam infra. 3. αὐτῷ [οὐ] L. 4. τοῦτο Z. 7. καὶ add AB. 8. ἀδελφὸς Z. 70, 2. ὅτε] ὅτι Z, qui sic et v. 5. ἐνεγύα B et corr A. 3. ἀδελφιδοῦ A: ἀδελφοῦ ς. 6. ἐνεγυᾶτο B et corr A. 7. τῇ ante ταύτης add BL. 71, 1. συνεστιᾶσθαι] συνίστασθαι A. 3. τούτου om pr A. 4. ἐᾶσαι] σαι Z.

ἐποιεῖτο τὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὑτῷ; ἀλλ' οὔτε ἐγένετο οὔτ'
ἔστι. μὴ γενομένων δὲ παίδων γνησίων ἐκείνῳ ἐγγυτέρω
ἡμῶν οὐδὲ εἷς· ἀδελφὸς μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ οὐδ' ἀδελ-
73 φοῦ παῖδες, ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς ἡμεῖς ἦμεν αὐτῷ. ἀλλὰ νὴ
Δία ἄλλον τινὰ ποιησάμενος τῶν συγγενῶν ἔδωκεν ἂν
ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ; καὶ τί
αὐτὸν ἔδει καταφανῶς καὶ ὁτῳοῦν ἀπέχθεσθαι τῶν
οἰκείων, ἐξόν, εἴπερ ἦν ἐγγεγυημένος τὴν ἀδελφὴν τὴν Νι-
κοδήμου, τὴν θυγατέρα τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν εἶναι
εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγόντι ὡς οὖσαν γνησίαν ἑαυτῷ,
ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλιπεῖν αὐτήν, καὶ
ἐπισκῆψαι τῶν γιγνομένων τῆς θυγατρὸς παίδων εἰσα-
74 γαγεῖν υἱὸν ἑαυτῷ; δῆλον μὲν γὰρ ὅτι ἐπίκληρον κα-
ταλιπὼν ἀκριβῶς ἂν ᾔδει ὅτι δυοῖν θάτερον ἔμελλεν
ὑπάρχειν αὐτῇ· ἢ γὰρ ἡμῶν τινὰ τῶν ἐγγύτατα γένους
ἐπιδικασάμενον ἕξειν γυναῖκα, ἢ εἰ μηδεὶς ἡμῶν ἐβού-
λετο λαμβάνειν, τῶν θείων τινὰ τούτων τῶν μαρτυρούν-
των, εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων τινὰ συγγενῶν τὸν αὐτὸν τρόπον
περὶ πάσης τῆς οὐσίας ἐπιδικασάμενον κατὰ τοὺς νόμους
75 ἕξειν ταύτην γυναῖκα. οὐκοῦν ἐκ μὲν τοῦ τὴν θυγατέρα
εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγεῖν καὶ μὴ ποιήσασθαι τὸν
ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὑτῷ ταῦτα διεπράξατο· ἐκ δὲ τοῦ
τὸν μὲν ποιήσασθαι τὴν δὲ μὴ εἰσαγαγεῖν τὴν μὲν
νόθην, ὥσπερ αὐτῷ προσῆκε, καὶ ἄκληρον κατέστησε, τὸν
76 δὲ κληρονόμον κατέλιπε τῶν ἑαυτοῦ. ἀλλὰ μὴν ὥς γε
οὔτε γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος ἡμῶν, οὔτε τὴν θυγα-
τέρα, ἥν φασι γνησίαν αὐτῷ εἶναι οὗτοι, εἰσαγαγεῖν εἰς
τοὺς φράτορας ἠξίωσε, καὶ ταῦτα νόμου ὄντος αὐτοῖς,

v. 1. ἑαυτῷ Z. 3. οὐδὲ εἷς A: οὐδεὶς ς. 73, 4. αὐτὸν ἔδει AB, αὐτῷ LZ: ἐχρῆν αὐτὸν ς. καταφανὲς Z. ἀπέχεσθαι Z.
74, 1. υἱὸν om pr A. ἐπίκληρον καταλιπὼν pr A: ἐπίκληρον μὲν καταλιπὼν ς. 3. τῶν] τὸν Z. 5. τούτων om pr A. 75, 1. ἕξειν Reiskius: libri ἔχειν. ταύτην] ταύτην τὴν Z. 3. ταῦτα ABL, τοῦτο Z: ταῦτ' ἂν ς. τοῦ τὸν] τοῦ τοῦτον AB, τούτου τὸν L, τούτου τὴν Z. 76, 1. τῶν] τὸν Z. ὥσγε] ὥστε ABLZ. 3. αὐτῷ om pr A. 4. ταῦτα νόμου AB: ταῦτα τοῦ νόμου ς.

ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν τὴν τῶν φρατόρων τῶν ἐκείνου
μαρτυρίαν. Ἀναγίνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λάβε δὲ καὶ ὡς ἐποιήσατο τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὐτῷ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

77 Εἶτα ὑμεῖς τὴν Νικοδήμου μαρτυρίαν τῶν αὐτοῦ τοῦ
θείου ἐκμαρτυριῶν πιστοτέραν ἡγήσεσθε εἶναι, καὶ τὴν
οὕτω κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην, ταύτην ἐπι-
χειρήσει τις ὑμᾶς πείθειν ὅτι ἐγγυητὴν γυναῖκα ὁ ἡμέ-
τερος θεῖος ἔσχεν; ἀλλ' ὑμεῖς, ὡς ἔγωγ' οἶμαι, οὐ πιστεύ-
σετε, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὑμῖν, ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ
78 λόγου, πρῶτον μὲν ἐπὶ τίνι προικὶ οὗτος ἐγγυῆσαι τῷ
Πύῤῥῳ φησὶ τὴν ἀδελφήν, ἔπειτα πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἡ
ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ἢ τὸν οἶκον τὸν αὐτοῦ,
εἶτα παρ' ὅτου ἐκομίσατο τὴν προῖκα αὐτῆς, ἐπειδὴ τε-
τελευτηκὼς ἦν ᾧ φησὶν αὐτὴν ἐγγυῆσαι· ἢ εἰ ἀπαιτῶν
μὴ ἐδύνατο κομίσασθαι ἐν εἴκοσιν ἔτεσιν, ὁποίαν δίκην 46
σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἐγγυητῆς γυναικὸς
79 ἐδικάσατο τῷ ἔχοντι τὸν Πύῤῥου κλῆρον οὗτος. ἔτι δὲ
πρὸς τούτοις ἐπιδειξάτω ὅτῳ πρότερον ἢ ὕστερον ἐνεγύη-
σεν οὗτος τὴν ἀδελφήν, ἢ εἰ ἐξ ἄλλου τινὸς γεγενημένοι
εἰσὶ παῖδες αὐτῇ. ταῦτα οὖν ἀξιοῦτε πυνθάνεσθαι παρ'
αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς τοῖς φράτορσι γαμηλίας μὴ ἀμνημο-
νεῖτε. οὐ γὰρ τῶν ἐλαχίστων πρὸς τὴν τούτου μαρτυρίαν
τεκμήριόν ἐστι τοῦτο. δῆλον γὰρ ὅτι, εἰ ἐπείσθη ἐγγυήσα-
σθαι, ἐπείσθη ἂν καὶ γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς φράτορ-
σιν εἰσενεγκεῖν καὶ εἰσαγαγεῖν τὴν ἐκ ταύτης ἀποφαν-
80 θεῖσαν θυγατέρα ὡς γνησίαν οὖσαν αὐτῷ, καὶ [ἔν τε τῷ
δήμῳ] κεκτημένος τὸν τριτάλαντον οἶκον, εἰ ἦν γεγαμη-
κώς, ἠναγκάζετο ἂν ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ

v. 2. ἐπίλαβε Stephanus: libri ἐπίβαλλε. 4. δὲ om ς. 77, 2. ἡγεῖσθε ς. εἶναι om Z. 5. ὡς ἔγωγ' οἶμαι add AB. πιστεύσετε Aldus: libri πιστεύετε. 79, 1. τὸν AB: τοῦ ς. 2. ὅτῳ] ὅτι ς. ἐνεγύησεν B et corr A. 6. τούτων A. 80, 2. κεκτημένος A (cum Valcken. Adon. p, 313. C), κεκτημένοι B, κεκτημένη ΓZ. 3. γαμετῆς om Z.

θεσμοφόρια ἑστιᾶν τὰς γυναῖκας, καὶ τἆλλα ὅσα προσῆκε λειτουργεῖν ἐν τῷ δήμῳ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ἀπό γε οὐσίας τηλικαύτης. οὐ τοίνυν φανεῖται οὐδὲν τούτων γεγενημένον οὐδεπώποτε. οἱ μὲν οὖν φράτορες μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν· λάβε δὴ καὶ τὴν τῶν δημοτῶν τῶν ἐκείνου μαρτυρίαν.

4.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νικοστράτου ἐν ὑπερορίᾳ τελευτήσαντος, Ἅγνων καὶ Ἁγνόθεος ὡς ὄντες ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφου ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου πρὸς Χαριάδην, φάσκοντα κληρονόμον αὐτοῦ εἶναι κατὰ δόσιν, ὅ ἐστι κατὰ διαθήκας. Ἰσαῖος οὖν ὁ ῥήτωρ, ὡς συγγενὴς ὢν τῶν περὶ τὸν Ἅγνωνα, λέγει συνηγορῶν αὐτοῖς. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἐπιτήδειοί μοι τυγχάνουσιν ὦ ἄνδρες ὄντες Ἅγνων τε οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν ἔτι πρότερον. εἰκὸς οὖν μοι δοκεῖ εἶναι, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, συνειπεῖν αὐτοῖς. Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ πραχθέντων οὔτε μάρτυρας ἐξευρεῖν οἷόν τε, οὔτε τοὺς ἀντιδίκους, ἐάν τι ψεύδωνται, ἐλέγχειν ῥᾴδιον, διὰ τὸ μηδέτερον τούτων ἐκεῖσε ἀφῖχθαι· τὰ δὲ ἐνθάδε συμβεβηκότα δοκεῖ μοι ὑμῖν ἱκανὰ γενέσθαι ἂν τεκμήρια, ὅτι ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν δόσιν τῶν Νικοστράτου ἀμφισβητοῦντες ἐξαπατῆ-
2 σαι ὑμᾶς βούλονται. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς ἄξιόν ἐστιν ἐξετάσαι, καὶ σκέψασθαι ὁπότεροι ἁπλούστερον καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον τὰς λήξεις ἐποιήσαντο. Ἅγνων μὲν γὰρ οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος Θρασυμάχου ἐπεγράψαντο τὸν Νικόστρατον, καὶ ἑαυτοὺς ἐκείνῳ ἀνεψιοὺς ἀποφαίνουσι, καὶ τούτων

v. 5. τῶν ante ἐκείνου om ς. Tit. ΠΕΡΙ AB: ὑπὲρ ς.
ΥΠΟΘ. 1. ἁγνόθεος A, ἀγνώθεος BZ: Ἀγνόθεος ς. ὡς ὄντες AB, ὡς ὄντος Z: ὄντες ς. 2. πατραδέλφων ς. 1, 4. οὔτε] ὡς οὔτε ABZ. 7. μοι add AB. 9. τῶν Νικοστράτου B et rc A, qui pr om articulum: τοῦ Νικοστράτου ς. 2, 3. ἁπλούστεροι Z.

3 μάρτυρας παρέχονται· Χαριάδης δὲ καὶ οἱ συνδικοῦντες
αὐτῷ Σμίκρου μὲν πατρὸς εἶναί φασι τὸν Νικόστρατον,
ἀμφισβητοῦσι δὲ τοῦ Θρασυμάχου υἱοῦ κλήρου. καὶ οἵδε
μὲν οὐδὲ προσποιοῦνται ἐκείνου τοῦ ὀνόματος οὔτε γινώ-
σκειν οὔτε προσήκειν αὐτοῖς· φασὶ μὲν οὖν εἶναι Θρασυ-
μάχου Νικόστρατον, τούτου δὲ ὁμοίως τῆς οὐσίας ἀμ-
4 φισβητοῦσι. καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομα πατρόθεν τὸ αὐτὸ
ὡμολόγουν εἶναι τοῦ Νικοστράτου, περὶ δὲ τοῦ κλήρου
μόνου διεφέροντο, οὐδὲν ἂν ἔδει ὑμᾶς σκέψασθαι ἀλλ' εἴ
τι διέθετο ἐκεῖνος ὁ Νικόστρατος, ὃν ἀμφότεροι ὡμολό-
γουν· νῦν δὲ πῶς οἰόντε τῷ ἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγρά-
ψασθαι; τοῦτο γὰρ Χαριάδης πεποίηκεν· αὐτός τε γὰρ
ἔλαχε τοῦ Σμίκρου Νικοστράτου, τούτοις δὲ τοῦ Θρασυ-
μάχου λαχοῦσι παρακατέβαλεν ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα.
5 ἔστι μὲν οὖν ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια καὶ παρασκευή.
ἡγοῦνται γὰρ τούτους, ἁπλοῦ μὲν ὄντος τοῦ πράγματος
καὶ μηδεμιᾶς αὐτοῖς ταραχῆς ἐγγιγνομένης, οὐ χαλε- 47
πῶς ἐπιδείξειν ὅτι οὐδὲν Νικόστρατος διέθετο· ἐὰν δὲ μὴ
τὸν πατέρα τὸν αὐτὸν εἶναι φῶσι, τοῦ δὲ κλήρου μηδὲν
ἧττον ἀμφισβητῶσιν, ἀκριβῶς ἴσασιν ὅτι πλείονι λόγῳ
εἰπεῖν τουτουσὶ δεήσει ὡς Νικόστρατος Θρασυμάχου ἦν
6 ἢ ὡς οὐδὲν διέθετο. ἔτι δὲ καὶ ὁμολογοῦντες Θρασυμάχου
μὲν εἶναι τὸν Νικόστρατον οὐκ ἂν εἶχον ἐξελέγξαι τούσδε
ὡς οὐκ εἰσὶν ἐκείνῳ ἀνεψιοί· ἄλλον δὲ πατέρα τῷ τεθνε-
ῶτι κατασκευάζοντες οὐ μόνον περὶ τῶν διαθηκῶν ἀλλὰ
καὶ περὶ τοῦ γένους λόγον ἐμβεβλήκασιν.
7 Οὐκ ἐκ τούτων δὲ μόνον γνοίητ' ἂν ὅτι ἄλλοι τινὲς
εἰσιν οἱ ταῦτα ἐπὶ τουτουσὶ ἐπάγοντες, ἀλλὰ καὶ ἐκ
τῶν κατ' ἀρχὰς γεγενημένων. τίς γὰρ οὐκ ἀπεκείρατο,
ἐπειδὴ τὼ δύο ταλάντω ἑξάκις ἤλθετον; ἢ τίς οὐ μέ-

3, 2. σμικρου AB: Σμικροῦ ς. πατρὸς] πνεύματος Z. 4, 1. πατρόθεν add A. τὸ αὐτὸ AB, αὐτῷ Z: αὐτου ς. 2. τοῦ N. malim τὸ N. 5. οἰόντε] οἴονται Z. 5, 3. χαλεπῶς AB: χαλεπὸν ς. 7. τουτουσὶ] τούτοις ς. 6, 5. ἐμβεβήκασιν BZ. 7, 1. γνοίτ' B. 2. τουτουσὶ AB: τουτουσὶν ς. 4. δύο AB: δύω ς. om Z. ἑξάκις Z, ἐξ Ἄκης Valcken. Diatrib. in Eurip. p. 294.

λαν ἱμάτιον ἐφόρεσεν, ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων
τῆς οὐσίας; ἢ πόσοι συγγενεῖς καὶ υἱεῖς κατὰ δόσιν
8 προσεποιήσαντο τῶν Νικοστράτου; Δημοσθένης μέν γε
ἀδελφιδοῦς ἔφη αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴ δ' ἐξηλέγχθη ὑπὸ
τούτων, ἀπέστη· Τήλεφος δὲ δοῦναι αὐτῷ Νικόστρατον
ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ· καὶ οὗτος οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπαύ-
σατο. Ἀμινιάδης δὲ υἱὸν αὐτῷ πρὸς τὸν ἄρχοντα ἧκεν
ἄγων οὐδὲ τριετῆ γεγονότα, καὶ ταῦτ' οὐκ ἐπιδεδημηκό-
9 τος τοῦ Νικοστράτου ἕνδεκα ἐτῶν Ἀθήνησι. Πύῤῥος δὲ
ὁ Λαμπρεὺς τῇ μὲν Ἀθηνᾷ ἔφη τὰ χρήματα ὑπὸ Νικο-
στράτου καθιερῶσθαι, αὑτῷ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου δεδό-
σθαι. Κτῆσις δ' ὁ Βησαιεὺς καὶ Κρανάος τὸ μὲν πρῶ-
τον δίκην ἔφασαν τοῦ Νικοστράτου ταλάντου καταδεδι-
κάσθαι, ἐπειδὴ δ' οὐκ εἶχον τοῦτο ἀποδεῖξαι, ἀπελεύθε-
ρον αὐτὸν ἑαυτῶν προσεποιήσαντο εἶναι· καὶ οὐδ' οὗτοι
10 ἃ ἔλεγον ἀπέδειξαν. καὶ οἱ μὲν εὐθὺς κατὰ τὰ πρῶτα
ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ᾄξαντες οὗτοί εἰσι· Χαριάδης δὲ τότε
μὲν οὐδαμοῦ ἠμφισβήτησεν, ὕστερον δὲ οὐ μόνον αὐτὸς
ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἑταίρας παιδίον εἰσποιῶν ἦλθε.
τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὡς ἢ τῶν χρημάτων κληρονομήσοντι ἢ
τὸ παιδίον ἀστὸν ποιήσοντι. αἰσθόμενος δὲ καὶ οὗτος
ὅτι περὶ τοῦ γένους ἐλεγχθήσοιτο, τὴν μὲν τοῦ παιδίου
ἀμφισβήτησιν παρέλυσεν, ἑαυτῷ δὲ κατὰ δόσιν παρακα-
τέβαλεν.

11 Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ὅστις κατὰ δόσιν χρημάτων
ἀμφισβητῶν ἡττηθείη, μὴ κατὰ τὸ τέλος ζημιοῦσθαι,
ἀλλ' ἐφ' ὅσαπερ ληψόμενος ᾔει, τοσαῦτα τῇ πόλει ἀπο-
τίνειν· οὕτω γὰρ οὔθ' οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο οὔτε τὰ
γένη ὑβρίζετο πρὸς τούτων, οὐδ' ἂν τῶν τεθνεώτων οὐδεὶς
κατεψεύδετο. ἐπειδὴ δὲ ἅπασι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁπάν-
των, καθ' ὅ τι ἂν τις βούληται, ἀμφισβητεῖν ἔξεστιν,
ὑμᾶς χρὴ περὶ αὐτῶν ὡς οἷόν τ' ἀκριβέστατα ἐξετάζειν

v. 2. υἱοῖς Z. 8, 2. ἐξηλέγχη AB. 10, 2. ἐπὶ τὰ] ἐπὶ τοῦ Z et pr A. ἀίξαντες AB, ἀΐξαντες Z. 6. ἠσθόμενος Z. 11, 3. ᾔει] libri ἴῃ. 5. πρὸς] πρὸ δὲ ABZ.

12 καὶ μηδὲν εἰς ὅσον δύνασθε παραλείπειν. ἐν μόναις δὲ
ταῖς τῶν κλήρων εἰσαγωγαῖς δοκεῖ μοι προσήκειν τεκμη-
ρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι πιστεύειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν
ἄλλων συμβολαίων οὐ πάνυ χαλεπὸν τοὺς τὰ ψευδῆ
μαρτυροῦντας ἐλέγχειν· ζῶντος γὰρ καὶ παρόντος τοῦ
πράξαντος καταμαρτυροῦσι· περὶ δὲ τῶν διαθηκῶν πῶς
ἄν τις γνοίη τοὺς μὴ τἀληθῆ λέγοντας, εἰ μὴ πάνυ με-
γάλα τὰ διαφέροντα εἴη, αὐτοῦ μὲν καθ' οὗ μαρτυροῦσι
τεθνεῶτος, τῶν δὲ συγγενῶν μηδὲν τῶν πεπραγμένων εἰδό-
13 των, τοῦ δὲ ἐλέγχου μηδαμῶς ἀκριβοῦς γινομένου; ἔτι δέ,
ὦ ἄνδρες, καὶ τῶν διατιθεμένων οἱ πολλοὶ οὐδὲ λέγουσι
τοῖς παραγινομένοις ὅ τι διατίθενται, ἀλλ' αὐτοῦ μόνου
τοῦ καταλιπεῖν διαθήκας μάρτυρας παρίστανται, τοῦ δὲ
συμβαίνοντός ἐστι καὶ γραμματεῖον ἀλλαγῆναι καὶ τἀ-
ναντία ταῖς τοῦ τεθνεῶτος διαθήκαις μεταγραφῆναι· οὐδὲν
γὰρ μᾶλλον οἱ μάρτυρες εἴσονται, εἰ ἐφ' αἷς ἐκλήθησαν
14 διαθήκαις, αὗται ἀποφαίνοιντο. ὁπότε δὲ καὶ τοὺς ὁμο-
λογουμένως παραγενομένους οἷόν τ' ἐστὶν ἐξαπατῆσαι,
πῶς οὐκ ἂν ὑμᾶς γε τοὺς μηδὲν τοῦ πράγματος εἰδότας
πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερόν τις παρακρούσασθαι ἐγχειρή-
σαι; ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἐάν τις δια- 48
θῆται μόνον, κυρίας εἶναι κελεύει τὰς διαθήκας, ἀλλὰ
ἐὰν εὖ φρονῶν. σκεπτέον δὴ ὑμῖν πρῶτον μὲν εἰ ἐποιή-
σατο τὰς διαθήκας, ἔπειτα εἰ μὴ παρανοῶν διέθετο.
15 ἀντιλεγόντων δ' ἡμῶν μηδὲ τὸ παράπαν γενέσθαι τὰς
διαθήκας, ἐκ τίνος ἂν τρόπου, εἴ τις παρανοῶν διέθετο,
γνοίητε, πρὶν περὶ αὐτοῦ τοῦ διαθέσθαι πιστεῦσαι; τοὺς
μὲν οὖν κατὰ τὴν δόσιν ἀμφισβητοῦντας ὁρᾶτε ὅσον ἔργον
ἐστὶν αἰσθέσθαι εἰ ἀληθῆ λέγουσι, τοὺς δὲ κατὰ τὸ γένος
πρῶτον μὲν οὐδὲν δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ὡς αὐτῶν
ἐστὶν ὁ κλῆρος (παρὰ πάντων γὰρ ὡμολόγηται τοῖς ἐγ-

13, 2. διαθεμένων pr A. 14, 1. δὲ] δὴ B. 7. ἐποιήσατι Z. 8. μὴ] μὲν BZ. A μὲν an μὴ habeat, incertum est; habet autem a rc manu et supra versum. 15, 3. περὶ om A. 6. οὐδὲν AB: οὐ ς.

16γυτάτω γένους τὰ τοῦ τελευτήσαντος γίνεσθαι), ἔπειτα
οἱ νόμοι οὐ μόνον οἱ περὶ τῶν γενῶν ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ
τῶν δόσεων τοῖς συγγενέσι βοηθοῦσι. δοῦναι μὲν γὰρ ὁ
νόμος [οὐδένα] οὐδενὶ ἐᾷ τὰ ἑαυτοῦ, ἐὰν ὑπὸ γήρως ἢ
ὑπὸ νόσου ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἃ καὶ ὑμεῖς ἴστε παρανοήσῃ·
κατὰ δὲ τὸ γένος καὶ τὰ τοῦ ὁπωσοῦν διακειμένου ὁ ἐγ-
17γύτατα γένους ἀναμφισβητήτως λαμβάνει. χωρὶς δὲ τού-
των ταῖς μὲν διαθήκαις διὰ μαρτύρων ὑμᾶς δεῖ πι-
στεῦσαι, ὑφ᾽ ὧν ἔνι καὶ ἐξαπατηθῆναι (οὐ γὰρ ἂν ἦσαν
ψευδομαρτυριῶν ἐπισκήψεις), τῇ δ᾽ ἀγχιστείᾳ δι᾽ ὑμῶν
αὐτῶν· κατὰ γὰρ τοὺς νόμους οἱ συγγενεῖς ἀμφισβητοῦ-
18σιν, οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν
οἱ κατὰ τὰς διαθήκας ἀμφισβητοῦντες ὁμολογουμένως
Νικοστράτῳ ἐπιτήδειοι ὄντες ἐτύγχανον, τὸ μὲν ἀκριβὲς
οὐδ᾽ ἂν οὕτως, ὅμως μέντοι μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἀληθεῖς
εἶναι δόξειν τὰς διαθήκας· ἤδη γάρ τινες οὐκ εὖ διακείμενοι
τοῖς συγγενέσιν ὀθνείους φίλους τῶν πάνυ σφόδρα προση-
κόντων περὶ πλείονος ἐποιήσαντο· νῦν δὲ οὔτε συσσίτους
οὔτε φίλους οὔτ᾽ ἐν τάξει τῇ αὐτῇ. τούτων δ᾽ ὑμῖν μάρτυ-
19ρας ἁπάντων παρεσχήμεθα. ὃ δὲ μέγιστον, καὶ μά-
λιστα τῆς Χαριάδου ἀναιδείας καταμαρτυρεῖ, τοῦτο
σκέψασθε. ὅπου γὰρ τὸν αὑτὸν ποιησάμενον οὔτ᾽ ἀπο-
θανόντα ἀνείλετο οὔτ᾽ ἔκαυσεν οὔτε ὠστολόγησεν, ἀλλὰ
πάντα τοῖς μηδὲν προσήκουσι παρῆκε ποιῆσαι, πῶς οὐκ
[ἂν] ἀνοσιώτατος εἴη, ὅς τῷ τεθνεῶτι μηδὲν τῶν νομι-
ζομένων ποιήσας τῶν χρημάτων αὐτοῦ κληρονομεῖν ἀξιοῖ;
20ἀλλὰ νὴ Δία ἐπειδὴ τούτων οὐδὲν ἐποίησε, τὴν οὐσίαν
τοῦ Στρατονίκου διεχείρισεν; ἀλλὰ καὶ ταῦτα μεμαρτύ-
ρηται ὑμῖν, καὶ τὰ πλεῖστα οὐδ᾽ αὐτὸς ἀρνεῖται. προ-
φάσεις δὲ οἴομαι ἀναγκαίας ἐφ᾽ ἑκάστας τῶν πράξεων
εὑρῆσθαι· τί γὰρ ὑπολείπεται τῷ διαρρήδην ὁμολογοῦντι;

16, 2. μόνον οἱ] μόνον οὐ Z. 4. οὐδένα libris deest. 17, 3. ἔνι] ἐνὶ Z. ἂν om Z. 18, 2. οἱ om ς. συνθήκας Z. 19, 2. χαρίδου B. 3. ποιησάμενον κληρονόμον οὔτ᾽ ς. 6. ὅς τῷ] ὥστε τῷ εἶναι Z. 20, 2. διεχείρησεν Z. μεμαρτύρηται add AB. 3. ἀνεῖται ς.

21 Σαφῶς μὲν οὖν ἴστε, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὗτοι οὐ δικαίως
τῶν Στρατονίκου ἐφίενται, ἀλλὰ βούλονται μὲν ὑμᾶς
ἐξαπατῆσαι, τουτουσὶ δὲ συγγενεῖς ὄντας ἐκείνου, ἃ οἱ
νόμοι ἔδοσαν αὐτοῖς, ἀποστερῆσαι. οὐ μόνον δὲ Χαριάδης
τοῦτο πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐν
τῇ ὑπερορίᾳ ἀποθνησκόντων οὐδὲ γινώσκοντες ἐνίους τῆς
22 οὐσίας ἠμφισβήτησαν· ἐνθυμοῦνται γὰρ ὅτι κατορθώσασι
μὲν τὰ ἀλλότρια ἔχειν, διαμαρτοῦσι δὲ μικρὸς ὁ κίνδυ-
νος· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὰ ψευδῆ τινὲς ἐθέλουσιν, οἱ δ᾽
ἔλεγχοι περὶ ἀφανῶν. συνελόντι πολὺ τὸ διαφέρον κατὰ
γένος ἢ κατὰ δόσιν ἀμφισβητεῖν. ἀλλ᾽ ὑμᾶς χρὴ ὦ ἄν-
δρες πρῶτον μὲν τὰς διαθήκας σκοπεῖν, εἰ δοκοῦσι γε-
νέσθαι· τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι ἡγοῦνται καὶ δικαιότατόν
23 ἐστι. μὴ σαφῶς δὲ μήτ᾽ αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν εἰδότας,
μήτε τῶν μαρτύρων τοῦ τελευτήσαντος ἐπιτηδείων ὄντων,
ἀλλὰ Χαριάδου τοῦ τἀλλότρια βουλομένου λαβεῖν, τί
ἂν εἴη δικαιότερον ἢ τοῖς συγγενέσι τὰ τοῦ συγγενοῦς
ψηφίζεσθαι; καὶ γὰρ εἴ τι οἶδε ἔπαθον, οὐδενὶ ἂν ἄλλῳ
ἢ Νικοστράτῳ τὰ τούτων ἐγένετο· κατὰ γὰρ τὸ αὐτὸ
γένος ἂν ἠμφισβήτει, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῖς ἐκ πατραδέλφων.
24 Μὰ Δί᾽ ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν ὁ Ἅγνων οὐδ᾽ ὁ Ἁγνόθεος τοῦ Νικο-
στράτου συγγενεῖς, ὡς οἱ ἀντίδικοί φασιν, ἀλλ᾽ ἕτεροι.
ἔπειτα τῷ μὲν κατὰ τὴν δόσιν τοῦ κλήρου λαχόντι μαρ-
τυροῦσιν, αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸ γένος οὐκ ἀμφισβητήσουσιν;
οὐ γὰρ εἰς τοῦτό γε ἀνοίας ἥκουσιν ὥστε πιστεύσαντες 49
ταῖς διαθήκαις οὕτω ῥᾳδίως τοσούτων χρημάτων ἀφίσταν-
ται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι, τούσδε
τοῖς συγγενέσιν αὐτοῖς ἐπιδικάσασθαι συμφέρει τῶν Νι-
25 κοστράτου μᾶλλον ἢ Χαριάδην. εἰς γὰρ τὸν λοιπὸν
χρόνον, εἰ μὲν οἶδε κατὰ τὸ γένος ἀμφισβητοῦντες λή-

21, 5. ἤδη δὲ τῶν ς. 6. ἐνίους] ἐκείνους Z. 22, 2. διαμαρτυροῦσι Z. 4. συνελόντι δὲ πολὺ ς. 23, 1. δὲ AB: δὴ ς. 3. τί ἂν δικαιότερον Z: τί ἄν τι δικαιότερον ς. 5. ψηφίζεσθαι add AB. εἴ τι οἶδε AB, οἶδέ τι Z: οἶδε εἴ τι ς. 6. ἐγένετο Z: ἐγένοντο ς. 24, 2. συγγενὴς Z. ἕτερον ς. 25, 1. χαριάδην AB Χαριάδου ς. 2. τὸ om Z.

ψονται τὸν κλῆρον, ἐξέσται καὶ τούτοις, ὁπόταν βούλωνται, κατὰ τὸ γένος λαχοῦσιν ἐπιδεῖξαι ὑμῖν ὡς αὐτοὶ ἐγγυτέρω ἦσαν τοῦ Νικοστράτου, καὶ ὡς Σμίκρου ἦν καὶ οὐ Θρασυμάχου. ἐὰν δὲ Χαριάδης αὐτῶν κληρονομήσῃ, οὐκ ἔσται οὐδενὶ συγγενεῖ ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ἐλθεῖν· κατὰ δόσιν γὰρ ἔχοντος τοῦ ἐπιδεδικασμένου, τί φανοῦνται λέγοντες οἱ κατὰ τὸ γένος λαγχάνοντες;

26 Ὅπερ ἂν οὖν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ἀξιώσειε, τοῦτο καὶ τουτοισὶ τοῖς νεανίσκοις βεβαιώσατε. παρέσχοντο δ' ὑμῖν μάρτυρας πρῶτον μὲν ὡς ἀνεψιοί εἰσιν ἐκ πατραδέλφων Νικοστράτου, ἔπειτα δὲ ὡς οὐδεπώποτε ἐκείνῳ διάφοροι ἦσαν, ἔτι δὲ καὶ ὡς ἔθαψαν Νικόστρατον, πρὸς δὲ τούτοις ὡς Χαριάδης οὑτοσὶ οὐδαμῶς οὔτ' ἐνθάδε οὔτ' ἐπὶ στρατεύματι ἐχρῆτο Νικοστράτῳ, ἔτι δὲ καὶ τὴν κοινωνίαν, ᾗ μάλισθ' οὗτος ἰσχυρίζεται, ψευδῆ οὖσαν.

27 Καὶ ἄνευ τούτων, ὦ ἄνδρες, ἄξιον ὑμῖν ἐξετάσαι ἑκατέρους αὐτῶν οἷοί εἰσι. Θράσιππος μὲν γὰρ ὁ Ἅγνωνος καὶ Ἁγνοθέου πατὴρ ἤδη τι καὶ ἐλειτούργησεν ὑμῖν καὶ εἰσήνεγκε, καὶ ἄλλως σπουδαῖος ἦν πολίτης· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οὔτε ἀποδεδημήκασιν οὐδαμῇ πώποτε, ὅποι ἂν μὴ ὑμεῖς προστάξητε, οὔτ' ἐνθάδε μένοντες ἄχρηστοί εἰσι τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ στρατεύονται καὶ εἰσφέρουσι καὶ τἆλλα πάντα ποιοῦσι τὰ προσταττόμενα καὶ αὑτούς (ὡς πάν-
28 τες ἴσασι) κοσμίους παρέχουσιν, ὥστε πολὺ μᾶλλον τούτους προσήκει κατὰ δόσιν τῶν χρημάτων τῶν Νικοστράτου ἢ Χαριάδην ἀμφισβητεῖν. οὗτος γάρ, ὅτ' ἐπεδήμει ἐνθάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς κλέπτης ὢν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀπήχθη, τότε δὲ ἀφεθεὶς μεθ' ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς δημοσίᾳ ἅπαντας ὑμεῖς ἀπεκτείνατε, πάλιν ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν,

v. 3. Σμίκρου] μικρὸν Z. 6. ἐπιδικασμένου BZ. 7. τὸ om Z et pr A. 26, 1. οὖν om Z. 2. παρέσχον Z. 4. ἐκεῖνοι ABZ. 6. οὔτ' — οὔτ'] οὐδ' — οὔτ' AB: οὐδ' — οὐδ' ς. 8. διισχυρίζεται Z. 27, 3. τι add AB. 4. ἄλλος Z. 28, 5. τότε δὲ ἀφεθεὶς AB: τοῦτο ἀφαιρεθεὶς ς, ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα] ἑταίρων τινῶν ἕνδεκα Z.

29 ὑποχωρῶν ᾤχετο καὶ οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνου ἑπτακαίδεκα ἐτῶν Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο, πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος ἀπέθανε. καὶ ὑπὲρ μὲν ὑμῶν οὔτε στρατείαν οὐδεμίαν ἐστράτευται οὔτε εἰσφορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε, πλὴν εἴ τι ἄρα ἐξ ὅτου τῶν Νικοστράτου ἠμφισβήτησεν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὑμῖν λελειτούργηκεν. ἔπειτα τοιοῦτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ τῶν ἡμαρτημένων δίκην
30 δώσει, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖ. εἰ μὲν οὖν οἵδε φιλοπράγμονες ἢ ἄλλοις ὅμοιοι πολῖται ἦσαν, ἴσως ἂν οὐ περὶ τῶν Νικοστράτου χρημάτων ἠμφισβήτει, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ σώματος ἠγωνίζετο· νῦν δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦτον μὲν ἄλλος, ἐάν τις βούληται, τιμωρήσεται, του-
31 τοισὶ δ' ὑμεῖς βοηθήσατε, καὶ μὴ περὶ πλείονος ποιήσησθε τοὺς ἀδίκως τἀλλότρια ἔχειν βουλομένους ἢ τοὺς γένει τῷ τεθνεῶτι προσήκοντας καὶ χωρὶς τούτων ἤδη τι ἐκεῖνον εὐεργετηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νόμων ἀναμνησθέντες καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν μαρτυριῶν ἃς ἡμεῖς παρεσχήμεθα, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

5.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ. 50

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δικαιογένους τελευτήσαντος ἄπαιδος ἐπὶ τέσσαρσιν ἀδελφαῖς Πρόξενος ἧκε διαθήκην ἔχων, ἐν ᾗ Δικαιογένης ὁ τελευτήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Προξένου Δικαιογένην υἱὸν θετὸν ἐποιήσατο ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τῆς οὐσίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον διανειμαμένων αὐτῶν τὴν ὅλην οὐσίαν, τελευταῖον ἦλθεν ὁ υἱὸς Προξένου Δικαιογένης φάσκων ἐπὶ ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ γεγονέναι υἱός, καὶ νικήσας ἀνέλαβε καὶ τὰ δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν τοῦ τελευτήσαντος. ὕστερον πάλιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν δικασάμενοι πρὸς Δικαιογένην ἐνίκησαν, καὶ συνέθετο Δικαιογένης ἀποδοῦναι πάλιν τὰ δύο μέρη αὐτοῖς καθαρὰ καὶ ἀνέπαφα, ἐγγυησαμένου

29, 1. καὶ οὐχ] ἀλλ' οὐχ Z. 7. δώσει δίκην Z. 30, 5. ὕλλως Z. 31, 6. ψηφίσησθε Z. Tit. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ] πρὸς λεώχαριν καὶ δικαιογένην A, πρὸς λεώχαριν ριν καὶ δικαιογενῆ B. ΥΠΟΘ. 2. Δικαιογένης] διογένης Z, qui sic ubique. αὐτοῦ] αὐτοῦ τοῦ A. 9. ἐγγυασαμένου Z.

ταῦτα Λεωχάρους. νῦν δὲ ἀρνουμένων τὰ δόξαντα τῶν περὶ Δικαιογένην καὶ Λεωχάρην, ἐγκαλοῦσιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν περὶ τῶν δύο μερῶν τῷ μὲν ὡς συνθεμένῳ, τῷ δὲ ὡς ἐγγυητῇ. Ἡ στάσις στοχασμός· ἀρνοῦνται γάρ.

Ὠιόμεθα μέν, ὦ ἄνδρες, περὶ ὧν διαφερόμεθα πρὸς Δικαιογένην, τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου κύρια ἡμῖν ἔσεσθαι· ἀποστάντος γὰρ Δικαιογένους τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, καὶ ἐγγυητὰς καταστήσαντος ἦ μὴν παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη ἀναμφισβήτητα, ἀφήκαμεν ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων· ἐπειδὴ δὲ ὦ ἄνδρες οὐ ποιεῖ Δικαιογένης ἃ ὡμολόγησε, δικαζόμεθα Λεωχάρει ἐγγυητῇ γενομένῳ Δικαιογένους, ὥσπερ ἀντωμόσαμεν.
2 Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

Ὡς τοίνυν ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν, Κηφισόδοτος οὑτοσὶ οἶδε, καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρεξόμεθα πρῶτον μὲν ὡς ἀπέστη Δικαιογένης ἡμῖν τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, εἶτα ὡς ἐνεγυήσατο Λεωχάρης. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

3 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, καὶ ὡς οὐ τἀληθῆ μεμαρτυρήκασιν, οὐδ' ἂν αὐτὸν οἶμαι Λεωχάρην εἰπεῖν· ἴσως δὲ ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον, ὡς Δικαιογένης τε ἃ ἡμῖν ὡμολόγησεν ἅπαντα πεποίηκε, καὶ αὐτὸς τὴν ἐξεγγύην ὅτι ἀπέδωκε. εἰ οὖν ταῦτ' ἐρεῖ, ψεύσεται καὶ ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται. ἀναγνώσεται γὰρ ὑμῖν ὅσα κατέλιπε Δικαιογένης ὁ Μενεξένου ἐν τῷ κλήρῳ καὶ τὰ χρή-
4 ματα ἃ ἔλαβε. ταῦτα εἰ μὲν μή φασι Δικαιογένην τὸν ἡμέτερον θεῖον ζῶντα κεκτῆσθαι καὶ ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δοῦναι, ἀποδειξάτωσαν· εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνον καταλιπεῖν καὶ ἡμᾶς κεκομίσθαι, μαρτυρησάτω τις αὐτοῖς. ὅτι

v. 2. λεώχαριν A. § 1, 1. διεφερόμεθα A. 2, 4. οἶδε] ὧδε Z. 6. ἐνεγγυήσατο (expuncto altero γ) A, ἐνεγγυήσατω B: ἐγγυήσατο Zς. 3, 1. Τῶν] ὧν B, ὡς ς. 2. λεώχαριν A. 3. τρέψε τὸν λόγον B, τρέψετο ὁ λόγος Z. 4, 2. κεκτῆσθαι ταῦτα καὶ Z.

μὲν γὰρ Δικαιογένης ὡμολόγει παραδώσειν ἡμῖν ὧν κατέλιπεν ὁ Μενεξένου τὰ δύο μέρη, ἡμεῖς μάρτυρας παρεξόμεθα, καὶ ὅτι Λεωχάρης ἐνεγυήσατο αὐτὸν ταῦτα ποιήσειν· καὶ γὰρ δικαζόμεθα διὰ τοῦτο, καὶ ταῦτα ἀντωμόσαμεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

5 Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, περὶ τούτου ἔμελλον ἀπολογήσασθαι μόνον Λεωχάρης ἢ Δικαιογένης, ἤρκει ἄν μοι τὰ εἰρημένα· ἐπειδὴ δὲ παρεσκευασμένοι εἰσὶν ἐξ ἀρχῆς περὶ τοῦ κλήρου λέγειν, βούλομαι ὑμᾶς καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ πραχθέντα πυθέσθαι, ἵνα εἰδότες τἀληθῆ, ὅ τι ἂν δοκῇ ὑμῖν, ψηφίσησθε, ἀλλὰ μὴ ἐξηπατημένοι. Μενεξένῳ γὰρ τῷ ἡμετέρῳ πάππῳ ἐγένετο υἱὸς μὲν εἷς, Δικαιογένης, θυγατέρες δὲ τέτταρες, ὧν ἔλαβε μίαν μὲν Πολύαρτος ὁ πατὴρ ὁ ἐμός, ἄλλην δὲ Δημοκλῆς ὁ Φρεάρριος, τὴν δὲ Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς· ἡ δὲ Θεοπόμπῳ
6 ἐγήματο τῷ Κηφισοδότου πατρί. καὶ ὁ μὲν Δικαιογένης, τριήραρχος ἐκπλεύσας τῆς παράλου, ἐτελεύτησε μαχόμενος ἐν Κνίδῳ· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ ἄπαιδος διαθήκην ἀπέφηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους πατήρ, ᾗ πιστεύσαντες οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἐνείμαντο τὸν κλῆρον. καὶ ἐπὶ μὲν τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου Δικαιογένης ὅδε τῷ Μενεξένου Δικαιογένει, ἡμετέρῳ δὲ θείῳ υἱὸς ἐγίνετο ποιητός· τῶν δὲ λοιπῶν ἑκάστη τὸ μέρος ἐπεδικάσατο τῶν Μενεξέ- 51
νου θυγατέρων. ὧν ἐγὼ τοὺς τότε παρόντας ὑμῖν μάρτυ-
7 ρας παρέξομαι. ἐπειδὴ δὲ ἐνείμαντο τὸν κλῆρον, ὀμόσαντες μὴ παραβήσεσθαι τὰ ὡμολογημένα, ἐκέκτητο ἕκαστος δώδεκα ἔτη ἃ ἔλαχε· καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ οὐσῶν δικῶν οὐδεὶς αὐτῶν ἠξίωσε τὰ πεπραγμένα εἰπεῖν ἀδίκως πε-

v. 1. ὧν κατέλιπεν ὁ Μενεξένου] ὧν κατέλιπεν ὁ προξένου Z, ὁ μενεξένου ὧν κατέλιπε pr A. 3. λεώχαρις A, qui ita solet. ἐνεγυήσατο B et corr A. 5. ἀντωμοσίαν] ἀπογραφὴν aut simile quid mavult Jones. 5, 4. τοῦ add Reiskius. 5. τὰ πραχθέντα AB: τὰ παρ' ἐμοῦ πραχθέντα ς. 8. Πολυάρατος Reiskius. 9. φρεάριος BZ et corr A, qui pr φρεάρρειος. 6, 1. κηφισιοδότου AZ. 7. ἐγίνετο AB: ἐγένετο ς. 7, 3. δικῶν] δι ὧν Z.

πρᾶχθαι, πρὶν δυστυχησάσης τῆς πόλεως καὶ στάσεως
γενομένης κἀγῶνος οὑτοσὶ πεισθεὶς ὑπὸ Μέλανος τοῦ
Αἰγυπτίου, ᾧπερ καὶ τἆλλα ἐπείθετο, ἠμφισβήτει ἡμῖν
ἅπαντος τοῦ κλήρου, φάσκων ἐφ᾽ ὅλῃ ποιηθῆναι υἱὸς ὑπὸ
8 τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου. ἡμεῖς μὲν οὖν μαίνεσθαι αὐτὸν
ἡγούμεθα τῇ λήξει, οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα
τοτὲ μὲν φάσκοντα ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει ποιηθῆναι τοτὲ
δ᾽ ἐφ᾽ ἅπαντι τῷ κλήρῳ δόξαι τἀληθὲς λέγειν ὑμῖν· εἰς
δὲ τὸ δικαστήριον εἰσελθόντες καὶ πολλῷ πλείω καὶ δι-
καιότερα λέγοντες ἠδικήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν δικαστῶν
ἀλλ᾽ ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν ἐκείνου φίλων,
οἳ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν σφίσιν αὐτοῖς
ἡγοῦντο εἶναι κεκτῆσθαί τε τἀλλότρια καὶ τὰ ψευδῆ ἀλ-
λήλοις μαρτυρεῖν. ὑπὸ δὲ τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων
9 ἐξηπατήθησαν οἱ δικασταί. καὶ ἡμεῖς μὲν καταψευδο-
μαρτυρηθέντες ἀπωλέσαμεν τὰ ὄντα· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ
οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὴν δίκην ἐτελεύτησε, πρὶν
ἐπεξελθεῖν οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων· Δικαιογένης
δὲ πρὸς ἡμᾶς ὡς ἐβούλετο ἀγωνισάμενος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
ἐξήλασε μὲν τὴν Κηφισοφῶντος τοῦ Παιανιέως θυγατέρα
ἐκ τοῦ μέρους, ἀδελφιδῆν οὖσαν Δικαιογένους τοῦ κα-
ταλιπόντος τὰ χρήματα, ἀφείλετο δὲ τὴν Δημοκλέους
γενομένην γυναῖκα, ἃ Δικαιογένης ἀδελφὸς ὢν ἔδωκεν,
ἀφείλετο [δὲ] καὶ τὴν Κηφισοδότου μητέρα καὶ αὐτὸν
10 τοῦτον ἅπαντα. καὶ γὰρ τούτων τε ἅμα καὶ ἐπίτροπος
καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος ἦν, καὶ οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον
μέρος τῆς οἰκειότητος ἐλέου παρ᾽ αὐτοῦ ἔτυχον, ἀλλ᾽ ὀρ-
φανοὶ καὶ ἔρημοι καὶ πένητες γενόμενοι πάντων καὶ τῶν

v. 2. κἀγῶνος om pr A: καγώ B et rc A, κἀγὼ Z. 3. ᾧπερ] ἅπερ Z, ὥσπερ pr B. 4. ἐφ᾽ ὅλην B, ὑφ᾽ ὅλην A, ὑφ᾽ ὅλου Z.
8, 1. αὐτὸν — λήξει] αὐτοῦ — λέξει Z. 3. τοτὲ δ᾽] ποτὲ δ᾽ B. 4. δόξα Z. ἡμῖν BZ. 9. τε add AB. 9, 5. πρὸς AB: ὡς ς. 6. Κηφισοφῶντος] lacunam habet pr A. 7. ἀδελφὴν pr A. Δικαιογένους] τοῦ διογένους Z. 9. ἃ Reiskius: libri ᾗ. 10, 2. ἀντίδοτος Z. 3. ἔτυχεν Z. 4. ἔρημοι καὶ πένητες AB: πένητες καὶ ἔρημοι ς.

καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἦσαν ἐνδεεῖς. οὕτως αὐτοὺς Δικαιογένης οὑτοσὶ ἐγγυτάτω ὢν γένους ἐπετρόπευεν· ὅς γε, ἃ μὲν ὁ πατὴρ αὐτοῖς Θεόπομπος κατέλιπε, τοῖς τούτων ἐχθροῖς παρέδωκεν, ἃ δὲ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος καὶ ὁ πάππος αὐτοῖς ἔδωκεν, αὐτὸς ἀφείλετο πρὸ δίκης.
11 καὶ ὃ πάντων δεινότατον, τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν πατρῴαν, παίδων ὄντων τούτων, πριάμενος καὶ κατασκάψας τὸν κῆπον ἐποιήσατο πρὸς τῇ αὐτοῦ οἰκίᾳ τῇ ἐν ἄστει. καὶ λαμβάνων μίσθωσιν ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐκ τῶν Δικαιογένους τοῦ ἡμετέρου θείου χρημάτων, τὸν ἐκείνου ἀδελφιδοῦν Κηφισόδοτον τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ Ἁρμοδίῳ συνέπεμψεν εἰς Κόρινθον ἀντ' ἀκολούθου· εἰς τοῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ὀνειδίζει καὶ ἐγκαλεῖ αὐτῷ ὅτι ἐμβάδας καὶ τριβώνια φορεῖ, ὥσπερ ἀδικούμενός τι εἰ ἐμβάδας Κηφισόδοτος φορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν ὅτι ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ ὄντα πένητα πεποίηκεν.
12 Ἀλλὰ μὴν περὶ τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· πάλιν δ' ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. Μενέξενος γὰρ ὁ Κηφισοφῶντος υἱός, ἀνεψιὸς ὢν Κηφισοδότῳ τούτῳ καὶ ἐμοί, καὶ προσῆκον αὐτῷ τοῦ κλήρου μέρος ὅσονπερ ἐμοί, ἐπεξῄει τοῖς καταμαρτυρήσασιν ἡμῶν καὶ ἐκείνου τὰ ψευδῆ, καὶ Λύκωνα, ὅνπερ εἰσήγαγε πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον, τοῦτον εἷλεν· ὃς ἐμαρτύρησε Δικαιογένη ποιηθῆναι τὸν νῦν ὄντα ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου υἱὸν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ. μαρτυρήσας δὲ ταῦτα ἑάλω ψευδομαρτυριῶν.
13 ἐπειδὴ δὲ Δικαιογένης ὦ ἄνδρες οὐκέτι ὑμᾶς δύναται ἐξαπατᾶν, πείθει Μενέξενον τὸν ὑπὲρ ἡμῶν τε καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ πράττοντα, ἃ ἐγὼ αἰσχυνόμενος ἀναγκάζομαι διὰ τὴν ἐκείνου πονηρίαν λέγειν, τί ποιῆσαι; κομισάμενον αὐ-

v. 1. αὐτοὺς] αὐταῖς Z. 2. ὢν τοῦ γένους Z. 4. ὁ om Z. 11, 1. δεινότατος AB. 7. ἀντ' ἀκολούθου A, ἀντακολούθου B: ἀντακόλουθον ς. 9. ὥσπερ ἀδικούμενός τι, εἰ ἐμβάδας Κηφισόδοτος φορεῖ add A. 11. αὐτου Z. 12, 1. μὴν] μὲν AB. τούτων μὲν τοσαῦτα Reiskius. 3. κηφισοδότου Z. 4. αὐτοῦ pr A. 6. οὔπερ Z. 7. δικαιογένη A, διογένη BZ: Δικαιογένην ς. τὸν νῦν] τοίνυν A. 13, 1. ὑμᾶς Reiskius: libri ἡμᾶς.

τὸν μέρος ἐκ τοῦ κλήρου ὅ τι ἐγίγνετο, ἡμᾶς μὲν ὑπὲρ ὧν
ἔπραττε προδοῦναι, τοὺς δὲ μήπω ἑαλωκότας τῶν μαρ-
τύρων ἀφεῖναι. καὶ ἡμεῖς μὲν ταῦτα ὑπὸ τῶν φίλων 52
καὶ τῶν ἐχθρῶν παθόντες εἴχομεν ἡσυχίαν. τούτων δ'
ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

14 Ὁ μὲν τοίνυν Μενέξενος παθὼν ἄξια τῶν ἑαυτοῦ τρό-
πων ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους· ἀφεὶς γὰρ τοὺς μάρ-
τυρας καὶ ἡμᾶς προδούς, ὧν ἕνεκα ταῦτ' ἔπραξεν οὐκ
ἐκομίσατο. ἀδικηθεὶς δὲ ὑπὸ Δικαιογένους μεθ' ἡμῶν
πάλιν ἔπραττεν. ἡμεῖς δὲ καθηγούμενοι οὐκέτι προσήκειν
Δικαιογένει ἔχειν τῶν ἐκ τοῦ κλήρου μέρος οὐδέν, ἐπειδὴ
οἱ μάρτυρες ἑάλωσαν, ἀμφισβητοῦμεν αὐτῷ ἅπαντος τοῦ
οἴκου κατ' ἀγχιστείαν. καὶ ὅτι ἡμεῖς τε ὀρθῶς ἐγνώκα-
μεν καὶ οὐδὲν ἔτι προσήκει Δικαιογένει τοῦ κλήρου, ῥᾳ-
15 δίως διδάξω. δύο γὰρ διαθῆκαι ἐφάνησαν, ἡ μὲν πάλαι
πολλῷ, ἡ δ' ὕστερον· καὶ κατὰ μὲν τὴν παλαιάν, ἣν ἀπέ-
φηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους τούτου πατήρ, ἐπὶ τῷ
τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἐγίγνετο τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ υἱὸς
ποιητός, καθ' ἣν δ' αὐτὸς ἀπέφηνε Δικαιογένης, ἐπὶ
παντὶ τῷ οἴκῳ. ταύταιν δὲ ταῖν διαθήκαιν ἣν μὲν Πρόξε-
νος ἀπέφηνε, Δικαιογένης ἔπεισε τοὺς δικαστὰς ὡς οὐκ
ἀληθὴς εἴη· ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηνεν, οἱ μαρτυρήσαν-
τες αὐτὴν τὸν θεῖον τὸν ἡμέτερον διαθέσθαι ἑάλωσαν
16 ψευδομαρτυριῶν. ἀμφοῖν δὲ ταῖν διαθήκαιν ἀκύροιν γινο-
μέναιν, καὶ ἑτέρας μηδεμιᾶς ὁμολογουμένης εἶναι, κατὰ
δόσιν μὲν οὐδενὶ προσῆκε τοῦ κλήρου, κατ' ἀγχιστείαν δὲ
ταῖς Δικαιογένους τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφαῖς, ὧν εἰσὶν αἱ
ἡμέτεραι μητέρες. διὰ δὲ ταῦτα ἔδοξέ τε ἡμῖν λαχεῖν

v. 2. δοῦναι pr A. μαρτύρων] ψευδομαρτύρων Z. 3. ὑπὸ AZ: ἀπὸ ς. 6. ΜΑΡΤΥΡΕΣ A: ΜΑΡΤΥΡΙΑ ς. 14, 3. τοῦτ' Z. 5. μηκέτι Z. 6. Δικαιογένει] τῷ διογένει Z. 15, 2. ἀπέφηνε] ἀ (omissis in lacuna ceteris litteris) Z. 9. αὐτὴν AB: αὐτοὶ ς. ψευδομαρτυριῶν AB: ψευδομαρτυριῶντες ς. 16, 1. δὲ] μὲν οὖν ς. γινομέναιν AB: γενομέναιν ς. 2. ὁμολογουμένως Z. 5. μητέρες AB: γυναῖκες ς.

τοῦ κλήρου κατ' ἀγχιστείαν, καὶ ἐλάχομεν τὸ μέρος ἕκα-
στος. μελλόντων δ' ἡμῶν ἀντόμνυσθαι διεμαρτύρησε Λε-
17ωχάρης οὑτοσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον ἡμῖν. ἐπι-
σκηψαμένων δ' ἡμῶν ἡ μὲν λῆξις τοῦ κλήρου διεγράφη,
ἡ δὲ τῶν ψευδομαρτυριῶν δίκη εἰσῄει. ἐν δὲ τῷ δικα-
στηρίῳ πάντα μὲν ἡμῶν εἰπόντων ἅπερ νυνί, πολλὰ δὲ
Λεωχάρους ἀνταπολογησαμένου, ἔγνωσαν τὰ ψευδῆ μαρ-
τυρῆσαι Λεωχάρην οἱ δικασταί. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο φανε-
ρὸν ἐγένετο ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων, ἃ μὲν τῶν δικα-
στῶν καὶ ἡμῶν ἐδεήθη Λεωχάρης ἢ ὅσα ἡμῖν ἐξεγένετο
διαπράξασθαι τότε, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λέγειν, ἃ δὲ ὡμολο-
18γήθη ἡμῖν, ταῦτα ἀκούσατε. συγχωρούντων γὰρ ἡμῶν τῷ
ἄρχοντι μὴ συναριθμεῖν ἀλλὰ συγχέαι τὰς ψήφους, ἀφί-
στατο μὲν Δικαιογένης τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου ταῖς
Δικαιογένους ἀδελφαῖς, καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα πα-
ραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη· καὶ ταῦτα ἐνεγυᾶτο αὐ-
τὸν Λεωχάρης οὗτος, καὶ ὡμολόγει ποιήσειν, οὐ μόνος
ἀλλὰ καὶ Μνησιπτόλεμος ὁ Πλωτιεύς. καὶ τούτων ὑμῖν
τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἡμεῖς τοίνυν ταῦτα παθόντες ὑπὸ Λεωχάρους, καὶ
ἐγγενόμενον ἡμῖν αὐτὸν ἐπειδὴ εἵλομεν τῶν ψευδομαρ-
τυριῶν ἀτιμῶσαι, οὐκ ἐβουλήθημεν, ἀλλ' ἐξήρκεσε τὰ
ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. τοιοῦτοι δὲ γε-
νόμενοι περὶ Λεωχάρην καὶ Δικαιογένην ἐξηπατήθημεν
ὑπ' αὐτῶν, ὦ ἄνδρες· οὔτε γὰρ Δικαιογένης τὰ δύο μέρη
ἡμῖν τοῦ κλήρου παρέδωκεν, ὁμολογήσας ἐπὶ τοῦ δικα-
στηρίου, οὔτε Λεωχάρης ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν τότε.
20καίτοι εἰ μὴ ἐναντίον μὲν τῶν δικαστῶν, πεντακοσίων ὄν-
των, ἐναντίον δὲ τῶν περιεστηκότων ἐνεγυᾶτο, οὐκ οἶδ'

17, 1. ἐπισκεψαμένων ABZ. 2. ἡμῶν om Z et pr A. 5. λεω-
χάρην Z. 6. δὲ] ὃ Z. 18, 1. ἀκουσατε A: ἠκούσατε ς. γὰρ
om ς. 4. ἀναμφίβητα B. 5. δώσειν ς. ἐνεγυᾶτο B et corr A,
qui ubique similiter. αὐτὸν] αὐτῷ ς. 6. μόνος AB: μόνον ς.
7. Μνησιπτόλεμος] δικαιογένης Z. τούτων A: τούτου ς.
19, 2. τῶν om ς.

ὅ τι ἂν ἐποίησεν. ὡς μὲν τοίνυν περιφανῶς ψεύδονται, μάρτυρας ὑμῖν παρεχόμεθα τοὺς παρόντας, ὅτε Δικαιογένης μὲν ἀφίστατο τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, Λεωχάρης δὲ ἐνεγυᾶτο αὐτὸν ἃ ὡμολόγησε καὶ ποιήσειν. δεόμεθα δὲ καὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις ἐτύγχανε παρὼν τότε, ἀναμνησθῆναι εἰ λέγομεν ἀληθῆ
21 καὶ βοηθῆσαι ἡμῖν, ἐπεί, ὦ ἄνδρες, εἰ Δικαιογένης ἀληθῆ λέγει, τί ἡμεῖς ὠφελούμεθα νικήσαντες, ἢ τί οὗτος ἐζημιώθη ἡττηθείς; εἰ γὰρ ἀπέστη μόνον (ὥς φησι) τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, ἀναμφισβήτητον δὲ μὴ ὡμολόγει 53
παραδώσειν, τί ἐζημιοῦτο ἀφιστάμενος ὧν τιμὴν εἶχεν; οὐδὲ γὰρ πρὶν ἡττηθῆναι τὴν δίκην εἶχεν ὧν ἡμεῖς δικαζόμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου πριάμενοι καὶ θέμενοι, οἷς ἔδει αὐτὸν ἀποδόντα τὴν τιμὴν ἡμῖν τὰ μέρη ἀποδοῦναι.
22 διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐγγυητὰς παρ' αὐτοῦ ἐλάβομεν, οὐ πιστεύοντες αὐτῷ ἃ ὡμολόγησε ποιήσειν. πλὴν γὰρ δυοῖν οἰκιδίοιν ἔξω τείχους καὶ ἐν πεδίῳ ἑξήκοντα πλέθρων οὐδὲν κεκομίσμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου θέμενοι καὶ πριάμενοι. ἡμεῖς δ' οὐκ ἐξάγομεν· δεδίαμεν γὰρ μὴ ὄφλωμεν δίκας. καὶ γὰρ Μηκίωνα, κελεύοντος Δικαιογένους καὶ φάσκοντος [μὴ] βεβαιώσειν, ἐξάγοντες ἐκ τοῦ βαλανείου ὤφλομεν τετταράκοντα μνᾶς διὰ Δικαιο-
23 γένην, ὦ ἄνδρες. ἡγούμενοι γὰρ οὐκ ἂν αὐτὸν βεβαιώσειν οὐδὲν ὧν ἡμῖν ἀπέστη ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δυσχυριζόμεθα πρὸς Μηκίωνα ἐναντίον τῶν δικαστῶν, ἐθέλοντες ὁτιοῦν πάσχειν, εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δικαιογένης τὸ βαλανεῖον, οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι αὐτὸν ἐναντία οἷς ὡμολόγησε πρᾶξαι, οὐ δι' ἄλλ' οὐδὲν ἢ διὰ τοὺς ἐγγυητάς,
24 ὅτι καθειστήκεσαν ἡμῖν. ἀποστὰς δὲ Δικαιογένης ταῦτα τὰ μέρη, ὧν καὶ νῦν ὁμολογεῖ ἀφεστάναι ἡμῖν, ἐβεβαί-

22, 4. κεκοσμίμεθα Z. 6. μηκίωνα AB, μήλλωνα Z: Reiskius Μικκίωνα. 7. μὴ om ABZ. ἐξάγοντος ABZ. 23, 1. αὐτοῦ Z. 2. οὐδὲ ABZ. ὑπέστη Z. 6. οὐ δι'] οὐδ' ABZ.
24, 1. καθειστήκεσαν A: καθειστήκεισαν ς.

ωσε Μηκίωνι τὸ βαλανεῖον. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ἄθλιος οὐχ ὅπως τι ἐκ τοῦ κλήρου εἰληφώς, ἀλλὰ προσαπολωλεκὼς τετταράκοντα μνᾶς, ἀπῄειν ὑβρισμένος ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

25 Ταῦτα μὲν πεπόνθαμεν ὑπὸ Δικαιογένους, ὦ ἄνδρες· ὁ δ' ἐγγυησάμενος αὐτὸν Λεωχάρης καὶ τῶν πάντων ἡμῖν κακῶν αἴτιος οὔ φησιν ἐγγυήσασθαι ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῷ γραμματείῳ τῷ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου γραφέντι οὐκ ἔνεστι ταῦτα. ἡμεῖς δὲ ὦ ἄνδρες τότ' ἐπὶ τοῦ βήματος σπεύδοντες τὰ μὲν ἐγράψαμεν, τῶν δὲ μάρτυρας ἐποιησάμεθα· οὗτοι δέ, ἃ μὲν αὐτοῖς συμφέρει τῶν ὁμολογηθέντων τότε, κύριά φασιν εἶναι, εἰ καὶ μὴ γέγραπται, ἃ δ' οὐ συμφέρει, οὐ κύρια, εἰ μὴ γέγραπται.
26 ἐγὼ δ' ὦ ἄνδρες οὐ θαυμάζω ὅτι ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολογημένα· οὐδὲ γὰρ τὰ γραφέντα ἐθέλουσι ποιεῖν. ἡμεῖς δ' ὡς ἐλέγομεν ἀληθῆ, καὶ ἄλλο τι τεκμήριον παρεξόμεθα. Πρωταρχίδῃ γὰρ τῷ Ποταμίῳ ἔδωκε Δικαιογένης τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς, ἀντὶ δὲ τῆς προικὸς τὴν οἰκίαν αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ παρέδωκε. ταύτῃ δὲ τῇ γυναικί, ἣν ὁ Πρωταρχίδης ἔχει,
27 προσήκει τοῦ κλήρου μέρος ὅσονπερ τῇ μητρὶ τῇ ἐμῇ. ἐπεὶ δ' οὖν ἀπέστη Δικαιογένης ταῖς γυναιξὶ τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, ἠξίου ὁ Λεωχάρης τὸν Πρωταρχίδην παραδιδόναι αὐτῷ τὴν συνοικίαν ἣν εἶχεν ἀντὶ τῆς προικός, ὡς ὄντι ἐγγυητῇ αὐτῷ, τὸ δὲ μέρος ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ κλήρου παρ' αὐτοῦ κομίζεσθαι. παραλαβὼν δὲ τὴν συνοικίαν τὸ μέρος οὐ παρέδωκε. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρα τὸν Πρωταρχίδην παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΣ.

28 Περὶ δὲ ἐπισκευῆς τοῦ βαλανείου καὶ οἰκοδομίας καὶ πρότερον εἴρηκε Δικαιογένης καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ, ὡς ὁμολο-

v. 5. ΜΑΡΤΥΡΕΣ A: ΜΑΡΤΥΡΙΑ ς. 25, 3. καταμαρτυρεῖτι Z. 8. τότε] ταῦτα ς. 26, 4. τῷ add A. 5. μνᾶς Z.

γήσαντες αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ ἀναλωμένα οὐκ ἀπεδώκαμεν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο οὐ δύναται ἀπαλλάσσειν τοὺς
29 χρήστας, οὐδὲ ἡμῖν παραδοῦναι ἃ δεῖ αὐτόν. ἡμεῖς δὲ ὦ ἄνδρες ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, ὅτε ἠναγκάζομεν αὐτὸν ἀφίστασθαι τούτων, ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰς τὰ οἰκοδομήματα ἀναλωμένων ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρπούς, οὕτω τῶν δικαστῶν γιγνωσκόντων· ὕστερον δ' οὐκ ἀναγκαζόμενοι ἀλλ' ἑκόντες ἔδομεν αὐτῷ τὴν ἐν ἄστει οἰκίαν ἐξαιρεθέντες πρὸς τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἔχειν ἀντὶ τῶν ἐπεσκευασμένων, ἣν οὗτος ἀντὶ πεντακισχιλίων
30 δραχμῶν παρέδωκε Φιλονείκῳ. ἔδομεν δὲ οὐ διὰ τὴν τοῦ Δικαιογένους χρηστότητα, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ἐπιδεικνύμενοι ὅτι οὐ περὶ πλείονος χρήματα ποιούμεθα τῶν οἰκείων, οὐδ' ἂν πάνυ πονηροὶ ὦσι. καὶ γὰρ πρότερον ὅτ' ἐφ' ἡμῖν ἐγένετο Δικαιογένην τιμωρήσασθαι καὶ ἀφελέσθαι ἃ εἶχεν, οὐκ ἐβουλήθημεν τῶν τούτου κτήσασθαι οὐδέν, ἀλλὰ τὰ 54
ἡμέτερα μόνον κομίσασθαι ἐξήρκει ἡμῖν. οὗτος δ' ὅτ' ἐκράτησεν ἡμῶν, ἀπεσύλησεν ἃ ἐδύνατο, καὶ ὡς ἐχθροὺς
31 ἀλλ' οὐ προσήκοντας ἀπόλλυσι. τεκμήριον δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων τρόπον καὶ τῆς τούτου ἀδικίας μέγα παρεξόμεθα. μελλούσης γὰρ τῆς πρὸς Λεωχάρην δίκης εἰσιέναι ὦ ἄνδρες ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνί, ἠξίου Λεωχάρης καὶ Δικαιογένης δίαιταν ἡμᾶς ἐπιτροπεύειν, τὴν δίκην ἀναβαλλομένους. καὶ ἡμεῖς ὥσπερ μικρὰ ἀδικούμενοι συνεχωρήσαμεν, καὶ ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέτταρσιν, ὧν τοὺς μὲν δύο ἡμεῖς ἠγάγομεν, τοὺς δὲ δύο ἐκεῖνοι. καὶ ἐναντίον τούτων ὡμολογήσαμεν ἐμμένειν οἷς [ἂν]
32 οὗτοι γνοῖεν, καὶ ὠμόσαμεν. καὶ οἱ διαιτηταὶ ἔφασαν, εἰ μὲν ἀνώμοτοι δύναιντ' ἂν ἡμᾶς διαλλάξαι, οὕτω ποιήσειν, εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ὀμόσαντες ἀποφανεῖσθαι ἃ δίκαια ἡγοῦνται εἶναι. ἀνακρίναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις καὶ

v. 2. ὅτι] ὅτι οὐ Z. 29, 2. ἐπὶ τοῦ] malim ἐπὶ μὲν τοῦ. 8. οὕτως A. 30, 1. ἔδομεν Reiskius: παρέδομεν ABZ, παρέδωκε ς. 6. τῶν om Z. 31, 2. προεξόμεθα Z. 4. ἠξίουν Stephanus. 5. τροπεύειν Z. 7. τέτταρσιν AB: τέσσαρσιν ς.

πυθόμενοι τὰ πραχθέντα οἱ διαιτηταί, οἱ μὲν δύο οὓς ἐγὼ προὔβαλον, Διότιμος καὶ Μελάνωπος, ἤθελον καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες ἀποφήνασθαι ἃ ἐγίνωσκον ἀληθέστατα ἐκ τῶν λεγομένων, οὓς δὲ Λεωχάρης προὐβά-
33 λετο, οὐκ ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι. καίτοι Διοπείθης ὁ ἕτερος τῶν διαιτητῶν Λεωχάρει μὲν ἦν τούτῳ κηδεστής, ἐμὸς δ' ἐχθρὸς καὶ ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων· Δημάρατος δὲ ὁ μετ' αὐτοῦ Μνησιπτολέμῳ τῷ ἐγγυησαμένῳ Δικαιογένη μετὰ Λεωχάρους ἦν ἀδελφός. οὗτοι μέντοι οὐκ ἠθέλησαν ἀποφήνασθαι, ὁρκώσαντες ἡμᾶς ἦ μὴν ἐμμένειν οἷς ἂν αὐτοὶ γνοῖεν. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

34 Οὐκοῦν δεινὸν εἰ δεήσεται ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, Λεωχάρης ἀποψηφίσασθαι ἃ Διοπείθης κηδεστὴς ὢν αὐτοῦ κατεψηφίσατο; ἢ ὑμῖν πῶς καλὸν ἀπογνῶναι Λεωχάρους ἅ γε οὐδ' οἱ προσήκοντες αὐτοῦ ἀπέγνωσαν; δέομαι οὖν ὑμῶν καταψηφίσασθαι Λεωχάρους, ἵν' ἃ ἡμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον κομισώμεθα, καὶ μὴ μόνον τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔχωμεν ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα. τῶν δὲ Λεωχά-
35 ρους ἰδίων οὐκ ἐπιθυμοῦμεν. Δικαιογένην γὰρ ὦ ἄνδρες οὔτ' ἐλεεῖν ἐστὲ δίκαιοι κακῶς πράττοντα καὶ πενόμενον, οὔτ' εὖ ποιεῖν ὡς ἀγαθόν τι εἰργασμένον τὴν πόλιν· οὐδέτερα γὰρ αὐτῷ τούτων ὑπάρχει, ὡς ἐγὼ ἀποφαίνω, ὦ ἄνδρες. ἅμα δὲ καὶ πλούσιον καὶ πονηρότατον αὐτὸν ὄντα ἀνθρώπων ἀποδείξω καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς προσήκοντας καὶ εἰς τοὺς φίλους. οὗτος γὰρ παραλαβὼν τὸν κλῆρον παρ' ἡμῶν φέροντα μίσθωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀγδοήκοντα μνᾶς, καρπωσάμενος αὐτὸν δέκα ἔτη οὔτε

v. 1. πυνθανόμενοι pr A. 2. προὔβαλλον Z. 33, 1. διοπειθὴς A. 3. ξυμβολαίων Z. 4. μνησιπτολέμῳ A: Μνησιπολέμῳ ς. 9. μαρτυρία B. 34, 2. ἐψηφίσατο Z. 4. ἀπέγνωσαν Reiskius, ἂν ἔγνωσαν AB: ἔγνωσαν ς. 5. λεωχάρους ἵν' ἃ ἡμῖν — τῶν δὲ λεωχάρους ἰδίων A, λεωχάρους ἰδίων BZ: Λεωχάρους εἴπερ ἀδίκων ς. 35, 1. ἐπιθυμοῦμεν AB. 2. κακῶς] immo ὡς κακῶς. 4. αὐτῷ] αὐτῶν ς. 6. ὄντα om ς. 7. γὰρ AB: δὲ ς. 9. αὐτῶν Z.

ἀργύριον ὡμολόγει κεκτῆσθαι οὔτε ὅποι ἀνήλωσεν ἔχοι
36 ἂν ἐπιδεῖξαι, ὦ ἄνδρες. ἄξιον δὲ καὶ ὑμῖν λογίσασθαι.
οὗτος γὰρ τῇ μὲν φυλῇ εἰς Διονύσια χορηγήσας τέταρτος
ἐγένετο, τραγῳδοῖς δὲ καὶ πυῤῥιχισταῖς ὕστατος· ταύ-
τας δὲ μόνας ἀναγκασθεὶς λειτουργίας λειτουργῆσαι ἀπὸ
τοσαύτης προσόδου οὕτω καλῶς ἐχορήγησεν. ἀλλὰ μὴν
τριηράρχων τοσούτων κατασταθέντων οὔτ᾽ αὐτὸς ἐτριη-
ράρχησεν οὔθ᾽ ἑτέρῳ συμβέβληκεν ἐν τοιούτοις καιροῖς,
ἀλλ᾽ ἕτεροι μὲν οὐσίαν κεκτημένοι ἐλάττω ἢ οὗτος μί-
37 σθωσιν λαμβάνει τριηραρχοῦσι. καίτοι, ὦ ἄνδρες, οὐχ
ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν πολλὴν οὐσίαν κατέλιπεν, ἀλλ᾽ ὑμεῖς
ἔδοτε τῇ ψήφῳ· ὥστε εἰ καὶ μὴ πολίτης ἦν, διά γε τοῦτο
δίκαιος ἦν τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν. εἰσφορῶν τοίνυν τοσού-
των γεγενημένων πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὸν πόλεμον καὶ
τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως Δικαιογένης οὐκ ἔστιν ἥντινα
εἰσενήνοχε· πλὴν ὅτε Λέχαιον ἑάλω, κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου
ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ τριακοσίας δραχμάς, ἔλαττον ἢ
38 Κλεώνυμος ὁ Κρής· καὶ τοῦτο ἐπέδωκεν, οὐκ εἰσήνεγ-
κεν, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξετέθη αὐτοῦ τοὔ-
νομα ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων, ὅτι οἵδε εἰς σωτηρίαν
τῆς πόλεως ὑποσχόμενοι τῷ δήμῳ εἰσοίσειν χρήματα
ἐθελονταὶ οὐκ εἰσήνεγκαν. καίτοι πῶς ἄξιον θαυμάζειν,
ὦ ἄνδρες, εἰ ἐμὲ ἐξηπάτησεν ἕνα ὄντα, ὃς ὑμᾶς ἅπαν-
τας ἅμα συνειλεγμένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοιαῦτα ἐποί-
ησε; καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

v. 1. ὡμολόγει] quidni ὁμολογεῖ? 36, 3. πυῤῥιχίσταις Palmerius, πυρριχιέταις ABZ. 4. λειτουργῆσαι] λειτουργήσας Z. 5. κακῶς A. 7. ἐν τοιούτοις A: ἐν τοῖς τοιούτοις ς. 8. ἕτεροι — κεκτημένοι Reiskius: libri ἕτερος — κεκτημένος. 37, 5. τοῖς om Z. 7. λέχιον BZ, λεχίον A. 8. δραχμὰς] μνᾶς Z. 38, 2. ὑπογράμματι AB. ἐξετέθη ego de coniectura reposui pro ς ἐξ ἑτέρου. τοὔνομα om Z. 3. ἔμπροσθε τῶν ὁμωνύμων Z. ὅτι AB: ὅτε ς. οἵδε] haec quoque mea coniectura est. libri enim εἶδεν, ς δ᾽ ἔδει. 4. ὑποσχόμενοι — ἐθελονταὶ — εἰσήνεγκαν ABZ: ὑποσχόμενος — ἐθελοντὴς — εἰσήνεγκεν ς. 6. ἕνα] ἔνοχον Z. 7. ἅμα om Z. 8. τοὺς add A.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

39 Εἰς μὲν τὴν πόλιν οὕτω καὶ τοσαῦτα λελειτούργηκε
Δικαιογένης ἀπὸ τοσούτων χρημάτων· περὶ δὲ τοὺς προσ-
ήκοντας τοιοῦτός ἐστιν οἷον ὁρᾶτε, ὥστε τοὺς μὲν ἡμῶν
ἀφείλετο τὴν οὐσίαν, ὅτι μεῖζον ἐδυνήθη, τοὺς δὲ πε-
ριεώρα εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἰόντας δι᾽ ἔνδειαν τῶν ἐπι-
τηδείων. τὴν δὲ μητέρα τὴν αὑτοῦ καθημένην ἐν τῷ τῆς
Εἰληθυίας ἱερῷ πάντες ἑώρων, καὶ τούτῳ ἐγκαλοῦσαν ἃ
40 ἐγὼ αἰσχύνομαι λέγειν, οὗτος δὲ ποιῶν οὐκ ᾐσχύνετο. τῶν
δ᾽ ἐπιτηδείων Μέλανα μὲν τὸν Αἰγύπτιον, ᾧ ἐκ μειρακίου
φίλος ἦν, ὅπερ ἔλαβε παρ᾽ αὐτοῦ ἀργύριον ἀποστερήσας,
ἔχθιστός ἐστι· τῶν δὲ ἄλλων αὑτοῦ φίλων οἱ μὲν οὐκ ἀπέ-
λαβον ἃ ἐδάνεισαν, οἱ δ᾽ ἐξηπατήθησαν, καὶ οὐκ ἔλαβον
ἃ ὑπέσχετο αὐτοῖς, εἰ ἐπιδικάσαιτο τοῦ κλήρου, δώσειν.
41 καίτοι, ὦ ἄνδρες, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι οἱ ταῦτα κτησά-
μενοι καὶ καταλιπόντες πάσας μὲν χορηγίας ἐχορήγησαν,
εἰσήνεγκαν δὲ εἰς τὸν πόλεμον χρήματα πολλὰ ὑμῖν,
καὶ τριηραρχοῦντες οὐδένα χρόνον διέλιπον. καὶ τούτων
μαρτύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν πε-
ριόντων, μνημεῖα τῆς αὑτῶν ἀρετῆς, ἀνέθεσαν, τοῦτο μὲν
ἐν Διονύσου τρίποδας, οὓς χορηγοῦντες καὶ νικῶντες ἔλα-
42 βον, τοῦτο δ᾽ ἐν Πυθίου· ἔτι δ᾽ ἐν ἀκροπόλει ἀπαρχὰς
τῶν ὄντων ἀναθέντες πολλοῖς, ὡς ἀπὸ ἰδίας κτήσεως,
ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι τὸ ἱερόν.
αὐτοὶ δ᾽ ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμοῦντες ἀπέθανον, Δι-
καιογένης μὲν ὁ Μενεξένου τοῦ ἐμοῦ πάππου πατὴρ
στρατηγῶν ὅτε ἡ ἐν Ἐλευσῖνι μάχη ἐγένετο, Μενέξενος
δ᾽ ὁ ἐκείνου υἱὸς φυλαρχῶν τῆς Ὀλυσίας ἐν Σπαρτώλῳ,
Δικαιογένης δὲ ὁ Μενεξένου τριηραρχῶν τῆς παράλου ἐν
43 Κνίδῳ. τὸν μὲν τούτου οἶκον σὺ ὦ Δικαιόγενες παρα-

39, 1. λελειτούργησε δικαιογένης A, διογένης λελειτούργηκε Z. 4. μείζων ABZ. 40, 3. ἔλαβες Z. ἀποστερήσας om Z. 41, 4. ἔλιπον ς. 42, 1. ἀκροπόλει ἀπαρχὰς AB: ἀκροπόλει ἃς ἀπαρχὰς ς. 2. κτήσεως] φύσεως Z. 5. μὲν AB: δὲ ς. 7. ὀχυσίας Z. 43, 1. τούτου] τοῦτον A. σὺ om Z.

λαβὼν κακῶς καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας, καὶ ἐξαργυρισάμε-
νος πενίαν ὀδύρῃ, ποῖ ἀναλώσας; οὔτε γὰρ εἰς τὴν πό-
λιν οὔτε εἰς τοὺς φίλους φανερὸς εἶ δαπανηθεὶς οὐδέν.
ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθιπποτρόφηκας· οὐ γὰρ πώποτε ἐκτή-
σω ἵππον πλείονος ἄξιον ἢ τριῶν μνῶν· οὔτε κατεζευγο-
τρόφηκας, ἐπεὶ οὐδὲ ζεῦγος ἐκτήσω ὀρικὸν οὐδεπώποτε
44 ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασιν. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἐκ τῶν πο-
λεμίων ἐλύσω οὐδένα. ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ ἀναθήματα, ἃ Με-
νέξενος τριῶν ταλάντων ποιησάμενος ἀπέθανε πρὶν ἀνα-
θεῖναι, εἰς τὴν πόλιν κεκόμικας, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς λιθουργεί-
οις ἔτι κυλινδεῖται, καὶ αὐτὸς μὲν ἠξίους κεκτῆσθαι ἅ
σοι οὐδὲν προσῆκε χρήματα, τοῖς δὲ θεοῖς οὐκ ἀπέδω-
45 κας ἃ ἐκείνων ἐγίγνετο ἀγάλματα. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις
σου τοὺς δικαστὰς ἀποψηφίσασθαι, ὦ Δικαιόγενες; πό-
τερον ὅτι πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκας τῇ πόλει,
καὶ πολλὰ χρήματα δαπανήσας σεμνοτέραν τὴν πόλιν
τούτοις ἐποίησας; ἢ ὡς τριηραρχῶν πολλὰ κακὰ τοὺς
πολεμίους εἰργάσω, καὶ εἰσφορὰς δεομένῃ τῇ πατρίδι
εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκὼν μεγάλα ὠφέληκας; ἀλλ᾽ οὐ-
46 δέν σοι τούτων πέπρακται. ἀλλ᾽ ὡς στρατιώτης ἀγαθός;
ἀλλ᾽ οὐκ ἐστράτευσαι τοσούτου καὶ τοιούτου γενομένου
πολέμου, εἰς ὃν Ὀλύνθιοι μὲν καὶ νησιῶται ὑπὲρ τῆσ-
δε τῆς γῆς ἀποθνήσκουσι μαχόμενοι τοῖς πολεμίοις,
σὺ δὲ ὦ Δικαιόγενες πολίτης ὢν οὐδ᾽ ἐστράτευσαι. ἀλλ᾽
ἴσως διὰ τοὺς προγόνους ἀξιώσεις μου πλέον ἔχειν, ὅτι
τὸν τύραννον ἀπέκτειναν. ἐγὼ δ᾽ ἐκείνους μὲν ἐπαινῶ,
47 σοὶ δὲ οὐδὲν ἡγοῦμαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μετεῖναι. πρῶ-
τον μὲν γὰρ εἵλου ἀντὶ τῆς ἐκείνων δόξης τὴν ἡμετέ-
ραν οὐσίαν κτήσασθαι, καὶ ἐβουλήθης μᾶλλον Δικαιο-
γένους καλεῖσθαι υἱὸς ἢ Ἁρμοδίου, ὑπεριδὼν μὲν τὴν ἐν

v. 2. ποῖ] libri ποῦ. 3. φανερῶς AB. 4. ἀλλὰ AB: οὐ ς. 6. ἐπεὶ οὐδὲ] ἐπεὶ δὲ οὐ Z. 44, 1. τοσούτου Z. πολεμίαν] πλεμένων Z. 4. πόλιν] ἀκρόπολιν ς. λιθουργίοις ABZ. 5. ἠξίους] οὐδὲν ἠξίου Z. 46, 2. ἐστράτευται Z. 3. Ὀπούντιοι Jones. 5. οὐδ᾽] οὐκ ς. 6. ἀξιώσεις AB: ἀξιώσειέ ς. 7. τὸν add AB. 47, 2. γὰρ om ς.

Πρυτανείῳ σίτησιν, καταφρονήσας δὲ προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν, ἃ τοῖς ἐξ ἐκείνων γεγονόσι δέδοται. ἔτι δὲ ὁ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος καὶ Ἁρμόδιος οὐ διὰ τὸ γένος ἐτιμήθησαν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν, ἧς σοι οὐδὲν μέτεστιν, ὦ Δικαιόγενες.

6.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΚΤΗΜΟΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ. 56

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὐκτήμονος υἱὸς Φιλοκτήμων τὸν τῆς ἑτέρας τῶν ἀδελφῶν καὶ Φανοστράτου υἱὸν Χαιρέστρατον ποιησάμενος κατὰ διαθήκας τὰς τεθείσας παρὰ Χαιρέᾳ τῷ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς ἀνδρί, ἐτελεύτησε ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· ὕστερον δὲ κἀκείνου ἀποθανόντος ἔλαχεν ὁ Χαιρέστρατος τοῦ κλήρου κατὰ τὸν νόμον. διαμαρτυρήσαντος δὲ Ἀνδροκλέους μὴ εἶναι ἐπίδικον ὄντος Ἀντιδώρου γνησίου παιδὸς Εὐκτήμονι, οἱ περὶ Χαιρέστρατον ἐπεσκήψαντο τῇ διαμαρτυρίᾳ, καὶ τοῦτον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ νόθους γεγονέναι φάσκοντες, τὸν δὲ νόμον διαγορεύειν νόθῳ καὶ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. Ἡ στάσις στοχασμός· ἄδηλον γὰρ εἰ ἐποίησε Φιλοκτήμων Χαιρέστρατον υἱὸν ἑαυτῷ, καὶ πάλιν ἄδηλον εἰ γνήσιοί εἰσιν οἱ περὶ Ἀντίδωρον.

Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, πάντων οἰκειότατα χρῶμαι Φανοστράτῳ τε καὶ Χαιρεστράτῳ τούτῳ, τοὺς πολλοὺς οἶμαι ὑμῶν εἰδέναι, τοῖς δὲ μὴ εἰδόσιν ἱκανὸν ἐρῶ τεκμήριον· ὅτε γὰρ εἰς Σικελίαν ἐξέπλει τριηραρχῶν Χαιρέστρατος, διὰ τὸ πρότερον αὐτὸς ἐκπεπλευκέναι προῄδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύνους, ὅμως δὲ δεομένων τούτων καὶ συνεξέπλευσα καὶ συνεδυστύχησα καὶ ἑάλωμεν εἰς τοὺς
2 πολεμίους. ἄτοπον δὴ εἰ ἐκεῖνα μὲν προδήλων ὄντων τῶν κινδύνων ὅμως διὰ τὸ χρῆσθαι τούτοις καὶ φίλους νομίζειν ὑπέμενον, νῦν δὲ οὐ πειρῴμην συνειπεῖν ἐξ ὧν ὑμεῖς

v. 2. δέδονται Z. ΥΠΟΘ. 2. ποιησάμενος] υἱὸν ποιησάμενος Z. τεθείσας AB: δοθείσας ς. 3. Χαιρέᾳ] ταιρέᾳ Z. 7. ἐπεσκέψαντο Z. 9. ἐποίησε] ἐπενόησε Z. § 1, 4. ἐνέπλει Z. Χαιρέστρατος AB: Μενέστρατος ς. 2, 1. δὴ AB: δὲ ς. 3. οὐ AB: μὴ ς. om Z. πειρῴμην AB: ἐπειρώμην ς.

τε τὰ εὔορκα ψηφιεῖσθε καὶ τούτοις τὰ δίκαια γενήσε-
ται. δέομαι οὖν ὑμῶν συγγνώμην τε ἔχειν καὶ μετ' εὐ-
νοίας ἀκροάσασθαι· ὁ γὰρ ἀγὼν οὐ μικρὸς αὐτοῖς, ἀλλὰ
περὶ τῶν μεγίστων.
3 Φιλοκτήμων γὰρ ὁ Κηφισιεὺς φίλος ἦν Χαιρεστράτῳ
τούτῳ· δοὺς δὲ τὰ ἑαυτοῦ καὶ υἱὸν αὐτὸν ποιησάμενος
ἐτελεύτησε. λαχόντος δὲ τοῦ Χαιρεστράτου κατὰ τὸν νό-
μον τοῦ κλήρου, ἐξὸν ἀμφισβητῆσαι Ἀθηναίων τῷ βου-
λομένῳ καὶ εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντι εἰς ὑμᾶς, εἰ φαίνοιτο
4 δικαιότερα λέγων, ἔχειν τὸν κλῆρον, διεμαρτύρησεν Ἀν-
δροκλῆς οὑτοσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀποστερῶν
τοῦτον τῆς ἀμφισβητήσεως καὶ ὑμᾶς τοῦ κυρίους γενέ-
σθαι ὅντινα δεῖ κληρονόμον καταστήσασθαι τῶν Φιλο-
κτήμονος· καὶ ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι οἴεται ἀδελ-
φοὺς καταστήσειν ἐκείνῳ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας, καὶ τὸν
κλῆρον ἀνεπίδικον ἕξειν αὐτός, καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐκεί-
νου κύριος γενήσεσθαι, καὶ τὴν διαθήκην ἄκυρον ποιήσειν.
5 πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν ὄντων ἃ διαμεμαρτύρηκεν Ἀνδρο-
κλῆς, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐπιδείξω ὑμῖν, ὡς διέθετο καὶ
ἐποιήσατο υἱὸν τουτονὶ Χαιρέστρατον. ἐπειδὴ γὰρ τῷ Φι-
λοκτήμονι ἐκ μὲν τῆς γυναικὸς ᾗ συνῴκει οὐκ ἦν παι-
δίον οὐδέν, πολέμου δ' ὄντος ἐκινδύνευε καὶ ἱππεὺς
στρατευόμενος καὶ τριήραρχος πολλάκις ἐκπλέων, ἔδοξεν
αὐτῷ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ, μὴ ἔρημον καταλίπῃ τὸν
6 οἶκον, εἴ τι πάθοι. τὼ μὲν οὖν ἀδελφὼ αὐτῷ, ὥπερ ἐγε-
νέσθην, ἄμφω ἄπαιδε ἐτελευτησάτην· ταῖν δὲ ἀδελφαῖν
τῇ μὲν ἑτέρᾳ, ᾗ ὁ Χαιρέας συνῴκει, οὐκ ἦν ἄῤῥεν παιδίον
οὐδὲ ἐγένετο πολλὰ ἔτη συνοικούσῃ, ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας, ᾗ
συνῴκει Φανόστρατος οὑτοσί, ἤστην υἱὼ δύο. τούτων
τὸν πρεσβύτερον τουτονὶ Χαιρέστρατον ἐποιήσατο υἱόν.

v. 1. τε τά Reiskius: τά τε ς. 3, 4. ἐξὸν A: ceteri ἐξῆν. 5. εἰσελθόντι A: εἰσελθόντα ς. 4, 1. διεμαρτύρησεν — κλῆρον om Z. 3. τοῦτον] τούτου Z. γίνεσθαι ς. 4. καταστήσεσθαι AB. 5, 2. τοῦτ' αὐτὸ AB cum Valckenar. orat. p. VI: ταῦτ' αὐτῷ ς. 4. ἦν] ᾖ B. 5. ἐκινδύνευσε Z. 7. καταλίπῃ] καταλύσῃ Z. 6, 1. ὥπερ Reiskius: libri ὥσπερ.

7 καὶ ἔγραψεν οὕτως ἐν διαθήκῃ, εἰ μὴ γένοιτο αὐτῷ παιδίον ἐκ τῆς γυναικός, τοῦτον κληρονομεῖν τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τὴν διαθήκην κατέθετο παρὰ τῷ κηδεστῇ Χαιρέᾳ, τῷ τὴν ἑτέραν αὐτοῦ ἀδελφὴν ἔχοντι. καὶ ὑμῖν ἥ τε διαθήκη αὕτη ἀναγνωσθήσεται καὶ οἱ παραγενόμενοι μαρτυρήσουσι. Καί μοι ἀνάγνωθι.

8 ΔΙΑΘΗΚΗ.

Ὡς μὲν διέθετο καὶ ἐφ' οἷς ἐποιήσατο υἱὸν τοῦτον, ἀκηκόατε· ὡς δ' ἐξὸν αὐτῷ ταῦτ' ἔπραξεν, ὅθεν δικαιότατα ἡγοῦμαι τὰ τοιαῦτ' εἶναι μανθάνειν, τοῦτον ὑμῖν αὐτὸν "παρέξομαι τὸν νόμον. Καί μοι ἀνάγνωθι. 57

ΝΟΜΟΣ.

9 Οὑτοσὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, κοινὸς ἅπασι κεῖται, ἐξεῖναι τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄῤῥενες, ἐὰν μὴ ἄρα μανεὶς ἢ ὑπὸ γήρως ἢ δι' ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ νόμῳ παρανοῶν διαθῆται. ὅτι δ' οὐδενὶ τούτων ἔνοχος ἦν Φιλοκτήμων, βραχέα εἰπὼν δηλώσω ὑμῖν. ὅστις γὰρ καὶ ἕως ἔζη τοιοῦτον πολίτην ἑαυτὸν παρεῖχεν, ὥστε διὰ τὸ ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι ἄρχειν ἀξιοῦσθαι, καὶ ἐτελεύτησε μαχόμενος τοῖς πολεμίοις, πῶς ἄν τις τοῦτον τολμήσειεν εἰπεῖν ὡς οὐκ εὖ ἐφρόνει;

10 Ὅτι μὲν οὖν διέθετο καὶ ἐποιήσατο εὖ φρονῶν, ἐξὸν αὐτῷ, ἀποδέδεικται ὑμῖν, ὥστε κατὰ μὲν τοῦτο ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς Ἀνδροκλῆς ἀποδέδεικται· ἐπειδὴ δὲ προσδιαμεμαρτύρηκεν ὡς υἱὸν εἶναι γνήσιον Εὐκτήμονος τοῦτον, καὶ ταῦτ' ἀποδείξω ψευδῆ ὄντα. Εὐκτήμονι γὰρ ὦ ἄνδρες, τῷ Φιλοκτήμονος πατρί, τοὺς μὲν ὄντως γενομένους παῖδας, Φιλοκτήμονα καὶ Ἐργαμένην καὶ Ἡγήμονα καὶ δύο θυγατέρας, καὶ τὴν μητέρα αὐτῶν, ἣν ἔγημεν ὁ Εὐκτήμων, Μιξιάδου Κηφισιέως θυγατέρα,

7, 1. οὗτος ABZ. 5. ἀναγώσεται AB. 9, 3. τῶν ἐν τῷ νόμῳ A, τῷ ἐν τῷ νόμων B: τῶν ἐκ τῶν νόμων ς. 8. ἂν] αὖ Z. 9. ἐφρόνει — εὖ om Z. 10, 4. ὡς delet Reiskius. 6. ὄντως] οὕτω Z. 8. Ἡγέμονα ς. 9. μηξιάδου AB. Κηφισιέως Reiskius: libri Κηφισέως.

πάντες οἱ προσήκοντες ἴσασι καὶ οἱ φράτορες καὶ τῶν
11 δημοτῶν οἱ πολλοί, καὶ μαρτυρήσουσιν ὑμῖν· ὅτι δ' οὐδ' ἄλλην τινὰ ἔγημε γυναῖκα, ἐξ ἧς τινὸς οἵδε αὐτῷ ἐγένοντο, οὐδεὶς τὸ παράπαν οἶδεν οὐδ' ἤκουσε πώποτε ζῶντος Εὐκτήμονος. καίτοι τούτους εἰκὸς πιστοτάτους εἶναι νομίζειν μάρτυρας· τοὺς γὰρ οἰκείους εἰδέναι προσήκει τὰ τοιαῦτα. Καί μοι τούτους κάλει πρῶτον, καὶ τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

12 Ἔτι τοίνυν καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐπιδείξω ἔργῳ ὑμῖν ταῦτα μεμαρτυρηκότας. ὅτε γὰρ αἱ ἀνακρίσεις ἦσαν πρὸς τῷ ἄρχοντι καὶ οὗτοι παρακατέβαλον ὡς ὑπὲρ γνησίων τῶνδ' Εὐκτήμονος ὄντων, ἐρωτώμενοι ὑφ' ἡμῶν τίς εἴη αὐτῶν μήτηρ καὶ ὅτου θυγάτηρ οὐκ εἶχον ἀποδεῖξαι, διαμαρτυρομένων ἡμῶν καὶ τοῦ ἄρχοντος κελεύοντος ἀποκρίνασθαι κατὰ τὸν νόμον. . . . . ὦ ἄνδρες, ἀμφισβητεῖν μὲν ὡς ὑπὲρ γνησίων καὶ διαμαρτυρεῖν, μητέρα δὲ ἥ τις ἦν μὴ ἔχειν ἀποδεῖξαι, μηδὲ προσήκοντα αὐτοῖς
13 μηδένα. ἀλλὰ τότε μὲν Λημνίαν σκηψάμενοι ταύτην ἀναβολὴν ἐποιήσαντο· τὸ δ' ὕστερον ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν, πρὶν καί τινα ἐρέσθαι, εὐθὺς ἔλεγον ὅτι Καλλίππη μήτηρ, αὕτη δ' εἴη Πιστοξένου θυγάτηρ, ὡς ἐξαρκέσον εἰ ὄνομα μόνον πορίσαιντο τὸν Πιστόξενον. ἐρομένων δ' ἡμῶν ὅστις εἴη καὶ εἰ ζῇ ἢ μή, ἐν Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευόμενον, καταλιπόντα ταύτην θυγατέρα παρὰ τῷ Εὐκτήμονι, ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ τούτῳ γενέσθαι, πρᾶγμα πλάττοντες ἀναιδείᾳ ὑπερβάλλον καὶ οὐδὲ γενόμενον, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἀποφανῶ ἐκ τού-

11, 1. οὐδ'] οὐκ Z. mihi delendum videtur. 8. μαρτυρίαι A: μάρτυρες ς. 12, 3. παρακατέβαλλον Z. 6. διαμαρτυρομένων] immo μαρτυρομένων. 13, 1. σκεψάμενοι AZ. 2. ἐποιήσατο Z. idem mox ἔλεγεν. 3. Καλλίππη om Z. 4. μήτηρ] malim ἡ μήτηρ. δ' εἴη A, δείη BZ: εἴη ς. Πιστοξένου] πιξένου post lacunam Z. 6. ἐρομένου Z. 7. ταύτην τὴν θυγατέρα ς. 8. ἐξ ἐπιτροπευομένης] ἐξεπιτροπευομένοις BZ. δὲ τούτῳ] ὃ τοῦτο Z.
9. πλάττοντες] sic correxi librorum πράττοντες.

14 των πρώτων ὧν αὐτοὶ ἀπεκρίναντο. τῇ μὲν γὰρ στρα-
τιᾷ, ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν εἰς Σικελίαν, ἤδη ἐστὶ δύο καὶ
πεντήκοντα ἔτη, ἀπὸ Ἀριμνήστου ἄρχοντος, τῷ δὲ πρεσ-
βυτέρῳ τούτων, ὅν φασιν ἐκ τῆς Καλλίππης καὶ τοῦ
Εὐκτήμονος εἶναι, οὔπω ὑπὲρ εἴκοσιν ἔτη. ἀφελόντι οὖν
ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπολείπεται πλείω ἢ τριά-
κοντα ἔτη· ὥστ' οὔτ' ἐπιτροπεύεσθαι προσήκει τὴν Καλ-
λίππην ἔτι, τριακοντοῦτίν γε οὖσαν, οὔτε ἀνέκδοτον καὶ
ἄπαιδα εἶναι, ἀλλὰ πάνυ πάλαι συνοικεῖν, ἢ ἐγγυηθεῖ-
15 σαν κατὰ νόμον ἢ ἐπιδικασθεῖσαν. ἔτι δὲ καὶ γινώσκε-
σθαι αὐτὴν ὑπὸ τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἀναγκαῖον ἦν
καὶ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, εἴ πέρ γε συνῴκησεν ἐκείνῳ ἢ δι-
ῃτήθη τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐκ
εἰς τὴν ἀνάκρισιν μόνον δεῖ πορίζεσθαι ὀνόματα, ἀλλὰ
τῇ ἀληθείᾳ γεγονότα φαίνεσθαι καὶ ὑπὸ τῶν προσηκόν-
16 των καταμαρτυρεῖσθαι. ἀποδεῖξαι τοίνυν ἡμῶν κελευόν-
των ὅστις οἶδε τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἢ συνοικήσασαν
ἐκείνῳ τινὰ ἢ τὴν Καλλίππην ἐπιτροπευομένην, καὶ πα-
ρὰ τῶν ὄντων θεραπόντων τὸν ἔλεγχον ποιεῖσθαι, ἢ εἴ
τις τῶν παρ' αὐτοῖς οἰκετῶν φάσκει ταῦτα εἰδέναι, ἡμῖν
παραδοῦναι, οὔτε λαβεῖν ἠθέλησαν οὔθ' ἡμῖν παραδοῦ- 58
ναι. Καί μοι λάβε τήν τ' ἀπόκρισιν αὐτῶν καὶ τὰς ἡμε-
τέρας μαρτυρίας καὶ προκλήσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

17 Οὗτοι μὲν τοίνυν τοιοῦτο πρᾶγμα ἔφυγον· ἐγὼ δ'
ὑμῖν ἐπιδείξω καὶ ὅθεν εἰσὶ καὶ οἵτινες αὐτοὺς γνησίους
διεμαρτύρησαν εἶναι καὶ κληρονόμους ζητοῦσι καταστῆ-
σαι τῶν Εὐκτήμονος. ἴσως μέν ἐστιν ἀηδὲς Φανοστράτῳ,

14, 1. πρώτων Reiskius: libri πρῶτον. 3. Ἀριμνήστου] cf. Wesseling. ad Diodor. 12, 82. et Luzac. de Digamia Socrat. p. 63. 5. εἶναι om Z. quae vulgo post ἔτη adduntur ἀπὸ Ἀριμνήστου ἄρχοντος, om A, in mg ponit B. ἀφελόντι A: ἀφελόντα ς. 6. ταῦτα] πάντα BZ. σικελίᾳ πραγμάτων ὑπολείπεται Z. 7. οὐδ' ABZ. 15, 1. κατὰ τὸν νόμον Z. 3. ὑπὸ — γε συνῴκησεν] ὑπὲρ — καὶ συνῴκηκεν Z. 16, 1. ὑμῶν A. 3. Reiskius τινὰ Καλλίππην ἢ ἐπιτροπευομένην. 6. οὔθ' ἡμῖν παραδοῦναι add AB. 9. ἀπόκρισις καὶ μαρτυρία καὶ πρόκλησις ς. 17, 3. καταστῆναι Z. 4. ἀηδὲς A, ἀφηδὲς B: ἀφειδὲς ς.

ὦ ἄνδρες, τὰς Εὐκτήμονος συμφορὰς φανερὰς καθεστά-
ναι· ὀλίγα δ' ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν
18 εἰδότες ῥᾷον τὰ δίκαια ψηφίσησθε. Εὐκτήμων μὲν γὰρ
ἐβίω ἔτη ἓξ ἐνενήκοντα, τούτου δὲ τοῦ χρόνου τὸν μὲν
πλεῖστον ἐδόκει εὐδαίμων εἶναι (καὶ γὰρ οὐσία ἦν οὐκ
ὀλίγη αὐτῷ καὶ παῖδες καὶ γυνή, καὶ τἆλλ' ἐπιεικῶς εὐ-
τύχει), ἐπὶ γήρως δὲ αὐτῷ συμφορὰ ἐγένετο οὐ μικρά,
ἣ ἐκείνου πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο καὶ χρήματα πολ-
λὰ διώλεσε καὶ αὐτὸν τοῖς οἰκειοτάτοις εἰς διαφορὰν
19 κατέστησεν. ὅθεν δὲ καὶ ὅπως ταῦτ' ἐγένετο, ὡς ἂν δύ-
νωμαι διὰ βραχυτάτων δηλώσω. ἀπελευθέρα ἦν αὐτοῦ,
ὦ ἄνδρες, ἣ ἐναυκλήρει συνοικίαν ἐν Πειραιεῖ αὐτοῦ καὶ
παιδίσκας ἔτρεφε. τούτων μίαν ἐκτήσατο ᾗ ὄνομα ἦν
Ἀλκή, ἣν καὶ ὑμῶν οἶμαι πολλοὺς εἰδέναι. αὕτη δὲ ἡ
Ἀλκὴ ὠνηθεῖσα πολλὰ μὲν ἔτη καθῆστο ἐν οἰκήματι, ἤδη
δὲ πρεσβυτέρα οὖσα ἀπὸ μὲν τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται,
20 διαιτωμένῃ δὲ αὐτῇ ἐν τῇ συνοικίᾳ συνῆν ἄνθρωπος
ἀπελεύθερος, Δίων ὄνομα αὐτῷ, ἐξ οὗ ἔφη ἐκείνη τούτους
γεγονέναι· καὶ ἔθρεψεν αὐτοὺς ὁ Δίων ὡς ὄντας ἑαυτοῦ.
χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ μὲν Δίων ζημίαν εἰργασμένος καὶ δεί-
σας ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπεχώρησεν εἰς Σικυῶνα· τὴν δ' ἄνθρω-
πον ταύτην, τὴν Ἀλκήν, καθίστησιν Εὐκτήμων ἐπιμε-
λεῖσθαι τῆς ἐν Κεραμεικῷ συνοικίας, τῆς παρὰ τὴν πυλίδα,
21 οὗ ὁ οἶνος ὤνιος. κατοικισθεῖσα δ' ἐνταυθοῖ πολλῶν καὶ
κακῶν ἦρξεν, ὦ ἄνδρες. φοιτῶν γὰρ ὁ Εὐκτήμων ἐπὶ
τὸ ἐνοίκιον ἑκάστοτε τὰ πολλὰ διέτριβεν ἐν τῇ συνοικίᾳ,
ἐνίοτε δὲ καὶ ἐσιτεῖτο μετὰ τῆς ἀνθρώπου, καταλιπὼν καὶ
τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὴν οἰκίαν ἣν ᾤκει. χα-
λεπῶς δὲ φερούσης τῆς γυναικὸς καὶ τῶν υἱέων οὐχ ὅπως
ἐπαύσατο, ἀλλὰ τελευτῶν παντελῶς διῃτᾶτο ἐκεῖ, καὶ
οὕτω διετέθη εἴθ' ὑπὸ φαρμάκων εἴθ' ὑπὸ νόσου εἴθ'
ὑπ' ἄλλου τινός, ὥστε ἐπείσθη ὑπ' αὐτῆς τὸν πρεσβύτερον

18, 2. ἐννενήκοντα Ζς. 3. εἶναι εὐδαίμων Ζς. 4. τἄλλα Ζς. 19, 1. ἐγίνετο Ζ. 4. μία Ζ. 20, 7. οἰκίας Ζ. 21, 1. καὶ om Z. 7. ἀλλὰ καὶ τελευτῶν Ζ.

τοῖν παίδοιν εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς φράτορας ἐπὶ τῷ αὐτοῦ
22 ὀνόματι. ἐπειδὴ δὲ οὔθ' ὁ υἱὸς αὐτῷ Φιλοκτήμων συν-
εχώρει οὔθ' οἱ φράτορες εἰσεδέξαντο, ἀλλ' ἀπηνέχθη τὸ
κούριον, ὀργιζόμενος ὁ Εὐκτήμων τῷ υἱεῖ καὶ ἐπηρεάζειν
βουλόμενος ἐγγυᾶται γυναῖκα Δημοκράτους τοῦ Ἀφιδναί-
ου ἀδελφήν, ὡς ἐκ ταύτης παῖδας ἀποφανῶν καὶ εἰσποιή-
σων εἰς τὸν οἶκον, εἰ μὴ συγχωροίη τοῦτον εἰσαχθῆναι.
23 εἰδότες δ' οἱ ἀναγκαῖοι ὅτι ἐξ ἐκείνου μὲν οὐκ ἂν ἔτι γέ-
νοιντο παῖδες ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχοντος, φανήσοιντο
δ' ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, καὶ ἐκ τούτων ἔσοιντο ἔτι μείζους
διαφοραί, ἔπειθον, ὦ ἄνδρες, τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶσαι εἰσα-
γαγεῖν τοῦτον τὸν παῖδα ἐφ' οἷς ἐζήτει ὁ Εὐκτήμων, χωρίον
24 ἓν δόντα. καὶ ὁ Φιλοκτήμων αἰσχυνόμενος μὲν ἐπὶ τῇ
τοῦ πατρὸς ἀνοίᾳ, ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τῷ παρόντι
κακῷ, οὐκ ἀντέλεγεν οὐδέν. ὁμολογηθέντων δὲ τούτων,
καὶ εἰσαχθέντος τοῦ παιδὸς ἐπὶ τούτοις, ἀπηλλάγη τῆς
γυναικὸς ὁ Εὐκτήμων, καὶ ἐπεδείξατο ὅτι οὐ παίδων
25 ἕνεκα ἐγάμει, ἀλλ' ἵνα τοῦτον εἰσαγάγοι. τί γὰρ ἔδει
αὐτὸν γαμεῖν, ὦ Ἀνδρόκλεις, εἴπερ οἵδε ἦσαν ἐξ ἀστοῦ
καὶ γυναικὸς ἀστῆς, ὡς σὺ μεμαρτύρηκας; τίς γὰρ ἂν
γνησίους ὄντας οἷός τε ἦν κωλῦσαι εἰσαγαγεῖν; ἢ διὰ τί
ἐπὶ ῥητοῖς αὐτὸν εἰσήγαγε, τοῦ νόμου κελεύοντος ἅπαντας
26 τοὺς γνησίους ἰσομοίρους εἶναι τῶν πατρῴων; ἢ διὰ τί
τὸν μὲν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε,
τοῦ δὲ νεωτέρου ἤδη γεγονότος οὐδὲ λόγον ἐποιεῖτο ζῶντος
"Φιλοκτήμονος οὔτε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον οὔτε πρὸς τοὺς 59
οἰκείους; οὓς σὺ νῦν διαῤῥήδην μεμαρτύρηκας γνησίους
εἶναι καὶ κληρονόμους τῶν Εὐκτήμονος. Ταῦτα τοίνυν
ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίνωσκε τὰς μαρτυρίας.

22, 1. ὁ υἱὸς] libri οὗτος. 2. συνεδέξαντο Zς. 3. κύριον Z. 4. ἀφνιδαίου A. 6. τοῦτον εἰσαχθῆναι Z: τοῦτον ἐᾶν εἰσαχθῆναι ς. 24, 1. ἓν δόντα AB: ἐνδόντα ς. 2. εὐνοίᾳ Z. 3. δὲ om Z. 25, 2. ἀνδρόκλεις AB: ἄνδρες Zς. 5. αὐτὸν — ῥητοῖς om Z. 26, 5. σὺ om Z.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

27 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Φιλοκτήμων τριηραρχῶν περὶ
Χίον ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν πολεμίων· ὁ δ' Εὐκτήμων ὕστε-
ρον χρόνῳ πρὸς τοὺς κηδεστὰς εἶπεν ὅτι βούλοιτο τὰ
πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα γράψας καταθέσθαι. καὶ
ὁ μὲν Φανόστρατος ἐκπλεῖν ἔμελλε τριηραρχῶν μετὰ Τι-
μοθέου, καὶ ἡ ναῦς αὐτῷ ἐξώρμει Μουνυχίασι, καὶ ὁ
κηδεστὴς Χαιρέας παρὼν συναπέστελλεν αὐτόν· ὁ δ'
Εὐκτήμων παραλαβών τινας ἧκεν οὗ ἐξώρμει ἡ ναῦς, καὶ
γράψας διαθήκην, ἐφ' οἷς εἰσήγαγε τὸν παῖδα, κατα-
τίθεται μετὰ τούτων παρὰ Πυθοδώρῳ Κηφισιεῖ, προσή-
28 κοντι αὐτῷ. καὶ ὅτι μὲν ὦ ἄνδρες οὐχ ὡς περὶ γνησίων
ἔπραττεν Εὐκτήμων, ὃ Ἀνδροκλῆς μεμαρτύρηκε, καὶ
αὐτὸ τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον· τοῖς γὰρ φύσει υἱέσιν αὐτοῦ
οὐδεὶς οὐδενὶ ἐν διαθήκῃ γράφει δόσιν οὐδεμίαν, διότι ὁ
νόμος αὐτὸς ἀποδίδωσι τῷ υἱεῖ τὰ τοῦ πατρὸς καὶ οὐδὲ
29 διαθέσθαι ἐᾷ ὅτῳ ἂν ὦσι παῖδες γνήσιοι. κειμένου δὲ
τοῦ γραμματείου σχεδὸν δύ' ἔτη καὶ τοῦ Χαιρέου τετελευ-
τηκότος, ὑποπεπτωκότες οἵδε τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁρῶντες
ἀπολλύμενον τὸν οἶκον καὶ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τοῦ
Εὐκτήμονος, ὅτι εἴη αὐτοῖς ἱκανὴ ἀφορμή, συνεπιτίθενται.
30 καὶ πρῶτον μὲν πείθουσι τὸν Εὐκτήμονα τὴν μὲν διαθή-
κην ἀνελεῖν ὡς οὐ χρησίμην οὖσαν τοῖς παισί· τῆς γὰρ
φανερᾶς οὐσίας οὐδένα κύριον ἔσεσθαι τελευτήσαντος
Εὐκτήμονος ἄλλον ἢ τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς ἐκ τούτων
γεγονότας· εἰ δὲ ἀποδόμενός τι τῶν ὄντων ἀργύριον κα-
31 ταλίποι, τοῦτο βεβαίως ἕξειν αὐτούς. ἀκούσας δ' ὁ Εὐ-
κτήμων εὐθὺς ἀπῄτει τὸν Πυθόδωρον τὸ γραμματεῖον,

v. 1. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ A: μαρτυρία ς. 27, 2. pro Χίον lacunam habet Z. 3. κηδεστὰς AB: δικαστὰς ς. 6. αὐτῷ A, αὐ B: αὐτοῦ ς. Μουνυχιᾶσι Reiskius: μουνυχιάει AB, Μουνυχίᾳ ς. 7. συναπέστειλεν Z, συναπέστελεν B. 9. συνήγαγε Z. 28, 2. ἔπραττεν A: διέπραττεν ς. 3. τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον AB: τὸ ἱκανὸν ς. 4. οὐδενὶ AB: οὐδὲν ς. 29, 2. γραμματίου BZ. 3. οἵδε B et corr A: ἤδη ς. 30, 3. κύριον — Εὐκτήμονος] αὔριον — τοῦ εὐκτήμονος Z. 4. ἄλλον om Z et pr A. 5. καταλείποι pr A.

καὶ προεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. καταστάντος
δὲ ἐκείνου πρὸς τὸν ἄρχοντα, ἔλεγεν ὅτι βούλοιτ' ἀνελέ-
32 σθαι τὴν διαθήκην. ἐπειδὴ δ' ὁ Πυθόδωρος ἐκείνῳ μὲν καὶ
τῷ Φανοστράτῳ παρόντι ὡμολόγει ἀναιρεῖν, τοῦ δὲ Χαι-
ρέου τοῦ συγκαταθεμένου θυγάτηρ ἦν μία, ἧς ἐπειδὴ κύ-
ριος κατασταίη, τότε ἠξίου ἀνελεῖν, καὶ ὁ ἄρχων οὕτως ἐγί-
γνωσκε, διομολογησάμενος ὁ Εὐκτήμων ἐναντίον τοῦ ἄρ-
χοντος καὶ τῶν παρέδρων καὶ ποιησάμενος πολλοὺς μάρ-
τυρας ὡς οὐκέτ' αὐτῷ κέοιτο ἡ διαθήκη, ᾤχετο ἀπιών.
33 καὶ ἐν πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, οὗπερ ἕνεκα οὗτοι λῦσαι αὐτὸν
ἔπεισαν, ἀποδίδονται ἀγρὸν μὲν Ἀθμονοῖ πέντε καὶ ἑβ-
δομήκοντα μνῶν Ἀντιφάνει, τὸ δ' ἐν Σηραγγίῳ βαλα-
νεῖον τρισχιλίων Ἀριστολόχῳ· οἰκίαν δὲ ἐν ἄστει τεττά-
ρων καὶ τεσσαράκοντα μνῶν ὑποκειμένην ἀπέλυσε τῷ ἱε-
ροφάντῃ. ἔτι δὲ αἶγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ τριῶν
καὶ δέκα μνῶν, καὶ ζεύγη δύο ὀρικά, τὸ μὲν ὀκτὼ μνῶν
τὸ δὲ πεντήκοντα καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, καὶ δημι-
34 ουργοὺς ὅσοι ἦσαν αὐτῷ. σύμπαντα δὲ πλείονος ἢ τριῶν
ταλάντων, ἃ ἐπράθη διὰ ταχέων πάνυ τελευτήσαντος
Φιλοκτήμονος. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, καθ' ἕκαστον
ὑμῖν τῶν εἰρημένων πρῶτον καλῶ τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

35 Ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε· περὶ δὲ τῶν
ὑπολοίπων εὐθὺς ἐπεβούλευον, καὶ πάντων δεινότατον
πρᾶγμα κατεσκεύασαν, ᾧ ἄξιόν ἐστι προσέχειν τὸν νοῦν.
ὁρῶντες γὰρ τὸν Εὐκτήμονα κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γή-
ρως καὶ οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενον, ἐσκόπουν
ὅπως καὶ τελευτήσαντος ἐκείνου δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ οὐσία.
36 καὶ τί ποιοῦσιν; ἀπογράφουσι τὼ παῖδε τούτω πρὸς τὸν
ἄρχοντα ὡς εἰσποιήτω τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος υἱέσι τοῖς

v. 1. προεκαλέσατο Reiskius, προσεκαλέσατο πρὸς τὸν ἄρχοντα A: προσεκαλέσατο ς. καταστάντος] malim καταστήσαντος. 2. ἔλεγον Z. 32, 1. ἐπειδὴ] Reiskiana ἐπειδάν. 6. παρεδρώντων Z. 33, 3. ἐν om Z. σηραγγίῳ AB: Σηραγγείῳ Zς. 6. αἰπολίῳ pr A. 34, 2. ἐπράχθη δια ταχὺ Z. 35, 6. καὶ add AB.

τετελευτηκόσιν, ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρόπους,
καὶ μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους ὡς ὀρ-
φανῶν ὄντων, ὅπως ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι τὰ μὲν μι-
σθωθείη τῆς οὐσίας, τὰ δὲ ἀποτιμήματα κατασταθείη καὶ
ὅροι τεθεῖεν, καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ Εὐκτήμονος μισθωταὶ
37 δι' αὐτοῦ γενόμενοι τὰς προσόδους λαμβάνοιεν. καὶ ἐπειδὴ
πρῶτον τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη, ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυτ-
τεν, οἱ δ' ἐμισθοῦντο. παραγενόμενοι δέ τινες ἐξαγγέλ-
λουσι τοῖς οἰκείοις τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ἐλθόντες ἐδήλωσαν
τὸ πρᾶγμα τοῖς δικασταῖς, καὶ οὕτως ἀπεχειροτόνησαν οἱ
δικασταὶ μὴ μισθοῦν τοὺς οἴκους· εἰ δ' ἔλαθεν, ἀπολώλει
ἂν ἅπασα ἡ οὐσία. Καί μοι κάλει τοὺς παραγενομέ-
νους μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

38 Πρὶν μὲν τοίνυν τούτους γνωρίσαι τὴν ἄνθρωπον καὶ
μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐκτήμονι, οὕτω πολλὴν οὐσίαν
ἐκέκτητο Εὐκτήμων μετὰ τοῦ υἱέος Φιλοκτήμονος, ὥστε
ἅμα τε τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουργεῖν ἀμφοτέρους τῶν τε
ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι τῶν τε προσόδων περιποιεῖν, ὥστε
ἀεί τι προσκτᾶσθαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φιλοκτήμων,
οὕτω διετέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν ἀρχαίων μηδὲ τὰ ἡμίσεα
39 εἶναι λοιπὰ καὶ τὰς προσόδους ἁπάσας ἠφανίσθαι. καὶ
οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκεσεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄνδρες, ἀλλ'
ἐπειδὴ καὶ ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς τοῦτο ἦλθον
τόλμης ὥστ' ἐκείνου κειμένου ἔνδον τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύ-
λαττον, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε μήτε ταῖν θυγατέροιν
μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μήτε τῶν οἰκείων μηδενί, τὰ δὲ
χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφορήσαντο μετὰ τῆς ἀνθρώπου εἰς
τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν, ἣν ᾤκει μεμισθωμένος εἷς τούτων,
40 Ἀντίδωρος ἐκεῖνος. καὶ οὐδ' ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι ἦλ-

v. 5. καὶ om ABZ. 37, 2. ἐπληρώθη] nonne ἐκληρώθη? προσεκήρυττεν pr A. 5. ἐπεχειροτόνησαν Z. 7. καί μοι — ἡ οὐσία om Z. 38, 3. υἱέος AB: υἱέως ς. 39, 2. ἐξήρκεσαν Z. 3. καὶ om Z. 4. ἔνδον om Z. 5. τοῖν Z. 6. γυναικὶ] θυγατρὶ Z. 8. ὁμότυχον BZ. οἰκίαν] οὐσίαν Z.

θον αἱ θυγατέρες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, οὐδὲ τότε ἠφίουν
εἰσιέναι, ἀλλ' ἀπέκλεισαν τὴν θύραν, φάσκοντες οὐ προσή-
κειν αὐταῖς θάπτειν Εὐκτήμονα· καὶ οὐδ' εἰσελθεῖν ἐδύ-
41 ναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίου δυσμάς. εἰσελθοῦσαι
δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμενον δευτεραῖον, ὡς
ἔφασαν οἱ οἰκέται, τὰ δ' ἐκ τῆς οἰκίας ἅπαντα ἐκπεφο-
ρημένα ὑπὸ τούτων. αἱ μὲν οὖν γυναῖκες, οἷον εἰκός, περὶ
τὸν τετελευτηκότα ἦσαν· οὗτοι δὲ τοῖς ἀκολουθήσασι πα-
ραχρῆμα ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε, καὶ τοὺς οἰκέτας
πρῶτον ἠρώτων ἐναντίον τούτων ὅποι τετραμμένα εἴη τὰ
42 χρήματα. λεγόντων δὲ ἐκείνων ὅτι οὗτοι ἐξενηνοχότες εἶεν
εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιούντων παραχρῆμα τῶνδε
φωρᾶν κατὰ τὸν νόμον καὶ τοὺς οἰκέτας ἐξαιτούντων τοὺς
ἐκφορήσαντας, οὐκ ἠθέλησαν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιῆσαι.
Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι.
43 Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκφορή-
σαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας πεπραμένης τὴν τιμὴν ἔχον-
τες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενο-
μένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τῶν λοιπῶν κύριοι
γενήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἥκουσιν, ὥστ' εὐθυ-
δικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρουν
ὡς ὑπὲρ γνησίων ἅμα μὲν τὰ ψευδῆ ἅμα δὲ τἀναντία
44 οἷς αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτινες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέ-
γραψαν αὐτοὺς ὡς ὄντας τὸν μὲν Φιλοκτήμονος τὸν δ'
Ἐργαμένους, νῦν δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτήμονος εἶ-
ναι. καίτοι οὐδ' εἰ γνήσιοι ἦσαν, εἰσποίητοι δέ, ὡς οὗτοι
ἔφασαν, οὐδ' οὕτω προσῆκεν αὐτοὺς Εὐκτήμονος εἶναι·
ὁ γὰρ νόμος οὐκ ἐᾷ ἐπανιέναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ
γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν ἀνάγκη τὴν μαρτυ-
45 ρίαν ψευδῆ εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε διεπράξαντο μισθω-

v. 1. ἠφίων BZ, ἠφείων A. 41, 7. ὅπη ABZ. 42, 2. τῶνδε φωρᾶν Scaliger: τῶνδ' ἐφορᾶν A, τόνδ' ἐφορᾶν BZ. 43, 1. ante τοσαῦτα lacuna est in A. deesse titulum monuit Reiskius. 4. τῶν λοιπῶν AB: τοῦ λοιποῦ ς. 7. ὑπὲρ AB: ἐπὶ ς. τἀναντία AB: τὰ ἐναντία ς. 44, 1. αὐτοὶ om Z. 3, δὲ om Z. 45, 1. διεπράξαντο Reiskius: libri διεπράξατο.

θῆναι τοὺς οἴκους, οὐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε ἀμφισβητῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικαστῶν ὡς οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν, οὐδὲ ἀμφισβητῆσαι τετολμήκασιν, ἀλλὰ πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας προσμεμαρτυρήκασι τούτους εἶναι κληρονόμους, οὓς ὑμεῖς ἀπεχειροτονήσατε.

46 Ἔτι δὲ καὶ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ σκέψασθε τὴν τόλμαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις εἴληχε μὲν αὑτῷ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐκτήμονος ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ Εὐκτήμονος πέμπτου μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος, με- 61
μαρτύρηκε δ' Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς οὗτος οὐ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα; οὐ γάρ δήπου γνησίου ὄντος υἱέος Εὐκτήμονι ἐπίκληρος ἂν ἦν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οὐδὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λήξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.

47 ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τοὐναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ νόμος γέγραπται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι νόθῳ μηδὲ νόθῃ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, Ἀνδροκλείδης δὲ καὶ Ἀντίδωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυγατέρας τὰς γνησίας καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, τόν τε Εὐκτήμονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμο-
48 νος ἔχειν. καὶ ἡ διαφθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώμην καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς γενομένη οὕτως ὑβρίζει σφόδρα πιστεύουσα τούτοις, ὥστε οὐ μόνον τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης. ἀκούσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον ῥᾳδίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. Καί μοι λάβε τοῦτον τὸν νόμον.

49 ΝΟΜΟΣ.

Ταυτὶ τὰ γράμματα ὦ ἄνδρες ὑμεῖς οὕτω σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλοῦ ποιούμενοι καὶ πρὸς ταῦτα καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς εὐσεβεῖν· ἡ δὲ

v. 2. ἀποχειροτονηθέντων Z. 46, 8. ἦν] εἴη ς. 47, 1. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ om ABZ. 3. ἀγχιστεία Z. 48, 6. τούτων B.

τούτων μήτηρ, οὕτως ὁμολογουμένη οὖσα δούλη καὶ
50 ἅπαντα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα, ἣν οὔτε παρελθεῖν
εἴσω τοῦ ἱεροῦ ἔδει οὔτ᾽ ἰδεῖν τῶν ἔνδον οὐδέν, οὔσης
τῆς θυσίας ταύταις ταῖς θεαῖς ἐτόλμησε συμπέμψαι τὴν
πομπὴν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἰδεῖν ἃ οὐκ ἐξὸν
αὐτῇ. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε
ἃ ἐψηφίσατο ἡ βουλὴ περὶ αὐτῆς. *Λάβε τὸ ψήφισμα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

51 Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ τὸν
ἐκ ταύτης τῶν Φιλοκτήμονος εἶναι κληρονόμον καὶ ἐπὶ τὰ
μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦντα, ἢ τὸν ἐκ τῆς
ἀδελφῆς τοῦτον, ὃν υἱὸν αὐτὸς ἐποιήσατο· καὶ πότερον δεῖ
τὴν ἀδελφὴν Φιλοκτήμονος, ἣ Χαιρέᾳ συνῴκησε, νῦν δὲ
χηρεύει, ἐπὶ τούτοις γενέσθαι ἢ ἐκδοῦναι ὅτῳ βούλονται
ἢ ἐᾶν καταγηράσκειν, ἢ γνησίαν οὖσαν ὑφ᾽ ὑμῶν ἐπιδι-
52 κασθεῖσαν συνοικεῖν ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ ψῆφός
ἐστι περὶ τούτων νυνί. τουτὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ διαμαρτυρία
δύναται, ἵν᾽ ὁ κίνδυνος τοῖσδε μὲν ᾖ περὶ τούτων, οὗτοι δὲ
κἂν νῦν διαμάρτωσι τοῦ ἀγῶνος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος ἐπίδι-
κος εἶναι, ἀντιγραψάμενοι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀγωνί-
ζωνται. καίτοι εἰ μὲν διέθετο Φιλοκτήμων μὴ ἐξὸν αὐτῷ,
τοῦτ᾽ αὐτὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς οὐ κύριος ἦν υἱὸν τόνδε
ποιήσασθαι· εἰ δ᾽ ἔξεστι μὲν διαθέσθαι, ἀμφισβητεῖ δὲ
ὡς οὐ δόντος οὐδὲ διαθεμένου, μὴ διαμαρτυρίᾳ κωλύειν
53 ἀλλ᾽ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι. νῦν δὲ πῶς ἄν τις περιφανέστε-
ρον ἐξελεγχθείη τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς ἢ εἴ τις αὐτὸν
ἔροιτο „Ἀνδρόκλεις, πῶς οἶσθα Φιλοκτήμων ὅτι οὔτε διέ-
„θετο οὔτε υἱὸν Χαιρέστρατον ἐποιήσατο;" οἷς μὲν γάρ
τις παρεγένετο, δίκαιον ὦ ἄνδρες μαρτυρεῖν, οἷς δὲ μὴ
54 παρεγένετο ἀλλ᾽ ἤκουσέ τινος, ἀκοὴν μαρτυρεῖν· σὺ δ᾽

v. 1. ὁμολογημένη Z. 50, 1. χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα] βίον αἰσχρῶς διαβιοῦσα Z. οὔτε — οὔτ᾽] οὔτε — οὐδ᾽ Z: οὐδὲ — οὐδ᾽ ς. 2. εἴσω τοῦ ἱεροῦ] ἔνδον τῶν ἱερῶν Z. 51, 2. φιλήμονος Z. 3. χεόμενον] χρώμενον Z et pr B. 6. βούλωνται ς. 52, 2. νῦν Z. 4. ἐπίδικος] ἐπὶ δίκης Z. 7. υἱὸν τόνδε] τοῦδε ς. 9. διαμαρτυρίας Z. 53, 2. ἐξελεγχείη AB. 54, 1. μαρτυρεῖ AZ.

οὐ παραγενόμενος διαῤῥήδην μεμαρτύρηκας ὡς οὐ διέθετο Φιλοκτήμων, ἀλλ' ἄπαις ἐτελεύτησε. καίτοι πῶς οἷόν τε εἰδέναι, ὦ ἄνδρες; ὅμοιον γὰρ ὥσπερ ἂν εἰ φαίη εἰδέναι, καὶ μὴ παραγενόμενος, ὅσα ὑμεῖς πάντες πράττετε. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐρεῖ, καίπερ ἀναίσχυντος ὤν, ὡς ἅπασι παρεγένετο καὶ πάντ' οἶδεν ὅσα Φιλοκτήμων ἐν τῷ
55βίῳ διεπράξατο. πάντων γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἔχθιστον ἐνόμιζε διά τε τὴν ἄλλην πονηρίαν, καὶ διότι τῶν συγγενῶν μόνος μετὰ τῆς Ἀλκῆς ἐκείνης τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις συνεπιβουλεύσας τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος χρήμασι τοιαῦτα διεπράξατο, οἷάπερ ὑμῖν ἀπέδειξα.

56 Πάντων δὲ μάλιστα ἀγανακτῆσαί ἐστιν ἄξιον, ὅταν οὗτοι καταχρῶνται τῷ Εὐκτήμονος ὀνόματι τοῦ τουδὶ πάππου. εἰ γάρ, ὡς οὗτοι λέγουσι, τῷ μὲν Φιλοκτήμονι μὴ ἐξῆν διαθέσθαι, τοῦ δ' Εὐκτήμονός ἐστιν ὁ κλῆρος, πότερον δικαιότερον τῶν Εὐκτήμονος κληρονομεῖν τὰς ἐκείνου θυγατέρας, ὁμολογουμένως οὔσας γνησίας, "καὶ 62
ἡμᾶς τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, ἢ τοὺς οὐδὲν προσήκον-
57τας; οἳ οὐ μόνον ἐξ ἡμῶν ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ ἐπίτροποι διαπεπραγμένοι εἰσί. τοῦτο γὰρ ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκετεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ ὀλίγῳ πρότερον ἀπέδειξα ὑμῖν, ὅτι Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ φησὶ μὲν εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν ὡς ὄντων γνησίων Εὐκτήμονος, εἴληχε δ' αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπικλήρου·
58καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ὦ ἄνδρες, πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, εἰ μὲν οἱ παῖδές εἰσι γνήσιοι, τὸν ἐπίτροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπιδίκου, εἰ δὲ μή εἰσι γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι ὡς εἰσὶ

v. 3. ἂν om ς. 55, 1. πάντων — διεπράξατο om Z. 2. τε om AB. 56, 2. τουδὶ A: τοῦδε ς. 6. ὁμολογουμένως A: ὁμολογουμένας ς. |57, 1. ἐξ ἡμῶν] malim ὑφ' ἡμῶν. 2. οἱ om pr A. 4. ὅτι ὁ Ἀνδροκλῆς Zς. οὑτοσὶ om pr A. 5. φήσει AB. 7. καὶ τῆς — ἐπικλήρου add AB.

γνήσιοι; ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία ἐστίν. ὥστ'
οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ διαμεμαρτυ-
59 ρηκώς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς πράττει. καὶ τούτῳ μὲν
οὐδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀλλ'
εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι· οὗτος δ' ἅπαντας ἀποστερεῖ τῆς ἀμ-
φισβητήσεως. καὶ διαῤῥήδην μαρτυρήσας γνησίους τοὺς
παῖδας εἶναι, οἴεται ἐξαρκέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις, ἐὰν
δὲ τοῦτο μὲν μηδ' ἐπιχειρήσῃ ἐπιδεικνύναι ἢ καὶ κατὰ
μικρόν τι ἐπιμνησθῇ, ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ
φωνῇ καὶ λέγῃ ὡς εἰσὶν οἵδε μὲν πλούσιοι αὐτὸς δὲ πέ-
νης, διὰ δὲ ταῦτα δόξειν τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους.
60 τῆς δὲ τούτων οὐσίας, ὦ ἄνδρες, εἰς τὴν πόλιν πλείω
ἀναλίσκεται ἢ εἰς αὐτοὺς τούτους. καὶ Φανόστρατος
μὲν τετριηράρχηκεν ἑπτάκις ἤδη, τὰς δὲ λειτουργίας
ἁπάσας λελειτούργηκε καὶ τὰς πλείστας νίκας νενίκη-
κεν· οὑτοσὶ δὲ Χαιρέστρατος τηλικοῦτος ὢν τετριηράρ-
χηκε, κεχορήγηκε δὲ τραγῳδοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμ-
πάδι· καὶ τὰς εἰσφορὰς εἰσενηνόχατον ἀμφότεροι πάσας
ἐν τοῖς τριακοσίοις. καὶ τέως μὲν δύ' ὄντες, νῦν δὲ καὶ
ὁ νεώτερος οὑτοσὶ χορηγεῖ μὲν τραγῳδοῖς, εἰς δὲ τοὺς
61 τριακοσίους ἐγγέγραπται καὶ εἰσφέρει τὰς εἰσφοράς. ὥστ'
οὐ φθονεῖσθαί εἰσιν ἄξιοι, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νὴ τὸν
Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὗτοι, εἰ λήψονται ἃ μὴ προσήκει
αὐτοῖς. τοῦ γὰρ Φιλοκτήμονος κλήρου ἂν μὲν ἐπιδικά-
σηται ὅδε, ὑμῖν αὐτὸν ταμιεύσει, τὰ προσταττόμενα
λειτουργῶν ὥσπερ καὶ νῦν καὶ ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δ' οὗτοι
λάβωσι, διαφορήσαντες ἑτέροις ἐπιβουλεύσουσι.

62 Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ ἐξαπατηθῆτε,
τῇ διαμαρτυρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν περὶ ἧς τὴν ψῆφον οἴ-

v. 1. ἐστὶν Z: εἰσὶν ς. 2. μεμαρτυρηκὼς Z. 59, 4. γνησίους τοὺς παῖδας AB: τοὺς παῖδας γνησίους ς. 6. μηδ' AB: μὴ ς. ἐπιχειρήσῃ Z: ἐγχειρήσῃ ς. καὶ add A. 7. λοιδορήσεται AZ. 8. λέγει AZ. μὲν οἵδε Z. 60, 7. εἰσενηνόχασιν Reiskius: libri εἰσενήνοχαν. 8. δύ' AB: δύο ς. 61, 2. φθονεῖσθαι] φανεῖσθαι Z. πολλῷ Z. 7. ἐπιβουλεύουσι Z.

σετε· καὶ πρὸς ταύτην αὐτὸν κελεύετε τὴν ἀπολογίαν
ποιεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς κατηγορήσαμεν. γέγραπται
ὡς οὐκ ἔδωκεν οὐδὲ διέθετο Φιλοκτήμων· τοῦτο ἐπιδέδει-
κται ψεῦδος ὄν· καὶ γὰρ ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος, καὶ
63 μαρτυροῦσιν οἱ παραγενόμενοι. τί ἔτι; τελευτῆσαι ἄπαι-
δα Φιλοκτήμονα. πῶς οὖν ἄπαις ἦν ὅς τις τὸν ἑαυτοῦ
ἀδελφιδοῦν υἱὸν ποιησάμενος κατέλιπεν, ᾧ ὁμοίως ὁ νό-
μος τὴν κληρονομίαν ἀποδίδωσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ γενο-
μένοις; καὶ διαῤῥήδην ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ἐὰν ποιη-
σαμένῳ παῖδες ἐπιγένωνται, τὸ μέρος ἑκάτερον ἔχειν τῆς
64 οὐσίας καὶ κληρονομεῖν ὁμοίως ἀμφοτέρους. ὡς οὖν εἰσὶ
γνήσιοι οἱ παῖδες οἵδε, τοῦτ' αὐτὸ ἐπιδεικνύτω, ὥσπερ ἂν
ὑμῶν ἕκαστος. οὐ γὰρ ἂν εἴπῃ μητρὸς ὄνομα, γνήσιός
ἐστιν, ἀλλ' ἐὰν ἐπιδεικνύῃ ὡς ἀληθῆ λέγει, τοὺς συγ-
γενεῖς παρεχόμενος, τοὺς εἰδότας συνοικοῦσαν τῷ Εὐκτή-
μονι, τοὺς δημότας καὶ τοὺς φράτορας, εἴ τι ἀκηκόασι
πώποτε ἢ ἴσασιν ὑπὲρ αὐτῆς Εὐκτήμονα λειτουργήσαντα,
65 ἔτι δὲ ποῦ τέθαπται, ἐν ποίοις μνήμασι· τίς οἶδε τὰ
νομιζόμενα ποιοῦντα Εὐκτήμονα· ποῦ δ' ἔτι ὄντες οἱ
παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται, καὶ τίς οἶδε ταῦτα τῶν
πολιτῶν ἢ τῶν οἰκετῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα γάρ ἐστιν
ἔλεγχος ἅπαντα, καὶ οὐ λοιδορία. καὶ ἐὰν περὶ αὐτοῦ
τούτου κελεύητε ἐπιδεικνύναι ὥσπερ καὶ διεμαρτύρησεν,
ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὁσίαν καὶ κατὰ τοὺς νόμους θή-
σεσθε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

7.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. 63

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὔπολις καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων ἀδελφοὶ γεγόνασι. τούτων ὁ μὲν Μνήσων ἄπαις ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Θράσυλλος παῖδα καταλιπὼν

v. 1. ἀπολογίαν] διαμαρτυρίαν Z. 63, 2. ἄπαις ἦν ὅς Reiskius: libri ἂν αἴσιμος. 4. γενομένοις AB: γινομένοις ς. 64, 3. γνήσιός ἐστιν] immo γνήσιοί εἰσιν. 4. ἐὰν ἐπιδεικνύῃ om Zς. ὡς] ὃς ς. τοὺς om Z. 65, 1. εἶδε AB: οἶδε ς. 2. ποῖ AZ. ἔτ' ἰόντες rc A. 3. εἶδε AB. 5. ἔλεγχος] ἔνοχος ABZ. 7. τε om Z. καὶ add AB.

Ἀπολλόδωρον· μόνος δ᾽ Εὔπολις καταλειφθεὶς πολλὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησεν. ὅθεν Ἀρχέδαμος, πάππος τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τῇ τοῦ Ἀπολλοδώρου μητρὶ συνοικῶν μετὰ τὸν Θρασύλλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θάνατον, καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον ὡς ὀρφανὸν ἐλεῶν, πολλὰ τὸν Εὔπολιν ἀπήτησε χρήματα ὑπὲρ ὧν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησε. τούτων μεμνημένος Ἀπολλόδωρος εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας θετὸν υἱὸν ἑαυτῷ Θράσυλλον τοῦτον, υἱὸν ὄντα τῆς τε ὁμομητρίας αὐτοῦ ἀδελφῆς καὶ Ἀρχεδάμου. τοῦ δὲ Θρασύλλου ἤδη μὲν εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγεγραμμένου, οὔπω δ᾽ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἐτελεύτησεν Ἀπολλόδωρος. καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν ἐγγέγραπται μὲν ὁ Θράσυλλος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, οὐδὲν δ᾽ ἧττον Εὐπόλιδος θυγάτηρ, τοῦ θείου Ἀπολλοδώρου, ἀμφισβητεῖ πρὸς Θράσυλλον, λέγουσα μηδ᾽ ὅλως ἐγγεγράφθαι τὸν Θράσυλλον εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτας κατὰ γνώμην τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἀλλὰ πεπλασμένην εἶναι τὴν ποίησιν. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ δὲ στάσις στοχασμός· διὸ καλῶς πάνυ καὶ τεχνικῶς τὸν λόγον οἰκονομῶν τὴν ἔχθραν διεξέρχεται τὴν Ἀπολλοδώρου πρὸς Εὔπολιν, ὅπερ μέγα σημεῖον γίγνεται τοῦ μὴ θέλειν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Εὐπόλιδος θυγατρὸς κληρονομηθῆναι.

Ὤιμην μέν, ὦ ἄνδρες, προσήκειν οὐ τὰς τοιαύτας ἀμφισβητεῖσθαι ποιήσεις, εἴ τις αὐτὸς ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀγαγὼν εἰς τοὺς συγγενεῖς ἀπέδειξε καὶ εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα ἐνέγραψεν, ἅπανθ᾽ ὅσα προσῆκεν αὐτὸς ποιήσας, ἀλλ᾽ εἴ τις τελευτήσειν μέλλων διέθετο, εἴ τι πάθοι, τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ, καὶ ταύτην γράμμασι κατέθετο παρά τισι σημηνάμενος.
2 ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν τρόπον ποιησάμενος φανερὰς κατέστησε τὰς αὑτοῦ βουλήσεις, ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπικυρώσας, δόντων αὐτῷ τῶν νόμων· ὁ δ᾽ ἐν διαθήκαις σημηνάμενος ἀδήλους ἐποίησε, διὸ πολλοὶ πεπλάσθαι φάσκοντες αὐτὰς ἀμφισβητεῖν ἀξιοῦσι πρὸς τοὺς ποιηθέντας. ἔοικε δ᾽ οὐδὲν προὔργου τοῦτο εἶναι· καὶ γὰρ οὕτως αὐτῶν φανερῶς πεπραγμένων ὅμως ὑπὲρ τῆς θυγα-

v. 2. ἀρχέδαμος AB: Ἀρχίδαμος ς. τὸν om B. τοῦ om AZ. 7. τε om Z. ἀρχεδάμου ABZ: Ἀρχιδάμου ς. 9. ἐτελεύτησεν — γραμματεῖον om Zς. 11. δ᾽ add AB. 16. ἔχθραν Reiskius: ἐλευθέραν AB, ἐλευθερίαν Zς. διεξέρχεται AB: ἐξέρχεται ς.
§ 1, 2. αὐτὸς] αὐτὸν Z. 4. ἐνέγραψαν Z. 5. αὐτὸς] αὐτοῖς pr A. 2, 5. ποιηθέντας] διηθέντας Z.

τρὸς τῆς Εὐπόλιδος ἥκουσι περὶ τῶν Ἀπολλοδώρου χρη-
3 μάτων πρὸς ἐμὲ ἀμφισβητήσοντες. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων
ὑμᾶς μᾶλλον ἀποδεχομένους τὰς διαμαρτυρίας ἢ τὰς
εὐθυδικίας, κἂν μάρτυρας προὐβαλόμην μὴ ἐπίδικον εἶ-
ναι τὸν κλῆρον ὡς ποιησαμένου με υἱὸν Ἀπολλοδώρου
κατὰ τοὺς νόμους· ἐπειδὴ δ' οὐ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ
οὐ κατὰ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον, καὶ παρ' ὑμῖν
αὐτοῖς ἥκω διαλεξόμενος περὶ τῶν πεπραγμένων, ἵνα
μηδεμίαν ἡμῖν αἰτίαν περὶ τοῦ μὴ βούλεσθαι δοῦναι
4 δίκην τοιαύτην ἐπιφέρωσιν. ἀποδείξω δὲ ὡς οὐ μόνον ἐπὶ
τοῖς ἐγγυτάτω γένους τὸν κλῆρον Ἀπολλόδωρος οὐ κα-
ταλέλοιπε, πολλὰ καὶ δεινὰ ὑπὸ τούτων ἀδικηθείς, ἀλλὰ
καὶ ὡς ἐμὲ ἐποιήσατο δικαίως, ὄντα ἀδελφιδοῦν, καὶ μέ-
γα εὐεργετημένος ὑφ' ἡμῶν. δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες,
πάντων ὁμοίως εὔνοιάν τέ μοι παρασχεῖν, κἂν ἐπὶ τὸν
κλῆρον ἀναιδῶς αὐτοὺς ἰόντας ἐξελέγχω, βοηθεῖν μοι τὰ
δίκαια. ποιήσομαι δ' ὡς ἂν κἀγὼ δύνωμαι διὰ βραχυ-
τάτων τοὺς λόγους, ἐξ ἀρχῆς ὡς ἔχει τὰ γενόμενα δι-
δάσκων ὑμᾶς.

5 Εὔπολις γὰρ ὦ ἄνδρες καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων
ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμομήτριοι καὶ ὁμοπάτριοι. τούτοις οὐσίαν
ὁ πατὴρ κατέλιπε πολλήν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν ἕκαστον
ἀξιοῦσθαι παρ' ὑμῖν. ταύτην ἐκεῖνοι τρεῖς ὄντες ἐνεί-
μαντο πρὸς ἀλλήλους. τούτων τῶν δύο τελευτησάντων
περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ μὲν Μνήσων ἐνθάδε ἄγαμος
καὶ ἄπαις, ὁ δὲ Θράσυλλος τῶν ἐν Σικελίᾳ καταλεγεὶς
τριηράρχων, καταλιπὼν υἱὸν Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ νῦν
6 ποιησάμενον. Εὔπολις οὖν μόνος αὐτῶν λειφθεὶς οὐ μικρὰ
"ἀπολαῦσαι τῶν χρημάτων ἠξίωσεν, ἀλλὰ τὸν μὲν Μνή- 64

3, 2. τὰς διαθήκας εὐθυδικίας Z. 6. κατὰ] fortasse legendum καί. 8. ἡμῖν Reiskius: libri ὑμῖν. 4, 3. τούτων A: τούτου ς. 5. ἡμῶν Reiskius: libri ὑμῶν. 8. δύναμαι ABZ. 9. γινόμενα Z. 5, 2. ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι Z. 3. κατέλειπε pr A. 5. τῶν add A. sed malim legi τούτων τὼ δύ' ἐτελευτησάτην. 6. Μνήσων om Z. 8. τριηραρχῶν Reiskiana. νῦν om Z. 6, 2. μνήσονος BZ: Μνήσωνος ς.

σονος κλῆρον, οὗ καὶ Ἀπολλοδώρῳ προσῆκε τὸ ἡμικλή-
ριον, πάντα εἰς αὑτὸν περιεποίησε, φάσκων αὐτῷ δοῦναι
τὸν ἀδελφόν, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον οὕτω διῴκησεν ἐπιτροπεύων
7ὥστε τριῶν αὐτῷ ταλάντων δίκην ὀφείλειν. Ἀρχέδαμος
γὰρ ὁ πάππος οὑμός, [ἐξ οὗ] τὴν μητέρα ἔχων τὴν Ἀπολ-
λοδώρου, τήθην δὲ ἐμήν, ὁρῶν αὐτὸν πάντων ἀποστερού-
μενον τῶν χρημάτων, ἔτρεφέ τε αὐτὸν παῖδα ὄνθ' ὡς
ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μητέρα κομισάμενος, ἀνδρί τε γενομένῳ
συνηγωνίσατο καὶ εἰσέπραξε τὸ ἡμικλήριον ὧν Μνήσων
κατέλιπεν ὅσα τε ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεστέρησε, δίκας δύο
ἑλών, καὶ τὴν οὐσίαν ἐποίησε κομίσασθαι τὴν αὑτοῦ πᾶ-
8σαν. καὶ διὰ ταῦτα Εὔπολις μὲν καὶ Ἀπολλόδωρος
ἐχθρῶς ἔχοντες τὸν πάντα χρόνον διετέλεσαν πρὸς ἀλ-
λήλους, ὁ δὲ πάππος οὑμὸς καὶ Ἀπολλόδωρος φιλικῶς,
ὥσπερ προσῆκε. τοῖς δ' ἔργοις ἄν τις τεκμήραιτο μά-
λιστα ὅτι ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν εὖ, ἀντευποιεῖν
ἠξίου τοὺς ἑαυτὸν εὐεργετήσαντας. συμφορᾷ γὰρ τοῦ
πάππου χρησαμένου καὶ ληφθέντος εἰς τοὺς πολεμίους
καὶ χρήματα εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα καὶ ὁμηρεῦσαι ὑπὲρ
αὐτοῦ ἠθέλησεν, ἕως οὗ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος τἀργύριον.
9ἐξ εὐπόρου τε ἀπορωτέρῳ γεγενημένῳ συνδιῴκει τὰ ἐκεί-
νου, μεταδιδοὺς ὧν εἶχεν. εἰς Κόρινθόν τε στρατεύεσθαι
μέλλων, εἴ τι πάθοι, διέθετο τὴν οὐσίαν καὶ ἔδωκε τῇ
ἐκείνου μὲν θυγατρί, ἐμῇ δὲ μητρί, αὑτοῦ δὲ ἀδελφῇ,
διδοὺς αὐτὴν Λακρατίδῃ τῷ νῦν ἱεροφάντῃ γεγενημένῳ.
τοιοῦτος ἦν ἐκεῖνος περὶ ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν σώ-
10σαντας. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἷλεν Εὔπολιν δύο,
τὴν μὲν ἐπιτροπῆς τὴν δὲ ἡμικληρίου, τοῦ πάππου συνη-
γωνισμένου καὶ λέγοντος, τά τε χρήματα ἐκομίσατο δι'

6, 2. αὐτὸν] ἑαυτὸν Z. 7, 2. οὑμὸς AB: ὁ ἐμὸς ς. τὴν ἀπολλοδώρου AB: τοῦ Ἀπολλοδώρου ς. 3. τηθὴν AB, τηθὺν Z. ἐμήν Z: ἐμοί ς. 8, 3. ὁ ἐμὸς Z. 5. ὅτι ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν εὖ] ὅτι ἀπολλόδωρος πέπονθεν ὃ ABZ. 9, 1. εὐπορίας Z. ἀπορωτέρῳ γεγενημένῳ AB, ἀπορίας γινομένης Z: ἀπορωτέρου γεγενημένου ς. τὰ] τε τὰ Z. 4. ἐμοὶ Z. 10, 2. τὴν μὲν] τῆς μὲν Z. 3. ἐκομισάμεθα Z.

ἡμᾶς καὶ ταύτας τὰς χάριτας ἡμῖν ἀνταπέδωκε, τούτων πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι τοὺς μάρτυρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

11 Αἱ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν εὐεργεσίαι τοιαῦται καὶ τηλικαῦται τὰ μέγεθός εἰσιν· αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραι περὶ τοσούτων χρημάτων ἦσαν, ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο καὶ φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα γὰρ τεκμήρια αὐτῶν ἐστίν· Εὔπολις γὰρ αὐτῷ δυοῖν θυγατέρων οὐσῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονὼς καὶ χρήμαθ' ὁρῶν κεκτημένον,

12 οὐδετέραν αὐτῷ τούτων ἔδωκε. καίτοι δοκοῦσιν ἐπιγαμίαι καὶ μὴ συγγενεῖς ἄνδρας ἀλλὰ καὶ τοὺς τυχόντας ἀπαλλάττειν μεγάλης διαφορᾶς, ὅταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦνται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσιν. εἴτ' οὖν Εὔπολις γεγένηται αἴτιος μὴ βουληθείς, εἴτ' Ἀπολλόδωρος λαβεῖν μὴ ἐθελήσας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλωκε.

13 Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανοὺς εἶναι νομίζω καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ ὑμῶν ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν ὅτι ἐγένοντο ἀντίδικοι· τό τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν, καὶ διότι πολὺ αὐτὸν Ἀρχέδαμος εἷλεν, ἐπιφάνειάν τινα ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ ἐποιήσατο υἱὸν ζῶν αὐτὸς καὶ κύριον τῶν αὐτοῦ κατέστησε καὶ εἰς τοὺς γεννήτας καὶ εἰς τοὺς φράτορας ἐνέγραψε, τού-

14 τοις ἤδη μοι τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολλοδώρῳ γὰρ ἦν υἱός, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν, ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔζη, διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταστήσειν τῆς ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νοσήσας τοῦ ἐξελθόντος ἐνιαυτοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀθυμήσας καὶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ καταμεμψάμενος οὐκ ἐπελάθετο ὑφ' ὧν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὖ πεπονθὼς ἦν, ἀλλ' ἐλθὼν ὡς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑαυτοῦ δὲ ἀδελφήν, ἣν περὶ πλεί-

11, 5. αὐτῷ om ς. 12, 6. διένειμαν Z. 13, 4. αὐτῶν ἀρχέλαος Z. 8. μου Z. 14, 9. ὡς Reiskius: libri εἰς.

στου πάντων ἐποιεῖτο, λαβεῖν ἠξίωσέ με υἱὸν καὶ ᾔτησε
15καὶ ἔτυχεν. οὕτω δ' ἐπείσθη ταῦτα ποιῆσαι διὰ ταχέων,
ὥστ' εὐθέως με λαβὼν ᾤχετ' ἔχων πρὸς αὑτὸν καὶ πάντα
τὰ αὑτοῦ διοικεῖν παρέδωκεν, ὡς αὐτὸς μὲν "οὐδὲν ἂν
ἔτι πρᾶξαι τούτων δυνηθείς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάντα οἵου
τε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν, ἤγαγέ με
ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γεννήτας τε καὶ φράτορας.
16ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτός, ἐάν τέ τινα φύσει γεγονό-
τα εἰσάγῃ τις ἐάν τε ποιητόν, ἐπιτιθέναι πίστιν κατὰ
τῶν ἱερῶν ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς εἰσάγειν καὶ γεγονότα ὀρθῶς
καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ τὸν ποιητόν· ποιήσαντος
δὲ τοῦ εἰσάγοντος ταῦτα μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι
καὶ τοὺς ἄλλους, κἂν δόξῃ, τότ' εἰς τὸ κοινὸν γραμμα-
τεῖον ἐγγράφειν, πρότερον δὲ μή· τοιαύτας ἀκριβείας
17ἔχει τὰ δίκαια τὰ παρ' αὐτοῖς. τοῦ νόμου δὴ οὕτως
ἔχοντος, καὶ τῶν φρατόρων τε καὶ γεννητῶν ἐκείνῳ οὐκ
ἀπιστούντων ἐμέ τε οὐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν ἐξ ἀδελφῆς
αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφουσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμμα-
τεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνου τὴν πίστιν
καθ' ἱερῶν. καὶ οὕτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς
τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνεγράφην Θράσυλλος Ἀπολλο-
δώρου, ποιησαμένου με ἐκείνου τοῦτον τὸν τρόπον, τῶν
νόμων αὐτῷ δεδωκότων. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι
τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οἶμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς μεμαρ-
τυρηκόσι πιστεύειν, καὶ οἵτινες τῶν ὁμοίως προσηκόντων
ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς
καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔπραξε. κατέλιπε γὰρ Εὔπολις
θυγατέρας δύο, ταύτην τε ἣ νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνά-

15, 2. με λαβὼν] μεταλαβὼν Z. πάντα] παρέντα Z. 3. ἂν om Z. 16, 2. εἰσάγῃ AB: εἰσαγάγῃ ς. 4. ποιητήν Z. 5. εἰσαγαγόντος BZ. 6. εἰς τὸ κοινὸν A: εἰς κοινὸν ς. 17, 1. δὴ Reiskius: libri διό. 3. ἦν] οὖν Z. 7. ἐγράφην B, ἐγράφη Z.
18, 4. καὶ add A. κατέλειπε B et pr A.

πει συνοικεῖ, καὶ ἄλλην ἣν ἔσχεν Αἰσχίνης ὁ Λουσιεύς,
ἣ τετελεύτηκεν υἱὸν ἄνδρα ἤδη καταλιποῦσα, Θρασύ-
19 βουλον. ἔστι δὲ νόμος ὅς, ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἄπαις
τελευτήσῃ καὶ μὴ διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν ὁμοίως,
κἂν ἐξ ἑτέρας ἀδελφιδοῦς ᾖ γεγονώς, ἰσομοίρους τῶν
χρημάτων καθίστησι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν
οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις. ἔργῳ γὰρ οὗτοι φανερὸν τοῦτο
πεποιήκασι· τοῦ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέος ἄπαιδος Ἀπολλο-
δώρου τελευτήσαντος τὰ ἡμίσεα Θρασύβουλος εἴλη-
φεν, οὐσίας καὶ πεντεταλάντου καταλειφθείσης ῥᾳδίως.
20 πατρῴων μὲν οὖν καὶ ἀδελφοῦ χρημάτων τὸ ἴσον αὐτοῖς
ὁ νόμος μετασχεῖν δίδωσιν· ἀνεψιοῦ δέ, καὶ εἴ τις ἔξω
ταύτης τῆς συγγενείας ἐστίν, οὐκ ἴσον, ἀλλὰ προτέροις
τοῖς ἄῤῥεσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιστείαν πεποίηκε. λέγει
γὰρ „κρατεῖν δὲ τοὺς ἄῤῥενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀῤῥένων,
οἳ ἂν ἐκ τούτων αὐτῶν ὦσι, κἂν γένει ἀπωτέρω τυγ-
χάνωσιν ὄντες.“ ταύτῃ μὲν οὖν οὐδὲ μέρους λαχεῖν
προσῆκε, Θρασυβούλῳ δὲ ἁπάντων, εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο
21 εἶναι τὴν ἐμὴν εἰσποίησιν. ἐκεῖνος τοίνυν οὔτε ἐξ ἀρχῆς
ἠμφισβήτηκε πρὸς ἐμὲ οὐδὲν οὔτε νῦν δίκην εἴληχε περὶ
αὐτῶν, ἀλλὰ ταῦτα πάντα καλῶς ἔχειν ὡμολόγηκεν· οἱ
δ' ὑπὲρ ταύτης πάντων ἀμφισβητεῖν τετολμήκασιν· εἰς
τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. Λάβε δὴ αὐτοῖς τοὺς νό-
μους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι, καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΙ.

22 Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς
ἰσόμοιροι κατὰ τὸν νόμον εἰσί. Λάβε δὴ καὶ τοῦτον, καὶ
ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες, μηδὲ

v. 2. ἄνδρα ἤδη] ἤδη ἄνδρα Z. 19, 1. ὃς om ABZ. 3. κἂν] καὶ Z. 8. καταληφθείσης Z. 20, 1. τὸ om Z. 6. τῶν αὐτῶν A, τῶν BZ: τούτων ς. ἀποτέρω ς. 7. οὐδὲν ABZ. μέρος pr A. 8. προσῆκε AB: προσήκει ς. 21, 5. αὐτοῖς A: αὐτοὺς ς. 7. νόμοι AB: Νόμος ς. 22, 4. Νόμος om ABZ.

τοῦ πρὸς πατρὸς γενομένου ᾖ προσήκων μηδείς, τότε
ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρός, διορίσας οὓς δεῖ κρατεῖν.
Λάβε δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

23 Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων ὁ μὲν ἀνὴρ ὢν οὐδὲ
τοῦ μέρους εἴληχεν, οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς γυναικὸς
ἁπάντων· οὕτω τὴν ἀναίδειαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νο-
μίζουσι. καὶ ὑπὲρ τούτων τολμήσουσι, καὶ τοῖς λόγοις
χρῶνται τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλου τοῦ κλήρου ληκτέον,
ὅτι Θρασύβουλος ἐκποίητος εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἱππολο-
χίδου γέγονε, λέγοντες τοῦτο μὲν ἀληθές, ἐκεῖνο δ' οὐ
24 προσῆκον· τί γὰρ ἧττον αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης
προσῆκεν; οὐ γὰρ κατὰ τὸν πατέρα ἀλλὰ κατὰ τὴν
μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλοδώρου τοῦ Εὐπόλιδος υἱέος τὸ
μέρος εἴληφε· καὶ τῶνδε ἐξῆν αὐτῷ κατὰ ταύτην τὴν 66
συγγένειαν λαγχάνειν, ὄντι προτέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ
πεπραγμένα μὴ κυρίως ἔχειν ἐνόμιζεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν
25 ἀναίσχυντος. μητρὸς δ' οὐδείς ἐστιν ἐκποίητος, ἀλλ'
ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα, κἂν ἐν τῷ πα-
τρῴῳ μένῃ τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθῇ. διὸ τῶν Ἀπολλοδώ-
ρου χρημάτων οὐκ ἀπεστερήθη τοῦ μέρους, ἀλλὰ μετεί-
ληφε τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύτην νειμάμενος. Ὡς δ'
ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Οὕτω μὲν οὐχ οἱ γεννῆται μόνον καὶ φράτορες γεγό-
νασι μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρασύβου-
λος οὐκ ἀμφισβητῶν ἔργῳ δεδήλωκεν ὅτι τὰ πεπρα-
γμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει καὶ κατὰ τοὺς
νόμους· οὐ γὰρ ἄν ποτε τοσούτων χρημάτων οὐκ ἐλάγ-
χανε. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι μάρτυρες αὐτῷ.
27 πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς Πυθιάδος, ἔλεγε πρὸς τοὺς

v. 1. πρὸς add AB. 23, 1. ταῦτα τούτων τῶν Z. 2. τοῦ μέρους Reiskius: τὸ μέρος ς. οἱ ABZ: ὁ ς. 5. λεκτέον Z. 6. οἶκον τὸν om ς. 7. ἐκείνῳ ς. 25, 3. ἐκποιηθῇ] libri ἐκποιηθείη. 26, 3. οὐκ a correctore habet A. 27, 2. πυθιάδος Z, πυθαίδος AB.

δημότας Ἀπολλόδωρος ὅτι πεποιημένος εἴη με υἱὸν καὶ ἐγγεγραφὼς εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φράτορας, καὶ παραδεδώκει τὴν οὐσίαν, καὶ διεκελεύεθ᾽ ὅπως, ἄν τι πάθοι πρότερον, ἐγγράφωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον Θράσυλλον Ἀπολλοδώρου καὶ μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι.
28 κἀκεῖνοι ταῦτα ἀκούσαντες, τούτων ἐν ἀρχαιρεσίαις κατηγορούντων καὶ λεγόντων ὡς οὐκ ἐποιήσατό με υἱόν, καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν, ὀμόσαντες καθ᾽ ἱερῶν ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε· τοσαύτη περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο παρ᾽ αὐτοῖς. Ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 Ἐπὶ μὲν τοσούτων μαρτύρων ὦ ἄνδρες γέγονεν ἡ ποίησις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τούτους οὔσης, φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ συγγενείας οὐ μικρᾶς ὑπαρχούσης. ὡς δ᾽ οὐδ᾽ εἰ μηθέτερον τούτων ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα πρὸς τούτους μήτε φιλία πρὸς ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε Ἀπολλόδωρος ἐπὶ τούτοις τὸν κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν,
30 οἶμαι καὶ ταῦθ᾽ ὑμῖν ῥᾳδίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευτήσειν μέλλοντες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξερημώσουσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ᾽ ἔσται τις καὶ ὁ ἐναγιῶν· καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς ποιήσων· διὸ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ᾽ οὖν ποιησάμενοι καταλείπουσι. καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ ταῦτα γινώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως οὕτω ταῦτ᾽ ἔγνωκε· νόμῳ γὰρ τῷ ἄρχοντι τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ ἐξερημῶνται, προστάττει τὴν ἐπιμέ-
31 λειαν. ἐκείνῳ δὲ πρόδηλον ἦν ὅτι εἰ καταλείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις, ἔρημον ποιήσει τὸν οἶκον, προορῶντι ταύτας τὰς ἀδελφὰς τὸν μὲν Ἀπολλοδώρου τοῦ ἀδελ-

v. 3. πάθῃ Schaeferus ad L. Bos. Ellips. p. 890. 5. μὴ ὡς] ὡς μὴ Schaef. 28, 1. ἀρχαιρεσίᾳ ς. 2. οὐκ om pr A. 3. καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν add ABZ. ᾔδεσαν] ὤμοσαν Z. 29, 2. τούτοις AZ. 3. μικρᾶς A: σμικρᾶς ς. 6. τούτου BZ. 30, 3. ἐξερημώσουσι B et pr A: ἐξερημώσωσι ς. 7. δημοσίᾳ om Z. 8. ταῦτ᾽ om Z. 31, 1. ἐκεῖνο Z. 2. ante προορῶντι cum ABZ omisi διὰ τί;

φοῦ κλῆρον ἐχούσας, υἱὸν δ᾽ οὐκ εἰσποιούσας ὄντων αὐταῖς παίδων, καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ τὰ κτήματα πέντε ταλάντων πεπρακότας καὶ τὸ ἀργύριον διανειμαμένους, τὸν δὲ οἶκον αἰ-
32σχρῶς οὕτω καὶ δεινῶς ἐξηρημωμένον. ὅς δὴ ταῦτ᾽ ᾔδει τὸν τούτων ἀδελφὸν πεπονθότα, πῶς ἂν προσεδόκησεν αὐτός, εἰ καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν τῶν νομιζομένων ὑπ᾽ αὐτῶν, ἀνεψιὸς ὢν ἀλλ᾽ οὐκ ἀδελφὸς αὐταῖς; οὐκ ἐνῆν ἐλπίσαι δήπουθεν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι ἄπαιδα ἐκεῖνον περιεωράκασι καὶ τὰ χρήματα ἔχουσι καὶ οἶκον ἐκ τοῦ φανεροῦ τριηραρχοῦντα ἀνῃρήκασι, κάλει μοι καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 Εἰ τοίνυν καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις περὶ ἀλλήλους εἰσὶ καὶ ἔχθραι πρὸς Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησάμενον ὑπῆρχον αὐτοῖς τηλικαῦται τὸ μέγεθος, τί βέλτιον ἂν ἔπραξεν ἢ ταῦτα βουλευσάμενος ἅπερ ἐποίησεν; ἢ νὴ Δία παιδίον ἐποιήσατο λαβὼν παρὰ τούτων φίλων ὄντων, καὶ τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν; ἀλλὰ καὶ τοῦτ᾽ ἦν ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε σπουδαῖον εἴτε μηδενὸς ἄξιον ἔμελ-
34λεν ἔσεσθαι, διὰ τὴν ἡλικίαν. ἐμοῦ δὲ πεῖραν εἰλήφει, δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. ἔς τε γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα οἷος ἦν ἀκριβῶς ᾔδει, τῶν τ᾽ οἰκείων ἐπιμελῆ 67
καὶ τἀμαυτοῦ πράττειν ἐπιστάμενον· ἐν ἀρχῇ τε, θεσμοθετήσας, ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης, ἠπίστατο σαφῶς. ὥστ᾽ οὐκ ἀγνοῶν ἀλλὰ σαφῶς εἰδὼς
35ἐποίει με τῶν αὑτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλλότριον ἀλλ᾽ ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ᾽ αὖ μικρὰ πεπονθὼς ἀλλὰ μεγάλα ἀγαθὰ ὑφ᾽ ἡμῶν, οὐδ᾽ αὖ ἀφιλότιμον, ὃς τὰ ὄντα ἀφιέναι ἔμελλον ὥσπερ οὗτοι τὰ τοῦ κλήρου πεποιήκασιν, ἀλλὰ βουλησόμενον καὶ τριηραρχεῖν καὶ πολεμεῖν καὶ χορηγεῖν καὶ πάνθ᾽ ὑμῖν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ

v. 1. υἱὸν] ἐκείνῳ A, ἐν ᾧ BZ. 3. τάλαντα ς. 32, 1. ᾔδει] ἤδη Z. 33, 1. ἀλλήλων Z. 3. αὐτοῖς Reiskius: αὐταῖς AB, αὐταὶ Z. 7. σπουδαῖα Z. 34, 2. ἔς τε] εἴς τε BZ, ἴστε A. 4. τὰ ἐμαυτοῦ ς. 35, 3. ἀφιέναι] immo ἀφανίσαι. 4. τοῦ om ς.

36 κἀκεῖνος. καίτοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης
καὶ φιλότιμος καὶ δεδοκιμασμένος ὑπῆρχον τοιοῦτος εἶ-
ναι, τίς [ἂν] ἀμφισβητήσειε μὴ οὐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦν-
τος εἶναι ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν γε τῶν ὑπ᾽
ἐκείνου δοκιμασθέντων ἤδη πεποίηκα· γεγυμνασιάρχηκα
γὰρ εἰς Προμήθεια τοῦδε τοῦ ἐνιαυτοῦ φιλοτίμως, ὡς
οἱ φυλέται πάντες ἴσασιν. Ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει
μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

37 Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια, καθ᾽ ἃ προσηκόντως ἔχειν
φαμὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ᾽ ἐστὶν ὦ ἄνδρες· δεόμεθα δ᾽ ὑμῶν
βοηθεῖν ἡμῖν καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου καὶ ἕνεκα τοῦ
ἐκείνου πατρός. οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐτοὺς εὑρήσετε πο-
λίτας, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τ᾽ εἰς τὰ ὑμέτερα προθυμοτάτους.
38 ὁ μὲν γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τάς τε ἄλλας ἁπάσας λειτουρ-
γίας λελειτούργηκε, καὶ τριηραρχῶν τὸν πάντα χρόνον
διετέλεσεν, οὐκ ἐκ συμμορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος ὥσ-
περ οἱ νῦν, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν αὑτοῦ δαπανῶν, οὐδὲ δεύτερος
αὐτὸς ὢν ἀλλὰ κατὰ μόνας, οὐδὲ δύο ἔτη διαλιπὼν ἀλ-
λὰ συνεχῶς, οὐδ᾽ ἀφοσιούμενος ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τ᾽ ἄριστα
παρασκευαζόμενος. ἀνθ᾽ ὧν ὑμεῖς κἀκεῖνον ἐτιμᾶτε, με-
μνημένοι τούτων τῶν ἔργων, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν
χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε, τοὺς ἔχοντας ἀπο-
39 δοῦναι τὰ ὄντ᾽ αὐτῷ καταναγκάσαντες. καὶ μὴν καὶ
αὐτὸς Ἀπολλόδωρος οὐχ ὥσπερ Προνάπης ἀπεγράψατο
μὲν τίμημα μικρόν, ὡς ἱππάδα δὲ τελῶν ἄρχειν ἠξίου
τὰς ἀρχάς, οὐδὲ βίᾳ μὲν ἐζήτει τἀλλότρι᾽ ἔχειν, ὑμᾶς
δ᾽ ᾤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν, ἀλλὰ φανερὰ τὰ ὄντα κα-
ταστήσας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε, πάνθ᾽ ὑπηρέτει φι-
λοτίμως, οὐδέν τ᾽ ἀδικῶν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φιλοτίμως ἐπει-

36, 4. ἕν γε A, ἔν γε B, ἕν τε Z: ἕν τι ς. 6. γὰρ om ς. Προμήθεια Reiskius: libri προμήθειαν. τοῦδε τοῦ] τοῦδ᾽ Z.
37, 5. προθυμοτάτους Stephanus: libri προθυμοτέρους. 38, 1. ἁπάσας om Z. 3. συμμοιρίας B. 5. καταλιπὼν ς. 6. τ᾽] τὰ Z. 7. ἐκεῖνον ς. 39, 1. αὐτῶν ἀνταναγκάσαντες pr A, αὐτῷ καταναγκάζοντες Z. 5. ᾤετο] ὥστε A.

ρᾶτο ζῆν, ἐς αὑτὸν μὲν τὰ μέτρια ἀναλίσκειν οἰόμενος
δεῖν, τὰ δ' ἄλλα τῇ πόλει περιποιεῖν, ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς
40 τὰς δαπάνας. κἀκ τούτων τίνα λειτουργίαν οὐκ ἐξελει-
τούργησεν; ἢ τίνα εἰσφορὰν οὐκ ἐν πρώτοις εἰσήνεγκεν;
ἢ τί παραλέλοιπεν ὧν προσῆκεν; ὅς γε καὶ παιδικῷ χορῷ
χορηγῶν ἐνίκησεν, ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου φιλοτιμίας ὁ
τρίπους ἐκεῖνος ἕστηκε. καίτοι τί χρὴ τὸν μέτριον πολί-
την; οὐχ οὗ μὲν ἕτεροι τὰ μὴ προσήκοντ' ἐβιάζοντο
λαμβάνειν, τούτων μηδὲν ποιεῖν, τὰ δ' ἑαυτοῦ πειρᾶσθαι
σώζειν; οὗ δ' ἡ πόλις δεῖται χρημάτων, ἐν πρώτοις εἰσ-
41 φέρειν καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι τῶν ὄντων; ἐκεῖνος
τοίνυν τοιοῦτος ἦν· ἀνθ' ὧν δικαίως ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν
χάριν ἀποδοίητε, τὴν ἐκείνου γνώμην περὶ τῶν αὑτοῦ
κυρίαν εἶναι ποιήσαντες. καὶ μὴν καὶ ἐμέ γε, ὅσα κατὰ
τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, εὑρήσετε οὐ κακὸν οὐδὲ ἄχρηστον.
ἐστράτευμαι τὰς στρατείας τῇ πόλει, τὰ προσταττόμενα
42 ποιῶ· τοῦτο γὰρ τῶν τηλικούτων ἔργον ἐστί. καὶ ἐκείνων
οὖν ἕνεκα καὶ ἡμῶν εἰκότως ἂν ποιήσαισθε πρόνοιαν,
ἄλλως τε καὶ τούτων τριηραρχοῦντα οἶκον πεντετάλαντον
ἀνῃρηκότων καὶ πεπρακότων καὶ ἔρημον πεποιηκότων,
ἡμῶν δὲ καὶ λελειτουργηκότων ἤδη καὶ λειτουργησόντων,
ἂν ὑμεῖς ἐπικυρώσητε τὴν Ἀπολλοδώρου γνώμην ἀπο-
δόντες ἡμῖν τοῦτον τὸν κλῆρον.

43 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διατρίβειν περὶ ταῦτα ποιούμενος
τοὺς λόγους, βούλομαι διὰ βραχέων ὑμᾶς ὑπομνήσας
οὕτω καταβαίνειν, τί ἑκάτερος ἡμῶν ἀξιοῖ, δηλώσας. ἐγὼ
μὲν ἀδελφῆς οὔσης τῆς ἐμῆς μητρὸς Ἀπολλοδώρῳ, φι- 68
λίας αὐτοῖς πολλῆς ὑπαρχούσης, ἔχθρας δ' οὐδεμιᾶς πώ-
ποτε γενομένης, ἀδελφιδοῦς ὢν καὶ ποιηθεὶς υἱὸς ὑπ'

40, 6. οὐ] εἰ ς. 8. οὗ δ' ἡ AB: οὐδ' εἰ ς. 41, 3. περὶ τῶν αὑτοῦ] περὶ τοῦ ς. 42, 1. τοῦτο γὰρ] τούτων οὖν Z. 2. ποιήσαισθε] libri ποιήσησθε, sed A corr. 3. τούτων μὲν τριηρ. ς. τριηραρχοῦντα B et corr A: μὴ τριηραρχούντων ς. πέντε ταλάντων ABZ. 6. ἀποκυρώσητε Z. 7. τοῦτον A: τούτου ς.
43, 4. ἐμῆς AB: ἡμετέρας ς. 6. ὑπ' ἐκείνου ζῶντος] ζῶντος ἐκείνου Z.

ἐκείνου ζῶντος καὶ εὖ φρονοῦντος, καὶ εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγραφείς, ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ μὴ ἐπὶ τούτοις ἐξερημῶσαι τὸν οἶκον τὸν ἐκείνου· Προνάπης
44 δὲ τί ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητούσης; ἔχειν μὲν τοῦ τῆς γυναικὸς ἀδελφοῦ τιμὴν τοῦ ἡμικληρίου πένθ' ἡμιτάλαντα, λαβεῖν δὲ καὶ τόνδε τὸν κλῆρον ἑτέρων ταῖς ἀγχιστείαις προτέρων αὐτοῦ τῆς γυναικὸς ὄντων, οὔτ' ἐκείνῳ παῖδα εἰσπεποιηκὼς ἀλλὰ τὸν οἶκον ἐξηρημωκώς, οὔτε τούτῳ ἂν εἰσποιήσας ἀλλ' ὁμοίως ἂν καὶ τοῦτον ἐξερημώσας, καὶ ἔχθρας μὲν τηλικαύτης ὑπαρχούσης αὐτοῖς, διαλλαγῆς
45 δὲ οὐδεμιᾶς πώποθ' ὕστερον γενομένης. ταῦτα χρὴ σκοπεῖν, ὦ ἄνδρες, κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἐγὼ μὲν ἀδελφιδοῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀνεψιὰ τοῦ τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἡ μὲν δύ' ἔχειν ἀξιοῖ κλήρους, ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον εἰς ὅνπερ εἰσεποιήθην, καὶ ὅτι αὕτη μὲν οὐκ εὔνους τῷ καταλιπόντι τὸν κλῆρον, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ ἐμὸς πάππος εὐεργέται γεγόναμεν αὐτοῦ. ταῦτα πάντα σκεψάμενοι καὶ διαλογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τίθεσθε τὴν ψῆφον ᾗ δίκαιόν ἐστιν.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

8.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΙΡΩΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κίρωνος ἄπαιδος γνησίων τελευτήσαντος παίδων ἀδελφιδοῦς τις αὐτοῦ κατὰ πατέρα ἀντιποιηθεὶς τοῦ κλήρου παρέλαβε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ παρὰ τῆς γυναικός· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ λέγων τὸν λόγον γράφεται τὸν ἀδελφιδοῦν, φάσκων θυγατριδοῦς εἶναι Κίρωνος, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ

v. 3. ἐξερημῶσαι AB: ἐξηρημῶσθαι ς. τὸν οἶκον τὸν A, τὸν τοῦ BZ. Scaliger τὸν οἶκον. 44, 5. οὔτε] libri οὐδὲ. τούτῳ AB, τοῦτο Z: τοῦτον ς. 45, 2. ἐνθυμεῖσθαι AB: ἐνθυμεῖσθε ς. ἐγὼ AB: ἐκεῖνος ς. 3. αὐτῷ] αὐτῶν pr A. καὶ ὅτι — εἰσεποιήθην om Z. 4. ἔχειν ἀξιοῖ AB: ἔχει ς. 6. ὁ πάππος ὁ ἐμὸς Z.
8. ᾗ] ἦν Z. Tit. *ΚΙΡΩΝΟΣ*] κλήρωνος B. *ΥΠΟΘ.* 1. τελευτήσαντος AB: τετελευτηκότος ς.

τοῦ τετελευτηκότος ἐχοῦσα προέδωκε τὸν κλῆρον τῷ ἀδελφιδῷ, ἵνα μέρος δοῦσα αὐτῷ τὰ λοιπὰ κερδάνῃ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ στοχασμός· ζητεῖται γὰρ εἴτε θυγατριδοῦς ἐστὶν οὗτος τοῦ Κίρωνος γνήσιος εἴτε οὔ. ἐπιπλέκεται δ᾽ αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ ποιότητα ζήτησις· ὁ γὰρ ἀδελφιδοῦς ἠγωνίζετο, λέγων ὅτι εἰ καὶ δῶμεν ἐκείνην γνησίαν εἶναι θυγατέρα Κίρωνος, ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐκείνη, ὁ δ᾽ υἱὸς αὐτῆς ἀμφισβητεῖ νῦν, προτιμητέος ἐστὶν ὁ κατὰ πατέρα ἀδελφιδοῦς τοῦ ἀπὸ θυγατρὸς ἐκγόνου, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον τὸν κελεύοντα προτιμᾶσθαι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀῤῥένων τῶν ἀπὸ τῶν θηλειῶν. οὗτος γὰρ τεχνικώτατα πάνυ σιωπήσας τοῦτον τὸν νόμον, ἐκ τῆς τῶν τεκόντων διαφορᾶς ἀγωνίζεται, δεικνὺς ὅτι ὅσον θυγάτηρ ἀδελφοῦ οἰκειοτέρα τοῖς τελευτῶσι, τοσοῦτον ἔκγονος ἀδελφιδοῦ διαφέρει. ἔῤῥωται οὖν ἐνταῦθα τῷ δικαίῳ καὶ ἀσθενεῖ τῷ νομίμῳ· τὴν δὲ ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν οἰκείαν πάλιν ἐργάζεται δύναμιν.

Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ὦ ἄνδρες ἀνάγκη ἐστὶ χαλεπῶς φέρειν, ὅταν τινὲς μὴ μόνον τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν νόμων δίκαια τοῖς σφετέροις αὐτῶν λόγοις ἀφανίζειν ἐλπίζωσιν· ὅπερ καὶ νῦν οὗτοι ποιεῖν ἐγχειροῦσι. τοῦ γὰρ ἡμετέρου πάππου Κίρωνος οὐκ ἄπαιδος τελευτήσαντος, ἀλλ᾽ ἡμᾶς ἐκ θυγατρὸς αὐτοῦ γνησίας παῖδας αὐτῷ καταλελοιπότος, οὗτοί τε τοῦ κλήρου λαγχάνουσιν ὡς ἐγγυτάτω γένους ὄντες, ἡμᾶς τε ὑβρίζουσιν ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνου θυγατρὸς ὄν-
2 τας, οὔτε γενομένης αὐτῷ πώποτε τὸ παράπαν. αἴτιον δὲ τοῦ ταῦτα ποιεῖν αὐτούς ἐστιν ἡ τούτων πλεονεξία, τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν Κίρων μὲν καταλέλοιπεν, οὗτοι δ᾽ ἔχουσι βιασάμενοι καὶ κρατοῦσι· καὶ τολμῶσιν ἅμα μὲν λέγειν ὡς οὐδὲν καταλέλοιπεν ἐκεῖνος, ἅμα δὲ ποι-
3 εῖσθαι τοῦ κλήρου τὴν ἀμφισβήτησιν. τὴν μὲν οὖν κρίσιν οὐ δεῖ μοι νομίζειν εἶναι ταύτην πρὸς τὸν εἰληχότα τοῦ

v. 1. παρέδωκε pr A. 4. γνήσιος om Z. 7. ἀδελφιδοῦς ἢ τοῦ Z. 8. κελεύοντα] λέγοντα Z. 9. ἀπὸ τῶν ἀρρένων AB: ἀπὸ ἀῤῥένων ς. ἀπὸ τῶν θηλειῶν] ἀπὸ θηλειῶν Z. 12. ἐκγόνοις ἀδελφιδοῦς Z. § 1, 2. μόνων B. 3. τῶν νόμων A: τοῦ νόμου ς. 4. ὅπερ νῦν οὗτοι καὶ νῦν ἐγχειροῦσι ποιεῖν Z. 6. ἀλλ᾽ ἡμᾶς om Z. ἐκ θυγατρὸς AB: ἐκ τῆς θυγατρὸς ς. 8. τε τοῦ] immo τοῦ τε. ὡς] καὶ Z. 9. τε om pr A. 2, 5. μὲν om ς. 3, 2. τοιαύτην Z.

κλήρου τὴν δίκην, ἀλλὰ πρὸς Διοκλέα τὸν Φλυέα, τὸν
Ὀρέστην ἐπικαλούμενον· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ τοῦτον πα- 69
ρασκευάσας πράγμαθ᾽ ἡμῖν παρέχειν, ἀποστερῶν τὰ χρή-
ματα ἃ Κίρων ὁ πάππος ἀποθνήσκων κατέλιπεν, ἡμῖν δὲ
τούτους τοὺς κινδύνους ἐπάγων, ἵνα μηδὲν ἀποδιδῷ τού-
των, ἐὰν ὑμεῖς ἐξαπατηθῆτε πεισθέντες ὑπὸ τῶν τούτου
4 λόγων. δεῖ δὴ τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων πάνθ᾽ ὑμᾶς
τὰ πεπραγμένα μαθεῖν, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσαντες τῶν γε-
γενημένων ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες περὶ αὐτῶν, οὕτως ἐνέγ-
κητε τὴν ψῆφον. εἴ τινι οὖν καὶ ἄλλῃ πώποτε δίκῃ
προσέσχετε ἀκριβῶς τὸν νοῦν, δέομαι ὑμῶν καὶ ταύτῃ
προσέχειν ὁμοίως, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιόν ἐστι. πολλῶν δὲ
δικῶν ἐν τῇ πόλει γενομένων, οὐδένες ἀναιδέστερον τούτων
οὐδὲ καταφανέστερον ἀντιποιησάμενοι φανήσονται τῶν
5 ἀλλοτρίων. ἔστι μὲν οὖν χαλεπόν, ὦ ἄνδρες, πρὸς παρα-
σκευὰς λόγων καὶ μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦντας εἰς
ἀγῶνα καθίστασθαι περὶ τηλικούτων, παντάπασιν ἀπεί-
ρως ἔχοντα δικαστηρίων· οὐ μὴν ἀλλὰ πολλὰς ἐλπίδας
ἔχω καὶ παρ᾽ ὑμῶν τεύξεσθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε
τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ἂν μή
τι συμβῇ τοιοῦτον ὃ νῦν ὑπ᾽ ἐμοῦ τυγχάνει προσδοκώ-
μενον. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, μετ᾽ εὐνοίας τέ μου
ἀκοῦσαι, κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια.
6 Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς ἦν ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ Κίρωνος θυ-
γάτηρ γνησία, ἐπιδείξω τοῦτο ὑμῖν, τὰ μὲν πάλαι γεγε-
νημένα λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων, τὰ δ᾽ ὥστε καὶ μνη-
μονεύεσθαι, τοῖς εἰδόσι χρώμενος μάρτυσιν, ἔτι δὲ τεκ-
μηρίοις ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν ἐστίν· ἐπειδὰν δὲ
ταῦτα φανερὰ καταστήσω, τόθ᾽ ὡς καὶ κληρονομεῖν μᾶλ-
λον ἡμῖν ἢ τοῦτον προσήκει τῶν Κίρωνος χρημάτων. ὅθεν

v. 1. πρὸς τὸν διοκλέα Z. φλυέα A: Φιλέα ς. 5. ἀποδῷ ς.
4, 3. ἐνέγκοιτε AZ, ἐνέγκοι B. 4. πώποτε add AB. 5. προσ-
έχετε ABZ. 8. καταφανέστερον A: καταφρονέστερον ς. ἀντιπο-
νησάμενοι Z. 5, 3. ἀγῶνα AB: ἀγῶνας ς. 7. ὑπ᾽] ἀπ᾽ Z.
6, 1. ἡ ante μήτηρ om ς. ἡ ἐμὴ AB. 2. πάλαι Stephanus:
libri παλαιά. 5. ἐπειδὰν δὲ] ἐπεὶ δ᾽ ἂν ς.

οὖν ἤρξαντο περὶ αὐτῶν, ἐντεῦθεν ὑμᾶς κἀγὼ πειράσομαι διδάσκειν.

7 Ὁ γὰρ πάππος ὁ ἐμός, ὦ ἄνδρες, Κίρων ἔγημε τὴν
ἐμὴν τήθην οὖσαν ἀνεψιάν, ἐξ ἀδελφῆς τῆς αὑτοῦ μητρὸς αὐτὴν γεγενημένην. ἐκείνη μὲν οὖν συνοικήσασα οὐ πολὺν χρόνον, τεκοῦσα αὐτῷ τὴν ἐμὴν μητέρα, μετὰ ἐνιαυτοὺς τριάκοντα τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ πάππος μιᾶς μόνης οὔσης αὐτῷ θυγατρὸς λαμβάνει πάλιν τὴν Διοκλέους ἀδελφήν, ἐξ ἧς αὐτῷ γίγνεσθον υἱεῖς δύο. καὶ ἐκείνην τε ἔτρεφε παρὰ τῇ γυναικὶ καὶ μετὰ τῶν ἐξ
8 ἐκείνης παίδων· ἐκείνων τε ἔτι ζώντων, ἐπεὶ συνοικεῖν εἶχεν ἡλικίαν, ἐκδίδωσιν αὐτὴν Ναυσιμένει Χολαργεῖ, σὺν ἱματίοις καὶ χρυσίοις πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐπιδούς. κἀκεῖνος μὲν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἔτεσι μετὰ ταῦτα κάμνων ἀποθνήσκει, πρὶν αὐτῷ γενέσθαι παῖδας ἐκ τῆς ἡμετέρας μητρός· ὁ δὲ πάππος κομισάμενος αὐτήν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀπολαβὼν ὅσην ἔδωκε διὰ τὴν Ναυσιμένους ἀπορίαν τῶν πραγμάτων, πάλιν ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρὶ καὶ
9 χιλίας δραχμὰς προῖκ' ἐπιδίδωσι. Ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰτίας, ἃς νῦν οὗτοι λέγουσι, πῶς ἄν τις δείξειε γεγενημένα φανερῶς; ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον. ἀνάγκη τὴν ἐμὴν μητέρα, εἴτε θυγάτηρ ἦν Κίρωνος εἴτε μή, καὶ εἰ παρ' ἐκείνῳ διῃτᾶτο ἢ οὔ, καὶ γάμους εἰ διττοὺς ὑπὲρ ταύτης εἱστίασεν ἢ μή, καὶ προῖκα ἥντινα ἑκάτερος ἐπ' αὐτῇ τῶν γημάντων ἔλαβε, πάντα ταῦτα εἰδέναι τοὺς οἰ-
10 κέτας καὶ τὰς θεραπαίνας ἃς ἐκεῖνος ἐκέκτητο. βουλόμενος οὖν πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι μάρτυσιν ἔλεγχον ἐκ βασάνων ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα μᾶλλον αὐτοῖς πιστεύητε μὴ μέλλουσι δώσειν ἔλεγχον ἀλλ' ἤδη δεδωκόσι περὶ ὧν μαρτυροῦσι, τούτους ἠξίουν ἐκδοῦναι τὰς θεραπαί-

7, 2. τηθὴν AB, τηθὺν Z. 3. γεγεννημένην B. 6. μόνης add AB. 7. γίγνεσθον] γιγνέσθην Aς, ceteri ἐγιγνέσθην.
8, 2. ναυμένει λοχαγεῖ Z. 9, 1. ἐπιδίδωσι Reiskius: libri ἀποδίδωσι. δὴ] νῦν Z. 2. γεγενημένα A: γεγενημένας ς. 4. καὶ εἰ] καὶ ἡ B, καὶ Z. 5. εἰ] ἡ Z: om pr A. 10, 4. ἔλεγχον AB: ἐλέγχους ς. 5. ἐκδοῦναι] ἐκδοθῆναι Z.

νας καὶ τοὺς οἰκέτας περί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλ-
11 λων ἁπάντων ὅσα τυγχάνουσι συνειδότες. οὗτος δ᾽ ὁ νῦν
ὑμᾶς ἀξιώσων τοῖς αὑτοῦ μάρτυσι πιστεύειν ἔφυγε τὴν
βάσανον. καίτοι εἰ φανήσεται ταῦτα ποιῆσαι μὴ θελή-
σας, τί ὑπολείπεται τοῖς ἐκείνου μάρτυσιν ἢ δοκεῖν νυνὶ
τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τούτου τηλικοῦτον ἔλεγχον πεφευ-
γότος; ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδέν. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω,
λάβε μοι πρῶτον ταύτην τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι. 70

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ὑμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον ἀκρι-
βέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὁπόταν δοῦλοι καὶ ἐλεύ-
θεροι παραγένωνται καὶ δέῃ εὑρεθῆναί τι τῶν ζητουμένων,
οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δού-
λους βασανίζοντες οὕτω ζητεῖτε εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν
γεγενημένων. εἰκότως, ὦ ἄνδρες· σύνιστε γὰρ ὅτι τῶν
μὲν μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τἀληθῆ μαρτυ-
ρῆσαι, τῶν δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτε ἐξηλέγχθη-
13 σαν ὡς οὐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες. οὗτος δ᾽ ὁ
πάντων ἀναισχυντότατος ἀνθρώπων λόγοις πεπλασμένοις
καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦσιν ἀξιώσει πιστεύειν
ὑμᾶς, φεύγων οὕτως ἀκριβεῖς ἐλέγχους; ἀλλ᾽ οὐχ ἡμεῖς,
ἀλλὰ πρότερον ὑπὲρ τῶν μαρτυρηθήσεσθαι μελλόντων
ἀξιώσαντες εἰς βασάνους ἐλθεῖν, τούτους δὲ φεύγοντας, οὕ-
τως οἰησόμεθα δεῖν ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις μάρτυσι πιστεύειν.
Λάβε οὖν αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

14 Τίνας εἰκὸς εἰδέναι τὰ παλαιά; δῆλον ὅτι τοὺς χρω-
μένους τῷ πάππῳ. μεμαρτυρήκασι τοίνυν ἀκοὴν οὗτοι.
τίνας εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς μητρὸς ἀνάγκη;
τοὺς ἐγγυησαμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις παρόντας ὅτε ἐνε-
γυῶντο. μεμαρτυρήκασι τοίνυν οἵ τε Ναυσιμένους προσ-
ήκοντες καὶ οἱ τοῦ ἐμοῦ πατρός. τίνες δὲ οἱ τρεφομένην

12, 7. μὲν add AB. 13, 2. πεπλασμένως — οὐκ ἀληθῆ Z. 5. μαρτυρηθήσεσθαι] μαρτυρηθέντων θήσεσθαι Z. 8. καὶ ἀνάγνωθι om Zς. 14, 4. ἐνεγυῶντο B et corr A, qui pr ἐγγυῶντο: ἐνεγγυῶντο ς. 5. τε add BZ.

ἔνδον καὶ θυγατέρα οὖσαν εἰδότες γνησίαν Κίρωνος; οἱ νῦν ἀμφισβητοῦντες ἔργῳ φανερῶς μαρτυροῦσιν ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, φεύγοντες τὴν βάσανον. ὥστε οὐ δήπου τοῖς ἡμετέροις ἂν ἀπιστήσαιτε εἰκότως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοῖς τούτων μάρτυσιν.

15 Ἡμεῖς τοίνυν καὶ ἄλλα τεκμήρια πρὸς τούτοις ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώσεσθε ὅτι ἐκ θυγατρὸς ἡμεῖς Κίρωνος ἐσμέν. οἷα γὰρ εἰκὸς πάππον υἱέων ἐξ ἑαυτοῦ θυγατρός, οὐδεπώποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐποίησεν, ἀλλ' εἴτε μικρὰ εἴτε μεγάλα θύοι, πανταχοῦ παρῆμεν ἡμεῖς καὶ συνεθύομεν. καὶ οὐ μόνον εἰς τὰ τοιαῦτα παρεκαλούμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διονύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἀεὶ ἡμᾶς,
16 καὶ μετ' ἐκείνου τε ἐθεωροῦμεν καθήμενοι παρ' αὐτόν, καὶ τὰς ἑορτὰς ἤγομεν παρ' ἐκεῖνον πάσας· τῷ Διί τε θύων τῷ κτησίῳ, περὶ ἣν μάλιστ' ἐκεῖνος θυσίαν ἐσπούδαζε καὶ οὔτε δούλους προσῆγεν οὔτε ἐλευθέρους ὀθνείους, ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ πάντ' ἐποίει, ταύτης ἡμεῖς ἐκοινωνοῦμεν καὶ τὰ ἱερὰ συνεχειρουργοῦμεν καὶ συνετίθεμεν καὶ τἆλλα συνεποιοῦμεν, καὶ ηὔχετο ἡμῖν ὑγίειαν διδόναι καὶ κτῆσιν
17 ἀγαθήν, ὥσπερ εἰκὸς ὄντα πάππον. καίτοι εἰ μὴ θυγατριδοῦς ἡμᾶς ἐνόμιζεν εἶναι καὶ μόνους ἐκγόνους ἑώρα λοιποὺς καταλελειμμένους αὐτῷ, οὐκ ἄν ποτε ἐποίει τούτων οὐδέν, ἀλλὰ τόνδ' ἂν αὑτῷ παρίστατο, ὃς ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ νῦν εἶναι φησί. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ πάντ' ἐστίν, ἀκριβέστατα μὲν οἱ τοῦ πάππου θεράποντες ἴσασιν, οὓς αὐτὸς παραδοῦναι εἰς βάσανον οὐκ ἠθέλησεν, ἴσασι δὲ περιφανέστατα καὶ τῶν ἐκείνῳ χρωμένων τινές, οὓς παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων δῆλόν ἐστι μόνων ὅτι ἦν ἡμῶν ἡ

v. 1. ἔνδον Reiskius: libri εἶδον. 15, 2. ἵνα] malim οἷς. γνώσησθε ς. 3. πάππον Reiskius: πάππου ς, παίδων BZ et corr A, qui pr om. ἑαυτοῦ AB: αὐτοῦ ς. 7. ἀγρὸν] ἀγορὰν Z. 16, 2.. ἐκεῖνον] Reiskius ἐκείνῳ. cf. Valeken. ad Herodot. 8, 140. 5. ταύτας BZ. ἐκοινωνοῦμεν AB: συνεκοινωνοῦμεν ς. 17, 6. αὐτὸς] αὐτῷ Z. 18, 1. μόνων Z: μόνον ς.

μήτηρ θυγάτηρ γνησία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὁ πατὴρ
ἡμῶν ἔπραξε καὶ ἐξ ὧν αἱ γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν περὶ
αὐτῆς ἐγίνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐλάμβανε,
γάμους εἱστίασε καὶ ἐκάλεσε τρεῖς αὑτοῦ φίλους μετὰ
τῶν αὑτοῦ προσηκόντων, τοῖς τε φράτορσι γαμηλίαν εἰσ-
19 ήνεγκε κατὰ τοὺς ἐκείνων νόμους. αἵ τε γυναῖκες αἱ
τῶν δημοτῶν μετὰ ταῦτα προὔκριναν αὐτὴν μετὰ τῆς Δι-
οκλέους γυναικὸς τοῦ Πιτθέως ἄρχειν εἰς τὰ Θεσμοφόρια
καὶ ποιεῖν τὰ νομιζόμενα μετ᾽ ἐκείνης. ὅ τε πατὴρ ἡμῶν,
ἐπειδὴ ἐγενόμεθα, εἰς τοὺς φράτορας ἡμᾶς εἰσήγαγεν,
ὀμόσας κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς
καὶ ἐγγυητῆς γυναικὸς εἰσάγειν· τῶν δὲ φρατόρων οὐδεὶς 71
ἀντεῖπεν οὐδ᾽ ἠμφισβήτησε μὴ οὐκ ἀληθῆ ταῦτ᾽ εἶναι,
πολλῶν ὄντων καὶ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα σκοπουμένων.
20 καίτοι μὴ οἴεσθ᾽ ἄν, εἰ τοιαύτη τις ἦν ἡ μήτηρ ἡμῶν οἵαν
οὗτοι φασί, μήτ᾽ ἂν τὸν πατέρα ἡμῶν γάμους ἑστιᾶν καὶ
γαμηλίαν εἰσενεγκεῖν, ἀλλὰ ἀποκρύψασθαι ταῦτα πάντα,
μήτε τὰς τῶν ἄλλων δημοτῶν γυναῖκας αἱρεῖσθαι ἂν αὐ-
τὴν συνιεροποιεῖν τῇ Διοκλέους γυναικὶ καὶ κυρίαν ποιεῖν
ἱερῶν, ἀλλ᾽ ἑτέρᾳ ἄν τινι περὶ τούτων ἐπιτρέπειν, μήτε
τοὺς φράτορας εἰσδέχεσθαι ἡμᾶς, ἀλλὰ κατηγορεῖν καὶ
ἐξελέγχειν, εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμολογούμενον τὴν μητέρα
ἡμῶν εἶναι θυγατέρα γνησίαν Κίρωνος. νῦν δὲ τῇ περιφα-
νείᾳ τοῦ πράγματος καὶ τῷ συνειδέναι ταῦτα πολλοὺς
οὐδαμόθεν ἠμφισβητήθη τοιοῦτον οὐδέν. Καὶ ταῦθ᾽ ὡς
ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Διοκλῆς ἔπραξεν
ὅτε ἡμῶν ὁ πάππος ἐτελεύτησε, γνῶναι ῥᾴδιον ὅτι ὡμο-
λογούμεθα εἶναι θυγατριδοῖ Κίρωνος. ἧκον γὰρ ἐγὼ κο-

v. 2. αἱ γυναῖκες] καὶ γυναῖκες Z, Reiskius καὶ αἱ γυναῖκες. αἱ τῶν] ἐκ τῶν Z, αἱ ἐκ τῶν pr A. 4. αὑτοῦ om Z. 5. τοῖς τε A, τοῖς BZ: καὶ τοῖς ς. 19, 1. αἱ τῶν] ἐκ τῶν ς. 3. Πιτθέως Reiskius: libri πιτέως vel πίτεως. 9. τὰ τοιαῦτα A: ταῦτα ς. 20, 5. ποιεῖσθαι A. 12. κάλει τούτων AB: κάλει μοι τούτων ς. 21, 1. ὁ om Z. 2. ὁμολογούμεθα Z. 3. ἥκων Z.

μιούμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ,
τῶν ἐμαυτοῦ οἰκείων τινὰ ἔχων, ἀνεψιὸν τοῦ πατρός·
καὶ Διοκλέα μὲν οὐ κατέλαβον ἔνδον, εἰσελθὼν δὲ εἴσω
22 κομίζειν οἷος ἦν, ἔχων τοὺς οἴσοντας. δεομένης δὲ τῆς τοῦ
πάππου γυναικὸς ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὸν ἐκείνης θάπτειν,
καὶ λεγούσης ὅτι βούλοιτ' ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα τὸ ἐκείνου
συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι, καὶ ταῦτα
ἱκετευούσης καὶ κλαιούσης, ἐπείσθην, ὦ ἄνδρες, καὶ τούτῳ
προσελθὼν μαρτύρων ἐναντίον εἶπον ὅτι ἐντεῦθεν ποιή-
σομαι τὴν ταφήν· δεδεημένη γὰρ εἴη ταῦτα ποιεῖν ἡ τού-
23 του ἀδελφή. καὶ ταῦτα Διοκλῆς ἀκούσας οὐδὲν ἀντεῖπεν,
ἀλλὰ καὶ ἐωνῆσθαί τι τῶν εἰς τὴν ταφήν, τῶν δὲ ἀῤῥα-
βῶνα δεδωκέναι οὗτος φάσκων ταῦτα ἠξίου παρ' ἐμοῦ
λαβεῖν, καὶ διωμολογήσατο τῶν μὲν ἠγορασμένων τιμὴν
ἀπολαβεῖν, ὧν δὲ ἀῤῥαβῶνα ἔφασκε δεδωκέναι, συστῆ-
σαι τοὺς λαβόντας. εὐθὺς οὖν τοῦτο παρεφθέγγετο, ὡς
οὐδ' ὁτιοῦν εἴη Κίρων καταλελοιπώς, οὐδένα λόγον ἐμοῦ
24 πω ποιουμένου περὶ τῶν ἐκείνου χρημάτων. καίτοι εἰ μὴ
ἦν θυγατριδοῦς Κίρωνος, οὐκ ἂν ταῦτα διωμολογεῖτο, ἀλλ'
ἐκείνους ἂν τοὺς λόγους ἔλεγε „σὺ δὲ τίς εἶ; σοὶ δὲ τί
„προσήκει θάπτειν; οὐ γινώσκω σε· οὐ μὴ εἰσίῃς τὴν
„οἰκίαν." ταῦτ' εἰπεῖν προσῆκεν, ἅπερ νῦν ἑτέρους πέπεικε
λέγειν. νῦν δὲ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν εἶπεν, εἰς ἕω δὲ τἀρ-
γύριον ἐκέλευεν εἰσενεγκεῖν. Καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω,
κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

25 Οὐ τοίνυν ἐκεῖνος μόνος, ἀλλ' οὐδὲ ὁ νῦν ἀμφισβητῶν
τοῦ κλήρου τοιοῦτον εἶπεν οὐδέν, ἀλλ' ὑπὸ τούτου παρα-
σκευασθεὶς ἀμφισβητεῖ. κἀκείνου τὸ μὲν παρ' ἐμοῦ κο-
μισθὲν ἀργύριον οὐκ ἐθελήσαντος ἀπολαβεῖν, παρὰ τού-
του δ' ἀπειληφέναι τῇ ὑστεραίᾳ φάσκοντος, οὐκ ἐκωλυό-

v. 2. τῶν ἐμαυτοῦ om Bς. οἰκεῖον Z et pr A. 22, 3. τὸ ante ἐκείνου add A. 23, 2. καὶ add ABZ. τῶν δὲ] libri τὸν δὲ. 5. ὧν δὲ A, ὡς δὲ B, ὥστε Z. 24, 4. θάπτειν] πράττειν Z. οὐ γινώσκω σε om Z. 6. τοιοῦτο Z. 25, 4. τούτου δ'] δὲ τοῦδ' ς.

*μην συνθάπτειν ἀλλὰ πάντα συνεποίουν, οὐχ ὅπως τοῦδε
ἀναλίσκοντος οὐδὲ Διοκλέους, ἀλλ᾽ ἐξ ὧν ἐκεῖνος κατέ-
26λιπε γινομένων τῶν εἰς αὐτὸν ἀναλωμάτων. καίτοι καὶ
τούτῳ προσῆκεν, εἰ μὴ πάππος ἦν μοι Κίρων, ὠθεῖν, ἐκ-
βάλλειν καὶ κωλύειν συνθάπτειν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἦν
μοι πρὸς τοῦτον· ἐγὼ μὲν γὰρ εἴων αὐτὸν ἀδελφιδοῦν ὄν-
τα τοῦ πάππου ταῦτα πάντα συμποιεῖν, τούτῳ δ᾽ ἔμ᾽ οὐ
προσῆκεν ἐᾶν, εἴπερ ἀληθῆ ταῦτα ἦν ἅπερ νῦν λέγειν τολ-
27μῶσιν. ἀλλ᾽ οὕτω τῇ τοῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατα-
πέπληκτο, ὥστ᾽ οὐδ᾽ ἐπὶ τοῦ βήματος ἐμοῦ ποιουμένου
λόγους, καὶ κατηγοροῦντος Διοκλέους ὅτι τὰ χρήματα
ἀποστερῶν τοῦτόν μοι πέπεικεν ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐτόλ-
μησε γρύξαι τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδ᾽ εἰπεῖν ἃ νῦν τολμᾷ
λέγειν. Καὶ ταῦθ᾽ ὅτι ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων
τοὺς μάρτυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

28 *Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα [πρὸς θεῶν]; οὐκ
ἐκ τῶν μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυρας;
οὐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν δ᾽ ἀπιστεῖν τοῖς* 72
*τούτων λόγοις; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς ἐλέγχους;
ἀνάγκη μεγάλη. πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε
γνησίαν οὖσαν θυγατέρα Κίρωνος τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἢ
29τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνύς; τῶν μὲν παλαιῶν ἀκοὴν
μαρτυρούντων παρεχόμενος, τῶν δὲ ἔτι ζώντων τοὺς εἰδό-
τας ἕκαστα τούτων, οἳ συνήδεσαν παρ᾽ ἐκείνῳ τρεφομένην,
θυγατέρα νομιζομένην, δὶς ἐκδοθεῖσαν, δὶς ἐγγυηθεῖσαν,
ἔτι δὲ περὶ πάντων τούτους βάσανον ἐξ οἰκετῶν πεφευγό-
τας, οἳ ταῦτα πάντα ᾔδεσαν. ἐγὼ δὲ μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς
Ὀλυμπίους οὐκ ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰ-
πεῖν, ἀλλ᾽ ἱκανὰς εἶναι νομίζω τὰς εἰρημένας.*

v. 1. ὅπως] malim ὡς. 2. οὐδὲ τοῦ διοκλέους Z. κατέ-
λειπε B. 26, 2. τούτῳ A, τοῦτο Z: τοῦτον ς. 3. ἦν ὅμοιον Z.
27, 1. οὕτω] οὔπω Z. καταπέπληκτο AB: κατεπέπληκτο ς.
2. ἐμοῦ] αὐτοῦ Z. 3. τοὺς λόγους Z. 5. γρύξαι Stephanus;
libri ἐρύξαι. 28, 1. πρὸς θεῶν e Dionysio Halicarn. add Reiskius.

30 *Φέρε δή, καὶ ὡς προσήκει ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ τῶν Κίρωνος χρημάτων, νῦν ἤδη τοῦτο ἐπιδείξω. καὶ νομίζω μὲν ἁπλῶς καὶ ὑμῖν ἤδη εἶναι φανερὸν ὅτι οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας εἰσὶν οἱ μετ' ἐκείνου φύντες ἢ οἱ ἐξ ἐκείνου γεγονότες (πῶς γάρ; οἱ μὲν γὰρ ὀνομάζονται συγγενεῖς, οἱ δ' ἔκγονοι τοῦ τελευτήσαντος)· οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οὕτως ἐχόντων τολμῶσιν ἀμφισβητεῖν, καὶ ἐξ αὐτῶν
31 τῶν νόμων ἀκριβέστερον διδάξομεν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ἡ ἐμὴ μήτηρ, θυγάτηρ δὲ Κίρωνος, μηδὲν δὲ ἐκεῖνος διαθέμενος ἐτελεύτησεν, ἦν δὲ ἀδελφὸς οὗτος αὐτῷ, μὴ ἀδελφιδοῦς, συνοικῆσαι μὲν ἂν τῇ γυναικὶ κύριος ἦν, τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἄν, ἀλλ' οἱ γενόμενοι παῖδες ἐκ τούτου καὶ ἐξ ἐκείνης, ὁπότε ἐπὶ δίετες ἡβήσειαν· οὕτω γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ τοίνυν καὶ ζώσης κύριος αὐτὸς μὴ ἐγένετο τῶν τῆς γυναικός, ἀλλ' οἱ παῖδες, δῆλον ὅτι καὶ τετελευτηκυίας, ἐπεὶ παῖδας ἡμᾶς καταλέλοιπεν, οὐ τούτοις ἀλλ' ἡμῖν προσήκει κληρονομεῖν τῶν χρημάτων.

32 Οὐ τοίνυν ἐκ τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ περὶ τῆς κακώσεως νόμου δῆλόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δὲ ἦν τῶν ἐπιτιτηδείων, οὐκ ἂν οὗτος ὑπόδικος ἦν τῆς κακώσεως ἀλλ' ἡμεῖς. κελεύει γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας, γονεῖς δ' εἰσὶ μήτηρ καὶ πατὴρ καὶ πάππος καὶ τήθη καὶ τούτων μήτηρ καὶ πατήρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους εἰσί, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδοται τοῖς ἐγγόνοις, διόπερ ἀνάγκη τρέφειν αὐτούς ἐστι, κἂν μηδὲν καταλίπωσι. πῶς οὖν δίκαιόν ἐστιν, ἐὰν μὲν μηδὲν καταλίπωσιν, ἡμᾶς ὑποδίκους εἶναι τῆς κακώσεως, ἢν μὴ τρέφωμεν, εἰ δέ τι καταλελοίπασι, τόνδ' εἶναι κληρονόμον ἀλλὰ μὴ ἡμᾶς; οὐδαμῶς δήπουθεν.

33 Πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω, καὶ τοῦ γένους καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἐρωτήσω· ῥᾷστα γὰρ οὕτω*

30, 1. ἐμοὶ om A: ceteri μοι. 31, 5. ἀλλ' οἱ corr A: ἄλλοι ς. Reiskius ἄλλοι ἢ οἱ. 6. ἡβήσειαν Scaliger, ἥβησαν A, ἔβησαν BZ. 32, 3. ὑπόδικος Stephanus: libri ἐπίδικος. 5. εἰσὶ] ἐστὶ pr A. 7. παραδίδονται pr A. 10. ὑποδίκη Z. 33, 2. ἡμᾶς BZ.

*μάθοιτ' ἄν. Κίρωνος πότερον θυγάτηρ ἢ ἀδελφὸς ἐγγυ-
τέρω τοῦ γένους ἐστί; δῆλον γὰρ ὅτι θυγάτηρ· ἡ μὲν γὰρ
ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ὁ δὲ μετ' ἐκείνου. θυγατρὸς δὲ παῖδες
ἢ ἀδελφός; παῖδες δήπουθεν· γένος γὰρ ἀλλ' οὐχὶ συγ-
γένεια τοῦτ' ἐστίν. εἰ δὴ προέχομεν ἀδελφοῦ τοσοῦτον,
ἦ που τοῦδέ γ' ὄντος ἀδελφιδοῦ πάμπολυ πρότεροι ἐσ-
34 μέν. Δέδοικα δὲ μὴ λίαν ὁμολογούμενα λέγων ἐνοχλεῖν
ὑμῖν δόξω· πάντες γὰρ ὑμεῖς τῶν πατρῴων, τῶν παπ-
πῴων, τῶν ἔτι περαιτέρω κληρονομεῖτε ἐκ γένους παρει-
ληφότες τὴν ἀγχιστείαν ἀνεπίδικον, καὶ οὐκ οἶδ' εἴ τινι
πρὸ τοῦ πώποτε τοιοῦτος ἀγὼν συμβέβηκεν. ἀναγνοὺς
οὖν τὸν τῆς κακώσεως νόμον, ὧν ἕνεκα τἆλλα γίγνεται,
καὶ ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.*

ΝΟΜΟΣ.

35 *Κίρων γὰρ ἐκέκτητο οὐσίαν, ὦ ἄνδρες, ἀγρὸν μὲν
Φλυῆσι καὶ ταλάντου ῥᾳδίως ἄξιον, οἰκίας δ' ἐν ἄστει
δύο, τὴν μὲν μίαν μισθοφοροῦσαν, παρὰ τὸ ἐν λίμναις
Διονύσιον, δισχιλίας εὑρίσκουσαν, τὴν δ' ἑτέραν, ἐν ᾗ αὐ-
τὸς ᾤκει, τριῶν καὶ δέκα μνῶν· ἔτι δὲ ἀνδράποδα μισθο-
φοροῦντα καὶ δύο θεραπαίνας καὶ παιδίσκην, καὶ ἔπιπλα
δι' ὧν ᾤκει τὴν οἰκίαν, σχεδὸν σὺν τοῖς ἀνδραπόδοις ἄξια
τρισκαίδεκα μνῶν· σύμπαντα δὲ ὅσα φανερὰ ἦν, πλέον
ἢ ἐνενήκοντα μνῶν· χωρὶς δὲ τούτων δανείσματα οὐκ
36 ὀλίγα, ἀφ' ὧν ἐκεῖνος τόκους ἐλάμβανε. τούτοις Διοκλῆς
μετὰ τῆς ἀδελφῆς πάλαι ἐπεβούλευεν, ἐπειδὴ τάχιστα* 73
*οἱ παῖδες οἱ Κίρωνος ἐτελεύτησαν. ἐκείνην μὲν γὰρ
οὐκ ἐξεδίδου δυναμένην ἔτι τεκεῖν παῖδας ἐξ ἑτέρου ἀν-
δρός, ἵνα μὴ χωρισθείσης περὶ τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο
καθάπερ προσῆκεν, ἔπειθε δὲ μένειν φάσκουσαν ἐξ αὐτοῦ
κύειν οἴεσθαι, προσποιουμένην δὲ διαφθείρειν ἄκουσαν, ἵν'*

v. 1. πότερον om ς. 6. τοῦδέ γ' ὄντος Reiskius: libri τοῦ λέγοντος. πρότερον Z. 34, 2. ὑμῖν] ὑμᾶς Z. 4. ἀνεπίδικον — προτοῦ Reiskius: libri ἐπίδικον — πρώτῳ. 7. ταῦτ' ἤδη Reiskius: libri ταύτῃ δή. 35, 1. ἐκέκτητο οὐσίαν AB: οὐσίαν ἐκέκτητο ς. 5. ἀνδράποδα μισθοφοροῦντα] excidit numerus. 36, 1. ἀφ'] περὶ Z. 2. ἐπειδὴ] ἐπεὶ δὲ ς. 3. γὰρ add AB.

ἐλπίζων ἀεὶ γενήσεσθαι παῖδας αὐτῷ μηδέτερον ἡμῶν εἰσ-
ποιήσαιτο υἱόν· καὶ τὸν πατέρα διέβαλλεν ἀεί, φάσκων
37 αὐτὸν ἐπιβουλεύειν τοῖς ἐκείνου. τά τε οὖν χρέα πάντα
ὅσα ὠφείλετο αὐτῷ, καὶ τόκους ἔπειθε τά γε φανερὰ
δι' αὑτοῦ ποιεῖσθαι, παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θερα-
πείαις καὶ κολακείαις, ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περιέλα-
βεν. εἰδὼς δὲ ὅτι πάντων ἐγὼ τούτων κατὰ τὸ προσ-
ῆκον εἶναι κύριος ζητήσω, ὁπότε ὁ πάππος ἐτελεύτησεν,
εἰσιέναι μέν με καὶ θεραπεύειν ἐκεῖνον καὶ συνδιατρίβειν
οὐκ ἐκώλυε, δεδιὼς μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν κατασταίην
πρὸς αὐτόν, παρεσκεύαζε δέ μοι τὸν ἀμφισβητήσοντα
τῆς οὐσίας, μέρος πολλοστὸν τούτῳ μεταδιδοὺς εἰ κατορ-
θώσειεν, αὐτῷ δὲ ταῦτα πάντα περιποιῶν, καὶ οὐδὲ πρὸς
τοῦτον ὁμολογῶν τὸν πάππον χρήματα καταλιπεῖν, ἀλλ'
38 εἶναι φάσκων οὐδέν. καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν,
ἐντάφια προπαρασκευασάμενος τὸ μὲν ἀργύριον ἐμὲ ἐκέ-
λευεν ἐνεγκεῖν, ὡς τῶν μαρτύρων ἠκούσατε μαρτυρησάν-
των, ἀπειληφέναι δὲ παρὰ τοῦδε προσεποιεῖτο, παρ' ἐμοῦ
δὲ οὐκέτι ἤθελεν ἀπολαβεῖν, ὑποπαρωθῶν, ὅπως ἐκεῖνος
δοκοίη θάπτειν ἀλλὰ μὴ ἐγὼ τὸν πάππον. ἀμφισβη-
τοῦντος δὲ τούτου καὶ τῆς οἰκίας ταύτης καὶ τῶν ἄλλων
ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ οὐδὲν φάσκοντος καταλελοιπέ-
ναι, βιάσασθαι μὲν καὶ τὸν πάππον μεταφέρειν ἐν ταῖς
τοιαύταις ἀκαιρίαις οὐκ ᾤμην δεῖν, τῶν φίλων μοι ταῦτα
συγγινωσκόντων, συνεποίουν δὲ καὶ [συνέθαπτον, ἐξ
ὧν ὁ πάππος κατέλιπε τῶν ἀναλωμάτων γινομένων.
39 καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἀναγκασθεὶς ἔπραξα τοῦτον τὸν
τρόπον· ὅπως δὲ μηδέν μου ταύτῃ πλεονεκτοῖεν, παρ'
ὑμῖν φάσκοντες οὐδέν με εἰς τὴν ταφὴν ἀνηλωκέναι,
τὸν ἐξηγητὴν ἐρόμενος ἐκείνου κελεύσαντος ἀνήλωσα παρ'

37, 2. ὅσα ὠφείλετο AB: ἀφείλετο ς. 3. ποιεῖσθαι om Zς.
4. κολακείαις AB, μαλακείαις Z: μαλακίαις ς. 8. οὐκ om Zς.
38, 1. οὐδείν ς. 3. ἠκούσατε — προσεποιεῖτο] οὐκ ἠκούσατε —
χρήματα προσεποιεῖτο Z. 8. κατέλειπε B. 10. μοι om Z.
11. συνθάπτων pr A. 12. τῶν — ἔπραξα om Z.

ἐμαυτοῦ καὶ τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα, ὡς οἷόν τε κάλλιστα παρασκευάσας, ἵνα αὐτῶν ἐκκόψαιμι ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν, καὶ ἵνα μὴ δοκοῖεν οὗτοι μὲν ἀνηλωκέναι πάντα, ἐγὼ δὲ οὐδέν, ἀλλ᾽ ὁμοίως κἀγώ.

40 Καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι᾽ ἃ τὰ πράγματα ταῦτ᾽ ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ᾽ ἐστίν, ὦ ἄνδρες· εἰ δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ περὶ τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀπιστήσαι τις τῶν εἰρημένων οὐδενί. οὗτος μὲν γὰρ εἶχε τὴν οὐσίαν, ἀφ᾽ ἧς νῦν ἐστὶ λαμπρός, ἀλλοτρίαν, ἀδελφῶν τριῶν ὁμομητρίων ἐπικλήρων καταλειφθεισῶν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτῶν εἰσποιήσας, οὐδεμίαν
41 ἐκείνου περὶ τούτων ποιησαμένου διαθήκην. ταῖν δ᾽ ἀδελφαῖν ταῖν δυοῖν ἐπειδὴ τὰ χρήματα εἰσεπράττετο ὑπὸ τῶν ἐκείναις συνοικούντων, τὸν μὲν τὴν πρεσβυτέραν ἔχοντα κατοικοδομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε, καὶ γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς οὐδέπω τούτων δίκην ἔδωκε, τῆς δὲ μετ᾽ ἐκείνην γενομένης τὸν ἄνδρα ἀποκτεῖναι κελεύσας οἰκέτην ἐκεῖνον μὲν ἐξέπεμψε, τὴν δ᾽ αἰτίαν εἰς τὴν ἀδελ-
42 φὴν ἔτρεψε, καταπλήξας δὲ ταῖς αὑτοῦ βδελυρίαις προσαφῄρηται τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἐπιτροπεύσας, καὶ κατέχει τὸν ἀγρόν, φελλεὰ δὲ [χωρία] ἄττα ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, δεδίασι μὲν αὐτόν, ἴσως δ᾽ ἂν μοι καὶ μαρτυρῆσαι ἐθελήσειαν· εἰ δὲ μή, τοὺς εἰδότας παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτοὺς πρῶτον.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν οὐσίαν ἀπεστερηκὼς οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλ᾽ ὅτι δίκην οὐδεμίαν αὐτῶν δέδωκεν, ἥκει καὶ τὰ τοῦ πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων, καὶ τούτῳ δύο

v. 1. ἀπήνεγκα Z. 40, 2. εἴχομεν Z. τι] τοι A. 5. εἶχε] immo ἔσχε. 41, 1. τούτων] τῶν τοιούτων Z. 2. τὰ om Zς. 3. μὲν τὴν] μέντοι BZ. 5. οὐδέπω A: οὐδέποτε ς. 42, 3. φέλλεα δὲ χωρία ἄττα Wesselingius (ap. Ruhnken. ad Tim. p. 270 a), φελλεάδε χωρία ἄττα A, φελλεάδε χωρία ἃ τὰ B, φολεὰ δὲ ἄτα Z: φελεάδα χωρία ἄττα ς. 43, 3. αὐτῶν AB: αὐτοῖς ς.

μνᾶς (ὡς ἀκούομεν) μόνας δεδωκὼς οὐ μόνον περὶ χρη- 74
μάτων ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πατρίδος εἰς κινδύνους καθίστησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατηθῆτε ὑμεῖς πεισθέντες ὡς ἡ μήτηρ ἡμῶν οὐκ ἦν πολῖτις, οὐδ' ἡμεῖς ἐσμέν· μετ' Εὐκλείδην γὰρ ἄρχοντα γεγόναμεν. ἆρα περὶ μικρῶν τι-
44 νῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε; καὶ ζῶντος μὲν τοῦ πάππου καὶ τοῦ πατρὸς οὐδεμίαν αἰτίαν εἴχομεν, ἀλλ' ἀναμφισβήτητοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνοι τετελευτήκασι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὄνειδος ἕξομεν, διότι ἠμφισβητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέστην τοῦτον τὸν κακῶς ἀπολούμενον, ὃς μοιχὸς ληφθεὶς καὶ παθὼν ὅ τι προσήκει τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας οὐδ' ὣς ἀπαλλάττεται τοῦ πράγματος, ὡς οἱ συνειδότες καταμαρτυροῦσι. τοῦτον μὲν οὖν, οἷός ἐστι, καὶ νῦν ἀκούετε καὶ αὖθις ἀκριβέστερον πεύσεσθε, ὅταν κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν·
45 ὑμῶν δ' ἐγὼ δέομαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ τούτων ὑβρισθέντα τῶν χρημάτων ὧν ὁ πάππος κατέλιπε, μηδ' ἀποστερηθέντα, ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίστεις ἱκανὰς ἐκ μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων, ὅτι τ' ἐσμὲν θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος, καὶ ὅτι προσήκει ἡμῖν μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν τῶν ἐκείνου χρημάτων,
46 ἐγγόνοις οὖσι τοῦ πάππου. μνησθέντες οὖν καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, καὶ τῶν λόγων οὓς εἰρήκαμεν, καὶ τῶν νόμων, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ τὴν ψῆφον τίθεσθε.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Λάβε δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν λοιπήν, ὡς ἐλήφθη μοιχός, καὶ ἀνάγνωθι.

v. 2. κινδύνους] τὴν γῆν Z. 5. εὐκλειδη ς. 44, 2. ἔχομεν Z. 3. ἐπεὶ ς. 9. οὖν om ς. 46, 3. ταύτῃ A: ταύτην ς. 4. τίθεσθαι AB. 6. τὴν λοιπὴν μαρτυρίαν Z.

9.
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀστύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀστυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τις, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέσθαι εἰς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἀστυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαστῶν. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀστύφιλος, οὗ ἐστὶν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας οὖν μετὰ τῶν εἰς Μιτυλήνην στρατιωτῶν ἐτελεύτησε. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς οὔτε ἐποιήσατο ἐκεῖνος υἱὸν ἑαυτῷ, οὔτ' ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ, οὔτε διαθήκας κατέλιπεν, οὔτε προσήκει ἔχειν τὰ Ἀστυφίλου οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί.
2 ἔστι γὰρ ὁ Κλέων οὑτοσὶ ἀνεψιὸς Ἀστυφίλῳ πρὸς πατρός, ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, ὃν εἰσποιεῖ ἐκείνῳ, ἀνεψιαδοῦς. εἰσποίητος δ' ἦν ὁ πατὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον, καὶ οὗτοι ἔτι εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ, ὥστε γένει μὲν διὰ τὸν νόμον οὐδὲν προσήκουσιν Ἀστυφίλῳ. ἐπειδὴ δὲ κατὰ ταῦτα οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας ὦ ἄνδρες ψευδεῖς (ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν) κατεσκεύασαν καὶ ζη-
3 τοῦσιν ἀποστερῆσαί με τῶν τἀδελφοῦ. καὶ οὕτω σφόδρα Κλέων οὑτοσὶ καὶ πρότερον καὶ νῦν οὐδένα ἄλλον τὸν κλῆρον ἡγεῖται ἕξειν ἢ αὑτόν, ὥστ' ἐπειδὴ τάχιστα ἠγγέλθη Ἀστύφιλος τετελευτηκώς, τοῦ μὲν πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντος ἀλλὰ στρατευομένου, εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν, ἅπαντα ἔφη τοῦ υἱοῦ τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι,
4 πρίν τι ὑμᾶς ψηφίσασθαι. ἐπεὶ δ' ἐκομίσθη τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὁ μὲν προσποιούμενος πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι οὐ προύθετο οὐδ' ἔθαψεν, "οἱ δὲ φίλοι οἱ Ἀστυφί- 75
λου καὶ οἱ συστρατιῶται ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν

§. 1, 1. μοι om Z. 2. ἔστιν] ἦν Z. 2, 1. ἀνεψιὸς om Z. ἀστυφίλῳ A: Ἀστυφίλου ς. 7. καὶ om pr A. 3, 3. ἢ] πρότερον ἢ Z. 6. τὸ om pr A. 4, 3. οἱ post φίλοι libris deest.

ἀῤῥωστοῦντα, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προύθεντο καὶ τἆλλα πάντα τὰ νομιζόμενα ἐποίησαν καὶ τὸν ἐμὸν πατέρα ἀσθενοῦντα ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον, εὖ εἰδότες ὅτι ἀσπάζοιτο αὐτὸν Ἀστύφιλος. τούτου δ' ὑμῖν αὐτοὺς τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς ἐκείνου μάρτυρας παρέξομαι τῶν παρόντων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 Ὅτι μὲν οὐκ ἔθαψε Κλέων Ἀστύφιλον, οὔτ' αὐτὸς
ἔξαρνος γένοιτο μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ἐπειδὴ δ' ἐπεδή-
μησα ἐγὼ καὶ ᾐσθόμην καρπουμένους τούτους τὰ ἐκείνου,
ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη ὑπὸ Ἀστυφίλου, καὶ τούτων
διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ Ἡφαιστίδῃ, ἀκού-
σας ἐγὼ λέγοντος αὐτοῦ ταῦτα ἐπορευόμην παρὰ τὸν
Ἱεροκλέα, εὖ μὲν εἰδὼς ὅτι ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐπιτή-
6 δειος εἴη Κλέωνι, οὐχ ἡγούμενος δ' ἂν αὐτὸν τολμῆσαί τι
ψεύσασθαι κατὰ Ἀστυφίλου τετελευτηκότος, καὶ ταῦτα
θεῖον ὄντα καὶ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου. ὅμως δέ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν τούτων ὑπολογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ' ἐμοῦ ἀπεκρίνατό μοι ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας· λαβεῖν δὲ ἔφη αὐτὰς παρὰ Ἀστυφίλου, ὅτε εἰς Μιτυλήνην ἔμελλεν ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. Ὡς δὲ ταῦτ' ἔλεγεν, ἀνάγνωθί μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

7 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὔτε παραγενόμενος οὐδεὶς ἔτυχε τῶν οἰκείων ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν, οὔτε ἐγὼ ἐπεδήμουν ὅτε τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ δεῦρο ἐκομίσθη, ἀναγκαῖόν μοί ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν οὗτοι λέγουσιν ἐλέγχειν ψευδεῖς οὔσας τὰς διαθήκας ἃς ἐποιήσατο. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον οὐ μόνον ἐπιθυμεῖν υἱὸν ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ

v. 5. τοὺς ante ἐκείνου om Z. 5, 2. ἐπειδὴ δ' A, ὡς δ' ς: om BZ. 4. ὑπὸ ἀστυφίλου A: ὑπὸ τοῦ Ἀστυφίλου ς. 5. Ἡφαιστίδῃ AB: Ἡφαιστείδῃ ς. 6, 1. Κλέωνι] κλεώνικος Z. τολμῆσαι] πολεμῆσαι Z. 4. ὑπολογησάμενος Z. 7. μοι om Zς.
9. μαρτυρία ὅτι ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο Bς, ὅτι ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο μαρτυρία AZ. 7, 2. ἔτυχε] ἐπείθε Z. ὁ om Z. 3. αὐτοῦ om Z. 4. ἐστιν om Zς. 5. οὐ] μὴ Z.

σκοπεῖσθαι ὅπως κυριώτατα ἔσται ἃ ἂν διαθῆται, καὶ
τήν τε οὐσίαν, ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται, οὗτος ἕξει, καὶ
ἐπὶ τοὺς βωμοὺς τοὺς πατρῴους οὗτος βαδιεῖται, καὶ
τελευτήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου προγόνοις τὰ νομιζό-
8 μενα ποιήσει· ἅπαντα δὲ ταῦτα μάλιστα εἰδέναι ὅτι
γένοιντο, εἰ μὴ ἄνευ τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτοῦ τὰς διαθή-
κας ποιοῖτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς παρακαλέσας,
ἔπειτα δὲ φράτορας καὶ δημότας, ἔπειτα τῶν ἄλλων
ἐπιτηδείων ὅσους δύναιτο πλείστους· οὕτω γὰρ εἴτε κατὰ
γένος εἴτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τις, ῥᾳδίως ἂν ἐλέγ-
9 χοιτο ψευδόμενος. ὁ τοίνυν Ἀστύφιλος οὐδὲν φαίνεται
τοιοῦτον ποιήσας, οὐδὲ παραστησάμενος οὐδένα τούτων,
ὅτε διέθετο ἃ οὗτοι φασίν, εἰ μή τις ἄρα ὑπὸ τούτων πέ-
πεισται ὁμολογεῖν παρεῖναι. αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τού-
τους μαρτυροῦντας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ἴσως τοίνυν Κλέων οὑτοσί φησιν οὐκ εἰκὸς εἶναι τεκ-
μηρίοις ὑμᾶς χρήσασθαι τούτοις τοῖς μάρτυσιν, ὅτι μαρ-
τυροῦσι μὴ εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέμενον. ἐγὼ
δ' οἶμαι, περί γε διαθηκῶν οὔσης τῆς ἀμφισβητήσεως
καὶ περὶ τοῦ ποιηθῆναί τινα υἱὸν Ἀστυφίλῳ, ἡμῖν πο-
λὺ βεβαιοτέραν εἶναι μαρτυρίαν ἣν οἱ ἀναγκαῖοι ἐκεί-
νου περὶ τῶν μεγίστων μή φασι παραγενέσθαι, μᾶλλον
11 ἢ ἣν οἱ μηδὲν προσήκοντες μαρτυροῦσι παρεῖναι. καὶ
ἐχρῆν δ' ὦ ἄνδρες καὶ αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δοκοῦντα εἶναι
ἠλίθιον, ὅτε τὸν υἱὸν τὸν τούτου ἐποιεῖτο Ἀστύφιλος καὶ
τὰς διαθήκας κατέλειπε, παρακαλέσαι εἴ γέ τινα συγγενῆ
ἐπιδημοῦντα ἐγίνωσκε, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτῳ ἐπὶ βραχύ
περ ᾔδει Ἀστύφιλον χρώμενον. κωλῦσαι μὲν γὰρ οὐδεὶς
ἂν αὐτὸν ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ·

v. 2. ὃν] ὧν Z. 3. πατρῴους] πρώτους Z. 8, 1. μάλιστα] an legendum μάλιστ' ἄν? εἰδέναι] οἶδα pr A. 2. γένοιντο] δύναιντο Z. ἐμαυτοῦ pr A. 9, 3. τούτων A: τούτου ς. πέπεικεν Z. 10, 2. χρήσεσθαι Z. 6. εἶναι τὴν μαρτυρίαν ς. ἣν] εἰς ἣν pr A. ἐκεῖνοι Z. 7. μή] οὔ Z. 11, 2. δ' om Z. 3. τὸν ante τούτου om pr A. 4. κατέλειπε pr A: κατέλιπε ς. 5. ἐπὶ om Z. 7. ἂν αὐτὸν] αὐτὸν ἂν Z, αὐτὸν pr A.

τούτῳ δ' ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν, ὅτι οὐ λάθρα ταῦτα
12 διέθετο. ἔτι δ', ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν ὁ Ἀστύφιλος μηδένα
ἐβούλετο εἰδέναι ὅτι τὸν Κλέωνος υἱὸν ἐποιεῖτο μηδ'
ὅτι διαθήκας καταλίποι, εἰκὸς ἦν μηδὲ ἄλλον μηδένα
ἐγγεγράφθαι ἐν τῷ γραμματείῳ μάρτυρα· εἰ δ' ἐναντίον
μαρτύρων φαίνεται διαθέμενος, τούτων δὲ μὴ τῶν μά-
λιστα χρωμένων ἀλλὰ τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκός ἐστιν
13 ἀληθεῖς εἶναι τὰς διαθήκας; οὐ γὰρ ἡγοῦμαι ἔγωγε οὐ-
δένα, υἱὸν ἑαυτῷ ποιούμενον, τολμῆσαι ἄλλους τινὰς
παρακαλέσαι ἢ τούτους, οὕσπερ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων 76
κοινωνοὺς ἀνθ' αὑτοῦ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἔμελλε κατα-
λιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσχυνθῆναι οὐδενὶ προσήκει ἐπὶ
τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλείστους μάρτυρας παρίστα-
σθαι, νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ βούλοιτο δοῦναι
τὰ ἑαυτοῦ.

14 Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου ὃν οὗτοι
λέγουσι περὶ τῶν διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μιτυλήνην ἐξ-
έπλει στρατευόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν ταῦτα διαθέσθαι·
φαίνεται δὲ ὁ Ἀστύφιλος τῷ τούτων λόγῳ τὰ μέλλοντα
ἔσεσθαι προειδώς. πρῶτον μὲν γὰρ ἐστρατεύσατο εἰς Κό-
ρινθον, ἔπειτα εἰς Θετταλίαν, ἔτι δὲ τὸν Θηβαϊκὸν πόλε-
μον ἅπαντα, καὶ ἄλλοσε ὅποι περ αἰσθάνοιτο στράτευμα
συλλεγόμενον, ἁπανταχοῖ ἀπεδήμει λοχαγῶν· καὶ οὐδ'
ἐν μιᾷ τούτων τῶν ἐξόδων διαθήκας κατέλιπεν. ἡ δὲ εἰς
τὴν Μιτυλήνην στρατεία τελευταία αὐτῷ ἐγένετο, ἐν ᾗ
15 καὶ ἀπέθανε. τῷ οὖν ἂν ὑμῶν φανείη πιστόν, πρότε-
ρον ἄλλας στρατείας τοῦ Ἀστυφίλου στρατευομένου καὶ
εὖ εἰδότος ὅτι ἐν ἁπάσαις μέλλοι κινδυνεύειν, οὕτως
ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι, ὥστ' ἐν μὲν τῷ
πρόσθεν χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐτὸν τῶν αὑτοῦ διαθέ-

v. 1. τούτῳ δ' ἂν — ἦν] τοῦτο δ' αὖ — ταῦτα ἦν Z. 13, 4. κοινωνοὺς ἀνθ' αὑτοῦ AB: ἀνθ' αὑτοῦ κοινωνοὺς ς. 14, 5. γὰρ om ς. 7. ὅποι Reiskius: libri ὅπου. περ αἰσθάνοιτο AB, προαισθάνοιτο Z: αἰσθάνοιτο ς. 8. ἁπανταχοῖ Reiskius: libri ἁπανταχῇ, Stephaniana ἁπανταχοῦ. 9. τῶν ἐξόδων A, ἐξόδων B, ἔξοδον Z: ἐξόδῳ ς. 15, 1. πότερον AZ. 3. ἁπάσαις AB: πάσαις ς. μέλλει ς.

σθαι, ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον ἔμελλε στρατεύεσθαι, ἐθελοντήν τε ἐκπλεῖν, τὸν καὶ μάλιστα ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι, πῶς τοῦτον πιστὸν ἤδη τὰς διαθήκας τότε καταλιπεῖν καὶ ἐκπλεύσαντα τελευτῆσαι;

16 Χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι μείζω τεκμήρια παρέξομαι ὡς οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν οὗτοι. ἐπιδείξω γὰρ ὑμῖν ἔχθιστον ἁπάντων ὄντα Ἀστύφιλον Κλέωνι, καὶ οὕτω σφόδρα καὶ δικαίως μισοῦντα τοῦτον, ὥστε πολὺ δὴ θᾶττον διαθέμενον μηδένα ποτὲ τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι, μᾶλλον ἢ τὸν τούτου υἱὸν
17 ποιησάμενον. Εὐθυκράτει γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ πατρὶ τῷ Ἀστυφίλου αἴτιος γενέσθαι λέγεται τοῦ θανάτου Θούδιππος ὁ Κλέωνος τούτου πατήρ, αἰκισάμενος ἐκεῖνον διαφορᾶς τινὸς αὐτοῖς γενομένης ἐν τῇ νεμήσει τοῦ χωρίου, καὶ οὕτως αὐτὸν διατεθῆναι, ὥστε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτὸν ἀσθενήσαντα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθα-
18 νεῖν. ὡς δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, ἴσως μὲν καὶ Ἀραφηνίων καὶ πολλοὶ τῶν τότε συγγεωργούντων μαρτυρήσαιεν ἄν μοι, διαῤῥήδην δὲ περὶ τηλικούτου πράγματος οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως ὑμῖν παρασχοίμην. καὶ γὰρ αὐτὸν τυπτόμενον ἰδὼν Ἱεροκλῆς, ὁ τὸ γραμματεῖον φάσκων παρ' ἑαυτῷ τεθῆναι, οἶδ' ὅτι οὐκ ἂν ἐθελῆσαι μαρτυρῆσαι ἐναντία ταῖς διαθήκαις αἷς αὐτὸς ἀποφαίνει. Ὅμως μέντοι καὶ κάλει Ἱεροκλέα, ἵνα ἐναντία τούτων μαρτυρήσῃ ἢ ἐξομόσηται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

19 Ἀκριβῶς μὲν ᾔδειν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστιν, ἃ μὲν οἶδεν, ἐξόμνυσθαι, τῶν δὲ μὴ γενομένων πίστιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι ἦ μὴν εἰδέναι γενόμενα· ὡς δέ, ὅτε ἀπέ-

v. 1. ἐθελοντήν AB, ἀθελοντήν Z: ἐθελοντής ς. 2. τὸν] τῷ ABZ. 3. τουτο πισὸν ἤδει ABZ. 16, 3. ὄντα] εἶναι ς. 6. οἰκείων] φίλων Z. 17, 1. ποιησάμενον Reiskius, ποιησόμενον AB, πολεμησόμενον Z. εὐθυκράτη γοῦν ὦ Z. 3. αἰτησάμενος ἐκείνην Z. 4. τινὸς om Z. νεμήσει A: νεμέσει ς. 18, 1. Ἀραφηνίων Palmerius: libri ῥαφηνίων. 2. ξυγγεωργούντων Z. 6. ἐθελῆσαι Z, ἐθελήσῃ AB: ἐθελήσει ς. 8. καὶ om ς. ἐναντία] quidni ἐναντίον?

θνήσκεν ὁ Εὐθυκράτης ὁ πατὴρ Ἀστυφίλου, ἐπέσκηψε τοῖς οἰκείοις μηδένα ποτὲ ἐάσειν ἐλθεῖν τῶν Θουδίππου ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ, τούτων ὑμῖν τὸν ἔχοντα τὴν τηθίδα τοῦ Ἀστυφίλου μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

20 Ἀκούων τοίνυν ταῦτα ὁ Ἀστύφιλος καὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων προσηκόντων εὐθέως ἐκ παίδων, ἐπειδὴ τάχιστα ἤρχετο φρονεῖν, οὐδὲ πώποτε διελέχθη Κλέωνι, ἀλλὰ πρότερον ἐτελεύτησεν, οὐχ ἡγούμενος ὅσιον εἶναι, τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θουδίππου περὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα, τῷ ἐκείνου υἱεῖ διαλέγεσθαι. ὡς οὖν τὸν ἅπαντα χρόνον διάφορος ἦν Κλέωνι, τούτων ὑμῖν τοὺς συνειδότας μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Εἰς τὰς θυσίας τοίνυν, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἑστιῶνται, πρῶτον μὲν δημότην ὄντα, ἔπειτα ἀνεψιόν, ἔτι δὲ τὸν υἱὸν τὸν τούτου μέλλοντα ποιεῖσθαι, εἰκὸς δήπου ἦν, ὁπότε περ ἐπιδημοίη, μηδὲ μεθ' ἑνὸς ἄλλου ἰέναι τὸν Ἀστύφιλον ἢ μετὰ Κλέωνος. ὡς τοίνυν οὐδέποτ' ἦλθε μετ' αὐτοῦ, ὑμῖν τῶν δημοτῶν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. 77

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

22 Οὕτως τοίνυν διακείμενος τῷ τετελευτηκότι Κλέων ἀξιοῖ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ τὰ ἐκείνου ἔχειν. καὶ τί δεῖ τοῦτον λέγειν; ἀλλ' Ἱεροκλῆς, θεῖος ὢν καὶ ἐμοί, οὕτως ἐστὶ τολμηρὸς ὥστε οὐ γενομένας διαθήκας ἥκει φέρων, καί φησι παρ' ἑαυτῷ Ἀστύφιλον ταύτας καταλιπεῖν.
23 καίτοι, Ἱερόκλεις, πολλὰ κἀγαθὰ παθὼν ὑπὸ Θεοφράστου τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνί, καὶ ὑπὸ Ἀστυφίλου, οὐδετέρῳ αὐτοῖν τὴν ἀξίαν χάριν ἀποδίδως· ἐμὲ μὲν γὰρ υἱὸν ὄντα Θεοφράστου, σαυτῷ

v. 4. μάρτυρα Stephanus: libri μαρτυρίαν. 20, 1. τούτου] τούτων ς. 2. εὐθέως om Zς. 3. διελέχθη Reiskius: διειλέχθη B, διηλέχθη A, διηλέγχθη Z. 5. ἔχοντος om Z. 21, 1. θυσίας] οὐσίας A. 4. ἐπιδημοίη Reiskius: libri ἀποδημοίη. ἰέναι] εἶναι BZ. 22, 4. γινομένας Z. 5. ἑαυτὸν Z. 23, 4. σαυτῷ] αὐτῷ vel αὐτοῦ A.

δὲ ἀδελφιδοῦν, ἀποστερεῖς ἅ μοι οἱ νόμοι ἔδοσαν, Ἀστυ-
φίλου δὲ τεθνεῶτος καταψεύδῃ, καὶ τὸ κατὰ σαυτὸν μέ-
ρος τοὺς ἐχθίστους καθίστῃς τῶν ἐκείνου κληρονόμους.
24 καὶ πρὶν μὲν ληχθῆναι τοῦ κλήρου, ὦ ἄνδρες, εὖ εἰδὼς
ὁ Ἱεροκλῆς ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ γίνοιτο τὰ Ἀστυφίλου ἢ
ἐμοί, ἐν μέρει ἑκάστῳ τῶν ἐκείνου ἐπιτηδείων προσῄει
πωλῶν τὸ πρᾶγμα καὶ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας πείθων
ἀμφισβητεῖν, λέγων ὅτι θεῖος εἴη Ἀστυφίλῳ καὶ ἀπο-
φαίνοι διαθήκας ἐκεῖνον καταλελοιπότα, εἴ τις αὐτῷ κοι-
νώσαιτο· ἐπειδὴ δὲ πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο καὶ
τῶν τοῦ ἀδελφοῦ ἐμερίσατο, νυνὶ ὡς ἀληθῆ λέγων ἀξιώσει
πιστεύεσθαι, δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις
25 αὐτῷ ὅρκον διδοίη. καὶ ἐμοὶ μὲν συγγενὴς ὢν οὐδὲ τὰ
γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν, ᾧ δ' οὐδὲν προσήκει, τούτῳ
τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει καὶ τῶν οὐ πραχθέντων γραμ-
ματεῖον ἥκει φέρων· πολὺ γὰρ προὐργιαίτερον ἡγεῖται
εἶναι τὸ χρηματίζεσθαι ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν. ὡς δὲ
ἐπηγγέλλετο περιιὼν διαθήκας ἀποφαίνειν, εἴ τις αὐτῷ
κοινώσαιτο, αὐτοῦ ὑμῖν ᾧ προσῆλθε μαρτυρίαν παρέχομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

26 Τί οὖν χρὴ ὦ ἄνδρες ὄνομα θέσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρί,
ὅστις ἐθέλει οὕτω ῥᾳδίως διὰ τὸ ἑαυτοῦ κέρδος τῶν τε-
θνεώτων τινὸς καταψεύδεσθαι; Ὡς δὲ οὐδὲ Κλέωνι προῖκα
τὰς διαθήκας ἀποφαίνει, ἀλλὰ μισθὸν εἴληφεν, αὕτη ὑμῖν
ἡ μαρτυρία οὐ μικρὸν τεκμήριον ἔσται. τοιαῦτα μέντοι
κοινῇ ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζουσιν· ἡγεῖται γὰρ αὐτῶν ἑκάτερος
εὕρημα ἔχειν ὅ τι ἂν τῶν Ἀστυφίλου λάβῃ.
27 Ὡς μὲν οὖν οὐκ εἰσὶν ἀληθεῖς αἱ διαθῆκαι, ἀλλὰ
Κλέων καὶ Ἱεροκλῆς βούλονται ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, καθ'
ὅσον ἐδυνάμην ἀπέδειξα· ὡς δ' εἰ καὶ μηδὲν προσήκων

24, 2. post ἄλλῳ in A lacuna est trium litterarum. 5. θεῖος] φίλος Z. ἀποφαίνοι] immo ἀποφανοῖ. 25, 2. ᾧ] ὡς Z. 6. ἐπηγγείλετο Z. περιιὼν A, περιῶν B: περὶ ὧν ς. ἀποφαίνειν AB, ἀποφαίνει Z: ἀποφαίνοι ς. 7. ᾧ] ὡς AB. μαρτυρίας AZ. 8. μαρτυρίαι A. 27, 1. οὖν om ς. ἀληθῶς Z. 3. προσῆκον ABZ.

ἔτυχον Ἀστυφίλῳ, δικαιότερός εἰμι ἔχειν τὰ ἐκείνου ἢ οὗτοι, διδάξω ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἐλάμβανε Θεόφραστος ὁ ἐμὸς πατὴρ τὴν ἐμὴν μητέρα καὶ Ἀστυφίλου παρὰ Ἱεροκλέους, ἦλθε καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἔχουσα μικρὸν ὄντα, καὶ διητᾶτο παρ' ἡμῖν τὸν ἅπαντα χρόνον ὁ Ἀστύφιλος, καὶ
28 ἐπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγενόμην καὶ ὥραν εἶχον παιδεύεσθαι, μετ' ἐκείνου συνεπαιδευόμην. Λάβε δέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τῶν διδασκάλων ὅποι ἐφοιτῶμεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τὸ τοίνυν χωρίον τὸ ἐκείνου πατρῷον, ὦ ἄνδρες, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἐφύτευε καὶ ἐγεώργει καὶ ἐποίει διπλασίου ἄξιον. Ἀνάβητέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 Ἐπεὶ τοίνυν ἐδοκιμάσθη ὁ ἀδελφός, ἀπέλαβε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὥστε ἐκεῖνον μηδὲ πώποτε μηδὲν ἐγκαλέσαι τῷ ἐμῷ πατρί. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐκείνου ὁμοπατρίαν ἐνεγύησεν ὁ ἐμὸς πατὴρ ὅτῳ ἐδόκει αὐτῷ, καὶ τἆλλα διῴκει, καὶ ταῦτα τῷ Ἀστυφίλῳ ἐξήρκει· ἱκανὴν γὰρ ἡγήσατο βάσανον εἰληφέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας, ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος παρ' αὐτῷ. μαρτυροῦσι δὲ ἡμῖν καὶ περὶ τῆς ἐγγύης οἱ εἰδότες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 Εἰς τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὸν Ἀστύφιλον παῖδα ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ ὥσπερ καὶ ἐμὲ πανταχῇ· καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοὺς Ἡρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν, ἵνα μετέχοι τῆς κοινωνίας. αὐτοὶ δ' ὑμῖν οἱ θιασῶται μαρτυρήσουσιν.

v. 1. ἀντιφιλῳ Z. 28, 2. συνεπαιδευόμην μετ' ἐκείνου Z. 4. τὴν τῶν Reiskius. 5. ΜΑΡΤΥΡΙΑ add A. 6. πάτρειον Z. 29, 1. ἐπειδὴ Z. πάντα] ταῦτα Z. 4. ἐνεγύησεν B et corr A. 30, 3. τοὺς ἡρακλέους A: τοῦ Ἡρακλέους ς. ἐκεῖνον] ἐκεῖνον αὐτὸν ABZ. 4. δ' om ς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες ὡς διεκείμην πρὸς τὸν ἀδελφόν, 78
σκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνετράφην ἐκείνῳ ἐκ παι-
δίου, ἔπειτα οὐδέποτε διάφορος ἐγενόμην, ἀλλ' ἠσπάζετό
με, ὡς ἴσασιν οἱ οἰκεῖοι πάντες οἱ ἡμέτεροι καὶ οἱ φί-
λοι· οὓς βούλομαι ὑμῖν μάρτυρας ἀναβιβάσαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

31 Δοκεῖ ἂν οὖν ὑμῖν Ἀστύφιλος, ὦ ἄνδρες, οὕτω μὲν
μισῶν Κλέωνα, τοσαῦτα δ' ἀγαθὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ
ἐμοῦ πεπονθώς, αὐτὸς τῶν ἐχθρῶν ἄν τινος υἱὸν ποιή-
σασθαι ἢ τὰ ἑαυτοῦ δοῦναι, τοὺς εὐεργέτας καὶ τοὺς συγ-
γενεῖς ἀποστερήσας; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν οἴομαι, εἰ καὶ δε-
κάκις ὁ Ἱεροκλῆς διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικνύει, ἀλλὰ
καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸν εἶναι καὶ διὰ τὴν ἄλλην οἰκειότητα
32 πολὺ μᾶλλον προσήκειν ἐμοὶ ἢ τῷ Κλέωνος υἱεῖ, ἐπεὶ
τούτοις γε οὐδὲ προσποιήσασθαι καλὸν ἦν τῷ Ἀστυ-
φίλῳ, οἵτινες οὕτω διέκειντο πρὸς αὐτόν, τὰ δὲ ὀστᾶ
οὐκ ἔθαψαν, ἀλλὰ πρότερον ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθον πρὶν
ἐκείνῳ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. ἔπειτα νῦν ἀξιώσουσι κλη-
ρονομεῖν τῶν Ἀστυφίλου οὐ μόνον τὰς διαθήκας λέγον-
τες, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος παρατιθέντες, ὅτι ἀνεψιὸς ἦν
33 Κλέων πρὸς πατρός. ὑμᾶς δέ, ὦ ἄνδρες, οὐκ εἰκός ἐστι
τῷ τούτου γένει προσέχειν τὸν νοῦν· οὐδεὶς γὰρ πώποτε
ἐκποίητος γενόμενος ἐκληρονόμησε τοῦ οἴκου ὅθεν ἐξεποι-
ήθη, ἐὰν μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. οὗτοι μέντοι
ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι οὐκ ἐποιήσατο Ἀστύφιλος τὸν Κλέ-
ωνος υἱόν, πολλάκις ἐληλυθότι αὐτῷ οὐδὲ πώποτε κε-
κρεανομήκασι. Λάβε μοι καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

34 Ἑκατέρῳ οὖν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἀντωμόσαμεν σκεψάμενοι,
ψηφίσασθε. Κλέων μὲν γάρ φησι τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ

v. 1. ΜΑΡΤΥΡΕΣ] μαρτυρία A. 7. titulum add A. 31, 1. δο-
κῆ A. 6. ἀποδεικνύῃ ς. 32, 1. ἐπεὶ Reiskius: libri ἐπί. 2. τῷ
Ἀστυφίλῳ] malim τῶν Ἀστυφίλου. 3. δὲ] μὲν Z. 33, 1. πρὸς
πατρὸς A: πρὸς τοῦ πατρός ς. 4. τὸν om Z. 6. κεκληρονομή-
κασι Z. 7. μοι] δέ μοι Z, om A. 34, 2. Κλέων] μέλλων Z.

Ἀστυφίλῳ εἰσποιηθῆναι, καὶ ταῦτ᾽ ἐκεῖνον διαθέσθαι· ἐγὼ δ᾽ οὔ φημι, ἀλλ᾽ ἐμὰ εἶναι πάντα τὰ Ἀστυφίλου, ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου, ὡς καὶ αὐτοὶ τοῦτο ἴσασι. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, εἰσποιήσησθε υἱὸν Ἀστυφίλῳ ὃν οὐδ᾽ αὐτὸς ζῶν ἐκεῖνος ἐποιήσατο, ἀλλὰ τοὺς νόμους οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε βεβαιώσατέ μοι· κατὰ τούτους γὰρ ἀμφισβητῶ, ὁσιωτάτην δέησιν δεόμενος, ὦ ἄνδρες, τῆς τοῦ ἀδελφοῦ οὐ-
35σίας κληρονόμον με καταστῆσαι. ἀπέδειξα ὑμῖν ὡς οὐδενὶ ἐκεῖνος δέδωκε τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μάρτυρας ἁπάντων ὧν εἶπον παρεσχόμην. βοηθήσατε οὖν μοι, καὶ εἰ λέγειν ἐμοῦ δύναται Κλέων μᾶλλον, τοῦτο αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυσάτω, ἀλλ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς ἁπάντων καταστήσατε· διὰ τοῦτο γὰρ συλλέγεσθε, ἵνα τοῖς μὲν ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ, οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι τολμῶσι περὶ τῶν δικαίων ἀμφισβητεῖν, εὖ
36εἰδότες ὅτι ὑμεῖς οὐδενὶ ἄλλῳ τὸν νοῦν προσέχετε. ἅπαντες οὖν, ὦ ἄνδρες, μετ᾽ ἐμοῦ γένεσθε, ὡς ἐάν τι ἄλλο ψηφίσησθε Κλέωνι πειθόμενοι, σκέψασθε ὁπόσων αἴτιοι γενήσεσθε. πρῶτον μὲν τοὺς ἐχθίστους Ἀστυφίλου ἐπί τε τὰ μνήματα ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἐκείνου ποιήσετε· ἔπειτα τὰς Εὐθυκράτους ἐπισκήψεις, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀστυφίλου, ἀκύρους ποιήσετε, ἃς αὐτὸς πρότερον ἀπέθανεν ἢ παραβῆναι· ἔπειτα τετελευτηκότα Ἀστύφιλον
37παρανοίας αἱρήσετε· εἰ γὰρ τούτου ἐποιήσατο υἱὸν ὃς τῷ πατρὶ πολεμιώτατος ἦν, πῶς οὐ δόξει τοῖς ἀκούσασι παρανοεῖν ἢ ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι; ἔτι δ᾽ ἐμέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκτραφέντα ἐν τῷ αὐτῷ καὶ συμπαιδευθέντα Ἀστυφίλῳ καὶ ἀδελφὸν ὄντα, περιόψεσθε ὑπὸ Κλέωνος ἀποστερηθέντα τῶν ἐκείνου. ἀντιβολῶ ὑμᾶς καὶ ἱκετεύω ἐκ παντὸς τρόπου ψηφίσασθαί μοι· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα Ἀστυφίλῳ τε χαρίσαισθε κἀμὲ οὐκ ἂν ἀδικήσαιτε.

v. 6. κατὰ τούτους A, κατὰ τοὺς B: κατ᾽ αὐτοὺς ς. 35, 1. με add AB. ἐπέδειξα Z. 36, 1. ὑμεῖς om Zς. 2. ἐάν] ἄν ς. 5. τε] γε Z. 6. ἐπικράτους Z. 7. ἀπέθανεν ἢ] libri ἢ ἀπέθανε. 37, 8. χαρίσαισθε BZ et corr A: χαρίσεσθε ς. ἀδικήσητε A, ἀδικήσεται B: ἀδικήσοιτε ς.

10.

ΠΡΟΣ ΞΕΝΑΙΝΕΤΟΝ 79

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίσταρχός τις τεσσάρων πατὴρ γενόμενος παίδων, Κυρωνίδου καὶ Δημοχάρους καὶ τῆς μητρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον καὶ ἄλλης κόρης, τοῦτον μὲν τὸν Κυρωνίδην ἔτι περιὼν εἰσεποίησεν εἰς τὸν Ξεναινέτου τοῦ κατὰ μητέρα πάππου κλῆρον, αὐτὸς δὲ κληρονόμους τοὺς λοιποὺς ἑαυτῷ κατέλειψε παῖδας. μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Δημοχάρης ἄπαις καὶ ἡ μία θυγάτηρ αὐτοῦ καὶ αὐτὴ ἄπαις, ὁ δὲ κλῆρος ὅλος ἔρχεται δικαίως εἰς τὴν μητέρα τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ἀριστάρχου Ἀριστομένης ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ καὶ κατὰ νόμον ἐπίτροπος τῶν τοῦ ἀδελφοῦ γινόμενος παίδων, ἐκδέδωκε Κυρωνίδῃ τῷ ἐκποιήτῳ υἱῷ Ἀριστάρχου τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ, ἐπαγγειλάμενος περιποιῆσαι αὐτῷ τὸν Ἀριστάρχου κλῆρον. ὃ δὴ καὶ πεποίηκε· γενομένου γὰρ υἱοῦ τῷ Κυρωνίδῃ πρῶτον μὲν ὄνομα τῷ παιδὶ τὸ τοῦ πάππου δεδώκασιν, Ἀρίσταρχον ὀνομάσαντες, εἶτα εἰσεποίησαν αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ πάππου οἶκον ὡς δὴ τοῦτο ἐκείνου προστάξαντος, καὶ παραδέδωκεν Ἀριστομένης αὐτῷ τὸν ὅλον τοῦ πάππου κλῆρον. ἔτι δὲ παῖς ὢν ἐκεῖνος τελευτῶν κληρονόμον κατὰ διαθήκας ἐνεστήσατο τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ξεναίνετον. τούτων οὕτω γενομένων, καὶ κρατοῦντος Ξεναινέτου τὴν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ οὐσίαν, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ, λέγων ἑαυτὸν μόνον εἶναι κληρονόμον δικαίως τῶν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ χρημάτων. ὁ μὲν γὰρ Κυρωνίδης (φησίν) ἐκποίητος ἐγένετο· ὁ δὲ πατὴρ υἱὸν ἔχων γνήσιον τὸν Δημοχάρην, οὐκ ἐδύνατο θετὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι παῖδα· ὁ δὲ Δημοχάρης ἀτελὴς ὢν οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο εἰσποιῆσαι τῷ πατρὶ θετὸν υἱόν· ἀλλ' οὐδ' ἡ ἄλλη θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ προτελευτήσασα. ὥστε οὐ κατὰ τὸν νόμον (φησί) τῆς εἰσποιήσεως γενομένης τοῦ μικροῦ Ἀριστάρχου, οὐκέτι συνίστατο ἡ διαθήκη αὐτοῦ, τοῦ νέου Ἀριστάρχου· ἃ γὰρ μὴ δικαίως ἐκτήσατο, πῶς ἄλλῳ παραπέμπειν ἐδύνατο; ἀναιρουμένης δὲ τῆς διαθήκης εἰκότως ὁ κλῆρος εἰς τὸν λέγοντα τὸν λόγον ἐφέρετο, υἱὸν ὄντα τῆς γνησίας θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ πραγματικὴ ἔγγραφος· ζητεῖ γὰρ εἰ δεῖ τὰς τοιαύτας συνεστάναι διαθήκας, καὶ τίς δικαιότερα λέγει.

Tit. τοῦ κλήρου τοῦ Ἀριστάρχου Zς. ΥΠΟΘ. 3. μὲν] μὴν pr A. 13. εἶτα A, om BZ: καὶ ς. 14. προστάξαντος A: πράξαντος ς. 15. τὸν ὅλον om ς. 16. τελευτῶν] καὶ τελευτῶν ABZ. 17. οὕτω om Zς. 18. Ἀριστάρχου] ἀρίστου Z. 23. εἰσποιῆσαι] ποιῆσαι Zς. 25. μικροῦ] παλαιοῦ ς. 31. τίς] τί pr A. δικαιότερος ς.

Ἐβουλόμην [μέν], ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ξεναίνετος οὑτοσὶ δύναται ψευδῆ λέγειν θαῤῥαλέως, οὕτω κἀγὼ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν εἰπεῖν δυνηθῆναι· οἶμαι γὰρ ἂν ὑμῖν εὐθέως δῆλον γενέσθαι εἴθ' ἡμεῖς ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκομεν, εἴθ' οὗτοι μὴ προσηκόντως πάλαι τὰ χρήματα ταῦτα εἰλήφασι. νῦν δὲ οὐκ ἐξ ἴσου διακείμεθα, ὦ ἄνδρες. οἱ μὲν γὰρ καὶ λέγειν δεινοὶ καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοί, ὥστε καὶ ὑπὲρ ἑτέρων πολλάκις ἐν ὑμῖν ἠγωνίσθαι· ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα, ὥστε πολλῆς δεῖ με συγγνώμης τυχεῖν παρ' ὑμῶν.

2 Ἠνάγκασμαι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δίκην παρ' αὐτῶν λαβεῖν, τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν πρὸς τῇ ἀνακρίσει Ἀριστάρχου εἶναι ἀδελφὴν προσγράψασθαι· οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὑμῖν ἥδε ἡ γνῶσις ἧττον περὶ αὐτῶν εὐκρινὴς γενήσεται, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων σκοποῦσιν εἰ τὰ ἑαυτοῦ δέδωκε τούτῳ Ἀρίσταρχος ἢ τὰ μηδὲν προσήκοντα. ἔστι δὲ δίκαιον τοῦτο, ὦ ἄνδρες· ὁ γὰρ νόμος κελεύει τὰ μὲν ἑαυτοῦ διαθέσθαι ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ, τῶν δὲ ἀλλοτρίων
3 οὐδένα κύριον πεποίηκε. τοῦτο οὖν ὑμᾶς πειράσομαι πρῶτον διδάσκειν, ἐάν μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι ἐθέλητε. εἴσεσθε γὰρ ὡς ὁ κλῆρος οὗτος οὐ τούτων ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρῷος, ἔπειτα καὶ ὡς Ἀρίσταρχος οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον αὐτὸν εἴληφεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀδικεῖ μετὰ τῶν οἰκείων τὴν ἐμὴν μητέρα. ὅθεν οὖν σαφέστατα μαθήσεσθε ὡς ἔχει ταῦτα, ἐντεῦθεν ὑμᾶς πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

4 Ἀρίσταρχος γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες, Συπαλλήτιος. οὗτος ἔλαβε Ξεναινέτου Ἀχαρνέως θυγατέρα, ἐξ ἧς γίνεται Κυρωνίδης καὶ Δημοχάρης καὶ ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ καὶ ἄλλη τούτων ἀδελφή. Κυρωνίδης μὲν οὖν ὁ τοῦδε πατὴρ καὶ

§ 1, 1. μὲν libris deest. ξεναίρετος Z. 2, 1. μὲν om Zς. — 5. γενήσεται] φανήσεται Zς. σκοποῦσιν AB, σκοπῶμεν Z: σκοποῦμεν ς. 4, 3. δημόχαρις A, qui sic et infra.

θατέρου τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον ἀδίκως ἔχοντος ἐξεποιήθη
εἰς ἕτερον οἶκον, ὥστε αὐτῷ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἔτι
προσῆκεν· Ἀριστάρχου δὲ τοῦ πατρὸς τούτων "τελευτή- 80
σαντος Δημοχάρης υἱὸς κληρονόμος τῶν ἐκείνου κατέστη.
τούτου δὲ παιδὸς ἀποθανόντος καὶ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς,
5 ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. καὶ
οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα ταυτὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο·
προσῆκον δ᾽ αὐτῇ μετὰ τῶν χρημάτων τῷ ἐγγύτατα γέ-
νους συνοικεῖν, πάσχει δεινότατα, ὦ ἄνδρες. Ἀριστομέ-
νης γὰρ ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου τοῦ Ἀριστάρχου, ὄντος αὐ-
τῷ υἱέος καὶ θυγατρός, ἀμελήσας ἢ αὐτὸς αὐτὴν ἔχειν
ἢ τῷ υἱεῖ μετὰ τοῦ κλήρου ἐπιδικάσασθαι, τούτων μὲν
οὐδὲν ἐποίησε, τὴν δὲ ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς τῆς ἐμῆς
μητρὸς χρήμασι Κυρωνίδῃ ἐξέδωκεν, ἐξ ἧς ὁ Ξεναίνετος οὗ-
6 τος καὶ Ἀρίσταρχος ὁ τελευτήσας ἐγένετο. τὸ μὲν οὖν ἀδί-
κημα, καὶ ὃν τρόπον τῶν χρημάτων ἀπεστερήθην, τοῦτ᾽
ἐστίν, ὦ ἄνδρες. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἐμὴν μητέρα ἐκδί-
δωσι τῷ ἐμῷ πατρί. Κυρωνίδου δὲ τελευτήσαντος τὸν
τοῦ Ξεναινέτου ἀδελφὸν εἰσάγουσιν Ἀριστάρχῳ υἱόν, οὐδὲ
καθ᾽ ἕνα νόμον, ὦ ἄνδρες, ὡς ἐγὼ ἐκ πολλῶν τεκμηρίων
ὑμῖν ἐπιδείξω.

7 Πρῶτον μὲν οὖν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι ὡς Κυ-
ρωνίδης ἐκποίητος εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον ἐγένετο καὶ
ἐν ἐκείνῳ ἐτελεύτησεν, ἔπειθ᾽ ὡς Ἀρίσταρχος, οὗ ἦν οὗ-
τος ὁ κλῆρος, πρότερος τοῦ υἱέος Δημοχάρους ἐτελεύτησε,
Δημοχάρης δὲ παῖς ὢν ἀπέθανε καὶ ἡ ἑτέρα ἀδελφή,
ὥστε τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ ἐμῇ μητρί γενέσθαι. Καί μοι
κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἦν ὦ ἄνδρες ὁ κλῆρος, περὶ οὗ
νῦν ὁ λόγος ἐστί, Κυρωνίδου μὲν ἐκποιήτου γενομένου εἰς

v. 4. κείνου A. 5, 1. ἐπὶ] libri ἐν. 2. ταυτὶ A, ταυτῇ vel ταυτοῦ B: om ς. 6. ἀμελήσας ABZ: ἐμέλησας ς; unde ἐθελήσας faciebat Stephanus, μελλήσας Reiskius. 8. τῆς om Zς. 7, 1. παρέξομαι] ἐπορέξομαι B.

τὸν Ξεναινέτου οἶκον, τοῦ δὲ πατρὸς Ἀριστάρχου τῷ υἱεῖ Δημοχάρει καταλιπόντος, ἐκείνου δὲ τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ ταύτῃ, μητρὶ δὲ ἐμῇ. δεῖ δέ, ἐπειδὴ λίαν ἀναισχυντοῦσιν ὦ ἄνδρες καὶ τὰ χρήματα παρὰ τὸ δίκαιον ἔχειν ἀξιοῦσι, μαθεῖν ὑμᾶς ὡς οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον Ἀρίσταρχος εἰς τοὺς φράτορας τοὺς ἐκείνου εἰσῆκται· ἐὰν γὰρ τοῦτο μάθητε, σαφῶς εἴσεσθε ὅτι τῷ μὴ δικαίως ἔχοντι οὐδὲ διατίθεσθαι

9 περὶ αὐτῶν προσῆκεν. Οἶμαι τοίνυν πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες, ὅτι κατὰ διαθήκας αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν εἰσποιήτων γίνονται, διδόντων τε αὐτῶν καὶ υἱεῖς ποιουμένων, ἄλλως δὲ οὐκ ἔξεστιν. εἴτε οὖν Ἀρίσταρχον φήσει τις αὐτὸν διαθέσθαι, οὐκ ἀληθῆ λέξει· γνησίου γὰρ ὄντος αὐτῷ Δημοχάρους υἱέος οὔτ' ἂν ἐβούλετο ταῦτα διαπρᾶξαι, οὔτε ἐξῆν δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρῳ· εἴτε Ἀριστάρχου τελευτήσαντος Δημοχάρην αὐτὸν ποιήσασθαι, καὶ

10 ταῦτα ψεύσονται. παιδὸς γὰρ οὐκ ἔξεστι διαθήκην γενέσθαι· ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην κωλύει παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν μηδὲ γυναικὶ πέρα μεδίμνου κριθῶν. μεμαρτύρηται δὲ Ἀρίσταρχον μὲν πρότερον Δημοχάρους τοῦ υἱέος τελευτῆσαι, ἐκεῖνον δὲ ὕστερον τοῦ πατρός· ὥστε κατά γε διαθήκην ἐκείνων, οὐδ' εἰ διέθεντο προσῆκεν αὐτῷ τούτων τῶν χρημάτων κληρονομῆσαι. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους, καθ' οὓς οὐδετέρῳ αὐτῶν ἐξῆν διαθήκας ποιήσασθαι.

ΝΟΜΟΙ.

11 Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ Κυρωνίδην οἷόν τε ἦν υἱὸν Ἀριστάρχῳ εἰσποιῆσαι, ἀλλ' αὐτῷ μὲν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον ἐξῆν, υἱὸν ἐγκαταλιπόντα ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ, ἐξ αὐτοῦ δέ τινα ἀγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος· ἢ ἐὰν φῶσι, ψεύσονται. ὥστε οὐδ' ἂν φάσκωσιν ὑπ' ἐκείνου

v. 3. ἐμῇ] ἐμοὶ AB. 9, 3. ποιουμένων AB: ποιούντων ς. 5. αὐτὸν A, αὐτῶν B: om ς. 6. διαπρᾶξαι] immo πρᾶξαι.
10, 3. μεδίμνων ς. 6. οὐδ' εἰ] ἦν οὐ ς. προσῆκεν AB, προσήκειν Z: οὐ προσῆκεν ς. 7. αὐτῷ] αὐτὸν Z. 8. δὴ A: δὲ ς.
11, 3. ἐξῆν υἱὸν] haec vulgo ponunt post οἴκῳ. 4. ἐξ om ς. 5. ψεύσονται — φάσκωσι] haec cum vulgo post δὲ ponerent, ego cum ABZ post φῶσι posui.

ποιηθῆναι, νόμον ἕξουσι δεῖξαι καθ' ὃν ἐξῆν αὐτῷ ταῦτα πρᾶξαι, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν ἔτι φανερώτερον ὑμῖν γενήσεται τοῦτο, ὅτι παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχουσι τὰ
12 τῆς μητρὸς χρήματα. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ Ἀριστομένει γε οὐδὲ Ἀπολλοδώρῳ, οἷς προσήκει τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐπιδικάσασθαι, οὐδὲ τούτοις ἐξῆν. θαυμαστὸν γὰρ ἂν ἦν, εἰ τὴν ἐμὴν μητέρα ἔχοντι Ἀπολλοδώρῳ ἢ Ἀριστομένει οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν τῶν ἐκείνης κυρίῳ γενέσθαι, κατὰ τὸν νόμον ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τοὺς παῖδας ἐπὶ δίετες ἡβήσαντας "κρατεῖν τῶν 81
χρημάτων· ἀλλ' ἑτέρῳ αὐτὴν ἐκδόντι ἐξέσται εἰς τὰ ταύτης
13 χρήματα υἱὸν εἰσποιῆσαι. δεινὰ μέντ' ἂν γίνοιτο. καὶ τῷ μὲν πατρὶ αὐτῆς, εἰ παῖδες ἄῤῥενες μὴ ἐγένοντο, οὐκ ἂν ἐξῆν ἄνευ ταύτης διαθέσθαι· κελεύει γὰρ ὁ νόμος σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, ἐάν τῳ βούλοιτο, τὰ ἑαυτοῦ· τῷ δὲ μήτε λαβεῖν αὐτὴν ἀξιώσαντι μήτε πατρὶ ὄντι, ἀλλ' ἀνεψιῷ, παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσαγαγόντι ἔσται κυρίως ταῦτα πεπραγμένα; καὶ τίς ὑμῶν ταῦτα πεισθή-
14 σεται; ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες, σαφῶς ἐπίσταμαι ὅτι οὔτε Ξεναίνετος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώπων ἕξει ἀποδεῖξαι ὡς οὐ τῆς ἐμῆς μητρὸς οὗτος κλῆρός ἐστι, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῇ τοῦ Δημοχάρους καταλιπόντος· ἐὰν δ' ἄρα τολμῶσι περὶ αὐτῶν λέγειν, νόμον κελεύετε δεῖξαι, καθ' ὃν γεγένηται ἡ εἰσποίησις Ἀριστάρχῳ, καὶ τίς ὁ εἰσποιήσας· τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' οἶδ' ὅτι οὐχ ἕξουσιν ἐπιδεῖξαι.

15 Περὶ μὲν οὖν τοῦ τὸν κλῆρον εἶναι τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀδίκως αὐτὴν ὑπὸ τούτων ἀπεστερῆσθαι, ἔκ τε τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἱκανῶς ἡγοῦμαι ἀποδεδεῖχθαι. οὕτω δὲ καὶ τούτοις φανερόν ἐστιν ὅτι οὐ προσηκόντως ἔχουσι ταῦτα τὰ χρήματα, ὥστε οὐκ ἐπὶ τῷ δικαίως Ἀρίσταρχον εἰσαχθῆναι

12, 4. ἂν om Z. 5. κυρίων Z. 13, 1. γένοιτο Z. 14, 3. οὗτος κλῆρος AB, κλῆρος Z: ὁ κλῆρος ς. 15, 2. ἀπεστερῆσθαι AB: ἀποστερεῖσθαι ς.

εἰς τοὺς φράτορας τὸν λόγον ποιοῦνται μόνον ἀλλὰ καὶ
δίκην φασὶν ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων τὸν πατέρα τὸν
ἑαυτῶν ἐκτετικέναι, ἵνα, ἂν μὴ κατ' ἐκεῖνο δικαίως δο-
κῶσιν ἔχειν, κατά γε ταῦτα εἰκότως προσήκων αὐτοῖς φαί-
16 νηται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγουσι, μεγάλοις
ὑμᾶς τεκμηρίοις διδάξω. εἰ γὰρ ἦν, ὡς οὗτοι λέγουσιν,
ὑπόχρεως οὗτος ὁ κλῆρος, οὔτ' ἂν χρήματα οὗτοι ὑπὲρ αὐ-
τῶν ἐξέτινον (οὐ γὰρ προσῆκον αὐτοῖς, ἀλλ' οἷς ἐγένετο ἡ
ἐμὴ μήτηρ ἐπίδικος, τούτοις ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ αὐτῶν
βουλεύσασθαι), οὔτε ἂν εἰσεποίουν εἰς τοῦτον τὸν κλῆρον
υἱὸν Ἀριστάρχῳ, μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν μηδέν,
17 ζημιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. ἢ ἕτεροι μέν, ὅταν περὶ χρη-
μάτων δυστυχῶσι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν παῖδας εἰς ἑτέ-
ρους οἴκους εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς
ἀτιμίας· οὗτοι δὲ ἄρα εἰς ὑπόχρεων οὐσίαν καὶ οἴκοθεν
εἰσεποίουν σφᾶς αὐτούς, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα προσαπο-
λέσειαν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ὁ μὲν κλῆρος ἐλεύθερος ἦν
καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο, οὗτοι δὲ φιλοχρηματοῦντες
καὶ ἐκείνην ἀποστεροῦντες ταῦτα πάντα ἐμηχανήσαντο.
18 Ἴσως οὖν τις, ὦ ἄνδρες, τὸν χρόνον ὑμῶν θαυμάσειε,
πῶς ποτε πολὺν οὕτως εἰάσαμεν καὶ ἀποστερούμενοι οὐκ
ᾖμεν ἐπ' αὐτά, ἀλλὰ νυνὶ περὶ αὐτῶν τοὺς λόγους ποιού-
μεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν οὐ δίκαιον εἶναι διὰ τοῦτο ἔλατ-
τον ἔχειν, εἴ τις μὴ ἐδυνήθη ἢ κατημέλησεν (οὐ γὰρ τοῦτό
ἐστι σκεπτέον, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἰ δίκαιον ἢ μή)· ὅμως
μέντοι καὶ περὶ τούτων αἴτιον εἰπεῖν ἔχομεν, ὦ ἄνδρες.
19 ὁ γὰρ πατὴρ οὑμὸς ἐπὶ προικὶ ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν
μητέρα συνῴκει, τὸν δὲ κλῆρον τούτων καρπουμένων οὐκ
εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο· ὅτε γὰρ περὶ αὐτοῦ λόγους ἐποιή-
σατο τῆς μητρὸς κελευούσης, οὗτοι ταῦτα αὐτῷ ἠπείλη-
σαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐτὴν ἕξειν, εἰ μὴ βούλοιτο
αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. ὁ δὲ πατήρ, ὥστε τῆς μητρὸς μὴ

v. 3. ἑαυτοῦ Z. ἐκεῖνο Reiskius: libri ἐκεῖνον. 16, 6. εἰσεποίουν] εἰσποιεῖν ABZ. 17, 1. μὲν ὅταν A: ὅταν μὲν ς. 19, 2. τῶν δὲ ς.

στερηθῆναι, καὶ δὶς τοσαῦτα χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς
20καρποῦσθαι. καὶ τοῦ μὲν τὸν πατέρα μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ
τούτων τοῦτό ἐστι τὸ αἴτιον· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθια-
κὸς πόλεμος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἐγὼ κἀκεῖνος στρατεύεσθαι
ἠναγκαζόμεθα, ὥστε οὐδετέρῳ ἂν ἡμῶν δίκην ἐξεγένετο
λαβεῖν. εἰρήνης τ' αὖ γενομένης ἐμοί τι ἀτύχημα πρὸς
τὸ δημόσιον συνέβη, ὥστε μὴ ῥᾴδιον εἶναι πρὸς τούτους
διαφέρεσθαι. ὥστε οὐ μικρὰς ἔχομεν αἰτίας περὶ τοῦ
21πράγματος. ἀλλὰ νυνὶ δίκαιον εἰπεῖν ἐστίν, ὦ ἄνδρες,
τίνος δόντος ἔχει τὸν κλῆρον, κατὰ ποίους νόμους εἰς τοὺς
φράτορας εἰσῆκται, καὶ πῶς οὐκ ἐπίκληρος ἦν ἐπὶ τού- 82
τοις τοῖς χρήμασιν ἡ ἐμὴ μήτηρ. ταῦτα γάρ ἐστι περὶ
ὧν ὑμᾶς δεῖ τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν, οὐκ εἰ χρόνῳ τι ὕστερον
ἡμεῖς τῶν ἡμετέρων εἰσπραττόμεθα. μὴ δυνηθέντων δὲ
ἐπιδεῖξαι, δικαίως ἂν ἐμὸν αὐτὸν εἶναι ψηφίσαισθε.
22 Τοῦτο μὲν οἶδ' ὅτι ποιεῖν οὐχ οἷοί τ' ἔσονται· χαλε-
πὸν γὰρ πρὸς νόμους καὶ δίκαιον πρᾶγμα ἀντιλέγειν
ἐστί· περὶ δὲ τοῦ τεθνεῶτος λέξουσιν, ἐλεοῦντες ὡς ἀνὴρ
ὢν ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τέθνηκε, καὶ ὅτι οὐ δίκαιόν
ἐστι τὰς ἐκείνου διαθήκας ἀκύρους καθιστάναι. ἐγὼ δὲ
καὶ αὐτός, ὦ ἄνδρες, οἶμαι δεῖν κυρίας εἶναι τὰς διαθή-
κας ἃς ἂν ἕκαστος διαθῆται περὶ τῶν ἑαυτοῦ, περὶ μέν-
τοι τῶν ἀλλοτρίων οὐ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ὥσ-
23περ ἃς ἕκαστος περὶ τῶν αὑτοῦ διαθῆται. ταῦτα δὲ οὐ
τούτων ὄντα ἀλλ' ἡμέτερα φαίνεται. ὥστε ἂν ἐπὶ τοῦτον
τὸν λόγον καταφεύγῃ καὶ μάρτυρας παρέχηται ὡς διέ-
θετο ἐκεῖνος, ἐπιδεικνύναι κελεύετε εἰ δικαίως τὰ ἑαυτοῦ.
τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστι. δεινότατα γὰρ πάντων γένοιτο,
εἰ Κυρωνίδης μὲν καὶ οὗτοι, ὄντες ἐξ ἐκείνου, μὴ μό-
νον τὸν Ξεναινέτου οἶκον πλέον ἢ τεττάρων ταλάντων

20, 2. τὸ om Z. 21, 1. ἐστιν εἰπεῖν Z. 2. ἔχει AB, ἐστὶ Z: αὐτῷ ς. 3. εἰσῆκται] εἰσῆλθε Z. 7. ψηφίσαισθε corr A, ψηφίσασθε B: ψηφίσεσθε ς. 22, 1. μὲν οἶδ' AB: μὲν δ' οἶδ' ς. 4. ὢν AB: μὲν ς. 23, 1. ἃς] ἂν Z. 5. τοῦτο γὰρ A: τοῦτο καὶ ς. γὰρ πάντων] malim γὰρ ἂν πάντων.

ἕξουσιν, ἀλλὰ καὶ τόνδε προσλήψονται, ἐγὼ δὲ τῆς μητρὸς
οὔσης κυρίας καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν Κυρωνίδῃ γεγενημένος
εἰ μηδὲ τὸν τῆς μητρὸς κλῆρον λήψομαι, καὶ ταῦτα μηδὲ
24 ἐχόντων τούτων ἐπενεγκεῖν παρ' ὅτου ποτ' εἰλήφασι. καί-
τοι δίκαιον, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τῶν ἀμφισβητησίμων χω-
ρίων δεῖ τὸν ἔχοντα ἢ θέτην ἢ πρατῆρα παρέχεσθαι ἢ
καταδεδικασμένον φαίνεσθαι, οὕτω καὶ τούτους καθ' ἕν τι
τούτων ἀποφήναντας αὐτὸν ἀξιοῦν ἐπιδικάζεσθαι, καὶ
μὴ πρὸ δίκης τὴν Ἀριστάρχου θυγατέρα, ἐμὴν δὲ μητέρα,
25 ἐκ τῶν πατρῴων ἐκβάλλειν. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, οὐχ
ἱκανόν ἐστι Ξεναινέτῳ τὸν Ἀριστομένους οἶκον καταπε-
παιδεραστηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοῦτον οἴεται δεῖν τὸν αὐτὸν
τρόπον διαθεῖναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, βραχείας
οὐσίας ὑπαρξάσης ἀδελφὰς μὲν ἐξέδωκα, ὅσα ἐδυνάμην
ἐπιδούς, κόσμιον δ' ἐμαυτὸν παρέχων καὶ ποιῶν τὰ προσ-
ταττόμενα καὶ τὰς στρατείας στρατευόμενος ἀξιῶ τῶν
26 τῆς μητρὸς πατρῴων μὴ ἀποστερηθῆναι. ἀπέδειξα δ'
ὑμῖν Κυρωνίδην μὲν τὸν τούτων πατέρα ἐκποίητον γε-
νόμενον καὶ οὐκ ἐπανελθόντα εἰς τὸν πατρῷον οἶκον,
τὸν δὲ πατέρα τὸν Κυρωνίδου καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς Δη-
μοχάρει τῷ υἱῷ τοῦτον τὸν κλῆρον καταλιπόντα, ἐκεῖνον
δὲ ἄπαιδα ὄντα τελευτήσαντα καὶ εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα
τοῦτον τὸν κλῆρον ἐπιγιγνόμενον.

11.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. 83

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁγνίας τις εἶχεν ἀνεψιοὺς πολλούς, Θεόπομπον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στρατοκλέα καὶ Στράτιον καὶ Εὐβουλίδην. οὗτος μέλλων τελευτᾷ υἱποιήσατο θετὴν αὐτῷ θυγατέρα, κελεύσας ἐν ταῖς διαθήκαις, εἴ τι πάθοι ἡ θυγάτηρ, ἔρχεσθαι τὸν κλῆρον εἰς Γλαύκωνα, ἀδελφὸν αὐτοῦ τυγχάνοντα ὁμομήτριον. ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ τελευτήσαντος ἡ θυγάτηρ

24, 2. ἀμφισβητήσεων ABZ. 3. πρατῆρα Stephanus: libri πρακτῆρα. 5. καὶ om ABZ. 25, 6. δ' Reiskins: libri τ'. πραττόμενα A. 26, 2. τούτου Z. ΥΠΟΘ. 2. Στράτιον] στρατίαν ABZ. 3. αὐτῷ] αὐτοῦ Z, ἑαυτοῖ A. 4. αὐτοῦ add A.

λαβοῦσα τὸν κλῆρον ἐτελεύτησεν. ἀποθανόντος δὲ καὶ Εὐβουλίδου ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, τοῦ Εὐβουλίδου, δικασαμένη πρὸς Γλαύκωνα ἔλαβε τὴν οὐσίαν. μετὰ ταῦτα τελευτησάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Στρατοκλέα καὶ Στράτιον Θεόπομπος μόνος ἐδικάσατο πρὸς αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον. πρὸς τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται· πρὸς αὐτὸν δὲ ἐπιτρόπου τινὸς υἱός, φάσκων ἐξ ἴσου τὰ τῆς κληρονομίας ἁρμόζειν τῷ τε Θεοπόμπῳ καὶ τῷ παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ στάσις πραγματική.

Διὰ ταῦθ' ὑμῖν ἀνέγνων τοὺς νόμους, ὅτι κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἰσχυρίζεται τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου προσήκειν, οὐκ ἀληθῆ λέγων. οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν Ἁγνίας ἀδελφός, ὁ δὲ νόμος περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφιδοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἂν ὦσιν ὁμοπάτορες· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαν-
2 τος γένος ἐστίν. ἐὰν δ' οὗτοι μὴ ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ καὶ παῖδας τοὺς ἐκ τούτων. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ γένει δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν, ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ' ἐκλείπῃ, εἰς τὸ γένος πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος κυρίους αὐτῶν, κατὰ ταὐτὰ καθάπερ τοῖς πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κλη-
3 ρονομίαν. ταύτας ποιεῖ τὰς ἀγχιστείας ὁ νομοθέτης μόνας, συντομωτέρως τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐγὼ φράζω· τὴν μέντοι διάνοιαν ὧν βούλεται ταύτῃ δείκνυσιν. ὁ δὲ παῖς οὗτος οὐδὲ καθ' ἓν τούτων τῶν ὀνομάτων Ἁγνίᾳ προσήκει τῇ ἀγχιστείᾳ, ἀλλ' ἔξω τῆς συγγενείας ἐστίν. ἵνα δ' ἀκριβῶς μάθητε περὶ ὧν ψηφιεῖσθε, τοὺς πολλοὺς λόγους ἐάσας οὗτος εἰπάτω ὅ τι ὁ παῖς προσήκει τουτωνὶ τῶν εἰρημένων τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι· κἂν φανῇ κατά τι προσήκων, ἑκὼν ἐγὼ συγχωρῶ τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ
4 παιδός. εἰ δέ τοι μηδὲν τούτων ἕξει εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἐλεγχθήσεται φανερῶς ἐμὲ μὲν συκοφαντῶν, ὑμᾶς δ'

§ 1, 3. ἁγνίας A: Ἁγνίας ς. 2, 2. ὁμοπατρίους Z. 5. ἐκλείπῃ pr A: ἐκλίπῃ ς. 3, 1. ταύτας τὰς ς. ποιεῖ τὰς A: ποιητὰς ς. 2. συντομωτέρως Reiskius: συντομωτέρας ς. 3. ταύτην BZ. 5. τῇ add AB. 4, 1. τοι μηδὲν] τι οὐδὲν Z.

ἐξαπατῆσαι παρὰ τοὺς νόμους ζητῶν; ἀναβιβασάμενος οὖν αὐτὸν ἐναντίον ὑμῶν ἐρωτήσω τὰ ἐν τοῖς νόμοις ὑπαναγινώσκων· οὕτω γὰρ εἴσεσθε εἰ προσήκει τῷ παιδὶ τῶν Ἁγνίου χρημάτων ἢ μή. Λάβε οὖν αὐτοῖς τοὺς νόμους· σὺ δ' ἀνάβηθι δεῦρο, ἐπειδὴ δεινὸς εἶ διαβάλλειν καὶ τοὺς νόμους διαστρέφειν. σὺ δ' ἀναγίνωσκε.

ΝΟΜΟΙ.

5 Ἐπίσχες. ἐρωτήσω σε. ἀδελφός ἐσθ' ὁ παῖς Ἁγνίου, ἀδελφιδοῦς ἐξ ἀδελφοῦ ἢ ἐξ ἀδελφῆς γεγονώς, ἢ ἀνεψιός, ἢ ἐξ ἀνεψιοῦ πρὸς μητρὸς ἢ πρὸς πατρός; τί τούτων τῶν ὀνομάτων, οἷς ὁ νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι; καὶ ὅπως μὴ ἐκεῖνο ἐρεῖς, ὅτι ἐμὸς ἀδελφιδοῦς. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐμου κλήρου νῦν ὁ λόγος ἐστί· ζῶ γάρ. εἰ δ' ἦν ἄπαις ἐγὼ τετελευτηκὼς καὶ ἠμφισβήτει τῶν ἐμῶν, τοῦτο ἂν προσήκοι ἀποκρίνασθαι ἐρωτωμένῳ. νῦν δὲ φῄς τῶν Ἁγνίου χρημάτων τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός· δεῖ δή σε τῆς ἀγχιστείας, ὅ τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει, τὸ γένος εἰπεῖν. φράσον οὖν τουτοισί.

6 Αἰσθάνεσθε ὅτι οὐκ ἔχει τὴν συγγένειαν εἰπεῖν, ἀλλ' ἀποκρίνεται πάντα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς. καίτοι τόν γε πράττοντά τι δίκαιον οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν ἀλλ' εὐθὺς λέγειν, καὶ μὴ μόνον τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ διόμνυσθαι καὶ τοῦ γένους παρέχεσθαι μαρτυρίας, ἵνα μᾶλλον ἂν ἐπιστεύετο ὑφ' ὑμῶν. νῦν δ' ἐφ' οἷς ἀπόκρισιν οὐ δέδωκεν, οὐ μάρτυρας παρέσχετο, οὐχ ὅρκον ὤμοσεν, οὐ νόμον ἀνέγνωκεν, οἴεται δεῖν ὑμᾶς ὀμωμοκότας 84
ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους, αὐτῷ πειθομένους ἐμοῦ καταγνῶναι ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν παρὰ τοὺς νόμους·
7 οὕτω σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ποιήσω τούτων οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἐρῶ τοὐμὸν καὶ

v. 4. χρημάτων] κλήρων Z. 7. ΝΟΜΟΙ add A. 5, 1. ἐρωτήσω σε om Z. 5. ἐρεῖς AB: ἐρῇς ς. ἐμὸς] ὁ ἐμὸς Z. 6. δ' οὖν ἄπαις ἐγὼ ἦν ς. 8. προσήκῃ A, προσήκει BZ. 11. φράσον — συγγένειαν εἰπεῖν om Zς. 6, 2. παθεῖν Z. ὑμᾶς A: ἡμᾶς ς. 5. παρέρχεσθαι Z. 7. οὐκ ἔδωκεν Z.

ὅθεν μοι προσήκει τῆς κληρονομίας, καὶ τὸν παῖδα ἐπι-
δείξω καὶ τοὺς πρότερον ἀμφισβητήσαντας ἐμοὶ τοῦ κλή-
ρου πάντας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ὄντας, ὥσθ' ὑμᾶς ὁμο-
λογεῖν. ἀνάγκη δ' ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τὰ συμβεβηκότα εἰπεῖν·
ἐκ τούτων γὰρ γνώσεσθε τήν τε ἐμὴν ἀγχιστείαν καὶ
ὅτι τούτοις οὐδὲν προσήκει τῆς κληρονομίας.

8 Ἐγὼ γὰρ καὶ Ἁγνίας, ὦ ἄνδρες, καὶ Εὐβουλίδης καὶ
Στρατοκλῆς καὶ Στράτιος ὁ τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἀδελ-
φὸς ἐξ ἀνεψιῶν ἐσμὲν γεγονότες· καὶ γὰρ οἱ πατέρες
ἡμῶν ἦσαν ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων. Ἁγνίας οὖν, ὅτε
ἐκπλεῖν παρεσκευάζετο πρεσβεύσων ἐπὶ ταύτας τὰς πρά-
ξεις αἳ τῇ πόλει συμφερόντως εἶχον, οὐκ ἐφ' ἡμῖν τοῖς
ἐγγύτατα γένους, εἴ τι πάθοι, τὰ ὄντα κατέλιπεν, ἀλλ'
ἐποιήσατο θυγατέρα αὑτοῦ ἀδελφιδῆν· εἰ δέ τι καὶ αὐτὴ
πάθοι, Γλαύκωνι τὰ ὄντα ἐδίδου, ἀδελφῷ ὄντι ὁμομη-
9 τρίῳ· καὶ ταῦτ' ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. χρόνων δὲ δια-
γενομένων μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Εὐβουλίδης, τελευ-
τᾷ δ' ἡ θυγάτηρ ἣν ἐποιήσατο Ἁγνίας, λαμβάνει δὲ
τὸν κλῆρον Γλαύκων κατὰ τὴν διαθήκην. ἡμεῖς δ' οὐ πώ-
ποτ' ἠξιώσαμεν ἀμφισβητῆσαι πρὸς τὰς ἐκείνου διαθή-
κας, ἀλλ' ᾠόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὑτοῦ τὴν ἐκείνου γνώ-
μην εἶναι κυρίαν, καὶ τούτοις ἐνεμένομεν. ἡ δ' Εὐβου-
λίδου θυγάτηρ μετὰ τῶν αὐτῇ συμπραττόντων λαγχάνει
τοῦ κλήρου καὶ λαμβάνει νικήσασα τοὺς κατὰ τὴν δια-
θήκην ἀμφισβητήσαντας, ἔξω μὲν οὖσα τῆς ἀγχιστείας,
ἐλπίσασα δ' (ὡς ἔοικεν) ἡμᾶς πρὸς αὐτὴν οὐκ ἀντιδική-
10 σειν, ὅτι οὐδὲ πρὸς τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. ἡμεῖς
δέ, ἐγὼ καὶ Στράτιος καὶ Στρατοκλῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐγγύ-
τατα γένους ἐγεγένητο ἐπίδικος ὁ κλῆρος, παρεσκευάζοντο
ἅπαντες λαγχάνειν· πρὶν δὲ γενέσθαι τὰς λήξεις τῶν δι-
κῶν ἡμῖν τελευτᾷ μὲν ὁ Σράτιος, τελευτᾷ δ' ὁ Στρατο-

v. 1. μοι A: ἐμοὶ ς, om BZ. 5. γὰρ om BZς. 6. τούτοις] τούτων Z. 8, 5. πρεσβεύων Z. 9, 8. τῶν ἐν αὐτῇ Z. 9. τὴν add A. 10, 2. ἐγὼ καὶ Στράτιος] ἐγὼ στράτιος pr A. 4. τυγχάνειν Z.

κλῆς, λείπομαι δ' ἐγὼ μόνος τοῦ πρὸς πατρὸς ὢν ἀνεψιοῦ παῖς, ᾧ μόνῳ κατὰ τοὺς νόμους ἐγίνετο ἡ κληρονομία, πάντων ἤδη τῶν ἄλλων ἐκλελοιπότων, οἳ ταὐτὸν ἐμοὶ
11 τῇ συγγενείᾳ προσήκοντες ἐτύγχανον. τῷ δὲ γνώσεσθε τοῦθ', ὅτι ἐμοὶ μὲν ἀγχιστεύειν, τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων γεγονόσιν οὐκ ἦν, ἐν οἷς οὗτος ὁ παῖς ἦν; αὐτὸς ὁ νόμος δηλώσει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι τὴν ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων ὁμολογεῖται παρὰ πάντων· εἰ δὲ μεθ' ἡμᾶς δίδωσι τοῖς ἡμετέροις παισί, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον ἐστί. Λάβε οὖν αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ ἀναγίνωσκε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ αὐτά.

12 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐκ εἶπεν, ἐὰν μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς τῶν ἀνεψιαδῶν εἶναι κυρίους, ἀλλὰ ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος, ἂν ἡμεῖς μὴ ὦμεν, τὴν κληρονομίαν ἤδη, ἀδελφοῖς καὶ ἀδελφαῖς καὶ παισὶ τοῖς τούτων καὶ τοῖς ἄλλοις, κατὰ ταὐτὰ καθάπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἦν ὑπειρημένον· τοὺς δὲ ἡμετέρους παῖδας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐποίησεν. οἷς δὲ μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκότες ὦσιν, ὡς ἐγώ, δίδωσιν ὁ νόμος τὴν Ἁγνίου κληρονομίαν, πῶς ἐμοῦ τε ζῶντος καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔχοντος οἴονται
13 αὐτοῖς εἶναι τὴν ἀγχιστείαν; οὐδαμῶς δήπουθεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τούτοις μὴ μέτεστιν, ὧν οἱ πατέρες ταὐτὸν ἐμοὶ προσῆκον, οὐδὲ τούτῳ τῷ παιδὶ γίνεται· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁμοίως ἦν ἐκείνοις συγγενής. οὐκοῦν δεινὸν ἐμοὶ μὲν διαῤῥήδην οὕτω τῶν νόμων δεδωκότων τὴν κληρονομίαν, τούτους δ' ἔξω τῆς ἀγχιστείας πεποιηκότων, τολμᾶν τουτονὶ συκοφαντεῖν, καὶ διαγωνίσασθαι μέν, ἡνίκ' ἐγὼ τοῦ κλήρου τὴν δίκην ἐλάγχανον, ''μὴ οἴεσθαι δεῖν, μηδὲ παρα- 85 καταβάλλειν, οὗ περὶ τῶν τοιούτων εἴ τι δίκαιον εἶχεν εἰπεῖν διαγνωσθῆναι προσῆκεν, ἐπὶ δὲ τοῦ παιδὸς ὀνόματι

v. 3. ταὐτὸν ἐμοὶ] ταύτῃ μοι ABZ: ταύτῃ μὲν ς. 11, 1. τῷ] ὡς Z. 2. ἐμὸς μὲν ἀγχιστέει Z. τοῖς δ' — οὐκ ἦν post illa παῖς ἦν ponit Z. 5. μέχρις ς. 12, 6. καθάπερ om ς. 8. καὶ om Z.

πράγματ᾽ ἐμοὶ παρέχειν καὶ περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίν-
14 δυνον καθιστάναι· καὶ περὶ μὲν τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παιδὸς χρημάτων μηδ᾽ αἰτιᾶσθαί με, μηδ᾽ ὥς τι εἴληφα ἔχειν εἰπεῖν (ἐφ᾽ οἷς, εἴ τι αὐτῶν κακῶς διῴκουν ὥσπερ οὗτος, κρίνεσθαί μοι προσῆκεν), ἃ δ᾽ ὑμεῖς ἐμὰ εἶναι ἐψηφίσασθε, τῷ βουλομένῳ δόντες ἐξουσίαν ἀμφισβητεῖν αὐτῶν, ἐπὶ τούτοις ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας παρασκευάζειν καὶ εἰς τοῦτο ἀναισχυντίας ἥκειν.

15 Οἴομαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων γινώσκεσθαι ὑμῖν ὅτι οὔτ᾽ ἀδικῶ τὸν παῖδα οὐδὲν οὔτ᾽ ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρόν· ἔτι δὲ ἀκριβέστερον ἡγοῦμαι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑμᾶς μαθήσεσθαι, καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιδικασίαν, ὡς γέγονεν, ἀκούσαντας περὶ αὐτῶν. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες, λαχόντι τοῦ κλήρου τὴν δίκην οὔτε οὗτος ὁ νῦν ἐμὲ εἰσαγγέλλων ᾠήθη δεῖν παρακαταβάλλειν ὑπὲρ τοῦ παιδός, οὔτε οἱ Στρατίου παῖδες οἱ ταὐτὸ τῷ παιδὶ προσήκοντες, οὔτε δι᾽ ἄλλο οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμι-
16 ζον προσήκειν τούτων τῶν χρημάτων· ἐπεὶ οὐδ᾽ ἂν οὗτός νῦν ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν, εἰ τὰ τοῦ παιδὸς εἴων ἁρπάζειν καὶ μὴ ἠναντιούμην αὐτῷ. οὗτοι μὲν οὖν, ὥσπερ εἶπον, εἰδότες ὅτι ἔξω ἦσαν τῆς ἀγχιστείας, οὐκ ἠμφισβήτουν ἀλλ᾽ ἡσυχίαν εἶχον· οἱ δ᾽ ὑπὲρ τῆς Εὐβουλίδου θυγατρὸς πράττοντες, τῆς τὸ αὐτὸ δικαίως τῷ Στρατίου παιδὶ προσηκούσης, καὶ οἱ κύριοι τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἦσαν
17 οἷοί τε πρὸς ἐμὲ ἀντιδικεῖν. εἰς τοσαύτας δ᾽ ἀπορίας κατέστησαν ὅ τι ἀντιγράψωνται περὶ τῆς ἀγχιστείας, ὥστε ἡ μὲν τὸν κλῆρον ἔχουσα καὶ οἱ λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος, ἐπειδὴ κατεψεύσαντο, ῥᾳδίως ὑπ᾽ ἐμοῦ τότε ἐξηλέγχθησαν οὐκ ἀληθές τι γράψαι τολμήσαντες, οἱ δ᾽ ὑπὲρ τῆς Ἁγνίου μητρὸς γένει μὲν ἐμοὶ ταὐτὸ προσηκού-

14, 1. καθεστάναι pr A. 3. ἐφ᾽ οἷς εἴ τι] εἰ ἐφ᾽ οἷς Z. 4. οὗτοι ς. μοι] με Z. 15, 5. ἀκούσαντες BZ. 7. καταβάλλειν Z. 8. ταὐτὸ] libri τούτῳ. 9. ἐνόμιζον αὐτοῖς Z. 16, 3. καὶ μὴ ἠναντιούμην AB, καὶ μὴν ἠναντιούμην Z: καὶ ἠναντιούμην ς. 17, 2. ἀντιγράψωνται AB: ἀντιγράψονται ς.

σης (ἀδελφὴ γὰρ ἦν τοῦ Στρατίου) νόμῳ δὲ ἀποκλειο-
μένης, ὃς κελεύει κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας, τοῦτο μὲν εἴασαν,
οἰόμενοι δ' ἐμοῦ πλεονεκτήσειν μητέρα εἶναι τοῦ τελευτή-
σαντος ἔγραψαν· ὃ συγγενέστατον μὲν ἦν τῇ φύσει πάν-
των, ἐν δὲ ταῖς ἀγχιστείαις ὁμολογουμένως οὐκ ἔστιν.
18 εἶτα γράψας ἀνεψιοῦ παῖδας εἶναι, κἀκείνας ἐξήλεγξα
οὐκ οὔσας ἐν ταῖς ἀγχιστείαις. οὕτως ἐπεδικασάμην
παρ' ὑμῖν, καὶ αὐτῶν οὐκ ἴσχυσέ τι οὔτε τῇ τὸν κλῆρον
ἐχούσῃ τὸ προνενικηκέναι τοὺς κατὰ διαθήκην ἀμφισβη-
τήσαντας, οὔτε τῇ ἑτέρᾳ τὸ μητέρα εἶναι τοῦ τὸν κλῆρον
καταλιπόντος, ἀλλ' οὕτως οἱ τότε δικάζοντες καὶ τὸ δί-
καιον καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο, ὥστ'
ἐμοὶ τῷ κατὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητοῦντι τὴν ψῆφον
19 ἤνεγκαν. καίτοι εἰ τὰς μὲν νενίκηκα τοῦτον τὸν τρόπον,
ἐπιδείξας μηδὲν Ἁγνίᾳ κατ' ἀγχιστείαν προσηκούσας, οὗ-
τος δὲ μὴ ἐτόλμησεν ἀντιδικῆσαι τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικλη-
ρίου πρὸς ὑμᾶς, οἱ δὲ Στρατίου παῖδες οἱ ταὐτὸν τούτῳ
προσήκοντες μηδὲ νῦν ἀξιοῦσιν ἀντιδικῆσαι πρὸς ἐμὲ περὶ
αὐτῶν, ἔχω δ' ἐγὼ τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ' ὑμῖν,
ἐξελέγχω δὲ τοῦτον μηδέπω καὶ τήμερον ἔχοντ' εἰπεῖν ὅ
τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει κατ' ἀγχιστείαν, τί ἔτι δεῖ
μαθεῖν ὑμᾶς ἢ τί ποθεῖτε ἀκοῦσαι περὶ τούτων; ἐγὼ
μὲν γὰρ ὡς εὖ φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νομίζω.
20 Οὗτος τοίνυν ῥᾳδίως ὅ τι ἂν τύχῃ ψευδόμενος, καὶ
τὴν αὑτοῦ πονηρίαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων, τολμᾷ
με διαβάλλειν ἄλλα τε πολλά, περὶ ὧν ποιήσομαι τοὺς
λόγους τάχα, καὶ νυνὶ λέγει ὡς ἐκοινωσάμεθα ἐγώ τε
καὶ Στρατοκλῆς, τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι περὶ τοῦ κλήρου
μέλλοντες. ὃ μόνοις ἡμῖν τῶν ἀμφισβητεῖν παρεσκευα-
21 σμένων οὐκ ἐνῆν διομολογήσασθαι πρὸς ἀλλήλους. τῇ μὲν
γὰρ Εὐβουλίδου θυγατρὶ καὶ τῇ Ἁγνίου μητρὶ πρὸς ἡμᾶς

v. 1. ἦν om ς. τοῦ add AB. 18, 1. ἐξήλεγξα A, ἐξελέγξας Reiskius: ἐξήλεγξαν ς. 3. τι Reiskius: libri τις. 7. ὥστ' ἐμοὶ Z: ὥστε μοι ς. 19, 4. ταυτὸ ς. 6. ὑμῶν pr A. 9. τί add Reiskius. 20, 1. οὕτως Z. τύχοι ς.

ἀγωνιζομέναις, μὴ κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβητούσαις, ἐνῆν
ποιήσασθαι συνθήκας, ἂν ἡ ἑτέρα νικᾷ, μετεῖναί τι καὶ
τῇ ἡττηθείσῃ· καδίσκος γὰρ ἔμελλεν ἑκατέρᾳ τεθήσεσθαι. 86
τὸ δ' ἡμέτερον οὐ τοιοῦτον ἦν, ἀλλ' ἓν τὸ γένος, δύο δὲ
λήξεις, ἡμικληρίου ἑκατέρῳ· τοῖς δὲ κατὰ ταῦτα ἀμ-
φισβητοῦσιν εἷς τίθεται καδίσκος, οὗ οὐκ ἂν ἦν τὸν μὲν
ἡττᾶσθαι τὸν δὲ νικᾶν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοτέροις ἦν ὁ αὐ-
τὸς κίνδυνος, ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν οὐδὲ διομολογίαν
22 ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν. ἀλλ' οὗτος, ἐπειδὴ Στρατοκλῆς
ἐτελεύτησε πρὶν γενέσθαι τοῦ ἡμικληρίου τὰς λήξεις ἡμῶν
ἑκατέρῳ, καὶ οὐκέτ' ἦν μετουσία τῷ Στρατοκλεῖ τούτων
οὐδὲ τῷ παιδὶ τῷδε διὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐγίνετο εἰς ἐμὲ
ἡ κληρονομία κατ' ἀγχιστείαν πάντων, εἰ νικήσαιμι τοὺς
ἔχοντας, τότ' ἤδη πλάττει ταῦτα καὶ μηχανᾶται, προσ-
δοκῶν τούτοις τοῖς λόγοις ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι.
ὅτι δ' οὐχ οἷόντ' ἦν τούτων γίγνεσθαι οὐδέν, ἀλλὰ διῄρη-
ται καθ' ἕκαστον περὶ αὐτῶν, ἐκ τοῦ νόμου γνῶναι ῥᾴ-
διον. Λάβε δ' αὐτοῖς καὶ ἀναγίνωσκε.

ΝΟΜΟΣ.

23 Ἆρ' ὑμῖν ὁ νόμος δοκεῖ ποιεῖν ἐξουσίαν κοινωνίας, ἀλλ'
οὐκ ἄντικρυς οὑτωσὶ πᾶν τοὐναντίον, εἰ καὶ τὸ πρότερον
ὑπῆρχε κοινωνία, προστάττει, διαῤῥήδην κελεύων τοῦ με-
ρους ἕκαστον λαγχάνειν καὶ τοῖς κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβη-
τοῦσι τιθεὶς ἕνα καδίσκον καὶ τὰς ἐπιδικασίας τοῦτον τὸν
τρόπον ποιῶν; ὁ δέ, ταῦτα τῶν νόμων λεγόντων καὶ οὐκ
ἐνούσης γενέσθαι διομολογίας, οὕτως ἀλόγως πρᾶγμα
24 τηλικοῦτον ψεύσασθαι τετόλμηκεν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο
πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον πρᾶγμα
εἴρηκεν, ᾧ προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες. φησὶ γὰρ ὁμο-
λογῆσαί με τοῦ κλήρου τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον μετα-

v. 1. καταυτὸ pr A. ἀμφισβητούσαι B, ἀμφισβητοῦσαι Z. 4. ἦν] ἐστὶν Z. τὸ ante γένος add AB. 5. ταῦτα] ταυτὰ ς. 7. ἡττᾶσθαι — νικᾶν Z cum Valcken. Diatrib. p. 261: ς νικᾶσθαι — ἡττᾶν, quam lectionem tuetur Schaeferus ad Plutum Hemsterhus. p. 524. 8. διομολογίαν AB: διομολογίας ς. 22, 4. τῷδε A: τῷ ς. 8. οὐδὲν A: οὐδεὲν ς. 23, 2, οὑτωσὶ] οὕτω καὶ Z. 24, 4. τῷ om Z.

δώσειν, εἰ νικήσαιμι τοὺς ἔχοντας αὐτόν. καίτοι εἰ μέν
τι καὶ αὐτῷ μετῆν κατὰ τὸ γένος, ὡς οὗτος λέγει, τί ἔδει
γενέσθαι ταύτην αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ τὴν ὁμολογίαν; ἦν γὰρ
ὁμοίως καὶ τούτοις ἐπίδικον τὸ ἡμικλήριον, εἴπερ ἀληθῆ
25 λέγουσιν. εἰ δὲ μὴ προσῆκεν αὐτοῖς τῆς ἀγχιστείας μη-
δέν, διὰ τί ἂν μεταδώσειν ὡμολόγουν, τῶν νόμων ἐμοὶ
πάντων αὐτῶν δεδωκότων τὴν κληρονομίαν; πότερα δ' οὐκ
ἦν μοι λαχεῖν, εἰ μὴ πείσαιμι τούτους; ἀλλ' ὁ νόμος τῷ
βουλομένῳ δίδωσι τὴν ἐξουσίαν, ὥστε τοῦτο οὐκ ἦν αὐτοῖς
εἰπεῖν. ἀλλ' εἶχόν τινά μοι μαρτυρίαν τοῦ πράγματος,
ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρουν, οὐκ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι τούτων;
ἀλλὰ κατὰ γένος ἠμφισβήτουν, οὐ κατὰ δόσιν, ὥστ' οὐ-
26 δὲν ἔδει μαρτύρων. Ἀλλὰ μὴν εἰ μήτε κοινώσασθαι τὸ
πρᾶγμα ἐνῆν, ὅτ' ἔζη Στρατοκλῆς, μήτε ὁ πατὴρ αὐτῷ
κατέλιπεν ἐπιδικασάμενος τούτων οὐδέν, μήτε εἰκὸς ἦν με-
ταδώσειν ἐμὲ τὸ ἡμικλήριον ὁμολογῆσαι αὐτῷ, ἀπόδοτε
ὑμεῖς ἐπιδικάσαντές μοι τοῦτον τὸν κλῆρον. εἰ δὲ μήτε
ἔλαχον τῶν αὐτῶν μήτ' ἀμφισβητῆσαι πώποτ' ἠξίωσαν,
πῶς χρὴ πιστοὺς εἶναι νομίζειν τοὺς τούτων λόγους; ἐγὼ
27 μὲν οἴομαι οὐδαμῶς. προσποιεῖται τοίνυν οὗτος (ἐπειδὴ
τοῦτ' εἰκότως ἂν θαυμάζοιτε, ὅτι τοῦ ἡμικληρίου τότε τὴν
δίκην οὐκ ἐλάγχανον) τοῦ μὲν μὴ λαχεῖν πρὸς ἐκείνους
ἐμὲ εἶναι αἴτιον ὡς ὁμολογήσαντα μεταδώσειν, ὥστε διὰ
τοῦτ' οὐ παρακαταβάλλειν αὐτοῖς, τῆς δὲ πρὸς ἐμὲ λή-
ξεως ἐμποδὼν εἶναι τοὺς νόμους (οὐ γὰρ εἶναι τοῖς
ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων), οὐδέτερ' ἀληθῆ λέγων.
28 οὔτε γὰρ ἂν νόμον δείξειεν ὃς κωλύει τοῦτον ὑπὲρ τοῦ
παιδὸς δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν· οὐ γάρ ἐστιν ἐναντιού-
μενος οὐδείς, ἀλλ' ὥσπερ καὶ γραφὰς κατ' ἐμοῦ δέδωκεν, οὕ-
τω καὶ δίκας ἐμοὶ εἶναι καὶ τῷ παιδὶ πεποίηκεν· οὔτ' αὖ
διὰ ταῦτα ἐκείνοις τοῖς προσήκουσι τὸν κλῆρον οὐκ ἐλάγ-
χανον, ὡς ἐμοῦ μεταδώσειν ὁμολογήσαντος, ἀλλ' ὅτι

27, 5. τοῦτ' οὐ Reiskius: libri τούτου. 7. λέγων A: λέ-
γειν ς. 28, 2. ἂν νόμον] ἄνομον BZ. 5. τοῦ κλήρου Scaliger:
libri τὸν κλῆρον.

οὐδ' ὁτιοῦν αὐτοῖς τούτων τῶν χρημάτων προσῆκεν.
29εὖ δ' οἶδ' ὅτι εἰ συνεχώρουν τῷ παιδὶ λαβεῖν ἐπιδικασα-
μένῳ παρ' ἐμοῦ τὸ ἡμικλήριον, οὐκ ἄν ποτε ταῦτ' ἐποίη-
σαν οὐδ' ἐπεχείρησαν, εἰδότες ὅτι, ὅτ' ἐν τῇ ἀγχιστείᾳ
μὴ ὄντες εἶχόν τι τῶν μὴ προσηκόντων, τοῦτ' ἂν ὑπὸ τῶν
ἐγγύτατα γένους ῥαδίως ἀφῃρέθησαν. ὅπερ γὰρ καὶ πρό-
τερον εἶπον, οὐ δίδωσι μεθ' ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τὸ
παράπαν τὴν ἀγχιστείαν ὁ νόμος, ἀλλὰ τοῖς πρὸς μη- 87
30τρὸς τοῦ τελευτήσαντος. ἧκεν ἂν οὖν ἐπ' αὐτὰ τοῦτο μὲν
ὁ Γλαύκων ὁ τοῦ Ἁγνίου ἀδελφός, πρὸς ὃν μὴ ὅτι γένος
εἶχον ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐφαί-
νοντ' ἂν ὄντες, τοῦτο δ', εἰ μὴ ἐβούλετο οὗτος, ἡ Ἁγνίου
κἀκείνου μήτηρ, προσῆκον καὶ αὐτῇ τῆς ἀγχιστείας τοῦ
αὑτῆς υἱέος, ὥσθ' ὁπότ' ἠγωνίζετο πρὸς τοὺς μηδὲν γένει
προσήκοντας, φανερῶς ἂν ἔλαβε τὸ ἡμικλήριον παρ' ὑμῶν,
31τοῦτο τοῦ δικαίου καὶ τῶν νόμων αὐτῇ δεδωκότων. οὐκοῦν
διὰ ταῦτ' οὐκ ἐλάγχανεν, οὐχ ὡς δι' ἐμὲ ἢ τοὺς νόμους
κωλυόμενος, ἀλλὰ ταύτας τὰς προφάσεις ποιούμενος
ἐπὶ ταύτας τὰς συκοφαντίας ἐλήλυθεν, ἐξ ὧν γραφὴν
γραψάμενος καὶ ἐμὲ διαβάλλων ἐλπίζει χρήματα λήψε-
σθαι καὶ ἐμὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλάξειν. καὶ οἴεται δει-
νοῦ τινὸς ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι ταύταις ταῖς πα-
ρασκευαῖς, ὅτι μὴ κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἀπολεῖ τῶν αὑ-
τοῦ, διαπραξάμενος δ' ἃ βούλεται καὶ τὰ τοῦ παιδὸς
32ἀδεῶς ἤδη διαφορήσει. Οὐκοῦν οὐ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς
τοῖς τούτου λόγοις τὸν νοῦν, οὐδ' ἐπιτρέπειν, οὐδ' ἐθίζειν
εἶναι γραφὰς περὶ ὧν ἰδίας δίκας οἱ νόμοι πεποιήκασιν.
ἁπλᾶ γὰρ τὰ δίκαια παντάπασίν ἐστι καὶ γνώριμα μα-
θεῖν· ἃ ἐγὼ διὰ βραχέων εἰπὼν καὶ παρακαταθέμενος
ὑμῖν μνημονεύειν, ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν ἤδη τρέψομαι
τῶν κατηγορηθέντων. τί οὖν ἔστι ταῦτα, καὶ τί διορίζο-
33μαι; εἰ μὲν κατ' ἀγχιστείαν τῶν Ἁγνίου μετεῖναί φησι

29, 1. ὅτι εἰ] ὅτι οὐ δεῖ vel ὅτι οὐδ' εἰ ς. 3. ὅτι ὅτ'] libri ὁποτ'. 7. ὁ νόμος om BZς. 31, 5. κἀμὲ Z: καί με ς. 32, 1. ἤδη om ς. 33, 1. τῶν ἁγνίου AB: τοῦ Ἁγνίου ς. φήσει pr. A.

τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου, λαχέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα, κἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε, λαβέτω· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ δὲ μὴ κατὰ τοῦτο ἀμφισβητεῖ, φησὶ δὲ ὁμολογῆσαί με τῷ παιδὶ μεταδώσειν, φάσκοντος ἐμοῦ τούτων εἶναι μηδὲν δικασάσθω, κἂν ἐξελέγξῃ με ὡς ὡμολόγησα, τότ' ἤδη πραξάσθω· δίκαιον γὰρ οὕτως ἐστίν.
34 εἰ δὲ μήτε πρὸς ἐμὲ μήτε κατ' ἐμοῦ δίκην εἶναί φησι τῷ παιδί, τὸν κωλύοντα νόμον εἰπάτω, κἂν ἔχῃ δεῖξαι, λαβέτω καὶ οὕτω τὸ μέρος τῶν χρημάτων. εἰ δ' αὖ μήτ' ἐπιδικάσασθαί φησι δεῖν τοῦ ἡμικληρίου μήτε μὴν δικάσασθαι, ἀλλ' ἤδη εἶναι ταῦτα τοῦ παιδός, ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἣν ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξει με ταῦτα ὡς
35 ὄντα τοῦ παιδός. ταῦτα μεγάλα δίκαιά ἐστι. ταῦτα καὶ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὐ μὰ Δία οὐ γραφὰς ἐμὲ φεύγειν περὶ ὧν δίκας ἰδίας εἶναι πεποιήκασιν, οὐδὲ κινδυνεύειν περὶ τοῦ σώματος, ὅτι οὐ μεταδίδωμι τῷ παιδὶ τούτων, ἃ ψήφῳ κρατήσας ἐγὼ τοὺς ἔχοντας οὕτω παρ' ὑμῶν ἔλαβον· ἀλλ' εἴ τι τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παιδὸς εἶχον καὶ κακῶς διέθηκα ὥστ' ἐκεῖνον κακοῦσθαι, τότε ἄν μοι κατὰ ταύτην προσῆκε κρίνεσθαι τὴν γραφήν, οὐ μὰ Δί' οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς.

36 Ὅτι μὲν οὖν οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν δίκαιον πεποίηκεν οὔτε περὶ τῶν ἄλλων ἀληθὲς οὐδὲν εἴρηκεν, ἅπαντα δὲ δεινῶς πλεονεξίᾳ μεμηχάνηται διαβάλλων καὶ τοὺς νόμους παράγων καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ τὸ δίκαιον περιγενέσθαι ζητῶν, οἶμαι μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀλλ' ὁμοίως εἰδέναι πάντας, ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω
37 περὶ τούτων λέγειν. ὁρῶ δέ, ὦ ἄνδρες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῶν λόγων ποιούμενον περὶ τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν καὶ περὶ τὴν ἐμήν, καὶ τὰ μὲν ἐκείνου παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα, περὶ δ' ἐμὲ πλοῦτόν τινα τῷ λόγῳ κα-

34, 2. κωλύσοντα Z. 36, 3. δεινῶς om ς. 37, 2. τῶν λόγων om Z. 4. διεξιόντος — κατασκευάσαντος ABZ, διεξιόντα — κατασκευάζοντα Reiskius.

τασκευάσαντα, καί τινα κακίαν κατηγοροῦντα, ὡς ἐγὼ
τεττάρων οὐσῶν Στρατοκλέους θυγατέρων οὐδεμιᾷ τολμῶ
συνευπορῆσαι προικός, καὶ ταῦτ' ἔχων (ὥς οὗτος φησί)
38 τὰ τοῦ παιδίου. βούλομαι δὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν·
ἐλπίζει γὰρ διὰ τῶν λόγων ἐμοὶ μέν τινα φθόνον γενήσε-
σθαι παρ' ὑμῶν περὶ τῶν προσγεγενημένων χρημάτων,
τοῖς δὲ παισὶν ἔλεον, ἂν ἄποροι παρ' ὑμῖν εἶναι δόξωσιν.
οὔκουν ἀγνοῆσαι δεῖ περὶ αὐτῶν ὑμᾶς οὐδέν, ἀλλ' ἀκρι-
βῶς καὶ ταῦτα μαθεῖν, ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ψεύδεται, ὥσπερ
καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες πάν- 88
των ὁμολογήσαιμι εἶναι κάκιστος, εἰ Στρατοκλέους ἄπορα
τὰ πράγματα καταλιπόντος αὐτὸς εὔπορος ὢν καὶ μη-
δεμίαν ἐπιμέλειαν ποιούμενος φαινοίμην τῶν ἐκείνου παί-
39 δων. εἰ δὲ πλείονα κατέλιπεν αὐτοῖς τὰ ὄντα τῶν ἐμῶν
καὶ βεβαιότερα, καὶ ταῦτα τοσαῦτ' ἐστὶν ὥστε καὶ τὰς
θυγατέρας ἐξ αὐτῶν διαθεῖναι καλῶς καὶ τὸν παῖδα ἐκ
τῶν λοιπῶν μηδὲν ἧττον εἶναι πλούσιον, ἐπιμελοῦμαί τε
τοῦτον τὸν τρόπον αὐτῶν ὥστε καὶ πολλῷ πλείω γενέσθαι
τὴν οὐσίαν, εἰκότως μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι μέμψιν, εἰ μὴ τἀ-
μαυτοῦ προστίθημι τούτοις, σώζων δὲ τὰ τούτων καὶ
40 πλείω ποιῶν δικαίως ἂν ἐπαινοίμην. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως
ἔχει, ῥᾳδίως ἐπιδείξω. πρῶτον μὲν οὖν τὰ τῆς οὐσίας
διέξειμι, μετὰ δὲ ταῦτα ὡς καὶ διοικεῖν ἀξιῶ τὰ τοῦ
παιδός. Στρατοκλεῖ γὰρ κἀμοὶ τὰ μὲν ὑπάρξαντα πα-
τρῷα τοσαῦτα ἦν, ὥστε εἶναι μὲν οὐχ ἱκανά, λειτουργεῖν
δὲ μὴ ἄξια. τεκμήριον δέ· εἴκοσι μνᾶς ἑκάτερος ἡμῶν
ἐπὶ τῇ γυναικὶ προῖκα ἔλαβε, τοσαύτη δὲ προὶξ οὐκ ἂν
41 εἰς πολλήν τινα οὐσίαν δοθείη. συνέβη δὲ Στρατοκλεῖ
πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι πλέον ἢ πένθ' ἡμιταλάντων οὐσίαν
λαβεῖν· Θεοφῶν γὰρ ὁ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἀδελφὸς
ἀποθνήσκων ἐποιήσατο τῶν θυγατέρων αὐτοῦ μίαν, καὶ

v. 1. κατηγοροῦντα Stephanus, κατηγοροῦντος AB: κατηγορούντων ς. 39, 3. διατεθῆναι Stephanus. 40, 2. ἔχει om ς. 3. τὰ] μετὰ Z. 41, 1. οὐσίαν] τὴν οὐσίαν Z. 3. Θεόφρων ABZ, qui sic et infra. ἀδελφὸς om Zς. 4. θυγατρῶν B.

τόν θ' αὑτοῦ ἔδωκεν ἀγρὸν Ἐλευσῖνι δυοῖν ταλάντοιν, πρόβατα ἑξήκοντα, αἶγας ἑκατόν, ἔπιπλα, ἵππον λαμπρὸν ἐφ' οὗ ἐφυλάρχησε, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν
42 ἅπασαν, ἧς κύριος ἐκεῖνος γενόμενος ἐννέα ἔτη ὅλα κατέλιπε πέντε ταλάντων οὐσίαν καὶ τρισχιλίων δραχμῶν σὺν τοῖς ἑαυτοῦ πατρῴοις, χωρὶς ἐκείνης ἧς Θεοφῶν τῇ θυγατρὶ αὑτοῦ ἔδωκεν, ἀγρὸν μὲν Θριᾶσι πένθ' ἡμιτάλαντα εὑρίσκοντα, οἰκίαν δὲ Μελίτῃ τρισχιλίων ἐωνημένην, ἄλλην δὲ Ἐλευσῖνι πεντακοσίων. ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις τοῦ μὲν ἀγροῦ δώδεκα μναῖ, τῶν δὲ οἰκιῶν τρεῖς, αἳ πεντεκαίδεκα μναῖ συναμφότερα γίνονται· χρέα δ' ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα περὶ τετρακισχιλίας, ὧν τὸ ἔργον ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς ἑπτακόσιαι καὶ εἴ-
43 κοσι δραχμαὶ γίνονται τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. πρόσοδος μὲν αὕτη δύο καὶ εἴκοσι μναῖ καὶ πρός· χωρὶς δὲ τούτων κατέλιπεν ἔπιπλα, πρόβατα, κριθάς, οἶνον, ὀπώρας, ἐξ ὧν ἐνεπώλησαν τετρακισχιλίας ἐνακοσίας· ἔτι δὲ ἔνδον ἐνακοσίας δραχμάς. πρὸς δὲ τούτοις ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσπεπραγμένα, μικροῦ δεούσας χιλίας δραχμάς, μαρτύρων ἐναντίον ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῦ παιδὸς ἀπεγράψατο. καὶ οὔπω λέγω περὶ τῶν ἄλλων, ἃ κατελείφθη μὲν οὗτοι δ' οὐκ ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ τὰ φανερὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτων ὁμολογούμενα. Κάλει δέ μοι τῶν εἰρημένων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

44 Ἡ μὲν τοίνυν Στρατοκλέους οὐσία καὶ πλείω ταύτης ἐστίν· ἀλλ' ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομένων ὑπὸ τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους· ἡ δ' ἐμὴ πόση τίς; χωρίον ἐν Οἰνόῃ πεντακισχιλίων καὶ Προσπαλτοῖ τρισχιλίων, καὶ οἰκία ἐν ἄστει δισχιλίων, πρὸς δὲ τούτοις κλῆρος ὃν Ἁγνίας κατέλιπε, περὶ δύο τάλαντα· οὐ γὰρ ἂν οἶδ' ὅ

v. 1. τόν θ' αὑτοῦ AB, τὸν αὐτὸν Z: τὸν αὑτοῦ ς. 42, 5. ἐωνημένην A, ὠνημένην B, ὠνημένῃ Z. 43, 1. τοῦ om ς. 3. κατέλιπεν AB: κατέλιπον ς. 4. ἐνακοσίας om ς. 44, 4. καὶ Προσπαλτοῖ τρισχιλίων add AB, καὶ οἰκία ἐν ἄστει δισχιλίων add A. 6. οὐ γὰρ ἂν — τρία τάλαντα om ς.

τι πλέον εὕροι τούτου. ταῦτ' ἐστὶ τρία τάλαντα καὶ τετρακισχίλιαι μόνον, δέκα καὶ ἑκατὸν μναῖς ἐλάττω τῶν
45 τοῦ παιδός. κἀγὼ μὲν ἐγκαταλογίζομαι καὶ τὰ τοῦ υἱέος τοῦ ἐκποιηθέντος εἰς ταῦτα, τοῖς τοῦ παιδὸς δὲ οὐ προσέθηκα τὴν Θεοφῶντος οὐσίαν, πένθ' ἡμιταλάντων οὖσαν, ἐφ' ἣν ἐποιήσατο τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ· ῥᾳδίως γὰρ ἂν εὑρεθείη καὶ ὀκτὼ ταλάντων ὁ τούτων οἶκος· ἀλλ' ἐκεῖνα ἀφῄρηται χωρίς. κἀμοὶ μὲν ὁ κλῆρος ὃν Ἁγνίας κατέλιπεν, οὗτος οὔπω βέβαιός ἐστι· δίκαι γὰρ
46 ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν, κελεύει δ' ὁ νόμος, ἐὰν ἁλῷ τις τῶν ψευδομαρτυριῶν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἶναι περὶ αὐτῶν τὰς λήξεις· τὰ δὲ τοῦ παιδὸς ὡμολογημένα καὶ ἀναμφισβήτητα καταλέλοιπε Στρατοκλῆς. Ὅτι δὲ τοσαῦτά ἐστι τἀμὰ σὺν τοῖς τοῦ ἐκποιήτου υἱέος, καὶ ψευδομαρτυριῶν ἐνεστᾶσι δίκαι περὶ τῶν Ἁγνίου, λάβε τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα ἑκατέροις τῆς οὐσίας ἡμῶν 89
ἐστίν, ἀλλ' οὐ τηλικαῦτα ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι περὶ τοὺς Στρατοκλέους παῖδας; οὐκ ἄξιον τούτοις τοῖς λόγοις πιστεύειν, ὃς τοσαύτης οὐσίας καταλελειμμένης ἐτόλμησεν ἐπὶ διαβολῇ ψεύσασθαι κατ' ἐμοῦ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος. καταλογίζεται τοίνυν ὡς ἐγὼ τρεῖς κλήρους εἰληφὼς καὶ πολλῶν χρημάτων εὐπορῶν ἀφανίζω τὴν οὐσίαν, ἵν' ὡς ἐλάχισθ' ὑμεῖς αὐτῶν ἀπολαύητε. τοῖς γὰρ μηδὲν δίκαιον ἔχουσι περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν ἀνάγκη πορίζεσθαι τοιούτους λόγους, ἐξ ὧν ἂν διαβάλ-
48 λοντες πλέον ἔχειν δυνήσονται τῶν ἀντιδίκων. ἐμοὶ δὲ μάρτυρές ἐστε πάντες ὅτι οἱ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀδελφοί, Χαιρέλεως καὶ Μακάρτατος, οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν ἀλλὰ τῶν βραχεῖαν κεκτημένων οὐσίαν. Μακάρτατον γὰρ

v. 1. τετρακισχίλιαι δραχμαὶ μόνον ς. 45, 4. ῥαδίως γὰρ Z: γὰρ ῥαδίως ς. 46, 1. κελεύει — ψευδομαρτυριῶν add AB. 5. τἀμὰ AB: τὰ ἐμὰ ς. 47, 2. τηλικαύτη ABZ. 8. ἀπολαύοιτε A, ἀπολάβοιτε BZ. 9. μηδὲν] μὴ ς.

ἴστε ὅτι τὸ χωρίον ἀποδόμενος καὶ τριήρη πριάμενος
καὶ ταύτην πληρωσάμενος εἰς Κρήτην ἐξέπλευσεν· οὐ
γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ λόγον ἐν τῷ δή-
μῳ παρέσχε, μὴ πόλεμον ἡμῖν ἀντ' εἰρήνης ἐκεῖνος πρὸς
49 Λακεδαιμονίους ποιήσειε. Χαιρέλεως δὲ τὸ Προσπαλτοῖ
χωρίον κατέλιπεν, ὃ πλέον οὐκ ἂν εὕροι τριάκοντα μνῶν.
συνέβη δὲ τὸν μὲν ταῦτα καταλιπόντα τελευτῆσαι πρό-
τερον ἢ Μακάρτατον, ἐκεῖνον δὲ μετὰ ταύτης τῆς οὐσίας
ἣν ἔχων ἐξέπλευσεν· ἅπαντα γὰρ καὶ τὴν τριήρη καὶ
αὐτὸν κατὰ τὸν πόλεμον ἀπώλεσε. καταλειφθέντος δὲ
τοῦ Προσπαλτοῖ χωρίου καὶ γινομένου τῆς ἐκείνων ἀδελ-
φῆς, ἐμῆς δὲ γυναικός, ἐπείσθην ὑπ' ἐκείνης εἰσποιῆσαι
Μακαρτάτῳ τὸν ἕτερον τῶν παίδων, οὐχ ἵνα λειτουρ-
50 γοίην, εἰ προσγένοιτό μοι τοῦτο τὸ χωρίον. ὁμοίως γὰρ
καὶ μὴ εἰσποιήσαντος τοῦτό γ' ὑπῆρχεν· οὐδὲ γὰρ ἐλει-
τούργουν διὰ τοῦτό γ' ἧττον οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰσφε-
ρόντων ἦν καὶ τῶν τὰ προσταττόμενα ὑμῖν ἅπαντα ποι-
ούντων. ὁ δὲ ὡς περὶ ἀχρήστου μὲν πλουσίου δὲ ἐπὶ
διαβολῇ ποιεῖται τούτους τοὺς λόγους. ἐγὼ δ' ἓν κεφά-
λαιον ἐρῶ πάντων μέγιστον, ὃ καὶ ὑμῖν οἶδ' ὅτι δόξει
δίκαιον. κοινώσασθαι γὰρ ἐθέλω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμὴν τῇ
τοῦ παιδός, καὶ εἴτε πολλὰ εἴτ' ὀλίγα ἐστίν, ἐν κοινῷ
γενομένης λάβωμεν τὰ ἡμίσεα ἑκάτερος, ἵνα μηδὲν πλέον
ἔχῃ ἅτερος τοῦ ἑτέρου τοῦ προσήκοντος. ἀλλ' οὐκ ἐθελήσει.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

1. ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΕΥΦΙΛΗΤΟΥ.

ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀδελφὸς ἡμῖν
ἐστὶν οὑτοσὶ ὁ Εὐφίλητος, οὐ μόνον ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τῶν
συγγενῶν ἁπάντων ἀκηκόατε μαρτυρούντων. σκέψασθε
δὲ πρῶτον τὸν πατέρα ἡμῶν, τίνος εἵνεκεν ἂν ψεύδοιτο
2 καὶ τοῦτον μὴ ὄντα αὑτοῦ υἱὸν εἰσποιοῖτο. πάντας γὰρ

v. 1. ὅτι] ἔτι pr A. 49, 2. εὕροι Reiskius, εὕρητε AB: εὕροιτε ς. 7. γενομένου ς. 9. ἵνα] nonne legendum ἵνα μὴ?
50, 5. ὡς περὶ Reiskius: libri ὥσπερ. 11. quod vulgo in fine ponunt λείπει, omisi cum AB.

εὑρήσετε τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας ἢ οὐκ ὄντων αὐτοῖς γνησίων παίδων ἢ διὰ πενίαν ἀναγκαζομένους ξένους ἀνθρώπους εἰσποιεῖσθαι, ὅπως ὠφελῶνταί τι ἀπ' αὐτῶν δι' αὐτοὺς Ἀθηναίων γεγονότων. τῷ τοίνυν πατρὶ τούτων οὐδέτερον ὑπάρχει· γνήσιοι μὲν γὰρ αὐτῷ ἡμεῖς δύο υἱεῖς ἐσμέν, ὥστε οὐκ ἄν γε δι' ἐρημίαν τοῦτον εἰσποιοῖτο.
3ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τροφῆς τε καὶ εὐπορίας τῆς παρὰ τούτου δεόμενος· ἔστι γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανός, καὶ χωρὶς τούτου μεμαρτύρηται ὑμῖν τοῦτον ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν καὶ εἰς φράτορας εἰσάγων, καὶ ταῦτα οὐ μικρὰ δαπανήματά ἐστιν. ὥστε τόν γε πατέρα ἡμῶν οὐκ εἰκός ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηθὲν ὠφελούμενον οὕτως ἀδίκῳ
4πράγματι ἐπιχειρῆσαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐμέ γε οὐθεὶς ἀνθρώπων οὕτω τελέως ἂν ἄφρονα ὑπολάβοι, ὥστε τούτῳ μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ὅπως τὰ πατρῷα διὰ πλειόνων διανείμωμαι. καὶ γὰρ οὐδ' ἀμφισβητῆσαί μοι ἐξουσία γένοιτ' ἂν ὕστερον ὡς οὐκ ἔστιν ἀδελφὸς οὗτος ἐμοῦ· οὐθεὶς γὰρ ἂν ὑμῶν τὴν φωνὴν ἀνάσχοιτ' ἂν ἀκούων, εἰ νῦν μὲν ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς μαρτυρῶ ὡς ἔστιν ἀδελφὸς ἡμέτερος, ὕστερον δὲ φαινοίμην τούτοις ἀντιλέ-
5γων. οὐ μόνον τοίνυν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰκός ἐστι τἀληθῆ μεμαρτυρηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς. ἐνθυμήθητε γὰρ πρῶτον μὲν ὅτι οἱ τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν ἔχοντες οὐκ ἄν ποτε ἐμαρτύρουν περὶ τούτου τὰ ψευδῆ· μητρυιὰ γὰρ ἡ τούτου μήτηρ ἐγεγένητο ταῖς ἡμετέραις ἀδελφαῖς, εἰώθασι δέ πως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαφέρεσθαι ἀλλήλαις αἵ τε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι, ὥστε εἰ οὗτος ἐξ ἄλλου τινὸς ἀνδρὸς ἦν τῇ μητρυιᾷ καὶ οὐκ ἐκ τοῦ ἡμετέρου πατρός, οὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας αἱ ἀδελφαὶ μαρτυρεῖν εἴασαν καὶ
6ἐπέτρεψαν. καὶ μὴν οὐκ ἂν ὁ θεῖος πρὸς μητρὸς ἡμῖν ὤν, τούτῳ δὲ οὐδὲν προσήκων δήπου, τῇ τούτου μητρὶ ἠθέλησεν ἄν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μαρτυρῆσαι ψευδῆ μαρτυρίαν, δι' ἣν ἡμῖν γίνεται βλάβη περιφανής, εἴπερ ξένον ὄντα τοῦτον εἰσεποιοῦμεν ἀδελφὸν ἡμῖν αὐτοῖς. ἔτι τοίνυν, ὦ

ἄνδρες δικασταί, πρὸς τούτοις πῶς ἄν τις ὑμῶν κατα-
γνοίη ψευδομαρτυρίαν Δημαράτου τουτουῒ καὶ Ἡγήμονος
καὶ Νικοστράτου, οἳ πρῶτον μὲν οὐδὲν αἰσχρὸν οὐδέποτε
φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες, εἶτα δ' οἰκεῖοι ὄντες ἡμῖν καὶ
εἰδότες ἡμᾶς ἅπαντας μεμαρτυρήκασιν Εὐφιλήτῳ τούτῳ
7 τὴν αὑτοῦ συγγένειαν ἕκαστος. ὥστε ἡδέως κἂν τῶν ἀν-
τιδικούντων ἡμῖν τοῦ σεμνοτάτου πυθοίμην, εἰ ἄλλοθέν
ποθεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι αὑτὸν Ἀθηναῖον ἢ ἐκ τούτων ὧν
καὶ ἡμεῖς Εὐφίλητον ἐπιδείκνυμεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ
οἶμαι ἄλλο τι ἂν αὐτὸν ἢ ὅτι ἡ μήτηρ ἀστή τέ ἐστι καὶ ὁ
πατήρ, καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγει, παρέχοιτ' ἂν αὑτῷ
8 τοὺς συγγενεῖς μάρτυρας. εἶτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ
μὲν οὗτοι ἐκινδύνευον, ἠξίουν τοῖς αὑτῶν οἰκείοις ὑμᾶς
πιστεύειν μαρτυροῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς κατηγόροις· νυνὶ
δὲ ἡμῶν πάντα ταῦτα παρεχομένων ἀξιώσουσιν ὑμᾶς τοῖς
αὑτῶν πείθεσθαι λόγοις μᾶλλον ἢ τῷ πατρὶ τῷ Εὐφιλή-
του καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ καὶ τοῖς φράτορσι καὶ πάσῃ
τῇ ἡμετέρᾳ συγγενείᾳ; καὶ μὴν οὗτοι μὲν οὐδὲν οὐδενὶ
κινδυνεύοντες ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ποιοῦσιν, ἡμεῖς δὲ
πάντας ὑποδίκους ἡμᾶς αὐτοὺς καθιστάντες μαρτυροῦ-
9 μεν. καὶ πρὸς ταῖς μαρτυρίαις, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶ-
τον μὲν ἡ τοῦ Εὐφιλήτου μήτηρ, ἣν οὗτοι ὁμολογοῦσιν
ἀστὴν εἶναι, ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐβούλετο
ἐπὶ Δελφινίῳ ἦ μὴν τουτονὶ Εὐφίλητον εἶναι ἐξ αὑτῆς καὶ
τοῦ ἡμετέρου πατρός. καίτοι τίνα προσῆκε μᾶλλον αὐ-
τῆς ἐκείνης τοῦτο εἰδέναι; ἔπειτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὁ
πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὃν εἰκός ἐστι μετὰ τὴν τούτου μη-
τέρα ἄριστα τὸν αὑτοῦ υἱὸν γινώσκειν, οὗτος καὶ τότε καὶ
νυνὶ βούλεται ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐφίλητον τοῦτον υἱὸν εἶναι
10 αὑτοῦ ἐξ ἀστῆς καὶ γαμετῆς γυναικός. πρὸς τούτοις τοίνυν,
ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ ἐτύγχανον μὲν τρισκαιδεκαέτης
ὤν, ὥσπερ καὶ πρῶτον εἶπον, ὅτε οὗτος ἐγένετο, ἕτοιμος
δ' εἰμὶ ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐφίλητον τουτονὶ ἀδελφὸν εἶναι
ἐμαυτοῦ ὁμοπάτριον. ὥστε, ὦ ἄνδρες δικασταί, δικαίως
ἂν καὶ τοὺς ἡμετέρους ὅρκους πιστοτέρους νομίζοιτε ἢ

τοὺς τούτων λόγους· ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀκριβῶς εἰδότες ὀμόσαι περὶ αὐτοῦ θέλομεν, οὗτοι δὲ ταῦτα ἀκηκοότες παρὰ
11 τῶν τούτου διαφόρων ἢ αὐτοὶ πλάττοντες λέγουσι. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡμεῖς μὲν τοὺς συγγενεῖς μάρτυρας καὶ ἐπὶ τῶν διαιτητῶν καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα, οἷς οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν· οὗτοι δέ, ἐπειδὴ ἔλαχεν ὁ Εὐφίλητος τὴν δίκην τὴν προτέραν τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι, ὃς νῦν τετελεύτηκε, δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος οὐκ ἠδυνήθησαν οὐδεμίαν μαρτυρίαν εὑρεῖν ὡς οὑτοσὶ ἄλλου τινὸς πατρός ἐστιν ἢ τοῦ ἡμετέρου. τοῖς δὲ διαιτῶσι μέγιστα σημεῖα ἦν τοῦ ψεύδεσθαι τούτους, καὶ κατεδιῄτησαν αὐτῶν ἀμφότεροι. Καί μοι λάβε τῆς προτέρας διαίτης τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ὡς μὲν τοίνυν καὶ τότε ὦφλον τὴν δίαιταν, ἀκηκόατε, ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτοι μετὰ ταῦτα ἔφησαν εἶναι σημεῖον ὡς οὐκ ἔστιν Ἡγησίππου, εἰ οἱ διαιτηταὶ αὐτῶν ἀπεδιῄτησαν, οὕτω τὸ νῦν ἡμῖν τοιοῦτον εἶναι μαρτύριον ὅτι ἀληθῆ λέγομεν, ἐπεὶ ἔδοξαν αὐτοὶ ἀδικεῖν τοῦτον Ἀθηναῖον ὄντα καὶ κυρίως πρῶτον ἐγγραφέντα ὕστερον ἐξαλείψαντες. Ὅτι μὲν οὖν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστὶν οὑτοσὶ Εὐφίλητος καὶ πολίτης ὑμέτερος, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δήμῳ συστάντων, ἱκανῶς οἴομαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκηκοέναι. Dionys. Hal. t. 5. p. 618. Reisk.

2. ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΕΥΜΑΘΟΥΣ.

Ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμάθει τούτῳ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως καὶ νῦν, εἴ τί ἐστιν ἐν ἐμοί, πειράσομαι συσσώζειν αὐτὸν μεθ' ὑμῶν· μικρὰ δέ μου ἀκούσατε, ἵνα μηθεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν ὡς ἐγὼ προπετείᾳ ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ πρὸς τὰ Εὐμάθους πράγματα
2 προσῆλθον. τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος, καὶ λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, οὔσης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐμάθει τούτῳ, μεταπεμψάμενος τοὺς οἰκείους τε καὶ φίλους τοὺς ἐμοὺς Εὐμάθης ἐνεφάνισε τὰ

χρήματα ἃ ἦν μοι παρ' αὐτῷ καὶ ἀπέδωκε πάντα ὀρθῶς
3καὶ δικαίως. ἀνθ' ὧν ἐγὼ σωθεὶς ἐχρώμην αὐτῷ ἔτι μᾶλλον,
καὶ κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν προσεισευπόρησα ἀργυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἄγοντος αὐτὸν Διονυσίου ἐξειλόμην εἰς ἐλευθερίαν, εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὸ Ἐπιγένους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω. Id. p. 593.

3. ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἠβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ λίαν οὕτως ἀγνοηθέντα πρὸς χρήματ' ἔχειν αἰσχρῶς ὥστε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ δίκας τοιαύτας λαγχάνειν, ἀλλ' οὐ τό γε οὖν ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον τῆς πατρῴας οὐσίας, οὐ μικρᾶς ἀλλ' ἱκανῆς ὥστε καὶ λειτουργεῖν ὑφ' ἡμῶν αὐτῷ παραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δ' ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν, ἵνα βελτίων τ' ἐδόκει πᾶσιν εἶναι σώζων αὐτὴν καὶ πλείω ποιῶν χρησιμώτερον ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν ἑαυτόν.
2ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν ἀνήρηκε καὶ πέπρακε καὶ αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν, ὡς οὐκ ἂν ἠβουλόμην, πιστεύων δ' ἑταιρίαις καὶ λόγων παρασκευαῖς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλήλυθεν, ἀνάγκη, ὡς ἔοικε, συμφορὰν μὲν εἶναι νομίζειν ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἰκεῖος ὤν, ἀπολογεῖσθαι δὲ περὶ ὧν ἐγκέκληκε καὶ ἔξω [μὲν] τοῦ πράγματος διαβέβληκεν, ὡς ἂν [οὖν] δυνώμεθα προθυμότατα πρὸς ὑμᾶς. Id. p. 598.

4. φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ μὲν διώκων ταῦτα καὶ τὰ πράγματα εἰς βασάνους ἄγων, οὗτος δὲ ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγους καθιστάς, ὅπερ ἂν τις πλεονεκτεῖν βουλόμενος ἐποίησεν. ἐχρῆν δὲ αὐτόν, εἴπερ τι δίκαιον ἐφρόνει καὶ μὴ παρακρούσασθαι τὰς ὑμετέρας γνώμας ἐζήτει, μὴ μὰ Δία ταῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ μαρτύρων ἐλθεῖν καὶ ἐξετάζειν ἕκαστα τῶν ἐν τῷ λόγῳ, τοῦτον τὸν τρόπον παρ'
2 μοῦ πυνθανόμενον. εἰσφορὰς λογίζῃ πόσας; τόσας καὶ τόσας. κατὰ πόσον ἀργύριον εἰσενηνεγμένας; κατὰ τόσον καὶ τόσον. κατὰ ποῖα ψηφίσματα; κατὰ ταυτί. ταύτας εἰλήφασι τίνες; οἱ καὶ ταῦτα μαρτυρήσοντες. σκέψασθαι τὰ ψηφίσματα, τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν, τὰ εἰσενηνεγμένα, τοὺς λαβόντας, καὶ εἰ μὲν εὖ . : . τε, τῷ λόγῳ πι-

στεύειν, εἰ δὲ μή, νῦν παρασχέσθαι μάρτυρας, εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογισάμην αὐτοῖς. Id. p. 607.

5. ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΤΑΣ.

Μάλιστα μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι τῶν πολιτῶν, εἰ δὲ μή, τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν πρὸς οὓς ἂν οὐδὲν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. νῦν δέ μοι πάντων πραγμάτων λυπηρότατον συμβέβηκεν· ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, οὓς περιορᾶν μὲν ἀποστεροῦντας οὐ ῥάδιον, ἀπέχθεσθαι δὲ ἡδέως, μεθ' ὧν ἀνάγκη καὶ συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι. πρὸς μὲν οὖν πολλοὺς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν· μέγα γὰρ μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος αὐτοῖς πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν·
2 ὅμως δὲ διὰ τὸ πιστεύειν τοῖς πράγμασι πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων οὐχ ἡγούμην δεῖν κατοκνῆσαι δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων. δέομαι οὖν ὑμᾶς συγγνώμην ἔχειν, εἰ καὶ νεώτερος ὢν λέγειν ἐπὶ δικαστηρίου τετόλμηκα· διὰ γὰρ τοὺς ἀδικοῦντας ἀναγκάζομαι παρὰ τὸν ἐμαυτοῦ τρόπον τοιοῦτόν τι ποιεῖν. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν περὶ τοῦ πράγματος. Id. p. 603.

6. καὶ οὗτος γὰρ ὁ πάντων ἀνθρώπων σχετλιώτατος, οὐ παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας δοῦναι ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδοῦναί φησιν, [ὡς] ἐκείνοις πιστεύειν προσποιεῖται μᾶλλον ὡς ἀποδεδώκασιν ἡμῖν, ἢ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀπειλήφαμεν. καίτοι πᾶσι φανερόν, ὡς ἔοικε, τὸν τούτου πατέρα ἀποστεροῦντα ὄντα ἐπίτιμον ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν εἰσπράξασθαι οὕτως ἔχοντος οὐκ ἂν ἐδυνήθημεν. Id. p. 609.

7. ᾧ γάρ, ἃ μὲν ὑπῆρχεν ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων, κατελελειτουργηκότι, δανειζομένῳ δ' οὐδεὶς ἂν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοῖς ἔτι πλέον οὐδέν, ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις, ἔχειν ἐμοὶ προσῆκον ἀναμφισβητήτως, οὗτοι τηλικαύτην δίκην λαχόντες καὶ σφέτερα αὐτῶν εἶναι φάσκοντες ἐκώλυσάν με ἐξ αὐτῶν ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν. Id. p. 610.

ΔΕΙΝΑΡΧΟΣ.

1.

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ.*)

pag. Steph. 90.

Ὁ μὲν δημαγωγὸς ὑμῖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ θανάτου
τετιμημένος ἑαυτῷ ἢν ἐξελεγχθῇ ὁτιοῦν εἰληφὼς παρ'
Ἁρπάλου, οὗτος φανερῶς ἐξελήλεγκται δῶρα εἰληφὼς
παρὰ τούτων οἷς ἐναντία πράττειν ἔφη τὸν ἄλλον χρόνον·
πολλῶν δ' ὑπὸ Στρατοκλέους εἰρημένων καὶ τῶν πλεί-
στων προκατειλημμένων κατηγορημάτων, καὶ περὶ μὲν
αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς δι-
καίας καὶ ἀληθεῖς ἀποδείξεις εἰρηκυίας, περὶ δὲ τῶν
ἀκολούθων τούτοις Στρατοκλέους εἰρηκότος καὶ τὰ ψη-
2 φίσματα ἀνεγνωκότος ἤδη τὰ περὶ τούτων, ὑπόλοιπον
ἡμῖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ταῦτ' ἀγωνιζομένοις ἀγῶνα τη-
λικοῦτον ἡλίκος οὐδὲ πώποτε γέγονε τῇ πόλει, κοινῇ πᾶ-
σιν ὑμῖν παρακελεύεσθαι πρῶτον μὲν ἡμῖν τοῖς λοιποῖς
συγγνώμην ἔχειν, ἂν τῶν αὐτῶν ἐνίοις περιπίπτωμεν
(οὐ γὰρ ἵνα ἐνοχλῶμεν ὑμᾶς, ἀλλ' ἵνα ὀργίζησθε μᾶλ-
λον παροξυνόμενοι, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἐροῦμεν), ἔπειτα
μὴ προΐεσθαι τὰ κοινὰ τῆς πόλεως ἁπάσης δίκαια, μηδὲ
τὴν κοινὴν σωτηρίαν ἀντικαταλλάξασθαι τῶν τοῦ κρινο-
3 μένου λόγων. ὁρᾶτε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι παρὰ μὲν ὑμῖν
Δημοσθένης οὑτοσὶ κρίνεται, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις ὑμεῖς·
οἳ σκοποῦσι τίνα ποτὲ γνώμην ἕξετε περὶ τῶν τῇ πατρίδι
συμφερόντων, καὶ πότερον τὰς ἰδίας τούτων δωροδοκίας
καὶ πονηρίας ἀναδέχεσθε εἰς ὑμᾶς αὐτούς, ἢ φανερὸν

*) Dinarchi codices habui quattuor, ABLZ.

§ 1, 2. ἦν Stephanus: libri ἵνα. 3. φανερὸς ἐξελήλεκται L. 7. ἀποφάνσεως Hier. Wolfius. 2, 4. ἡμῶν L. 3, 5. ἀναδέξεσθε Stephanus.

*πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσετε διότι μισεῖτε τοὺς κατὰ τῆς
πολιτείας δῶρα λαμβάνοντας, καὶ οὐχ ἵν' ἀφῆτε ζητεῖν
προσετάξατε τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ, ἀλλ' ἵνα ἀπο-
φηνάντων τούτων ὑμεῖς τιμωρήσησθε τῶν ἀδικημάτων
4ἀξίως. νυνὶ τοίνυν τοῦτο ἐφ' ὑμῖν ἐστί. ψηφισαμένου
γὰρ τοῦ δήμου δίκαιον ψήφισμα, καὶ πάντων τῶν πολι-
τῶν βουλομένων εὑρεῖν τίνες εἰσὶ τῶν ῥητόρων οἱ τολμή-
σαντες ἐπὶ διαβολῇ καὶ κινδύνῳ τῆς πόλεως χρήματα
παρὰ Ἁρπάλου λαβεῖν, καὶ πρὸς τούτοις ψήφισμά τι
γράψαντος ὦ Δημόσθενες σοῦ καὶ ἑτέρων πολλῶν, ζητεῖν
τὴν βουλὴν περὶ αὐτῶν, ὡς αὐτῇ πάτριόν ἐστιν, εἴ τινες
5εἰλήφασι παρὰ Ἁρπάλου χρυσίον, ζητεῖ ἡ βουλή, οὐκ ἐκ
τῶν προκλήσεων μαθοῦσα τὸ δίκαιον, οὐδὲ τὴν ἀλήθειαν
καὶ τὴν πίστιν τὴν περὶ αὑτῆς ἐπὶ σοῦ καταλῦσαι βου-
λομένη, ἀλλ' ὅπερ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀρεοπαγῖται εἶπον, προ-
ορῶσα ἡ βουλὴ ὦ ἄνδρες τὴν τούτων ἰσχὺν καὶ τὴν ἐν
τῷ λέγειν καὶ πράττειν δύναμιν, οὐκ οἰομένη δὲ δεῖν οὐδε-
μίαν ὑπολογίζεσθαι τῶν περὶ αὑτῆς ἐσομένων βλασφη-
μιῶν, εἴ τις μέλλει τῇ πατρίδι αὐτοῖς αἰτία μοχθηρὰ
6καὶ κίνδυνος ἔσεσθαι. τούτων, ὡς ἐδόκει τῷ δήμῳ, καλῶς
καὶ συμφερόντως πεπραγμένων αἰτίαι νῦν καὶ προκλή-
σεις καὶ συκοφαντίαι παρὰ Δημοσθένους ἥκουσιν, ἐπειδὴ
οὗτος ἀποπέφανται εἴκοσι τάλαντα ἔχων χρυσίου· καὶ ἡ
τῶν ἐκ προνοίας φόνων ἀξιόπιστος οὖσα βουλὴ τὸ δίκαιον
καὶ ἀληθὲς εὑρεῖν, καὶ κυρία δικάσαι τε περὶ τοῦ σώ-
ματος καὶ τῆς ψυχῆς ἑκάστου τῶν πολιτῶν, καὶ τοῖς 91
μὲν βιαίῳ θανάτῳ τετελευτηκόσι βοηθῆσαι, τοὺς δὲ παρά-
νομόν τι τῶν ἐν τῇ πόλει διαπεπραγμένους ἐκβαλεῖν
ἢ θανάτῳ ζημιῶσαι, νῦν ἐπὶ τοῖς κατὰ Δημοσθένους
ἀποπεφασμένοις χρήμασιν ἄκυρος ἔσται τοῦ δικαίου.*

7 Ναί· *κατέψευσται γὰρ ἡ βουλὴ Δημοσθένους. τουτὶ
γάρ ἐστιν ὑπερβολὴ τοῦ πράγματος. σοῦ κατέψευσται*

v. 4. *τούτων* om Z. 4, 1. *τοίνυν* om ς. 5, 5. *καὶ* add AB LZ. 6. *δύναμιν* add AB. 8. *μέλλει* AB, *μέλλῃ* LZ: *μέλλοι* ς. *αὐτοῖς* BL: *αὐτῆς* ς. 6, 3. *παρὰ*] *παρὰ τοῦ* L.

καὶ Δημάδου; καθ' ὧν οὐδὲ τἀληθὲς εἰπεῖν, ὡς ἔοικεν,
ἀσφαλές ἐστιν; οἳ πολλὰ πρότερον τῶν κοινῶν ἐκείνῃ ζη-
τεῖν προσετάξατε καὶ διὰ τὰς γενομένας ζητήσεις ἐπῃ-
νέσατε; οὓς δ' ἡ πόλις ἅπασα οὐ δύναται ἀναγκάσαι
τὰ δίκαια ποιεῖν, κατὰ τούτων ἡ βουλὴ ψευδεῖς ἀποφά-
8 σεις πεποίηται; ὦ Ἡράκλεις. διὰ τί οὖν ἐν τῷ δήμῳ
συνεχώρεις, ὦ Δημόσθενες, ἐὰν ἀποφήνῃ σου ἡ βουλή,
θάνατον ἑαυτῷ τὴν ζημίαν; καὶ διὰ τί πολλοὺς ἀνῄρηκας
σὺ ταῖς τῆς βουλῆς ἰσχυριζόμενος ἀποφάσεσιν; ἢ ποῖ
νῦν ἐλθὼν ὁ δῆμος ἢ τίσι προστάξας ζητεῖν περὶ τῶν
ἀφανῶν καὶ μεγάλων ἀδικημάτων εὕρῃ τὴν ἀλήθειαν;
9 τὸ μὲν γὰρ συνέδριον τὸ πρότερον δοκοῦν εἶναι πιστὸν
σὺ καταλύεις ὁ δημοτικὸς εἶναι φάσκων, ᾧ τὴν τῶν σωμά-
των φυλακὴν ὁ δῆμος παρακαταθήκην ἔδωκεν, ᾧ τὴν
πολιτείαν καὶ δημοκρατίαν πολλάκις ἐγκεχείρικεν, ὃ δια-
πεφύλαχε τὸ σὸν σῶμα τοῦ βλασφημεῖν περὶ αὐτοῦ μέλ-
λοντος πολλάκις (ὡς σὺ φῄς) ἐπιβουλευθέν, ὃ φυλάττει
τὰς ἀποῤῥήτους διαθήκας, ἐν αἷς τὰ τῆς πόλεως σωτή-
ρια κεῖται.
10 Δίκαια μὲν οὖν, δίκαια τρόπον γέ τινα πάσχει τὸ συν-
έδριον· εἰρήσεται γὰρ ἃ γινώσκω. δυοῖν γὰρ θάτερον
ἐχρῆν αὐτούς, ἢ καὶ τὴν προτέραν ζήτησιν τὴν ὑπὲρ τῶν
τριακοσίων ταλάντων τῶν παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως
ἀφικομένων ζητεῖν, καθάπερ συνέταξεν ὁ δῆμος, ἵνα τότε
δόντος δίκην τοῦ θηρίου τούτου, καὶ τῶν μερισαμένων ἐκεῖ-
να τὰ χρήματα φανερῶν γενομένων, καὶ τῆς περὶ Θηβαίους
προδοσίας ἐξελεγχθείσης ἣν οὗτος προδέδωκεν, ἀπηλλάγ-
11 μεθα τούτου τοῦ δημαγωγοῦ δίκην ἀξίαν δόντος· ἢ εἰ
ταῦθ' ὑμεῖς ἐβούλεσθε Δημοσθένει συγχωρεῖν καὶ πολλοὺς
ἐν τῇ πόλει τοὺς καθ' ὑμῶν δωροδοκήσοντας εἶναι, τὴν
περὶ τῶν νῦν ἀποπεφασμένων ζήτησιν χρημάτων μὴ προσ-

v. 3. γινομένας ς. 8, 4. ποῖ Reiskius: libri που. 6. εὕρῃ ABL: εὕροι ς. 9, 4. ἐγκεχείρηκεν BLZ. ὃ διαπεφύλαχε Reiskius cum Wolfio: libri ᾧ διαπεφύλακε. 6. ὃ Wolfius: libri ᾧ. 10, 3. ὑπὲρ] περὶ Z. 8. προσδέδωκεν Z. 11, 3. δωροδοκήσαντας Z et pr A.

*δέχεσθαι, πεῖραν ὑμῶν ἐν τοῖς πρότερον εἰληφότας, ὅπου
γε οὕτω καλῶς καὶ δικαίως τῆς ἀποφάσεως τῆς κατὰ
τούτου καὶ τῶν ἄλλων νυνὶ γεγενημένης, καὶ τῆς ἐξ Ἀρείου
πάγου βουλῆς οὔτε τὴν Δημοσθένους οὔτε τὴν Δημάδου
δύναμιν ὑποστειλαμένης, ἀλλὰ τὸ δίκαιον αὐτὸ καὶ τἀ-
12 ληθὲς προὐργιαίτερον πεποιημένης, οὐδὲν ἧττον περιέρχε-
ται Δημοσθένης περί τε τῆς βουλῆς βλασφημῶν καὶ περὶ
ἑαυτοῦ λέγων οἷσπερ ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς αὐτίκα χρή-
σεται λόγοις ἐξαπατῶν ὑμᾶς, ὡς „ἐγὼ Θηβαίους ὑμῖν
ἐποίησα συμμάχους." οὔκ, ἀλλὰ τὸ κοινῇ συμφέρον ἀμ-
φοτέραις ἐλυμήνω ταῖς πόλεσιν, ὦ Δημόσθενες. „ἐγὼ
παρέταξα πάντας εἰς Χαιρώνειαν." οὔκ, ἀλλὰ ἔλιπες μό-
νος αὐτὸς τὴν ἐκεῖ τάξιν. „ἐγὼ πολλὰς ὑπὲρ ὑμῶν
13 ἐπρέσβευσα πρεσβείας." ἐφ' οἷς οὐκ οἶδ' ὅ τι ποτ' ἂν
ἐποίησεν ἢ τίνας ἂν εἶπε λόγους, εἰ συνέβη κατορθῶ-
σαι αὐτῷ ἃ συνεβούλευσεν, ὃς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀτυ-
χήμασι καὶ κακοῖς ἅπασαν ἐπεληλυθὼς τὴν οἰκουμένην
ὅμως ἀξιοῖ δωρεὰς αὑτῷ δεδόσθαι τὰς μεγίστας, λαμ-
βάνειν δῶρα κατὰ τῆς πατρίδος καὶ λέγειν καὶ πράττειν
14 κατὰ τοῦ δήμου ἃ ἂν βούληται. καὶ Τιμοθέῳ μέν, ὦ
Ἀθηναῖοι, Πελοπόννησον περιπλεύσαντι καὶ τὴν ἐν Κερ-
κύρᾳ ναυμαχίαν νικήσαντι Λακεδαιμονίους καὶ Κόνωνος
υἱεῖ τοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐλευθερώσαντος καὶ Σάμον λαβόν-
τος καὶ Μεθώνην καὶ Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ πρὸς
ταύταις ἑτέρας εἴκοσι πόλεις, οὐκ ἐποιήσασθε ὑπόλογον,
οὐδὲ τῆς τότε ἐνεστώσης κρίσεως οὐδὲ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμω-
μοκότες ἐφέρετε τὴν ψῆφον, ἀντικατηλλάξασθε τὰς τοι- 92
αύτας εὐεργεσίας, ἀλλ' ἑκατὸν ταλάντων ἐτιμήσατε, ὅτι
χρήματ' αὐτὸς ἔφη παρὰ Χίων εἰληφέναι καὶ Ῥοδίων·
15 τὸν δὲ κατάπτυστον τοῦτον καὶ Σκύθην (ἐξάγομαι γάρ),*

v. 2. γε] libri γάρ. 12, 1. οὐδὲ LZ. 3. οἷσπερ ἴσως Reiskius: libri οἷς περιασσῶς. αὐτίκα] αὐτοὺς Z. 13, 1. οἷς] Reiskius αἷς. 2. ἐποίησεν A: ἐποίει ς. 3. ὃς Reiskius: libri ὅ.
14, 3. ναυμαχίᾳ Z. 6. ὑπὸ λόγον AL. 7. οὐδὲ] καὶ est infra 3, 17. nec minus placet, quod ibi est φέρετε. 8. ἀντικαταλλάξασθαι ABLZ. 10. αὐτὸς] infra αὐτὸν Ἀριστοφῶν.

ὃν οὐχ εἷς ἀνὴρ ἀλλὰ πᾶσα ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ ζητήσασα ἀποπέφαγκε χρήματα ἔχειν καθ᾽ ὑμῶν, καὶ ὃς ἀποπέφανται μισθαρνῶν καὶ δωροδοκῶν κατὰ τῆς πόλεως καὶ ταῦτα ἐξελήλεγκται, τοῦτον οὐ τιμωρησάμενοι παράδειγμα ποιήσετε τοῖς ἄλλοις; ὃς οὐκ ἐκ τῶν βασιλικῶν μόνον εἰληφὼς χρυσίον φανερός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως κεχρηματισμένος· ὁ νῦν οὐδὲ τῶν ὑπὸ Ἁρπάλου κομισθέντων χρημάτων εἰς τὴν πόλιν ἀπο-
16 σχόμενος. καίτοι τί μέρος ἐστὶ τῶν ὑπὸ Τιμοθέου πεπραγμένων ἀγαθῶν ἃς Δημοσθένης ἐπρέσβευσεν εἰς Θήβας πρεσβείας; ἢ τίς οὐκ ἂν καταγελάσειεν ὑμῶν τῶν τοῦτο τολμώντων ἀκούειν, ἀντιθεὶς ἐφ᾽ αἷς οὗτος σεμνύνεται πράξεσιν ἐκείνας ἃς Τιμόθεος ὑμᾶς καὶ Κόνων εὐεργέτησαν; ἀλλὰ γὰρ οὐ πρὸς τοῦτο τὸ κάθαρμα παραβάλλειν δεῖ τοὺς ἄξια καὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν προγόνων ὑπὲρ ὑμῶν πράξαντας. παρασχόμενος οὖν τὸ ψήφισμα τὸ Τιμοθέῳ γενόμενον πάλιν ἐπὶ τοὺς περὶ τούτου λόγους βαδιοῦμαι. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

17 Ὁ τοιοῦτος ὦ Δημόσθενες πολίτης, ὃς δικαίως ἂν καὶ συγγνώμης καὶ χάριτος ἐτύγχανε παρὰ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις συμπολιτευομένων, οὐ λόγοις ἀλλ᾽ ἔργοις μεγάλα τὴν πόλιν ἀγαθὰ ποιήσας, καὶ διαμείνας ἐπὶ τῆς πολιτείας καὶ οὐκ ἄνω καὶ κάτω μεταβαλλόμενος ὥσπερ σύ, ἐτελεύτησεν οὐ τηλικαύτας τὸν δῆμον αἰτήσας δωρεὰς ὥστε τῶν νόμων εἶναι κρείττων, οὐδ᾽ οἰόμενος δεῖν τοὺς ὀμωμοκότας κατὰ τοὺς νόμους οἴσειν τὴν ψῆφον ἄλλο τι προὐργιαίτερον ποιεῖσθαι τῆς εὐσεβείας, ἀλλ᾽ ὑπομένων καὶ κρίνεσθαι, εἰ δόξειε τοῖς δικασταῖς, καὶ οὐ καιροὺς λέγων, οὐδ᾽ ἕτερα φρονῶν καὶ δημηγορῶν.

v. 2. ἀποπέφαγκε AB: ἀποπέφανται ς. 6. μόνος AZ. χρυσίνους Z. φανερῶς BL. 8. εἰς τὴν πόλιν χρημάτων Z. 16, 1. πεπραγμένων BL. 5. πράξεις pr A. εὐεργέτησαν ABL: εὐηργέτησαν ς. 9. γινόμενον — τούτους Z. 17, 1. ὦ] ὁ A. ἂν om Z. 4. τῇ πόλει ς. 5. μεταβαλόμενος pr A. 9. ἄλλο — εὐσεβείας] haec vulgo omissa supra versum ponit rc A. 10. καὶ post ὑπομένων om Z.

18 Οὐκ ἀποκτενεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μιαρὸν τοῦτον ἄνθρωπον, ὃς πρὸς ἑτέροις πολλοῖς καὶ μεγάλοις ἁμαρτήμασι καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν περιεῖδεν ἀνάστατον γενομένην, τριακόσια τάλαντα λαβὼν εἰς τὴν ἐκείνων σωτηρίαν παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ Ἀρκάδων ἡκόντων εἰς Ἰσθμὸν καὶ τὴν μὲν παρὰ Ἀντιπάτρου πρεσβείαν ἄπρακτον ἀποστειλάντων, τὴν δὲ παρὰ Θηβαίων τῶν ταλαιπώρων προσδεξαμένων, οἳ κατὰ θάλατταν μόλις ἀφίκοντο πρὸς ἐκείνους, ἱκετηρίαν ἔχοντες καὶ κηρύκια
19 συμπεπλεγμένα (ὡς ἔφασαν) ἐκ τῶν θαλλῶν, ἐροῦντες τοῖς Ἀρκάσιν ὅτι οὐ τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας φιλίαν Θηβαῖοι διαλῦσαι βουλόμενοι τοῖς πράγμασιν ἐπανέστησαν, οὐδ' ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων οὐδὲν πράξοντες, ἀλλὰ τὰ παρ' αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ πόλει γινόμενα φέρειν οὐκέτι δυνάμενοι, οὐδὲ τὴν δουλείαν ὑπομένειν, οὐδὲ τὰς ὕβρεις ὁρᾶν τὰς εἰς τὰ ἐλεύθερα σώματα γι-
20 νομένας. οἷς ἑτοίμων γενομένων τῶν Ἀρκάδων βοηθεῖν, καὶ ἐλεησάντων ἐν οἷς ἦσαν κακοῖς, καὶ φανερὸν ποιησάντων ὅτι τοῖς μὲν σώμασι μετὰ Ἀλεξάνδρου διὰ τοὺς καιροὺς ἀκολουθεῖν ἠναγκάζοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μετὰ Θηβαίων καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἦσαν, καὶ τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν Ἀστύλου ὠνίου ὄντος (ὥσπερ καὶ Στρατοκλῆς εἶπε) καὶ δέκα τάλαντα αἰτοῦντος ὥστε ἀγαγεῖν τὴν βοήθειαν τοῖς Θηβαίοις, καὶ τῶν πρεσβευτῶν ὡς τοῦτον ἐλθόντων, ὃν ᾔδεσαν ἔχοντα τὸ βασιλικὸν χρυσίον, καὶ δεομένων καὶ ἱκετευόντων δοῦναι τὰ χρήματα εἰς τὴν
21 τῆς πόλεως σωτηρίαν, οὐκ ἐτόλμησεν ὁ μιαρὸς οὗτος καὶ ἀσεβὴς καὶ αἰσχοκερδὴς ἀπὸ τῶν πολλῶν χρημάτων ὧν εἶχε δέκα μόνον τάλαντα δοῦναι, τοσαύτας ὁρῶν ἐλπίδας ὑποφαινούσας εἰς τὴν Θηβαίων σωτηρίαν, ἀλλὰ περιεῖδεν ἑτέρους δόντας τοῦτο τὸ ἀργύριον (ὥσπερ καὶ Στρατοκλῆς εἶπεν) ὑπὲρ τοῦ πάλιν ἀπελθεῖν οἴκαδε τοὺς

18, 1. ὦ om AB. 19, 2. τὴν om Z. τοὺς add A. 5. γινόμενα Z: γενόμενα ς. 7. ὁρᾶν τὰς] libri ὁρῶντες. 20, 2. ἦσαν A: ἤκουσαν ς. 21, 4. ὑποφαινούσας AB: ὑποβαινούσας ς. 5. ἑταίρους Z.

ἐξεληλυθότας Ἀρκάδων καὶ μὴ βοηθῆσαι τοῖς Θηβαίοις.
22 Ἆρ' ὑμῖν δοκεῖ μικρῶν κακῶν ἢ τῶν τυχόντων ὅλῃ τῇ 93
Ἑλλάδι αἴτιος γεγενῆσθαι Δημοσθένης καὶ ἡ τούτου φι-
λαργυρία; ἢ προσήκειν αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν ἐλέου τινὸς τυγ-
χάνειν τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἀλλ' οὐ τῆς ἐσχάτης
τιμωρίας καὶ ὑπὲρ τῶν νῦν καὶ ὑπὲρ τῶν πρότερον γεγε-
νημένων ἀδικημάτων; ἀκούσονται τὴν κρίσιν, ὦ Ἀθηναῖοι,
τὴν ὑφ' ὑμῶν ἐν τῇ τήμερον ἡμέρα γεγενημένην πάντες ἄν-
θρωποι· θεωρήσουσιν ὑμᾶς τοὺς κρίνοντας, ὅπως χρῆσθε
23 τῷ τὰ τοιαῦτα διαπεπραγμένῳ. ὑμεῖς ἐσθ' οἱ διὰ πολλῷ
τῶν ὑπὸ τούτου πεπραγμένων ἀδικημάτων ἐλάττω μεγά-
λας καὶ ἀπαραιτήτους ἐνίοις ἐπιτεθεικότες τιμωρίας.
ὑμεῖς Μένωνα μὲν τὸν μυλωθρὸν ἀπεκτείνατε, διότι
παῖδα ἐλεύθερον ἐκ Πελλήνης ἔσχεν ἐν τῷ μύλωνι· Θε-
μίστιον δὲ τὸν Ἀφιδναῖον, διότι τὴν Ῥοδίαν κιθαρίστριαν
ὕβρισεν Ἐλευσινίοις, θανάτῳ ἐζημιώσατε, Εὐθύμαχον δέ,
διότι τὴν Ὀλυνθίαν παιδίσκην ἔστησεν ἐπ' οἰκήματος.
24 διὰ δὲ τοῦτον τὸν προδότην παῖδες καὶ γυναῖκες αἱ Θη-
βαίων ἐπὶ τὰς σκηνὰς τῶν βαρβάρων διενεμήθησαν, πό-
λις ἀστυγείτων καὶ σύμμαχος ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος
ἀνήρπασται, ἀροῦται καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ
τῶν κοινωνησάντων ἡμῖν τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου.
ἀροῦται, φημί, καὶ σπείρεται· καὶ οὐκ ἠλέησε, φημί, ὁ
μιαρὸς οὗτος πόλιν οἰκτρῶς ἀπολλυμένην οὕτως, εἰς ἣν
ἐπρέσβευσεν ὑφ' ὑμῶν ἀποσταλείς, οἷς ὁμόσπονδος καὶ
ὁμοτράπεζος πολλάκις γέγονεν, ἣν αὐτός φησι σύμμα-
χον ἡμῖν ποιῆσαι. ἀλλὰ πρὸς οὓς εὐτυχοῦντας πολλάκις
25 ἦλθε, τούτους ἀτυχοῦντας προδέδωκε. κἀκεῖνοι (ὥς οἱ
πρεσβύτεροι λέγουσι) καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας
τῆς παρ' ἡμῖν καὶ συνάγοντος ἐν Θήβαις Θρασυβούλου
τοὺς φυγάδας ἐπὶ τὴν Φυλῆς κατάληψιν, καὶ Λακε-

22, 4. πεπραγμένον ς. 23, 1. τὰ om Z. πολλῶν Z et pr A. 3. ὑποτεθεικότες LZ. 5. ἐκ] ἐν L. 24, 3. ἀστυγειτόνων L. συμμάχων ς. 5. κοινωσάντων pr A. 25, 1. κἀκεῖνοι] immo κἀκεῖνοι μέν. 4. ἐπὶ] ἐς ς, libri ἔτι, κατάλυσιν LZ.

δαιμονίων ἰσχυόντων καὶ ἀπαγορευόντων μηδένα Ἀθη-
ναίων ὑποδέχεσθαι μηδ' ἐκπέμπειν, ὅμως συνέπραττον τῷ
δήμῳ τὴν κάθοδον καὶ τὸ πολλάκις ἀνεγνωσμένον παρ'
ὑμῖν ἐψηφίσαντο ψήφισμα, μὴ περιορᾷν ἐάν τις ὅπλα
26 διὰ τῆς χώρας τῆς Ἀθηναίων ἔχων πορεύηται· οὗτος δὲ
ὁ κοινὸν αὑτὸν τοῖς συμμάχοις, ὡς αὐτίκα φήσει, παρέ-
χων οὐδὲν τοιοῦτον ἔπραξεν, οὐδὲ τῶν χρημάτων ὧν ἔλα-
βεν εἰς τὴν τούτων σωτηρίαν οὐδὲν ἠθέλησε προέσθαι. ὧν
ὑμεῖς ὦ ἄνδρες μνησθέντες, καὶ τὰ ἀτυχήματα τὰ γινό-
μενα διὰ τοὺς προδότας θεωρήσαντες ἐν ταῖς Ὀλυνθίων
καὶ Θηβαίων συμφοραῖς, ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ὀρθῶς νυνὶ
βουλεύεσθε, καὶ τοὺς δωροδοκεῖν ἐθέλοντας κατὰ τῆς πα-
τρίδος ἀνελόντες ἐν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς τὰς ἐλπίδας
27 τῆς σωτηρίας ἔχετε. μόνως γὰρ οὕτως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
μόνως καὶ τοὺς ἄλλους ποιήσετε βελτίους, ἐὰν τοὺς ἐν-
δόξους τῶν πονηρῶν ἐξελέγξαντες κολάσητε τῆς πονηρίας
ἀξίως. τοὺς μὲν γὰρ τυχόντας τῶν κρινομένων, ὅταν
ἁλῶσιν, οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ ζητεῖ πυθέσθαι τί πεπόνθασι·
τοὺς δ' ἐνδόξους πάντες πυνθάνονται, καὶ τοὺς δικάζον-
τας ἐπαινοῦσιν, ὅταν τὸ δίκαιον μὴ πρόωνται ταῖς τῶν
κρινομένων δόξαις. Ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα τὸ Θηβαίων.
λέγε τὰς μαρτυρίας. ἀναγίνωσκε τὰς ἐπιστολάς.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

28 Μισθωτὸς οὗτος, ὦ Ἀθηναῖοι, μισθωτός οὗτός ἐστι
παλαιός. οὗτος ἦν ὁ τὴν πρεσβείαν τὴν παρὰ Φιλίππου
πορευομένην ὡς ἡμᾶς ἐκ Θηβῶν καλέσας, καὶ τοῦ λυθῆ-
ναι τὸν πρῶτον πόλεμον αἴτιος γενόμενος· οὗτος Φιλοκρά-
τει συνεκοινολογεῖτο τῷ γράψαντι πρὸς Φίλιππον εἰρή-
νην, δι' ἣν ὑμεῖς ἐκεῖνον ἐξεβάλετε, καὶ ζεύγη τοῖς πρέ-
σβεσιν ἐμισθώσατο τοῖς μετ' Ἀντιπάτρου δεῦρ' ἐλθου-

v. 1. ἰσχυόντων Wolfius: libri ἰσχόντων. 26, 2. φήσει Wolfius: libri φησί. 4. τὴν add A. 6. προδόντας pr A. 7. νῦν Z. 27, 2. εἰσποιήσετε Z. 4. οὐδεὶς οἶδεν ὅταν ἁλῶσιν Z. 5. τί πεπόνθασι om Z. 8. τὸ Θ.] τῶν Θ. Z. 28, 1. μισθωτὸς] ὁ μισθωτὸς Z et rc B. 5. συνεκοινολογεῖτο] συνανεκοινολογεῖτο ς, libri συνανελογεῖτο.

σιν, ἀναλαμβάνων αὐτοὺς καὶ τὸ κολακεύειν τοὺς Μακε-
29 δόνας πρῶτος εἰς τὴν πόλιν εἰσάγων. μὴ ἀφῆτε, ὦ ἄν-
δρες Ἀθηναῖοι, μὴ ἀφῆτε τὸν ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως καὶ
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀτυχήμασιν ἐπιγεγραμμένον ἀτιμώ- 94
ρητον, εἰλημμένον ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ δῶρα ἔχοντα κατὰ τῆς
πόλεως, μηδὲ τῆς ἀγαθῆς τύχης ἡμᾶς ἐπὶ τὸ βέλτιον
ἀγούσης, καὶ τὸν μὲν ἕτερον τῶν τὴν πατρίδα λελυμα-
σμένων ἐκ τῆς πόλεως ἐκβεβληκυίας, τοῦτον δ᾽ ὑμῖν
ἀποκτεῖναι παραδούσης, αὐτοὶ τοῖς πᾶσι συμφέρουσιν
ἐναντιωθῆτε, ἀλλὰ μετοιωνίσασθε τὰς τῆς πόλεως πρά-
ξεις, εἰς τούτους τοὺς ἡγεμόνας τὰς ἀποτυχίας τρέψαν-
30 τες. εἰς ποῖον γὰρ καιρὸν ἀποθήσεσθε τοῦτον ὑπολαβόντες
χρήσιμον ὑμῖν αὐτοῖς ἔσεσθαι; ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἢ ὑμῶν
ἢ τῶν περιεστηκότων, εἰς ποῖα οὗτος πράγματα εἰσελθὼν
ἢ ἴδια ἢ κοινὰ οὐκ ἀνατέτραφεν; οὐκ εἰς μὲν τὴν Ἀρι-
στάρχου οἰκίαν εἰσελθών, βουλεύσας μετ᾽ ἐκείνου τὸν
Νικοδήμῳ θάνατον κατασκευασθέντα, ὃν ἴστε πάντες,
ἐξέβαλε τὸν Ἀρίσταρχον ἐπὶ ταῖς αἰσχίσταις αἰτίαις; καὶ
τοιούτῳ φίλῳ Δημοσθένει ἐχρήσατο, ὥστε δαίμονα αὐ-
τῷ τοῦτον καὶ τῶν γεγενημένων συμφορῶν ἡγεμόνα νομί-
31 σαι προσελθεῖν; οὐκ ἐπειδὴ τῷ δήμῳ συμβουλεύειν ἤρ-
ξατο, ὡς μήποτε ὤφελεν (ἀφήσω γὰρ αὐτοῦ τὰ ἴδια· ὁ
γὰρ χρόνος οὐκ ἐπιδέχεται μακρολογεῖν), ἀγαθὸν μὲν
ἁπλῶς εἰπεῖν οὐδὲν γέγονε τῇ πόλει, ἐν κινδύνοις δὲ καὶ
κακοῖς καὶ ἀδοξίᾳ πᾶσα ἡ Ἑλλάς, οὐ μόνον ἡ πόλις,
καθέστηκε; καὶ πλείστοις καιροῖς ἐν ταῖς δημηγορίαις
χρώμενος ἅπαντας ἀφῆκε τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν καιρούς; καὶ
ἐν οἷς τις ἂν φιλόπολις ἀνὴρ καὶ κηδεμὼν προείλετό τι
πρᾶξαι, τοσοῦτον ἐδέησεν ὁ δημαγωγὸς καὶ χρήσιμος αὐ-
τίκα φήσων ὑμῖν γεγενῆσθαι πρᾶξίν τινα προφέρειν, ὥστε
καὶ τοὺς πράττοντας ὑπὲρ ὑμῶν τι τῆς αὐτοῦ τύχης

29, 2. τοῖς om BL. τῆς πόλεως] πόλεσι Z. 6. τὸν μὲν] τόν γε μὲν Z. 30, 1. καιρὸν om LZ. 5. μετ᾽ ἐκείνου om LZς. 6. νικοδήμῳ AB: Νικοδήμου ς. 31, 4. ἐν om pr A. καὶ om Z. 10. ἡμῖν AB. 11. ἑαυτοῦ ς.

32 ἀνέπλησεν. ἀπῆρε Χαρίδημος πρὸς τὸν Περσῶν βασι-
λέα χρήσιμος ὑμῖν οὐ λόγοις ἀλλ' ἔργοις βουλόμενος
γενέσθαι, καὶ [τοῖς ἰδίοις] τοῖς αὐτοῦ κινδύνοις ὑμῖν καὶ
τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι βουλόμενος τὴν σωτηρίαν παρασκευ-
άσαι· περιὼν οὗτος κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐλογοποίει καὶ τῶν
πραττομένων εἰσεποίει κοινωνὸν αὑτόν· οὕτω κατέστρε-
ψεν ἡ τύχη ταῦτα ὡς τἀναντία γίνεσθαι τοῖς προσδοκω-
33 μένοις. ἐξέπλευσεν Ἐφιάλτης μισῶν μὲν τοῦτον, ἀναγ-
καζόμενος δὲ τῶν πραγμάτων κοινωνεῖν· ἀφείλετο καὶ
τοῦτον ἡ τύχη τῆς πόλεως. Εὐθύδικος προῃρεῖτο τὰς ὑπὲρ
τοῦ δήμου πράξεις· ἔφη τούτῳ Δημοσθένης φίλος εἶναι·
οὗτος ἀπώλετο. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ὁρῶντες καὶ ἐπιστάμενοι
πολὺ βέλτιον ἢ ἐγὼ οὐ λογίζεσθε, οὐ σκοπεῖσθε πρὸς
ὑμᾶς αὐτούς, τεκμαιρόμενοι τὰ μέλλοντα ἐκ τῶν γεγε-
34 νημένων, ὅτι οὐδὲν οὗτος χρήσιμος ἀλλ' ἢ τοῖς ἐχθροῖς
κατὰ τῆς πόλεως συστῆσαι κατασκευὴν ἑτέραν οἵα ἐπ'
Αἰγὸς ἐγένετο, ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν ἅπαντες ἐξεστρά-
τευσαν, Ἀχαιοὶ δὲ καὶ Ἠλεῖοι τῶν πραγμάτων ἐκοινώ-
νουν, ὑπῆρχον δὲ ξένοι μύριοι, Ἀλέξανδρος δέ (ὥς οἱ λέγον-
τες) ἐν Ἰνδοῖς ἦν, ἡ δὲ Ἑλλὰς ἅπασα διὰ τοὺς ἐν ἑκάστῃ
τῶν πόλεων προδότας ἀχθομένη τοῖς παροῦσι πράγμασιν
ἠσμένει μεταβολήν τινα τῶν κακῶν τῶν περιεστηκότων.
35 τί οὖν; ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς Δημοσθένης τίς ἦν, ὁ τοῦ
συμβουλεῦσαι καὶ γράψαι κύριος καὶ φήσων αὐτίκα δὴ
μισεῖν τὰ καθεστῶτα πράγματα; ἐῶ γὰρ τοὺς ἄλλους
κινδύνους. ἔγραψάς τι περί του τῶν κινδύνων; συνεβού-
λευσας; ἐπόρισας χρήματα; μικρόν τι χρήσιμος ἐγένου
τοῖς ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας πράττουσιν; οὐδ' ὁτιοῦν,
ἀλλὰ περιῄεις κατασκευάζων λογοποιούς, καὶ παρ' αὑτῷ
γράφων ἐπιστολήν, καὶ καταισχύνων τὴν τῆς πόλεως

32, 3. ὑμῖν] ἡμῖν libri. 5. περιὼν B, περὶ ὧν LZ. 33, 1. ἐξ-
επέλευσεν B, ἐξέπεμψεν Z. 7. προγεγενημένων Z. 34, 2. οἷα BZ.
3. Αἰγὸς] Ἄγιδος Wesseling. ad Diodor. 17, 62. 8. παρεστη-
κότων AB. 35, 1. τί AB: νῦν ς. 2. δὴ AB: δεῖν ς. 3. κα-
θεστηκότα AB.

36 δόξαν, ἐκ τῶν δακτύλων ἀναψάμενος περιεπορεύετο, τρυ-
φῶν ἐν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς, καὶ ἐπὶ φορείου κατα-
κομιζόμενος τὴν εἰς Πειραιᾶ ὁδόν, καὶ τὰς τῶν πενήτων
ἀπορίας ὀνειδίζων. εἶθ' οὗτος εἰς τοὺς μέλλοντας ὑμῖν
καιροὺς ἔσται χρήσιμος, παραβεβηκὼς ἅπαντας τοὺς πα-
ρεληλυθότας; τοιούτων, ὦ δέσποιν' Ἀθηνᾶ καὶ Ζεῦ σῶ-
τερ, συμβούλων καὶ ἡγεμόνων ὤφελον τυχεῖν οἱ πολεμή-
σαντες τὴν πόλιν, καὶ μηδέποτε βελτιόνων.

37 Οὐκ ἀναμνήσεσθε ὦ ἄνδρες τὰς τῶν πρεσβυτέρων πρά-
ξεις, οἳ μεγάλων καὶ πολλῶν κινδύνων καταλαμβα-
νόντων τὴν πόλιν ἀξίως τῆς πατρίδος καὶ τῆς αὑτῶν
ἐλευθερίας καὶ τῆς δόξης τῆς δικαίας ὑπὲρ τῶν τοῦ δη-
μοσίου συμφερόντων ἐκινδύνευσαν; ὧν τοὺς μὲν ἀρχαίους
ἐκείνους μακρὸν ἂν εἴη λέγειν, Ἀριστείδην καὶ Θεμιστο-
κλέα, τοὺς ὀρθώσαντας τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ τοὺς
φόρους εἰς ἀκρόπολιν ἀνενεγκόντας παρ' ἑκόντων καὶ βου-
38 λομένων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ ταυτὶ τὰ μικρὸν πρὸ τῆς
ἡμετέρας ἡλικίας γεγενημένα ὑπὸ Κεφάλου τοῦ ῥήτορος
καὶ Θράσωνος τοῦ Ἐρχιέως καὶ Ἡλίου Φορμισίου καὶ
ἑτέρων ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐνίων ἔτι καὶ νῦν ζῇ τὰ σώ-
ματα. τούτων γὰρ οἱ μὲν φρουρουμένης ὑπὸ Λακεδαι-
μονίων τῆς Καδμείας βοηθήσαντες τοῖς εἰς Θήβας κατι-
οῦσι τῶν φυγάδων τοῖς ἰδίοις κινδύνοις ἠλευθέρωσαν πόλιν
39 ἀστυγείτονα καὶ πολὺν χρόνον δουλεύουσαν, οἱ δὲ πείσαν-
τες ἐξελθεῖν ὑμῶν τοὺς προγόνους, Κεφάλου τούτου ψή-
φισμα γράψαντος, ὃς οὐ καταπλαγεὶς τὴν Λακεδαιμο-
νίων δύναμιν, οὐδὲ λογισάμενος ὅτι τὸ κινδυνεύειν καὶ
τὸ γράφειν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐπισφαλές ἐστιν, ἔγραψεν
ἐξιέναι βοηθήσοντας Ἀθηναίους τοῖς κατειληφόσι τῶν
φυγάδων Θήβας· καὶ ἐξελθόντων ἐκεῖσε τῶν ὑμετέρων

36, 1. δόξαν ἐκ] δόξαν χρυσὸν ἐκ ς auctore nullo: cf. Aeschin. 3, 164. 37, 4. δικαίας] οἰκείας Marklandus ad Lys. p. 757. Reisk. possis et παλαιᾶς. 6. καὶ] δὲ καὶ Z. 38, 3. Ἡλίου] Ἡλιοδώρου Wolfius, Ἠλείου Reiskius. 39, 2. τούτου] an τοῦτο τὸ? 6. τῶν om pr A. 7. ἐκεῖσε A: ἐκεῖ ς. ὑμετέρων ALZ: ἡμετέρων ς.

πατέρων ὀλίγαις ἡμέραις ἐξεβλήθη ὁ τῶν Λακεδαιμονίων
φρούραρχος, ἠλευθεροῦντο Θηβαῖοι, διεπέπρακτο ἡ πόλις
40 ἡ ὑμετέρα ἄξια τῶν προγόνων. ἐκεῖνοι ἦσαν, ἐκεῖνοι ὦ
Ἀθηναῖοι ἄξιοι σύμβουλοι καὶ ἡγεμόνες ὑμῶν καὶ τοῦ
δήμου, μὰ Δί' οὐ τὰ τοιαῦτα κινάδη, οἳ πεποιήκασι
μὲν οὐδὲν οὐδὲ πράξουσιν ἀγαθὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως, τὴν
δὲ αὑτῶν ἀσφάλειαν τηροῦντες καὶ πάντοθεν ἀργυριζό-
μενοι καὶ πεποιηκότες τὴν πόλιν ἀδοξοτέραν ἑαυτῶν, καὶ
νῦν εἰλημμένοι δῶρα καθ' ὑμῶν εἰληφότες, παρακρούονται
ὑμᾶς, καὶ ἀξιοῦσι τοιοῦτοι γεγενημένοι περὶ τῆς ἑαυτῶν
πλεονεξίας παραγγέλλειν· οὓς χρὴ τεθνάναι κατὰ τὸ
ἑαυτῶν ψήφισμα πάλαι, τοιαῦτα διαπεπραγμένους.
41 Οὐκ αἰσχύνεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν κατὰ Δη-
μοσθένους τιμωρίαν ἐκ τῶν ἡμετέρων λόγων μόνων ἡγού-
μενοι δεῖν κρίνειν; οὐκ ἴστε τοῦτον αὐτοὶ δωροδόκον ὄντα
καὶ κλέπτην καὶ προδότην φίλων καὶ τῆς πόλεως ἀνά-
ξιον καὶ αὐτὸν καὶ τὴν περὶ τοῦτον τύχην γεγενημένην;
ἀπὸ ποίων ψηφισμάτων οὗτος ἢ ποίων νόμων οὐκ εἴλη-
42 φεν ἀργύριον; εἰσί τινες ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῶν ἐν τοῖς
τριακοσίοις γεγενημένων, ὅθ' οὗτος ἐτίθει τὸν περὶ τῶν
τριηράρχων νόμον; οὐ φράσετε τοῖς πλησίον ὅτι τρία
τάλαντα λαβὼν μετέγραφε καὶ μετεσκεύαζε τὸν νόμον
καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν, καὶ τὰ μὲν ἐπώλει ὧν εἰλήφει
43 τὴν τιμήν, τὰ δ' ἀποδόμενος οὐκ ἐβεβαίου; εἴπατέ μοι
πρὸς Διός, ὦ ἄνδρες, προῖκα τοῦτον οἴεσθε γράψαι Δι-
φίλῳ τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν καὶ τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν
ἀναθησομένην εἰκόνα; ἢ τὸ ποιῆσαι πολίτας ὑμᾶς Χαι-
ρέφιλον καὶ Φείδωνα καὶ Πάμφιλον καὶ Φίλιππον, καὶ
πάλιν Ἐπιγένην καὶ Κόνωνα τοὺς τραπεζίτας; ἢ τὸ
χαλκοῦς ἐν ἀγορᾷ στῆσαι Βιρισάδην καὶ Σάτυρον καὶ

v. 1. πατέρων] προγόνων Z. 40, 1. ἡμετέρα ς. 3. τὰ om pr A. 41, 1. ὦ om ABL. 2. μόνον ς. 3. τοῦτον] τοιοῦτον Z. 5. τοῦτον] τούτου LZ. τύχην om Z. 42, 2. τῶν om ς. 3. πλησίον] πλείοσιν Z. 43, 2. διφίλῳ ABLZ. 3. τὴν post εἰς om Z. 4. ἀναθησομένην] malim ἀνατεθησομένην. Reiskius. 6. Ἐπιγένη ς. 7. στῆσαι AB: καταστῆσαι ς. Βηρισάδην ς.

Γόργιππον τοὺς ἐχθίστους τυράννους, παρ' ὧν αὐτῷ χί-
λιοι μόδιοι τοῦ ἐνιαυτοῦ πυρῶν ἀποστέλλονται τῷ οὐδ'
44 ὅπῃ καταφύγῃ αὐτίκα φήσοντι εἶναι; ἢ τὸ γράψαι
Ταυροσθένην Ἀθηναῖον εἶναι τοὺς μὲν αὐτοῦ πολίτας
καταδουλωσάμενον, τῆς δ' Εὐβοίας ὅλης μετὰ τοῦ ἀδελ-
φοῦ Καλλίου προδότην Φιλίππῳ γεγενημένον; ὃν οὐκ
ἐῶσιν οἱ νόμοι τῆς Ἀθηναίων χώρας ἐπιβαίνειν, εἰ δὲ μή,
τοῖς αὐτοῖς ἔνοχον εἶναι κελεύουσιν οἷσπερ ἄν τις τῶν φευ-
γόντων ἐξ Ἀρείου πάγου κατίῃ. καὶ τοῦτον οὗτος ὁ δη-
45 μοτικὸς ὑμέτερον ἔγραψε πολίτην εἶναι. περὶ τούτων οὖν
μάρτυρας ὑμῖν δεῖ καλεῖν, ἢ περὶ τῶν ἄλλων ὅσους οὗτος
γέγραφε προξένους εἶναι καὶ Ἀθηναίους; πρὸς τῆς Ἀθη- 96
νᾶς, οἴεσθε αὐτὸν ἀργύριον μὲν χαίρειν λαμβάνοντα, χρυ-
σίου δ' εἴκοσι τάλαντα οὐκ ἂν λαβεῖν; ἢ κατὰ μικρὸν
μὲν δωροδοκεῖν, ἀθρόον δ' οὐκ ἂν προσδέξασθαι τοσοῦτον
λῆμμα; ἢ τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν Δημοσθένην καὶ
Δημάδην καὶ Κηφισοφῶντα ζητήσασαν ἓξ μῆνας ἀδίκως
εἰς ὑμᾶς πεποιῆσθαι τὰς ἀποφάσεις;
46 Πολλοί, ὦ ἄνδρες, πολλοὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, θεωροῦσιν ὑμᾶς πῶς
τοῦτον δικάσετε τὸν ἀγῶνα, καὶ πότερον εἰσαγωγίμους
καὶ τὰς τῶν ἄλλων δωροδοκίας ποιήσετε, ἢ ἀνέδην ἐξ-
έσται δῶρα λαμβάνειν καθ' ὑμῶν, καὶ τὰ πρότερον δο-
κοῦντα πιστὰ καὶ βέβαια εἶναι νῦν ἄπιστα διὰ τὴν Δη-
μοσθένους κρίσιν γενήσεται, ὃν ἐκ τῶν ἄλλων προσῆκεν
ἀπολωλέναι τῶν πεπολιτευμένων αὐτῷ, ὃς ἁπάσαις ταῖς
ἀραῖς ταῖς ἐν τῇ πόλει γενομέναις ἔνοχος καθέστηκεν,
47 ἐπιωρκηκὼς μὲν τὰς σεμνὰς θεὰς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ καὶ
τοὺς ἄλλους θεοὺς οὓς ἐκεῖ διόμνυσθαι νόμιμόν ἐστι, κα-
τάρατος δὲ καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν γινόμενος ἐξεληλεγ-
μένος δῶρα κατὰ τῆς πόλεως εἰληφώς, ἐξηπατηκὼς δὲ

v. 1. ἐχθίστους] ἐκ τούτων ABLZ. 44, 1. εἶναι] malim εἰδέ-
ναι. 2. αὐτοῦ A: αὐτῷ ς. 4. Καλλίου] καλλίππου Z. 7. κα-
τίοι ABLZ. 46, 8. ἀπολωλέναι] αὐτῷ ἀπολωλέναι Z. 9. γενο-
μέναις] immo γινομέναις. 47, 3. γινόμενος A: γενόμενος ς.

καὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν βουλὴν παρὰ τὴν ἀράν, καὶ ἕτερα μὲν λέγων ἕτερα δὲ φρονῶν, ἰδίᾳ δὲ συμβεβουλευκὼς Ἀριστάρχῳ δεινὰς καὶ παρανόμους συμβουλάς, ἀνθ' ὧν (εἴπερ ἔστι που δικαία τιμωρία κατὰ τῶν ἐπιόρκων καὶ πονηρῶν, ὥσπερ ἔστι) δώσει δίκην οὗτος ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ. ἀκούσατε, ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρᾶς.

ΑΡΑ.

48 Ἀλλ' ὅμως, ἄνδρες δικασταί, οὕτω Δημοσθένης τῷ ψεύδεσθαι καὶ μηδὲν ὑγιὲς λέγειν ἑτοίμως χρῆται, καὶ οὔτε αἰσχύνης οὔτε ἐλέγχου οὔτε ἀρᾶς οὐδὲν αὐτῷ μέλει, ὥστε καὶ περὶ ἐμοῦ τολμήσει λέγειν, ὡς ἀκούω, ὡς ἄρα κἀμοῦ κατέγνω πρότερον ἡ βουλή, καὶ ποιῶ πάντων ἀτοπώτατον, ὡς οὗτός φησι, πρότερον μὲν ἐναντίον τῇ τῆς βουλῆς ἀποφάσει ἀγῶνα ἀπολογούμενος ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, νυνὶ δὲ συνηγορῶν αὐτῇ, κατηγορῶν τούτου περὶ τῆς
49 γεγενημένης ἀποφάσεως· πρᾶγμα κατασκευάζων οὐ γεγενημένον, ἀλλὰ ψεύδεσθαι πρός τινας τολμῶν. ἵν' οὖν ἐὰν ἐπὶ τοῦτον ἴῃ τὸν λόγον, μὴ ἐπιτρέπητε αὐτῷ, ἀλλ' εἰδῆτε ἀκριβῶς ὅτι οὔτ' ἐμὲ ἀπέφηνεν ἡ βουλὴ οὔτ' ἐμέλλησεν, ἠδικήθην δὲ ὑφ' ἑνὸς ἀνθρώπου πονηροῦ καὶ δίκην δεδωκότος παρ' ὑμῖν, ἀκούσατέ μου βραχέα· ἔπειτ' ἐπὶ τοῦτον πάλιν βαδιοῦμαι.

50 Ἀνάγκη τὴν βουλήν, ὦ ἄνδρες, τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου κατὰ δύο τρόπους ποιεῖσθαι τὰς ἀποφάσεις πάσας. τίνας τούτους; ἤτοι αὐτὴν προελομένην καὶ ζητήσασαν, ἢ τοῦ δήμου προστάξαντος αὐτῇ. χωρὶς τούτων οὐκ ἔστιν ὅντινα τρόπον ποιήσειεν. εἰ μὲν τοίνυν φῄς, ὦ μιαρὸν σὺ θηρίον, τοῦ δήμου προστάξαντος ζητήσασαν τὴν βουλὴν
51 περὶ ἐμοῦ ποιήσασθαι τὴν ἀπόφασιν, δεῖξον τὸ ψήφισμα καὶ τίνες ἐγένοντό μου κατήγοροι γενομένης τῆς ἀποφάσεως, ὥσπερ νῦν ἀμφότερα γέγονε, καὶ ψήφισμα

v. 4. ἀνθ' ὧν AB: αὖθις ς. 5. ἐν δὲ τῇ ς. 6. τῆς ἀρᾶς A: τὰς ἀράς ς. 48, 2. μηδὲν LZ. 4. τολμήσει AB: τολμῆσαι ς. 5. πρότερον] πότερον Z. 49, 3. ἐπιτρέποιτε A. 50, 5. ποιήσαιεν] exspectabam ποιήσαιτο. μιαρὸν] μικρὸν LZ.

καθ' ὃ ἐζήτησεν ἡ βουλή, καὶ κατήγοροι χειροτονήσαντος
τοῦ δήμου, παρ' ὧν νῦν οἱ δικασταὶ τἀδικήματα πυνθά-
νονται. κἂν ᾖ ταῦτα ἀληθῆ, ἀποθνήσκειν ἕτοιμός εἰμι. εἰ
δ' αὐτὴν προελομένην ἀποφῆναί με φῄς, παράσχου μάρ-
τυρας τοὺς Ἀρεοπαγίτας, ὥσπερ ἐγὼ παρέξομαι ὅτι
52 οὐκ ἀπεφάνθην. καταψευσάμενον μέντοι κἀμοῦ καὶ
τῆς βουλῆς ὥσπερ σύ, καὶ πονηρὸν προδότην εἰσαγγεί-
λας, καὶ ἐξελέγξας ἐν πεντακοσίοις καὶ δισχιλίοις τῶν
πολιτῶν ὅτι μισθώσας αὐτὸν Τιμοκλεῖ κατ' ἐμοῦ ταῦτ'
ἔπραξεν, ἐτιμωρησάμην μετὰ τῶν τότε δικασάντων. Λάβε
μοι σὺ τὴν μαρτυρίαν, ἣν καὶ πρότερον παρεσχόμην μαρ-
τυρουμένην τοῖς δικασταῖς καὶ οὐδεὶς ἐπεσκήψατο ὡς
ψευδεῖ οὔσῃ, ἣν καὶ νῦν παρέξομαι. λέγε τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

53 Εἶτ' οὐ δεινόν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ὅτι μὲν εἷς ἀνὴρ ἔφησε
Πιστίας Ἀρεοπαγίτης ὢν ἀδικεῖν με, καταψευδόμενος
κἀμοῦ καὶ τῆς βουλῆς, ἴσχυσεν ἂν τὸ ψεῦδος τῆς ἀλη- 97
θείας μᾶλλον, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τὴν τότε καὶ τὴν
ἐρημίαν τὴν ἐμὴν ἐπιστεύθησαν αἱ κατ' ἐμοῦ ψευδεῖς γι-
νόμεναι κατασκευαί· ἐπειδὴ δὲ τἀληθὲς παρὰ πάσης τῆς
ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς ὁμολογεῖται, Δημοσθένην εἰλη-
φέναι εἴκοσι τάλαντα χρυσίου καθ' ὑμῶν καὶ ταῦτα πε-
ποιηκότα ἀδικεῖν, καὶ ὁ δημαγωγὸς ὑμῖν, ἐν ᾧ τὰς ἐλ-
πίδας ἔχουσί τινες, ἐπ' αὐτοφώρῳ χρήματα λαμβάνων εἴ-
54 ληπται, νῦν τὰ νόμιμα τἀκεῖθεν καὶ τὰ δίκαια καὶ τἀληθῆ
ἀσθενέστερα γενήσεται τῶν Δημοσθένους λόγων, καὶ ἰσχύ-
σει μᾶλλον τῆς ἀληθείας ἡ παρὰ τούτου ῥηθησομένη κατὰ
τοῦ συνεδρίου διαβολή, ὡς ἄρα πολλοὺς ἡ βουλὴ ἀποπέ-
φαγκεν ἀδικεῖν τὸν δῆμον, οἳ ἀποπεφεύγασιν εἰσελθόντες
εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἡ βουλὴ ἐπ' ἐνίων τὸ πέμπτον

v. 2. παρ'] περὶ LZ. 4. με] μοι BLZ. 52, 1. ἀπεφάνθην A: ἐφάνθην ς. καταψηφισάμενον L, καταψηφισάμενοι Z. μέντοι] οὖν Z. 3. καὶ δισχιλίοις add A. 53, 1. εἰ om LZ. 2. ἀδικεῖν με] ἀδικεῖ μὲν LZ, ἀδικῇ μὲν B. 3. κἀμοῦ] καὶ ἐμοῦ pr A, ἐμοί Z.

μέρος οὐ μετείληφε τῶν ψήφων; τοῦτο δὲ ὃν τρόπον γίνε-
55ται, ῥᾳδίως ἅπαντες μαθήσεσθε. ἡ βουλή, ὦ ἄνδρες, ζη-
τεῖ τὰ προσταχθέντα ὑφ' ὑμῶν καὶ τὰ γεγενημένα παρ'
αὐτοῖς ἀδικήματα οὐχ ὡς ὑμεῖς (καί μοι μὴ ὀργισθῆτε)
δικάζειν ἐνίοτε εἴθισθε, τῇ συγγνώμῃ πλέον ἢ τῷ δικαίῳ
ἀπονέμοντες, ἀλλ' ἁπλῶς τὸν ἔνοχον ὄντα τοῖς ζητου-
μένοις καὶ τὸν ὁποιονοῦν ἠδικηκότα τὰ πάτρια, νομίζουσα
τὸν ἐν τοῖς μικροῖς συνεθιζόμενον ἀδικεῖν τοῦτον τὰ με-
56γάλα τῶν ἀδικημάτων εὐχερέστερον προσδέξεσθαι. διό-
περ τὸν παρ' αὐτῶν ἀποστερήσαντα τὸ ναῦλον τὸν πορθ-
μέα ζημιώσασα πρὸς ὑμᾶς ἀπέφηνε· πάλιν τὸν τὴν πεν-
τεδραχμίαν ἐπὶ τῷ τοῦ μὴ παρόντος ὀνόματι λαβεῖν
ἀξιώσαντα, καὶ τοῦτον ὑμῖν ἀπέφηνε, καὶ τὸν τὴν μερίδα
τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου τολμήσαντα ἀποδόσθαι παρὰ τὰ
57νόμιμα τὸν αὐτὸν τρόπον ζημιώσασα ἐξέβαλε. τούτους
ὑμεῖς κρίναντες ἀφήκατε οὐ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς
καταγινώσκοντες ψεύδεσθαι, ἀλλὰ τῇ συγγνώμῃ μᾶλ-
λον ἢ τῷ δικαίῳ προσθέμενοι, καὶ τὴν τιμωρίαν μείζω
νομίζοντες εἶναι τῆς ὑπὸ τῶν κρινομένων γεγενημένης
ἁμαρτίας. ἦ που ἄρα ἡ βουλή, Δημόσθενες, τὰ ψευδῆ
ἀπέφηνεν; οὐ δήπου. τούτους μέντοι, ὦ ἄνδρες, καὶ τοι-
ούτους ἑτέρους ἀδικεῖν παρ' ἑαυτῆς ἀποφηνάσης τῆς βου-
58λῆς ὑμεῖς ἀφήκατε. Πολύευκτον δὲ τὸν Κυδαντίδην τοῦ
δήμου προστάξαντος ζητῆσαι τὴν βουλήν, εἰ συνέρχεται
τοῖς φυγάσιν εἰς Μέγαρα, καὶ ζητήσασαν ἀποφῆναι
πρὸς ὑμᾶς, ἀπέφηνεν ἡ βουλὴ συνιέναι. κατηγόρους εἵ-
λεσθε κατὰ τοὺς νόμους, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικαστήριον,
ἀπελύσαθ' ὑμεῖς, ὁμολογοῦντος Πολυεύκτου βαδίζειν εἰς
Μέγαρα ὡς τὸν Νικοφάνην· ἔχειν γὰρ τὴν αὑτοῦ μητέρα
τοῦτον. οὐδὲν οὖν ἄτοπον οὐδὲ δεινὸν ἐφαίνετο ποιεῖν ὑμῖν
τῷ τῆς μητρὸς ἀνδρὶ διαλεγόμενος ἠτυχηκότι καὶ συνευ-

55, 3. μοι μὴ] usitatius μή μοι. 4. συγγνώμῃ B et rc A: γνώμῃ ς. 7. τούτων BL. 56, 1. προσδέξεσθαι AB: προσδέξασθαι ς. 6. παρὰ om LZς. 58, 2. εἰ συνέρχεται AB, εἰσέρχεται LZ: εἰ συνεισέρχεται ς.

πορῶν, καθ᾽ ὅσον δυνατὸς ἦν, ἀπεστερημένῳ τῆς πατρίδος. 59 αὕτη, Δημόσθενες, τῆς βουλῆς ἡ ἀπόφασις οὐκ ἐξηλέγχθη ψευδὴς οὖσα, ἀληθινῆς δὲ αὐτῆς οὔσης ἔδοξε τοῖς δικασταῖς ἀφιέναι τὸν Πολύευκτον· τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς τῇ βουλῇ προσετάχθη ζητεῖν, τὸ δὲ συγγνώμης ἄξιον ἢ μὴ τὸ δικαστήριον ἔκρινε. διὰ τοῦτο οὐ πιστευτέον τῇ βουλῇ περὶ τῶν γενομένων ἀποφάσεων, ἐπειδὴ σὲ καὶ τοὺς μετὰ σοῦ τὸ χρυσίον ἔχοντας ἀποπέφαγκε; δεινὸν 60 μέντ᾽ ἂν εἴη. δεῖξον γὰρ τοῖς δικασταῖς σὺ Δημόσθενες νυνὶ ὡς τούτων τι τῶν ἡμαρτηκότων ὅμοιόν ἐστι τοῖς σοῖς ἀδικήμασι, καὶ ὡς τὸ δῶρα λαμβάνειν κατὰ τῆς πατρίδος συγγνώμης ἐστὶν ἄξιον, ὥστε ἀποφύγοις ἂν παρὰ τούτοις εἰκότως. ἀλλ᾽ οἱ νόμοι περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀδικημάτων τῶν εἰς ἀργυρίου λόγον ἀνηκόντων διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν κελεύουσι, περὶ δὲ τῶν δωροδοκούντων δύο μόνον τιμήματα πεποιήκασιν, ἢ θάνατον, ἵνα ταύτης τυχὼν τῆς ζημίας ὁ λαβὼν παράδειγμα γίνηται τοῖς ἄλλοις, ἢ δεκαπλοῦν τοῦ ἐξ ἀρχῆς λήμματος τὸ τίμημα τῶν δώρων, ἵνα μὴ λυσιτελὲς ᾖ τοῖς τοῦτο τολμῶσι ποιεῖν.

61 "Ἢ τοῦτο μὲν οὐκ ἐπιχειρήσεις λέγειν, ὅτι δὲ τῶν 98
πρότερον ἀποφανθέντων ὑπὸ τῆς βουλῆς τοῖς μὲν ἄλλοις ὡμολογηκέναι συμβέβηκεν ἀξίαν εἶναι τὴν τῆς βουλῆς ζήτησιν, σοὶ δὲ μόνῳ τὰ περὶ αὐτῆς ἠναντιῶσθαι. ἀλλὰ μόνος σὺ τῶν πώποτε ἀποπεφασμένων ἠξίωσας ἑκὼν σεαυτῷ τούτους κριτὰς καὶ ζητητὰς γενέσθαι, καὶ ἔγραψας κατὰ σαυτοῦ τὸ ψήφισμα, καὶ τὸν δῆμον ἐποιήσω μάρτυρα τῶν ὡμολογημένων, ὁρισάμενος σεαυτῷ ζημίαν εἶναι θάνατον, ἐὰν ἀποφήνῃ ἡ βουλὴ τῶν χρημάτων εἰληφότα τι τῶν εἰς τὴν χώραν ὑπὸ Ἁρπάλου κομισθέντων. 62 ἀλλὰ μὴν πρότερον ἔγραψας σὺ ὦ Δημόσθενες κατὰ πάντων τούτων καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κυρίαν εἶναι

νυνὶ

59, 4. ἢ μὴ Reiskius: φημὶ ς. 6. γινομένων L. 60, 2. ταν῀ν L, τὰ νῦν Z. 9. ὁ om Z. γίνηται A: γένηται ς. 61, 2. προτέρον Scaliger: libri προτέρων. 4. ἠναντιοῦσθαι Z. 8. ὁμολογουμένων ς.

τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν κολάσαι τὸν παρὰ τοὺς
νόμους πλημμελοῦντα, χρωμένην τοῖς πατρῴοις νόμοις·
καὶ παρέδωκας σὺ καὶ ἐνεχείρισας τὴν πόλιν ἅπασαν
ταύτῃ, ἣν αὐτίκα φήσεις ὀλιγαρχικὴν εἶναι· καὶ τεθνᾶσι
κατὰ τὸ σὸν ψήφισμα δύο τῶν πολιτῶν, πατὴρ καὶ υἱός,
63 παραδοθέντες τῷ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι· ἐδέθη τῶν ἀφ' Ἁρ-
μοδίου γεγονότων εἷς κατὰ τὸ σὸν πρόσταγμα· ἐστρέ-
βλωσαν Ἀντιφῶντα καὶ ἀπέκτειναν οὗτοι τῇ τῆς βουλῆς
ἀποφάσει πεισθέντες· ἐξέβαλες σὺ Ἀρχῖνον ἐκ τῆς πόλεως
ἐπὶ προδοσίᾳ κατὰ τὰς τῆς βουλῆς ἀποφάσεις καὶ τιμω-
ρίας. κατὰ δὲ σαυτοῦ καὶ ταῦτα γράψας αὐτὸς τὸ ψή-
φισμα ἀκυροῖς; καὶ ποῦ ταῦτα δίκαια ἢ νόμιμά ἐστιν;
64 Μαρτύρομαι τὰς σεμνὰς θεάς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ
τὸν τόπον ὃν ἐκεῖναι κατέχουσι, καὶ τοὺς ἥρωας τοὺς
ἐγχωρίους, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν τὴν πολίτιδα, καὶ τοὺς ἄλ-
λους θεοὺς οἳ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν εἰλήχασιν,
ὅτι τοῦ δήμου παραδεδωκότος ὑμῖν τιμωρήσασθαι τὸν εἰ-
ληφότα τι κατὰ τῆς πατρίδος, τὸν λελυμασμένον καὶ
ἐφθαρκότα τὴν τῆς πόλεως εὐδαιμονίαν, τὸν περικεχαρα-
κωμένην παραδεδωκότα τὴν πατρίδα ταῖς αὑτοῦ συμβου-
65 λίαις, ὃν οἱ μὲν ἐχθροὶ καὶ κακόνοι τῆς πόλεως ζῆν ἂν
βούλοιντο, συμφορὰν ἡγούμενοι τῆς πόλεως εἶναι, ὅσοι δὲ
εὖνοι τοῖς ὑμετέροις πράγμασι, καὶ μεταπεσούσης τῆς
τύχης ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἂν τὰ τῆς πόλεως πρά-
γματα ἐλθεῖν, τὴν ἀξίαν δίκην δόντα τῶν πεπραγμένων
ἀπολωλέναι βούλονται, καὶ ταῦτ' εὔχονται τοῖς θεοῖς. οὓς
κἀγὼ συμπαρακαλῶ σῶσαι τὴν πατρίδα, κινδυνεύουσαν
ὁρῶν ὑπὲρ σωτηρίας, ὑπὲρ παίδων, ὑπὲρ γυναικῶν, ὑπὲρ
66 δόξης, ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἁπάντων. τί γὰρ ἐροῦ-
μεν, ὦ Ἀθηναῖοι, πρὸς τοὺς περιεστηκότας ἐξελθόντες
ἐκ τοῦ δικαστηρίου, ἐάν (ὃ μὴ γένοιτο) παρακρουσθῆτε
ὑπὸ τῆς τούτου γοητείας; τίσιν ὀφθαλμοῖς ἕκαστος ὑμῶν

v. 4. ταύτην Z. 63, 1. τῷ post ἐπὶ om Z. 2. γεγονότων om Z. 64, 5. τιμωρήσασθαι] οὐκ ἐτιμωρήσασθε ς. 6. τι τῶν κατὰ A. 65, 1. ζῆν] ζητεῖν pr A. 3. ἡμετέροις ς.

τὴν πατρῴαν ἑστίαν οἴκαδε ἀπελθὼν ἰδεῖν τολμήσειεν,
ἀπολελυκότες μὲν τὸν προδότην τὸν πρῶτον εἰς τὸν ἴδιον
οἶκον εἰσενεγκάμενον τὸ δεδωροδοκημένον χρυσίον, κα-
τεγνωκότες δὲ μηδὲν ἀληθὲς μήτε ζητεῖν μήθ' εὑρίσκειν τὸ
παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι σεμνότατον νομιζόμενον συ-
67 νέδριον; τίνας δέ, ὦ Ἀθηναῖοι (σκοπεῖτε γὰρ πρὸς ὑμᾶς αὐ-
τούς) τίνας τὰς ἐλπίδας ἕξομεν, ἐὰν κίνδυνός τις καταλάβῃ
τὴν πόλιν, τὸ μὲν δῶρα λαμβάνειν κατὰ τῆς πατρίδος
ἀσφαλὲς εἶναι πεποιηκότες, τὸ δὲ τὴν φυλακὴν ἔχον συν-
έδριον τῆς πόλεως ἐν τοῖς τοιούτοις κινδύνοις ἀδόκιμον
68 καταστήσαντες; τί δὲ ἂν (τιθῶμεν γὰρ ταῦτα), ἐὰν κα-
τὰ τὸ ψήφισμα τὸ Δημοσθένους ἀπαιτῇ πέμψας ἡμᾶς
Ἀλέξανδρος τὸ χρυσίον τὸ κομισθὲν εἰς τὴν χώραν ὑπὸ
Ἁρπάλου, καὶ πρὸς τῷ γεγενῆσθαι τὴν τῆς βουλῆς ἀπό-
φασιν τοὺς παῖδας καταπέμψῃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς νῦν ὡς
ἑαυτὸν ἀνακεκομισμένους, καὶ τούτων ἀξιοῖ πυνθάνεσθαι
τὴν ἀλήθειαν ὑμᾶς, πρὸς θεῶν, ὦ ἄνδρες, τί ἐροῦμεν;
69 γράψεις σὺ Δημόσθενες πολεμεῖν ἡμᾶς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς
πρότερον πολέμους καλῶς διῴκησας; καὶ πότερόν ἐστι 99
δικαιότερον, ἂν ταῦτα δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις, εἰς
τὸν πόλεμον ὑπάρχειν μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὸ παρὰ σοῦ
χρυσίον, ἢ τοὺς μὲν ἄλλους ἀπὸ τῶν ἰδίων κτημάτων
ἕκαστον εἰσφέρειν καὶ καταχωνεύειν τὸν ἴδιον κόσμον
τῶν γυναικῶν καὶ τὰ ἐκπώματα καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ
χώρᾳ ἀναθήματα τῶν θεῶν, ὥσπερ ἔφησθα σὺ γράψειν,
αὐτὸς εἰσενεγκὼν πεντήκοντα δραχμὰς ἀπὸ τῆς οἰκίας
τῆς ἐν Πειραιεῖ καὶ τῆς ἐν ἄστει; τοσοῦτον γὰρ κατὰ τὴν
70 προτέραν εἰσφορὰν εἰσενηνοχὼς εἴκοσι τάλαντα ἔχεις. ἢ
πολεμεῖν μὲν οὐ γράψεις, ἀποδιδόναι δὲ κατὰ τὸ γε-
γραμμένον ὑπὸ σοῦ ψήφισμα κελεύσεις Ἀλεξάνδρῳ τὰ

v. 1. τολμήσειεν] immo τολμήσει. 2. τὸ πρῶτον Z. 3. οἶκον add A. 67, 2. τὰς om BLZ. 68, 1. ἂν τιθῶμεν] ἀντιθῶμεν AL. 4. τῷ] τὸ ABLZ. 5. καταπέμψει AL. 69, 1. γράψεις Wolfius: libri γράφεις. 6. ἕκαστος L. 8. γράψειν Wolfius; libri γράφειν. 70, 3. κελεύσεις Stephanus: libri κελεύεις.

κεκομισμένον χρυσίον; οὐκοῦν ὑπὲρ σοῦ τὸν δῆμον ἀποδι-
δόναι δεήσει. καὶ ποῦ τοῦτ᾽ ἐστὶ δίκαιον ἢ κοινὸν ἢ δη-
μοτικόν, τοὺς μὲν ἐργαζομένους εἰσφέρειν, σὲ δὲ ἁρπά-
ζειν; καὶ τοὺς μὲν φανερὰν κεκτῆσθαι τὴν οὐσίαν καὶ
ἀπὸ ταύτης εἰσφέρειν, σὲ δὲ πλείω ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν τάλαντα τὰ μὲν ἐκ τῶν βασιλικῶν τὰ δὲ ἐκ τῶν
Ἀλεξάνδρου πραγμάτων εἰληφέναι, μηδὲν δὲ φανερὸν ἐν
τῇ πόλει κεκτῆσθαι, ἀλλὰ διεσκευάσθαι πρὸς τὸν δῆμον
71 ὡς οὐ πιστεύοντα τοῖς ἑαυτῷ πολιτευομένοις; καὶ τοὺς
μὲν νόμους προλέγειν τῷ ῥήτορι καὶ τῷ στρατηγῷ, τὴν
παρὰ τοῦ δήμου πίστιν ἀξιοῦντι λαμβάνειν, παιδοποιεῖσθαι
κατὰ τοὺς νόμους, γῆν ἐντὸς ὅρων κεκτῆσθαι, πάσας
τὰς δικαίας πίστεις παρακαταθέμενον οὕτως ἀξιοῦν προε-
στάναι τοῦ δήμου· σὲ δὲ τὴν πατρῴαν γῆν πεπρακέναι,
τοὺς δὲ οὐ γεγενημένους υἱεῖς σαυτῷ προσποιεῖσθαι πα-
ρὰ τοὺς νόμους τῶν ἐν ταῖς κρίσεσιν ἕνεκα γινομένων
ὅρκων, ἐπιτάττειν δὲ τοῖς ἄλλοις στρατεύεσθαι λιπόντα
αὐτὸν τὴν κοινὴν τάξιν.
72 Ὦ Ἀθηναῖοι, παρὰ τί οἴεσθε τὰς πόλεις τοτὲ μὲν εὖ
τοτὲ δὲ φαύλως πράττειν; οὐδὲν εὑρήσετε ἄλλο πλὴν
παρὰ τοὺς συμβούλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας. ἐπιβλέψατε
γὰρ ἐπὶ τὴν Θηβαίων πόλιν. ἐγένετο πόλις, ἐγένετο με-
γίστη, καὶ τίνων τυχοῦσα ἡγεμόνων καὶ στρατηγῶν;
ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιεν πρεσβύτεροι, παρ᾽ ὧνπερ κἀ-
73 γὼ τοὺς λόγους ἀκούων ἐρῶ, ὅτε Πελοπίδας, ὥς φασίν,
ἡγεῖτο τοῦ ἱεροῦ λόχου καὶ Ἐπαμεινώνδας ἐστρατήγει
καὶ οἱ μετὰ τούτων· τότε τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἐνί-
κησεν ἡ τῶν Θηβαίων πόλις, τότε εἰς τὴν ἀπόρθητον
νομιζομένην εἶναι Λακεδαιμονίων χώραν εἰσέβαλον, κατ-

v. 7. εἰληφότα ς. δὲ om LZ. 71, 1. ὡς om Z. 2. τῷ post καὶ om Z. 4. ἐντὸς] ἐν τοῖς BLZ. ὅρων] ὅροις Z. 5. πίστεις] ψήφους Z. 9. τοῖς om ς. 72, 1. ποτὲ — ποτὲ Z. 2. εὑρήσητε BLZ. πλὴν] ἢ Z. 6. ἂν AB: γὰρ ς. πρεσβύτεροι] οἱ πρεσβύτεροι opinor. 73, 2. ἐπαμινώνδας A, ἐπαμινώνδας Z. 3. καὶ οἱ μετὰ τούτων om Z.

ἐκείνους τοὺς χρόνους πολλὰ καὶ καλὰ διεπράξαντο ἔργα,
Μεσσήνην τετρακοσιοστῷ ἔτει κατῴκισαν, Ἀρκάδας αὐ-
74 τονόμους ἐποίησαν, ἔνδοξοι παρὰ πᾶσιν ἦσαν. πότε δ'
αὖ τοὐναντίον ταπεινὰ καὶ τοῦ φρονήματος ἀνάξια διε-
πράξαντο; ὅτ' ἐδωροδόκει μὲν λαμβάνων χρήματα παρὰ
Φιλίππου Τιμόλαος ὁ τούτου φίλος, ἐπὶ δὲ τοῖς ξένοις
τοῖς εἰς Ἄμφισσαν συλλεγεῖσι Πρόξενος ὁ προδότης
ἐγένετο, ἡγεμὼν δὲ τῆς φάλαγγος κατέστη Θεαγένης,
ἄνθρωπος ἀτυχὴς καὶ δωροδόκος ὥσπερ οὗτος. τότε διὰ
τρεῖς γε ἀνθρώπους οὓς εἶπον ἅπασα ἡ πόλις μετὰ τῶν
Ἑλλήνων ἁπάντων ἀπώλετο καὶ διεφθάρη. οὐ γὰρ ψεῦ-
δός ἐστιν ἀλλὰ καὶ λίαν ἀληθὲς τὸ τοὺς ἡγεμόνας αἰτίους
ἁπάντων γίνεσθαι καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἐναντίων τοῖς
75 πολίταις. θεωρήσατε δὴ πάλιν καὶ ἐπὶ τῆς ἡμετέρας
πόλεως, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξετάσαντες. ἡ πόλις ἡμῶν ἦν
μεγάλη καὶ ἔνδοξος παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ τῶν προγό-
νων ἀξία, μετά γε τὰς ἀρχαίας ἐκείνας πράξεις, ὅτε Κό-
νων, ὡς οἱ πρεσβύτεροι λέγουσιν, ἐνίκησε τὴν ἐν Κνίδῳ
ναυμαχίαν, ὅτε Ἰφικράτης ἀνεῖλε τὴν Λακεδαιμονίων
μόραν, ὅτε Χαβρίας ἐν Νάξῳ κατεναυμάχησε τὰς Λα-
κεδαιμονίων τριήρεις, ὅτε Τιμόθεος τὴν ἐν Κερκύρᾳ
76 ναυμαχίαν ἐνίκησε. τότε, ὦ Ἀθηναῖοι, τότε οἱ μὲν πρό-
τερον ὄντες λαμπροὶ διὰ τοὺς ἡγεμόνας Λακεδαιμόνιοι
καὶ ὑπὸ τοῖς ἐκείνων ἤθεσι τραφέντες ταπεινοὶ πρὸς τὴν
πόλιν ἡμῶν ἧκον, δεόμενοι τῆς παρὰ τῶν προγόνων ἡμῶν
σωτηρίας, ὁ δὲ καταλυθεὶς ὑπ' ἐκείνων δῆμος διὰ τοὺς τότε
γενομένους παρ' ὑμῖν συμβούλους πάλιν ἡγεμὼν ἦν τῶν
Ἑλλήνων, δικαίως, οἶμαι, στρατηγῶν μὲν τοιούτων τετυ-
χηκὼς οἵων εἶπον ἀρτίως, συμβούλους δ' ἔχων Ἀρχῖνον καὶ
Κέφαλον τὸν Κολυττέα. μία γὰρ αὕτη σωτηρία καὶ πόλεως

v. 2. Μεσήνην ABLZ. 74, 3. παρὰ τοῦ Φιλίππου BLZς. 4. τούτου A: τούτων ς. 5. ἄμφισαν ABLZ. ξυλλεγεῖσι Z. 6. δὲ om ς. κατέστη AB: κατεστάθη ς. Θεαγένης] ἀγένης LZ. 7. διὰ om Z. 9. διεφθάρη pr A: συνδιεφθάρη ς. 75, 4. γε] τε Z. 7. μόραν] libri μοῖραν. Λακεδαιμονίων] ἀθηναίων Z. 8. τὴν om Z. 76, 9. κοττυλέα ABL, κοτυλλέα Z.

καὶ ἔθνους ἐστί, τὸ προστατῶν ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ συμβού-
77 λων σπουδαίων τυχεῖν. διόπερ, ὦ Ἀθηναῖοι, δεῖ ταῦθ' ὑμᾶς ὁρῶντας καὶ λογιζομένους μὴ μὰ Δία τὸν πλείω χρόνον τῆς Δημοσθένους δωροδοκίας καὶ ἀτυχίας κοινωνεῖν, μηδ' ἐν τούτῳ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἔχειν, μηδὲ οἴεσθαι ἀπορήσειν ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ συμβούλων σπουδαίων, ἀλλὰ τὴν τῶν προγόνων λαβόντας ὀργὴν τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτην εἰλημμένον καὶ προδότην, τὸν οὐκ ἀπεχόμενον τῶν εἰς τὴν πόλιν ἀφικνουμένων χρημάτων, τὸν εἰς τὰς δεινοτάτας ἀτυχίας ἐμβεβληκότα τὴν πόλιν, τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον ἀποκτείναντας ἐξόριστον ἐκ τῆς πόλεως ποιῆσαι, καὶ μεταβαλέσθαι τὴν τῆς πόλεως τύχην ἐᾶσαι, καὶ προσδοκῆσαι τούτων γενομένων βέλτιον πράξειν.

78 Ἀκούσατε, ὦ Ἀθηναῖοι, κἀκείνου τοῦ ψηφίσματος τοῦ γραφέντος ὑπὸ Δημοσθένους, ὃ τεταραγμένης τῆς πόλεως μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἔγραψεν ὁ δημοτικὸς οὗτος, καὶ τῆς μαντείας τῆς ἐλθούσης ἐκ Δωδώνης παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου· σαφῶς γὰρ ὑμῖν πάλαι προείρηκε φυλάττεσθαι τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς συμβούλους. Λέγε τὴν μαντείαν πρῶτον.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

79 Λέγε δὴ τὸ καλὸν ψήφισμα τοῦτον.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕΡΟΣ.

Δημοτικός γε ὁ διατάττων ἑαυτὸν μέν, ἐπειδὴ ἀνδρεῖός καὶ εὔψυχός ἐστιν, ἐν τοῖς ὅπλοις μένειν, οὓς δ' ἂν αὐτὸς ἀποδοκιμάσῃ τῶν πολιτῶν, ἐπὶ τὰ ἔργα ἀπιέναι, καὶ ἐάν τι ἄλλο τούτῳ δόξῃ ἐπιτήδειον εἶναι, τοῦτο ποιεῖν. Λέγε τὰ λοιπά.

ΤΟ ΛΟΙΠΟΝ ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ.

80 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀπιέναι φησὶ τὸ ψή-

77, 9. ἐμβεβληκότα τὴν] ἐμβεβλημένον LZ. 10. ἀλιτήριον AB: ὄλεθρον ς. in LZ lacuna est. 78, 2. ὃ] ὅτε LZ et pr A. 7. μαντείαν] μαρτυρίαν ς. 8. ΜΑΝΤΕΙΑ AZ, Μαρτυρία ς: om BL.
79, 2. ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΜΕΡΟΣ] ψήφισμα AZ, om BL.
8. ΤΟ ΛΟΙΠΟΝ ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ] μαρτυρία A, om BLZ.
80, 1. τὸ ψήφισμα malim abesse.

φισμα τὰς ἠρημένας πρεσβείας, ἐπειδὴ ἤκουσε μετὰ
τὴν μάχην τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππον εἰς τὴν χώραν
ἡμῶν μέλλειν εἰσβάλλειν, αὐτὸς ἑαυτὸν πρεσβευτὴν κατα-
σκευάσας, ἵν' ἐκ τῆς πόλεως ἀποδραίη, συσκευασάμενος τῆς
διοικήσεως ὀκτὼ τάλαντα, οὐδὲν φροντίσας τῆς τότε πα-
ρούσης ἀπορίας, ἡνίχ' οἱ ἄλλοι πάντες ἐκ τῶν ἰδίων ἐπε-
81 δίδοσαν εἰς τὴν ὑμετέραν σωτηρίαν. τοιοῦτος ὑμῖν ὁ
σύμβουλος, καὶ δύο ταύτας μόνας ἐν τῷ βίῳ Δημοσθέ-
νης πεποίηται ἀποδημίας, μετὰ τὴν μάχην ὅτε ἀπεδίδρα-
σκεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ νῦν εἰς Ὀλυμπίαν, ἐπεὶ Νικάνορι
διὰ τῆς ἀρχιθεωρίας ἐντυχεῖν ἐβούλετο. ἄξιόν γε τούτῳ
παρακαταθέσθαι τὴν πόλιν καὶ ἐπιτρέψαι κινδυνεύειν
μέλλοντας, ὃς ὅτε μὲν ἔδει μάχεσθαι μετὰ τῶν ἄλλων
τοῖς πολεμίοις, λιπὼν τὴν τάξιν ᾤχετο ἀπιὼν οἴκαδε,
ἐπειδὴ δὲ προσῆκεν οἴκοι κινδυνεύειν μετὰ τῶν ἄλλων,
πρεσβευτὴν αὐτὸς αὑτὸν προβαλόμενος ᾤχετο ἐκ τῆς πό-
82 λεως ἀποδράς, ἐπειδὴ δὲ πρεσβεύειν ἔδει περὶ τῆς εἰρή-
νης, οὐκ ἂν ἔφασκεν ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν οὐδὲ τὸν
ἕτερον πόδα, ἐπειδὴ δὲ τοὺς φυγάδας Ἀλέξανδρον ἔφα-
σαν κατάγειν καὶ Νικάνωρ εἰς Ὀλυμπίαν ἧκεν, ἀρχι-
θεωρὸν αὑτὸν ἀπέδωκε τῇ βουλῇ. τοιοῦτος οὗτος, ἐν μὲν
ταῖς παρατάξεσιν οἰκουρός, ἐν δὲ τοῖς οἴκοι μένουσι
πρεσβευτής, ἐν δὲ τοῖς πρεσβευταῖς δραπέτης ἐστίν.
Λέγε δὴ καὶ τὸ περὶ ζητήσεως τῶν χρημάτων ψή-
φισμα, ὃ ἔγραψε Δημοσθένης τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ
περὶ αὑτοῦ τε καὶ ἡμῶν, ἵνα παρ' ἄλληλα θεωρήσαντες
εἰδῆτε τὴν Δημοσθένους ἀπόνοιαν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

83 Ἔγραψας σὺ τοῦτο Δημόσθενες; ἔγραψας· οὐκ ἔστιν
ἀντειπεῖν. ἐγένετο ἡ βουλὴ κυρία σοῦ προστάξαντος; ἐγέ-

v. 1. ἠρημένας Wolfius: libri εἰρημένας. 5. οὐδὲν Wolfius: libri οὐδ᾽. 81, 1. ἡμετέραν ς. 4. ἐπεὶ] ἐπὶ LZ. 10. προβαλόμενος B et corr A: προβαλλόμενος ς. 82, 1. τῆς om L. 4. ἀρχιθέωρον ς. 9. ἔγραψεν ὁ δημοσθένης τῇ ἐκ τοῦ ἀρ. Z. 83, 2. σοῦ om LZ.

νετο, τεθνᾶσι τῶν πολιτῶν ἄνδρες; τεθνᾶσι. κύριον ἦν τὸ σὸν ψήφισμα κατ᾽ ἐκείνων; ἀδύνατον ἀντειπεῖν.

Λέγε δὴ πάλιν ὃ Δημοσθένης κατὰ Δημοσθένους ἔγραψε. προσέχετε ὦ ἄνδρες.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

84 Ἡ βουλὴ εὕρηκε Δημοσθένην. τί δεῖ πολλῶν λόγων;
ἀποπέφαγκεν, ὦ Ἀθηναῖοι. τὸ μὲν τοίνυν δίκαιον ἦν ὑφ᾽ 101
ἑαυτοῦ κεκριμένον εὐθὺς ἀποθνήσκειν· ἐπειδὴ δ᾽ εἰς τὰς ὑμετέρας ἥκει χεῖρας τοὺς ὑπὲρ τοῦ δήμου συνειλεγμένους καὶ τοὺς ὀμωμοκότας πείθεσθαι τοῖς νόμοις καὶ τοῖς τοῦ δήμου ψηφίσμασι, τί ποιήσετε; προήσεσθε τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν καὶ τὰ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις δίκαια
85 νομιζόμενα; μή, ὦ Ἀθηναῖοι, μή· αἰσχρὸν γὰρ καὶ δεινὸν ἑτέρους μὲν ὑπὸ τῶν Δημοσθένους ψηφισμάτων, οὐδὲν ὄντας τούτου χείρους οὐδὲ τοσαῦτ᾽ ἠδικηκότας ὅσαπερ οὗτος, ἀπολωλέναι, τουτονὶ δὲ καταφρονοῦντα ὑμῶν καὶ τῶν νόμων ἀτιμώρητον περιέναι ἐν τῇ πόλει, αὐτὸν ὑφ᾽ ἑαυτοῦ καὶ τῶν ψηφισμάτων ὧν ἔγραψεν ἑαλωκότα. τουτὶ τὸ συνέδριον, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ αὐτὸς τόπος, καὶ ταῦτα τὰ
86 δίκαια. ὁ αὐτὸς ῥήτωρ ἐκείνοις τε αἴτιος ἐγένετο τῶν συμβάντων κακῶν καὶ αὑτῷ τῶν νῦν συμβησομένων. ἐπέτρεψεν ὁ αὐτὸς οὗτος ἐν τῷ δήμῳ τῷ συνεδρίῳ τούτῳ κρῖναι περὶ αὑτοῦ, μάρτυρας ὑμᾶς πεποιημένος. ἔθετο συνθήκας μετὰ τοῦ δήμου, γράψας τὸ ψήφισμα καθ᾽ ἑαυτοῦ παρὰ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, ἣ πάντων τῶν ἐν τοῖς γράμμασι δικαίων φύλαξ τῇ πόλει καθέστηκε. διὸ καὶ οὐχ ὅσιον ὑμῖν ἐστὶ ταύτας ἀκύρους ποιεῖν, οὐδὲ τοὺς θεοὺς ὀμωμοκόσι περὶ ταύτης τῆς κρίσεως ταῖς αὐτῶν τῶν
87 θεῶν πράξεσιν ἐναντίαν τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν. κρίσει Ποσειδῶν ἀποτυχὼν τοῖς ὑπὲρ Ἁλιῤῥοθίου πρὸς Ἄρη γενομένοις ἐνέμεινεν· αὐταὶ αἱ σεμναὶ θεαὶ τῇ πρὸς Ὀρέστην

v. 5. ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἡ βουλὴ add A. 85, 7. ταῦτα] ταῦτ᾽ αὐτὰ B, ταὐτὰ Wolfius. 86, 2. αὑτῷ τῶν] αὐτῶν LZ. 7. φύλαξ τῇ πόλει] τῇ πόλει φύλαξ Z. articulum om pr A. 87, 2. τοῖς — γενομένοις corr A. et malim τῇ — γενομένῃ. 3. σεμναὶ om Z.

ἐν τούτῳ τῷ συνεδρίῳ κρίσει γενομένῃ καὶ τῇ τούτου ἀληθείᾳ συνοίκους ἑαυτὰς εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον κατέστησαν. ὑμεῖς δὲ τί ποιήσετε οἱ πάντων εἶναι φάσκοντες εὐσεβέστεροι; τὴν τοῦ συνεδρίου γνώμην ἄκυρον καταστήσετε τῇ Δημοσθένους ἐπακολουθήσαντες πονηρίᾳ; οὐκ ἐὰν σω-
88 φρονῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οὐ γὰρ περὶ μικρῶν οὐδὲ τῶν τυχόντων ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ δικάζετε, ἀλλὰ περὶ σωτηρίας τῆς πόλεως ἁπάσης καὶ πρὸς τούτοις περὶ δωροδοκίας, ἔθους πονηροῦ καὶ πράγματος ἀλυσιτελοῦς ὑμῖν καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀπολωλεκότος. εἰ μὲν καθ' ὅσον ἐστὲ δυνατοὶ ἐκβαλεῖτε ἐκ τῆς πόλεως καὶ παύσετε τοὺς ῥᾳδίως καθ' ὑμῶν χρήματα λαμβανόντας, σωθησόμεθα θεῶν βουλομένων· εἰ δ' ἐπιτρέψετε τοῖς ῥήτορσι πωλεῖν ὑμᾶς αὐτούς, περιόψεσθε τὴν πόλιν ἀνατραπεῖσαν ὑπὸ τούτων.

89 Ἔγραψεν αὐτὸς ἐν τῷ δήμῳ Δημοσθένης, ὡς δηλονότι δικαίου τοῦ πράγματος ὄντος, φυλάττειν Ἀλεξάνδρῳ τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀφικόμενα μετὰ Ἁρπάλου χρήματα. οὕτως οὖν, ὦ ἄριστε, εἰπέ μοι, φυλάξομεν, ἐὰν σὺ μὲν εἴκοσι τάλαντα λαβὼν ἔχῃς ἴδια, ἕτερος δὲ πεντεκαίδεκα, Δημάδης δὲ ἑξακισχιλίους χρυσοῦ στατῆρας, ἕτεροι δὲ ὅσα δή ποτε ἀποπεφασμένοι εἰσί; τέτταρα γὰρ τάλαντά ἐστι καὶ ἑξήκοντα ἤδη εὑρημένα, ὧν οἴεσθε τὴν αἰτίαν
90 τουτοισὶν ἀναθεῖναι. καὶ πότερα κάλλιόν ἐστι, πρὸς δὲ δικαιότερον, ἅπαντ' ἐν τῷ κοινῷ φυλάττεσθαι, ἕως ἄν τι δίκαιον ὁ δῆμος βουλεύσηται, ἢ τοὺς ῥήτορας καὶ τῶν στρατηγῶν ἐνίους διηρπακότας ἔχειν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τὸ μὲν ἐν τῷ κοινῷ φυλάττειν παρὰ πάντων ὁμολογούμενον εἶναι δίκαιον, τὸ δὲ τούτους ἔχειν μηδὲν ἂν εἰπεῖν ὡς ἔστι καλῶς ἔχον.

91 Πολλοὺς οὗτος ἐρεῖ καὶ παντοδαποὺς λόγους, ὦ ἄνδρες, καὶ οὐδὲ πώποτε τοὺς αὐτούς. ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς τὸν

v. 4. κατεστήσατε pr A. 5. τῇ] τῇ τοῦ Z. 88, 1. ἄνδρες om AB. 4. ὑμῖν om ς. 89, 4. ὦ om ς. 6. δημώδης — χρυσοῦς Z. 7. τέτταρα] τετρακόσια pr A. 90, 1. τούτοισιν L. 5. ἐν τῷ] αὐτῷ Z. 91, 1. οὗτως LZ.

ἅπαντα χρόνον ἐλπίσι κεναῖς καὶ ψευδέσι λόγοις ἐξη-
πατημένους ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ μέχρι τούτου μνημονεύοντας
τὰς ὑποσχέσεις μέχρις ἂν ῥηθῶσιν. εἰ μὲν οὖν ἔτι δεῖ τὴν
πόλιν τῆς Δημοσθένους πονηρίας καὶ ἀτυχίας ἀπολαύειν,
ἵνα πλέον κακοδαιμονῶμεν (οὐδὲ γὰρ ἔχω τί ἄλλο εἴπω),
92 στερκτέον εἴη τοῖς συμβαίνουσιν· εἰ δ' ἔτι κηδόμεθα τῆς
πατρίδος καὶ τοὺς πονηροὺς καὶ δωροδόκους μισοῦμεν καὶ
μετοιωνίσασθαι τὴν τύχην καὶ μεταλλάξασθαι βουλό-
μεθα, οὐ προετέον ἐστὶν ὑμᾶς αὐτοὺς ὦ Ἀθηναῖοι ταῖς
τοῦ μιαροῦ καὶ γόητος τούτου δεήσεσιν, οὐδὲ προσδεκτέον 102
τοὺς οἴκτους καὶ τοὺς φενακισμοὺς τούτου· ἱκανὴν γὰρ
εἰλήφατε πεῖραν αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων
93 καὶ τῆς τύχης. τίς οὕτως εὔελπις ὑμῶν ἐστίν, ὦ Ἀθη-
ναῖοι, τίς οὕτως ἀλόγιστος, τίς τῶν προγεγενημένων καὶ
νῦν ἐνεστηκότων πραγμάτων ἄπειρος, ὅστις ἐλπίζει τὸν
ἐκ τοσαύτης εὐδαιμονίας εἰς τοσαύτην ἀδοξίαν καταστή-
σαντα τὴν πόλιν δι' ἥντιναδήποτε αἰτίαν ἢ τύχην (ἐῶ
γὰρ τοῦτο νῦν), ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἄλλαις ἀπορίαις καὶ
τοῖς περιεστηκόσιν ἡμᾶς κινδύνοις καὶ ἡ τῶν ἐξ αὐτῆς τῆς
πόλεως δωροδοκία προσγέγονε, καὶ περὶ αἰσχρᾶς αἰτίας
κοινῇ πάντες ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν τὰ ἰδίᾳ
παρά τισιν ὄντα χρήματα κοινῇ τὸν δῆμον ἔχειν, τη-
νικαῦτα συμβουλεύοντα καὶ διοικοῦντα τοῦτον σώσειν
94 ἡμᾶς; ἐῶ γὰρ τἆλλα ὅσα μεταβαλλόμενος ἐν τοῖς πρά-
γμασι καὶ δημηγορῶν οὐδὲν ὑγιὲς τετέλεκε, καὶ τοτὲ μὲν
γράφων καὶ ἀπαγορεύων μηδένα ἄλλον νομίζειν θεὸν ἢ
τοὺς παραδεδομένους, τοτὲ δὲ λέγων ὡς οὐ δεῖ τὸν δῆμον
ἀμφισβητεῖν τῶν ἐν οὐρανῷ τιμῶν Ἀλεξάνδρῳ, ὅταν δὲ
μέλλῃ κριθήσεσθαι παρ' ὑμῖν, Καλλιμέδοντα εἰσαγγέλ-
λων συνιέναι ἐν Μεγάροις τοῖς φυγάσιν ἐπὶ καταλύσει

92, 1. εἴη] malim ἂν εἴη. 4. προετέον Wolfius: libri προσεκτέον. 5. προσδεκτέον AB, προσεκτέον LZ, προσετέον Wolfius: προσιτέον ς. 93, 1. ὑμῶν ἐστίν AB: ἐστιν ὑμῖν ς. 3. ὅστις] τίς ABLZ. 5. ἢ τύχην] ἠτύχει Z. 8. δωροδοκίας γέγονεν Z, 9. ἰδίᾳ] libri ἴδια. 11. διοικοῦντα AB: πολεμοῦντα ς. 94, 5. τιμῶν] hoc facile caream.

τοῦ δήμου, καὶ ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν εὐθὺς παραχρῆμα
95ἀναιρούμενος, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ τῇ πρώην γεγενη-
μένῃ προσάγων καὶ κατασκευάζων ψευδῆ μηνυτὴν ὡς
ἐπιβουλευομένων τῶν νεωρίων, καὶ περὶ τούτων γράφων
μὲν οὐδέν, αἰτίας δ' ἕνεκα τοῦ παρόντος ἀγῶνος παρα-
σκευάζων· τούτων γὰρ ἁπάντων ὑμεῖς τούτῳ μάρτυρές
ἐστε. γόης οὗτος, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μιαρὸς ἄνθρωπός
ἐστι, καὶ οὔτε τῷ γένει τῆς πόλεως πολίτης οὔτε τοῖς πε-
96πολιτευμένοις αὐτῷ καὶ πεπραγμένοις. ποῖαι γὰρ τρι-
ήρεις εἰσὶ κατεσκευασμέναι διὰ τοῦτον, ὥσπερ ἐπὶ Εὐ-
βούλου, τῇ πόλει; ἢ ποῖοι νεώσοικοι τούτου πολιτευομέ-
νου γεγόνασι; πότε οὗτος ἢ διὰ ψηφίσματος ἢ νόμου ἐπη-
νώρθωσε τὸ ἱππικόν; τίνα κατεσκεύασε δύναμιν τοιούτων
καιρῶν παραγενομένων μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην,
ἢ πεζὴν ἢ ναυτικήν; τίς ἀνενήνεκται τῇ θεῷ κόσμος εἰς
ἀκρόπολιν ὑπὸ τούτου; τί κατεσκεύακε Δημοσθένης οἰκο-
δόμημα ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῷ ὑμετέρῳ ἢ ἐν τῷ ἄστει ἢ ἄλ-
97λοθί που τῆς χώρας; οὐδεὶς ἂν οὐδαμοῦ δείξειεν. ἔπειτα
τὸν μὲν ἐν ταῖς πολεμικαῖς πράξεσιν ἄπιστον γεγενη-
μένον ἐν δὲ ταῖς κατὰ τὴν πόλιν οἰκονομίαις ἄχρηστον,
περιεωρακότα δὲ τοὺς ἀντιπολιτευομένους ἅπαντα δια-
πεπραγμένους ὅσα ἐβουλήθησαν, μεταβεβλημένον δὲ αὐ-
τὸν καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ δήμου πράξεις ἐγκαταλελοιπότα,
98τοῦτον περιποιῆσαι βούλεσθε; οὐκ ἐὰν σωφρονῆτε καὶ κα-
λῶς καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως βουλεύησθε
ἀλλὰ δέξασθε τὴν ἀγαθὴν τύχην, ἣ τιμωρήσασθαι παρέ-
δωκε τῶν ῥητόρων τοὺς τὴν πόλιν διὰ τὴν αὐτῶν δωροδο-
κίαν ταπεινὴν πεποιηκότας, καὶ φυλάξασθε (καθάπερ οἱ
θεοὶ προειρήκασιν ὑμῖν ἐν ταῖς μαντείαις πολλάκις) τοὺς
τοιούτους ἡγεμόνας καὶ συμβούλους. ἀκούσατε δὲ αὐτῆς
τῆς μαντείας. Λέγε τὴν μαντείαν.

96, 1. πεπραγματευμένοις ς. 2. τοῦτον AB: τούτου ς. ἐπὶ Εὐβούλου] ἐπιβούλου Z. 7. ἀνενήνεκται] libri ἀνήνεκται. εἰς] ἐς Z. 97, 1. ἂν Stephanus: libri οὐν. 2. ἄπιστον — ἄχρηστον] transponenda fortasse, ἄχρηστον — ἄπιστον. 4. διαπεπραγμένους Wolfius: δὲ πεπραγμένους ABZ, δὲ πεπραμένους L. 98, 8, λέγε σὺ τὴν ς. μαντείαν] σημασίαν LZ.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

99 Πῶς οὖν μίαν γνώμην ἕξομεν, ὦ Ἀθηναῖοι, πῶς ὁμο-
νοήσομεν ἅπαντες ὑπὲρ τῶν κοινῇ συμφερόντων, ὅταν οἱ
ἡγεμόνες καὶ οἱ δημαγωγοὶ χρήματα λαμβάνοντες προΐ-
ωνται τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα, καὶ ὑμεῖς μὲν καὶ ὁ
δῆμος ἅπας κινδυνεύῃ περὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ τῆς πόλεως
καὶ τῶν ἱερῶν τῶν πατρῴων καὶ παίδων καὶ γυναικῶν, οἱ
δὲ διηλλαγμένοι πρὸς αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις λοι-
δορῶνται καὶ προσκρούωσιν ἀλλήλοις ἐξεπίτηδες, ἰδίᾳ δὲ
ταὐτὰ πράττωσιν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς τοὺς ῥᾷστα πειθο-
100 μένους τοῖς τούτων λόγοις; τί γάρ ἐστι ῥήτορος δημοτι-
κοῦ καὶ μισοῦντος τοὺς κατὰ τῆς πόλεως λέγοντας καὶ 103
γράφοντας; ἢ τί φασι τοὺς πρὸ ἡμῶν γεγενημένους, ὦ
Δημόσθενες καὶ Πολύευκτε, διατελεῖν ποιοῦντας; καὶ
ταῦτα οὐδενὸς δεινοῦ τότε τὴν πόλιν περιεστηκότος. οὐ
κρίνειν ἀλλήλους; οὐκ εἰσαγγέλλειν; οὐ γράφεσθαι πα-
ρανόμων; ἔστιν οὖν ὅ τι πεποιήκατε τούτων ὑμεῖς οἱ φά-
σκοντες τοῦ δήμου κήδεσθαι καὶ τὴν σωτηρίαν ὑμῖν ἐν τῇ
101 τούτων εἶναι ψήφῳ; γέγραπταί σοι ψήφισμα, Δημό-
σθενες, πολλῶν ὄντων καὶ δεινῶν παρανόμων ὧν Δη-
μάδης γέγραφε; κεκώλυκάς τινα πρᾶξιν ὧν ἐκεῖνος προ-
ελόμενος κατὰ τοῦ δήμου πεπολίτευται; οὐδ' ἡντινοῦν.
εἰσήγγελκας τὸν παρὰ τὸ τοῦ δήμου ψήφισμα καὶ τοὺς
νόμους πολλὰ διαπεπραγμένον; οὐδεπώποτε, ἀλλὰ πε-
ριεῖδες αὐτὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ χαλκοῦν σταθέντα καὶ τῆς
ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως κεκοινωνηκότα τοῖς Ἁρμοδίου καὶ
102 Ἀριστογείτονος ἀπογόνοις. ἔπειτα ποῦ τῆς εὐνοίας τῆς
σῆς ὁ δῆμος ἔλαβε πεῖραν, ἢ ποῦ τὴν τοῦ ῥήτορος βοή-
θειαν καὶ δύναμιν ἐξεταζομένην εἴδομεν; ἢ ἐνταῦθα φή-
σετ' εἶναι δεινοί, εἰ παρακρούσετε τούτους ἀεὶ λέγοντες
ὡς οὐκ ἔστιν ἔξω τῆς πατρίδος ὑμῖν ἐξελθεῖν, οὐκ ἔστιν

99, 4. μὲν καὶ ὁ B et supra versum A: μὲν ὁ ς. 9. ταὐτὰ Wolfius: libri ταῦτα. πράττωσιν] πράττοντες Z. 100, 7. ἔστιν — παρανόμων om pr A. 101, 1. γέγραψαι A. σοι om ABLZ. 2. δεινῶν] fortasse leg. δεινῶς. 6. διαπεπραγμένους Z. 102, 2. ἢ ποι A, ἢ ποῦ B: ὅπου ς. 4. παρακρούσετε] nonne παρακρούσεσθε?

ἄλλη καταφυγὴ χωρὶς τῆς ἡμετέρας εὐνοίας; φανεροὺς
ἐχρῆν γεγενημένους ἀντιπράττοντας καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ
τοῖς κατὰ τοῦ δήμου γραφομένοις ψηφίσμασιν, οὕτω
πείθειν τούτους λέγοντας ὡς οὐκ ἔστιν ὑμῖν οὐδεμία σω-
103 τηρία χωρὶς τῆς παρὰ τοῦ δήμου βοηθείας. ὑμεῖς δ' ἐν
τοῖς ἔξω τὰς ἐλπίδας ἔχετε, ἁμιλλώμενοι ταῖς κολακείαις
πρὸς τοὺς ὁμολογοῦντας ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου πράττειν
καὶ δῶρα εἰληφέναι παρὰ τῶν αὐτῶν ὧνπερ νῦν ἀπο-
πέφαγκεν ὑμᾶς ἡ βουλή. καὶ συμπάντων τῶν Ἑλλήνων
ἐναντίον διειλεγμένος Νικάνορι, καὶ κεχρηματικὼς ἐν
Ὀλυμπίᾳ περὶ ὧν ἐβουλήθης, ἐλεεινὸν νῦν σεαυτὸν κατα-
σκευάζεις προδότης ὢν καὶ δωροδόκος, ὡς ἐπιμελησο-
μένους τούτους τῆς σῆς πονηρίας, καὶ οὐ δώσων δίκην
104 ὑπὲρ ὧν εἴληψαι πεποιηκώς, τοσούτῳ τολμηρότερον Δη-
μάδου, ὥσθ' ὁ μὲν προειρηκὼς ἐν τῷ δήμῳ τὸν αὑτοῦ
τρόπον καὶ τὴν ἀπόνοιαν, καὶ ὁμολογῶν λαμβάνειν καὶ
λήψεσθαι, ὅμως οὐ τετόλμηκεν αὐτοῖς δεῖξαι τὸ πρόσω-
πον, οὐδ' ἐναντία τῇ τῆς βουλῆς ἀποφάσει λέγειν ἠξί-
ωσε. καίτοι οὐκ ἔγραψεν ἐκεῖνος περὶ αὑτοῦ κυρίαν εἶναι
τὴν βουλήν, οὐδὲ θάνατον ὡρίσατο, ἐὰν ἀποφανθῇ χρή-
ματα εἰληφώς· σὺ δὲ οὕτω σφόδρα πεπίστευκας τοῖς
σεαυτοῦ λόγοις καὶ καταπεφρόνηκας τῆς τούτων εὐη-
θείας, ὥστε πείσειν οἴει τοὺς δικαστὰς ὡς μόνου σοῦ
κατέψευσται τὸ συνέδριον καὶ μόνον οὐκ εἰληφότα σὲ τὸ
χρυσίον ἀποπέφαγκεν. καὶ τίς ἂν ταῦτα πεισθείη;
105 Ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, τί μέλλετε ποιεῖν. παρειλήφατε
παρὰ τοῦ δήμου τὸ πρᾶγμα τὸ γεγενημένον ἤδη, τιμω-
ρίας δ' ἕνεκα τῆς κατὰ τῶν ἐνόχων ὄντων ταῖς ἀποφάσεσι
Δημοσθένης εἰσάγεται πρῶτος. κατηγορήκαμεν ἡμεῖς
οὐδενὶ καταχαρισάμενοι τῶν κοινῶν δικαίων. πότερ' ἀμε-
λήσαντες τῶν γεγενημένων ἁπάντων ἀφήσετε τὸν πρῶ-
τον εἰσεληλυθότα πρὸς ὑμᾶς καὶ τὰ δίκαια τὰ παρὰ τῷ

v. 1. ἡμετέρας AB: ὑμετέρας ς. 103, 5. συμπάντων] σὺ πάντων A.
104, 8. σὺ] οὐ L. 105, 1. ὦ om Zς. 2. ἤδη] εἶδος ABLZ.
5. οὐδενὶ] οὐδὲν οὐδενὶ Reiskius. 6. γενομένων πάντων Z.

δήμῳ καὶ τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου δόξαντ' εἶναι
καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις, ταῦθ' ὑμεῖς οἱ κύ-
ριοι πάντων λύσετε, καὶ τὴν πονηρίαν αὐτοὶ τὴν τούτων
107 ἀναδέξεσθε; ἢ πᾶσιν ἀνθρώποις παράδειγμα ἐξοίσετε
κοινὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως, ὅτι μισεῖτε τοὺς προδότας καὶ
τοὺς χρημάτων ἕνεκα προϊεμένους τὰ τοῦ δήμου συμφέ-
ροντα; ταῦτα γὰρ ἅπαντά ἐστιν ἐφ' ὑμῖν νῦν, καὶ πεν-
τακόσιοι καὶ χίλιοι ὄντες τὴν ἁπάσης τῆς πόλεως σωτη-
ρίαν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχετε, καὶ ἡ τήμερον ἡμέρα καὶ ἡ
ὑμετέρα ψῆφος πολλὴν ἀσφάλειαν τῇ πόλει καταστήσει
τὰ δίκαια ὑμῶν ἐθελόντων κρίνειν, ἢ μοχθηρὰς ἐλπίδας
ποιήσετε πάντας ἔχειν τοιαῦθ' ὑμῶν ἤθη καθιστάντων.
108 Οὐ καταπληκτέον ἐστίν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲ προ-
ετέον, ἐὰν σωφρονῆτε, τοῖς Δημοσθένους ἐλέοις τὴν κοινὴν 104
καὶ δικαίαν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀπολογίαν. οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν
ἠνάγκαζε τοῦτον τὰ μὴ προσήκοντα χρήματα λαμβά-
νειν τὰ καθ' ὑμῶν, πολλῷ πλείω τῶν ἱκανῶν δι' ὑμᾶς
ἕτερα κεκτημένον, οὐδ' ἀπολογεῖσθαι νῦν ὑπὲρ τῶν ὡμο-
λογημένων ἀδικημάτων, γράψαντα καθ' ἑαυτοῦ θάνα-
τον τὴν ζημίαν· ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ ἄλλου βίου ἔμφυτος αἰ-
σχροκέρδεια καὶ πονηρία ταῦτα εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῷ
109 τέτραφε. μὴ οὖν ἄχθεσθε αὐτοῦ κλαίοντος καὶ ὀδυρομένου·
πολὺ γὰρ ἂν δικαιότερον ἐλεήσαιτε τὴν χώραν, ἣν οὗτος
καθίστησιν εἰς τοὺς κινδύνους τοιαῦτα πράττων, ἣ τοὺς
ἐξ αὐτῆς γεγενημένους ὑμᾶς ἱκετεύει, παραστησαμένη τὰ
ὑμέτερα τέκνα καὶ γυναῖκας, τιμωρήσασθαι τὸν προδότην
καὶ σώζειν ἑαυτήν, ὑπὲρ ἧς οἱ πρόγονοι καλοὺς καὶ πολ-
λοὺς κινδύνους ὑπομείναντες ἐλευθέραν αὐτὴν ὑμῖν
παραδεδώκασιν, ἐν ᾗ πολλὰ καὶ καλὰ παραδείγματα λέ-
110 λειπται τῆς τῶν τελευτησάντων ἀρετῆς. εἰς ταύτην ἀπο-

v. 2. οἱ supra versum ponit A, om ς. 107, 1. ἀναδέξασθε LZ, ἀναδέξασθαι (ε supra) B. 3. προϊεμένους AB: προεμένους ς. 108, 4. λαμβάνειν τὰ] λαμβάνοντα ABLZ. 6. ἀπολεῖσθαι BLZ. 109, 2. libri ἐλεήσετε. 6. καλοὺς καὶ πολλοὺς] πολλοὺς καὶ καλοὺς Reiskius. equidem malim πολλοὺς καὶ μεγάλους. 7. αὐτὴν ὑμῖν AB: ὑμῖν αὐτὴν ς.

βλέψαντας, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς ἐν αὐτῇ γινομένας πατρίους θυσίας καὶ τὰς τῶν προγόνων θήκας φέρειν δεῖ τοὺς εὖ φρονοῦντας τὴν ψῆφον. καὶ ὅταν Δημοσθένης ἐξαπατῆσαι βουλόμενος καὶ παρακρουόμενος ὑμᾶς οἰκτίζηται καὶ δακρύῃ, ὑμεῖς εἰς τὸ τῆς πόλεως σῶμα ἀποβλέψαντες καὶ τὴν πρότερον δόξαν αὐτῇ ὑπάρχουσαν ἀντίθετε, πότερον ἡ πόλις ἐλεεινοτέρα διὰ τοῦτον γέγονεν
111 ἢ διὰ τὴν πόλιν Δημοσθένης. εὑρήσετε γὰρ τοῦτον μὲν λαμπρὸν ἐξ οὗ προσελήλυθεν εἰς τὸ πολιτεύεσθαι γεγενημένον, καὶ ἀντὶ μὲν λογογράφου καὶ μισθοῦ τὰς δίκας λέγοντος ὑπὲρ Κτησίππου καὶ Φορμίωνος καὶ ἑτέρων πολλῶν πλουσιώτερον ὄντα τῶν ἐν τῇ πόλει, ἀντὶ δ' ἀγνῶτος καὶ οὐδεμίαν πατρικὴν δόξαν παρὰ τῶν προγόνων παρειληφότος ἔνδοξον γεγενημένον, τὴν δὲ πόλιν οὐκ ἀξίως ἑαυτῆς οὐδὲ τῆς τῶν προγόνων δόξης διακειμένην. ἀφέντες οὖν τοὺς ἐλέους καὶ τοὺς φενακισμοὺς τοὺς τούτου τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν φέρετε ψῆφον, καὶ σκοπεῖτε τὸ τῇ πατρίδι συμφέρον, μὴ τὸ Δημοσθένει· τοῦτο γάρ ἐστι καλῶν κἀγαθῶν δικαστῶν ἔργον.

12 Καὶ ὅταν ἀναβαίνῃ τις συνηγορήσων Δημοσθένει, λογίζεσθε ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος, εἰ μὲν μὴ ἔνοχος ὢν ταῖς μελλούσαις ἀποφάσεσιν ἀναβαίνει, κακόνους ἐστὶ τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ δήμῳ δῶρα λαμβάνοντας οὐ βουλόμενος δίκην δοῦναι καὶ τὴν κοινὴν τῶν ὑμετέρων σωμάτων φυλακήν, ἐφ' ᾗ τέτακται τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ συνέδριον, καταλυθῆναι βούλεται καὶ συγκεχύσθαι πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει δίκαια· εἰ δὲ ῥήτωρ ἢ στρατηγός, οἱ τὴν καθ' αὑτῶν προσδοκωμένην ἀπόφασιν ἄπιστον βουλόμενοι γενέσθαι συνηγοροῦσιν, οὐ προσεκτέον ὑμῖν ἐστὶ τοῖς τούτων λόγοις, εἰδότας ὅτι ἐκ πάντων τούτων γίνεται συνεργία
13 περὶ τὸν Ἁρπάλου κατάπλουν καὶ τὴν ἄφεσιν. νομίσαντες οὖν ὦ Ἀθηναῖοι καθ' ὑμῶν πάντας τούτους ἀνα-

v. 4. περικρουόμενος Z. 111, 2. προελήλυθεν Z. εἰς] malim πρός. 5. quidni πλουσιώτατον? 11. τὸ] τῷ Z. 112, 1. δημηγορήσων L. 9. αὐτὸν L. 113, 1. περὶ] πρὸς Z.

βαίνειν καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς εἶναι τῶν νόμων καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης, μὴ ἀποδέχεσθε αὐτῶν, ἀλλὰ κελεύετε ἀπολογεῖσθαι περὶ τῶν κατηγορημένων· μηδὲ τὴν αὐτοῦ τούτου μανίαν, ὃς μέγα φρονεῖ ἐπὶ τῷ δύνασθαι λέγειν· καὶ ἐπειδὰν φανερὸς ὑμῖν γένηται δωροδοκῶν, ὅτι μᾶλλον ἐξελήλεγκται φενακίζων ὑμᾶς, τιμωρήσασθε ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ἀξίως· εἰ δὲ μή, μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι πάντας τοὺς ἀποπεφασμένους καὶ τοὺς μέλλοντας ἀφέντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τὸν δῆμον τὴν τούτων δωροδοκίαν τρέψετε, καὶ ὕστερον ἐγκαλεῖτε τοῖς ἀφεῖσιν, ὅτε οὐδὲν ἔσται πλέον ὑμῖν.

114 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὅσον εἰς τὸ μέρος τοὐμὸν τῆς κατηγορίας ἧκει, βεβοήθηκα, τἆλλα πάντα παριδὼν πλὴν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν. οὐκ ἐγκαταλέλοιπα τὴν πόλιν, οὐ χάριν προὐργιαιτέραν τῆς τοῦ δήμου γειτονίας ἐποιησάμην. ἀξιῶν δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν παραδίδωμι τὸ ὕδωρ τοῖς ἄλλοις κατηγόροις.

2.

ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ. 10

Πάνθ', ὡς ἔοικεν, ὦ Ἀθηναῖοι, προσδοκητέα ἐστὶ καὶ ἀκοῦσαι καὶ ἰδεῖν ἐν ταῖς γεγενημέναις ἀποφάσεσι· θαυμασιώτατον δὲ πάντων, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ νῦν γινόμενον. ὁ γὰρ πονηρότατος τῶν ἐν τῇ πόλει, μᾶλλον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, Ἀριστογείτων διαδικασόμενος ἧκει τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ περὶ ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, καὶ νυνὶ μείζονα κίνδυνον ἡ τὴν ἀπόφασιν πεποιημένη βουλὴ κινδυνεύει ἢ ὁ δῶρα λαμβάνων καθ' ὑμῶν καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν δικαίων παῤῥησίαν ἀποδόμενος εἴκοσι μνῶν.
2 τούτῳ μέν γε καινὸν οὐδὲν οὐδὲ δεινόν, ἐὰν ἁλῷ, συμβή-

v. 3. ἀπολεῖσθε (αι) Z. κατηγορουμένων Z. 5. ἐπειδὴ Z. 6. ὅτι] ἔτι AB. 10. καὶ] κἀν AB. 114, 3. ἐγκαταλέλοιπα AB, ἐγκατέλιπα LZ: ἐγκατέλιπον ς. 1, 5. τῇ — βουλῇ A, τὴν — βουλὴ B: τὴν — βουλὴν ς. 2, 1. τοῦτο Z.

σεται· καὶ γὰρ θανάτου ἄξια πολλὰ πρότερον ἕτερα
διαπέπρακται, καὶ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ πλείω χρόνον ἢ
ἔξω διατέτριφε, καὶ ὀφείλων τῷ δημοσίῳ κατὰ τῶν ἐπι-
τίμων γέγραφεν οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, καὶ ἕτερα πολλὰ καὶ
δεινὰ πεποίηκε, περὶ ὧν ἀκριβέστερον ὑμεῖς ἐμοῦ γιγνώ-
σκετε· τῇ δὲ βουλῇ τὸ δόξαι ψευδῆ κατὰ Ἀριστογείτονος
ἀποφαίνειν καὶ τοῦτον ἐκείνης παρ᾽ ὑμῖν ὑποληφθῆναι
δικαιότερα λέγειν τῶν αἰσχίστων καὶ δεινοτάτων ἐστίν.
3 διόπερ ὦ Ἀθηναῖοι οὗτός μοι δοκεῖ, τὸν ἀγῶνα αὑτῷ
ἀσφαλῆ εἶναι νομίζων, διαπειρασόμενος ἥκειν τῆς ὑμε-
τέρας γνώμης· ἅπαντα γὰρ αὐτῷ πολλάκις τὰ δεινὰ
συμβέβηκε, πλὴν τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦτο δ᾽, ἂν θεὸς θέλῃ
καὶ ὑμεῖς σωφρονῆτε, ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ συμβήσεται.
οὐ γὰρ δὴ μὰ τὸν Ἡρακλέα βελτίω γενήσεσθαι αὐτὸν
προσδοκᾶτε συγγνώμης νυνὶ τυγχάνοντα παρ᾽ ὑμῶν, οὐδὲ
τὸ λοιπὸν ἀφέξεσθαι τοῦ λαμβάνειν χρήματα καθ᾽ ὑμῶν,
ἐὰν νῦν ἀφῆτε αὐτόν. πονηρίαν γὰρ ἀρχομένην μὲν κω-
λῦσαι τάχα τις κολάζων δυνηθείη, ἐγκαταγεγηρακυῖαν
δὲ καὶ γεγευμένην τῶν εἰθισμένων τιμωριῶν ἀδύνατον
4 εἶναι λέγουσιν. εἰ μὲν οὖν ἐγγενήσεσθαι βούλεσθε δευσο-
ποιὸν ἐν τῇ πόλει πονηρίαν, διαφυλάττειν ὑμᾶς Ἀριστο-
γείτονα δεῖ, καὶ ἐᾶν ὅ τι ἄν τις βούληται ἐν τῇ πόλει
διαπράττεσθαι· εἰ δὲ τοὺς πονηροὺς καὶ καταράτους ἀν-
θρώπους μισεῖτε καὶ ἔστιν ὑμῖν ὀργὴ καὶ μνήμη τῶν πρό-
τερον ὑπὸ τούτου πεπραγμένων, ἀποκτείνατε τοῦτον, ὃς
παρ᾽ Ἁρπάλου λαβεῖν χρήματα ἐτόλμησεν, ὃν ᾔσθεσθ᾽
ἥκειν καταληψόμενον τὴν πόλιν ὑμῶν, καὶ τὰς προφά-
σεις καὶ τοὺς φενακισμοὺς ἐκκόψατε αὐτοῦ· τούτοις γὰρ
ἥκει πιστεύων πρὸς ὑμᾶς.

5 Ἆρ᾽ ἴσθ᾽ ὅτι τῆς Ἁρπάλου ἀφίξεως δυσχεροῦς οὔσης
ἐκεῖνο συμβέβηκεν εὐτύχημα τῇ πόλει, διότι πεῖραν εἰλή-

v. 2. ἢ] καὶ Z. 7. ὑπολειφθῆναι Z. 3, 1. αὐτῶν BZ. 2. ἡμετέρας BZ. 9. νῦν] οὖν Z. 10. τάχα] malim τάχ᾽ ἄν. 11. γεγευμένην B: γεγεννημένην ς. 4, 1. δευσοποιὸν AB: ψευδοποιὸν ς. 3. τις delendum censeo. 7. ᾔσθεσθ᾽ A: ᾔσθεσθ᾽ ς. 8. ὑμῶν A: ἡμῶν ς.

φατ' ἀκριβῆ τῶν ἕνεκ' ἀργυρίου καὶ χρυσίου προϊεμένων
πάντα τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς; μὴ καταῤῥαθυμήσητε
ὦ Ἀθηναῖοι, μηδ' ἀπείπητε τιμωρούμενοι τοὺς πονηρούς,
ἀλλ' ἐκκαθάρατε, καθ' ὅσον δυνατόν ἐστι, τὴν δωροδο-
κίαν ἐκ τῆς πόλεως. καὶ μὴ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων ἀκού-
ειν ζητήσητε, φανερῶν ὑμῖν γεγενημένων τῶν ἀδικημά-
6 των ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀποπεφασμένων. [ἢ διὰ
τοὺς τοῦ κρινομένου προγόνους καὶ τὴν αὐτοῦ μετριότητα,
καὶ ὅτι ὑμᾶς πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀγαθὰ εἴρ-
γασται, ἄξιον αὐτοῦ φείσασθαι;] τί γὰρ ἀγνοεῖτε δι' ὃ
δεῖσθε λόγων ἀκούειν κατὰ τοῦ νῦν κρινομένου; πότερ' ἡ
τῆς βουλῆς ἀπόφασις, ἐὰν μὲν ἡμεῖς οἱ κατήγοροι δέκα
ὄντες τὸ ὕδωρ ἀναλώσωμεν ἅπαν καὶ ἀναβοήσωμεν ὡς
δεινόν ἐστιν ἀφεῖσθαι τοὺς εἰλημμένους ἔχοντας ἐπ' αὐτο-
φώρῳ δῶρα κατὰ τῆς πατρίδος, ἀληθὴς καὶ δικαία ἡ
7 κατ' Ἀριστογείτονος ἔσται ἀπόφασις, ἐὰν δ' ἕκαστος
ἡμῶν, ὡς εἰδότων ὑμῶν πάντα οὐδὲν ἧττον ἡμῶν τὰ δί-
καια περὶ τουτωνὶ τῶν ἀγώνων, βραχέα εἰπὼν καταβῇ,
ψευδής, καὶ οὐδεὶς ταύτῃ πιστεύσει ὡς παρὰ τῶν Ἀρεο-
παγιτῶν γεγενημένῃ; ἢ τὸ δῶρα λαμβάνειν ἐπὶ προδοσίᾳ
τῶν τῆς πόλεως συμφερόντων οὐκ ἴσθ' ὅτι τῶν δεινοτάτων
ἐστὶ καὶ τῶν πλεῖστα κακὰ τὰς πόλεις ἐργαζομένων;

8 Ἀλλ' αὐτὸς ὁ κρινόμενος νὴ Δία μέτριος τὸν τρόπον,
καὶ προγόνων χρηστῶν, καὶ πολλὰ ὑμᾶς καὶ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ καλὰ εἰργασμένος, ὥστε διὰ τοῦτ' ἄξιόν ἐστιν
αὐτοῦ φείσασθαι. καὶ τίς ὑμῶν οὐ πολλάκις ἀκήκοεν
ὅτι Κυδιμάχου μὲν τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀριστογείτονος θανά-
του καταγνωσθέντος καὶ φυγόντος ἐκ ταύτης τῆς πόλεως
ὁ χρηστὸς οὗτος υἱὸς περιεῖδε τὸν αὑτοῦ πατέρα καὶ ζῶντα

v. 2. τῆς om ς. καταῤῥαθυμήσατε ς. 6. γενομένων Z.
6, 1. ἐκ a correctore habet A: videtur fuisse κατὰ. ἢ διὰ — φείσασθαι] haec mihi διττογραφία esse videtur eorum quae rectius § 8 leguntur, ἀλλ' αὐτὸς — φείσασθαι. 2. τοῦ κρινομένου A: κρινομένους ς. καὶ τὴν αὐτοῦ] κατὰ τὴν αὐτῶν Z. 7, 3. καταβήσομαι Z. 4. ταύτῃ πιστεύσει om pr A. 5. ἢ] καὶ ἢ B, καὶ εἰ Z.
8, 4. φείσεσθαι Z. 5. ὅτι Κυδιμάχου Reiskius: ὅτι τοῦ Κυδιμάχου ς.

τῶν ἀναγκαίων σπανίζοντα καὶ τελευτήσαντα οὐ τυχόντα
9 τῶν νομίμων, ἅπερ αὐτοῦ πολλάκις κατεμαρτυρεῖτο· αὐ-
τὸν δὲ τοῦτον, ὅτ' εἰς τὸ δεσμωτήριον τὸ πρῶτον ἀπή-
χθη (πολλάκις γὰρ ἴστε τοῦτο δήπου γεγενημένον), τοι-
αῦτα τολμήσαντα ποιεῖν αὐτούς, ὥστ' ἐκείνους ἀποψη-
φίσασθαι μήτε πῦρ ἐναύειν τούτῳ μήτε συσσιτεῖν μηδένα
μήτε θυσιῶν τῶν γινομένων κοινωνεῖν. καίτοι ὦ Ἀθηναῖοι
τίνα χρὴ τοῦτον νομίζειν ἔχειν διάνοιαν, ὃς διὰ μὲν πονη-
10 ρίαν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέπεσεν, ἐκεῖ δ' ὢν παρὰ τοῖς
ἐκ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων κακούργοις ἀνηγμένοις οὕτως
εἶναι πονηρὸς ἔδοξεν, ὥστε μηδ' ἐκείνοις τῶν ἴσων ἀξιοῦ-
σθαι τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ κλέπτην (ὥς φασι) ληφθέντα του-
τονὶ παρ' ἐκείνοις, εἰ ἦν ἕτερός τις τόπος ἀνοσιώτερος ἵνα
ἐξῆν ἀπάγειν τοὺς ἐκ δεσμωτηρίου κλέπτοντας, εἰς ἐκεῖνον
ἂν τοῦτο τὸ θηρίον ἀπαχθῆναι. καὶ ταῦθ' ἅπερ ἀρτίως εἶ-
πον, τίς οὐκ οἶδε καταμαρτυρηθέντα Ἀριστογείτονος, ὅτ'
ἐμπορίου ἐπιμελητὴς λαχὼν ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῶν τότε
11 δικαζόντων ἄρχειν τὴν αὐτὴν ἀρχήν; ἔπειτ' εἰρωνεύεσθε
πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, καὶ περὶ Ἀριστογείτονος μέλλοντες
φέρειν τὴν ψῆφον ἐλεεῖτε, ὃς τὸν αὑτοῦ πατέρα κακῶς
διατιθέμενον ὑπὸ λιμοῦ οὐκ ἠλέησεν; ἔπειτα παρ' ἡμῶν
ἔτι λόγους ἀκούειν βούλεσθε περὶ τῆς Ἀριστογείτονος
τιμήσεως, ὃν ἴστε ἀκριβῶς ὅτι δικαίως ἂν καὶ ἐκ τοῦ
ἄλλου βίου καὶ ἐκ τῶν νῦν αὐτῷ πεπραγμένων τῆς ἐσχά-
12 της τύχοι τιμωρίας; οὐκ Ἀριστογείτων ἐστίν, ὦ Ἀθη-
ναῖοι, ὁ κατὰ τῆς ἱερείας τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Βραυρωνίας
καὶ τῶν οἰκείων αὐτῆς τοιαῦτα γράψας καὶ ψευσάμενος,
ὥσθ' ὑμᾶς, ἐπειδὴ τὴν ἀλήθειαν ἐπύθεσθε παρὰ τῶν κατη-
γόρων, πέντε ταλάντων τιμῆσαι τοῦτον, ὅσονπερ ἦν ἐπὶ
τῇ τῶν παρανόμων γραφῇ τίμημα ἐπιγεγραμμένον; ὃ
οὗτος πρὶν ἐκτῖσαι, [τοῦτο] συκοφαντῶν τὸν ἐντυγχά-

9, 6. γενομένων Z. 11, 1. τὴν αὐτὴν] an τοιαύτην? 4. ἠλέησεν] ἠθέλησεν Z. παρ' ἡμῶν om Zς. 12, 2. Βραυρωνίας Reiskius, βαυβρωνίας AΣ, βευβρωνίας (αυ) B. 5. ταλάντων τίμημα τιμῆσαι A. τούτῳ Stephanus.

νοντα ὑμῶν καὶ λέγων καὶ γράφων ἐν τῷ δήμῳ διατετέ-
λεκε, καὶ καταφρονῶν ἁπασῶν τῶν τιμωριῶν αἳ κατὰ
13 τῶν ἀδικούντων ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶ γεγραμμέναι. οὐ τὸ
τελευταῖον οὗτος ἐνδειχθεὶς ὑπὸ Λυκούργου, καὶ ἐξελεγ-
χθεὶς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ λέγειν οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, καὶ
παραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα κατὰ τοὺς νόμους, περιπατῶν ἔμ-
προσθεν τῶν δικαστηρίων καὶ εἰς τὴν προεδρίαν τῶν πρυ-
τάνεων ἐκάθιζεν;
14 Εἶτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὃν οἱ νόμοι μὲν πολλάκις
ὑμῖν παραδεδώκασι τιμωρήσασθαι κατεψηφισμένον ὑπὸ
τῶν πολιτῶν ἐνδειχθέντα, φυλάξαι δ' οὔθ' οἱ ἕνδεκα δε-
δύνηνται οὔτε τὸ δεσμωτήριον, τούτῳ βουλήσεσθε συμ-
βούλῳ χρῆσθαι; καὶ ὁ μὲν νόμος εὐξάμενον κελεύει τὸν
κήρυκα μετ' εὐφημίας πολλῆς, οὕτως ὑμῖν τὸ βουλεύε-
σθαι περὶ τῶν πραγμάτων παραδιδόναι· ὑμεῖς δὲ τὸν
ἀνόσιον καὶ περὶ πάντας πονηρὸν καὶ μάλιστα περὶ τὸν
ἑαυτοῦ πατέρα γεγενημένον, τοῦτον μεθ' ὑμῶν καὶ μετὰ
τῶν ὑμετέρων οἰκείων καὶ συγγενῶν ἐάσετε πολιτεύεσθαι;
15 καὶ Δημάδῃ μὲν καὶ Δημοσθένει οὐδεμίαν ᾤεσθε δεῖν
συγγνώμην ἔχειν, ὅτι δῶρα καθ' ὑμῶν ἐξηλέγχθησαν
λαμβάνοντες, ἀλλ' ἐτιμωρήσασθε, καὶ δικαίως, οἷς εἰ
μὴ πάντα ἀλλὰ πολλά γε σύνιστε χρήσιμα πολιτευομέ-
νοις· τὸν δὲ κατάρατον τοῦτον, ὃς ἀγαθὸν μὲν ὑμᾶς
πεποίηκεν οὐδὲ πώποτε ἐξ οὗ πρὸς τὴν "πολιτείαν προσ- 107
ελήλυθε, κακὸν δ' ὅ τι δυνατός ἐστιν, ἀφήσετε; καὶ τίς
οὐκ ἂν ἐγκαλέσειεν ὑμῖν τοῖς τοῦτον δεχομένοις σύμβου-
λον; ὅταν γὰρ ἄνθρωπος γνώριμος καὶ φανερὸς καὶ πε-
ριβόητον τὴν πονηρίαν παρὰ πᾶσι τοῖς πολίταις ἔχων
δημηγορῇ, τότε τοὺς ἀκούοντας ὑμᾶς οἱ περιεστηκότες
θαυμάζουσι, πότερον βελτίους οὐκ ἔχετε συμβούλους ἢ
16 καὶ χαίρετε τῶν τοιούτων ἀκούοντες. χρὴ δέ, ὦ Ἀθηναῖοι,

13, 3. λέξειν Z. 14, 1. εἶθ' Z. 3. ἐνδειχθέντα] διδαχθέντες ABZ. 15, 1. δεῖν om Z. 6. οὐδεπώποτε] malim οὐδὲν οὐδεπώποτε. πόλιν ABZ. εἰσελήλυθε Z. 12. θαυμάζουσι Z; θαυμάσουσι ς. ἢ om ς.

ὥσπερ οἱ πρῶτοι νομοθέται περὶ τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων
τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐνομοθέτησαν, οὕτω καὶ ὑμᾶς ζητεῖν
ἀκούειν, ἵνα βελτίους τοὺς προσιόντας ὑμῖν ποιήσητε.
πῶς οὖν ἐκεῖνοι περὶ τούτων ἐγίνωσκον; πρῶτον μὲν καθ'
ἑκάστην δημοσίᾳ ἀρὰς ποιούμενοι κατὰ τῶν πονηρῶν, εἴ
τις δῶρα λαμβάνων μετὰ ταῦτα λέγει καὶ γινώσκει περὶ
τῶν πραγμάτων, ἐξώλη τοῦτον εἶναι· ὧν οὗτος νῦν ἐστὶν
17 Ἀριστογείτων· ἔπειτ' ἐν τοῖς νόμοις δώρων γραφὰς ποιή-
σαντες, καὶ κατὰ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων δεκα-
πλασίαν ἐπιτιθέντες τοῦ λήμματος τὴν ἔκτισιν, ἡγούμε-
νοι τὸν τιμὴν λαμβάνοντα τῶν ἐν τῷ δήμῳ ῥηθήσεσθαι
μελλόντων λόγων, τοῦτον οὐχ ὑπὲρ τῶν τοῦ δήμου βελτί-
στων ἀλλ' ὑπὲρ τῶν τοῖς δοῦσι συμφερόντων δημηγορεῖν·
Ἀριστογείτονα τοίνυν ἡ βουλὴ ἀποπέφαγκε· πρὸς δὲ τούτοις
ἀνακρίναντες τοὺς τῶν κοινῶν τι μέλλοντας διοικεῖν, τίς
ἔσται τὸν ἴδιον τρόπον, εἰ γονέας εὖ ποιεῖ, εἰ τὰς στρα-
τείας ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐστράτευται, εἰ ἱερὰ πατρῷα
18 ἔστιν, εἰ τὰ τέλη τελεῖ· ὧν οὐδὲν ἂν ἔχοι συμβεβηκὸς
Ἀριστογείτων αὐτῷ δεῖξαι. ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ γονέας
εὖ ποιεῖν κακῶς οὗτος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα πεποίηκεν· ὅτε
δ' ὑμεῖς ἐστρατεύεσθε πάντες, οὗτος ἦν ἐν τῷ δεσμωτη-
ρίῳ· τοσοῦτον δ' ἀπολέλοιπε τοῦ πατρὸς μνῆμά τι ἔχειν
ὦ Ἀθηναῖοι δεῖξαι, ὥστ' οὐδ' ἐν Ἐρετρίᾳ τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ τελευτήσαντος ἐκεῖ τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν αὐτῷ·
τῶν δ' ἄλλων Ἀθηναίων εἰσφερόντων ἐκ τῶν ἰδίων οὗτος
οὐδ' ἐκ τῶν δημοσίων καὶ ὧν ὦφλε τὸ ἀργύριον ἅπαν ἐκ-
19 τέτικεν. ἁπλῶς δ' εἰπεῖν, ἐναντία τοῖς νόμοις ἅπασι πράτ-
των διατετέλεκε, καὶ τοῦτον μόνον ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου
βουλὴ τοῖς ἐζητηκόσι καὶ εἰδόσιν ἀποπέφαγκεν· οὐ γὰρ
παρ' ἐκείνης ὑμεῖς πυθόμενοι τοῦτον ἴστε πονηρὸν καὶ

v. 6. λέγῃ καὶ γινώσκῃ ς. 17, 1. ἐν τοῖς νόμοις] ἐν βωμοῖς ς. 3. λήμματος] libri τιμήματος: cf. 1, 60. 9. ἐστι Reiskius. στρατιὰς Z. 10. ante ἱερὰ expunctae in A litterae duae. 18, 2. ὁ Ἀριστογείτων Zς. τοῦ] libri τοὺς. 5. ἔχειν om Z. 6. αὐτοῦ] αὐτῷ Z.

ἄδικον ὄντα, ἀλλ᾽ ἕκαστος ὑμῶν ἀκριβῶς οἶδε τὴν τούτου
πονηρίαν. ὥστε τὸ πολλάκις λεγόμενον ἀληθὲς εἰπεῖν
ἐστίν, ὅτι περὶ μὲν τούτου τὴν ψῆφον ὑμεῖς μέλλετε φέ-
ρειν, περὶ δ᾽ ὑμῶν οἱ περιεστηκότες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.
20 Διὸ καὶ σωφρόνων ἐστὶ δικαστῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, μήθ᾽
ὑμῖν αὐτοῖς ἐναντίαν ἐνεγκεῖν τὴν ψῆφον μήτε πᾶσι τοῖς
ἄλλοις Ἀθηναίοις, ἀλλ᾽ ὁμοθυμαδὸν καταψηφισαμένους
πάντας παραδοῦναι τοῖς ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοις θανάτῳ
ζημιῶσαι, καὶ μὴ προέσθαι καὶ μὴ προδοῦναι τὴν θείαν
καὶ τὴν εὔορκον ψῆφον, ἀναμνησθέντας ὅτι τούτου κα-
τέγνωκεν ἡ βουλὴ δῶρα λαμβάνειν καθ᾽ ὑμῶν, τούτου
κατέγνωκεν ὁ πατὴρ καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας ἀδικεῖν
ἑαυτόν, καὶ ἵνα τὸ πραότερον εἴπω τῶν ὀνομάτων, τούτου
καταχειροτονήσας ὁ δῆμος παρέδωκεν ὑμῖν τιμωρήσα-
21 σθαι. οὗτος πολλὰ κακὰ διαπεπραγμένος ἐπὶ τοιούτοις
εἴληπται πράγμασι νῦν ἀδικῶν, ἐφ᾽ οἷς αἰσχρόν ἐστιν
ὑμῖν τοῖς δικάζουσιν ἀτιμώρητον ἐᾶσαι τοῦτον. τίνα γὰρ
τρόπον, ὦ Ἀθηναῖοι, περὶ τῶν ἄλλων ἀποφάσεων οἴσετε
τὴν ψῆφον; ἢ διὰ τίνας προφάσεις τῶν ἤδη κεκριμένων
ἔσεσθε κατεψηφισμένοι; ἢ διὰ τί τὸ μὲν ἀποφαίνειν τὴν
βουλὴν τοὺς εἰληφότας τὰ χρήματα φαίνεσθε σπουδά-
ζοντες, τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀποπεφασμένους ἐῶντες;
22 μὴ γὰρ ἰδίους ἀγῶνας τούτους ὑπολάβητε εἶναι καὶ κα-
τὰ τῶν νῦν μόνων ἀποπεφασμένων, ἀλλὰ κοινοὺς κατὰ
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. δωροδοκία γὰρ καὶ προδοσία κρι-
νομένη παρ᾽ ὑμῖν δυοῖν θάτερον ἐπὶ τοῦ λοιποῦ χρόνου
ποιήσει τοὺς ἄλλους, ἢ χρήματα λαμβάνειν καθ᾽ ὑμῶν 108
θαῤῥοῦντας ὡς οὐ δώσοντας δίκην, ἢ φοβεῖσθαι τὸ λαμ-
βάνειν ὡς τῆς τιμωρίας τοῖς ληφθεῖσιν ἀξίας γενησομένης

v. 2. μοχθηρίαν ς. 3. ὅτι AB: ἔτι ς. 20, 1. ἐστὶ δικαστῶν] ἀνδρῶν ἐστὶν Z. 4. τούτῳ Z, τοῦτο B et (corr fortasse) A: τοῦτον ς. 5. θείαν] εὐθεῖαν Reiskius vol. 8. p. 455. 7. δῶρα γὰρ λαμβ. Z. 21, 2. νῦν om pr A. 22, 1. ὑπολάβοιτε ABZ. καὶ om ς. 2. μόνον ς. 4. ἐπὶ a correctore habet A.

23 τῶν ἀδικημάτων. οὐκ ἴσθ' ὅτι καὶ νῦν ὁ φόβος ὁ παρ'
ὑμῶν τοὺς ὁρμῶντας ἐπὶ τὰ καθ' ἡμῶν ἥκοντα χρήμα-
τα [νῦν] ἀνείργει καὶ ποιεῖ πολλάκις ἀπὸ τοῦ λήμματος
ἀποστρέφειν, καὶ τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου, τὸ ζητεῖν τὴν
βουλὴν περὶ τούτων τῶν χρημάτων προστάττον, οὐδὲ τοὺς
κεκομικότας τὸ χρυσίον εἰς τὴν χώραν ὁμολογεῖν πεποί-
24 ηκε; καλῶς γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, καλῶς οἱ πρόγονοι περὶ
τούτων ψηφισάμενοι στήλην εἰς ἀκρόπολιν ἀνήνεγκαν,
ὅτε φασὶν Ἄρθμιον τὸν Πυθώνακτος τὸν Ζελείτην κομί-
σαι τὸ χρυσίον ἐκ Μήδων ἐπὶ διαφθορᾷ τῶν Ἑλλήνων.
πρὶν γὰρ λαβεῖν τινὰς καὶ δοῦναι τοῦ τρόπου πεῖραν, φυγὴν
τοῦ κομίσαντος τὸ χρυσίον καταγνόντες ἐξήλασαν αὐτὸν
ἐξ ἁπάσης τῆς χώρας. καὶ ταῦθ', ὥσπερ εἶπον, εἰς τὴν
ἀκρόπολιν εἰς στήλην χαλκῆν γράψαντες ἀνέθεσαν, πα-
ράδειγμα ὑμῖν τοῖς ἐπιγινομένοις καθιστάντες, καὶ νο-
μίζοντες τὸν ὁπωσοῦν χρήματα λαμβάνοντα οὐχ ὑπὲρ
25 τῆς πόλεως ἀλλ' ὑπὲρ τῶν διδόντων βουλεύεσθαι. καὶ
μόνῳ τούτῳ προσέγραψαν τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὁ δῆμος ἐξέβα-
λεν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, γράψαντες διαῤῥήδην Ἄρθμιον
τὸν Πυθώνακτος τὸν Ζελείτην πολέμιον εἶναι τοῦ δήμου
καὶ τῶν συμμάχων, αὐτὸν καὶ γένος, καὶ φεύγειν Ἀθήνας,
ὅτι τὸν ἐκ Μήδων χρυσὸν ἤγαγεν εἰς Πελοπόννησον. καί-
τοι εἰ τὸν ἐν Πελοποννήσῳ χρυσὸν ὁ δῆμος πολλῶν κα-
κῶν αἴτιον ἡγεῖτο τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, πῶς χρὴ ῥαθύμως
ἔχειν ὁρῶντας ἐν ταύτῃ τῇ πόλει δωροδοκίαν γινομένην;
καί μοι σκοπεῖτε ταύτην τὴν στήλην.

ΣΤΗΛΗ.

26 Καίτοι, ὦ Ἀθηναῖοι, τί ἂν οἴεσθε ποιῆσαι ἐκείνους
τοὺς ἄνδρας λαβόντας ἢ στρατηγὸν ἢ ῥήτορα πολίτην
ἑαυτῶν δῶρα δεχόμενον ἐπὶ τοῖς τῆς πατρίδος συμφέ-

23, 5. προστάττον Reiskius: libri πρός τ' αὐτόν. 24, 3. ἀρί-θμιον AB. 4. διαφορᾷ Z. 5. τοῦ om ς. 7. τῆς om Z. 9. ἡμῖν ς. 25, 4. εἶναι] εἶναι καὶ Z. 9. ἔχειν] φέρειν Z. 26, 1. ποιήσειν Z. 3. τοῖς τῆς A, τῆς BZ: τοῖς ς.

ρουσιν, οἳ τὸν ἀλλότριον καὶ τῷ γένει καὶ τῇ φύσει τῆς Ἑλλάδος ἄνθρωπον οὕτω δικαίως καὶ σωφρόνως ἐξήλασαν ἐκ Πελοποννήσου πάσης; τοιγάρτοι τῆς πόλεως καὶ τῶν προγόνων ἀξίως ἐκινδύνευσαν πρὸς τὸν βάρβαρον.

3.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΛΕΟΥΣ.

Τί χρὴ λέγειν πρὸς τῶν θεῶν περὶ τοιούτου ἀνθρώπου,
ἢ πῶς χρήσεσθε τῇ τούτου πονηρίᾳ, ὃς οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ
τρὶς ἐξεληλεγμένος ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς, ὡς
ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε καὶ νῦν ἐν τῷ δήμῳ ἠκούετε, καὶ
ἐψευσμένος ἁπάντων Ἀθηναίων ἐναντίον καὶ τῶν περι-
εστηκότων, φάσκων κωλύσειν Ἅρπαλον εἰς τὸν Πειραιᾶ
2 καταπλεῦσαι, στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν ἐπὶ τὴν Μουνυχίαν
καὶ τὰ νεώρια κεχειροτονημένος, καὶ δῶρα τολμήσας
λαβεῖν κατὰ πάντων ὑμῶν καὶ τῆς χώρας καὶ παίδων
καὶ γυναικῶν, καὶ ἐπιωρκηκὼς ὃν ὤμοσεν ὅρκον μεταξὺ
τοῦ ἕδους καὶ τῆς τραπέζης, καὶ γράψας καθ' ἑαυτοῦ
ψήφισμα, καὶ θανάτου τιμησάμενος ἐὰν εἴληφέ τι τῶν
3 χρημάτων ὧν Ἅρπαλος εἰς τὴν χώραν ἐκόμισεν, ὅμως
ἐτόλμησεν εἰς τοὺς εἰδότας ὑμᾶς ἐξεληλεγμένον ἑαυτὸν
ἅπασι τούτοις ἔνοχον γεγενημένον ἐλθεῖν καὶ δεῖξαι
ἑαυτόν, οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων (τί γὰρ τούτῳ δικαιοσύνης
μέτεστιν;) ἀλλὰ τῇ τόλμῃ καὶ τῇ ἀναιδείᾳ, ᾗ χρώμενος
πρότερον μὲν ἠξίωσε καταφρονήσας ὑμῶν καὶ τῶν ἐν τῇ
πόλει δικαίων τὰ χρήματα λαβεῖν, νυνὶ δὲ ἀπολογησό-
μενος ἥκει ὡς οὐδὲν τούτων διαπέπρακται· τοσοῦτον τῆς
4 ὑμετέρας ῥαθυμίας καταπεφρόνηκε. καὶ ὁ μὲν κοινὸς τῆς

v. 3. ἐκ Πελοποννήσου πάσης] Peloponnesus ab hoc loco aliena. cf. Aeschin. 3, 259 extr. 4. τὸν βάρβαρον AZ: τὴν βάρβαρον ς. 1, 2. ἢ πῶς] libri ὅπως. 5. ἐναντίος Z. 2, 1. libri καταπλεύσειν. 6. an εἰλήφῃ? 3, 1. εἰσεκόμισεν Z.

πόλεως νόμος, ἐάν τις ἐναντίον τῶν πολιτῶν ὁμολογήσας
τι παραβῇ, τοῦτον ἔνοχον εἶναι κελεύει τῷ ἀδικεῖν· ὁ δὲ 109
πάντας Ἀθηναίους ἐξηπατηκὼς καὶ προδοὺς τὴν πίστιν
ἣν παρ' ὑμῶν οὐκ ἄξιος ὢν ἔλαβε, καὶ τὸ καθ' αὑτὸν
μέρος ἅπαντ' ἀνατετραφὼς τὰ ἐν τῇ πόλει, οὗτος ἐπὶ
τὴν ἀπολογίαν ἥκειν φήσει τὴν ὑπὲρ τῆς αἰτίας τῆς εἰς
5 αὑτὸν γεγενημένης; ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, εἰ δεῖ τἀληθῆ
λέγειν (δεῖ δέ), οὐδὲ τὰς ἀποφάσεις οἶμαι νῦν κρίνεσθαι,
πότερον ἀληθεῖς εἰσὶν ἢ ψευδεῖς αἱ κατὰ Φιλοκλέους γε-
γενημέναι· ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς τιμωρίας ὑμᾶς δεῖ τῆς
ἐν τῷ ψηφίσματι γεγραμμένης δικάσαι νῦν, πότερα δεῖ
χρημάτων τιμῆσαι τῷ τηλικαῦτα ἠδικηκότι τὴν πόλιν,
ἢ θανάτῳ ζημιώσαντας, ὥσπερ οὗτος ἔγραψεν ἐν τῷ ψη-
φίσματι καθ' αὑτοῦ, [ἢ] δημεῦσαι τὴν οὐσίαν τὴν ἐκ
τοιούτων λημμάτων συνειλεγμένην.

6 Οἴεσθε τοῦτον νῦν πρῶτον ἐπὶ τούτων τῶν χρημάτων
πονηρὸν γεγενῆσθαι, ἢ νῦν πρῶτον καθ' ὑμῶν δῶρα εἰλη-
φέναι; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ πάλαι τοιοῦτος ὢν ἐλάν-
θανεν ὑμᾶς, καὶ ηὐτυχεῖτε, καθότι οὐκ ἐν μείζοσι και-
ροῖς ἐπύθεσθε τὴν αἰσχροκέρδειαν αὐτοῦ· οὐ γάρ ἐστι
χαλεπώτερον ἀνθρώπου τὴν αὐτὴν πονηρίαν ἀγνοουμένην
7 ἔχοντος. οὐκ ἀποκτενεῖτε, ὦ Ἀθηναῖοι, πάντες ὁμοθυ-
μαδὸν τὸν εἰς τοσαύτην αἰσχύνην καὶ ἀδικίαν πολλοὺς
ἐμβεβληκότα, τὸν ἀρχηγὸν γενόμενον τοῦ διαδεδομένου
χρυσίου καὶ εἰς αἰτίαν καθίσαντα πᾶσαν τὴν πόλιν;
ἀλλ' ὑπομενεῖτε ἀκούειν τοῦ τοσαῦτα διαπεπραγμένου
καθ' ὑμῶν, ὡς ὅτι τὸ συνέδριον τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ψευ-
δεῖς πεποίηται τὰς ἀποφάσεις, καὶ ὡς αὐτὸς μὲν δί-
καιος καὶ χρηστὸς καὶ ἀδωροδόκητός ἐστιν, ἡ δ' ἐξ Ἀρείου

v. 3. ἐξηπατηκὼς AB, om Z: ἠδικηκὼς ς. 4. ἐλάμβανε Z. 5. ἀνατετροφὼς Z. 5, 3. αἱ] καὶ αἱ ς. 4. μὲν] μόνης Reiskius. 6. τὴν πόλιν om pr A. 6, 2. νῦν add AB. 4. ηὐτυχεῖτε Reiskius: libri ηὐτύχει. 6. αὐτὴν] αὑτοῦ Stephanus. ἀγνοουμένην ἔχοντος] ἀγνοουμένου Z. 7, 3. γενόμενον] διδόμενον Z. 4. καὶ] ἀλλ' Z. Stephanus καθιστάντα. 5. τοῦ om Z.

πάγου βουλὴ ταῦτα πάντα προεῖται χάριτος ἢ λήμμα-
8 *τος ἕνεκα; ἆρ' ἴσθ' ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀδικημάτων*
σκεψαμένους ἀκριβῶς δεῖ μεθ' ἡσυχίας καὶ τἀληθὲς ἐξ-
ετάσαντας, οὕτως ἐπιτιθέναι τοῖς ἠδικηκόσι τὴν τιμωρίαν,
ἐπὶ δὲ ταῖς φανεραῖς καὶ παρὰ πάντων ὡμολογημέναις
προδοσίαις πρῶτον τετάχθαι τὴν ὀργὴν καὶ τὴν μετ' αὐ-
9 *τὴν γιγνομένην τιμωρίαν; τί γὰρ τοῦτον οὐκ ἂν οἴεσθε*
ἀποδόσθαι τῶν ἐν τῇ πόλει σπουδαιοτάτων, ὅταν ὑμεῖς ὡς
πιστὸν αὐτὸν καὶ δίκαιον φύλακα καταστήσητε; ποίας
οὐκ ἂν προδοῦναι τριήρεις τῶν ἐν τοῖς νεωρίοις; ἢ τίνος ἂν
φροντίσαι φυλακῆς, λήσειν ἐλπίσαντα καὶ λήψεσθαι δι-
πλάσιον οὗ νῦν εἴληφε χρυσίου; οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἂν ὁ τοι-
10 *οῦτος, ὦ ἄνδρες, ποιήσειεν. ὅστις γὰρ ἀργύριον καὶ χρυ-*
σίον περὶ πλείονος τῆς πρὸς ὑμᾶς πίστεως αἱρεῖται, καὶ
μήθ' ὅρκου μήτ' αἰσχύνης μήτε δικαίου πλείω λόγον ἢ
τοῦ λαμβάνειν ποιεῖται, οὗτος ἀποδώσεται τὸ καθ' αὑ-
τὸν τὴν Μουνυχίαν, ἂν ἔχῃ τὸν ὠνησόμενον, οὗτος ἐξ-
αγγελεῖ τοῖς πολεμίοις σύνθημα καθ' ὑμῶν φήνας, οὗτος
προδώσει τὴν πεζικὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν.
11 *Μὴ οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν τίμησιν ὑπὲρ τῶν γεγενη-*
μένων μόνον ὑπὸ Φιλοκλέους ἀδικημάτων ἡγεῖσθε μέλλειν
ποιεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ὧν ἂν ἔπραξεν οὗ-
τος κύριος γενόμενος. καὶ τοῖς μὲν θεοῖς ἔχετε χάριν
ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν τι μεῖζον ὑπὸ τούτου δεινόν, ἐγνωκό-
τες τοῦτον οἷός ἐστιν, ἀξίως δ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς τοῦ
12 *κρινομένου πονηρίας κολάσατε αὐτόν, ὃς ὦ Ἀθηναῖοι τρὶς*
ἢ τετράκις ἱππαρχηκὼς ἀνδρῶν καλῶν κἀγαθῶν, πλεονά-
κις δ' ἢ δεκάκις στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν κεχειροτονημένος
οὐκ ἄξιος ὤν, τιμώμενος καὶ ζηλούμενος διὰ τὴν πρὸς
ὑμᾶς πίστιν ἀπέδοτο καὶ προέδωκε τὸ τῆς ἡγεμονίας

8, 1. ἕνεκεν Z. οἶσθ' Z. 5. μετ' αὐτὴν] malim μετ' αὐτῆς. 10, 7. πεζικὴν] immo πεζὴν. 11, 1. ὑπὲρ] ὑπὸ Z. 3. ἂν ἔπραξεν B et rc A, qui pr cum Z om. 4. ἔχετε — τι] εὔχεσθε — τὸ Z. 12, 1. κολάσετε BZ et pr A.

ἡμῶν ἀξίωμα, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ κατέστησεν ἑαυτὸν Ἀριστογείτονι, καὶ μισθωτὸν καὶ προδότην ἀντὶ στρατηγοῦ
13 ἐποίησεν. ἔπειτα ὑποστείλασθαί τι δεῖ πρὸς τὸν τοιοῦτον ὑμῖν, καὶ αἰσχυνθῆναι τοὺς ἠδικημένους, ὃς οὐκ ᾐσχύνθη τοιαῦτα πράττων καθ' ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων; οὐχ οἱ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων ἐλεοῖντ' ἂν εἰκότως παρ' ὑμῖν, ὦ Ἀθηναῖοι· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' οἱ προδοθέντες ἂν ὑπὸ Φιλοκλέους, εἴ τιν' οὗτος παρέλαβε καιρὸν χρημάτων πολλῶν. ἐν οἷς καὶ ἡ ἀκτὴ καὶ οἱ λιμένες εἰσὶ καὶ τὰ νεώρια, ἃ οἱ πρόγονοι ὑμῖν κατασκευάσαντες κατέλιπον.
14 ὧν ἀναμιμνησκομένους ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, δεῖ μὴ παρέργως ἔχειν πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς βουλῆς γεγενημένας ἀποφάσεις, ἀλλ' ἀκολούθως ταῖς πρότερον κεκριμέναις· αἰσχρὸν γὰρ ἀπειπεῖν τιμωρουμένους ἐστὶ τοὺς προδότας τῆς πόλεως γεγενημένους, καὶ ὑπολείπεσθαί τινας τῶν ἀδίκων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων, ὅτε οἱ θεοὶ φανεροὺς ὑμῖν ποιήσαντες παρέδοσαν τιμωρήσασθαι, ἑωρακότες τὸν δῆμον ἅπαντα κατήγορον τούτου γεγενημένον καὶ προκεχειρικότα πρῶτον τῶν ἄλλων ἐπὶ τῷ τὴν τιμωρίαν ἐν ὑμῖν δοῦναι.

15 Ἀλλ' ἔγωγε, νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, αἰσχύνομαι εἰ προτραπέντας ὑμᾶς δεῖ καὶ παροξυνθέντας ὑφ' ἡμῶν ἐπὶ τὴν τοῦ νῦν ἐκλελοιπότος τὴν κρίσιν τιμωρίαν ἐλθεῖν, καὶ οὐκ αὐτόπται ἐστὲ τῶν ὑπὸ τούτου γεγενημένων ἀδικημάτων· καὶ ὁ μὲν δῆμος ἅπας οὔτ' ἀσφαλὲς οὔτε δίκαιον νομίζων εἶναι παρακαταθέσθαι τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπε-
16 χειροτόνησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς τῶν ἐφήβων ἐπιμελείας, ὑμεῖς δὲ οἱ τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν νόμων φύλακες, οὓς ἡ τύχη καὶ ὁ κλῆρος ὑπὲρ τοῦ δήμου δικάσοντας ἐπέ-

13, 2. ὑμῖν] *aut in vitio est* ὑμῖν, *aut inter haec duo vocabula deest aliquid, e. c.* πεφασμένον *aut* φωραθέντα. Reiskius. 3. οὐχ οἱ] οὐχὶ B. 14, 7. ἑωρακότας Stephanus. 8. προκεχειρικότα AB: προκεχωρηκότα ς. 15, 2. ὑφ' ἡμῶν om Z. 3. τὴν ante κρίσιν add A. 16, 2. δὲ καὶ οἱ Z. 3. τοῦ om pr A. δικάζοντας Z.

τρεψε, φείσεσθέ τοῦ τοιαῦτα διαπεπραγμένου, καὶ τὸ
πέρας ἔχοντες τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων δικαίων ἀτιμώ-
ρητον ἀφήσετε τὸν δωροδόκον καὶ πάντων τῶν γεγενη-
μένων κακῶν αἴτιον, ὅς (ὅπερ καὶ μικρῷ πρότερον εἶπον)
μόνος τῶν πονηρῶν πάντων τρίς, οὐχ ἅπαξ, ἀποπέφανται,
καὶ τρὶς ἤδη δικαίως ἐζημιωμένος θανάτῳ κατὰ τὸ αὐτοῦ
17 ψήφισμα. τί οὖν ἀναμενεῖτε, ὦ Ἀθηναῖοι; καὶ ποῖα
ἀδικήματα ζητεῖτε ἕτερα μείζω τῶν εἰρημένων ἀκοῦσαι;
οὐχ ὑμεῖς ἐστὲ καὶ οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι οἱ Τιμοθέῳ Πε-
λοπόννησον περιπλεύσαντι καὶ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμα-
χίαν Λακεδαιμονίους νικήσαντι καὶ Κόνωνος υἱεῖ τοῦ τοὺς
Ἕλληνας ἐλευθερώσαντος καὶ Σάμον λαβόντος καὶ Με-
θώνην καὶ Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ πρὸς ταύταις ἑτέ-
ρας εἴκοσι πόλεις, οὐδὲν τούτων ὑπόλογον ποιησάμενοι,
οὐδὲ τῆς τότε ἐνεστώσης κρίσεως καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὀμω-
μοκότες φέρετε τὴν ψῆφον ἀντικαταλλαξάμενοι τὰς τη-
λικαύτας εὐεργεσίας, ἀλλ' ἑκατὸν ταλάντων τιμήσαντες,
ὅτι χρήματ' αὐτὸν Ἀριστοφῶν ἔφη παρὰ Χίων εἰληφέναι
18 καὶ Ῥοδίων; τὸν δὲ μιαρὸν ἄνθρωπον καὶ προδότην, ὃν οὐχ
εἷς ἀνὴρ ἀλλὰ πᾶσα ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ ζητήσασα
ἀποπέφαγκε χρήματ' ἔχειν καθ' ὑμῶν, ὃς οὐσίαν ἔχων
πολλὴν καὶ παίδων ἀῤῥένων οὐκ ὄντων αὐτῷ, καὶ οὐδενὸς
ἄλλου δεόμενος ὢν ἄνθρωπος μέτριος δεηθείη, οὐκ ἀπέ-
σχετο χρημάτων διδομένων κατὰ τῆς πατρίδος, οὐδ' ἀπε-
κρύψατο τὴν ἔμφυτον πονηρίαν, ἀλλ' ἀνεῖλε πᾶσαν τὴν
γεγενημένην αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πίστιν, καὶ οἷς πρό-
τερον ἔφη διαφέρεσθαι, πρὸς τούτους ἔταξεν αὑτόν,
καὶ ἐξήλεγξεν αὑτοῦ τὴν προσποίητον καλοκαγαθίαν ὅτι
ψευδὴς ἦν.

v. 1. φείδεσθαι Z. τοῦ τοιαῦτα A: τοῦ τὰ τοιαῦτα ς. 3. καὶ om Z. 6. δικαίως ἐζημιωμένος] interpone ἂν. Reiskius.
17, 4. πλεύσαντι BZ. 8. ὑπὸ λόγον ABZ. 10. φέρετε AB: ἐφέρετε ς. 18, 5. ὢν ἄνθρωπος] interpone ἂν. οὐδ' AB: οὐκ ς.

19 Ἃ χρὴ λογισαμένους ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν πα-
ρόντων καιρῶν ἀναμνησθέντας, οἳ πίστεως οὐ δωροδοκίας
δέονται, μισεῖν τοὺς πονηρούς, ἀνελεῖν ἐκ τῆς πολιτείας
τὰ τοιαῦτα θηρία, καὶ δεῖξαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι οὐ συν-
διέφθαρται τὸ τοῦ δήμου πλῆθος τῶν ῥητόρων καὶ τῶν
στρατηγῶν τισίν, οὐδὲ δουλεύει ταῖς δόξαις, εἰδότες ὅτι
μετὰ μὲν δικαιοσύνης καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας
ῥαδίως ἀμυνούμεθα, θεῶν ἵλεων ὄντων, ἐάν τινες ἡμῖν ἀδί-
κως ἐπιτίθωνται, μετὰ δὲ δωροδοκίας καὶ προδοσίας καὶ
τῶν ὁμοίων τούτοις κακῶν, ἃ τοῖς τοιούτοις ἀνθρώποις
20 πρόσεστιν, οὐδεμία πόλις σωθείη. μηδεμίαν οὖν δέησιν
ὦ Ἀθηναῖοι μηδ' ἔλεον εἰς ὑμᾶς λαμβάνοντες αὐτούς,
μηδὲ τὴν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων καὶ τῆς ἀληθείας ἀποδε-
δειγμένην ὑμῖν κατὰ τῶν κρινομένων ἀδικίαν ἄκυρον ποιή-
σαντες, βοηθήσατε κοινῇ τῇ πατρίδι καὶ τοῖς νόμοις· ταῦτα
γὰρ ἀμφότερα διαδικάζεται νῦν πρὸς τὴν τούτου πο- 111
21 νηρίαν. ὑπὲρ πάσης ὦ Ἀθηναῖοι τῆς χώρας νῦν μέλ-
λετε φέρειν τὴν ψῆφον, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ κατεσκευασμέ-
νων ἱερῶν καὶ τῶν ἀρχαίων νομίμων καὶ τῆς παραδεδομέ-
νης ὑπὸ τῶν προγόνων ὑμῶν πολιτείας, οὐχ ὑπὲρ Φιλο-
κλέους μόνον· οὗτος γὰρ αὐτοῦ πάλαι θάνατον κατέγνωκε.
ταῦθ' ὑμᾶς ἱκετεύων ἐγὼ δικαιοτέραν πολὺ δέησιν δέομαι
τούτων τῶν ταῦτα πεπραχότων, μὴ ἐγκαταλιπεῖν ὑπὲρ
ὧν οἱ πρόγονοι πολλοὺς ὑπέμειναν κινδύνους, μηδ' εἰς
ἀδοξίαν αἰσχρὰν ἀγαγεῖν τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, μηδὲ
καταλλάξασθαι τὴν πρὸς τούτους χάριν τῶν νόμων καὶ
22 τῶν τοῦ δήμου καὶ τῶν τῆς βουλῆς ἀποφάσεων. ἀκρι-
βῶς γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀκριβῶς, ὅτι ὑμεῖς μὲν πα-
ρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπαινεῖσθε ταῖς γεγενημέναις ζη-
τήσεσιν ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων, οἱ δ' ἐξεληλεγμένοι

19, 6. εἰδότες ABZ: εἰδότας ς. 8. ἀμυνόμεθα AZ. 20, 1. οὐ-
δεμία] nonne οὐδεμί' ἂν? 3. ἀποδεδειγμένης Z. 6. τούτων
pr A. 22, 4. ἐληλαγμένοι Z.

κατὰ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος δῶρα εἰληφότες πονηροὶ καὶ ἄδικοι καὶ μισόδημοι νομίζονται εἶναι, φιλεῖν ὑμᾶς φάσκοντες καὶ πράττειν ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως ἀγαθῶν, καὶ δι' ὑμᾶς ἔνδοξοι γεγενημένοι.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

"ΚΑΤΑ ΛΕΩΚΡΑΤΟΥΣ.*) pag. Steph. 147.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μετὰ τὰ ἐν Χαιρωνείᾳ δεινὰ ψήφισμα ποιεῖ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ὥστε μήτε τινὰ ἔξω γενέσθαι τῆς πόλεως μήτε μὴν ἐκθέσθαι παῖδας καὶ γυναῖκας. Λεωκράτης οὖν τις ἐξελθὼν τῆς πόλεως, καὶ ἀφικόμενος ἐν Ῥόδῳ καὶ πάλιν ἐν Μεγάροις, ἦλθεν ἐν Ἀθήναις· καὶ παῤῥησιαζομένου αὐτοῦ κατηγορίαν ποιεῖται ὁ Λυκοῦργος αὐτοῦ ὡς προδότου. Ἡ δὲ στάσις ὅρος ἀντονομάζων· ὁμολογεῖ γὰρ καὶ Λεωκράτης ἀπολιπεῖν τὴν πόλιν, οὐ μέντοι προδιδόναι. ἄλλοι στοχασμὸν ἀπὸ γνώμης, ὡς τοῦ μὲν ἐξελθεῖν ὁμολογουμένου, ἀμφιβαλλομένης δὲ τῆς προαιρέσεως, ποίᾳ γνώμῃ ἐξῆλθεν, εἴτ' ἐπὶ προδοσίᾳ εἴτ' ἐπὶ ἐμπορίᾳ. ἄλλοι δὲ ἀντίστασιν· λέγει γὰρ οὐκ ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν, ἀλλ' ἐπὶ ἐμπορίᾳ. ἔοικε δὲ ἡ τοῦ λόγου ὑπόθεσις τῇ τοῦ κατὰ Αὐτολύκου.

Δικαίαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ εὐσεβῆ καὶ ὑπὲρ
ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῶν θεῶν τὴν ἀρχὴν τῆς κατηγορίας Λεω-
κράτους τοῦ κρινομένου ποιήσομαι. εὔχομαι γὰρ τῇ
Ἀθηνᾷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς καὶ τοῖς ἥρωσι τοῖς κατὰ
τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἱδρυμένοις, εἰ μὲν εἰσήγγελκα
Λεωκράτη δικαίως καὶ κρίνω τὸν προδόντα αὐτῶν καὶ
τοὺς νεὼς καὶ τὰ ἔδη καὶ τὰ τεμένη καὶ τὰς ἐν τοῖς νό-
μοις θυσίας τὰς ὑπὸ τῶν ὑμετέρων "προγόνων παραδεδο- 148
2 μένας, ἐμὲ μὲν ἄξιον ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ τῶν Λεωκρά-
τους ἀδικημάτων κατήγορον ποιῆσαι, ὃ καὶ τῷ δήμῳ καὶ
τῇ πόλει συμφέρει, ὑμᾶς δὲ ὡς ὑπὲρ πατέρων καὶ παίδων καὶ
γυναικῶν καὶ πατρίδος καὶ ἱερῶν βουλευομένους, καὶ ἔχον-

*) Lycurgum edo e codicibus quinque, ABLPZ.

ΥΠΟΘ. 1. ψηφίσματα pr A. 7. τὴν πόλιν om LPZς. 9. ἄλλοι — ἐμπορίᾳ om iidem. 11. τοῦ post κατὰ add AB. § 1, 1. δίκαιον ς. 2. κλεοκράτους Z. idem mox λεοκράτη. 6. τὸν om ς. αὐτῶν] libri et scripti et editi αὐτὸν. 2, 2. ὃ] ὡς ς.

τας ὑπὸ τῇ ψήφῳ τὸν προδότην ἁπάντων τούτων, ἀπαρ
αιτήτους δικαστὰς [μὴ παρέχοντας συγγνώμην] καὶ νῦ
καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον γενέσθαι τοῖς τὰ τοιαῦτα κα
τηλικαῦτα παρανομοῦσιν· εἰ δὲ μήτε τὸν προδόντα τὴ
πατρίδα μήτε τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν πόλιν καὶ τὰ ἱερ
εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα καθίστημι, σωθῆναι αὐτὸν ἐκ το
κινδύνου καὶ ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ὑφ' ὑμῶν τῶν δικαστῶν
3 Ἐβουλόμην δ' ἄν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ ὠφέλιμόν ἐστι τῇ
πόλει εἶναι τοὺς κρίνοντας ἐν ταύτῃ τοὺς παρανομοῦντας
οὕτω καὶ φιλάνθρωπον αὐτὸ παρὰ τοῖς πολλοῖς ὑπει
λῆφθαι· νῦν δὲ περιέστηκεν εἰς τοῦτο, ὥστε τὸν ἰδίᾳ κιν
δυνεύοντα καὶ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀπεχθανόμενον οὐ φιλό
πολιν ἀλλὰ φιλοπράγμονα δοκεῖν εἶναι, οὐ δικαίως οὐδ
συμφερόντως τῇ πόλει. τρία γάρ ἐστι τὰ μέγιστα, ἃ
διαφυλάττει καὶ διασώζει τὴν δημοκρατίαν καὶ τὴν τῆς
4 πόλεως εὐδαιμονίαν, πρῶτον μὲν ἡ τῶν νόμων τάξις,
δεύτερον δ' ἡ τῶν δικαστῶν ψῆφος, τρίτον δ' ἡ τούτοις
τἀδικήματα παραδοῦσα κρίσις. ὁ μὲν γὰρ νόμος πέφυκε
προλέγειν ἃ μὴ δεῖ πράττειν, ὁ δὲ κατήγορος μηνύειν
τοὺς ἐνόχους τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἐπιτιμίοις καθεστῶτας, ὁ δὲ
δικαστὴς κολάζειν τοὺς ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἀποδει-
χθέντας αὐτῷ, ὥστ' οὔθ' ὁ νόμος οὔθ' ἡ τῶν δικαστῶν
ψῆφος ἄνευ τοῦ παραδώσοντος αὐτοῖς τοὺς ἀδικοῦντας
5 ἰσχύει. Ἐγὼ δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰδὼς Λεωκράτην φυγόντα μὲν
τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους, ἐγκαταλιπόντα δὲ τοὺς
αὑτοῦ πολίτας, προδεδωκότα δὲ πᾶσαν τὴν ὑμετέραν δύ-
ναμιν, ἅπασι δὲ τοῖς γεγραμμένοις ἔνοχον ὄντα, ταύτην
τὴν εἰσαγγελίαν ἐποιησάμην, οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν
οὔτε διὰ φιλονεικίαν οὐδ' ἡντινοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προε-
λόμενος, ἀλλ' αἰσχρὸν εἶναι νομίσας τοῦτον περιορᾶν εἰς
τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλοντα καὶ τῶν κοινῶν ἱερῶν μετέχοντα,
τῆς τε πατρίδος ὄνειδος καὶ πάντων ὑμῶν γεγενημένον.

3, 3. αὐτὸ supra versum ponit A. 8. τὴν ante δημοκρατίαν om ς. 4, 3. malim παραδιδοῦσα. 6. ὑπ' Reiskius: libri ἐπ'.

πολίτου γάρ ἐστι δικαίου μὴ διὰ τὰς ἰδίας ἔχθρας εἰς τὰς κοινὰς κρίσεις καθιστάναι τοὺς τὴν πόλιν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὴν πατρίδα τι παρανομοῦντας ἰδίους ἐχθροὺς εἶναι νομίζειν, καὶ τὰ κοινὰ τῶν ἀδικημάτων κοινὰς καὶ τὰς προφάσεις ἔχειν τῆς πρὸς αὐτοὺς διαφορᾶς.

7 Ἅπαντας μὲν οὖν χρὴ νομίζειν μεγάλους εἶναι τοὺς δημοσίους ἀγῶνας, μάλιστα δὲ τοῦτον ὑπὲρ οὗ νῦν μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν. ὅταν μὲν γὰρ τὰς τῶν παρανόμων γραφὰς δικάζητε, τοῦτο μόνον ἐπανορθοῦτε καὶ ταύτην τὴν πρᾶξιν κωλύετε, καθ' ὅσον ἂν τὸ ψήφισμα μέλλῃ βλάπτειν τὴν πόλιν· ὁ δὲ νῦν ἐνεστηκὼς ἀγὼν οὐ μικρόν τι μέρος συνέχει τῶν τῆς πόλεως οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον χρόνον, ἀλλ' ὑπὲρ ὅλης τῆς πατρίδος καὶ κατὰ παντὸς τοῦ αἰῶνος ἀείμνηστον καταλείψει τοῖς ἐπιγινομένοις τὴν κρίσιν. οὕτω γάρ ἐστι δεινὸν τὸ γεγενημένον ἀδίκημα καὶ τηλικοῦτον ἔχει τὸ μέγεθος, ὥστε [μήτε κατηγορίαν μήτε τιμωρίαν ἐνδέχεσθαι εὑρεῖν ἀξίαν] μηδὲ ἐν τοῖς νόμοις ὡρίσθαι τιμωρίαν ἀξίαν τῶν ἁμαρτημάτων. τί γὰρ χρὴ παθεῖν τὸν ἐκλιπόντα μὲν τὴν πατρίδα, μὴ βοηθήσαντα δὲ τοῖς πατρῴοις ἱεροῖς, ἐγκαταλιπόντα δὲ τὰς τῶν προγόνων θήκας, ἅπασαν δὲ τὴν πόλιν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις παραδόντα; τὸ μὲν γὰρ μέγιστον καὶ ἔσχατον τῶν τιμημάτων, θάνατος, ἀναγκαῖον μὲν ἐκ τῶν νόμων ἐπιτίμιον, ἔλαττον δὲ τῶν Λεωκράτους ἀδικημάτων καθέστηκε. παρεῖσθαι δὲ τὴν ὑπὲρ τῶν τοιούτων τιμωρίαν συμβέβηκεν, ὦ ἄνδρες, οὐ διὰ ῥᾳθυμίαν τῶν τότε νομοθετούντων, ἀλλὰ διὰ τὸ μήτ' ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις γεγενῆσθαι τοιοῦτον μηδὲν μήτε ἐν τοῖς μέλλουσιν ἐπίδοξον εἶναι γενέσθαι [ὡς μήτε κατηγορίαν μήτε τιμωρίαν ἐνδέχεσθαι εὑρεῖν

6, 1. τὰς om pr A. 2. καθιστάναι Stephanus: libri καθεστάναι. 7, 2. δημίους ALPZ. 6. μέλλει ς. οὐ κατὰ μικρόν ς. 8, 8. παραδόντα AB: παραδιδόντα ς. 9, 1. τῶν τοιούτων AB: τούτων ς. 3. διὰ om P. μήτ'] libri μή. 4. γενέσθαι Lobeckius (ad Phrynich. p. 133), γενήσεσθαι Valcken. (ad Herodot. 4, 31): γεγενῆσθαι ς.

ἀξίαν]. διὸ καὶ μάλιστα, ὦ ἄνδρες, δεῖ ″ὑμᾶς γενέσθαι μὴ 149
μόνον τοῦ νῦν ἀδικήματος δικαστὰς ἀλλὰ καὶ νομοθέτας.
ὅσα μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων νόμος τις διώρικε, ῥᾴδιον τού-
τῳ κανόνι χρωμένους κολάζειν τοὺς παρανομοῦντας· ὅσα
δὲ μὴ σφόδρα περιείληφεν ἑνὶ ὀνόματι προσαγορεύσας, μεί-
ζω δὲ τούτων τις ἠδίκηκεν, ἅπασι δὲ ὁμοίως ἔνοχός ἐστιν,
ἀναγκαῖον τὴν ὑμετέραν κρίσιν καταλείπεσθαι παράδειγμα
10 τοῖς ἐπιγιγνομένοις. εὖ δ' ἴστε, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐ μόνον
τοῦτον νῦν κολάσετε κατεψηφισμένοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς νεω-
τέρους ἅπαντας ἐπ' ἀρετὴν προτρέψετε. δύο γάρ ἐστι τὰ
παιδεύοντα τοὺς νέους, ἥ τε τῶν ἀδικούντων τιμωρία
καὶ ἡ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς διδομένη δωρεά· πρὸς
ἑκάτερον δὲ τούτων ἀποβλέποντες τὴν μὲν διὰ τὸν φόβον
φεύγουσι, τῆς δὲ διὰ τὴν δόξαν ἐπιθυμοῦσι. διὸ δεῖ, ὦ
ἄνδρες, προσέχειν τούτῳ τῷ ἀγῶνι καὶ μηδὲν περὶ πλείονος
ποιήσασθαι τοῦ δικαίου.

11 Ποιήσομαι δὲ κἀγὼ τὴν κατηγορίαν δικαίαν, οὔτε ψευ-
δόμενος οὐδὲν οὔτ' ἔξω τοῦ πράγματος λέγων. οἱ μὲν
γὰρ πλεῖστοι τῶν εἰς ὑμᾶς εἰσιόντων πάντων ἀτοπώτατον
ποιοῦσιν· ἢ γὰρ συμβουλεύουσιν ἐνταῦθα περὶ τῶν κοινῶν
πραγμάτων, ἢ κατηγοροῦσι καὶ διαβάλλουσι πάντα μᾶλ-
λον ἢ περὶ οὗ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν. ἔστι δ' οὐδέ-
τερον τούτων χαλεπόν, οὔθ' ὑπὲρ ὧν μὴ βουλεύεσθε
γνώμην ἀποφήνασθαι, οὔθ' ὑπὲρ ὧν μηδεὶς ἀπολογήσε-
12 ται κατηγορίαν εὑρεῖν. ἀλλ' οὐ δίκαιον ὑμᾶς μὲν ἀξιοῦν
δικαίαν τὴν ψῆφον φέρειν, αὐτοὺς δὲ μὴ δικαίαν τὴν κα-
τηγορίαν ποιεῖσθαι. τούτων δὲ αἴτιοι ὑμεῖς ἐστέ, ὦ ἄν-
δρες· τὴν γὰρ ἐξουσίαν ταύτην δεδώκατε τοῖς ἐνθάδε εἰσ-
ιοῦσι, καὶ ταῦτα κάλλιστον ἔχοντες τῶν Ἑλλήνων πα-
ράδειγμα τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ συνέδριον, ὃ τοσοῦτον διαφέρει
τῶν ἄλλων δικαστηρίων, ὥστε καὶ παρ' αὐτοῖς ὁμολογεῖσθαι

v. 3. τοῦτο LP. 5. περιείληφεν] fuit cum διείληφεν mallem. 10, 3. προτρέψητε ABLPZ. 5. δεδομένη ς. 11, 1. δικαίαν] δικαίως Z. 7. βουλεύεσθε Taylorus: libri βούλεσθε. 8. τὴν γνώμην Z.

13 τοῖς ἁλισκομένοις δικαίαν ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν. πρὸς ὃ δεῖ
καὶ ὑμᾶς ἀποβλέποντας μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς ἔξω τοῦ πρά-
γματος λέγουσιν· οὕτω γὰρ ἔσται τοῖς τε κρινομένοις ἄνευ
διαβολῆς ὁ ἀγὼν καὶ τοῖς διώκουσιν ἥκιστα συκοφαντεῖν
καὶ ὑμῖν εὐορκοτάτην ψῆφον ἐνεγκεῖν. [ἀδύνατον γάρ
ἐστιν ἄνευ τοῦ λόγου, μὴ δικαίως δεδιδαγμένους, δικαίαν
θέσθαι τὴν ψῆφον.]

14 Δεῖ δ' ὦ ἄνδρες μηδὲ ταῦτα λαθεῖν ὑμᾶς, ὅτι οὐχ
ὅμοιός ἐστιν ὁ ἀγὼν περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἰδιωτῶν.
περὶ μὲν γὰρ ἀγνῶτος ἀνθρώπου τοῖς Ἕλλησιν ἐν ὑμῖν
αὐτοῖς ἐδοκεῖτ' ἂν ἢ καλῶς ἢ καὶ φαύλως ἐψηφίσθαι·
περὶ δὲ τούτου ὅ τι ἂν βουλεύσησθε, παρὰ πᾶσι τοῖς
Ἕλλησιν ἔσται λόγος. ἐπιφανὴς γάρ ἐστι διὰ τὸν ἔκ-
πλουν τὸν εἰς Ῥόδον καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἣν ἐποιήσατο
καθ' ὑμῶν πρός τε τὴν πόλιν τὴν τῶν Ῥοδίων καὶ τῶν ἐμ-
15 πόρων τοῖς ἐπιδημοῦσιν ἐκεῖ, οἳ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην
περιπλέοντες δι' ἐργασίαν ἀπήγγελλον ἅμα περὶ τῆς πό-
λεως ἃ Λεωκράτους ἀκηκόεσαν· οἳ ἴσασι τὰ τῶν προγό-
νων τῶν ὑμετέρων ἔργα ἐναντιώτατα τοῖς τούτῳ διαπε-
πραγμένοις ὄντα. ὥστε περὶ πολλοῦ ποιητέον ἐστὶν ὀρ-
θῶς βουλεύσασθαι περὶ αὐτοῦ. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι,
ὅτι ᾧ πλεῖστον διαφέρετε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, τῷ πρός
τε τοὺς θεοὺς εὐσεβῶς καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς ὁσίως καὶ
πρὸς τὴν πατρίδα φιλοτίμως ἔχειν, τούτου πλεῖστον
ἀμελεῖν δόξοιτ' ἄν, εἰ τὴν παρ' ὑμῶν οὗτος διαφύγοι
τιμωρίαν.

16 Δέομαι δ' ὑμῶν ὦ Ἀθηναῖοι ἀκοῦσαί μου τῆς κατη-
γορίας διὰ τέλους, καὶ μὴ ἄχθεσθαι ἐὰν ἄρξωμαι ἀπὸ
τῶν τῇ πόλει τότε συμβάντων, ἀλλὰ τοῖς αἰτίοις ὀργίζε-

14, 4. ἢ om pr A. 5. βουλεύσοισθε ABLP. 6. λό-
γοις LPZ. ἐπιφανής τε γάρ ABLPZ. 7. εἰς τὴν Ῥόδον Z.
ἀπαγγελίαν Taylorus. 15, 2. ἀπήγγελλον A: ἀπήγγελον ς.
3. ἀκηκόασιν (ε, αν supra) A. 4. ὑμετέρων ABP: ἡμετέρων ς. διαπεπρα-
γμένοις] malim πεπραγμένοις. 9. τούτου Reiskius: libri τούτῳ.
16, 3. ὀργίζεσθαι (η infra) A, ὀργίζεσθε B, ὀργίζεσθε L: ὀργίζησθε ς.

σθαι καὶ δι' οὓς ἀναγκάζομαι νῦν μεμνῆσθαι περὶ αὐτῶν. Γεγενημένης γὰρ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης καὶ συνδραμόντων ἁπάντων ὑμῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐψηφίσατο ὁ δῆμος παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν εἰς τὰ τείχη κατακομίζειν, τοὺς δὲ στρατηγοὺς τάττειν εἰς τὰς φυλακὰς τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων τῶν οἰκούντων
17 Ἀθήνησι, καθ' ὅ τι ἂν αὐτοῖς δοκῇ. Λεωκράτης δὲ τούτων οὐδενὸς φροντίσας, συσκευασάμενος ἃ εἶχε χρήματα μετὰ τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὸν λέμβον κατεκόμισε, τῆς νεὼς ἤδη περὶ τὴν ἀκτὴν ἐξορμούσης, καὶ περὶ δείλην ὀψίαν αὐτὸς μετὰ τῆς ἑταίρας Εἰρηνίδος κατὰ μέσην τὴν ἀκτὴν διὰ τῆς πυλίδος ἐξελθὼν πρὸς τὴν ναῦν προσέπλευσε καὶ ᾤχετο φεύγων, οὔτε τοὺς λιμένας τῆς πόλεως ἐλεῶν, ἐξ ὧν ἀνήγετο, οὔτε τὰ τείχη τῆς πατρίδος αἰσχυνόμενος, ὧν τὴν φυλακὴν ἔρημον τὸ καθ' αὑτὸν μέρος κατέλιπεν· οὔτε τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς σωτείρας ἀφορῶν καὶ προδιδοὺς ἐφοβήθη, οὓς αὐτίκα σώσοντας ἑαυτὸν ἐκ τῶν κινδύνων ἐπι-
18 καλέσεται. καταχθεὶς δὲ καὶ ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον, ὥσπερ τῇ πατρίδι μεγάλας εὐτυχίας εὐαγγελιζόμενος, ἀπήγγελλεν ὡς τὸ μὲν ἄστυ τῆς πόλεως ἑαλωκὸς καταλίποι, τὸν δὲ Πειραιέα πολιορκούμενον, αὐτὸς δὲ μόνος διασωθεὶς ἥκοι· καὶ οὐκ ᾐσχύνθη τὴν τῆς πατρίδος ἀτυχίαν αὑτοῦ σωτηρίαν προσαγορεύσας. οὕτω δὲ σφόδρα ταῦτ' ἐπίστευσαν οἱ Ῥόδιοι, ὥστε τριήρεις πληρώσαντες τὰ πλοῖα κατῆγον, καὶ τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ναυκλήρων οἱ παρεσκευασμένοι δεῦρο πλεῖν αὐτοῦ τὸν σῖτον ἐξεί-
19 λοντο καὶ τἆλλα χρήματα διὰ τοῦτον. Καὶ ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ

v. 1. ἀναμεμνῆσθαι ς. 4. εἰς] καὶ Z. 17, 1. δοκεῖ BLPZ. 2. χρήματα add AB. 4. ἐξορμούσης Taylorus: libri ἐξορμώσης. 9. κατέλιπεν] nonne verius κατέλειπεν? 10. οὔτε] οὐδὲ Heinrichius: quod non sufficit loco perpurgando. 12. σώσοντας Taylorus: libri σώσαντας. 18, 1. καὶ ἀφικόμενος] abundare haec videntur. 2. ἀπήγγελλεν ALP, ἀπήγγε$^{\lambda}$λεν B: ἀπήγγελεν ς. 9. παρασκευασμενοι BLP. 19, 1. τούτ^{ον}ων P, τούτων Z, τοῦτων L.

λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας ἁπάντων, πρῶτον μὲν τὰς τῶν γειτόνων καὶ τῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ κατοικούντων, οἳ τοῦτον ἴσασιν ἐν τῷ πολέμῳ φυγόντα καὶ ἐκπλεύσαντα Ἀθήνηθεν, ἔπειτα τῶν παραγενομένων εἰς Ῥόδον, ὅτε Λεωκράτης ταῦτ' ἀπήγγελλε, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Φυρκίνου μαρτυρίαν, ὃν καὶ ὑμῶν [ἴσασιν] οἱ πολλοὶ κατηγοροῦντα τούτου ἐν τῷ δήμῳ ὡς καὶ μεγάλα καὶ βλάβους εἴη τὴν πεντηκοστὴν μετέχων αὐτοῖς.

20 Πρὸ δὲ τοῦ ἀναβαίνειν τοὺς μάρτυρας βραχέα βούλομαι διαλεχθῆναι ὑμῖν. οὐ γὰρ ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες, οὔτε τὰς παρασκευὰς τῶν κρινομένων οὔτε τὰς δεήσεις τῶν ἐξαιτουμένων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπίστασθε ὅτι χρημάτων ἕνεκα καὶ χάριτος πολλοὶ ἐπείσθησαν τῶν μαρτύρων ἢ ἀμνημονεῖν ἢ μὴ ἐλθεῖν ἢ ἑτέραν πρόφασιν εὑρεῖν. ἀξιοῦτε οὖν τοὺς μάρτυρας ἀναβαίνειν μηδὲ ὀκνεῖν μηδὲ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τὰς χάριτας ὑμῶν καὶ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀποδιδόναι τῇ πατρίδι τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια, μηδὲ λείπειν τὴν τάξιν ταύτην καὶ μιμεῖσθαι Λεωκράτην, ἢ λαβόντας τὰ ἱερὰ κατὰ τὸν νόμον ἐξομόσασθαι. ἐὰν δὲ μηδέτερον τούτων ποιῶσιν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καὶ τῆς δημοκρατίας, κλητεύσωμεν αὐτούς. Λέγε τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

21 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ἐπειδὴ χρόνος ἐγένετο καὶ ἀφικνεῖτο Ἀθήνηθεν πλοῖα εἰς τὴν Ῥόδον καὶ φανερὸν ἦν ὅτι οὐδὲν δεινὸν ἐγεγόνει περὶ τὴν πόλιν, φοβηθεὶς ἐκπλεῖ πάλιν ἐκ τῆς Ῥόδου καὶ ἀφικνεῖται εἰς Μέγαρα· καὶ ᾤκει ἐν Μεγάροις πλείω ἢ πέντε ἔτη προστάτην ἔχων Μεγαρέα, οὐδὲ τὰ ὅρια τῆς χώρας αἰσχυνόμενος, ἀλλ'

v. 3. φυγόντα Fr. Aug. Wolfius Leptin. p. 277: libri φεύγοντα. 5. κλεωκράτης LPZ. ἀπήγγελλε ABL: ἀπήγγειλε ς. την μὲν Φυρκίνου ς. 6. ἴσασιν om ABLPZ. 8. τῆς πεντηκοστῆς ς. 20, 1. βραχεῖα AB. 5. ἢ ὑμνημονεῖν AB: ἢ μὴ ἀμνημονεῖν ς. 10. καὶ μὴ μιμεῖσθαι A, fortasse corr. 13. κλητεύσομεν Taylorus. 15. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ A: μάρτυρες ς. 21, 1. ἐγένετο om Z, aoristo, ni fallor, praestat imperfectum. 6. ὅρεια Z.

ἐκ γειτόνων τῆς ἐκθρεψάσης αὐτὸν πατρίδος μετοικῶν.
22 καὶ οὕτως αὐτοῦ κατεγνώκει ἀΐδιον φυγήν, ὥστε μεταπεμψάμενος ἐντεῦθεν Ἀμύνταν τὸν τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἔχοντα τὴν πρεσβυτέραν καὶ τῶν φίλων Ἀντιγένην Ξυπεταιῶνα, καὶ δεηθεὶς τοῦ κηδεστοῦ πρίασθαι παρ' αὐτοῦ τἀνδράποδα καὶ τὴν οἰκίαν ἀποδόσθαι ταλάντου, ἀπὸ τούτου προσέταξε τοῖς τε χρήσταις ἀποδοῦναι τὰ ὀφειλόμενα καὶ τοὺς ἐράνους διενεγκεῖν, τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῷ
23 ἀποδοῦναι. διοικήσας δὲ ταῦτα πάντα ὁ Ἀμύντας αὐτὸς πάλιν ἀποδίδοται τἀνδράποδα πέντε καὶ τριάκοντα μνῶν Τιμοχάρει Ἀχαρνεῖ τῷ τὴν νεωτέραν ἔχοντι τούτου ἀδελφήν· ἀργύριον δὲ οὐκ ἔχων δοῦναι ὁ Τιμοχάρης, συνθήκας ποιησάμενος καὶ θέμενος παρὰ Λυσικλεῖ, μίαν μνᾶν τόκον ἔφερε τῷ Ἀμύντᾳ. ἵνα δὲ μὴ λόγον οἴησθε εἶναι ἀλλ' εἰδῆτε τὴν ἀλήθειαν, ἀναγνώσεται καὶ τούτων ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. εἰ μὲν οὖν ζῶν ἐτύγχανεν ὁ Ἀμύντας, ἐκεῖνον αὐτὸν παρειχόμην· νυνὶ δὲ ὑμῖν καλῶ τοὺς συνειδότας. Καί μοι λέγε ταύτην τὴν μαρτυρίαν, ὡς 151
ἐπρίατο παρὰ Λεωκράτους ἐν Μεγάροις τὰ ἀνδράποδα Ἀμύντας καὶ τὴν οἰκίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

24 Ἀκούσατε δὲ καὶ ὡς ἀπέλαβε τετταράκοντα μνᾶς παρὰ Ἀμύντου Φιλόμηλος Χολαργεὺς καὶ Μενέλαος ὁ πρεσβεύσας πρὸς βασιλέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Λάβε δέ μοι καὶ τὴν Τιμοχάρους τοῦ πριαμένου τἀνδράποδα παρ' Ἀμύντου πέντε καὶ τριάκοντα μνῶν, καὶ τὰς συνθήκας.

v. 1. ἐκ] ἐς ς. 22, 3. τῶν φίλων AB: τὸν φίλον LPZς. Ξυπεταιῶνα Taylorus, ξυμπετρῶνα Z: ceteri ξυπετεῶνα. 5. ἀπὸ] ἐπὶ ς. 6. τούτου A: τούτοις ς. 23, 1. ὁ om ς. 6. τόκου P. οἴεσθε AL, οἴεσθαι PZ. 9. ἐκεῖνον] malim ἐκεῖνον ἄν. νυνὶ AB: νῦν ς. 12. ὁ ἀμύντας Z. 13. ΜΑΡΤΥΡΙΑ AP: μάρτυρες ς. 24, 5. τὴν τοῦ Τιμοχάρους A. 6. τἀνδράποδα A: τὰ ἀνδράποδα ς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

25 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· ἄξιον δ' ἐστὶν ἐφ' οἷς μέλλω λέγειν ἀγανακτῆσαι καὶ μισῆσαι τουτονὶ Λεωκράτην. οὐ γὰρ ἐξήρκεσε τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὰ χρήματα μόνον ὑπεκθέσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱερὰ τὰ πατρῷα, ἃ τοῖς ὑμετέροις νομίμοις καὶ πατρῴοις ἔθεσιν οἱ πρόγονοι παρέδοσαν αὐτῷ ἱδρυσάμενοι, ταῦτα μετεπέμψατο εἰς Μέγαρα καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τῆς χώρας, οὐδὲ τὴν ἐπωνυμίαν τῶν πατρῴων ἱερῶν φοβηθείς, ὅτι ἐκ τῆς πατρίδος αὐτὰ κινήσας συμφεύγειν αὐτῷ, ἐκλείποντα τοὺς νεὼς καὶ τὴν χώραν ἣν κατεῖχον, ἠξίωσε, καὶ ἱδρύσασθαι ἐπὶ ξένης καὶ ἀλλοτρίας, καὶ εἶναι ὀθνεῖα τῇ χώρᾳ καὶ τοῖς νομίμοις τοῖς κατὰ τὴν Μεγαρέων πόλιν
26 εἰθισμένοις. καὶ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν τὴν Ἀθηνᾶν ὡς τὴν χώραν εἰληχυῖαν, ὁμώνυμον αὐτῇ τὴν πατρίδα προσηγόρευον Ἀθήνας, ἵν' οἱ τιμῶντες τὴν θεὸν τὴν ὁμώνυμον αὐτῇ πόλιν μὴ ἐγκαταλίπωσι· Λεωκράτης δὲ οὔτε νομίμων [οὔτε] πατρῴων οὔτε ἱερῶν φροντίσας τὸ καθ' ἑαυτὸν ἐξαγώγιμον ὑμῖν καὶ τὴν παρὰ τῶν θεῶν βοήθειαν ἐποίησε. καὶ οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτῷ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὴν πόλιν ἀδικῆσαι, ἀλλ' οἰκῶν ἐν Μεγάροις, οἷς παρ' ὑμῶν ἐξεκομίσατο χρήμασιν ἀφορμῇ χρώμενος, ἐκ τῆς ἠπείρου παρὰ Κλεοπάτρας εἰς Λευκάδα ἐσιτήγει καὶ
27 ἐκεῖθεν εἰς Κόρινθον. καίτοι, ὦ ἄνδρες, καὶ περὶ τούτων οἱ ὑμέτεροι νόμοι τὰς ἐσχάτας τιμωρίας ὁρίζουσιν, ἐάν τις Ἀθηναίων ἄλλοσέ ποι σιτηγήσῃ ἢ ὡς ὑμᾶς. ἔπειτα τὸν προδόντα μὲν ἐν τῷ πολέμῳ, σιτηγήσαντα δὲ παρὰ τοὺς νόμους, μὴ φροντίσαντα δὲ μήτε ἱερῶν μήτε πατρίδος

v. 1. Titulos add A, qui μαρτυρίαι. 25, 1. τῶν μὲν μαρτύρων A, μαρτύρων B: τῶν μαρτύρων ς. 3. ἐξήρκεσε A, ἐξῆρκε B, ἐξῆρκε LZ, ἐξῆρκει P. 5. ὑμετέροις νομίμοις A: ὑμετέροις καὶ νομίμοις ς. 6. παρέδωσαν PZ. 10. ἱδρύσασθαι] an ἱδρῦσθαι? 12. νομίμοις ABLZ: νόμοις ς. 26, 1. μὲν om ς. ὑμῶν A: ἡμῶν ς. τὴν Ἀθηνᾶν ὡς τὴν χώραν εἰληχυῖαν ὁμώνυμον αὐτῇ] haec nescio an tollenda sint. 5. οὔτε ante πατρ. merito suspectum est Heinrichio. 10. λευκάδα AB: Ἑλλάδα ς. 27, 3. ποι Z: πῃ ς.

μήτε νόμων, τοῦτον ἔχοντες ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ οὐκ ἀποκτενεῖτε καὶ παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ποιήσετε; πάντων ἄρα ἀνθρώπων ῥᾳθυμότατοι ἔσεσθε καὶ ἥκιστα ἐπὶ τοῖς δεινοῖς ὀργιζόμενοι.

28 Καὶ ταῦτα δὲ ὦ ἄνδρες ἐμοῦ θεωρήσατε, ὡς δικαίαν τὴν ἐξέτασιν ποιουμένου περὶ τούτων. οὐ γὰρ οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ὑπὲρ τηλικούτων ἀδικημάτων εἰκάζοντας ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν εἰδότας ψηφίζεσθαι, καὶ τοὺς μάρτυρας μὴ δώσοντας ἔλεγχον μαρτυρεῖν ἀλλὰ δεδωκότας. παρεκαλεσάμην γὰρ αὐτοὺς πρόκλησιν ὑπὲρ τούτων ἁπάντων γράψας καὶ ἀξιῶν βασανίζειν τοὺς τούτου οἰκέτας. Καί μοι λέγε ταύτην.

ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

29 Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, τῆς προκλήσεως. ἅμα τοίνυν ταύτην Λεωκράτης οὐκ ἐδέχετο καὶ κατεμαρτύρει αὑτοῦ ὅτι προδότης τῆς πατρίδος ἐστίν· ὁ γὰρ τὸν πάντων [τῶν] συνειδότων ἔλεγχον φυγὼν ὡμολόγηκεν ἀληθῆ εἶναι τὰ εἰσηγγελμένα. τίς γὰς ὑμῶν οὐκ οἶδεν ὅτι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων πολὺ δοκεῖ δικαιότατον καὶ δημοτικὸν εἶναι, ὅταν οἰκέται ἢ θεράπαιναι συνειδῶσιν ἃ δεῖ, τούτους ἐλέγχειν καὶ βασανίζειν, καὶ τοῖς ἔργοις μᾶλλον ἢ τοῖς λόγοις πιστεύειν, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων κοινῶν
30 καὶ μεγάλων καὶ συμφερόντων τῇ πόλει; ἐγὼ τοίνυν τοσοῦτον ἀφέστηκα τοῦ ἀδίκως τὴν εἰσαγγελίαν κατὰ Λεωκράτους ποιήσασθαι, ὅσον ἐγὼ μὲν ἐβουλόμην [τοὺς ἰδίους κινδύνους] ἐν τοῖς Λεωκράτους οἰκέταις καὶ θεραπαίναις βασανισθεῖσι τὸν ἔλεγχον γενέσθαι, οὑτοσὶ δὲ διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτὸν οὐχ ὑπέμεινεν ἀλλ' ἔφυγε. καίτοι, ὦ ἄνδρες, πολὺ θᾶττον οἱ Λεωκράτους οἰκέται καὶ

v. 1. τούτων BLPZ. 3. ῥᾳθυμότεροι ς. 28, 1. δὲ ὦ AB: δὲ ὁμοῦ ὦ ς. 2. οἶμαι] δεῖ με Z. 7. τούτων Z. post οἰκέτας in A versus dimidius vacuus. 29, 2. Λεωκράτης] ἃ σωκράτης ABLPZ. 3. τὸν πάντων συνειδότων AB, τῶν πάντων συνειδότων LPZ: τῶν πάντων ς. 30, 2. τὴν εἰσαγγελίαν om Z. 3. μὲν add AB.

θεράπαιναι τῶν λεγομένων ἄν τι ἠρνήθησαν ἢ τὰ μὴ
ὄντα τοῦ αὐτῶν δεσπότου κατεψεύσαντο.

31 Χωρὶς τοίνυν τούτων Λεωκράτης ἀναβοήσεται αὐτίκα 152
ὡς ἰδιώτης ὢν καὶ ὑπὸ τῆς τοῦ ῥήτορος καὶ συκοφάντου
δεινότητος ἀναρπαζόμενος. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι πάντας ὑμᾶς
εἰδέναι ὅτι τῶν μὲν δεινῶν καὶ συκοφαντεῖν ἐπιχειρούντων
ἔργον ἐστὶν ἅμα τοῦτο προαιρεῖσθαι καὶ ζητεῖν τὰ χωρία
ταῦτα ἐν οἷς τοὺς παραλογισμοὺς κατὰ τῶν ἀγωνιζο-
μένων ποιήσονται, τῶν δὲ δικαίως τὰς κρίσεις ἐνισταμέ-
νων καὶ τοὺς ἐνόχους ταῖς ἀραῖς ἀκριβῶς ἀποδεικνύν-
των τἀναντία φαίνεσθαι τούτοις ποιοῦντας, ὥσπερ ἡμεῖς.
32 οὑτωσὶ δὲ διαλογίζεσθε περὶ τούτων παρ' ὑμῖν αὐτοῖς.
τίνας ἀδύνατον ἦν τῇ δεινότητι καὶ ταῖς παρασκευαῖς
ταῖς τοῦ λόγου παραγαγεῖν; [τοὺς οἰκέτας]. κατὰ φύ-
σιν τοίνυν βασανιζόμενοι πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ πάν-
των τῶν ἀδικημάτων ἔμελλον φράσειν οἱ οἰκέται καὶ αἱ
θεράπαιναι. ἀλλὰ τούτους ὁ Λεωκράτης παραδοῦναι
ἔφυγε, καὶ ταῦτα οὐκ ἀλλοτρίους ἀλλ' αὐτοῦ ὄντας.
33 τίνας δὲ δυνατὸν εἶναι δοκεῖ τοῖς λόγοις ψυχαγωγῆσαι καὶ
τὴν ὑγρότητα αὐτῶν τοῦ ἤθους τοῖς δακρύοις εἰς ἔλεον
προαγαγέσθαι; τοὺς δικαστάς. ἐνταῦθα Λεωκράτης ὁ
προδότης τῆς πατρίδος ἐλήλυθεν, οὐδὲν ἕτερον ἢ φοβού-
μενος μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκίας οἵ τ' ἐξελέγχοντες τῷ ἔργῳ
καὶ ὁ ἐξελεγχόμενος γένηται. τί γὰρ ἔδει προφάσεων ἢ
λόγων ἢ σκήψεως; ἁπλοῦν τὸ δίκαιον, ῥᾴδιον τὸ ἀλη-
34 θές, βραχὺς ὁ ἔλεγχος. εἰ μὲν ὁμολογεῖ τὰ ἐν τῇ εἰσαγ-
γελίᾳ ἀληθῆ καὶ ὅσια εἶναι, τί οὐ τῆς ἐκ τῶν νόμων τι-
μωρίας τυγχάνει; εἰ δὲ μή φησι ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, τί
οὐ παραδέδωκε τοὺς οἰκέτας καὶ τὰς θεραπαίνας; προσ-
ήκει γὰρ τὸν ὑπὲρ προδοσίας κινδυνεύοντα καὶ παραδι-
δόναι καὶ βασανίζειν καὶ μηδένα τῶν ἀκριβεστάτων
ἐλέγχων φεύγειν. ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἔπραξεν, ἀλλὰ κα-

v. 2. αὐτῶν AB: ἑαυτῶν ς. 31, 7. δικαίων LPZ cum pr A. 9. ὑμεῖς ABLPZ. 32, 3. τοὺς οἰκέτας om ABLPZ. 33, 6. ἐλεγχόμενος γίνηται P.

*ταμεμαρτυρηκὼς ἑαυτοῦ ὅτι προδότης ἐστὶ τῆς πατρίδος
καὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν νόμων, ἀξιώσει ὑμᾶς ἐναντία ταῖς
αὑτοῦ ὁμολογίαις καὶ μαρτυρίαις ψηφίσασθαι. καὶ πῶς
δίκαιόν ἐστι τὸν τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀπολογίας αὑτοῦ ἐξ
ἄλλων τε πολλῶν καὶ ἐκ τοῦ μὴ δέξασθαι τὰ δίκαια πε-
ριῃρημένον, τοῦτον ἐᾶσαι ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν ὁμο-
λογουμένων ἀδικημάτων ἐξαπατῆσαι;*

36 *Περὶ μὲν οὖν τῆς προκλήσεως καὶ τοῦ ἀδικήματος,
ὅτι ὁμολογούμενόν ἐστιν, ἱκανῶς ὑμᾶς ἡγοῦμαι ὦ ἄν-
δρες μεμαθηκέναι· ἐν οἷς δὲ καιροῖς καὶ ἡλίκοις κινδύ-
νοις τὴν πόλιν οὖσαν Λεωκράτης προδέδωκεν, ἀναμνῆ-
σαι ὑμᾶς βούλομαι. Καί μοι λάβε τὸ ψήφισμα, γραμ-
ματεῦ, τὸ Ὑπερίδου, καὶ ἀναγίνωσκε.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

37 *Ἀκούετε τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὴν βουλὴν
τοὺς πεντακοσίους καταβαίνειν εἰς Πειραιᾶ χρηματιοῦ-
σαν περὶ φυλακῆς τοῦ Πειραιέως ἐν τοῖς ὅπλοις ἔδοξε,
καὶ πράττειν διεσκευασμένην ὅ τι ἂν δοκῇ τῷ δήμῳ συμ-
φέρον εἶναι. καίτοι, ὦ ἄνδρες, εἰ οἱ ἀφιέμενοι τοῦ στρα-
τεύεσθαι ἕνεκα τοῦ βουλεύεσθαι ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐν τῇ
τῶν στρατιωτῶν τάξει διέτριβον, ἆρ' ὑμῖν δοκοῦσι μικροὶ*
38 *καὶ οἱ τυχόντες φόβοι τότε τὴν πόλιν κατασχεῖν; ἐν οἷς
Λεωκράτης οὑτοσὶ καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς πόλεως ἀποδρὰς
ᾤχετο καὶ τὰ χρήματα τὰ ὑπάρχοντα ἐξεκόμισε καὶ ἱερὰ
τὰ πατρῷα μετεπέμψατο, καὶ εἰς τοσοῦτον προδοσίας
ἦλθεν ὥστε κατὰ τὴν αὑτοῦ προαίρεσιν ἔρημοι μὲν
ἦσαν οἱ ναοὶ [τῶν ἱερέων], ἔρημοι δὲ αἱ φυλακαὶ τῶν*
39 *τειχῶν, ἐξελέλειπτο δὲ ἡ πόλις καὶ ἡ χώρα. καίτοι κατ'
ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὦ ἄνδρες, τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν
ἠλέησεν, οὐ μόνον πολίτης ἀλλὰ καὶ ξένος ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν χρόνοις ἐπιδεδημηκώς; τίς δ' ἦν οὕτως ἢ μισόδη-*

v. 1. ὅτι] ἔτι LPZ. 36, 6. Ὑπερείδου ς. 37, 2. εἰς] ἐν Z. 5. ἀφέμενοι Z. 6. ὑπὲρ τῆς AB: ὑπὲρ τῶν τῆς ς. 38, 3. τὰ ante ὑπάρχοντα add AZ. 6. δὲ καὶ αἱ ς.

μος τότε ἢ μισαθήναιος, ὅστις ἐδυνήθη ἂν ἄτακτον ἑαυτὸν ὑπομεῖναι ἰδεῖν, ἡνίκα ἡ μὲν ἧττα καὶ τὸ γεγονὸς πάθος τῷ [δήμῳ] προσηγγέλλετο, ὀρθὴ δὲ ἦν ἡ πόλις ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν, αἱ δ' ἐλπίδες τῆς σωτηρίας τῷ δήμῳ ἐν τοῖς
40 ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονόσι καθειστήκεσαν, ὁρᾶν δ' ἦν ἐπὶ μὲν τῶν θυρῶν γυναῖκας ἐλευθέρας περιφόβους κατ- 153
επτηχυίας καὶ πυνθανομένας εἰ ζῶσι, τὰς μὲν ὑπὲρ ἀνδρός, τὰς δ' ὑπὲρ πατρός, τὰς δ' ὑπὲρ ἀδελφῶν, ἀναξίως αὑτῶν καὶ τῆς πόλεως ὁρωμένας· τῶν δὲ ἀνδρῶν τοὺς τοῖς σώμασιν ἀπειρηκότας καὶ τὰς ἡλικίας πρεσβυτέρους καὶ ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ στρατεύεσθαι ἀφιεμένους ἰδεῖν ἦν καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπὶ γήρως ὀδῷ περιφθειρομένους, δι-
41 πλᾶ τὰ ἱμάτια ἐμπεπορπημένους. πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν κατὰ τὴν πόλιν γινομένων, καὶ πάντων τῶν πολιτῶν τὰ μέγιστα ἠτυχηκότων, μάλιστ' ἄν τις ἤλγησε καὶ ἐδάκρυσεν ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς, ἡνίχ' ὁρᾶν ἦν τὸν δῆμον ψηφισάμενον τοὺς μὲν δούλους ἐλευθέρους, τοὺς δὲ ξένους Ἀθηναίους, τοὺς δ' ἀτίμους ἐντίμους· ὃς πρῶτον
42 ἐπὶ τῷ αὐτόχθων εἶναι καὶ ἐλεύθερος ἐσεμνύνετο. τοσαύτῃ δὲ ἡ πόλις ἐκέχρητο μεταβολῇ, ὥστε πρότερον μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἀγωνίζεσθαι, ἐν δὲ τοῖς τότε χρόνοις ἀγαπᾶν ἐὰν ὑπὲρ τῆς αὑτῶν σωτηρίας ἀσφαλῶς δύνηται κινδυνεῦσαι, καὶ πρότερον μὲν πολλῆς χώρας τῶν βαρβάρων ἐπάρχειν, τότε δὲ πρὸς Μακεδόνας ὑπὲρ τῆς ἰδίας κινδυνεύειν· καὶ τὸν δῆμον ὃν πρότερον Λακεδαιμόνιοι καὶ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντες Ἕλληνες βοηθὸν ἐπεκαλοῦντο, οὗτος ἐδεῖτο τῶν ἐξ Ἄνδρου καὶ Κέω καὶ Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδαύρου ἐπικου-

v. 1. ἑαυτὸν] τὸν αὐτὸν ABLPZ. 3. δήμῳ om ABLPZ. ἐν] immo ἐπί. 40, 2. ἐλευθέρας B: ἐλευθέρους ς. 6. τὰς ἡλικίας] ταῖς ἡλικίαις Suidas v. Πεπορπημένος. 7. τὸν νόμον BPZ et corr L. libri ἀφεμένους, Suidas ἀφειμένους. 8. τὴν add Suidas. idem mox ὀδῷ περιφθειρομένους pro librorum omnium οὐδῷ διαφθειρομένους: cf. Valckenar. ad Herodot. 3, 14. 41, 1. ἐμπεπορτημένους Z. 3. μάλιστα δ' Z. 42, 2. πρότερον AB: πρῶτον ς. 4. αὐτῶν] τῶν αὐτῶν Z. 5. διακινδυνεῦσαι Z. 8. καὶ τὴν Ἀσίαν κατηγοροῦντες Z.

43ρίαν αὐτῷ μεταπέμψασθαι. ὥστε, ὦ ἄνδρες, τὸν ἐν τοῖς
τοιούτοις φόβοις καὶ τηλικούτοις κινδύνοις καὶ τοσαύτῃ
αἰσχύνῃ ἐγκαταλιπόντα τὴν πόλιν, καὶ μήτε ὅπλα θέμε-
νον ὑπὲρ τῆς πατρίδος μήτε τὸ σῶμα παρασχόντα τά-
ξαι τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλὰ φυγόντα καὶ προδόντα τὴν
τοῦ δήμου σωτηρίαν, τίς ἂν ἢ δικαστὴς φιλόπολις καὶ
εὐσεβεῖν βουλόμενος ψήφῳ ἀπολύσειεν, ἢ ῥήτωρ κληθεὶς
τῷ προδότῃ τῆς πόλεως βοηθήσειε, τὸν οὐδὲ συμπενθῆ-
σαι τὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς τολμήσαντα, οὐδὲ συμ-
βεβλημένον οὐδὲν εἰς τὴν τῆς πόλεως καὶ τοῦ δήμου
44σωτηρίαν; καίτοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὐκ ἔστιν
ἥτις ἡλικία οὐ παρέσχετο ἑαυτὴν εἰς τὴν τῆς πόλεως σωτη-
ρίαν, ὅτε ἡ μὲν χώρα τὰ δένδρα συνεβάλλετο, οἱ δὲ τετελευ-
τηκότες τὰς θήκας, οἱ δὲ νεῴ τὰ ὅπλα. ἐπεμελοῦντο γὰρ
οἱ μὲν τῆς τῶν τειχῶν κατασκευῆς, οἱ δὲ τῆς τῶν τά-
φρων, οἱ δὲ τῆς χαρακώσεως· οὐδεὶς δ' ἦν ἀργὸς τῶν ἐν
τῇ πόλει. ἐφ' ὧν οὐδενὸς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ παρέσχετο
45τάξαι Λεωκράτης. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἀναμνησθέντας τὸν
μηδὲ ξυνενεγκεῖν μηδ' ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν ἀξιώσαντα
τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δήμου σωτηρίας ἐν
Χαιρωνείᾳ τελευτησάντων θανάτῳ ζημιῶσαι, ὡς τὸ ἐπὶ
τούτῳ μέρος ἀτάφων ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν γεγενημένων·
ὧν οὗτος οὐδὲ τὰς θήκας παριὼν ᾐσχύνθη ὀγδόῳ ἔτει τὴν
πατρίδα αὐτῶν προσαγορεύων.

46 Περὶ ὧν, ὦ ἄνδρες, μικρῷ πλείω βούλομαι διελθεῖν,
καὶ ὑμῶν ἀκοῦσαι δέομαι καὶ μὴ νομίζειν ἀλλοτρίους εἶ-
ναι τοὺς τοιούτους τῶν δημοσίων ἀγῶνας· αἱ γὰρ τῶν
ἀγαθῶν ἀνδρῶν εὐλογίαι τὸν ἔλεγχον σαφῆ κατὰ τῶν
τἀναντία ἐπιτηδευόντων ποιοῦσιν. ἔτι δὲ καὶ δίκαιον τὸν

43, 3. ἐγκαταλείποντα ABLPZ. 5. παραδόντα ς. 44, 2. ἑαυτὴν AB: αὑτὴν ς. 3. συνεβάλλετο AZ: συνεβάλετο ς. 4. νεῴ post Melanchthonem Piersonus Moer. p. 265: libri νέοι. 5. τάφων ς. 7. παρέσχετο] malim παρέσχε. cf. §. 43. 57. 78 extr. 152. 45, 1. εἰκότως ς. 2. ξυνεγκεῖν AB, συνενεγκεῖν Z. 4. θανάτῳ χρὴ ζημιῶσαι A. ὡς τὸ] ὥστε Z. 46, 1. ὦ add Z. 4. ἀνδρῶν om ς.

ἔπαινον, ὃς μόνος ἆθλον τῶν κινδύνων τοῖς ἀγαθοῖς
ἀνδράσιν ἐστί, τοῦτον, ἐπειδὴ κἀκεῖνοι εἰς τὴν κοινὴν σω-
τηρίαν τῆς πόλεως τὰς ψυχὰς αὑτῶν ἀνάλωσαν, ἐν τοῖς
δημοσίοις καὶ κοινοῖς ἀγῶσι τῆς πόλεως μὴ παραλιπεῖν.
47 ἐκεῖνοι γὰρ τοῖς πολεμίοις ἀπήντησαν ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς
Βοιωτίας ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας μαχούμενοι,
οὐκ ἐπὶ τοῖς τείχεσι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἔχοντες,
οὐδὲ τὴν χώραν κακῶς ποιεῖν προέμενοι τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλὰ
τὴν μὲν αὑτῶν ἀνδρείαν ἀσφαλεστέραν φυλακὴν εἶναι νο-
μίζοντες τῶν λιθίνων περιβόλων, τὴν δὲ θρέψασαν αὑ-
48 τοὺς αἰσχυνόμενοι περιορᾷν πορθουμένην, εἰκότως· ὥσπερ
γὰρ πρὸς τοὺς φύσει γεννήσαντας καὶ τοὺς ποιητοὺς τῶν
πατέρων οὐχ ὁμοίως ἔχουσιν ἅπαντες ταῖς εὐνοίαις, οὕ-
τω καὶ πρὸς τὰς χώρας τὰς μὴ φύσει προσηκούσας ἀλλ' 154
ὕστερον ἐπικτήτους γενομένας καταδεέστερον διάκεινται.
τοιαύταις δὲ γνώμαις χρησάμενοι, καὶ τοῖς ἀρίστοις ἀν-
δράσιν ἐξ ἴσου τῶν κινδύνων μετασχόντες, οὐχ ὁμοίως τῆς
τύχης ἐκοινώνησαν· τῆς γὰρ ἀρετῆς οὐ ζῶντες ἀπολαύου-
σιν, ἀλλὰ τελευτήσαντες τὴν δόξαν ἐγκαταλελοίπασιν,
οὐχ ἡττηθέντες, ἀλλ' ἀποθανόντες ἔνθα παρετάχθησαν
49 ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀμύνοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ παραδοξό-
τατον μὲν εἰπεῖν ἀληθὲς δέ, ἐκεῖνοι νικῶντες ἀπέθανον.
τὰ γὰρ ἆθλα τοῦ πολέμου τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐστὶν
ἐλευθερία καὶ ἀρετή· ταῦτα γὰρ ἀμφότερα τοῖς τελευτή-
σασιν ὑπάρχει. ἔπειτα δὲ οὐδ' οἷόν τ' ἐστὶν εἰπεῖν ἥττης
αἰτίους τοὺς ταῖς διανοίαις μὴ πτήξαντας τὸν τῶν ἐπι-
όντων φόβον. μόνους γὰρ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις καλῶς
ἀποθνήσκοντας οὐδ' ἂν εἷς ἡττῆσθαι δικαίως φήσειε· τὴν
50 γὰρ δουλείαν φεύγοντες εὐκλεᾶ θάνατον αἱροῦνται. ἐδή-

v. 1. ἔπαινον] ἔλεγχον LPZ. 3. τὰς ψυχὰς — τῆς πόλεως] ἐτελεύτησαν ς. 47, 1. τῆς] τοῖς Z. 6. θράψασαν A, θάψασαν L. 48, 6. ἄριστα BLPZ. 10. ἔνθαπερ ἐτάχθησαν Marklandus ad Lys. p. 93. Reisk. 49, 4. γὰρ] immo δέ. 5. οὐδ'] οὐχ Z. οἷόν τ'] fortasse leg. ὅσιον. 6. ποτήξαντας Z. τὸν τῶν] τούτων Z. 7. καλῶς om Z. 8. ἡττῆσθαι AB: ἡττηθῆναι ς.

λωσε δὲ ἡ τούτων τῶν ἀνδρῶν ἀρετή· μόνοι γὰρ τῶν ἁπάντων τὴν τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερίαν ἐν τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν εἶχον. ἅμα γὰρ οὗτοί τε τὸν βίον μετήλλαξαν καὶ τὰ τῆς Ἑλλάδος εἰς δουλείαν μετέπεσεν· συνετάφη γὰρ τοῖς τούτων σώμασιν ἡ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλευθερία. ὅθεν καὶ φανερὸν πᾶσιν ἐποίησαν οὐκ ἰδίᾳ πολεμοῦντες ἀλλ' ὑπὲρ κοινῆς ἐλευθερίας προκινδυνεύοντες. ὥστε, ὦ ἄνδρες, οὐκ [ἂν] αἰσχυνθείην εἰπὼν στέφανον τῆς πα-
51 τρίδος εἶναι τὰς ἐκείνων ψυχάς. Καὶ δι' ἃ οὐκ ἀλόγως ἐπετήδευον, ἐπίστασθε ὦ Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τιμᾶν, εὑρήσετε δὲ παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἀθλητὰς ἀνακειμένους, παρ' ὑμῖν δὲ στρατηγοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς τὸν τύραννον ἀποκτείναντας. καὶ τοιούτους μὲν ἄνδρας οὐδ' ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ὀλίγους εὑρεῖν ῥᾴδιον, τοὺς δὲ τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας νενικηκότας εὐπετῶς πολλαχόθεν ἔστι γεγονότας ἰδεῖν. ὥσπερ τοίνυν τοῖς εὐεργέταις μεγίστας τιμὰς ἀπονέμετε, οὕτω δίκαιον καὶ τοὺς τὴν πατρίδα καταισχύνοντας καὶ προδιδόντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις κολάζειν.

52 Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐδὲν ὑμῖν ἐστιν ἀποψηφίσασθαι Λεωκράτους τουτουῒ τὰ δίκαια ποιοῦσι. τὸ γὰρ ἀδίκημα τοῦτο κεκριμένον ἐστὶ καὶ κατεγνωσμένον. ἡ μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρείῳ πάγῳ βουλή (καὶ μηδείς μοι θορυβήσῃ· ταύτην γὰρ ὑπολαμβάνω μεγίστην τότε γενέσθαι τῇ πόλει σωτηρίαν) τοὺς φυγόντας τὴν πατρίδα καὶ ἐγκαταλιπόντας τότε ὡς πολεμίους λαβοῦσα ἀπέκτεινε. καίτοι, ὦ ἄνδρες, μὴ νομίζετε τοὺς τὰ τῶν ἄλλων φονικὰ ἀδικήματα ὁσιώτατα δικάζοντας αὐτοὺς ἂν εἴς τινα τῶν πολιτῶν τοιοῦτόν τι παρανομῆσαι. ἀλλὰ μὴν Αὐτολύ-
53 κου μὲν ὑμεῖς κατεψηφίσασθε, μείναντος μὲν αὐτοῦ ἐν

v. 8. ἂν addidi de meo. 51, 5. τοὺς om LPZ. 52, 1. οὐδὲν] οὐδ' ἐν Taylorus. ego malim οὐδ' ἐφ'. 6. φυγόντας Heinrichius: libri φεύγοντας. ἐγκαταλιπόντας AB: καταλιπόντας ς.
7. ὡς] τοὺς ABLPZ, ut reponendum sit, quod infra est (§ 89. 97. 136 extr.) τοῖς πολεμίοις. 8. νομίζητε Z. 9. τινα AB: τινας ς.

τοῖς κινδύνοις, ἔχοντος δ' αἰτίαν τοὺς υἱεῖς καὶ τὴν γυναῖκα ὑπεκθέσθαι, καὶ ἐτιμωρήσασθε. καίτοι εἰ τὸν τοὺς ἀχρήστους εἰς τὸν πόλεμον ὑπεκθέσθαι αἰτίαν ἔχοντα ἐτιμωρήσασθε, τί δεῖ πάσχειν ὅστις ἀνὴρ ὢν οὐκ ἀπέδωκε τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι; ἔτι δὲ ὁ δῆμος, δεινὸν ἡγησάμενος εἶναι τὸ γινόμενον, ἐψηφίσατο ἐνόχους εἶναι τῇ προδοσίᾳ τοὺς φεύγοντας τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον, ἀξίους
54 εἶναι νομίζων τῆς ἐσχάτης τιμωρίας. ἃ δὴ κατέγνωσται μὲν παρὰ τῷ δικαιοτάτῳ συνεδρίῳ, κατεψήφισται δὲ ὑφ' ὑμῶν τῶν δικάζειν λαχόντων, ὁμολογεῖται δὲ παρὰ τῷ δήμῳ τῆς μεγίστης ἄξια εἶναι τιμωρίας, τούτοις ὑμεῖς ἐναντία ψηφιεῖσθε; πάντων ἄρ' ἀνθρώπων ἔσεσθε ἀγνωμονέστατοι, καὶ ἐλαχίστους ἕξετε τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν κινδυνεύοντας.

55 Ὡς μὲν οὖν ἔνοχός ἐστι τοῖς εἰσηγγελμένοις ἅπασιν ὦ ἄνδρες Λεωκράτης, φανερόν ἐστι· πυνθάνομαι δὲ αὐτὸν ἐπιχειρήσειν ὑμᾶς ἐξαπατᾷν λέγοντα ὡς ἔμπορος ἐξέπλευσε καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐργασίαν ἀπεδήμησεν εἰς Ῥόδον. ἐὰν οὖν ταῦτα λέγῃ, ἐνθυμεῖσθε ᾧ ῥᾳδίως λήψεσθε αὐτὸν ψευδόμενον. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἐκ τῆς ἀκτῆς κατὰ 155
τὴν πυλίδα ἐμβαίνουσιν οἱ κατ' ἐμπορίαν πλέοντες, ἀλλ' ἐκ τοῦ λιμένος, ὑπὸ πάντων τῶν φίλων ὁρώμενοι καὶ ἀποστελλόμενοι· ἔπειτα οὐ μετὰ τῆς ἑταίρας καὶ τῶν θεραπαινῶν, ἀλλὰ μόνος μετὰ παιδὸς τοῦ διακονοῦν-
56 τος. πρὸς δὲ τούτοις τί προσῆκεν ἐν Μεγάροις τὸν Ἀθηναῖον ὡς ἔμπορον πέντε ἔτη κατοικεῖν καὶ τὰ ἱερὰ τὰ πάτρια μετακομίζεσθαι καὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἐνθάδε πωλεῖν, εἰ μὴ κατεγνώκει τε αὑτοῦ προδεδωκέναι τὴν πατρίδα καὶ μεγάλα πάντας ἠδικηκέναι; ὃ καὶ πάντων γένοιτ' ἂν ἀτοπώτατον, εἰ περὶ ὧν αὐτὸς προσεδόκα τεύ-

v. 1. υἱεῖς AB: υἱοὺς ς. 54, 2. μὲν] μὴ Z. 5. ἆρα Heinrichius: libri γάρ. cf. § 27 extr. 7. nescio an praestet κινδυνεύσοντας. 55, 7. ἐκβαίνουσιν P. οἱ κατ' ἐμπορίαν om pr A. 8. ἐκ] εἰσὶ ABLPZ. 10. μόνοι ς. μετὰ τοῦ παιδὸς Z. 56, 1. τούτοις add AB. 2. ὡς deleverim. quidni μετοικεῖν?

ξεσθαι τιμωρίας, ταῦθ' ὑμεῖς ἀπολύσετε κύριοι γενόμενοι
57τῆς ψήφου. χωρὶς δὲ τούτων οὐχ ἡγοῦμαι δεῖν ἀποδέχε-
σθαι ταύτην τὴν ἀπολογίαν. πῶς γὰρ οὐ δεινὸν τοὺς μὲν
ἐπὶ ἐμπορίαν ἀποδημοῦντας σπεύδειν ἐπὶ τὴν τῆς πόλεως
βοήθειαν, τοῦτον δὲ μόνον ἐν τοῖς τότε καιροῖς [καὶ] κατ'
ἐργασίαν ἐκπλεῖν, ἡνίκα οὐδ' ἂν εἷς προσκτήσασθαι οὐ-
δὲν ἂν ἐζήτησεν, ἀλλὰ τὰ ὑπάρχοντα μόνον διαφυλάξαι;
ἡδέως δ' ἂν αὐτοῦ πυθοίμην, τίνα ἐμπορίαν εἰσάγων χρη-
σιμώτερος ἐγένετο ἂν τῇ πόλει τοῦ παρασχεῖν τὸ σῶμα
τάξαι τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοὺς ἐπιόντας ἀμύνασθαι μεθ'
ὑμῶν μαχόμενος. ἐγὼ μὲν οὐδεμίαν ὁρῶ τηλικαύτην οὖ-
58σαν βοήθειαν. Ἄξιον δέ ἐστιν οὐ μόνον αὐτῷ διὰ τὴν
πρᾶξιν ὀργίζεσθαι ταύτην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ-
τον· φανερῶς γὰρ ψεύδεσθαι τετόλμηκεν. οὔτε γὰρ πρό-
τερον οὐδὲ πώποτε ἐγένετο ἐπὶ ταύτης τῆς ἐργασίας, ἀλλ'
ἐκέκτητο χαλκοτύπους, οὔτε τότε ἐκπλεύσας οὐδὲν εἰσή-
γαγεν ἐκ Μεγάρων, ἓξ ἔτη συνεχῶς ἀποδημήσας. ἔτι δὲ
καὶ πεντηκοστῆς μετέχων ἐτύγχανεν, ἣν οὐκ ἂν καταλι-
πὼν κατ' ἐμπορίαν ἀπεδήμει. ὥστ' ἂν μέν τι περὶ τού-
των λέγῃ, οὐδ' ὑμᾶς ἐπιτρέψειν αὐτῷ νομίζω.

59 Ἥξει δ' ἴσως ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λόγον φερόμενος, ὃν αὐτῷ
συμβεβουλεύκασί τινες τῶν συνηγόρων, ὡς οὐκ ἔνοχός ἐστι
τῇ προδοσίᾳ· οὔτε γὰρ νεωρίων κύριος οὔτε πυλῶν οὔτε
στρατοπέδων οὐθ' ὅλως τῶν τῆς πόλεως οὐδενός. ἐγὼ δ'
ἡγοῦμαι τοὺς μὲν τούτων κυρίους μέρος ἄν τι προδοῦναι
τῆς ὑμετέρας δυνάμεως, τουτονὶ δ' ὅλην ἔκδοτον ποιῆσαι
τὴν πόλιν. ἔτι δ' οἱ μὲν τοὺς ζῶντας μόνον ἀδικοῦσι προ-
διδόντες, οὗτος δὲ καὶ τοὺς τετελευτηκότας καὶ τὰ ἐν τῇ
60χώρᾳ ἱερὰ τῶν πατρῴων νομίμων ἀποστερῶν. καὶ ὑπὸ
μὲν ἐκείνων προδοθεῖσαν οἰκεῖσθαι ἂν συνέβαινε δούλην

57, 2. μὲν om ς. 3. ἐμπορείαν AB. 5. προκτήσασθαι BLPZ. 7. ἐμπορείαν ABL. 9. ἀμύνεσθαι Z. 10. ἡμῶν ς. 58, 2. καὶ om Z. 8. ἐπεδήμει ABLPZ. 59, 2. συμβεβουλεύκασί AB, συμβεβήκασί LP: συμβεβλήκασί ς. 5. προσδοῦναι Z. 60, 2. ἐκεῖνον BLPZ. δούλην οὖσαν τὴν πόλιν, ὃν δὲ τρόπον Riskius: libri δύλην δὲ οὖσαν τὴν πόλιν ὃν τρόπον.

οὖσαν τὴν πόλιν, ὃν δὲ τρόπον οὗτος ἐξέλιπεν, ἀοίκητον
ἂν γενέσθαι. ἔτι δὲ ἐκ μὲν τοῦ κακῶς πράττειν τὰς πό-
λεις μεταβολῆς τυχεῖν ἐπὶ τὸ βέλτιον εἰκός ἐστιν, ἐκ δὲ
τοῦ παντάπασι γενέσθαι ἀνάστατον καὶ τῶν κοινῶν ἐλπί-
δων στερηθῆναι. ὥσπερ γὰρ ἀνθρώπῳ ζῶντι μὲν ἐλπὶς ἐκ
τοῦ κακῶς πρᾶξαι μεταπεσεῖν, τελευτήσαντι δὲ συναναι-
ρεῖται πάντα δι' ὧν ἄν τις εὐδαιμονήσειεν, οὕτω καὶ περὶ
τὰς πόλεις συμβαίνει πέρας ἔχειν τὴν ἀτυχίαν ὅταν
61 ἀνάστατοι γένωνται. εἰ γὰρ δεῖ τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, πό-
λεώς ἐστι θάνατος ἀνάστατον γενέσθαι. τεκμήριον δὲ μέ-
γιστον· ἡμῶν γὰρ ἡ πόλις τὸ μὲν παλαιὸν ὑπὸ τῶν τυ-
ράννων κατεδουλώθη, τὸ δ' ὕστερον ὑπὸ τῶν τριάκοντα
καὶ ὑπὸ Λακεδαιμονίων τὰ τείχη καθῃρέθη· καὶ ἐκ τού-
των ὅμως ἀμφοτέρων ἠλευθερώθημεν καὶ τῆς τῶν Ἑλλή-
62 νων εὐδαιμονίας ἠξιώθημεν προστάται γενέσθαι. ἀλλ' οὐχ
ὅσαι πώποτ' ἀνάστατοι γεγόνασι. τοῦτο μὲν γάρ, εἰ καὶ πα-
λαιότερον εἰπεῖν ἐστί, τὴν Τροίαν τίς οὐκ ἀκήκοεν, ὅτι
μεγίστη γεγενημένη τῶν τότε πόλεων καὶ πάσης ἐπάρξασα
τῆς Ἀσίας, ὡς ἅπαξ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατεσκάφη, τὸν
αἰῶνα ἀοίκητός ἐστι; τοῦτο δὲ Μεσσήνην πεντακοσίοις
ἔτεσιν ὕστερον ἐκ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων συνοικισθεῖσαν;
63 Ἴσως οὖν τῶν συνηγόρων αὐτῷ τολμήσει τις εἰπεῖν,
μικρὸν τὸ πρᾶγμα ποιῶν, ὡς οὐδὲν ἂν παρ' ἕνα ἄνθρω-
πον ἐγένετο τούτων· "καὶ οὐκ αἰσχύνονται τοιαύτην ἀπο- 156
λογίαν ποιούμενοι πρὸς ὑμᾶς, ἐφ' ᾗ δικαίως ἂν ἀποθά-
νοιεν. εἰ μὲν γὰρ ὁμολογοῦσι τὴν πατρίδα αὐτὸν ἐκλι-
πεῖν, τοῦτο συγχωρήσαντες ὑμᾶς ἐάτωσαν διαγνῶναι περὶ
τοῦ μεγέθους· εἰ δ' ὅλως μηδὲν τούτων πεποίηκεν, οὐ
μανία δή που τοῦτο λέγειν ὡς οὐδὲν ἂν γένηται παρὰ
64 τοῦτον; ἡγοῦμαι δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, τοὐναντίον τούτοις,

v. 1. *ἀνίκητον* Z. 8. *εὐτυχίαν* Taylorus. 62, 1. *εὐδαιμονίας* ABLZ et rc P, qui pr *ἐλευθερίας*: *ἡγεμονίας* ς. 6. libri *μεσήνην*. 63, 1. *αὐτοῦ* Z. 2. *πρόσταγμα* Z. 7. *οὐ*] nec negationi neque interrogationi convenit cum illo, quod instat, *δήπου*. 8. *γένηται*] aut *ἐγένετο* legendum aut, omisso *ἄν*, *γεγένηται*. 64, 1. *τοῦτο* ABLPZ.

παρὰ τοῦτον εἶναι τῇ πόλει τὴν σωτηρίαν. ἡ γὰρ πόλις
οἰκεῖται κατὰ τὴν ἰδίαν ἑκάστου μοῖραν φυλαττομένη·
ὅταν οὖν ταύτην ἐφ' ἑνός τις παρίδῃ, λέληθεν ἑαυτὸν ἐφ'
ἁπάντων τοῦτο πεποιηκώς. καίτοι ῥᾴδιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες,
πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων νομοθετῶν διανοίας ἀποβλέψαν-
65 τας τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν. ἐκεῖνοι γὰρ οὐ τῷ μὲν ἑκατὸν
τάλαντα κλέψαντι θάνατον ἔταξαν, τῷ δὲ δέκα δραχμὰς
ἔλαττον ἐπιτίμιον· οὐδὲ τὸν μὲν μεγάλα ἱεροσυλήσαντα
ἀπέκτειναν, τὸν δὲ μικρὰ ἐλάττονι τιμωρίᾳ ἐκόλαζον·
οὐδὲ τὸν μὲν οἰκέτην ἀποκτείναντα ἀργυρίῳ ἐζημίουν, τὸν
δὲ ἐλεύθερον εἶργον τῶν νομίμων· ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ πᾶσι
καὶ τοῖς ἐλαχίστοις παρανομήμασι θάνατον ὥρισαν εἶναι
66 τὴν ζημίαν. οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἴδιον ἕκαστος αὐτῶν ἀπέ-
βλεπε τοῦ γεγενημένου πράγματος, οὐδ' ἐντεῦθεν τὸ μέ-
γεθος τῶν ἁμαρτημάτων ἐλάμβανον, ἀλλ' αὐτὸ ἐσκόπουν
τοῦτο, εἰ πέφυκε τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπὶ πλεῖον ἐλθὸν
μέγα βλάπτειν τοὺς ἀνθρώπους. καὶ γὰρ ἄτοπον ἄλλως
πως περὶ τούτου ἐξετάζειν. φέρε γάρ, ὦ ἄνδρες, εἴ τις
ἕνα νόμον εἰς τὸ Μητρῷον ἐλθὼν ἐξαλείψειεν, εἶτ' ἀπολο-
γοῖτο ὡς οὐδὲν παρὰ τοῦτον τῇ πόλει ἐστίν, ἆρ' οὐκ ἂν
ἀπεκτείνατ' αὐτόν; ἐγὼ μὲν οἶμαι δικαίως, εἴπερ ἐμέλ-
67 λετε καὶ τοὺς ἄλλους σώζειν. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον
κολαστέον ἐστὶ τοῦτον, εἰ μέλλετε τοὺς ἄλλους πολίτας
βελτίους ποιήσειν· καὶ οὐ τοῦτο λογιεῖσθε εἰ εἷς ἐστὶ μό-
νος ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' εἰς τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦ-
μαι τὸ μὴ πολλοὺς τοιούτους γενέσθαι ἡμέτερον εὐτύ-
χημα εἶναι, τοῦτον μέντοι διὰ τοῦτο μείζονος τιμωρίας
ἄξιον εἶναι τυχεῖν, ὅτι μόνος τῶν ἄλλων πολιτῶν οὐ κοινὴν
ἀλλ' ἰδίαν τὴν σωτηρίαν ἐζήτησεν.
68 Ἀγανακτῶ δὲ μάλιστα, ὦ ἄνδρες, ἐπειδὰν ἀκούσω

v. 1. τούτων ABLPZ. 2. ἑκάστων ς. 3. παρίδοι ABLPZ. 65, 1. γὰρ οὐ τῷ μὲν] μὲν γὰρ οὐ τῷ ς. 6. εἶργον A: εἴργον ς. νομίμων Stephanus: libri νόμων. 7. παρανομήσασι Zς. 66, 4. εἰ] ἢ ς. 6. τούτων ς. 9. ἐμέλετε BLZ, ἐμέλητε P. 67, 1. σώσειν ς. τοίνυν om Z. 4. εἰς] εἰ Taylorus, εἰ καὶ Reiskius. quidni οἷον? 5. ὑμέτερον Z. 6. μείζονος] πλείονος Z.

τῶν μετὰ τούτου τινὸς λέγοντος ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο προδιδόναι,
εἴ τις ᾤχετο ἐκ τῆς πόλεως· καὶ γὰρ οἱ πρόγονοί
ποθ' ἡμῶν τὴν πόλιν καταλιπόντες, ὅτε πρὸς Ξέρξην ἐπολέμουν,
εἰς Σαλαμῖνα διέβησαν. καὶ οὕτως ἐστὶν ἀνόητος
καὶ παντάπασιν ὑμῶν καταπεφρονηκώς, ὥστε τὸ κάλλιστον
τῶν ἔργων πρὸς τὸ αἴσχιστον συμβαλεῖν ἠξίωσε.
69 ποῦ γὰρ οὐ περιβόητος ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἡ ἀρετὴ γέγονε;
τίς δ' οὕτως ἢ φθονερός ἐστιν ἢ παντάπασιν ἀφιλότιμος,
ὅς οὐκ ἂν εὔξαιτο τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων
μετασχεῖν; οὐ γὰρ τὴν πόλιν ἐξέλιπον ἀλλὰ τὸν τόπον
μετήλλαξαν, πρὸς τὸν ἐπιόντα κίνδυνον καλῶς βουλευσάμενοι.
70 Ἐτεόνικος μὲν γὰρ ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ Ἀδείμαντος
ὁ Κορίνθιος καὶ τὸ Αἰγινητῶν ναυτικὸν ὑπὸ
νύκτα τὴν σωτηρίαν αὑτοῖς ἔμελλον πορίζεσθαι· ἐγκαταλειπόμενοι
δὲ οἱ πρόγονοι ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων
βίᾳ καὶ τοὺς ἄλλους ἠλευθέρωσαν, ἀναγκάσαντες ἐν Σαλαμῖνι
μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους ναυμαχεῖν. μόνοι
δὲ ἀμφοτέρων περιγεγόνασι, καὶ τῶν πολεμίων καὶ
τῶν συμμάχων, ὡς ἑκατέρων προσῆκε, τοὺς μὲν εὐεργετοῦντες,
τοὺς δὲ μαχόμενοι νικῶντες. ἆρά γε ὅμοιον τῷ
φεύγοντι τὴν πατρίδα τεττάρων ἡμερῶν πλοῦν εἰς Ῥόδον;
71 ἢ που ταχέως ἂν ἠνέσχετό τις ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τοιοῦτον
ἔργον, ἀλλ' οὐκ ἂν κατέλευσαν τὸν καταισχύνοντα
τὴν αὑτῶν ἀριστείαν. οὕτω γοῦν ἐφίλουν τὴν πατρίδα
πάντες, ὥστε τὸν παρὰ Ξέρξου πρεσβευτὴν Ἀλέξανδρον,
φίλον ὄντα αὐτοῖς πρότερον, ὅτι γῆν καὶ ὕδωρ ᾔτησε, μικροῦ
δεῖν κατέλευσαν. ὅπου δὲ καὶ τοῦ λόγου τιμωρίαν
ἠξίουν λαμβάνειν, ἦ που τὸν ἔργῳ παραδόντα τὴν πόλιν
ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις οὐ μεγάλαις ἂν ζημίαις ἐκόλασαν;
72 τοιγαροῦν τοιαύταις χρώμενοι γνώμαις ἐνενήκοντα μὲν 157
ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες κατέστησαν, Φοινίκην δὲ καὶ

v. 3. ὑμῶν pr A. 4. διέβασαν ς. 69, 2. φθονερός] φανερός Z. 70, 1. μὲν om pr A. 8. εὐεργετοῦντας AZ. 71, 8. οὐ suspectum: quo sublato tollenda etiam interrogatio. 72, 1. ἐνενήκοντα A. 2. ἔτη] ἔτι Z.

Κιλικίαν ἐπόρθησαν, ἐπ᾽ Εὐρυμέδοντι δὲ καὶ πεζομα-
χοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις
τῶν βαρβάρων αἰχμαλώτους ἔλαβον, ἅπασαν δὲ τὴν
Ἀσίαν κακῶς ποιοῦντες περιέπλευσαν, καὶ τὸ κεφάλαιον
73 τῆς νίκης, οὐ τὸ ἐν Σαλαμῖνι τρόπαιον ἀγαπήσαντες
ἔστησαν, ἀλλ᾽ ὅρους τοῖς βαρβάροις πήξαντες τοὺς εἰς
τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ τούτους κωλύσαντες
ὑπερβαίνειν, συνθήκας ἐποιήσαντο μακρῷ μὲν πλοίῳ μὴ
πλεῖν ἐντὸς Κυανέων καὶ Φασήλιδος, τοὺς δ᾽ Ἕλληνας
αὐτονόμους εἶναι, μὴ μόνον τοὺς τὴν Εὐρώπην ἀλλὰ
74 καὶ τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας. καίτοι οἴεσθε ἄν, εἰ τῇ
Λεωκράτους διανοίᾳ χρησάμενοι πάντες ἔφυγον, τούτων
ἄν τι γενέσθαι τῶν καλῶν ἔργων, ἢ ταύτην ἂν ἔτι τὴν
χώραν κατοικεῖν ὑμᾶς; χρὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τοὺς
ἀγαθοὺς ἐπαινεῖτε καὶ τιμᾶτε, οὕτω καὶ τοὺς κακοὺς
μισεῖν τε καὶ κολάζειν, ἄλλως τε καὶ Λεωκράτην, ὅς οὔτε
ἔδεισεν οὔτε ᾐσχύνθη ὑμᾶς.

75 Καίτοι ὑμεῖς τίνα τρόπον νενομίκατε περὶ τούτων, καὶ
πῶς ἔχετε ταῖς διανοίαις, θεωρήσατε. ἄξιον γὰρ ὅμως
καίπερ πρὸς εἰδότας διελθεῖν· ἐγκώμιον γὰρ νὴ τὴν Ἀθη-
νᾶν εἰσὶ τῆς πόλεως οἱ παλαιοὶ νόμοι καὶ τὰ ἔθη τῶν ἐξ
ἀρχῆς ταῦτα κατασκευασάντων, οἷς ἂν προσέχητε, τὰ
δίκαια ποιήσετε καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις σεμνοὶ καὶ ἄξιοι
76 τῆς πόλεως δόξετ᾽ εἶναι. ὑμῖν γάρ ἐστιν ὅρκος, ὃν ὀμνύ-
ουσι πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὰν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμ-
ματεῖον ἐγγραφῶσι καὶ ἔφηβοι γένωνται, μήτε τὰ ἱερὰ
ὅπλα καταισχυνεῖν μήτε τὴν τάξιν λείψειν, ἀμυνεῖν δὲ
τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν. ὃν εἰ μὲν ὀμώμοκε
Λεωκράτης, φανερῶς ἐπιώρκηκε, καὶ οὐ μόνον ὑμᾶς ἠδί-
κηκεν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ θεῖον ἠσέβησεν· εἰ δὲ μὴ ὀμώ-

v. 1. καὶ πεζομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες A: καὶ ναυμαχοῦντες καὶ πεζομαχοῦντες ς. BLPZ om illa καὶ ναυμαχοῦντες. 3. αἰχμαλώτας Z. 73, 5. Φασήλιδος Wesseling. ad Diodor. 12, 4: libri Φάσιδος. 76, 3. τὰ om BLPZς. 4. καταισχυνεῖν — ἀμυνεῖν Stephanus: libri καταισχύνειν — ἀμύνειν. 7. ἠσέβησεν ABPZ, εἰσέβησεν L: ἠσέβηκεν ς.

μοκεν, εὐθὺς δῆλός ἐστι παρεσκευασμένος οὐδὲν ποιήσειν τῶν δεόντων, ἀνθ' ὧν δικαίως ἂν αὐτὸν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν
77 καὶ ὑπὲρ τῶν θεῶν τιμωρήσαισθε. βούλομαι δὲ ὑμᾶς ἀκοῦσαι τοῦ ὅρκου. Λέγε, γραμματεῦ.

ΟΡΚΟΣ.

Καλός γε, ὦ ἄνδρες, καὶ ὅσιος ὁ ὅρκος. παρὰ τοῦτον τοίνυν ἅπαντα πεποίηκε Λεωκράτης. καίτοι πῶς ἂν ἄνθρωπος γένοιτο ἀνοσιώτερος ἢ μᾶλλον προδότης τῆς πατρίδος; τίνα δ' ἂν τρόπον ὅπλα καταισχύνειέ τις μᾶλλον, ἢ εἰ λαβεῖν μὴ θέλοι καὶ τοὺς πολεμίους ἀμύνασθαι; πῶς δ' οὐ καὶ τὸν παραστάτην καὶ τὴν τάξιν λέ-
78 λοιπεν ὁ μηδὲ τάξαι τὸ σῶμα παρασχών; ποῦ δ' ὑπὲρ ὁσίων καὶ ἱερῶν ἤμυνεν ἂν ὁ μηδένα κίνδυνον ὑπομείνας; τίνι δ' ἂν τὴν πατρίδα παρέδωκε μείζονα προδοσίᾳ; τὸ γὰρ τούτου μέρος ἐκλελειμμένη τοῖς πολεμίοις ὑποχείριός ἐστιν. εἶτα τοῦτον οὐκ ἀποκτενεῖτε τὸν ἁπάσαις ταῖς ἀδικίαις ἔνοχον ὄντα; τίνας οὖν τιμωρήσεσθε τοὺς ἕν τι τούτων ἡμαρτηκότας; ῥᾴδιον ἔσται παρ' ὑμῖν ἄρα μεγάλα ἀδικεῖν, εἰ φανεῖσθε ἐπὶ τοῖς μικροῖς μᾶλλον ὀργιζόμενοι.

79 Καὶ μὴν ὦ ἄνδρες καὶ τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὅρκος ἐστί. τρία γάρ ἐστιν ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης. τούτων τοίνυν ἕκαστος ταύτην πίστιν δίδωσιν, εἰκότως· τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους πολλοὶ ἤδη ἐξαπατήσαντες καὶ διαλαθόντες οὐ μόνον τῶν παρόντων κινδύνων ἀπελύθησαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀθῷοι τῶν ἀδικημάτων τούτων εἰσί· τοὺς δὲ θεοὺς οὔτ' ἂν ἐπιορκήσας τις λάθοι οὔτ' ἂν ἐκφύγοι τὴν ἀπ' αὐτῶν τιμωρίαν, ἀλλ' εἰ μὴ αὐτός, οἱ παῖδές γε καὶ τὸ γένος ἅπαν τὸ τοῦ

v. 1. παρασκευασάμενος pr A, παρασκευασμένος BLP. 2. καὶ ὑπὲρ ὑμῶν add AB. 77, 1. τιμωρήσεσθε A, τιμωρήσοισθε BLPZ: τιμωρήσησθε ς. 7. καταισχύνοιέ LPZ. 8. θέλει BLPZ et corr A, qui pr θέλη. 78, 3. παρέδωκε μείζονα Wesseling. ad Petit. p. 232: libri προὔδωκε μείζονι. 4. τοῖς add A. 8. τοῖς μικροῖς μᾶλλον] τοὺς μᾶλλον μικροῖς ς. 79, 4. ταύτην πίστιν pr A: ταύτην τὴν πίστιν ς.

80 ἐπιορκήσαντος μεγάλοις ἀτυχήμασι περιπίπτει. διόπερ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ταύτην πίστιν ἔδοσαν αὐτοῖς ἐν Πλαταιαῖς πάντες οἱ Ἕλληνες, ὅτε ἔμελλον παραταξάμενοι μάχεσθαι πρὸς τὴν Ξέρξου δύναμιν, οὐ παρ' αὐτῶν εὑρόντες, ἀλλὰ μιμησάμενοι τὸν παρ' ὑμῖν εἰθισμένον ὅρκον. ὃν ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι· καὶ γὰρ παλαιῶν ὄντων τῶν τότε πεπραγμένων ὅμως ἰσχνῶς ἔστιν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ἰδεῖν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. Καί μοι ἀναγί- 158
γνωσκε αὐτόν.

81 ΟΡΚΟΣ. Οὐ ποιήσομαι περὶ πλείονος τὸ ζῆν τῆς ἐλευθερίας, οὐδὲ καταλείψω τοὺς ἡγεμόνας οὔτε ζῶντας οὔτε ἀποθανόντας, ἀλλὰ τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας τῶν συμμάχων ἅπαντας θάψω. καὶ κρατήσας τῷ πολέμῳ τοὺς βαρβάρους τῶν μὲν μαχεσαμένων ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πόλεων οὐδεμίαν ἀνάστατον ποιήσω, τὰς δὲ τὰ τοῦ βαρβάρου προελομένας ἁπάσας δεκατεύσω· καὶ τῶν ἱερῶν τῶν ἐμπρησθέντων καὶ καταβληθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐδὲν ἀνοικοδομήσω παντάπασιν, ἀλλ' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγινομένοις ἐάσω καταλείπεσθαι τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας.

82 Οὕτω τοίνυν, ὦ ἄνδρες, σφόδρα ἐνέμειναν ἐν τούτῳ πάντες, ὥστε καὶ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν μεθ' ἑαυτῶν ἔσχον βοηθόν, καὶ πάντων Ἑλλήνων ἀνδρῶν ἀγαθῶν γενομένων πρὸς τὸν κίνδυνον μάλιστα ἡ πόλις ὑμῶν εὐδοκίμησεν. ὃ καὶ πάντων ἂν εἴη δεινότατον, τοὺς μὲν προγόνους ὑμῶν ἀποθνήσκειν τολμᾶν ὥστε μὴ τὴν πόλιν ἀδοξεῖν, ὑμᾶς δὲ μὴ κολάζειν τοὺς καταισχύναντας αὐτήν, ἀλλὰ περιορᾶν τὴν κοινὴν καὶ μετὰ πολλῶν πόνων συνειλεγμένην εὔκλειαν ταύτην διὰ τὴν τῶν τοιούτων ἀνδρῶν πονηρίαν καταλυομένην.

83 Καίτοι, ὦ ἄνδρες, μόνοις ὑμῖν τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἔστιν οὐδὲν τούτων περιιδεῖν. βούλομαι δὲ μικρὰ τῶν παλαιῶν ὑμῖν διελθεῖν, οἷς παραδείγμασι χρώμενοι καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων βέλτιον βουλεύσεσθε. τοῦτο

80, 2. ταύτην πίστιν A: ταύτην τὴν πίστιν ς. ἔδωσαν LP, ἔδωκαν Z. 6. ἀκοῦσαι — πεπραγμένων A: ἃ ς. 81, 7. ἐμπρισθέντων BLPZ. 82, 4. ὑμῶν AB: ἡμῶν ς. 6. ὑμῶν A: ἡμῶν ς. 9. εὔκλειαν om Z. τὴν om ς. 83, 4. τῶν om LPZς.

γὰρ ἔχει μέγιστον ἡ πόλις ὑμῶν ἀγαθόν, ὅτι τῶν καλῶν ἔργων παράδειγμα τοῖς Ἕλλησι γέγονεν· ὅσον γὰρ τῷ χρόνῳ πασῶν ἐστὶν ἀρχαιοτάτη, τοσοῦτον οἱ πρόγονοι
84 ἡμῶν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀρετῇ διενηνόχασιν. Ἐπὶ Κόδρου γὰρ βασιλεύοντος Πελοποννησίοις γενομένης ἀφορίας κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ἔδοξε στρατεύειν ἐπὶ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ ἡμῶν τοὺς προγόνους ἐξαναστήσαντας κατανείμασθαι τὴν χώραν. καὶ πρῶτον μὲν εἰς Δελφοὺς ἀποστείλαντες τὸν θεὸν ἐπηρώτων εἰ ἐπιλήψονται τὰς Ἀθήνας· ἀνελόντος δὲ τοῦ θεοῦ αὐτοῖς ὅτι τὴν πόλιν αἱρήσουσιν, ἐὰν μὴ τὸν βασιλέα τὸν Ἀθηναίων Κόδρον
85 ἀποκτείνωσιν, ἐστράτευον ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. Κλεόμαντις δὲ τῶν Δελφῶν τις πυθόμενος τὸ χρηστήριον δι' ἀποῤῥήτων ἐξήγγελε τοῖς Ἀθηναίοις· οὕτως οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ὡς ἔοικεν, καὶ τοὺς ἔξωθεν ἀνθρώπους εὔνους ἔχοντες διετέλουν. ἐμβαλόντων δὲ τῶν Πελοποννησίων εἰς τὴν Ἀττικὴν τί ποιοῦσιν οἱ πρόγονοι ἡμῶν, ἄνδρες δικασταί; οὐ καταλιπόντες τὴν χώραν ὥσπερ Λεωκράτης ᾤχοντο, οὐκ ἔκδοτον τὴν θρεψαμένην καὶ τὰ ἱερὰ τοῖς πολεμίοις παρέδοσαν, ἀλλ' ὀλίγοι ὄντες κατακλεισθέντες ἐπολιορκοῦν-
86 το καὶ διεκαρτέρουν εἰς τὴν πατρίδα. καὶ οὕτως ἦσαν, ὦ ἄνδρες, γενναῖοι οἱ τότε βασιλεύοντες, ὥστε προῃροῦντο ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς τῶν ἀρχομένων σωτηρίας μᾶλλον ἢ ζῶντες ἑτέραν μεταλλάξαι τὴν χώραν. φασὶ γοῦν τὸν Κόδρον παραγγείλαντα τοῖς Ἀθηναίοις προσέχειν ὅταν τελευτήσῃ τὸν βίον, λαβόντα πτωχικὴν στολὴν ὅπως ἂν ἀπατήσῃ τοὺς πολεμίους, κατὰ τὰς πύλας ὑποδύντα φρύγανα συλλέγειν πρὸ τῆς πόλεως, προσελθόντων δ' αὐτῷ δυοῖν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν πυνθανομένων τὸν ἕτερον αὐτῶν ἀποκτεῖναι τῷ

v. 1. ἡμῶν LPZς. 2. ὅσῳ P. 84, 1. ἀρετὴν B. 4. πόλιν ἡμῶν] πόλιν ὑμῶν AB. 6. ἐπιλήψονται] εἰ καὶ πῃ λήψονται Reiskius. 8. τὸν ἀθηναίων Z: τῶν Ἀθηναίων ς. 85, 2. τῶν ἀδελφῶν Z cum pr A. 3. ἐξήγγελλε AB: malim ἐξήγγειλε. 5. ἐμβαλλόντων pr A. 6. ὑμῶν ABLPZ. 8. οὐκ] οὐδ' Z. 86, 1. διεμαρτύρουν Z. εἰς supra versum ponit A. 3. τῶν om ς.

87 πάνω προσπεσόντα· τὸν δὲ περιλελειμμένον, παροξυνθέν-
τα τῷ Κόδρῳ καὶ νομίσαντα πτωχὸν εἶναι, σπασάμενον
τὸ ξίφος ἀποκτεῖναι τὸν Κόδρον. τούτων δὲ γενομένων
οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κήρυκα πέμψαντες ἠξίουν δοῦναι τὸν βα-
σιλέα θάψαι, λέγοντες αὐτοῖς ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν· οἱ
δὲ Πελοποννήσιοι τοῦτον μὲν ἀπέδοσαν, γνόντες δὲ ὡς
οὐκέτι δυνατὸν αὐτοῖς τὴν χώραν κατασχεῖν ἀπεχώρησαν.
τῷ δὲ Κλεομάντει τῷ Δελφῷ ἡ πόλις αὐτῷ τε καὶ ἐκ-
88 γόνοις ἐν Πρυτανείῳ ἀΐδιον σίτησιν ἔδοσαν. Ὁρᾶτε,
ὁμοίως ἐφίλουν τὴν πατρίδα Λεωκράτει οἱ τότε βασιλεύ-
οντες, οἵ γε προῃροῦντο τοὺς πολεμίους ἐξαπατῶντες
ἀποθνήσκειν ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἀντὶ τῆς
κοινῆς σωτηρίας ἀντικαταλλάττεσθαι. τοιγαροῦν μονώ-
τατοι ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσίν, ἰσοθέων τιμῶν τετυχη-
κότες, εἰκότως· ὑπὲρ ἧς γὰρ οὕτω σφόδρα ἐσπούδαζον,
89 δικαίως ταύτην καὶ τεθνεῶτες ἐκληρονόμουν. ἀλλὰ Λεω-
κράτης οὔτε ζῶν οὔτε τεθνεὼς δικαίως ἂν αὐτῆς μετά-
σχοι, μονώτατος δ' ἂν προσηκόντως ἐξορισθείη τῆς χώ-
ρας ἣν ἐγκαταλιπὼν τοῖς πολεμίοις ᾤχετο· οὐδὲ γὰρ κα-
λὸν τὴν αὐτὴν καλύπτειν τοὺς τῇ ἀρετῇ διαφέροντας
καὶ τὸν κάκιστον πάντων ἀνθρώπων.
90 Καίτοι γε ἐπεχείρησεν εἰπεῖν, ὃ καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ πρὸς
ὑμᾶς, ὡς οὐκ ἄν ποτε ὑπομεῖναι τὸν ἀγῶνα τοῦτον συνει-
δὼς ἑαυτῷ τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένῳ, ὥσπερ οὐ πάντας
καὶ τοὺς κλέπτοντας καὶ ἱεροσυλοῦντας τούτῳ τῷ τεκμη-
ρίῳ χρωμένους. οὐ γὰρ τοῦ πράγματός ἐστι σημεῖον, ὡς
οὐ πεποιήκασιν, ἀλλὰ τῆς ἀναιδείας ἣν ἔχουσιν. οὐ γὰρ
τοῦτο δεῖ λέγειν, ἀλλ' ὡς οὐκ ἐξέπλευσεν οὐδὲ τὴν πόλιν
ἐγκατέλιπεν οὐδ' ἐν Μεγάροις κατῴκησε· ταῦτά ἐστι
91 τεκμήρια τοῦ πράγματος, ἐπεί γε τὸ ἐλθεῖν τοῦτον, οἶμαι

87, 1. πεσόντα pr A. 7. οὐκ ἔστι Z. 8. κλεομάντι BLPZ. καὶ τοῖς ἐγγόνοις Z. 88, 1. ὁρᾶτε εἰ ὁμοίως ς. 7. γὰρ ζῶντες οὕτω Lobeck. ad Phrynich. p. 129. 89, 1. κλεοκράτης P. 2. οὔτε ζῶν add AB. οὔτε τεθνεὼς ABL: οὐδὲ τεθνεὼς ς. 3. μονώτατος] καὶ μονώτατος ς. δ' om ABLPZ. 90, 8. κατῴκησε] immo μετῴκησεν.

θεῶν τινὰ αὐτὸν ἐπ᾽ αὐτὴν ἀγαγεῖν τὴν τιμωρίαν, ἵν᾽ ἐπειδὴ τὸν εὐκλεᾶ κίνδυνον ἔφυγε, τοῦ ἀκλεοῦς καὶ ἀδόξου θανάτου τύχοι, καὶ οὓς προὔδωκε, τούτοις ὑποχείριον αὐτὸν καταστήσειεν. ἑτέρωθι μὲν γὰρ ἀτυχῶν οὔπω δῆλον εἰ διὰ ταῦτα δίκην δίδωσιν· ἐνταῦθα δὲ παρ᾽ οἷς προὔδωκε, φανερόν ἐστιν ὅτι τῶν αὐτοῦ παρανομημάτων ὑπέχει ταύ-
92 την τὴν τιμωρίαν. οἱ γὰρ θεοὶ οὐδὲν πρότερον ποιοῦσιν ἢ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν παράγουσι· καί μοι δοκοῦσι τῶν ἀρχαίων τινὲς ποιητῶν ὥσπερ χρησμοὺς γράψαντες τοῖς ἐπιγινομένοις τάδε τὰ ἰαμβεῖα καταλιπεῖν,

ὅταν γὰρ ὀργὴ δαιμόνων βλάπτῃ τινά,
τοῦτ᾽ αὐτὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν
τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν, εἰς δὲ τὴν χείρω τρέπει
γνώμην, ἵν᾽ εἰδῇ μηδὲν ὧν ἁμαρτάνει.

93 τίς γὰρ οὐ μέμνηται τῶν πρεσβυτέρων ἢ τῶν νεωτέρων οὐκ ἀκήκοε Καλλίστρατον, οὗ θάνατον ἡ πόλις κατέγνω, τοῦτον φυγόντα, καὶ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἀκούσαντα ὅτι ἂν ἔλθῃ Ἀθήναζε τεύξεται τῶν νομίμων, ἀφικόμενον καὶ ἐπὶ τὸν βωμὸν τῶν δώδεκα θεῶν καταφυγόντα καὶ οὐδὲν ἧττον ὑπὸ τῆς πόλεως ἀποθανόντα; δικαίως· τὸ γὰρ τῶν νομίμων τοῖς ἠδικηκόσι τυχεῖν τιμωρία ἐστίν. ὁ δέ γε θεὸς ὀρθῶς ἀπέδωκε τοῖς ἠδικημένοις κολάσαι τὸν αἴτιον· δεινὸν γὰρ ἂν εἴη εἰ ταὐτὰ σημεῖα τοῖς εὐσεβέσι καὶ τοῖς κακούργοις φαίνονται.

94 Ἡγοῦμαι δ᾽ ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, τὴν τῶν θεῶν ἐπιμέλειαν πάσας μὲν τὰς ἀνθρωπίνας πράξεις ἐπισκοπεῖν, μάλιστα δὲ τὴν περὶ τοὺς γονέας καὶ τοὺς τετελευτηκότας καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐσέβειαν, εἰκότως· παρ᾽ ὧν γὰρ τὴν ἀρχὴν τοῦ ζῆν εἰλήφαμεν καὶ πλεῖστα ἀγαθὰ πεπόνθαμεν, εἰς τούτους μὴ ὅτι ἁμαρτεῖν ἀλλ᾽ ὅτι μὴ

v. 1. θεόν AB. 3. τύχῃ ς. προδέδωκε Z. 5. παρ᾽ om pr A. 92, 1. τὴν malim abesse. ποιοῦσιν] et hoc ποιοῦσιν spurium mihi videtur et illud (§ 131) ἀδικοῦσιν. cf. § 33. 4. libri ἐπιγενομένοις. 6. ἐξαιρεῖται ABLP, ἐξαιρεῖται τῶν Z et Burneianus 96. 93, 4. νομίμων Taylorus: libri νόμων. sic et paullo infra. 5. τῶν] τὸν Z. praestat τὸν τῶν. 10. φαίνονται] φαίνοι Reiskius. 94, 1. ἔγωγε om Z. 2. πᾶσαν ALP. 6. ἀλλ᾽ ὅτι] ὅτι nescio an perperam iteretur.

εὐεργετοῦντας τὸν αὑτῶν βίον καταναλῶσαι μέγιστον
95ἀσέβημά ἐστι. λέγεται οὖν ἐν Σικελίᾳ (εἰ γὰρ καὶ μυθωδέστερόν ἐστιν, ἀλλ' ἁρμόσει καὶ ὑμῖν ἅπασι τοῖς νεωτέροις ἀκοῦσαι) ἐκ τῆς Αἴτνης ῥύακα πυρὸς γενέσθαι· τοῦτον δὲ ῥεῖν φασὶν ἐπὶ τὴν ἄλλην χώραν καὶ δὴ καὶ πρὸς πόλιν τινὰ τῶν ἐκεῖ κατοικουμένων. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρμῆσαι πρὸς φυγήν, τὴν αὑτῶν σωτηρίαν ζητοῦντας, ἕνα δέ τινα τῶν νεωτέρων, ὁρῶντα τὸν πατέρα πρεσβύτερον ὄντα καὶ οὐχὶ δυνάμενον ἀποχωρεῖν ἀλλὰ ἐγκα-
96ταλαμβανόμενον, ἀράμενον φέρειν. φορτίου δ' οἶμαι προσγενομένου καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη. ὅθεν δὴ καὶ ἄξιον θεωρῆσαι τὸ θεῖον, ὅτι τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει. λέγεται γὰρ κύκλῳ τὸν τόπον ἐκεῖνον περιῤῥεῦσαι 160
τὸ πῦρ καὶ σωθῆναι τούτους μόνους, ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύεσθαι τῶν εὐσεβῶν χῶρον· τοὺς δὲ ταχεῖαν τὴν ἀποχώρησιν ποιησαμένους καὶ τοὺς ἑαυ-
97τῶν γονεῖς ἅπαντας ἐγκαταλιπόντας ἀπολέσθαι. ὥστε καὶ ὑμᾶς δεῖ τὴν παρὰ θεῶν ἔχοντας μαρτυρίαν ὁμογνωμόνως τοῦτον κολάζειν τὸν ἅπασι τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασιν ἔνοχον ὄντα κατὰ τὸ ἑαυτοῦ μέρος. τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς τὰς πατρίους τιμὰς ἀπεστέρηκε, τοὺς δὲ γονεῖς τοῖς πολεμίοις ἐγκατέλιπε, τοὺς δὲ τετελευτηκότας τῶν νομίμων οὐκ εἴασε τυχεῖν.

98 Καίτοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες· οὐ γὰρ ἀποστήσομαι τῶν παλαιῶν· ἐφ' οἷς γὰρ ἐκεῖνοι ποιοῦντες ἐφιλοτιμοῦντο, ταῦτα δικαίως ἂν ὑμεῖς ἀκούσαντες ἀποδέχοισθε. φασὶ γὰρ Εὔμολπον τὸν Ποσειδῶνος καὶ Χιόνης μετὰ Θρᾳκῶν ἐλθεῖν τῆς χώρας ταύτης ἀμφισβητοῦντα, τυχεῖν δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους βασιλεύοντα Ἐρε-

v. 1. ἐνεργοῦντας ς. αὐτὸν Z. 95, 3. ἐκ γὰρ τῆς Z. 4. δὴ καὶ] δεῖ Z. 5. οὖν om P et pr A. 8. οὐχὶ AB: οὐ ς. 96, 2. ἐγκατελείφθη LPZ. 5. μόνον pr A. 6. προσαγορεύεται P, προσαγορεῦσαι ceteri cum ς. τῶν] τὸν Z.] ἀσεβῶν ABLZ. 97, 2. δεῖν AB. 5. τὰς Reiskius: libri τούς. 98, 2. ποιοῦντες δικαίως ἐφιλοτιμοῦντο Z. 4. φησὶ Z. χιώνης P. 6. δὲ κατ' A: δὲ καὶ κατ' ς. βασιλέα Z.

χθέα, γυναῖκα ἔχοντα Πραξιθέαν τὴν Κηφισοῦ θυγατέ-
99 ρα. μεγάλου δὲ στρατοπέδου μέλλοντος αὐτοῖς εἰσβάλλειν
εἰς τὴν χώραν, εἰς Δελφοὺς ἰὼν ἠρώτα τὸν θεὸν τί
ποιῶν ἂν νίκην λάβοι παρὰ τῶν πολεμίων. χρήσαντος δ'
αὐτῷ τοῦ θεοῦ, τὴν θυγατέρα εἰ θύσειε πρὸ τοῦ συμ-
βαλεῖν τὼ στρατοπέδω, κρατήσειν τῶν πολεμίων, ὁ
δὲ τῷ θεῷ πειθόμενος τοῦτ' ἔπραξε καὶ τοὺς ἐπιστρα-
100 τευομένους ἐκ τῆς χώρας ἐξέβαλε. διὸ καὶ δικαίως ἄν τις
Εὐριπίδην ἐπαινέσειεν, ὅτι τά τε ἄλλ' ὢν ἀγαθὸς ποιητὴς
καὶ τοῦτον τὸν μῦθον προείλετο ποιῆσαι, ἡγούμενος κάλλι-
στον ἂν γενέσθαι τοῖς πολίταις παράδειγμα τὰς ἐκείνων
πράξεις, πρὸς ἃς ἀποβλέποντας καὶ θεωροῦντας συνεθίζε-
σθαι ταῖς ψυχαῖς τὸ τὴν πατρίδα φιλεῖν. ἄξιον δέ, ὦ
ἄνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἰαμβείων ἀκοῦσαι ἃ πεποίηκε
λέγουσαν τὴν μητέρα τῆς παιδός· ὄψεσθε γὰρ ἐν αὐ-
τοῖς μεγαλοψυχίαν καὶ γενναιότητα ἀξίαν καὶ τῆς πό-
λεως καὶ τοῦ γενέσθαι Κηφισοῦ θυγατέρα.

τὰς χάριτας ὅστις εὐγενῶς χαρίζεται,
ἥδιον ἐν βροτοῖσιν· οἳ δὲ δρῶσι μέν,
χρόνῳ δὲ δρῶσι, δυσγενέστερον.
ἐγὼ δὲ δώσω τὴν ἐμὴν παῖδα κτανεῖν.
λογίζομαι δὲ πολλά, πρῶτα μὲν πόλιν
οὐκ ἄν τιν' ἄλλην τῆσδε βελτίω λαβεῖν,
ᾗ πρῶτα μὲν λεὼς οὐκ ἐπακτὸς ἄλλοθεν,
αὐτόχθονες δ' ἔφυμεν· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις,
πεσσῶν ὁμοίαις διαφοραῖς ἐκτισμέναι,
ἄλλαι παρ' ἄλλων εἰσὶν εἰσαγώγιμαι.
ὅστις δ' ἀπ' ἄλλης πόλεος οἰκίζει πόλιν,
ἁρμὸς πονηρὸς ὥσπερ ἐν ξύλῳ παγείς,
λόγῳ πολίτης ἐστί, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ.

v. 1. κηφισσοῦ Z, qui sic et infra. 99, 5. ὁ] ὡς ABLPZ. 6. πυθόμενος LP. 100, 2. ὢν] aptius fortasse ἦν. 6. τὸ] τῷ ς. 8. τῆς] τοῦ LPZ. v. 2. ἥδιον] ἥδιστον ς. μέν om pr A. 3. δυσγενέστερον] πολλῷ δυσγενέστεροι ς, Heinrichius δρῶσι δυσγενέστερον. 7. ᾗ] ἧ ς. 9. ὁμοίαις] ὁμοίως ς cum Plutarcho (de exsilio p. 604. D), qui mox διαφορηθεῖσαι βολαῖς. 10. εἰσαγώγιμαι (οι) Burneianus 96, εἰσαγώγιμοι Z, ἐξαγώγιμοι Valckenar. ad Herodot. 7, 161. 11. πόλεος Grotius in Excerptis: libri πόλεως. sic et v. 21

ἔπειτα τέκνα τοῦδ' ἕκητι τίκτομεν,
ὡς θεῶν τε βωμοὺς πατρίδα τε ῥυώμεθα.
πόλεως δ' ἁπάσης τοὔνομ' ἕν, πολλοὶ δέ νιν
ναίουσι· τούτους πῶς διαφθεῖραί με χρή,
ἐξὸν πρὸ πάντων μίαν ὑπὲρ δοῦναι θανεῖν;
εἴπερ γὰρ ἀριθμὸν οἶδα καὶ τοὐλάσσονος
τὸ μεῖζον, ἑνὸς οἶκος οὐ πλεῖον σθένει
πταίσας ἁπάσης πόλεος οὐδ' ἴσον φέρει.
εἰ δ' ἦν ἐν οἴκοις ἀντὶ θηλέων στάχυς
ἄρσην, πόλιν δὲ πολεμία κατεῖχε φλόξ, 161
οὐκ ἄν μιν ἐξέπεμπον εἰς μάχην δορός,
θάνατον προταρβοῦσ'; ἀλλ' ἔμοιγ' ἔστι τέκνα,
ἃ καὶ μάχοιτο καὶ μετ' ἀνδράσι πρέποι,
μὴ σχήματα δ' ἄλλως ἐν πόλει πεφυκότα.
τὰ μητέρων δὲ δάκρυ', ὅταν πέμπῃ τέκνα,
πολλοὺς ἐθήλυν' εἰς μάχην ὁρμωμένους.
μισῶ γυναῖκας αἵτινες πρὸ τοῦ καλοῦ
ζῆν παῖδας εἵλοντο καὶ παρῄνεσαν κακά.
καὶ μὴν θανόντες γ' ἐν μάχῃ πολλῶν μέτα
τύμβον τε κοινὸν ἔλαχον εὔκλειάν τ' ἴσην·
τῇμῇ δὲ παιδὶ στέφανος, ἣ μία μόνη
πόλεως θανοῦσα τῆσδ' ὕπερ δοθήσεται,
καὶ τὴν τεκοῦσαν καὶ σὲ δύο θ' ὁμοσπόρω
σώσει· τί τούτων οὐχὶ δέξασθαι καλόν;
τὴν οὐκ ἐμὴν πλὴν φύσει δώσω κόρην
θῦσαι πρὸ γαίας. εἰ γὰρ αἱρεθήσεται
πόλις, τί παίδων τῶν ἐμῶν μέτεστί μοι;
οὐκοῦν ἅπαντα γοῦν ἐμοὶ σωθήσεται.

14. ἕκητι] ἕνεκα ABLP, ἕνεκεν Z et Burn. 15. ῥυόμεθα AB LPZ cum Burn. 16. ἕν Grotius et Scaliger: ἐν ς. πολλοῖς δ' ἔνιν AB, πολλοῖς δέ νιν LPZ cum Burneiano: πολλοῖς δέ μιν ς. correxit et Heinrichius. 17. ναίουσι] νόμοισι ς. 18. ὑπερδοῦναι ABLP. 20. ἑνὸς] εἷς μὲν Taylorus, ἐμὸς μὲν Reiskius. possis οὑμός. 24. ἄν μιν] ἂν μὴν ALP. εἰς] πρὸς pr Burn. 25. προτάρβουσ' A, πρὸς τάρβους BLPZ et corr Burneianus, qui pr πρὸ τάρβους. ἐστὶ] εἴη ς. 26. ἃ om ABLPZ cum Burn. 27. σχήματ' ἄλλως Scaliger. 28. πέμποι AB. 31. εἵλοντο καὶ] Reiskius ἑλόμεναι: Heinrichius (omisso ζῆν) εἵλοντο ante παῖδας ponebat.

34. ἣ μία μόνη — θανοῦσα] εἰς μιᾷ μόνῃ — θανούσῃ Heinrichius. 36. δύο θ' ὁμοσπόρων AB, δύο θ' ὁμοσπόρους Valckenar. ad E. Phoen. 1022: δύ' ὁμοσπόρους ς. 37. σώσει Grotius: libri ὡς εἰ. 38. ἐμὴν] ἐμήν γε ς. 41. ἅπαντας γοῦν τ' ἐμοὶ ABLPZ et Burneianus, ἅπαντα τοὐν ἐμοὶ Reiskius.

ἄρξουσιν ἄλλοι, τήνδ' ἐγὼ σώσω πόλιν.
ἐκεῖνο δ' οὗ τὸ πλεῖστον ἐν κοινῷ μέρος,
οὐκ ἔσθ' ἑκούσης τῆς ἐμῆς ψυχῆς ἄτερ
προγόνων παλαιὰ θέσμι' ὅς τις ἐκβαλεῖ·
οὐδ' ἀντ' ἐλάας χρυσέας τε Γοργόνος
τρίαιναν ὀρθὴν στᾶσαν ἐν πόλεως βάθροις
Εὔμολπος οὐδὲ Θρᾷξ ἀναστέψει λεὼς
στεφάνοισι, Παλλὰς δ' οὐδαμοῦ τιμήσεται.
χρῆσθ' ὦ πολῖται τοῖς ἐμοῖς λοχεύμασιν,
σώζεσθε, νικᾶτ'· ἀντὶ γὰρ ψυχῆς μιᾶς
οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τήνδ' ἐγὼ σώσω πόλιν.
ὦ πατρίς, εἴθε πάντες οἳ ναίουσί σε
οὕτω φιλοῖεν ὡς ἐγώ· καὶ ῥᾳδίως
οἰκοῖμεν ἄν σε, κοὐδὲν ἂν πάσχοις κακόν.

101 Ταῦτα, ὦ ἄνδρες, τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαίδευε. φύσει γὰρ οὐσῶν φιλοτέκνων πασῶν τῶν γυναικῶν ταύτην ἐποίησε τὴν πατρίδα μᾶλλον τῶν παίδων φιλοῦσαν, ἐνδεικνύμενος ὅτι εἴπερ αἱ γυναῖκες τοῦτο τολμήσουσι ποιεῖν, τούς γε ἄνδρας ἀνυπέρβλητόν τινα δεῖ τὴν εὔνοιαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἔχειν, μηδὲ φεύγειν αὐτὴν ἐγκαταλιπόντας μηδὲ καταισχύνειν πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ὥσπερ Λεωκράτης.

102 Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι ἐπαινῶν. οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητήν, ὥστε νόμον ἔθεντο καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη, ἐπίδειξιν ποιούμενοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων προῃροῦντο, εἰκότως· οἱ μὲν

42. ἄρξουσιν Z cum Burneiano: ἄρξουσί τ' ς. τήνδ' ALZ: τὴν δ' ς. 43. ἐκείνῳ AL. οὐ τὸ] οὗ ABLPZ et Burn. 44. ἄτερ A, ἄνερ Valckenar. l. l. 45. θέσμι' ὅστις Reiskius: libri πάλαι θεσμιά τις ἐκβάλλει. 46. ἀντ' ἐλάας Dobreus ad Porsoni Aristophan. p. 76: ἂν τελείας ς. 47. πόλει βάθρου Z. 48. ἀναστέψει Musgravius: ἀναστρέψει ς. 49. Παλλὰς add AB. δ' AB, τ' Z et Burneianus: om ς. τιμηθήσεται Burn. 51. νικᾶτ'] καὶ νικᾶτ' BZ cum Burneiano, καὶ νικᾶτε ALP. 52. ὅπως οὐ τήνδ' ἐγὼ] ὅπως ὑμῖν τήνδ' ἐγὼ οὐ ABLPZ et Burneianus. 54. ἐγώ· καὶ] ἔγωγε Reiskius. 101, 8. ὥσπερ καὶ λεωκράτης Z. 102, 1. τὸν Ὅμηρον — ἐπαινῶν] τῶν Ὁμήρου — ἐπῶν Reiskius vol. 8. p. 456 et Coraës Προδρόμ. Ἑλλην. βιβλιοθ. p. ξη'.

γὰρ νόμοι διὰ τὴν συντομίαν οὐ διδάσκουσιν ἀλλ' ἐπιτάττουσιν ἃ δεῖ ποιεῖν, οἱ δὲ ποιηταὶ μιμούμενοι τὸν ἀνθρώπινον βίον, τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων ''ἐκλεξάμενοι, 162
μετὰ λόγου καὶ ἀποδείξεως τοὺς ἀνθρώπους συμπείθου-
103σιν. Ἕκτωρ γὰρ τοῖς Τρωσὶ παρακελευόμενος ὑπὲρ τῆς πατρίδος τάδε εἴρηκεν,

ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶ διαμπερές. ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
τεθνάτω. οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ νήπια τέκνα,
καὶ κλῆρος καὶ οἶκος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

104 Τούτων τῶν ἐπῶν ἀκούοντες, ὦ ἄνδρες, οἱ πρόγονοι ὑμῶν καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων ζηλοῦντες οὕτως ἔσχον πρὸς ἀρετήν, ὥστε οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς αὑτῶν πατρίδος ἀλλὰ καὶ πάσης Ἑλλάδος ὡς κοινῆς ἤθελον ἀποθνήσκειν. οἱ γοῦν ἐν Μαραθῶνι παραταξάμενοι τοῖς βαρβάροις τὸν ἐξ ἁπάσης τῆς Ἀσίας στόλον ἐκράτησαν, τοῖς ἰδίοις κινδύνοις κοινὴν ἄδειαν ἅπασι τοῖς Ἕλλησι κτώμενοι, οὐκ ἐπὶ τῇ δόξῃ μέγα φρονοῦντες ἀλλ' ἐπὶ τῷ ταύτης ἄξια πράττειν, τῶν μὲν Ἑλλήνων προστάτας τῶν δὲ βαρβάρων δεσπότας ἑαυτοὺς καθιστάντες· οὐ γὰρ λόγῳ τὴν ἀρετὴν
105ἐπετήδευον, ἀλλ' ἔργῳ πᾶσιν ἐπεδείκνυντο. τοιγαροῦν οὕτως ἦσαν ἄνδρες σπουδαῖοι καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ οἱ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες, ὥστε τοῖς ἀνδρειοτάτοις Λακεδαιμονίοις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις πολεμοῦσι πρὸς Μεσσηνίους ἀνεῖλεν ὁ θεὸς παρ' ἡμῶν ἡγεμόνα λαβεῖν καὶ νικήσειν τοὺς ἐναντίους. καίτοι εἰ τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους γεγενημένοις, οἳ ἀεὶ βασιλεύουσιν ἐν Σπάρτῃ, τοὺς παρ' ὑμῶν ἡγεμόνας ἀμείνους ὁ θεὸς ἔκρινε, πῶς οὐκ ἀνυπέρβλητον
106χρὴ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν νομίζειν; τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν Ἑλλήνων ὅτι Τυρταῖον στρατηγὸν ἔλαβον παρὰ τῆς πό-

103, 5. πάτρης om Z. 6. τεθνάμεν om Z. 8. ἤικχωνται B, ἤικωνται A, ἤκωνται LPZ: ἵκωνται ς. 105, 4. μεσηνίους Z. 6. τοῖς AB, τοὺς LPZ: τῶν ς. γεγενημένοις ABP, γεγενημένους LZ: γεγενημένων ς. 7. βασιλεύσουσιν Z. ἡμῶν P.

λεως, μεθ' οὗ καὶ τῶν πολεμίων ἐκράτησαν καὶ τὴν περὶ τοὺς νέους ἐπιμέλειαν συνετάξαντο, οὐ μόνον εἰς τὸν παρόντα κίνδυνον ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα βουλευσάμενοι καλῶς. κατέλιπε γὰρ αὐτοῖς ἐλεγεῖα ποιήσας, ὧν ἀκού-
107 οντες παιδεύονται πρὸς ἀνδρείαν· καὶ περὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς οὐδένα λόγον ἔχοντες περὶ τούτου οὕτω σφόδρα ἐσπουδάκασιν, ὥστε νόμον ἔθεντο, ὅταν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκστρατευόμενοι εἰσί, καλεῖν ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν ἀκουσομένους τῶν Τυρταίου ποιημάτων ἅπαντας, νομίζοντες οὕτως ἂν αὐτοὺς μάλιστα πρὸ τῆς πατρίδος ἐθέλειν ἀποθνήσκειν. χρήσιμον δ' ἐστὶ καὶ τούτων ἀκοῦσαι τῶν ἐλεγείων, ἵν' ἐπίστησθε οἷα ποιοῦντες εὐδοκίμουν παρ' ἐκείνοις.

τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθόν, περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον.
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἵκηται
χρησμοσύνῃ τ' εἴκων καὶ στυγερῇ πενίῃ,
αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει,
πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἕπεται.
εἶθ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὤρη
γίγνεται, οὐδ' αἰδὼς εἰσοπίσω τελέθει.
θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα, καὶ περὶ παίδων
θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.
"ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, 163
μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
ἀλλὰ μέγαν ποιεῖσθε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι·

107, 1. καὶ περὶ] cf. Valckenar. ad Herodot. 2, 141. 2. τοῦτον Z. 4. εἰσὶ] immo ὦσι. 7. τούτω B. v. 1. ἐνὶ Franckius Callin. p. 181: libri ἐπὶ. 2. ᾗ] τῇ ἑαυτοῦ AB. 4. ἀνιαρότατον P, ἀνιαρώτατον AB et pr L. 6. μικρῷ Z. 7. μὲν om pr A. 9. αἰσχύνη LP. 10. libri ἀτιμία. 11. ὤρη ABLPZ.

12. οὐδ' Z: οὔτ' ς. εἰσοπίσω] οὔτ' ὀπίσω ABP, ἴσ οὔτ' ὀπίσω L, ἐς τ' ὀπίσω Z. τελέθει] τέλος AB, τελ P. 13. τῆσγε Z. μαχόμεθα ABP. 14. θνήσκομεν AB. ψυχάων ABLPZ. 16. μήτε φόβου Z. 17. ποιεῖσθε ABP: ποιεῖτε ς. 18. μαχόμενοι LPZ.

τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά,
μὴ καταλείποντες φεύγετε τοὺς γεραιούς.
αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα
κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον,
θυμὸν ἀποπνείοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,
αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα
(αἰσχρὰ τά γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν ἰδεῖν)
καὶ χρόα γυμνωθέντα. νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν,
ὄφρ' ἐρατῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ·
ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξὶν
ζωὸς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.
ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακών.

108 Καλά γε, ὦ ἄνδρες, καὶ χρήσιμα τοῖς βουλομένοις προσέχειν. οὕτω τοίνυν εἶχον πρὸς ἀνδρείαν οἱ τούτων ἀκούοντες, ὥστε πρὸς τὴν πόλιν ἡμῶν περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητεῖν, εἰκότως· τὰ γὰρ κάλλιστα τῶν ἔργων ἀμφοτέροις ἦν κατειργασμένα. οἱ μὲν γὰρ πρόγονοι τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν οἳ πρῶτοι τῆς Ἀττικῆς ἐπέβησαν, καὶ καταφανῆ ἐποίησαν τὴν ἀνδρείαν τοῦ πλούτου καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ πλήθους περιγιγνομένην· Λακεδαιμόνιοι δ' ἐν Θερμοπύλαις παραταξάμενοι ταῖς μὲν τύχαις ὁμοίως
109 ἐχρήσαντο, τῇ δ' ἀνδρείᾳ πολὺ πάντων διήνεγκαν. τοιγαροῦν ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τοῦ βίου μαρτύρια ἔστιν ἰδεῖν τῆς ἀρετῆς αὐτῶν ἀναγεγραμμένα ἀληθῆ πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, ἐκείνοις μέν

ὦ ξεῖν' ἄγγειλον Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις,

20. γηραιούς ABLP. 21. γὰρ] μὲν γὰρ AB. 22. πρόσθεν B. 25. φίλ' ἐνὶ Z. 28. ἐρατῆς Z cum Valckenario (Diatrib. in Eurip. p. 293. A), ἀρετῆς ABLP: ἄρα τῆς ς. 29. θηητὸς Reiskius: libri θνητοῖσιν. 108, 1. χρήσιμα] χρήμασι B. 3. τῆς supra versum ponit A. 6. πρῶτον LPZ: quo recepto οἳ aut in οὗ aut in ᾗ mutabitur. 9. ὁμοίως] οὐχ ὁμοίως Morus et Heinrichius. equidem οὐχ ὁμοίαις malim. 109, 2. ὁρείοις Z. βίου mendosum putat Palmerius. 4. ἐκείνοις μὲν add AB. 6. ταῖς Z. ἐκείνων A, ἐκεῖνον (ω supra) B. νομίμοις] νόμοις P.

τοῖς δὲ ὑμετέροις προγόνοις

> Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι
> χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν.

110 Ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ μνημονεύεσθαι καλὰ καὶ τοῖς
πράξασιν ἔπαινος καὶ τῇ πόλει δόξα ἀείμνηστος. ἀλλ'
οὐχ ὃ Λεωκράτης πεποίηκεν, ἀλλ' ἑκὼν τὴν ἐξ ἅπαντος
τοῦ αἰῶνος συνηθροισμένην τῇ πόλει δόξαν κατῄσχυνεν.
ἐὰν μὲν οὖν ἀποκτείνητε αὐτόν, δόξετε πᾶσι τοῖς Ἕλ-
λησι καὶ ὑμεῖς τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων μισεῖν· εἰ δὲ μή,
καὶ τοὺς προγόνους τῆς παλαιᾶς δόξης ἀποστερήσετε καὶ
τοὺς ἄλλους πολίτας μεγάλα βλάψετε. οἱ γὰρ ἐκείνους μὴ
θαυμάζοντες τοῦτον πειράσονται μιμεῖσθαι, νομίζοντες
ἐκεῖνα μὲν παρὰ τοῖς πολεμίοις εὐδοκιμεῖν, παρὰ δ' ὑμῖν
ἀναίδειαν καὶ προδοσίαν καὶ δειλίαν κεκρίσθαι κάλλιστον.
111 Εἰ μὴ δύνασθε ὑπ' ἐμοῦ διδαχθῆναι ὃν τρόπον δεῖ
πρὸς τοὺς τοιούτους ἔχειν, σκέψασθε ἐκείνους τίνα τρό-
πον ἐλάμβανον παρ' αὐτῶν τὴν τιμωρίαν· ὥσπερ γὰρ τὰ
καλὰ τῶν ἔργων ἠπίσταντο ἐπιτηδεύειν, οὕτω καὶ τὰ πο-
νηρὰ προῃροῦντο κολάζειν. ἐκεῖνοι γάρ ὦ ἄνδρες θεωρή-
σατε ὡς ὠργίζοντο τοῖς προδόταις καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς
112 ἐνόμιζον εἶναι τῆς πόλεως. Φρυνίχου γὰρ ἀποσφαγέντος 164
νύκτωρ παρὰ τὴν κρήνην τὴν ἐν τοῖς οἰσυίοις ὑπὸ Ἀπολλο-
δώρου καὶ Θρασυβούλου, καὶ τούτων ληφθέντων καὶ εἰς τὸ
δεσμωτήριον ἀποτεθέντων ὑπὸ τῶν τοῦ Φρυνίχου φίλων,
αἰσθανόμενος ὁ δῆμος τὸ γεγονὸς τούς τε εἰρχθέντας ἐξῆγε
καὶ βασάνων γενομένων ἀνέκρινε, καὶ ζητῶν τὰ πρᾶγμα εὗ-
ρε τὸν μὲν Φρύνιχον προδιδόντα τὴν πόλιν, τοὺς δ' ἀπο-
113 κτείναντας αὐτὸν ἀδίκως εἰρχθέντας· καὶ ψηφίζεται ὁ δῆ-
μος Κριτίου εἰπόντος τὸν μὲν νεκρὸν κρίνειν προδοσίας,
κἂν δόξῃ προδότης ὢν ἐν τῇ χώρᾳ τεθάφθαι, τά τε ὀστᾶ

110, 1. τοῖς πράξασιν Taylorus: ταῖς πράξεσιν AL, τοῖς πράξεσιν BPZ. 4. κατήσχυναν Z. 5. μὲν om pr A. 11. καὶ δειλίαν om ς.

111, 1. δύνασθαι P, δύνασθαι LZ. 112, 2. οἰσαίοις P, ἰσαίοις Z. 4. τοῦ add AB. 7. προδόντα pr A. 113, 3. τεθάφθαι] μὴ τεθάφθαι ς.

αὐτοῦ ἀνορύξαι καὶ ἐξορίσαι ἔξω τῆς Ἀττικῆς, ὅπως ἂν μὴ κέηται ἐν τῇ χώρᾳ μηδὲ τὰ ὀστᾶ τοῦ τὴν χώραν καὶ
114 τὴν πόλιν προδιδόντος. ἐψηφίσαντο δέ [τινες] καὶ ἐὰν ἀπολογῶνταί τινες περὶ τοῦ τετελευτηκότος, ἐὰν ἁλῷ ὁ τεθνηκώς, ἐνόχους εἶναι καὶ τούτους τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίοις· οὕτως οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς τοὺς ἄλλους ἐγκαταλείπουσιν ἡγοῦντο δίκαιον εἶναι, ἀλλ' ὁμοίως ἂν προδοῦναι τὴν πόλιν καὶ τὸν διασώζοντα τὸν προδότην. τοιγαροῦν οὕτω μισοῦντες τοὺς ἀδικοῦντας καὶ τοιαῦτα κατ' αὐτῶν ψηφιζόμενοι ἀσφαλῶς ἐκ τῶν κινδύνων ἀπηλλάττοντο. Λάβε δὲ αὐτοῖς τὸ ψήφισμα, γραμματεῦ, καὶ ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

115 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες τούτου τοῦ ψηφίσματος. ἔπειτα ἐκεῖνοι μὲν τὰ τοῦ προδότου ὀστᾶ ἀνορύξαντες ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐξώρισαν, καὶ τοὺς ἀπολογουμένους ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀρίσταρχον καὶ Ἀλεξικλέα ἀπέκτειναν καὶ οὐδ' ἐν τῇ χώρᾳ ταφῆναι ἐπέτρεψαν· ὑμεῖς δ' αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ προδεδωκὸς τὴν πόλιν ζῶν καὶ ὑποχείριον ἔχοντες τῇ ψήφῳ
116 ἀτιμώρητον ἐάσετε; καὶ τοσοῦτον ἔσεσθέ γε τῶν προγόνων χείρους, ὅσον ἐκεῖνοι μὲν τοὺς λόγῳ μόνον τῷ προδότῃ βοηθήσαντας ταῖς ἐσχάταις τιμωρίαις μετῆλθον, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν τὸν ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ τὸν δῆμον ἐγκαταλιπόντα ὡς οὐδὲν ἀδικοῦντα ἀφήσετε; μὴ δῆτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑμῖν οὕτω πάτριον, ἀναξίως ὑμῶν αὐτῶν ψηφίζεσθε. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἕν τι τοιοῦτον γεγονὸς ἦν ψήφισμα, εἶχεν ἄν τις εἰπεῖν ὡς δι' ὀργὴν μᾶλλον ἢ δι' ἀλήθειαν ἐποιήσαντο· ὅταν δὲ παρὰ πάντων ὁμοίως εἰληφότες ὦσι τὴν αὐτὴν τιμωρίαν, πῶς οὐκ εὔδηλον ὅτι
117 φύσει πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἐπολέμουν; Ἵππαρχον γὰρ τὸν Τιμάρχου οὐχ ὑπομείναντα τῆς προδοσίας ἐν τῷ

v. 2. τὴν om LPZ. 114, 1. τινες seclusi cum Heinrichio. 115, 6. τῇ] τὴν BLPZ. ψῆφον PZ. 116, 1. ἐάσατε L. 2. μόνῳ Z. 6. οὕτω] οὔτε ABLPZ. πάτριον] malim πάτριον ὄν. αὐτῶν om LPZ. ψηφίζεσθαι Z. 8. δι' post ἢ om LPZ. 117, 1. φύσει om iidem. 2. τῆς] τὴν περὶ τῆς A.

δήμῳ κρίσιν, ἀλλ' ἔρημον τὸν ἀγῶνα ἐάσαντα, θανάτῳ
τοῦτον ζημιώσαντες, ἐπειδὴ τῆς ἀδικίας οὐκ ἔλαβον τὸ
σῶμα ὅμηρον, τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐξ ἀκροπόλεως καθε-
λόντες καὶ συγχωνεύσαντες καὶ ποιήσαντες στήλην ἐψη-
φίσαντο εἰς ταύτην ἀναγράφειν τοὺς ἀλιτηρίους καὶ τοὺς
προδότας· καὶ αὐτὸς ὁ Ἵππαρχος ἐν ταύτῃ τῇ στήλῃ
118 ἀναγέγραπται, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ προδόται. Καί μοι λάβε
πρῶτον μὲν τὸ ψήφισμα καθ' ὃ ἡ εἰκὼν ἡ Ἱππάρχου
τοῦ προδότου ἐξ ἀκροπόλεως καθηρέθη, ἔπειτα τῆς
στήλης τὸ ὑπόγραμμα καὶ τοὺς ὕστερον προσαναγρα-
φέντας προδότας εἰς ταύτην τὴν στήλην, καὶ ἀναγίνω-
σκε, γραμματεῦ.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ.

119 Τί δοκοῦσιν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες; ἆρά γε ὁμοίως ὑμῖν περὶ
τῶν ἀδικούντων γινώσκειν, καὶ οὐκ, ἐπειδὴ καὶ τὸ σῶμα
οὐκ ἐδύναντο ὑποχείριον τοῦ προδότου λαβεῖν, τὸ μνη-
μεῖον τοῦ προδότου ἀνελόντες ταῖς ἐνδεχομέναις τιμωρίαις
ἐκόλασαν; οὐχ ὅπως τὸν χαλκοῦν ἀνδριάντα συγχωνεύσει-
αν, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐπιγινομένοις παράδειγμα εἰς τὸν λοι-
πὸν χρόνον ὡς εἶχον πρὸς τοὺς προδότας καταλίποιεν.
120 Λάβε δ' αὐτοῖς καὶ τὸ ἕτερον ψήφισμα περὶ τῶν εἰς
Δεκέλειαν μεταστάντων, ὅτε ὁ δῆμος ὑπὸ Λακεδαιμο-
νίων ἐπολιορκεῖτο, ὅπως εἰδῶσιν ὅτι περὶ τῶν προδοτῶν
οἱ πρόγονοι ὁμοίας καὶ ἀκολούθους ἀλλήλαις τὰς τιμω-
ρίας ἐποιοῦντο, ἀναγίνωσκε, γραμματεῦ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

121 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες καὶ τούτου τοῦ ψηφίσματος, ὅτι 165
τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μεταστάντων εἰς Δεκέλειαν κατέγνω-
σαν, καὶ ἐψηφίσαντο, ἐάν τις αὐτῶν ἐπανιὼν ἁλίσκηται,
ἀπαγαγεῖν Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον πρὸς τοὺς θεσμο-
θέτας, παραλαβόντας δὲ παραδοῦναι τῷ ἐπὶ τοῦ ὀρύ-
γματος. ἔπειτα ἐκεῖνοι μὲν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ μετα-

v. 1. ἰάσαντος ς. 118, 2. ἡ ἱππάρχου Z: τοῦ Ἱππάρχου ς. 4. προαναγραφέντας AB. 120, 2. ὅτι LPZ. 3. ὅτι AB, οἱ LP: εἰ ς. 4. ταῖς τιμωρίαις LPZ.

στάντας οὕτως ἐκόλαζον, ὑμεῖς δὲ τὸν ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐν τῷ πολέμῳ φυγόντα εἰς Ῥόδον καὶ προδόντα τὸν δῆμον οὐκ ἀποκτενεῖτε; πῶς οὖν δόξετε ἀπόγονοι εἶναι ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν;

122 Ἄξιον τοίνυν ἀκοῦσαι καὶ τοῦ περὶ τοῦ ἐν Σαλαμῖνι τελευτήσαντος γενομένου ψηφίσματος, ὃν ἡ βουλή, ὅτι λόγῳ μόνῳ ἐνεχείρει προδιδόναι τὴν πόλιν, περιελομένη τοὺς στεφάνους αὐτοχειρὶ ἀπέκτεινεν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Γενναῖόν γε ὦ ἄνδρες τὸ ψήφισμα καὶ ἄξιον τῶν ὑμετέρων προγόνων, δικαίως· συγγενεῖς γὰρ οὐ μόνον τὰς ψυχὰς ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀδικούντων τιμωρίας ἐκέκτηντο.

23 Τί οὖν, ὦ ἄνδρες; ἆρά γε ὑμῖν δοκεῖ βουλομένοις μιμεῖσθαι τοὺς προγόνους πάτριον εἶναι Λεωκράτην μὴ ἀποκτεῖναι; ὁπότε γὰρ ἐκεῖνοι ἀνάστατον τὴν πόλιν οὖσαν τὸν λόγῳ μόνῳ προδιδόντα οὕτως ἀπέκτειναν, τί ὑμᾶς προσήκει τὸν ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ τὴν οἰκουμένην ἐκλιπόντα ποιῆσαι; ἆρ᾽ οὐχ ὑπερβαλέσθαι ἐκείνους τῆς τιμωρίας; καὶ ὅτ᾽ ἐκεῖνοι τοὺς ἐπιχειρήσαντας τῆς παρὰ τοῦ δήμου σωτηρίας ἀποστερεῖν οὕτως ἐκόλασαν, τί ὑμᾶς προσήκει τὸν αὐτοῦ τοῦ δήμου τὴν σωτηρίαν προδόντα ποιῆσαι; καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς δόξης ἐκεῖνοι τοὺς αἰτίους οὕτως ἐτιμωροῦντο, τί ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος προσήκει ποιεῖν;

124 Ἱκανὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα τὴν τῶν προγόνων γνῶναι διάνοιαν, ὡς εἶχον πρὸς τοὺς παρανομοῦντας εἰς τὴν πόλιν· οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἔτι βούλομαι τῆς στήλης ἀκοῦσαι ὑμᾶς τῆς ἐν τῷ βουλευτηρίῳ περὶ τῶν προδοτῶν καὶ τῶν τὸν δῆμον καταλυόντων· τὸ γὰρ μετὰ πολλῶν παραδει-

v. 1. τὸν om BLPZ. 122, 1. τοῦ ante περὶ add Reiskius. 3. λόγῳ μόνῳ AB: μόνῳ λόγῳ ς. 5. titulum add Marklandus, γε pro librorum δὲ ponendum vidit Reiskius. 123, 1. ὑμῖν δοκεῖ AB: δοκεῖ ὑμῖν ς. 2. Λεωκράτη ς. 5. καὶ οὐ λόγῳ om ς. 6. ταῖς τιμωρίαις Stephanus. 7. καὶ] ἀλλ᾽ Z. κεῖνοι B. ἐπιχειρήσαντας] ἐπιχειρήσαντας ἑαυτοὺς Reiskius. Heinrichius autem αὐτοὺς addit ante ἀποστερεῖν. 9. αὐτοῦ] αὐτὴν AB, αὐτὸν LP. τὴν] μὲν ς. 10. ὄντως ς.

γμάτων διδάσκειν ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν κρίσιν καθίστησι. μετὰ γὰρ τοὺς τριάκοντα οἱ πατέρες ὑμῶν πεπονθότες ὑπὸ τῶν πολιτῶν οἷα οὐδεὶς πώποτε τῶν Ἑλλήνων ἠξίωσε, καὶ μόλις εἰς τὴν ἑαυτῶν κατεληλυθότες, ἁπάσας τὰς ὁδοὺς τῶν ἀδικημάτων ἐνέφραξαν, πεπειραμένοι καὶ εἰδότες τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐφόδους τῶν τὸν δῆμον προδιδόντων·
125 ἐψηφίσαντο γὰρ καὶ ὤμοσαν, ἐάν τις τυραννίδι ἐπιτιθῆται ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ ἢ τὸν δῆμον καταλύῃ, τὸν αἰσθανόμενον καθαρὸν εἶναι ἀποκτείναντα, καὶ κρεῖττον ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς τὴν αἰτίαν ἔχοντας τεθνάναι μᾶλλον ἢ πειραθέντας μετὰ ἀληθείας αὐτοὺς δουλεύειν· ἀρχὴν γὰρ οὕτως ᾤοντο δεῖν ζῆν τοὺς πολίτας, ὥστε μηδ' εἰς ὑποψίαν ἐλθεῖν μηδένα τούτων τῶν ἀδικημάτων. Καί μοι λάβε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

126 Ταῦτα ὦ ἄνδρες ἔγραψαν εἰς τὴν στήλην, καὶ ταύτην ἔστησαν εἰς τὸ βουλευτήριον ὑπόμνημα τοῖς καθ' ἑκάστην ἡμέραν συνιοῦσι καὶ βουλευομένοις ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡς δεῖ πρὸς τοὺς τοιούτους ἔχειν. καὶ διὰ τοῦτο ἄν τις αἴσθηται μόνον μέλλοντας αὐτοὺς τούτων τι ποιεῖν, ἀποκτείνειν συνώμοσαν, εἰκότως· τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἀδικημάτων ὑστέρας δεῖ τετάχθαι τὰς τιμωρίας, προδοσίας δὲ καὶ δήμου καταλύσεως προτέρας. εἰ γὰρ προήσεσθε τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν ᾧ μέλλουσιν ἐκεῖνοι κατὰ τῆς πατρίδος φαῦλόν τι πράττειν, οὐκ ἔστιν ὑμῖν μετὰ ταῦτα δίκην παρ' αὐτῶν ἀδικούντων λαβεῖν· κρείττους γὰρ ἤδη γίνονται τῆς παρὰ τῶν ἀδικουμένων τιμωρίας.

127 Ἐνθυμεῖσθε τοίνυν ὦ ἄνδρες τῆς προνοίας ταύτης καὶ τῶν ἔργων ἀξίως, καὶ μὴ ἐπιλανθάνεσθε ἐν τῇ ψήφῳ οἵων ἀνδρῶν ἔκγονοί ἐστε, ἀλλὰ παρακελεύεσθε ὑμῖν αὐτοῖς

125, 1. libri ἐπιθῆται. 4. αἰτίαν AB: ἐναντίαν ς. 6. οὕτως add AB. 9. titulum posui, cum lacuna esset in A.
126, 3. βουλομένοις LZ. 4. τοὺς om ς. αἴσθηται μόνον] αἴσθησιν ς. 6. γὰρ supra versum habet A. 8. ποιήσεσθε AB L, ποιήσεσθαι Z. 9. ἐκεῖνον Z. 11. παρ' αὐτῶν] παρὰ τῶν Z.

ὅπως ὅμοια ἐκείνοις καὶ ἀκόλουθα ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ ἐψηφισμένοι ἐκ τοῦ δικαστηρίου ἐξίητε. ὑπομνήματα δ' ἔχετε καὶ παραδείγματα τῆς ἐκείνων τιμωρίας τὰ ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀδικούντων ψηφίσμασιν ὡρισμένα· διομωμόκατε δ' ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ Δημοφάντου κτείνειν τὸν τὴν πατρίδα προδιδόντα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ χειρὶ καὶ ψήφῳ. μὴ γὰρ οἴεσθε τῶν μὲν οὐσιῶν ἃς ἂν οἱ πρόγονοι καταλίπωσι κληρονόμοι εἶναι, τῶν δὲ ὅρκων 166
καὶ τῆς πίστεως ἣν δόντες οἱ πατέρες ὑμῶν ὅμηρον τοῖς θεοῖς τῆς κοινῆς εὐδαιμονίας τῆς πόλεως μετεῖχον, ταύτης δὲ μὴ κληρονομεῖν.

128 Οὐ μόνον τοίνυν ἡ πόλις ὑμῶν οὕτως ἔσχε πρὸς τοὺς προδιδόντας, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμόνιοι. καὶ μή μοι ἀχθεσθῆτε, ὦ ἄνδρες, εἰ πολλάκις μέμνημαι τῶν ἀνδρῶν τούτων· καλὸν γάρ ἐστι πόλεως εὐνομουμένης περὶ τῶν δικαίων παραδείγματα λαμβάνειν· ἀσφαλέστερον γὰρ ἕκαστος ὑμῶν τὴν δικαίαν καὶ τὴν εὔορκον ψῆφον θήσεται. Παυσανίαν γὰρ τὸν βασιλέα αὐτῶν προδιδόντα τῷ Πέρσῃ τὴν Ἑλλάδα λαβόντες, ἐπειδὴ ἔφθασε καταφυγὼν εἰς τὸ τῆς Χαλκιοίκου ἱερόν, τὴν θύραν ἀνοικοδομήσαντες καὶ τὴν ὀροφὴν ἀποσκευάσαντες καὶ κύκλῳ περιστρατοπεδεύσαντες οὐ πρότερον ἀπῆλθον πρὶν ἢ τῷ
129 λιμῷ ἀπέκτειναν, καὶ πᾶσιν ἐπίσημον ἐποίησαν τὴν τιμωρίαν, ὅτι οὐδ' αἱ παρὰ τῶν θεῶν ἐπικουρίαι τοῖς προδόταις βοηθοῦσιν, εἰκότως· οὐδὲν γὰρ πρότερον ἀδικοῦσιν ἢ περὶ τοὺς θεοὺς ἀσεβοῦσι, τῶν πατρῴων νομίμων αὐτοὺς ἀποστεροῦντες. μέγιστον δὲ τῶν ἐκεῖ γεγενημένων τεκμήριόν ἐστιν ὃ μέλλω λέγειν· νόμον γὰρ ἔθεντο περὶ ἁπάν-

v. 1. ὅπως] ὡς ς. 9. ἣν] οὓς Z. ὑμῶν Z: ἡμῶν ς. 10. τῆς προ ante πόλεως om ς. 128, 1. εἶχε Z. 2. προδιδόντας ABZ, παραδιδόντας L: προπαραδιδόντας ς. 4. καλῶν P. πόλεως] πόλις Z. 5. γὰρ ἂν ἕκαστος ς. 6. θήσεται] libri θῆται. 129, 1. ἐποίησαν τὴν τιμωρίαν ABLZ: τὴν τιμωρίαν ἐποίησαν ς. 4. αὐτοὺς Heinrichius: libri ἑαυτούς. 6. ἐστὶν add AB.

των τῶν μὴ θελόντων ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύειν διαῤῥήδην λέγοντα ἀποθνήσκειν, εἰς αὐτὸ τοῦτο τὴν τιμωρίαν τάξαντες εἰς ὃ μάλιστα φοβούμενοι τυγχάνουσι, καὶ τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν ὑπεύθυνον κινδύνῳ ἐποίησαν μετ' αἰσχύνης. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι οὐ λόγον ἀναπόδεικτον εἴρηκα ἀλλὰ μετ' ἀληθείας παραδείγματα, φέρε αὐτοῖς τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

30 Ἐνθυμεῖσθε δὴ ὡς καλὸς ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, καὶ συμφορος οὐ μόνον ἐκείνοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. ὁ γὰρ παρὰ τῶν πολιτῶν φόβος ἰσχυρὸς ὢν ἀναγκάσει τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους κινδύνους ὑπομένειν· τίς γὰρ ὁρῶν θανάτῳ ζημιούμενον τὸν προδότην ἐν τοῖς κινδύνοις ἐκλείψει τὴν πατρίδα; ἢ τίς παρὰ τὸ συμφέρον τῆς πόλεως φιλοψυχήσει εἰδὼς ὑποκειμένην αὐτῷ τιμωρίαν; οὐδεμίαν γὰρ ἄλλην δεῖ ζημίαν εἶναι τῆς δειλίας ἢ θάνατον· εἰδότες γὰρ ὅτι δυοῖν κινδύνοιν ὑποκειμένοιν ἀναγκαῖον ἔσται θατέρου μετασχεῖν, πολὺ μᾶλλον αἱρήσονται τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους ἢ τὸν πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς πολίτας.

31 Τοσούτῳ δ' ἂν δικαιότερον οὗτος ἀποθάνοι τῶν ἐκ τῶν στρατοπέδων φευγόντων, ὅσον οἱ μὲν εἰς τὴν πόλιν ἥκουσιν ὡς ὑπὲρ ταύτης μαχούμενοι ἢ κοινῇ μετὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν συνατυχοῦντες, οὑτοσὶ δ' ἐκ τῆς πατρίδος ἔφυγεν ἰδίᾳ τὴν σωτηρίαν ποριζόμενος, οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἑστίας ἀμύνεσθαι τολμήσας, ἀλλὰ μόνος οὗτος τῶν πάντων ἀνθρώπων καὶ τὰ τῆς φύσεως οἰκεῖα καὶ ἀναγκαῖα προδέδωκεν, ἃ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις μέγιστα

v. 3. τάξαντες] κατάξαντες ς. εἰς] inutilis visa est praepositio: tu confer Aeschin. 1, 154. ἐκ τούτων ἐξ ὧν — et 2, 71. ἐφ' οἷς — ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐφ' οἷσπερ. 5. μετ' αἰσχύνης om ς. 8. ΝΟΜΟΣ] ὁ νόμος P. 130, 1. δὴ AB : δὲ ς. 7. αὐτῷ τὴν τιμωρίαν Z. 8. δεῖ add A. δειλίας] δουλείας Z. 131, 1. τοσοῦτο LZ, τοσοῦτον P. οὗτος] ἐκεῖνος Z. 3. ὡς om Z. 7. τὰ] κατὰ LPZ.

132 καὶ σπουδαιότατα διείληπται. τὰ γοῦν ζῶα τὰ πετεινὰ
μάλιστα πέφυκε πρὸς τάχος, ἃ ἔστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς
αὑτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν· ὅθεν καὶ τῶν
ποιητῶν τινὲς εἰρήκασιν

> οὐδ᾽ ἀγρία γὰρ ὄρνις, ἣν πλάσῃ δόμον,
> ἄλλῃ νεοσσοὺς ἠξίωσεν ἐντεκεῖν.

ἀλλὰ Λεωκράτης τοσοῦτον ὑπερβέβληκε δειλίᾳ, ὥστε τὴν
133 πατρίδα τοῖς πολεμίοις ἐγκατέλιπε. τοιγαροῦν οὐδεμία
πόλις αὐτὸν εἴασε παρ᾽ αὑτῇ μετοικεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον
τῶν ἀνδροφόνων ἤλαυνεν, εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ φόνου φεύ-
γοντες εἰς ἑτέραν πόλιν μεταστάντες οὐκ ἔχουσιν ἐχθροὺς
τοὺς ὑποδεξαμένους, τοῦτον δὲ τίς ἂν ὑποδέξαιτο πό-
λις; ὃς γὰρ ὑπὲρ τῆς αὑτοῦ πατρίδος οὐκ ἐβοήθησε,
ταχύ γε ἂν ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας κίνδυνόν τινα ὑπομείνειε.
κακοὶ γὰρ καὶ πολῖται καὶ ξένοι καὶ ἰδίᾳ φίλοι οἱ τοιοῦ-
τοι τῶν ἀνθρώπων εἰσίν, οἳ τῶν μὲν ἀγαθῶν τῶν τῆς
πόλεως μεθέξουσιν, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις οὐδὲ βοηθείας
134 ἀξιώσουσι. καίτοι τὸν ὑπὸ τῶν μηδὲν ἀδικουμένων μι- 167
σούμενον καὶ ἐξελαυνόμενον τί δεῖ παθεῖν ὑφ᾽ ὑμῶν τῶν
τὰ δεινότατα πεπονθότων; ἆρ᾽ οὐ τῆς ἐσχάτης τιμωρίας
τυγχάνειν; καὶ μὴν ὦ ἄνδρες τῶν πώποτε προδοτῶν δι-
καιότατ᾽ ἂν Λεωκράτης, εἴ τις μείζων εἴη τιμωρία θανά-
του, ταύτην ὑπόσχοι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι προδόται μέλ-
λοντες ἀδικεῖν, ὅταν μὴ ληφθῶσι, τιμωρίαν ὑπέχουσιν·
οὗτος δὲ μόνος διαπεπραγμένος ὅπερ ἐπεχείρησε, τὴν
πόλιν ἐγκαταλιπὼν κρίνεται.

135 Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν συνηγορεῖν αὐτῷ μελλόντων, διὰ
τί ποτε τοῦτον ἀξιώσουσιν ἀποφυγεῖν. πότερον διὰ τὴν
πρὸς αὐτοὺς φιλίαν; ἀλλ᾽ ἔμοιγε δοκοῦσι δικαίως οὐκ

132, 1. τὰ post ζῶα om ABLPZ. 2. πρὸς τὸ τάχος A. ἃ ante μάλιστα ponebat Reiskius. 4. ποιητῶν ABZ: ποιητικῶν ς. 6. ἠξίωσεν ἐντεκεῖν Scaliger: libri ἐντεκεῖν ἠξίωσεν. 133, 3. τὸν ἀνδροφόνον ALP. 5. ὑποδεξομένους ς. τουτον] τὸν P. 6. ἑαυτοῦ P. 134, 3. δεινότατα AB: δεινὰ ς. 9. ἐγκαταλιπὼν A: καταλιπὼν ς. 135, 2. τούτων P.

ἂν χάριτος τυχεῖν ἀλλ' ἀποθανεῖν, ὅτι χρῆσθαι τούτῳ
τολμῶσι. πρὶν μὲν γὰρ τοῦτο πρᾶξαι Λεωκράτην ἄδηλον
ἦν ὁποῖοί τινες ὄντες ἐτύγχανον, νῦν δὲ πᾶσι φανερὸν
ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἤθεσι χρώμενοι τὴν πρὸς τοῦτον φιλίαν
διαφυλάττουσιν, ὥστε πολὺ πρότερον ὑπὲρ αὑτῶν αὐ-
τοῖς ἐστὶν ἀπολογητέον ἢ τοῦτον παρ' ὑμῶν ἐξαιτητέον.

136 Ἡγοῦμαι δ' ἔγωγε καὶ τὸν πατέρα αὐτῷ τὸν τετε-
λευτηκότα, εἴ τις ἄρα ἔστιν αἴσθησις τοῖς ἐκεῖ περὶ τῶν
ἐνθάδε γινομένων, ἁπάντων ἂν χαλεπώτατον γενέσθαι δι-
καστήν, οὗ τὴν χαλκῆν εἰκόνα ἔκδοτον κατέλιπε τοῖς πο-
λεμίοις ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος ἱεροσυλῆσαι καὶ
αἰκίσασθαι, καὶ ἣν ἐκεῖνος ἔστησε μνημεῖον τῆς αὑτοῦ
μετριότητος, ταύτην αὐτὸς ἐπονείδιστον ἐποίησε· τοιού-
137 του γὰρ υἱοῦ πατὴρ προσαγορεύεται. διὸ καὶ πολλοί μοι
προσεληλύθασιν, ὦ ἄνδρες, ἐρωτῶντες διὰ τί οὐκ ἐνέ-
γραψα τοῦτο εἰς τὴν εἰσαγγελίαν, προδεδωκέναι τὴν εἰ-
κόνα τὴν τοῦ πατρός, τὴν ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ σωτῆρος
ἀνακειμένην. ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες οὐκ ἠγνόουν τοῦτο τὸ
ἀδίκημα ἄξιον τῆς μεγίστης τιμωρίας, ἀλλ' οὐχ ἡγούμην
δεῖν περὶ προδοσίας τοῦτον κρίνων ὄνομα Διὸς σωτῆρος
ἐπιγράψαι πρὸς τὴν εἰσαγγελίαν.

138 Ἐκπέπληγμαι δὲ μάλιστα ἐπὶ τοῖς μήτε γένει μήτε
φιλίᾳ μηδὲν προσήκουσι, μισθοῦ δὲ συναπολογουμένοις
ἀεὶ τοῖς κρινομένοις, εἰ λελήθασιν ὑμᾶς τῆς ἐσχάτης
ὀργῆς δικαίως ἂν τυγχάνοντες. τὸ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἀδικη-
μάτων ἀπολογεῖσθαι τεκμήριόν ἐστιν ὅτι καὶ τῶν πεπρα-
γμένων οἱ τοιοῦτοι ἂν μετάσχοιεν. οὐ γὰρ δεῖ καθ' ὑμῶν
γεγενῆσθαι δεινόν, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καὶ
τῆς δημοκρατίας.

v. 4. τούτων A. 136, 2. ἄρα om ς. περὶ om Z. 5. ἐν τῷ] αὐτῷ Z. τοῦ post Διὸς ABLPZ. 137, 1. υἱοῦ] υἱὸς Z. 4. τὴν ante τοῦ om ς. 5. ἠγνόουν] ἐνόουν Z. 6. ἄξιον] immo ἄξιον ὄν. 138, 2. συναπολογουμένου Z. 6. κατάσχοιεν LPZ. δεῖ] libri cum ς δή. 7. δεινόν] δεῖ ς:

139 Καίτοι τινὲς αὐτῶν οὐκέτι τοῖς λόγοις ὑμᾶς παρα-
κρούσασθαι ζητοῦσιν, ἀλλ᾿ ἤδη ταῖς αὑτῶν λειτουργίαις
ἐξαιτεῖσθαι τοὺς κρινομένους ἀξιώσουσιν· ἐφ᾿ οἷς ἔγωγε
καὶ μάλιστ᾿ ἀγανακτῶ. εἰς γὰρ τὸν ἴδιον οἶκον αὐτὰς
περιποιησάμενοι κοινὰς χάριτας ὑμᾶς ἀπαιτοῦσιν. οὐ γὰρ
εἴ τις ἱπποτετρόφηκεν ἢ κεχορήγηκε λαμπρῶς ἢ τῶν ἄλ-
λων τῶν τοιούτων τι δεδαπάνηκεν, ἄξιός ἐστι παρ᾿ ὑμῶν
τοιαύτης χάριτος (ἐπὶ τούτοις γὰρ αὐτὸς μόνος στεφανοῦ-
ται, τοὺς ἄλλους οὐδὲν ὠφελῶν), ἀλλ᾿ εἴ τις τετριηράρ-
χηκε λαμπρῶς ἢ τείχη τῇ πατρίδι περιέβαλεν ἢ πρὸς τὴν
140 κοινὴν σωτηρίαν ἐκ τῶν ἰδίων συνευπόρησε· ταῦτα γάρ
ἐστι κοινῶς ὑπὲρ ἡμῶν ἁπάντων, καὶ ἐν μὲν τούτοις ἔστιν
ἰδεῖν τὴν ἀρετὴν τῶν ἐπιδεδωκότων, ἐν ἐκείνοις δὲ τὴν
εὐπορίαν μόνον τῶν δεδαπανηκότων. ἡγοῦμαι δ᾿ ἔγωγε
οὐδένα ἂν οὕτω μεγάλα τὴν πόλιν εὐηργετηκέναι, ὥστ᾿
ἐξαίρετον ἀξιοῦν λαμβάνειν χάριν τὴν κατὰ τῶν προδιδόν-
των τιμωρίαν, οὐδ᾿ οὕτως ἀνόητον ὥστε φιλοτιμεῖσθαι μὲν
πρὸς τὴν πόλιν, τούτῳ δὲ βοηθεῖν ὃς αὐτοῦ πρῶτον τὰς
φιλοτιμίας ἠφάνισεν· εἰ μὴ νὴ Δία μὴ ταὐτὰ τῇ πατρίδι
καὶ τούτοις ἐστὶ συμφέροντα.

141 Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, εἰ καὶ περὶ οὐδενὸς ἄλλου
νόμιμόν ἐστι παῖδας καὶ γυναῖκας παρακαθισαμένους
ἑαυτοῖς τοὺς δικαστὰς δικάζειν, ἀλλ᾿ οὖν γε περὶ προδο-
σίας κρίνοντας οὕτως ὅσιον εἶναι τοῦτο πράττειν, ὅπως
ὁπόσοι τοῦ κινδύνου μετεῖχον, ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντες καὶ
ὁρώμενοι καὶ ἀναμιμνήσκοντες ὅτι τοῦ κοινοῦ παρὰ πᾶσιν
ἐλέου οὐκ ἠξιώθησαν, πικροτέρας τὰς γνώσεις κατὰ τοῦ 168
ἀδικοῦντος παρασκευάζωσιν. ἐπειδὴ δ᾿ οὐ νόμιμον οὐδ᾿ εἰ-
θισμένον ἐστίν, ἀλλ᾿ ἀναγκαῖον ὑμᾶς ὑπὲρ ἐκείνων δικάζειν,
τιμωρησάμενοι οὖν Λεωκράτη καὶ ἀποκτείναντες αὐτόν,

139, 1. οὐκέτι — παρακρούσασθαι Reiskius: libri οὐκ ἐπὶ — προσ-
κρούσασθαι. 140, 5. οὐδὲν Z. 8. πρώτου Z. 141, 4. εἶναι —
ὅπως] οἶμαι — ἵν᾿ ς. 7. οὐκ add AB. κατὰ AB, παρὰ LPZ:
περὶ ς. 10. λεωκράτην PZ.

ἀπαγγείλατε τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν παισὶ καὶ γυναιξὶν ὅτι
ὑποχείριον λαβόντες τὸν προδότην αὐτῶν ἐτιμωρήσασθε.
142 καὶ γὰρ δεινὸν καὶ σχετλιον, ὅταν νομίζῃ δεῖν Λεωκρά-
της ἴσον ἔχειν ὁ φυγὼν ἐν τῇ τῶν μεινάντων πόλει καὶ
ὁ μὴ κινδυνεύσας ἐν τῇ τῶν παραταξαμένων καὶ ὁ μὴ
διαφυλάξας ἐν τῇ τῶν σωσάντων, ἀλλ' ἥκῃ ἱερῶν ὁσίων
ἀγορᾶς νόμων πολιτείας μεθέξων, ὑπὲρ ὧν τοῦ μὴ κα-
ταλυθῆναι χίλιοι τῶν ὑμετέρων πολιτῶν ἐν Χαιρωνείᾳ
ἐτελεύτησαν καὶ δημοσίᾳ αὐτοὺς ἡ πόλις ἔθαψεν. ὧν
οὗτος οὐδὲ τὰ ἐλεγεῖα τὰ ἐπιγεγραμμένα τοῖς μνημείοις
ἐπανιὼν εἰς τὴν πόλιν ᾐδέσθη, ἀλλ' οὕτως ἀναιδῶς ἐν
τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν πενθησάντων τὰς ἐκείνων συμφο-
143 ρὰς ἡγεῖται δεῖν ἀναστρέφεσθαι. καὶ αὐτίκα μάλ' ὑμᾶς
ἀξιώσει ἀκούειν αὐτοῦ ἀπολογουμένου κατὰ τοὺς νόμους·
ὑμεῖς δ' ἐρωτᾶτε αὐτὸν ποίους; οὓς ἐγκαταλιπὼν ᾤχετο.
καὶ ἐάσετε αὐτὸν οἰκεῖν ἐν τοῖς τείχεσι τῆς πατρίδος·
ποίοις; ἃ μόνος τῶν πολιτῶν οὐ συνδιεφύλαξε. καὶ ἐπι-
καλέσεται τοὺς θεοὺς σώσοντας αὐτὸν ἐκ τῶν κινδύνων·
τίνας; οὐχ ὧν τοὺς νεὼς καὶ τὰ ἕδη καὶ τὰ τεμένη
προὔδωκεν; καὶ δεήσεται καὶ ἱκετεύσει ἐλεῆσαι αὐτὸν τί-
νων; οὐχ οἷς τὸν αὐτὸν ἔρανον εἰς τὴν σωτηρίαν εἰσ-
ενεγκεῖν οὐκ ἐτόλμησεν; Ῥοδίους ἱκετευέτω· τὴν γὰρ
ἀσφάλειαν ἐν τῇ ἐκείνων πόλει μᾶλλον ἢ ἐν τῇ ἑαυτοῦ
144 πατρίδι ἐνόμισεν εἶναι. Ποία δὲ ἡλικία δικαίως ἂν τοῦ-
τον ἐλεήσειε; πότερον ἡ τῶν πρεσβυτέρων; ἀλλ' οὐδὲ
γηροτροφηθῆναι οὐδ' ἐν ἐλευθέρῳ ἐδάφει τῆς πατρίδος
αὐτοῖς ταφῆναι τὸ καθ' αὐτὸν μέρος παρέδωκεν. ἀλλ' ἡ
τῶν νεωτέρων; καὶ τίς ἀναμνησθεὶς τῶν ἡλικιωτῶν τῶν

v. 1. αὐτὸν Z. 142, 2. μεινάντων Taylorus: libri σωσάντων. 4. ἥκει ABLPZ. ὁσίων Reiskius: libri οὐσιῶν. 5. νόμων ἀγορᾶς Z. 6. ὑμετέρων AB: ἡμετέρων ς. 7. ἔθαψαν ABLZ. 8. τοῖς AB: ἐν τοῖς ς. 143, 4. ἐάσετε] ἐᾶσαι Reiskius. 5. ποίοις ἃ μόνος Reiskius: libri ποιησάμενοι. οὐ] libri οἷς οὐ, Reiskius αὐτοῖς οὐ. ἐπικαλέσετε Z. 9. τὸν αὐτὸν ἔρανον Scaliger: libri τῶν αὐτῶν ἐράνων. 10. τὴν γὰρ A, ceteri τὴν: ἐπεὶ καὶ τὴν ς. ἑαυτοῦ AZ: αὐτοῦ ς. 144, 5. ἀναμνησθεὶς] malim ἂν μνησθεὶς.

ἐν Χαιρωνείᾳ ἑαυτοῖς συμπαραταξαμένων καὶ τῶν κινδύνων τῶν αὐτῶν μετασχόντων σώσειε τὸν τὰς ἐκείνων θήκας προδεδωκότα, καὶ τῇ αὐτῇ ψήφῳ τῶν μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τελευτησάντων παράνοιαν καταγνοίη, τὸν δὲ καταλιπόντα τὴν πατρίδα ὡς εὖ φρονοῦντα ἀθῷον ἀφήσει.
145 ἐξουσίαν ἄρα δώσετε τῷ βουλομένῳ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ τὸν δῆμον καὶ ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν. οὐ γὰρ μόνον νῦν οἱ φεύγοντες κατέρχονται, ὅταν ὁ ἐγκαταλιπὼν τὴν πόλιν καὶ φυγὴν αὐτὸς ἑαυτοῦ καταγνοὺς καὶ οἰκήσας ἐν Μεγάροις ἐπὶ προστάτου πλείω πέντ' ἢ ἓξ ἔτη ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐν τῇ πόλει ἀναστρέφηται, ἀλλὰ καὶ ὁ μηλόβοτον τὴν Ἀττικὴν εἶναι φανερᾷ τῇ ψήφῳ καταψηφισάμενος, οὗτος ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ σύνοικος ὑμῶν γενήσεται.

146 Βούλομαι δ' ἔτι βραχέα πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν καταβῆναι, καὶ τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου παρασχόμενος ὃ περὶ εὐσεβείας ἐποιήσατο· χρήσιμον γὰρ ὑμῖν ἐστὶ τοῖς μέλλουσι τὴν ψῆφον φέρειν. Καί μοι λέγε τὸ αὐτὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐγὼ μὲν τοίνυν μηνύω τὸν ἀφανίζοντα ταῦτα πάντα πρὸς ὑμᾶς τοὺς κυρίους ὄντας κολάσαι, ὑμέτερον δέ ἐστι καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῶν θεῶν τιμωρήσασθαι Λεωκράτην. τὰ γὰρ ἀδικήματα, ἕως μὲν ἂν ᾖ ἄκριτα, παρὰ τοῖς πράξασίν ἐστιν, ἐπειδὰν δὲ κρίσις γένηται, παρὰ τοῖς μὴ δικαίως ἐπεξελθοῦσιν. εὖ δὲ ἴστε ὦ ἄνδρες ὅτι νῦν κρύβδην ψηφιζόμενος ἕκαστος ὑμῶν φανερὰν ποιήσει τὴν αὑ-
147 τοῦ διάνοιαν τοῖς θεοῖς. ἡγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες, ὑπὲρ ἁπάντων τῶν μεγίστων καὶ δεινοτάτων ἀδικημάτων μίαν

v. 1. συμπαταξαμένων Z. 4. παράνοιαν Reiskius: libri παρανοίας. δὲ καταλιπόντα] immo δ' ἐγκαταλιπόντα. 145, 1. δώσητε LP. τῷ om ABLP. 2. καὶ ante ὑμᾶς supra versum habet A. 4. φυγὴν] φυγὼν LPZ. 5. ἐπὶ προστάτου] ἐπεὶ πρὸς τὰ τοῦ LZ. ἔτη] τῇ ABLPZ. 8. ὑμῶν ABZ. γενήσεται Melanchthon: libri γένηται. 146, 3. ἐστὶ om ς. 4. τὸ αὐτὸ] fallor aut latet in pronomine nomen eius qui hoc psephisma tulit.
6. μὲν add Reiskius. τοίνυν μηνύω pr A: τοίνυν ὑμῖν μηνύω ς.

ὑμᾶς ψῆφον ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ φέρειν, οἷς ἅπασιν ἔνοχον ὄντα Λεωκράτην ἔστιν ἰδεῖν, προδοσίας μὲν ὅτι τὴν πόλιν ἐγκαταλιπὼν τοῖς πολεμίοις ὑποχείριον ἐποίησε, δήμου δὲ καταλύσεως ὅτι οὐχ ὑπέμεινε τὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κίνδυνον, ἀσεβείας δ' ὅτι τοῦ τὰ τεμένη τέμνεσθαι καὶ τοὺς νεὼς κατασκάπτεσθαι τὸ καθ' ἑαυτὸν 169
γέγονεν αἴτιος, τοκέων δὲ κακώσεως [ὅτι] τὰ μνημεῖα αὐτῶν ἀφανίζων καὶ τῶν νομίμων ἀποστερῶν, λειποταξίου δὲ καὶ ἀστρατείας οὐ παρασχὼν τὸ σῶμα τάξαι τοῖς
148 στρατηγοῖς. ἔπειτα τούτου τις ἀποψηφιεῖται καὶ συγγνώμην ἕξει τῶν κατὰ προαίρεσιν ἀδικημάτων; καὶ τοσοῦτον ἔσται ἀνόητος ὥστε τοῦτον σώζων τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν προέσθαι τοῖς ἐγκαταλιπεῖν βουλομένοις, καὶ τοῦτον ἐλεήσας αὐτὸς ἀνελέητος ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀπολέσθαι προαιρήσεται, καὶ τῷ προδότῃ τῆς πατρίδος χάριν θέμενος ὑπεύθυνος εἶναι τῇ παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίᾳ;

149 Ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τῇ πατρίδι βοηθῶν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς νόμοις ἀποδέδωκα τὸν ἀγῶνα ὀρθῶς καὶ δικαίως, οὔτε τὸν ἄλλον τούτου βίον διαβαλὼν οὔτ' ἔξω τοῦ πράγματος οὐδὲν κατηγορήσας· ὑμῶν δ' ἕκαστον χρὴ νομίζειν τὸν Λεωκράτους ἀποψηφιζόμενον θάνατον τῆς πατρίδος καὶ ἀνδραποδισμὸν καταψηφίζεσθαι, καὶ δυοῖν καδίσκοιν κειμένοιν, τοῦ μὲν προδοσίας τοῦ δὲ σωτηρίας εἵνεκα, τὰς ψήφους φέρεσθαι τὰς μὲν ὑπὲρ ἀναστάσεως τῆς πατρίδος, τὰς δὲ ὑπὲρ ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐν
150 τῇ πόλει εὐδαιμονίας. ἐὰν μὲν Λεωκράτη ἀπολύσητε, προδιδόναι τὴν πόλιν καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς ναῦς ψηφιεῖ-

v. 9. οὐ om ς. 148, 1. τούτου] τούτοις ς. 2. αἵρεσιν Z. 3. ἔσται Taylorus: libri ἔστιν. σώζοντα ABLPZ. 5. ἀνελέητος] nonne ἀνηλέητος? ἀπολεῖσθαι BLPZ. quod additur verbum προαιρήσεται, concinnitati obest, sententiae non prodest.
149, 3. τούτου add A. 6. ἀνδραποδισμὸν] ἀνδραπόδων ABLPZ, ἀνδρῶν καὶ παίδων ς. καταψηφίζεσθαι ALPZ: καταψηφίσεσθαι ς. 7. libri καδδίσκοιν. τοῦ — τοῦ Taylorus: libri τὸν — τόν. 8. ἕνεκα ς. 9. τῆς ἐν] nonne τῶν ἐν? 150, 1. μὲν add AB. λεωκράτην ς.

σθε· ἐὰν δὲ τοῦτον ἀποκτείνητε, διαφυλάττειν καὶ σώζειν τὴν πατρίδα καὶ τὰς προσόδους καὶ τὴν εὐδαιμονίαν παρακελεύσεσθε. νομίζοντες οὖν ὦ Ἀθηναῖοι ἱκετεύειν ὑμῶν τὴν χώραν καὶ τὰ δένδρα, δεῖσθαι τοὺς λιμένας τὰ νεώρια καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἀξιοῦν δὲ καὶ τοὺς νεὼς καὶ τὰ ἱερὰ βοηθεῖν αὐτοῖς, παράδειγμα ποιήσατε Λεωκράτη, ἀναμνησθέντες τῶν κατηγορουμένων, καὶ ὅτι οὐ πλέον ἰσχύει παρ᾽ ὑμῖν ἔλεος οὐδὲ δάκρυα τῆς ὑπὲρ τῶν νόμων καὶ τοῦ δήμου σωτηρίας.

v. 3. παρακελεύεσθε BLPZ. 7. ἀναμνησθέντας Z.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

ΑΙΣΧΙΝΟΥ*) ΡΗΤΟΡΟΣ ΒΙΟΣ.

Αἰσχίνης υἱὸς μὲν ἦν Ἀτρομήτου τοῦ γραμματιστοῦ καὶ Γλαυκοθέας τῆς τοὺς θιάσους τελούσης. φασὶ δὲ αὐτὸν παῖδα μὲν ὄντα ἐν τῷ διδασκαλείῳ τοῦ πατρὸς ὑπουργεῖν καὶ τῇ μητρὶ τὰς βίβλους ἀναγινώσκειν, ταύτην δὲ σκοτεινῶν ἐκ τόπων ὁρμωμένην καὶ φοβοῦσαν παῖδας καὶ γυναῖκας Ἔμπουσαν ὀνομασθῆναι, ἐπεὶ νυκτερινὸν φάντασμα ἡ Ἔμπουσα· γενόμενον δὲ μειράκιον ὑποκριθῆναι τραγῳδίαν ὥστε τριταγωνιστεῖν, ὄντα δὲ λαμπρόφωνον γραμματεῦσαι Ἀριστοφῶντι καὶ μετὰ τοῦτον Εὐβούλῳ, καὶ ἀναγινώσκοντα ψηφισμάτων ὁμοῦ καὶ νόμων ἔμπειρον γενόμενον ἐπιθέσθαι τῷ βήματι, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν διενεγ-

*) Aeschinis codicibus usus sum tredecim, Romanis tribus, *a* Angelico (C. 3. 11), *b* Barberino (263), *c* Urbinate (116): Venetis duobus, *d* et *e* (Marcianis 50. et append. class. 8. cod. 4): Parisiensibus octo, *f* sive V (Coisliniano 249) et *ghiklmn* (Regiis 2930, 2947, 2996, 2998, 3002, 3003, 3004). horum *a* bombycinus est vel chartaceus, forma maxima. insunt praeter Aeschinem Aristidis orationes 36: nam quem index promittit, Demades deest. scholia post initium Timarcheae deficiunt. *b* forma est quadrata, foliis 304, quorum 65 membranacea sunt, reliqua chartacea. scripserunt eum manus quattuor: prima (a fol. 1. ad fol. 28) Aristotelis mechanica dedit; altera *Πλήθωνος νόμων συγγραφῆς βιβλίον α* et *μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου μάγων;* tertia eademque recentissima, a fol. 69 incipiens, Aeschinem; quarta inde a fol. 197 *Πολυβίου τοῦ ς λόγου περὶ διαφόρων πολιτειῶν.* hunc cum in Timarchea vidissem ab Angelico non multum discrepare, deinde omisi. *c* membranaceus, forma maxima, foliis 93. hunc quoque notae peioris librum nonnisi ad unam adversus Ctesiphontem orationem adque epistolas adhibui. scholia desunt. *d* chartaceus, forma maxima, orationes et epistolas habet, scholiis et ipse destitutus. *e* membranaceus, forma quadrata, foliis 209: insunt Demosthenis adversus Philippum et pro Ctesiphonte, Aeschinis de falsa legatione et adversus Ctesiphontem orationes.

De Parisiensibus vide catalogos bibliothecarum Coislinianae et Regiae.

1. *γραμματιστοῦ* codex Helmstadiensis, *γραμματέως d: γραμματικοῦ* ς. 4. *σκοτεινῶν ἐκ — καὶ γυναῖκας* Helmst.: *ἐκ σκοτεινῶν τόπων τοῖς παισὶ καὶ ταῖς γυναιξὶν ὁρμωμένην* ς. 7. *μετ' αὐτὸν d.* 8. *διαγινώσκοντα b.*

κεῖν ὄντα εὐφυᾶ. μετὰ δὲ τὴν Φιλίππου τελευτὴν δόξαντα πολεμεῖν τῷ δήμῳ καὶ διαπέμπεσθαι τῷ Ἀντιπάτρῳ κατὰ τῆς πόλεως διά τοῦτό τε εἰληφέναι ἐν Θήβαις κτήματα, εὐθύνοντα Κτησιφῶντα, ὅτε ἔγραψε Δημοσθένην ἐν τῷ θεάτρῳ ἀναγορεῦσαι στεφάνῳ, μὴ μεταλαβεῖν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων. ἀτιμωθέντα δὲ ἀπᾶραι εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον οἰηθέντα κατάξειν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας Ἀλέξανδρον· πυθόμενον δὲ τετελευτηκέναι τὸν βασιλέα καὶ ταραχὴν εἶναι τῶν διαδεχομένων, καταφυγεῖν εἰς Ῥόδον*). ἔνθα δεομένων αὐτοῦ Ῥοδίων τὴν τέχνην διδάξαι τὴν ῥητορικήν, ἀρνήσασθαι εἰπόντα μηδ᾽ αὐτὸν εἰδέναι. δίκας γοῦν κελευόντων εἰπεῖν οὐδὲ τοῦτο θελῆσαι, συμβαλόντα ὅτι ἐν τῇ πατρίδι ἡττηθεὶς κομιδῇ γ᾽ ἂν ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας διαφθαρῆναι. τέλος οὖν ἐπὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἐλθεῖν τέχνην, καὶ διδάσκειν τοὺς παῖδας γράμματα. Δημοχάρης δὲ ὁ ἀδελφιδοῦς Δημοσθένους, εἰ ἄρα πιστευτέον αὐτῷ λέγοντι περὶ Αἰσχίνου, φησὶν Ἰσχάνδρου τοῦ τραγῳδοποιοῦ τριταγωνιστὴν γενέσθαι τὸν Αἰσχίνην, καὶ ὑποκρινόμενον Οἰνόμαον διώκοντα Πέλοπα αἰσχρῶς πεσεῖν, καὶ ἀναστῆναι ὑπὸ Σαννίωνος τοῦ χοροδιδασκάλου (ἐνθένδ᾽ οὖν ὁ Δημοσθένης Οἰνόμαον αὐτὸν ὀνομάζει, πρὸς εἰδότας τὸ πρᾶγμα ἐπισκώπτων), καὶ μετὰ Σωκράτους καὶ Σιμύλου τῶν κακῶν ὑποκριτῶν ἀλᾶσθαι κατ᾽ ἀγρούς· εἴη ἂν οὖν ἐνθένδε ἀρουραῖος λεγόμενος. ἦν δὲ τὸν δῆμον Αἰσχίνης Κοθωκίδης.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΠΕΡΙ ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ.

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ τὸ μὲν γένος ἦν Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Κοθωκίδης, υἱὸς δὲ Ἀτρομήτου, ὅν φασι πρότερον Τρόμητα καλούμενον ὕστερον συλλαβῆς προσθέσει ἀντὶ Τρόμητος Ἀτρόμητον προσαγορευθῆναι, γεγονέναι δὲ τὸ κατ᾽ ἀρχὰς δοῦλον καὶ παῖδας ἔχοντα διδάσκειν γράμματα πρὸς τῷ Θησείῳ καὶ τῷ τοῦ Ἰατροῦ ἡρῴῳ; εἶτα ὕστερον εἰς τὴν

1. εὐφυᾶ abdm: εὐφυῆ ς. 2. τε] γε ab. 6. ἀθήνας ἀλέξανδρον abd: Ἀθήνας τὸν Ἀλέξανδρον ς. *) εἰς Ῥόδον ἔπλευσε καὶ Ῥοδιακὸν διδασκαλεῖον συνέστησε, παιδεύων τε οὕτω τοὺς νέους καὶ τοῖς τελειοτέροις ἀνδράσιν ἀναγινώσκων τὸν λόγον τὸν κατὰ Κτησιφῶντος, ὃν εἶπε κατὰ τοῦ Δημοσθένους. καὶ θαυμαζόμενος σφόδρα παρ᾽ αὐτῶν ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐρωτώμενος „πῶς οὖν ἐπὶ τοιούτῳ λόγῳ ἡττήσαι;" ἀπεκρίνατο „θαυμάζετε πῶς ἥττημαι, καθὸ οὐκ ἠκούσατε ὑμεῖς τοῦ θηρίου ἐκείνου·" θηρίον γὰρ αὐτὸν ἐκάλει διὰ τὸ δεινὸν τῶν τρόπων καὶ ἀνελεήμον. λέγεται δὲ ὅτι καὶ τὰς λεγομένας μελέτας καὶ τὰ πλάσματα τῶν ζητημάτων αὐτὸς πρῶτος ἐκεῖ εὗρεν ἐν τῷ σχολάζειν.
8. αὐτοῦ Ῥοδίων τὴν τέχνην] ῥοδίων τὴν τέχνην αὐτοῖς abdm.
10. ἐθελῆσαι abm. 13. δημοσθένους δὲ ὁ ἀδελφιδοῦς m.
19. κατ᾽ ἀγρούς] καταγνούς d. 20. τῶν δήμων ab. ὁ αἰσχίνης b. 21. ΠΕΡΙ ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ Helmst.: εἰς Αἰσχίνην ἐξήγησις ς. 22. τῶν δήμων ab. καθωνίδης d.

πολιτείαν ἐγγραφῆναι διὰ κακουργίας. μητρὸς δὲ ἦν Αἰσχίνης Γλαυκοθέας, ἤ ὥς ἔνιοι, Γλαυκίδος, ἥν φασι τὴν πρώτην ἡλικίαν ἡταιρηκέναι καθεζομένην ἐν οἰκήματι πρὸς τῷ τοῦ Καλαμίτου ἥρῳῳ, ἔπειτα ὕστερον ἀναστᾶσαν ἀπὸ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐπὶ τὸ τελεῖν καὶ καθαίρειν τοὺς βουλομένους ἀποκλῖναι. γεγονὼς δ᾽ ἐκ τούτων ὁ Αἰσχίνης, καὶ ἀδελφῶν αὐτῷ δύο γενομένων, Ἀφοβήτου καὶ Φιλοχάρους τοῦ τὰς ἀλαβαστοθήκας καὶ τὰ τύμπανα γράφοντος, παῖς μὲν ὢν τῷ πατρὶ ὑπηρέτει γράμματα διδάσκοντι, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ὑπεγραμμάτευσε ταῖς ἀρχαῖς χρόνον τινὰ σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀφοβήτῳ (ἦν δὲ ἐπονείδιστον τοῦτο τὸ ἔργον), ἔπειτα ἀποστὰς τούτου τριταγωνιστὴς ἐγένετο τραγῳδιῶν, καὶ ἐν Κολυττῷ ποτὲ Οἰνόμαον ὑποκρινόμενος κατέπεσε. μετὰ ταῦτα δὲ προκόπτων τῇ ἡλικίᾳ ἐπὶ τὸ πολιτεύεσθαι καὶ τὰ κοινὰ πράττειν ἀπέκλινε. καὶ δοκεῖ τὴν ὑπὲρ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου πολιτείαν ἐπανελέσθαι, κοινωσάμενος Φιλοκράτει τὰ πράγματα, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων χάριν καὶ κολακείαν ἄρασθαι πολιτείαν πρὸς τοὺς περὶ Δημοσθένην, τοὺς τἀναντία τοῖς Φιλίππου πράγμασι καὶ Ἀλεξάνδρου πολιτευσαμένους. ὅτι δὲ πρὸς χάριν ἐπολιτεύσατο τοῖς βασιλεῦσιν, ἄλλα τε πολλὰ μαρτύριά ἐστι, καὶ δὴ πάντων ἐκεῖνο ἐναργέστατον· ἑλομένου γάρ ποτε αὐτὸν τοῦ δήμου σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἐν Δήλῳ ἱεροῦ πρὸς τὴν γενομένην πρὸς Δηλίους Ἀθηναίων διαδικασίαν, οὐκ ἐπέτρεπεν ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλή, ἀλλ᾽ ἀπελάσασα αὐτὸν ὡς οὐκ ὄντα εὔνουν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων Ὑπερίδῃ λέγειν προσέταξε. φασὶ μέντοι τινὲς αὐτὸν ἀκουστὴν γενέσθαι Πλάτωνός τε καὶ Σωκράτους, ψευδόμενοι*). ἦν δὲ καὶ ἕτερος ῥήτωρ Αἰσχίνης Ἐλευσίνιος, ὃς καὶ τέχνας λέγεται ῥητορικὰς γεγραφέναι. λέγεται δὲ ὁ Αἰσχίνης ἐρωτικὸς γεγονέναι. αὐτὸς δὲ ὁ Αἰσχίνης περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ ἐν τῷ παραπρεσβείας φησὶν ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀτρόμητος φατρίας μὲν ἦν καὶ γένους τοῦ Ἐτεοβουταδῶν, ὅθεν ἡ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος ἐστὶν ἱέρεια, νέος δ᾽ ὢν ἤθλει, καὶ χρόνῳ ὕστερον τὴν οὐσίαν ἀπολέσας ἐν τῷ πο-

1. ἦν ὁ Αἰσχίνης abς. 2. ἡταιρικέναι b. 6. ἀλαβαστοθήκας abdm: ἀλαβαστροθήκας ς. 8. ὑποχραμματεῦσαι d. 18. ἐκεῖνο] ἐκείνων m. 22. τῷ ἀθηναίων dm, τῷ ἀθηναίῳ ab: τῶν Ἀθηναίων ς.

*) ὅτι μαθητὴς ἐγένετο, ὡς μὲν Δημήτριος ὁ Φαληρεύς φησι, Σωκράτους τοῦ φιλοσόφου, εἶθ᾽ ὕστερον Πλάτωνος· ὡς δὲ Καικίλιος καὶ Ἰδομενεὺς καὶ Ἕρμιππος ἱστοροῦσιν, οὐκ ἤκουσε τούτων τῶν ἀνδρῶν μαθήσεως χάριν. φασὶ γὰρ ὡς ὅτι οὐδὲν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Πλατωνικοῦ σώζει, οὔτε τὸ ἀκριβὲς καὶ καθαρὸν καὶ ἀπέριττον καὶ εὔρυθμον, ἀλλὰ κεχηνυῖά πως ἐστιν αὐτοῦ ἡ ἰδέα τοῦ λόγου καὶ ἄτεχνος μὲν καὶ προπετὴς καὶ εὐχερῶς ἐπὶ τὸ λοιδορεῖν αἰσχρῶς καὶ ἀπρεπῶς ῥήτορι ἐξαγομένη, ἔχουσα δέ τι εὐφυὲς καὶ εὐάγωγον καὶ οἷον ἂν γένοιτό τινι ἐκ φύσεως καὶ μελέτης ἀφανοῦς. 28. τοῦ abdm: τῶν ς. 29. νέος] ὃς d. ἤθλει Hier. Wolfius: libri κάλλει.

λέμῳ ἐξέπεσεν ὑπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ στρατευόμενος εὐνοίας καὶ ἀριστείων ἠξιώθη, καὶ ἐν Κορίνθῳ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν διατρίψας συγκατήγαγε τὸν δῆμον· βιῶσαι δ' ἀναμαρτήτως, εἶναι δ' αὐτὸν ἐτῶν ἐννενήκοντα τεσσάρων. φησὶ δὲ καὶ τοὺς πρὸς μητρὸς αὐτῷ προσήκοντας ἐλευθέρους εἶναι. τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτοῦ Φιλοχάρη μὲν ἐν γυμνασίοις διατρίβειν καὶ μετ' Ἰφικράτους ἐστρατεῦσθαι καὶ συνεχῶς στρατηγεῖν, Ἀφόβητον δὲ τὸν νεώτατον αὐτοῦ ἀδελφὸν πεπρεσβευκέναι μὲν ὡς βασιλέα ἀξίως τῆς πόλεως, ἐπὶ δὲ τῆς διοικήσεως γενόμενον καλῶς τῶν δημοσίων προσόδων ἐπιμεληθῆναι. περὶ δὲ ἑαυτοῦ φησὶν ὡς ἐκ παίδων ἀπαλλαγεὶς περίπολος τῆς Ἀττικῆς χώρας ἐγένετο δύο ἔτη, ἔφηβος ὢν (οὗτοι γὰρ μεθ' ὅπλων τὴν χώραν περιήρχοντο κατὰ πρόσταγμα νόμου), ἐστρατεύσατο δὲ πρώτην στρατείαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι καλουμένην, καὶ συμπαραπέμπων μετ' Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ξένων τὴν εἰς Φλιοῦντα πομπὴν κινδύνου [δὲ] γενομένου περὶ τὴν καλουμένην Νεμεάδα χαράδραν ἀξιεπαίνως ἐμαχέσατο, καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐκ διαδοχῆς ἐξόδους πάσας ἐξῆλθε, καὶ ἐν Μαντινείᾳ γενναίως ἐμαχέσατο, καὶ τὴν ἐν Ταμύναις μάχην ἐν τοῖς ἐπιλέκτοις, εἶτ' ἐστεφανώθη μαχόμενος. ἐτελεύτησε δ' Αἰσχίνης ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Ἀντιπάτρου καταλυθείσης τῆς πολιτείας, ὅτε καὶ οἱ περὶ Δημοσθένην ἐξεδόθησαν, βεβιωκὼς ἔτη οε. τριῶν δὲ ὄντων λόγων τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων, καὶ τούτων δημοσίων (ὁ γὰρ Δηλιακὸς νόθος ἐστί), τὸν μὲν κατὰ Κτησιφῶντος εὑρίσκομεν τελευταῖον γεγραμμένον (ἐπὶ γὰρ τῶν Ἀλεξάνδρου χρόνων γέγραπται), τῶν δὲ λοιπῶν περὶ τοὺς αὐτοὺς ὄντων χρόνους πρότερός ἐστι τῇ τάξει ὁ κατὰ Τιμάρχου· ἐν γὰρ τῷ μετ' αὐτόν, τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας, μέμνηται ὁ Αἰσχίνης τούτου τοῦ λόγου.

1. εὐνοίας] καὶ εὐνοίας abd. 3. βιῶσαι abdm: βιῶναι ς. 5. φιλοχάρην corr m. 7. αὐτῶν abdm. 11. πρόσταγμα abdm: προσταγὴν ς. 12. δὲ τὴν πρώτην m. 13. εἰς om d. 17. ταμύναις ab: Ταμύνοις ς. 21. νόθος] καὶ νόθυς abdm. 24. ὁ ante κατὰ om b. 25. παρὰ τῆς πρεσβείας m.

1.

ΚΑΤΑ ΤΙΜΑΡΧΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

1. Ἀθηναῖοι πολεμήσαντες πρὸς Φίλιππον τὸν Ὀλυνθιακὸν πόλεμον, ὕστερον δόξαν αὐτοῖς εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς Φίλιππον, καὶ συμμαχίαν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνοις ψηφισάμενοι ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν δέκα πρέσβεις τοὺς ἀποληψομένους παρ᾽ αὐτοῦ τοὺς ὅρκους, ἐν οἷς ἦσαν Δημοσθένης τε καὶ Αἰσχίνης. ἐπανηκούσης δὲ τῆς πρεσβείας γράφουσι παραπρεσβείας Αἰσχίνην Δημοσθένης τε ὁ ῥήτωρ καὶ Τίμαρχος Ἀριζήλου Σφήττιος, διάσημος ὢν ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ δημηγορῶν καὶ πλέον ἢ ἑκατὸν ψηφίσματα γεγραφώς. ἐτύγχανε δὲ νεωστὶ γεγραφὼς ψήφισμα βουλεύων, τὸν ἐκφέροντα ὅπλα πρὸς Φίλιππον θανάτῳ ζημιοῦσθαι. ἀποτεθείσης οὖν τῆς γραφῆς, πρὶν τὸν ἀγῶνα εἰσελθεῖν, ἐγράψατο Αἰσχίνης τὸν Τίμαρχον ὡς δημηγοροῦντα παρὰ τοὺς νόμους· οὐκ ἐξεῖναι γὰρ αὐτῷ δημηγορεῖν ἡταιρηκότι. ἔνιοι μὲν οὖν φασὶν ὡς ἀπήγξατο ὁ Τίμαρχος, τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, οἱ δὲ ὅτι ἁλοὺς ἠτιμώθη, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. οὕτω δὲ περιβόητον τὸ πρᾶγμα ἐγένετο, ὥστε ἀπὸ τῆς κρίσεως ταύτης τοὺς πόρνους τὸ λοιπὸν ἐκάλουν Τιμάρχους. Τὸ δὲ προοίμιόν ἐστι τραγικώτερον· ἐν αὐτῷ δὲ συστήσας ἑαυτὸν μέτριον, ἵνα εὔνοιαν ἐπισπάσηται, καὶ τὸν Τίμαρχον διαβαλών, καὶ περὶ τῆς πολιτείας εἰπών, μεταβαίνει ἐπὶ κεφάλαια οὐ τῆς ὑποθέσεως ἴδια ἀλλὰ κοινὰ κατὰ πάντων τῶν ἑταιρήσεως κρινομένων. ἔστι δὲ τάδε, εἰ καλῶς καὶ ἀκριβῶς τοὺς νόμους ἔθεντο οἱ παλαιοὶ τοὺς περὶ τῆς τῶν παίδων εὐκοσμίας καὶ μειρακίων καὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν· εἰ ὀρθῶς ἀπεῖπον τοῖς ἡταιρηκόσι μὴ δημηγορεῖν, καὶ ἑξῆς εἰ παρὰ τοὺς νόμους δημηγορεῖ Τίμαρχος ἡταιρηκώς, ἐν ᾧ, εἰ ἔνοχος τῇ γραφῇ Τίμαρχος ἑταιρήσας· εἰ παρὰ Μισγόλᾳ ἡταίρησε μισθοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα ὄντι δεινῷ· εἰ παρὰ Ἀντικλεῖ ἐν τῷ κυβευτηρίῳ διατρίβων καὶ κυβεύων ἀνελήφθη ὑπὸ Πιτταλάκου, δημοσίου δούλου τῆς πόλεως, καὶ παρ᾽ αὐτῷ διέτριψεν ἑταιρῶν· εἰ παρὰ Ἡγησάνδρῳ τῷ Τιμομάχου ταμίᾳ διέτριψε χρόνον ἑταιρῶν.

ΥΠΟΘ. 1. τὸν om abdlm. 3. αὐτῷ] αὐτοῖς l. 7. πόλει m. 10. ἀποτεθείσης] Reiskius προτεθείσης. 12. γὰρ om abdlm. αὐτὸν l. 15. τὸ λοιπὸν om l. 17. συστήσας Wolfius, διαστήσας l: διασυστήσας ς. μέτριον om l. 18. ἐπὶ τὰ κεφάλαια d. 19. τῇ ὑποθέσει d. κατὰ] καὶ κατὰ l. ἑταιρήσεων l. 20. ἀκριβεῖς d. 22. ἡταιρικόσι — ἡταιρικὼς b. 24. τῇ γραφῇ τίμαρχος dl: Τίμαρχος τῇ γραφῇ ς. nomen Τίμαρχος om ab. εἰ παρὰ] ἐν ᾧ εἰ παρὰ dlm. 25. ἐν τῷ om l: κυβεύων καὶ διατρίβων m. 26. πυτταλάκου d. 27. Τιμομάχου] τιμάρχου l.

2. ΑΛΛΩΣ. Τοῦτον τὸν λόγον ὁ Αἰσχίνης γέγραφε δοκιμασίαν κατὰ Τιμάρχου. ἦν δὲ ὁ Τίμαρχος τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα προσιόντων, καὶ αὐτὸν τὸν Αἰσχίνην σεσυκοφαντηκώς. νόμοι δέ εἰσι περὶ τῶν ῥητόρων κείμενοι, οὓς τινας χρὴ εἴργεσθαι τοῦ λέγειν, οἷον τοὺς τὰ πατρῷα κατεδηδοκότας, τοὺς ἡταιρηκότας· εἰ δὲ μὴ πείθοιντο, ἐξεῖναι τὸν βουλόμενον αὐτοῖς δοκιμασίαν ἐπαγγεῖλαι, ὥστε δοκιμάζεσθαι εἰ ἐπιτήδειοί εἰσι λέγειν. δύο δὲ ἐγκαλῶν Τιμάρχῳ Αἰσχίνης, καὶ ὅτι ἡταίρηκε καὶ ὅτι τὰ πατρῷα κατεδήδοκε, περὶ ἑταιρήσεως ἐπιγράφεται ὁ λόγος, ὅτι τὸ πλέον τῆς κατηγορίας διὰ ταύτην ἐστί. φαίνεται δὲ νενικηκὼς τὸν ἀγῶνα, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. δοκοῦσι δέ μοι οἱ λόγοι μετὰ τὰς δίκας γράφεσθαι.

pag. Steph.

Οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔ- 1.
τε γραφὴν γραψάμενος οὔτ' ἐν εὐθύναις λυπήσας, ἀλλ' ὡς ἔγωγε νομίζω μέτριον ἐμαυτὸν πρὸς ἕκαστα τούτων παρεσχηκώς, ὁρῶν δὲ τήν τε πόλιν μεγάλα βλαπτομένην ὑπὸ Τιμάρχου τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ συκοφαντούμενος (ὃν δὲ τρόπον,
2 προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου) ἕν τι τῶν αἰσχίστων ἡγησάμην εἶναι μὴ βοηθῆσαι τῇ τε πόλει πάσῃ καὶ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν καὶ ἐμαυτῷ, εἰδὼς δ' αὐτὸν ἔνοχον ὄντα οἷς ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγινώσκοντος τοῦ γραμματέως, ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταυτηνί. καὶ ὡς ἔοικεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι λέγεσθαι ἐν τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς· αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορθοῦνται.
3 τοῦ μὲν οὖν ὅλου ἀγῶνος φανήσεται οὔθ' ἡ πόλις αἰτία οὖσα Τιμάρχῳ οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' ὑμεῖς οὔτ' ἐγώ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος αὑτῷ. οἱ μὲν γὰρ νόμοι προεῖπον αὐτῷ αἰσχρῶς βεβιωκότι μὴ δημηγορεῖν, ἐπίταγμα, ὥς γε δὴ ἐγὼ κρίνω, οὐ χαλεπὸν ἐπιτάξαντες ἀλλὰ καὶ πάνυ ῥᾴ-

v. 1. ΑΛΛΩΣ] ἑτέρα ὑπόθεσις εἰς τὸν κατὰ τιμάρχου *a* et (addito λόγον) *b*. 3. περὶ] ἐπὶ *b*. 4. τοῦ add *b*. § 1, 1. ἄνδρες om *ablm* et hic et similibus locis. 3. πρὸς] παρ' b. 4. τε om *abdlm*. 5. τούτου *g*. 2, 1. ἐπιδείξω προϊόντος *ablm*. 2. τε om *l*. τοῖς om *m*. 7. ἐν *ablm*: ἐπὶ *ς*. 8. πάνυ πολλὰ *l*. ἐπανορθοῦσι *dfg*. 3, 1. οὖν om *l*. 3. αὐτῷ *ab*: ἑαυτῷ *ς*.

διον· ἐμὲ δ' ἐξῆν αὐτῷ, εἰ ἐσωφρόνει, μὴ συκοφαντεῖν.
περὶ μὲν οὖν τούτων μετρίως ἐλπίζω μοι προειρῆσθαι.

4 Οὐκ ἀγνοῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἃ μέλλω ἐν
πρώτοις λέγειν φανεῖσθε καὶ ἑτέρων ἤδη πρότερον ἀκη-
κοότες· ἀλλά μοι δοκεῖ καιρὸς εἶναι καὶ ἐμὲ νῦν πρὸς
ὑμᾶς τῷ αὐτῷ λόγῳ τούτῳ χρήσασθαι. ὁμολογοῦνται
γὰρ τρεῖς εἶναι πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραν-
νὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν
τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκό-
των, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς
5 κειμένοις. εὖ δ' ἴστε ὦ Ἀθηναῖοι ὅτι τὰ μὲν τῶν δημο-
κρατουμένων σώματα καὶ τὴν πολιτείαν οἱ νόμοι σώ-
ζουσι, τὰ δὲ τῶν τυράννων καὶ [τῶν] ὀλιγαρχικῶν ἀπι-
στία καὶ ἡ μετὰ τῶν ὅπλων φρουρά. φυλακτέον δὴ τοῖς
μὲν ὀλιγαρχικοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευο-
μένοις τοὺς ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας,
ὑμῖν δὲ τοῖς τὴν ἴσην καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι
τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας [κο-
λάζειν]· ἐντεῦθεν γὰρ ἰσχύσετε, ὅταν εὐνομῆσθε καὶ μὴ
καταλύησθε ὑπὸ τῶν παρανομούντων καὶ ἀσελγῶς βι-
6 ούντων. προσήκειν δὲ ἔγωγε νομίζω, ὅταν μὲν νομοθε-
τῶμεν, τοῦθ' ἡμᾶς σκοπεῖν, ὅπως καλῶς ἔχοντας καὶ συμ-
φέροντας νόμους τῇ πόλει θησοίμεθα, ἐπειδὰν δὲ νομο-
θετήσωμεν, τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις πείθεσθαι, τοὺς

v. 1. αὐτὸν bdm et pr a. 2. οὖν om m. 4, 1. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι om ablm. ὅτι ἃ — λέγειν abhlm: ἃ — λέγειν ὅτι ς. 2. ἤδη om dfg. 3. καιρὸς — πρὸς] καιρὸν — καὶ g. 4. λόγῳ τούτῳ abdfghlm: τούτῳ λόγῳ ς. χρήσασθαι abghl: χρῆσθαι ς. ὁμολογεῖται (οὖν supra) h. 7. ὀλιγαρχίαι] apud Reiskium cum articulo, αἱ ὀλιγαρχίαι. quem mei codices omittunt. neque est 3, 6. ἐφεστηκότων (προ supra) f, προεφεστηκότων g. 8. τοῖς κειμένοις νόμοις l. 5, 1. τὰ μὲν om h. 2. σώζουσι] αὔξουσι l et γρ h. 3. τῶν post καὶ om abhl. ὀλιγαρχικῶν Taylorus: ὀλιγαρχιῶν ς. 7. καὶ ἔννομον abhlm: καὶ τὴν ἔννομον ς. 8. νόμους ἢ] νόμους τι dfg. κολάζετε l. 10. καὶ ἀσελγῶς βιούντων om abl. 6, 3, πόλει lm: πολιτείᾳ ς, θησοίμεθα] immo θησόμεθα.

δὲ μὴ πειθομένους κολάζειν, εἰ δεῖ τὰ τῆς πόλεως καλῶς ἔχειν. σκέψασθε γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι ὅσην πρόνοιαν περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατο ὁ Σόλων ἐκεῖνος, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, καὶ ὁ Δράκων καὶ οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους
7 νομοθέται. πρῶτον μὲν γὰρ ἐνομοθέτησαν περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, καὶ διαῤῥήδην ἀπέδειξαν ἃ χρὴ τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον ἐπιτηδεύειν καὶ ὡς δεῖ αὐτὸν τραφῆναι, ἔπειτα δεύτερον περὶ τῶν μειρακίων, 2
τρίτον δ' ἐφεξῆς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων. καὶ τούτους τοὺς νόμους ἀναγράψαντες ὑμῖν παρακατέθεντο, καὶ
8 ὑμᾶς αὐτῶν ἐπέστησαν φύλακας. βούλομαι δὴ καὶ ἐγὼ νυνὶ πρὸς ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον χρήσασθαι τῷ λόγῳ ὅνπερ τοῖς νόμοις ὁ νομοθέτης· πρῶτον μὲν γὰρ διέξειμι πρὸς ὑμᾶς τοὺς νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν παίδων τῶν ὑμετέρων, ἔπειτα δεύτερον τοὺς περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν. [οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων.] οὕτω γὰρ ἄν μοι μάλιστα ὑπολαμβάνω τοὺς λόγους εὐμαθεῖς γενέσθαι. ἅμα δὲ καὶ βούλομαι ὦ Ἀθηναῖοι προδιεξελθεῖν πρῶτον πρὸς ὑμᾶς ὡς ἔχουσιν οἱ νόμοι περὶ τῆς πόλεως, πάλιν δὲ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου· εὑρήσετε γὰρ αὐτὸν ἐναντίως ἅπασι τοῖς νόμοις βεβιωκότα.

9 Ὁ γὰρ νομοθέτης πρῶτον μὲν τοῖς διδασκάλοις, οἷς ἐξ ἀνάγκης παρακατατιθέμεθα τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν παῖδας, οἷς ἐστὶν ὁ μὲν βίος ἀπὸ τοῦ σωφρονεῖν ἡ δ' ἀπορία ἐκ τῶν ἐναντίων, ὅμως ἀπιστῶν φαίνεται, καὶ

v. 1. κολάζεσθαι *df*. καλῶς] καλῶς καὶ εὖ *dfgς*. 3. ὁ ante Σόλων add *abhlm*. 4. χρόνους] καιροὺς *dfgh*. 7, 1. ἐνομοθέτησαν ante περὶ ponunt *ablm*, ante καὶ ceteri. 4. δὴ τραφῆναι αὐτὸν *b*. 5. μόνον περὶ *ablm*: μόνον δὲ περὶ *ς*. 8, 1. ἐπέστησαν] ἐποίησαν *dfgh*. ἐγὼ νυνὶ πρὸς om *h*, νυνὶ solum om *dfg*. 5. τοὺς] τὰ *l*. 10. διεξελθεῖν *dfgh*. ὡς om *m*. cuius loco a rc manu positum est πῶς. 11. περὶ] αἱ mg Stephani 12. τοὺς Τιμάρχου] τοῦ τιμάρχου *fgh*. 9, 2. προκατατιθέμεθα *l*. 3. μὲν om *h*.

διαῤῥήδην ἀποδείκνυσι πρῶτον μὲν ἣν ὥραν προσήκει ἰέναι
τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον εἰς τὸ διδασκαλεῖον, ἔπειτα με-
10 τὰ πόσων παίδων εἰσιέναι καὶ ὁπηνίκα ἀπιέναι, καὶ τοὺς
διδασκάλους τὰ διδασκαλεῖα καὶ τοὺς παιδοτρίβας τὰς
παλαίστρας ἀνοίγειν μὲν ἀπαγορεύει μὴ πρότερον πρὶν
ἂν ὁ ἥλιος ἀνίσχῃ, κλείειν δὲ προστάττει πρὸ ἡλίου δε-
δυκότος, τὰς ἐρημίας καὶ τὸ σκότος ἐν πλείστῃ ὑποψίᾳ
ποιούμενος· καὶ τοὺς νεανίσκους τοὺς εἰσφοιτῶντας οὕς
τινας δεῖ εἶναι καὶ ἅς τινας ἡλικίας ἔχοντας, καὶ ἀρχὴ
ἥ τις ἔσται ἡ τούτων ἐπιμελησομένη, καὶ περὶ παιδαγω-
γῶν ἐπιμελείας καὶ περὶ Μουσείων ἐν τοῖς διδασκαλεί-
οις καὶ περὶ Ἑρμαίων ἐν ταῖς παλαίστραις, καὶ τὸ τελευ-
ταῖον περὶ τῆς συμφοιτήσεως τῶν παίδων καὶ τῶν χορῶν
11 τῶν ἐγκυκλίων· κελεύει γὰρ τὸν χορηγὸν τὸν μέλλοντα
τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀναλίσκειν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη
γεγονότα τοῦτο πράττειν, ἵν᾽ ἤδη ἐν τῇ σωφρονεστάτῃ
αὑτοῦ ἡλικίᾳ ὢν οὕτως ἐντυγχάνῃ τοῖς ὑμετέροις παισίν.
ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν τούτους τοὺς νόμους ὁ γραμμα-
τεύς, ἵν᾽ εἰδῆτε ὅτι ὁ νομοθέτης ἡγήσατο τὸν καλῶς τρα-
φέντα παῖδα ἄνδρα γενόμενον χρήσιμον ἔσεσθαι τῇ πό-
λει· ὅταν δ᾽ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου εὐθὺς πονηρὰν ἀρ-
χὴν λάβῃ τῆς παιδείας, ἐκ τῶν κακῶς τεθραμμένων παί-
δων παραπλησίους ἡγήσατο πολίτας ἔσεσθαι Τιμάρχῳ
τουτῳΐ. *Λέγε αὐτοῖς τοὺς νόμους τούτους.*

12 *ΝΟΜΟΙ.* Οἱ δὲ τῶν παίδων διδάσκαλοι ἀνοιγέτωσαν μὲν τὰ διδασκαλεῖα μὴ πρότερον ἡλίου ἀνιόντος, κλειέτωσαν δὲ πρὸ ἡλίου δύνοντος. καὶ μὴ ἐξέστω τοῖς ὑπὲρ τὴν τῶν παίδων ἡλικίαν οὖσιν εἰσιέναι τῶν παίδων ἔνδον ὄντων, ἐὰν μὴ υἱὸς διδασκάλου ἢ ἀδελ-

v. 1. ἀποδεικνύων *l.* 10, 1. ὁπηνίκα *hlm.* 3. μὲν] μὲν γὰρ *h.* 4. προστάττειν *l*, qui paullo ante non ἀπαγορεύει sed ἀπαγορεύειν ἀπαγορεύει. 7. ἀρχὴ *lm* et pr *a*: ἀρχὴν *ς*. 8. ἐπιμεληθησομένη *l.* 11. χορῶν] χορῶν καὶ *l.* 11, 2. ἑαυτοῦ ἀναλίσκειν *ablm*: ἑαυτοῦ εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν *ς*. 3. σώφρονι pr *f.* 4. αὑτοῦ] αὐτὸς *m.* ἡμετέροις *d.* 5. δὲ *bhl*, γοῦν *g*: οὖν *ς*. 10. παραπλήσιον — πολίτη *ahlm*, παραπλήσιον πολίτην *b.* 11. λέγε αὐτοῖς *lm*: λέγε δ᾽ αὐτοῖς *ς*. 12, 1. νόμος *f*, qui leges ipsas om. 2. πρότερον] πρὸ *h.* 3. τὴν om *l.* 4. ἀδελφοῦ *abh.*

φὸς ἢ θυγατρὸς ἀνήρ· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτ' εἰσίῃ, θανάτῳ ζημιούσθω. καὶ οἱ γυμνασιάρχαι τοῖς Ἑρμαίοις μὴ ἐάτωσαν συγκαθιέναι μηδένα τῶν ἐν ἡλικίᾳ τρόπῳ μηδενί· ἐὰν δὲ ἐπιτρέπῃ καὶ μὴ ἐξείργῃ τοῦ γυμνασίου, ἔνοχος ἔστω ὁ γυμνασιάρχης τῷ τῆς ἐλευθέρων φθορᾶς νόμῳ. οἱ δὲ χορηγοὶ οἱ καθιστάμενοι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔστωσαν τὴν ἡλικίαν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη.

13 Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὦ Ἀθηναῖοι νομοθετεῖ περὶ ἀδικημάτων μεγάλων μέν, γινομένων δ' οἶμαι ἐν τῇ πόλει· ἐκ γὰρ τοῦ πράττεσθαί τινα ὧν οὐ προσῆκεν, ἐκ τούτου τοὺς νόμους ἔθηκαν οἱ παλαιοί. διαῤῥήδην γοῦν λέγει ὁ νόμος, ἐάν τινα ἐκμισθώσῃ ἑταιρεῖν πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ἢ θεῖος ἢ ἐπίτροπος ἢ ὅλως τῶν κυρίων τις, κατ' αὐτοῦ μὲν τοῦ παιδὸς οὐκ ἐᾷ γραφὴν ἑταιρήσεως εἶναι, κατὰ δὲ τοῦ μισθώσαντος καὶ τοῦ μισθωσαμένου, τοῦ μὲν ὅτι ἐξεμίσθωσε, τοῦ δὲ ὅτι, φησίν, ἐμισθώσατο. καὶ ἴσα τὰ ἐπιτίμια ἑκατέρῳ πεποίηκε, καὶ μὴ ἐπάναγκες εἶναι τῷ 3
παιδὶ ἡβήσαντι τρέφειν τὸν πατέρα μηδὲ οἴκησιν παρέχειν, ὃς ἂν ἐκμισθωθῇ ἑταιρεῖν· ἀποθανόντα δὲ θαπτέτω
14 καὶ τἆλλα ποιείτω τὰ νομιζόμενα. σκέψασθε δὲ ὡς καλῶς, ὦ Ἀθηναῖοι, ζῶντος μὲν αὐτοῦ ἀφαιρεῖται τὴν ὄνησιν τῆς παιδοποιίας, ὥσπερ ἐκεῖνος τοῦ παιδὸς τὴν παῤῥησίαν, τελευτήσαντα δὲ αὐτόν, ἡνίκα ὁ μὲν εὐεργετούμενος οὐκέτι αἰσθάνεται ὧν εὖ πάσχει, τιμᾶται δὲ ὁ νόμος καὶ τὸ θεῖον, θάπτειν ἤδη κελεύει καὶ τἆλλα ποιεῖν τὰ νομιζόμενα. Καὶ τίνα ἕτερον νόμον ἔθηκε φύλακα τῶν ἡμετέρων παίδων; τὸν τῆς προαγωγείας, τὰ μέγιστα ἐπιτίμια ἐπιγράψας ἐάν τις ἐλεύθερον παῖδα ἢ γυναῖκα
15 προαγωγεύῃ. Καὶ ποῖον ἄλλον; τὸν τῆς ὕβρεως, ὃς ἐνὶ

v. 1. εἰσήει d. 2. τῆς ἑρμαίου l. συγκατιέναι h. 3. δὲ] δὲ μὴ h. 4. ἔσται hl. 5. χοροὶ h. 13, 1. νομοθετεῖ om d. 3. τινα] τινος b. τούτων l. 4. ἔθηκαν abhlm: ἔθεντο ς. 7. γραφὰς abhl. ἑταιρήσεως om dfg. δὲ om d. 9. ὅτι φησὶν ἐμισθώσατο ab, ὅτι φησὶν ὅτι ἐμισθώσατο l, ὅτι ἐμισθώσατο φησί m: φησὶν ὅτι ς. 12. ἐκμισθώσῃ lm et γρ h. ἀποθανόντα δὲ] ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν ab, ἀποθανόντι δὲ αὐτῷ lm. 14, 1. τἆλλα] ἄλλα fgh. ποιείτω] ποιήσας h. δὲ hl: δὴ ς. 3. τοῦ παιδὸς] ἐκείνου dfh. 5. οὐκέτι] οὐκ ab. ὧν] ὡς g. 8. ὑμετέρων ab. προαγωγίας hl. 15, 1. προαγωγεύῃ ab, προαγωγεύει m, προαγάγῃ l: προαγωγεύσῃ ς.

κεφαλαίῳ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα συλλαβὼν ἔχει· ἐν ᾧ διαῤῥήδην γέγραπται, ἐάν τις ὑβρίζῃ εἰς παῖδα (ὑβρίζει δὲ δή που ὁ μισθούμενος) ἢ ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἢ τῶν ἐλευθέρων τινὰ ἢ τῶν δούλων, ἢ ἐὰν παράνομόν τι ποιῇ εἰς τούτων τινά, γραφὰς ὕβρεως εἶναι πεποίηκεν καὶ τίμημα ἐπέθηκεν ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. Λέγε τὸν νόμον.

16 ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις Ἀθηναίων ἐλεύθερον παῖδα ὑβρίσῃ, γραφέσθω ὁ κύριος τοῦ παιδὸς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, τίμημα ἐπιγραψάμενος. ᾧ ἂν τὸ δικαστήριον καταψηφισθῇ, παραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα τεθνάτω αὐθημερόν. ἐὰν δὲ εἰς ἀργύριον καταψηφισθῇ, ἀποτισάτω ἐν ἕνδεκα ἡμέραις μετὰ τὴν δίκην, ἐὰν μὴ παραχρῆμα δύνηται ἀποτίνειν· ἕως δὲ τοῦ ἀποτῖσαι εἱρχθήτω. ἔνοχοι δὲ ἔστωσαν ταῖσδε ταῖς αἰτίαις καὶ οἱ εἰς τὰ οἰκετικὰ σώματα ἐξαμαρτάνοντες.

17 Ἴσως οὖν ἄν τις θαυμάσειεν ἐξαίφνης ἀκούσας, τί δή ποτ' ἐν τῷ νόμῳ τῷ τῆς ὕβρεως προσεγράφη τοῦτο τὸ ῥῆμα, τὸ τῶν δούλων. τοῦτο δὲ ἐὰν σκοπῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὑρήσετε ὅτι τοῦτο πάντων ἄριστα ἔχει· οὐ γὰρ ὑπὲρ τῶν οἰκετῶν ἐσπούδασεν ὁ νομοθέτης, ἀλλὰ βουλόμενος ἡμᾶς ἐθίσαι πολὺ ἀπέχειν τῆς τῶν ἐλευθέρων ὕβρεως προσέγραψε μηδ' εἰς τοὺς δούλους ὑβρίζειν. ὅλως δὲ ἐν δημοκρατίᾳ τὸν εἰς ὁτιοῦν ὑβριστήν, τοῦτον
18 οὐκ ἐπιτήδειον εἶναι ἡγήσατο συμπολιτεύεσθαι. Κἀκεῖνο δέ μοι συνδιαμνημονεύσατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐνταῦθ' ὁ νομοθέτης οὔπω διαλέγεται αὐτῷ τῷ σώματι τοῦ παιδὸς ἀλλὰ τοῖς περὶ τὸν παῖδα, πατρί, ἀδελφῷ, ἐπιτρόπῳ, διδασκάλοις καὶ ὅλως τοῖς κυρίοις· ἐπειδὰν δ' ἐγγραφῇ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον καὶ τοὺς νό-

v. 1. ἅπαντα ablm: πάντα ς. 2. ὑβρίσῃ hl. 4. τῶν om l. ἢ ἐὰν] καὶ dfh. τι] τινὰ h. 16, 1. ΝΟΜΟΣ] et hanc legem et ceteras om d. ἐάν dhl: ἄν ς. 2. πρὸς] εἰς hl. 3. καταψηφίσηται h, καταψηφισθῇ καὶ g. 4. ἀποψηφισθῇ l. 5. μὴ παραχρῆμα] horum loco lacuna est in f. 6. τοῦ om g. 17, 1. οὖν ἂν hl: ἂν οὖν ς. 2. ἐν om ς. 4. εὑρήσετε ante ὦ ponit ς. τοῦτο] τούτων l. 5. ὑπὲρ] περὶ ab. ἐσπούδακεν aghl. 6. ὑμᾶς abfghm. 7. ἐνυβρίζειν gh. 8. ἐν] ἐν τῇ abhm. 18, 1. εἶναι ἡγήσατο ablm: ἡγήσατο εἶναι ς. 4. πατρὸς abl. 5. δ' om l. 6. εἰς] τις εἰς dfg.

μους [γνῷ καὶ] εἰδῇ τοὺς τῆς πόλεως καὶ ἤδη δύνηται
διαλογίζεσθαι τὰ καλὰ καὶ τὰ μή, οὐκέτι ἑτέρῳ διαλέ-
19γεται ἀλλ' ἤδη αὑτῷ. [Τιμάρχῳ.] καὶ πῶς λέγει; Ἄν
τις Ἀθηναίων, φησίν, ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν
ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, ὅτι οἶμαι στεφανηφόρος ἡ ἀρχή,
μηδ' ἱερωσύνην ἱεράσασθαι, ὡς οὐδὲ καθαρῷ διαλέγεται
τῷ σώματι. μηδὲ συνδικησάτω, φησί, τῷ δημοσίῳ, μηδὲ
ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε, μήτ' ἔνδημον μήτε
20ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε χειροτονητήν· μηδὲ κη-
ρυκευσάτω, μηδὲ πρεσβευσάτω, μηδὲ τοὺς πρεσβεύσαν-
τας κρινέτω, μηδὲ συκοφαντείτω μισθωθείς, μηδὲ γνώ-
μην εἰπάτω μηδέποτε μήτε ἐν τῇ βουλῇ μήτε ἐν τῷ
δήμῳ, μηδ' ἂν δεινότατος ᾖ λέγειν. ἐὰν δέ τις παρὰ
ταῦτα πράττῃ, γραφὰς ἑταιρήσεως πεποίηκε καὶ τὰ μέ-
γιστα ἐπιτίμια ἐπέθηκεν. Λέγε αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν
νόμον, ἵν' εἰδῆτε οἵων νόμων ἡμῖν κειμένων, ὡς καλῶν
καὶ σωφρόνων, τετόλμηκε Τίμαρχος δημηγορεῖν ὁ τοιοῦ-
τος τὸν τρόπον οἷον ὑμεῖς ἐπίστασθε.

21 ΝΟΜΟΣ. Ἐάν τις Ἀθηναῖος ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν
ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι μηδ' ἱερωσύνην ἱεράσασθαι μηδὲ συνδι-
κῆσαι τῷ δήμῳ, μηδὲ ἀρχὴν ἀρχέτω μηδεμίαν, μήτε ἔνδημον μήτε
ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε χειροτονητήν, μηδ' ἐπὶ κηρυκείαν
ἀποστελλέσθω, μηδὲ γνώμην λεγέτω, μηδ' εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ 4
εἰσίτω, μηδ' ἐν ταῖς κοιναῖς στεφανηφορίαις στεφανούσθω, μηδ' ἐν-
τὸς τῶν τῆς ἀγορᾶς περιῤῥαντηρίων πορευέσθω. ἐὰν δέ τις ταῦτα
ποιῇ, καταγνωσθέντος αὐτοῦ ἑταιρεῖν θανάτῳ ζημιούσθω.

v. 1. γνῷ καὶ om *dfgh*. 2. τὰ καλὰ διαλογίζεσθαι *l*. τὰ μή] ἃ μὴ *g*. οὐκ] ἀλλ' *h*. 19, 4. ἱερώσασθαι *m*. ὃς] ὡς *m*, καὶ *l*. 5. μηδὲ] μὴ *g*. συνδικήσῃ *abm* et pr *h*, συνδικάσῃς corr *h*, συνδικασάτω *g*. 6. ἀρξάτω] ἀρξάτω φησὶν *dfgh*. 20, 2. πρεσβευσάτω οὗτος *dgh*. 3. ὁ μισθωθεὶς συκοφαντείτω *ablm*. 4. ἐν τῇ βουλῇ μήτε ἐν τῷ δήμῳ *ablm*: ἐν τῷ δήμῳ μήτε ἐν τῇ βουλῇ *ς*. 5. λέγειν] λέγειν ἀθηναίων *dfgh*. δέ om *h*. 8. ἵν' — ἐπίστασθε om *d*. νόμων ἡμῖν κειμένων *abl*, νόμων ὑμῖν κειμένων *m*: ἡμῖν κειμένων νόμων *ς*. 21, 1. ἐάν *abd*: ἄν *ς*. ἐξέστω αὐτῷ τῶν] ἐξ *abhlm*. 2. ἱερωσύνην om *abghlm*. ἱερώσασθαι *bhm*. συνδικάσαι corr h. 4. μηδὲ κλ. μηδὲ χ. *abdghlm*. 7. τῆς ἀγορᾶς τῶν περιρραντηρίων *abl*, τῆς ἀγορᾶς περὶ τῶν ῥαντηρίων *dgm*, τῆς ἀγορᾶς περιβαντηρίων. 8. καταγνωσθέντος] malim καταγνωσθέν.

22 Τοῦτον μὲν τὸν νόμον ἔθηκε περὶ τῶν μειρακίων τῶν προχείρως εἰς τὰ ἑαυτῶν σώματα ἐξαμαρτανόντων· οὓς δὲ ὀλίγῳ πρότερον ὑμῖν ἀνέγνων, περὶ τῶν παίδων· οὓς δὲ νυνὶ μέλλω λέγειν, περὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων. ἀπαλλαγεὶς γὰρ τῶν νόμων τούτων, ἐσκέψατο τίνα χρὴ τρόπον συλλεγομένους ὑμᾶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν βουλεύεσθαι περὶ τῶν σπουδαιοτάτων πραγμάτων. καὶ πόθεν ἄρχεται; νόμοι, φησί, περὶ εὐκοσμίας. ἀπὸ σωφροσύνης πρῶτον ἤρξατο, ὡς ὅπου πλείστη εὐκοσμία ἐστί, ταύ-
23την ἄριστα τὴν πόλιν οἰκησομένην. καὶ πῶς δὲ κελεύει τοὺς προέδρους χρηματίζειν; ἐπειδὰν τὸ καθάρσιον περιενεχθῇ καὶ ὁ κῆρυξ τὰς πατρίους εὐχὰς εὔξηται, προχειροτονεῖν κελεύει τοὺς προέδρους περὶ ἱερῶν τῶν πατρίων καὶ κήρυξι καὶ πρεσβείαις καὶ ὁσίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπερωτᾷ ὁ κῆρυξ „τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων;" ἐπειδὰν δὲ οὗτοι πάντες εἴπωσι, τότ' ἤδη κελεύει λέγειν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων τὸν
24βουλόμενον, οἷς ἔξεστιν. Σκέψασθε δὲ ὡς καλῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. οὐκ ἠγνόει, οἶμαι, ὁ νομοθέτης ὅτι οἱ πρεσβύτεροι τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν, ἡ δὲ τόλμα ἤδη αὐτοὺς ἄρχεται ἐπιλείπειν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων. βουλόμενος δὴ συνεθίσαι τοὺς ἄριστα φρονοῦντας τούτους ἐπάναγκες περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν, ἐπειδὴ ὀνόματι αὐτῶν ἕνα ἕκαστον ἀπορεῖ προσειπεῖν, τὴν [κοινὴν] ἐπωνυμίαν τῆς ὅλης ἡλικίας ὑπολαβὼν παρακαλεῖ ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ προτρέπει δημηγορεῖν. ἅμα δὲ τοὺς

22, 1. μὲν] μέντοι abglm. 3. ἀνέγνω ab. 6. ἡμᾶς abdfglm. τὰς ἐκκλησίας dfg. 7. σπουδαιοτάτων dfh: σπουδαιοτέρων ς. cf. § 33 extr. 8. νομος hl. 9. πρῶτον] πρότερον m. ἐστί] εἶναι h. 23, 2. τους om df. 4. ἱερῶν] τῶν ἱερῶν dg et rc f: pr enim f et hunc articulum om et qui infertur. 5. κήρυξι καὶ πρεσβείαις abdfghl: κηρύκων καὶ πρέσβεων ς. ὁσίοις h. 6. ὁ κῆρυξ ἐπερωτᾷ l. 8. ἀθηναίων ἁπάντων τὸν dfh. 24, 1. δὲ Helmst.: δὴ ς. ἄνδρες om abg. 4. διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων] haec haud scio an aptius collocarentur post illa τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν. 5. τοὺς] τὰ l. 7. ὀνόμασιν h, Reiskius ὀνομαστί. 8. κοινὴν om bglm et pr af. ὁμονυμίαν l. ἀπολαβὼν gm. 9. δὲ τοὺς abgm, τοὺς l: δὲ καὶ τοὺς ς.

νεωτέρους διδάσκει αἰσχύνεσθαι τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πάνθ' ὑστέρους πράττειν καὶ τιμᾶν τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάν-
25τες ἀφιξόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγιγνώμεθα. Καὶ οὕτως ἦσαν σώφρονες οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι ῥήτορες, ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης ὁ τὴν ἀνόμοιον ἐπωνυμίαν ἔχων Τιμάρχῳ τουτῳΐ, ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὥστε ὃ νυνὶ πάντες ἐν ἔθει πράττομεν, τὸ τὴν χεῖρα ἔξω ἔχοντες λέγειν, τότε τοῦτο θρασύ τι ἐδόκει εἶναι καὶ εὐλαβοῦντο αὐτὸ πράττειν. μέγα δὲ πάνυ τούτου σημεῖον ἔργῳ ὑμῖν οἶμαι ἐπιδείξειν· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι πάντες ἐκπεπλεύκατε εἰς Σαλαμῖνα καὶ τεθέασθε τὴν Σόλωνος εἰκόνα, καὶ αὐτοὶ μαρτυρήσαιτ' ἂν ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ Σαλαμινίων ἀνάκειται ὁ Σόλων ἐντὸς τὴν χεῖρα ἔχων. τοῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπόμνημα καὶ μίμημα τοῦ Σόλωνος σχήματος, ὃν τρόπον ἔχων αὐτὸς
26διελέγετο τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων. σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσον διαφέρει ὁ Σόλων Τιμάρχου καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐν τῷ λόγῳ ἐπεμνήσθην. ἐκεῖνοι μέν γε ᾐσχύνοντο ἔξω τὴν χεῖρα ἔχοντες λέγειν, Τίμαρχος δὲ οὑτοσὶ οὐ πάλαι ἀλλὰ πρώην ποτὲ ῥίψας θοἰμάτιον γυμνὸς ἐπαγκρατίαζεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὕτω κακῶς καὶ αἰσχρῶς διακείμενος τὸ σῶμα ὑπὸ μέθης καὶ βδελυρίας, ὥστε τούς γε εὖ φρονοῦντας ἐγκαλύψασθαι, αἰσχυνθέντας ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰ τοιούτοις συμβούλοις
27χρώμεθα. Ἃ συνιδὼν ὁ νομοθέτης διαῤῥήδην ἀπέδειξεν οὓς χρὴ δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος εἴ τις μὴ προ-

v. 1. νεωτέρους abglm: νέους ς. 25, 1. ἄρα dfh: ἄρα δὴ ς. διαγιγνώμεθα df: διαγενώμεθα ς. 3. ὁ ante Θεμιστοκλῆς om abglm. ἀνόμοιαν l. ἐπωνυμίαν ἔχων abglm: ἔχων ἐπωνυμίαν ς. 4. Τιμάρχῳ] καὶ βίον τιμάρχῳ h. τούτῳ abg. 7. τούτου πάνυ dfg. 8. ὑμῖν οἶμαι abglm: οἶμαι ὑμῖν ς. 9. τεθεωρήκατε dfh. 11. τῇ] τῶν h. 26, 1. δὲ abglm: δὴ ς. 3. ὀλίγῳ] ἐγὼ h, ἐγὼ ὀλίγῳ df. ἐν τῷ λόγῳ ἐπεμνήσθην] ἐγὼ ἐμνήσθην ἐν τῷ λόγῳ g, ἐν τῷ λόγῳ ἐμνήσθην h, ἐμνήσθην df. 5. Τίμαρχος δὲ οὑτοσὶ] οὑτοσὶ δὲ df. πάλαι] πρώην l. 7. ὑπὸ τῆς μέθης h. 9. αἰσχυνθέντες l.

γόνων ἐστὶ τῶν ἐστρατηγηκότων υἱός, οὐδέ γε εἴ τέ-
χνην τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ· ἀλλὰ
τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις
28 ἐπερωτᾷ τίς ἀγορεύειν βούλεται. τίνας δ' οὐκ ᾤετο δεῖν
λέγειν; τοὺς αἰσχρῶς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἐᾷ δημη-
γορεῖν. καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; δοκιμασία, φησί, ῥητόρων,
ἐάν τις λέγῃ ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μη-
τέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν· τοῦτον οὐκ
ἐᾷ λέγειν. νὴ Δία καλῶς γε, ὡς ἐγώ φημι. διὰ τί; ὅτι εἴ
τις, οὓς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ
φαῦλος, τί ποτε, φησίν, ὑπ' αὐτοῦ πείσονται οἱ ἀλλό-
29 τριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη; καὶ τίσι δεύτερον ἀπεῖπε μὴ λέ-
γειν; ἢ τὰς στρατείας, φησί, μὴ ἐστρατευμένος ὅσαι
ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκώς,
δίκαια λέγων. τί δή ποτε; ἄνθρωπε, τῇ πόλει ὑπὲρ ἧς
τὰ ὅπλα μὴ τίθεσαι ἢ διὰ δειλίαν μὴ δυνατὸς εἶ ἐπα-
μῦναι, μηδὲ συμβουλεύειν ἀξίου. τρίτον τίσι διαλέγεται;
ἢ πεπορνευμένος, φησίν, ἢ ἡταιρηκώς· τὸν γὰρ τὸ σῶ-
μα τὸ ἑαυτοῦ ἐφ' ὕβρει πεπρακότα καὶ τὰ κοινὰ τὰ τῆς
30 πόλεως ῥᾳδίως ἡγήσατο ἀποδώσεσθαι. τέταρτον τίσι δια-
λέγεται; ἢ τὰ πατρῷα, φησί, κατεδηδοκὼς ἢ ὧν ἂν κλη-
ρονόμος γένηται· τὸν γὰρ τὴν ἰδίαν οἰκίαν κακῶς οἰκή-
σαντα καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως παραπλησίως ἡγήσατο
διαθήσειν, καὶ οὐκ ἐδόκει οἷόν τ' εἶναι τῷ νομοθέτῃ
τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἰδίᾳ μὲν εἶναι πονηρὸν δημοσίᾳ δὲ
χρηστόν, οὐδ' ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα ἥκειν
ἐπὶ τὸ βῆμα τῶν λόγων ἐπιμεληθέντα πρότερον ἀλλ' οὐ τοῦ
31 βίου. καὶ παρὰ μὲν ἀνδρὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, κἂν πά-

ν. 1. τῶν add *abglm*. 2. ἐπικουρῶν — ἀσπάζεται om *l*. ἀλλὰ τούτους *dfh*: ἀλλὰ καὶ τούτους *ς*. 28, 1. ἐρωτᾷ pr *d*. δεῖν om *l*. 3. δηλοῖ] δοκεῖ *l*. 4. ἐάν *ab*: ἄν *ς*. 6. ἐγὼ *abglm*: ἔγωγε *ς*. 8. φησίν om *l*. 29, 2. στρατευόμενος *dfh*. ὅσαι] αἳ *d*. 3. ἢ] εἰ *fh*. προβεβληκὼς *l*. 4. τί] διὰ τί *dfh*. 7. ἢ] εἰ *abdghlm* et corr *f*. ἢ] ἢ *h*, ἢ ἢ *m*, εἰ ἢ *g*. 8. τὸ ante ἑαυτοῦ om *dfgh*. τὰ post κοινὰ om *dfh*. 30, 2. ἢ τὰ] εἰ τὰ *d*, ἢ ὁ τὰ *ablm*, εἰ ὁ τὰ *h*. 5. διαθεῖναι *gm*. 31, 1. καὶ παρὰ] κἂν παρὰ *df*. κἂν] καὶ *df*.

νυ κακῶς καὶ ἁπλῶς ῥηθῇ λόγος, χρήσιμα τὰ λεγόμενα
ἡγήσατο εἶναι τοῖς ἀκούουσι· παρὰ δὲ ἀνθρώπου βδελυ-
ροῦ καὶ καταγελάστως μὲν κεχρημένου τῷ ἑαυτοῦ σώ-
ματι, αἰσχρῶς δὲ τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεδηδοκότος,
οὐδ' ἂν εὖ πάνυ λέγῃ συνοίσειν ἡγήσατο τοῖς ἀκούουσι.
32 τούτους οὖν ἐξείργει ἀπὸ τοῦ βήματος, τούτους ἀπα-
γορεύει μὴ δημηγορεῖν. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα μὴ μό-
νον λέγῃ ἀλλὰ καὶ συκοφαντῇ καὶ ἀσελγαίνῃ καὶ μηκέτι
τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον δύνηται φέρειν ἡ πόλις, δοκιμα-
σίαν μέν φησιν ἐπαγγειλάτω Ἀθηναίων ὁ βουλόμενος,
οἷς ἔξεστιν, ὑμᾶς δ' ἤδη κελεύει περὶ τούτων ἐν τῷ δι-
καστηρίῳ διαγινώσκειν· καὶ νῦν ἐγὼ κατὰ τοῦτον τὸν
νόμον ἥκω πρὸς ὑμᾶς.

33 Ταῦτα μὲν οὖν πάλαι νενομοθέτηται· ὑμεῖς δ' ἔτι
προσέθεσθε καινὸν νόμον μετὰ τὸ καλὸν παγκράτιον ὃ
οὗτος ἐπαγκρατίασεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ὑπεραισχυνθέντες
γὰρ ἐπὶ τῷ πράγματι, καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν νόμον
ἐθήκατε καινὸν ἀποκληροῦν φυλὴν ἐπὶ τὸ βῆμα ἥτις
προεδρεύσει. καὶ τί προσέταξεν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον; κα-
θῆσθαι κελεύει τοὺς φυλέτας βοηθοῦντας τοῖς νόμοις
καὶ τῇ δημοκρατίᾳ, ὡς, εἰ μὴ βοήθειάν ποθεν μετα-
πεμψόμεθα ἐπὶ τοὺς οὕτω βεβιωκότας, οὐδὲ βουλεύεσθαι
δυνησομένους ἡμᾶς περὶ τῶν σπουδαιοτάτων πραγμάτων.
34 ἔστι δ' οὐδὲν ὄφελος, ὦ Ἀθηναῖοι, ζητεῖν τοὺς τοιούτους
ἀνθρώπους ἀπελαύνειν ἀπὸ τοῦ βήματος ταῖς κραυγαῖς·
οὐ γὰρ αἰσχύνονται· ἀλλὰ ταῖς τιμωρίαις τούτους ἀπε-
θίζειν χρή· μόνως γὰρ ἂν οὕτως ἀνεκτοὶ γένοιντο.

Ἀναγνώσεται οὖν ὑμῖν τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῆς

v. 1. κακῶς] καλῶς pr *m*. καὶ *abdfhl*: κἂν ς. λόγος malim abesse. 3. ἑαυτοῦ om *df*. 5. λέγῃ *ghlm*: λεχθῇ ς. 32, 1. οὖν] αὖ *h*. ἀπὸ om *dfgh*. cf. § 46 extr. 3. καὶ ἀσελγαίνῃ] ἀσελγαίνει *l*. 4. τὸν add *bdfh*. 33, 1. δ' ἔτι *abdfgh*, δ' ὅτι *l*: δὲ τί ς. 2. καινὸν] καὶ *hl*. 4. γὰρ om *df*. νόμον ἐθήκατε καινὸν om *df*. 8. ποθεν om in lacuna *b*. 10. δυνησομένους ὑμᾶς *abglm*, ὑμᾶς δυνησομένους *h*: ἡμᾶς δυνησομένους ς. σπουδαιοτέρων *l*. 34, 2. ἀπολαύειν *l*. ταῖς om *glm* et pr *a*. 4. ἂν om *h* et pr *m*. γένωνται *lm*. 5. περὶ] ἐπὶ *b*.

εὐκοσμίας κειμένους τῶν ῥητόρων· τὸν γὰρ περὶ τῆς προεδρείας τῶν φυλῶν νόμον Τίμαρχος οὑτοσὶ καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ῥήτορες συνελθόντες γεγραμμένοι εἰσὶ μὴ ἐπιτήδειον εἶναι, ἵν' ἐξῇ πράττειν αὐτοῖς καὶ λέγειν καὶ ζῆν ὡς αὐτοὶ βούλονται.

35 ΝΟΜΟΙ. Τῶν ῥητόρων ἐάν τις λέγῃ ἐν βουλῇ ἢ ἐν δήμῳ περὶ τοῦ εἰσφερομένου μὴ χωρὶς [ἢ περὶ ἑκάστου], ἢ δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς τῆς αὐτῆς, [ὅτι] ἢ λοιδορῆται, ἢ κακῶς ἀγορεύῃ τινά, ἢ ὑποκρούῃ, ἢ χρηματιζόντων μεταξὺ ἀνηκέστως λέγῃ περὶ τοῦ μὴ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἢ παρακελεύηται ἢ ἕλκῃ τὸν ἐπιστάτην ἀφειμένης τῆς ἐκκλησίας ἢ τῆς βουλῆς, κυριευέτωσαν οἱ πρόεδροι μέχρι πεντήκοντα δραχμῶν καθ' ἕκαστον ἀδίκημα ἐπιγράφειν τοῖς πράκτορσιν. ἐὰν δὲ πλέονος ἄξιος ᾖ ζημίας, ἐπιβαλόντες μέχρι πεντήκοντα δραχμῶν εἰσφερέτωσαν εἰς τὴν βουλὴν ἢ εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. ὅταν διεξίωσι κλήσεις, κρινάτωσαν· καὶ ἐὰν καταγνωσθῇ αὐτοῦ κρύβδην ψηφιζομένων τῶν βουλευτῶν, ἐγγραψάτωσαν οἱ πρόεδροι τοῖς πράκτορσι [τῶν νόμων].

36 Τῶν μὲν οὖν νόμων ἀκηκόατε, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ εὖ οἶδ' ὅτι δοκοῦσιν ὑμῖν καλῶς ἔχειν. τούτους μέντοι τοὺς νόμους εἶναι χρησίμους ἢ ἀχρήστους ἐφ' ὑμῖν ἐστίν· ἐὰν μὲν γὰρ κολάζητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύριοι, ἐὰν δ' ἀφίητε, καλοὶ μόνον, κύριοι δὲ οὐκέτι.

37 Βούλομαι δ', ὥσπερ ὑπεθέμην ἀρχόμενος τοῦ λόγου, 6
ἐπειδὴ περὶ τῶν νόμων εἴρηκα, πάλιν τὸ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου, ἵν' εἰδῆτε ὅσον διαφέρουσι τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων. δέομαι δ' ὑμῶν ὦ

v. 1. τὸν γὰρ] καὶ τὸν abdlm. 2. νόμον] νόμον ὃν abdgm, μόνον ὃν l. ἕτεροι om l. 3. μὴ] μηδ' f. 4. εἶναι om m. πράττειν om f. καὶ ζῆν καὶ λέγειν fh. 35, 1. Τῶν ῥητόρων om pr h. 2. χωρὶς] χωρεῖ d, χωρῇ ab. ἢ ante περὶ om abh, ἡ gm. 3. τῆς αὐτῆς abghlm: τοῖς αὐτοῖς ς. ὅτι] δηλονότι Reiskius et fortasse f. 4. ἢ ante χρηματιζόντων om d. περὶ τοῦ] περὶ τῶν f, περί του ab. 7. καθ'] εἰ καθ' abghl et pr m, εἰς f, εἴθ' d. 8. ᾖ f: ceteri ἐστι. ἐπιβάλλοντες l. 10. ἐν] ἢ ἐν h. ὅταν] ὅταν δὲ h. κλήσεις] κρίσεις hl. 11. ψηφιζομένων Reiskius cum f. ψηφίζον ἐν abg, ψηφίζων ἐν d et (ω re posito) m, ψηφίζειν ἐν h, ἐν ψηφίζων l. 36, 3. χρησίμους εἶναι l. 4. μὲν om b. 5. ἀφῆτε df. μόνον] μὲν l. 37, 1. ὑπεθέμην post λόγου ponunt dfh. 3. τοὺς Τιμάρχου] τοῦ τιμάρχου abdfh. om articulum gm.

Ἀθηναῖοι συγγνώμην μοι ἔχειν, ἐὰν ἀναγκαζόμενος λέγειν περὶ ἐπιτηδευμάτων φύσει μὲν μὴ καλῶν τούτῳ δὲ πεπραγμένων ἐξαχθῶ τι ῥῆμα εἰπεῖν ὅ ἐστιν ὅμοιον
38 τοῖς ἔργοις τοῖς Τιμάρχου. οὐδὲ γὰρ ἂν δικαίως ἐμοὶ ἐπιτιμήσαιτε, εἴ τι σαφῶς εἴποιμι διδάσκειν ὑμᾶς βουλόμενος, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τούτῳ, εἰ αἰσχρῶς οὕτω τυγχάνει βεβιωκὼς ὥστε τὸν τὰ τούτῳ πεπραγμένα διεξιόντα ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν ὡς αὐτὸς βούλεται, ἐὰν μή τι καὶ τῶν τοιούτων φθέγξηται ῥημάτων. εὐλαβήσομαι δ' αὐτὸ ποιεῖν ὡς ἂν δύνωμαι μάλιστα.

39 Σκέψασθε δὲ ὦ Ἀθηναῖοι ὡς μετρίως μέλλω προσφέρεσθαι Τιμάρχῳ τουτῳΐ. ἐγὼ γὰρ ὅσα μὲν παῖς ὢν εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἡμάρτηκεν ἀφίημι, καὶ ἔστω ταῦτα ἄκυρα ὥσπερ τὰ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ τὰ πρὸ Εὐκλείδου ἢ εἴ τις ἄλλη πώποτε τοιαύτη ἐγένετο προθεσμία· ἃ δὲ ἤδη φρονῶν καὶ μειράκιον ὢν καὶ τοὺς νόμους ἐπιστάμενος τοὺς τῆς πόλεως διαπέπρακται, περὶ τούτων ἔγωγε τὰς κατηγορίας ποιήσομαι καὶ ὑμᾶς ἐπ' αὐτοῖς ἀξιῶ σπουδάζειν.

40 Οὗτος γὰρ πρῶτον μὲν πάντων, ἐπειδὴ ἀπηλλάγη ἐκ παίδων, ἐκάθητο ἐκ Πειραιεῖ ἐπὶ τοῦ Εὐθυδίκου ἰατρείου, προφάσει μὲν τῆς τέχνης μαθητής, τῇ δ' ἀληθείᾳ πωλεῖν αὑτὸν προῃρημένος, ὡς αὐτὸ ἔδειξεν. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἐμπόρων ἢ τῶν ἄλλων ξένων ἢ τῶν πολιτῶν τῶν ἡμετέρων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐχρήσαντο τῷ σώματι Τιμάρχου, ἑκὼν καὶ τούτους ὑπερβήσομαι, ἵνα μή μέ τις εἴπῃ ὡς ἄρα λίαν ἀκριβολογοῦμαι ἅπαντα· ὧν δ' ἐν ταῖς οἰκίαις γέγονε καταισχύνων τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὴν

v. 2. μὲν et δὲ om *l*. μὴ] οὐ *d*. 3. ἐξαχθῶ *abglm*: προεξαχθῶ ς. ῥῆμα] ἔργον *ab*. 38, 1. τοῖς Τιμάρχου] τοῦ τιμάρχου *hm*. 2. ὑμᾶς om *abglm*. 3. εἰ αἰσχρῶς οὕτω *abglm*: οὕτω γὰρ αἰσχρῶς ς. 6. φθέγγηται *df*. 7. μάλιστα om *df*. 39, 2. τουτῳΐ om *df*. εἰς τὸ σῶμα ὢν *b*. 4. τὰ om pr *m*. καὶ *abglm*: ἢ ς. 5. ἐγένετο] γέγονε *abgh*. 40, 1. πρῶτον μὲν πάντων *abglm*, πάντων μὲν πρῶτον *dfh*: πρῶτον πάντων μὲν ς. 4. αὐτὸν *ab*, αὐτοὺς *l*: ἑαυτὸν ς. αὐτὸ] αὐτὸ τοὔργον *abglm*, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα *dfh*. 7. καὶ] ἢ *l*. μέ om *dfh*.

πόλιν, μισθαρνῶν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ ὃ ἀπαγορεύει ὁ νόμος
μὴ πράττειν ἢ μὴ δημηγορεῖν, περὶ τούτων ποιήσομαι
41 τοὺς λόγους. Μισγόλας ἔστι τις Ναυκράτους, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, Κολυττεύς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγα-
θός, καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο, περὶ δὲ τὸ
πρᾶγμα τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς καὶ ἀεί τινας ἔχειν
εἰωθὼς περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ
λέγω οὐ τοῦ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵν' αὐτὸν γνωρίσητε
ὅστις ἐστίν. οὗτος αἰσθόμενος ὧν ἕνεκα τὰς διατριβὰς
ἐποιεῖτο Τίμαρχος οὑτοσὶ ἐπὶ τοῦ ἰατρείου, ἀργύριόν τι
προαναλώσας ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ ἔσχε παρ' ἑαυτῷ, εὔ-
σαρκον ὄντα καὶ νέον καὶ βδελυρὸν καὶ ἐπιτήδειον πρὸς
τὸ πρᾶγμα ὃ προῃρεῖτο ἐκεῖνος μὲν πράττειν οὗτος δὲ
42 πάσχειν. καὶ ταῦτα ποιεῖν οὐκ ὤκνησεν ἀλλ' ὑπέστη Τί-
μαρχος οὑτοσὶ οὐδενὸς ὢν τῶν μετρίων ἐνδεής· πολλὴν
γὰρ πάνυ κατέλιπεν ὁ πατὴρ αὐτῷ οὐσίαν, ἣν οὗτος
κατεδήδοκεν, ὡς ἐγὼ προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου· ἀλλ'
ἔπραξε ταῦτα δουλεύων ταῖς αἰσχίσταις ἡδοναῖς, ὀψοφα-
γίαις καὶ πολυτελείαις δείπνων καὶ αὐλητρίσι καὶ ἑταί-
ραις καὶ κύβοις καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑφ' ὧν οὐδενὸς δεῖ κρα-
τεῖσθαι τὸν γενναῖον καὶ ἐλεύθερον. καὶ οὐκ ᾐσχύνθη
ὁ μιαρὸς οὗτος ἐκλιπὼν μὲν τὴν πατρῴαν οἰκίαν, διαι-
τώμενος δὲ παρὰ Μισγόλᾳ οὔτε πατρικῷ ὄντι φίλῳ οὔθ'
ἡλικιώτῃ οὔτε παρ' ἐπιτρόπῳ, ἀλλὰ παρ' ἀλλοτρίῳ καὶ
πρεσβυτέρῳ ἑαυτοῦ, καὶ παρ' ἀκολάστῳ περὶ ταῦτα ὡραῖος
43 ὤν. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα καταγέλαστα πέπρακται Τι-
μάρχῳ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἓν δὲ ὃ καὶ διηγή-
σασθαι ὑμῖν βούλομαι. ἦν μὲν Διονυσίων τῶν ἐν ἄστει

v. 1. ὃ] ὢ *l.* 2. μὴ ante πράττειν om *l.* 41, 1. ἔστι μισγόλας *dfh.* τις om *df.* ναοκράτους *gm.* infra (§ 50.) Νι-κίου. 2. Κολυττεύς] infra Πειραιεύς. 4. ἔχειν εἰωθὼς] ἔχων *dfh.* 5. κιθαρῳδικὸς *l.* ταῦτα *dfh.* 6. λέγω] ἐγὼ *h.* αὐτὸν γνωρίσητε *abglm* : γνωρίσητε αὐτὸν *s.* 7. αἰσθανόμενος *d.* 8. ἀργύριόν τι ἐπὶ τοῦ ἰατρείου *l.* 42, 1. ποιεῖν om *df.* 2. οὑτοσὶν *gh.* 5. ὀψοφαγίᾳ καὶ πολυτελείᾳ *df.* 6. καὶ om *l.* δείπνων] καὶ δείπνῳ *f.* 7. καὶ κύβοις om *g.* δεῖ *abglm* : χρὴ *s.* 10. δὲ om *m.* 11. καὶ] καὶ παρὰ *dfh*, om *l.*

πομπή, ἐπόμπευον δ' ἐν τῷ αὐτῷ ὅ τε Μισγόλας ὁ τοῦτον ἀνειληφὼς καὶ Φαῖδρος ὁ Καλλίου Σφήττιος. συνθεμένου δ' αὐτοῖς συμπομπεύειν Τιμάρχου τουτουῒ οἱ μὲν περὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν διέτριβον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπανῆκε. παρωξυμμένος δὲ πρὸς τὸ πρᾶγμα ὁ Μισγόλας ζήτησιν αὐτοῦ ἐποιεῖτο μετὰ τοῦ Φαίδρου, ἐξαγγελθέντος δ' αὐτοῖς εὑρίσκουσι τοῦτον ἐν συνοικίᾳ μετὰ ξένων τινῶν συναριστῶντα. διαπειλησαμένου δὲ τοῦ Μισγόλα καὶ τοῦ Φαίδρου τοῖς ξένοις καὶ κελευόντων ἤδη ἀκολουθεῖν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὅτι μειράκιον ἐλεύθερον διέφθειραν, φοβηθέντες οἱ ξένοι ᾤχοντο φεύγοντες,
44 καταλιπόντες τὰ παρεσκευασμένα. καὶ ταῦθ' ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ λέγω, ἅπαντες ὅσοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐγίνωσκον Μισγόλαν καὶ Τίμαρχον, ἴσασιν. ἦ δὴ καὶ πάνυ χαίρω ὅτι μοι γέγονεν ἡ δίκη πρὸς ἄνθρωπον οὐκ ἠγνοημένον ὑφ' ὑμῶν, οὐδ' ἀπ' ἄλλου γινωσκόμενον οὐδενὸς ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος περὶ οὗ καὶ τὴν ψῆφον μέλλετε φέρειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἀγνοουμένων σαφεῖς ἴσως προσήκει τὰς ἀποδείξεις ποιεῖσθαι τὸν κατήγορον, περὶ δὲ τῶν ὁμολογουμένων οὐ λίαν ἔγωγε μέγα ἔργον εἶναι νομίζω τὸ κατηγορεῖν· ἀναμνῆσαι γὰρ
45 μόνον προσήκει τοὺς ἀκούοντας. ἐγὼ τοίνυν καίπερ ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ ἐν δικαστηρίῳ ἐσμέν, γέγραφα μαρτυρίαν Μισγόλᾳ ἀληθῆ μὲν οὐκ ἀπαίδευτον δέ, ὡς ἐγὼ ἐμαυτὸν πείθω. αὐτὸ μὲν γὰρ τοὔνομα τοῦ ἔργου ὃ ἔπραττε πρὸς τοῦτον οὐκ ἐγγράφω, οὐδ'||ἄλλο

v. 1. ἐπόμπευεν *df*, πομπεύων *gm*. 3. πομπεύειν *gm*. 5. παρωξυμένος *m*, παροξυνάμενος *l*. ὁ μισγόλας πρὸς τὸ πρᾶγμα *l*. 8. τινῶν] τινα *l*. διαπειλησαμένων ς. τοῦ om *h*. 9. τοῖς] καὶ τοῖς *l*. 11. ᾤχοντο φεύγοντες *abglm*: φεύγοντες ᾤχοντο ς. 44, 1. ἐγὼ om *df*. 2. πάντες *dfh*. ὅσοι — ἐγίνωσκον] οἳ — ὅσοι ἐγίνωσκον *dfh*. 3. ἦ δὴ *abh*, ἤδη *dfgl*, ἢ δὴ pr *m*: ἐγὼ δὲ ς. 4. ἡ om *ab*. 6. τοῦ om *d*. 7. ἐμέλλετε *df*. γὰρ om *l*. 8. σαφῶς *h*. ἴσως] ἴσθε (αι) *l*. ποιεῖσθαι τὰς ἀποδείξεις *dfh*. 10. τὸ om *df*. 45, 1. ὁμολογουμένου ὄντος τοῦ *dfhm*. 3. μαρτυρίας *h*. τῷ μισγόλῳ *dfh*. 5. ἐγγράφων *hl*. ἄλλην *l*.

γέγραφα οὐδὲν ὃ ἐπιζήμιόν ἐστιν ἐκ τῶν νόμων τῷ τἀληθῆ μαρτυρήσαντι· ἃ δέ ἐστιν ὑμῖν μὲν ἀκούουσι γνώριμα, ἀκίνδυνα δὲ τῷ μαρτυροῦντι καὶ μὴ αἰσχρά,
46 ταῦτα γέγραφα. ἐὰν μὲν οὖν ἐθελήσῃ ὁ Μισγόλας δεῦρο παρελθὼν τἀληθῆ μαρτυρῆσαι, τὰ δίκαια ποιήσει· ἐὰν δὲ προαιρῆται ἐκκλητευθῆναι μᾶλλον ἢ τἀληθῆ μαρτυρεῖν, ὑμεῖς τὸ ὅλον πρᾶγμα συνίδετε. εἰ γὰρ ὁ μὲν πράξας αἰσχυνεῖται καὶ προαιρήσεται χιλίας μᾶλλον δραχμὰς ἀποτῖσαι τῷ δημοσίῳ, ὥστε μὴ δεῖξαι τὸ πρόσωπον τὸ ἑαυτοῦ ὑμῖν, ὁ δὲ πεπονθὼς δημηγορήσει, σοφὸς ὁ νομοθέτης ὁ τοὺς οὕτω βδελυροὺς ἐξείργων ἀπὸ τοῦ
47 βήματος. ἐὰν δ' ἄρα ὑπακούσῃ μέν, τράπηται δὲ ἐπὶ τὸ ἀναιδέστατον, ἐπὶ τὸ ἐξόμνυσθαι τὰς ἀληθείας, ὡς Τιμάρχῳ μὲν χάριτας ἀποδιδούς, ἑτέροις δ' ἐπίδειξιν ποιούμενος ὡς εὖ ἐπίσταται τὰ τοιαῦτα συγκρύπτειν, πρῶτον μὲν εἰς ἑαυτὸν ἐξαμαρτήσεται [ἐπιορκῶν], ἔπειτα οὐδὲν αὐτῷ ἔσται πλέον. ἑτέραν γὰρ ἐγὼ γέγραφα μαρτυρίαν τοῖς εἰδόσι Τίμαρχον τουτονὶ ἐκλιπόντα τὴν πατρῴαν οἰκίαν καὶ διαιτώμενον παρὰ Μισγόλᾳ, πρᾶγμα (οἶμαι) χαλεπὸν ἐξεργάζεσθαι ἐπιχειρῶν· οὔτε γὰρ ἐμὲ δεῖ τοὺς ἐμαυτοῦ φίλους μάρτυρας παρασχέσθαι οὔτε τοὺς τούτων ἐχθροὺς οὔτε τοὺς μηδετέρους ἡμῶν γιγνώσκοντας, ἀλλὰ τοὺς τού-
48 των φίλους. ἂν δ' ἄρα καὶ τούτους πείσωσι μὴ μαρτυρεῖν (ὡς οὐκ οἴομαί γε· εἰ δὲ μή, ἀλλ' οὐχ ἅπαντας), ἐκεῖνό γε οὐδέποτε δυνήσονται, ἀφελέσθαι τὴν ἀλήθειαν οὐδὲ τὴν

v. 1. οὐδὲν ὃ] οὐδενὶ l. ἀληθῆ df. 2. μὲν] τε df. ceteri carent particula a Wolfio addita. 3. γνώρισμα h. τῷ μαρτυροῦντι καὶ μὴ] καὶ μὴ τῷ μαρτυροῦντι abglm. 46, 1. μὲν om gm. 2. μαρτυρῆσαι abglm: μαρτυρεῖν ς. 3. δὲ om l. ἐγκλητευθῆναι h. 4. συνείδετε dfh, συνίστετε l. 5. μᾶλλον δραχμὰς abglm: δραχμὰς μᾶλλον ς. 47, 1. δ' om l. 3. ἑταίροις abm. 5. ἐπιορκῶν om glm cum pr af, ante ἁμαρτήσεται ponit h. ita enim legit, non ἐξαμαρτήσεται. ἔπειτα] ἐπεὶ b. 6. αὐτῷ ἔσται] ἔστ' αὐτῷ dfh. ἔγωγε l. 7. ἐκλιπόντα abglm: καταλιπόντα ς. 9. ἐξεργάζεσθαι abglm: ἐξεργάσασθαι ς. ἐγχειρῶν dfh. δεῖν l. 11. οὔτε] οὐδὲ abg. 48, 2. γε om dfh. ἐκεῖνο δέ γε l. 3. οὐδέποτε δυνήσονται abglm, οὐδεμήποτε δυνήσονται h, οὐδὲ μή ποτε δύνωνται df.

ἐν τῇ πόλει περὶ Τιμάρχου φήμην, ἣν οὐκ ἐγὼ τούτῳ παρεσκεύασα ἀλλ' αὐτὸς οὗτος ἑαυτῷ. οὕτω γὰρ καθαρὸν χρὴ τὸν βίον εἶναι τοῦ σώφρονος ἀνδρὸς ὥστε μὴ ἐπιδέχεσθαι δόξαν αἰτίας πονηρᾶς.

49 Βούλομαι δὲ κἀκεῖνο προειπεῖν, ἐὰν ἄρα ὑπακούσῃ ὁ Μισγόλας τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν. εἰσὶ φύσεις ἀνθρώπων πολὺ διαφέρουσαι ὀφθῆναι ἀλλήλων τὰ περὶ τὴν ἡλικίαν· ἔνιοι μὲν γὰρ νέοι ὄντες προφερεῖς καὶ πρεσβύτεροι φαίνονται, ἕτεροι δὲ πολὺν ἀριθμὸν χρόνου γεγονότες παντάπασι νέοι. τούτων δ' ἐστὶ τῶν ἀνδρῶν ὁ Μισγόλας. τυγχάνει μὲν γὰρ ἡλικιώτης ὢν ἐμὸς καὶ συνέφηβος, καὶ ἔστιν ἡμῖν τουτὶ πέμπτον καὶ τετταρακοστὸν ἔτος· καὶ ἐγὼ μὲν τοσαυτασὶ πολιὰς ἔχω ὅσας ὑμεῖς ὁρᾶτε, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος. διὰ τί οὖν ταῦτα προλέγω; ἵνα μὴ ἐξαίφνης αὐτὸν ἰδόντες θαυμάσητε καὶ τοιοῦτόν τι τῇ διανοίᾳ ὑπολάβητε „ὦ Ἡράκλεις, ἀλλ' οὗτός γε τούτου οὐ πολὺ διαφέρει." ἅμα μὲν γὰρ ἡ φύσις ἐστὶ τοιαύτη τοῦ ἀνθρώπου, ἅμα δὲ ἤδη μειρακίῳ ὄντι αὐτῷ ἐπλησίαζεν.

50 Ἵνα δὲ μὴ διατρίβω, πρῶτον μὲν κάλει μοι τοὺς εἰδότας Τίμαρχον τουτονὶ διαιτώμενον ἐν τῇ Μισγόλα οἰκίᾳ, ἔπειτα τὴν Φαίδρου μαρτυρίαν ἀναγίνωσκε. τελευταίαν δέ μοι λάβε τὴν αὐτοῦ Μισγόλα μαρτυρίαν, ἵνα καὶ τοὺς θεοὺς δεδιὼς καὶ τοὺς συνειδότας αἰσχυνόμενος καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς ἐθελήσῃ τἀληθῆ μαρτυρεῖν.

v. 1. παρεσκεύασα τούτῳ dfh. 2. οὗτος om dfh. καθαρὸν χρὴ τὸν βίον εἶναι abgm, καθαρὸν εἶναι χρὴ τὸν βίον hl, χρὴ καθαρὸν εἶναι τὸν βίον df. 3. τοῦ om b. μὴ] μηδ' df. 49, 1. ἄρα] γὰρ glm. 2. τοῖς νόμοις abglm: τῷ νόμῳ ς. 5. πολὺν om pr m. 6. νέοι] νέοι φαίνονται glm, νέοι δοκοῦντες εἶναι f, νέοι δοκοῦσιν εἶναι dh. ὁ om f. 7. μὲν om h. ἐμὸς] ἐμοὶ l. 8. τεσσαρακοστὸν b. 9. ὅσας] ἃς abglm. 10. οὖν abglm: δὴ ς. 12. ὑπολάβοιτε d. 13. ἡ φύσις ἐστὶ abglm: ἐστὶν ἡ φύσις ς. ἀνθρώπου] ἀνδρὸς dfh. 50, 1. πρῶτον μὲν κάλει μοι abglm: κάλει μοι πρῶτον μὲν ς. 3. τελευταίαν δὲ] καὶ τελευταῖον δὲ glm, καὶ τελευταίαν δὲ ab. 4. ἵνα καὶ] ἵνα εἰς l. 5. αἰσχυνούμενος d. 6. ὑμᾶς καὶ τοὺς h. ἐθελήσῃ abghlm: ἐθέλῃ ς. testimonium om df.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Μισγόλας Νικίου Πειραιεὺς μαρτυρεῖ. ἐμοὶ ἐγένετο ἐν τῇ συνηθείᾳ Τίμαρχος ὁ ἐπὶ τοῦ Εὐθυδίκου ἰατρείου ποτὲ καθιζόμενος, καὶ κατὰ τὴν γνῶσίν μοι τὴν πρὸς αὐτὸν πολυωρῶν εἰς τὴν νῦν οὐ διέλιπεν.

51 Εἰ μὲν τοίνυν ὦ Ἀθηναῖοι Τίμαρχος οὑτοσὶ διέμεινε παρὰ τῷ Μισγόλᾳ καὶ μηκέτι ὡς ἄλλον ἧκε, μετριώτερ' ἂν διεπέπρακτο, εἴ δή τι τῶν τοιούτων ἐστὶ μέτριον, καὶ ἔγωγε οὐκ ἂν ὤκνησα αὐτὸν οὐδὲν αἰτιᾶσθαι ἢ ὅπερ ὁ νομοθέτης παῤῥησιάζεται, ἡταιρηκέναι μόνον· ὁ γὰρ πρὸς ἕνα τοῦτο πράττων, ἐπὶ μισθῷ δὲ τὴν πρᾶξιν ποιού-

52 μενος, αὐτῷ μοι δοκεῖ τούτῳ ἔνοχος εἶναι. ἐὰν δ' ὑμᾶς ἀναμνήσας ἐπιδείξω, ὑπερβαίνων τούσδε τοὺς ἀγρίους ἄνδρας, Κηδωνίδην καὶ Αὐτοκλείδην καὶ Θέρσανδρον, ἀλλ' ἐπιδείξω αὐτοὺς λέγων ὧν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀνειλημμένος γέγονε, καὶ μὴ μόνον παρὰ τῷ Μισγόλᾳ μεμισθαρνηκότα αὐτὸν ἐπὶ τῷ σώματι ἀλλὰ καὶ παρ' ἑτέρῳ καὶ πάλιν παρ' ἄλλῳ, καὶ παρὰ τούτου ὡς ἕτερον ἐληλυθότα, οὐκέτι δήπου φαίνεται μόνον ἡταιρηκὼς ἀλλὰ καί (μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ οἶδ' ὅπως δυνήσομαι περιπλέκειν ὅλην τὴν ἡμέραν) καὶ πεπορνευμένος· ὁ γὰρ εἰκῇ τοῦτο καὶ πρὸς πολλοὺς πράττων καὶ μισθοῦ αὐτῷ μοι τούτῳ δοκεῖ ἔνοχος εἶναι.

53 Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Μισγόλας τῇ τε δαπάνῃ ἀπεῖπε καὶ τοῦτον ἐξέπεμψε παρ' ἑαυτοῦ, μετὰ τοῦτον ἀναλαμβάνει αὐτὸν Ἀντικλῆς Καλλίου Εὐωνυμεύς. οὗτος μὲν οὖν ἄπεστιν ἐν Σάμῳ μετὰ τῶν κληρούχων· ἀλλὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐρῶ. Ὡς γὰρ ἀπηλλάγη παρὰ τοῦ Ἀντικλέους καὶ τοῦ Μισγόλα Τίμαρχος οὗτος, οὐκ ἐνουθέτησεν ἑαυτὸν οὐδὲ βελτιόνων διατριβῶν ἥψατο, ἀλλὰ διημέρευεν ἐν τῷ κυβείῳ, οὗ ἡ τηλία τίθεται καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας συμβάλ-

v. 1. ἐμοὶ] ἐμοὶ δὲ *l*. 2. εὐθυδικίου *ab*. 3. καθεζόμενος] δικαζόμενος *glm*. καὶ om *l*, τὴν om *h*. γνώμην *l*. 4. διέλιπον *abghlm*. 51, 1. διέμεινε *abglm* : παρέμεινε ς. 2. ἧκε] ἦλθε *dfh*. μετριώτερον *l*. 3. μετριώτερον *ghlm*. 4. ἢ om *lm*. 52, 2. ὑποδείξω *gm*. ὑπερβαίνοντα *h*. 3. ἀλλ'] καὶ *h*. 4. ἀνηλειμμένος *d*. 8. φαίνεται μόνον *abglm*, μόνον φαίνεται *dfh* : μόνον φανήσεται ς. καὶ om *l*. 11. τούτῳ δοκεῖ *abgm* : δοκεῖ τούτῳ ς. 53, 2. παρ'] ἀφ' *dfh*. 6. ὁ τίμαρχος *l*. οὗτος *abglm*, οὑτοσὶ *d* : οὑτοσὶν ς. 8. εἰσβάλλουσι *gm*.

λουσι καὶ κυβεύουσιν· ἤδη γὰρ οἶμαί τινας ὑμῶν ἑωρα-
54κέναι ἃ λέγω, εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἀκηκοέναι γε. τῶν δὲ ἐκ
τῆς διατριβῆς ταύτης ἔστι τις Πιττάλακος, ἄνθρωπος
δημόσιος οἰκέτης τῆς πόλεως. οὗτος εὐπορῶν ἀργυρίου
καὶ ἰδὼν τοῦτον ἐν τῇ διατριβῇ [ταύτῃ] ἀνέλαβεν αὐ-
τὸν καὶ εἶχε παρ' ἑαυτῷ. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐδυσχέραινεν ὁ
μιαρὸς οὑτοσί, μέλλων ἑαυτὸν καταισχύνειν πρὸς ἄν-
θρωπον δημόσιον οἰκέτην τῆς πόλεως· ἀλλ' εἰ λήψεται
χορηγὸν τῇ βδελυρίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, τοῦτο μόνον ἐσκέψατο,
τῶν δὲ καλῶν ἢ τῶν αἰσχρῶν οὐδεμίαν πώποτε πρό-
55νοιαν ἐποιήσατο. καὶ τοιαῦτα ἁμαρτήματα καὶ τοιαύτας
ὕβρεις ἐγὼ ἀκήκοα γεγονέναι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τού-
του εἰς τὸ σῶμα τὸ Τιμάρχου, οἵας ἐγὼ μὰ τὸν Δία
τὸν Ὀλύμπιον οὐκ ἂν τολμήσαιμι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· ἃ
γὰρ οὗτος ἔργῳ πράττων οὐκ ᾐσχύνετο, ταῦτ' ἐγὼ λόγῳ
σαφῶς ἐν ὑμῖν εἰπὼν οὐκ ἂν ἐδεξάμην ζῆν. ὑπὸ δὲ τοὺς
αὐτοὺς χρόνους τούτους ἐν οἷς οὗτος ἦν παρὰ τῷ Πιττα-
λάκῳ, καταπλεῖ δεῦρο ἐξ Ἑλλησπόντου Ἡγήσανδρος ὁ
τοῦτον ἀνειληφώς, περὶ οὗ πάλαι εὖ οἶδ' ὅτι θαυμάζετε
56διότι οὐ μέμνημαι· οὕτως ἐναργές ἐστιν ὃ ἐρῶ. οὗτος ὁ
Ἡγήσανδρος ἀφικνεῖται, ὃν ὑμεῖς ἴστε κάλλιον ἢ ἐγώ.
ἔτυχε δὲ τότε συμπλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον ταμίας Τι-
μομάχῳ τῷ Ἀχαρνεῖ τῷ στρατηγήσαντι, καὶ ἧκε δεῦρο
ἀπολελαυκώς, ὡς λέγεται, τῆς ἐκείνου εὐηθείας, ἔχων οὐκ
ἐλάττους ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀργυρίου· καὶ τρόπον τινὰ
οὐχ ἥκιστα αἴτιος ἐγένετο οὗτος Τιμομάχῳ τῆς συμφο-
57ρᾶς. ὢν δ' ἐν τοιαύτῃ ἀφθονίᾳ καὶ φοιτῶν ὡς τὸν Πιτ-

v. 1. τινας ὑμῶν *abglm*: ὑμῶν τινας ς. 54, 1. ἃ λέγω om *df*. γε om *df*. 4. ἰδὼν *abglm*; ὁρῶν ς. ταύτῃ om *glm*. 5. τοῦτ' *df*. 6. οὗτος *d*. 9. τῶν δὲ — ἐποιήσατο om *l*. αἰσχίστων *dfh*. πρόνοιαν πώποτε *ghm*. 55, 1. ἁμαρτήματα] πράγματα *d*. 2. ἀπὸ *h*. 3. τὸ Τιμάρχου] τοῦ τιμάρχου *abghlm*. 4. τολμήσαιμι] πολεμήσαιμι *h*. 5. οὗτος *abglm*, οὑτοσὶ *f*: αὐτὸς ς. λόγῳ om *gl* et pr *a*, λόγῳ μόνον ceteri, praeter *ab*, qui et μόνον om. 7. ἦν οὗτος *gm*. 56, 3. πλεύσας *l*. ταμίας τιμομάχῳ *abdfh*: ταμίας ἅμα Τιμομάχῳ ς. 6. ἢ om *d*. 7. οὗτος om *dfgm*. 57, 1. τοιαύτῃ] ταύτῃ τῇ *dfh*. ἀφωνίᾳ *h*. εἰσφοιτῶν *dfh*. ὡς] εἰς *h*.

τάλακον συγκυβευτὴν ὄντα, καὶ τοῦτον ἐκεῖ πρῶτον ἰδών,
ἥσθη τε καὶ ἐπεθύμησε καὶ ἐβουλήθη ὡς αὐτὸν ἀνα-
λαβεῖν, καί πως ἴσως ἡγήσατο εἶναι αὐτὸν ἐγγὺς τῆς
αὑτοῦ φύσεως. πρῶτον μὲν οὖν τῷ Πιτταλάκῳ διελέχθη
δεόμενος παραδοῦναι τοῦτον· ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν αὐτόν,
αὐτῷ τούτῳ προσβάλλει, καὶ οὐ πολὺν ἀνάλωσε λόγον
ἀλλ' εὐθὺς ἐπεπείκει· καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δει-
νὴ ἡ κακία καὶ ἀπιστία, ὥστε καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων εἰ-
58κότως ἂν μισοῖτο. ὡς δ' ἀπήλλακτο μὲν ἀπὸ τοῦ Πιτ-
ταλάκου ἀνείληπτο δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡγησάνδρου, ὠδυνᾶτο
(οἶμαι) ὁ Πιττάλακος τοσοῦτον ἀργύριον μάτην, ὡς ᾤετο,
ἀνηλωκώς, καὶ ἐζηλοτύπει τὰ γινόμενα καὶ ἐφοίτα ἐπὶ
τὴν οἰκίαν. ὅτι δὲ αὐτοῖς ἠνώχλει, σκέψασθε μεγάλην
ῥώμην Ἡγησάνδρου καὶ Τιμάρχου· μεθυσθέντες γάρ
ποτε καὶ αὐτοὶ καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινὲς καὶ ἄλλοι
59ὧν οὐ βούλομαι τὰ ὀνόματα λέγειν, εἰσπηδήσαντες νύ-
κτωρ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ ᾤκει ὁ Πιττάλακος, πρῶτον μὲν συν-
έτριβον τὰ σκευάρια καὶ διεῤῥίπτουν εἰς τὴν ὁδόν, ἀστρα-
γάλους τέ τινας διασείστους καὶ φιμοὺς καὶ κυβευτικὰ
ἕτερα ὄργανα, καὶ τοὺς ὄρτυγας καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας
οὓς ἠγάπα ὁ τρισκακοδαίμων ἄνθρωπος, ἀπέκτειναν, τὸ
δὲ τελευταῖον δήσαντες πρὸς τὸν κίονα αὐτὸν τὸν Πιτ-
τάλακον ἐμαστίγουν τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγὰς οὕτω πο-
λὺν χρόνον ὥστε καὶ τοὺς γείτονας αἰσθέσθαι τῆς κραυ-
60γῆς. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπεραγανακτήσας τῷ πράγματι ὁ
Πιττάλακος ἔρχεται γυμνὸς εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ καθίζει

v. 1. ἐκεῖ πρῶτον ἰδὼν abglm: ἰδὼν ἐκεῖ πρῶτον ς. 3. ἡγήσατο εἶναι αὐτὸν ἐγγὺς abglm; αὐτὸν ἡγήσατο ἐγγὺς εἶναι ς. 5. παραδοῦναι] παραβῆναι b. αὐτὸν om dfm. 6. τούτῳ om df. ἀνήλωσε df. λόγον] χρόνον abgh. 8. ἡ om gh. κακία d fl, κακία m: ἀκακία ς. ἀπιστία l: εὐπιστία ς. Reiskius εὐπειστία.
58, 1. ἀπὸ] παρὰ abdf. 3. τοσοῦτον ἀργύριον μάτην ὡς ᾤετο] μάτην ὥς γε ᾤετο τὸ ἀργύριον df. 4. ἀναλωκὼς l. 5. ἠνόχλει d. 6. γρ. γνώμην h. 7. καὶ τῶν] καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν h, καὶ ἄλλοι τινὲς df omissis mox illis τινὲς καὶ ἄλλοι. συγκυβευόντων g.
59, 3. ὁδὸν] ἡδῦον b. 4. τέ om dfh. κυβευτικὰ ἕτερα] κύβους καὶ ἕτερά τινα dfh. 8. ἐξεμαστίγουν h. 9. αἴσθεσθαι f.

ἐπὶ τὸν βωμὸν τὸν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν. ὄχλου δὲ συν-
δραμόντος, οἷόν εἴωθε γίνεσθαι, φοβηθέντες ὅ τε Ἡγή-
σανδρος καὶ ὁ Τίμαρχος μὴ ἀνακηρυχθῇ αὐτῶν ἡ βδε-
λυρία εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν (ἐπῄει δὲ ἐκκλησία) θέουσι
πρὸς τὸν βωμὸν καὶ αὐτοὶ καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινές,
61 καὶ περιστάντες ἐδέοντο τοῦ Πιτταλάκου ἀναστῆναι, λέ-
γοντες ὅτι τὸ ὅλον πρᾶγμα παροινία γέγονεν, καὶ αὐτὸς δὲ
οὗτος, οὐδέπω μὰ Δία ὥσπερ νῦν ἀργαλέος ὢν τὴν ὄψιν
ἀλλ' ἔτι χρήσιμος, ὑπογενειάζων τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντα
φάσκων πράξειν ἃ ἂν ἐκείνῳ συνδοκῇ. πέρας πείθουσιν
ἀναστῆναι ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὸν ἄνθρωπον ὡς τευξόμε-
νόν τινος τῶν δικαίων. ὡς δ' ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ἀγορᾶς,
62 οὐκέτι προσεῖχον αὐτῷ τὸν νοῦν. βαρέως δὲ φέρων τὴν
ὕβριν αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος δίκην ἑκατέρῳ αὐτῶν λαγχά-
νει. ὅτι δ' ἐδικάζετο (σκέψασθε μεγάλην ῥώμην Ἡγη-
σάνδρου), ἄνθρωπον οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα ἀλλὰ τὸ
ἐναντίον ἠδικημένον, οὐδὲν προσήκοντα αὐτῷ ἀλλὰ δη-
μόσιον οἰκέτην τῆς πόλεως, ἦγεν εἰς δουλείαν φάσκων
ἑαυτοῦ εἶναι δοῦλον. ἐν παντὶ δὲ κακῷ γεγόμενος ὁ
Πιττάλακος προσπίπτει [πρὸς τὰ γόνατα] ἀνδρὶ καὶ μά-
λα χρηστῷ. ἔστι τις Γλαύκων Χολαργεύς· οὗτος αὐτὸν
63 ἀφαιρεῖται εἰς ἐλευθερίαν. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο δικῶν λή-
ξεις ἐποιήσαντο. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐπέτρεψαν δια-
γνῶναι τὸ πρᾶγμα Διοπείθει τῷ Σουνιεῖ, δημότῃ τε
ὄντι τοῦ Ἡγησάνδρου καὶ ἤδη ποτὲ καὶ χρησαμένῳ,
ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ· παραλαβὼν δὲ τὸ πρᾶγμα ὁ Διοπεί-
θης ἀνεβάλλετο χαριζόμενος τούτοις χρόνους ἐκ χρόνων.

v. 1. τὸν ante τῆς om *abglm*. 2. οἷον] οὗ *l*. ὅ τε τίμαρχος καὶ ὁ ἡγήσανδρος *h*, ὁ τίμαρχος καὶ ὁ ἡγήσανδρος *df*. 61, 1. ἀναστῆναι om *l*. 2. δὲ om *dfh*. 3. οὐδέπω] οὔπω *dfh*. 4. χρήσιμος] χρήσιμος ὢν *glm*. 6. ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὸν ἄνθρωπον *abglm*: τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ς. 7. τινὸς om *h*. 62, 3. ἐδικάζετο *abglm*: ἐδικάσατο ς. 4. οὐδὲν *dfgh*: μηδὲν ς. αὐτὸν] αὐτῷ *d*. 5. οὐδὲ *dfh*. 6. εἰς δουλείαν ἦγεν *h*. 7. αὐτοῦ ς.
8. πρὸς τὰ γόνατα om *bglm* et pr *a*, post ἀνδρὶ ponit *h*. καὶ om *df*. 9. γλαῦκος *df*. 63, 1. δικῶν λήξεις *abglm*: λήξεις δικῶν ς. 4. καὶ post ποτὲ om *d*. 5. ὁ om *glm*. 6. ἀνεβάλετο *h*.

64 ὡς δὲ παρῄει ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ ὑμέτερον ὁ Ἡγήσανδρος, ὅτε καὶ προσεπολέμει Ἀριστοφῶντι τῷ Ἀζηνιεῖ, πρὶν αὐτῷ τὴν αὐτὴν ταύτην ἠπείλησεν ἐπαγγελίαν ἐν τῷ δήμῳ ἥνπερ ἐγὼ Τιμάρχῳ ἐπήγγειλα, καὶ ἐπειδὴ Κρώβυλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδημηγόρει καὶ ὅλως ἀπετόλμων ὑμῖν πρῶτοι οὗτοι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν συμβουλεύειν, ἐνταῦθα δὴ καταμεμψάμενος ἑαυτὸν ὁ Πιττάλακος, καὶ ἐκλογισάμενος ὅστις ὢν πρὸς οὕστινας ἐπολέμει, εὖ ἐβουλεύσατο (δεῖ γὰρ τἀληθῆ λέγειν)· ἡσυχίαν ἔσχε, καὶ ἠγάπησεν εἴ τι μὴ προσλάβοι καινὸν κακόν. ἐνταῦθα δὴ τὴν καλὴν ταύτην νίκην νενικηκὼς ὁ Ἡγήσανδρος ἀκονιτὶ εἶχε παρ'
65 ἑαυτῷ Τίμαρχον τουτονί. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, πάντες ἴστε· τίς γὰρ ὑμῶν ὃς οὐ πώποτε εἰς τοὖψον ἀφῖκται καὶ τὰς δαπάνας τὰς τούτων οὐ τεθεώρηκεν; ἢ τίς οὐ τοῖς τούτων κώμοις καὶ μοιχείαις περιτυχὼν οὐκ ἠχθέσθη ὑπὲρ τῆς πόλεως; ὅμως δ' ἐπειδὴ ἐν δικαστηρίῳ ἐσμέν, κάλει μοι Γλαύκωνα Χολαργέα τὸν ἀφελόμενον εἰς ἐλευθερίαν τὸν Πιττάλακον, καὶ τὰς ἑτέρας μαρτυρίας ἀναγίνωσκε.

66 ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Μαρτυρεῖ Γλαύκων Τιμαίου Χολαργεύς. ἐγὼ ἀγόμενον εἰς δουλείαν ὑπὸ Ἡγησάνδρου Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν. χρόνῳ δ' ὕστερον ἐλθὼν πρὸς ἐμὲ Πιττάλακος ἔφη βούλεσθαι διαλυθῆναι τὰ πρὸς Ἡγήσανδρον, καὶ προπέμψαι αὐτῷ ἄρασθαι ἥν τε αὐτὸς ἐνεκαλέσατο Ἡγήσανδρον καὶ Τίμαρχον καὶ ἣν Ἡγήσανδρος τῆς δουλείας αὐτόν· καὶ διελύθησαν ὡσαύτως.

v. 1. παρῄει glm: ceteri παρῆν. ἡμέτερον dfhl. 2. ἀξηνεῖ h, ἀξηνιεῖ bdf. 3. τὴν αὐτὴν — ἥνπερ ἐγὼ] τὴν ἐν τῷ δήμῳ ἀπειλήσαιεν ἐπαγγελίαν ἐπαγγέλλει ὥσπερ ἐγὼ df. ἐν τῷ δήμῳ ἐπαγγελίαν ἠπείλησεν h. 4. ἐπήγγειλα om df. Κρωβύλος hm, κρώβουλος d. 5. αὐτοῦ] αὐτοῦ τοῦ ἡγησάνδρου h. ὑμῖν] ἐν ὑμῖν bh, ἐν ἡμῖν df. 6. πρῶτοι om hm et pr a. 7. δὴ abhm: ἤδη ς. ἑαυτὸν ab: αὑτὸν ς. 8. ὅστις] τις abhlm. 9. τἀληθὲς dfh. ἔσχε] ἔχειν abdfgh. 10. προσλάβῃ m. 11. νίκην ταύτην ς.
65, 1. τοῦτον df. ὅτι ἐγὼ ἀληθῆ dfh, 2. ὃς om abglm: οὗτος ὃς df. τοὖψον] τοῦτον h. 4. οὐ] ὁ h, om b, expungit a: Reiskius ὅς. 5. ἐπειδήπερ fh. 7. εἰς τὴν ἐλευθερίαν fh. ἑτέρων f, cui desunt testimonia. 66, 1. μαρτυρίαι ab. 3. πρὸς] εἰς hl. 4. Ἡγήσανδρον — ἐνεκαλέσατο om l, in mg ponit h. καὶ om abdg. προπέμψας mg h, προσπέμψας Reiskius. 5. ἄρασθαι abdg et pr m, ἄρασθαι τῆς δίκης mg h, διάλυσιν τῆς δίκης ἄρασθαι rc m. Reiskius διάλυσιν τῆς δίκης εὕρασθαι. ἀνεκαλέσατο g. 6. αὐτὸν] αὐτῷ hl. ὡσαύτως malim poni post illud ἑξῆς (p. 272, 3).

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀμφισθένης μαρτυρεῖ. ἐγὼ ἀγόμενον εἰς δουλείαν ὑπὸ Ἡγησάνδρου Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν, καὶ τὰ ἑξῆς.

67 Οὐκοῦν καὶ αὐτὸν ὑμῖν καλέσω τὸν Ἡγήσανδρον. γέγραφα δ' αὐτῷ μαρτυρίαν κοσμιωτέραν μὲν ἢ κατ' ἐκεῖνον, μικρῷ δὲ σαφεστέραν ἢ τῷ Μισγόλᾳ. οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι ἀπομεῖται καὶ ἐπιορκήσει. διὰ τί οὖν αὐτὸν καλῶ ἐπὶ τὴν μαρτυρίαν; ἵν' ὑμῖν ἐπιδείξω οἵους ἀπεργάζεται ἀνθρώπους τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο, ὡς καταφρονοῦντας μὲν τῶν θεῶν, ὑπερορῶντας δὲ τοὺς νόμους, ὀλιγώρως δὲ
68 ἔχοντας πρὸς ἅπασαν αἰσχύνην. Κάλει μοι τὸν Ἡγήσανδρον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἡγήσανδρος Διφίλου Στειριεὺς μαρτυρεῖ. ὅτε κατέπλευσα ἐξ Ἑλλησπόντου, κατέλαβον παρὰ Πιτταλάκῳ τῷ κυβευτῇ διατρίβοντα Τίμαρχον τὸν Ἀριζήλου, καὶ ἐξ ἐκείνης τῆς γνώσεως ἐχρησάμην Τιμάρχῳ ὁμιλῶν τῇ αὐτῇ ἄρσει ᾗ καὶ τὸ πρότερον Λεωδάμαντι.

69 Οὐκ ἠγνόουν ὅτι ὑπερόψεται τὸν ὅρκον, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ προεῖπον ὑμῖν. κἀκεῖνο δέ μοι πρόδηλόν ἐστιν, ὅτι ἐπειδὴ νῦν οὐκ ἐθέλει μαρτυρεῖν, αὐτίκα πάρεισιν ἐν τῇ ἀπολογίᾳ. καὶ οὐδὲν μὰ Δία θαυμαστόν· ἀναβήσεται γὰρ (οἶμαι) δεῦρο πιστεύων τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς καὶ μισοπόνηρος καὶ τὸν Λεωδάμαντα ὅστις ἦν οὐ γινώσκων, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς ἐθορυβήσατε τῆς μαρτυ-
70 ρίας ἀναγινωσκομένης. ἆρά γε προαχθήσομαί τι σαφέστερον εἰπεῖν ἢ κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ φύσιν; εἴπατέ μοι πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅστις αὑτὸν κατῄσχυνε πρὸς Ἡγήσανδρον, οὐ δοκεῖ ὑμῖν πρὸς τὸν πόρνον πεπορνεῦσθαι; ἢ τίνας οὐκ οἰόμεθ' ὑπερ-

v. 1. μαρτυρίαι ab, ΜΑΡΤΥΡΙΑ — ἑξῆς om h. 67, 4. καλῶ αὐτὸν fh. 5. ἀποδείξω h. ἀπεργάσεται b. 6. τοῦτο om f.
68, 1. τὸν om f, cui deest testimonium. titulum om ab. 2. Διφίλου] δὲ φίλου l. σπειριεὺς abdglm. 4. τίμαρχον Helmst: τὸν Τίμαρχον ς. τὸν] του g. 5. αὐτῇ] αὐτοῦ h. ἄρσει] Reiskius πράξει. 6. λεωδάμαντι dh: λαοδάμαντι ς. 69, 2. δέ μοι] γε dfh. 3. οὐ θέλει m. 5. οἶμαι] ὑμῖν abghlm. ἑαυτοῦ ab, ἐμαυτῷ pr h, σαυτοῦ corr: αὑτοῦ ς. 6. λαοδάμαντα lm.
7. ἦν] ὢν l. ἀνεθορυβήσατε ς. 70, 1. ἐξαχθήσομαι df. τι] ὅτι abglm. 3. τοῦ om l. ὦ Ἀθηναῖοι om l. 4. καταισχύνει df.
5. αὐτοὺς οὐκ οἰόμεθα abglm, m quidem pronomine rc addito.

βολὰς ποιεῖσθαι βδελυρίας παροινοῦντας καὶ μονουμέ-
νους; οὐκ οἴεσθε τὸν Ἡγήσανδρον ἀπολογούμενον τὰς
πρὸς τὸν Λεωδάμαντα πράξεις τὰς περιβοήτους, ἃς ὑμεῖς
ἅπαντες σύνιστε, ὑπερήφανα τὰ ἐπιτάγματα ἐπιτάττειν,
ὡς ταῖς τούτου ὑπερβολαῖς αὐτὸν δόξαντα μέτρια δια-
71 πεπρᾶχθαι; ἀλλ᾽ ὅμως ὄψεσθε ὅτι καὶ μάλα ἐπιστρε-
φῶς καὶ ῥητορικῶς αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κρώβυ-
λος αὐτίκα μάλα δεῦρο ἀναπηδήσαντες ταῦτα μὲν εἶναι
πολλῆς ἀβελτερίας φήσουσιν ἃ ἐγὼ λέγω, ἀξιώσουσι δέ
με μάρτυρας παρασχέσθαι διαῤῥήδην μαρτυροῦντας ὅπου
ἔπραττεν, ὅπως ἐποίει, ἢ τίς εἶδεν, ἢ τίς ἦν ὁ τρόπος,
72 πρᾶγμα (οἶμαι) ἀναιδὲς λέγοντες. οὐ γὰρ ἔγωγε ὑπο-
λαμβάνω οὕτως ὑμᾶς ἐπιλήσμονας εἶναι, ὥστε ἀμνημο-
νεῖν ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγινωσκομένων τῶν
νόμων, ἐν οἷς γέγραπται, ἐάν τις μισθώσηταί τινα Ἀθη-
ναίων ἐπὶ ταύτην τὴν πρᾶξιν ἢ ἐάν τις ἑαυτὸν μισθώ-
σῃ, ἔνοχον εἶναι τοῖς μεγίστοις καὶ τοῖς ἴσοις ἐπιτιμίοις.
τίς οὖν οὕτω ταλαίπωρός ἐστιν ἄνθρωπος, ὅστις ἂν
ἐθελήσειε σαφῶς τοιαύτην μαρτυρίαν μαρτυρῆσαι, ἐξ
ἧς ὑπάρχει αὐτῷ, ἐὰν τἀληθῆ μαρτυρήσῃ, ἐπιδεικνύναι
73 ἔνοχον ὄντα ἑαυτὸν τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις; οὐκοῦν
ὑπόλοιπόν ἐστι τὸν πεπονθότα ὁμολογεῖν. ἀλλὰ διὰ
τοῦτο κρίνεται, ὅτι ταῦτα πράξας παρὰ τοὺς νόμους
ἐδημηγόρει. βούλεσθε οὖν τὸ ὅλον πρᾶγμα ἀφῶμεν καὶ
μὴ ζητῶμεν; νὴ τὸν Ποσειδῶ κακῶς ἄρα τὴν πόλιν

v. 1. μεμονωμένους, γρ. μαινομένους h. 2. τὰς om l. 4. ἅπαν-τες om l. τὰ] τε h. ἐπιτάγματα] τούτῳ ἐπιτάγματα dfh. 5. ὡς] καὶ l. Reiskius δόξοντα. 71, 1. ὅτι om h. μάλα] μᾶλλον d. 2. κρωβύλος ab. 4. ἀβελτηρίας abdhm. ἀξιοῦσι lm. 5. με] μοι l. παρέχεσθαι l. ὅπου] ὅπως l. 6. οἶδεν l. ὁ om l. 72, 1. οἶμαι] εἶναι h. ἔγωγε ὑπολαμβάνω abglm, οἶμαι ἔγωγε df, οἴομαι ἔγωγε h. 2. οὕτως ὑμᾶς abglm: ὑμᾶς οὕτως ς. 3. ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε abghlm: ὀλίγῳ πρότερον ἀκούσαντες ς. 4. μισθώσῃ h. ἀθηναίων abdg: Ἀθηναῖον ς. 5. ἑαυτὸν ab: αὑτὸν ς. 6. τοῖς ante ἴσοις om h. 8. ἐθελήσει b. τὴν τοιαύτην ς. 9. μαρτυρήσῃ abghlm: μαρτυρῇ ς. ἐπιδεικνύειν glm. 73, 1. ἑαυτὸν ab, om dfh; αὑτὸν ς. 2. ὑπόλοιπόν] τὸ λοιπόν df. 3. ποσειδῶνα gm. καλῶς a.

οἰκήσομεν, εἰ ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἴσμεν γινόμενα, ταῦτα ἐὰν μή τις δεῦρο παρελθὼν σαφῶς ἅμα καὶ ἀναισχύντως μαρτυρήσῃ, διὰ τοῦτο ἐπιλησόμεθα. 11

74 Σκέψασθε δὲ καὶ ἐκ παραδειγμάτων· ἀνάγκη δ' ἴσως ἔσται παραπλήσια τὰ παραδείγματα εἶναι τοῖς τρόποις τοῖς Τιμάρχου. ὁρᾶτε τουτουσὶ τοὺς ἐπὶ τῶν οἰκημάτων καθημένους, τοὺς ὁμολογουμένως τὴν πρᾶξιν πράττοντας. οὗτοι μέντοι ὅταν πρὸς τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ γίνωνται, ὅμως πρό γε τῆς αἰσχύνης προβάλλονταί τι καὶ συγκλείουσι τὰς θύρας. εἰ δή τις ὑμῶν ἔροιτο τοὺς ὁδῷ πορευομένους τί νῦν οὗτος ὁ ἄνθρωπος πράττει, εὐθὺς ἂν εἴποιτε τοῦ ἔργου τοὔνομα, οὐχ ὁρῶντες τὸν εἰσεληλυθότα ὅστις ἦν, ἀλλὰ τὴν προαίρεσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου συνειδότες καὶ τὸ πρᾶγμα γνωρίζοντες.

75 οὐκοῦν τὸν αὐτὸν τρόπον προσήκει ὑμᾶς περὶ Τιμάρχου ἐξετάζειν, καὶ μὴ σκοπεῖν εἴ τις εἶδεν ἀλλ' εἰ πέπρακται τούτῳ ἡ πρᾶξις. ἐπεὶ πρὸς θεῶν τί δεῖ λέγειν, Τίμαρχε, ἢ τί σὺ ἂν εἴποις αὐτὸς περὶ ἑτέρου ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ κρινομένου; ἢ τί χρὴ λέγειν ὅταν μειράκιον νέον καταλιπὸν τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἐν ἀλλοτρίαις οἰκίαις νυκτερεύῃ, τὴν ὄψιν ἑτέρων διαφέρον, καὶ πολυτελῆ δεῖπνα δειπνῇ ἀσύμβολον, καὶ αὐλητρίδας ἔχῃ καὶ ἑταίρας πολυτελεστάτας, καὶ κυβεύῃ, καὶ μηδὲν ἐκτίνῃ αὐ-

76 τὸς ἀλλ' ἕτερος ὑπὲρ αὐτοῦ; ἔτι ταῦτα μαντείας προσδεῖται; οὐκ εὔδηλον ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὸν τὰ τηλικαῦτα

v. 2. τις ἡμῖν δεῦρο g, τις ὑμῖν δεῦρο fh. καὶ om l. 3. μαρτυρήσῃ] αὐτὸς μαρτυρήσῃ dfh. 74, 1. ἐκ] ἐπὶ h. 2. τὰ om ab glm. 3. τοῖς Τιμάρχου] τοῦ τιμάρχου dfh. 4. καθημένους df gh: καθεζομένους ς. πρᾶξιν] πρᾶξιν ταύτην dfh. 7. θυρίδας d. ὑμῶν] ὑμᾶς h. 8. τί] ὅτι df. οὗτος ὁ ἄνθρωπος abm, οὗτος ἄνθρωπος l: ὁ ἄνθρωπος οὗτος ς. 9. εἴποιτε] λέγοιτε h, λέγοιτο df. οὐχ ὁρῶντες] οὐκ εἰδότες dfgh. τὸν] καὶ τὸν dfh. 11. εἰδότες dfh. γνωρίζοντες] γνωρίζετε fh, γνωρίζεται d. 75, 1. περὶ] καὶ περὶ bdfh. τίμαρχον l. 3. δεῖ] χρὴ dfh; δὴ b. Τίμαρχε ante τί ponit ς. 4. ἢ τί σὺ] τί dfh. 5. αἰτίᾳ ταύτῃ abglm, τοιαύτῃ αἰτίᾳ h: αὐτῇ αἰτίᾳ ς. 6. ἐν ἀλλοτρίαις οἰκίαις νυκτερεύῃ abglm: νυκτερεύῃ ἐν ἀλλοτρίαις οἰκίαις ς. 7. ἑτέρων om l. 8. ἑτέρας d. 76, 1. αὐτοῦ] ἐκείνου dfh. ἔτι] τί dfh. 2, τὰ om d.

ἐπιτάγματά τισιν ἐπιτάττοντα καὶ αὐτὸν ἀντὶ τούτων
ἡδονάς τινας παρασκευάζειν τοῖς τὸ ἀργύριον προσανα-
λίσκουσιν; οὐ γὰρ ἔχω μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον τίνα
τρόπον εὐφημότερον μνησθῶ τῶν σοὶ καταγελάστως πε-
πραγμένων ἔργων.

77 Θεωρήσατε δ', εἰ βούλεσθε, τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκ πολι-
τικῶν τινῶν παραδειγμάτων, καὶ μάλιστα ἐκ τούτων ἃ
νυνὶ μετὰ χεῖρας ἔχετε. γεγόνασι διαψηφίσεις ἐν τοῖς
δήμοις, καὶ ἕκαστος ὑμῶν ψῆφον δέδωκε περὶ τοῦ σώ-
ματος, ὅστις Ἀθηναῖος ὄντως ἐστὶ καὶ ὅστις μή. καὶ
ἔγωγε, ἐπειδὰν προσίω πρὸς τὸ δικαστήριον καὶ ἀκρο-
άσωμαι τῶν ἀγωνιζομένων, ὁρῶ ὅτι ἀεὶ τὸ αὐτὸ παρ'
78 ὑμῖν ἰσχύει. ἐπειδὰν γὰρ εἴπῃ ὁ κατήγορος „ἄνδρες δι-
κασταί, τουτουῒ κατεψηφίσαντο οἱ δημόται ὀμόσαντες,
οὐδενὸς ἀνθρώπων οὔτε κατηγορήσαντος οὔτε μαρτυρή-
σαντος, ἀλλ' αὐτοὶ συνειδότες," εὐθὺς (οἶμαι) θορυβεῖτε
ὑμεῖς ὡς οὐ μετὸν τῷ κρινομένῳ τῆς πόλεως· οὐδὲν γὰρ
(οἶμαι) δοκεῖ προσδεῖσθαι ὑμῖν λόγου οὐδὲ μαρτυρίας
79 ὅσα τις σαφῶς οἶδεν αὐτός. φέρε δὴ πρὸς τοῦ Διός, εἰ
ὥσπερ περὶ τοῦ γένους, οὕτω καὶ περὶ τοῦ ἐπιτηδεύμα-
τος τούτου ἐδέησε δοῦναι ψῆφον Τίμαρχον, εἴτ' ἔνοχός
ἐστιν εἴτε μή, ἐκρίνετο δὲ τὸ πρᾶγμα ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
εἰσήγετο δ' εἰς ὑμᾶς ὥσπερ νυνί, μὴ ἐξῆν δ' ἐκ τοῦ νό-
μου ἢ τοῦ ψηφίσματος μήτε ἐμοὶ κατηγορεῖν μήτε τού-
τῳ ἀπολογεῖσθαι, ὁ δὲ κῆρυξ ὁ νυνὶ παρεστηκὼς ἐμοὶ
ἐπηρώτα ὑμᾶς τὸ ἐκ τοῦ νόμου κήρυγμα, „τῶν ψήφων

v. 2. τινας] τισὶ abm, om g. προαναλίσκουσι lm. cf. § 41.
77, 3. νῦν dfh. 4. ἡμῶν dfhm. ἔδωκε l. 6. προσίω] προ-
στῶ f, στῶ d. πρὸς] εἰς d. 7. παρ' ὑμῖν ἰσχύει abglm: ἰσχύει παρ'
ὑμῖν ς. 78, 2. τουτουῒ abm, τουτὶ l: τούτου ς. ὀμόσαντος d.
3. ἀνθρώπου df. καταμαρτυρήσαντος dfh. 4. αὐτοὶ] αὐτὰ ab.
εἰδότες df. 5. ὑμεῖς post εὐθὺς ponunt dfgh. οὐθὲν bgm,
οὐδὲ d. 6. λόγου abglm: λόγων ς. 79, 1. αὐτὸς σαφῶς οἶδε dh.
πρὸς διὸς pr m. εἰ om b. 3. τιμάρχῳ εἴτ' ἔναγχος m, τί-
μαρχον εἴτ' ἔναγχος ab. 4. ἐστιν om l. 5. νυνὶ abghlm: νῦν ς.
ἐκ του a. 6. τοῦ om abglm. 7. ὁ] οὑτοσὶ ὁ df, οὑ-
τοσινὸ h. νῦν ἐμοὶ παρεστηκὼς dfh.

ἡ τετρυπημένη, ὅτῳ δοκεῖ πεπορνεῦσθαι Τίμαρχον, ἡ
δὲ πλήρης, ὅτῳ μή," τί ἂν ἐψηφίσασθε; ἀκριβῶς οἶδ'
80 ὅτι κατέγνωτ' ἂν αὐτοῦ. εἰ δή τίς με ἔροιτο ὑμῶν
„σὺ δὲ τί οἶσθα εἰ ἡμεῖς ἂν τούτου κατεψηφισάμεθα;"
εἴποιμ' ἂν „διότι ἐπαῤῥησιάσασθέ μοι καὶ διείλεχθε."
καὶ ὁπότε καὶ ὅπου ἕκαστος, ἐγὼ ὑμᾶς ὑπομνήσω. ὅταν
οὑτοσὶ ἀναβῇ ἐπὶ τὸ βῆμα ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ἡ βουλὴ
ὅτε ἐβούλευσε πέρυσιν, ἢ ἐὰν μνησθῇ τειχῶν ἐπισκευῆς
ἢ πύργου ἢ ὡς ἀπήγετό πού τις, εὐθὺς ἐβοᾶτε καὶ ἐγε-
λᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐλέγετε τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἔργων ὧν
81 σύνιστε αὐτῷ. καὶ τὰ μὲν παλαιὰ ἐάσω, τὰ δὲ ἐν αὐ-
τῇ τῇ ἐκκλησίᾳ γενόμενα, ὅτε ἐγὼ τὴν ἐπαγγελίαν ταύ-
την Τιμάρχῳ ἐπήγγειλα, ταῦθ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι βούλο-
μαι. τῆς γὰρ βουλῆς τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ πρόσοδον ποι-
ουμένης πρὸς τὸν δῆμον κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ τούτου,
ὃ οὗτος εἰρήκει περὶ τῶν οἰκήσεων τῶν ἐν τῇ Πυκνί,
ἦν μὲν ὁ τὸν λόγον λέγων ἐκ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν Αὐ- 11
τόλυκος, καλῶς νὴ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὸν
Ἀπόλλω καὶ σεμνῶς καὶ ἀξίως ἐκείνου τοῦ συνεδρίου
82 βεβιωκώς· ἐπειδὴ δέ που προϊόντος τοῦ λόγου εἶπεν ὅτι
τὸ εἰσήγημα τὸ Τιμάρχου ἀποδοκιμάζει ἡ βουλή, „καὶ
περὶ τῆς ἐρημίας ταύτης καὶ τοῦ τόπου τοῦ ἐν τῇ
Πυκνὶ μὴ θαυμάσητε, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ Τίμαρχος ἐμπει-
ροτέρως ἔχει τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου," ἀνεθο-
ρυβήσατε ὑμεῖς ἐνταῦθα καὶ ἔφατε τὸν Αὐτόλυκον

v. 1. τετρυπημένη] τετρυπημένη ψῆφος h. τίμαρχον abghlm: Τίμαρχος ς. 2. ἀκριβῶς εὖ οἶδ' abglm. 80, 1. δή] δέ dgm. 2. σὺ δὲ τί abghlm: τί δὲ σὺ ς. ἡμεῖς] ὑμᾶς d. 4. ὅπου] ποῦ abglm. ὑμᾶς ὑπομνήσω] ὑμῖν ἐρῶ dfh. 5. ἀναβῇ ἐπὶ τὸ βῆμα ἐν τῷ δήμῳ abglm: ἐν τῷ δήμῳ ἀναβῇ ἐπὶ τὸ βῆμα ς. 6. πέρυσιν om df. ἢ ἐὰν μνησθῇ] ὅταν μνησθῇ abf, ὅταν ἐμνήσθη dh. τειχῶν] τυχὼν l. κατασκευῆς glm, ἐπικατασκευῆς h. 7. πού] Reiskius ποί. ἐγελᾶτε καὶ ἐβοᾶτε ς. 8. τῶν] τὴν h. 81, 1. παλαιὰ] πολλὰ καὶ παλαιὰ dfh. 2. γενόμενα] λεγόμενα h. ὅταν l. 3. ἀπήγγειλα g. 5. τὸ τούτου om d. 6. οὗτος post εἰρήκει ponit h, om df. πύκνηι f: πυκνί ς. 8. τὸν Ὀλύμπιον om df. 9. καὶ post σεμνῶς om h. ἐκείνου τοῦ συνεδρίου abglm: τοῦ συνεδρίου ἐκείνου ς. 82, 1. ὅτι τὸ abgm, ὅτι τότε h, ὅτι l: ὅτι τόγε ς. 4. ὦ Ἀθηναῖοι] ἔφη ὦ ἀθηναῖοι bfh, ὦ ἀθηναῖοι ἔφη d.

83 ἀληθῆ λέγειν· εἶναι γὰρ αὐτὸν ἔμπειρον. ἀγνοήσας δ' ὑμῶν τὸν θόρυβον ὁ Αὐτόλυκος, μάλα σκυθρωπάσας καὶ διαλιπὼν εἶπεν „ἡμεῖς τοι, ὦ Ἀθηναῖοι, οἱ Ἀρεοπαγῖται οὔτε κατηγοροῦμεν Τιμάρχου οὔτε ἀπολογούμεθα (οὐ γὰρ ἡμῖν πάτριόν ἐστιν), ἔχομεν δὲ τοιαύτην τινὰ συγγνώμην Τιμάρχῳ· οὗτος ἴσως" ἔφη „ᾠήθη ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ταύτῃ μικρὸν ὑμῶν ἑκάστῳ ἀνάλωμα γίνεσθαι" καὶ πάλιν ἐπὶ τῇ ἡσυχίᾳ καὶ τῷ μικρῷ ἀναλώματι μείζων ἀπήντα παρ' ὑμῶν μετὰ γέλωτος θόρυβος.

84 ὡς δ' ἐπεμνήσθη τῶν οἰκοπέδων καὶ τῶν λάκκων, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἠδύνασθε. ἔνθα δὴ καὶ παρέρχεται Πύῤῥανδρος ἐπιτιμήσων ὑμῖν, καὶ ἤρετο τὸν δῆμον εἰ οὐκ αἰσχύνοιντο γελῶντες παρούσης τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου. ὑμεῖς δ' ἐξεβάλετε αὐτὸν ὑπολαβόντες „ἴσμεν, ὦ Πύῤῥανδρε, ὅτι οὐ δεῖ γελᾶν τούτων ἐναντίον· ἀλλ' οὕτως ἰσχυρόν ἐστιν ἡ ἀλήθεια ὥστε πάντων

85 ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν." ταύτην ἐγὼ ὑπολαμβάνω τὴν μαρτυρίαν μεμαρτυρῆσθαι ὑμῖν ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, ἣν ἁλῶναι ψευδομαρτυριῶν οὐ καλῶς ἔχει. οὐκοῦν ἄτοπον ἂν εἴη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ μηδὲν μὲν ἐμοῦ λέγοντος αὐτοὶ βοᾶτε τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἔργων ὧν σύνιστε τούτῳ, ἐμοῦ δὲ λέγοντος ἐπιλέλησθε, καὶ μὴ γενομένης μὲν κρίσεως περὶ τοῦ πράγματος ἥλω ἄν, γεγονότος δὲ ἐλέγχου ἀποφεύξεται.

86 Ἐπειδὴ δὲ ἐμνήσθην τῶν διαψηφίσεων καὶ τῶν

83, 1. τἀληθῆ b. αὐτὸν] αὐτὸν τούτων dh, τούτων τοῦτον f. ἔμπειρον] ἔμπειρον τούτων ab. 2. τὸν] τὸ ab. ὁ om dfh. 3. τοι abglm: μέντοι ἔφη ς. 5. ἡμῖν πάτριόν] ἴδιόν l. 6. τινὰ om df. ἔφη ἴσως gm. 7. ἡμῶν d. 8. καὶ ante πάλιν om abgl. 84, 1. ἐμνήσθη h. λάκκων] κολάκων l. 2. ἠδύνασθε abg, ἐδύνασθε l: ἐδυνήθητε ς. ἔνθα δὴ abglm, ἔνθα δὲ h: ἔνθεν ς. παρέρχεται] ἀπάρχεται gm. 4. ἐν ἀρείῳ πάγῳ glm et pr a. 5. ἐξεβάλετε abdgl et corr m: ἐξεβάλλετε ς. ὑπολαμβάνοντες f. 6. οἴδαμεν fh. πύρανδρε d. 85, 1. ἐπικρατεῖν d. τὴν μαρτυρίαν ὑπολαμβάνω g, ὑπολαμβάνω μαρτυρίαν fh. 3. τοῦ ἀθηναίων f: τῶν Ἀθηναίων ς. ἣν] ἢ l. 4. ἂν εἴη om dfh. 5. μηθὲν g. μὲν om l. 8. γεγονότος δὲ ἐλέγχου] γενομένης δὲ l. φεύξεται d. 86. 1. ἐπεὶ abl. ἐμνήσθη gl, ἐμνήσθη^ν m. καὶ om d.

Δημοφίλου πολιτευμάτων, βούλομαι καὶ ἄλλο τι παρά-
δειγμα περὶ τούτων εἰπεῖν. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ καὶ
πρότερόν τι τοιοῦτο πολίτευμα ἐπολιτεύσατο. ᾐτιάσατό
τινας εἶναι οἵπερ ἄρα ἐνεχείρουν συνδεκάζειν τὴν ἐκ-
κλησίαν καὶ τἆλλα δικαστήρια, ὥσπερ καὶ νυνὶ Νικό-
στρατος· καὶ περὶ τούτων κρίσεις αἱ μὲν ἐγένοντο πά-
87 λαι, αἱ δὲ νῦν ἐνεστᾶσιν ἔτι. φέρε δὴ πρὸς τοῦ Διὸς
καὶ τῶν θεῶν, εἰ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐτράποντο ἀπολογίαν
ἥνπερ Τίμαρχος νυνὶ καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτῷ, καὶ
ἠξίουν διαῤῥήδην τινὰ μαρτυρεῖν περὶ τῆς αἰτίας ἢ τοὺς
δικαστὰς μὴ πιστεύειν· ἅπασα δή που ἀνάγκη ἦν ἐκ τοῦ
λόγου τούτου μαρτυρεῖν τὸν μὲν ὡς ἐδέκαζε τὸν δὲ ὡς
ἐδεκάζετο, προκειμένης ἑκατέρῳ ζημίας ἐκ τοῦ νόμου
θανάτου, ὥσπερ ἐνθάδ' ἐάν τις μισθώσηταί τινα Ἀθη-
ναίων ἐφ' ὕβρει, καὶ πάλιν ἐάν τις Ἀθηναίων ἐπὶ τῇ
88 τοῦ σώματος αἰσχύνῃ ἑκὼν μισθαρνῇ. ἔστιν οὖν ὅστις
ἐμαρτύρησεν, ἢ κατήγορος ὃς ἐνεχείρησε τοιαύτην ποι-
εῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν τοῦ πράγματος; οὐ δῆτα. τί οὖν;
ἀπέφυγον οἱ κρινόμενοι; μὰ τὸν Ἡρακλέα, ἐπεὶ θανάτῳ
ἐζημιώθησαν, πολὺ νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω ἔλατ-
τον ἁμάρτημα ἡμαρτηκότες τουτουῒ τοῦ ἀνθρώπου. ἐκεῖ-
νοι μέν γε οἱ ταλαίπωροι οὐ δυνάμενοι γῆρας ἅμα καὶ
πενίαν ὑπενεγκεῖν, τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις κα-
κῶν, ταύταις ἐχρήσαντο ταῖς συμφοραῖς, οὗτος δ' οὐκ
ἐθέλων τὴν ἑαυτοῦ βδελυρίαν κατέχειν,

v. 1. Δημοφίλου] τοῦ Δημοφίλου ς. καὶ ἄλλο τι abglm: τι καὶ ἄλλο ς. 2. αὐτὸς οὗτος] τοσοῦτος aglm. 3. τοιοῦτον dl. 4. εἶναι om l. οἵπερ] οἳ f. συνδικάζειν l. 5. νυνὶ abglm: νῦν ς. 6. ἐγένοντο πάλαι abglm: πάλαι γεγόνασιν ς. 87, 1. νῦν ἐνεστᾶσιν ἔτι] νεωστὶ νῦν ἔτ' εἰσὶ abglm, unde Reiskius αἱ δὲ νεωστί, αἱ δὲ νῦν ἔτ' εἰσίν. 2. τῶν om fh. εἰ om l. 3. ἥνπερ] ὥσπερ h. 4. τινὰ om abglm. 5. πᾶσα dfh. 7. ἑκατέρου l. 8. ἐάν τις — πάλιν om bglm et pr a. 88, 1. ἑκὼν] ἥκων l. οὖν ὅστις] οὖν ἡ μάρτυς ὅστις Wolfius. 2. ἐμαρτύρησεν] ἂν ἐμαρτύρησεν abghlm. ὃς om df. ποιεῖσθαι τὴν ἀπόδειξιν] ἀπόδειξιν ποιεῖσθαι abglm. 4. ἐπεὶ om glm et pr a. 6. τουτουῒ abghm, τουτὶ l: τούτου ς. 7. γε] τοι d. οὐ] μὴ d. 8. ὑπενεγκεῖν] ἀμύνεσθαι f.

89 Εἰ μὲν τοίνυν ἦν ὁ ἀγὼν οὑτοσὶ ἐν πόλει ἐκκλήτῳ,
ὑμᾶς ἂν ἔγωγε ἠξίωσα μάρτυράς μοι γενέσθαι, τοὺς
ἄριστα εἰδότας ὅτι ἀληθῆ λέγω· εἰ δ' ὁ μὲν ἀγών ἐστιν
Ἀθήνησιν, οἱ δ' αὐτοὶ δικασταί μοι καὶ μάρτυρές ἐστε
τῶν λόγων, ἐμοὶ μὲν ἀναμιμνήσκειν προσήκει, ὑμᾶς δέ
μοι μὴ ἀπιστεῖν. καὶ γάρ μοι δοκεῖ Τίμαρχος οὑτοσὶ
οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ μόνον ὦ Ἀθηναῖοι ἐσπουδακέναι, ἀλλὰ
καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ταὐτὰ διαπεπραγμένων αὐτῷ.
90 εἰ γὰρ ἡ μὲν πρᾶξις αὕτη ἔσται, ὥσπερ εἴωθε γίνεσθαι,
λάθρα καὶ ἐν ἐρημίᾳ καὶ ἐν ἰδίαις οἰκίαις, ὁ δὲ ἄριστα 13
μὲν εἰδὼς καταισχύνας δέ τινα τῶν πολιτῶν, ἐὰν τἀληθῆ
μαρτυρήσῃ, ἔνοχος ἔσται τοῖς μεγίστοις ἐπιτιμίοις, ὁ δὲ
κρινόμενος καταμεμαρτυρημένος ὑπὸ τοῦ βίου τοῦ ἑαυ-
τοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἀξιώσει μὴ ἐξ ὧν γινώσκεται ἀλλ'
ἐκ τῶν μαρτυριῶν κρίνεσθαι, ἀνῄρηται ὁ νόμος καὶ ἡ
ἀλήθεια, καὶ δέδεικται φανερὰ ὁδὸς δι' ἧς οἱ τὰ μέγι-
91 στα κακουργοῦντες ἀποφεύξονται. τίς γὰρ ἢ τῶν λωπο-
δυτῶν ἢ τῶν κλεπτῶν ἢ τῶν μοιχῶν ἢ τῶν ἀνδροφόνων
ἢ τῶν τὰ μέγιστα μὲν ἀδικούντων λάθρα δὲ τοῦτο πραττ-
τόντων δώσει δίκην; καὶ γὰρ τούτων οἱ μὲν ἐπ' αὐτο-
φώρῳ ἁλόντες, ἐὰν μὲν ὁμολογῶσι, παραχρῆμα θανάτῳ
ζημιοῦνται, οἱ δὲ λαθόντες καὶ ἔξαρνοι γινόμενοι κρί-
νονται ἐν τοῖς δικαστηρίοις· εὑρίσκεται γὰρ ἡ ἀλήθεια
ἐκ τῶν εἰκότων.

92 Χρήσασθε δὲ παραδείγματι τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου
πάγου, τῷ ἀκριβεστάτῳ συνεδρίῳ τῶν ἐν τῇ πόλει, πολ-

89, 1. οὑτοσὶ abglm: οὗτος ς. 4. μοι δικασταὶ df. 5. ἀναμνῆσαι l. 6. γάρ μοι abglm: γὰρ ἔμοιγε ς. τίμαρχος οὑτοσὶ οὐχ — μόνον ὦ ἀθηναῖοι abglm: Τίμαρχος ὦ Ἀθηναῖοι οὐχ — μόνον ς. 90, 1. εἰ] εἰ μὲν b. μὲν om l. εἰώθει l. 2. ἐρημίᾳ abghlm: ἐρημίαις ς. 3. καταισχύνων dfh. δέ expunxit Reiskius. τινας abghlm. 4. μαρτυρήσῃ abghlm: μαρτυρῇ ς. 5. τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ abglm: τοῦ ἑαυτοῦ βίου ς. 7. τῶν μαρτυριῶν] μαρτύρων df. ἀνῄρηται] ἀνῄρητ' ἂν abgm. 91, 2. ἢ τῶν κλεπτῶν om ablm. 3. μὲν om glm. 5. ἐὰν ab: ἂν ς. θανάτῳ] τῷ θανάτῳ df. 6. γενόμενοι abgm. 7. γὰρ] δὲ dfh. 92, 1. δὲ] δὴ abgm. τῇ ἐξ] τοῦ ἐξ gm. 2. τῶν om d.

λοὺς γὰρ ἤδη ἔγωγ᾽ ἔναγχος τεθεώρηκα ἐν τῷ βουλευ-
τηρίῳ τούτῳ εὖ πάνυ εἰπόντας καὶ μάρτυρας πορισαμέ-
νους ἁλόντας· ἤδη δέ τινας πάνυ κακῶς διαλεχθέντας
καὶ πρᾶγμα ἀμάρτυρον ἔχοντας οἶδα νικήσαντας. οὐ
γὰρ ἐκ τοῦ λόγου μόνον οὐδ᾽ ἐκ τῶν μαρτύρων, ἀλλ᾽
ἐξ ὧν αὐτοὶ ἴσασι καὶ ἐξητάκασι, τὴν ψῆφον φέρουσι.
τοιγάρτοι διατελεῖ τοῦτο τὸ συνέδριον εὐδοκιμοῦν ἐν τῇ
93 πόλει. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς
τὴν κρίσιν ταύτην ποιήσασθε, καὶ πρῶτον μὲν μηδὲν
ὑμῖν ἔστω πιστότερον ὧν αὐτοὶ σύνιστε καὶ πέπεισθε
περὶ Τιμάρχου τούτου, ἔπειτα τὸ πρᾶγμα θεωρεῖτε μὴ
ἐκ τοῦ παρόντος ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου. οἱ
μὲν γὰρ ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ λόγοι λεγόμενοι περὶ
Τιμάρχου καὶ τῶν τούτου ἐπιτηδευμάτων διὰ τὴν ἀλή-
θειαν ἐλέγοντο, οἱ δ᾽ ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ῥηθησόμενοι διὰ
τὴν κρίσιν τῆς ὑμετέρας ἀπάτης εἵνεκα. ἀπόδοτε οὖν
τὴν ψῆφον τῷ πλείονι χρόνῳ καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ οἷς
αὐτοὶ ὑμεῖς σύνιστε.

94 Καίτοι λογογράφος γέ τίς φησιν, ὁ μηχανώμενος αὐ-
τοῖς τὴν ἀπολογίαν, ἐναντία με λέγειν ἐμαυτῷ. οὐ γὰρ
δὴ δοκεῖ εἶναι αὐτῷ δυνατὸν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον πε-
πορνεῦσθαι καὶ τὰ πατρῷα κατεδηδοκέναι· τὸ μὲν γὰρ
ἡμαρτηκέναι τι περὶ τὸ σῶμα παιδός εἶναι φησί, τὸ δὲ
τὰ πατρῷα κατεδηδοκέναι ἀνδρός. ἔτι δὲ τοὺς καται-
σχύνοντας αὑτοὺς μισθούς φησι πράττεσθαι τοῦ πρά-
γματος· ἀποθαυμάζων οὖν περιέρχεται καὶ τερατευόμε-
νος κατὰ τὴν ἀγοράν, εἰ ὁ αὐτὸς πεπόρνευταί τε καὶ τὰ

v. 1. ἤδη ἔγωγ᾽ abdfghm: ἔγωγ᾽ ἤδη ς. ἔναγχος om pr df. 3. ἤδη. τινὰς δὲ dfh, ἤδη τινὰς b. πάνυ κακῶς abglm: κακῶς πάνυ ς. 4. καὶ πρ. ἀμ. ἔχοντας om glm et pr a. 5. μαρτύρων df. 6. ἴσασι abglm: συνίσασι ς. 93, 1. ὦ ἀθηναῖοι τρόπον l. 2. ποιήσεσθε f. καὶ om lm. μηδὲν ὑμῖν abglm: ὑμῖν μηδὲν ς. 4. θεωρεῖτε τὸ πρᾶγμα l. 6. λόγοι λεγόμενοι abfghlm: λεγόμενοι λόγοι ς. 8. ῥηθησόμενοι] λόγοι ῥηθησόμενοι df. 9. ἀπάτης] ἀγάπης l. ἕνεκα bf. 11. αὐτοὶ ὑμεῖς aghm, ὑμεῖς l: αὐτοὶ ς. 94, 1. καίτοιγε lm. 2. τὴν om ab. 3. δὴ om b. 7. αὑτοὺς ab: ἑαυτοὺς ς. 9. ὁ αὐτὸς] οὗτος d. πεπόρνευται abdglm: πεπόρνευκε ς.

95πατρῷα κατεδήδοκεν. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ ταῦθ᾽ ὅπως ἔχει,
ἐγὼ σαφέστερον αὐτὰ πειράσομαι διορίσαι τῷ λόγῳ. ἕως
μὲν γὰρ ἀντήρκει ἡ τῆς ἐπικλήρου οὐσία, ἣν Ἡγήσαν-
δρος ὁ τοῦτον ἔχων ἔγημε, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ ἦλθεν ἔχων
ἐκ τῆς μετὰ Τιμομάχου ἀποδημίας, ἦσαν ἐπὶ πολλῆς
ἀσελγείας καὶ ἀφθονίας· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα μὲν ἀπολώ-
λει καὶ κατακεκύβευτο καὶ κατωψοφάγητο, οὑτοσὶ δ᾽ ἔξ-
ωρος ἐγίνετο, ἐδίδου δ᾽ εἰκότως οὐδεὶς ἔτι οὐδέν, ἡ δὲ
βδελυρὰ φύσις καὶ ἀνόσιος ἡ τούτου ἀεὶ τῶν αὐτῶν ἐπε-
θύμει καὶ καθ᾽ ὑπερβολὴν ἀκρασίας ἕτερον ἐφ᾽ ἑτέρῳ
ἐπίταγμα ἐπέταττε καὶ ἀπεφέρετο εἰς τὸ καθ᾽ ἡμέραν
96ἔθος, ἐνταῦθα δὴ ἐτράπετο ἐπὶ τὸ καταφαγεῖν τὴν πα-
τρῴαν οὐσίαν. καὶ οὐ μόνον κατέφαγεν, ἀλλ᾽ εἰ οἷόν τ᾽
ἐστὶν εἰπεῖν, καὶ κατέπιεν. καὶ γὰρ οὐδὲ τῆς ἀξίας ἕκα-
στον τῶν κτημάτων ἀπεδίδοτο, οὐδ᾽ ἐδύνατ᾽ ἀναμένειν
τὸ πλέον οὐδὲ τὸ λυσιτελοῦν, ἀλλὰ τοῦ ἤδη εὑρίσκον-
τος ἀπεδίδοτο· οὕτως ἠπείγετο σφόδρα πρὸς τὰς ἡδο-
97νάς. τούτῳ γὰρ κατέλιπεν ὁ πατὴρ οὐσίαν ἀφ᾽ ἧς ἕτε-
ρος μὲν ἂν καὶ ἐλειτούργει, οὗτος δὲ οὐδ᾽ αὑτῷ διαφυ-
λάξαι ἐδυνήθη. οἰκίαν μὲν γὰρ ὄπισθεν τῆς πόλεως,
ἐσχατιὰν δὲ Σφηττοῖ, Ἀλωπεκῆσι δ᾽ ἕτερον χωρίον, χω-
ρὶς δὲ οἰκέτας δημιουργοὺς τῆς σκυτοτομικῆς τέχνης 14
ἐννέα ἢ δέκα, ὧν ἕκαστος τούτῳ δύ᾽ ὀβολοὺς ἀποφορὰν
ἔφερε τῆς ἡμέρας, ὁ δ᾽ ἡγεμὼν τοῦ ἐργαστηρίου τριώβο-
λον· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις γυναῖκα ἀμόργινα ἐπισταμένην
ἐργάζεσθαι καὶ ἔργα λεπτὰ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκφέρουσαν,

95, 3. γὰρ] οὖν h. ἣν ὁ ἡγήσανδρος ab. 4. ἦλθεν ἔχων a bglm: ἔχων ἦλθεν ς. !5. τιμάρχου gm. ἦσαν] ἦσε l. 6. δὲ om lm. ἀπωλώλει abfm. 7. κατακεκύβευτο g: κατεκεκύβευτο ς. 8. ἐγίνετο alm. ἔτι om df. 9. ἡ τούτου ἀεὶ abghlm, ἀεὶ τούτου df: ἀεὶ ἡ τούτου ς. 96, 1. δὴ abglm: ἤδη ς. 2. οὐσίαν om h. κατέφαγε τὰ πατρῷα ἀλλ᾽ abhlm. εἰ om d. 3. ἐστὶν om ς. 4. ἀπέδοτο abglm. οὐδ᾽ — ἀπεδίδοτο om l. 5. εὑρισκομένου abdfh. 6. ἠπείγετο] ἀπήγετο abf. σφόδρα om df.
97, 1. ἀφ᾽] ἐφ᾽ dfglm. 2. μὲν om h. καὶ om df. αὑτῷ] αὐτὴν dh. 3. γὰρ om pr f. 6. τούτων glm. ἀποφορὰν ἔφερε abglm: ἀπέφερε ς.

καὶ ἄνδρα ποικιλτήν, καὶ ὀφείλοντάς τινας αὐτῷ ἀργύ-
98ριον, καὶ ἔπιπλα. ὅτι δὲ ταῦτ᾽ ἀληθῆ λέγω, ἐνταῦθα μέντοι νὴ Δία σαφῶς πάνυ καὶ διαῤῥήδην ἐγὼ μαρτυροῦντας ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι· οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος, ὥσπερ ἐκεῖ, οὐδ᾽ αἰσχύνη πρόσεστιν οὐδεμία τῷ τἀληθῆ μαρτυροῦντι. τὴν μὲν γὰρ οἰκίαν τὴν ἐν ἄστει ἀπέδοθ᾽ οὗτος Ναυσικράτει τῷ κωμικῷ ὑποκριτῇ, ὕστερον δ᾽ αὐτὴν ἐπρίατο παρὰ τοῦ Ναυσικράτους εἴκοσι μνῶν Κλεαίνετος ὁ χοροδιδάσκαλος· τὴν δ᾽ ἐσχατιὰν ἐπρίατο παρ᾽ αὐτοῦ Μνησίθεος ὁ Μυῤῥινούσιος, τόπον μὲν
99πολύν, δεινῶς δ᾽ ἐξηγριωμένον ὑπὸ τούτου· τὸ δ᾽ Ἀλωπεκῆσι χωρίον, ὃ ἦν ἄποθεν τοῦ τείχους ἕνδεκα ἢ δώδεκα στάδια, ἱκετευούσης καὶ ἀντιβολούσης τῆς μητρός (ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι) ἐᾶσαι καὶ μὴ ἀποδόσθαι, ἀλλ᾽ εἰ μή τι ἄλλο, ἐνταφῆναι ὑπολιπεῖν αὐτῇ, οὐδὲ τούτου τοῦ χωρίου ἀπέσχετο, ἀλλὰ καὶ τοῦτ᾽ ἀπέδοτο δισχιλίων δραχμῶν. καὶ τῶν θεραπαινῶν καὶ τῶν οἰκετῶν οὐδένα κατέλιπεν, ἀλλ᾽ ἅπαντας πέπρακε. καὶ ταῦθ᾽ ὅτι οὐ ψεύδομαι, ἐγὼ μὲν ὡς κατέλιπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ μάρτυρας παρέξομαι, οὗτος δ᾽ εἰ μή φησι πεπρακέναι, τὰ σώματα
100τῶν οἰκετῶν ἐμφανῆ παρασχέσθω. ὡς δὲ καὶ ἀργύριόν τισιν ἐδάνειζεν, ὃ κομισάμενος οὗτος ἀνήλωκε, μάρτυρα παρέξομαι Μεταγένη ὑμῖν τὸν Σφήττιον, ὃς ὠφείλησε μὲν ἐκείνῳ πλείους ἢ τριάκοντα μνᾶς, ὃ δ᾽ ἦν ὑπόλοιπον τελευτήσαντος τοῦ πατρός, τούτῳ ἀπέδωκεν ἑπτὰ

98, 1. ὅτι δὲ] καὶ ὅτι *f*. 2. νὴ τὸν δία *l*. ἐγὼ *abghlm*: ἔργῳ ς. 4. πρόσεστιν *abghlm*: προσέσται ς. 5. ἀληθῆ *abglm*. 6. ἀπέδοθ᾽ *ab*: ἀπέδοτο ς. ὑποκριτῇ] ποιητῇ *dfh*. 8. κλεαι-νέτης (ος) *bm*, κλεαινέτης *a*. 9. μνησόθεος *d*. 99, 2. ἄπωθεν *bd*. 5. αὐτὴν *abgm*, αὐτῷ *l*. οὐδὲ τούτου τοῦ χωρίου] τοῦτο τὸ χωρίον οὐκ *dfh*. 8. ἀλλ᾽ ἅπαντας *ghlm*, ἀλλ᾽ ἅπαντα *ab*: ἀλλὰ πάντας ς. 9. μαρτυρίας *ablm*. 10. φήσει πεπρακέναι *abg*, πεπρακέναι φησὶ *l*. 100, 1. παρασχέσθω *h*, παρεσχέσθω *l*, παρεχέσθω *abgm*: παρασχέτω ς. ἀργύριον] τὸ ἀργύριον *glm*. 2. τισιν ἐδάνεισεν *abgm*, ἐδάνεισέ τισι *l*. κομισάμενος] δανεισάμενος *l*. 3. μεταγένη ὑμῖν *ablm*, μεταγένην ὑμῖν *g*, ὑμῖν μεταγένην *h*: ὑμῖν Μεταγένη ς. 5. τούτου *df*.

μνᾶς Τιμάρχῳ. Καί μοι κάλει Μεταγένη τὸν Σφήττιον. πασῶν δὲ πρώτην ἀνάγνωθι τὴν Ναυσικράτους μαρτυρίαν τοῦ τὴν οἰκίαν πριαμένου· καὶ τὰς ἄλλας ἁπάσας λάβε περὶ ὧν ἐμνήσθην ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

101 Ὡς τοίνυν ἐκέκτητο ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀργύριον οὐκ ὀλίγον, ὃ οὗτος ἠφάνικε, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω. φοβηθεὶς γὰρ τὰς λειτουργίας ἀπέδοτο ἃ ἦν αὐτῷ κτήματα, ἄνευ τῶν ἀρτίως εἰρημένων χωρίων Κηφισιᾶσιν ἕτερον, ἀγρὸν Ἀμφιτροπῆσιν, ἐργαστήρια δύο ἐν τοῖς ἀργυρείοις, ἓν μὲν ἐν Αὐλῶνι, ἕτερον δ' ἐπὶ Θρασύλλῳ. ὅθεν δὲ ταῦτ'
102 ηὐπόρησεν, ἐγὼ ἐρῶ. ἦσαν οὗτοι τρεῖς ἀδελφοί, Εὐπόλεμός τε ὁ παιδοτρίβης καὶ Ἀρίζηλος ὁ τούτου πατὴρ καὶ Ἀρίγνωτος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ἔστι, πρεσβύτης διεφθαρμένος τοὺς ὀφθαλμούς. τούτων πρῶτος ἐτελεύτησεν Εὐπόλεμος, ἀνεμήτου τῆς οὐσίας οὔσης, δεύτερος δ' Ἀρίζηλος ὁ Τιμάρχου πατήρ· ὅτε δ' ἔζη, πᾶσαν τὴν οὐσίαν διεχείριζε διὰ τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν συμφορὰν τὴν περὶ τὰ ὄμματα τοῦ Ἀριγνώτου καὶ διὰ τὸ τετελευτηκέναι τὸν Εὐπόλεμον, καί τι καὶ εἰς τροφὴν συνταξάμενος
103 ἐδίδου τῷ Ἀριγνώτῳ. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ Ἀρίζηλος ἐτελεύτησεν ὁ Τιμάρχου τουτουῒ πατήρ, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους, ἕως παῖς ἦν οὗτος, ἅπαντα τὰ μέτρια ἐγίνετο παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῷ Ἀριγνώτῳ· ἐπειδὴ δ' ἐνεγράφη Τίμαρχος οὗτος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον καὶ |κύριος ἐγένετο τῆς οὐσίας, παρωσάμενος ἄνδρα πρεσβύ-

v. 2. δὲ] δὴ h. πρῶτον pr f. 4. τῷ αὐτῷ] αὐτῷ τῷ h, τῷ f. 5. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ om gl, εἶπεν h. 101, 4. ἀρτίως] ἄντικρυς l. χωρίον abglm. 5. ἀργυρίοις d. 6. Θρασύλῳ dl, Θρασυλάῳ h et pr f. δὲ om l. 102, 1. εὐπόρησεν l. 2. κἀρίζηλος d. 3. ἔτι καὶ νῦν ἐστὶ abghm, ἐστὶ καὶ νῦν ἐστὶ l: ἐστὶ καὶ νῦν ς. 4. Εὐπόλεμος post οὔσης ponunt df. 5. δεύτερον abglm. 6. Τιμάρχου] τιμάρχου τουτουὶ h. δ' om h. 7. ἐνεχείριζε (δι) d. ἀσθένειαν abglm: νόσον ς. 9. τι] τοι l. 103, 1. ἐπεὶ abglm. 2. ὁ τοῦ τιμάρχου d. τούτου df. 3. πάντα dfh. ἐγίνετο παρὰ τῶν ἐπιτρόπων abglm: παρὰ τῶν ἐπιτρόπων ἐγίνετο ς. 5. οὗτος om h. 6. ἐγίνετο l.

την καὶ ἠτυχηκότα, θεῖον ἑαυτοῦ, τήν τε οὐσίαν ἠφάνισε καὶ τῶν ἐπιτηδείων οὐδὲν ἐδίδου τῷ Ἀριγνώτῳ, ἀλλὰ περιεῖδεν ἐκ τοσαύτης οὐσίας ἐν τοῖς ἀδυνάτοις

104 μισθοφοροῦντα. καὶ τὸ τελευταῖον, ὃ καὶ δεινότατον, ἀπολειφθέντος τοῦ πρεσβύτου τῆς γινομένης τοῖς ἀδυνάτοις δοκιμασίας, ἱκετηρίαν θέντος εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ, βουλευτὴς ὢν καὶ προεδρεύων ἐκείνην τὴν ἡμέραν οὐκ ἠξίωσεν αὐτῷ συνειπεῖν, ἀλλὰ περιεῖδεν ἀπολέσαντα τὸν τῆς πρυτανείας μισθόν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Ἀρίγνωτον Σφήττιον καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγίνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

105 Ἀλλ' ἴσως ἄν τις εἴποι ὡς ἀποδόμενος τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἑτέραν ἄλλοθί που τοῦ ἄστεος ἐκτήσατο, ἀντὶ δὲ τῆς ἐσχατιᾶς καὶ τοῦ χωρίου τοῦ Ἀλωπεκῆσι καὶ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν ἄλλων εἰς τἀργυρεῖά τι κατεσκευάσατο, ὥσπερ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρότερον. ἀλλ' οὐκ ἔστι τούτῳ λοιπὸν οὐδέν, οὐκ οἰκία, οὐ συνοικία, οὐ χωρίον, οὐκ οἰκέται, οὐ δάνεισμα, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν ἀφ' ὧν ἄνθρωποι μὴ κακοῦργοι ζῶσιν. ἀλλὰ τούτῳ ἀντὶ τῶν πατρῴων περίεστι βδελυρία, συκοφαντία, θράσος, τρυφή, δειλία, ἀναίδεια, τὸ μὴ ἐπίστασθαι ἐρυθριᾶν ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς· ἐξ ὧν ἂν ὁ κάκιστος καὶ ἀλυσιτελέστατος πολίτης γένοιτο.

106 Οὐ τοίνυν μόνον τὰ πατρῷα κατεδήδοκεν, ἀλλὰ καὶ τὰ κοινὰ τὰ ὑμέτερα, ὅσων πώποτε κύριος γέγονεν. οὗτος γὰρ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχων ἣν ὑμεῖς ὁρᾶτε, οὐκ ἔστιν ἥντινα πώποτ' οὐκ ἦρξεν ἀρχήν, οὐδεμίαν λαχὼν οὐδὲ χειροτονηθεὶς ἀλλὰ πάσας παρὰ τοὺς νόμους πριά-

v. 1. θεῖον] ῥᾷον l. τήν τε] μήτε l. ἠφάνικε ablm.
104, 2. πρεσβυτέρου gh. 4. ὑπὲρ] ὑπὸ l. 5. αὐτῷ] αὐτὸν l. 7. μοι] μοι καὶ abglm. τὸν σφήττιον abghl. 105, 2. τοῦ ἄστεως d, τῆς πόλεως l. 4. καὶ τῶν ἄλλων om pr f. τἀργύριά d. κατεσκευάσετε l. 6. τούτῳ] τοῦτο ὡς dfh. 7. οὐκ ἄλλ'] οὐδ' ἄλλ' h. οὐθὲν gm, οὐδὲ ἓν h. 8. τοῦτο l. 12. γενήσεται pr f.
106, 1. μόνον τοίνυν h. 2. ἡμέτερα f. 3. οὐκ om l. 4. ἦρξεν] ἔσχεν gm.

μενος. ὧν τὰς μὲν πλείστας παρήσω, δυοῖν δ' ἢ τριῶν
107 μόνων μνησθήσομαι. λογιστὴς γὰρ γενόμενος πλεῖστα μὲν τὴν πόλιν ἔβλαψε δῶρα λαμβάνων παρὰ τῶν οὐ δικαίως ἀρξάντων, μάλιστα δ' ἐσυκοφάντησε τῶν ὑπευθύνων τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας. ἦρξε δ' ἐν Ἄνδρῳ πριάμενος τριάκοντα μνῶν τὴν ἀρχήν, δανεισάμενος ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς τὴν μνᾶν, εὐπορίαν τῇ βδελυρίᾳ τῇ ἑαυτοῦ τοὺς συμμάχους τοὺς ὑμετέρους ποιούμενος· καὶ τοσαύτην ἀσέλγειαν ἐπεδείξατο εἰς ἐλευθέρων ἀνθρώπων γυναῖκας, ἡλίκην οὐδεὶς πώποθ' ἕτερος. ὧν οὐδένα ἐγὼ παρακαλῶ δεῦρο τὴν ἑαυτοῦ συμφοράν, ἣν εἵλετο σιγᾶν, εἰς πολλοὺς ἐκμαρτυρῆσαι· ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο καταλείπω
108 σκοπεῖν. τί δὲ προσδοκᾶτε; τὸν Ἀθήνησιν ὑβριστὴν οὐκ εἰς τοὺς ἄλλους μόνον ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ, νόμων ὄντων, ὑμῶν ὁρώντων, ἐχθρῶν ἐφεστηκότων, τοῦτον αὐτὸν λαβόντα ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν καὶ ἀρχὴν τίς ἂν ἐλπίσειεν ἀπολελοιπέναι τι τῶν ἀσελγεστάτων ἔργων; ἤδη νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω πολλάκις ἐνεθυμήθην τὴν εὐτυχίαν τὴν τῆς ὑμετέρας πόλεως κατὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ ταῦτα, ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὐδεὶς ἐγένετο τῆς Ἀνδρίων πόλεως ὠνητής.

109 Ἀλλ' ἴσως καθ' αὑτὸν μὲν ἄρχων φαῦλος ἦν, μετὰ πλειόνων δὲ ἐπιεικής. πόθεν; οὗτος ὦ Ἀθηναῖοι βουλευτὴς ἐγένετο ἐπὶ ἄρχοντος Νικοφήμου. ἅπαντα μὲν οὖν διεξελθεῖν ἃ ἐν τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἐκακούργησε, πρὸς μικρὸν μέρος τῆς ἡμέρας οὐκ ἄξιον ἐπιχειρεῖν· ἃ δ' ἐστὶν ἐγγυτάτω τῆς αἰτίας καθ' ἣν ἡ παροῦσα κρίσις ἐστί,
110 ταῦτ' ἐρῶ διὰ βραχέων. ἐπὶ τοίνυν τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος

v. 1. ὧν] ὡς l. δυεῖν abf. 107, 1. μόνον abdfgl. γὰρ om l. 2. οὐ om ablm. 5. τριάκοντα μνῶν τὴν ἀρχὴν abglm : τὴν ἀρχὴν τριάκοντα μνῶν ς. ἐπ'] δ' ἐπ' l. 6. τῇ ἑαυτοῦ om df. 8. ἀσέλγειαν ἐπεδείξατο] ἐπεδείξατο βδελυρίαν dfh. 9. οὐδένα om pr f. δεῦρο παρακαλῶ f. 10. ἑαυτοῦ ab : αὑτοῦ ς. 11. ἐκμαρτυρήσοντα f. 108, 3. τούτων df. 6. πολλάκις] πολλὰ καὶ lm. 8. καὶ ante ἄλλα om d. 109, 1. ἴσως om fg. ἦν] ἦν οὗτος dfgh. 2. πόθεν οὗτος om in litura f. 4. τούτῳ om pr f. 5. τῆς om f.

ὅθ' οὗτος ἐβούλευεν, ταμίας ἦν τῶν τῆς θεοῦ Ἡγήσαν-
δρος οὗτος ὁ Κρωβύλου ἀδελφός, ἔκλεπτον δὲ τῆς πό-
λεως κοινῇ καὶ μάλα φιλεταίρως χιλίας δραχμάς. αἰσθό-
μενος δὲ τὸ πρᾶγμα ἀνὴρ ἐπιεικὴς Πάμφιλος ὁ Ἀχερ-
δούσιος, προσκρούσας τι τούτῳ καὶ παροξυνθείς, ἐκκλη-
σίας οὔσης εἶπεν ἀναστάς „ὦ Ἀθηναῖοι, κλέπτουσιν ὑμῶν
111 ἀνὴρ καὶ γυνὴ κοινῇ χιλίας δραχμάς." θαυμασάντων
δ' ὑμῶν πῶς ἀνὴρ καὶ γυνὴ καὶ τίς ὁ λόγος, εἶπε μι-
κρὸν διαλιπὼν „ἀγνοεῖτε" ἔφη „ὅ τι λέγω; ὁ μὲν ἀνήρ
ἐστιν Ἡγήσανδρος ἐκεῖνος νυνί," ἔφη, „πρότερον δ' ἦν
καὶ αὐτὸς Λεωδάμαντος γυνή· ἡ δὲ γυνὴ Τίμαρχος οὑ-
τοσί. ὃν δὲ τρόπον κλέπτεται τὸ ἀργύριον, ἐγὼ ἐρῶ."
μετὰ ταῦτα ἤδη διεξῄει περὶ τοῦ πράγματος καὶ μάλα
εἰδότως καὶ σαφῶς. διδάξας δὲ ταῦτα „τί οὖν ἐστίν,"
ἔφη, „ὦ Ἀθηναῖοι, ὃ συμβουλεύω ὑμῖν; ἐὰν μὲν ἡ βου-
λὴ καταγνοῦσα τουτονὶ ἀδικεῖν καὶ ἐκφυλλοφορήσασα δι-
καστηρίῳ παραδῷ, δότε τὴν δωρεὰν αὐτοῖς, ἐὰν δὲ μὴ κο-
λάσωσι, μὴ δῶτε ἀλλ' εἰς ἐκείνην αὐτοῖς τὴν ἡμέραν ἀπο-
112 μνημονεύσατε." μετὰ ταῦτα ὡς ἐπανῆλθεν ἡ βουλὴ εἰς τὸ
βουλευτήριον, ἐξεφυλλοφόρησε μὲν αὐτόν, ἐν δὲ τῇ ψήφῳ
κατεδέξατο. ὅτι δ' οὐ παρέδωκε δικαστηρίῳ οὐδ' ἐξήλα- 16
σεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ἄχθομαι μὲν λέγων, ἀνάγκη
δ' ἐστὶν εἰπεῖν ὅτι τῆς δωρεᾶς ἀπετύγχανε. μὴ τοίνυν
φανῆτε ὦ Ἀθηναῖοι τῇ μὲν βουλῇ χαλεπήναντες καὶ
πεντακοσίους ἄνδρας τῶν πολιτῶν ἀστεφανώτους ποιή-
σαντες, ὅτι τοῦτον οὐκ ἐτιμωρήσαντο, αὐτοὶ δὲ ἀφῆτε,
καὶ τὸν τῇ βουλῇ μὴ συνενεγκόντα ῥήτορα τοῦτον τῷ
δήμῳ μὴ περιποιήσητε.

v. 1. οὗτος ἐβούλευεν abglm: ἐβούλευεν οὗτος ς. 2. οὗτος om df. 3. μάλα] ἅμα df, ἅμα μάλα h. 6. ἡμῶν d. 111, 1. κοινῇ ἀνὴρ καὶ γυνὴ df. χιλίας δραχμὰς om d, ante ἀνὴρ ponit f. θαυμασάντων — γυνὴ om df. 3. ὅ τι] ὃ h. λέγω] ἐγὼ λέγω l. 4. νῦν l. 5. οὑτοσὶν g. 8. σοφῶς pr h. δὲ ablm: δὴ ς. 9. ἔφη om dfhl. ὃ] ἃ df. μὲν] γὰρ l. 10. ἐκφυλοφορήσασα h, ἐκφιλοφορήσασα l, ἐκφυλλοχωρήσασα ab. 11. αὐτοῖς om g. 12. μὴ δῶτε] μὴ δότε ς. 112, 1. ὡς om gm. 2. μὲν om ab dfglm. 5. ἀπετύγχανε] οὐκ ἔτυχε dfh. 8. ἐτιμωρήσατο ab. 10. μὴ om fh. περιποιήσετε d.

13 Ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς κληρωτὰς ἀρχάς ἐστι τοιοῦτος,
περὶ δὲ τὰς χειροτονητὰς βελτίων. καὶ τίς ὑμῶν οὐκ οἶ-
δεν ὡς περιβοήτως ἐξηλέγχθη κλέπτης ὤν; πεμφθεὶς
γὰρ ὑφ᾽ ὑμῶν ἐξεταστὴς τῶν ἐν Ἐρετρίᾳ ξένων μόνος
τῶν ἐξεταστῶν ὡμολόγει λαβεῖν ἀργύριον, καὶ οὐ περὶ
τοῦ πράγματος ἀπελογεῖτο, ἀλλ᾽ εὐθὺς περὶ τοῦ τιμή-
ματος ἱκέτευεν ὁμολογῶν ἀδικεῖν. ὑμεῖς δὲ τοῖς μὲν
ἐξάρνοις ἐτιμήσατε ταλάντου ἑκάστῳ, τούτῳ δὲ τριά-
κοντα μνῶν. οἱ δὲ νόμοι κελεύουσι τῶν κλεπτῶν τοὺς
μὲν ὁμολογοῦντας θανάτῳ ζημιοῦσθαι, τοὺς δ᾽ ἀρνουμέ-
14 νους κρίνεσθαι. τοιγάρτοι οὕτως ὑμῶν κατεφρόνησεν ὥστ᾽
εὐθὺς ἐπὶ ταῖς ἐν τοῖς δήμοις διαψηφίσεσι δισχιλίας
δραχμὰς ἔλαβε. φήσας γὰρ Φιλωτάδην τὸν Κυδαθη-
ναιέα, ἕνα τῶν πολιτῶν, ἀπελεύθερον εἶναι ἑαυτοῦ καὶ
πείσας ἀποψηφίσασθαι τοὺς δημότας, ἐπιστὰς τῇ κατη-
γορίᾳ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου καὶ λαβὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ
χεῖρα τὰ ἱερὰ καὶ ὀμόσας μὴ λαβεῖν δῶρα μηδὲ λήψε-
σθαι, καὶ ἐπομόσας τοὺς ὁρκίους θεοὺς καὶ τὴν ἐξώ-
15 λειαν αὑτῷ ἐπαρασάμενος, εἰληφὼς ἠλέγχθη παρὰ Λευ-
κωνίδου τοῦ Φιλωτάδου κηδεστοῦ διὰ Φιλήμονος τοῦ ὑπο-
κριτοῦ εἴκοσι μνᾶς, ἃς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πρὸς Φιλοξένην
ἀνήλωσε τὴν ἑταίραν, καὶ προὔδωκε τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν
ὅρκον ἐπιώρκησεν. ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Φιλή-
μονα τὸν δόντα Τιμάρχῳ τὸ ἀργύριον καὶ Λευκωνίδην
τὸν Φιλωτάδου κηδεστήν, καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνάγνωθι τὰ
ἀντίγραφα, καθ᾽ ἃς τὴν πρᾶσιν ἐποιήσατο τοῦ ἀγῶνος.

v. 1. κληρωτὰς] κλητὰς l. 3. περιβοήτως] περὶ κρήτων l. 4. ἡμῶν l. τῶν ξένων ἐν ἐρετρίᾳ df. 7. ἱκετεύομεν l. 8. ἐπετιμήσατε dfgh. 9. δὲ om l. 10. θανάτῳ ζημιοῦσθαι] ἀποθνήσκειν dfh. 114, 1. τοιγάρτοι abglm: τοιγαροῦν ς. 2. ἐν τοῖς δήμοις df: δημοσίαις ς. 3. δραχμὰς ἔλαβε abglm: ἔλαβε δραχμὰς ς. φιλωτάδην df. κυδαθηναια f, κυδαθηναῖον h, κυδαθηνέα b. 4. ἑαυτοῦ] ὡς αὐτὸν l. 7. μηδὲ abglm: μήτε ς. 115, 1. αὑτῷ ἐπαρασάμενος abglm: ἐπαρασάμενος ἑαυτῷ ς. 2. κηδεστοῦ] τοῦ κηδεστοῦ] τοῦ κηδεστοῦ abglm. 6. τὸ ἀργύριον τιμάρχῳ ablm. 8. καθ᾽ ἃς] καθὼς fh, καθῶς d. πράξιν fh, πράξιν d.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

116 *Περὶ μὲν οὖν τοὺς πολίτας καὶ τοὺς οἰκείους οἷος
γεγένηται, καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ὡς αἰσχρῶς ἀνήλωκε,
καὶ τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὡς ὑπερεώρακε,
σύνιστε μὲν καὶ πρὶν ἐμὲ λέγειν, ἱκανῶς δ᾽ ὑμᾶς ὑπο-
μιμνήσκει καὶ ὁ παρ᾽ ἐμοῦ λόγος· δύο δέ μοι τῆς κατη-
γορίας εἴδη λέλειπται, ἐφ᾽ οἷς ἐμαυτόν τ᾽ εἰπεῖν εὔχο-
μαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις ὑπὲρ τῆς πόλεως ὡς
προῄρημαι, ὑμᾶς τε βουλοίμην ἂν οἷς ἐγὼ μέλλω λέ-
γειν προσέχειν τὸν νοῦν καὶ παρακολουθεῖν εὐμαθῶς.
117 ἔστι δ᾽ ὁ μὲν πρῶτός μοι λόγος προδιήγησις τῆς ἀπο-
λογίας ἧς ἀκούω μέλλειν γίνεσθαι, ἵνα μὴ τοῦτο ἐμοῦ
παραλιπόντος ὁ τὰς τῶν λόγων τέχνας κατεπαγγελλόμε-
νος τοὺς νέους διδάσκειν ἀπάτῃ τινὶ παραλογισάμενος
ὑμᾶς ἀφέληται τὸ τῆς πόλεως συμφέρον. ὁ δὲ δεύτε-
ρός ἐστί μοι λόγος παράκλησις τῶν πολιτῶν πρὸς ἀρε-
τήν. ὁρῶ δὲ πολλοὺς μὲν τῶν νεωτέρων προσεστηκότας
πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, πολλοὺς δὲ τῶν πρεσβυτέρων, οὐκ
ὀλίγους δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος συνειλεγμένους ἐπὶ
118 τὴν ἀκρόασιν· οὓς μὴ νομίσητ᾽ ἐμὲ θεωρήσοντας ἥκειν,
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὑμᾶς εἰσομένους εἰ μὴ μόνον εὖ νο-
μοθετεῖν ἐπίστασθε, ἀλλὰ καὶ κρίνειν τὰ καλὰ καὶ τὰ
μὴ καλὰ δύνασθε, καὶ εἰ τιμᾶν ἐπίστασθε τοὺς ἄνδρας
τοὺς ἀγαθούς, καὶ εἰ θέλετε κολάζειν τοὺς ὀνείδη τὸν
ἑαυτῶν βίον τῇ πόλει παρασκευάζοντας. λέξω δὲ πρῶ-
τον πρὸς ὑμᾶς περὶ τῆς ἀπολογίας.
119 Ὁ γὰρ περιττὸς ἐν τοῖς λόγοις Δημοσθένης ἢ τοὺς
νόμους φησὶν ὑμᾶς ἐξαλείφειν δεῖν, ἢ τοῖς ἐμοῖς λόγοις*

116, 3. παρεώρακε h. 4. ἀπομιμνήσκει l. 6. λείπεται dfh. 8. ἂν] ἂν ἀκοῦσαι abghlm. οἷς] ἐφ᾽ οἷς abghlm. 9. προσέχειν] καὶ προσέχειν abghlm. τὸν νοῦν] τὴν γνώμην dfh.
117, 1. πρότερός bh. διήγησις l. 2. γενέσθαι bgm. ἐμοῦ abghl: μου ς. 5. τὸ — συμφέρον] τὰ — συμφέροντα dfh. 7. προεστηκότας abg. 8. συμπρεσβυτέρων l. 9. ὀλίγους δὲ ἐκ abgl, ἐλαχίστους δὲ ἐκ m: ἐλαχίστους δὲ τῶν ἐκ ς. 118, 1. νομίσητ᾽ abghm, νομήσητε l: νομίζετ᾽ ς: θεωρήσαντας dglm. 3. καὶ τὰ μὴ καλὰ om pr f. 4. τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας abglm. 5. τὸν] τῶν l.
119, 2. φησὶν om l.

οὐκ εἶναι προσεκτέον. ἀποθαυμάζει γὰρ εἰ μὴ πάντες
μέμνησθ' ὅτι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἡ βουλὴ πωλεῖ τὸ
πορνικὸν τέλος· καὶ τοὺς πριαμένους τὸ τέλος [τοῦτο]
οὐκ εἰκάζειν ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδέναι τοὺς ταύτῃ χρωμένους
τῇ ἐργασίᾳ. ὁπότε δὴ οὖν τετόλμηκα ἀντιγράψασθαι 17
πεπορνευμένῳ Τιμάρχῳ μὴ ἐξεῖναι δημηγορεῖν, ἀπαιτεῖν
φησὶ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν οὐκ αἰτίαν κατηγόρου ἀλλὰ μαρ-
τυρίαν τελώνου τοῦ παρὰ Τιμάρχου τοῦτο ἐκλέξαντος
20 τὸ τέλος. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτ' ὦ Ἀθηναῖοι σκέψασθ' ἂν
ἁπλοῦν καὶ ἐλευθέριον δόξω λόγον ὑμῖν εἰπεῖν. αἰσχύνο-
μαι γὰρ ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰ Τίμαρχος, ὁ τοῦ δήμου
σύμβουλος καὶ τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα τολμῶν πρεσβείας
πρεσβεύειν, μὴ τὸ πρᾶγμα ὅλον ἀποτρίψασθαι ἐπιχει-
ρήσει, ἀλλὰ τοὺς τόπους ἐπερωτήσει ὅπου ἐκαθέζετο, καὶ
τοὺς τελώνας, εἰ πώποτε παρ' αὐτοῦ τὸ πορνικὸν τέλος
21 εἰλήφασιν. ταύτης μὲν οὖν τῆς ἀπολογίας ὑμῶν ἕνεκα
παραχωρησάτω· ἕτερον δ' ἐγώ σοι λόγον ὑποβαλῶ καλὸν
καὶ δίκαιον, ᾧ χρήσῃ, εἰ μηδὲν αἰσχρὸν σαυτῷ σύνοι-
σθα. τόλμησον γὰρ εἰς τοὺς δικαστὰς βλέψας εἰπεῖν
ἃ προσήκει λέγειν ἀνδρὶ σώφρονι τὰ περὶ τὴν ἡλικίαν,
„ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέθραμμαι μὲν ἐκ παιδὸς καὶ μειρα-
κίου παρ' ὑμῖν, οὐκ ἀφανεῖς δὲ διατριβὰς διατρίβω, ἀλλ'
22 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις μεθ' ὑμῶν ὁρῶμαι. οἶμαι δ' ἄν, εἰ
πρὸς ἄλλους τινὰς ἦν ὁ λόγος μοι περὶ τῆς αἰτίας ἧς
κρίνομαι, ταῖς ὑμετέραις μαρτυρίαις ῥᾳδίως ἂν ἀπολύ-
σασθαι τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους. μὴ γὰρ ὅτι εἰ πέ-
πρακταί μοί τι τούτων, ἀλλ' εἰ δοκῶ ὑμῖν παραπλησίως
βεβιωκέναι ταῖς λεγομέναις ὑπὸ τούτου αἰτίαις, ἀβίω-

v. 1. ἀποθαυμάσει *gm*. 2. μεμνήμεθα *l*, ἐμεμνήμεθα *agm*. 3. τοῦτο om *glm* et pr *a*. 4. εἰδέναι] οἴεται ἐξετάζειν *bdfh* et corr *a*. 5. δὴ οὖν *abdfghl*: οὖν δὴ *s*. 120, 2. ὑμῖν post ἁπλοῦν ponunt *dfh*. εἰπεῖν] λέγειν *ag*. 3. ὁ om *glm*. 5. ἐπιχειρήσῃ *m*, ἐπιχειρήσοι *l*, ἐγχειρήσει *df*. 6. ἐπερωτῆσαι *l*. 7. τὸ om *dfh*. 121, 1. ταῦτα *bl*. οὖν om *l*. 2. ὑποβάλλω λόγον *dfh*, λόγον ἐπιβαλὼν *l*. 3. δίκαιον] καίριον *l*. σαυτῷ] αὐτῷ *d*. σύνοισθας *m*. 5. λέγειν om *dfl*. 7. παρ' ὑμῖν] μεθ' ὑμῶν *dfh*. 122, 4. ὅτι εἰ] εἰ ὅτι *gm*, ὅτι *l*. 5. μοί τι] τι μοι *dfh*.

τον εἶναι ἡγούμενος ἐμαυτῷ τὸν λοιπὸν βίον, παραδίδωμι τὴν εἰς ἐμαυτὸν τιμωρίαν ἐναπολογήσασθαι τῇ πόλει πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οὐδ᾽ ἥκω παραιτησόμενος ὑμᾶς, ἀλλὰ καταχρήσασθέ μοι, εἰ δοκῶ τοιοῦτος εἶναι."

123 *αὕτη μέν ἐστιν, ὦ Τίμαρχε, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ σώφρονος ἀπολογία καὶ πεπιστευκότος τῷ βίῳ καὶ καταφρονοῦντος εἰκότως ἁπάσης βλασφημίας· ἃ δὲ πείθει σε Δημοσθένης λέγειν, οὐκ ἀνδρός ἐστιν ἐλευθέρου ἀλλὰ πόρνου περὶ τῶν τόπων διαφερομένου. Ἐπειδὴ δ᾽ εἰς τὰς ἐπωνυμίας τῶν οἰκήσεων καταφεύγεις, κατ᾽ οἴκημα τὸ πρᾶγμα ἐξετάζεσθαι ἀξιῶν, ὅπου ἐκαθέζου, ἃ μέλλω λέγειν ἀκούσας εἰσαῦθις οὐ χρήσῃ τοιούτῳ λόγῳ, ἐὰν σωφρονῇς. οὐ γὰρ τὰ οἰκήματα οὐδ᾽ αἱ οἰκήσεις τὰς ἐπωνυμίας τοῖς ἐνοικήσασι παρέχουσιν, ἀλλ᾽ οἱ ἐνοικήσαντες τὰς τῶν ἰδίων ἐπιτηδευμάτων ἐπωνυμίας τοῖς τόποις*

124 *παρασκευάζουσιν. ὅπου μὲν γὰρ πολλοὶ μισθωσάμενοι μίαν οἴκησιν διελόμενοι ἔχουσι, συνοικίαν καλοῦμεν, ὅπου δ᾽ εἷς ἐνοικεῖ, οἰκίαν. ἐὰν δ᾽ εἰς ἓν δήπου τούτων τῶν ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐργαστηρίων ἰατρὸς εἰσοικίσηται, ἰατρεῖον καλεῖται· ἐὰν δ᾽ ὁ μὲν ἐξοικίσηται, εἰς δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐργαστήριον χαλκεὺς εἰσοικίσηται, χαλκεῖον ἐκλήθη, ἐὰν δὲ γναφεύς, γναφεῖον, ἐὰν δὲ τέκτων, τεκτονεῖον· ἐὰν δὲ πορνοβοσκὸς καὶ πόρναι, ἀπὸ τῆς ἐργασίας εὐθὺς ἐκλήθη πορνεῖον. ὥστε σὺ πολλὰ πορνεῖα τῇ τῆς πράξεως εὐχερείᾳ πεποίηκας. μὴ οὖν ὅπου ποτὲ ἔπραττες ἐρώτα, ἀλλ᾽ ὡς τοῦτο οὐ πεποίηκας ἀπολογοῦ.*

125 *Ἥξει δ᾽, ὡς ἔοικε, καὶ ἕτερος λόγος τις ὑπὸ τοῦ αὐ-*

v. 1. *εἶναι ἡγούμενος abglm: ἡγούμενος εἶναι* ς. 2. *εἰς ἐμαυτὸν*] *ἐμαυτοῦ bh* et corr *a*. *ἐναπολογίσασθαι d*. 3. *παραιτησάμενος f*. 123, 2. *ἀπολογία* ante *ἀνδρὸς* ponunt *dfh*. 4. *Δημοσθένης* om *h*, ante *λέγειν* ponunt *abglm*. 9. *οἰκίσεις d*. 10. *ἐνοικίσασι d*. 124, 1. *ὅπου — οἰκίαν*] glossatori haec dat Valckenar. ad Ammon. p. 102. *μὲν* om *g*. 4. *εἰσοικίσηται — ἐξοικίσηται* Stephanus: codices enim *εἰσοικήσηται — ἐξοικήσηται*. 5. *αὐτὸ*] *αὐτοῖς l*. 7. *δὲ* om *h*. *κναφεὺς κναφεῖον abglm*. *δὲ* ante *τέκτων* om *h*. 9. *εὐθὺς*] *αὐτῆς agm, αὐτῶν l, ταυτης b*. 11. *οὐ* ante *τοῦτο* ponunt *lm*, om g.

τοῦ σοφιστοῦ συγκείμενος. λέγει γὰρ ὡς οὐδέν ἐστιν
ἀδικώτερον φήμης, ἀγοραῖα τεκμήρια καὶ παντελῶς ἀκό-
λουθα τῷ αὐτοῦ βίῳ παρεχόμενος. πρῶτον μὲν γὰρ
τὴν ἐν Κολωνῷ συνοικίαν τὴν Δήμωνος καλουμένην ψευ-
δῆ φησὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι Δήμωνος· ἔπει-
τα τὸν Ἑρμῆν τὸν Ἀνδοκίδου καλούμενον οὐκ Ἀνδοκίδου
26 ἀλλ' Αἰγηΐδος φυλῆς εἶναι ἀνάθημα. παραφέρει δ' αὑτὸν
ἐν σκώμματος μέρει, ὡς ἡδὺς ἀνὴρ καὶ περὶ τὰς ἰδίας
διατριβὰς γελοῖος· „εἰ μὴ καὶ ἐμὲ δεῖ" φησίν „ὑπα-
κούειν τοῖς ὄχλοις μὴ Δημοσθένην καλούμενον ἀλλὰ
Βάταλον, ὅτι ταύτην ἐξ ὑποκορίσματός [τινος] τίτθης
τὴν ἐπωνυμίαν ἔχω." εἰ δὲ Τίμαρχος ὡραῖος ἐγένετο καὶ
σκώπτεται τῇ τοῦ πράγματος διαβολῇ καὶ μὴ τοῖς αὑ-
τοῦ ἔργοις, οὐ δή που διὰ τοῦτ' αὐτόν φησι δεῖν συμ- 18
27 φορᾷ περιπεσεῖν. ἐγὼ δὲ ὦ Δημόσθενες περὶ μὲν τῶν
ἀναθημάτων καὶ τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν κτημάτων καὶ πάν-
των ὅλως τῶν ἀφώνων πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς καὶ οὐ-
δέποτε τοὺς αὐτοὺς ἀκούω λόγους λεγομένους· οὐ γάρ
εἰσιν ἐν αὐτοῖς οὔτε καλαὶ οὔτε αἰσχραὶ πράξεις, ἀλλ' ὁ
προσαψάμενος αὐτῶν καὶ παρατυχών, ὅστις ἂν ᾖ, κατὰ
τὸ μέγεθος τῆς αὑτοῦ δόξης λόγον παρέχει· περὶ δὲ τὸν
τῶν ἀνθρώπων βίον καὶ τὸν λόγον καὶ τὰς πράξεις ἀψευ-
δής τις ἀπὸ ταυτομάτου πλανᾶται φήμη κατὰ τὴν πό-
λιν, καὶ διαγγέλλει τοῖς πολλοῖς τὰς ἰδίας πράξεις,
πολλὰ δὲ καὶ μαντεύεται περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι.
28 καὶ οὕτως ἐναργές ἐστι καὶ οὐ πεπλασμένον ὃ λέγω, ὥσθ'
εὑρήσετε καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ τοὺς προγόνους φή-
μης ὡς θεοῦ μεγίστης βωμὸν ἱδρυμένους, καὶ τὸν Ὁμη-

v. 1. σοφιστοῦ om b. ἀδικώτερόν ἐστι l. 2. ἀνακόλουθα glm. 3. γὰρ om lm. 126, 2. ἰδίας om l. 3. καὶ om l. 5. βάτταλον l, καὶ βάταλον b. ἐξ] ἐν h. τινος om abdglm. 127, 2. καὶ περὶ τῶν κτημάτων dfhl. ὅλως πάντων l. 3. οὔποτε h. 7. αὑτοῦ] αὐτῆς b. 8. καὶ τὸν λόγον post πράξεις ponit l, articulum om dfh. ἀψευδής] καὶ ἀψευδής dfh. 9. ἀπὸ] ἐπὶ m, περὶ l. 128, 1. οὕτως] ὄντως l. πεπλανημένον h. λέγω] ἐγὼ λέγω l. 2. ὑμῶν bdgm. 3. θεῶν g.

ρον πολλάκις ἐν τῇ Ἰλιάδι λέγοντα πρὸ τοῦ τι τῶν μελλόντων γενέσθαι „φήμη δ' εἰς στρατὸν ἦλθε," καὶ πάλιν τὸν Εὐριπίδην ἀποφαινόμενον τὴν θεὸν ταύτην οὐ μόνον τοὺς ζῶντας ἐμφανίζειν δυναμένην, ὁποῖοί τινες ἂν τυγχάνωσιν ὄντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς τετελευτηκότας, ὅταν λέγῃ

φήμη τὸν ἐσθλὸν κἂν μυχῷ δείκνυσι γῆς.

129 ὁ δ' Ἡσίοδος καὶ διαῤῥήδην θεὸν αὐτὴν ἀποδείκνυσι, πάνυ σαφῶς φράζων τοῖς βουλομένοις συνιέναι· λέγει γὰρ

φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα πολλοὶ
λαοὶ φημίζωσι· θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

καὶ τούτων τῶν ποιημάτων τοὺς μὲν εὐσχημόνως βεβιωκότας εὑρήσετε ἐπαινέτας ὄντας· πάντες γὰρ οἱ δημοσίᾳ φιλότιμοι παρὰ τῆς ἀγαθῆς φήμης ἡγοῦνται τὴν δόξαν κομιεῖσθαι· οἷς δ' αἰσχρός ἐστιν ὁ βίος, οὐ τιμῶσι τὴν θεὸν ταύτην· κατήγορον γὰρ αὐτὴν ἀθάνατον ἔχειν

130 ἡγοῦνται. ἀναμνήσθητε οὖν, ὦ ἄνδρες, τίνι κέχρησθε φήμῃ περὶ Τιμάρχου. οὐχ ἅμα τοὔνομα λέγεται καὶ τὸ ἐρώτημα εὐθὺς ἐρωτᾶτε „ποῖος Τίμαρχος; ὁ πόρνος;" ἔπειτα εἰ μὲν μάρτυρας παρειχόμην περί τινος, ἐπιστεύετ' ἄν μοι· εἰ δὲ τὴν θεὸν μάρτυρα παρέχομαι, οὐ πιστεύσετε; ἣ οὐδὲ ψευδομαρτυριῶν θέμις ἐστὶν ἐπισκήψασθαι.

131 ἐπεὶ καὶ περὶ τῆς Δημοσθένους ἐπωνυμίας, οὐ κακῶς ὑπὸ τῆς φήμης ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς τίτθης Βάταλος προσαγορεύεται, ἐξ ἀνανδρίας καὶ κιναιδείας ἐνεγκάμενος τοὔνομα. εἰ γάρ τίς σου τὰ κομψὰ ταῦτα χλανίσκια περιελόμενος καὶ τοὺς μαλακοὺς χιτωνίσκους, ἐν οἷς τοὺς κατὰ τῶν φίλων λόγους γράφεις, περιενέγκας δοίη εἰς τὰς χεῖρας τῶν δικαστῶν, οἶμαι ἂν αὐτούς, εἴ τις μὴ προειπὼν

v. 2. ἦλθε] ἧκε *l*. 4. ὁποῖοι] οἱ ποῖοι *l*. 129, 2. λέγεται *df*. 3. οὔτι *d*. πολλοὶ λαοὶ *abglm*: λαοὶ πολλοὶ ς. 4. φημίζωσι *dl*, φημίξωσι *fh*, φημίξουσι *am*: φημίξουσι ς. 8. κομίσασθαι *b*. 130, 1. οὖν om *l*: γοῦν *d*. 3. εὐθὺς om *df*. ἐρωτᾶται *d*. 5. πιστεύετε *abghlm*. 6. ἐπισκήψασθαι *dfh*, ἐπισκήψαισθε γρ *h*, ἐπισκέψασθαι *b*: ceteri ἐπισκῆψαι. 131, 2. οὐχ om *h*. ὁ βάταλος *abglm*. 3. ἀνανδρίας] ἀνδρίας *l* et pr *m*, ἀνανδρίας τινὸς *df*. 5. τῶν om *l*. 7. οἴομαι *f*. αὐτοὺς] αὐτόν.

τοῦτο ποιήσειεν, ἀπορῆσαι εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικὸς εἰ-
λήφασιν ἐσθῆτα.

132 Ἀναβήσεται δ' ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ τῶν στρατηγῶν
τις, ὡς ἀκούω, ὑπτιάζων καὶ κατασκοπούμενος ἑαυτόν,
ὡς ἐν παλαίστραις καὶ διατριβαῖς γεγονώς· ὃς ἐπιχειρή-
σει διασύρειν τὴν ὅλην ἔνστασιν τοῦ ἀγῶνος, οὐ κρίσιν
ἐξευρηκέναι με φάσκων ἀλλὰ δεινῆς ἀπαιδευσίας ἀρχήν,
παραφέρων πρῶτον μὲν τοὺς εὐεργέτας τοὺς ὑμετέρους,
Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους
πίστιν καὶ τὸ πρᾶγμα ὡς συνήνεγκε τῇ πόλει διεξιών·
133 οὐκ ἀφέξεται δ', ὥς φασιν, οὐδὲ τῶν Ὁμήρου ποιημάτων
οὐδὲ τῶν ὀνομάτων τῶν ἡρωϊκῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν λεγομένην
γενέσθαι φιλίαν δι' ἔρωτα Πατρόκλου καὶ Ἀχιλλέως ὑμ-
νήσει, καὶ τὸ κάλλος, ὥσπερ οὐ πάλαι μακαριζόμενον,
ἂν τύχῃ σωφροσύνης, νῦν ἐγκωμιάσεται. εἰ γὰρ τὴν τοῦ
σώματος εὐπρέπειαν ταύτην τινὲς διαβάλλοντες συμφο-
ρὰν τοῖς ἔχουσι καταστήσουσιν, οὐ ταὐτὰ φήσει κοινῇ
134 ψηφιεῖσθαι ὑμᾶς καὶ ἰδίᾳ εὔχεσθαι· ἄτοπον γὰρ εἶναι, 19
ὡς δοκεῖν ἑαυτῷ, εἰ τοὺς μὲν υἱεῖς τοὺς μηδέπω γεγο-
νότας ἅπαντες εὔχεσθε οἱ μέλλοντες παιδοποιεῖσθαι κα-
λοὺς κἀγαθοὺς τὰς ἰδέας φῦναι καὶ τῆς πόλεως ἀξίους,
τοὺς δ' ἤδη γεγονότας, ἐφ' οἷς προσήκει σεμνύνεσθαι
τὴν πόλιν, ἐὰν κάλλει καὶ ὥρᾳ διενεγκόντες ἐκπλήξωσί
τινας καὶ περιμάχητοι ἐξ ἔρωτος γένωνται, τούτους, ὡς
135 ἔοικεν, Αἰσχίνῃ πεισθέντες ἀτιμώσετε. κἀνταῦθα δή τινα
καταδρομήν, ὡς ἀκούω, μέλλει ποιεῖσθαι περὶ ἐμοῦ, ἐπε-
ρωτῶν εἰ οὐκ αἰσχύνομαι αὐτὸς μὲν ἐν τοῖς γυμνασίοις

v. 1. ποιήσειεν] πλήσειεν l. 132, 1. τῶν om h. 5. φάσκων] λέγων h. 6. ἡμετέρους h. 133, 1. οὐκ] ὡς οὐκ m. 3. ἔρωτας h. ὑμνήσει om g. 5. νῦν om gl et in lacuna b. 7. φήσει κοινῇ ψηφιεῖσθαι] φησὶ κοινῇ ψηφιεῖσθαι df, κοινῇ ψηφιεῖσθαί φησιν ab, φήσουσι κοινῇ ψηφιεῖσθαι h, κοινῇ ψηφιεῖσθαι φήσουσι ceteri cum ς. 134, 1. καὶ] ἃ καὶ glm. 2. ὡς δοκεῖν ἑαυτῷ] δοκεῖ αὐτῷ abghlm. υἱεῖς] υἱεῖς αὐτοὺς df. μηδέπω] δὲ μήπω m. 3. παιδοποιήσειν gm. καλοὺς] καλούς τε g. 6. τὴν πόλιν] τοὺς τρόπους l. 135, 1. αἰσχύνῃ d. πεισθέντας m. 2. περὶ ἐμοῦ ποιεῖσθαι dfh. 3. αἰσχύνεσθαι l.

ὀχληρὸς ὢν καὶ πλείστων ἐραστὴς γεγονώς, τὸ δὲ πρᾶγμα
εἰς ὄνειδος καὶ κινδύνους καθιστάς. καὶ τὸ τελευταῖον,
ὥς ἀπαγγέλλουσί τινές μοι, εἰς γέλωτα καὶ λῆρόν τινα
προτρεπόμενος ὑμᾶς, ἐπιδείξεσθαί μού φησιν ὅσα πε-
ποίηκα ἐρωτικὰ εἴς τινας ποιήματα, καὶ λοιδοριῶν τινῶν
καὶ πληγῶν ἐκ τοῦ πράγματος, αἵ περὶ ἐμὲ γεγένηνται,
136 μαρτυρίας φησὶ παρέξεσθαι. ἐγὼ δὲ οὔτε ἔρωτα δίκαιον
ψέγω, οὔτε τοὺς κάλλει διαφέροντάς φημι πεπορνεῦσθαι,
οὔτ' αὐτὸς ἐξαρνοῦμαι μὴ οὐ γεγονέναι ἐρωτικὸς καὶ ἔτι
καὶ νῦν εἶναι, τάς τε ἐκ τοῦ πράγματος γινομένας πρὸς
ἑτέρους φιλονεικίας καὶ μάχας οὐκ ἀρνοῦμαι μὴ οὐχὶ
συμβεβηκέναι μοι. περὶ δὲ τῶν ποιημάτων ὧν φασὶν
οὗτοί με πεποιηκέναι, τὰ μὲν ὁμολογῶ, τὰ δὲ ἐξαρνοῦμαι
μὴ τοῦτον ἔχειν τὸν τρόπον ὃν οὗτοι διαφθείροντες παρέ-
137 ξονται. ὁρίζομαι δ' εἶναι τὸ μὲν ἐρᾶν τῶν καλῶν καὶ σω-
φρόνων φιλανθρώπου πάθος καὶ εὐγνώμονος ψυχῆς, τὸ
δὲ ἀσελγαίνειν ἀργυρίου τινὰ μισθούμενον ὑβριστοῦ καὶ
ἀπαιδεύτου ἀνδρὸς ἔργον εἶναι ἡγοῦμαι· καὶ τὸ μὲν ἀδι-
αφθόρως ἐρᾶσθαι φημὶ καλὸν εἶναι, τὸ δ' ἐπαρθέντα μι-
σθῷ πεπορνεῦσθαι αἰσχρόν. ὅσον δ' ἑκάτερον τούτων ἀπ'
ἀλλήλων διέστηκε καὶ ὡς πολὺ διαφέρει, ἐν τοῖς ἐφεξῆς
138 ὑμᾶς πειράσομαι λόγοις διδάσκειν. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν
ὅθ' ὑπὲρ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἐκ φύσεως ἀναγ-
καίων κακῶν καὶ ἀγαθῶν ἐνομοθέτουν, ἃ τοῖς ἐλευθέ-
ροις ἡγοῦντο εἶναι πρακτέα, ταῦτα τοῖς δούλοις ἀπεῖπον
μὴ ποιεῖν. „δοῦλον" φησὶν ὁ νόμος „μὴ γυμνάζεσθαι
μηδὲ ξηραλοιφεῖν ἐν ταῖς παλαίστραις." καὶ οὐκέτι προσ-
έγραψε „τὸν δ' ἐλεύθερον ἀλείφεσθαι καὶ γυμνάζεσθαι"
ὁπότε γὰρ οἱ νομοθέται τὸ καλὸν τὸ ἐκ τῶν γυμνασίων

v. 4. ἐπιδείξεσθαι Wolfius: libri ἐπιδείξασθαι. 5. καὶ πληγῶν τινῶν abglm. 136, 1. μαρτυρίαν h. 3. μὴ ἐρωτικὸς γεγονέναι l. 4. καὶ om gm. 5. ἑταίρους Reiskius e Lockerano. οὐχὶ om dfh. 6. συμβεβηκέναι] γεγενῆσθαι df. 8. παρέξονται abghlm: παρέχονται ς. 137, 2. πάθους bghm. 3. τινὰς dfh. 4. ἀδιαφόρως l. 138, 1. ὑμῶν dl. 3. κακῶν καὶ ἀγαθῶν om df. 4. ἡγοῦνται gm. 7. ἀλείφεσθαι καὶ] μὴ d.

κατιδόντες ἀπεῖπον τοῖς δούλοις μὴ μετέχειν, τῷ αὐτῷ νόμῳ ἡγοῦντο, ᾧ ἐκείνους ἐκώλυον, τοὺς ἐλευθέρους
139 προτρέπειν ἐπὶ τὰ γυμνάσια. πάλιν ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπε νομοθέτης „δοῦλον ἐλευθέρου παιδὸς μήτ' ἐρᾶν μήτ' ἐπακολουθεῖν, ἢ τύπτεσθαι τῇ δημοσίᾳ μάστιγι πεντήκοντα πληγάς." ἀλλ' οὐ τὸν ἐλεύθερον ἐκώλυσεν ἐρᾶν καὶ ὁμιλεῖν καὶ ἀκολουθεῖν, οὐδὲ βλάβην τῷ παιδὶ ἀλλὰ μαρτυρίαν σωφροσύνης ἡγήσατο συμβαίνειν. ἀκύρου δ' οἶμαι καὶ ἀδυνάτου ἔτι ὄντος κρῖναι τὸν ὄντως εὔνουν καὶ μή, τὸν ἐρῶντα σωφρονίζει, καὶ τοὺς τῆς φιλίας λόγους εἰς τὴν φρονοῦσαν καὶ πρεσβυτέραν ἡλικίαν ἀναβάλλεται· τὸ δ' ἐπακολουθεῖν καὶ ἐφορᾶν φρουρὰν καὶ
140 φυλακὴν σωφροσύνης ἡγήσατο εἶναι μεγίστην. τοιγάρτοι τοὺς τῆς πόλεως μὲν εὐεργέτας ταῖς δ' ἀρεταῖς ὑπερενηνοχότας, Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὁ σώφρων καὶ ἔννομος, εἴτε ἔρωτα εἴτε τρόπον αὐτὸν χρὴ προσειπεῖν, τοιούτους ἐπαίδευσεν ὥστε τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ἐκείνων ἔργα καταδεεστέρους δοκεῖν εἶναι ἐν τοῖς ἐγκωμίοις τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

141 Ἐπειδὴ δὲ Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου μέμνησθε καὶ Ὁμήρου καὶ ἑτέρων ποιητῶν, ὡς τῶν μὲν δικαστῶν ἀνηκόων παιδείας ὄντων, ὑμεῖς δὲ εὐσχήμονές τινες προσποιεῖσθε εἶναι καὶ περιφρονοῦντες ἱστορίᾳ τὸν δῆμον, ἵν' εἰδῆτε ὅτι καὶ ἡμεῖς τι ἤδη ἠκούσαμεν καὶ ἐμάθομεν, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων. ἐπειδὴ γὰρ ἐπιχειροῦσι φιλοσόφων ἀνδρῶν μεμνῆσθαι καὶ καταφεύγειν ἐπὶ τοὺς εἰρημένους ἐν τῷ μέτρῳ λόγους, θεωρήσατε ἀποβλέψαντες ὦ Ἀθηναῖοι εἰς τοὺς ὁμολογουμένως ἀγαθοὺς καὶ χρηστοὺς

v. 1. μὴ om *f*. μετέχειν] ἔχειν *l*. τῷ αὐτῷ νόμῳ] τούτῳ αὐτῷ λόγῳ *abglm*. 139, 1. ἐπιτρέπειν *abglm*. ὁ] δ' ὁ *df*. 2. μήτε ἐρᾶν *abglm*: μὴ ἐρᾶν *ς*. μηδ' *h*. 7. ὄντως] οὕτως *l*. 8. τῆς om *h*. 140, 1. σωφροσύνης] καὶ σωφροσύνην *h*. μεγίστην εἶναι *l*. 2. ἐπενηνοχότας *l*. 4. αὐτὸν om *df*. 5. τούτους *l*. 6. καταδεέστερος δοκεῖ *l*. 141, 2. ἀνηκόων παιδείας δικαστῶν *l*, παιδείας ἀνηκόων δικαστῶν *m*. 4. περιφρονοῦντες *abgm*, περιφρονοῦντας *l*: ὑπερφρονοῦντες *ς*. 9. ὁμολογουμένους *dg*.

ποιητάς, ὅσον κεχωρίσθαι ἐνόμισαν τοὺς σώφρονας καὶ τῶν ὁμοίων ἐρῶντας καὶ τοὺς ἀκρατεῖς ὧν οὐ χρὴ καὶ τοὺς ὑβρι-
142 στάς. λέξω δὲ πρῶτον μὲν περὶ Ὁμήρου, ὃν ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις καὶ σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν εἶναι τάττομεν. ἐκεῖνος γὰρ πολλαχοῦ μεμνημένος περὶ Πατρόκλου καὶ Ἀχιλλέως τὸν μὲν ἔρωτα καὶ τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῶν τῆς φιλίας ἀποκρύπτεται, ἡγούμενος τὰς τῆς εὐνοίας ὑπερβολὰς κατα-
143 φανεῖς εἶναι τοῖς πεπαιδευμένοις τῶν ἀκροατῶν. λέγει γάρ που Ἀχιλλεὺς ὀδυρόμενος τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ὡς ἕν τι τοῦτο τῶν λυπηροτάτων ἀναμιμνησκόμενος, ὅτι τὴν ὑπόσχεσιν τὴν πρὸς τὸν πατέρα τὸν Πατρόκλου [τὸν] Μενοίτιον ἄκων ἐψεύσατο· ἐπαγγείλασθαι γὰρ [αὐτὸν] εἰς Ὀποῦντα σῶν ἀπάξειν τὸν Πάτροκλον (ἦν γὰρ Ὀπούντιος), εἰ συμπέμψειεν αὐτὸν εἰς τὴν Τροίαν καὶ παρακαταθεῖτο αὐτῷ. ᾧ καταφανής ἐστιν ὡς δι' ἔρωτα τὴν
144 ἐπιμέλειαν αὐτοῦ παρέλαβεν. ἔστι δὲ τὰ ἔπη ἃ ἐγὼ νυνὶ μέλλω λέγειν.

> ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ
> θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισιν.
> φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
> Ἴλιον ἐκπέρσαντα λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
> ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
> ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦθειν.

145 οὐ τοίνυν ἐνταῦθα μόνον σχετλιάζων φαίνεται, ἀλλ' οὕτως αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπένθησεν, ὥστε παρὰ Θέτιδος τῆς αὑτοῦ μητρὸς προακούσας ὅτι μὴ μετελθὼν μὲν τοὺς ἐχθρούς, ἀλλ' ἐάσας ἀτιμώρητον τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἐπανελθὼν οἴκαδε γηραιὸς ἐν τῇ αὑτοῦ πατρίδι ἀπο-

142, 3. πολλαχοῦ] πολλὰ *dh*. μεμνημένος] κεκτημένος *h*. 5. ἀποκρύπτεται *ablil*, ἀποκέκρυπται *df*: ὑποκρύπτεται ς. 143, 2. ὡς] καὶ *l*. 3. τοῦτο] τούτων *l*. 4. τὸν Πατρόκλου] τοῦ πατρόκλου *dfh*. τὸν ante Μενοίτιον om *df*. 5. αὐτὸν om *df*. 6. σῶον *d*. τὸν Πάτροκλον om *df*. ἦν γὰρ Ὀπούντιος om *dfh*. 7. αὐτῷ *abfghlm*. τὴν om *m*. παρακαταθεῖτο *b* et corr *a*: παρακατάθοιτο ς. 144, 1. μέλλω νυνὶ *l*, νῦν ὑμῖν μέλλω *abgm*. 5. φῆ *l*. εἰς] ὡς *h*. 6. τε] τῆς *l*. 7. ἀνδρᾶσι *l*. 8. πέπρακται *l*. 145, 1. μόνον ἐνταῦθα *l*. 2. ἰσχυρῶς αὐτὸν *d*.

θανεῖται, τιμωρησάμενος δὲ διὰ ταχέων μέλλει τὸν βίον τελευτᾶν, εἵλετο τὴν τοῦ τεθνεῶτος πίστιν μᾶλλον ἢ τὴν σωτηρίαν. οὕτω δὲ μεγαλοψύχως ἠπείγετο τὸν φονέα τὸν ἐκείνου τιμωρήσασθαι, ὥστε πάντων αὐτὸν παραμυθουμένων, καὶ κελευόντων λούσασθαι καὶ σῖτον προσενέγκασθαι, ἀπόμνυσι μηδὲν τούτων πράξειν πρὶν ἂν τὴν τοῦ Ἕκτορος κεφαλὴν ἐπὶ τὸν τοῦ Πατρόκλου τάφον ἐνέγκῃ.
146 καθεύδοντος δ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ πυρᾷ, ὥς φησιν ὁ ποιητής, εἴδωλον ἐφίσταται Πατρόκλου, καὶ τοιούτων ἐπεμνήσθη καὶ τοιαῦτα ἐπέσκηψε τῷ Ἀχιλλεῖ, ἐφ᾽ οἷς καὶ δακρῦσαι καὶ ζηλῶσαι τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλίαν ἄξιον αὐτῶν ἐστίν. ἐπισκήπτει μὲν γὰρ αὐτῷ, προειπὼν ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνος ἀπέχει μακρὰν τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, εἴ πως εἴη δυνατόν, προδιοικήσασθαι ὅπως τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ ἐτράφησαν καὶ ἐβίωσαν ἐν τῷ αὐτῷ, οὕτω καὶ τελευ-
147 τησάντων αὐτῶν τὰ ὀστᾶ ἐν τῇ αὐτῇ σορῷ κείσεται· ὀδυρόμενος δὲ καὶ τὰς διατριβὰς διεξιὼν ἃς μετ᾽ ἀλλήλων ζῶντες διέτριβον, λέγει ὅτι „οὐκέτι περὶ τῶν μεγίστων, ὥσπερ τὸ πρότερον, καθεζόμενοι μετ᾽ ἀλλήλων μόνοι ἄποθεν τῶν ἄλλων φίλων βουλευσόμεθα," τὴν πίστιν (οἶμαι) καὶ τὴν εὔνοιαν ποθεινοτάτην ἡγούμενος εἶναι. ἵνα δὲ καὶ διὰ τοῦ μέτρου τὰς γνώμας ἀκούσητε τοῦ ποιητοῦ, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὰ ἔπη τὰ
148 περὶ τούτων, ἃ Ὅμηρος πεποίηκε. Λέγε πρῶτον τὰ περὶ τῆς Ἕκτορος τιμωρίας.

ἀλλ᾽ ἐπεὶ οὖν, φίλ᾽ ἑταῖρε, σεῦ ὕστερος εἶμ᾽ ὑπὸ γαῖαν,
οὔ σε πρὶν κτεριῶ πρίν γ᾽ Ἕκτορος ἐνθάδ᾽ ἐνείκω
τεύχεα καὶ κεφαλήν, μεγαθύμου σεῖο φονῆος.

149 Ἀναγίνωσκε δὴ ἃ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέσθαι

v. 1. μέλλοι abdfhm. 3. ἠπείγετο] ὑπείγε vel ὑπείγη l. 6. μηδὲν] μηδὲν ἂν dfghlm. 7. ἐνέγκοι hl. 146, 2. Πατρόκλου] τοῦ πατρόκλου dfh. Reiskius e Meadiano τὸ Πατρόκλου. 7. ὅπως om l. 147, 2. διεξελθὼν h. 4. τὸ] καὶ d. 5. ἄπωθεν b. βουλευόμεθα abgh. 148, 1. τὰ om l. 2. τῆς τοῦ Ἕκτορος dfh. 4. πρὶν κτεριῶ] πρὶν νυκτερινῶ l. ἐνεῖκαι bdfh et corr a. 149, 1. δὴ] δὲ bgm, malim δὲ καί. ἃ] τὰ df, qui mox ἃ λέγει.

λέγει ἐν τῷ ὕπνῳ ὁ Πάτροκλος, καὶ περὶ τῶν διατρι- 21
βῶν ἃς συνδιέτριβον ἀλλήλοις.

οὐ γὰρ ἔτι ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν κὴρ
ἀμφέχανε στυγερή, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τείχει ὕπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι,
μαρνάμενον δηΐοις Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ' Ἀχιλλεῦ,
ἀλλ' ἵνα πέρ σε καὶ αὐτὸν ὁμοίη γαῖα κεκεύθῃ,
χρυσέῳ ἐν ἀμφιφορεῖ, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
ὡς ὁμοῦ ἐτράφεμέν περ ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
ἤγαγεν ὑμέτερόνδ', ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
ἤματι τῷ ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος
νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεύς
ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι.

150 ὡς τοίνυν ἐξῆν αὐτῷ σωθῆναι μὴ τιμωρησαμένῳ τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἀνάγνωθι ἃ λέγει ἡ Θέτις.

ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
κτεινομένῳ ἐπαμῦναι, ὅ μοι πολὺ φίλτατος ἔσκεν.

151 Ὁ τοίνυν οὐδενὸς ἧττον σοφὸς τῶν ποιητῶν Εὐριπί-

v. 1. ὁ om *l*. 4. ἑξόμενοι *l*. 5. ἀμφέλαχε *b* et γρ *a*. γινόμενόν *abghm*, γενόμενόν *l*. 7. τύχη *d*. εὐγενέων *h*. 8. δηΐοις] δίης *h*. 9. τοι] τι *m*. βάλεο *l*. 11. ἵνα — μήτηρ om *h*. κεύθῃ *df*. 12. ἀμφορεῖ *f*. τοι om *l*. 13. ἐτράφημεν *glm*, ὡς ἐτράφημεν *h*. περ] ἔν περ *d*: om *ghlm*. ἡμετέροισι *bdfghlm* et pr *a*. 14. εὖτε — ὀνόμηνεν in mg habet *f* rc addita. 15. ὑμετερόνδ'] ὑμέτερον δῶ *abh*. ὑπὸ] ἀπὸ *d*: om *g*. 17. νήπιον *gl m*, γνήσιον *d* et mg *f*. 18. ἐν δόμοισιν *d*, om *h*. 19. τ' om *hl*. 20. ὁμὴ] ὁ μὲν *l*. ἀμφικαλύπτῃ *d*. addit *h* χρύσεος ἀμφιφορεὺς τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ. 150, 1. ἐξῆν] ἐξῆν ἂν *aglm*. 3. δή] δέ *d*. 7. φίλτατον *l*. 151, 1. οὐδενὸς *bl*, οὐθενὸς (ἤτοι οὐδενὸς) *h*: οὐθενὸς *s*. ἥττων *bfghlm* et pr *a*.

δης, ἔν τι τῶν καλλίστων ὑπολαμβάνων εἶναι τὸ σωφρόνως ἐρᾶν, ἐν εὐχῆς μέρει τὸν ἔρωτα ποιούμενος λέγει που

ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον ἐπ' ἀρετήν τ' ἄγων ἔρως
ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ.

152 Πάλιν τοίνυν ὁ αὐτὸς ἐν τῷ Φοίνικι ἀποφαίνεται, ὑπὲρ τῆς γεγενημένης αὐτῷ πρὸς τὸν πατέρα διαβολῆς ἀπολογούμενος, καὶ ἀπεθίζων τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἐξ ὑποψίας μηδ' ἐκ διαβολῆς ἀλλ' ἐκ τοῦ βίου τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι.

ἤδη δὲ πολλῶν ᾑρέθην λόγων κριτής,
καὶ πόλλ' ἁμιλληθέντα μαρτύρων ὕπο
τὐναντί' ἔγνων συμφορᾶς μιᾶς πέρι.
κἀγὼ μὲν οὕτω, χὥστις ἔστ' ἀνὴρ σοφός,
λογίζομαι τἀληθὲς εἰς ἀνδρὸς φύσιν,
σκοπῶν δίαιταν ἥντιν' ἐμπορεύεται.
ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνήρ,
οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι
τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἥδεται ξυνών.

153 σκέψασθε δ' ὦ Ἀθηναῖοι τὰς γνώμας ἃς ἀποφαίνεται ὁ ποιητής. ἤδη δὲ πολλῶν πραγμάτων φησὶ γεγενῆσθαι κριτής, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς δικασταί· καὶ τὰς κρίσεις οὐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν 22
ὁμιλιῶν φησὶ ποιεῖσθαι, ἐκεῖσε ἀποβλέπων, πῶς τὸν καθ' ἡμέραν βίον ζῇ ὁ κρινόμενος καὶ ὅντινα τρόπον διοικεῖ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, ὡς παραπλησίως αὐτὸν καὶ τὰ τῆς πόλεως διοικήσοντα, καὶ τίσι χαίρει πλησιάζων· καὶ τελευτῶν οὐκ ὤκνησεν ἀποφήνασθαι τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι οἷοισπερ ἥδεται ξυνών. οὐκοῦν δίκαιον καὶ περὶ Τιμάρχου τοῖς αὐτοῖς ὑμᾶς Εὐριπίδῃ χρήσασθαι λογισμοῖς.

152, 1. αὐτὸς] αὐτὸς ποιητὴς *dfh*. 2. πρὸς] καὶ *h*. ἀπολογούμενος om *h*. 5. πολλῶν — 8. πέρι om *f*. ᾑρέθη *dm*. κριτὴς om *l*. 6. ὕπο τὐναντί'] ὑπέναντι *l*, ὕπο ἐναντί' Valckenar. diatrib. p. 241 et 269. coll. ad Phoen. 534. 7. ἔγνωσται *d*. πέρι] πάρα Reiskius, ὕπερ Valckenarius. 8. καὶ ἐγὼ *abdfhlm*. χὥστις Reiskius cum Valckenario: libri καὶ ὅστις. ἔσται *l*. 9. τἀληθὲς] δὲ τἀληθὲς *abdglm*. 10. ἥντιν'] ἥντ' *l*. 13. ἔσθ' οἷοισπερ Wolfius, ἐστὶν οἷσπερ *fh*, ἐστὶν ἕκαστος οἷσπερ *abdgm*, ἐστὶν ἕκαστος ᾗσπερ *l*. ἥδεται] ἤδε *l*. 153, 2. ἤδη] ᾔδει *df*. 5. ἐκεῖσε] ἐκεῖσε καὶ *l*. 7. ὡς] καὶ ὡς *l*. παραπλησίως] πολλαπλασίως *glm*. 9. αὐτὸν om *dh*. 10. οἷοισπερ Taylorus: libri οἷσπερ.

154 πῶς διῴκηκε τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν; κατεδήδοκε τὰ πατρῷα καὶ τὰ τῶν φίλων, μεμισθαρνηκὼς τῷ σώματι καὶ δωροδοκῶν δημοσίᾳ πάντ᾽ ἠφάνικεν, ὥστε μηδὲν ἄλλ᾽ ἢ τὰς αἰσχύνας αὐτῷ περιεῖναι. χαίρει δὲ τῷ συνών; Ἡγησάνδρῳ. ὁ δ᾽ Ἡγήσανδρος ἐκ τίνων ἐστὶν ἐπιτηδευμάτων; ἐκ τούτων ἐξ ὧν αὐτὸν πράξαντα οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσι μὴ δημηγορεῖν. ἐγὼ δὲ τί λέγω κατὰ Τιμάρχου, καὶ τίνα ποτ᾽ ἐστὶν ἃ ἀντιγέγραμμαι; μὴ δημηγορεῖν Τίμαρχον πεπορνευμένον καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεδηδοκότα. ὑμεῖς δὲ τί ὀμωμόκατε; ὑπὲρ αὐτῶν ψηφιεῖσθαι ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ.

155 Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ περὶ τῶν ποιητῶν διεξιών, ἀνδρῶν ἐρῶ πρεσβυτέρων καὶ γνωρίμων ὑμῖν ὀνόματα καὶ μειρακίων καὶ παίδων, ὧν τοῖς μὲν διὰ τὴν εὐπρέπειαν πολλοὶ γεγόνασιν ἐρασταί, ἐνίοις δὲ τῶν ἐν ἡλικίᾳ ἔτι καὶ νῦν εἰσίν, ὧν οὐδεὶς πώποτ᾽ εἰς τὰς αὐτὰς αἰτίας ἀφῖκται Τιμάρχῳ· καὶ πάλιν ὑμῖν ἀντιδιέξειμι ἀνθρώπων πεπορνευμένων αἰσχρῶς καὶ φανερῶς ὀνόματα, ἵνα ὑμεῖς ἀναμνησθέντες κατανείμητε εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν
156 Τίμαρχον. πρῶτον δὲ λέξω τὰ τῶν ἐλευθέρων καὶ καλῶς βεβιωκότων ὀνόματα. γινώσκετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Κρίτωνα τὸν Ἀστυόχου καὶ Περικλείδην τὸν Περιθοίδην καὶ Πολεμαγένη καὶ Πανταλέοντα τὸν Κλεαγόρου καὶ Τιμησίθεον τὸν δρομέα, καλλίστους οὐ μόνον τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους καὶ πλείστων καὶ σωφρονεστάτων τυχόντας ἐραστῶν· ἀλλ᾽ ὅμως οὐδεὶς
157 πώποτε αὐτοὺς ἔψεξε. πάλιν ἐκ τῶν μειρακίων καὶ τῶν ἐν παισὶν ἔτι καὶ νῦν ὄντων πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφιδοῦν τὸν Ἰφικράτους, υἱὸν δὲ Τισίου τοῦ Ῥαμνουσίου,

154, 1. διῴκησε dg. 2. τὰ om l. 3. ἄλλ᾽] ἀλλ᾽ b. 6. ἐξ ὧν αὐτὸν] ἃ τὸν bdfh. μὴ om fglm. 8. ἃ] ἃ ἂν h. 10. τί] ὅτι gm: om dfh. ὑπὲρ αὐτῶν ψηφιεῖσθαι ὧν] περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι περὶ ὧν dh. ᾖ om h. 155, 1. μακρολογῶ] μακρῷ λόγῳ d.
156, 2. ἄνδρες add h. 3. περιθοίδην aglm, περιθώδου h: Περιθοίδου ς. 4. πολεμαγένην abgm. Πανταλέοντα fh, παντλέοντα d: παντολέοντα ς. κλεαγίνου l. 5. καλλίστους] καὶ καλλίστους l.
6. καὶ post ἀλλὰ om m. 157, 2. καὶ om l. 3. τὸν ἰφικράτους bglm, τὸν τοῦ ἰφικράτους dfh: τοῦ Ἰφικράτους ς. δὲ Τισίου] δὲ σιτίου g, δὲ τοῦ τισίου l. ῥαμνησίου f.

ὁμώνυμον δὲ τοῦ νυνὶ κρινομένου Τιμάρχου· ὃς εὐπρεπὴς
ὢν ἰδεῖν τοσοῦτον ἀπέχει τῶν αἰσχρῶν, ὥστε πρώην ἐν τοῖς
κατ᾽ ἀγροὺς Διονυσίοις κωμῳδῶν ὄντων ἐν Κολυττῷ, καὶ
Παρμένοντος τοῦ κωμικοῦ ὑποκριτοῦ εἰπόντος τι πρὸς τὸν
χορὸν ἀνάπαιστον ἐν ᾧ ἦν εἶναί τινας πόρνους μεγάλους
Τιμαρχώδεις, οὐδεὶς ὑπελάμβανεν εἰς τὸ μειράκιον, ἀλλ᾽
εἰς σὲ πάντες· οὕτω κληρονόμος εἶ τοῦ ἐπιτηδεύματος.
πάλιν Ἀντικλέα τὸν σταδιοδρόμον καὶ Φειδίαν τὸν ἀδελ-
φὸν τοῦ Μιλησίου. ἔτι δὲ εἰπεῖν ἔχων πολλοὺς παύσο-
μαι, ἵνα μὴ δοκῶ τὸν ἔπαινον θεραπείᾳ τινὶ κατ᾽ αὐτῶν
158 ποιεῖσθαι. περὶ δὲ τῶν ὁμοτρόπων τῶν Τιμάρχου, φεύ-
γων τὰς ἀπεχθείας, ὧν ἥκιστά μοι μέλει μνησθήσομαι.
τίς γὰρ ὑμῶν τὸν ὀρφανὸν καλούμενον Διόφαντον οὐκ οἶ-
δεν, ὃς τὸν ξένον πρὸς τὸν ἄρχοντα ἀπήγαγεν ᾧ παρήδρευεν
Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς, ἐπαιτιασάμενος τέτταρας δραχ-
μὰς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης ἀπεστερηκέναι, καὶ
τοὺς νόμους λέγων οἳ κελεύουσι τὸν ἄρχοντα τῶν ὀρφανῶν
ἐπιμελεῖσθαι, τοὺς ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης κειμένους ὑπερ-
βεβηκώς; ἢ τίς τῶν πολιτῶν οὐκ ἐδυσχέραινε Κηφισόδω-
ρον τὸν τοῦ Μόλωνος καλούμενον, καλλίστην ὥραν ὄψεως
ἀκλεέστατα διεφθαρκότα; ἢ Μνησίθεον τὸν τοῦ μαγείρου
καλούμενον; ἢ πολλοὺς ἑτέρους, ὧν ἑκὼν ἐπιλανθάνομαι;
159 οὐ γὰρ ἐπεξελθεῖν αὐτῶν ἕκαστον κατ᾽ ὄνομα πικρῶς
βούλομαι, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν τοιούτων ἔργων ἀπορεῖν ἂν
εὐξαίμην ἐν τῷ λόγῳ διὰ τὴν πρὸς τὴν πόλιν εὔνοιαν.
ἐπειδὴ δὲ ἑκατέρων προελόμενοί τινας διεξεληλύθαμεν,
χωρὶς μὲν τοὺς διὰ σωφροσύνην ἐρωμένους, χωρὶς δὲ τοὺς
εἰς ἑαυτοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ὑμεῖς ἤδη τοῦτ᾽ ἐρωτηθέν-

v. 1. νῦν *d*. 2. τῶν αἰσχρῶν om *l*. 3. κωλυτῷ *bh*, κολλυτῷ *a*. 4. παραμένοντος *dfghm*. 9. τοῦ om *l*. praestat τὸν.
158, 1. τῶν ante Τιμάρχου add *abghlm*. 3. οἶδεν] ᾔδει *ab*. 5. ἀπαιτησάμενος *l*. τέσσαρας *l*. 7. λέγω *h*. 8. κειμένους] κειμένους αὐτοὺς *abglm*, ut malim κειμένους αὐτὸς. ὑπερβεβηκὼς] ὑπερβεβηκὼς ἐμίσει *dfh*, ὑπερβεβηκὼς τοῦτον δὴ τίς οὐκ ἐμίσει *g*. 12. ἑταίρους *h*. 159, 1. αὐτὸν *d*. 2. ἀλλὰ om pr *f*. 4. περιελόμενοι *b*, προελόμενος *dfh*, qui et mox διεξελήλυθα. 5. σωφροσύνης *l*.

τες ἀποκρίνασθε πρὸς ἐμέ, εἰς ὁποτέραν τάξιν Τίμαρχον κατανέμετε, πότερα εἰς τοὺς ἐρωμένους ἢ εἰς τοὺς πε- 23
πορνευμένους. οὐκοῦν μὴ καταλιπὼν ἣν εἵλου συμμορίαν αὐτομολήσῃς εἰς τὰς τῶν ἐλευθέρων διατριβάς.

160 Ἐὰν δ' ἐπιχειρῶσι λέγειν ὡς οὐχ ἡταίρηκεν ὅστις μὴ κατὰ συγγραφὰς ἐμισθώθη, καὶ γραμματεῖον καὶ μάρτυρας ἀξιῶσί με τούτων παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν τοὺς περὶ τῆς ἑταιρήσεως νόμους μέμνησθε, ἐν οἷς οὐδαμοῦ μνείαν ὁ νομοθέτης περὶ συνθηκῶν πεποίηται. οὐ γὰρ εἰ κατὰ γραμματεῖόν τις ἑαυτὸν κατῄσχυνε, τοῦτ' ἐξήτασεν, ἀλλὰ παντελῶς, ὅπως ἂν ἡ πρᾶξις γένηται, τὸν πράξαντα κελεύει μὴ μετέχειν τῶν τῆς πόλεως κοινῶν. εἰκότως· ὅστις γὰρ νέος ὢν ἀπέστη δι' αἰσχρὰς ἡδονὰς τῆς εἰς τὰ καλὰ φιλοτιμίας, τοῦτον οὐκ ᾠήθη δεῖν πρεσβύτερον γε-
161 νόμενον ὁ τοὺς νόμους εἰσφέρων ἐπίτιμον εἶναι. ἔπειτα καὶ τὴν εὐήθειαν τοῦ λόγου τούτου ῥᾴδιόν ἐστιν ἐξετάσαι. πάντες γὰρ ἂν τοῦθ' ὁμολογήσαιμεν, ὅτι τὰς συνθήκας τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀπιστίας ἕνεκα ποιούμεθα, ἵνα ὁ μὴ παραβὰς τὰ γεγραμμένα δίκην λάβῃ τῇ ψήφῳ παρὰ τοῦ παραβάντος. οὐκοῦν εἴπερ τὸ πρᾶγμα δίκης προσδεῖται, τοῖς κατὰ γραμματεῖον ἡταιρηκόσιν, ἂν ἀδικῶνται, ἡ τῶν νόμων ὧν οὗτοί φασιν ἐπικουρία καταλείπεται. καὶ τίς ἂν ὁ λόγος ἑκατέρου φανείη; μὴ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀλλὰ γινόμενον τὸ πρᾶγμα νομίσαθ'
162 ὁρᾶν. ἔστω γὰρ ὁ μὲν μισθωσάμενος δίκαιος εἰς τὸ πρᾶγμα, ὁ δὲ μισθωθεὶς ἄδικος καὶ μὴ βέβαιος, ἢ πάλιν τοὐναντίον ὁ μὲν μισθωθεὶς μέτριος καὶ ποιῶν τὰ ὡμολογημένα, ὁ δὲ τὴν ἡλικίαν προλαβὼν καὶ μισθωσά-

v. 1. με d. τιμαρχον abgl: τὸν Τίμαρχον ς. 2. πότερα abglm: πότερον ς. 3. μὴ om b. 4. αὐτομολήσεις m, αὐτομολήσας d. 160, 3. ἀξιώσει fghm, ἀξίως d. 8. εἰκότως om h. 9. εἰς τὰ καλὰ om df. 10. γινόμενον m. 161, 3. πάντως a. ἂν om l. 4. τὰς] τῆς df. 5. λάβῃ τῇ] λάβητε d. 8. ὧν] ἣν l, ἐξ ὧν Reiskius. 9. ὁ om dfh. 10. νομίσαθ'] μὴ νομίσατε h: νομίσηθ' ς. 162, 1. μὲν om l. 2. ἢ] καὶ h. 3. μέτριος] δίκαιος bdfh.

μενος ἐψεύσθω· καὶ δικαστὰς ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπολάβετε καθῆσθαι. οὐκοῦν ὁ πρεσβύτερος, ἀποδοθέντος τοῦ ὕδατος αὐτῷ καὶ λόγου, κατηγορίαν μετὰ σπουδῆς, βλέπων
163 δηλονότι πρὸς ὑμᾶς, λέξει „ἐμισθωσάμην ὦ Ἀθηναῖοι Τίμαρχον ἑταιρεῖν ἐμαυτῷ κατὰ τὸ γραμματεῖον τὸ παρὰ Δημοσθένει κείμενον" (οὐδὲν γὰρ κωλύει οὕτως εἰρῆσθαι)· „ὁ δ' οὐ ποιεῖ μοι τὰ ὡμολογημένα." καὶ ταῦτ' ἤδη διέξεισι δηλονότι πρὸς τοὺς δικαστὰς λέγων ἃ χρὴ τὸν τοιοῦτον ποιεῖν. ἔπειτα οὐ καταλευσθήσεται ὁ μισθούμενος τὸν Ἀθηναῖον παρὰ τοὺς νόμους, καὶ προσοφλὼν ἄπεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου οὐ τὴν ἐπωβελίαν μόνον
164 ἀλλὰ καὶ ἄλλην ὕβριν; ἀλλ' οὐχ οὗτος ἀλλ' ὁ μισθωθεὶς δικάζεται. λεγέτω δὴ παρελθὼν ὁ σοφὸς Βάταλος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵν' εἰδῶμεν τί ποτ' ἐρεῖ. „ἄνδρες δικασταί, ἐμισθώσατό με ἑταιρεῖν αὐτῷ ἀργυρίου ὁστισδηποτοῦν" (οὐδὲν γὰρ διαφέρει οὕτως εἰρῆσθαι) „κἀγὼ μὲν ἅπαντα καὶ πεποίηκα καὶ ἔτι καὶ νῦν ποιῶ κατὰ τὸ γραμματεῖον, ἃ χρὴ ποιεῖν τὸν ἑταιροῦντα· οὗτος δὲ ὑπερβαίνει τὰς συνθήκας." ἔπειτ' οὐ πολλὴ κραυγὴ παρὰ τῶν δικαστῶν αὐτῷ ἀπαντήσεται; τίς γὰρ οὐκ ἐρεῖ „ἔπειτα ἐμβάλλεις εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ στεφανοῖ ἢ πράττεις τι τῶν αὐτῶν
165 ἡμῖν;" οὐκοῦν οὐδὲν ὄφελος τῆς συγγραφῆς. πόθεν οὖν ἴσχυκε καὶ σύνηθες γεγένηται λέγειν ὡς κατὰ γραμματεῖον ἤδη τινὲς ἡταίρησαν, ἤδη ἐρῶ. ἀνὴρ εἷς τῶν πολιτῶν (τὸ δ' ὄνομα οὐ λέξω· τὰς γὰρ ἀπεχθείας φεύγω) οὐδὲν προειδόμενος ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐγὼ διεξῆλ-

v. 1. ἐψεύσω l. ὑπολάβετε] νομίσατε ς. 3. κατηγορίας bgm, κατηγοριῶν dfh, unde Reiskius κατηγορῶν. 163, 1. λέξει ablm: ἐρεῖ ς. 2. γραμμάτιον pr a. 3. οὐθὲν dgm. 4. ὁ δ' οὐ abghlm: οὐ δὴ ς. 5. ἤδη om l. λέγων om l. 7. παρὰ] ἐπὶ b. 164, 1. ἀλλ' ὁ] ἀλλὰ l. 4. αὐτῷ] ἐμαυτῷ l. ἀργυρίου] ἐπὶ ἀργυρίου dh. ὁσδηποτοῦν g. 6. γραμμάτιον l, qui ita solet. solet et m. 9. αὐτῶν d. ἔπειτα] ἐπὴν gm, ἐπῆν l, ἐπὴν (ἂν) a, ἐπὰν b, ἐπειδὰν h. ἐμβαλεῖς df, ἐμβάλλει g, ἐμβάλλῃ abm, ἐμβάλῃ hl: ἐκβάλλῃ ς. 10. πράττῃ abghm, πράττοι l. 165, 1. ὑμῖν h. 4. τὸ δ' om df. 5. προϊδόμενος pr a. ὀλίγῳ] ὃ λέγω h.

θον πρὸς ὑμᾶς, λέγεται κατὰ συνθήκας ἡταιρηκέναι τὰς παρ' Ἀντικλεῖ κειμένας, οὐκ ὢν ἰδιώτης ἀλλὰ πρὸς τὰ κοινὰ προσιών· καὶ λοιδορίαις περιπίπτων εἰς συνήθειαν ἐποίησε τοῦ λόγου τούτου τὴν πόλιν καταστῆναι, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶσί τινες εἰ κατὰ γραμματεῖον ἡ πρᾶξις γεγένηται. ὁ δὲ νομοθέτης οὐχ ὅπως τὸ πρᾶγμα γεγένηται ἐφρόντισεν, ἀλλ' ἐὰν ὁπωσοῦν μίσθωσις γένηται, κατέγνωκε τοῦ πράξαντος αἰσχύνην.

166 Ἀλλ' ὅμως οὕτω σαφῶς τούτων διωρισμένων πολλαὶ παρεμβολαὶ λόγων ὑπὸ Δημοσθένους εὑρεθήσονται. καὶ ταῖς μὲν ὑπὲρ τοῦ πράγματος κακοηθείαις λεγομέναις ἧττον ἄν τις ἀγανακτήσειεν· ἃ δὲ ἔξωθεν ἐπεισάξεται λυμαινόμενος τὰ τῆς πόλεως δίκαια, ἐπὶ τούτοις ἄξιόν ἐστιν ὀργισθῆναι. πολὺς μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος ἔσται, "ἀναμιχθήσεται δὲ καὶ τὸ τοῦ παιδὸς ὄνομα Ἀλεξάν- 24
δρου. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ἄμουσός τις οὗ-
167 τος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπός ἐστι. τὸ μὲν γὰρ εἰς τὸν Φίλιππον τῷ λόγῳ πλημμελεῖν ἀμαθὲς μὲν καὶ ἄκαιρον, ἔλαττον δ' οὗ μέλλω λέγειν ἁμάρτημα· ὁμολογουμένως γὰρ εἰς ἄνδρα, καίπερ οὐκ ὢν αὐτὸς ἀνήρ, τὰς βλασφημίας ποιήσεται· ὅταν δὲ ταῖς εἰς τὸν παῖδα πεπραγματευμέναις μεταφοραῖς ὀνομάτων αἰσχρὰς ὑπο-
168 ψίας παρεμβάλλῃ, καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιεῖ. ὡς γὰρ τὰς ἐμὰς εὐθύνας βλάπτων, ἃς ὑπὲρ τῆς πρεσβείας μέλλω διδόναι, φησί με, ὅτ' αὐτὸς πρώην πρὸς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου διεξῄει ὡς ἐν τῷ πότῳ ἡμῶν κιθαρίζοι καὶ λέγοι ῥήσεις τινὰς καὶ ἀντικρούσεις

v. 1. πρὸς abdfghlm: ὡς ς. κατὰ] παρὰ τὰς dfh. 2. οὐκ ὢν] fortasse leg. οὐκ ὢν δ'. 4. ἐποίησε om l. 7. γένηται b et corr a: γεγένηται ς. 166, 1. σοφῶς h. τούτων om l. 2. παρεκβολαὶ pr a. 3. ὑπὲρ Wolfius: libri ὑπὸ. 6. ἐστιν om h. 8. καὶ ἀπαίδευτος οὗτος l. 167, 4. ἄνδρας l. 6. πεπραγμέναις b et γρ a. μεταφοραῖς] διαφοραῖς d. 168, 1. παρεμβάλῃ a dfgm. 2. βλάπτων] βλέπων h. 3. δοῦναι l. φασι (η) d, φήσει fl. πρώτην h. πρὸς τὴν βουλὴν] εἰς τὴν βουλὴν h, om df. 4. διεξίῃ d. πότῳ] πρώτῳ l. 5. ἀντικρούσεις] ἀντιθέσεις dh.

πρὸς ἕτερον παῖδα, καὶ περὶ τούτων ἃ δή ποτε αὐτὸς ἐτύγχανε γινώσκων πρὸς τὴν βουλὴν ἀπεφήνατο, οὐχ ὡς συμπρεσβευτὴν ἀλλ' ὡς συγγενῆ τοῖς εἰς τὸν παῖδα
169 σκώμμασιν ἀγανακτῆσαι. ἐγὼ δ' Ἀλεξάνδρῳ μὲν εἰκότως διὰ τὴν ἡλικίαν οὐ διείλεγμαι, Φίλιππον δὲ νῦν μὲν διὰ τὴν τῶν λόγων εὐφημίαν ἐπαινῶ· ἐὰν δ' ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς πρὸς ὑμᾶς ἔργοις γένηται οἷος νῦν ἐστὶν ἐν τοῖς ἐπαγγέλμασιν, ἀσφαλῆ καὶ ῥᾴδιον τὸν καθ' αὑτοῦ ποιήσεται ἔπαινον. ἐπετίμησα δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ Δημοσθένει οὐ τὸν παῖδα ἐκθεραπεύων, ἀλλ' ἐὰν τὰ τοιαῦτα ἀποδέχησθε, ὁμοίαν νομίζων τὴν πόλιν φανήσεσθαι τῇ τοῦ λέγοντος ἀκοσμίᾳ.

170 Ὅλως δ' ὦ Ἀθηναῖοι τὰς ἔξωθεν τοῦ πράγματος ἀπολογίας μὴ προσδέχεσθε, πρῶτον μὲν τῶν ὅρκων ἕνεκεν οὓς ὠμόσατε, δεύτερον δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ παρακρουσθῆναι ὑπὸ ἀνθρώπου τεχνίτου λόγων. μικρὸν δ' ἄνωθεν ἄρξομαι διδάσκειν ὑμᾶς. Δημοσθένης γὰρ ἐπειδὴ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἀνάλωκε, περιῄει περὶ τὴν πόλιν θηρεύων νέους πλουσίους ὀρφανούς, ὧν οἱ μὲν πατέρες τετελευτήκεσαν, αἱ δὲ μητέρες διῴκουν τὰς οὐσίας. πολλοὺς δ' ὑπερβὰς ἑνὸς τῶν δεινὰ πεπονθότων ὑπὸ τού-
171 του μνησθήσομαι. κατιδὼν γὰρ οἰκίαν πλουσίαν καὶ οὐκ εὐνομουμένην, ἧς ἡγεμὼν μὲν ἦν γυνὴ μέγα φρονοῦσα καὶ νοῦν οὐκ ἔχουσα, νεανίσκος δὲ ὀρφανὸς ἡμιμανὴς διεχείριζε τὴν οὐσίαν, Ἀρίσταρχος ὁ τοῦ Μόσχου, τούτου προσποιησάμενος ἐραστὴς εἶναι καὶ τὸ μειράκιον εἰς τὴν φιλίαν ταύτην προσκαλεσάμενος, ἐλπίδων κενῶν ἐμπλή-

169, 1. ἀλέξανδρον *h:* 2. ἡλικίαν] ἀγγελίαν *l.* οὐ om *l.* 3. ὁ add *ablm.* 4. ἡμᾶς *abglm.* ἔργοις] τοῖς ἔργοις *abglm.* γεγένηται *m.* 5. ἀσφαλῶς *l.* 7. τὰ om *l.* 8. ὁμοίαν] ὁμόνοιαν *df.* νομίζω *bghl.* 170, 2. προσδέχεσθε *abh:* προσδέχησθε ς. 4. ἀνθρώπου om *d.* μικρὸν] *quis non videt hic in lacuna multa esse intercepta?* Taylorus. 5. διδάσκειν *abdfm:* διδάσκων ς. 6. οὐσίαν om *glm* et pr *a.* 8. τετελευτήκεσαν *l* et pr *a,* ἐτελεύτησαν *b:* τετελευτήκεισαν ς. τὴν οὐσίαν *abglm.* 9. παθόντων pr *d.* 171, 6. φιλίαν] φιλανθρωπίαν *abdfgl.*

σας ὡς αὐτίκα δὴ μάλα τῶν ῥητόρων πρωτεύσοντα, κα-
172τάλογον ἀποφαίνων, τοιούτων εἰσηγητὴς αὐτῷ καὶ δι-
δάσκαλος ἔργων ἐγένετο, ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν φεύγει τὴν
πατρίδα, οὗτος δ' αὐτοῦ τὰ τῆς φυγῆς ἐφόδια προλαβὼν
τρία τάλαντα ἀπεστέρηκε, Νικόδημος δ' ὁ Ἀφιδναῖος ὑπ'
Ἀριστάρχου τετελεύτηκε βιαίῳ θανάτῳ, ἐκκοπεὶς ὁ δεί-
λαιος ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν γλῶτταν ἀπο-
τμηθεὶς ᾗ ἐπαῤῥησιάζετο πιστεύων τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν.
173ἔπειθ' ὑμεῖς ὦ Ἀθηναῖοι Σωκράτην μὲν τὸν σοφιστὴν
ἀπεκτείνατε, ὅτι Κριτίαν ἐφάνη πεπαιδευκώς, ἕνα τῶν
τριάκοντα τῶν τὸν δῆμον καταλυσάντων· Δημοσθένης
δ' ὑμῖν ἑταίρους ἐξαιτήσεται ὁ τηλικαύτας τιμωρίας λαμ-
βάνων παρὰ τῶν ἰδιωτῶν καὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ
τῆς ἰσηγορίας; ᾧ παρακεκλημένοι τινὲς τῶν μαθητῶν
ἥκουσιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν· κατεπαγγέλλεται γὰρ πρὸς
αὐτοὺς ἐργολαβῶν ἐφ' ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, λήσειν
174μεταλλάξας τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ὑμετέραν ἀκρόασιν, καὶ
περιστήσειν τῷ μὲν φυγόντι θαῤῥεῖν, ὅταν αὐτὸς δεῦρο
παρέλθῃ, ἐκπεπλῆχθαι δὲ τῷ κατηγόρῳ καὶ πεφοβῆσθαι
περὶ αὐτοῦ, τοσούτους δὲ καὶ τηλικούτους ἐκκαλέσεσθαι
παρὰ τῶν δικαστῶν θορύβους παρεμβάλλων τὰς ἐμὰς
δημηγορίας καὶ ψέγων τὴν εἰρήνην τὴν δι' ἐμοῦ καὶ
Φιλοκράτους γεγενημένην, ὥστ' οὐδὲ ἀπαντήσεσθαί με
ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἀπολογησόμενον ὅταν τὰς τῆς πρεσβείας
εὐθύνας διδῶ, ἀλλ' ἀγαπήσειν ἐὰν μετρίῳ τιμήματι περιπέ-
175σω καὶ μὴ θανάτῳ ζημιῶμαι. μηδενὶ δὴ τρόπῳ καθ'
ὑμῶν αὐτῶν γέλωτα τῷ σοφιστῇ καὶ διατριβὴν παράσχητε,

v. 1. τῶν om h. πρωτεύσαντα f, πρωτεύοντα l. κατάλογον ἀποφαίνων] κατὰ λόγον ἀποφαίνων l, κατάλογον ἀποφαίνων ῥητόρων ὑπ' αὐτοῦ γεγενημένων h, κατάλογον ῥητόρων ὑπ' αὐτοῦ γεγενημένων ἀποφαίνων rc a 172, 4. ἀπεστέρησε m. 5. ἀριστάρχῳ df.
173, 4. λαμβάνων — ἰσηγορίας om l. 7. κατεπαγγέλλεται — ἀκρόασιν om h. 8. λύσειν d. 174, 2. περιστήσειν h, παρασχεῖν Suidas v. δεῦρο: παραστήσειν ς. 3. τῶν κατηγόρων h. φοβεῖσθαι l. 4. ἐκκαλέσασθαι bdfghlm. 5. παρεκβάλλων bdf et γρ a.
7. οὐδὲ] οὐκ df. 8. ἐπὶ] εἰς fh. ἀπολογησάμενον f. τὰς τῆς πρεσβείας] τῆς πρεσβείας τὰς dfh. 175, 2. τῶν σοφιστῶν l.

ἀλλ' ὑπολάβεθ' ὁρᾶν εἰσεληλυθότα ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου
οἴκαδε, καὶ σεμνυνόμενον ἐν τῇ τῶν μειρακίων διατριβῇ,
καὶ διεξιόντα ὡς εὖ τὸ πρᾶγμα ὑφείλετο τῶν δικαστῶν·
„ἀπαγαγὼν γὰρ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν περὶ Τίμαρχον αἰτιῶν
ἐπέστησα φέρων ἐπὶ τὸν κατήγορον καὶ Φίλιππον καὶ
Φωκέας, καὶ φόβους ἐπήρτησα τοῖς ἀκροωμένοις, ὥσθ'
ὁ μὲν φεύγων κατηγόρει, ὁ δὲ κατηγορῶν ἐκρίνετο, οἱ
δὲ δικασταί, ὧν μὲν ἦσαν δικασταί, ἐπελάθοντο, ὧν δ'
176 οὐκ ἦσαν κριταί, περὶ τούτων ἤκουον." ὑμέτερον δ'
ἔργον ἐστὶ πρὸς ταῦτα ἀντιτετάχθαι, καὶ πανταχῇ πα-
ρακολουθοῦντας μηδαμῇ παρεκκλίνειν αὐτὸν ἐᾶν μηδὲ
τοῖς ἔξω τοῦ ἀγῶνος λόγοις διισχυρίζεσθαι· ἀλλ' ὥσπερ
ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις εἰς τὸν τοῦ πράγματος αὐτὸν
δρόμον εἰσελαύνετε. κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ καταφρο-
νηθήσεσθε, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἕξετε γνώμην νομοθετοῦν-
τες καὶ δικάζοντες· εἰ δὲ μή, δόξετε μελλόντων μὲν γί-
νεσθαι τῶν ἀδικημάτων προαισθάνεσθαι καὶ ὀργίζε-
σθαι, γεγονότων δὲ οὐκέτι φροντίζειν.

177 Ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, ἐὰν μὲν κολάζητε τοὺς
ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύριοι, ἐὰν
δ' ἀφιῆτε, καλοὶ μέν, κύριοι δ' οὐκέτι. ὧν δ' ἕνεκα ταῦτα
λέγω, οὐκ ὀκνήσω πρὸς ὑμᾶς παῤῥησιάσασθαι. ἔσται
δ' ὁ λόγος ἐπὶ παραδείγματος. διὰ τί οἴεσθε, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους μὲν καλῶς κεῖσθαι, τὰ δὲ ψη-
φίσματα εἶναι τῆς πόλεως καταδεέστερα καὶ τὰς κρίσεις
ἐνίοτε τὰς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἔχειν ἐπιπλήξεις; ἐγὼ
178 τὰς τούτων αἰτίας ἐπιδείξω. ὅτι τοὺς μὲν νόμους τί-

v. 1. ὑπολαμβάνεθ' *df*. 2. καὶ om pr *f*. ἐν *abdfgm* : ἐπὶ *ς*. 4. περὶ om *l*. 5. ἐπέστησε *l*. τὴν κατηγορίαν *h*. 6. καὶ φόβους om *l*. ἀπήρτησα *d*, ἐτήρησε *l*. 7. ἐκατηγόρει *l*.
176, 2. ἔργον ἐστὶ *abgl* : ἐστὶν ἔργον *ς*. καὶ om *df*. 3. μηδαμοῦ *l*, μηδαμῇ μηδαμῶς *a*. παρακλίνειν *d*. 5. τοῖς ἱπποδρόμοις *d*. αὐτὸν] αὐτοῦ *ab*, om *df*. 6. δρόμον] λόγον *b* et γρ *a*. καταφθονηθήσεσθε *l*. 7. ἀλλὰ] καὶ pr *f*, ἀλλὰ καὶ *d*. 8. γίνεσθαι] κρίνεσθαι *lm*. 177, 3. ἀφῆτε *ablm*. 4. πρὸς] καὶ πρὸς *h*. 5. ἐπὶ τοῦ παραδείγματος *l*. ἄνδρες om *b*. 6. ἀθηναῖοι om *d*. 7. τῆς πόλεως εἶναι *ς*. 8. τοῖς om *h*. ἐγὼ δὲ τὰς *h*. 178, 1. μὲν om *h*. τίθετε *b* et (corr fortasse) *a*.

θεσθε ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, οὔτε κέρδους ἕνεκ' ἀδίκου οὔτε χάριτος οὔτ' ἔχθρας, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸ μόνον τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἀποβλέποντες· ἐπιδέξιοι δ' οἶμαι φύντες ἑτέρων μᾶλλον εἰκότως καλλίστους νόμους τίθεσθε. ἐν δὲ ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς δικαστηρίοις πολλάκις ἀφιέμενοι τῶν εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λόγων ὑπὸ τῆς ἀπάτης καὶ τῶν ἀλαζονευμάτων ἄγεσθε, καὶ πάντων ἀδικώτατον ἔθος εἰς τοὺς ἀγῶνας παραδέχεσθε· ἐᾶτε γὰρ τοὺς ἀπολογουμένους ἀντικατηγορεῖν τῶν κατηγο-
179 ρούντων. ἐπειδὰν δ' ἀπὸ τῆς ἀπολογίας ἀποσπασθῆτε καὶ τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑτέρων γένησθε, εἰς λήθην ἐκπεσόντες τῆς κατηγορίας, ἐξέρχεσθ' ἐκ τῶν δικαστηρίων οὐδὲ παρ' ἑτέρου δίκην εἰληφότες, οὔτε παρὰ τοῦ κατηγόρου (ψῆφος γὰρ κατ' αὐτοῦ οὐ δίδοται) οὔτε παρὰ τοῦ ἀπολογουμένου (ταῖς γὰρ ἀλλοτρίαις αἰτίαις ἀποτριψάμενος τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ἐγκλήματα ἐκπέφευγεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου). οἱ δὲ νόμοι καταλύονται, καὶ ἡ δημοκρατία διαφθείρεται, καὶ τὸ ἔθος ἐπὶ πολὺ προβαίνει· εὐχερῶς γὰρ ἐνίοτε λόγον ἄνευ χρηστοῦ βίου προσδέχεσθε.

180 Ἀλλ' οὐ Λακεδαιμόνιοι· καλὸν δ' ἐστὶ καὶ τὰς ξενικὰς ἀρετὰς μιμεῖσθαι. δημηγοροῦντος γάρ τινος ἐν τῇ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκκλησίᾳ, ἀνδρὸς βεβιωκότος μὲν αἰσχρῶς λέγειν δ' εἰς ὑπερβολὴν δυνατοῦ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων (ὥς φασι) κατὰ τὴν ἐκείνου γνώμην ψηφίζεσθαι μελλόντων, παρελθών τις τῶν γερόντων, οὓς ἐκεῖνοι καὶ αἰσχύνονται καὶ δεδίασι, καὶ τὴν τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἀρχὴν μεγίστην εἶναι νομίζουσι, καθιστᾶσι δ' αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐκ παιδὸς εἰς γῆρας σωφρόνων, τούτων εἷς (ὡς λέγεται) παρελθὼν ἰσχυρῶς ἐπέπληξε τοῖς Λακεδαιμονίοις, καί τι τοιοῦτο κατ' αὐτῶν ἐβλασφήμη-

v. 1. ἄδικοι *glm*. 2. οὔτε χάριτος om *df*. 5. τίθετε *bh* et corr *a*. 7. ἄγεσθε *abglm* : ὑπάγεσθε *ς*. 8. ἐς *a*. 179, 1. ἀπὸ τῆς ἀπολογίας ἀποσπασθῆτε *abglm* : ἀποσπασθῆτ' ἀπὸ τῆς ἀπολογίας *ς*. 3. τῆς om *ablm*. οὐδὲ] οὔτε *gm*. 7. ἐκπέφευγεν] οὐκ ἐκπέφευγεν *l*. 9. καταφθείρεται *l*. 180, 6. τῶν om *d*. 7. καὶ ante αἰσχύνονται om *dfh*. δεδίκασι *l*. 9. παιδὸς] ποδὸς *l*.

σεν, ὡς οὐ πολὺν χρόνον τὴν Σπάρτην ἀπόρθητον οἰ-
κήσουσι τοιούτοις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συμβούλοις χρώ-
181 μενοι. ἅμα δὲ παρακαλέσας ἄλλον τινὰ τῶν Λακεδαι-
μονίων, ἄνδρα λέγειν μὲν οὐκ εὐφυᾶ, τὰ δὲ κατὰ πόλε-
μον λαμπρὸν καὶ πρὸς δικαιοσύνην καὶ ἐγκράτειαν δια-
φέροντα, ἐπέταξεν αὐτῷ τὰς αὐτὰς εἰπεῖν γνώμας οὕτως
ὅπως ἂν δύνηται, ἃς εἶπεν ὁ πρότερος ῥήτωρ, „ἵν'"
ἔφη „οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀνδρὸς ἀγαθοῦ φθεγξαμένου ψη-
φίσωνται, τὰς δὲ τῶν ὑποδεδειλιακότων καὶ πονηρῶν 26
ἀνθρώπων φωνὰς μηδὲ τοῖς ὠσὶ προσδέχωνται." ταῦθ'
ὁ γέρων ὁ ἐκ παιδὸς σεσωφρονηκὼς παρήνεσε τοῖς ἑαυ-
τοῦ πολίταις. ταχύ γ' ἂν Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δη-
μοσθένην εἴασε πολιτεύεσθαι.

182 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ Λακεδαιμονίους θεραπεύειν, καὶ τῶν
ἡμετέρων προγόνων μνησθήσομαι. οὕτω γὰρ ἦσαν πρὸς
τὰς αἰσχύνας χαλεποὶ καὶ περὶ πλείστου τῶν τέκνων τὴν
σωφροσύνην ἐποιοῦντο, ὥστ' ἀνὴρ εἷς τῶν πολιτῶν, εὑ-
ρὼν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα διεφθαρμένην καὶ τὴν ἡλικίαν
οὐ καλῶς διαφυλάξασαν μέχρι γάμου, ἐγκατῳκοδόμησεν
αὐτὴν μεθ' ἵππου εἰς ἔρημον οἰκίαν, ὑφ' οὗ προδήλως
ἔμελλεν ἀπολεῖσθαι διὰ λιμὸν συγκαθειργμένη. καὶ ἔτι
καὶ νῦν τῆς οἰκίας ταύτης ἕστηκε τὰ οἰκόπεδα ἐν τῷ
ὑμετέρῳ ἄστει, καὶ ὁ τόπος οὗτος καλεῖται παρ' ἵππον
183 καὶ κόραν. ὁ δὲ Σόλων ὁ τῶν νομοθετῶν ἐνδοξότατος
γέγραφεν ἀρχαίως καὶ σεμνῶς περὶ τῆς τῶν γυναικῶν
εὐκοσμίας. τὴν γὰρ γυναῖκα ἐφ' ᾗ ἂν ἁλῷ μοιχὸς οὐκ
ἐᾷ κοσμεῖσθαι οὐδὲ εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσιέναι, ἵνα
μὴ τὰς ἀναμαρτήτους τῶν γυναικῶν ἀναμιγνυμένη δια-
φθείρῃ· ἐὰν δ' εἰσίῃ ἢ κοσμῆται, τὸν ἐντυχόντα κελεύει

v. 1. οἰκίσουσιν ἀπόρθητον d. 181, 1. παρακελεύσας abdfghm. 2. εὐφυῆ df. 3. πρὸς om. h. 7. δὲ ὑπὸ τῶν δεδειλιακότων d. 10. ταχύ γ' ἂν] libri scripti ταχὺ γάρ, editi post Wolfium ταχὺ γὰρ ἄν. 182, 2. προγόνων] γονέων a. 3. περὶ] ὑπὲρ d. πλείονος dfh. 7. ἀφ' gm. 10. ἡμετέρῳ dghl. 183, 1. κόραν ab glm: κόρην c. 3. verbi ἁλῷ loco lacunam habet b. 5. μιγνυμένη dfn.

καταῤῥηγνύναι τὰ ἱμάτια καὶ τὸν κόσμον ἀφαιρεῖσθαι
καὶ τύπτειν, εἰργόμενον θανάτου καὶ τοῦ ἀνάπηρον ποι-
ῆσαι, ἀτιμῶν τὴν τοιαύτην γυναῖκα καὶ τὸν βίον ἀβίωτον
184 αὐτῇ παρασκευάζων. καὶ τοὺς προαγωγοὺς γράφεσθαι
κελεύει, κἂν ἁλῶσι, θανάτῳ ζημιοῦν, ὅτι τῶν ἐξαμαρ-
τάνειν ἐπιθυμούντων ὀκνούντων καὶ αἰσχυνομένων ἀλ-
λήλοις ἐντυγχάνειν αὐτοὶ τὴν αὐτῶν ἀναίδειαν παρα-
σχόντες ἐπὶ μισθῷ τὸ πρᾶγμα εἰς διάπειραν καὶ λόγον
κατέστησαν.

185 Ἐπειθ' οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν οὕτω περὶ τῶν αἰσχρῶν
καὶ καλῶν διεγίνωσκον, ὑμεῖς δὲ Τίμαρχον τὸν τοῖς αἰ-
σχίστοις ἐπιτηδεύμασιν ἔνοχον ἀφήσετε; τὸν ἄνδρα μὲν
καὶ ἄῤῥενα τὸ σῶμα, γυναικεῖα δὲ ἁμαρτήματα ἡμαρ-
τηκότα; τίς οὖν ὑμῶν γυναῖκα λαβὼν ἀδικοῦσαν τιμω-
ρήσεται; ἢ τίς οὐκ ἀπαίδευτος εἶναι δόξει τῇ μὲν κατὰ
φύσιν ἁμαρτανούσῃ χαλεπαίνων, τῷ δὲ παρὰ φύσιν ἑαυ-
186 τὸν ὑβρίσαντι συμβούλῳ χρώμενος; τίνα δ' ἔχων ἕκα-
στος ὑμῶν γνώμην ἐπάνεισιν οἴκαδε ἐκ τοῦ δικαστηρίου;
οὔτε γὰρ ὁ κρινόμενος ἀφανὴς ἀλλὰ γνώριμος, οὔθ' ὁ
νόμος ὁ περὶ τῆς τῶν ῥητόρων δοκιμασίας φαῦλος ἀλλὰ
κάλλιστος, τό τ' ἐρέσθαι τοῖς παισὶ καὶ τοῖς μειρακίοις
τοὺς ἑαυτῶν οἰκείους ὅπως τὸ πρᾶγμα κέκριται πρόχειρον.
187 τί οὖν δὴ λέξετε οἱ τῆς ψήφου νυνὶ γεγονότες κύριοι,
ὅταν οἱ ὑμέτεροι παῖδες ὑμᾶς ἔρωνται εἰ κατεδικάσατε
ἢ ἀπεψηφίσασθε; οὐχ ἅμα Τίμαρχον ἀπολῦσαι ὁμολο-
γήσετε καὶ τὴν κοινὴν παιδείαν ἀνατρέψετε; τί δ' ὄφε-
λος παιδαγωγοὺς τρέφειν ἢ παιδοτρίβας καὶ διδασκάλους
τοῖς παισὶν ἐφιστάναι, ὅταν οἱ τὴν τῶν νόμων παρακα-
ταθήκην ἔχοντες πρὸς τὰς αἰσχύνας κατακάμπτωνται;

v. 1. διαῤῥηγνύναι b et γρ a. τὰ] καὶ τὰ l. 2. ποιῆσαι] ποιεῖσθαι h. 184, 1. αὐτῇ om l. κατασκευάζων l. τὰς προαγωγοὺς dm, τοὺς προαγωγοὺς καὶ τοὺς προαγωγοὺς b, τὰς προαγωγοὺς καὶ τὰς προαγωγοὺς h, τοὺς προαγωγοὺς καὶ τὰς προαγωγὰς l, τὰς προαγωγοὺς καὶ τοὺς προαγωγοὺς adfg. 185, 1. ἡμῶν dl. 2. τὸν abm: ὄντα ς. om l. 5. γυναῖκα ὑμῶν m. 186, 1. ἕκαστος ὑμῶν χων h. 5. ἐρέσθαι b: ἔρεσθαι ς. 187, 1. νυνὶ om dfh. 2. ὑμᾶς] ὑμῶν l. 4. δ'] δαὶ m, καὶ a. 5. καὶ] ἢ dfh. 6. ἐφεστάναι d.

188 Θαυμάζω δ' ὑμῶν ὦ Ἀθηναῖοι κἀκεῖνο, εἰ τοὺς μὲν πορνοβοσκοὺς μισεῖτε, τοὺς δ' ἑκόντας πεπορνευμένους ἀφήσετε· καὶ (ὡς ἔοικεν) ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ ἱερωσύνην μὲν οὐδενὸς θεῶν κληρώσεται, ὡς οὐκ ὢν ἐκ τῶν νόμων καθαρὸς τὸ σῶμα, γράψει δ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως ταῖς σεμναῖς θεαῖς. εἶτα τί θαυμάζομεν τὴν κοινὴν ἀπραξίαν, τοιούτων ῥητόρων ἐπὶ τὰς τοῦ δήμου γνώμας ἐπιγραφομένων; καὶ τὸν αἰσχρῶς οἴκοι βεβιωκότα ἔξω τῆς πόλεως πρεσβευτὴν πέμψομεν, καὶ τούτῳ περὶ τῶν μεγίστων διαπιστεύσομεν; τί δ' οὐκ ἂν ἀποδοῖτο ὁ τὴν τοῦ σώματος ὕβριν πεπρακώς; τίνα δ' ἂν οὗτος ἐλεήσειεν ὁ αὑτὸν οὐκ ἐλεήσας;

189 Τίνι δ' ὑμῶν οὐκ εὔγνωστός ἐστιν ἡ Τιμάρχου βδελυρία; ὥσπερ γὰρ τοὺς γυμναζομένους, κἂν μὴ παρῶμεν ἐν τοῖς γυμνασίοις, εἰς τὰς εὐεξίας αὐτῶν ἀποβλέποντες γινώσκομεν, οὕτω τοὺς πεπορνευμένους, κἂν μὴ παρῶμεν τοῖς αὐτῶν ἔργοις, ἐκ τῆς ἀναιδείας καὶ τοῦ 27 θράσους καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων γινώσκομεν. ὁ γὰρ περὶ τῶν μεγίστων τοὺς νόμους καὶ τὴν σωφροσύνην ὑπεριδὼν ἔχει τινὰ ἕξιν τῆς ψυχῆς, ἣ διάδηλος ἐκ τῆς ἀκοσμίας τοῦ τρόπου γίνεται.

190 Πλείστους δ' ἂν εὕροιτ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων πόλεις ἀνατετραφότας καὶ ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς αὐτοὺς περιπεπτωκότας. μὴ γὰρ οἴεσθε ὦ Ἀθηναῖοι τὰς τῶν ἀδικημάτων ἀρχὰς ἀπὸ θεῶν ἀλλ' οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων ἀσελγείας γίνεσθαι, μηδὲ τοὺς ἠσεβηκότας (καθάπερ ἐν ταῖς τραγῳδίαις) Ποινὰς ἐλαύνειν καὶ κολάζειν δᾳσὶν
191 ἡμμέναις· ἀλλ' αἱ προπετεῖς τοῦ σώματος ἡδοναὶ καὶ

188, 2. ἑκόντας] ἔχοντας *df*. 4. μὲν om *h*. οὐδενὸς *b* et corr *a*: οὐθενὸς ς. 5. γράφει *lm*. ἐν om *dfh*. 6. ταῖς om *d*. 9. οἴκοι] οὕτω *h*. 11. ἀποδοῖτο *abhlm*: ἀπόδοιτο ς. 12. ἂν] ἄρ' *m*. 189, 1. εὔγνωτος *b*. 3. γυμνασίοις — τοῖς om *m*. βλέποντες *l*. 5. παρῶμεν] παρῶμεν ἐν *gl*. αὐτῶν τοῖς *dfh*. 7. περὶ] ἐπὶ *gl*. 9. τρόπου] ἔργου pr *m*. 190, 1. δ' ἂν] γὰρ *l*. 2. ἀνατετραφότας *dfgl*: ἀνατετροφότας ς. 3. πεπτωκότας *h*. 4. ἀτυχημάτων *g*. 6. ἐν τραγῳδίᾳ *dfh*.

τὸ μηδὲν ἱκανὸν ἡγεῖσθαι, ταῦτα πληροῖ τὰ ληστήρια, ταῦτ' εἰς τὸν ἐπακτροκέλητα ἐμβιβάζει, ταῦτά ἐστιν ἑκάστῳ ποινή, ταῦτα παρακελεύεται σφάττειν τοὺς πολίτας, ὑπηρετεῖν τοῖς τυράννοις, συγκαταλύειν τὸν δῆμον. οὐ γὰρ τὴν αἰσχύνην οὐδ' ἃ πείσονται λογίζονται, ἀλλ' ἐφ' οἷς κατορθώσαντες εὐφρανθήσονται, τούτοις κεκήληνται. ἐξαιρεῖτ' οὖν ὦ Ἀθηναῖοι τὰς τοιαύτας φύσεις, καὶ τὰ τῶν νέων ζηλώματα ἐπ' ἀρετὴν προτρέψασθε.

192 Εὖ δ' ἐπίστασθε (καί μοι σφόδρα τὸ μέλλον ῥηθήσεσθαι διαμνημονεύετε) εἰ μὲν δώσει τῶν ἐπιτηδευμάτων Τίμαρχος δίκην, ἀρχὴν εὐκοσμίας ἐν τῇ πόλει κατασκευάσετε· εἰ δ' ἀποφεύξεται, κρείττων ἦν ὁ ἀγὼν μὴ γεγενημένος. πρὶν μὲν γὰρ εἰς κρίσιν Τίμαρχον καταστῆναι φόβον τισὶ παρεῖχεν ὁ νόμος καὶ τὸ τῶν δικαστηρίων ὄνομα· εἰ δ' ὁ πρωτεύων βδελυρίᾳ καὶ γνωριμώτατος εἰσελθὼν περιγενήσεται, πολλοὺς ἁμαρτάνειν ἐπαρεῖ, καὶ τελευτῶν οὐχ ὁ λόγος ἀλλ' ὁ καιρὸς ὑμᾶς ἐξοργιεῖ.
193 μὴ οὖν εἰς ἀθρόους ἀλλ' εἰς ἕνα ἀποσκήψατε, καὶ τὴν παρασκευὴν καὶ τοὺς συνηγόρους αὐτῶν παρατηρεῖτε· ὧν οὐδενὸς ἐγὼ ὀνομαστὶ μνησθήσομαι, ἵνα μὴ ταύτην ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσωνται, ὡς οὐκ ἂν παρῆλθον εἰ μή τις αὐτῶν ὀνομαστὶ ἐμνήσθη. ἀλλ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀφελὼν τὰ ὀνόματα, διεξιὼν δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν καὶ τὰ σώματα γνώριμα καταστήσω. ἔσται δ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἕκα-
194 στος αἴτιος, ἐὰν δεῦρο ἀναβῇ καὶ ἀναισχυντῇ. τούτῳ γὰρ πάρεισιν ἐκ τριῶν εἰδῶν συνήγοροι, οἱ μὲν ταῖς καθ' ἡμέραν δαπάναις ἀνηλωκότες τὰς πατρῴας οὐσίας, οἱ δὲ ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν οὐ καλῶς κε-

v. 2. ἐπακτοκέλητα *l*. ἐστιν om *gm*. 3. quae vulgo post παρακελεύεται adduntur, τοῖς νέοις, omisi cum *abglm*. τοὺς om *f*. 6. κέκληνται *df*. 7. τοιαύτας] αὐτὰς *l*. 8. ζητήματα *l*. 192, 1. εὖ δ' *abgm*: ἓν δὲ εὖ ς, quae cum ipso ἐπίστασθε om *l*. 3. κατασκευάζετε ς. 5. πρὶν — ὁ νόμος om *l*. μὲν om *m*. 9. ἐξορμεῖ *l*. 193, 3. ὀνόματι *df*. 6. καὶ τὰ σώματα αὐτῶν *dfh*. 7. αἴτιος ἕκαστος *h*. 194, 2. παρίασιν *bdfh* et γρ *a*. κατήγοροι *h*. 4. καὶ om *df*.

χρημένοι καὶ δεδιότες οὐ περὶ Τιμάρχου ἀλλὰ περὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, μή ποτε εἰς κρίσιν καταστῶσιν· ἕτεροι δ' ἐκ τῶν ἀκολάστων καὶ τῶν τοῖς τοιούτοις κεχρημένων ἀφθόνως, ἵνα ταῖς βοηθείαις αὐτῶν
195 πιστεύοντες ῥᾷον τινες ἐξαμαρτάνωσιν. ὧν πρὶν τῆς συνηγορίας ἀκοῦσαι τοὺς βίους ἀναμιμνήσκεσθε, καὶ τοὺς μὲν εἰς τὰ σώματα ἡμαρτηκότας μὴ ὑμῖν ἐνοχλεῖν ἀλλὰ παύσασθαι δημηγοροῦντας κελεύετε (οὐδὲ γὰρ ὁ νόμος τοὺς ἰδιωτεύοντας ἀλλὰ τοὺς πολιτευομένους ἐξετάζει)· τοὺς δὲ τὰ πατρῷα κατεδηδοκότας ἐργάζεσθαι καὶ ἑτέρωθεν κτᾶσθαι τὸν βίον κελεύετε· τοὺς δὲ τῶν νέων, ὅσοι ῥᾳδίως ἁλίσκονται, θηρευτὰς ὄντας εἰς τοὺς ξένους καὶ τοὺς μετοίκους τρέπεσθαι κελεύετε, ἵνα μήτ' ἐκεῖνοι τῆς προαιρέσεως ἀποστέρωνται μήθ' ὑμεῖς βλάπτησθε.
196 Τὰ μὲν οὖν παρ' ἐμοῦ δίκαια πάντα ἀπειλήφατε· ἐδίδαξα τοὺς νόμους, ἐξήτασα τὸν βίον τοῦ κρινομένου. νῦν μὲν οὖν ὑμεῖς ἐστὲ τῶν ἐμῶν λόγων κριταί, αὐτίκα δ' ὑμέτερος ἐγὼ θεατής· ἐν γὰρ ταῖς ὑμετέραις γνώμαις ἡ πρᾶξις καταλείπεται.

2.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ. 28

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀθηναῖοι Φιλίππῳ πολεμήσαντες ὕστερον ἐπείσθησαν ὑπὸ Ἀριστοδήμου καὶ Νεοπτολέμου καὶ Κτησιφῶντος εἰρήνην πρὸς αὐτὸν ποιήσασθαι, καὶ ἔπεμψαν δύο πρεσβείας, τὴν μὲν προτέραν περὶ της εἰρήνης, τὴν δευτέραν δὲ ἀποληψομένην τοὺς ὅρκους, ἐν αἷς ἀμφοτέραις ἦσαν πρεσβευταὶ Δημοσθένης καὶ Αἰσχίνης. ὡς οὖν ἐπανῆκον ἐκ τῆς

v. 2. καταστῶσιν] παραστῶσιν *hl*. 3. τοῖς om *dm* et pr *a*. 195, 1. ῥάδιόν *dfh*. τὴν συνηγορίαν *df*, συνηγορίας *h*. 3. ὀχλεῖν *gm*. 4. παύεσθαι *l*. 6. δὲ om *m*. 10. ἀποστέρωνται *bl m*: ἀποστερῶνται *ς*. 196, 5. καταλείπεται] καταλείπεται. εἰ οὖν βουλήσεσθε, τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῶν ποιησάντων, φιλοτιμότερον ἡμεῖς ἕξομεν τοὺς παρανομοῦντας ἐξετάζειν *dfh*. Tit. *ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ*] αἰσχίνου ῥήτορος λόγος περὶ τῆς παραπρεσβείας *a*, αἰσχίνου ῥήτορος ὁ λόγος ὑπὲρ τῆς παραπρεσβείας *c*.

ὑστέρας πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους, ἐγράψαντο παραπρεσβείας Αἰσχίνην Δημοσθένης τε καὶ Τίμαρχος. τὸν μὲν οὖν Τίμαρχον πρὸ τοῦ τῆς παραπρεσβείας ἀγῶνας γραψάμενος Αἰσχίνης ἑταιρήσεως ἠτίμωσε, πρὸς δὲ Δημοσθένην ἀπολογεῖται. ἔνιοι μὲν οὖν φασὶ γεγραφέναι μὲν τοὺς λόγους ἀμφοτέρους, οὐ μέντοι γε εἰρῆσθαι· οἱ δὲ καὶ εἰρῆσθαί φασι, καὶ κεκινδυνευκέναι τὸν Αἰσχίνην τριάκοντα ψήφοις ἁλῶναι, ὅμως μέντοι ἀποφυγεῖν Εὐβούλου αὐτῷ τοῦ δημαγωγοῦ συναγωνισαμένου, οὐ μέντοι παρὰ πᾶσιν ἀπογνωσθῆναι αὐτοῦ τὸ φιλιππίζειν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ παραδηλοῖ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ προοιμίῳ κατ' ἀρχὴν εἰς εὔνοιαν παρακαλεῖ τοὺς δικαστάς, τὸν ἀντίδικον καὶ τὴν κατηγορίαν διαβάλλων, καὶ τοῦ κινδύνου τὸ μέγεθος, καὶ ὡς ψεῦδος συκοφαντοῦντα· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ νοήματι πρᾶγμα εἰρημένον ἐν τῇ κατηγορίᾳ διαβάλλει, καὶ πιστοῦται ἀξιοπίστως, ὡς καὶ αὐτῶν εἰδότων ὅτι ψεῦδός ἐστι. καὶ τοῦτο δὲ εἰς διαβολὴν τοῦ ἀντιδίκου· καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως εἰς εὔνοιαν ἑαυτοῦ καὶ διαβολὴν τοῦ ἀντιδίκου.

Δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι λέγοντος, ὑπολογιζομένους τό τε μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰτιῶν πρὸς ἃς ἀπολογήσασθαί με δεῖ, καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατασκευὰς τοῦ κατηγόρου καὶ τὴν ὠμότητα, ὃς ἐτόλμησε παρακελεύσασθαι πρὸς ἄνδρας ὀμωμοκότας τῶν ἀντιδίκων ὁμοίως ἀμφοτέρων ἀκούσεσθαι τὴν τοῦ κινδυνεύ-
2 οντος φωνὴν μὴ ὑπομένειν. καὶ ταῦτ' εἶπεν οὐ δι' ὀργήν· οὐδεὶς γὰρ τῶν ψευδομένων τοῖς ἀδίκως διαβαλλομένοις ὀργίζεται, οὐδ' οἱ τἀληθῆ λέγοντες κωλύουσι λόγου τυχεῖν τὸν φεύγοντα· οὐ γὰρ πρότερον ἡ κατηγορία παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύει, πρὶν ἂν ὁ φεύγων ἀπολογίας τυχὼν ἀδυνατήσῃ τὰς προειρημένας αἰτίας ἀπολύ-
3 σασθαι. ἀλλ' οἶμαι Δημοσθένης οὐ χαίρει δικαίοις λόγοις, οὐδ' οὕτω παρεσκεύασται, ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν ὀρ-

v. 1. ὑστερέας d. 3. ἑταιρήσεως om d. § 1, 1. ἄνδρες add eik. μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι eikl: μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μου ς. 3. τοῦ πλήθους h. ἃς om d. 7. τὴν om ekl, καὶ τὴν i. 2, 4. ἡ κατηγορία eikl, κατήγορος adgm: κατηγορία ς. 5. παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύει aegiklm: ἰσχύει παρὰ τοῖς ἀκούουσι ς. ἂν om i. 6. τυχὸν i. ἀπολύσασθαι] λύειν eikl.

γὴν ἐκκαλέσασθαι βούλεται καὶ κατηγόρηκε δωροδοκίας,
ἀπίθανος ὢν πρὸς τὴν ὑποψίαν ταύτην· τὸν γὰρ ἐπὶ
ταῖς δωροδοκίαις προτρεπόμενον τοὺς δικαστὰς ὀργίζε-
σθαι αὐτὸν χρὴ τῶν τοιούτων ἔργων πολὺ ἀφεστάναι.
4 ἐμοὶ δ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συμβέβηκε τῆς Δημοσθέ-
νους ἀκούοντι κατηγορίας μήτε δεῖσαι πώποθ᾽ οὕτως
ὡς ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, μήτ᾽ ἀγανακτῆσαι μᾶλλον ἢ νῦν,
μήτ᾽ εἰς ὑπερβολὴν ὁμοίως ἡσθῆναι. ἐφοβήθην μὲν
γάρ, καὶ ἔτι καὶ νῦν τεθορύβημαι, μή τινες ὑμῶν ἀγνο-
ήσωσί με ψυχαγωγηθέντες τοῖς ἐπιβεβουλευμένοις καὶ
κακοήθεσι τούτοις ἀντιθέτοις· ἐξέστην δ᾽ ἐμαυτοῦ καὶ
τὴν αἰτίαν βαρέως ἤνεγκα, ὅθ᾽ ὕβριν καὶ παροινίαν εἰς
γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ τὸ γένος Ὀλυνθίαν κατηγόρει
μου· ἥσθην δὲ ὅτ᾽ αὐτὸν ἐπὶ τῆς αἰτίας ὄντα ταύτης
ἐξεβάλλετε, καὶ τῶν σεσωφρονημένων ἐν τῷ βίῳ μοι χά-
5 ριν ἀπειληφέναι νομίζω. ὑμᾶς μὲν οὖν ἐπαινῶ καὶ δια-
φερόντως ἀγαπῶ, ὅτι τῷ βίῳ μᾶλλον τῷ τῶν κρινομένων
πιστεύετε ἢ ταῖς παρὰ τῶν ἐχθρῶν αἰτίαις· αὐτὸς δ᾽
οὐκ ἂν ἀποσταίην τῆς πρὸς ταῦτ᾽ ἀπολογίας. εἰ γάρ τις
ἢ τῶν ἔξωθεν περιεστηκότων πέπεισται (σχεδὸν δ᾽ οἱ
πλεῖστοι τῶν πολιτῶν πάρεισιν) ἢ τῶν δικαζόντων ὑμῶν,
ὡς ἐγὼ τοιοῦτόν τι διαπέπραγμαι μὴ μόνον εἰς ἐλεύ-
θερον σῶμα ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ τυχόν, ἀβίωτον εἶναί μοι
τὸν λοιπὸν βίον νομίζω· κἂν μὴ προϊούσης τῆς ἀπολο-
γίας ἐξελέγξω καὶ τὴν αἰτίαν οὖσαν ψευδῆ καὶ τὸν τολ-

v. 1. βούλεται eikl: βεβούληται ς. 2. ὑποψίαν] ὑπόληψιν ikl. 3. προτρεπόμενον τοὺς δικαστὰς agm, τοὺς δικαστὰς προτρέποντα
ούς άς
ekl, τον δικαστην προτρεπόμενον i: τοὺς δικαστὰς προτρεπόμενον ς. 4. χρὴ] δεῖ g. πολὺ ante τῶν ponunt ik, om el. ἀφεστάναι] ἀπέχεσθαι eikl. 4, 1. ἄνδρες om ag.. ἀθηναῖοι om dfh. 3. ὡς ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ] ὡς τῇδε τῇ ἡμέρᾳ i, ἢ νῦν fh. 4. εἰς om ekl. 5. ἀγνοοῦσί ekl. 8. ἤνεγκα] ἕνεκα l. ὅθ᾽] ὅτι k. 9. κατηγορεῖ kl. 10. μου om ekl. ὅτ᾽] ὅτι i. αὐτὸν] ἐκ τὸν l. ταῖς αἰτίαις el. 11. ἐξεβάλλετε dfhim: ἐξεβάλετε ς. 5, 2. τῷ ante τῶν om l. 5. ἢ om pr f. παρεστηκότων pr d. 6. δικαζομένων h. ὑμῶν om ekl. 7. τοιοῦτόν τι ade, τι τοιοῦτο i: τοιοῦτό τι ς. ἐλευθερίαν l. 10. ἐξελέγξω eikl: ἐλέγξω ς.

μήσαντ' εἰπεῖν ἀνόσιον καὶ συκοφάντην, κἂν τἆλλα 29
6 πάντα μηδὲν ἀδικῶν φαίνωμαι, θανάτου τιμῶμαι. παράδοξος δέ μοι κἀκεῖνος ὁ λόγος ἐφάνη καὶ δεινῶς ἄδικος, ὅθ' ὑμᾶς ἐπηρώτα εἰ οἷόν τ' ἐστὶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Φιλοκράτους μὲν θάνατον καταψηφίσασθαι, ὅτι καταγνοὺς ἀδικεῖν ἑαυτοῦ τὴν κρίσιν οὐχ ὑπέμεινεν, ἐμοῦ δ' ἀπογνῶναι. ἐγὼ δ' ἐπ' αὐτῷ τούτῳ δικαίως ἂν ὑπολαμβάνω μάλιστα σῴζεσθαι· εἰ γὰρ ὁ καταγνοὺς ἑαυτοῦ καὶ μὴ παρὼν ἀδικεῖ, ὅ γε ἀπογνοὺς καὶ τὸ σῶμα τοῖς νόμοις καὶ τοῖς πολίταις παραδοὺς οὐκ ἀδικεῖ.

7 Περὶ δὲ τῆς ἄλλης κατηγορίας δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐάν τι παραλείπω καὶ μὴ μνησθῶ, ἐπερωτᾶν με καὶ δηλοῦν ἃ ἂν ποθῆτέ μου ἀκοῦσαι, μηδὲν προκατεγνωκότας ὡς ἀδικῶ, ἀλλ' ἴσῃ τῇ εὐνοίᾳ ἀκούοντας. ἀπορῶ δ' ὁπόθεν χρὴ πρῶτον ἄρξασθαι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν τῆς κατηγορίας. σκέψασθε δ' ἐὰν ὑμῖν εἰκός
8 τι πρᾶγμα δόξω πάσχειν. εἰμὶ μὲν γὰρ ὁ κινδυνεύων ἐγὼ νυνὶ περὶ τοῦ σώματος, τῆς δὲ κατηγορίας τὴν πλείστην πεποίηται Φιλοκράτους καὶ Φρύνωνος καὶ τῶν ἄλλων συμπρέσβεων καὶ Φιλίππου καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῶν Εὐβούλου πολιτευμάτων, ἐν ἅπασι δὲ τούτοις ἐγὼ τέταγμαι. μόνος δ' ἐν τῷ λόγῳ φαίνεται κηδεμὼν τῆς πόλεως Δημοσθένης, οἱ δ' ἄλλοι προδόται· διατετέλεκε γὰρ εἰς ἡμᾶς ὑβρίζων, καὶ λοιδορίας ψευδεῖς οὐκ ἐμοὶ
9 μόνον λοιδορούμενος ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις. ὃν δ' οὕτως ἀτιμάζει, πάλιν ἐκ μεταβολῆς, ὅπου τύχῃ, ὥσπερ

6, 2. ὁ λόγος om pr *f*. ἐφάνη om *el*. 3. ὅθ'] ὃς *eikl*. αὐτῇ om *ekl*, ante τῇ ponit *i*. 5. ἀδικεῖν post ἑαυτοῦ ponunt *el*, om *gm*. 6. ἂν] μὲν *l*, om pr *d*. 7. σῴζεσθαι *eikl*: σωθήσεσθαι ς. 8. ὅ γε *eikl*, ὁ δὲ *m*: ὁ δὴ ς. 7, 2. Ἀθηναῖοι add *ekl*. παραλείπω *deghil*, *e* quidem etiam ordine mutato, μὴ μνησθῶ καὶ παραλείπω: παραλίπω ς. 3. ὃ ἂν *ikl*, ὃ ἐὰν *e*: ὅ τι ἐὰν ς. μου om *ahm* et pr *f*. μηδὲν *aegiklm*: μηθὲν ς. 4. προκατεγνωκότες — ἀκούοντες *eikl*. 6. δὲ om pr *f*. ἐὰν *e*: ἂν ς. 8, 1. δόξω πάσχειν *eikl*: πάσχειν δόξω ς. 2. νυνὶ om *l*. 4. πρέσβεων *h*. 8. γὰρ] δὲ *i*, δὲ γὰρ *ekl*. ὑμᾶς *adfghi*. ψευδεῖς om *g*. 9, 1. ἄλλοις] ἐμοῖς *fh* et corr *a*. οὗτος *adhi*. 2. ἐκ] ὡς ἐκ *h*. τύχοι *ehkl* et corr *a*. deesse videtur ἄν.

Ἀλκιβιάδην ἢ Θεμιστοκλέα κρίνων, οἳ πλεῖστον τῶν
Ἑλλήνων δόξῃ διήνεγκαν, ἀνῃρηκέναι μὲν αἰτιᾶταί με
τὰς ἐν Φωκεῦσι πόλεις, ἀπηλλοτριωκέναι δ' ἀφ' ὑμῶν
τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον, ἐκβεβληκέναι δὲ τῆς ἀρχῆς Κερ-
σοβλέπτην, ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον τῆς πόλεως.
10 ἐνεχείρησε δ' ἀπεικάζειν με Διονυσίῳ τῷ γενομένῳ Σικελίας
τυράννῳ, καὶ μετὰ σπουδῆς καὶ κραυγῆς πολλῆς παρε-
κελεύσαθ' ὑμῖν [τὸ θηρίον] φυλάξασθαι, καὶ τὸ τῆς ἱε-
ρείας ἐνύπνιον τῆς ἐν Σικελίᾳ διηγήσατο. οὕτω δ' ἄνω τὸ
πρᾶγμα ἐξάρας, ἐφθόνησέ μου ταῖς διαβολαῖς τὰς αἰτίας
ἀνατιθεὶς τῶν πεπραγμένων οὐ τοῖς ἐμοῖς λόγοις ἀλλὰ
11 τοῖς ὅπλοις τοῖς Φιλίππου. πρὸς δὴ τοσαύτην τόλμαν καὶ
τερατείαν ἀνθρώπου χαλεπὸν καὶ διαμνημονεῦσαι τὰ λε-
χθέντα καθ' ἕκαστα καὶ λέγειν μετὰ κινδύνου πρὸς
ἀπροσδοκήτους διαβολάς. ὅθεν δ' ἡγοῦμαι σαφεστάτους
μοι τοὺς λόγους ἔσεσθαι καὶ γνωρίμους ὑμῖν καὶ δικαίους,
ἐντεῦθεν ἄρξομαι, ἀπὸ τῶν περὶ τῆς εἰρήνης λόγων καὶ
τῆς αἱρέσεως τῆς πρεσβείας· οὕτω γὰρ μάλιστα καὶ με-
μνήσομαι καὶ δυνήσομαι εἰπεῖν, καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε.
12 Ἅπαντας γὰρ [ἂν] ὑμᾶς οἴομαι τοῦτό γε αὐτὸ μνη-
μονεύειν, ὅθ' οἱ πρέσβεις οἱ παρὰ τῶν Εὐβοέων, ἐπειδὴ
περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνης τῷ δήμῳ διελέχθησαν,
εἶπον ὅτι καὶ Φίλιππος αὐτοὺς κελεύσειεν ὑμῖν ἀπαγ-

v. 1. Θεμιστοκλέα dfhikl, Θεμιστοκλῆν g: Θεμιστοκλῆ ς. 3. ἀφ' om eikl. 4. δὲ τῆς ekl: δὲ καὶ τῆς ς. τὸν κερσοβλέπτην ehik. 5. φίλον καὶ om ikl. τῆς πόλεως om kl, supra versum ponit i. 10, 1. ἐνεχείρισε dh, ἐνεχείριζε l. γενομένῳ om agim. Σικελίας] τῆς Σικελίας ς. 2. πολλῆς om ekl. διεκελεύσαθ' eik. 3. τὸ θηρίον om ekl. φυλάττειν i. 11, 1. alterum τοῖς om ekl: τοῖς τοῦ i, τοῦ d. δὴ eik: δὲ ς. 2. τὰ λεχθέντα διαμνημονεῦσαι i, τὰ λεχθέντα μνημονεῦσαι ekl. 3. ἕκαστον dh. κινδύνων el. 4. ὅθεν eikl: ἧ ς. δ'] θ' l. ἡγοῦμαι aegiklm, οἶμαι df: οἴομαι ς. 5. μοι] τέ μοι el. 6. καὶ περὶ τῆς ehkl. 7. γὰρ μάλιστα eikl et corr a: γὰρ ἂν μάλιστα ς. καὶ om i. 8. εἰπεῖν δυνήσομαι am. μαθήσεσθε] μεμνήσεσθε k. 12, 1. ἂν om ikl. οἴομαι om el: οἶμαι, idque ante ὑμᾶς, ik. γε] τε gm. 2. ὅθ'] ὅτι eikl. οἱ παρὰ τῶν a, παρὰ τῶν h, οἱ περὶ τῶν egilm: οἱ τῶν ς. ἐπειδὴ om ekl. 3. διελέχθησαν dfhi, διειλέχθησαν k. 4. εἶπον] εἶπόν τε gim, εἰπόντες ekl. αὐτὸς κελεύσειεν g, αὐτοὺς κελεύσοι ekl, κελεύειν αὐτοὺς i. ἐπαγγεῖλαι ekl.

γεῖλαι ὅτι βούλεται διαλύσασθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν εἰ-
ρήνην ἄγειν. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ Φρύνων ὁ 'Ρα-
μνούσιος ἑάλω ὑπὸ λῃστῶν ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς Ὀλυμ-
πιακαῖς, ὡς αὐτὸς ᾐτιᾶτο· ἐπειδὴ δ' ἐπανῆλθε πάλιν
δεῦρο λυτρωθείς, ἐδεῖτο ὑμῶν πρεσβευτὴν ἑαυτῷ πρὸς
Φίλιππον ἑλέσθαι, ἵν' εἴ πως δύναιτο ἀπολάβοι τὰ λύ-
τρα. πεισθέντες δ' ὑμεῖς προσείλεσθ' αὐτῷ Κτησιφῶντα
13 πρεσβευτήν. ἐπειδὴ δὲ ἐπανῆκε δεῦρ' ἀπὸ τῆς πρεσβείας
ὁ Κτησιφῶν, ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἐπέμφθη,
καὶ πρὸς τούτοις ὅτι φαίη Φίλιππος ἄκων μὲν πολεμῆ-
σαι πρὸς ὑμᾶς, βούλεσθαι δὲ καὶ νῦν ἀπαλλαγῆναι τοῦ
πολέμου. εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Κτησιφῶντος καὶ πολ-
λήν τινα ἐξαγγείλαντος πρὸς τούτοις φιλανθρωπίαν, καὶ
τοῦ δήμου σφόδρα ἀποδεξαμένου καὶ τὸν Κτησιφῶντα
ἐπαινέσαντος, ἀντειπόντος δ' οὐδενός, ἐνταῦθα δὴ δίδωσι
ψήφισμα Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος, καὶ ὁ δῆμος ἅπας
ὁμογνωμονῶν ἐχειροτόνησεν, ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο "κή- 30
ρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν ὑπὲρ εἰρήνης. πρότερον μὲν
γὰρ καὶ αὐτὸ τοῦτ' ἐκωλύετο ὑπό τινων, οἷς ἦν τοῦτ'
14 ἐπιμελές, ὡς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔδειξεν. γράφονται γὰρ οὗ-
τοι παρανόμων τὸ ψήφισμα, Λυκῖνον ἐπὶ τὴν γραφὴν
ἐπιγραψάμενοι, καὶ τίμημα ἑκατὸν τάλαντα. καὶ μετὰ
ταῦτ' εἰσῄει ἡ γραφὴ εἰς τὸ δικαστήριον, ἀῤῥώστως δ'
ἔχων ὁ Φιλοκράτης ἐκάλεσεν αὐτῷ συνήγορον τὸν Δημο-
σθένην, ἀλλ' οὐκ ἐμέ. παρελθὼν δ' ὁ μισοφίλιππος Δημο-

v. 3. ἥλω ekl, quod est § 15. ὀλυμπικαῖς fhkl. 4. πάλιν δεῦρο ekl, δεῦρο πάλιν i: om πάλιν ς. 5. ὑμῖν h. πρεσβευτὴν] πρεσβεύειν τὴν l. ἑαυτῷ i, ἑαυτῷ καὶ ekl, αὐτῷ adfhm: αὐτὸν ς.
οι προσ
6. ἀπολάβῃ eh, ἀπολάβῃ i, ἀπολαύοι d. 7. εἵλεσθε ekl, εἵλεσθε i, προείλεσθε afghm. 13, 1. ἐπανῆλθε agm. 2. ἡμᾶς k. 4. ἡμᾶς kl. 5. δὲ ταῦτα τοῦ Κτησιφῶντος om pr f. 7. δή-μου] δημοσθένους i. 8. ἐπαινέσαντος] σφόδρα ἐπαινέσαντος eil. ἀντειπόντος eikl. δὴ eikl: ἤδη ς. 9. ψήφισμα] τὸ ψήφισμα i. καὶ om el. ὁ om i. 10. ὁμογνώμων dm. φιλίππῳ δεῦρο aegikl: δεῦρο Φιλίππῳ ς. libri κήρυκας. 14, 1. γὰρ ekl: ceteri δ'. 3. ἐγγραψάμενοι dfh. τίμημα ἑκατὸν ekl, τίμημα ἐπέθηκεν ἑκατὸν h: τίμημα ἐπέθηκαν ἑκατὸν ς. 4. ἡ om e. 5. ἔχων om i. αὐτῷ] ἑαυτῷ e. τὸν om d.

σθένης κατέτριψε τὴν ἡμέραν ὅλην ἀπολογούμενος· καὶ τὸ τελευταῖον ἀποφεύγει ὁ Φιλοκράτης, ὁ δὲ γραψάμενος τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μεταλαμβάνει. καὶ
15 ταῦθ' ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ὄλυνθος ἥλω, καὶ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἐγκατελήφθησαν πολιτῶν, ὧν ἦν Ἰατροκλῆς ὁ Ἐργοχάρους ἀδελφὸς καὶ Εὔκρατος ὁ Στρομβίχου υἱός. ὑπὲρ δὴ τούτων ἱκετηρίας θέντες ἐν τῷ δήμῳ οἱ οἰκεῖοι ἐδέοντο ὑμῶν ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι. παρελθόντες δ' αὐτοῖς συνηγόρουν Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης, ἀλλ' οὐκ Αἰσχίνης. καὶ πέμπουσι πρεσβευτὴν Ἀριστόδημον τὸν ὑποκριτὴν πρὸς Φίλιππον,
16 διὰ τὴν γνῶσιν καὶ φιλανθρωπίαν τῆς τέχνης. ὡς δ' ἐπανήκων δεῦρ' ἀπὸ τῆς πρεσβείας ὁ Ἀριστόδημος διά τινας ἀσχολίας οὐ προσῄει πρὸς τὴν βουλήν, ἀλλ' ἔφθασεν αὐτὸν Ἰατροκλῆς ἐλθὼν ἐκ Μακεδονίας ἀφεθεὶς ὑπὸ Φιλίππου ἄνευ λύτρων, γενόμενος αἰχμάλωτος, ἐνταῦθ' ἠγανάκτουν πολλοὶ ὅτι τὴν πρεσβείαν οὐκ ἀπήγγειλεν ὁ Ἀριστόδημος, τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούοντες τοῦ Ἰατροκλέους περὶ
17 τοῦ Φιλίππου. τελευταῖον δ' εἰς τὴν βουλὴν εἰσελθὼν Δημοκράτης ὁ Ἀφιδναῖος ἔπεισε τὴν βουλὴν ἀνακαλέσασθαι τὸν Ἀριστόδημον· εἷς δὲ τῶν βουλευτῶν ἦν Δημοσθένης ὁ ἐμὸς κατήγορος. παρελθὼν δ' ὁ Ἀριστόδημος πολλήν τινα εὔνοιαν ἀπήγγειλε τοῦ Φιλίππου πρὸς τὴν πόλιν, καὶ προσέθηκεν ὅτι καὶ σύμμαχος βούλοιτο τῇ πόλει γενέσθαι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐν τῇ βουλῇ μόνον

v. 1. ὅλην om egkl. 2. ἀποφεύγει] ἀποφεύγει κεφάλαιον e, κεφάλαιον ἀποφεύγει l. 15, 1. ὑπὸ] ὑπὲρ m. 2. ἐγκατελείφθησαν f, κατελήφθησαν aehikl. 3. ἰατροκλῆς ekl: Στρατοκλῆς ς. ἐργοχείρους d, ἐρχογάνους m, ἑρμοχάρους eh. 4. εὐήρατος df. στροβιχου g, στρομμίχου m. δὴ ek: δὲ ς. ἱκετηρίαν a. 5. ἐν τῷ δήμῳ om adfgm. 6. αὐτοῖς] αὐτοὶ d. δημοσθ. καὶ φιλοκρ. i.
16, 1. φιλανθρωπίαν] φιλίαν d et γρ aei. ἐπανῆκεν egil, ἐπανῆκον d. 2. δεῦρο add eikl. ὁ om ekl. 3. προσήκει dl. 4. Ἰατροκλῆς] Στρατοκλῆς ς. similiter infra. ἐκ] ἀπὸ eikl. 7. τοῦ om d. περὶ eikl: παρὰ ς. 17, 1. του om k. εἰσελθὼν εἰς τὴν βουλὴν ikl. 2. Δημοκράτης] φιλοκράτης i. ἀφιδαῖος ehlm. 3. βουλευόντων fh et γρ a. 4. δ' ὁ eiki: δ' ς. 7. μόνῃ ik.

εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δήμῳ. κἀνταῦθ' οὐδὲν ἀντεῖπε Δημοσθένης, ἀλλὰ καὶ στεφανῶσαι τὸν Ἀριστόδημον
18 ἔγραψε. ῥηθέντων δὲ τούτων ἐν τῷ δήμῳ ψήφισμα ἔγραψεν ὁ Φιλοκράτης ἑλέσθαι πρέσβεις ὑμᾶς πρὸς Φίλιππον, ἄνδρας δέκα, οἵτινες διαλέξονται Φιλίππῳ περὶ εἰρήνης καὶ τῶν κοινῇ ξυμφερόντων Ἀθηναίοις καὶ Φιλίππῳ. χειροτονουμένων δὲ τῶν δέκα πρέσβεων ἐγὼ μὲν προεβλήθην ὑπὸ Ναυσικλέους, Δημοσθένης δ' ὑπ' αὐ-
19 τοῦ Φιλοκράτους, ὁ νυνὶ Φιλοκράτους κατηγορῶν. οὕτω δ' ἦν πρόθυμος εἰς τὰ πράγματα, ὥστε ἐν τῇ βουλῇ γράφει, ἵνα ἀζήμιος ὢν ἡμῖν ὁ Ἀριστόδημος συμπρεσβεύῃ, ἑλέσθαι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις ἐν αἷς ἔδει τὸν Ἀριστόδημον ἀγωνίζεσθαι, οἵτινες ὑπὲρ αὐτοῦ παραιτήσονται τὰς ζημίας. καὶ ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, λάβε μοι τὰ ψηφίσματα, καὶ τὴν ἐκμαρτυρίαν ἀνάγνωθι τὴν Ἀριστοδήμου, καὶ κάλει πρὸς οὓς ἐξεμαρτύρησεν, ἵν' εἰδῶσιν οἱ δικασταὶ τίς ἦν ὁ τοῦ Φιλοκράτους ἑταῖρος καὶ τίς ὁ τὰς δωρεὰς Ἀριστοδήμῳ φάσκων πείσειν δοῦναι τὸν δῆμον.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΕΚΜΑΡΤΥΡΙΑ.

20 Ἡ μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ἔνστασις τῶν ὅλων πραγμάτων ἐγένετο οὐ δι' ἐμοῦ, ἀλλὰ διὰ Δημοσθένους καὶ Φιλοκράτους· ἐν δὲ τῇ πρεσβείᾳ συσσιτεῖν ἡμᾶς ἐσπούδασεν, οὐκ ἐμὲ πείσας ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐμοῦ, Ἀγλαοκρέοντα τὸν Τενέδιον, ὃν ἐκ τῶν συμμάχων εἵλεσθε, καὶ Ἰατροκλέα. ἐν δὲ τῇ πορείᾳ παρακελεύεσθαί μέ φησιν αὐτῷ ὅπως τὸ θηρίον κοινῇ φυλάξομεν, τὸν Φιλοκράτην, πρᾶ-

18, 1. λεχθέντων eikl. ἐν τῷ δήμῳ om eikl. ψήφισμά τι ekl. 2. ὑμᾶς om ekl. 3. περὶ τῆς εἰρήνης eikl. 4. συμφερόντων ikl. 6. ὑπ' αὐτοῦ] ὑπὸ d. 19, 1. alterum Φιλοκράτους om ekl. 3. ὑμῖν a. ὁ ἀριστόδημος συμπρεσβεύῃ eikl: συμπρεσβεύῃ ὁ Ἀριστόδημος ς. 4. πρεσβευτὴν agm. 6. τὰς om h. 7. τὴν] τοῦ i. 8. ἐξεμαρτύρησάν d. 9. ἦν om ekl. ὁ om adfghm. τοῦ om adfm. 12. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ Marklandus, ψήφισμα ad iklm: om egh. ἐκμαρτυρίαι ad, ἐκμαρτυρίας m, μαρτυρία ikl. 20, 2. δια om i. 3. δὲ om gm. ἡμᾶς eikl: ἡμῖν ς. 4. ἀγλαοκρέδοντα e. 6. αὐτὸ d. 7. φυλάξωμεν ehikl.

γμα λέγων πεπλασμένον· πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ Δημοσθένην
ἐπὶ Φιλοκράτην παρεκάλουν, ὃν ᾔδειν συνειπόντα μὲν
Φιλοκράτει ὅτ' ἦν ἡ τῶν παρανόμων γραφή, προβλη-
21 θέντα δ' εἰς τὴν πρεσβείαν ὑπὸ Φιλοκράτους; πρὸς δὲ
τούτοις οὐκ ἐν τοιούτοις ἦμεν λόγοις οἱ συμπρέσβεις,
ἀλλ' ὅλην τὴν πορείαν ἠναγκαζόμεθα Δημοσθένην ὑπο-
μένειν ἀφόρητον ὄντα καὶ "βαρὺν ἄνθρωπον" ὃς διασκο- 31
πούντων ἡμῶν ὅ τι χρὴ λέγειν ἡμᾶς, τῶν συμπρέσβεων,
καὶ Κίμωνος εἰπόντος ὅτι φοβοῖτο μὴ δικαιολογούμενος
περιγένοιτο ἡμῶν ὁ Φίλιππος, πηγὰς δὴ λόγων ἔχειν
ἀφθόνους ἐπηγγέλλετο, καὶ περὶ τῶν δικαίων τῶν ὑπὲρ
Ἀμφιπόλεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου τοιαῦτα ἐρεῖν
ἔφη ὥστε ἀποῤῥάψειν τὸ Φιλίππου στόμα ὁλοσχοίνῳ
ἀβρόχῳ, καὶ πείσειν Ἀθηναίους μὲν καταδέξασθαι Λεω-
σθένην, Φίλιππον δ' Ἀθηναίοις Ἀμφίπολιν ἀποδοῦ-
22 ναι. ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ τὴν τούτου διεξιὼν ὑπερηφα-
νίαν, ὡς τάχιστα ἥκομεν εἰς Μακεδονίαν, συνετάξαμεν
ἡμᾶς αὐτούς, ὅταν προσίωμεν Φιλίππῳ, τοὺς πρεσβυ-
τάτους πρώτους λέγειν καὶ τοὺς λοιποὺς καθ' ἡλικίαν·
ἐτύγχανε δ' ἡμῶν νεώτατος ὤν, ὡς ἔφη, Δημοσθένης.
ἐπειδὴ δὲ εἰσεκλήθημεν, — καὶ τούτοις ἤδη μοι σφό-
δρα προσέχετε τὸν νοῦν· ἐντεῦθεν γὰρ κατόψεσθε ἀν-
θρώπου φθόνον ὑπερβάλλοντα καὶ δεινὴν δειλίαν ἅμα
καὶ κακοήθειαν, καὶ τοιαύτας ἐπιβουλὰς κατ' ἀνδρῶν συσ-
σίτων καὶ συμπρέσβεων, ἃς οὐδ' ἂν κατὰ τῶν ἐχθίστων

v. 1. πεπειρασμένον el. 3. ὅτ' ἦν ἡ — γραφή] ἐν τῇ — γραφῇ ekl. προκληθέντα h. 21, 2. ἦμεν] οἶμαι eglm, ἡμῶν d. 3. ἠναγκαζόμεθα] ἠναγκαζόμεθα οἱ συμπρέσβεις kl. δημοσθένην ὑπομένειν eikl: ὑπομένειν Δημοσθένην ς. 4. ὄντα om df. 5. ἡμῶν om ekl. ἡμᾶς τῶν συμπρέσβεων] haec merito suspecta sunt Tayloro et Reiskio. pro συμπρέσβεων in h est πρέσβεων. 7. δὴ] δὲ el, δὲ δὴ dfgm. in a lacuna est ante δή. Reiskius τε δή. ἔχειν ἀφθόνους ekl: ἀφθόνους ἔχειν ς. infinitivum om d. 8. ἀπηγγέλλετο h. alterum τῶν om ekl. 10. τὸ] τὸ τοῦ ehikl. ὅλῳ σχοίνῳ ek, ὁλωσχοίνῳ l. 11. μὲν om ekl. λεωσθένην adeghiklm: Λεωσθένη ς. 22, 1. τούτων e. 2. εἰς] ὡς m. συνέταξεν e. 3. ἡμᾶς] Reiskius πρὸς ἡμᾶς. ὅταν — πρεσβυτάτους om ekl. 5. ἡμῖν el. 6. μοι σφόδρα adeghiklm: σφόδρα μοι ς. 7. ὄψεσθε agm. 9. κακοήθειαν δὲ καὶ i. 10. ἂν om adfghl.

τις εἰκῇ ποιήσαιτο. τοὺς γὰρ τῆς πόλεως ἅλας καὶ τὴν
δημοσίαν τράπεζαν περὶ πλείστου δή φησι ποιεῖσθαι,
23οὐκ ὢν ἐπιχώριος (εἰρήσεται γάρ) οὐδ' ἐγγενής. ἡμεῖς
δέ, οἷς ἱερὰ καὶ τάφοι προγόνων ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πα-
τρίδι καὶ διατριβαὶ καὶ συνήθειαι μεθ' ὑμῶν ἐλευθέριοι
καὶ γάμοι κατὰ τοὺς νόμους καὶ κηδεσταὶ καὶ τέκνα,
Ἀθήνησι μὲν ἦμεν ἄξιοι τῆς ὑμετέρας πίστεως (οὐ γὰρ
ἄν ποτε ἡμᾶς εἵλεσθε), ἐλθόντες δ' εἰς Μακεδονίαν ἐξ-
αίφνης ἐγενόμεθα προδόται. ὁ δὲ οὐδὲν ἔχων ἄπρατον
μέρος τοῦ σώματος, οὐδ' ὅθεν τὴν φωνὴν προΐεται, ὡς
ὢν Ἀριστείδης ὁ τοὺς φόρους τάξας τοῖς Ἕλλησιν, ὁ
δίκαιος ἐπικαλούμενος, δυσχεραίνει καὶ καταπτύει δωρο-
24δοκίας. ἀκούσατε δὴ τούς τε ἡμετέρους λόγους, οὓς
εἴπομεν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ πάλιν οὓς τὸ μέγα ὄφελος τῆς
πόλεως εἴρηκε Δημοσθένης, ἵν' ἐφεξῆς καὶ κατὰ μικρὸν
πρὸς ἕκαστα τῶν κατηγορημένων ἀπολογήσωμαι. ἐπαι-
νῶ δ' εἰς ὑπερβολὴν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι σιγῇ
καὶ δικαίως ἡμῶν ἀκούετε· ὥστε ἐάν τι μὴ λύσω τῶν
κατηγορημένων, οὐχ ὑμᾶς ἀλλ' ἐμαυτὸν αἰτιάσομαι.

25 Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρεσβύτεροι ταῖς ἡλικίαις ὑπὲρ τῆς
πρεσβείας εἰρήκεσαν καὶ καθῆκεν εἰς ἡμᾶς ὁ λόγος, τὰ
μὲν καθ' ἕκαστα τῶν ἐκεῖ ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοὺς
πρὸς ταῦτα λεχθέντας ὑπὸ Φιλίππου λόγους ἐν τῷ δήμῳ
σαφῶς ἀπήγγειλα πρὸς ἅπαντας Ἀθηναίους, νυνὶ δὲ
26πειράσομαι διὰ κεφαλαίων ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν. πρῶ-
τον μὲν γὰρ πρὸς αὐτὸν διεξῆλθον τὴν πατρικὴν εὔνοιαν
καὶ τὰς εὐεργεσίας ἃς ὑμεῖς ὑπήρξατε Ἀμύντᾳ τῷ Φι-

v. 2. δή om *eikl*. 23, 1. εὐγενὴς *i*, ἐγγεγὼς *l*, ἐγγενὴς ἡμῖν *d*, ἐγγενὴς ὑμῖν *f*. 3. ἡμῶν *ag*. ἐλεύθεροι *aegiklm*. 5. ἄξιοι ἦμεν *el*. ἡμετέρας πόλεως ἢ πίστεως *i*. 6. ἐγενόμεθα ἐξαίφνης *eikl*. 7. ἔχων ἄπρατον *eikl*: ἄπρατον ἔχων ς. *df* ἄπρακτον ἔχων. 8. οὐδ'] οὔθ' *f*. totum hoc οὐδ' — προΐεται om *ekl*. 9. ὢν] ἂν *g*. ὁ] καὶ *i*. τοὺς φόρους τάξας] τάξας φόρους *agm*. 24, 1. ἀκούσετε *i*. δὴ] δὲ *ekl*, om *f*. 2. οὓς] οὓς καὶ *h*. 4. κατηγορουμένων *glm*, κατηγορημάτων *h*. 5. ὑπερβολὴν ὑμᾶς *eikl*: ὑπερβολὴν πάντας ὑμᾶς ς. δικασταί add *ehikl*. 7. κατη-γορουμένων *glm*. 25, 2. τὰ] καὶ τὰ *m*. 4. ῥηθέντας *eiklm*. 5. νῦν *eikl*. 26, 1. κεφαλαίου *i*. 2. πρὸς αὐτὸν om *k*.

λίππου πατρί, οὐδὲν παραλείπων ἀλλ' ἐφεξῆς ἅπαντα ὑπομιμνήσκων, δεύτερον δὲ ὧν αὐτὸς ἦν μάρτυς εὖ παθών. Ἀμύντου γὰρ νεωστὶ τετελευτηκότος καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ πρεσβυτάτου τῶν ἀδελφῶν, Περδίκκου δὲ καὶ Φιλίππου παίδων ὄντων, Εὐρυδίκης δὲ τῆς μητρὸς αὐτῶν προδιδομένης ὑπὸ τῶν δοκούντων αὐτοῖς εἶναι
27 φίλων, Παυσανίου δ' ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατιόντος, φυγάδος μὲν ὄντος, τῷ καιρῷ δ' ἰσχύοντος, πολλῶν δ' αὐτῷ συμπραττόντων, ἔχοντος δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν, εἰληφότος δὲ Ἀνθεμοῦντα καὶ Θέρμην καὶ Στρέψαν καὶ ἄλλ' ἄττα χωρία, Μακεδόνων δὲ οὐχ ὁμονοούντων ἀλλὰ τῶν πλείστων τὰ Παυσανίου φρονούντων, ἐπὶ τῶν καιρῶν τούτων ἐχειροτόνησαν Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν Ἰφικράτην, Ἀμφιπολιτῶν αὐτῶν ἐχόντων τότε
28 τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν καρπουμένων. ἀφικομένου δ' Ἰφικράτους εἰς τοὺς τόπους μετ' ὀλίγων τὸ πρῶτον νεῶν, ἐπὶ κατασκοπῇ μᾶλλον τῶν πραγμάτων ἢ πολιορκίᾳ τῆς πόλεως, ἐνταῦθ', ἔφην ἐγώ, μετεπέμψατο αὐτὸν Εὐρυδίκη ἡ μήτηρ ἡ σή, καὶ ὥς γε δὴ λέγουσιν οἱ παρόντες πάντες, Περδίκκαν μὲν τὸν ἀδελφὸν τὸν σὸν κατα- 32
στήσασα εἰς τὰς χεῖρας τὰς Ἰφικράτους, σὲ δὲ εἰς τὰ γόνατα τὰ ἐκείνου θεῖσα παιδίον ὄντα, εἶπεν ὅτι „Ἀμύντας ὁ πατὴρ τῶν παίδων τούτων ὅτ' ἔζη υἱὸν ἐποιήσατό σε, τῇ δὲ Ἀθηναίων πόλει οἰκείως ἐχρήσατο, ὥστε συμβαίνει σοι καὶ ἰδίᾳ τῶν παιδίων τούτων γεγενῆσθαι

v. 1. παραλιπὼν ehikl. 3. τετελευτηκότος νεωστὶ e. 4. περδίκου de. 6. προδεδομένης adfghim. αὐτῆς eikl. 27, 1. αὐτὸν e. 3. ἔχοντός τε ἑλλ. e. 4. Θέρμην eik: Θέρμαν ς. 5. ἄλλ' ἄττα] ἄλλά τα i. δὲ om ekl. 7. ἀθηναῖοι στρατηγὸν aegkm, οἱ ἀθηναῖοι στρατηγὸν i: στρατηγὸν Ἀθηναῖοι ς. ἐπ'] εἰς eikl. 8. Ἰφικράτην] φιλοκράτην e. αὐτῶν om kl. τότε post χώραν ponunt abfghm. 28, 2. ἰφικράτους εἰς τοὺς τόπους eikl: εἰς τοὺς τόπους Ἰφικράτους ς. 3. κατασκοπὴν k. 4. ἐντεῦθεν g. 5. ἡ σὴ μήτηρ ekl. 6. περδίκαν eim, qui sic plerumque. τὸν σὸν ἀδελφὸν e. 7. εἰς χεῖρας i. τὰς Ἰφικράτους] τοῦ ἰφικράτους del. 8. γόνατα ἐκείνου egikl. εἰπεῖν ehkl. 9. παιδίων eik. 10. συμβαίνειν ekl. 11. ἰδίᾳ] διὰ d. παίδων aegkm.

29 ἀδελφῷ καὶ δημοσίᾳ φίλῳ ἡμῖν εἶναι." καὶ μετὰ ταῦτα ἤδη δέησιν ἰσχυρὰν ἐποιεῖτο καὶ ὑπὲρ αὑτῆς καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς καὶ ὅλως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἰφικράτης ἐξήλασε Παυσανίαν ἐκ Μακεδονίας καὶ τὴν δυναστείαν ὑμῖν ἔσωσε. καὶ μετὰ ταῦτα εἶπον περὶ Πτολεμαίου, ὃς ἦν ἐπίτροπος καθεστηκὼς τῶν πραγμάτων, ὡς ἀχάριστον καὶ δεινὸν ἔργον διεπράξατο, διδάσκων ὅτι πρῶτον μὲν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἀντέπραττε τῇ πόλει καὶ πρὸς Θηβαίους διαφερομένων Ἀθηναίων συμμαχίαν ἐποιήσατο, καὶ πάλιν ὡς Περδίκκας εἰς τὴν ἀρχὴν καταστὰς ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως
30 ἐπολέμησε τῇ πόλει. καὶ τὴν ὑμετέραν ἠδικημένων ὅμως φιλανθρωπίαν διεξῄειν, λέγων ὅτι κρατοῦντες τῷ πολέμῳ Περδίκκαν Καλλισθένους ἡγουμένου Ἀθηναίων ἀνοχὰς πρὸς αὐτὸν ἐποιήσασθε, ἀεί τινος προσδοκῶντες τῶν δικαίων τεύξεσθαι. καὶ τὴν διαβολὴν ταύτην ἐπειρώμην λύειν, διδάσκων ὅτι Καλλισθένην ὁ δῆμος ἀπέκτεινεν οὐ διὰ τὰς πρὸς Περδίκκαν ἀνοχὰς ἀλλὰ δι' ἑτέρας ἁμαρτίας. καὶ πάλιν οὐκ ὤκνουν κατ' αὐτοῦ λέγειν Φιλίππου, ἐπιτιμῶν ὅτι τὴν ἐκδοχὴν ἐποιήσατο πρὸς τὴν
31 πόλιν τοῦ πολέμου. καὶ πάντων ὧν εἴποιμι μάρτυρας τὰς ἐκείνων ἐπιστολὰς παρειχόμην καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου καὶ τὰς Καλλισθένους ἀνοχάς. περὶ μὲν οὖν τῆς ἐξ ἀρχῆς κτήσεως τῆς χώρας καὶ τῶν καλουμένων Ἐννέα ὁδῶν καὶ περὶ τῶν Θησέως παίδων, ὧν Ἀκάμας λέγεται φερνὴν

29, 1. ἀδελφὸς m. φίλον e, φίλων dl. ἡμῶν e. 2. ἤδη] ἡμῖν f. ἐποιήσατο dfh. ὑπὲρ αὑτῆς καὶ ὑπὲρ ὑμῶν eikl: ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ αὑτῆς ς. 4. τὸν παυσανίαν i. 5. καὶ μετὰ om g: μετὰ m, μετὰ δὲ γρ m. 6. εἶπε gim. 7. ἔργον] πρᾶγμα h. 10. ὡς] ὁ ekl. 30, 1. ἡμετέραν eil. ἠδικημένην e. ὅμως ante participium ponit i: ὅλως f. 2. διεξῄει g. 3. περδίκα e. ἡγουμένου ἀθηναίων eikl, ἀθηναίου ἡγουμένου h: Ἀθηναίων ἡγουμένου ς. 4. ἐποιήσασθε πρὸς αὐτὸν i. τῷ δικαίῳ e. 6. λύειν eikl: διαλύειν ς. 7. τὸν περδίκκαν h. 8. ἁμαρτίας] αἰτίας afg hm et γρ i. φιλίππῳ adfghm. 31, 1. ὧν εἴποιμι ekl: ὧν ἂν εἴποιμι ς. μαρτυρίας ehl. 3. ἐνοχὰς d. 5. φερνὴν λέγεται i, λέγεται φέρνην m, qui in margine γρ φερνὴν ὀξυτόνως.

ἐπὶ τῇ γυναικὶ λαβεῖν τὴν χώραν ταύτην, τότε μὲν ἥρμοττέ τε λέγειν καὶ ἐῤῥήθη ὡς ἐνεδέχετο ἀκριβέστατα, νυνὶ δὲ ἴσως ἀνάγκη συντέμνειν τοὺς λόγους· ἃ δὲ ἦν τῶν σημείων οὐκ ἐν τοῖς ἀρχαίοις μύθοις ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν γε-
32 γενημένα, τούτων ἐπεμνήσθην. συμμαχίας γὰρ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων συνελθούσης, εἷς ὢν τούτων Ἀμύντας ὁ Φιλίππου πατὴρ καὶ πέμπων σύνεδρον καὶ τῆς καθ' αὑτὸν ψήφου κύριος ὢν ἐψηφίσατο Ἀμφίπολιν τὴν Ἀθηναίων συνεξαιρεῖν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Ἀθηναίοις. καὶ τούτων τὸ κοινὸν δόγμα τῶν Ἑλλήνων καὶ τοὺς ψηφισαμένους ἐκ τῶν δημοσίων
33 γραμμάτων μάρτυρας παρειχόμην. ὧν δὲ Ἀμύντας ἀπέστη ὁ Φιλίππου πατὴρ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων οὐ μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ψήφῳ, τούτων, ἔφην ἐγώ, σὲ τὸν ἐξ ἐκείνου γεγενημένον οὐκ ἔστι δίκαιον ἀντιποιεῖσθαι. εἰ δ' ἀντιποιῇ κατὰ πόλεμον λαβὼν εἰκότως ἔχειν, εἰ μὲν πρὸς ἡμᾶς πολεμήσας τὴν πόλιν δορυάλωτον εἷλες, κυρίως ἔχεις τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ κτησάμενος· εἰ δ' Ἀμφιπολίτας ἀφείλου τὴν Ἀθηναίων πόλιν, οὐ τἀκείνων ἔχεις ἀλλὰ τὴν Ἀθηναίων χώραν.

34 Ῥηθέντων δὲ καὶ τούτων καὶ ἑτέρων λόγων ἤδη καθῆκεν εἰς Δημοσθένην τὸ τῆς πρεσβείας μέρος, καὶ πάντες προσεῖχον ὡς ὑπερβολάς τινας δυνάμεως ἀκουσόμενοι λόγων· καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον, ὡς ἦν ὕστε-

v. 1. αὐτὴν df. ἥρμοττέ τε] ἡρμόττετε i: ἥρμοττε ς. 2. ἐῤῥήθη aegiklm et corr d: ἐῤῥέθη ς. νῦν el. 3. συντέμνειν ἀνάγκη gm. 4. ὑμῶν e. 32, 1. ἐπιμνησθήσομαι Wolfius. συμμαχίας] εἰς συμμαχίας kl, συμμαχίαν addita rc praepositione e. 2. συνελθόντων ekl. 3. τούτων] ἐκ τούτων el. ὁ πατὴρ φιλίππου eikl. συνέδριον e. 4. καθ' αὐτὸν l, κατ' αὐτοῦ i. 5. τὴν] τῶν il. συνεξαίρειν hkl. 6. τούτων] τοῦτο adgi. 33, 1. γραμμάτων] πραγμάτων i. παρειχόμην defikl: παρεσχόμην ς. 2. ὑπέστη d. 3. λόγοις] ἐν λόγοις gm, λόγῳ k, τῷ λόγῳ eil. 4. γεγεννημένον d. 6. τὴν πόλιν δορυάλωτον aikl, δοριάλωτον τὴν πόλιν m, δωριάλωτον τὴν πόλιν f: δορυάλωτον τὴν πόλιν ς. 8. ἀφείλω f. 9. οὐχὶ kl. τἀκείνων] τὰ κείνων e: τὰ ἐκείνων ς. 34, 1. καὶ ante τούτων om adghm. 3. δυνάμεως om pr i; post ἀκουσόμενοι ponit h.

ρον ἀκούειν, καὶ πρὸς τοὺς ἑταίρους ἐξηγγέλθη αὐτοῦ ἡ
τῶν ἐπαγγελιῶν ὑπερβολή. οὕτω δὲ ἁπάντων διακειμένων
πρὸς τὴν ἀκρόασιν φθέγγεται τὸ θηρίον τοῦτο προοίμιόν
τι σκοτεινόν τε καὶ τεθνηκὸς δειλίᾳ, καὶ μικρὸν προαγα-
γὼν ἄνω τῶν πραγμάτων ἐξαίφνης ἐσίγησε καὶ διηπορή-
35 θη, τελευτῶν δὲ ἐκπίπτει ἐκ τοῦ λόγου. ἰδὼν δὲ αὐτὸν
ὁ Φίλιππος ὡς διέκειτο, θαῤῥεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μὴ
νομίζειν, ὥσπερ ἐν τοῖς θεάτροις, διὰ τοῦτο οἴεσθαί τι πε-
πονθέναι, ἀλλ' ἡσυχῇ καὶ κατὰ μικρὸν ἀναμιμνήσκεσθαι 33
καὶ λέγειν ὡς προείλετο. ὁ δ' ὡς ἅπαξ ἐταράχθη καὶ τῶν
γεγραμμένων διεσφάλη, οὐδ' ἀναλαβεῖν ἔτι αὐτὸν ἠδυ-
νήθη, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας λέγειν ταὐτὸν ἔπαθεν.
ὡς δ' ἦν σιωπή, μεταστῆναι ἡμᾶς ὁ κῆρυξ ἐκέλευσεν.
36 Ἐπειδὴ δ' ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν οἱ συμπρέσβεις ἐγενό-
μεθα, σφόδρα πάνυ σκυθρωπάσας ὁ χρηστὸς οὑτοσὶ
Δημοσθένης ἀπολωλεκέναι με ἔφη τὴν πόλιν καὶ τοὺς
συμμάχους. ἐκπλαγέντος δὲ οὐκ ἐμοῦ μόνον ἀλλὰ καὶ
τῶν συμπρέσβεων ἁπάντων, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανο-
μένων δι' ἣν ταῦτ' εἶπεν, ἤρετό με εἰ τῶν Ἀθήνησι
πραγμάτων ἐπιλέλησμαι, καὶ τὸν δῆμον καταπεπονημέ-
νον καὶ σφόδρα ἐπιθυμοῦντα εἰρήνης εἰ μὴ μέμνημαι.
37 „ἢ μέγα φρονεῖς" ἔφη „ἐπὶ ταῖς ἐψηφισμέναις μὲν
πεντήκοντα ναυσίν, οὐδέποτε δὲ πληρωθησομέναις; οὕ-
τω γὰρ ἠρέθικας Φίλιππον καὶ τοιαῦτα εἴρηκας, ἐξ ὧν
οὐκ εἰρήνη γένοιτ' ἂν ἐκ πολέμου, ἀλλ' ἐξ εἰρήνης πό-

v. 1. ἀκοῦσαι *ekl*. ἐξηγγέλθη αὐτοῦ] ἐξηγγέλετο αὐτοῦ *c*, ἐξηγγέλλετο αὐτοῦ *kl*: αὐτοῦ ἐξηγγέλθη ς. malim ἐξήγγελτο. 3. προοίμιόν τι σκοτεινόν τε καὶ τεθνηκὸς] προοίμιον σκοτεινὸν καὶ τεθνηκὸς *aghm*, προοίμιον σκοτεινόν τι καὶ τεθνηκὸς *df*, προοίμιόν τε τεθνηκός τι καὶ σκοτεινὸν *ekl*: προοίμιον σκοτεινόν τε καὶ τεθνηκὸς ς. 35, 1. τελευταῖον *i*. ἐκ om *a*. 2. τε om *gm*. ἐκελεύετο *d*. (δι) 3. οἴεσθαι] ἔσεσθαι corr *a*. 5. ὡς ἅπαξ] εἰσάπαξ *d*. 6. παρεσφάλη *i*. ἔτι om *adfghin*, post αὐτὸν ponit *i*. 7. πάλαι *i*. ἐπιχειρήσας λέγειν *eikl*: λέγειν ἐπιχειρήσας ς. 8. ἐκέλευσεν *eikl*: ἐκέλευεν ς. 36, 1. πρέσβεις *i*. 2. οὗτος *afgm*. 3. με] μὲν *i*. 4. μόνου *ad*. καὶ om *l*. 5. πάντων *i*. 8. εἰρήνης *defhkl*: τῆς εἰρήνης ς. εἰ μὴ] οὐ *ekl*. 37, 1. ἔφη om *i*. μὲν om *ekl*. 2. οὐδέποτε δὲ] οὐδεπώποτε *ekl*. 3. ἠρέθηκας *h*.

λεμος ἀκήρυκτος.” ἀρχομένου δ' ἐμοῦ πρὸς ταῦτα ἀντιλέγειν ἐκάλουν ἡμᾶς οἱ ὑπηρέται οἱ τοῦ Φιλίππου.
38ὡς δ' εἰσήλθομεν καὶ ἐκαθεζόμεθα, ἐξ ἀρχῆς πρὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐνεχείρει τι λέγειν ὁ Φίλιππος, πλείστην δὲ εἰκότως ἐποιήσατο διατριβὴν πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους (ἴσως γὰρ οὐδὲν τῶν ἐνόντων εἰπεῖν, ὥς γε οἶμαι, παρέλιπον) καὶ πολλάκις μου τοὔνομα ἐν τοῖς λόγοις ὠνόμαζε· πρὸς δὲ Δημοσθένη τὸν οὕτω καταγελάστως ἀπαλλάξαντα οὐδ' ὑπὲρ ἑνὸς οἶμαι διελέχθη.
39τοῦτο δ' ἄρ' ἦν ἀγχόνη καὶ λύπη τούτῳ. ἐπειδὴ δὲ κατέστρεψεν εἰς φιλανθρωπίαν τοὺς λόγους Φίλιππος, καὶ τὸ συκοφάντημα ὃ προειρήκει κατ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις οὗτος, ὡς ἐσομένου πολέμου καὶ διαφορᾶς αἰτίου, διέπιπτεν αὐτῷ, ἐνταῦθα ἤδη καὶ παντελῶς ἐξιστάμενος αὑτοῦ καταφανὴς ἦν, ὥστε καὶ κληθέντων ἡμῶν ἐπὶ ξένια δεινῶς ἀσχημονεῖν.

40 Ἀφορμώντων δ' ἡμῶν ἐκ τῆς πρεσβείας οἴκαδε, ἐξαίφνης κατὰ τὴν ὁδὸν παραδόξως καὶ φιλανθρώπως πρὸς ἕκαστον διελέγετο. ὅ τι μὲν οὖν ἦν ποθ' ὁ κέρκωψ ἢ τὸ καλούμενον παιπάλημα ἢ τὸ παλίμβολον ἢ τὰ τοιαῦτα ῥήματα, οὐκ ᾔδειν πρότερον· νυνὶ δ' ἐξηγητὴν τοῦτον λαβὼν τῆς πάσης κακοηθείας μεμάθηκα.
41διαλαμβάνων γὰρ ἕκαστον ἡμῶν ἐν μέρει τῷ μὲν ἔρανον συστήσειν ἐπηγγέλλετο καὶ βοηθήσειν τοῖς ἰδίοις, τὸν δὲ εἰς στρατηγίαν καταστήσειν· ἐμοὶ δὲ παρακολουθῶν, καὶ τὴν φύσιν μακαρίζων καὶ τοὺς λόγους οὓς εἶπον

v. 1. δ' ἐμοῦ ekl: δέ μου ς. 2. οἱ ante τοῦ om i. 38, 1. εἰσήλθομεν eikl: ἤλθομεν ς. ἐκαθιζόμεθα el. 2. ἐπεχείρει i. 3. εἰκότος d. 5. παρέλειπον di, παρέλιπε e. 6. ὠνομάζετο eikl. δημοσθένην ael. 39, 1. δ' ἄρ' ἦν e, δὲ ἦν ἄρα agim: δὲ ἄρα ἦν ς. 2. λόγους Φίλιππος] λόγους· εἶπε γὰρ εἰρήνην ποιῆσαι φίλιππος i. ipsum Φίλιππος om kl. 4. ἐπομένου l. διαφορὰ h. αἰτίου] ἐκ τοῦ ἐναντίου chiklm, ἀντὶ εἰρήνης ἐκ τοῦ ἐναντίου g. 6. καὶ post ὥστε om ekl. 7. ξενίᾳ ef, ξενίαν d. 40, 1. ἐκ τῆς πρεσβείας οἴκαδε eikl: οἴκαδε ἐκ τῆς πρεσβείας ς. 3. οὖν ἦν ποθ' ὁ aghm, οὖν ποτ' ἦν ὁ dfi, οὖν τί ποτ' ἦν ὁ ek: οὖν δήποτ' ἦν ὁ ς. 5. νυνὶ de: ceteri νῦν. 6. ἁπάσης agim. 41, 2. ἐπηγγέλλετο e, ἐπηγγείλατο i. 3. στρατηγίας ek. 4. φύσιν] φύσιν μου i. καὶ τοὺς λ. οὓς εἶπον ἐγκ. om chkm.

ἐγκωμιάζων, πολὺς ἦν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐπαχθής. συν-
δειπνούντων δ' ἡμῶν ἁπάντων ἐν Λαρίσσῃ εἰς αὐτὸν
μὲν ἔσκωπτε καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν ἐν τῷ λόγῳ συμβᾶ-
σαν ἑαυτῷ, τὸν δὲ Φίλιππον τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀνθρώ-
42 πων ἔφη πάντων εἶναι δεινότατον. συναποφηναμένου δὲ
κἀμοῦ τι τοιοῦτον, ὡς μνημονικῶς εἴποι πρὸς τὰ παρ'
ἡμῶν ῥηθέντα, Κτησιφῶντος δέ, ὅσπερ ἦν ἡμῶν πρεσβύ-
τατος, ὑπερβολήν τινα ἑαυτοῦ παλαιότητος καὶ πλή-
θους ἐτῶν εἰπόντος, καὶ προσθέντος ὡς ἐν τοσούτῳ χρόνῳ
καὶ βίῳ οὐ πώποθ' οὕτως ἡδὺν οὐδ' ἐπαφρόδιτον ἄν-
θρωπον ἑωρακὼς εἴη, ἀνακροτήσας ὁ Σίσυφος ὅδε τὰς
43 χεῖρας „ταῦτα μέντοι" ἔφη „ὦ Κτησιφῶν οὔτ' ἂν σὺ
πρὸς τὸν δῆμον εἴποις, οὔτ' ἂν οὗτος" ἐμὲ δὴ λέγων
„τολμήσειεν εἰπεῖν πρὸς Ἀθηναίους ὡς ὁ Φίλιππος δει-
νὸς εἰπεῖν καὶ μνημονικός." ἀναισθήτως δὲ ἡμῶν ἐχόν-
των καὶ τὴν ἐπιβουλὴν οὐ προορωμένων ἣν αὐτίκα ἀκού-
σεσθε, εἰς συνθήκην τινὰ ἡμᾶς κατέκλεισεν ὑπὲρ τοῦ
ταῦτ' ἐρεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐμοῦ δὲ καὶ δέησίν τινα ἰσχυ-
ρὰν ἐδεήθη μὴ παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ὡς ὑπὲρ Ἀμ-
φιπόλεώς τι καὶ Δημοσθένης εἴποι.

44 Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἱ συμπρέσβεις εἰσί μοι μάρ-
τυρες, οὓς προπηλακίζων οὗτος καὶ διαβάλλων ἐν τῇ
κατηγορίᾳ διατετέλεκε· τῶν δ' ἐπὶ τοῦ βήματος παρ'
ὑμῖν λόγων ὑμεῖς ἀκηκόατε, ὥστε οὐκ ἐνέσται μοι ψεύ-
δεσθαι. δέομαι δὲ ὑμῶν προσεπιπονῆσαι ἀκούοντας καὶ 34
τὴν λοιπὴν διήγησιν. ὅτι μὲν γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ποθεῖ
τὰ περὶ Κερσοβλέπτην ἀκούειν καὶ τὰς περὶ Φωκέων

v. 1. τοῖς] ἐν τοῖς *i*. 2. λαρίσῃ pr *a*. εἰς om *defhkm*. 4. ἑαυτῷ] αὐτῷ *e*. 42, 1. ἔφη ante τῶν ponit *e*. πάντων ante ἀνθρώπων ponit *i*. δὲ om *ek*. 2. ὡς] ὡς καὶ *ag*. 3. ὥσπερ *ilm*. πρεσβύτερος pr *h*. 4. ἑαυτῷ *h*. πλῆθος *eh*. 43, 1. ἔφη om *g*, post Κτησιφῶν ponit *e*. 2. ἂν om *i*. 3. ὡς ὁ *defhkl*: ὡς ἦν ὁ *ς*. articulum om *agi*. 5. ἐπιβουλὴν] βουλὴν *elm*. προορωμένων] προορωμένων ἡμῶν *i*. 6. κατέκλησεν *d*. 7. τινὰ om *agim*. 9. εἰπεῖν *i*. 44, 1. πρέσβεις pr *m*. 2. οὗτος om *ekl*. 5. προσεπινοῆσαι *i* et pr *d*. καὶ τὴν λοιπὴν ἀκούοντας *i*.

αἰτίας, σαφῶς οἶδα, καὶ πρὸς ταῦτα σπεύδω· ἀλλ' ἐὰν μὴ τὰ πρὸ τούτων ἀκούσητε, οὐδ' ἐκείνοις ὁμοίως παρακολουθήσετε. ἐὰν δ' ἐμοὶ τῷ κινδυνεύοντι εἰπεῖν δῶτε ὡς βούλομαι, καὶ σῶσαί με, εἰ μηδὲν ἀδικῶ, δυνήσεσθε, ἱκανὰς εἰληφότες ἀφορμάς, καὶ θεάσασθαι ἐκ τῶν ὁμολογουμένων καὶ τὰ ἀντιλεγόμενα.

45 Ὡς γὰρ δεῦρ' ἤλθομεν καὶ πρὸς τὴν βουλὴν ἐπὶ κεφαλαίων τὴν πρεσβείαν ἀπηγγείλαμεν καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδομεν τὴν παρὰ Φιλίππου, ἐπαινέτης ἦν ἡμῶν Δημοσθένης πρὸς τοὺς βουλεύοντας, καὶ τὴν Ἑστίαν ἐπώμοσε τὴν βουλαίαν συγχαίρειν τῇ πόλει ὅτι τοιούτους ἄνδρας ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐξέπεμψεν, οἳ καὶ τοῖς λόγοις
46 καὶ τῇ πίστει λέγοντες ἦσαν ἄξιοι τῆς πόλεως. ὑπὲρ ἐμοῦ δὲ εἶπέ τι τοιοῦτον, ὡς οὐ ψευσαίμην τὰς τῶν ἑλομένων με ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐλπίδας. τέλος δὲ πάντων ἔγραψεν ἡμᾶς στεφανῶσαι θαλλοῦ ἕκαστον εὐνοίας ἕνεκα τῆς εἰς τὸν δῆμον καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον. ὅτι δ' οὐδὲν ψεῦδος εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, λαβέτω μοι τὸ ψήφισμα ὁ γραμματεὺς καὶ τὰς τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίας ἀναγνώτω.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Ἐπειδὴ τοίνυν ἀπηγγέλλομεν τὴν πρεσβείαν ἐν τῷ δήμῳ, εἶπε παρελθὼν πρῶτος ἡμῶν διὰ τὴν ἡλικίαν Κτησιφῶν ἄλλους τέ τινας λόγους καὶ τοὺς πρὸς Δημο-

v. 1. αἰτίας] κατηγορίας i. 3. δέ μοι i. δῶτε εἰπεῖν i. 4. εἰ] ἢν el, ὡς i. 5. ἀφορμὰς εἰληφότες i. θεάσασθε (αι) k, θεάσασθε efh. 6. καὶ om ekl. τὰ ἀντιλεγόμενα] τἀναντία λεγόμενα am, ταυτὸ λεγόμενα el, τἀναντία γρ h. scribendum τἀντιλεγόμενα. 45, 4. βουλεύοντας] αὐτοὺς συμβουλευτὰς i. 6. ἐπὶ] ὑπὲρ el. βουλαίαν (γρ πρεσβείαν) i. ἔπεμψεν ekl. 46, 1. ἄξιοι ἦσαν ς. 2. ψευσαίμην (ο) m. 4. ἔγραψεν] ἔγραψε γὰρ efkl. στεφανοῦσθαι egl. θαλλοῦ] θαλλοῦ στεφάνῳ adfghim. ἑκάστου l. 5. εἰς τὸ πρ. εἰς] ἐς τὸ πρ. ἐς e. 6. οὐδὲ h. 9. ΨΗΦΙΣΜΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ mg a, ψήφισμα καὶ μαρτυρίαι συμπρέσβεων h: om egm et pr a: ψήφισμα βουλῆς ὃ Δημοσθένης εἶπε. μαρτυρίαι τῶν συμπρέσβεων περὶ τῶν εἰρημένων ς.
47, 1. ἀπηγγέλομεν e. 2. πρῶτος ἡμῶν post ἡλικίαν ponit i.

σθένην αὐτῷ συγκειμένους ἡμῖν ἐρεῖν, περί τε τῆς ἐντεύξεως τῆς Φιλίππου καὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν τοῖς πότοις ἐπιδεξιότητος. καὶ μετὰ τοῦτον Φιλοκράτους
48 εἰπόντος μικρὰ καὶ Δερκύλλου παρῆλθον ἐγώ. ἐπειδὴ δὲ τὴν ἄλλην διεξῆλθον πρεσβείαν, ἀπήντησα καὶ πρὸς τὸν λόγον ὃν ἐν τοῖς συμπρέσβεσι διωμολογησάμην, εἰπὼν ὅτι μνημονικῶς καὶ δυνατῶς ὁ Φίλιππος εἴποι· καὶ τὴν δέησιν οὐκ ἐπελαθόμην τὴν Δημοσθένους, ὅτι ταχθείη λέγειν, ἐάν τι παραλίπωμεν ἡμεῖς, ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως.
49 ἐφ' ἅπασι δ' ἡμῖν ἀνίσταται τελευταῖος Δημοσθένης, καὶ τερατευσάμενος ὥσπερ εἴωθε τῷ σχήματι καὶ τρίψας τὴν κεφαλήν, ὁρῶν ἐπισημαινόμενον τὸν δῆμον καὶ δεδεγμένον τοὺς παρ' ἐμοῦ λόγους, ἀμφοτέρων ἔφη θαυμάζειν, καὶ τῶν ἀκουόντων καὶ τῶν πρεσβευσάντων, ὅταν παρέντες τὸν χρόνον, οἱ μὲν τὸν τοῦ βουλεύσασθαι οἱ δὲ τὸν τοῦ συμβουλεύειν, ἀποδιατρίβωσι τὴν ὑπερόριον λαλιὰν ἀγαπῶντες ἐν τοῖς οἰκείοις πράγμασιν· οὐδὲν γὰρ εἶναι ῥᾷον ἢ πρεσβείαν ἀπαγγεῖλαι.
50 ,,βούλομαι δ' ὑμῖν" ἔφη ,,καὶ ἐπιδεῖξαι ὡς δεῖ τὸ πρᾶγμα γίνεσθαι." ἅμα δ' ἐκέλευσεν ἀναγνωσθῆναι τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου· ἀναγνωσθέντος δὲ εἶπεν ὅτι ,,κατὰ τοῦτο ἐξεπέμφθημεν, καὶ ταῦτα ἐπράττομεν ἃ ἐνταυθοῖ γέγραπται. λάβε δή μοι καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἥκομεν παρὰ Φιλίππου φέροντες." ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώσθη, ,,ἀπέχετε" ἔφη ,,τὴν ἀπόκρισιν, καὶ λοιπὸν ὑμῖν ἐστὶ

v. 1. ἡμῖν *adfgikm*, om *el*: ὑμῖν *ς*. 2. τῆς Φιλίππου] τοῦ φιλίππου *ehl*. ἐν τοῖς om *d*. 3. τόποις *a*. δεξιότητος *el*. 48, 1. μικρὰ ante Φιλοκράτους ponit *i*. κερδύλλου *gm*. 3. συμπρέσβευσιν *l*. 4. μνημονικῶς καὶ δυνατῶς] καὶ μνημονικῶς καὶ δυνατῶς *am*, καὶ δυνατῶς καὶ μνημονικῶς *gi*, μνημονικὸς καὶ δυνατὸς *el*. καὶ ante τὴν om *i*. 5. οὐκ om pr *e*. ἀπελαθόμην *i*. τὴν Δημοσθένους] τοῦ δημοσθένους *el*. 6. παραλείπωμεν *g*, παραλειπομεν *d*. 49, 1. δ'] γε *i*, om *el*. τελευταῖον *el*. 2. εἰώθει *agim*. 4. ἀμφοτέρωθεν *h*. 6. βουλεύεσθαι *i*. 8. πράγμασιν οἰκείοις *a*. 9. γὰρ εἶναι] παρεῖναι *kl*. ῥᾷον] ῥᾷον γίνεσθαι *i*. ἢ om *ekl* et pr *f*. 50, 1. ἐπιδείξασθαι *i*. 2. γενέσθαι *a*. ἐκέλευεν *adm*. 4. ἐξεπράττομεν *defhkl*. ἐνταῦθα *i*. 5. μοι] μοι ἔφη *i*. 7. ἀπόκρισιν] ἀκρόασιν *l*. ἐστιν ὑμῖν *i*.

51 βουλεύσασθαι." θορυβησάντων δ' ἐπ' αὐτῷ τῶν μὲν ὡς δεινός τις εἴη καὶ σύντομος, τῶν δὲ πλειόνων ὡς πονηρὸς καὶ φθονερός, „καὶ σκέψασθε δέ" ἔφη „ὡς συντόμως καὶ τἆλλα πάντα ἀπαγγελῶ. ἐδόκει μνημονικὸς καὶ δεινὸς εἶναι λέγειν Αἰσχίνῃ Φίλιππος, ἀλλ' οὐκ ἐμοί· ἀλλ' εἴ τις αὐτοῦ τὴν τύχην περιελὼν ἑτέρῳ
52 περιθείη, οὐκ ἂν πολύ τι καταδεὴς εἴη. ἐδόκει Κτησιφῶντι τὴν ὄψιν λαμπρὸς εἶναι, ἐμοὶ δ' οὐ χείρων Ἀριστόδημος ὁ ὑποκριτής. (παρῆν δ' ἡμῖν καὶ συνεπρέσβευε.) μνημονικόν τις αὐτόν φησιν εἶναι· καὶ γὰρ ἕτεροι. συμπιεῖν δεινὸς ἦν· [ἀλλὰ] Φιλοκράτης ὁ μεθ' ἡμῶν δεινότερος. λόγον τίς φησιν ἐμοὶ καταλιπεῖν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως· ἀλλ' οὔτ' ἂν ὑμῖν ὁ ῥήτωρ οὗτος οὔτ' ἂν
53 ἐμοὶ λόγου μεταδοίη. ταῦτα μὲν οὖν λῆρός ἐστιν," ἔφη· „ἐγὼ δὲ ψήφισμα γράψω καὶ τῷ κήρυκι σπείσα- 53
σθαι τῷ παρὰ Φιλίππου ἥκοντι καὶ τοῖς μέλλουσι παρ' αὐτοῦ δεῦρο ἰέναι πρέσβεσι, καὶ τοὺς πρυτάνεις, ἐπειδὰν ἥκωσιν οἱ πρέσβεις, ἐκκλησίαν ἐπὶ δύο ἡμέρας ποιεῖν μὴ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης ἀλλὰ καὶ περὶ συμμαχίας· καὶ τοὺς πρέσβεις ἡμᾶς, εἰ δοκοῦμεν ἄξιοι εἶναι, ἐπαινέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον."
54 Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὰ ψηφίσματα, ἵνα εἰδῆτε ὦ ἄνδρες καὶ τὴν ἀνωμαλίαν αὐτοῦ καὶ τὸν φθόνον καὶ τὴν τῶν πραγμάτων μετὰ Φιλοκράτους κοινωνίαν καὶ τὸ ἦθος, ὡς ἐπίβουλον καὶ ἄπιστον. κάλει δέ μοι καὶ τοὺς συμπρέσβεις, καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀνάγνωθι καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ Δημοσθένους.

51, 3. φθονερὸς καὶ πονηρὸς i. καὶ ante σκέψασθε om i. 4. πάντα om dekl. 5. καὶ δεινὸς εἶναι] εἶναι καὶ δεινὸς i, δεινός τε εἶναι e, δεινὸς εἶναι kl. 52, 1. περιθεὶς m. 2. λαμπρὸς] θαυμαστὸς i, λαμπρῶς d. χεῖρον h. 3. παρῆν δ' efkl: ὃς παρῆν s. 4. φησὶν αὐτὸν i. 5. συμπιεῖν ἑτέροις e, ἑτέροις συμπιεῖν fgkl, ἑτέροις συμποιεῖν i. ἀλλὰ om aefhkl. 6. δεινόμενος h. 53, 1. ταυτὶ μὲν οὖν ἔφη λῆρός ἐστιν i. 2. γράψας h. σπείσασθαι τῷ] σπείσασθαι βούλομαι τῷ s. 5. ἐκκλησίαν ante ποιεῖν ponit i. ἡμέραις e. 7. ὑμᾶς k. 8. εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ δεῖπνον i. εἰς ante αὔριον om i. 54, 2. ἄνδρες] ἄνδρες δικασταὶ i. primam καὶ om d. 4. δέ] δή g. 6. τὰ Δημοσθένους] τὰ τοῦ δημοσθένους agm, δημοσθένους dfhkl.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

55 Οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ [εἶπε] θέαν εἰς τὰ Διονύσια κατανεῖμαι τοῖς πρέσβεσιν, ἐπειδὰν ἥκωσι, τοῖς Φιλίππου. Λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῆτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι Δημοσθένης οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰπεῖν δύναται, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς συσσίτους καὶ ὁμοσπόνδους μελετᾷ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

56 Τὴν μὲν τοίνυν κοινωνίαν τῶν περὶ τῆς εἰρήνης πράξεων οὐκ ἐμὴν καὶ Φιλοκράτους ἀλλὰ Δημοσθένους καὶ Φιλοκράτους εὑρίσκετε, καὶ τὰς πίστεις τῶν εἰρημένων ἱκανὰς ὑμῖν οἶμαι παρεσχῆσθαι· τῶν μὲν γὰρ ἀπηγγελμένων ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες, τῶν δ' ἐν Μακεδονίᾳ ῥηθέντων καὶ τῶν κατὰ τὴν πορείαν ἡμῖν συμβάντων τοὺς συμπρέσβεις ὑμῖν μάρτυρας παρεσχόμην. τῆς δὲ ὑπὸ Δημοσθένους ἀρτίως εἰρημένης κατηγορίας ἠκούσατε καὶ μέμνησθε, ἧς τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο ἀπὸ τῆς
57 δημηγορίας ἣν εἶπον περὶ τῆς εἰρήνης. πάντα δὲ ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς κατηγορίας ἐψευσμένος ἐπὶ τῷ καιρῷ τούτῳ δεινῶς ἐσχετλίασε. τοὺς γὰρ λόγους τούτους ἐναντίον φησὶ τῶν πρέσβεων λέγεσθαι, οὓς ἔπεμψαν πρὸς ὑμᾶς οἱ Ἕλληνες μεταπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, ἵνα κοινῇ καὶ πολεμοῖεν, εἰ δέοι, Φιλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων, καὶ τῆς

v. 1. titulum om *gi* et pr *am*. 55, 1. ταῦτα μόνον *ehl*: μόνον ταῦτα ς. 2. εἶπε om *aefkl*, post θέαν ponit *h*. κατένειμε *efkl* et corr *a*. 4. καὶ om *l*. 5. titulum om *agl*, cui quod vulgo addunt *Δημοσθένους*, om *i*. 6. δὴ] δὲ *gl*. πρέσβεων *el*. 7. ἄνδρες add *i*. 11. *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* om *agh*. 56, 1. τῶν] τὴν *l*. περὶ] ὑπὲρ ς. 3. εὑρίσκετε *adefhikl*: εὑρήσετε ς. 4. οἶμαι *ae*. apud Reiskium οἴομαι. παρεσχῆσθαι *aghim*: παρασχέσθαι ς. 5. ἐν τῇ μακεδονίᾳ *i*, ἐν λακεδαιμονίᾳ *l*. 7. πρέσβεις *h*. 9. ὑπὸ] ὑπὲρ *efhkl*. 57, 1. ἣν] ἧς *gm*. εἶπον] εἶπον ἐγὼ *agm*. εἰρήνης] εἰρήνης ἐγὼ *i*. 2. ψευσάμενος *i*. τῶν καιρῶν τούτων *h*. 5. ὑμᾶς *deikl*. οἱ Ἕλληνες ante πρὸς ponit *i*. μεταπεμφθέντας *e*.

εἰρήνης, εἰ τοῦτο εἶναι δοκοίη σύμφορον, μετέχοιεν. σκέψασθε δὴ πράγματος μεγάλου κλοπὴν καὶ δεινὴν ἀναι-
58σχυντίαν ἀνθρώπου. τῶν γὰρ πρέσβεων οὓς ἐξεπέμψατε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔτι τοῦ πολέμου πρὸς Φίλιππον ὑμῖν ἐνεστηκότος, οἱ μὲν χρόνοι τῆς αἱρέσεως ὅτε ἐξεπέμφθησαν καὶ τὰ τῶν πρεσβευσάντων ὀνόματα ἐν τοῖς δημοσίοις ἀναγέγραπται γράμμασι, τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἐστὶν οὐκ ἐν Μακεδονίᾳ ἀλλ' Ἀθήνῃσι· ταῖς δὲ ξενικαῖς πρεσβείαις ἡ βουλὴ τὰς εἰς τὸν δῆμον προσόδους προβουλεύει· οὗτος δ' ἐφεστάναι τὰς παρὰ τῶν Ἑλ-
59λήνων φησὶ πρεσβείας. παρελθὼν τοίνυν Δημόσθενες ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ εἰπὲ πόλεως ἧς τινὸς βούλει τῶν Ἑλληνίδων τοὔνομα, ἐξ ἧς ἀφῖχθαι τότε φῂς τοὺς πρέσβεις· καὶ τὰ προβουλεύματα αὐτῶν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου δὸς ἀναγνῶναι, καὶ τοὺς Ἀθηναίων κάλει πρέσβεις, οὓς ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὰς πόλεις, μάρτυρας. κἂν παρεῖναι καὶ μὴ ἀποδημεῖν, ὅτε ἡ πόλις τὴν εἰρήνην ἐποιεῖτο, μαρτυρήσωσιν, ἢ τὰς πρὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν προσόδους καὶ τὰ ψηφίσματα ἂν παράσχῃ ἐν ᾧ σὺ φῂς ὄντα χρόνῳ, καταβαίνω καὶ θανάτου τιμῶμαι.

60 Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὸ τῶν συμμάχων δόγμα, τί λέγει, ἐν ᾧ διαῤῥήδην γέγραπται, ἐπειδὴ βουλεύεται ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ὑπὲρ εἰρήνης πρὸς Φίλιππον, οἱ δὲ πρέσβεις οὔπω πάρεισιν οὓς ἐξέπεμψεν ὁ δῆμος εἰς τὴν Ἑλλάδα

v. 1. εἶναι post δοκ. ponit i. δοκεῖ eikl. δοκοίη post συμφέρον ponit g. σύμφορον dfkl: συμφέρον ς. 2. μεγάλην (ου) a, μεγάλην ghim. κλοπὴν] βουλὴν i. 58, 1. ἐξεπέμψασθε e, ἐξεπέμψατο k. 2. ἔτι om h. 3. ὑμῖν d: ἡμῖν ς. ἑστηκότος e. τῆς αἱρέσεως] γρ τῆς χειροτονίας i. 5. ἐστὶν αὐτῶν i. 6. ἐν ἀθήναις ekl. 8. ἐφεστάναι] ἀπεστάλθαι gim. παρὰ] ἀπὸ agm. 59, 1. φησὶ post δὲ ponunt agim. 2. πόλεως] τῶν πόλεων defkl. ἧς] εἰ e. 3. τῶν Ἑλληνίδων] ἑλληνίδος agim. τότε ἀφ. τοὺς πρ. φῂς i. 6. ἐξέπεμψεν del. 7. ἐποιεῖτο τὴν εἰρήνην el. 8. προσόδους αὐτῶν i.
ψηφίσματα
9. βουλεύματα i. ἂν om ekl. ἐν om e et, qui ὡς habent pro ᾧ, fkl. 10. ὄντα χρόνῳ] χρόνῳ ὄντα i, ὄντα χρόνον f, ὄντ' ἄχρονον k, οὔτ' ἄχρονον l. κατακαίνω d. θανάτῳ kl. 60, 1. δὴ om gm et pr a. 2. βούλεται pr d. 3. ὑπὲρ] ὑπὲρ τῆς d.
4. ὁ δῆμος ἐξέπεμψεν el. τὴν om g.

παρακαλοῦντας τὰς πόλεις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, δεδόχθαι τοῖς συμμάχοις, ἐπειδὰν ἐπιδημήσωσιν οἱ πρέσβεις καὶ τὰς πρεσβείας ἀπαγγείλωσιν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις, προγράψαι τοὺς πρυτάνεις ἐκκλησίας δύο κατὰ τοὺς νόμους, ἐν δὲ ταύταις βουλεύσασθαι περὶ τῆς εἰρήνης Ἀθηναίους· ὅ τι δ' ἂν βουλεύ- 36
σηται ὁ δῆμος, τοῦτ' εἶναι κοινὸν δόγμα τῶν συμμάχων. ἀνάγνωθι δή μοι τὸ τῶν συνέδρων δόγμα.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΝΕΔΡΩΝ.

61 Παρανάγνωθι δή μοι καὶ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα, ἐν ᾧ κελεύει τοὺς πρυτάνεις μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει καὶ τὴν ἐν Διονύσου ἐκκλησίαν προγράψαι δύο ἐκκλησίας, τὴν μὲν τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα, τὴν δὲ τῇ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα, ὁρίζων τὸν χρόνον καὶ προϋφαιρῶν τὰς ἐκκλησίας πρὶν ἐπιδημῆσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρέσβεις. καὶ τὸ μὲν τῶν συμμάχων δόγμα κελεύει, ᾧ συνειπεῖν καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης μόνον ὑμᾶς βουλεύσασθαι, Δημοσθένης δὲ καὶ περὶ συμμαχίας κελεύει. Λέγε αὐτοῖς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

62 Τῶν μὲν ψηφισμάτων ἀμφοτέρων ὦ Ἀθηναῖοι ἠκούσατε, ὑφ' ὧν ἐξελέγχεται Δημοσθένης τὰς ἀποδημούσας πρεσβείας ἐπιδημεῖν φάσκων, καὶ βουλομένων ὑμῶν ἀκροάσασθαι τὸ τῶν συμμάχων ἄκυρον πεποιηκὼς δόγμα.

v. 1. παρακαλοῦντες *e*, παρακαλῶν *a*, παρακαλεῖν *ghm*. 2. δεδόχθω *g*. 4. προσγράψαι *eh*. τοῖς πρυτάνοις *d*. 5. τὸν νόμον *afl*, νόμον *e*. ἐν δὲ] καὶ ἐν *i*. συμβουλεύσασθαι *ghm*. 6. ὅ τι] ὅπως (ὅ, τι) *i*. totum hoc ὅ τι — συμμάχων om *el*. βουλεύηται *k*. 7. κοινὸν om *i*, qui mox τὸ κοινὸν τῶν. 9. δόγμα συνέδρων om *gim* et pr *a*: δόγματα (omisso συνέδρων) *h*. 61, 1. μοι om *i*. τὸ δημοσθένους *dikl*: τὸ τοῦ Δημοσθένους *ς*. 3. διονύσῳ *gm*. προσγράψαι *el*, ἐπιγράψαι *i*. 4. ἐννάτῃ *de* et pr *a*. 5. προσυφαιρῶν l. 6. ἐπιτιμῆσαι *el*. ἀπὸ] παρὰ *i*. 7. ᾧ] ὃ *h*, om *ekl*. 8. τῆς om *defhk*. ἡμᾶς *fk*. 10. Λέγε] λέγε δὲ *agim*. αὐτῶν *i*. 11. titulum om *gm* et pr *a*. additum vulgo Δημοσθένους omisi cum *i*. 62, 1. ἠκούσατε ὦ ἀθηναῖοι *agm*, ἀκηκόατε ὦ ἀθηναῖοι *i*. 2. ἀποδήμους *h*. 3. ἐπιδημεῖν ante πρεσβείας ponit *i*, post φάσκων *e*. ἡμῶν *d*. ἀκροᾶσθαι *i*. 4. ποιεῖ (πεποιηκὼς) *k*. δόγμα om *e*.

οἱ μὲν γὰρ ἀπεφήναντο ἀναμεῖναι τὴν πόλιν τὰς Ἑλληνικὰς πρεσβείας, Δημοσθένης δὲ οὐ λόγῳ μόνον κεκώλυκε περιμεῖναι, ὁ πάντων αἴσχιστα καὶ τάχιστα μεταθέμενος, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ψηφίσματι, προστάξας ἤδη βουλεύεσθαι.

63 Εἴρηκε δὲ ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγορήσαντος Φιλοκράτους ὕστερον ἀναβὰς ἐγὼ κατεμεμψάμην ἣν εἰσηγεῖτο ἐκεῖνος εἰρήνην, αἰσχρὰν καὶ τῆς πόλεως ἀναξίαν εἶναι φάσκων, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν ἡμέρᾳ ὡς συναγορεύοιμι τῷ Φιλοκράτει, καὶ τὴν ἐκκλησίαν εὐημερήσας ᾠχόμην φέρων, πείθων ὑμᾶς μὴ προσέχειν τοῖς τὰς μάχας καὶ τὰ τῶν προγόνων λέγουσι τρόπαια, μηδὲ

64 τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖν. ὅτι δ' οὐ ψευδῆ μόνον κατηγόρηκεν ἀλλὰ καὶ ἀδύνατα γενέσθαι, μίαν μὲν αὐτὸς καθ' αὑτοῦ Δημοσθένης μαρτυρίαν μαρτυρήσει, ἑτέραν δὲ πάντες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἀναμιμνησκόμενοι, τρίτην δὲ ἡ τῆς αἰτίας ἀπιθανότης, τετάρτην δὲ ἀνὴρ ἀξιόλογος, εἷς τῶν πολιτευομένων, Ἀμύντωρ, ᾧ τὸ ψήφισμα ἐπεδείξατο Δημοσθένης καὶ ἀνεκοινοῦτο εἰ δῷ τῷ γραμματεῖ, οὐχ ὑπεναντίον ἀλλὰ ταὐτὸν γεγραφὼς Φιλοκρά-

65 τει. Καί μοι λάβε τὸ ψήφισμα καὶ ἀνάγνωθι τὸ Δημοσθένους, ἐν ᾧ φαίνεται γεγραφὼς τῇ μὲν προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν συμβουλεύειν τὸν βουλόμενον, τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς προέδρους ἐπιψηφίζειν τὰς γνώμας, λόγον δὲ μὴ προτιθέναι· ἐν ᾧ με φησὶν αὐτὸς Φιλοκράτει συνειπεῖν.

v. 1. τῇ πόλει e. τὰς om i. 2. οὐ] οὐδὲ kl. μόνον λόγῳ i, λόγῳ μόνῳ glm. 4. καὶ ante ψηφ. om pr f, 5. βεβουλεῦσθαι aghim. 63, 1. ἐν] nonne ἐν μέν? 2. Φιλοκρ.] τοῦ φιλοκρ. i. 3. ἐκεῖνος εἰσηγεῖτο ekl. ἀναξίαν τῆς π. i. 5. συναγορεύοιμι μοι i. 6. φέρων ᾠχόμην i. πείθειν (ων) m. μὴ προσέχειν om ekl. 7. καὶ τὰ] κατὰ el. 64, 1. ὅτι οὐ μόνον ψευδῆ i. 3. ἑαυτοῦ e. Δημοσθ. ante καθ' ponit i, post μαρτυρίαν fhkl. 4. ἅπαντες i. 5. ἡ τῆς αἰτίας] τῆς αἰτίας ἡ i. 6. πεπολιτευμένων l. 7. ἀπεδείξατο l. εἰ δῷ] εἰδὼς pr f. 8. ὑπεναντίαν el. φιλοκρ. γεγραφὼς i. 65, 1. τὸ Δ.] τοῦ δ. h. 3. ὑστεραίᾳ] concinnius scripseris ὑστέρᾳ. 4. τὰς γνώμας ἐπιψηφ. i. 5. προθεῖναι el. ἐν ᾧ] immo ἐν ᾗ. φιλοκράτης gm.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

66 *Οὐκοῦν τὰ μὲν ψηφίσματα, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐγράφη, μένει, οἱ δὲ τῶν συκοφαντῶν λόγοι πρὸς τοὺς ἐφ' ἡμέραν καιροὺς λέγονται. ποιεῖ δέ μου τὴν δημηγορίαν ὁ μὲν κατήγορος διαιρετήν, τὸ δὲ ψήφισμα καὶ τἀληθὲς μίαν· λόγων γὰρ μὴ προτεθέντων εἰς τὴν ὑστέραν ἐκκλησίαν, τῶν δὲ προέδρων κωλυόντων, οὐκ ἐνῆν εἰπεῖν. τί δὲ καὶ βουλόμενος, εἴπερ ταὐτὰ Φιλοκράτει προειλόμην, κατηγόρουν μὲν πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀκροατὰς τῇ προτεραίᾳ, μίαν δὲ νύκτα διαλιπὼν συνηγόρουν; πότερα ὡς αὐτὸς εὐδοξήσων ἢ ὡς ἐκεῖνον ὠφελήσων; ἀλλ' οὐκ ἐνῆν ἀμφότερα ἐξενέγκασθαι, ἀλλ' ὑπὸ πάντων μὲν μισεῖσθαι, περαίνειν δὲ μηδέν.*

67 *Κάλει δέ μοι καὶ Ἀμύντορα Ἐρχιέα, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀνάγνωθι. ὃν δὲ τρόπον γέγραπται, προδιελθεῖν ὑμῖν βούλομαι. μαρτυρεῖ Ἀμύντωρ Αἰσχίνῃ, ὅτε ἐβουλεύετο ὁ δῆμος περὶ συμμαχίας τῆς πρὸς Φίλιππον κατὰ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα ἐν τῇ ὑστέρᾳ τῶν δυεῖν ἐκκλησιῶν, ὅτε οὐκ ἐξῆν δημηγορεῖν ἀλλὰ τὰ περὶ τῆς εἰ-*
68 *ρήνης καὶ συμμαχίας ψηφίσματα ἐπεψηφίζετο, ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Δημοσθένην ἐπιδείξασθαι παρακαθήμενον ψήφισμα γεγραμμένον ἑαυτῷ, ἐφ' ᾧ ἐπεγέγραπτο Δημοσθένους ὄνομα, καὶ ἀνακοινοῦσθαι αὐτὸν αὐτῷ εἰ δῷ τῷ γραμματεῖ ἐπιψηφίσασθαι τοῖς προέδροις, καὶ* 37
εἶναι, ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγραψε ποιεῖσθαι, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐφ' οἷσπερ καὶ Φιλοκράτης

v. 1. *ΨΗΦΙΣΜΑ* om *gi* et pr *am.* quod addebatur *Δημοσθένους*, om *eh.* 66, 1. *ἐγράφη ἐξ ἀρχῆς i.* 2. *ἐφ' ἡμέραν*] *ἐφημέρους i.* 3. *κατηγορίαν di.* 4. *δι' ἀρετὴν l.* *τὸ δὲ ψήφισμα i:* celeri *τὸ ψήφισμα δέ.* 5. *ὑστεραίαν hi*, om *l.* 6. *δὲ* om pr *am: δ' ἂν gi* et rc *m.* 7. *καὶ* om *el.* 8. *κατηγορούντων f.* *τοὺς* om pr *f.* 67, 1. *δέ μοι*] *μοι δὲ i.* *ἀρχιέα e.* 2. *προδιεξελθεῖν i.* 3. *μαρτυρεῖ*] *μαρτυρία. μαρτυρεῖ h.* *ἐβούλετο el.* 4. *συμμαχίας i:* celeri *τῆς συμμαχίας.* 5. *τὸ τοῦ δημ. e.* libri *ὑστεραίᾳ.* *τῶν*] *αὐ τῶν e, αὐτῶν l.* *δυεῖν afghkm, δύο i:* celeri *δυοῖν.* 6. *ὅτι i.* *ἐνῆν g.* *τὰ* delet *i.* 68, 3. *ἑαυτοῦ ekl.* 4. *αὐτῷ l.* 7. *ἐφ' οἷς* om *el.*

ἐγεγράφει. Κάλει δέ μοι Ἀμύντορα Ἐρχιέα· καὶ ἐκκλήτευε, ἐὰν μὴ θέλῃ δευρὶ παρεῖναι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

69 Τῆς μὲν μαρτυρίας ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· σκοπεῖτε δὲ πότερα ὑμῖν δοκεῖ Δημοσθένης ἐμοῦ κατηγορηκέναι ἢ τοὐναντίον αὐτὸς αὑτοῦ ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι. ἐπειδὴ δὲ καὶ τὴν δημηγορίαν μου διαβάλλει καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους ἐπὶ τὰ χείρω διεξέρχεται, οὔτ' ἂν ἀποδραίην οὔτ' ἂν τῶν τότ' εἰρημένων οὐδὲν ἀρνησαίμην, οὔτ' αἰσχύνομαι ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φιλοτιμοῦ-
70 μαι. βούλομαι δ' ὑμᾶς καὶ τοὺς καιροὺς ὑπομνῆσαι ἐν οἷς ἐβουλεύεσθε. τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τοῦ πολέμου ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως, συνέβαινε δ' ἡμῶν τὸν στρατηγὸν ἐν τῷ πολέμῳ ἑβδομήκοντα μὲν καὶ πέντε πόλεις συμμαχίδας ἀποβεβληκέναι, ἃς ἐκτήσατο Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ κατέστησεν εἰς τὸ συνέδριον (προῄρημαι γὰρ παῤῥησιάσασθαι καὶ ἐλευθέρως ἅμα καὶ τἀληθῆ εἰπὼν σώζεσθαι· ἐὰν δὲ ἄλλως πως γινώσκητε, κατα-
71 χρήσασθέ μοι· οὐ γὰρ ἂν ὑποστειλαίμην), ἑκατὸν δὲ καὶ πεντήκοντα τριήρεις λαβόντα ἐκ τῶν νεωρίων μὴ κατακεκομικέναι (καὶ ταῦτα ὑμῖν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀεὶ τοῖς Χάρητος οἱ κατήγοροι δεικνύουσι), χίλια δὲ καὶ πεντακόσια τάλαντα οὐκ εἰς στρατιώτας ἀλλ' εἰς ἡγεμόνων ἀλαζονείας ἀνηλωκέναι, Δηϊάρην τε καὶ Δηΐπυρον καὶ

v. 1. ἀρχιέα *ef*, ἱεραρχιέα *h*. 2. δεῦρο *i*. ἀπιέναι *i*. 3. ΜΑΡΤΥΡΙΑ] ψήφισμα *e*, om *agm*. additum vulgo Ἀμύντορος om etiam *h*.
69, 1. ὦ om *d*. Ἀθηναῖοι add *i*. 2. δὲ *el*: ceteri δή. πότερον *i*. δημοσθένεος *i*. κατηγορηκέναι μου *dfh*. 3. αὑτοῦ *ac*: ἑαυτοῦ *ς*. 6. ἀποδρώην *h* et fortasse *f*. 7. καὶ φιλοτιμοῦμαι *defkl* et pr *a*, μᾶλλον καὶ φιλοτιμοῦμαι *h*: ceteri καὶ μᾶλλον φιλοτιμοῦμαι. 70, 1. ὑμᾶς ὑπομνῆσαι τοὺς κ. *i*. ἐν] ἐφ' pr *a*. 2. γὰρ om *ehl*. 3. συμβέβηκε *i*. στρατηγὸν *i*, στρατηγὸν χάρητα (χάρητα *suprascr.*) *h*. 4. μὲν ἑβδομήκοντα *gm*. 6. κώνωνος *h*. συνέστησεν *i*. 7. καὶ post παῤῥησ. om *ekl*. 8. πως γινώσκηται *h*, ἐπιγινώσκητε *l*. καταχρήσασθαί *e*, καταχρήσεσθέ *d*. 71, 1. μοι] με *h*. 3. ἀεὶ om *gm* et pr *a*. τοῖς om *ekl*. 4. πεντακόσια] πεντήκοντα *h*. 5. τάλαντα om *h*. εἰς om pr *a*. ἡγεμ. ἀλαζ. ἀνηλ. om *el*. 6. Δηϊάρην] εἰς δηϊάρην *h*. τε] δὲ *adh*. δηΐπυλον *i*.

Πολυφόντην, δραπέτας ἀνθρώπους, ἐκ τῆς Ἑλλάδος συνειλεγμένους, καὶ χωρὶς εἰς τοὺς περὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν ἐκκλησίαν μισθοφόρους, οἳ τοὺς μὲν ταλαιπώρους νησιώτας καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑξήκοντα τάλαντα εἰσέπραττον σύνταξιν, κατῆγον δὲ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλ-
72*ληνας ἐκ τῆς κοινῆς θαλάττης. ἀντὶ δὲ ἀξιώματος καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἡ πόλις ἡμῶν Μυοννήσου καὶ τῆς τῶν λῃστῶν δόξης ἀνεπίμπλατο· Φίλιππος δὲ ὁρμηθεὶς ἐκ Μακεδονίας οὐκέθ' ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἠγωνίζετο, ἀλλ' ἤδη περὶ Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου, τῶν ἡμετέρων κτημάτων· ἐξέλιπον δὲ Χεῤῥόνησον ἡμῶν οἱ πολῖται, τὴν οὖσαν ὁμολογουμένως Ἀθηναίων· πλείους δὲ ἐκκλησίας συγκλήτους ἠναγκάζεσθε ἐκκλησιάζειν μετὰ φόβου καὶ θορύβου ἢ τὰς τε-*
73*ταγμένας ἐκ τῶν νόμων· οὕτω δ' ἦν σφαλερὰ καὶ ἐπικίνδυνα τὰ πράγματα, ὥστε ἠναγκάσθη γράψαι ψήφισμα Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς, εἷς τῶν φίλων καὶ ἑταίρων τῶν Χάρητος, ἐκπλεῖν τὴν ταχίστην Ἀντίοχον τὸν ἐπὶ τῶν ὑπηρετικῶν καὶ ζητεῖν τὸν στρατηγὸν τὸν ἐπὶ τῇ δυνάμει τεταγμένον, κἂν ἐντύχῃ που, φράζειν ὅτι θαυμάζει ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων εἰ Φίλιππος μὲν ἐπὶ Χεῤῥόνησον τὴν Ἀθηναίων πορεύεται, Ἀθηναῖοι δὲ οὐδὲ τὸν στρατηγὸν ἴσασιν οὐδὲ τὴν δύναμιν ἣν ἐξέπεμψαν,*

v. 1. πολυσφόντην *el*, πολυφῶντα *agim*. δραπ. ἀνθρ.] ἄνδρας δραπ. ἀνθρ. *h*. 2. περὶ] παρὰ *h*. 4. νησιώτας] στρατιώτας pr *d*. ἑξήκοντα] ἑπτὰ *i*. 72, 1. θαλάσσης *e*. 2. ἡμῶν om *h*. μυο- λῃστῶν νήσου *dghk*. 3. ἑλλήνων *m*, ἑλλήνων *gi*. ἀνεπίμπλατο *aghk* et corr *m*, ἐνεπίμπλατο (ἀ supra) *i*: ceteri ἀνεπίπλατο. 4. ἔθ' om *i*. πρὸς] εὐθὺς πρὸς *i*. 5. ὑμᾶς *eikl*. 6. ὑμετέρων *e*. χεῤῥόνησον *dfk*: Χεῤῥόννησον ς. 7. ἡμῶν] ζῆν ἡμῶν *i*. τὴν] καὶ τὴν *el*. ὡμολογημένως *fk*, ὡμολογημένους *a*, ὡμολογημένην *e*. 8. ἠνάγκασθε *f*. 9. ἢ] καὶ *el*. τὰς ἐκ τῶν ν. τεταγμ. *l*. 73, 1. σφαλ.] ἤδη σφαλ. *i*. 2. ἠναγκάσθην *h*. ψηφίσματα *ghi*. 3. κτησιφῶν *d*. εἰς τὸν φίλον καὶ τὸν ἑταῖρον *ekl*. 4. τῶν χάρητος *afghim*, τὸν χάρητος *k*, τῆς χάριτος *l*: ceteri τοῦ χάρητος. τὸν post Ἀντίοχον om *e*. ἐπὶ τῶν om *h*. 6. καὶ ἢν τύχῃ *ekl*. 7. alterum ὁ om *agim*. τῶν om *i* et pr *m*. ἐπὶ τὴν χεῤῥ. *a*. 9. ἔπεμψαν *i*.

ὅπου ἔστιν. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τοῦ ψηφίσματος καὶ ἀναμνήσθητε τοῦ πολέμου, καὶ τὴν εἰρήνην τοὺς τῶν πολέμων ἡγεμόνας ἀλλὰ μὴ τοὺς πρέσβεις ἀπαιτεῖτε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

74 Οἱ μὲν καιροὶ τῆς πόλεως τοιοῦτοι ἦσαν, ἐν οἷς οἱ περὶ
τῆς εἰρήνης ἐγένοντο λόγοι· ἀνιστάμενοι δὲ οἱ συντεταγμένοι ῥήτορες περὶ μὲν τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως οὐδὲν ἐνεχείρουν λέγειν, ἀποβλέπειν δὲ εἰς τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως ἐκέλευον ἡμᾶς καὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Πέρσην ναυμαχίας μεμνῆσθαι καὶ τῶν τάφων καὶ
75 τῶν προγόνων καὶ τῶν τροπαίων. ἐγὼ δὲ ἁπάντων μὲν
τούτων ἔφην δεῖν μεμνῆσθαι, μιμεῖσθαι μέντοι τὰς τῶν προγόνων εὐβουλίας, τὰ δὲ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τὴν ἄκαιρον φιλονεικίαν φυλάττεσθαι, τὴν μὲν ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πεζομαχίαν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς
περὶ Σαλαμῖνα καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην καὶ τὴν ἐπ' 38
Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίαν καὶ τὴν Τολμίδου ζηλοῦν στρατηγίαν κελεύων, ὃς χιλίους ἔχων ἐπιλέκτους Ἀθηναίων διὰ μέσης Πελοποννήσου πολεμίας οὔσης ἀδεῶς διεξῄει,
76 τὴν δ' εἰς Σικελίαν στρατείαν φυλάττεσθαι, ἣν ἐξέπεμψαν Λεοντίνοις βοηθήσοντες τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώραν ἡμῶν καὶ Δεκελείας ἐπιτετειχισμένης, καὶ τὴν τελευταίαν ἀβουλίαν φυλάξασθαι, ὅθ' ἡττημένοι τῷ πολέμῳ, προκαλουμένων αὐτοὺς Λακεδαιμονίων εἰρήνην ἄγειν ἔχοντας πρὸς τῇ Ἀττικῇ Λῆμνον καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον καὶ δημοκρατουμένους κατὰ τοὺς νό-

v. 2. τοὺς τῶν] τούς τε d. 3. πολέμων] πόλεων l, ὅπλων i. 4. ΨΗΦΙΣΜΑ om agm. addit e δημοσθένους, a δήμου ὁ κτησιφῶν εἶπεν, ceteri δήμου ὁ κηφισοφῶν εἶπεν. 74, 1. ἦσαν om i. 2. ἐγίνοντο i. 3. οὐδὲν] οὐδ' dehkl. 5. ὑμᾶς i. ναυμ. πρὸς τὸν π. i. 6. καὶ post τάφων om ekl. 75, 1. τούτων μὲν ἁπάντων i. 2. δεῖ d. 4. ἐν] ἐν ταῖς h. 5. τὸν πέρσην i. 7. ἀρτεμισίων i, ἀρτεμισίου (ω) m, ἀρτεμισίου ag. στρατ. ζηλοῦν i. 8. ἔχων ἐπιλέκτους el: ἐπιλέκτους ἔχων ς. 9. ἀδεῶς] ἀφειδῶς i. 76, 1. ἐς l. ἣν] λέγων ἣν ekl. 4. τὴν om e. 5. προκαλ.] προκαλ. τε aghm, καὶ προκαλ. i. λακ. αὐτοὺς i.

μους, τούτων μὲν οὐδὲν ἤθελον ποιεῖν, πολεμεῖν δὲ προῃροῦντο οὐ δυνάμενοι, Κλεοφῶν δὲ ὁ λυροποιός, ὃν πολλοὶ δεδεμένον ἐν πέδαις ἐμνημόνευον, παρεγγραφεὶς αἰσχρῶς πολίτης καὶ διεφθαρκὼς νομῇ χρημάτων τὸν δῆμον, ἀποκόψειν ἠπείλει μαχαίρᾳ τὸν τράχηλον, εἴ τις εἰρή-
77*νης μνησθήσεται· τελευτῶντες δὲ εἰς τοῦτο τὴν πόλιν προήγαγον ὥστε ἀγαπητῶς τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι ἀποστάντας πάντων καὶ τὰ τείχη καθελόντας καὶ παραδεξαμένους φρουρὰν καὶ Λακεδαιμόνιον ἁρμοστὴν καὶ τῆς δημοκρατίας τοῖς τριάκοντα ἀφεμένους, οἳ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν. τὴν μὲν τοιαύτην ἀβουλίαν ὁμολογῶ παραγγέλλειν φυλάττεσθαι, τὰ δ' ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένα μιμεῖσθαι. οὐ γὰρ παρὰ τῶν ἀλλοτρίων ἀλλὰ παρὰ τοῦ πάντων οἰκει-*
78*οτάτου ταῦτα ἐπυνθανόμην. Ἀτρόμητος γὰρ ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος (ὃν σὺ λοιδορεῖς οὔτ' εἰδὼς οὔτ' ἐπιδὼν τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας ὅστις ἦν, καὶ ταῦτα ὦ Δημόσθενες ἐκ τῶν νομάδων Σκυθῶν τὸ πρὸς μητρὸς γένος ὤν) ἔφυγε μὲν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, συγκατήγαγε δὲ τὸν δῆμον· καὶ ὁ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἀδελφός, θεῖος δὲ ἡμέτερος, Κλεόβουλος ὁ Γλαύκου τοῦ Ἀχαρνέως υἱὸς μετὰ Δημαινέτου τοῦ Βουζύγου συγκατεναυμάχησε Χίλωνα τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον· ὥστε οἰκεῖά μοι καὶ συνήθη τὰ τῆς πόλεως ἀτυχήματα εἶναι τοῖς ὠσὶν ἀκούειν.*

79 *Ἐπιτιμᾷς δέ μοι καὶ τὴν ἐν τοῖς μυρίοις ἐν Ἀρκαδίᾳ*

v. 1. *ἔθελον de.* 2. *προῃροῦντο οὐ*] *οὐ προῃροῦντο ekl.* *λεοφῶν d.* *τυροποιὸς* Toup. ad Suid. 3, p. 95. 3. *πολλὰ e, οἱ πολλοὶ i.* *παραγραφεὶς h.* 4. *αἰσχρὸς d.* 5. *εἰρήνης*] *τῆς εἰρήνης* (ων) *agim.* 77, 1. *τῇ πόλει i.* 2. *ἀποστάτας l.* 3. *πάντας m, πάντας g.* 4. *λακεδαιμόνιον elm*: ceteri *λακεδαιμονίων.* 5. *τοῖς*] *τοὺς adghm.* 6. *τῶν πολιτῶν* post *ἀκρ.* ponunt *agm.* *ἀκρίτως el.* 7. *παραγγέλλειν τῇ πόλει φυλ. i.* 9. *παρὰ τοῦ*] *τοῦ παρὰ l, περὶ τοῦ i.* 78, 1. *ὁ* om *d.* 4. *μητρὸς*] *πατρὸς i.* *γένος ἔχον* (γρ ὃν) *i, ὢν γένος ekl.* 6. *θεῖος δὲ ἡμέτερος*] *ἐμὸς δὲ θεῖος i.* 7. *Δημαινέτου*] *ζημενέτου h.* 8. *χίλωνα adghim* et corr *f*: ceteri *χείλωνα.* *τὸν*] *τῶν dgm.* 9. *μοι οἰκεῖα l.* 10. *εὐτυχήματα i.*

δημηγορίαν καὶ πρεσβείαν, καὶ μεταβεβλῆσθαί με φὴς αὐτὸς ὢν ἀνδραποδώδης καὶ μόνον οὐκ ἐστιγμένος αὐτόμολος. ἐγὼ δ' ἐν μὲν τῷ πολέμῳ συνίστην, καθ' ὅσον ἦν δυνατός, Ἀρκάδας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον· οὐδενὸς δ' ἀνθρώπων ἐπικουροῦντος τῇ πόλει, ἀλλὰ τῶν μὲν περιορώντων ὅ τι συμβήσεται, τῶν δὲ συνεπιστρατευόντων, τῶν δ' ἐν τῇ πόλει ῥητόρων χορηγὸν ταῖς καθ' ἡμέραν δαπάναις τὸν πόλεμον ποιουμένων, ὁμολογῶ συμβουλεῦσαι τῷ δήμῳ διαλύσασθαι πρὸς Φίλιππον καὶ τὴν εἰρήνην συνθέσθαι, ἣν σὺ νῦν αἰσχρὰν νομίζεις οὐδὲ πώποθ' ἁψάμενος ὅπλων, ἐγὼ δὲ ταύτην
80 εἶναι πολλῷ φημὶ καλλίω τοῦ πολέμου. χρὴ δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν πρέσβεις θεωρεῖν πρὸς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐπρέσβευον, τοὺς δὲ στρατηγοὺς πρὸς τὰς δυνάμεις ὧν ἡγοῦντο. καὶ γὰρ τὰς εἰκόνας ἵστατε καὶ τὰς προεδρίας καὶ τοὺς στεφάνους καὶ τὰς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεις δίδοτε οὐ τοῖς τὴν εἰρήνην ἀπαγγείλασιν, ἀλλὰ τοῖς τὴν μάχην νικήσασιν. εἰ δ' ἔσονται τῶν πολέμων αἱ μὲν εὐθῦναι τῶν πρέσβεων αἱ δὲ δωρεαὶ τῶν στρατηγῶν, ἀσπόνδους καὶ ἀκηρύκτους τοὺς πολέμους ποιήσετε· οὐδεὶς γὰρ ἐθελήσει πρεσβεύειν.

81 Περὶ δὲ Κερσοβλέπτου καὶ Φωκέων καὶ τῶν ἄλλων ἃ πρὸς τούτοις διαβέβλημαι, ὑπόλοιπον εἰπεῖν. ἐγὼ γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ καὶ ἐν τῇ ὑστέρᾳ πρεσβείᾳ, ἃ μὲν εἶδον, ὡς εἶδον, ὑμῖν ἀπήγγειλα, ἃ δ'

v. 4. δυνατὸς adefhik: δυνατὸν ς. 5. ἀνθρώπων ah: ἀνθρώπου ς. ἐπικυροῦντος i. ἀλλὰ — πόλει om ekl. 6. μὲν] μὲν διαπειθούντων τῶν δὲ i. ἐπιορώντων i. ὅ τι] εἴτι g. ἐπιστρατευομένων h. 7. ταῖς] ἐν ταῖς i. 8. καθ'] μεθ' h. 9. συμβουλεῦσαι τῷ δήμῳ] συμβουλεύσασθαι τῇ πόλει ekl. πρὸς Φίλ. διαλ. i. 10. εἰρήνην] εἰρημένην h. αἰσχρὰν νῦν νομίζεις i, νομίζεις νῦν αἰσχρὰν agm. 11. ταύτην] αὐτὴν i. 80, 1. φημὶ πολλῷ agm. καλλίονα i. ἄνδρες add i. 4. ἵστατε a: ἱστάτε ς. 5. ἐν πρυτανείῳ aghm: ἐν τῷ πρυτανείῳ ς. 7. τὴν μάχην] μάχην l, μάχη e, τὰς μάχας i. τῶν μὲν πολέμων h, τῷ πολέμῳ el. 10. ἐθελήσει agim: ceteri θελήσει 81, 1. τῶν om h. 3. γὰρ] μὲν h. καὶ ἐν τῇ ὑστέρᾳ] καὶ ὑστέρᾳ i. 4. ἀπηγγελλον agkim, ἀπήγγελον deh. ἃ δ' ἤκουσα i: ceteri ἃ δ' ἤκουον.

ἤκουσα, ὡς ἤκουσα. τίνα οὖν ἦν ἑκάτερα τούτων, ἅ τε
εἶδον ἅ τε ἤκουσα περὶ Κερσοβλέπτου; εἶδον μὲν ἐγὼ
καὶ οἱ συμπρέσβεις ἅπαντες ὁμηρεύοντα τὸν υἱὸν τὸν
Κερσοβλέπτου παρὰ Φιλίππῳ· ″καὶ ἔτι καὶ νῦν τοῦθ' 39
82 οὕτως ἔχει. συνέβαινε δ' ὅτε τὴν προτέραν ἐπρεσβεύομεν
πρεσβείαν ἐμοὶ μὲν μετὰ τῶν συμπρέσβεων ἀπιέναι δεῦρο,
Φιλίππῳ δ' ἐπὶ Θρᾴκην ἐξιέναι, πρὸς δ' ἡμᾶς ὡμολογη-
κέναι, ἕως ἂν ὑμεῖς περὶ τῆς εἰρήνης βουλεύσησθε, μὴ
ἐπιβήσεσθαι μεθ' ὅπλων Χεῤῥονήσου. ἐν ἐκείνῃ μὲν
οὖν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὴν εἰρήνην, οὐδεμία
μνεία ἐγένετο περὶ Κερσοβλέπτου· ἤδη δὲ ἡμῶν κεχει-
ροτονημένων ἐπὶ τοὺς ὅρκους, οὔπω δὲ ἀπηρκότων ἐπὶ τὴν
ὑστέραν πρεσβείαν, ἐκκλησία γίνεται, ἐν ᾗ Δημοσθένης
83 ὁ νυνὶ κατηγορῶν ἐμοῦ λαγχάνει προεδρεύειν. ἐν δὲ ταύτῃ
τῇ ἐκκλησίᾳ Κριτόβουλος ὁ Λαμψακηνὸς εἶπε παρελθὼν
ὅτι πέμψειε μὲν αὐτὸν Κερσοβλέπτης, ἀξιοῖ δὲ ἀποδοῦ-
ναι τοὺς ὅρκους τοῖς Φιλίππου πρέσβεσιν καὶ συνανα-
γραφῆναι Κερσοβλέπτην ἐν τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις.
ῥηθέντων δὲ τῶν λόγων τούτων Ἀλεξίμαχος ὁ Πήληξ δί-
δωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τοῖς προέδροις, ἐν ᾧ ἐγέγραπτο
ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους Φιλίππῳ μετὰ τῶν ἄλλων συμ-
84 μάχων τὸν ἥκοντα παρὰ Κερσοβλέπτου. ἀναγνωσθέντος
δὲ τοῦ ψηφίσματος (καὶ ταῦτα οἶμαι πάντας ὑμᾶς μνη-
μονεύειν) ἀναστὰς ἐκ τῶν προέδρων Δημοσθένης οὐκ
ἔφη τὸ ψήφισμα ἐπιψηφιεῖν, οὐδὲ λύσειν τὴν πρὸς Φί-
λιππον εἰρήνην, οὐδὲ γινώσκειν τῶν συμμάχων τοὺς συν-

v. 1. ὡς] εἶπον ὡς *i*. ἦν om *ikl*. 2. εἶδον μὲν] εἴδομεν *efl*. 3. καὶ οἱ om *d*. πρέσβεις *l*. 4. φιλίππου *i*. νυνὶ *e*. ταῦθ' *i*. 82, 1. ὅταν *d*. ἐπρέσβευον *i*. 3. ὑμᾶς *eil*. 4. περὶ τῆς εἰρ. ὑμεῖς *e*. 5. ἐν om *i*. 6. οὖν om *g* et pr *a*, in mg ponit *m*. ᾗ] ἐν ᾗ *i*. 7. ἐγίνετο *dl*. ὑμῶν *dl*. 8. δὲ om *df*. ἀπηρηκότων *m*, ἀπειρηκότων *eil*, ἀπηρτηκότων *d*. 9. ὑστέραν] ὑμετέραν *i*. ὁ δημοσθ. *i*. 83, 1. νῦν *ekl*. 2. Κριτόβουλος] δημόκριτος *i*. 3. πέμψει *i*. 4. συναναστραφῆναι *i*. 5. ἐν om *i*. ἡμετέροις *ekl*. 7. ψήφισμα] τὸ ψήφισμα *i*. ἐν om *el*. ᾧ om *k*. 84, 2. δὲ] δὴ *i*: om *gm* cum pr *a*. ψηφίσματος] ψηφίσματος τοῖς προέδροις *i*. 5. συμμαχιῶν, ni fallor, *a*.

ἐφαπτομένους ὥσπερ ἐν τοῖς σπένδουσι τῶν ἱερῶν· ἀποδοθῆναι γὰρ περὶ τούτων ἑτέραν ἐκκλησίαν. βοώντων δὲ ὑμῶν καὶ τοὺς προέδρους ἐπὶ τὸ βῆμα καλούντων, οὕ-
85 τως ἄκοντος αὐτοῦ τὸ ψήφισμα ἐπεψηφίσθη. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα Ἀλεξίμαχον καὶ τοὺς συμπροέδρους τοὺς Δημοσθένους, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὁ μὲν τοίνυν ἐπιδακρύσας ἀρτίως ἐνταυθοῖ Δημοσθένης μνησθεὶς Κερσοβλέπτου φαίνεται τῆς συμμαχίας ἐκκλείων αὐτόν. ὡς δ' ἡ παροῦσα ἐκκλησία διελύθη, ἐξώρκιζον τοὺς συμμάχους οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις ἐν τῷ
86 στρατηγίῳ τῷ ὑμετέρῳ. τετόλμηκε δὲ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ὁ κατήγορος ὡς ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐγὼ Κριτόβουλον ἀπήλασα τὸν πρεσβευτὴν τὸν παρὰ Κερσοβλέπτου, παρόντων μὲν τῶν συμμάχων, ἐψηφισμένου δὲ τοῦ δήμου, παρακαθημένων δὲ τῶν στρατηγῶν, πόθεν τοσαύτην ῥώμην λαβών; ἢ πῶς ἂν τὸ πρᾶγμα ἐσιγήθη; εἰ δ' ἄρα ἐγὼ ἐτόλμων τοῦτο ποιεῖν, ἐπέτρεψας ἂν ὦ Δημόσθενες, καὶ οὐκ ἐνέπλησας βοῆς καὶ κραυγῆς τὴν ἀγοράν, ὁρῶν με (ὡς ἔφης ἀρτίως) ὠθοῦντα ἀπὸ τῶν ἱερῶν τὸν πρεσβευτήν; Καλείτω δέ μοι τοὺς στρατηγοὺς ὁ κῆρυξ καὶ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων, καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀκούσατε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

87 Οὐκοῦν δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἴ τις κατ' ἀνδρὸς πολίτου, οὐχ ἑαυτοῦ ἀλλ' ὑμετέρου (τοῦτο γὰρ προσδιορθοῦμαι), τολμᾷ τηλικαῦτα καταψεύδεσθαι, κινδυνεύον-

v. 1. ἐν om *i*. 2. περὶ τούτων om *g*. ἑτέραν om *d*. 3. ἡμῶν *i*. καλούντων] κατ' ὄνομα καλούντων *i*. οὗτος *e*. 85, 1. ἀκούοντος *eil*. αὐτοῦ post ψήφισμα ponit *m*, utrobique *g*. ἐψηφίσθη *e*. 3. προέδρους *g* et pr *m*. τοὺς add *i*. 5. *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* om *agm*. ceteri (praeter *ehi*) addunt τῶν Δημοσθένους συμπροέδρων. 6. ἐνταῦθα ἀρτίως *i*. 8. ἐκκλείσας *i*. 9. τοῦ om *d*. 86, 1. στρατηγείῳ *d* et pr *m*. 4. συμμάχων ἁπάντων ἐψ. *i*. 5. ῥώμην] τόλμαν *h*. 6. τοῦτο ἐτόλμων *i*. 7. ἐπέστρεψας *e*. 8. βοῆς καὶ κραυγῆς] κραυγῆς καὶ βοῆς *h*, βοῆς *ekl*. 10. δὲ] δὴ *i*. 12. titulum om pr *a*. 87, 1. ἄνδρες add *a*. 2. προδιορθοῦμαι *ehl*.

τος ὑπὲρ τοῦ σώματος; ἢ πῶς οὐκ εἰκότως οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ταῖς φονικαῖς δίκαις ἐπὶ Παλλαδίῳ κατέδειξαν τέμνοντας τὰ τόμια τοὺς νικῶντας τῇ ψήφῳ ἐξορκίζεσθαι (καὶ τοῦτο ὑμῖν πάτριόν ἐστιν ἔτι καὶ νῦν) τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ψηφίζεσθαι τῶν δικαστῶν ὅσοι τὴν ψῆφον ἤνεγκαν αὐτῷ, καὶ ψεῦδος μηδὲν εἰρηκέναι, εἰ δὲ μή, ἐξώλη αὐτὸν εἶναι ἐπαρᾶσθαι καὶ τὴν οἰκίαν τὴν αὐτοῦ, τοῖς δὲ δικασταῖς εὔχεσθαι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ εἶ-
88 ναι; καὶ μάλα ὀρθῶς καὶ πολιτικῶς, ὦ Ἀθηναῖοι· εἰ γὰρ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἑαυτὸν ἀναπλῆσαι φόνου δικαίου βούλοιτο, ἦ που ἀδίκου γε φυλάξαιτ' ἂν τὴν ψυχὴν ἢ τὴν οὐσίαν ἢ τὴν ἐπιτιμίαν τινὸς ἀφελόμενος, ἐξ ὧν αὐτοὺς ἀνῃρήκασί τινες, οἱ δὲ καὶ δημοσίᾳ ἐτελεύτησαν. ἆρ' οὖν ὦ Ἀθηναῖοι δοίητ' ἄν μοι συγγνώμην, εἰ κίναιδον αὐτὸν προσειπὼν καὶ μὴ καθαρεύοντα τῷ σώματι, μηδ' ὅθεν τὴν φωνὴν ἀφίησιν, ἔπειτα τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ κατηγορήματος τοῦ περὶ Κερσοβλέπτην ἐπ' αὐτοφώρῳ δείξαιμι ψεῦδος ὄν;

89 Κάλλιστον γὰρ (οἶμαι) πρᾶγμα καὶ χρησιμώτατον τοῖς διαβαλλομένοις παρ' ὑμῖν γίνεται· καὶ γὰρ τοὺς χρόνους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἐπιψηφίσαντας ἐν τοῖς δημοσίοις γράμμασι τὸν ἅπαντα χρόνον φυλάττετε. εἴρηκε δὲ οὑτοσὶ πρὸς ὑμᾶς παρὰ τοῦτο διαφθαρῆναι τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα, ὅτι τῆς πρεσβείας ὢν ἡγεμὼν ἐγὼ καὶ κατευημερηκὼς παρ' ὑμῖν, αὐτοῦ κελεύοντος εἰς Θρᾴκην ἡμᾶς ἰέναι Κερσοβλέπτου πολιορκουμένου καὶ διαμαρτύρασθαι Φιλίππῳ ταῦτα μὴ ποιεῖν, οὐκ ἠθέλησα ἀλλ' ἐκαθήμην ἐν Ὠρεῷ, καὶ οἱ συμπρέσβεις,

v. 1. οὐκ om *e*. 2. ὑμῶν *e*. ἐν] ἐπὶ *ekl*. 3. τέμνοντας *ikl*: τέμνοντες ς. τὰ om *i*. 5. ψηφίζεσθαι] ἐψηφίσθη *i*. 6. αὐτῷ] αὐτοῖς *i*. 7. post ἐξώλη cum *efkl* omisi τε. ἐπαρᾶσθε corr *d*. 8. εὔχεσθε *d*. 88, 2. ἡμῶν *e*. 3. γε om *i*. ἢ om *ekl*. 6. ὦ om *a*. 7. καθαρεύοντι *d*. μηδ' *agikl*: ceteri μήθ'. 9. περὶ τὸν κερσοβλέπτην *h*. ἐπ' αὐτοφώρῳ om *i*. ψεῦδος 10. κέρδος *i*. ὄν] ἓν *l*. 89, 3. ψηφίσαντας *h*. 5. οὗτος *i*. 7. κατευημερικὼς *d*. 10. ἠθέληκα *g*.

90 προξενίας κατασκευαζόμενοι. ἀκούσατε δὴ τῆς Χάρητος ἐπιστολῆς, ἣν ἐπέστειλε τότε τῷ δήμῳ, ὅτι Κερσοβλέπτης ἀπολώλεκε τὴν ἀρχὴν καὶ Ἱερὸν ὄρος κατείληφε Φίλιππος ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος· Δημοσθένης δ' ἐν τῷ δήμῳ προήδρευε τούτου τοῦ μηνός, εἷς ὢν τῶν πρέσβεων, ἑβδόμῃ φθίνοντος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

91 Οὐ μόνον τοίνυν διετρίψαμεν τὰς λοιπὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ἀλλὰ μουνυχιῶνος ἐξωρμήσαμεν. καὶ τούτου τὴν βουλὴν μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι· ἔστι γὰρ αὐτῆς ψήφισμα, ὃ κελεύει ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς ὅρκους. Καί μοι λέγε τὸ τῆς βουλῆς ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Προσανάγνωθι δὴ καὶ τὸν χρόνον ὅστις ἦν.

ΧΡΟΝΟΣ.

92 Ἀκούετε ὅτι μουνυχιῶνος ἐψηφίσθη τρίτῃ ἱσταμένου. ὁ δὲ Κερσοβλέπτης πόσαις πρότερον ἡμέραις ἀπώλεσε τὴν ἀρχὴν πρὶν ἐμὲ ἀπιέναι; ὥς φησι Χάρης ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ ἐπιστολή, τοῦ προτέρου μηνός, εἴπερ ἐλαφηβολιὼν ἐστι μουνυχιῶνος πρότερος. ἐδυνάμην οὖν ἐγὼ σῶσαι Κερσοβλέπτην, ὃς πρὶν ἐμὲ ἐξορμᾶν οἴκοθεν ἀπολώλει; ἔπειτα οἴεσθέ τι τοῦτον ἀληθὲς εἰρηκέναι ἢ περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραχθέντων ἢ περὶ τῶν ἐν Θετταλίᾳ, ὃς τοῦ βουλευτηρίου καὶ τῶν δημοσίων γραμμάτων καὶ τοῦ
93 χρόνου καὶ τῶν ἐκκλησιῶν καταψεύδεται; καὶ τὸν Κερσοβλέπτην Ἀθήνησι μὲν ἔκσπονδον ἐποίεις πρόεδρος ὤν, ἐν Ὠρεῷ δ' ἠλέεις; καὶ νῦν μὲν δωροδοκίας κατηγορεῖς, πρότερον δ' ὑπέμεινας τὴν ἐπιβολὴν τῆς βουλῆς τῆς ἐξ

90, 2. ὅτι] ὅτε i. 3. Ἱερὸν] τὸ ἱερὸν g. 7. ΕΠΙΣΤΟΛΗ] ἐπιστολὴ χάρητος e, om ah. 91, 1. Οὐ — ψήφισμα in mg posuit m. 2. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ e. ἐξωρμίσαμεν d. 3. μάρτυρας d. αὐτῆς] αὐτοῦ el, αὐτοῖς d. 4. τους πρ. ἀπιέναι i. 5. τὸ ψήφ. τῆς β. i. 7. παρανάγνωθι ag: προσαναγν. — χρόνος om m. δὴ] δὲ gh. 92, 1. ὅτι om pr i. 4. ἡ add i. 5. οὖν] ἂν οὖν ekl, οὖν ἂν f et rc a. 6. ἐξορμῆσαι i. ἀπωλώλει afghklm. 7. περὶ τῶν ἐν] τῶν ἐν περὶ i. 93, 2. μὲν] μὲν ὢν ahm, μένων ik, μέλλων el. ἐποίει defkl. 3. δ' ἠλέεις] δηλέει e, δ' ἠλέει dfkl. 4. ἐπιβουλὴν degiklm.

Ἀρείου πάγου οὐκ ἐπεξιὼν τῇ τοῦ τραύματος γραφῇ, ἣν ἐγράψω Δημομέλην τὸν Παιανιέα ἀνεψιὸν ὄντα, ἐπιτεμὼν τὴν σαυτοῦ κεφαλήν. καὶ σεμνολογεῖς ἡμῖν ὡς οὐκ εἰδόσι τούτοις ὅτι Δημοσθένους υἱὸς εἶ νόθος τοῦ μαχαιροποιοῦ.

94 Ἐπεχείρησας δ' εἰπεῖν ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρεσβείαν ἐξομοσάμενος παρεπρέσβευσα, καὶ ψήφισμα τὸ μὲν ἀνέγνως τὸ δὲ ὑπερέβης. ἐγὼ δ' αἱρεθεὶς πρεσβευτὴς ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας, ἀρρώστως δ' ἔχων καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀπαγγέλλων ἀφ' ἧς ἧκον πρεσβείας πρὸς ὑμᾶς, τὴν μὲν πρεσβείαν οὐκ ἐξωμοσάμην ἀλλ' ὑπεσχόμην πρεσβεύσειν, ἐὰν ὦ δυνατός, πρὸς δὲ τὴν βουλὴν ἀπιόντων τῶν συμπρέσβεων τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὸν ἀδελφιδοῦν καὶ τὸν ἰατρὸν
95 ἔπεμψα, οὐκ ἐξομουμένους ἐμέ (οὐδὲ γὰρ ὁ νόμος ἐᾷ τὰς ἐκ τοῦ δήμου χειροτονίας ἐν τῇ βουλῇ ἐξόμνυσθαι) ἀλλὰ τὴν ἀρρωστίαν μου δηλώσοντας· ἐπειδὴ δὲ οἱ συμπρέσβεις πυθόμενοι τὰ περὶ τοὺς Φωκέας συμβάντα ἀνέστρεψαν, γενομένης ἐκκλησίας ἤδη παρὼν καὶ δυνάμενος τῷ σώματι, προσαναγκάζοντος τοῦ δήμου μηδὲν ἧττον πρεσβεύειν ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αἱρεθέντας ἅπαν-
96 τας, ἀψευδεῖν πρὸς Ἀθηναίους ᾤμην δεῖν. καὶ ταύτης τῆς πρεσβείας οὐ κατηγόρεις μου διδόντος τὰς εὐθύνας, ἀλλ' ἐπὶ ταύτην [τὴν πρεσβείαν] ἥκεις τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ σαφῶς καὶ δικαίως ἀπολογήσομαι. σοὶ μὲν γὰρ ἁρμόττει καὶ πᾶσι τοῖς ψευδομένοις μεταφέρειν τοὺς χρόνους, ἐμοὶ δ' ἐφεξῆς λέγειν, ἀναλαβόντι τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἀπὸ τῆς πορείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρ- 41
κους. [καὶ τῆς πρεσβείας].

v. 1. ἐξιὼν h. τοῦ om dehkl. 4. τούτοις] τοῦτο i. δημοσθένης e. εἶ] εἶναι l, ἦν e. 94, 1. ἐνεχείρησας dfhl, ἐνεχείρισας e. 3. αἱρεθεὶς post Ἀμφικτύονας ponit i. 4. ἐπὶ] πρὸς i. 5. προθυμίας] τῆς προθυμίας i. ἐφ e. 6. μὲν] μὲν οὖν m. 7. πρεσβεύειν i. 95, 1. ἐμέ om aefgklm. 2. δήμου] νόμου m.

3. δηλώσαντας dlm, δηλώσαντας fg. ἐπεὶ dl. 6. προαναγκάζοντος l. 7. πάντας i. 96, 2. κατηγόρεις aefhkl et γρ m: κατηγορεῖς ς. 7, πορείας] ἀπορίας ekl.

97 Πρῶτον μὲν γὰρ δέκα πρέσβεων ὄντων, ἑνδεκάτου δὲ
τοῦ συμπεμφθέντος ἡμῖν ὑπὸ τῶν συμμάχων, οὐδεὶς
αὐτῷ συσσιτεῖν, ὅτ' ἐξῄειμεν ἐπὶ τὴν ὑστέραν πρεσβείαν,
ἤθελεν, οὐδὲ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὅπου δυνατὸν ἦν, εἰς ταὐτὸν
πανδοκεῖον καταλύειν, ὁρῶντες αὐτὸν ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσ-
98βείᾳ πᾶσιν αὐτοῖς ἐπιβεβουλευκότα. περὶ μὲν οὖν τῆς
ἐπὶ Θρᾴκης ὁδοῦ οὐκ ἐγένετο μνεία· οὔτε γὰρ τὸ ψή-
φισμα τοῦθ' ἡμῖν προσέταττεν, ἀλλ' ἀπολαβεῖν μόνον
τοὺς ὅρκους καὶ ἄλλ' ἄττα, οὔτ' ἐλθόντας πράττειν οὐ-
δὲν ἐνεδέχετο τῶν περὶ Κερσοβλέπτην ἤδη γεγενημένων,
ὡς ἀρτίως ἠκούσατε, οὐθ' οὗτος οὐδὲν ἀληθὲς εἶπεν ἀλλὰ
ψεύδεται καὶ κατηγορεῖν οὐδὲν ἀληθὲς ἔχων τερατεύεται.
99συνηκολούθουν δ' αὐτῷ ἄνθρωποι δύο στρωματόδεσμα
φέροντες· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ τούτων, ὡς αὐτὸς ἔφη, τάλαντον
ἐνῆν ἀργυρίου. ὥστε τοὺς συμπρέσβεις ἀναμιμνήσκεσθαι
τὰς ἀρχαίας ἐπωνυμίας αὐτοῦ· ἐν παισὶ μὲν γὰρ ὢν
ἐκλήθη δι' αἰσχρουργίαν τινὰ καὶ κιναιδίαν Βάταλος, ἐκ
παίδων δὲ ἀπαλλαττόμενος καὶ δεκαταλάντους δίκας ἑκά-
στῳ τῶν ἐπιτρόπων λαγχάνων Ἀργὰς ἐκλήθη, ἀνὴρ δὲ
γενόμενος προσείληφε τὴν τῶν πονηρῶν κοινὴν ἐπωνυ-
00μίαν, συκοφάντης. ἐπορεύετο δὲ λυσόμενος τοὺς αἰχμα-
λώτους, ὡς ἔφη καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀρτίως εἴρηκεν, εἰδὼς μὲν
Φίλιππον ἐν τῷ πολέμῳ οὐδένα πώποτε Ἀθηναίων λύτρα
πραξάμενον, ἀκούων δὲ τῶν ἐκείνου φίλων ἁπάντων ὅτι
καὶ τοὺς λοιπούς, ἐὰν εἰρήνη γένηται, ἀφήσει, πολλῶν δ'
ἠτυχηκότων τάλαντον φέρων, ἑνὸς ἀνδρός, οὐδὲ τούτου
01λίαν εὐπόρου, ἱκανὰ λύτρα. ὡς δ' ἦμεν ἐν Μακεδονίᾳ
καὶ συνήλθομεν εἰς ταὐτὸν καὶ Φίλιππον ἐκ Θρᾴκης παρ-

97, 2. ἀπὸ afghiklm. 3. αὐτὸν h. 4. οὐδὲ] εἴτε m: ceteri οὔτε. ταὐτὸν hm: ceteri ταὐτὸ. 5. πανδοχεῖον di. 98, 2. οὔτε] libri οὐδὲ. 3. τοῦθ'] ταῦτα i. 4. ἄλλ' ἄττα] ἀλλάτα i. ἐλθόντας] ἐλθόντας δὲ i. οὐδὲ f. 5. ἐδέχετο ael. τῶν om ai. 6. ὡς] ὢν efhil. 7. οὐθὲν m. ἀληθῶς d. 99, 5. καὶ] ἢ df, om h. βάτταλος i. 6. ἑκάστῳ] ἑαυτῷ dfh. 100, 4. δὲ] δὲ καὶ fgh. ὅτι om el. 5. ἐὰν] οὐδ' ἐὰν l, οὐδ' ἂν e. ἀφήσειν e. 6. ἠτυχότων l. 101, 1. εἰς μακεδονίαν i.

ὄντα κατειλήφαμεν, ἀνεγνώσθη μὲν τὸ ψήφισμα καθʼ ὃ ἐπρεσβεύσαμεν, καὶ τὰ προστεταγμένα ἡμῖν πρὸς τῷ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν συνηριθμούμεθα· ὡς δὲ οὐδεὶς ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἐμέμνητο, ἀλλὰ περὶ πραγμάτων ἐλαττόνων τὴν διατριβὴν ἐποιοῦντο, εἶπον ἐγὼ λόγους οὓς
102 ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς ὑμᾶς ῥηθῆναι. καὶ πρὸς τῶν θεῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ καὶ τῆς κατηγορίας ἠκούσατε ὡς αὐτὸς ὁ κατήγορος ἐβούλετο εἰπεῖν, οὕτω καὶ τῆς ἀπολογίας εὐτάκτως ἀκούσατε, καὶ τὸν αὐτόν μοι τρόπον διαμείνατε ὅνπερ ἐξ ἀρχῆς ἐν τοῖς προειρημένοις ἤδη λόγοις ἠκροᾶσθε. ὅπερ γὰρ καὶ ἀρτίως ὑπεθέμην, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπον συνειλεγμένων τῶν πρέσβεων ὅτι μοι δοκοίησαν τὸ μέγιστον πρόσταγμα τοῦ δήμου
103 δεινῶς ἀγνοεῖν. „τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν καὶ περὶ τῶν ἄλλων διαλεχθῆναι καὶ περὶ τῶν αἰχμαλώτων εἰπεῖν, κἂν εἰ τοὺς ὑπηρέτας ἔπεμψεν ἡ πόλις περιθεῖσα πίστιν αὐτοῖς, ἅπαντʼ ἂν πραχθῆναι νομίζω· τὸ δὲ ὑπὲρ τῶν ὅλων ὀρθῶς βουλεύσασθαι ὅσα καθʼ ἡμᾶς ἐστὶν ἢ Φίλιππον, τοῦτο ἤδη ἔργον ἐστὶ πρέσβεων φρονίμων. λέγω δέ" ἔφην ἐγὼ „περὶ τῆς εἰς Πύλας στρατείας, ἣν ὁρᾶτε οὖσαν ἐν παρασκευῇ. ὅτι δὲ οὐ κακῶς στοχάζομαι περὶ τοῦ πράγματος, μεγάλα τούτων
104 ὑμῖν σημεῖα δείξω. πάρεισι μὲν γὰρ Θηβαίων, ἥκουσι δὲ Λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἀφίγμεθα δʼ ἡμεῖς ἔχοντες τοῦ δήμου ψήφισμα, ἐν ᾧ γέγραπται πράττειν δὲ τοὺς πρέσβεις καὶ ἄλλʼ ὅ τι ἂν δύνωνται ἀγαθόν· ἅπαντες δὲ οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸ μέλλον ἔσεσθαι βλέπουσιν. εἰ μὲν οὖν ἡγεῖτο ὁ δῆμος αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐξενεγκεῖν μετὰ

v. 1. κατειλήφαμεν vereor ut sanum sit. 2. ἐπρεσβεύομεν i. τῷ] τὸ ek, om l. 102, 2. ἄνδρες δικασταὶ i: Ἀθηναῖοι ς. 3. εἰπεῖν ἐβούλετο i. 4. ἠκούσατε k. τρόπον μοι i. 5. ἐξ ἀρχῆς om pr i. ἤδη προειρ. i. 7. ἄνδρες add i. Ἀθηναῖοι] ἀθηναῖοι δικασταὶ i. 8. δοκοίησαν aefkl, δοκοίησ ἂν gim, δοκοίη ἂν h, δοκείης ἂν d. 103, 2. περὶ τῶν om i. 3. εἰ] εἰς al. 4. πραχθῆναι ἂν i. 5. ἡμᾶς i: ceteri ὑμᾶς. 6. ἐστὶν om d. ἤδη ἔργαν ἐστὶ πρ.] ἐστιν ἤδη πρ. ἔργον i. 7. δὲ] δὴ l. 104, 1. σημεῖα ὑμῖν el. 5. οἱ om g. 6. ἡγεῖται d.

παῤῥησίας ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς Φίλιππον Θηβαίων μὲν
περιελεῖν τὴν ὕβριν, Βοιωτῶν δὲ ἀναστῆσαι τὰ τείχη, ταῦτ'
ἂν ἠξίωσαν ἐν τῷ ψηφίσματι· νῦν δὲ αὑτοῖς μὲν κατέ-
λιπον τὴν εἰς τὸ ἀφανὲς ἀναφοράν, ἂν μὴ πείθωσιν, ἐν
105 ἡμῖν δὲ ἀποκινδυνεύειν ᾠήθησαν δεῖν. δεῖ δὴ τοὺς πρὸς
τὰ κοινὰ φιλοτιμουμένους μὴ κατέχειν μὲν ἑτέρων χώ-
ραν πρέσβεων, οὓς ἐξῆν πέμπειν ἀνθ' ἡμῶν Ἀθηναί-
ους, αὐτοὺς δὲ τὰς πρὸς Θηβαίους ἀπεχθείας φεύγειν,
"ὧν εἷς ὢν Ἐπαμινώνδας στρατηγός, οὐχ ὑποπτήξας τὸ 42
τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα, εἶπε διαῤῥήδην ἐν τῷ πλήθει
τῶν Θηβαίων ὡς δεῖ τὰ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλεως
προπύλαια μετενεγκεῖν εἰς τὴν προστασίαν τῆς Καδ-
106 μείας." ταῦτα δ' ἐμοῦ μεταξὺ λέγοντος ἀναβοᾷ παμ-
μέγεθες Δημοσθένης, ὡς ἴσασι πάντες οἱ συμπρέσβεις
ἡμῶν· καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς βοιωτιάζει. ἦν
δ' οὖν παρ' αὐτοῦ τοιαυτὶ τὰ λεγόμενα, „ἄνθρωπος οὑ-
τοσὶ ταραχῆς καὶ τόλμης ἐστὶ μεστός· ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ
μαλακὸς εἶναι καὶ τὰ δεινὰ πόῤῥωθεν δεδιέναι, ἀπαγο-
ρεύω μέντοι μὴ συνταράττειν ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλας τὰς
πόλεις, τὸ μὴ πολυπραγμονεῖν ἡμᾶς τοὺς πρέσβεις μη-
107 δέν, τοῦτ' ἀγαθὸν ὑπολαμβάνων εἶναι. πορεύεται Φί-
λιππος εἰς Πύλας, ἐγὼ δὲ ἐγκαλύπτομαι. οὐδείς με τῶν
ὅπλων ἕνεκα τῶν Φιλίππου κρινεῖ, ἀλλ' ὧν ἂν εἴπω τι
μὴ δέον ἢ πράξω τι τῶν μὴ προστεταγμένων." πέρας
δὲ τοῦ πράγματος ἐψηφίσαντο οἱ συμπρέσβεις, κατ' ἄν-
δρα ἐπερωτώμενος ἕκαστος ἡμῶν, ὅ τι νομίζει συμφέ-

τ. 1. πρὸς] εἰπεῖν πρὸς e. 3. ἠξίωσεν aghkm. 4. πείθωσιν] τι πείθωσιν ah, τι πεισθῶσιν gi. ἐν om h. 105, 2. ἑτέραν i. 3. ἐξῆν] ἐχρῆν g. πέμψειν ekl. 5. ὧν] ἦν i. Ἐπαμεινώνδας f. στρατηγὸς] ὁ στρατηγὸς ὃς i, unde recipiendus articulus. 106, 3. ὑμῶν hkl. βοιωτάζει e, βοιωτιάζειν gm. 4. τοιαυτὶ aghim: ceteri ταυτί. οὗτος defk. 6. τὰ δεινὰ πόῤῥ. δεδ.] πόῤῥ. τὰ δεινὰ δεδ. i, τὰ κοινὰ πόῤῥ. δεδ. ekl. ἀπαγ. μέντοι] καὶ ἀπαγ. i. 7. μὴ om gm. συντάττειν pr a. ἀλλήλους l. 107, 3. ἕνεκεν i. τῶν] τοῦ deil. κρίνει ek. ὧν inter versus habet i. 4. προστεταγμένων] πραττομένων i. 5. κατ'] καθ' ἕνα i.

ρειν, τοῦτο λέγειν. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς συμπρέσβεις καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν λέγε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

108 Ἐπειδὴ τοίνυν ὦ Ἀθηναῖοι συνελέγησαν μὲν εἰς Πέλλαν αἱ πρεσβεῖαι, παρῆν δὲ ὁ Φίλιππος καὶ τοὺς Ἀθηναίων πρέσβεις ὁ κῆρυξ ἐκάλει, πρῶτον μὲν παρῄειμεν οὐ καθ' ἡλικίαν ὥσπερ ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ, ὃ παρά τισιν εὐδοκίμει καὶ κόσμος εἶναι τῆς πόλεως ἐφαίνετο, ἀλλὰ κατὰ τὴν Δημοσθένους ἀναισχυντίαν. φάσκων γὰρ νεώτατος εἶναι πάντων τὴν τάξιν τοῦ πρῶτος λέγειν οὐκ ἂν ἔφη παραλιπεῖν, οὐδ' ἐπιτρέψειν τινὶ (αἰνιττόμενος εἰς ἐμέ) προκαταλαβόντα τὰ Φιλίππου ὦτα
109 τοῖς ἄλλοις λόγον μὴ καταλιπεῖν. ἀρξάμενος δὲ τοῦ λέγειν, πρῶτον διαβολήν τινα ὑπειπὼν κατὰ τῶν συμπρέσβεων, ὡς οὐχ ἅπαντες ὑπὲρ τῶν αὐτῶν οὐδ' ὅμοιοι ταῖς δόξαις ἥκοιμεν, διεξῄει τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὑπηργμένας εἰς Φίλιππον αὐτῷ, πρώτην μὲν τὴν ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ Φιλοκράτους συνηγορίαν, ὅτε ἔφευγε παρανόμων ἐξεῖναι γράψας Φιλίππῳ πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους ὑπὲρ εἰρήνης πέμπειν· δεύτερον δὲ ὑπανέγνω τὸ ψήφισμα ὃ γεγραφὼς αὐτὸς ἦν, σπείσασθαι τῷ κήρυκι καὶ τῇ παρὰ Φιλίππου πρεσβείᾳ, τρίτον δὲ τὸ περὶ τοῦ βουλεύσασθαι τὸν δῆμον ὑπὲρ εἰρήνης ἐν τακταῖς ἡμέραις.
110 καὶ προσέθηκέ τι τοιοῦτον ἐνθύμημα τῷ λόγῳ, ὅτι πρῶτος ἐπιστομίσαι τοὺς τὴν εἰρήνην ἐκκλείοντας, οὐ τοῖς λόγοις ἀλλὰ τοῖς χρόνοις. ἔπειθ' ἕτερον ἐπήγετο ψήφισμα,

v. 2. τὰς μαρτυρίας *i*. λέγε om *h*. 3. μαρτυρία τῶν συμπρέσβεων *h*. 108, 1. συνελέχθησαν *i* et pr *a*. 2. ὁ om *i*. 3. ἐκάλει ὁ κ. *i*. παρῄειμεν οὐ] οὐ παρῄειμεν *e*. 5. εὐδοκιμεῖ *dek*. εἶναι om *i*. 6. κατεφαίνετο *i*. 7. ἁπάντων νεώτ. εἶναι *i*. πρῶτος (ως) *i*, πρώτως *l*. 8. ἐπιτρέπειν *h*. 109, 1. τοῖς om pr *d*. δὲ *i*: ceteri γάρ. λέγειν πρῶτος *dehl*, πρῶτος λέγειν *agm*. 2. κατὰ τῶν συμπρ. ὑπειπὼν *gm*. 4. τῆς δόξης *el*. ἥκομεν *adghim*. διεξῄει μὲν τὰς *el*. ὑπηρεσίας] εὐεργεσίας *i*. 5. ἐν tollebat Wolfius. 6. τῷ Φιλοκράτους *i*: ceteri τοῦ φιλ. δημηγορίαν *ekl*. 10. δὲ om *egklm*. 110, 2. ἐπιστομῆσαι *d*. εἰρημένην *h*. 3. ἐπήγετο *gim*: ἐπῆγε *ς*.

τὸ καὶ περὶ συμμαχίας βουλεύσασθαι τὸν δῆμον, καὶ
μετὰ ταῦτ' ἤδη τὸ περὶ τῆς προεδρίας τῆς εἰς τὰ Διονύ-
111 σια τοῖς πρέσβεσι τοῖς Φιλίππου ψήφισμα. καὶ προσ-
έθηκε τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὑτοῦ καὶ προσκεφαλαίων θέσιν
καὶ φυλακάς τινας καὶ ἀγρυπνίας διὰ τοὺς φθονοῦντας
καὶ βουλομένους εἰς τὴν αὑτοῦ φιλοτιμίαν ὑβρίσαι, καὶ
τά γε δὴ καταγέλαστα παντελῶς, ἐφ' οἷς οἱ συμπρέσβεις
ἐνεκαλύψαντο, ὡς ἐξένισε τοὺς πρέσβεις τοὺς Φιλίπ-
που, ὡς ἐμισθώσατ' αὐτοῖς, ὅτ' ἀπῄεσαν, ὀρικὰ ζεύγη
καὶ συμπαρῄει ἐφ' ἵππου, οὐ καταδὺς εἰς τὸ σκότος
ὥσπερ ἕτεροί τινες, ἀλλὰ φανερῶς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῶν
112 πραγμάτων θεραπείαν. ἐκεῖνα δὲ δὴ καὶ σφόδρα διωρ-
θοῦτο· „οὐκ εἶπον ὡς καλὸς εἶ· γυνὴ γὰρ τῶν ὄντων
ἐστὶ κάλλιστον· οὐδ' ὡς δεινὸς συμπιεῖν, σπογγιᾶς τὸν
ἔπαινον ὑπολαμβάνων τοῦτον εἶναι· οὐδ' ὡς μνημονι-
κός, σοφιστοῦ τὰ τοιαῦτα νομίζων ἐργολαβοῦντος ἐγκώ-
μια εἶναι." ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, τοιαῦτ' ἦν ἃ ἔλεγε
παρόντων τῶν πρέσβεων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐξ ἁπάσης τῆς
Ἑλλάδος, ἐφ' οἷς γέλωτες οὐχ οἱ τυχόντες ἐγένοντο.
113 Ἐπειδὴ δέ ποτ' ἐπαύσατο καὶ σιωπὴ ἐγένετο, ἠναγκα-
ζόμην ἐγὼ λέγειν μετὰ τοιαύτην ἀπαιδευσίαν καὶ κολα-
κείας αἰσχρᾶς ὑπερβολήν. καὶ μικρὰ προεῖπον ἐξ ἀν- 43
άγκης πρὸς τὴν προειρημένην κατὰ τῶν συμπρέσβεων
ὑπ' αὐτοῦ διαβολήν, λέγων ὅτι πέμψειαν ἡμᾶς Ἀθη-
ναῖοι πρέσβεις οὐκ ἀπολογησομένους ἐν Μακεδονίᾳ περὶ
ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' οἴκοθεν ἐκ τοῦ βίου δεδοκιμασμένους
114 ἀξίους τῆς πόλεως εἶναι. βραχέα δ' ὑπὲρ τῶν ὅρκων εἰ-
πὼν ἐφ' οὓς ἥκομεν ἀποληψόμενοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων

111, 1. τοῖς Φιλίππου] τοῦ φιλίππου h. 2. αὐτοῦ i: ceteri ἐπ' αὐτούς. 3. προφυλακάς i, φυλακάς dh. 4. βουλευομένους a. 5. τά om pr m. 6. ἀνεκαλύψαντο i. τοὺς Φ.] τοῦ φ. ekl. 7. ὡς] καὶ l. ὀρεικὰ gm. 8. συμπαρῆσαν i. ἐφ' — ἀλλὰ om efkl. 112, 1. δὴ agim: ἤδη ς. 3. τὸν] οἶμαι τὸν i. 4. μνημονικὸς εἰ σοφ. agim. 6. ταῦτ' eh. ἔλεγες l. 7. τῆς om el. 8. ἐγίνοντο i. 113, 1. ἐγίγνετο i. 2. καὶ] καὶ ἀναισχυντίαν καὶ i. 3. μικρὸν l. malim μικρὰ μέν. 4. πρέσβεων el. 5. Ἀθ.] οἱ ἀθ. e. 114, 1. εἰπὼν defkl: ceteri προειπὼν

ἃ προσετάξατε ὑμεῖς διεξῄειν· ὁ γὰρ περιττὸς κἂν τοῖς λόγοις δεινὸς Δημοσθένης οὐδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἐμνήσθη· καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς εἰς Πύλας στρατείας εἶπον καὶ περὶ τῶν ἱερῶν καὶ περὶ Δελφῶν καὶ περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ μάλιστα μὲν Φίλιππον ἠξίουν μὴ μεθ᾽ ὅπλων ἀλλὰ μετὰ ψήφου καὶ κρίσεως τἀκεῖ καθιστάναι, εἰ δ᾽ ἄρα μὴ δυνατὸν εἴη (τοῦτο δ᾽ ἦν πρόδηλον· τὸ γὰρ στρατόπεδον παρῆν καὶ συνήθροιστο), εἶπον ὅτι τὸν μέλλοντα ὑπὲρ Ἑλληνικῶν ἱερῶν βουλεύεσθαι πολλὴν προσήκει πρόνοιαν ὑπὲρ εὐσεβείας ἔχειν καὶ τοῖς περὶ τῶν
115 πατρίων ἐγχειροῦσι διδάσκειν προσέχειν τὸν νοῦν. ἅμα δ᾽ ἐξ ἀρχῆς διεξῆλθον τὴν κτίσιν τοῦ ἱεροῦ καὶ τὴν πρώτην σύνοδον γενομένην τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τοὺς ὅρκους αὐτῶν ἀνέγνων, ἐν οἷς ἔνορκον ἦν τοῖς ἀρχαίοις μηδεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονίδων ἀνάστατον ποιήσειν μηδ᾽ ὑδάτων ναματιαίων εἴρξειν μήτ᾽ ἐν πολέμῳ μήτ᾽ ἐν εἰρήνῃ, ἐὰν δέ τις ταῦτα παραβῇ, στρατεύσειν ἐπὶ τοῦτον καὶ τὰς πόλεις ἀναστήσειν, καὶ ἐάν τις ἢ συλᾷ τὰ τοῦ θεοῦ ἢ συνειδῇ τι ἢ βουλεύσῃ τι κατὰ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ, τιμωρήσειν καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ
116 δυνάμει· καὶ προσῆν τῷ ὅρκῳ ἀρὰ ἰσχυρά. τούτων δὲ ἀναγνωσθέντων ἀπεφηνάμην ὅτι ἐμοὶ δοκοῖ δίκαιον εἶναι μὴ περιορᾶν κατεσκαμμένας τὰς ἐν Βοιωτοῖς πόλεις. ὅτι δ᾽ ἦσαν Ἀμφικτυονίδες καὶ ἔνορκοι, κατηριθμησάμην ἔθνη δώδεκα τὰ μετέχοντα τοῦ ἱεροῦ, Θετταλούς, Βοιωτούς (οὐ Θηβαίους μόνους), Δωριέας, Ἴωνας, Περραι-

v. 1. καὶ τοῖς λ. δ. *f*, καὶ δ. ἐν τοῖς λ. *i*. 2. οὐδενὸς] οὐδὲν περὶ *i*. 3. στρατιᾶς *i*. 4. τῶν om *ekl*. ἱερῶν] φωκέων ἱερῶν *i*. Δελφῶν] τῶν δελφῶν *i*. τῶν om *ekl*. 5. μάλιστα] κάλλιστα *h*. 6. καθεστάναι *ghm*. 7. μὴ δυνατὸν] ἀδύνατον *ekl*. 115, 3. γενομένην σύνοδον *e*. 4. αὐτῶν] immo αὐτῷ. 5. ἀμφικτυονίων *l*, ἀμφικτυόνων *ei*. 6. ναματίων *el*. 7. στρατεύσειν *kl*: ceteri στρατεύειν. 9. ἐν τῷ ἱερῷ] ἐν ἱερῷ *a*, ἱερῶν *gh* et pr *m*. 10. χειρὶ καὶ ποδὶ *i*: ποδὶ καὶ χειρὶ ς. 116, 2. μοι *i*. δοκοίη *i*: ceteri δοκεῖ. 4. δ᾽ *defhkl*: δὴ ς. ἀμφικτύονες *i*. κατηριθμησάμην *defhkl*, Wolfius κατηριθμησάμην δὲ: ceteri καὶ ἠριθμησάμην. 5. δυώδεκα *i*. τὰ om *df*. τὰ — μόνους in mg ponit rc *m*. 6. post Ἴωνας Valckenarius (ad Herodot. 7, 131.) Αἰνιᾶνας inserit. cf. Wesseling. ad Diodor. 16, 29. περρεβαίους *e*.

βούς, Μάγνητας, Λοκρούς, Οἰταίους, Φθιώτας, Μαλιεῖς, Φωκεῖς. καὶ τούτων ἔδειξα ἕκαστον ἔθνος ἰσόψηφον γινόμενον τὸ μέγιστον τῷ ἐλάττονι, τὸν ἥκοντα ἐκ Δωρίου καὶ Κυτινίου ἴσον δυνάμενον Λακεδαιμονίοις (δύο γὰρ ψήφους ἕκαστον φέρει ἔθνος), πάλιν ἐκ τῶν Ἰώνων τὸν Ἐρετριέα καὶ Πριηνέα τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τοὺς
17 ἄλλους κατὰ ταὐτά. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς στρατείας ταύτης ὁσίαν καὶ δικαίαν ἀπεφηνάμην εἶναι· συλλεγέντων δὲ τῶν Ἀμφικτυόνων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τυχόντων σωτηρίας καὶ ψήφου τοὺς αἰτίους τῆς ἐξ ἀρχῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ δίκης ἠξίουν τυχεῖν, μὴ τὰς πατρίδας αὐτῶν ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς χειρουργήσαντας καὶ βουλεύσαντας, τὰς δὲ πόλεις παρεχούσας εἰς κρίσιν τοὺς ἀδικήσαντας ἀζημίους εἶναι. „εἰ δ' ἐπεξελθὼν δυνάμει βεβαιώσεις τὰ Θηβαίων ἀδικήματα, παρ' ὧν μὲν βοηθεῖς οὐκ ἀπολήψῃ χάριν (οὐ γὰρ ἂν δύναιο αὐτοὺς τηλικαῦτα εὐεργετῆσαι ἡλίκα Ἀθηναῖοι πρότερον, ὧν οὐ μέμνηνται), οὓς δ' ἐγκαταλείψεις, ἀδικήσας χρήσῃ ἐχθροῖς μείζοσιν ἀλλ' οὐ φίλοις."

18 Ἵνα δὲ μὴ διατρίβω τοὺς ἐκεῖ λόγους ῥηθέντας νῦν πρὸς ὑμᾶς ἀκριβῶς διεξιών, ἐν κεφαλαίῳ περὶ πάντων εἰπὼν παύσομαι. ἡ μὲν τύχη καὶ Φίλιππος ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι, ἐγὼ δὲ τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας καὶ τῶν λόγων. παρ' ἐμοῦ μὲν οὖν ἐῤῥήθη τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῖν, ἀπέβη δὲ οὐχ ὡς ἡμεῖς ηὐχόμεθα

v. 1. οἰτεούς e, τε καὶ gm. Μαλιεῖς Scaliger et Valckenarius, μαλαιεῖς i, μαλεεῖς ceteri. 2. Φωκεῖς] οἰταίους φωκεῖς gm. ἕκαστον om pr i. γενόμενον de. 3. ἐλάττονι] ἐλαχίστῳ i. 4. κοιτινίου agm, κυνιτίου d. 6. ἐρετρία e, Ἐρυθραῖον Wolfius. καὶ Πριηνέα om efkl. τοῖς Ἀθηναίοις om el. τοῖς (ὺς, υς) ἄλλοις el, τοῖς ἄλλοις k. 117, 1. καταυτά d. 2. ὁσίαν] θείαν i. 3. τῶν] ἁπάντων τῶν i. 6. χορηγήσαντας el et corr i. 7. εἰς τὴν κρίσιν i. 8. ἐπελθὼν il. 9. βοηθηθῆς h, βοηθηθεὶς f. 10. οὐ] οὐδὲ i. αὐτὸς efhikl. 12. ἐγκαταλήψεις delm, ἐγκαταλείψας g. ἀδικήσας Lobeck. ad Phrynich. p. 715: libri ἀδικήσεις. ἐχθροῖς] δ' ἐχθροῖς deffhik et correcti am. 118, 1. ῥηθ. λόγους i. νυνὶ i. 4. πρὸς] εἰς agi. 5. οὖν om gil et pr m. ἐῤῥέθη el. 6. ἡμῖν kl.

ἀλλ' ὡς Φίλιππος ἔπραξε. πότερον οὖν ὁ μηδὲν προθυμηθεὶς ἐργάσασθαι ἀγαθὸν δίκαιός ἐστιν εὐδοξεῖν, ἢ ὁ μηδὲν ὧν ἦν δυνατὸς ἐλλείπων; ἐν δὲ τῷ παρόντι νυνὶ πολλὰ διὰ τὸν καιρὸν παραλείπω.

119 *Εἶπε δὲ ὡς ἐψευδολόγουν φάσκων ὀλίγων ἡμερῶν
τὰς Θήβας ἔσεσθαι ταπεινάς, καὶ τοὺς Εὐβοέας ὡς ἐφό-
βουν προάγων εἰς ἐλπίδας τινὰς ὑμᾶς. ὃ δὲ ποιεῖ, κα-
ταμάθετε ὦ Ἀθηναῖοι. ἐγὼ γὰρ παρὰ Φιλίππῳ μὲν ὧν
ἠξίωσα, πρὸς δ' ὑμᾶς ἥκων ἀπήγγελλον ὅτι τὰς Θήβας
Βοιωτίαν δίκαιον ἡγοίμην εἶναι καὶ μὴ τὴν Βοιωτίαν
Θήβας. τοῦτο οὐκ ἀπαγγεῖλαι ἀλλ' ὑποσχέσθαι με φη-
120 σίν. ἔλεγον δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅτι Κλεοχάρης ὁ Χαλκιδεὺς
θαυμάζειν ὑμῶν καὶ Φιλίππου φαίη τὴν ἐξαίφνης ὁμό-
νοιαν καὶ τὸ προστεταγμένον ἡμῖν, πράττειν ἀγαθὸν ὅ τι
ἂν δυνώμεθα, ἐν τῷ ψηφίσματι· τοὺς γὰρ μικροπολίτας,
ὥσπερ αὐτός, φοβεῖν τὰ τῶν μειζόνων ἀπόρρητα. ταῦτα
οὐ διηγήσασθαί με φησίν, ἀλλ' ἐπηγγέλθαι τὴν Εὔβοιαν
παραδώσειν. ἐγὼ δὲ ὑπειλήφειν δεῖν τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ
τῶν ὅλων μέλλουσαν βουλεύεσθαι μηδενὸς λόγου Ἑλ-
ληνικοῦ ἀνήκοον εἶναι.*

121 *Διέβαλλε δὲ κἀκεῖνον διαιρούμενος τὸν λόγον, ὡς ἀπαγγέλλειν τἀληθῆ βουλόμενος ὑπ' ἐμοῦ καὶ Φιλοκράτους κωλυθείη. ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἡδέως ἂν ἐροίμην εἴ τις πώποτε Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ἐκπεμφθεὶς ἐφ' οἷς πεπρέσβευκε κεκώλυται πρὸς τὸν δῆμον ἀπαγγέλλειν, καὶ ταῦτα παθὼν καὶ ἀτιμασθεὶς ὑπὸ τῶν συμπρέσβεων*

v. 1. *ὁ φίλιππος e.* *προμηθεὶς k.* 2. *ἀγαθὸν ἐργάσ. i.* 3. *ὧν ἦν δυνατὸς] δυνατὸς ὢν i.* 119, 1. *ὀλίγων ἡμερῶν] δι' ὀλίγων καιρῶν ckl.* 4. *γὰρ* om *d.* 5. *ἀπήγγελον d, ἀπήγγειλα i.* 6. *ἡγούμην i.* 7. *με] μοι l.* *φησίν] φησὶν ὅτι πάντως ταῦτα ποιήσει φίλιππος g.* 120, 1. *ὅτι] ὅ, τε dfhk.* *Κλεοχάρης] καὶ λεωχάρης i.* 2. *ἡμῶν adefhkl.* *φαίη* om *kl.* 3. *καὶ] ὡς καὶ agim.* *πράττειν ἡμῖν i.* 4. *δυναίμεθα g.* 5. *αὐτὸς ehkl* et pr *f*: *αὐτούς ς.* 6. *διήγησθαι l.* *με] μοι* pr *m.* 7. *δὲ* om *l.* 8. *βουλεύεσθαι μέλλουσαν kl, μέλλουσαν βουλεύσασθαι e.*

121, 1. *διέβαλλεν k, διέβαλε egh.* 3. *ἡδέως ἂν ὑμᾶς h, ὑμᾶς ἀδεῶς ἂν e.* 4. *πρεσβευτὴς] πρεσβεῦσαι ehkl.* 5. *πρὸς τὸν δῆμον]* lacuna in *k.*

τούτους ἔγραψεν ἐπαινέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον. Δημοσθένης τοίνυν ἥκων ἀπὸ τῆς ὑστέρας πρεσβείας, ἐν ᾗ φησὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἀνατραπῆναι, οὐκ
22 ἐν τῷ ψηφίσματι μόνον ἡμᾶς ἐπῄνει, ἀλλ' ἀπαγγείλαντος πρὸς τὸν δῆμον ἐμοῦ τοὺς περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων λόγους καὶ Βοιωτῶν, οὐχ ὥσπερ νῦν συντέμνοντος οὐδ' ἐπειγομένου, ἀλλ' ὡς ἐδυνάμην κατὰ ῥῆμα ἀκριβέστατα, καὶ τοῦ δήμου σφόδρα ἀποδεχομένου, παρακληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων συμπρέσβεων, καὶ διερωτώμενος εἰ τἀληθῆ καὶ ταὐτὰ ἀπαγγέλλω πρὸς Ἀθηναίους ἅπερ πρὸς Φίλιππον εἶπον, πάντων μαρτυρούντων καὶ ἐπαινούντων με τῶν συμπρέσβεων ἐπαναστὰς ἐπὶ πᾶσιν οὐκ ἔφη με, ὥσπερ ἐκεῖ εἶπον, οὕτως ἐν τῷ παρόντι λέγειν, ἀλλ' ἐκεῖ διπλασίῳ ἄμεινον. καὶ τούτων ὑμεῖς οἱ τὴν
23 ψῆφον μέλλοντες φέρειν ἐστέ μοι μάρτυρες. καίτοι τίς ἂν αὐτῷ καλλίων καιρὸς ἐγένετο ἢ τότ' ἐξελέγχειν εὐθύς, εἴ τι τὴν πόλιν ἐξηπάτων; φὴς γάρ με ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ λαθεῖν σαυτὸν συνεστηκότα ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐν δὲ τῇ ὑστέρᾳ αἰσθέσθαι, ἐν ᾗ συναγορεύων μοι φαίνῃ. κἀκείνης μὲν ἅμα κατηγορῶν οὐ φὴς κατηγορεῖν, τῆς δ' ἐπὶ τοὺς ὅρκους κατηγορεῖς. καίτοι εἰ τὴν εἰρήνην ψέγεις, σὺ καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγραψας· καὶ Φίλιππος εἴ τι τὴν πόλιν ἐξηπάτα, διὰ τοῦτο ἐψεύδετο, ὅπως τῆς εἰρήνης ἧπερ συνέφερεν αὐτῷ τύχοι. οὐκοῦν ἡ μὲν προτέρα πρεσβεία τὸν καιρὸν τοῦτον εἶχεν, ἡ δ' ὑστέρα ἐπὶ πεπραγμένοις ἐγίνετο.

4 Τίνες οὖν ἦσαν αἱ ἀπάται (ταῦτα γὰρ τοῦ γόητος

122, 1. ἐπῄνει ἀλλ'] ἐπαινεῖ ἀλλ' ὡς i. 2. τοὺς] τοὺς τότε f. 3. οὐδ'] καὶ d. 4. ὡς om k. ἐδυνάμην ἐγὼ κατὰ i. 6. πρέσβεων i. καὶ διερωτώμενος om pr f. καὶ solum om ekl. 7. πρὸς] καὶ πρὸς fg. 9. με] μετὰ i. ἀναστὰς ei. 11. διπλάσιον e: διπλασίως celeri. τουτον m. 123, 2. ἂν om h. 3. εἴ τι] ὅτε i. 4. προτέρᾳ i: celeri πρώτῃ. ἑαυτὸν ek. ἐπὶ om glm et pr a. 5. ὑστέρᾳ eil: ὑστεραίᾳ 5. αἴσθεσθαι d. 7. τῆς] τοῖς i. 8. καὶ post σὺ om gm. ὁ φίλιππος i. 10. ἧπερ Wolfius, εἴ τι i: celeri εἴπερ. τύχῃ e. 124, 1. τίνος h.] ταῦτα] τὰ k.

ἀνθρώπου) ἐξ ὧν εἴρηκε λογίσασθε. εἰσπλεῖν μέ φησιν
ἐν μονοξύλῳ πλοίῳ κατὰ τὸν Λυδίαν ποταμὸν τῆς νυ-
κτὸς ὡς Φίλιππον, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν δεῦρο ἐλθοῦ-
σαν Φιλίππῳ γράψαι. ὁ μὲν γὰρ Λεωσθένης, ὁ φεύγων
ἐνθένδε διὰ τοὺς συκοφάντας, οὐ δυνατὸς ἦν ἐπιδεξίως
ἐπιστολὴν γράψαι, ὃν οὐκ ὀκνοῦσί τινες ἀποφαίνεσθαι
μετὰ Καλλίστρατον τὸν Ἀφιδναῖον τῶν ἄλλων μάλιστα
125 εἰπεῖν δύνασθαι· οὐδ' αὐτὸς ὁ Φίλιππος, πρὸς ὃν ἀν-
τειπεῖν Δημοσθένης ὑπὲρ ὑμῶν οὐκ ἠδυνήθη· οὐδ' ὁ
Βυζάντιος Πύθων, ἄνθρωπος περὶ τὸ γράφειν λόγους
μέγα φρονῶν· ἀλλ' ὡς ἔοικε, τὸ πρᾶγμα ἐμοῦ προσ-
εδεῖτο. καὶ λέγεις μὲν ὅτι Φιλίππῳ μεθ' ἡμέραν πολ-
λάκις μόνος μόνῳ διελεγόμην, αἰτιᾷ δὲ εἰσπλεῖν με νύ-
κτωρ κατὰ τὸν ποταμόν· οὕτω νυκτερινῆς ἐπιστολῆς τὸ
126 πρᾶγμα ἐδεῖτο. ὅτι δ' οὐδὲν ἀληθὲς λέγεις, ἥκουσι μὲν
μαρτυρήσοντες μεθ' ὧν συνεσίτουν, Ἀγλαοκρέων ὁ Τε-
νέδιος καὶ Ἰατροκλῆς ὁ Πασιφῶντος, μεθ' ὧν ἐξῆς ἅπαντα
τὸν χρόνον τὰς νύκτας ἀνεπαυόμην, οἳ συνίσασιν ἐμοὶ
μηδεμίαν πώποτε ἀπ' αὐτῶν νύκτα ἀπογενομένῳ μηδὲ
μέρος νυκτός· ἄγομεν δὲ καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ παραδί-
δομεν εἰς βάσανον. καὶ τὸν μὲν λόγον, εἰ συγχωρήσει
ὁ κατήγορος, καταλύω· παρέσται δὲ ἤδη ὁ δήμιος καὶ
βασανιεῖ ἐναντίον ὑμῶν, ἂν κελεύητε. ἐνδέχεται δὲ τὸ
λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας ταῦτα πρᾶξαι· πρὸς ἕνδεκα

v. 1. ἀνθρώπου om pr *m*. 2. λοιδίαν Reiskius cum Harpocratione. 3. ἐλθοῦσαν om *l*. 5. ἐνθένδε] ἐνθάδε *el*: post συκοφάντας ponit *i*. ἐπιστολὴν ἐπιδεξίως *i*. pro ἐπιστολὴν lacuna est in *k*. 6. ἀποφαίνεσθαι — Ἀφιδναῖον om *fk*. 7. ἀφνιδαῖον *e* et pr *l*. 125, 1. εἰπεῖν δύνασθαι] εἰσ νᾶσθαι *k*. ὁ om *g*.
2. ὑπὲρ ὑμῶν supra versum ponit *i*. ὑπὲρ ἡμῶν *eglm*. 3. Πύθων] πύτων *d*, πυ *k*. περὶ τὸ] ἐπὶ τῷ VVolfius. λόγους om *defhkl*. 5. μὲν om *k*. μεθ' ἡμέραν] καθ' ἡμέραν *l*: om in lacuna *k*. πολλάκις om *defhkl*. 6. δὲ εἰσπλεῖν με] με δὲ εἰσπλεῖν *i*. με νύκτωρ κατὰ] μεν τα *k*. 126, 2. μαρτυρήσοντές μοι *i*, μαρτυρήσαντες *l*. συνεσιτούμην *i*. 4. μοι *i*. 5. ποτὲ *ek*.
6. ἄγωμεν *aeghklm*, ἐγὼ μὲν *i*. οἰκέτας καὶ] οἰκέτας καὶ τούτους *i*. παραδιδῶμεν *aeghiklm*. 7. συγχωρήσει] συγχωρήσει ταῦτα *i*. 8. λύω *ekl*. ἤδη om *ekl*, ante καὶ ponit *i*. δημόσιος *dfkl*. 9. ἂν] ἐὰν *e*, δὲ om *d*, ὧδε *i*. 10. ταῦτα om pr *i*.

γὰρ ἀμφορέας ἐν διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ κρίνομαι. 27κἂν φῶσιν ἀπόκοιτόν με τουτωνὶ πώποτε τῶν συσσίτων βασανιζόμενοι γεγονέναι, μὴ φείσησθέ μου ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἀναστάντες ἀποκτείνατε. ἐὰν δ' ἐξελεγχθῇς ψευδόμενος Δημόσθενες, τοιαύτην δίκην δός· ὁμολόγησον ἀνδρόγυνος εἶναι καὶ μὴ ἐλεύθερος ἐναντίον τούτων. Κάλει μοι τοὺς οἰκέτας δεῦρο ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων ἀναγίνωσκε μαρτυρίαν.

28 ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ δέχεται τὴν πρόκλησιν οὐδ' ἄν φησιν ἐν βασάνοις ἀνδραπόδων γενέσθαι, λάβε μοι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἣν ὁ Φίλιππος ἔπεμψε. δῆλον γὰρ ὅτι μεγάλα τὴν πόλιν παραλογίζεται, δι' ἣν ἠγρυπνοῦμεν γράφοντες.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

29 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅτι „τοὺς ὅρκους ἀποδέδωκα" φησὶ „τοῖς ὑμετέροις πρέσβεσι," καὶ τῶν συμμάχων τῶν ἑαυτοῦ τοὺς παραγενομένους κατ' ὄνομα γέγραφε, καὶ αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν, τοὺς δ' ὑστερήσαντας τῶν συμμάχων ἀποστελεῖν φησὶ πρὸς ὑμᾶς. ταῦτ' οὖν οὐκ ἂν οἴεσθε δύνασθαι γράψαι Φίλιππον μεθ' ἡμέραν ἄνευ ἐμοῦ;

30 Ἀλλ' ἔμοιγε νὴ τοὺς θεοὺς οὑτοσὶ δοκεῖ τοῦτο μόνον λογίζεσθαι, ὅπως μεταξὺ λέγων εὐδοκιμήσει· εἰ δὲ μικρὸν ἐπισχὼν δόξει πονηρότατος τῶν Ἑλλήνων εἶναι, οὐδὲ μικρὸν φροντίζει. τί γὰρ ἄν τις τοιούτῳ πιστεύσειεν ἀνθρώπῳ, ὃς ἐγκεχείρηκε λέγειν ὡς Φίλιππος οὐ

v. 1. διδιαμεμετρημένῃ l. 127, 1. τούτων efhkl. 2. φείσασθαί l, φείσασθέ e. 3. ἐξαναστάντες kl. ἐὰν] ἂν e. 7. ἀνάγνωθι i. 128, 1. titulos om m. πρόκλησις] πρέσβεων e, om hi. 4. ὁ Φίλιππος ἔπεμψε] φίλιππος ἔγραψε i. 5. ὅτι τὰ μεγάλα agm. 7. ἐπιστολὴ φιλίππου eh. 129, 1. ἀκούετε i, ἠκούσατε e, ἀκούσατε ceteri. ἄνδρες δικασταί i, ἄνδρες ag, ἀθηναῖοι ceteri. ἀποδίδωκα gi: ἀπέδωκα ς. 2. ἡμετ. gm. 3. ἐμαυτοῦ h cum correcto a. γέγραφε aik: ceteri γέγραφα. 4. ὑστερήσοντας i. 6. δύνασθαι om d. μεθ'] καθ' d. 130, 2. μεταξὺ] με κακῶς ekl. libri εὐδοκιμήσοι. 3. δόξῃ elm. 5. ὡς] ὁ l.

τοῖς αὐτοῦ στρατηγήμασιν ἀλλὰ ταῖς ἐμαῖς δημηγορίαις
εἴσω Πυλῶν παρῆλθε; καὶ λογισμόν τινα ἡμερῶν συνη-
ριθμεῖτο πρὸς ὑμᾶς, ἐν αἷς ἐγὼ μὲν ἀπήγγελλον τὴν
πρεσβείαν, οἱ δὲ Φαλαίκου τοῦ Φωκέων τυράννου δρο-
μοκήρυκες τἀνθένδε ἐκεῖσε διήγγελλον, πιστεύσαντες δὲ
οἱ Φωκεῖς ἐμοὶ εἴσω Πυλῶν αὐτὸν παρεδέξαντο καὶ τὰς
131 πόλεις τὰς αὑτῶν παρέδοσαν. ταῦτα μὲν οὖν ὁ κατή-
γορος μεμηχάνηται, τὰ δ᾽ ἐν Φωκεῦσι διεφθάρη πρά-
γματα πρῶτον μὲν διὰ τὴν τύχην, ἣ πάντων ἐστὶ κυρία,
ἔπειτα διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου καὶ τὸν δεκαετῆ πόλε-
μον. τὸ γὰρ αὐτὸ ηὔξησέ τε τῶν ἐν Φωκεῦσι τυράν-
νων τὰ πράγματα καὶ καθεῖλε· κατέστησαν μὲν γὰρ εἰς
τὴν ἀρχὴν τολμήσαντες τῶν ἱερῶν χρημάτων ἅψασθαι
καὶ διὰ ξένων τὰς πολιτείας μετέστησαν, κατελύθησαν
δ᾽ ἀπορίᾳ χρημάτων, ἐπειδὴ κατεμισθοφόρησαν τὰ ὑπάρ-
132 χοντα. τρίτον δ᾽ αὐτοὺς καθεῖλεν ἡ τοῖς ἀπορουμένοις
στρατοπέδοις συνήθως παρακολουθοῦσα στάσις, τέταρ-
τον δ᾽ ἡ Φαλαίκου περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι πραγμά-
των ἄγνοια. ἡ μὲν γὰρ Θετταλῶν καὶ Φιλίππου στρα-
τεία πρόδηλος ἦν, οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ πρότερον πρὶν ἢ
τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην γενέσθαι πρέσβεις πρὸς ὑμᾶς
ἦλθον ἐκ Φωκέων, βοηθεῖν αὐτοῖς κελεύοντες καὶ ἐπαγ-
γελλόμενοι παραδώσειν Ἀλπωνὸν καὶ Θρόνιον καὶ Νί-
καιαν, τὰ τῶν παρόδων τῶν εἰς Πύλας χωρία κύρια.
133 ψηφισαμένων δ᾽ ὑμῶν παραδοῦναι Προξένῳ τῷ στρα-
τηγῷ τοὺς Φωκέας ταῦτα τὰ χωρία καὶ πεντήκοντα πλη-

v. 1. αὐτοῦ] αὐτοῖς *fh*. 3. ἀπήγγελον *de*. 4. φαλέκου *d*. τοῦ] τῶν *l*. δημοκήρυκες *i*. 5. τἀνθένδεν *m*. διήγγελον *em*. 6. παρεδέχοντο *ekl*. 131, 1. οὖν om *l*. 3 et 4. διὰ utramque om *ekl*. 4. δεκέτη γρ *a*. 5. τῶν] τὰ *i*. 6. τὰ om *i*. γὰρ om *el*. 7. χρημάτων] τῶν χρημάτων *i*. 132, 1. τρίτη *defkl*. 2. συνήθης *efgiklm*. παρακολουθήσασα *g*. 3. μελλόντων om *ekl* et pr *f*. πραγμάτων om pr *i*. 4. στρατιὰ *dfi*. 5. πρὶν om *i*, ἢ om *defkl*. 6. ἡμᾶς εἰρ. *aeghiklm*. πρὸς] ὡς *h*. ἡμᾶς *gkm*. 7. ἐπαγγελόμενοι *i*. 8. παραδώσειν] δώσειν *kl*. ἄλπωνον *gi*. 9. χωρίων *h*. 133, 1. ἡμῶν *ekl*. τῷ στρατηγῷ] καὶ τῷ στρατηγῷ *e*, καὶ τοὺς στρατηγοὺς *l*. 2. ταῦτα — μέχρι om *kl* cum pr *e*.

ροῦν τριήρεις καὶ τοὺς μέχρι τριάκοντα ἔτη γεγονότας ἐξιέναι, ἀντὶ τοῦ παραδοῦναι τὰ χωρία Προξένῳ ἔδησαν οἱ τύραννοι τοὺς πρέσβεις τοὺς ἐπαγγελλομένους ὑμῖν παραδοῦναι τὰ φυλακτήρια, καὶ τοῖς σπονδοφόροις τοῖς τὰς μυστηριώτιδας σπονδὰς ἐπαγγέλλουσι μόνοι τῶν Ἑλλήνων Φωκεῖς οὐκ ἐσπείσαντο. καὶ πάλιν Ἀρχιδάμου τοῦ Λάκωνος παραλαμβάνειν ὄντος ἑτοίμου τὰ χωρία καὶ φυλάττειν οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο αὐτῷ τὰ τῆς Σπάρτης δεινὰ δεδιέναι καὶ μὴ παρ' αὐτοῖς.

134 κἀνταῦθα οὔπω διελέλυσθε Φιλίππῳ, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ περί τε τῆς εἰρήνης ἐβουλεύεσθε καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἠκούετε τῆς Προξένου ὅτι Φωκεῖς οὐ παραδεδώκασιν αὐτῷ τὰ χωρία, καὶ οἱ τὰ μυστήρια ἀπαγγέλλοντες μόνους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπέφηναν Φωκέας οὐ δεδεγμένους τὰς σπονδάς, ἀλλὰ καὶ τοὺς δεῦρο ἐληλυθό- 46 τας πρέσβεις δεδηκότας. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς σπονδοφόρους καὶ τοὺς παρὰ Προξένου τοῦ στρατηγοῦ πρεσβεύσαντας εἰς Φωκέας, Καλλικράτην καὶ Μεταγένη. καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἀκούσατε τῆς Προξένου.

135 ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τῶν χρόνων παραναγιγνωσκομένων ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων καὶ τῶν μαρτύρων ὑμῖν προσδιαμαρτυρησάντων, ὅτι πρὶν ἐμὲ χειροτονηθῆναι πρεσβευτὴν Φάλαικος ὁ τῶν Φωκέων τύραννος ὑμῖν μὲν καὶ Λακεδαιμονίοις ἠπίστει, Φιλίππῳ δ' ἐπίστευεν.

v. 1. τετταράκοντα *i*. 3. ἐπαγγελομένους *d*, ἐπαγγειλαμένους *i*. 4. παραδώσειν *a*. 5. ἐπαγγέλλουσι *egiklm* et pr *a*: celeri ἀπαγγέλλουσι. 8. καὶ om *i*. φυλάξειν *ekl*. 9. Σπάρτης] σπα k. καὶ] τὸ *el*. μὴ] μηδὲ *a*, μὴ τὰ Wolfius. 134, 1. οὔπω] οὕτως *l*. διαλέλυσθε *m*, δι k. 2. τε om *gim*. 3. τῆς Προξένου] τοῦ προξένου *ei*. δεδώκασιν *h*. 7. δεδεκότας *dk*, δεδοικότας *fh*. 8. μοι om *ekl*. τοῦ στρατηγοῦ om *d*. 9. καλλιστράτην *d*, καλλικρατὴν (η) *a*. 10. μεταγένnην *e*, μεταγενν k, μεταγένην (η) *a*. τῆς Πρ.] τοῦ πρ. *h*. 135, 1. *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* add *im*. *ΕΠΙΣΤΟΛΗ* om *adekl*. 2. ἄνδρες add *ae*. παραγινωσκομένων *e*. 3. γραμμάτων] πραγμάτων *i*. 4. προδιαμαρτ. *cl*. 6. ὑμῖν *e*: celeri ἡμῖν.

136 Ἀλλ' οὗτος μόνος τὸ συμβησόμενον ἠγνόει; ὑμεῖς δὲ
αὐτοὶ δημοσίᾳ πῶς διέκεισθε; οὐ πάντες προσεδοκᾶτε
Φίλιππον ταπεινώσειν Θηβαίους ὁρῶντα αὐτῶν τὴν θρα-
σύτητα, καὶ τῷ μὴ βούλεσθαι δύναμιν ἀνθρώπων ἀπί-
στων ἐπασκῆσαι; Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐ μεθ' ἡμῶν τἀ-
ναντία Θηβαίοις ἐπρέσβευον, καὶ τελευτῶντες προσέ-
κρουον φανερῶς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ διηπείλουν τοῖς τῶν
Θηβαίων πρέσβεσιν; αὐτοὶ δὲ οὐκ ἠπόρουν καὶ ἐφοβοῦντο
οἱ τῶν Θηβαίων πρέσβεις; Θετταλοὶ δὲ οὐ κατεγέλων τῶν
137 ἄλλων, ὑπὲρ αὐτῶν φάσκοντες τὴν στρατείαν εἶναι; τῶν
δ' ἑταίρων τινὲς τῶν Φιλίππου οὐ διαῤῥήδην πρός τινας
ἡμῶν ἔλεγον ὅτι τὰς ἐν Βοιωτοῖς πόλεις κατοικιεῖ Φί-
λιππος; Θηβαῖοι δ' οὐκ ἐξεληλύθεσαν πανδημεί, ἀπι-
στοῦντες τοῖς πράγμασιν; ὑμῖν δὲ ταῦθ' ὁρῶν οὐκ ἔπεμ-
ψεν ἐπιστολὴν ὁ Φίλιππος ἐξιέναι πάσῃ τῇ δυνάμει
βοηθήσοντας τοῖς δικαίοις; οἱ δὲ νῦν πολεμικοὶ καὶ τὴν
εἰρήνην ἀνανδρίαν καλοῦντες οὐ διεκώλυσαν ὑμᾶς ἐξελ-
θεῖν, εἰρήνης καὶ συμμαχίας ὑμῖν γεγενημένης, δεδιέ-
ναι φάσκοντες μὴ τοὺς στρατιώτας ὑμῶν ὁμήρους λάβῃ
138 Φίλιππος; πότερον οὖν ἐγὼ τοὺς προγόνους ἐκώλυσα
τὸν δῆμον μιμεῖσθαι, ἢ σὺ καὶ οἱ μετὰ σοῦ συνεστη-
κότες ἐπὶ τὰ κοινά; καὶ πότερον ἦν ἀσφαλεστέρα καὶ
καλλίων Ἀθηναίοις ἡ ἔξοδος ἡνίκα ἤκμαζον ἐν τῇ μα-
νίᾳ Φωκεῖς, ἐπολέμουν δὲ Φιλίππῳ, εἶχον δὲ Ἀλπωνὸν
καὶ Νίκαιαν μήπω παραδόντος Φαλαίκου Μακεδόσι, τὰς
σπονδὰς δέ, οἷς ἐμέλλομεν βοηθεῖν, τὰς μυστηριώτιδας
οὐκ ἐδέχοντο, Θηβαίους δ' ὄπισθεν κατελείπομεν, με-

136, 2. πάντες] πάντως *efkl*. 4. τῷ Wolfius: libri τὸ. 5. δὲ om *i*. ὑμῶν *e*. 7. πρὸς μακεδονίαν *i*, ἐν λακεδαιμονίᾳ *h*. 137, 2. τινας ἡμῶν *k*, ἡμᾶς *el*: ceteri τινας ὑμῶν. 3. κατοικιεῖ *f* et corr *m*: ceteri κατοικεῖ. 4. ἐξεληλύθεισαν *m*. 6. ὁ et τῇ om *ekl*. 7. πολέμιοι *ekl*. καὶ om *ek*. 8. ἀνδρίαν *i*. ἡμᾶς *del*. 9. ἡμῖν *i*: ὑμῖν post γεγενημένης ponunt *el*. 10. φάσκοντας *i*. ἡμῶν *d*. 138, 2. δῆμον] lacuna in *k*. 3. πότερα *el*. 5. ἄλπωνον *gi*. 6. μήπω] οὔπω *h*: om *adef gkl* et pr *m*. 8. Θηβαίοις *e*. libri κατελίπομεν. μεταπεμπ.] ἢ μεταπεμπ. *h*.

ταπεμπομένου μὲν Φιλίππου, ὅρκων δ' ἡμῖν καὶ συμ-
μαχίας γεγενημένης, Θετταλῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἀμ-
139 φικτυόνων στρατευόντων; οὐ πολλῷ καλλίων οὗτος ἦν
ὁ καιρὸς ἐκείνου, ἐν ᾧ διὰ τὴν σὴν ἀνανδρίαν καὶ ἅμα
φθόνον ἐσκευαγώγησαν ἐκ τῶν ἀγρῶν Ἀθηναῖοι, πρεσ-
βεύοντος ἐμοῦ τὴν τρίτην ἤδη πρεσβείαν ἐπὶ τὸ κοινὸν
τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐφ' ἣν τολμᾷς με λέγειν ὡς οὐ χει-
ροτονηθεὶς ᾠχόμην, ἐχθρὸς δ' ὢν οὔπω καὶ τήμε-
ρον ἠθέληκάς με εἰσαγγεῖλαι παραπρεσβεύσασθαι; οὐ
γὰρ δὴ φθονεῖς γέ μοι τῶν εἰς τὸ σῶμα τιμημάτων.
40 τοιγάρτοι Θηβαίων μὲν παρακαθημένων καὶ δεομένων,
τῆς δ' ἡμετέρας πόλεως διὰ σὲ τεθορυβημένης καὶ τῶν
Ἀθηναίων ὁπλιτῶν οὐ παρόντων, Θετταλῶν δὲ Θηβαίοις
προσθεμένων διὰ τὴν ὑμετέραν ἀβουλίαν καὶ τὴν πρὸς
Φωκέας ἔχθραν, ἣ προϋπῆρχε Θετταλοῖς ἐκ παλαιῶν χρό-
νων ὅτε αὐτῶν τοὺς ὁμήρους λαβόντες Φωκεῖς κατη-
λόησαν, Φαλαίκου δὲ πρὶν ἐμὲ ἐλθεῖν καὶ Στέφανον καὶ
Δέρκυλλον καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρέσβεις ἀπεληλυθό-
41 τος ὑποσπόνδου, Ὀρχομενίων δὲ περιφόβων ὄντων καὶ
σπονδὰς τοῖς σώμασιν αἰτησάντων ὥστε ἀπελθεῖν ἐκ τῆς
Βοιωτίας, παρεστηκότων μὲν τῶν Θηβαίων πρέσβεων,
ὑπολειπομένης δ' ἔχθρας φανερᾶς Φιλίππῳ πρὸς Θηβαί-
ους καὶ Θετταλούς, τότε ἀπώλοντο αἱ πράξεις οὐ δι'
ἐμέ, ἀλλὰ διὰ τὴν σὴν προδοσίαν καὶ τὴν πρὸς Θηβαί-
ους προξενίαν. μεγάλα δ' οἶμαι τούτων ἐγὼ σημεῖα ἐπι-
42 δείξειν. εἰ γάρ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν σὺ λέγεις, κατη-
γόρουν ἄν μου Βοιωτοὶ καὶ Φωκέων οἱ φεύγοντες, ὧν

v. 1. ὑμῖν e. 139, 1. στρατευόντων] lacuna in k. οὗτος ἦν ὁ καιρὸς] ὁ κ. οὗτος ἦν el, ἦν ὁ κ. ἦν οὗτος k. 2. νου ἐν ᾧ] lacuna in k. ἀνδρίαν i. 3. ἀγρῶν] ἀνδρῶν i. 5. ἦν] ἢ gi cum pr a. ὡς om l. 7. ἠθέληκας e, ἐθέληκας fl, ἐθέλη[σ]κας d, ἐθέλησας h: ceteri τεθέληκας. παραπρεσβεύσαντα Helmstad. 8. δὴ om a. φθονήσεις eghikm. γε] δὲ l. τὸ om i. 140, 2. ὑμετέρας i. διὰ] ὡς διὰ a. 3. ὁπλιτῶν] πολιτῶν gim. 6. κατηλόησαν] κατῆλθον el. 7. ἐξελθεῖν l. 8. δέρκυλον df.
141, 3. Βοιωτίας] βοιωτίας τῷ φιλίππῳ συνιόντων g. μὲν] δὲ h. 6. σὴν om el. 142, 1. τι] τοι d. ὧν] ὡς l. 2. βοιωτῶν e, καὶ om ekl.

τοὺς μὲν ἐξεβεβλήκειν, τοὺς δ' ἐκώλυσα κατελθεῖν· νῦν δ' οὐχὶ τὰ συμβάντα λογιζόμενοι, ἀλλὰ τὴν εὔνοιαν 47 τὴν ἐμὴν ἀποδεχόμενοι, συλλεγέντες οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν ᾕρηνταί μοι συνηγόρους, ἥκουσι δ' ἀπὸ τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων πρέσβεις, οὓς ἐγὼ τὴν τρίτην πρεσβείαν ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρεσβεύων ἔσωσα Οἰταίων ἐγχειρούντων λέγειν ὡς δεῖ τοὺς ἡβῶντας ὠθεῖν κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ παρήγαγον εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας ὥστε ἀπολογίας τυχεῖν. ὁ μὲν γὰρ Φάλαικος τύραννος ὑπόσπονδος ἀφεῖτο, οἱ δὲ ἀναίτιοι ἀποθνήσκειν ἔμελλον, συναγο-
143 ρεύοντος δ' ἐμοῦ διεσώθησαν. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Μνάσωνα τὸν Φωκέα καὶ τοὺς συμπρέσβεις καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς τῶν Βοιωτῶν φυγῆς ᾑρημένους. ἀνάβηθι δεῦρο Λίπαρε καὶ Πυθίων, καὶ τὴν αὐτὴν ἀπόδοτέ μοι χάριν εἰς τὴν τοῦ σώματος σωτηρίαν ἥνπερ ἐγὼ ὑμῖν.

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΒΟΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΦΩΚΕΩΝ.

Πῶς οὖν οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμι, εἰ κατηγοροῦντος μὲν Δημοσθένους τοῦ Θηβαίων προξένου καὶ πονηροτάτου τῶν Ἑλλήνων, συναγορευόντων δέ μοι Φωκέων καὶ Βοιωτῶν ἁλοίην;

144 Ἐτόλμησε δ' εἰπεῖν ὡς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις περιπίπτω. φησὶ γάρ με εἰπεῖν, ὅτ' ἔκρινον Τίμαρχον, ὅτι πάντες κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς πορνείας φήμην παρειλήφασι, τὸν δ' Ἡσίοδον ποιητὴν ἀγαθὸν ὄντα λέγειν

φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα πολλοὶ
λαοὶ φημίζουσι· θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

v. 1. ἐκώλυσα] ἀπέλυσα ekl. 2. οὐ kl. 3. φεύγοντες] γοντες k, προάγοντες el. 4. συνηγόρους] συνηγορεῖν ahm. 6. οἰτεέων k. 7. τοῦ om m. 8. τοὺς om g. 9. τύραννος] ὁ τύραννος g. aut hoc opus aut expuncto Φάλαικος. 143, 1. διέσωσαν ekl. 3. εἰρημένους d. 4. πύθων aghm. ἀπόδος e et (omisso μοι) kl. 5. σωτηρίαν om efhkl. 6. ΚΑΙ ΦΩΚΕΩΝ om hklm. titulum totum om ae. 7. Πῶς] καὶ πῶς gm.
8. καὶ πον. τῶν Ἑλλ. om pr i. 9. Φωκέων καὶ Βοιωτῶν] φωκέων καὶ θηβαίων k, θηβαίων καὶ φωκέων e. 10. ἁλοίμην el.
144, 3. κατ'] καὶ ek: om df. πορνείας] πονηρίας gi. 4. ἀγαθὸν ποιητὴν h. 5. οὔτις] οὗτοι e, οὔτι dl. 6. λαοὶ om el, ante πολλοὶ ponit i. φημίζουσι d, φημίξουσι efhikl: φημίζωσι ς.

τὴν δ᾽ αὐτὴν ταύτην θεὸν ἥκειν νῦν κατηγοροῦσαν ἐμοῦ· πάντας γὰρ λέγειν ὡς χρήματα ἔχω παρὰ Φιλίππου.
145 εὖ δ᾽ ἴστε ὦ Ἀθηναῖοι ὅτι πλεῖστον διαφέρει φήμη καὶ συκοφαντία. φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ διαβολῇ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστι καὶ συκοφαντία. διοριῶ δ᾽ αὐτῶν ἑκάτερον σαφῶς. φήμη μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν· συκοφαντία δ᾽ ἐστίν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνὴρ αἰτίαν ἐμβαλὼν ἔν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις πρός τε τὴν βουλὴν διαβάλλῃ τινά. καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύομεν ὡς θεῷ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δημοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. μὴ οὖν σύναγε εἰς ταὐτὸν τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις.
146 Ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν ἔγωγε τῶν κατηγορημένων ἠγανάκτησα, μάλιστα δὲ ἡνίκα ᾐτιᾶτο εἶναί με προδότην· ἅμα γὰρ ταῖς αἰτίαις ταύταις φανῆναί με δεῖ θηριώδη καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον καὶ πολλοῖς ἑτέροις ἁμαρτήμασι πρότερον ἔνοχον. τοῦ μὲν οὖν ἐμοῦ βίου καὶ τῆς καθ᾽ ἡμέραν διαίτης ὑμᾶς δοκιμαστὰς ἱκανοὺς εἶναι νομίζω· ἃ δ᾽ ἐστὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ἀσύνοπτα τοῖς δὲ χρηστοῖς τὰς ψυχὰς μέγιστα, τούτων ὑμῖν τὰ πλεῖστα καὶ καλῶς ἔχοντα ἐκ τῶν ἐμῶν ὁρᾶν ἀναβιβῶμαι, ἵν᾽ εἰδῆτε τὰς ἐμὰς παρακαταθήκας, ἃς οἴκοι καταλιπὼν
147 εἰς Μακεδονίαν ἐπρέσβευσα. σὺ μὲν ὦ Δημόσθενες ταῦτα ἐπλάσω ἐπ᾽ ἐμέ, ἐγὼ δ᾽ ὡς ἐπαιδεύθην καὶ δικαίως ἐξηγήσομαι. οὑτοσὶ μέν μοί ἐστι πατὴρ Ἀτρό-

v. 1. θεὸν post νῦν ponit *i*: νῦν om *kl*. ἐμοῦ κατηγ. *i*. 2. ὡς] οὐ *l*. ἔχει *f*, ἔχειν *ekl*. 145, 3. καὶ om *d*. ἑκάτ. αὐτῶν *g*. 4. σαφῶς] ἐγὼ *i*. γὰρ add *i*. 8. διαβάλῃ *fh*. 9. τῶν δὲ] τῇ δὲ φήμῃ τῶν *efkl*. 10. προσβολὰς *el*. 11. οὖν *el*. ταυτὸ *efkl*. κάκιστα *l*. 146, 1. Ἐπὶ om *ekl*.
φανῆ
2. με εἶναι *aeglm*. 3. φανῆναι] εἶναι *f*, εἶναι *dh*. δεῖ] ἔδει *efkl*: om *dh*. 4. ἄστοργον] καὶ τὸν λόγον *ekl*. πρότ. ἁμαρτ. *i*. 5. οὖν om *ekl*. 6. εἶναι ἱκανοὺς *i*. 9. καὶ] καὶ τὰ *k*. ἐμῶν] νόμων *i*. 147, 1. ἐν μακεδονίᾳ *ekl*. ὦ om *ikl*. 2. ἐπλάσω] ἐγράψω *i*. ὡς] ὡς καλῶς Marklandus. 3. οὗτος *i*. ἐστί μοι *i*.

μητος, σχεδὸν πρεσβύτατος τῶν πολιτῶν· ἔτη γὰρ ἤδη βεβίωκεν ἐνενήκοντα καὶ τέτταρα, καὶ συμβέβηκεν αὐτῷ νέῳ μὲν ὄντι, πρὶν τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι διὰ τὸν πόλεμον, ἀθλεῖν τῷ σώματι, ἐκπεσόντι δὲ ὑπὸ τῶν τριάκοντα στρατεύεσθαι μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀριστεύειν δ' ἐν τοῖς κινδύνοις, εἶναι δ' ἐκ φρατρίας τὸ γένος ἣ τῶν αὐτῶν βωμῶν Ἐτεοβουτάδαις μετέχει, ὅθεν ἡ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς πολιάδος ἐστὶν ἱέρεια, συγκατάγειν δὲ τὸν δῆ-
148μον, ὥσπερ καὶ ὀλίγῳ πρότερον εἶπον. ἐλευθέρους δέ μοι συμβέβηκεν εἶναι καὶ τοὺς πρὸς μητρὸς ἅπαντας, ἣ νῦν ἐμοὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνεται φοβουμένη περὶ τῆς ἐμῆς σωτηρίας καὶ διηπορημένη. καίτοι, ὦ Δημόσθενες, ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ ἔφυγε μετὰ τοῦ αὑτῆς ἀνδρὸς [ἐπὶ τῶν τριάκοντα] εἰς Κόρινθον καὶ μετέσχε
τῶν πολιτικῶν κακῶν· σὺ δὲ ἀμφισβητῶν ἀνὴρ "εἶναι 48
(οὐ γὰρ ἂν τολμήσαιμι εἰπεῖν ὡς ἀνὴρ εἶ) ἐνεγράφης λειποταξίου καὶ τὸν γραψάμενον Νικόδημον τὸν Ἀφιδναῖον χρήμασι πείσας ἐσώθης, ὃν ὕστερον μετὰ Ἀριστάρχου συναπέκτεινας καὶ οὐ καθαρὸς ὢν τὰς χεῖρας εἰς
149τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλεις. Φιλοχάρης δ' οὑτοσὶ ὁ πρεσβύτατος ἀδελφὸς ἡμῶν, οὐκ ἀγεννεῖς διατριβάς (ὡς σὺ βλασφημεῖς) ἔχων, ἀλλ' ἐν γυμνασίοις διατρίβων καὶ μετὰ Ἰφικράτους συνεστρατευμένος καὶ συνεχῶς ἔτος ἤδη τρίτον τουτὶ στρατηγῶν ἥκει δεησόμενος ὑμῶν ἐμὲ σῶσαι. Ἀφόβητος δ' οὑτοσὶ ὁ νεώτατος ἀδελφὸς ἡμῶν, πεπρεσβευκὼς μὲν ὑπὲρ ὑμῶν ἀξίως τῆς πόλεως πρὸς

v. 1. ἤδη γὰρ ἔτη *e*. 2. ἐννενήκοντα *ad*. καὶ — τριάκοντα om *ekl*. τέτταρα] τετταράκοντα *i*. καὶ συμβ.] συμβ. δὲ *i*.
3. μὲν om *i*. 4. δὲ] δὲ αὐτῷ *i*. 6. κινδύνοις] κινδύνοις εἰληφέναι *i*. libri φατρίας. 7. ἐτεοβουτάδος *el*. 148, 1. καὶ]
πρὸς
που καὶ *i*. 2. πρὸς] ἐκ *d*. 3. προὐφαίνεται *m*, φαίνεται *ehkl*.
4. διηπορουμένη *i*. ὦ om *l*. 5. ἀνδρὸς αὐτῆς *i*. 6. ἐπὶ τῶν τριάκοντα om *eklm* et pr *a*. 7. δὲ] malim δ' ὁ. 8. εἶ om *efkl*. 9. ἀφνιδαῖον *e*. 11. τὰς χεῖρας om *defl*. 149, 1. οὑτοσὶν *g*. 3. ἔχων ante διατριβὰς ponit *i*. 5. τρίτον τουτὶ *eil*: ceteri τουτὶ τρίτον. ἧκε *i*. 6. οὑτοσὶν *eg*. ἡμῶν ἀδ. *i*.
7. μὲν om *e*.

τὸν Περσῶν βασιλέα, καλῶς δὲ καὶ δικαίως τῶν ὑμετέρων προσόδων ἐπιμεληθεὶς ὅτε αὐτὸν ἐπὶ τὴν κοινὴν διοίκησιν εἵλεσθε, καὶ πεπαιδοποιημένος κατὰ τοὺς νόμους, ἀλλ' οὐ Κνωσίωνι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα παρακατακλίνων ὥσπερ σύ, πάρεστι καταφρονῶν τῶν σῶν λοιδοριῶν· τὸ γὰρ ψευδὲς ὄνειδος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς
150 ἀφικνεῖται. ἐτόλμησας δὲ κατὰ τῶν ἐμῶν κηδεστῶν εἰπεῖν· οὕτως ἀναιδὴς καὶ πόῤῥωθεν ἀχάριστος εἶ, ὃς Φιλόδημον τὸν Φίλωνος πατέρα καὶ Ἐπικράτους οὐκ ἀγαπᾷς οὐδὲ προσκυνεῖς, δι' ὃν εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης, ὡς ἴσασιν οἱ πρεσβύτατοι Παιανιέων. ἐκπέπληγμαι δὲ εἰ σὺ λοιδορεῖν Φίλωνα τολμᾷς, καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἐπιεικεστάτοις Ἀθηναίων, οἳ δεῦρο εἰσεληλύθασι δικάσοντες ἕνεκα τοῦ βελτίστου τῆς πόλεως καὶ μᾶλλον προσέχουσι
151 τοῖς βίοις ἡμῶν ἢ τοῖς λόγοις. πότερα γὰρ ἂν προσδοκᾷς αὐτοὺς εὔξασθαι μυρίους ὁπλίτας ὁμοίους Φίλωνι γενέσθαι, καὶ τὰ σώματα οὕτω διακειμένους καὶ τὴν ψυχὴν οὕτω σώφρονας, ἢ τρισμυρίους κιναίδους οἷός περ σύ; καὶ τὴν Ἐπικράτους εὐαγωγίαν τοῦ Φίλωνος ἀδελφοῦ ἐπανάγεις εἰς ὀνείδη. καὶ τίς αὐτὸν εἶδε πώποτε ἀσχημονήσαντα ἢ μεθ' ἡμέραν, ὡς σὺ φῄς, ἐν τῇ πομπῇ τῶν Διονυσίων, ἢ νύκτωρ; οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γ' εἴ-
152 ποις, ὡς ἔλαθεν· οὐ γὰρ ἠγνοεῖτο. ἐμοὶ δὲ ὦ ἄνδρες ἐκ τῆς Φιλοδήμου θυγατρὸς καὶ Φίλωνος ἀδελφῆς καὶ Ἐπικράτους τρεῖς παῖδές εἰσι, μία μὲν θυγάτηρ, δύο δὲ υἱεῖς· οὓς ἐγὼ δεῦρο ἥκω μετὰ τῶν ἄλλων κομίζων ἑνὸς ἐρωτήματος ἕνεκα καὶ τεκμηρίου πρὸς τοὺς δικαστάς, ᾧ

v. 1. τὸν περσῶν ei: ceteri τὸν τῶν περσῶν. 3. κατὰ νόμον i. 4. κλωσίωνι pr d. 150, 1. κατὰ] καὶ περὶ i. 2. πόῤῥωθι kl. ἐπι
εἰ om gm. ὃς] ὡς dehkl. 3. φιλοκράτους d. 4. ὃν] ὧν i. δημότας] δήμους ekl. 5. πρεσβύτεροι i. 7. δικάσοντες aghi m: ceteri δικάζοντες. 8. μᾶλλον] πάνυ μᾶλλον i. 151, 2. εὔξασθαι om h. ὁμοίως hl. 4. οἷός g: ceteri οἵους. 6. ἐπαναγάγεις i. αὐτὸν] ἂν el. πώποτε om a. 8. γ' om el. 152, 1. δὲ om a. ὦ om ad. ἄνδρες i, om a: ceteri ἀθηναῖοι. 3. υἱεῖς agim: ceteri υἱοί. 4. δεῦρο add ghim. 5. ᾧ νῦν ἤδη χρήσομαι agim; ceteri ὃ νῦν δὴ ἐρήσομαι.

νῦν ἤδη χρήσομαι. ἐρωτῶ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ δοκῶ ἂν ὑμῖν πρὸς τῇ πατρίδι καὶ τῇ τῶν φίλων συνηθείᾳ καὶ ἱερῶν καὶ τάφων πατρῴων μετουσίᾳ τουτουσὶ τοὺς πάντων ἀνθρώπων ἐμοὶ φιλτάτους προδοῦναι Φιλίππῳ, καὶ περὶ πλείονος τὴν ἐκείνου φιλίαν τῆς τούτων σωτηρίας ποιήσασθαι. ποίων κρατηθεὶς ἡδονῶν; ἢ τί πώποτε ἄσχημον ἕνεκα χρημάτων πράξας; οὐ γὰρ ἡ Μακεδονία κακοὺς ἢ χρηστοὺς ποιεῖ, ἀλλ' ἡ φύσις· οὐδ' ἐσμὲν ἕτεροί τινες ἥκοντες ἀπὸ τῆς πρεσβείας, ἀλλ' οἵους ἐξεπέμψατε.

153 *Συμπέπλεγμαι δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ καθ' ὑπερβολὴν ἀνθρώπῳ γόητι καὶ πονηρῷ, ὃς οὐδ' ἂν ἄκων ἀληθὲς οὐδὲν εἴποι. ἡγεῖται δ' ὅταν τι ψεύδηται τῶν λόγων ὅρκος κατὰ τῶν ἀναισχύντων ὀφθαλμῶν, καὶ τὰ γεγενημένα οὐ μόνον ὡς ἔστι λέγει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ φησὶ γενέσθαι· καὶ προστίθησιν ἅμα τινὸς ὄνομα πλασάμενος, ὃς ἔτυχε παρών, μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. ἓν δὲ εὐτυχοῦμεν οἱ μηδὲν ἀδικοῦντες, ὅτι πρὸς τῇ τερατείᾳ τοῦ τρόπου καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων συνθέσει νοῦν οὐκ ἔχει. σκέψασθε γὰρ ἀφροσύνην ἅμα καὶ ἀπαιδευσίαν ἀνθρώπου, ὃς τοιοῦτον ἔπλασε τὸ περὶ τὴν Ὀλυνθίαν γυναῖκα ψεῦδος κατ' ἐμοῦ, ἐφ' ᾧ μεταξὺ μὲν λέγων ὑφ' ὑμῶν ἐξεῤῥίφη· τὸν γὰρ πλεῖστον ἀφεστηκότα τῶν*
154 *τοιούτων πρὸς τοὺς εἰδότας διέβαλλε. σκέψασθε δὲ ὡς πόῤῥωθεν ἐπὶ τὴν αἰτίαν ταύτην παρεσκευάζετο. ἔστι γάρ τις ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἐπιδημῶν Ἀριστοφάνης Ὀλύνθιος· τούτῳ συσταθεὶς ὑπό τινων καὶ πυθόμενος ὡς*

v. 1. *γὰρ*] *γὰρ ὑμᾶς i.* *ἄνδρες* add *i.* 3. *πατρῴων*] *καὶ πατρῴων gm.* *τουτουσὶ i, τοῦ hkl:* ceteri *τούτους.* 4. *τοὺς* om *def.* *πάντας l.* *ἀνθρώπους kl.* 6. *ποίων — ἡδονῶν el, ποίων — ἡδονῇ dfk:* ceteri *ποίᾳ — ἡδονῇ.* 9. *ἐσμὲν*] lacuna in *k.* *οἵους*] *οἵους ὑμεῖς i.* 153, 2. *ἄκων*] *ἑκὼν ehk* et pr *f.* *ἀληθὲς*] *ἀληθὲς ἀκόλουθον i.* 4. *τὰ*] *τὰ μὴ* Casaubonus, *τὰ μηδέποτε* Reiskius. 5. *λέγειν defkl.* *ἅμα* add *aghim.* 7. *ὃς aghim:* ceteri *ὡς.* *παρὼν*] *παρ' ὧν e.* *ἀληθῆ i.* 12. *μὲν* om pr *d.* 13. *ἡμῶν i.* 154, 1. *διέβαλε e.* 2. *πόῤῥω i.* 3. *ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἐπιδημῶν i:* ceteri *ἐπιδημῶν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν.*

εἰπεῖν δύναται, ὑπερεκθεραπεύσας αὐτὸν καὶ προσαγα-
γόμενος ἔπειθεν ἐμοῦ τὰ ψευδῆ καταμαρτυρεῖν πρὸς
ὑμᾶς, κἂν παρελθὼν ἐθελήσῃ σχετλιάσαι καὶ λέγειν ὡς 49
εἰς οἰκείαν αὑτοῦ γυναῖκα καὶ αἰχμάλωτον γεγενημένην
πεπαρῴνηκα, πεντακοσίας μὲν ἤδη δραχμὰς ὑπισχνεῖτο
αὐτῷ δώσειν, πεντακοσίας δ' ἑτέρας, ἐπειδὰν καταμαρτυ-
55 ρήσῃ. ὁ δ' αὐτῷ ἀπεκρίνατο, ὡς αὐτὸς διηγεῖτο, ὅτι
τῆς μὲν φυγῆς καὶ τῆς παρούσης ἀπορίας ἑαυτῷ οὐ
κακῶς ἀλλ' ὡς οἷόν τε ἄριστα στοχάζοιτο, τοῦ δὲ τρό-
που πλεῖστον εἴη διημαρτηκώς· οὐδὲν γὰρ ἂν τοιοῦτο
πρᾶξαι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτὸν Ἀριστοφάνη μαρτυ-
ροῦντα παρέξομαι. Κάλει μοι Ἀριστοφάνην Ὀλύνθιον,
καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγίνωσκε, καὶ τοὺς ἀκηκοότας αὐ-
τοῦ καὶ πρὸς ἐμὲ ἀγγείλαντας, Δέρκυλλον Αὐτοκλέους
Ἀγνούσιον καὶ Ἀριστείδην Εὐφιλήτου Κηφισιέα.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

56 Τῶν μὲν μαρτύρων διομνυμένων καὶ μαρτυρούντων
ἀκούετε· τὰς δ' ἀνοσίους ταύτας τῶν λόγων τέχνας,
ἃς οὗτος πρὸς τοὺς νέους ἐπαγγέλλεται καὶ κέχρηται
νυνὶ κατ' ἐμοῦ, ἆρα μέμνησθε, ὡς ἐπιδακρύσας καὶ τὴν
Ἑλλάδα κατοδυράμενος καὶ Σάτυρον τὸν κωμικὸν ὑπο-
κριτὴν προσεπαινέσας, ὅτι ξένους τινὰς ἑαυτοῦ αἰχμα-
λώτους σκάπτοντας ἐν τῷ Φιλίππου ἀμπελῶνι καὶ δεδε-
μένους παρὰ τὸν πότον ἐξῃτήσατο παρὰ τοῦ Φιλίππου,

v. 1. προσαγόμενος eikl. 3. σχετλιάσασθαι el. 4. εἰς om egkl: in d facta est ex ὡς. 5. πεντακοσίας — δώσειν om pr a.
155, 2. ἀπορίας αὐτῷ ae, αὐτῷ ἀπορίας g. 4. ἡμαρτηκὼς d. γὰρ om i. τοιοῦτον de. 5. δὲ] δὲ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι i. αὐτὸν] τὸν el, αὐτὸν ὑμῖν τὸν i. ἀριστοφάνη el: ceteri ἀριστοφάνην. μάρτυρα παρέχομαι i. 6. τὸν ὀλύνθιον i. 8. ἐξαγγείλ. i. δέρκυλον d, δερκύλον f. 9. κηφισιέα efhkl, κηφισσέα agm, κηφισιαία d. correxit Palmerius. 10. μαρτυρία dk.
156, 1. καταμαρτυρούντων d. 2. δ' ἀκούετε am. ταύτας τῶν λόγων i: ceteri τῶν λόγων ταύτας. 3. ἃς οὗτος om efkl. νέους] νέους τῶν λόγων efhkl. καὶ κέχρηται om aefghklm. 4. μέμνηται i. 5. κατοδυρόμενος i, ὀδυράμενος dfhk. Σάτυρον] συρον k. ὑποκριτὴν] ποιητὴν i. 6. ἑαυτοῦ i: ceteri αὐτοῦ.
7. ἀμπελῶνι i: ceteri ἀμπελουργείῳ. 8. ᾐτήσατο ek, ἠτιάσατο l, ἐξηγήσατο d. τοῦ om e.

157*ταῦθ' ὑποθεὶς ἐπεῖπεν ἐντειναμενος ταύτην τὴν ὀξεῖαν*
καὶ ἀνόσιον φωνήν, ὡς δεινὸν εἴη εἰ ὁ μὲν τοὺς Καρίω-
νας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος οὕτως εὐγενὴς καὶ με-
γαλόψυχος γένοιτο, ἐγὼ δ' ὁ τῆς μεγίστης σύμβουλος
πόλεως, ὁ τοὺς μυρίους Ἀρκάδων νουθετῶν, οὐ κατά-
σχοιμι τὴν ὕβριν, ἀλλὰ παραθερμανθείς, ὅθ' ἡμᾶς εἱστία
Ξενόδοκος τῶν ἑταίρων τις τῶν Φιλίππου, ἕλκοιμι τῶν
τριχῶν καὶ λαβὼν ῥυτῆρα μαστιγοῖμι αἰχμάλωτον γυ-
158*ναῖκα. οὐκοῦν εἰ ὑμεῖς αὐτῷ ἐπιστεύσατε ἢ Ἀριστοφάνης*
μου συγκατεψεύσατο, ἐπ' αἰσχραῖς αἰτίαις ἀδίκως ἀπω-
λόμην ἄν. ἐάσετε οὖν τὸν τοιοῦτον αὑτοῦ προστρό-
παιον (μὴ γὰρ δὴ τῆς πόλεως) ἐν ὑμῖν ἀναστρέφεσθαι;
καὶ τὴν μὲν ἐκκλησίαν καθαίρετε, ἐν δὲ τοῖς ψηφίσμασι
διὰ τούτου τὰς εὐχὰς ποιήσεσθε καὶ στρατιὰν ἢ πεζὴν
ἢ ναυτικὴν ἐκπέμψετε; καὶ μὴν ὅ γε Ἡσίοδος λέγει

> πολλάκι τοι ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
> ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.

159 *Ἓν δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ*
γάρ πού τις ἔστι κακία κατ' ἀνθρώπους, ἂν μὴ πρω-
τεύοντα περὶ ταύτην ἀποδείξω Δημοσθένην, θανάτου τι-
μῶμαι. ἀλλ' οἶμαι πολλὰ καὶ χαλεπὰ παρακολουθεῖ τῷ
κρινομένῳ, καὶ μετακαλεῖ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς ὀργῆς ὁ
κίνδυνος ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας λόγους, καὶ διαλο-
γισμὸν παρίστησι μή τι παραλίπῃ τῶν κατηγορημένων.

157, 2. *ἀνόσιον i*: ceteri *ἀνοσίαν*. *φωνήν* om *l*. *εἴη* om *d* *efl*. *εἰ* om *i*. 3. *καὶ*] *καὶ τοὺς ekl*. *οὗτος hi*. 4. *σύμβουλος πόλεως i*: ceteri *πόλεως σύμβουλος*. 5. *οὐ* om *i*. 6. *ὅθ' ἡμᾶς* om pr *f*. 7. *ξενοδόκος fhl*, *ξενωδόκος i*, *ξενοδόχος d*. *τῶν Φ.*] *τοῦ φ. el*. *τῶν τριχῶν ἕλκοιμι i*. 8. *μαστιγοίην agim*. *τὴν αἰχμάλωτον defhkl*. 158, 2. *κατεψεύσατο i*. *ἀπωλόμην ἂν ἀδίκως e*. 3. *ἐάσατε dehil*. *τὸν*] libri *αὐτόν*. correxit Reiskius. *αὑτοῦ* unus habet *h*. eius loco lacuna est in *f*. 4. *δὴ*] *δεῖ d*, om *ekl* et pr *f*. *ἐν*] *ὥστε ἐν adfghim*. *ἡμῖν d*. 5. *μὲν* om *ekl*. 6. *τοῦτο l*. *στρατείαν agim*. 8. *τοι*] *καὶ h*. *σύμπασα l*. 9. *ἀλιτραίνει il*. 159, 2. *ἂν*] *εἰ ekl*. 3. *κατὰ ταύτην δείξω i*. 4. *χαλεπὰ*] *φοβερώτερα i*. *παρακολουθεῖν l*: post *κρινομένῳ* ponit *i*. 6. *ἐπὶ*] *ὑπὲρ ekl*. *τῆς* om *gh*.
δια
λογισμὸν m, *διὰ λογισμῶν i*. 7. *κεκατηγορημένων i*.

ὥστε ἅμα μὲν ὑμᾶς ἅμα δὲ ἐμαυτὸν εἰς ἀνάμνησιν τῶν
60 κατηγορημένων ἀγαγεῖν βούλομαι. σκοπεῖτε γὰρ δὴ καθ' ἕκαστον ὦ Ἀθηναῖοι, ποῖον ἐγὼ ψήφισμα γράψας κρίνομαι, ἢ ποῖον νόμον λύσας, ἢ ποῖον γενέσθαι κωλύσας, ἢ τίνας ὑπὲρ τῆς πόλεως συνθήκας ποιησάμενος, ἢ τί τῶν δεδογμένων περὶ τῆς εἰρήνης ἀπαλείψας, ἢ τί
61 τῶν μὴ δοξάντων ὑμῖν προσγράψας. οὐκ ἤρεσκέ τισι τῶν ῥητόρων ἡ εἰρήνη· ἔπειτα οὐ τότε ἀντιλέγειν αὐτοὺς ἐχρῆν, ἀλλὰ μὴ νῦν ἐμὲ κρίνειν; ἐπλούτουν τινὲς ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ τῶν ὑμετέρων εἰσφορῶν καὶ τῶν δημοσίων προσόδων, νῦν δὲ πέπαυνται· εἰρήνη γὰρ ἀργίαν οὐ τρέφει· ἔπειτα οἱ μὲν οὐκ ἀδικούμενοι ἀλλ' ἀδικοῦντες τὴν πόλιν τιμωρήσονται τὸν προστάντα τῆς εἰρήνης, οἱ δ' ὠφελούμενοι τοὺς χρησίμους εἰς τὰ κοινὰ
62 γινομένους ἐγκαταλείψετε; συνῇδον γὰρ τοὺς παιᾶνας Φιλίππῳ κατεσκαμμένων τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων, ὥς φησιν ὁ κατήγορος. καὶ ποίῳ τεκμηρίῳ δύναιτ' ἄν τις σαφῶς τοῦτο ἐπιδεῖξαι; ἐκλήθην μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ξένια μετὰ τῶν συμπρέσβεων, ἦσαν δ' οἱ κλητοὶ καὶ συν- 50 δειπνοῦντες σὺν ταῖς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις οὐκ ἐλάττους ἢ διακόσιοι. ἐν δὲ τούτοις, ὡς ἔοικεν, ἐγὼ διαφανὴς ἦν οὐχ ὑποσιγῶν ἀλλὰ συνᾴδων, ὥς φησι Δημοσθένης οὔτ' αὐτὸς παρὼν οὔτε τῶν ἐκεῖ παρόντων
63 οὐδένα παρασχόμενος μάρτυρα. καὶ τῷ γε δῆλος ἦν, εἰ μή γε ὥσπερ ἐν τοῖς χοροῖς προῇδον; οὐκοῦν εἰ μὲν ἐσίγων, ψευδῆ μου κατηγορεῖς· εἰ δὲ ὀρθῆς ἡμῖν τῆς

v. 1. ἐμαυτὸν] αὐτὸν k, αὑτὸν el. 160, 1. βούλομαι ἀγαγεῖν i. 2. ἐγὼ om ek. 3. ἢ ποῖον νόμον λύσας om efkl. νόμον λύσας ἢ ποῖον σας] μόνον καταλύσας h. λύσας ἢ π. γ. κωλύσας] κωλύσας γενέσθαι i. 5. περὶ] ὑπὲρ h. ἐπαλείψας i. 161, 1. μὴ add g et rc m. τισι] τινι kl. 2. ἀντιλ. αὐτ. ἐχρῆν] αὐτ. ἐχρῆν ἀντιλ. i. 3. μὴ om el. 4. ἡμετέρων el. 5. πέπαυται defhkl. 6. οὐκ om h. 7. προστάντα] προστάτην el. 162, 3. ὁ κατήγορος φησιν i. τεκμ. — ἐπιδεῖξαι] δύν. ἂν τις τεκμ. τοῦτο σαφῶς ὑμῖν ἐπιδεῖξαι i. 4. ἐκλήθην μὲν] ἐκλήθημεν l. 5. πρέσβεων h. καὶ οἱ i. 9. οὐδένα τῶν ἐκεῖ παρ. ekl. 163, 1. τῷ γε] τότε i.

πατρίδος οὔσης καὶ τῶν πολιτῶν κοινῇ μηδὲν ἀτυχούν-
των συνῇδον μετὰ τῶν ἄλλων πρέσβεων τὸν παιᾶνα,
ἡνίκα ὁ θεὸς μὲν ἐτιμᾶτο Ἀθηναῖοι δὲ μηδὲν ἠδόξουν,
εὐσέβουν ἀλλ᾽ οὐκ ἠδίκουν καὶ δικαίως ἂν σωζοίμην.
ἔπειτα ἐγὼ μὲν διὰ ταῦτα ἀνηλέητός τίς εἰμι ἄνθρωπος,
σὺ δὲ εὐσεβὴς ὁ τῶν συσπόνδων καὶ συσσίτων κατήγορος;
164 Ὠνείδισας δέ μοι καὶ πολιτείας ἐμπληξίαν, εἰ πε-
πρεσβευκὼς πρὸς Φίλιππον πρότερον παρεκάλουν ἐπ᾽
ἐκεῖνον τοὺς Ἕλληνας. καίτοι ταύτην, εἰ βούλει, τὴν
κατηγορίαν καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων δημοσίᾳ κατηγορή-
σεις. ἐπολεμεῖτε Λακεδαιμονίοις, καὶ μετὰ τὴν ἐν Λεύ-
κτροις συμφορὰν τοῖς αὐτοῖς ἐβοηθεῖτε· κατηγάγετε εἰς
τὴν πατρίδα φεύγοντας Θηβαίους, καὶ πάλιν τούτοις
ἐμαχέσασθε ἐν Μαντινείᾳ· ἐπολεμήσατε Ἐρετριεῦσι καὶ
Θεμίσωνι, καὶ πάλιν αὐτοὺς ἐσώσατε. καὶ μυρίοις ἄλ-
λοις ἤδη τῶν Ἑλλήνων οὕτω κέχρησθε· τοῖς γὰρ και-
ροῖς ἀνάγκη συμπεριφέρεσθαι πρὸς τὸ κράτιστον καὶ
165 τὸν ἄνδρα καὶ τὴν πόλιν. τὸν δὲ ἀγαθὸν σύμβουλον τί
χρὴ ποιεῖν; οὐ τῇ πόλει πρὸς τὸ παρὸν τὰ βέλτιστα
συμβουλεύειν; τὸν δὲ πονηρὸν κατήγορον τί χρὴ λέγειν;
οὐ τοὺς καιροὺς ἀποκρυπτόμενον τῆς πράξεως κατηγο-
ρεῖν; τὸν δὲ ἐκ φύσεως προδότην πῶς χρὴ θεωρεῖν; ἆρά
γε οὐχ ὡς σὺ τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ πιστεύσασι κέχρησαι,
λόγους εἰς δικαστήρια γράφοντα μισθοῦ τούτους ἐκφέ-
ρειν τοῖς ἀντιδίκοις; ἔγραψας λόγον Φορμίωνι τῷ τρα-
πεζίτῃ χρήματα λαβών· τοῦτον ἐξήνεγκας Ἀπολλοδώρῳ

v. 2. πρέσβεων defhkl: ceteri συμπρέσβεων. 3. ἠδόξουν] ἠδί-
κουν l, 5. τις om dfkl. ἄνθρωπός εἰμι i. 6. ὁμοσπόνδων i.
καὶ συσσίτων om aefghklm. 164, 2. ἐπεκάλουν k. 3. ἐκείνῳ i.
6. φεύγ. Θηβ. εἰς τὴν π. i. 8. ἐμαχέσασθε i: ceteri ἐμάχεσθε.
9. Θεμισῶνι gm. αὐτοὺς add i. μυρίους ἄλλους def.
10. ἤδη om i. γὰρ om ekl. 11. ἀνάγκη συμπεριφέρεσθαι i,
συμπεριφέρεσθε ἀνάγκη d, φέρεσθαι ἀνάγκη agm: συμπεριφέρεσθαι
κράτιστον τη
ἀνάγκη c. κρεῖττον d. 165, 2. οὐ om del. την πόλιν l.
4. πράξεως] πόλεως hkl. 6. οὐχ om ekl. πεπιστεύκασι l.
7. εἰς] ἢ defkl. γράφοντι kl. 8. φορμίωνι λόγον g et pr m,
λόγον φορκίωνι l.

6 τῷ περὶ τοῦ σώματος κρίνοντι Φορμίωνα. εἰσῆλθες εἰς εὐδαιμονοῦσαν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου· ταύτην ἀπώλεσας. προὔλαβες τρία τάλαντα παρ' Ἀριστάρχου φεύγοντος· τοῦτον τὰ τῆς φυγῆς ἐφόδια ἀπεστέρησας, οὐκ αἰσχυνθεὶς τὴν φήμην ἣν προσεποιήσω, ζηλωτὴς εἶναι τῆς ἡλικίας τοῦ μειρακίου. οὐ γὰρ δὴ τῇ γε ἀληθείᾳ· οὐ γὰρ προσδέχεται δίκαιος ἔρως πονηρίαν. ταῦτ' ἐστὶν ὁ προδότης καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

7 Ἐμνήσθη δέ που περὶ τῆς στρατείας, καὶ τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν. ἐγὼ δὲ οὐχ ἕνεκα τῆς τούτου βλασφημίας, ἀλλὰ τοῦ παρόντος κινδύνου προνοούμενος καὶ περὶ τούτων ἀνεπίφθονον εἶναί μοι λέγειν νομίζω· ποῦ γὰρ ἢ πότε αὐτῶν ἢ πρὸς τίνας, παραλιπὼν τήνδε τὴν ἡμέραν, μνησθήσομαι; ἐκ παίδων μὲν γὰρ ἀπαλλαγεὶς περίπολος τῆς χώρας ταύτης ἐγενόμην δύ' ἔτη, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς συνεφήβους καὶ τοὺς συνάρχοντας
8 ἡμῶν μάρτυρας παρέξομαι· πρώτην δ' ἐξελθὼν στρατείαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι καλουμένην, καὶ συμπαραπέμπων μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ξένων τὴν εἰς Φλιοῦντα παραπομπήν, κινδύνου συμβάντος ἡμῖν περὶ τὴν Νεμεάδα καλουμένην χαράδραν οὕτως ἠγωνισάμην ὥστε ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων ἐπαινεῖσθαι· καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐκ διαδοχῆς ἐξόδους τὰς ἐν τοῖς ἐπωνύμοις
9 καὶ τοῖς μέρεσιν ἐξῆλθον, καὶ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην συνεμαχεσάμην οὐκ αἰσχρῶς οὐδ' ἀναξίως τῆς πόλεως, καὶ τὰς εἰς Εὔβοιαν στρατείας ἐστρατευσάμην, καὶ τὴν ἐν Ταμύναις μάχην ἐν τοῖς ἐπιλέκτοις οὕτως ἐκινδύνευσα

166, 4. τῆς om agm. φυγῆς — ἀπεστέρησας] ψυχῆς — ἐπεστέρησας i. 5. ζηλωτὸς i. 7. γὰρ om efhkl. 8. ταῦτ'] τοῦτ' agm. ἔσται i. 167, 1. τῆς om i. 2. με dehkl. ὠνόμαζεν i. 4. εἶναί μοι λέγειν i: ceteri λέγειν εἶναί μοι, nisi quod μοι deest d. 6. μὲν om i. 7. δύ' a: δύο ς. 8. τούτων] τοὺς τούτων m. συνάρχοντας] nonne ἄρχοντας? 168, 1. ὑμῶν d. στρατείαν ἐξελθὼν gm. 2. συμπαραπέμπων μετὰ] συμπαραπέμπων τὰ dfkl, συμπαραπεμπόντων e. 4. φλοιοῦντα d, φυλακοῦντας l. 5. νεμαιάδα hk, νεμεάδαν l, νεάδα i. 7. τὰς ante ἐκ om h, ante ἐν om i. 169, 1. καὶ τοῖς om e. 2. συνεμαχησάμην el. 4. ἐν τοῖς] σὺν τοῖς i.

ὥστε κἀκεῖ στεφανωθῆναι ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων καὶ δεῦρο ἥκων πάλιν ὑπὸ τοῦ δήμου, τήν τε νίκην τῆς πόλεως ἀπαγγείλας, καὶ Τεμενίδου τοῦ τῆς Πανδιονίδος ταξιάρχου καὶ συμπρεσβεύσαντος ἀπὸ στρατοπέδου μοι δευρὶ καὶ τὰ περὶ τὸν γενόμενον κίνδυνον, οἷος ἦν, ἀπαγγεί-
170 λαντος. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τοῦτο τὸ ψή- 51
φισμα, καὶ κάλει τὸν Τεμενίδην καὶ τοὺς συνεστρατευμένους μοι τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας καὶ Φωκίωνα τὸν στρατηγόν, μήπω συνήγορον, ἂν μὴ τούτοις συνδοκῇ, ἀλλ' ὑπεύθυνον τῷ συκοφάντῃ μάρτυρα, ἐὰν ψεύδηται.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

171 Ἀπαγγείλας τοίνυν πρῶτος τὴν τῆς πόλεως νίκην ὑμῖν καὶ τὴν τῶν παίδων τῶν ὑμετέρων κατόρθωσιν πρώτην ταύτην ὑμᾶς ἀπαιτῶ χάριν τὴν τοῦ σώματος σωτηρίαν, οὐ μισόδημος ὤν, ὥς φησιν ὁ κατήγορος, ἀλλὰ μισοπόνηρος, οὐδὲ τοὺς Δημοσθένους ὑμᾶς ἐῶν προγόνους μιμεῖσθαι (οὐ γάρ εἰσίν) ἀλλὰ τῶν καλῶν τῇ πόλει βουλευμάτων ζηλωτὰς εἶναι παρακαλῶν. νῦν δ'
172 αὐτὰ πόῤῥωθεν ἀρξάμενος μικρῷ δίειμι σαφέστερον. πρότερον ἡ πόλις ἡμῶν εὐδόξησε μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν πρὸς τὸν Πέρσην, καὶ τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων πεπτωκότων, εἰρήνης δ' ὑπαρχούσης πρὸς Λακεδαιμονίους διέμεινεν ἡμῖν τὸ τῆς δημοκρατίας πολίτευμα. συνταραχθέντες δὲ ὑπό τινων καὶ καταστάντες πρὸς Λακεδαιμονίους εἰς πόλεμον, πολλὰ καὶ παθόντες κακὰ καὶ

v. 1. ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων om *aefghm*. 2. πάλιν ἥκων *i*, ἥκω πάλιν *el*. ὑπὸ] ἐπὶ *e*. 3. Τεμενίδου] μενείτου *el*, μενοίτου *d*, μενίτου *fh*, μενίτου *k*. 4. μου *l*. 5. τὰ om *agm*. γενόμενον *adefghklm*. οἷος] οἷς *l*. 170, 1. τοῦτο τὸ] τὸ τοῦ δήμου *i*.
2. κάλει] κάλει μοι. τὸν Τεμ.] τόν τε μενίτην *h*, τὸν μενίτην *dfk*, τὸν μενείτην *el*. συστρατευομένους *i*. 6. titulos om *aekl m*. priorem solum habet *h*. 171, 2. τῶν ὑμετέρων παίδων *g*, τῶν ἡμετέρων παίδων *l*. 3. ταύτην add *agi*. 5. οὐδὲ *i*: ceteri οὐ.
τοὺς om *ekl*. ὑμᾶς] οὐ. οὐκ *e*, οὐ οὐκ *kl*: ὑμᾶς post προγόνους ponit *i*. 6. τῇ πόλει] καὶ τῇ πόλει σωτηρίων *i*. 172, 1. αὐτὰ πόῤῥωθεν] πόῤῥωθεν αὐτοῖς *i*. πότερον *l*, om *i*. 3. ὑπὸ] πρὸς *ekl*. 5. ὑμῖν *ag*. 6. συνταχθέντες *i*. τινων] τινων καὶ πεισθέντες *i*. 7. πολλὰ καὶ] καὶ πολλὰ *i*.

ποιήσαντες, Μιλτιάδου τοῦ Κίμωνος προκηρυκευσαμένου πρὸς Λακεδαιμονίους, ὄντος προξένου, σπονδὰς τοῦ πολέμου πεντηκονταετεῖς ἐποιησάμεθα, ἐχρησάμεθα δὲ
73 αὐταῖς ἔτη τριακαίδεκα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐτειχίσαμεν τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ βόρειον τεῖχος ᾠκοδομήσαμεν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δ' ἱππέας προσκατεσκευασάμεθα, καὶ τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμεθα, καὶ τὴν δημοκρατίαν βεβαίως εἴχομεν. παρεμπεσόντων δ' εἰς τὴν πολιτείαν ἡμῶν οὐκ ἐλευθέρων ἀνθρώπων καὶ τοῖς τρόποις οὐ μετρίων πάλιν πρὸς Αἰγινήτας εἰς πόλεμον κατέστημεν,
74 κἀνταῦθα οὐκ ὀλίγα βλαβέντες τῆς μὲν εἰρήνης ἐπεθυμήσαμεν, Ἀνδοκίδην δ' ἐκπέμψαντες πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμπρέσβεις εἰρήνην ἔτη τριάκοντα ἠγάγομεν, ἣ τὸν δῆμον ὑψηλὸν ἦρεν· χίλια μὲν γὰρ τάλαντα ἀνηνέγκαμεν νομίσματος εἰς ἀκρόπολιν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις ἑτέρας ἐναυπηγησάμεθα καὶ νεωσοίκους ᾠκοδομήσαμεν, χιλίους δὲ καὶ διακοσίους ἱππέας κατεστήσαμεν καὶ τοξότας ἑτέρους τοσούτους, καὶ τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ νότιον ἐτειχίσθη, καὶ τὸν δῆμον οὐδεὶς ἐπεχεί-
75 ρησε καταλῦσαι. πάλιν δὲ εἰς πόλεμον διὰ Μεγαρέας πεισθέντες καταστῆναι, καὶ τὴν χώραν τμηθῆναι προέμενοι καὶ πολλῶν ἀγαθῶν στερηθέντες εἰρήνης ἐδεήθημεν, καὶ ἐποιησάμεθα διὰ Νικίου τοῦ Νικηράτου. καὶ πάλιν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀνηνέγκαμεν

v. 2. ὄντος τοῦ προξένου *agm*. 3. πεντηκοντετεῖς *h*. ἐποιησάμεθα *i*: ceteri ἐποιήσαμεν. 173, 1. αὐταῖς om *defkl*. ἐτειχίσαμεν] immo ἐτειχίσαμεν μὲν. 3. ταῖς ἐν ὑπαρχούσαις *kl*. 4. τριακοσίους δ'] καὶ τριακοσίους *i*. προκατεσκ. *ekl*, παρεσκ. *i*, κατεσκ. *dfh*. 5. Σκύθας] τοξότας σκύθας *dgikm*. 6. παραπεσόντων *ek*, παρεμπεσόντος *a*. 7. οὐκ ἐλευθ. ἀνθρ.] ἀνδρῶν οὐκ ἐλευθ. *i*. τοῖς om *d*. τοὺς τρόπους Scaliger. οὐ om *ehkl*. 174, 2. δὲ πέμψαντες *i*. πρὸς λακεδαιμονίους *i*: ceteri πρὸς τοὺς Λακ. 4. δισχίλια *i*. μὲν om *efhkl*. γὰρ supra versum ponit *i*. 5. εἰς τὴν ἀκρόπολιν *agim*. 6. δὲ om *h*. 9. ἐπεχείρησε *i*: ceteri ἐνεχείρησε. 175, 1. δὲ om *l*. 2. τμηθῆναι Wolfius et Valckenarius (Callimach. E. F. p. 26), νεμηθῆναι *acfhlm*, νεμεθῆναι ceteri. 5. χρόνῳ τούτῳ] αὐτῷ χρόνῳ *i*.

εἰς ἀκρόπολιν διὰ τὴν εἰρήνην ταύτην, τριήρεις δ' ἐκτησά-
μεθα πλοΐμους καὶ ἐντελεῖς οὐκ ἐλάττους ἢ τριακοσίας,
φόρος δ' ἡμῖν κατ' ἐνιαυτὸν προσήει πλέον ἢ χίλια καὶ
διακόσια τάλαντα, καὶ Χεῤῥόνησον καὶ Νάξον καὶ Εὔ-
βοιαν εἴχομεν, πλείστας δ' ἀποικίας ἐν τοῖς χρόνοις τού-
176 τοις ἀπεστείλαμεν. καὶ τοσαῦτ' ἔχοντες ἀγαθὰ πόλεμον
δι' Ἀργείους πρὸς Λακεδαιμονίους ἐξηνέγκαμεν, πεισθέν-
τες ὑπ' Ἀργείων, καὶ τελευτῶντες ἐκ τῆς τῶν ῥητόρων
ἀψιμαχίας εἰς φρουρὰν τῆς πόλεως καὶ τοὺς τετρακο-
σίους καὶ τοὺς ἀσεβεῖς τριάκοντα ἐνεπέσομεν, οὐκ εἰ-
ρήνην ποιησάμενοι ἀλλ' ἐκ προσταγμάτων ἠναγκασμένοι.
πάλιν δὲ σωφρόνως πολιτευθέντες, καὶ τοῦ δήμου κα-
τελθόντος ἀπὸ Φυλῆς, Ἀρχίνου καὶ Θρασυβούλου προ-
στάντων τοῦ δήμου καὶ τὸ μὴ μνησικακεῖν πρὸς ἀλλή-
λους ἔνορκον ἡμῖν καταστησάντων, ὅθεν σοφωτάτην
177 πάντες τὴν πόλιν ἡγήσαντο εἶναι, κἀνταῦθα ἀναφύντος
τοῦ δήμου καὶ πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἰσχύσαντος ἄνθρωποι
παρέγγραπτοι γεγενημένοι πολῖται, καὶ τὸ νοσοῦν τῆς
πόλεως ἀεὶ προσαγόμενοι καὶ πόλεμον ἐκ πολέμου πο-
λιτευόμενοι, ἐν μὲν εἰρήνῃ τὰ δεινὰ τῷ λόγῳ προορώμενοι 52
καὶ τὰς ψυχὰς τὰς φιλοτίμους καὶ λίαν ὀξείας ἐρεθί-
ζοντες, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ὅπλων οὐχ ἁπτόμενοι, ἐξε-
τασταὶ δὲ καὶ ἀποστολεῖς γινόμενοι, παιδοποιούμενοι δὲ
ἐξ ἑταιρῶν, ἄτιμοι δ' ἐκ συκοφαντίας, εἰς τοὺς ἐσχάτους
κινδύνους τὴν πόλιν ἡμῶν καθιστᾶσι, [καὶ] τὸ μὲν τῆς

v. 1. εἰς ἀκρόπολιν *ekl*: ceteri εἰς τὴν ἀκρόπολιν. 2. πλοΐμους (ω) *k*, πλωΐμους *el*. οὐκ] καὶ οὐκ *i*. 3. φόρον *l*. προσήει ante κατ' ponit *i*. 4. καὶ εὔβοιαν *i*: ceteri καὶ τὴν Εὔβοιαν. 5. τού-τοις om *gm*. 176, 1. ταῦτ' *efkl*. ἀγαθὰ *aghim*: ceteri τἀ-γαθά. πόλεμον] πάλιν πόλεμον *i*. 4. τριακοσίους *ekl*. 5. ἀσε-βεῖς om *g*. ἐνεπέσομεν *agim*, ἐνεσπεύσαμεν *el*: ceteri ἐνεπέσαμεν. 8. Φυλῆς] φυλακῆς *l*. προστάντων τοῦ δήμου] πρὸς τὰ τούτων δι' ἡμῶν *ekl*, προστατούντων δ' ἡμῶν *f*. 9. μὴ om *dfhi*.
177, 1. ἅπαντες *i*. ἀναφύντος *adefikl*: ceteri ἀναφθέντος. 2. ἄνθρωποι om *g*. 3. παράγραπτοι *g*. τὸ τῆς π. νοσοῦν *i*. 4. προσαγαγόμενοι *kl*. 6. τὰς ante ψυχὰς om *i*. τὰς λίαν φι-λοτίμους *g*. 7. ὅπλων om *g*. ἁψάμενοι *ekl*. 8. δὲ ante καὶ om *l*. 9. ἐν συκοφάνταις *l*. 10. κινδ. τὴν πόλιν ἡμῶν *i*: ceteri ἡμῶν κινδ. τὴν π.

δημοκρατίας ὄνομα οὐ τοῖς ἤθεσιν ἀλλὰ τῇ κολακείᾳ
θεραπεύοντες, καταλύοντες δὲ τὴν εἰρήνην, ᾗ ἡ δημο-
κρατία σώζεται, συναγωνιζόμενοι δὲ τοῖς πολεμίοις, ἐξ
178 ὧν ὁ δῆμος καταλύεται. οὗτοι νῦν ἐπ' ἐμὲ συστραφέν-
τες ἥκουσι, καὶ φασὶ μὲν τὸν Φίλιππον τὴν εἰρήνην πρία-
σθαι καὶ προλαβεῖν ἡμῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντα, ἣν
δ' αὑτὸς εὗρεν εἰρήνην αὑτῷ συμφέρουσαν, ταύτην παρα-
βεβηκέναι. ἐμὲ δ' οὐχ ὡς πρεσβευτὴν κρίνουσιν, ἀλλ'
ὡς ἐγγυητὴν Φιλίππου καὶ τῆς εἰρήνης· καὶ τὸν τῶν λό-
γων κύριον τὰς τῶν ἔργων προσδοκίας ἀπαιτοῦσι. τὸν
αὐτὸν δὲ ἐν μὲν τοῖς ψηφίσμασιν ἐπαινέτην ἐπιδείκνυμι,
ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ κατηγόρῳ κέχρημαι. δέκατος δ' αὐ-
179 τὸς πρεσβεύσας μόνος τὰς εὐθύνας δίδωμι. κἀμοὶ μὲν
οἱ συνδεησόμενοι πάρεισιν ὑμῶν πατὴρ μέν, οὗ τὰς τοῦ
γήρως ἐλπίδας μὴ ἀφέλησθε, ἀδελφοὶ δέ, οἳ διαζυγέντες
ἐμοῦ ζῆν οὐκ ἂν προέλοιντο, κηδεσταὶ δέ, καὶ ταυτὶ
μὲν τὰ μικρὰ παιδία καὶ τοὺς κινδύνους οὔπω συνιέντα,
ἐλεεινὰ δ', εἴ τι συμβήσεται ἡμῖν παθεῖν. ὑπὲρ ὧν ἐγὼ
δέομαι καὶ ἱκετεύω πολλὴν ὑμᾶς πρόνοιαν ποιήσασθαι,
καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς αὐτοὺς μηδ' ἀνάνδρῳ καὶ γυναικείῳ
180 ἀνθρώπῳ τὴν ὀργὴν παραδοῦναι. παρακαλῶ δὲ καὶ ἱκε-
τεύω σῶσαί με πρῶτον μὲν τοὺς θεούς, δεύτερον δ' ὑμᾶς
τοὺς τῆς ψήφου κυρίους, οἷς ἐγὼ πρὸς ἕκαστον τῶν κατη-
γορημένων εἰς μνήμην εἶναι τὴν ἐμὴν ἀπολελόγημαι·
καὶ δέομαι σῶσαί με καὶ μὴ τῷ λογογράφῳ καὶ Σκύθῃ
κακῷ ὄντι παραδοῦναι, ὅσοι μὲν ὑμῶν πατέρες εἰσὶ παί-

v. 2. ᾗ] ἐξ ἧς i. ἡ om adefghklm. 3. πολέμοις Taylorus. 178, 1. νῦν] πάντες i, τοίνυν efkl. 3. προσλαβεῖν efghklm. ἐν ταῖς συνθ. ἡμῶν i. 4. ἑαυτῷ ehl. 6. φιλίππῳ el. τὸν om pr i. τῶν λόγων defhkl, τῶν ὅλων i: ceteri τῶν ὅλων λόγων. 8. μὲν om g. δείκνυμι ag, ἀποδείκνυμι i. 9. κέχρηνται i. 179, 2. ὑμῖν i, ἡμῶν fgm. ἐλπ. τοῦ γήρως a. 3. ἀφέλεσθε i. 4. προοέλοιντο dfk, προείλοντο l. 5. μὲν om i, post μικρὰ ponunt dfh. 6. ἐλεεινὸν i. παθεῖν ἡμῖν i. 7. ὑμᾶς i, ἡμῖν g: ceteri ἡμῶν. 8. αὐτοῖς g, αὐτοῦ aefhklm. 180, 1. τὴν ὀργὴν ἀνθρ. df, τὴν ὁρμὴν ἀνθρ. i: τὴν ὀργὴν om aekl. 3. κεκατηγορημένων i, κατηγορουμένων h. 6. κακῷ ὄντι om defkl. εἰσὶ om i.

ων ἢ νεωτέρους ἀδελφοὺς περὶ πολλοῦ ποιεῖσθε, ἀναμνησθέντες ὅτι τὴν τῆς σωφροσύνης παράκλησιν διὰ τῆς περὶ Τίμαρχον κρίσεως ἀειμνήστως αὐτοὺς παρακέ-
181 κληκα· τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας, οἷς ἐμαυτὸν ἄλυπον παρέσχημαι, τὴν μὲν τύχην ἰδιώτης ὢν καὶ τοῖς μετρίοις ὑμῶν ὅμοιος, ἐν δὲ τοῖς πολιτικοῖς ἀγῶσι μόνος τῶν ἄλλων ἐφ' ὑμᾶς οὐ συνεστηκώς, αἰτῶ παρ' ὑμῶν τὴν σωτηρίαν, μετὰ πάσης εὐνοίας τῇ πόλει πεπρεσβευκὼς καὶ μόνος ὑπομείνας τὸν τῶν συκοφαντῶν θόρυβον, ὃν ἤδη πολλοὶ τῶν τὰς ψυχὰς ἐν τοῖς πολέμοις λαμπρῶν οὐχ ὑπέστησαν. οὐ γὰρ ὁ θάνατος δεινόν, ἀλλ' ἡ περὶ τὴν
182 τελευτὴν ὕβρις φοβερά. πῶς δὲ οὐκ οἰκτρὸν βλέπειν ἐχθροῦ πρόσωπον ἐπεγγελῶντος, καὶ τοῖς ὠσὶ τῶν ὀνειδῶν ἀκοῦσαι; ἀλλ' ὅμως τετόλμηται· δέδοται τὸ σῶμα τῷ κινδύνῳ. παρ' ὑμῖν ἐτράφην, ἐν ταῖς ὑμετέραις διατριβαῖς βεβίωκα. οὐδεὶς ὑμῶν διὰ τὰς ἐμὰς ἡδονὰς κάκιον οἰκεῖ, οὐδὲ ἐστέρηται τῆς πατρίδος κατηγόρου τυχὼν ἐν τοῖς δήμοις, ὅτ' ἦσαν αἱ διαψηφίσεις, οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν ἀρχῆς ἐκινδύνευσεν.

183 Μικρὰ δ' εἰπὼν ἤδη καταβαίνω. ἐγὼ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τοῦ μὲν μηδὲν ἀδικεῖν ὑμᾶς κύριος ἦν, τοῦ δὲ μὴ ἔχειν αἰτίαν ἡ τύχη, ἥ συνεκλήρωσέ με ἀνθρώπῳ συκοφάντῃ βαρβάρῳ, ὃς οὔτε ἱερῶν οὔτε σπονδῶν οὔτε τραπέζης φροντίσας, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸν μέλλοντα αὐτῷ χρόνον ἀντεροῦντας ἐκφοβῶν, ἥκει ψευδῆ συντάξας καθ' ἡμῶν κατηγορίαν. ἐὰν οὖν ἐθελήσητε σώζειν τοὺς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὑμετέρας ἀδείας συναγωνιστάς, πολλοὺς

v. 1. πολλοῦ] πλείστου i. 3. αὐτοὺς om dhkl. 181, 1. ἄλυπον] ἄλυπον ἐμαυτὸν d. 2. τύχην] ψυχὴν dekl. 4. αἰτῶ] καὶ τῶν i. ὑμῖν h. 6. μόνον h, om efkl. μεῖνας efkl.
182, 1. βλέπειν] ἰδεῖν i. 4. κινδύνῳ] εὐεργέτῃ ek, κινδύνῳ εὐεργέτῃ aghm. 6. οὐδὲ — τυχὼν om a. ἐν τοῖς δήμοις post οἰκεῖ ponunt ghm. 7. ὅτ' ἦσαν αἱ διαψ.] ὁ τῆς ἀναιδείας ψηφίσεις kl. 8. ἐκινδύνευσα aghi. 183, 1. ἄνδρες om e. 2. Ἀθηναῖοι om d. μὲν] μὴ i, om kl. 3. ἀνθρώπῳ om i. 4. οὔτε τρ.] οὐδὲ τρ. d, οὔτε θυσίας i. 7. τὴν εἰρήνην el. 8. καὶ] καὶ τοὺς ehikl.

βοηθοὺς λήψεται τὸ τῆς πόλεως συμφέρον καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ ὑμῶν ἑτοίμους.

184 Παρακαλῶ δὲ Εὔβουλον μὲν ἐκ τῶν πολιτικῶν καὶ σωφρόνων ἀνδρῶν συνήγορον, Φωκίωνα δ' ἐκ τῶν στρατηγῶν, ἅμα δὲ καὶ δικαιοσύνῃ διενηνοχότα πάντων, ἐκ δὲ τῶν φίλων καὶ τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐμαυτοῦ Ναυσικλέα καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας οἷς τισὶν ἐγὼ κέχρημαι καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων μετέσχηκα. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς λόγος εἴρηται, τὸ δὲ σῶμα τοὐμὸν ἤδη παραδίδωσιν ὑμῖν, καὶ ἐγὼ καὶ ὁ νόμος.

3.

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ. 53

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κτησιφῶν ἔγραψε ψήφισμα στεφανῶσαι Δημοσθένην Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν, ὅτι διατελεῖ τὰ ἄριστα καὶ λέγων καὶ πράττων τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων. ταῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰσχίνης παρανόμων, καὶ εἰσάγει κεφάλαια γενικὰ τρία, ἓν μὲν ὅτι ὑπεύθυνον ὄντα τὸν Δημοσθένην ἐστεφάνωσε τοῦ νόμου κελεύοντος μὴ ἐξεῖναι ὑπεύθυνον ἄρχοντα στεφανοῦν, περὶ οὐσίας, δεύτερον δὲ ὅτι ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεκήρυξε τὸν στέφανον ἀπαγορεύοντος τοῦ νόμου μηδένα στεφανοῦν ἐν τῷ θεάτρῳ, περὶ ποιότητος, τρίτον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τὸν Δημοσθένην, οὐδὲ ἄξιον τοῦ στεφάνου. καὶ τοῦτο εἰς τὸ παράνομον ἀνακτέον, ἐπειδὴ καὶ νόμος ἐστὶν ὁ κωλύων τὰ ψευδῆ γράφειν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν· ἔστι δὲ περὶ ποιότητος. ὑποφορὰς δὲ λαμβάνει τρεῖς, πρὸς μὲν τὸ πρῶτον δισσῶς ἐροῦντος Δημοσθένους, ὅτι οὐκ ἦν ἄρχων οὐδὲ ἔστιν ἀρχὴ ἡ τῶν τειχῶν οἰκοδομὴ ἀλλὰ διακονία τις καὶ ἐπιμέλεια· εἰ δὲ καὶ ἀρχή, τῷ γε ἐπιδεδωκέναι ἐκ τῶν ἰδίων καὶ μηδὲν εἰληφέναι ἐκ τῆς πόλεως οὐκ ἦν ὑπεύθυνος· περὶ ποιότητος ἀμφότερα. πρὸς δὲ τοῦτο Αἰσχίνης εἰσάγει στοχαστικὸν κεφάλαιον, οὐ μέντοι κατασκευάζει· εἰ δὲ μὴ παρ' ἑαυτοῦ ἐπίδωκεν, ἀλλ' εἶχε παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τοῦτο

184, 1. δὲ om pr *i*. 2. ἀνδρῶν om *defk*. 4. τῶν ante ἐμαυτοῦ om *ekl*. 5. τισὶν om *i*. 6. οὖν om *h*. 7. τοὐμὸν ἤδη] ἤδη τουτὶ *i*. ΥΠΟΘ. 1. στεφ. τὸ δημοσθένην *ab*. 3. καὶ ante λέγων add *abd*. 12. καὶ] ὁ *abd*. 18. τοῦτο ὁ αἰσχίνης *abd*. 19. παρὰ] ἐπὶ *b*.

δέκα τάλαντα, περὶ οὐσίας. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον παρεχομένου Δημοσθένους νόμον ἕτερον, κελεύοντα ἀνακηρύττειν ἐν τῷ θεάτρῳ ἂν ψηφίσηται ὁ δῆμος, Αἰσχίνης οὐ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτὸν εἶναί φησιν ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, περὶ οὐσίας. πρὸς δὲ τὸ τρίτον πολλὰ κατὰ μέρος. οἴεται δὲ τὸν Δημοσθένην εἰς τέσσαρας καιροὺς διῃρηκέναι τὴν ἀπολογίαν, τὰ πράγματα καθ' ἕκαστα εἰς τούτους μερίσαντα. πρῶτον μὲν οὖν φησὶν εἶναι καιρὸν τοῦ πολέμου τοῦ πρώτου τοῦ πρὸς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπόλεως γενομένου, δεύτερον δὲ τὸν τῆς εἰρήνης, τρίτον δὲ τὸν τοῦ πολέμου τοῦ δευτέρου καὶ τῆς περὶ Χαιρώνειαν ἥττης, τέταρτον δὲ τὸν παρόντα καιρὸν τὸν περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἴτιον αὐτόν φησι γεγονέναι τῆς εἰρήνης, αἰσχρᾶς οὔσης καὶ ἀδόξου, καὶ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τὴν πόλιν αὐτὴν πεποιῆσθαι· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκεύασεν· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ὅτι τοῦ ἱεροῦ πολέμου καὶ τῶν περὶ Φωκέας συμβάντων αἴτιος ἐγένετο, καὶ τῆς ἥττης τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, πείσας μετὰ Θηβαίων ἀραμένους τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον παρατάξασθαι· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι κατὰ τὸν πρὸς Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ βίου παντὸς τοῦ Δημοσθένους κατηγορεῖ, καὶ δὴ καὶ Κτησιφῶντος ἐν ὀλίγοις, ἐν οἷς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Κτησιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. τὰ μὲν οὖν κεφάλαια ταῦτ' ἐστίν. ἐνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένης.

Μέμφονται μέντοι τινὲς τὸν Αἰσχίνην ὅτι οὐκ ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρανόμῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους, καλῶς πεπολιτευμένου τοῦ ἀνδρός. αὐτὸς δὲ τοὐναντίον τούτῳ μάλιστα ἰσχυρίζεται, λέγων οὕτως „ἔστι δ' ὑπόλοιπον μέρος τῆς κατηγορίας ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ πρόφασις δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι." μήποτε δὲ ἄριστα τοῦτο ἔπραξεν· ἐπειδὴ γὰρ εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι καὶ ὑπόληψιν ὁ Δημοσθένης ὡς λαμπρότατα πεπολιτευμένος, εἰκότως ᾠήθη ψυχροὺς καὶ οὐδενὸς ἀξίους φανήσεσθαι τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δόξαν αὐτοῖς ἐμποιήσει τὴν ἐναντίαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης κακόνους ἐστὶ τῷ δήμῳ καὶ αἰσχρῶς καὶ ἐπιμέμπτως πεπολίτευται. διὰ τοῦτο ἐσπούδασε περὶ τοῦτο μάλιστα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριψε. μέμψαιτο δ' ἄν τις τὸ προοίμιον ὡς τραγικὸν καὶ περιττὸν καὶ ἐπιλόγῳ μᾶλλον ἐοικός.

Ἡ στάσις τοῦ λόγου ἐστὶ πραγματικὴ ἔγγραφος, ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου. τὰ δὲ κεφάλαια δηλονότι τῆς πραγματικῆς περιέχει

v. 15. φωκαίας ab. 16. μετὰ Θηβαίων] μετ' ἀθηναίων ab. 17. τὸν ante πρὸς om abd. 20. αὐτοῦ ab. 31. ἐμποιήσῃ ab.

ἅπερ καὶ ἐκεῖ, οἷον τὸ νόμιμον τεμνόμενον εἰς τρεῖς νόμους, τὸ δὲ δίκαιον εἰς τέσσαρας καιρούς. ὅρα δὲ πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ συνηγόρων ἐκβολῆς, ὥσπερ καὶ Δημοσθένης.

Τινὲς εἶπον ὅτι οὐκ ἔχει κατασκευὴν τὸ προοίμιον· οὐκοῦν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζητεῖν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀκατάσκευον· ἔστι γὰρ αὐτοῦ κατασκευὴ „ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει." εἰ γὰρ ἡ αἰτία τῆς προτάσεώς ἐστιν ἡ κατασκευή, διὰ δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει αἱ δεήσεις, κατασκευὴ ἂν εἴη. ἔχει δὲ καὶ συμπέρασμα, „ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω" ἕως τοῦ „μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων."

Τὴν μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ
τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν
δεήσεις, αἷς κέχρηνταί τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ
συνήθη μὴ γίγνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς
ἥκω πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς δεύτερον δὲ τοῖς νόμοις καὶ
ὑμῖν, ἡγούμενος οὐδεμίαν παρασκευὴν μεῖζον ἰσχύειν
2 παρ' ὑμῖν τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων. ἐβουλόμην μὲν
οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους
καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς διοικεῖσθαι,
καὶ τοὺς νόμους οὓς ἐνομοθέτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν
ῥητόρων εὐκοσμίας ἰσχύειν, ἵνα ἐξῇ πρῶτον μὲν τῷ πρεσ-
βυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ "οἱ νόμοι κελεύουσι, σω- 54
φρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι ἄνευ θορύβου καὶ τα-
ραχῆς ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλεύειν,
δεύτερον δ' ἤδη καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βουλόμενον
καθ' ἡλικίαν χωρὶς καὶ ἐν μέρει περὶ ἑκάστου γνώμην
ἀποφαίνεσθαι· οὕτω γὰρ ἄν μοι δοκεῖ ἥ τε πόλις ἄρι-
3 στα διοικεῖσθαι αἵ τε κρίσεις ἐλάχισται γίνεσθαι. ἐπει-
δὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον ὡμολογημένα καλῶς ἔχειν
νυνὶ καταλέλυται, καὶ γράφουσί τινες ῥᾳδίως παρανό-

§. 1, 1. ἄνδρες add *ek*. 3. τινες post μέτρια ponit *a*. τὰ om *ekl*. 5. δεύτερον δὲ] ἔπειτα δεύτερον *ekl*. 6. μεῖζον ἰσχ. παρ' ὑμῖν *ekl*: ceteri ἰσχ. παρ' ὑμῖν μεῖζον. 2, 2. ἄνδρες om *acdfghmn*. 4. ὁ om *ekl*. 5. ἐξῇ] ἔξει *a*, ἐξὸν ᾖ *d*. aptius fortasse ἐξῆν. πρεσβυτέρῳ *gmn*. 6. προστάττουσι *ek*, προτάσσουσι *l*. 10. χωρὶς om *ekl*. 11. δοκεῖ *cdn* et in litura *f*: ceteri δοκῇ. 3, 1. ἐλάχιστα *ed*. fortasse legendum τάχιστα. 3. γράφουσί τέ τινες *agmn*.

μους γνώμας, καὶ ταῦθ' ἕτεροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν οὐκ ἐκ τοῦ δικαιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς καθεζόμενοι, ἐὰν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν ὄντως λάχῃ κληρούμενος προεδρεύειν καὶ τὰς ὑμετέρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον οἱ τὴν πολιτείαν οὐκέτι κοινὴν ἀλλ' ἰδίαν αὑτῶν ἡγούμενοι εἶναι ἀπειλοῦσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώτας καὶ δυναστείας ἑαυτοῖς περιποιοῦν-
4τες, καὶ τὰς κρίσεις τὰς μὲν ἐκ τῶν νόμων καταλελύκασι τὰς δ' ἐκ τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρίνουσιν, σεσίγηται μὲν τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ πόλει „τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναίων," τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκέτι κρατεῖν δύνανται οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' οἱ πρυτάνεις οὔθ' οἱ πρόεδροι οὔθ' ἡ προεδρεύουσα φυλή, τὸ δέκατον μέρος
5τῆς πόλεως. τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας, εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γινώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε ἢ τοῖς καταλύουσιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς
6πολιτείας τισὶ παραχωρήσαντες. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοείτω,

v. 1. ταῦθ' e: ταῦτα ς. 3. ἐὰν e: ἂν ς. 4. ὄντων ekl, οὕτω γρ h. 6. κοινὴν οὐκέτι agmn. ἀλλ' ἤδη ἰδίαν ekl. 7. εἶναι om aegklmn, punctis notat h. εἰσαγγέλειν d. 8. καὶ τὰς δυναστ. ekl. περιποιούμενοι ekl. 4, 1. καὶ add ekl. μὲν ante κρίσεις ponunt gmn. 3. μὲν] δὲ ehkl, om cdf. 5, 2. τινὰς om cdfh. 5. ἀναλύσετε (κατα) h. 6. ὑμῖν om n. 6, 1. ἄνδρες add ekl. 6. ταῦτ' gn.

ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω, ὅτι ὅταν εἰσίῃ εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παῤῥησίας. διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, „ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους," ἐκεῖνό γε εὖ εἰδώς, ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ

7 πόλει, σώζεται καὶ ἡ δημοκρατία. ἃ χρὴ διαμνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γράφοντας, καὶ μηδὲν ἡγεῖσθαι μικρὸν εἶναι τῶν τοιούτων ἀδικημάτων ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες, καὶ τοῦθ' ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι, μήτε τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας, οἳ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρόνον συνεργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονται τὴν πολιτείαν, μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις, οὓς ἀναβιβαζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παράνομον πολιτείαν πολιτευόμενοι· ἀλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος αἰσχυνθείη τὴν τάξιν λιπεῖν ἣν ἂν ταχθῇ ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτω καὶ νῦν αἰσχύνθητε ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν ἣν τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων φύλακες

8 τῆς δημοκρατίας τήνδε τὴν ἡμέραν. κἀκεῖνο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν, ὅτι νῦν ἅπαντες οἱ πολῖται παρακαταθέμενοι τὴν πόλιν ὑμῖν καὶ τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες οἱ μὲν πάρεισι καὶ ἐπακούουσι τῆσδε τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυνόμενοι, καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε μεμνημένοι καὶ τῶν νόμων, ἐὰν ἐξελέγξωμεν Κτησιφῶντα καὶ παράνομα γράψαντα καὶ ψευδῆ καὶ ἀσύμφορα τῇ πόλει, λύετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὰς παρανόμους γνώμας, βεβαιοῦτε τῇ

v. 1. εἰσίῃ τις εἰς *h*. 2. γραφῆς pr *f*. ἐν om *df*. 3. μέλλειν *d*. 5. τοὺς om *l*. 6. ὅταν] ἂν *ekl*. 7, 2. τοὺς om *l*. 3. μὴ δὲ *cd*. ἡγεῖσθαι μικρὸν *egkl*: μικρὸν om *amn*: ceteri μικρὸν ἡγεῖσθαι. 5. μηδένα ἐᾶν ἀνθρώπων exemplar Askew. τῶν om *h*. 6. συνηγοροῦντές *ekl*. 9. ἐκ om *a*. πολιτευσάμενοι *ekl*. 12. ἐτάχθητε *ekl*. 8, 1. δημ. εἰς τήνδε *cehkn*. δὲ om *ekl*. 2. νυνὶ *ekl*. πάντες *cekl*. 3. ὑμῶν *mn*: πιστεύσαντες *egmn*, διαπιστεύοντες *l*. 4. ἀκούουσι *h*. 5. ἰδίων] οἰκείων *a*. αἰσχυνούμενοι *cd*. 6. τὸν νόμον *d*. 7. ἐξελέγξωμεν *aegklmn*: ceteri ἐλέγξωμεν. γεγραφότα *ekl*. 8. ἄνδρες add *ekl*, qui sic ubique.

πόλει τὴν δημοκρατίαν, κολάζετε τοὺς ὑπεναντίως τῷ νόμῳ καὶ τῇ πόλει καὶ τῷ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ πολιτευομένους. κἂν ταύτην ἔχοντες τὴν διάνοιαν ἀκούητε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια καὶ εὔορκα καὶ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.

9 Περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας μετρίως μοι ἐλπίζω προειρῆσθαι· περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψήφισμα τοῦτο τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι. ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τινες τὰς μεγίστας ἀρχὰς καὶ τὰς προσόδους διοικοῦντες, καὶ δωροδοκοῦντες περὶ ἕκαστα τούτων, προσλαμβάνοντες τούς τε ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ τοῦ δήμου πόῤῥωθεν προκατελάμβανον τὰς εὐθύνας ἐπαίνοις καὶ κηρύγμασιν, ὥστ' ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχῶν εἰς τὴν μεγίστην μὲν ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι τοὺς κατηγόρους,
10 πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον τοὺς δικαστάς. πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν ὑπευθύνων ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων, εἰκότως· ᾐσχύνοντο γὰρ οἶμαι οἱ δικασταί, εἰ φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ, πρώην μέν ποτε ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσῷ στεφάνῳ, ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς· ὥστε ἠναγκάζοντο τὴν ψῆφον

ους ως

v. 1. ὑπεναντίως g, ὑπεναντίους hn, ὑπεναντίους dlm. τοῖς νόμοις cekl. 2. καὶ τῇ πόλει om ekl. καὶ μὴ τῷ d. συμφ. τῷ ὑμ.] ὑμ. συμφ. ekl. 3. τὴν om cd. ἀκούητε ehkl et corr a: ceteri ἀκούσητε. 4. ὅτι καὶ δίκαια cefhkl. 9, 3. τοῦτο om ekl.
5. τὰς om ekl. μεγίστας ἀρχὰς] μεγίστας ἀρχὰς ἐν τῇ πόλει ekl, ἀρχὰς ἐν τῇ πόλει μεγίστας h, μεγίστας ἐν τῇ πόλει ἀρχὰς γρ h.
6. καὶ τὰς om h, τὰς om cdf. 7. τε om ekl. 9. προκαταλαμβάνοντες f. 10. ἀρχῶν ekl: ceteri ἀρχόντων. 11. μὲν om el.
10, 1. δὲ καὶ ἔτι n. 3. ἐκ] ἀπὸ ekl. 4. αἰσχύνονται el. οἱ om mn. 5. ὁ om ekl. 9. ἐκ] ἐπὶ l.

φέρειν οἱ δικασταὶ οὐ περὶ τοῦ παρόντος ἀδικήματος ἀλλ'
11 ὑπὲρ τῆς αἰσχύνης τοῦ δήμου. κατιδὼν δέ τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα, τὸν διαῤῥήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν. καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειληφότος τοῦ νομοθέτου εὕρηνται λόγοι κρείττους τῶν νόμων, οὓς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες. τούτων γάρ τινες τῶν τοὺς ὑπευθύνους στεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν, εἰ δή τις ἔστι μέτριος τῶν τὰ παράνομα γραφόντων· ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γέ τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. προσεγγράφουσι γὰρ πρὸς τὰ ψηφίσματα στεφανοῦν τὸν ὑπεύθυνον ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς
12 ἀρχῆς δῷ. καὶ ἡ μὲν πόλις τὸ ἴσον ἀδίκημα ἀδικεῖται (προκαταλαμβάνονται γὰρ ἐπαίνοις καὶ στεφάνοις αἱ εὐθῦναι), ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν ὅτι γέγραφε μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον, καὶ τὴν πρόφασιν ἣν ἐγὼ ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν ἀνελών, πρὶν λόγον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν.

13 Λέξουσι δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ ἕτερόν τινα λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ, ὡς ἄρα ὅσα τις αἱρετὸς ὢν πράττει κατὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχὴ ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία· ἀρχὰς δὲ φήσουσιν ἐκείνας εἶναι ἃς οἱ θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ Θησείῳ, κἀκείνας ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρχαιρεσίαις, στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχάς, τὰ δ' ἄλλα πάντα πραγματείας προστεταγμένας

11, 3. διαγορεύοντα *ekl*. 4. οὕτως om *a*. 5. λόγοι κρείττονες *ekl*, κρείττους λόγοι *h*: κρείττονες λόγοι ceteri. 8. ἔστι om *e*. μέτριος ἐπὶ τῶν *acdfghmn*. τὰ om *kl*. 12, 4. γέγραφε *ek* et pr *g*, γεγράφει *afmn*: ceteri ἐγεγράφει. μὲν om *l*. 6. περὶ] ὑπὲρ *hk*. εὐθυνῶν *e*. 7. ἐγὼ om *ekl*. 13, 1. ἕξουσι pr *f*. καὶ om *el*. τινα om *adf*. 5. ἀποκλ. οἱ θεσμ. *k*. 6. εἴωθε χειροτονεῖν] χειροτονεῖ *ekl*. 7. ὑπάρχους *dn* et pr *m*. 8. τὰ δ' ἄλλα πάντα] τὰς δ' ἄλλας ταῦτα *amn*, τὰς δ' ἄλλας ταύτας *egkl* et γρ *h*.

14 κατὰ ψήφισμα. ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετήσατε λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προφάσεις, ἐν ᾧ διαῤῥήδην γέγραπται, „τὰς χειροτονητάς" φησιν „ἀρχάς" ἁπάσας ἑνὶ περιλαβὼν ὀνόματι ὁ νομοθέτης, καὶ προσειπὼν ἀρχὰς ἁπάσας εἶναι ἃς ὁ δῆμος χειροτονεῖ, „καὶ τοὺς ἐπιστάτας" φησὶ „τῶν δημοσίων ἔργων" (ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιός, ἐπιστάτης τοῦ μεγίστου τῶν ἔργων) „καὶ πάντας ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, καὶ ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρίων" (οἱ δὲ τῶν ἔργων ἐπιστάται πάν- 56
15 τες ἡγεμονίᾳ χρῶνται δικαστηρίου), τί τούτους κελεύει ποιεῖν; οὐ διακονεῖν ἀλλ' ἄρχειν δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι ἀλλὰ δοκιμασθεῖσαι ἄρχουσι, καὶ λόγον καὶ εὐθύνας ἐγγράφειν πρὸς τὸν γραμματέα καὶ τοὺς λογιστάς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς, κελεύει. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους ὑμῖν αὐτοὺς ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΙ.

16 Ὅταν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἃς ὁ νομοθέτης ἀρχὰς ὀνομάζει, οὗτοι προσαγορεύωσι πραγματείας καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν, καὶ ὑποβάλλειν αὐτοῖς ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, ἀλλ' ὅσῳ ἄν τις ἄμεινον λέγῃ παράνομα γεγραφώς, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς τεύξεται. χρὴ γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφιῇ ὁ νόμος ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ

14, 5. ἑνὶ — ἁπάσας om n. προειπὼν dn. 7. δὲ καὶ ὁ l. 9. πάντες e. 15, 5. ἐγγράφει e, γράφειν n. 7. ὑμῖν αὐτοὺς ekl: ὑμῖν om n: ceteri αὐτοὺς ὑμῖν. ἀνάγνωτε ekl. 8. νόμος a, om e. 16, 1. ὦ om d. ἃς ὁ — ὀνομάζει οὗτοι] ὁ μὲν — ὀνομάζῃ οὗτοι δὲ agmn. 2. προσαγορεύσωσι l. 4. ἀντιπράττειν pr h. 5. κακοῦργον καὶ σοφιστὴν el. 6. οἰόμενοι] c. ὅσα amn. 10. ἀφίησιν cgmn et γρ h.

τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, οὐ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.

17 Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον, ὅν φησι Δημοσθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. λέξει γὰρ οὗτος „τειχοποιός εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ᾽ ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μνᾶς ἑκατὸν καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείργασμαι. τίνος οὖν εἰμὶ ὑπεύθυνος, εἰ μή τίς ἐστιν εὐνοίας εὐθύνη;" πρὸς δὴ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀκούσατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια καὶ ὑμῖν συμφέροντα. ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔσῃ καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προσεληλυ-
18θότων. διδάξω δ᾽ ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ τῶν παραδόξων, οἷον τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς ἱερείας ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαντας καὶ χωρὶς ἑκάστους κατὰ σῶμα, τοὺς τὰ γέρα μόνον λαμβάνοντας καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχομένους, καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὰ γένη, Εὐμολπίδας καὶ κήρυκας
19καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. πάλιν τοὺς τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος οὐ τὰ κοινὰ διαχειρίσαντας οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσόδων πολλὰ μὲν ὑφαιρουμένους βραχέα δὲ κατατιθέντας, ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ ὑμέτερα, ἀλλ᾽ ὁμολογουμένως τὰς πατρῴας οὐσίας εἰς τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν. οὐ τοίνυν μόνοι οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πόλει συνεδρίων ὑπὸ
20τὴν τῶν δικαστηρίων ἔρχεται ψῆφον. πρῶτον μὲν γὰρ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἐγγράφειν πρὸς τοὺς

17, 2. προσειπεῖν acdfgm. οὕτως e. 3. εἰμι] μοι d. 4. ἐξείργασται [μαι] cdefgklmn, ἐξείργασται h. 5. εὐθύνα [η] m. 6. ἀκούσετε mn. 7. ὑμῖν om adfh, ante καὶ ponunt gmn. ἐν] εὖ kl. 8. τοσαύτῃ ekl. 9. καὶ om l. 18, 4. μόνοι c, μόνα ag et corr m. 5. ἡμῶν a. 6. τὰ] κατὰ h et γρ m. 19, 2. διαχειρήσαντας d. 4. καταθέντας defhkl. 5. ὁμολογουμένας [ω] m. 6. τὰς] τοὺς τὰς efhkl. 20, 1. δικαστῶν kl. ἄρχεται [ιρ] h. 2. alterum τὴν om df.

λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον καὶ εὐθύνας διδόναι, καὶ τὴν ἐκεῖ σκυθρωπὸν καὶ τῶν μεγίστων κυρίαν ἄγει ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον. οὐκ ἄρα στεφανωθήσεται ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου; οὐδὲ γὰρ πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς. οὐκ ἄρα φιλοτιμοῦνται; πάνυ γε, ἀλλ' οὐκ ἀγαπῶσιν ἐάν τις παρ' αὐτοῖς μὴ ἀδικῇ, ἀλλ' ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ κολάζουσιν· οἱ δὲ ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. πάλιν τὴν βουλὴν τοὺς πεντακοσίους ὑπεύθυνον πε-
21 ποίηκεν ὁ νομοθέτης. καὶ οὕτως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις, ὥστ' εὐθέως ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει „ἀρχὴν ὑπεύθυνόν" φησι „μὴ ἀποδημεῖν." ὦ Ἡράκλεις, ὑπολάβοι ἄν τις, ὅτι ἦρξα, μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ προλαβὼν χρήματα τῆς πόλεως ἢ πράξεις δρασμῷ χρήσῃ. πάλιν ὑπεύθυνον οὐκ ἐᾷ τὴν οὐσίαν καθιεροῦν οὐδὲ ἀνάθημα ἀναθεῖναι οὐδ' ἐκποίητον γενέσθαι οὐδὲ διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ οὐδ' ἄλλα πολλά· ἑνὶ δὲ λόγῳ ἐνεχυράζει τὰς οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων,
22 ἕως ἂν λόγον ἀποδῶσι τῇ πόλει. Ναί, ἀλλ' ἔστι τις ἄνθρωπος ὃς οὔτ' εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων οὔτ' ἀνήλωκε, προσῆλθε δὲ πρός τι τῶν κοινῶν. καὶ τοῦτον ἀποφέρειν κελεύει λόγον πρὸς τοὺς λογιστάς. καὶ πῶς ὅ γε μηδὲν λαβὼν μηδ' ἀναλώσας ἀποίσει λόγον τῇ πόλει; 57
αὐτὸς ὑποβάλλει καὶ διδάσκει ὁ νόμος ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἐγγράφειν, ὅτι „οὔτ' ἔλαβον οὐδὲν τῶν τῆς πόλεως οὔτ' ἀνήλωσα." ἀνεύθυνον δὲ καὶ ἀζήτητον καὶ ἀνεξέταστον οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

v. 1. quae inter διδόναι et ὑπὸ leguntur, om *defhkl*. leguntur autem (in *acgmn*) sic: τῶν — σκυθρωπῶν — κύριον ἄγειν. genitivos sustulit Reiskius, reliqua Wolfius correxerat. 4. ἐστιν αὐτοῖς *ekl*: ceteri αὐτοῖς ἐστίν. 8. πάλιν δὲ τὴν *h*.
21, 1. ἀπαιτεῖ τοὺς ὑπευθύνους *egmn*, ἀπιστεῖ τοὺς ὑπευθύνους *c*. 2. εὐθὺς *ekl*. 4. γε om *l*. ἀπολαβὼν (προ) *l*. 8. ἐνεχυριάζει *ehkl*, ἐνεχειρίζει *d*. 9. ὁ νομοθ. τὰς οὐσίας *ekl*. τὰς ante τῶν om *fhkl*. 22, 1. ἀποδιδῶσι *e*, ἀποδώσῃ *h*. 3. τι — πρὸς om *a*. τούτων *mn*. 8. ἀνυπεύθυνον *ekl*. καὶ ἀνεξ. καὶ ἀζ. *agmn*. 10. τῶν νόμων] τῶν ἐν τῇ πόλει *ekl*.

ΝΟΜΟΙ.

23 Ὅταν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης λέγων ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε „οὐκοῦν ἐχρῆν σε ὦ Δημόσθενες ἐᾶσαι τὸν τῶν λογιστῶν κήρυκα κηρῦξαι τὸ πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, τίς βούλεται κατηγορεῖν; ἔασον ἀμφισβητῆσαί σοι τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν ὡς οὐκ ἐπέδωκας, ἀλλ᾽ ἀπὸ πολλῶν ὧν ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ κατέθηκας, δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς. μὴ ἅρπαζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιροῦ τῶν δικαστῶν τὰς ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, μηδ᾽ ἔμπροσθεν τῶν νόμων ἀλλ᾽ ὕστερος πολιτεύου. ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημοκρατίαν."

24 Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι προφασιοῦνται, μέχρι δεῦρο εἰρήσθω μοι· ὅτι δὲ ὄντως ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης ὅθ᾽ οὗτος εἰσήνεγκε τὸ ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ἀρχήν, ἄρχων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρχῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ᾽ εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ᾽ ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων. Καί μοι ἀνάγνωθι ἐπὶ τίνος ἄρχοντος καὶ ποίου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλησίᾳ ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτου δείξαιμι, δι-

v. 1. νόμος *l*, om *ag*. 23, 2. αὐτὸ *glm*. 4. κήρυκα] κύριον *g*. 5. τοῦτο] τούτου *amn* et corr *h*. 7. ἐπιδέδωκας *g*. ἀπὸ om *ek*. εἰς om *dfh*. 9. πολιτείας *el*. 11. νόμων] λόγων *l*. ὕστερον *h*. 24, 1. κενὰς Stephanus: libri κοινάς. 2. δεῦρο] τοῦδε *a*. 4. τῶν θεωρικῶν *h*. 5. δέ om *df*. πω om *ekl*. τούτων τῶν ἀρχῶν *l*. 6. ὑμῖν λόγον *e*. 9. Δημοσθ. καὶ τὴν *h*. 10. τῷ θεωρικῷ *cd*: ceteri τῶν θεωρικῶν. quae addi solent (ὅτι μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν ἔγραψεν αὐτὸν στεφανοῦν. ἀνάγνωσκε), om *el*, in margine ponit *k*. pro ἀνάγνωσκε idem habet ἀναγινώσκεται, *cdfh* ἀναγινώσκετε. 11. ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ] ψήφισμα *e*, om *aghlmn*. ὁ διαλογισμὸς τῶν ἡμερῶν ante illud ὅτι μεσοῦντα ponit margo *k*. 12. περαιτέρω om *cd*, post τούτου ponunt *ekl*.

καίως ἂν ἁλίσκοιτο Κτησιφῶν· αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν οὐχ ἡ κατηγορία ἡ ἐμὴ ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

25 Πρότερον μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντιγραφεὺς ἦν χειροτονητὸς τῇ πόλει, ὃς καθ᾽ ἑκάστην πρυτανείαν ἀπελογίζετο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ· διὰ δὲ τὴν πρὸς Εὔβουλον γενομένην πίστιν ὑμῖν οἱ ἐπὶ τὸ θεωρικὸν κεχειροτονημένοι ἦρχον μὲν πρὶν ἢ τὸν Ἡγήμονος νόμον γενέσθαι τὴν τοῦ ἀντιγραφέως ἀρχήν, ἦρχον δὲ τὴν τῶν ἀποδεκτῶν καὶ νεωρίων ἀρχήν, καὶ σκευοθήκην ᾠκοδόμουν, ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην
26 διοίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. καὶ οὐ κατηγορῶν αὐτῶν οὐδ᾽ ἐπιτιμῶν λέγω, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βούλομαι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τῆς ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ πρὶν ἂν λόγους καὶ εὐθύνας δῷ στεφανοῦν, ὁ δὲ Κτησιφῶν Δημοσθένην τὸν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Ἀθήνησιν ἀρχὰς ἄρχοντα οὐκ ὤκνησε γράψαι στεφανῶσαι.

27 Ὡς τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν ὅθ᾽ οὗτος τὸ ψήφισμα ἔγραψε, καὶ τὰ δημοσία χρήματα διεχείριζε καὶ ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε καθάπερ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες, καὶ δικαστηρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τούτων ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένην καὶ Κτησιφῶντα μάρτυρας παρέξομαι. ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου ἄρχοντος θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος ἐκκλησίας οὔσης ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φυλῶν σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου καὶ τρίτῃ, καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ

v. 1. αὐτὸν om a. 25, 1. πρῶτον agmn, πότερον l. τοίνυν] οὖν d. ὦ ἄνδρες Ἀθ. om ekl. 2. τῇ π. χειροτ. a. 4. γενομένην] γεγραμμένην h. ἐπὶ] περὶ h. τῷ θεωρικῷ e. 5. ἢ om n. τὸν] τοῦ el. ἡγεμόνος kn, ἡγεμῶνος l. 6. νόμου el. γραφέως ekl. 7. ἀποδεκατῶν cd. νεωρίων] νεωρῶν Stephanus. quod additur ἀρχήν, delebat Marklandus. 26, 6. ἁπάσας om ekl. ἔχοντα h. 27, 2. γράμματα h. 3. ἐπιβουλὰς chl. ἐπέβαλε d. οἱ] καὶ οἱ cdh. ἄλλοι om ekl. 4. τοῦτον hk. 5. αὐτὸν post Δημ. ponit h. δημοσθένη ae h: ceteri δημοσθένην. μάρτυρα καὶ Κτησ. ekl. 6. μηνὸς θαργ. ehkl. 7. ψήφισμα om ehkl. 8. σκιρροφοριῶνος hkn.

ψηφίσματι ἑκάστης τῶν φυλῶν ἑλέσθαι τοὺς ἐπιμεληθησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ταμίας, καὶ μάλα ὀρθῶς, ἵν' ἡ πόλις ἔχοι ὑπεύθυνα σώματα, παρ' ὧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπολήψεσθαι. Καί μοι λέγε τὰ ψηφίσματα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

28 Ναί, ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθὺς ὡς οὔτ'
ἔλαχε τειχοποιὸς οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ δήμου. καὶ
περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησιφῶν πολὺν ποιήσονται λόγον· ὁ δέ γε νόμος βραχὺς καὶ σαφὴς καὶ ταχὺ
λύων τὰς τούτων τέχνας. μικρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν 53
29 πρῶτον προειπεῖν βούλομαι. ἔστι γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι τῶν
περὶ τὰς ἀρχὰς εἴδη τρία, ὧν ἓν μὲν καὶ πᾶσι φανερώτατον οἱ κληρωτοὶ καὶ οἱ χειροτονητοὶ ἄρχοντες, δεύτερον δὲ ὅσοι τι διαχειρίζουσι τῶν τῆς πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας καὶ οἱ τῶν δημοσίων ἔργων ἐπιστάται·
τρίτον δ' ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, καὶ εἴ τινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμβάνουσι, καὶ τούτους
30 ἄρχειν δοκιμασθέντας. ἐπειδὰν δ' ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ
τοῦ δήμου κεχειροτονημένους καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καταλείπεται, οὓς αἱ φυλαὶ καὶ αἱ τριττύες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦνται τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τούτους αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι. τοῦτο δὲ γίνεται ὅταν, ὥσπερ νῦν, ἐπιταχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τάφρους ἐξεργάζεσθαι ἢ τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων μαθήσεσθε.

ΝΟΜΟΙ.

31 Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι ὁ

v. 1. ἐπιμεληθησομένους *aekl*: ceteri ἐπιμελησομένους. 5. ἔχοι *k*: ceteri ἔχῃ. 4. ἀναλωμάτων *e*. 6. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ om *acdo*.
28, 1. Ναὶ om *e*. εὐθὺς *kl*: ceteri εὐθέως. ὡς] λέγων ὡς *a cdfghmn*. 3. Δημ. μὲν] μὲν Δημ. *h*. 4. γε νόμος] γενόμενος *edf*. βραχὴ καὶ σαφὴ καὶ — λύοντα *ekl*, βραχῆ καὶ σαφῆ καὶ — κωλύοντα *h*. 29, 1. προσειπεῖν *mn*. 2. πᾶσι om *agmn*. 6. εἴ] οἱ *kl*. 30, 1. ἀφέληται *agmn*. ἀπὸ *e*. 3. καταλείπονται *cdef hk*, καταλίπονται *l*, καταλίπωνται *agm*. οὓς] ὡς *ekl*. τριτύες *fgmn*. 4. αὐτῶν *e*. 9. νόμος *a*. 31, 1. δὲ *el*.

μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἡ δὲ Πανδιονὶς φυλὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς ἐκ τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τάλαντα, ἕτερος δ' ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον μὴ στεφανοῦν, ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι, ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε τὸν ὑπεύθυνον στεφανοῦν οὐ προσθεὶς „ἐπειδὰν δῷ λόγον καὶ εὐθύνας," ἐγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ παράνομον μάρτυρας ἅμα τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους παρεχόμενος. πῶς οὖν ἄν τις περιφανέστερον ἐπιδείξειεν ἄνθρωπον παράνομα γεγραφότα;

32 Ὡς τοίνυν καὶ τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου παρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίνεσθαι, καὶ τοῦθ' ὑμᾶς διδάξω. ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην κελεύει, ἐὰν μέν τινα στεφανοῖ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύττεσθαι, ἐὰν δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ. Καί μοι λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

33 Οὗτος ὁ νόμος ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι καὶ μάλα καλῶς ἔχει. οὐ γὰρ (οἶμαι) ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα σεμνύνεσθαι πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾷν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ μὴ ἐργολαβεῖν ἐν τοῖς κηρύγμασιν. ὁ μὲν οὖν νομοθέτης οὕτως· ὁ δὲ Κτησιφῶν πῶς; Ἀναγίνωσκε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

34 Ἀκούετε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κελεύει ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πυκνὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ,

v. 4. ταύτας l. δεῖν] δ' εἰπεῖν efhkl. 5. στεφανοῦν — ὑπεύθυνον om ekl. 7. οὐ ekl: ceteri μή. 8. ἐξελέγχω Stephanus,
χ
ἐλέγξω l, ἐλέγξω gn: ceteri ἐξελέγξω. 11. παρανομώτατα acgmn.
32, 2. ταῦθ' el. 3. στεφανοῖ post βουλὴ ponit e: στεφανῇ mn.
5. οὐδαμοῦ el. 7. titulum om g. 33, 2. δεῖν] δεινὸν k.
5. οὖν add aegklm. 7. ΨΗΦΙΣΜΑ om acd. 34, 1. μὲν om h. 2. πυκνὶ amn et γρ h, πύκνῃ f: ceteri πνυκί.

Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μόνον ὑπερβὰς ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκών, οὐδὲ ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζομένων καινῶν, οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου ἀλλ' ἐναντίον τῶν Ἑλλή-
35νων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν οἷον ἄνδρα τιμῶμεν. Οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγραφώς, παραταχθεὶς μετὰ Δημοσθένους ἐποίσει τέχνας τοῖς νόμοις· ἃς ἐγὼ δηλώσω καὶ προερῶ ὑμῖν, ἵνα μὴ λάθητε ἐξαπατηθέντες. οὗτοι γάρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἕξουσι λέγειν, οἴσουσι δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν Διονυσιακὸν νόμον, καὶ χρήσονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ
36κλέπτοντες τὴν ἀκρόασιν ὑμῶν, καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προσήκοντα τῇδε τῇ γραφῇ, καὶ λέξουσιν ὡς εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν ὃν νῦν ἐγὼ παρέχομαι διαῤῥήδην ἀπαγορεύοντα τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας, ἕτερον δ' εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάῤῥησιν τοῦ στεφάνου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος· κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον φήσουσι γεγραφέναι τὸν Κτη-
37σιφῶντα. ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους, ὅπερ διατελῶ σπουδάζων παρὰ πᾶσαν τὴν κατηγορίαν. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν 59
ἀληθὲς καὶ τοιοῦτον ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν ὥστ' ἀκύρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι καὶ δύο περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι ταύτην εἴποι τις εἶναι τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ ταῦτα προσ-

v. 1. ὁ δὲ κτησ. ekl. οὐ] οὔτε cl. μόνον pro γραφῇ habet h. (παρα) 3. ἀγων. καινῶν] γιγνομένων ekl. 35, 2. καταταχθεὶς h. 3. ἐποίσει] ποι(ή)σει n. 4. προσερῶ cdfh. λάθητε] ἄρθητε cd. 5. ἀπαγορεύονται h. 7. τὴν om de. 36, 2. τῇ γραφῇ τῇδε agmn. 4. διαῤῥήδην] καὶ διαῤῥήδην n. ἀπαγορεύων aegklmn. 37, 4. παραδέδωκεν d, παρέδωκεν pr h. ἡμῶν e. 5. νόμους] τοὺς νόμους c. 6. ἔτι] ἐπὶ h. 7. πράττουσιν n.

38 σάττουσιν οἱ νόμοι ποιεῖν καὶ μὴ ποιεῖν; ἀλλ' οὐκ ἔχει ταῦθ' οὕτως· μήθ' ὑμεῖς ποτὲ εἰς τοσαύτην ἀταξίαν τῶν νόμων προβαίητε, οὔτε ἠμέληται περὶ τῶν τοιούτων τῷ νομοθέτῃ τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστήσαντι, ἀλλὰ διαῤῥήδην προστέτακται τοῖς θεσμοθέταις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν ἐν τῷ δήμῳ τοὺς νόμους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας καὶ σκεψαμένους εἴ τις ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος ἑτέρῳ νόμῳ ἢ ἄκυρος ἐν τοῖς κυρίοις, ἢ εἴ πού εἰσι νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγεγραμμένοι περὶ ἑκάστης
39 πράξεως. κἄν τι τοιοῦτον εὑρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν ἐκτιθέναι κελεύει πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, τοὺς δὲ πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐπιγράψαντας νομοθέτας, τὸν δ' ἐπιστάτην τῶν προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων τοὺς δὲ καταλείπειν, ὅπως ἂν εἷς ᾖ νόμος καὶ μὴ πλείους περὶ ἑκάστης πράξεως. Καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

40 Εἰ τοίνυν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τούτων λόγος καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης (οἴομαι) τῶν μὲν θεσμοθετῶν ἐξευρόντων τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδόντων τοῖς νομοθέταις ἀνῄρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἤτοι ὁ τὴν ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν ἢ ὁ ἀπαγορεύων· ὁπότε δὲ μηδὲν τούτων γεγένηται, φανερῶς δή που ἐξελέγχονται οὐ μόνον ψευ-
41 δῆ λέγοντες ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύνατα γενέσθαι. Ὅθεν δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο ἐπιφέρουσιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς προειπὼν ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι ἐτέθησαν οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. γινομένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει τρα-

38, 2. μήθ'] μὴ aegklmn. 3. ἠμέληται] εἰ μέλλοιτε e. 7. ἐναντίος νόμος ekl. 8. εἴ om fh. 9. γεγραμμένοι cd.
39, 2. πρόσθε k, πρόστε e. 5. καταλιπεῖν fh. 6. περὶ om acdfghmn. 40, 1. ἦν ἀληθὴς ekl. 2. νόμοι κείμενοι ekl. 3. οἴομαι acdghmn: ceteri οἶμαι. 4. ἀποδιδόντων agmn. 7. γένηται agmn. ἐλέγχονται e. 41, 2. ψευδὲς cdfh. ἐπεισφέρουσιν f. 3. ἐξετέθησαν a. τῷ om ekl.

γῳδῶν ἀνεκήρυττόν τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν ὅτι στεφανοῦνται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν· ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς αὑτῶν οἰκέτας ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπε-
42λευθερίας τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι. ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον, προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι διεπράττοντο ἀναγορεύεσθαι ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος, εἰ οὕτω τύχοι, ὁ τῶν Ῥοδίων ἢ Χίων ἢ καὶ ἄλλης τινὸς πόλεως ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας. καὶ ταῦτ' ἔπραττον οὐχ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας στεφανούμενοι ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς καὶ μετὰ ψηφίσματος, πολλὴν χάριν καταθέμενοι, ἀλλ' αὐτοὶ προε-
43λόμενοι ἄνευ δόγματος ὑμετέρου. ἐκ δὲ τούτου τοῦ τρόπου συνέβαινε τοὺς μὲν θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμαῖς τιμᾶσθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων. τοῖς μὲν γὰρ ἀποδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρῆν στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος, πεί-
44σαντες ὑμᾶς, οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος. συνιδὼν δή τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖνον (οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο ἀλλὰ τὸ θέατρον) οὔτ' ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθείς (οὐ γὰρ ἔξεστιν), ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ

οντο α

v. 1. ἀνεκήρυττον h. πείσοντες mn. 3. δέ om ekl. 4. ἀφεῖσαν ekl. τοὺς Ἕλλ. τῆς ἀπελ. ekl. 42, 2. εὑρ. τινὲς ekl. 4. τινὸς ἄλλης ekl. 5. ἀρετῆς ἕνεκα ekl: ceteri ἕνεκα ἀρετῆς. 6. οἱ om acdfghmn. 43, 2. συμβαίνει el. καὶ τοὺς χορηγοὺς om el. 4. τιμαῖς om acdfghmn. 5. ἀποδέδεικτο l: ceteri ἀπεδέδεικτο. 6. χρῆν aegklm: ceteri χρή. 44, 1. ἡμᾶς d. οὗτοι] οἱ ekl. συνειδὼς ekl, ἰδὼν n. δή] δέ dekl. 2. μηδὲν gmn. 3. τῷ] τῶν h, om a. περὶ om aekl. 4. οὐδὲ] οὐ ekl. ἠνωχλεῖτο acfghmn, ἐνωχλεῖτο cdkl: ἠνοχλεῖτο ς. 5. οὔτ'] οὐδὲ h. νόμοις τιθείς] τίθησιν ekl. 7. τῶν δημ. καὶ τῶν φυλ. ekl.

δημοτῶν καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων
καὶ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, καὶ διαῤῥήδην ἀπαγο-
ρεύει μήτ' οἰκέτην ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ μήθ' ὑπὸ
τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον,
μήθ' ὑπ' ἄλλου (φησί) μηδενός, ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν κή-
45ρυκα. ὅταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς στε-
φανουμένοις εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναῤῥηθῆναι, τοῖς δ'
ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς
δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ
μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς ἐρανίζων
στεφάνους καὶ κηρύγματα ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται,
προσαπείπῃ δ' ἐν τῷ νόμῳ μηδ' ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς
ἀνακηρύττεσθαι ἀπούσης βουλῆς καὶ δήμου καὶ φυλε-
τῶν καὶ δημοτῶν, — ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέλῃ, τί τὸ κα-
46ταλειπόμενόν ἐστι πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι; Ὅτι δ' ἀλη-
θῆ λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νό-
μων ἐπιδείξω. αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν
ἐν τῷ θεάτρῳ τῷ ἐν ἄστει ἀναῤῥηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς
Ἀθηνᾶς ὁ νόμος κελεύει, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον.
καίτοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν
καταγνῶναι τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων; μὴ γὰρ ὅτι πόλις,
ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς γένοιτο,
ὥστε ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον ἅμα ἀνακηρύττειν καὶ
ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. ἀλλ' οἶμαι, διὰ τὸ ξενικὸν
εἶναι τὸν στέφανον καὶ ἡ καθιέρωσις γίνεται, ἵνα μηδεὶς ἀλ-
λοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος ποιούμενος τῆς πατρίδος
47χείρων γένηται τὴν ψυχήν. ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ

v. 5. μηθενὸς cd. κηρύξαντα kl. 45, 1. ἀποδείξῃ ὁ νόμος τοῖς cd. 7. μήθ' e. μηδενὸς] τινὸς d. 9. δέ acdeklmn: ceteri δή. ἀφέλῃ ekl: ceteri ἀφέληται. cf. § 30. τὸ] τούτου τὸ l.
46, 2. σημ. ὑμῖν μέγα ekl. 4. alterum τῷ om cdf. 5. ὁ νόμος κελεύει ek: ceteri κελεύει ὁ νόμος. ἀφελούμενος ln, ἀφελόμενον dh. στέφανον n. 7. καταγνῶναι post Ἀθηναίων ponunt ekl. τοῦ Ἀθηναίων ek: ceteri τῶν Ἀθηναίων. πόλις] πολίτης el. 8. οὐδεὶς ac. γένοιτο ἀγεννὴς a, ἀγενὴς γένοιτο dln. 9. ὃν ἂν αὐτὸς e. ἅμα καὶ ἀνακηρύττειν gm. 11. ἱέρωσις ekl. γεγένηται cdfh. 12. ἔννοιαν e.

ἐκκλησίᾳ ἀναῤῥηθέντα στέφανον οὐδεὶς καθιεροῖ, ἀλλ' ἔξεστι κεκτῆσθαι, ἵνα μὴ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου, ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον γίνωνται. καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομοθέτης μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ὑμετέρων στεφανοῦν πρέσβεις πέμψασα δεηθῇ τοῦ δήμου, ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν, ὅτι κηρῦξαι ἐπετρέψατε. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

ΝΟΜΟΙ.

48 Ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ἐξεῖναι στεφανοῦν, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβάλλειν Ναί, εἴγε σέ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος ὅπου δεῖ τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. τὸ γὰρ „ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ" ὅ τι ἔστιν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις ὡς ἔννομα γέγραφας.

49 Ἔστι δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ πρόφασις δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. λέγει γὰρ οὕτως ἐν τῷ ψηφίσματι, „καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ θεάτρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας" καὶ τὸ μέγιστον „ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ

v. 1. στέφ. ἀναρρηθ. agmn. 3. τὸ] τι mn. 5. μὴ] μήτε ekl. ἀλλότριον om pr h. 8. ἵνα] apud Reiskium est ἵν' ὁ. 9. τῶν στεφάνων γρ m. quae post ὑμῖν inferebantur, ἢ τοῖς στεφανοῦσιν, omisi cum Wolfio. 10. αὐτῶν om ekl. 11. νόμος a. 48, 1. προσγέγραπται ek: ceteri προγέγραπται. 3. ὑπομνημονεύετε ekl. ὑποβάλλειν aegklmn; ceteri ὑποβαλεῖν. 4. ὁ Ἀθ. δῆμος l. 5. ἀποδέδεικτό agmn. δεῖ] δὴ d. γίγνεσθαι ekl. 6. ἀπείρηται γάρ σοι d. 7. δὲ om a. τὴν om el. 8. γέγραφεν ekl. 49, 1. ᾧ] ὃ gn, ᾧ m. 7. λέγων] καὶ λέγων ekl. τῷ δήμῳ τὰ ἄριστα ekl.

50 δήμῳ." ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα ἡμῖν λόγος γίνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμαθής· δεῖ γὰρ δή που τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ᾽ ὑμῖν ἐπιδεικνύναι, ὡς εἰσὶν οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι ψευδεῖς καὶ ὡς οὔτ᾽ ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα οὔτε νῦν διατελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ. κἂν τοῦτ᾽ ἐπιδείξω, δικαίως δή που τὴν γραφὴν ἁλώσεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νόμοι μηδένα ψευδῆ γράμματα ἐγγράφειν ἐν τοῖς δημοσίοις ψηφίσμασι. τῷ δ᾽ ἀπολογουμένῳ τοὐναντίον τούτου δεικτέον ἐστίν. ὑμεῖς δ᾽ ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων κριταί. ἔχει δ᾽ οὕτως.

51 Ἐγὼ τὸν μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μακροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. τί γὰρ δεῖ νῦν ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ᾽ ἐγράψατο εἰς Ἄρειον πάγον Δημομέλη τὸν Παιανιέα ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν· ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου στρατηγίαν καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ἑλλήσποντον, 61

52 ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης καὶ περιάγων τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεὼς καὶ συσσιτῶν καὶ συνθύων καὶ συσπένδων, καὶ τούτων ἀξιωθεὶς διὰ τὸ πατρικὸς αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ᾽ εἰσαγγελίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανάτου κατήγορος γενέσθαι· καὶ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν καὶ τοὺς κονδύλους οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὤν, καὶ ὡς ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τήν τε εἰς αὐτὸν ὕβριν καὶ τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατεχειροτόνησε Μειδίου.

53 ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἄλλα τὰ τούτοις ὅμοια

50, 1. δὴ] δὲ h. ὑμῖν d. 3. ὑποδεικνύναι e. 4. κατὰ τοῦ δημοσθένους cdfh. 8. γράμματα om l. 9. γράφειν el.
51, 1. τὸν Δ.] τοῦ δ. cdefn. 3. τὴν om n. αὐτῷ γραφὴν eb.
με
4. δημοτελῆ h, δημοτέλη l. 5. ὄντα ἑαυτῷ om l. 6. τὴν om n. 7. τὸν εἰς] εἰς τὸν el. 52, 1. τριηράρχῶν m, τριηραρχῶν gln. καὶ περιάγων τὸν στρατηγὸν] καὶ στρατηγῶν el. 4. αὐτῷ] αὐτῶν ekl. 5. καὶ ταῦτα] ἢ ταῦτα Reiskius e Meadiano. 7. καὶ om g.

ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβούμενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ τὸ δοκεῖν μὲν ἀληθῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ καὶ λίαν ὁμολογούμενα. καίτοι ὦ Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὥστε τὸν κατήγορον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν προωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθῆναι ἢ ψέγεσθαι; καὶ σὲ τὸν ψευδῆ καὶ παράνομα τολμῶντα γράφειν πότερα χρὴ καταφρονεῖν τῶν δικαστηρίων ἢ δίκην τῇ πό-
54λει δοῦναι; Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι σαφέστερον εἰπεῖν. καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δημοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταριθμεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γεγένηνται καιροὶ ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. ὧν ἕνα μὲν καὶ πάντων πρῶτον, ὡς ἔγωγε ἀκούω, καταλογίζεται ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τὸν χρόνον τῇ γενομένῃ εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος ἔγραψε καὶ αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου, ὡς ἐγὼ
55δείξω. δεύτερον δὲ καιρόν φησι γενέσθαι ὃν ἤγομεν χρόνον τὴν εἰρήνην, δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν ᾗ καταλύσας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει ὁ αὐτὸς οὗτος ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον· τρίτον δὲ ὃν ἐπολεμοῦμεν χρόνον μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, τέταρτον δὲ τὸν νῦν παρόντα καιρόν. ταῦτα δὲ καταριθμησά-

α
v. 1. προδιδοὺς] πρὸς διὸς *l*. καταχειριζόμενος *h*, καταχειριζόμενος *d*. 5. οὕτως om *ekl*. 6. ὥστε *ek*: ceteri ὡς. 7. προσωμολογημένα *cdfh*. πότερον *ehl* et γρ *m*. 8. στεφάνῳ om *c*. 9. παράνομα καὶ ψευδῆ *egkl*. 54, 1. δοῦναι *ekl*: ceteri διδόναι. δὲ om *l*. 4. τέσσαρες *c*. 5. πολιτεύεται *l*. 6. πρῶτον ἁπάντων *an*: om genitivum *cdfghm*. καταλογίζεται — ἀκούω om pr *n*. 7. τὸν χρόνον om mg *n*. 8. τὸν χρόνον om *ekl*, τὸν om mg *n*. 10. οὕτω μετ' ἐκεῖνον *l*. οὕτω etiam *e*. 55, 1. καιρόν] χρόνον *n*, om *gm*. φήσει *ch*, ante καιρὸν ponunt *ae*. 2. χρόνον] καιρὸν *n*. 4. οὗτος post ῥήτωρ ponit *m*, om *n*. 5. τῆς ἐν]
δὴ
τῶν ἐν *ekl*. 6. ταῦτα γὰρ κατ. *h*.

μενος, ὡς ἀκούω, μέλλει με παρακαλεῖν καὶ ἐπερωτᾶν ὁποίου τούτων τῶν τεττάρων αὐτοῦ καιρῶν κατηγορῶ καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστά φημι τῷ δήμῳ πεπολιτεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι ἀλλ' ἐγκαλύπτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ φησι προσελθὼν καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνασθαι.
56 ἵν' οὖν μήθ' οὗτος ἰσχυρίζηται ὑμεῖς τε προειδῆτε ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι, ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν Δημόσθενες καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν ὅσοι δὴ ἔξωθεν περιεστᾶσι καὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοις ἐπιμελὲς γέγονεν ὑπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως (ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλίγους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηται πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους) ἀποκρίνομαι ὅτι ἁπάντων τῶν τεττάρων καιρῶν κατηγορῶ σου, οὓς σὺ διαιρῇ, κἂν οἵ τε θεοὶ θέ-
57 λωσι καὶ οἱ δικασταὶ ἐξ ἴσου ἡμῶν ἀκούσωσι κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι ἅ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἐπιδείξειν τοῖς δικασταῖς τῆς μὲν σωτηρίας τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίους γεγενημένους καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους, τῶν δὲ ἀτυχημάτων ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. καὶ χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ ἣν τοῦτον πυνθάνομαι μέλλειν ποιεῖσθαι, λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ πρώτου καιροῦ καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευ-

v. 1. μέλλειν cdfgmn. με om ekl. παρακαλεῖν acgklmn et γρ h: ceteri καλεῖν. 2. ὁποίου — κατηγορῶ om ekl. 4. ἐγκαλύπτομαι hkf, ἐγκαλύπτεσθαι l. 5. ἐκκαλύψει el, ἐγκαλύψειν n. 6. αὔξειν l. ἀναγκάζειν cdefkl. 56, 1. προΐδητε dfh. 2. ἀποκρίνομαι d. δημοσθένει pr f. 3. τῶν ἄλλων πολιτῶν] τῶν πολιτῶν (τε) καὶ τῶν ἄλλων ekl. δὴ] δὲ acdf, δὲ ghm, τε n: om ekl. ἔξω kl. 6. ποτε ekl. μέμνηται ante πώποτε ponit h. 7. ἀποκρινοῦμαι agkmn et corr h, ἀποκρινῶμαι el. 57, 1. διαιρεῖς agmn. 2. δύναμαι adf, 3. σοι om agmn. 4. ἐπιδεῖξειν aekl et γρ (ἐπιγράψειν) gm, ἀποδεῖξειν h, ἐπιγράψειν gmn: ceteri ἀποδεῖξειν. 5. τοὺς δὲ θεοὺς l. καὶ τοὺς] τῇ πόλει e. 7. ἁπάντων om an et pr hm. δημοσθένη e. γεγενημένον αἴτιον ekl. 8. τάξει τοῦ λόγου ekl. 9. ἣν] ᾗ ekl. μέλλειν ποιεῖσθαι ekl: ceteri ποιεῖσθαι μέλλειν. λέγω ekl. δὲ] δὴ el.

τέρου καὶ τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς καὶ τέταρτον περὶ τῶν νῦν καθεστηκότων πραγμάτων. καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε.

58 Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετ' ἄν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν προτέραν ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν περιμεῖναι τὰς 62
πρεσβείας ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων ἀπολαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν· καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας, ἃς ἐδωροδόκησαν συ-
59 στάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτερον. εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούσασιν ἀπιστότερος προσπέπτωκεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοιπον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅταν περὶ χρημάτων ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τοὺς λογισμούς. ἐρχόμεθα δή που ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε δόξας ἔχοντες κατὰ τῶν λογισμῶν· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ἡμῶν ἐστιν οὕτω δύσκολος τὴν φύσιν, ὅστις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ' ὁμολογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι
60 ὅ τι ἂν αὐτὸς ὁ λογισμὸς αἱρῇ. οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσασθε. εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων ἥκουσιν οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου συστὰς μετὰ Φιλοκράτους, — ὅστις οὕτω διάκειται, μήτ'

v. 1. τοῦ] τῶν *cdf*. 2. νυνὶ *ekl*. δὴ] ἤδη *ekl*. ἐπανάγων *l*. 58, 1. γὰρ] δὲ *n*. 2. ἐκείνην om *ekl*. εἰρήνην] νίκην pr *g*. 3. οἵ τινες ἡμᾶς *kl*. περιμείναντας Reiskius. 6. προσιόντος *cd*. 8. τούτων] ταύτην *n*. φιλοκράτην καὶ δημοσθένην *el*. 9. ἐδωροδόκουν *e*. 59, 1. ἐξαίφνης ὑμων *e*. 2. ἄπιστος *ekl*. 3. ποιήσασθαι *ae*. 5. καθεζόμεθα *kl*. 6. ἐνίοτε ψευδ. οἰκ. *ekl*. τὸν λογισμὸν *ekl*. 8. ἡμῶν Stephanus, codices ὑμῶν: quod post ἐστὶν ponunt *ekl*. 9. καὶ ἐπινεύσας om *ekl*. 60, 1. ὅτι] ὃ δ' *f*. αὐτὸς om *ekl*. καὶ νῦν om *kl*, καὶ om *e*. 2. ποιήσασθαι *e*. 5. διάκειται πρὸς αὐτὸν μήτ' *k*.

ἀπογνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω πρὶν ἀκούσῃ· οὐ γὰρ
δίκαιον. ἀλλ' ἐὰν ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσητε ὑπομι-
μνήσκοντος τοὺς καιροὺς καὶ τὸ ψήφισμα παρεχομένου
ὃ μετὰ Φιλοκράτους ἔγραψε Δημοσθένης, ἐὰν αὐτὸς ὁ
τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν Δημοσθέ-
νην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα Φιλοκράτους περὶ
61 τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, καθ' ὑπερβολὴν
δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα Φίλιππον καὶ τοὺς παρ'
ἐκείνου πρέσβεις [οὐκ ἀναμείναντα], αἴτιον δὲ γεγονότα
τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων
ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιη-
κότα Κερσοβλέπτην τὸν Θρᾴκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον
καὶ σύμμαχον τῇ πόλει, — ἐὰν ταῦθ' ὑμῖν σαφῶς ἐπιδείξω,
δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν· ἐπινεύσατέ μοι πρὸς θεῶν
τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ καλῶς αὐτὸν πε-
πολιτεῦσθαι. λέξω δὲ ὅθεν μάλιστα παρακολουθήσετε.
62 Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκα
καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης καὶ συμμαχίας· τοῦτο
τὸ ψήφισμα ἐγράφη παρανόμων. ἧκον οἱ τῆς κρίσεως
χρόνοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελο-
γεῖτο δὲ Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ καὶ Δημοσθένης·
ἀπέφυγε Φιλοκράτης. μετὰ ταῦτα ἐπήει ὁ χρόνος, Θε-
μιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθ' εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς τὸ
βουλευτήριον Δημοσθένης, οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπιλαχών,
ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς ὑποδοχὴν ἅπαντα

v. 1. ἀκουσει n, ἀκούσει agm, ἀκούσοι kl. 2. ἀκούσαντες h et γρ m. 3. τοῦ καιροῦ pr h. τὰ ψηφίσματα — ἃ — γέγραφε ekl. 4. αὐτὸς ὁ] ὁ αὐτὸς ekl. 5. δημοσθένη e. 6. ψηφ. μετὰ φιλοκράτους cdfgh. 61, 2. παρ' ἐκεῖνον n, om ekl. 3. οὐκ ἀναμείναντα post καὶ ponunt ekl, delebat Wolfius: οὐ παραμείναντα a. 4. τοῦ om ekl. τῶν Ἑλλήνων om agmn. 5. πεποιηκότα φιλίππῳ ekl. 7. ἐὰν] ἂν e. τοῦθ' kl. 9. πρῶτον] ἕνα aegklmn. 62, 1. κήρυκα ekl: ceteri κήρυκας. 2. καὶ συμμαχίας om ekl. τουτὶ cdfh. 3. παρὰ νόμον d. 4. Λυκῖνος om an et pr g m, ὁ om ekl. ἀπελογεῖτο om c. 5. δὲ om acfghmn. Φιλοκράτης om c. συναπελογεῖτο — Φιλοκράτης om d. καὶ] καὶ ὁ e, om ekl. 6. διέφυγεν ὁ φιλοκράτης ekl. ὁ om acdefkl. 9. ἀποδοχὴν cde.

καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ ἔδειξε τὸ
63 ἔργον. νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. τούτων εἷς ἦν Δημοσθένης. κἀκεῖθεν ἐπανήκων ἐπαινέτης ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγγειλε, καὶ μόνος τῶν βουλευτῶν ἔγραψε σπείσασθαι τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέσβεσιν, ἀκόλουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν ἐξουσίαν ἔδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμπεσθαι, ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται.
64 τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη σφόδρα μοι τὸν νοῦν προσέχετε. ἐπράττετο γὰρ οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους πρέσβεις τοὺς πολλὰ συκοφαντηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους, ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην (εἰκότως, τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα γράφοντας), πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμείνητε τοὺς πρέσβεις οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀλλ' ἰδίᾳ 63
ποιήσησθε τὴν εἰρήνην· δεύτερον δ' ὅπως μὴ μόνον τὴν εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς Φίλιππον, ἵν' εἴ τινες προσέχοιεν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἴκοι δὲ μὴ

v. 1. λέγῃ καὶ πράττῃ h, λέγει καὶ πράττει d. 63, 1. ψήφ. ὁ φιλοκράτης ekl. 2. πρὸς] ὡς ekl. 3. πρέσβεις ὡς αὐτοκρ. c. 4. πέμπειν] ἀποστέλλειν ekl. τῆς om cdh. 6. ἀπήγγειλε den, ἀπήγγελλε acfgklm. τῶν ἄλλων βουλευτῶν acgmn. 7. ἀπὸ] libri ὑπό, Wolfius et Valckenarius (Oratt. p. 352.) παρά: cf. 2, 61 et 162. τοῦ om ae. 9. ἔδωκε ekl; δίδωκε 5. κήρυκας cdfh. 10. σπένδεσθαι ekl. 64, 1. σφόδρα μοι τὸν νουν προσέχετε ekl: celeri μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. 2. ἐπράττοντο c. τοὺς πολλὰ] editi τὰ πολλά. 3. τοῦ δημοσθένους c. 4. φιλοκράτη cd. δημοσθένη cdf. 5. δὲ] δὲ καὶ el. τὰ om cfh. 6. πρῶτον] hinc altera manus e. 8. ἄλλων om ekl. ἀλλ' ἰδίᾳ] ἀλλὰ δίχα fh. 65, 2. τὴν om ekl. 3. προσεῖχον kl. 4. ἀτιμίαν h. ὁρῶντας l, ὁρῶντας k. ὑμᾶς post μὲν ponunt ekl, ἡμᾶς d. 5. τὸν πρὸς φίλιππον πόλεμον ekl.

μόνον εἰρήνην ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψηφισμένους ποι-
εῖσθαι· τρίτον δὲ ὅπως Κερσοβλέπτης ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς
μὴ ἔσται ἔνορκος, μηδὲ μετέσται τῆς συμμαχίας καὶ
τῆς εἰρήνης αὐτῷ. παρηγγέλλετο δ' ἤδη ἐπ' αὐτὸν στρα-
66 τεία. καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνούμενος οὐκ ἠδίκει (πρὸ γὰρ
τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράτ-
τειν τὰ συμφέροντα), οἱ δ' ἀποδόμενοι καὶ κατακοινω-
νήσαντες τὰ τῆς πόλεως ἰσχυρὰ μεγάλης ὀργῆς ἦσαν
ἄξιοι. ὁ γὰρ μισαλέξανδρος νυνὶ φάσκων εἶναι καὶ τότε
μισοφίλιππος Δημοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων
τὴν Ἀλεξάνδρου, γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πό-
67 λεως ὑφαιρούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ
ὀγδόῃ ἱσταμένου τοῦ ἐλαφηβολιῶνος μηνός, ὅτ' ἦν τῷ
Ἀσκληπιῷ ἡ θυσία καὶ ὁ προαγών, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ
πρότερον οὐδεὶς μέμνηται γενόμενον, τίνα πρόφασιν
ποιησάμενος; ἵνα, φησίν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ Φιλίππου
πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα περὶ τῶν
πρὸς Φίλιππον, τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι προκατα-
λαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς χρόνους ὑμῶν ὑποτε-
μνόμενος καὶ τὸ πρᾶγμα κατασπεύδων, ἵνα μὴ μετὰ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων ἐπανελθόντων τῶν ὑμετέρων πρέσβεων
68 ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ Φιλίππου πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτε-
ροι ἀπεδήμουν παρακαλοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιπ-
πον. ἐνταῦθ' ἕτερον ψήφισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γρά-
φει μὴ μόνον ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς
βουλεύσασθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς

v. 1. μόνον τὴν εἰρήνην c. 3. μηδὲ] libri μήτε. 4. ἤδη ἐπ' αὐτὸν ekl: ceteri ἐπ' αὐτὸν ἤδη. στρατία cdfh. 66, 3. κατακοινώσαντες k. 4. τὰ om cdf. 67, 1. ποιεῖσθαι dekl. 2. ἱσταμένη cdf. τῷ om ekl. 3. ὁ acdfh: ceteri ὅτ' ἦν. προάγων gklmn. ὃ] ἣ f, ἡ c: om a. 4. γεγονὸς ehkl. 5. παρῶσιν ἤδη ekl. οἱ φιλίππου ekl: ceteri οἱ τοῦ φιλίππου. 6. δῆμος] φίλιππος ekl. ὡς om cdf. 7. φίλιππον πρέσβεων τοῖς cdfh. 8. ἡμῶν ekl. 10. ἡμετέρων acdefghlmn. 68, 1. δὲ om ek. 2. οἱ φιλίππου ekl: ceteri οἱ τοῦ φιλίππου. ἡμέτεροι scripti omnes. 4. νικᾷ ψήφισμα ekl. δημοσθένους g. 5. τῆς om dfh. καὶ] καὶ περὶ ekl. ἡμᾶς acdfghmn, om ekl.

ὑμετέρους ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

69 Ἐπειδὴ τοίνυν ὦ Ἀθηναῖοι παρεληλύθει τὰ Διονύσια, ἐγίνοντο δὲ αἱ ἐκκλησίαι, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα [τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα] κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι, τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν, οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι· ἔπειτα ἀπήντησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα,
70 καὶ προσέγραψαν ἐν τῷ δόγματι ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην ἀναγεγράφθαι μετ' Ἀθηναίων καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, δύο μέγιστα προκαταλαμβάνοντες, πρῶτον μὲν τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι παρασκευάζοντες, ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κτώμενοι, ἵν' εἰ παραβαίνοιντο αἱ συνθῆκαι, μὴ μόνοι μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν, ἃ νῦν ἡμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθένην. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

v. 1. ἡμετέρους ekl. μετὰ δ. τὰ ἐν ἄστει egmn, μετὰ τὰ ἐν ἄστει δ. editi. 2. τῶν ψηφ. ἀκούσ. ekl. 4. ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ om a.
69, 1. ὦ Ἀθηναῖοι om ekl, post Διονύσια ponunt gmn. παρελήλυθε ekl. 2. ἐγένοντο Reiskius ex Helmstadiensi. δὲ αἱ]
αἱ
δέκα h, δέκα el, δὴ αἱ mg n, δὲ k. 3. τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα post ἐκκλησιῶν ponunt ekl. τῶν συμμ. κοινὸν e. 5. γὰρ om gmn.
σό
9. ἰασάμενοι h, ἰασάμενοι ef. 70, 2. τρισὶ] τισὶ el. ἀναγράφεσθαι ek, ἀναγεγράφεσθαι l. 4. δύο τὰ μέγιστα ehkl. προσκαταλ. cdf. 5. μὲν τὸν ehkl: ceteri μὲν οὖν τόν. τὸν post χρό-
παρα
νον om cdf. τῶν om pr m. 6. παραγενέσθαι ekl. κατασκευάζ. h, κατασκευάζ. ekl. 7. τῶν Ἑλλήνων om g. κοινοῦ τοῦ συνεδρίου e. 9. ἡμῖν gkmn: ceteri ὑμῖν.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

71 Τούτῳ τῷ δόγματι συνειπεῖν ὁμολογῶ, καὶ πάντες οἱ
ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆ-
μος ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφώς, ὡς ἔσται μὲν
ἡ εἰρήνη, περὶ δὲ συμμαχίας οὐκ ἄμεινον εἴη διὰ τὴν
τῶν Ἑλλήνων παράκλησιν βουλεύσασθαι, ἔσται δὲ κοινῇ
μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. νὺξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν
τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. ἐνταῦθα δὴ προκαταλαμ-
βάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα, οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλι-
πὼν λόγον, οὐδὲν ὄφελος ἔφη τῶν χθὲς "εἰρημένων εἶναι 46
λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φιλίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέ-
σβεις, οὐδὲ γινώσκειν ἔφη τὴν εἰρήνην ἀπούσης συμμα-
72 χίας. οὐ γὰρ ἔφη δεῖν (καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡς εἶπε,
διὰ τὴν ἀηδίαν τοῦ λέγοντος ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος) ἀποῤ-
ῥῆξαι τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν, οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων
ἀναμένειν μελλήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτοὺς ἢ τὴν εἰ-
ρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. καὶ τελευτῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρακα-
λέσας Ἀντίπατρον ἐρώτημά τι ἠρώτα, προειπὼν μὲν ἃ
ἐρήσεται, προδιδάξας δὲ ἃ χρὴ κατὰ τῆς πόλεως ἀπο-
κρίνασθαι. καὶ τέλος ταῦτ' ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ προ-
βιασαμένου Δημοσθένους, τὸ δὲ ψήφισμα γράψαντος
73 Φιλοκράτους. Ὃ δὲ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, Κερσοβλέπτην
καὶ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον ἔκδοτον ποιῆσαι, καὶ τοῦτ'
ἔπραξαν ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ ἐλαφηβολιῶνος μηνός, πρὶν
ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαίρειν πρεσβείαν τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους
Δημοσθένην· ὁ γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισοφίλιππος

v. 1. ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ om *a*. 71, 1. δόγματι] ψηφίσματι *ekl*. 3. ὑπειληφὼς *ekl*. 4. ἡ om *dfl*. δὲ] δὲ τῆς *a*. 5. βουλεύεσθαι *ekl*. κοινὴ *gklmn*. 7. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ *a*. δὴ] δὲ *h*. προκαταλαβὼν τὸ βῆμα δημοσθένης *ekl*. 9. λόγων *d*. εἶναι om pr *d*, post λόγων ponit *a*. 10. εἰ ταῦθ'] ἐνταῦθ' *mn*. 72, 1. καὶ γὰρ τὸ] τὸ γὰρ *ek*. 2. ἀδικίαν *h*. ἅμα] οἶμαι *mn*. 3. τὴν συμμ. τῆς εἰρ. *ekl*. τὰ om *cdf*. 4. μελήματα *d*, μελετήματα *el*. 5. ἰδίαν *l*, ἰδεῖαν *c*. καλέσας *cdfh*. 6. τι om *ekl*. 7. αἱρήσεται *h*, αἰρήσεται *f*, εἰρήσεται *gmn*. κατὰ] περὶ *a*. 8. ἐνίκησε *l*. 9. τοῦ δημοσθένους *cdfh*. 73, 2. τὸν om, τόπον supra versum ponit *h*. 3. μηνὸς om *agmn*.

ὑμῖν οὑτοσὶ ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευσεν εἰς Μακεδονίαν, ἐξὸν μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακεδόνων καταπτύειν. εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν, τὴν τῇ ἕκτῃ λέγω, καθεζόμενος βουλευτὴς ὢν ἐκ παρασκευῆς, ἔκδοτον Κερσο-
74 βλέπτην μετὰ Φιλοκράτους ἐποίησε. λανθάνει γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψηφίσματι μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας, ὁ δ' ἐπιψηφίσας, Δημοσθένης, ἐν ᾧ γέγραπται „ἀποδοῦναι δὲ τοὺς ὅρκους τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων." παρὰ δὲ Κερσοβλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο· γράψας δὲ τοὺς συνεδρεύοντας ὀμνύναι τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνεδρεύοντα ἐξέκλεισε τῶν ὅρκων.
75 Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιψηφίσας πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Καλόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καλὸν ἡ τῶν δημοσίων γραμμάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι καὶ οὐ συμμεταπίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἐπέδωκε τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται, συνιδεῖν τοὺς πάλαι μὲν πονηρούς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς.

76 Ὑπόλοιπον δ' ἐστί μοι τὴν κολακείαν αὐτοῦ διεξελθεῖν. Δημοσθένης γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐνιαυτὸν βουλεύσας οὐδεμίαν πώποτε φανεῖται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέσας, ἀλλὰ τότε πρῶτον καὶ μόνον πρέσβεις

v. 1. ἡμῖν ekh. οὑτοσὶ agmn: ceteri οὗτος. εἰς μακεδονίαν ekl: ceteri ἐν μακεδονίᾳ. 2. καταπλύειν l. 3. λέγω om n, post καθεζόμενος ponunt ag et γρ m. 74, 4. δὲ add ekl. 5. τοῖς om el. 5 et 6. παρὰ] περὶ h. 6. δὲ om gmn. τοῦ κερσοβλέπτου cdfh, κερσοβλέπτη e. 75, 1. ἦν om h. γράφων ekl. 2. τίς ἦν ὁ ekl. πρόεδρος om ehkl. 3. πρόεδροι dek: om a. 5. πραγμάτων h, πραγμάτων acdefgmn. μεταπίπτειν aegklmn. 6. τοῖς ἀντιμεταβαλλομένοις αὐτομολοῦσιν l, τοῖς ἀντιμεταβαλλομένοις αὐτομολοῦσιν ek. τῇ om agmn. ἀπέδωκε ekl. 76, 1. δ' ἐστί μοι ekl: ceteri δέ μοί ἐστι. αὐτοῦ om ekl: αὐτῶν c. 2. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι add ekl. 3. πώποτε om ekl. φανήσεται ekl. 4. παρακαλέσας h. πρῶτον καὶ μόνον ekl: ceteri μόνον καὶ πρῶτον.

εἰς προεδρίαν ἐκάλεσε καὶ προσκεφάλαια ἔθηκε καὶ φοινικίδας περιεπέτασε καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν εἰς τὸ θέατρον, ὥστε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχημοσύνην καὶ κολακείαν. καὶ ὅτ' ἀπῄεσαν εἰς Θήβας, ἐμισθώσατο αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρικὰ καὶ τοὺς πρέσβεις προὔπεμψεν εἰς Θήβας, καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιῶν. Ἵνα δ' ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως μείνω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τῆς προεδρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

77 Οὗτος τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτος τὸ μέ-
γεθος κόλαξ πρῶτος διὰ τῶν κατασκόπων τῶν παρὰ Χα-
ριδήμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτὴν τῶν μὲν θεῶν
συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον κατεψεύσατο, ὡς οὐ παρὰ
Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος ἀλλὰ παρὰ τοῦ Διὸς
καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, οὓς μεθ' ἡμέραν ἐπιορκῶν νύκτωρ φησὶν
ἑαυτῷ διαλέγεσθαι καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν,
ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας,
πρὶν πενθῆσαι καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσά-
μενος καὶ λευκὴν ἐσθῆτα λαβὼν ἐβουθύτει καὶ παρενό-
μει, τὴν μόνην ὁ δείλαιος καὶ πρώτην αὐτὸν πατέρα προσ-
78 εἰποῦσαν ἀπολέσας. καὶ οὐ τὸ δυστύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ
τὸν τρόπον ἐξετάζω. ὁ γὰρ μισότεκνος καὶ πατὴρ πο-
νηρὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστός, οὐδὲ ὁ
τὰ φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων οὐδέ-
ποθ' ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους, οὐ-
δέ γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημοσίᾳ χρη-

v. 1. προσεδρίαν a. ἐκάλεσε] ἔθηκε df. 2. περιεπέτασε om h. 4. καὶ τὴν κολακείαν a. 5. ὀρικὰ[ει] ghn, ὀρεικὰ e, βοῶν a. 6. ἐγκαταγέλαστον gmn. totum hoc καταγ. τ. π. π. ante ἐμισθώσατο ponit a. 8. περὶ] ὑπὲρ ekl. 77, 4. ἑαυτῶν l. κατεψ.] οὐ κατεψ. h. οὐ om c. 8. ἑβδόμῃ δ' ἡμέρᾳ cdf. 9. πρὶν ἢ πενθῆσαι ekl. 10. λαβὼν] βαλὼν dh. παρενόμει efgkmn, παρ[η]ενόμει g: ceteri παρηνόμει. 78, 1. ἀπολέσας om afh. 2. πονηρὸς πατὴρ l. 4. τὰ om pr f. στέγων cd. 5. ἡμᾶς agm. πλείονος ποιήσεται] πολλοῦ ποιήσαιτο ekl. 6. ποτε om aegklmn.

στός, οὐδ' ὅστις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, "οὐδέποτ' ἦν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν πρεσβείαν καλὸς κἀγαθός· οὐ γὰρ τὸν τρόπον ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξεν.

79 Πόθεν οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμάτων (οὗτος γάρ ἐστιν ὁ δεύτερος καιρός), καὶ τί ποτ' ἐστὶ τὸ αἴτιον ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολιτευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ' εἰσαγγελίας γεγένηται, Δημοσθένης δὲ ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος, καὶ πόθεν ποθ' ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ἐμβέβληκε,
80 ταῦτ' ἤδη διαφερόντως ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος παρῆλθε καὶ τάς τε ἐν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀναστάτους ἐποίησε, Θηβαίους δέ, ὡς τόθ' ὑμῖν ἐδόκει, περαιτέρω τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος ἰσχυροὺς κατεσκεύασεν, ὑμεῖς δὲ ἐκ τῶν ἀγρῶν φοβηθέντες ἐσκευαγωγήσατε, ἐν ταῖς μεγίσταις δ' ἦσαν αἰτίαις οἱ πρέσβεις οἱ τὴν εἰρήνην πρεσβεύσαντες, πολὺ δὲ τῶν ἄλλων διαφερόντως Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης διὰ τὸ μὴ μόνον πρεσβεύειν
81 ἀλλὰ καὶ τὰ ψηφίσματα γεγραφέναι, συνέβη δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέρεσθαί τι Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην σχεδὸν ὑπὲρ τούτων ὑπὲρ ὧν καὶ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε διενεχθῆναι, τοιαύτης δὲ ἐμπιπτούσης ταραχῆς μετὰ τῶν συμφύτων νοσημάτων αὐτῷ ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβουλεύετο, μετὰ δειλίας καὶ τῆς πρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας, καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμπρεσβευόντων καὶ τοῦ Φιλίππου κατήγορος ἀναφα-

v. 1. οὐδ' ὅστις — κἀγαθός] haec supra quoque (post illa δημαγωγὸς χρηστός) ponit *c*, omissis ibi, quibus facile careas, κατὰ τὴν πρεσβείαν. 3. μόνον om *el*. 79, 6. ὑμᾶς *cekl*. τὴν ἀτυχίαν *ekl*. ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος ante εἰς ponit *a*. 80, 2. παρῆλθε φίλιππος *ekl*, ὁ φίλιππος παρῆλθε *c*. τάς τε] τὰς μὲν Reiskius.
τό
3. πόλεις] φίλιππος *k*. 4. δὲ om *kl*. τόθ'] τοῦθ' *an*, τοῦθ' *gm*. ἡμῖν *k*. τοῦ ante καιροῦ add *acegklmn*. 5. παρεσκεύασεν *gmn*. 6. δὲ *cd*: ceteri τε vel τ'. ἐσκευαγωγήκατε *acdfghmn*. 7. τὴν εἰρήνην *ekl*: ceteri περὶ τῆς εἰρήνης. 8. διαφερόντως om pr *g*. 81, 1. τὰ add *ekl*. δ'] τε *ekl*. 2. τι τὸν δημοσθένην *acdfh*. 3. τούτων] τούτων καὶ *c*. 7. ζηλοτ. δωροδ. *agmn*.

νείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην προδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς δὲ
ἄλλους συμπρέσβεις κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδοκιμήσειν
καὶ προδότης ὢν τῶν φίλων καὶ πονηρὸς πιστὸς τῷ δή-
82 μῳ φανήσεσθαι. κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῇ τῆς πόλεως
προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ ἄσμενοι παρεκάλουν ἐπὶ τὸ
βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει·
ὁ δὲ παριὼν ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου πολέμου καὶ ταρα-
χῆς. οὗτός ἐστιν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὁ πρῶτος ἐξευρὼν
Σέῤῥιον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐργίσκην καὶ Μουρ-
γίσκην καὶ Γάνος καὶ Γανίδα, χωρία ὧν οὐδὲ τὰ ὀνό-
ματα ᾔδειμεν πρότερον. καὶ ἐς τοῦτο φέρων περιέστησε
τὰ πράγματα, ὥστ' εἰ μὲν μὴ πέμποι Φίλιππος πρέσ-
βεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς πόλεως, εἰ δὲ πέμποι,
83 κατασκόπους πέμπειν ἀλλ' οὐ πρέσβεις. εἰ δὲ ἐπιτρέ-
πειν ἐθέλοι πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ περὶ τῶν ἐγκλημά-
των, οὐκ εἶναι κριτὴν ἴσον ἡμῖν ἔφη καὶ Φιλίππῳ. Ἁλόν-
νησον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπηγόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν
ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι, περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. καὶ
τὸ τελευταῖον στεφανώσας τοὺς μετὰ Ἀριστοδήμου εἰς
Θετταλίαν καὶ Μαγνησίαν παρὰ τὰς τῆς εἰρήνης συν-
θήκας ἐπιστρατεύσαντας τὴν μὲν εἰρήνην διέλυσε, τὴν
δὲ συμφορὰν καὶ τὸν πόλεμον παρεσκεύασεν.

v. 1. ἀπολογεῖσθαι *l*. 2. πρέσβεις *cdfh*. κινδυνεύσειν *k*: ceteri κινδυνεύειν vel κινδυνεύ[σ]ειν. 3. προδότης τε ὢν *h*. τῶν φίλων om pr *f*. πιστὸς] καὶ πιστὸς *fh*. 82, 1. φανήσεσθαι] κληθήσεται *ekl*. οἱ τῇ της πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ] οἱ τῇ τῆς πόλεως πολεμοῦντες ἡσυχίᾳ γρ *h*, οἱ τῆς πόλεως προπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ *agm*, οἱ τῆς πόλεως προπολεμοῦντες ἡ[σ]συχίᾳ *n*, οἱ τῆς πόλεως προπολεμοῦντες ἡσυκῆ *cd*, οἱ τῆς πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχῆ *fh*, οἱ προσπολεμοῦντες τῇ τῆς πόλεως ἡσυχίᾳ *ekl*. 2. ἀσμένως *ekl*. 4. αὐτοῖς ἀρχὰς *ekl*. ἐδίδου *a*. 6. δοκίσκον *d*. καὶ μυργίσκην *cd fh*, καὶ μυρτίσκην *k*: om *aeglmn*. 7. γάννος *e*. καὶ Γανίδα] καὶ δάνδια *el*: om *agmn*. 8. εἰς *ce*. 9. πρέσβεις φίλιππος *ekl*. 10. ἔφη ante αὐτὸν ponit *n*, om *d*. 83, 2. ἐθέλει[οι] *n*, ἐθέλει *adg hlm*. 3. ἁλόννησον *h* et corr *dm*, ἀλλόννησον *cf*: ceteri ἁλόνησον. 6. τὸ om *lmn*. τοὺς] τοὺς[τε] *h*, τούς τε *gmn*. 7. τῆς] περὶ τῆς *cdefhkl*. 8. ἐπιστρατεύσαντας] πρεσβεύσαντας *ekl*. 9. κατεσκεύασεν *ekl*.

84 Ναί, ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις τείχεσιν, ὥς αὐ-
τός φησι, τὴν χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐβοέων
καὶ Θηβαίων συμμαχίᾳ. ἀλλ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι περὶ
ταῦτα τρία μέγιστα ἠδίκησθε καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε.
σπεύδων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς θαυμαστῆς συμμαχίας τῆς
τῶν Θηβαίων, ἵν' ἐφεξῆς εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων πρῶ-
τον μνησθήσομαι.
85 Ὑμεῖς γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικημένοι
ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου καὶ Ταυ-
ροσθένους πατρός, οὓς οὗτος νυνὶ μισθὸν λαβὼν Ἀθη-
ναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν, καὶ πάλιν ὑπὸ Θεμίσωνος
τοῦ Ἐρετριέως, ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης Ὠρωπὸν ἀφείλετο,
τούτων ἑκόντες ἐπιλανθανόμενοι, ἐπειδὴ διέβησαν εἰς
Εὔβοιαν Θηβαῖοι καταδουλώσασθαι τὰς πόλεις πειρώ-
μενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοηθήσατε αὐτοῖς καὶ ναυσὶ
καὶ πεζῇ δυνάμει, καὶ πρὶν τριάκονθ' ἡμέρας διελθεῖν
ὑποσπόνδους Θηβαίους ἀφήκατε, κύριοι τῆς Εὐβοίας γε-
νόμενοι, καὶ τάς τε πόλεις αὐτὰς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέ-
δοτε ὀρθῶς καὶ δικαίως τοῖς παρακαταθεμένοις, οὐχ 66
ἡγούμενοι δίκαιον εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπομνημονεύειν ἐν
86 τῷ πιστευθῆναι. καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ πεπονθότες
οἱ Χαλκιδεῖς οὐ τὰς ὁμοίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χάριτας,
ἀλλ' ἐπειδὴ τάχιστα διέβητε εἰς Εὔβοιαν Πλουτάρχῳ
βοηθήσοντες, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ' οὖν προσ-
εποιοῦνθ' ὑμῖν εἶναι φίλοι, ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Τα-
μύνας παρήλθομεν καὶ τὸ Κοτύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος
ὑπερεβάλλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεύς, ὃν Δη-

84, 2. τῇ Θηβαίων καὶ τῇ τῶν εὐβ. *ekl.* 4. τρία] καὶ *ekl.* ἠγνόητε *l.* 5. θαυμαστῆς *ekl*: ceteri μεγίστης. συμπαθείας *fh.* 6. λέγω *ekl.* τῶν] τῆς τῶν *ekl.* 85, 1. πολλὰ om *e.* 5. ἡμῖν *d.* 6. ἐπιλαθόμενοι *agmn.* 9. πεζῇ *ekl*: ceteri πεζικῇ. 10. ἀφήκετε *l.* 11. καὶ ante κύριοι ponit Marklandus. τε om *edf.* 12. τοῖς παρακαταθεμένοις *ekl*: ceteri αὐτοῖς παρακαταθέμενοι.

86, 1. ὑφ' ὑμῶν om pr *f*, ante οἱ ponit *h.* ὑφ' om *agmn.* παθόντες *ekl.* 2. οὐ τὰς] οὔτε *mn.* ἡμῖν *fmn* et γρ *h.* χάριτας om pr *f.* 3. ἀλλ' — διέβητε om *f.* 4. βοηθοῦντες *ekl.* μὲν] μὲν γὰρ *e.* χρόνους om *l.* 5. ἐπεὶ *l.* 6. κοτυλαῖον *ekl.* 7. ὑπερεβάλομεν *ekl.* ὃν ὁ δημοσθένης *n.*

87 μοσθένης μισθαρνῶν ἐνεκωμίαζεν, ὁρῶν τὸ στρατόπεδον
τὸ τῆς πόλεως εἴς τινας δυσχωρίας κατακεκλειμένον,
ὅθεν μὴ νικήσασι μάχην οὐκ ἦν ἀναχώρησις οὐδὲ βοη-
θείας ἐλπὶς οὔτ' ἐκ γῆς οὔτ' ἐκ θαλάττης, συναγείρας
ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐβοίας στρατόπεδον καὶ παρὰ Φιλίπ-
που δύναμιν προσμεταπεμψάμενος, ὅ τ' ἀδελφὸς αὐτοῦ
Ταυροσθένης, ὁ νυνὶ πάντας δεξιούμενος καὶ προσγε-
λῶν, τοὺς Φωκικοὺς ξένους διαβιβάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς
88 ὡς ἀναιρήσοντες. καὶ εἰ μὴ πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε
τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' οἱ στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι καὶ
πεζοὶ καὶ ἱππεῖς ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐγένοντο καὶ παρὰ τὸν
ἱππόδρομον τὸν ἐν Ταμύναις ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρα-
τήσαντες ἀφεῖσαν ὑποσπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκιν-
δύνευσεν ἂν ἡμῶν ἡ πόλις αἴσχιστα παθεῖν· οὐ γὰρ τὸ
δυστυχῆσαι κατὰ πόλεμον μέγιστόν ἐστι κακόν, ἀλλ'
ὅταν τις πρὸς ἀνταγωνιστὰς ἀναξίους ἑαυτοῦ διακινδυ-
νεύων ἀποτύχῃ, διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. ἀλλ'
ὅμως ὑμεῖς τοιαῦτα πεπονθότες πάλιν διελύσασθε πρὸς
89 αὐτούς. τυχὼν δὲ συγγνώμης παρ' ὑμῶν Καλλίας ὁ Χαλ-
κιδεὺς μικρὸν διαλιπὼν χρόνον πάλιν ἧκε φερόμενος εἰς
τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέδριον εἰς
Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ τὴν Εὔβοιαν ἐφ' ὑμᾶς ἔργῳ
παρασκευάζων, ἐξαίρετον δ' αὑτῷ τυραννίδα περιποιούμε-

87, 1. μισθαρνῶν ekl: ceteri μισθὸν λαβών. ἐνεκωμίαζεν ek, ἐνεγκωμίαζεν l, ἐνεχυρίαζεν acdfghmn. 2. τὸ om el. τινας] δεινὰς ekl. δυσχερείας fh. κατακεκλειμένον ac, κατακεκλημένον mn: ceteri κατακεκλεισμένον. 3. μάχῃ ehkl. οὐδὲ] libri οὔτε. 4. ἐκ ante θαλ. om l. θαλάσσης ad. 6. προσπαραπεμψ. a. 7. δεξιούμενος καὶ om ekl. 8. φωνικοὺς c. ἐφ'] εἰς a. ἡμᾶς ael: ceteri ὑμᾶς. 88, 2. καὶ οἱ π. καὶ οἱ ἱππ. ekl. 3. ἐγένοντο ἀγαθοὶ ekl. 4. μάχῃ νικήσαντες ekl, μάχῃ κρατήσαντες μάχης fh. 5. ἀφεῖσαν ὑποσπ.] ὑποσπ. ἀφεῖσαν ekl: ἀφίεσαν ὑποσπ. ceteri. 6. ὑμῶν ekl, om acdfh. αἴσχιστα παθεῖν ἡ πόλις ekl. 7. μέγιστόν ἐστι κακόν] ἐστι μέγιστον ek, ἐστιν πόλεμον l. 8. πρὸς τοὺς ανταγ. c. ἀναξίους αὐτοῦ acdgmn, ἑαυτοῦ ἀναξίους ekl. 9. ἀποτύχοι kl. εἰκὸς] εἰκός ἐστιν ekl. 89, 1. συγγνώμης παρ' ὑμῶν ekl: ceteri παρ' ὑμῶν συγγνώμης. 2. διαλιπὼν om pr f. 3. εὐβοϊκῷ a. εἰς τὴν χαλκίδα h. 4. συναγαγὼν ekl. 5. αὐτῷ τὴν τυραννίδα h.

νος. καὶ ταύτης ἐλπίζων συναγωνιστὴν Φίλιππον λήψεσθαι ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν καὶ περιῄει μετὰ Φιλίππου, καὶ
90 τῶν ἑταίρων εἷς ὠνομάζετο. ἀδικήσας δὲ Φίλιππον κἀκεῖθεν ἀποδρὰς ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις. ἐγκαταλιπὼν δὲ κἀκείνους, καὶ πλείους τραπόμενος τροπὰς τοῦ Εὐρίπου παρ' ὃν ᾤκει, εἰς μέσον πίπτει τῆς τε Θηβαίων ἔχθρας καὶ τῆς Φιλίππου. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο αὐτῷ, καὶ παραγγελλομένης ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατείας, μίαν ἐλπίδα λοιπὴν κατεῖδε σωτηρίας ἔνορκον λαβεῖν τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, σύμμαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσειν εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἴοι· ὃ πρόδηλον ἦν
91 ἐσόμενον, εἰ μὴ ὑμεῖς κωλύσαιτε. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποστέλλει δεῦρο πρέσβεις Γλαυκέτην καὶ Ἐμπέδωνα καὶ Διόδωρον τὸν δολιχοδρομήσαντα, φέροντας τῷ μὲν δήμῳ ἐλπίδας κενάς, Δημοσθένει δ' ἀργύριον καὶ τοῖς περὶ αὐτόν. τρία δ' ἦν ἃ ἅμα ἐξωνεῖτο, πρῶτον μὲν μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεὶς τῶν προτέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος μὴ προσδέξαιτο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος ἢ τεθνάναι ἐγκαταληφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεστράτευον, ἥ τε Φιλίππου καὶ Θηβαίων. δεύτερον δ' ἧκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψαντι τὴν συμμαχίαν ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι
92 Χαλκιδέας, τρίτον δὲ ὥστε μὴ τελεῖν συντάξεις. καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας,

v. 1. καὶ ταύτης] κἀνταῦθα ekl. 90, 1. ἑτέρων dk. εἷς] οἷς e. κἀκεῖθεν] κἀκεῖνον ekl. 2. ὑπέβαλλεν ahmn. αὐτὸν e. 3. τρεπόμενος h, στρεφόμενος ekl. 4. ἐμπίπτει kl. 5. τε om acdfn et pr gm. τῆς] τοῦ ekl. 7. στρατείας f: ceteri στρατιᾶς. 8. τὸν δῆμον τῶν ἀθηναίων ekl, τῶν ἀθηναίων δῆμον an: τὸν ἀθηναίων δῆμον ceteri. 9. ἐπ' αὐτὸν] ἑαυτὸν l. ἴοι] editi ἴῃ. 91, 1. κωλύσαιτε Marklandus, κωλύσετε acdfgklmn, ἐκωλύσατε h et γρ gm. δὲ om ekl. νοηθεὶς h. 2. δεῦρο] δεύτερον ekl. καὶ ἐμπεδῶνα gmn, καὶ ἐμπέδονα d: om a. 3. φέροντες l. 4. κενὰς ἐλπίδας ekl. 5. αὐτὸν] τοῦτον ekl. 9. ἐγκαταληφθέντι cfgmn: ceteri ἐγκαταλειφθέντι. 10. ἐστρατεύσαντο el. 11. καὶ ἡ Θηβαίων Stephanus. 92, 1. φόρους h. συντάξεις

ἀλλ' ὁ μισοτύραννος Δημοσθένης, ὥς αὐτὸς προσποιεῖ-
ται, ὅν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν
τοὺς καιροὺς τοὺς τῆς πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμα-
χίᾳ βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι, ῥῆμα μόνον ἀντικαταλλα-
ξάμενος, ἀντὶ τούτων εὐφημίας ἕνεκα προσγράψας Χαλ-
93 κιδέας βοηθεῖν ἐάν τις ἴῃ ἐπ' Ἀθηναίους· τὰς δὲ συνε- 67
δρίας καὶ τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύσειν ὁ πόλεμος ἤμελ-
λεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλλίστοις ὀνόμασι αἰσχίστας πρά-
ξεις γράφων καὶ τῷ λόγῳ προσβιβάζων ὑμᾶς, ὡς δεῖ
τὴν πόλιν τὰς μὲν βοηθείας πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς
ἀεὶ δεομένοις τῶν Ἑλλήνων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας
μετὰ τὰς εὐεργεσίας. Ἵνα δ' εὖ εἰδῆτε ὅτι ἀληθῆ λέγω,
λάβε μοι τὴν Καλλίου γραφὴν καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ
ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

94 Οὔπω τοίνυν τοῦτ' ἐστὶ δεινόν, εἰ καιροὶ πέπρανται
τηλικοῦτοι καὶ συνεδρίαι καὶ συντάξεις, ἀλλὰ πολὺ τού-
του δεινότερον ὑμῖν φανήσεται ὃ μέλλω λέγειν. εἰς
γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως
καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δέ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν,
δωροδοκίας, ὥστε τὰς ἐξ Ὠρεοῦ συντάξεις καὶ τὰς ἐξ
Ἐρετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ὁρώντων φρονούντων βλε-
πόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι, καὶ τοὺς ἐκ τῶν πό-
λεων τούτων συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν ἀνέστησαν, πά-
λιν δὲ εἰς Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον Εὐβοϊκὸν συνέ-
δριον συνήγαγον. ὃν δὲ τρόπον καὶ δι' οἵων κακουργη-

v. 5. προγράψας adfghmn, προσέγραψε el. καὶ χαλκ. ekl.
93, 1. προ[συν]εδρίας h, προεδρίας aedgmn. 2. τὰς om h. ἰσχύειν pr h. ἔμελλεν e. 4. προσβιβάζων] προβιβάζων g et corr h et γρ mn. ἡμᾶς k. ὡς δεῖ τὴν πόλιν τὰς μὲν βοηθείας edefhkl: ceteri τὰς μὲν βοηθείας ὡς δεῖ τὴν πόλιν. 6. ὑστέρας ποιεῖσθαι μετὰ acdfghmn. 7. ἴδητε d. 8. καὶ ante ἀνάγνωθι om el.
10. ΨΗΦΙΣΜΑ om a. 94. 1. εἰ οἱ καιροὶ acfghmn. τηλικοῦτοι πεπραμένοι τυγχάνουσι ekl. 2. τούτου[o] h, τοῦτο aeglmn.
3. ὑμῖν om ekl. φανήσεται εἶναι ὃ ek. 8. ὑμᾶς ehl.
9. τούτους dfghmn, τοιούτους a. ἡμῶν acdfghmn. 10. συνέδριον εὐβ. gmn.

95 μάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦσαι. ἀφικνεῖται γὰρ πρὸς ὑμᾶς οὐκέτι δι' ἀγγέλων ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν λόγους διεξῆλθε κατεσκευασμένους ὑπὸ Δημοσθένους. εἶπε γὰρ ὡς ἥκοι ἐκ Πελοποννήσου νεωστὶ σύνταγμα συντάξας εἰς ἑκατὸν ταλάντων πρόσοδον ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο ὅσον ἑκάστους ἔδει συντελεῖν, Ἀχαιοὺς μὲν πάντας καὶ Μεγαρέας ἑξήκοντα τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπά-
96 σας τετταράκοντα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν δύναμιν· εἶναι δὲ πολλοὺς καὶ ἄλλους τῶν Ἑλλήνων οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συντάξεως, ὥστε οὔτε χρημάτων οὔτε στρατιωτῶν ἔσεσθαι ἀπορίαν. καὶ ταῦτα μὲν τὰ φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις πράττειν ἑτέρας δι' ἀποῤῥήτων, καὶ τούτων εἶναί τινας μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, καὶ τελευτῶν ὀνομαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην καὶ συνειπεῖν ἠξίου.
97 ὁ δὲ σεμνῶς πάνυ παρελθὼν τόν τε Καλλίαν ὑπερεπήνει τό τε ἀπόῤῥητον προσεποιήσατο εἰδέναι· τὴν δ' ἐκ Πελοποννήσου πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν ἐξ Ἀκαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. ἦν δ' αὐτῷ κεφάλαιον τῶν λόγων πάντας μὲν Πελοποννησίους ὑπάρχειν πάντας δ' Ἀκαρνᾶνας συντεταγμένους ἐπὶ Φίλιππον ὑφ' ἑαυτοῦ, εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα χρημάτων μὲν εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτουσῶν πληρώματα καὶ εἰς πεζοὺς στρατιώτας μυρίους καὶ ἱππέας χιλίους,
98 ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰς πολιτικὰς δυνάμεις,

95, 1. ταῦτ' *el.* γὰρ] δὲ *h.* 2. ἡμᾶς *d.* 3. διεξῆλθε] ἐξέλεξε *ekl.* 4. ὑπὸ τοῦ δημοσθένους *c.* 5. πελοπονήσου *ghkm.* εἰς om *g.* 6. φιλίππου *e.* πόσον *c*, πῦσον *h.* 8. τὰς — τετταράκοντα om *ekl.* 96, 2. πεζὴν *el*: ceteri πεζικήν. 3. καὶ add *ekl.* 4. ὥστε *ekl*: ceteri ὡς. 6. πράξειν pr *f.* 8. παρακαλεῖ *ckl.* 97, 1. πάνυ om *el.* ἐπήνει *a.* 2. τό τε *aegklmn*: ceteri καὶ τό. δ' om *a.* ἐκ πελοποννήσου *aegklmn*: ceteri εἰς πελοπόννησον. 3. ἣν om *e.* 5. τοῦ λόγου *ekl.* 6. καρνᾶνας *a*, ἀκαρνανίτας *cd.* ἐπὶ φίλ. συντεταγμ. *g.* 7. χρήματα *e.* 8. πληρ. νεῶν ταχυν. *a.* 9. ἱππέας *ekl*: ceteri ἱππεῖς. 98, 1. καὶ om *cdfh.* τὰς om *n.*

ἐκ Πελοποννήσου μὲν πλείονας ἢ δισχιλίους ὁπλίτας,
ἐξ Ἀκαρνανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ ἀπὸ
πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· πραχθήσεσθαι
δὲ ταῦτα οὐκ εἰς μακρὰν ἀλλ' εἰς τὴν ἕκτην ἐπὶ δέκα
τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ ἐν ταῖς πόλε-
σιν ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ παρηγγέλθαι πάντας ἥκειν συνε-
99 δρεύσοντας Ἀθήναζε εἰς τὴν πανσέληνον. καὶ γὰρ τοῦτο
ἄνθρωπος ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ. οἱ μὲν γὰρ ἄλ-
λοι ἀλαζόνες ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα καὶ ἀσαφῆ
πειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον· Δημοσθένης
δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, πρῶτον μὲν μεθ' ὅρκου ψεύδε-
ται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος ἑαυτῷ, δεύτερον δέ, ἃ εὖ οἶ-
δεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν ἀριθμῶν εἰς ὁπότ'
ἔσται, καὶ ὧν τὰ σώματα οὐχ ἑώρακε, τούτων τὰ ὀνό-
ματα λέγει, κλέπτων τὴν ἀκρόασιν καὶ μιμούμενος
τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. διὸ καὶ σφόδρα ἄξιός ἐστι μισεῖ-
σθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν καὶ τὰ τῶν χρηστῶν σημεῖα δια-
100 φθείρει. ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα
τῷ γραμματεῖ μακρότερον μὲν τῆς Ἰλιάδος, κενώτερον
δὲ τῶν λόγων οὓς εἴωθε λέγειν καὶ τοῦ βίου ὃν βεβίωκε,
μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσομένων καὶ στρατοπέδων οὐ- 68
δέποτε συλλεγησομένων. ἀπαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄποθεν ἀπὸ
τοῦ κλέμματος καὶ ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐν-
ταῦθα δὴ συστρέψας γράφει κελεύων ἑλέσθαι πρέσβεις
εἰς Ἐρέτριαν, οἵτινες δεήσονται τῶν Ἐρετριέων (πάνυ
γὰρ ἔδει δεηθῆναι) μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν

v. 1. πλέον ekl. δισμυρίους kl. 2. διδόσθαι c. ἀπὸ πάντων] ἁπάντων el. 3. ὑμῖν om an et pr fgm. πραχθήσεται cekl. 4. ταῦτα] αὐτὰ adghmn. 5. γὰρ] δὲ el. ἐν om g. 6. ὑφ' ἑαυτοῦ ekl: ceteri ὑπ' αὐτοῦ. συνεδρεύσαντας cdf. 99, 1. σελήνην editi praeter Stephan. 2. ἀνθρώπων agmn. 6. ἐπαρωσάμενος c. ἑαυτῷ ae: αὑτῷ ς. εὖ om ekl. 7. ἀριθμῶν om e gklmn. εἰς ὁπότ'] εἴποτ' e. 10. σφόδρα ekl: ceteri μάλιστα. 11. ὅτι] εἰ vel ἢ pr f. φθείρει ekl. 100, 2. κενότερον n, ἀπὸ καινότερον adfghkm. 3. εἰώθει e. 5. ἄπωθεν af. 6. ἐπὶ h, ἐπὶ cdf. ἐνταῦθ' ἤδη ekl. 7. κελεύων] καὶ κελεύει ekl. 8. ἐρετρίων n. 9. δεηθῆναι αὐτῶν μηκ. cdfh. ἡμῖν cdfghkmn.

τὰ πέντε τάλαντα ἀλλὰ Καλλίᾳ, καὶ πάλιν ἑτέρους αἱρεῖσθαι εἰς Ὠρεὸν πρὸς τοὺς Ὠρείτας πρέσβεις, οἵτινες δεήσονται τὸν αὐτὸν Ἀθηναίοις φίλον καὶ ἐχθρὸν νομί-
101 ζειν εἶναι. ἔπειτα ἀναφαίνεται περὶ ἁπάντων ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς τῷ κλέμματι γράψας καὶ τὰ πέντε τάλαντα τοὺς πρέσβεις ἀξιοῦν τοὺς Ὠρείτας μὴ ὑμῖν ἀλλὰ Καλλίᾳ διδόναι. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τὸν κόμπον καὶ τὰς τριήρεις καὶ τὴν ἀλαζονείαν ἀνάγνωθι καὶ τοῦ κλέμματος ἅψαι, ὃ ὑφείλετο ὁ μιαρὸς καὶ ἀνόσιος ἄνθρωπος, ὅν φησι Κτησιφῶν καὶ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι διατελεῖν λέγοντα καὶ πράττοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

102 ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν καὶ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠκούσατε, τὰς δὲ συντάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.

103 Ὑπόλοιπον δέ μοί ἐστιν εἰπεῖν ὅτι λαβὼν τρία τάλαντα μισθὸν τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος παρὰ Καλλίου, τάλαντον δ' ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δὲ ἐξ Ὠρεοῦ, διὸ καὶ καταφανὴς ἐγένετο, δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος. ἐξανηλωμένοι γὰρ ἐν τῷ [πρὸς Φίλιππον] πολέμῳ καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι πέμπουσι πρὸς

v. 1. αἱρήσεται ekl. 3. δεήσονται] δεήσονται αὐτοῖς acdfghmn, δεήσονται (ους) καὶ αὐτοὶ Helmstad. ἀθηναίοις h, ἀθηναίους agm. φίλον] καὶ φίλον ekl. 101, 1. πάντων ekl. ἐν ekl: ceteri ἐπὶ. 2. καὶ om adf. 3. ἀξιοῦν ekl, ἀξιῶν (οῦ) h, ἴσως ἀξιοῦν mg gm: ceteri ἀξιῶν. ἡμῖν omnes. 4. λέγω ἀληθῆ e. 5. τὰς ἀλαζονείας ekl. ἀνάγνωθι] ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάγνωθι cdfh. 6. τοῦ] ἀπὸ τοῦ cehkl. ὑφείλατο (ε) f. 7. φησι om a. καὶ om ekl.
102, 1. ψηφίσματα egm. 2. μὲν om fh. στρατείαν acdfghmn. 3. καὶ τοὺς συνέδρους καὶ τὴν πανσ. a. λόγῳ om a.
103, 1. εἰπεῖν ἐστί μοι ekl. τρία] δέκα agmn. 3. παρὰ] περὶ mn. 7. πρὸς Φίλιππον om aekl, supra versum ponit h, in mg f.

αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν Χαριγένους υἱὸν τοῦ δυναστεύ-
σαντός ποτε ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ τὸ μὲν τά-
λαντον ἀφεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελούμενον δ' αὐτῷ χαλ-
104 κῆν εἰκόνα σταθήσεσθαι ἐν Ὠρεῷ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο τῷ
Γνωσιδήμῳ ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ οὐδὲν δέοιτο, τὸ δὲ
τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰσπράττειν. ἀναγκαζόμενοι
δὲ οἱ Ὠρεῖται καὶ οὐκ εὐποροῦντες ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ
ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους, καὶ τόκον ἤνεγκαν
Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς
τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. καὶ ταῦτ' ἐπρά-
105 χθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ δήμου. Ὅτι δὲ τἀληθῆ
λέγω, λάβε μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ὠρειτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ' ἐστὶ τὸ ψήφισμα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αἰσχύνη μὲν τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων, φανερὰ δὲ κατηγορία Κτησιφῶντος· τὸν γὰρ οὕτως αἰσχρῶς δωροδοκοῦντα οὐκ ἔστιν ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθόν, ἃ τετόλμηκεν οὗτος γράψαι ἐν τῷ ψηφίσματι.

106 Ἐνταῦθ' ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν, μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημοσθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως πράξεις ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδικον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμμαχίαν γράψας. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν.

v. 1. χαιρεγένους ekl. 2. αὐτοῦ om ekl. 3. ἀφεῖναι ekl: ceteri ἀφιέναι. ἐπαγγελούμενον Stephanus, ἐπαγγελόμενον dmn: ceteri ἐπαγγελλόμενον. 104, 1. στήσεσθαι h, στ(αθ)ήσεσθαι cd. ἐν Ὠρεῷ om pr f. 2. γνησιδήμῳ h. 3. εἰσέπραττεν ekl. 5. δημοσίους h. 7. ταῦτ'] πάντ' acgmn. 105, 1. Ὅτι — τὸ ψήφισμα om el. 2. τῶν] τοῦ k. Ὠρειτῶν] ὠρειτῶν. τὸ ψήφισμα λέγε γραμματεῦ l. 6. κατ. τοῦ κτησιφῶντος agmn. 7. ἔνεστιν efgklmn. 8. ἃ] ὃ c. γράψαι post ψηφίσματι ponunt ekl: γράψας cf. 106, 4. εἰς om pr l. 5. τὴν om n. γράψας om n. 6. ἄρχομαι kl, ἐνάρξομαι n. δὲ om a. τοὺς om ekl. πλημμ. αὐτοῦ ekl.

107 Ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ Κιῤῥαῖον ὠνομα-
σμένον πεδίον καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπάρατος
ὠνομασμένος. ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκησαν Κιῤ-
ῥαῖοι καὶ Ἀκραγαλλίδαι, γένη παρανομώτατα, οἳ εἰς τὸ
ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέβουν, ἐξη-
μάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. ἀγανακτήσαν-
τες δ' ἐπὶ τοῖς γινομένοις μάλιστα μέν, ὡς λέγονται,
οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα καὶ οἱ ἄλλοι Ἀμφικτύο-
νες μαντείαν ἐμαντεύσαντο παρὰ τῷ θεῷ, τίνι χρὴ τι-
108 μωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν. καὶ αὐτοῖς
ἀναιρεῖ ἡ Πυθία πολεμεῖν Κιῤῥαίοις καὶ Ἀκραγαλλίδαις
πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας, καὶ τὴν χώραν αὐτῶν
ἐκπορθήσαντας καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδισαμένους ἀναθεῖ-
ναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Λητοῖ 69
καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ, καὶ ταύτην τὴν
χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι μήτ' ἄλλον ἐᾶν. λαβόν-
τες δὲ τὸν χρησμὸν οἱ Ἀμφικτύονες ἐψηφίσαντο Σόλω-
νος εἰπόντος Ἀθηναίου τὴν γνώμην, ἀνδρὸς καὶ νομο-
θετῆσαι δυνατοῦ καὶ περὶ ποίησιν καὶ φιλοσοφίαν διατε-
τριφότος, ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς ἐναγεῖς κατὰ τὴν μαν-
109 τείαν τοῦ θεοῦ· καὶ συναθροίσαντες δύναμιν ἱκανὴν τῶν
Ἀμφικτυόνων ἐξηνδραποδίσαντο τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν
λιμένα ἔχωσαν καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν καὶ
τὴν χώραν αὐτῶν καθιέρωσαν κατὰ τὴν μαντείαν· καὶ
ἐπὶ τούτοις ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρὸν μήτ' αὐτοὶ τὴν ἱερὰν

107, 3. ταύτην] καὶ ταύτην gmn. 4. ἀκραγγαλλίδαι h. 5. καὶ] κατὰ d. ante τὰ omisi περὶ cum adfhmn. τὰ om ekl. ἠσέβουν] ἐβλασφήμουν a. 6. Ἀμφικτύονας] ἀμφικτύονας γυναῖκας δὲ ἥρπαζον καὶ ἐλῄστευον g et mg hm. 7. γινομένοις ekl, γεγενημένοις a: celeri γενομένοις. λέγεται agmn. 8. οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι] οἱ πρόγονοι οἱ ἡμέτεροι cdf, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι h, οἱ πρόγονοι a. ἔπειτα δὲ καὶ agmn. 108, 3. αὐτῶν] αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν ekl. 4. αὐτοὺς] τοὺς d. ἀνδραποδισμένους h, ἠνδραποδισμένους ekl. 5. καὶ τῇ ἀρτέμιδι cdfh. 6. Προνοίᾳ] καὶ προνοίᾳ a. 7. ἄλλον] ἄλλους e. 8. χρησμὸν τοῦτον οἱ ehkl. 10. σοφίαν d.
109, 1. ἱκανὴν] πολλὴν ekl. τῶν] ἐκ τῶν cdfh. 2. τὸν λιμένα ekl: celeri τοὺς λιμένας. 3. ἔχωσαν om ekl. 4. ἀφιέρωσαν g.

γῆν ἐργάσεσθαι μήτ' ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ πάσῃ
110 δυνάμει. καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. γέγραπται γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ, „εἴ τις τάδε" φησί „παραβαίνοι ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης ἢ ἔθνος, ἐναγής" φησιν „ἔστω τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς καὶ Ἀθηνᾶς Προνοίας."
111 καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρποὺς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν ἐοικότα ἀλλὰ τέρατα, μήτε βοσκήματα κατὰ φύσιν γονὰς ποιεῖσθαι, ἧτταν δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμου καὶ δικῶν καὶ ἀγορῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων. „καὶ μήποτε" φησὶν „ὁσίως θύσαιεν τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ
112 δέξαιντο αὐτοῖς τὰ ἱερά." Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ θεοῦ μαντείαν. ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς. ἀναμνήσθητε τῶν ὅρκων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι μετὰ τῶν Ἀμφικτυόνων συνώμοσαν.

ΜΑΝΤΕΙΑ. οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
πρίν γε θεοῦ τεμένη κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
κῦμα ποτικλύζῃ κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.

ΟΡΚΟΙ. ΑΡΑ.

113 Ταύτης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς μαντείας γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ οἱ

v. 1. ἐργάσασθαι afghmn, ἐργάζεσθαι ekl. ἄλλο d, ἄλλον e. ἐπιτρέπειν ekl. 2. καὶ χειρὶ — ἀρᾷ om ekl. 110, 1. τὸν ὅρκον μόνον gmn. 4. παραβαίνῃ d, παραβαίνει (οι) n. 6. Προνοίας] καὶ προναίας a. 111, 1. καὶ om l. ἐπεύχεσθαι ekl. μηδὲ γῆν dfmn. 2. τίκτειν τέκνα el. μηδὲ acdefhklm. 3. εἶναι αὐτοῖς ekl. 4. ἀγορᾶς ekl. 5. καὶ post εἶναι om el. τὸ om ekl. ἐκείνων] οἰκείων el. 6. θύσειεν ehl, θύσαι n. τῷ Ἀπόλλωνι] μηδὲ τῷ ἀπόλλωνι n: om d. 7. μηδ'] μήτε τῇ el, μήτε k. 112, 1. αὐτῶν aceghln. 2. τὰς ἀρὰς pr f. 3. ἡμῶν d. 4. ὤμοσαν k. 5. ΜΑΝΤΕΙΑ om a: μαντεία ὅρκοι ἀρά cdefgklm, ἀραὶ καὶ ὅρκοι ἀθηναίων μετὰ τῶν ἀμφικτυόνων. λείπει. μαντεία h. versus om n. τῆσδε πόληος] δὲ πάλιος a. ἐρίψετε klm, ἐρρίψετε e, ἐρίψατε h. 6. γε] τε k: om el. 7. ποτικλύζει ekl, περικλυζῃ g. κελάδον cdfl, κέλαδον eghkn, κέλαδος a. 113, 2. γενομένης] γε agmn: om l.

Ἀμφισσεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ προεστηκότες αὐτῶν ἄνδρες
παρανομώτατοι, ἐπειργάζοντο τὸ πεδίον, καὶ τὸν λιμένα
τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν καὶ συνῴ-
κισαν, καὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέλεγον, καὶ τῶν
ἀφικνουμένων εἰς Δελφοὺς πυλαγόρων ἐνίους χρήμασι
114 διέφθειραν, ὧν εἷς ἦν Δημοσθένης. χειροτονηθεὶς γὰρ
ὑφ' ὑμῶν πυλαγόρας λαμβάνει χιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν
Ἀμφισσέων τοῦ μηδεμίαν μνείαν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς
Ἀμφικτύοσι ποιήσασθαι. διωμολογήθη δ' αὐτῷ καὶ εἰς
τὸν λοιπὸν χρόνον ἀποσταλήσεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἑκάστου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων
χρημάτων, ἐφ' ᾧτε βοηθήσειν τοῖς Ἀμφισσεῦσιν Ἀθή-
νησι κατὰ πάντα τρόπον· ὅθεν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον
συμβέβηκεν αὐτῷ, ὅτου ἂν προσάψηται ἀνδρὸς ἢ ἰδιώ-
του ἢ δυνάστου ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων
115 ἑκάστους ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλειν. σκέψασθε δὴ τὸν
δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὅσῳ περιεγένετο τῆς τῶν Ἀμ-
φισσέων ἀσεβείας. ἐπὶ γὰρ Θεοφράστου ἄρχοντος, ἱε-
ρομνήμονος ὄντος Διογνήτου Ἀναφλυστίου, πυλαγό-
ρους ὑμεῖς εἵλεσθε Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυρά-
σιον, ὃν ἐβουλόμην ἂν πολλῶν ἕνεκα ζῆν, καὶ Θρασυ-
κλέα τὸν ἐξ Οἴου, καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ. συνέ-
βη δ' ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, παραχρῆ-
μα δὲ τὸν ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ δ'
αὐτὸ τοῦτο συμπεπτώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. οἱ δ' ἄλλοι συν-
116 εκάθηντο Ἀμφικτύονες. ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν παρὰ τῶν

v. 1. ἀμφισεῖς a, ἀμφίσσης k. 3. συνῴκησαν d. 4. παρα-πλέοντας cdf. 5. πυλαγόρων n, πυλαγορῶν d. 114, 1. διέφθει-ρον k. ἦν om gmn. 2. ἡμῶν e. πυλάγορος pr f. δισχι-λίας ehkl. 3. ἀμφισέων a. τοῦ] ὑπὲρ τοῦ acdfgmn. 4. ποιεῖ-σθαι ehkl. 5. ἀποστέλλεσθαι ehkl. 6. εἴκοσι] εἴκοσιν ἐκ ehkl. 7. βοηθήσει cd. ἀμφισεῦσιν a. 8. ἔτι om adgmn. 9. ἀν-δρὸς] ἢ ἀνδρὸς ehkl. ἢ om adfgmn. 115, 1. κακοῖς] συμφο-ραῖς ehkl. ἐπιβάλλειν a. 2. ὅσῳ] ὢ ὅσω c, ᾧ df, ὡς agmn. ἀμφισέων a. 4. πυλαγόρας ch. 5. ἀναγυρράσιον df, ἀγυρ-ράσιον kl, ἀγυρρώσιον h. 6. ὃν] ὧν a. ἕνεκεν agmn. 7. ἐξ οἴου ehkl: ceteri Λέσβιον. 8. δ'] δὴ ekl. 9. τὸν om agmn. 10. συμπεπτώκει ehl: ceteri συνεπεπτώκει. 116, 1. ἀμ-φικτυόνες ac, qui ita solent.

βουλομένων "εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει, ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς ὑποπεπτωκότες τότε καὶ δεινῶς θεραπεύοντες τοὺς Θηβαίους εἰσέφερον δόγμα κατὰ τῆς ὑμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων, ὅτι χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθεμεν πρὸς τὸν καινὸν νεὼν πρὶν ἐξειργάσθαι, καὶ ἐπεγράψαμεν τὸ προσῆκον ἐπίγραμμα „Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων ὅτε τἀναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο." μεταπεμψάμενος δ' ἐμὲ ὁ ἱερομνήμων ἠξίου εἰσελθεῖν εἰς τὸ συνέδριον καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Ἀμφικτύονας ὑπὲρ τῆς 70
117 πόλεως, καὶ αὐτὸν οὕτω προῃρημένον. ἀρχομένου δέ μου λέγειν καὶ προθυμότερόν πως εἰσεληλυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων πυλαγόρων μεθεστηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων, ἄνθρωπος ἀσελγέστατος καὶ (ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο) οὐδεμιᾶς παιδείας μετεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς ἐξαμαρτάνειν αὐτὸν προαγομένου, „ἀρχὴν δέ γε" ἔφη „ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομάζετε τοὔνομα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων ἐν ταῖσδε ταῖς ἡμέραις, ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξ-
118 είργετ' ἂν ἐκ τοῦ ἱεροῦ." ἅμα δὲ ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ Κρώβυλος ἐκεῖνος ἔγραψε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἐκαρτέρουν ἀκούων οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν. ἀκούσας δὲ οὕτω παρωξύνθην ὡς οὐδε-

ει

116 1. ἀμφισσης k, ἀμφισεῖς a. 4. τάλαντα eh. τὸν ἀθηναίων f: ceteri τῶν ἀθηναίων. 5. ὅτι τὰς χρυσᾶς cdf et γρ hm. ἀνέθεκεν l. πρὸς] εἰς ehl. 6. ἐξαράσασθαι el, ἐξαρέσασθαι k, ἐξάρασθαι h. 7. καὶ Θηβαίων om l. 9. ἐμὲ] με cehkl: ceteri om. 10. εἰπεῖν — συνέδριον om ekl, in ima pagina ponit h.

117, 1. οὕτω] οὔπω mn. προειρημένον a, προῃρημένον ποιεῖν g. 3. πυλαγορῶν el. καθεστηκότων hl et corr g et γρ m. 4. ἄνθρωπος τῶν ἀμφισέων a. 6. αὐτὸν om ekl. 7. ἀρχὴ df. γε om gmn. ἄνδρες om a. 8. ἐφρονεῖτε e. ὠνομάζετε edfhkl, ὀνομάζετε c: ceteri ὠνομάζετο. ὄνομα hl. τοῦ ἀθηναίων ek: ceteri τῶν ἀθηναίων. 9. ἐξείργετ' ἂν ehkl, ἐξήγετε (ειρ) g: ceteri ἐξήγετε. 118, 1. τῶν om pr h. 2. κρωβύλος gn, κρωβύλος (ο) k, κροβύλης (ο) h, κροβύλης els. 3. λέγων om ehk. 4. ἐγὼ om df.

πώποτ' ἐν τῷ ἐμαυτοῦ βίῳ. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ὑπερβήσομαι· ἐπῆλθε δ' οὖν μοι ἐπὶ τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς τῶν Ἀμφισσέων περὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας, καὶ αὐτόθεν ἑστηκὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν· ὑπόκειται γὰρ τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον τῷ ἱερῷ
119 καὶ ἔστιν εὐσύνοπτον. „ὁρᾶτ'," ἔφην ἐγώ, „ὦ ἄνδρες Ἀμφικτύονες, ἐξειργασμένον τουτὶ τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Ἀμφισσέων καὶ κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὔλια· ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον λιμένα τετειχισμένον· ἴστε τούτους αὐτοί (καὶ οὐδὲν ἑτέρων δεῖσθε μαρτύρων) τέλη πεπραχότας καὶ χρήματα λαμβάνοντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ λιμένος." ἅμα δὲ ἀναγινώσκειν ἐκέλευον αὐτοῖς τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ, τὸν ὅρκον τῶν προγόνων, τὴν ἀρὰν
120 τὴν γενομένην, καὶ διοριζόμην ὅτι „ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων καὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν τέκνων καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ βοηθῶ κατὰ τὸν ὅρκον καὶ τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πᾶσιν οἷς δύναμαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀφοσιῶ· ὑμεῖς δ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύεσθε. ἐνῆρκται μὲν τὰ κανᾶ, παρέστηκε δὲ τοῖς βωμοῖς τὰ θύματα, μέλλετε δ' αἰτεῖν τοὺς θεοὺς τἀ-
121 γαθὰ καὶ κοινῇ καὶ ἰδίᾳ. σκοπεῖτε δὴ ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποίοις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι τὰς ἱκεσίας ποιήσεσθε, τούτους παρέντες ἀτιμωρήτους τοὺς

v. 1. μὲν post ἄλλους ponunt gmn: ἐπὶ μὲν l, qui lacunam habet pro ὑπερβήσομαι. 2. ἐπήει ehkl et γρ gm. οὖν om agmn. 3. ἀμφισέων a. περὶ ehkl: ceteri ἐπὶ. τὴν ἱερὰν γῆν cdefhkl. 4. ἀσεβείας] παρανομίας hkl. 5. ὑπέρκειται a, ὑπέκειτο fgmn. 119, 1. ἀσύνοπτον n. ἄνδρες om a. 2. τουτὸ ekl et corr h: ceteri τοῦτο. 3. ἀμφισέων a. κεράμεια kl, κεράμεία h, κεράμια e. αὔλια e, ἐπαύλια cdf. 7. ἅμα] ἀλλὰ d. 120, 1. διοριζομένην eh. 2. τοῦ ἀθηναίων aegklmn: ceteri τῶν ἀθηναίων. τῶν om ehkl. 3. τὸν προγόνων ὅρκον cehl, τὸν τῶν προγόνων ὅρκον k. 4. καὶ ante χειρὶ om ehkl. 5. δύναμαι] ἂν δύνωμαι ehkl. ὑμετέραν gn. 7. βουλεύσασθε cdf. καινὰ ehl, κοινὰ a. παρέστη ehkl. τὰ θ. τοῖς β. ehkl. 8. αἰτεῖν τοὺς θεοὺς] τοῖς θεοῖς e et rc h: pr enim om. τἀγαθὰ ante τοῖς θεοῖς ponit rc h. 121, 1. δὴ] δὲ aeghlmn. φωνῇ — ψυχῇ] ψυχῇ — φωνῇ a. 2. τίνα] ποίαν e. ἱκετείας ehk, οἰκετείας l. 3. ποιήσησθε cdf. παρέντες τούτους ehkl.

ἐναγεῖς καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους. οὐ γὰρ δι' αἰνιγμάτων
ἀλλ' ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβη-
σάντων, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτούς, καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρε-
ψάντων, καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται, μηδ' ὁσίως
θύσαιεν οἱ μὴ τιμωροῦντες, φησί, τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ τῇ
Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιν-
122 το αὐτῶν τὰ ἱερά." τοιαῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα πολλὰ
διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδή ποτε ἀπηλλάγην καὶ μετέστην ἐκ
τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ πολλὴ καὶ θόρυβος ἦν τῶν Ἀμ-
φικτυόνων, καὶ ὁ λόγος ἦν οὐκέτι περὶ τῶν ἀσπίδων ἃς
ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τῶν Ἀμφισσέων τι-
μωρίας. ἤδη δὲ πόῤῥω τῆς ἡμέρας οὔσης προσελθὼν ὁ
κῆρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι ἐπὶ διετὲς ἡβῶσι, καὶ δού-
λους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔχοντας ἄμας
καὶ δικέλλας πρὸς τὸ θυτεῖον ἐκεῖ καλούμενον· καὶ πάλιν
ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀνηγόρευε τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλα-
γόρους ἥκειν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον βοηθήσοντας τῷ θεῷ 71
καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ· „ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρ-
ξεται τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐναγὴς ἔσται καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος."
123 τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἥκομεν ἕωθεν εἰς τὸν προειρημένον τόπον,
καὶ κατέβημεν εἰς τὸ Κιῤῥαῖον πεδίον, καὶ τὸν λιμένα
κατασκάψαντες καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦ-
μεν. ταῦτα δὲ ἡμῶν πραττόντων οἱ Λοκροὶ οἱ Ἀμφισ-
σεῖς, ἑξήκοντα στάδια ἄποθεν οἰκοῦντες Δελφῶν, ἧκον
ἐφ' ἡμᾶς μεθ' ὅπλων πανδημεί· καὶ εἰ μὴ δρόμῳ μόλις

v. 1. ταῖς] τοὺς agmn. αἰνιγμῶν ekl. 3. τῶν om e. 4. μηδ'] μήποθ' d, μήθ' ceteri. ὁσίων n. 5. θύσειαν f, θύσιαν d, θύσειεν (αι) l, θύσομεν e. φησὶ post ὁσίως ponunt ehkl. μηδὲ τῇ aeghlmn: μήτε ς. 6. μηδὲ τῇ acdfeghlmn: μήτε ς. μηδ'] μηδὲ τῇ c. 122, 2. ἀπηλλάγην om m. 4. ὁ add ehkl. 6. δὲ] γὰρ e. προελθὼν Marklandus. 7. εἶπε a. δίετες f, διέταις (ε) l, διαίταις (ε) h. 8. ἥκειν] αὔριον ἥκειν g, ἥκειν αὔριον ehkl. ἄμας] ἅμα cel. 9. μακέλλας a. θύτειον df. 10. ἀναγορεύει ehkl, ἀντηγόρευε cdf. πυλαγόρους (α) g, τοὺς πυλαγόρους ek, τοὺς πυλαγόρας h. 11. ἥκειν] ἅπαντας ἥκειν ekl. τόπον] τόπον τοῦτον eh. 123, 1. ὑστεραίᾳ] ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ ehkl. ἔσωθεν ehkl. 4. ταῦτα δὲ] καὶ ταῦτα ehkl. 5. ἄπωθεν a. ἧκον] ἦλθον ehkl. 6. ἐφ' ehkl: πρὸς ς. ἡμᾶς om n. πανδημὶ ehkl. μόλις om d.

ἐξεφύγομεν εἰς Δελφούς, ἐκινδυνεύσαμεν ἂν ἀπολέσθαι.
24 τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κόττυφος ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων ἐκκλησίαν ἐποίει τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν, ὅταν τις μὴ μόνον τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνήμονας συγκαλέσῃ, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ χρωμένους τῷ θεῷ. ἐνταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν τῶν Ἀμφισσέων ἐγίνοντο κατηγορίαι, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κατὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου ψηφίζονται ἥκειν τοὺς ἱερομνήμονας πρὸ τῆς ἐπιούσης πυλαίας ἐν ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα καθ' ὅ τι δίκην δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξήμαρτον. Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γαμματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

25 Τοῦ δόγματος οὖν τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν τῇ βουλῇ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ δήμῳ, καὶ τὰς πράξεις ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου καὶ τῆς πόλεως πάσης προαιρουμένης εὐσεβεῖν, καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀντιλέγοντος καὶ ἐμοῦ φανερῶς ἐναντίον ὑμῶν ἐξελέγχοντος, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἠδύνατο σφῆλαι, εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ μεταστησάμενος τοὺς ἰδιώ-
26 τας ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, προσλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν· τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεπράξατο ἐπιψηφισθῆναι καὶ γενέσθαι δήμου ψήφισμα ἤδη ἐπαναστάσης τῆς ἐκκλησίας, ἀπε-

v. 1. ἂν om *acdfgmn*. 124, 1. κόττυλος *d*. 3. ὅταν τις μὴ — συγκαλέσῃ *ehkl*: ceteri ὅταν μὴ — συγκαλέσωσιν. 4. θύοντας *ehkl*. 5. καὶ τοὺς χρωμένους *ehkl*. ἐνταῦθα δ' *a*. 6. ἐγίνοντο τῶν ἀμφ. *agmn*. 7. ἦν om *n*. ὑμετέρας *egn*. 9. ἐν τῷ ῥητῷ *ehl*. ἔχοντες *amn*, ἔχοντάς τε *c*. 10. δίκην *hkl*: ceteri δίκας. 12. ἀνάγνωθι *e*. 125, 1. οὖν] δὲ *c*: om *adefhkl*. ἀναγνωσθέντος *ehkl*. ἡμῶν τῇ *ehkl*: ceteri ἡμῶν ἐν τῇ. 2. τῷ δήμῳ om *a*. 3. ἀποδεξαμένου om *d*. ἁπάσης *ehkl*. 4. καὶ τοῦ δημοσθένους *cd*. 7. ἐδύνατο *de*. 8. καὶ om *ehkl*. 126, 1. προβαλὼν *h*. 3. ἐν om *gmn*. διεγράψατο *df*. 4. δήμῳ (ου) ψήφισμα *a*, τοῦ δήμου τὸ ψήφισμα *cdf*. ἤδη ἐπαναστάσης] ἐπ' ἀναστάσει *ehkl*.

ληλυθότος ἐμοῦ (οὐ γὰρ ἄν ποτε ἐπέτρεψα) καὶ τῶν πολλῶν διαφειμένων· οὗ τὸ κεφάλαιόν ἐστι „τὸν δὲ ἱερομνήμονα" φησὶ „τὸν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας πορεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμένοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων," εὐπρεπῶς γε τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸν σύλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ τοῦ καθήκοντος ἔμελλε
127 χρόνου γίνεσθαι. καὶ πάλιν ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πικρότερον σύγγραμμα γράφει, „τὸν ἱερομνήμονα" φησὶ „τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας μὴ μετέχειν τοῖς ἐκεῖσε συλλεγομένοις μήτε λόγων μήτε ἔργων μήτε δογμάτων μήτε πράξεως μηδεμιᾶς." τὸ δὲ μὴ μετέχειν τί ἐστι; πότερα τἀληθὲς εἴπω ἢ τὸ ἥδιστον ἀκοῦσαι; τἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν λεγόμενον οὑτωσὶ τὴν πόλιν διατέθεικεν. οὐκ ἐᾷ μεμνῆσθαι τῶν ὅρκων, οὓς ἡμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν, οὐδὲ τῆς ἀρᾶς οὐδὲ τῆς τοῦ θεοῦ μαντείας.

128 Ἡμεῖς μὲν οὖν ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι κατεμείναμεν διὰ τοῦτο τὸ ψήφισμα, οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέγησαν εἰς Πύλας πλὴν μιᾶς πόλεως, ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γένοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων. καὶ συνελθόντες ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον τὸν τότε τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα, οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φι-

v. 2. πολλῶν] πλείστων *hkl*. διαφειμένων *aeghklmn*: ceteri δὲ ἀφειμένων. δὲ om *aeghklmn*. 3. τὸν ἀθηναίων *gm*: ceteri τῶν ἀθηναίων. πυλαγόρας *h*. 4. ἀεὶ] εἰσαεὶ *gmn*. πορεύεσθαι — πυλαγόρους om *f*. 6. αἰσχρῶς] καὶ αἰσχρῶς *n*. 8. ὃς] ὡς *d*.
127, 2. σύγγραμμα] πρόσταγμα *ehkl* et γρ *gm*. 4. πυλαγόρους *de*: ceteri πυλαγόρας. 5. ἐκεῖσε *ehkl*: ceteri ἐκεῖ. μήτε] μὴ *ac dfgmn*. λόγου — ἔργου — δόγματος *ehkl*. 7. πότερον *ehkl*.
8. τἀληθὲς *e*: τὸ ἀληθὲς ς. οὕτω *df*. 9. διέθηκεν *agmn*, διατέθηκεν *d*. 10. ἡμῶν omnes: ὑμῶν ς. ὤμοσαν οἱ πρόγονοι *ehkl*. 128, 4. παραπλήσιαι *c*. 5. αὐτοῖς *l*. 6. τοὺς om *hl*.
8. ψηφίζοντα *hl*.

λίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις οὕτω μακρὰν ἀπόντος· ὃν αὐτίκα μάλα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον.
129 καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρατείᾳ καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίστων 72 ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτ' ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ θεῷ καταθεῖναι, καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεστήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φυγόντας κατήγαγον. ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόντας διὰ τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξέβαλον, οὕτως ἤδη τὴν δευτέραν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας στρατείαν ἐποιήσαντο, πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, ἐπανεληλυθότος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.

30 Ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ θεοὶ φυλάξασθαι, μόνον γε οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκτησάμενοι; οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; οὐ περὶ τούτων Ἀμεινιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν θεὸν ὅ τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτος ὢν καὶ ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμε-
31 νος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ ἐξουσίας; οὐ τὸ τε-

v. 1. ἐν om n. παρχόντος h, παριόντος e. 2. μάλιστα cdf. τολμήσειε agmn. 129, 1. στρατιᾷ cdf. 4. προειπὼν hkl. 6. φεύγοντας chkl. οὐδὲ acdfgmn. 8. εὐσ. καὶ κατελθόντας ch. 9. ἐξέβαλον aehkl, ἐξέβαλον εἰς χερόνειαν g. ἀμφισσεῖς acdfgmn. 10. στρατείαν ante ἐπὶ ponunt agmn. ἐπανελθόντος cd. 12. ὑμῖν ck. 130, 1. ἡμῖν om chkl. 2. γε om adf gmn. 6. μισθῶν chl. τελετή dghl. 7. ἀμινιάδης cf, ἀμηνιάδης d. 131, 1. διδομένης eghkl, δίδομένης m.

λευταῖον ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; καίτοι γε πρώην ἀπετόλμησε λέγειν ὅτι παρὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν εἰς τὴν χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά. τίνος οὖν εἶ σὺ ζημίας ἄξιος τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε; εἰ γὰρ ὁ μὲν κρατῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κρατουμένων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά, σὺ δ' οὐδὲν προειδὼς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι πρὶν καλλιερῆσαι τοὺς στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερα στεφανοῦσθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως ἀτυχίαις ἢ ὑπερωρίσθαι;

132 Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων καὶ ἀπροσδοκήτων ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπινον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς ἐσομένοις μεθ' ἡμᾶς ἔφυμεν. οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασιλεύς, ὁ τὸν Ἄθων διορύξας, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ζεύξας, ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν ὅτι δεσπότης ἐστὶν ἁπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομένου, νῦν οὐ περὶ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας; καὶ τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τῆς τε δόξης ταύτης καὶ τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἡγεμονίας ἠξιωμένους, οἳ καὶ τὸ ἐν
133 Δελφοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; Θῆβαι δέ, Θῆβαι, πόλις ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, εἰ καὶ δικαίως, περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλὰ δαιμονίως κτησάμενοι.

v. 1. τῶν ἱερῶν ὄντων *acdfgmn*. ἐξέπεμπε *gmn*. 3. γε πρώην] πρώην γε *e*, πρώην γέ ποτε *hkl*. ἀπετόλμα *ehkl*. 4. ἡμῶν εἰς τὴν *hkl*, εἰς τὴν τῶν κρατουμένων *e*: ceteri ἡμῶν ἐπὶ τὴν. 5. εἶ σὺ ζημίας ἄξιος *ehkl*, ζημίας εἶ *c*: ceteri ζημίας ἄξιος εἶ. 9. πότερον *acdfgmn*. 10. ὑπερορίζεσθαι *cd*. 132, 1. Τοιγάρτοι τί] τί γάρ τοι *ehl*. ἀνελπίστων καὶ om *ehkl*. 2. ἡμεῖς om pr *h*. ἀνθρώπινον] ἀπανθρώπιον *hl*. 3. μεθ' ἡμᾶς ἐσομένοις *hkl*, μεθ' ἡμᾶς ἐσόμενοι *e*. 4. μὲν τῶν] τῶν μὲν *a*. 5. ἄθων *h*: ceteri ἄθω. ὁ] καὶ *c*. 8. δυομένου] ἡλίου δυομένου *ehkl*. ἑτέρων om *agmn*. 9. σωτηρίας] εὐτυχίας *cdf*. 11. ἐν Δελφοῖς om *ehkl*.
133, 1. alterum Θῆβαι om *acdf*, in mg ponit *h*. 2. ἀστυγειτόνων *ehl*. 4. νεοβλάβειαν *ehl*. 5. χρησάμενοι *n*.

Λακεδαιμόνιοι δ' οἱ ταλαίπωροι, προσαψάμενοι μόνον
τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ κα-
τάληψιν, οἱ τῶν Ἑλλήνων ποτὲ ἀξιοῦντες ἡγεμόνες εἶναι,
νῦν ὁμηρεύσοντες καὶ τῆς συμφορᾶς ἐπίδειξιν ποιησόμε-
νοι μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀναπέμπεσθαι, τοῦτο πει-
σόμενοι καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πατρὶς ὅ τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, καὶ
ἐν τῇ τοῦ κρατοῦντος καὶ προηδικημένου μετριότητι κρι-
134 θησόμενοι. ἡ δ' ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν
Ἑλλήνων, πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον ἐκ τῆς Ἑλλάδος
αἱ πρεσβεῖαι, κατὰ πόλεις ἕκαστοι παρ' ἡμῶν τὴν σω-
τηρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκέτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων
ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τοῦ τῆς πατρίδος
ἐδάφους. καὶ ταῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξ ὅτου Δημοσθέ-
νης πρὸς τὴν πολιτείαν προσελήλυθεν. εὖ γὰρ περὶ τῶν
τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται. λέγει γάρ
που, παιδεύων τὰ πλήθη καὶ συμβουλεύων ταῖς πόλεσι
135 τοὺς πονηροὺς τῶν δημαγωγῶν μὴ προσδέχεσθαι. λέξω
δὲ κἀγὼ τὰ ἔπη· διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι ἡμᾶς παῖδας 73
ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες
ὄντες αὐτοῖς χρώμεθα.

πολλάκι δὴ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μητιάαται.
τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγα πῆμα δῶκε Κρονίων,
λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν ἢ ὅ γε τεῖχος,
ἢ νῆας ἐνὶ πόντῳ τίνυνται εὐρύοπα Ζεύς.

v. 6. δόξοι h. 7. κριθήσονται acdfgmn. 134, 3. ὑμῶν ekl. 6. ὑμῖν adfgmn. 7. πρὸς] εἰς ehk. προελήλυθεν el, παρελή-
δὲ
λυθεν h. 135, 1. λέγω d. 2. δὲ] γὰρ a. παῖδας ὄντας ἡμᾶς a.
ἦρα
5. δὴ] δὲ n, καὶ h. σύμπασα e. ἐπαυρεῖ h. 6. κεν] μὲν n. ἀλιτραίνει h, ἀλιταίνῃ ek. μητιάαται defkl: ceteri μηχανάαται. 7. μέγα πῆμα δῶκε acdfgm verboque supra addito n, μέγα πῆμα ἔδωκε ekl, μεγ' ἐπήγαγε πῆμα h. 8. λοιμὸν ὁμοῦ καὶ λιμόν ek. λαοί] λαοί, οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἶκοι ζηνὸς φραμοσύνῃσιν ὀλυμπίου, ἄλλοτε δ' αὖτε h. 9. τῶν] τόν gn, ὃ ekl. ὅ γε] τόγε f, γε a. 10. νέας a. ἐνὶ] ἐν ae. τίννυται εὐρύοπα ζεύς h, τίνυται εὐρύοπα ζεύς acdfgmn, τείνηται εὐρύοπα ζεύς ekl: κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν ς.

136ἐὰν δὲ περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον τὰς γνώμας
ἐξετάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ἡσιόδου εἶναι
ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν· καὶ γὰρ
ναυτικὴ καὶ πεζὴ στρατιὰ καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρ-
πασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας.
137 Ἀλλ' οἶμαι, οὔτε Φρυνώνδας οὔτε Εὐρύβατος οὔτ' ἄλ-
λος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν τοιοῦτος μάγος
καὶ γόης ἐγένετο, ὅς, ὦ γῆ καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ
ἄνθρωποι ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ, τολμᾷ λέγειν
βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς ἄρα Θηβαῖοι
τὴν συμμαχίαν ἡμῖν ἐποιήσαντο οὐ διὰ τὸν καιρόν, οὐ
διὰ τὸν φόβον τὸν περιστάντα αὐτούς, οὐ διὰ τὴν ὑμε-
τέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθένους δημηγορίας.
138καίτοι πολλὰς μὲν τούτου πρότερον πρεσβείας ἐπρέσβευ-
σαν εἰς Θήβας οἱ μάλιστα οἰκείως ἐκείνοις διακείμενοι,
πρῶτος μὲν [οὗτος στρατηγὸς] Θρασύβουλος ὁ Κολλυ-
τεύς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος, πά-
λιν Θράσων ὁ Ἐρχιεύς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις, Λεωδά-
μας ὁ Ἀχαρνεύς, οὐχ ἧττον Δημοσθένους λέγειν δυνά-
139μενος ἀλλ' ἔμοιγε καὶ ἡδίων, [ῥήτωρ καὶ οὗτος] Ἀρχέ-
δημος ὁ Πήληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν καὶ πολλὰ κεκινδυνευ-
κὼς ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ Θηβαίους, [δημαγωγὸς] Ἀριστοφῶν
ὁ Ἀζηνιεύς, πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιάζειν ὑπο-
μείνας αἰτίαν, [ῥήτωρ] Πύρανδρος ὁ Ἀναφλύστιος, ὃς
ἔτι καὶ νῦν ζῇ. ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνή-
θη προτρέψασθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν. τὸ δ' αἴτιον
οἶδα μέν, λέγειν δ' οὐδὲν δέομαι διὰ τὰς ἀτυχίας αὐ-

136, 1. δὲ om *cdefhkl*. 2. δείξειν *h*. 4. στρατεία *cdf*. 137, 2. πάλαι om *agmn*. 5. ἡμέτερα *ekl*. proximum τὰ om *d*. 7. alterum τὸν om *d*. οὐ *ah*: ceteri οὐδὲ. 138, 1. τούτου post πρότερον ponunt *ehl*, om *a*. 3. οὗτος στρατηγὸς] οὖν στρατηγὸς *h*, om *agmn*. mihi et hoc lemma esse videtur et quae infra uncis inclusi. κολυττεὺς *agmn*. 5. ἀρχιεὺς *acdef*, ἀρχιερεὺς *hl*. Λεωδάμας] εἶτα λεωδάμας *e*. 139, 1. ῥήτωρ καὶ οὗτος om *agmn*. ἀρχίδημος *cdf*. 2. καὶ om *n*. εἰπεῖν καὶ] εἰπεῖν ὃς *n*, εἰπεῖν ὡς *agm*. 5. ῥήτωρ om *aeghklmn*. πύρρανδρος *aegmn*, ut scriptum est 1, 84. 6. ἔτι] ἔστι *f*. ἐδυνήθη *ace*. 8. δύναμαι *h*.

δέομαι

140 τῶν. ἀλλ᾽ οἶμαι ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιαν Θετταλοῖς παρέδωκε, καὶ τὸν πόλεμον ὃν πρότερον ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς τῶν Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπήγαγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ᾽ αὐτὰς τὰς Θήβας, καὶ τὸ τελευταῖον Ἐλάτειαν καταλαβὼν ἐχαράκωσε καὶ φρουρὰν εἰσήγαγεν, ἐνταῦθ᾽ ἤδη, ἐπεὶ τὸ δεινὸν αὐτῶν ἥπτετο, μετεπέμψαντο Ἀθηναίους, καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσῄειτε εἰς τὰς Θήβας ἐν τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς, πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γράψαι Δη-
141 μοσθένη. ὁ δ᾽ εἰσάγων ἦν ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας καιρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμαχίας, ἀλλ᾽ οὐ Δημοσθένης, ἐπεὶ περί γε ταύτας τὰς πράξεις τρία τὰ πάντων μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε, πρῶτον μὲν ὅτι Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόματι πολεμοῦντος ὑμῖν, τῷ δ᾽ ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦντος Θηβαίους, ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε, καὶ τί δεῖ τὰ πλείω λέγειν; ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύψατο, προσποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμαχίαν γενήσεσθαι οὐ διὰ τοὺς
142 καιροὺς ἀλλὰ διὰ τὰς αὑτοῦ πρεσβείας πρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι βουλεύεσθαι ἐπὶ τίσι δεῖ ποιήσασθαι τὴν συμμαχίαν, ἀλλ᾽ ἀγαπᾶν μόνον εἰ γίνεται, τοῦτο δὲ προλαβὼν ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐποίησε Θηβαίοις, γράψας ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐάν τις ἀφιστῆται πόλις ἀπὸ Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις, τοῖς ὀνόμασι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα, ὥσπερ εἴωθεν, ὡς τοὺς Βοιω-

140, 1. ἀφελόμενος αὐτῶν ehkl. 2. ὃν — πόλεμον om el, in mg ponit h. 3. alterum τῆς om dfghkmn, τῶν om ac. 4. ἀπήγαγε h. 5. μεταλαβὼν n. 7. ἥπτετο αὐτῶν cdf. 8. Θήβας] πόλεις gmn. 9. καὶ οἱ πεζοὶ καὶ οἱ ἱππεῖς ehkl: ceteri καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοί. cf. § 88. 10. περὶ τῆς συμμαχίας c. 141, 1. ἡμᾶς ehkl. 3. τὰ om ehl. 4. ἡμᾶς h. 5. ἡμῖν ehkl. 7. δεῖ] δὴ d. τὰ om cdf. πλέω c. 9. γίγνεσθαι ehkl. 142, 2. ποιήσασθαι ehkl: ceteri ποιεῖσθαι. 3. τὴν συμμαχίαν ante δεῖ ponit h. εἰ] εἴ τις ehl. 4. προσλαβὼν n. πᾶσαν agmn.

τοὺς ἔργῳ κακῶς πάσχοντας τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους ἀγαπήσοντας, ἀλλ᾽ οὐ μᾶλλον
143 ἐφ᾽ οἷς κακῶς πεπόνθεσαν ἀγανακτήσοντας· δεύτερον δὲ τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς ἦσαν ἀπωτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαίοις, δωροδοκῶν ἐφ᾽ ἑκάστοις τούτων, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἐποίησε κοινήν, τὸ δ᾽ ἀνάλωμα ἴδιον ὑμέτερον, τὴν δὲ κατὰ γῆν, εἰ μὴ δεῖ ληρεῖν, ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε παρὰ τὸν γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα τὸν ἡμέτερον στρατηγὸν βουλεύσασθαι περὶ τῆς
144 τῶν στρατιωτῶν σωτηρίας. καὶ ταῦτ᾽ οὐκ ἐγὼ μὲν κατηγορῶ ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν, ἀλλὰ κἀγὼ λέγω καὶ πάντες ἐπιτιμῶσι καὶ ὑμεῖς σύνιστε καὶ οὐκ ὀργίζεσθε. ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθατε πρὸς Δημοσθένην· συνείθισθε ἤδη τἀδικήματα αὐτοῦ ἀκούειν, ὥστε οὐ θαυμάζετε. δεῖ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ἀγανακτεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

145 Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημα ἠδίκησεν, ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆς πόλεως καὶ τὴν δημοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος καὶ μετήνεγκεν εἰς Θήβας εἰς τὴν Καδμείαν, τὴν κοινωνίαν τῶν πράξεων τοῖς Βοιωτάρχαις συνθέμενος· καὶ τηλικαύτην αὐτὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν, ὥστ᾽ ἤδη παριὼν ἐπὶ τὸ βῆμα πρεσβεύσειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ δοκῇ, κἂν μὴ
146 ὑμεῖς ἐκπέμπητε, εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν στρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας καὶ συνεθίζων μη-

v. 2. ἀγαπήσοντας — πεπόνθεσαν om a. 143, 1. ἐπεπόνθεσαν ekl, πεπόνθασιν d. 5. τὴν] τὴν μὲν ghl. μὲν om g. θάλασσαν cdfgmn. 6. τὸ] τὴν a, της df. 7. δεῖ] δεῖν hkl. ὥστε] ὅθεν hl. 8. παρὰ] πρὸς hl. 144, 4. δημοσθένη df, τὸν δημοσθένην h. 5. αὐτοῦ] τούτου agmn. θαυμάζεσθε n. 6. ἀλλ᾽ om n. 145, 1. τοῦτο ehl. 4. τὴν ante κοιν. om cdfm. 6. περιὼν h, περιὼν df. 7. πρεσβεύειν e, πρεσβευτὸν ehl. ὅπου aeghlmn, ὁπότ᾽ cdf. 146, 1. ἐκπέμποιτε d. αὐτῷ] αὐτῶν hl. ἀντείπη hl. 2. καταδουλομένος c. καὶ om n.

θὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν διαδικασίαν ἔφη γράψειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατηγεῖον· πλείω γὰρ ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ᾽ ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπονθέναι ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τοῦ στρατηγείου. μισθοφορῶν δ᾽ ἐν τῷ ξενικῷ κεναῖς χώραις, καὶ τὰ στρατιωτικὰ χρήματα κλέπτων, καὶ τοὺς μυρίους ξένους ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, προσέμιξε φέρων ἀναρπασθέντων τῶν ξένων τὸν
47 κίνδυνον ἀπαρασκεύῳ τῇ πόλει. τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὔξασθαι; οὐ χωρὶς μὲν πρὸς τὴν πολιτικὴν δύναμιν χωρὶς δ᾽ ἐν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους διαγωνίσασθαι, ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τηλικαύτης πληγῆς γεγενημένης; καὶ τηλικούτων κακῶν αἴτιος γεγενημένος Δημοσθένης οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ᾽ εἰ μὴ καὶ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανωθήσεται ἀγανακτεῖ· οὐδ᾽ ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναντίον ὑμῶν κηρύττεσθαι, ἀλλ᾽ εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναντίον ἀναῤῥηθήσεται, τοῦτ᾽ ἤδη ἀγανακτεῖ. οὕτως, ὡς ἔοικε, πονηρὰ φύσις μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς.

48 Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων μέγιστόν ἐστιν ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ οὐ καταφρονοῦντος τῶν Ἑλλήνων, οὐδ᾽ ἀγνοοῦντος (οὐ γὰρ ἦν ἀσύνετος) ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας σμικρῷ μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν μέλλοντος, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν ἐπιόντα κίνδυ-

v. 1. ἑαυτῷ e. γράφειν ehkl, γράφην d. 2. τὸ] τὸν hl. στρατήγιον aehklmn. 3. τοῦ om agmn. 4. στρατηγίου aek ln [ει], στρατηγίου m. 5. καιναῖς aeghklmn, ἐν ταῖς κεναῖς c. τὰ om ehkl. 7. διαμαρτυρομένου [ου] h, διαμαρτυρουμένου glmn, διαμαρτυραμένου cdfk, διαμαρτυρούμενος e. 8. ἀναρπασθέντων τῶν] ἐκ τῶν ἀναρπασθέντων cdefhkl. 147, 1. ἂν om hl. 5. προγεγενημένης agmn. τοιούτων h. 6. γενόμενος ekl. 7. μὴ καὶ] καὶ μὴ amn. στεφανωθήσεσθαι hkl. 8. ἱκανός hl. 10. ἤδη add ehkl. 148, 4. μικρῷ hk

νον (εἰκότως· οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀστράτευτος καὶ λιπὼν τὴν
τάξιν αὐτοὺς ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸς πόλεμος δε-
καετὴς γεγονὼς ἀείμνηστον παιδείαν αὐτοὺς ἐπαίδευσε),
149 τούτων δὲ ἐχόντων οὕτως αἰσθόμενος Δημοσθένης, καὶ
τοὺς Βοιωτάρχας ὑποπτεύσας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποι-
εῖσθαι χρυσίον ἄνευ αὐτοῦ παρὰ Φιλίππου λαβόντας,
ἀβίωτον ἡγησάμενος εἶναι εἴ τινος ἀπολειφθήσεται δωρο-
δοκίας, ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐδενὸς ἀνθρώπων
λέγοντος οὔθ' ὡς δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην
οὔθ' ὡς οὐ δεῖ, ἀλλ' ὡς ᾤετο, τοῦτο κήρυγμά τι τοῖς
Βοιωτάρχαις προκηρύττων ἀναφέρειν ἑαυτῷ τὰ μέρη τῶν
150 λημμάτων, διώμνυτο τὴν Ἀθηνᾶν (ἥν, ὡς ἔοικε, Φειδίας
ἐνεργολαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοσθένει) ἦ 75
μὴν εἴ τις ἐρεῖ ὡς χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι
ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν,
ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς ἐπὶ τοῦ
πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τὴν πόλιν
ἀπώλεσεν. ὡς δ' οὐ προσεῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν
ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὑμετέρους
πάλιν ἀνέστρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βουλεύσησθε περὶ
151 τῆς εἰρήνης, ἐνταῦθ' ἤδη παντάπασιν ἔκφρων ἐγένετο,
καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα προδότας τῶν Ἑλλήνων τοὺς
Βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε, καὶ γράψειν ἔφη ψήφισμα ὁ τοῖς
πολεμίοις οὐδέποτ' ἀντιβλέψας πέμπειν ὑμᾶς πρέσβεις
εἰς Θήβας αἰτήσοντας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον.
ὑπεραισχυνθέντες δὲ οἱ ἐν Θήβαις ἄρχοντες μὴ δόξωσιν
ὡς ἀληθῶς εἶναι προδόται τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς
εἰρήνης ἀπετράποντο, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμησαν.

ου

v. 1. τὰς τάξεις ehkl. 2. αὐτὸς h. δεκέτης ekl, δεκαέτης d. 3. προγεγενημένος ehk. 149, 1. δὲ om ehkl. 2. βοιωτάρχους h. ἰδίᾳ om ehkl. 5. οὐθενὸς cf. 6. εἰρήνην πρὸς φίλιππον a. 7. τοῦτο κήρυγμά τι] τοῦτο κηρύγματι n, κηρύγματι τούτῳ ehkl. 8. αὐτῷ adfgmn. 150, 1. ὡς ἔοικε] ᾤετο h. 6. πρὸς τοὺς λακεδ. a. 9. πάλιν om cdf. ἀνέτρεψαν ehl. 151, 1. ἤδη add ehkl. 3. ἀπεκάλει τοὺς βοιωτ. ehkl. γράψειν ἔφη] γράφειν ἔφη df, γράφει ehkl. 4. οὐδεπώποτ' ehkl. 6. ἐν ταῖς Θήβαις ehkl. 8. ἀπετρέποντο acdfgmn.

52 Ἔνθα δὴ καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν ἄξιόν ἐστιν ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων ὄντων τῶν ἱερῶν ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον ἐτόλμησε τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τὸν τῶν τελευτησάντων ἐγκωμιάζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ σπουδαῖα πάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα, βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσωπα, λέγειν ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς στεφανοῦσθαι; ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε, καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὡς ἔοικε, καὶ ἡ ὑμετέρα
53 μνήμη; γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν διάνοιαν μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν προϊόντα τὸν κήρυκα καὶ τὴν ἐκ τοῦ ψηφίσματος ἀνάῤῥησιν μέλλουσαν γίνεσθαι, καὶ λογίσασθε πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτησάντων πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ τοῖς ἡρωϊκοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτ' ἐπεισιοῦσιν ἢ ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ.
54 τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγήσειεν ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς ἐλευθέρως, ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μηδὲν ἕτερον, ὅτι ταύτῃ ποτὲ τῇ ἡμέρᾳ μελλόντων ὥσπερ νυνὶ τῶν τραγῳδῶν γίνεσθαι, ὅτ' εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις καὶ βελτίοσι προστάταις ἐχρῆτο, προελθὼν ὁ κῆρυξ καὶ παραστησάμενος τοὺς ὀρφανοὺς ὧν οἱ πατέρες ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανοπλίᾳ κεκοσμημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα

152, 1. τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν acdfgmn. 5. ἀναβῆναι d. τὸν ante τῶν add k. τελευτησάντων ehkl: ceteri τετελευτηκότων. 7. σπουδαῖα] σπουδαῖα τῶν πραγμάτων cdf. πάντων] τῶν amn, ἁπάντων cdf. 8. τοῖς om dg. θαυμασιωτάτους l. ἐθέλεις ehl. 9. μάλα] μᾶλλον d. βλέπων om a. 11. ἐὰν] ἂν e. ὑπομενεῖτε ὑμεῖς g, καὶ ὑμεῖς ὑπομενεῖτε h. 153, 1. μνήμη] γνώμη h. γίνεσθε δέ hl. τῇ διανοίᾳ § 186. 4. γενέσθαι agmn. 6. ἡρωϊκοῖς] εἰρηνικοῖς h. πάθεσι] πράγμασι h. 7. ἐπιοῦσιν dhkl. 154, 1. καὶ] ἢ καὶ acdfgmn. 4. νῦν eghl. τραγῳδιῶν c. 5. προελθὼν k, παρελθὼν ehl: ceteri προσελθών. 7. τετελ. ἐν τῷ πολ. h.

καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν, ὅτι τούσδε τοὺς νεα-
νίσκους, ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ ἄνδρες
ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρεφε, νυνὶ
δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ ἀφίησιν ἀγαθῇ τύχῃ
155 τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ καλεῖ εἰς προεδρίαν. τότε
μὲν ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ παραστησάμε-
νος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς παισὶν αἴτιον τί ποτ' ἀνερεῖ
ἢ τί φθέγξεται; καὶ γὰρ ἐὰν αὐτὰ διεξίῃ τὰ ἐκ τοῦ ψη-
φίσματος προστάγματα, ἀλλ' οὐ τό γ' ἐκ τῆς ἀληθείας
αἰσχρὸν σιωπηθήσεται ἀλλὰ τἀναντία δόξει τῇ τοῦ κή-
ρυκος φωνῇ φθέγγεσθαι, ὅτι τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ
καὶ οὗτος ἀνήρ, στεφανοῖ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ἀρετῆς
ἕνεκα τὸν κάκιστον, ἀνδραγαθίας ἕνεκα τὸν ἄνανδρον
156 καὶ λελοιπότα τὴν τάξιν. μὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν
ἄλλων θεῶν, ἱκετεύω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ
τρόπαιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐτῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου
ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρανοίας ἐναντίον τῶν Ἑλλή-
νων τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, μηδ' ὑπομιμνήσκετε
τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέστων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους
Θηβαίους, οὓς φυγόντας διὰ τοῦτον ὑποδέδεχθε τῇ πό-
λει, ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα καὶ τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημο-
157 σθένους δωροδοκία καὶ τὸ βασιλικὸν χρυσίον· ἀλλ' ἐπειδὴ 76
τοῖς σώμασιν οὐ παρεγένεσθε, ἀλλὰ ταῖς γε διανοίαις
ἀποβλέψατ' αὐτῶν εἰς τὰς συμφοράς, καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν
ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν κατασκαφάς, ἐμπρήσεις
οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, πρε-
σβύτας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας ὀψὲ μετα-

v. 1. πρὸς] εἰς gmn. 4. τῇ om a. 155, 1. αὐτῶν e. 3. ἀνε-
ε εἰ
ρεῖ corr n, ἂν αἱρῇ k: ceteri ἂν ἐρεῖ. 4. τί] τί ποτε ehkl. ἐὰν ae: ἂν ς. 5. γ'] τε l, om cdf. 6. σιωπήσεται cdf. 8. ὁ ἀθη-ναίων cdf, τῶν ἀθηναίων agmn, ἀθηναίων ehkl. ἀρετῆς ἕνεκα ante εἰ δὴ ponit n, om a. ἕνεκα om ehkl. 9. τὸν om a. ἀνδραγαθίας] καὶ ἀνδραγαθίας agmn. 156, 1. τῶν ἄλλων om ehkl. 2. ἱκετεύω ὑμᾶς post ἀθηναῖοι ponunt ehkl. μὴ om ehkl. 3. ἱστᾶτε ς.
καθ'
ἀφ' ghm. 4. παρανομίας e. 7. τούτων aehl. ὑποδέχεσθε mn, ὑποδέδεχε kl. 157, 2. ἀλλὰ om cdf.

μανθάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας ὑμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις ἀλλὰ τοῖς τούτων αἰτίοις, ἐπισκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριον στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώπῳ
58 φυλάξασθαι. οὔτε γὰρ πόλις οὔτ' ἀνὴρ ἰδιώτης οὐδεὶς πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε Δημοσθένει συμβούλῳ χρησάμενος. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι οὐκ αἰσχύνεσθε εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθμεύοντας νόμον ἔθεσθε, ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθμεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλλήνων σώματα, τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρδην ἀνατετραφότα τοῦτον ἐάσετε πάλιν ἀπευθύνειν τὰ κοινά;

59 Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ καὶ τῶν νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνῆσαι βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ στρατοπέδου μόνον τάξιν ἔλιπεν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως, τριήρη προσλαβὼν ὑμῶν καὶ τοὺς Ἕλληνας ἠργυρολόγησε. καταγαγούσης δ' αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς ἀπροσδοκήτου σωτηρίας τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ὑπότρομος ἦν ἄνθρωπος, καὶ παριὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ βῆμα εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς αὐτὸν ἐκέλευε χειροτονεῖν· ὑμεῖς δὲ κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους οὐδ' ἐπὶ τὰ ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα, ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο
60 προσετάττετε· νυνὶ δ' ἤδη καὶ στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ. ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε μὲν Φίλιππος, Ἀλέξανδρος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν

158, 1. πόλις γὰρ acdfgmn. ἰδιώτης ἀνὴρ acdfgmn. 2. συμβούλῳ δημοσθένει d. 5. ἐάν] ἂν e. 8. ἀνατετραφότα defgk, ἀνατετραγότα (π) h: celeri ἀνατετροφότα. 9. ἐάσατε mn. ἐπευθύνειν acfgkmn, ἀπευθύνειν (ε) h. 159, 4. post πόλεως videtur aliquid deesse. Reiskius. 7. ὑπότρομος — χρόνους om l, in mg ponit h. 8. ἡμιθανὴς kmn et fortasse g. 9. αὐτὸν ἐκέλευε afgkmn et mg h: ἐκέλευεν αὐτὸν ς. om pronomen e. 10. τὸ] τὸ τοῦ h.
160, 2. μὲν add ehkl.

κατέστη, πάλιν αὖ τερατευόμενος ἱερὰ μὲν ἱδρύσατο
Παυσανίου, εἰς αἰτίαν δὲ εὐαγγελίων θυσίας τὴν βου-
λὴν κατέστησεν, ἐπωνυμίαν δ' Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην
ἐτίθετο, ἀπετόλμα δὲ λέγειν ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μα-
κεδονίας· ἀγαπᾶν γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα
καὶ τὰ σπλάγχνα φυλάττοντα. καὶ ταῦτα λέγειν ἔφη
οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδὼς ὅτι αἵματός ἐστιν ἡ
ἀρετὴ ὠνία, αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέ-
ξανδρον οὐκ ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως ἀλλ' ἐκ τῆς
161 ἑαυτοῦ ἀνανδρίας. ἤδη δ' ἐψηφισμένων Θετταλῶν ἐπι-
στρατεύειν ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ τοῦ νεανίσκου
τὸ πρῶτον παροξυνθέντος εἰκότως, ἐπειδὴ περὶ Θήβας
ἦν τὸ στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονη-
θείς, ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος ἧκεν ὑποστρέ-
ψας, οὔτ' ἐν εἰρήνῃ οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν
παρέχων. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον
οὐ προὔδοτε, οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν Ἑλλή-
νων συνεδρίῳ, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν, εἴπερ
162 ἀληθῆ ἐστὶν ἃ λέγεται. ὡς γάρ φασιν οἱ πάραλοι καὶ
οἱ πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀλέξανδρον (καὶ τὸ πρᾶγμα εἰ-
κότως πιστεύεται), ἔστι τις Ἀριστίων Πλαταϊκός, ὁ τοῦ
Ἀριστοβούλου τοῦ φαρμακοπώλου υἱός, εἴ τις ἄρα καὶ
ὑμῶν γινώσκει. οὗτός ποτε ὁ νεανίσκος ἑτέρων τὴν ὄψιν
διαφέρων γενόμενος ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημο-
σθένους οἰκίᾳ· ὅ τι δὲ πράττων ἢ πάσχων, ἀμφίβο-
λος ἡ αἰτία καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέ-

v. 1. αὖ] αὐτὸς cdfg. 2. θυσίας] καὶ θυσίας agmn. βου-
λὴν] ἀρχὴν ehk. 3. κατέστησεν] κατέστησε ποιῆσαι c. δ' om ac
dfgm. ἀλεξάνδρου h. μαργαρίτην d. 4. ἐκ om cd. 5. ἔφη
ἐν] ἔφησε ehkl. 6. ταῦτα agmn: ceteri ταυτὶ. 161, 1. αὐτοῦ e.
ἐπεψηφισμένων gh, ἐπι(ε)ψηφισμένων n, ἐπιψηφισμένων lm. 2. ἡμε-
τέραν eghkl. 3. ἐπεὶ g. 6. ἑαυτὸν] ὡς αὐτὸν l. 7. μὲν] μὲν
οὖν m. 9. νυνὶ ehkl. προὔδωκεν e, παρέδωκεν c. 162, 1. πά-
ραλοι agmn: ceteri παράλιοι. 3. ἀριστείων k. 4. ἀριστοφίλου
ehk, ἀριστοφ(ι)ύλου l. 5. γινώσκῃ d. ἑταιρῶν agmn. 6. γενό-
μενος om d. τῇ τοῦ δημοσθένους gh. 7. πάσχων ἢ πράττων
ehkl. 8. ἔμοιγε hl.

γειν. οὗτος, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἠγνοημένος ὅστις ποτ᾽ ἐστὶ καὶ πῶς βεβιωκώς, τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέχει καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. διὰ τούτου γράμματα πέμψας ὡς Ἀλέξανδρον ἄδειάν τινα εὕρηται καὶ διαλλαγὰς καὶ πολλὴν
163 κολακείαν πεποίηται. ἐκεῖθεν δὲ θεωρήσατε ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ. εἰ γάρ τι τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης καὶ πολεμικῶς εἶχεν, ὥσπερ καὶ φησί, πρὸς Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ καιροὶ κάλλιστοι παραγεγόνα- 77
σιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρημένος. εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ᾽ εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος ἀκατασκεύων αὐτῷ τῶν ἰδίων ὄντων εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, ἤκμαζε δ᾽ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρατιᾷ, ἄσμενος δ᾽ ἂν ἡμᾶς εἰς τὴν συμμαχίαν προσεδέξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους ἑαυτῷ κινδύνους. εἶπάς τινα ἐνταῦθα λόγον Δημόσθενες, ἢ ἔγραψάς τι ψήφισμα; βούλει σε θῶ φοβηθῆναι καὶ χρήσασθαι τῷ σαυτοῦ τρόπῳ; καίτοι ῥητορικὴν δειλίαν δη-
164 μόσιος καιρὸς οὐκ ἀναμένει. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πάσῃ τῇ δυνάμει Δαρεῖος καταβεβήκει, ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος ἦν ἀπειλημμένος ἐν Κιλικίᾳ πάντων ἐνδεής, ὡς ἔφησθα σύ, αὐτίκα δὲ μάλα ἤμελλεν (ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος) συμπατηθήσεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν δὲ σὴν ἀηδίαν ἡ πόλις οὐκ ἐχώρει καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἃς ἐξηρτημένος ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις, ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ ἐμὸν πρόσωπον ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος, καὶ χρυσόκερων ἀποκαλῶν καὶ κατεστέφθαι φάσκων εἴ τι πταῖσμα

v. 1. ποτ᾽ ἐστι καὶ πῶς ehkl et correcti gm: ceteri καὶ πῶς ποτ᾽ ἐστί. 2. πλησιάζων ehl. 3. πέμψας δημοσθένης ὡς cdf. 4. καταλλαγὰς ehkl. πολλὴν τὴν κολακείαν ehkl. 163, 1. θεωρήσετε ehkl. 2. τὸ om n. τι] τοι ekl. δημ. ἐφρόνει ehkl. 3. πρὸς τὸν ἀλέξανδρον cdf. 6. ὅτ᾽] ὅτι h. τὴν om hl. οὐ om n. 7. ἀκατασκεύων hkl: ceteri ἀπαρασκεύων. 9. στρατείᾳ d. δ᾽ ἂν] ἂν δ᾽ agm. ἡμᾶς ekl: ὑμᾶς ς. τὴν κοινὴν συμμαχίαν cdf. 10. αὐτῷ acdf. 12. σε θεῷ glm, σὺ θεὸν h. φοβηθῆναι] καὶ φοβηθῆναι cdfmn. 13. σαυτοῦ e et correcti gh. αὐτοῦ am, αὐτῷ l: ceteri ἑαυτοῦ. 164, 2. κατεβεβήκει akmn. ἀπειλ. ἐν σικελίᾳ h, ἐν κιλικίᾳ ἀπειλ. a. 4. δὲ μάλα ehkl, μᾶλλον δὲ d: ceteri μάλα δ᾽. ἤμελλεν e. 7. τισὶ] τὶ corr f. 8. χρυσόκερον d.

συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ, οὐδ᾽ ἐνταῦθα ἔπραξας οὐδέν,
165 ἀλλ᾽ εἴς τινα καιρὸν ἀνεβάλλου καλλίω. ὑπερβὰς τοίνυν
ἅπαντα ταῦτα ὑπὲρ τῶν νυνὶ καθεστηκότων λέξω. Λα-
κεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ ξενικὸν ἐπέτυχον μάχῃ καὶ διέ-
φθειραν τοὺς περὶ Κόῤῥαγον στρατιώτας, Ἠλεῖοι δ᾽ αὐ-
τοῖς συμμετεβάλοντο καὶ Ἀχαιοὶ πάντες πλὴν Πελλη-
ναίων καὶ Ἀρκαδία πᾶσα πλὴν Μεγάλης πόλεως, αὕτη
δὲ ἐπολιορκεῖτο καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν
ἁλῶναι, ὁ δ᾽ Ἀλέξανδρος ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰκου-
μένης ὀλίγου δεῖν πάσης μεθειστήκει, ὁ δὲ Ἀντίπατρος
πολὺν χρόνον συνῆγε στρατόπεδον, τὸ δ᾽ ἐσόμενον ἄδη-
λον ἦν. ἐνταῦθ᾽ ἡμῖν ἀπόδειξιν ποίησαι, ὦ Δημόσθενες,
τί ποτ᾽ ἦν ἃ ἔπραξας καὶ τί ποτ᾽ ἦν ἃ ἔλεγες· καὶ εἰ
166 βούλει, παραχωρῶ σοι τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴπῃς. ἐπειδὴ
δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲν ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω σοι, ἃ δὲ τότ᾽
ἔλεγες, ἐγὼ νυνὶ λέξω. οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ
καὶ ἀπίθανα ῥήματα, ἃ πῶς ποθ᾽ ὑμεῖς ὦ σιδήρεοι
ἐκαρτερεῖτε ἀκροώμενοι; ὅτ᾽ ἔφη παρελθὼν „ἀμπελουρ-
γοῦσί τινες τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασί τινες τὰ κλήματα
τοῦ δήμου, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων, φορ-
μοῤῥαφούμεθα ἐπὶ τὰ στενά, τινὲς πρῶτον ὥσπερ τὰς
167 βελόνας διείρουσι." ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κίναδος; ῥή-
ματα ἢ θαύματα; καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περιδινῶν σεαυ-
τὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες ὡς ἀντιπράττων Ἀλεξάνδρῳ
„ὁμολογῶ τὰ Λακωνικὰ συστῆσαι, ὁμολογῶ Θετταλοὺς

165, 1. ἀνεβάλου ek. 3. μάχης g et γρ m. 5. συμμετεβά-
λοντο ekl: ceteri συμμετεβάλλοντο. πελληνέων h. 6. ἀρκάδα πᾶ-
σαν eh. αὕτη ehkl: αὐτὴ ς. 9. δεῖν] μὲν c. μεθεστήκει d.
11. ἐνταῦθ᾽] ἐνταῦθα δ᾽ gmn. ἀπόδειξιν om efhl. ποιῆσαι
f, om e. ὦ om acdefghm. Δημόσθενες om e. 12. καὶ] ἢ a
gmn. ἃ] ὃ hkl. καὶ εἰ — ἔλεγες om a. 166, 1. σοῦ el.
εἴποις ehklm. 3. νυνὶ ehkl: ceteri νῦν. μιαρὰ] μικρὰ pr h.
4. ὦ σιδήρεοι] ὡς σιδήρειοι k, ὡς σιδήρεια el, ὡς σιδήρεα h.
5. ἔφησε ehl. 6. ἀνατετολμήκασί el. 7. τοῦ] τὰ τοῦ degm.
8. τοὺς βελῶνας ehl. 167, 1. διετόρασι h, διετιρασι l. τί eh
kl: ceteri τίνος. κίναιδος acdf, κίναιδος (α) gm. 2. καὶ om ehl.
περιδινῶν] περιάγων h, περὶ l. σαυτὸν e. 4. συστήσασθαι k.

καὶ Περραιβοὺς ἀφιστάναι.” σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσαις; σὺ γὰρ ἂν προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν ὅπου κίνδυνος πρόσεστιν; ἀλλ᾽ εἰ μέν που χρήματα ἀναλίσκεται, προσκαθιζήσει, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις· ἐὰν δ᾽ αὐτόματόν τι συμβῇ, προσποιήσῃ καὶ σαυτὸν ἐπὶ τὸ γεγενημένον ἐπιγράψεις· ἂν δ᾽ ἔλθῃ φόβος τις, ἀποδράσῃ· ἐὰν δὲ θαῤῥήσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις καὶ χρυσοῖς στεφάνοις στεφανοῦσθαι.

168 Ναί, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ τῶν λόγων ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ᾽ εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ᾽ αὐτοῦ τὸν λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ᾽ ὑμῶν λογιοῦμαι ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀντιθήσω ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ᾽ ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ᾽ αὐτόν, μὴ ὁποτέ-

169 ρου τοῦ λόγου ἀλλ᾽ ὁποτέρου τοῦ βίου ἐστίν. οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὑμᾶς ὁμολογῆσαι τάδε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις οἳ σώζουσι τὴν δημο- 78

v. 1. περαιβοὺς hkl. σὺ γάρ] σὺ θετταλοὺς ἀποστήσειας σὺ γὰρ c, σὺ θετταλοὺς ἀφιστάναι οὐ γὰρ ehk, σὺ θετταλοὺς ἀφιστάναι σὺ γὰρ l. illa σὺ θετταλοὺς ἀφιστάναι habet etiam mg gm. omissis autem σὺ γὰρ ἂν καὶ κώμην ἀποστήσειας, f σὺ θετταλοὺς ἀποστήσειας, d σὺ θετταλοὺς ἀφιστήσειας. ἀποστήσειας hkl, ἀποστήσαιο c. 2. ἂν om l. προσέλθῃς d. 3. ὅτου e. 4. προσκαθιζήσει] προσκαθίζεις εἰς k, προσκαθίζειν εἰς ehl, προκαθεστήσῃ df, προσκαθεσθήσῃ ceteri. cf. Lobeck. ad Phrynich. p. 269. 6. σαυτὸν ἐπὶ] συνὼν ἐπὶ c, σαυτὸν ἔτι a, εἰς αὐτὸν ἔτι df. ἐπιγράψῃς d. 7. ἐὰν] ἂν e. αἰτήσῃς d. 8. χρυσοῦς στεφάνους ehl. στεφανοῦσθαι] ἀξιώσεις στεφανοῦσθαι ehkl. 168, 1. ἐὰν] ἂν e. πρὸς] εἰς eh. 2. τῶν λόγων αὐτοῦ agmn. ἀποβλέψητε cdf. 3. ὥσπερ — ἐξαπατηθήσεσθε om l. καὶ εἰς τὴν ek. 4. ἀπολάβητε el. 5. τὸν om ehkl. 7. τινα] τι e. 9. ὁποτέρου] προτέρου n. 169, 2. ὑμᾶς ὁμολογῆσαι ehkl, ὁμολογήσειν ὑμᾶς agmn, ὑμᾶς ὁμολογήσειν cdf. 3. αὐτὸν ἐλεύθερον cefhkl, αὐτῷ ἐλεύθερον d. 4. πρὸς om acdfgmn. ἵνα μὴ διὰ τὴν — ἀτυχίαν] ἵνα τῇ — ἀτυχίᾳ ehkl. περὶ] πρὸς acdfgmn.

κρατίαν, δεύτερον δ᾽ ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον ὑπάρχειν, ἢ τό γ᾽ ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν, ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυ-
170 χήμασι κακῶς ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. τρίτον σώφρονα καὶ μέτριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ᾽ ἡμέραν δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δωροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου, τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυνατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τήν γ᾽ εὐγνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. πέμπτον ἀνδρεῖον εἶναι τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς κινδύνους ἐγκαταλίπῃ τὸν δῆμον. τὸν δ᾽ ὀλιγαρχικὸν πάντα δεῖ τἀναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν διεξιέναι; σκέψασθε δὴ τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει· ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι δικαίοις.

171 Τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι· τὰ δ᾽ ἀπὸ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πῶς ἔχει αὐτῷ; ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν ἐκ Κεραμέων. οὗτος προδοὺς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν Πόντῳ, τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο, φυγὰς ἀπ᾽ εἰσαγγελίας ἐκ τῆς πόλεως ἐγένετο θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ, τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπορον, κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς ὠνομα-
172 σμένους κήπους, καὶ γαμεῖ γυναῖκα πλουσίαν μὲν νὴ

v. 3. τῶν om c. 170, 1. ἐπιχειρεῖν l. 4. τέταρτον δὲ εὐγν. gmn. 6. τὸν λόγον πείθειν om d. 7. τοὺς — εὐγν. om c. γ᾽] δὲ a, om ehkl. 8. εἶναι] καὶ αὐτὸν εἶναι cekl, καὶ αὐτὴν εἶναι h. 9. κινδύνους] πολέμους acdfgmn. ἐγκαταλείπῃ agmn. 10. τὸν δῆμον] τὴν τάξιν a. πάντα δεῖ τἀναντία acehklm, πάντα δὴ τἀναντία g, πάντα τἀναντία df. 11. ἐξιέναι l. 12. δημοσθένης pr h. 171, 2. ψεύσασθαι d. 3. αὐτῶν l. ἐγὼ φράσω om ehkl. 4. Κεραμέων] κεραμέων ἀπόδημος g et mg hm. 5. νυμφαῖον ekl, νύμφαῖον h. ἐν τῷ πόντῳ cdfgkmn. 6. ἀπ᾽ εἰσαγγελίας cekl et mg fm, ἐπ᾽ εἰσαγγελίας h, ἀπὸ ἀγγελίας g: ceteri om. 7. θανάτω e. οὐχ ὑπομείνας τὴν κρίσιν a.

Δία καὶ χρυσίον ἐπιφερομένην πολύ, Σκύθιν δὲ τὸ γένος, ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, ἃς ἐκεῖνος δεῦρο μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀποστείλας συνῴκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳδήποτε, ἵνα μὴ πολλοῖς ἀπεχθάνωμαι· τὴν δ' ἑτέραν ἔγημε παριδὼν τοὺς τῆς πόλεως νόμους Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἐξ ἧς ὑμῖν ὁ περίεργος καὶ συκοφάντης γεγένηται Δημοσθένης. οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πολέμιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ (θάνατον γὰρ αὐτοῦ τῶν προγόνων κατέγνωτε), τὰ δ' ἀπὸ τῆς μητρὸς Σκύθης, βάρβαρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ· ὅθεν

173 καὶ τὴν πονηρίαν οὐκ ἐπιχώριός ἐστι. Περὶ δὲ τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν τίς ἐστιν; ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ πατρῷα καταγελάστως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ ταῦτα δόξας εἶναι καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντιδίκοις ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς πολιτείας εἰληφὼς ἀργύριον ἐλάχιστα περιεποιήσατο. νῦν μέντοι τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἐπικέκλυκε τὴν δαπάνην αὐτοῦ, ἔσται δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν· οὐδεὶς γὰρ πώποτε πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πορίζεται

174 ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. Περὶ δ' εὐγνωμοσύνην καὶ λόγου δύναμιν πῶς πέφυκε; δεινῶς λέγειν, κακῶς βιῶναι. οὕτω γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἑαυτοῦ σώματι καὶ παιδοποιίᾳ, ὥστ' ἐμὲ μὴ βούλεσθαι λέγειν ἃ τούτῳ πέπρακται· ἤδη γάρ ποτε εἶδον μισηθέντας τοὺς τὰ τῶν

v. 1. σκῦθιν h, σκῆθιν l. 2. ἐξ ἧς γίνονται] γίνονται δ' cdf. γίνονται αὐτῷ θυγ. δύο] αὐτῷ γίνονται δύο θυγ. ehkl. 3. στείλας agmn. συνῴκησε d, συνῴκισε δὲ a. 5. νόμους — οὐκοῦν] νόμους ἐξ ἧς δημοσθένης ὁ παιανιεὺς γεγένηται οὐκοῦν df. 7. δημοσθένης γεγένηται achkl, δημοσθένης γεγέννηται e. 8. τοῦ πρὸς μητρὸς om ehkl. θανάτου e. 173, 1. καὶ] κατὰ mg n: om e. 2. ἐκ] ἐκ τοῦ c. 3. καταγ. τὰ πατρῷα ehkl. 4. τοῖς λόγοις el. 5. δ' om n. 6. πολιτείας ehkl et mg gm: ceteri πόλεως. ἐποιήσατο n. 7. ἐπικέκληκε ghlmn. 8. ἔστι cd. πώποτε om cdf. 9. πονηροῦ τρόπου ehl. 10. τὸν βίον om a.

174, 2. δεινός (ῶ) h, δεινὸς acefkl. κακὸς ek. 3. βιῶναι] ἴσ. βιῶν mg ghm. καὶ παιδοποιίᾳ] ἐκ παιδὸς c. 4. ἐμὲ μὴ] μή με ehkl, μὴ solum n: ceteri με μή. τούτῳ om n. 5. τῶν om de.

πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγοντας. ἔπειτα τί συμβαίνει τῇ πόλει; οἱ μὲν λόγοι καλοί, τὰ δ' ἔργα φαῦλα.

175 Πρὸς δὲ ἀνδρίαν βραχύς μοι λείπεται λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἠρνεῖτο μὴ δειλὸς εἶναι ἢ ὑμεῖς μὴ συνῄδειτε αὐτῷ, διατριβὴν ὁ λόγος ἄν μοι παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ὑμεῖς σύνιστε, λοιπὸν ὑπομνῆσαι τοὺς περὶ τούτων κειμένους νόμους. ὁ γὰρ Σόλων ὁ παλαιὸς νομοθέτης ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίοις ᾤετο δεῖν ἐνέχεσθαι τὸν ἀστράτευτον καὶ τὸν λελοιπότα τὴν τάξιν καὶ τὸν δειλὸν ὁμοίως· εἰσὶ γὰρ καὶ δειλίας γραφαί. καίτοι θαυμάσειεν ἄν τις ὑμῶν εἰ εἰσὶ φύσεως γραφαί. εἰσίν. τίνος ἕνεκα; ἵν' ἕκαστος ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν νόμων ζημίας φοβούμενος μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους
176 ἀμείνων ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπάρχῃ. ὁ μὲν 79
τοίνυν νομοθέτης τὸν ἀστράτευτον καὶ τὸν δειλὸν καὶ τὸν λιπόντα τὴν τάξιν ἔξω τῶν περιῤῥαντηρίων τῆς ἀγορᾶς ἐξείργει, καὶ οὐκ ἐᾷ στεφανοῦσθαι οὐδ' εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ· σὺ δὲ τὸν ἀστεφάνωτον ἐκ τῶν νόμων κελεύεις ἡμᾶς στεφανοῦν, καὶ τῷ σαυτοῦ ψηφίσματι τὸν οὐ προσήκοντα εἰσκαλεῖς τοῖς τραγῳδοῖς εἰς τὴν ὀρχήστραν, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου τὸν τὰ ἱερὰ διὰ δειλίαν προδεδωκότα.

Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἐκεῖνο μέμνησθε ὅταν φῇ δημοτικὸς εἶναι. θεωρεῖτ' αὐτοῦ μὴ τὸν λόγον ἀλλὰ τὸν βίον, καὶ σκοπεῖτε μὴ τίς φησιν εἶναι ἀλλὰ τίς ἔστιν.

177 Ἐπεὶ δὲ στεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ κα-

175, 1. εἰ — λόγος om *l*, in mg ponit *h*. μὲν — μὴ] μὴ — μηδὲ *e*. 2. αὐτῷ om *aegkmn* et mg *h*. 3. παρεῖχεν *ehkl*: ceteri παρέσχεν. 8. γὰρ] δὲ *el*. καὶ om *l*. 9. καίτοι — γραφαί om *ekl*. 10. ὑμῶν *acdfgmn*. 176, 1. ἀμείνων] μᾶλλ' ἀμείνων *cdf*. ὑπάρχοι *acf*, ὑπάρχει *d*, γίγνηται *ehkl*. 4. καὶ om *e*. 5. alterum τὰ om *l*. 6. ὑμᾶς *l*. σαυτοῦ ἑαυτοῦ *ekl*, ἑαυτῷ *h*. 8. τὸν om *ehkl*. 177, 1. δὲ] δὴ *l*, δὴ δὲ *d*. ἕως] ἕως ἂν *ehl*. 2. ὦ add *ehkl*.

ταλύσετε τὰς ἀφθόνους ταύτας δωρεὰς καὶ τοὺς εἰκῇ
διδομένους στεφάνους, οὔθ᾽ οἱ τιμώμενοι χάριν ὑμῖν εἴσον-
ται οὔτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορθωθήσεται·
τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μή ποτε βελτίους ποιήσετε,
τοὺς δὲ χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε.
ὅτι δ᾽ ἀληθῆ λέγω, μεγάλα τούτων οἶμαι σημεῖα δείξειν
178 ὑμῖν. εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρα
δοκεῖ ἡ πόλις εἶναι ἐπὶ τῶν νυνὶ καιρῶν ἢ ἐπὶ τῶν προ-
γόνων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιτε ὅτι ἐπὶ τῶν προγό-
νων. ἄνδρες δὲ πότερον τότε ἀμείνους ἦσαν ἢ νυνί; τότε
μὲν διαφέροντες, νυνὶ δὲ πολλῷ καταδεέστεροι. δωρεαὶ
δὲ καὶ στέφανοι καὶ κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν πρυτα-
νείῳ πότερον τότε ἦσαν πλείους ἢ νυνί; τότε μὲν ἦν
σπάνια τὰ καλὰ παρ᾽ ἡμῖν καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τί-
μιον· νῦν δ᾽ ἤδη καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ στε-
179 φανοῦν ἐξ ἔθους ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε. οὐκ-
οῦν ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις τὰς μὲν δωρεὰς νῦν
πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλλον
ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους εἶναι, τότε
δ᾽ ἀμείνους. ἐγὼ δὲ τοῦθ᾽ ὑμᾶς ἐπιχειρήσω διδάσκειν.
οἴεσθ᾽ ἄν ποτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ἐθελῆσαί τινα ἐπα-
σκεῖν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν στεφανι-
τῶν ἀγώνων παγκράτιον ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυτέρων
ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατίστῳ ἀλλὰ τῷ
180 διαπραξαμένῳ; οὐδεὶς ἂν ποτ᾽ ἠθέλησεν ἐπασκεῖν. νῦν

v. 1. δωρεὰς ταύτας *a*. 3. ἐπανορθωθήσεται] οὐδέποτ᾽ ἐπανορθωθήσεται *kl*, οὐδέποτ᾽ ἐπανορθώσετε *h*. 4. τοὺς] καὶ τοὺς *c*. γὰρ om *eghklmn*. μήποτε] δέ ποτε *a*, om *ehkl*. ποιήσητε *cdf*. 6. τούτων] νῦν *cdf*. 178, 1. ὑμῖν om *cdf*. 2. ἡ πόλις] ἡ πόλις ὑμῶν *k*, ἡ πόλις ἡμῶν *aegmn*, ἡ πόλις δοκεῖ (non omisso superiori δοκεῖ) *l*. 3. ἅπαντες — προγόνων om *n*. ὁμολογήσετε *cdfl*, ὁμολογήσητε *agm*, ὁμολογήσοιτε *h*. ὅτι add *h*. 4. νῦν — νῦν *ekl*. 6. σιτίσεις *ac*. 7. πλείους ἦσαν *e*. τότε] τοῦτο *l*. 9. νυνὶ *ehk*. καταλέλυται *a*, καταπεπάτηται *h*. 179, 1. οὐκ om *l*. 2. οὕτως ἰδίᾳ λογιζ. *hkl*. νυνὶ *k*: om *el*. 3. μᾶλλον] μᾶλλον ἢ νῦν *acdfgmn*. 5. δὲ om *ehkl*. 6. ἂν om *acdfgmn*. 7. Ὀλύμπια] editi *Παναθήναια*. εἰς ante ἄλλον om *ehkl*. 8. καὶ om *c*. 180, 1. οὐδεὶς ἂν] οὐδὲ *cdf*.

δ' οἶμαι διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ περιμάχητον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης ἐθέλουσί τινες τὰ σώματα παρακαταθέμενοι καὶ τὰς μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπομείναντες διακινδυνεύειν. ὑπολάβετε τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρετῆς, κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς ὀλίγοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολλοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς, ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς φύσεις διαφθερεῖτε.

181 Ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σαφέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. πότερον ὑμῖν ἀμείνων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς ὁ στρατηγήσας ὅτ' ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ Δημοσθένης ὁ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δὲ ὁ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗτος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες; Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων ἐπωνυμίαν

182 Δημοσθένει; ἀλλ' ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου κἀκείνων τῶν ἀνδρῶν. ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ αὑτοῦ λόγῳ εἴ που γέγραπταί τινα τούτων τῶν ἀνδρῶν στεφανῶσαι. ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ μεγαλόφρων, κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι· οὐ γὰρ ᾤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι ἀλλ' ἐν τῇ μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων, ἣ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας

v. 1. *οἶμαι* om *ehkl*. *τὸ* ante *περιμάχητον* om *ehkl*, ante *καλὸν* om *hl*. 4. *ὑπομείνατε d*. 5. *εἶναι* om *hl*. *πολιτικῆς*] *τῆς πολιτικῆς c*. *ἀναλογίσασθε c*, *λογίσασθε ehkl*. 6. *μὲν* om *ehkl*. 181, 1. *βούλομαι ὑμᾶς n*. 3. *ἐν* om *cdf*. *περὶ*] *παρὰ gmn*. *σαλαμῖνι acdgmn*. 4. *νενικήκατε ehkl*. *ὁ*] *ὁ νῦν k*, *ὁ νυνὶ el*. *τὰς τάξεις cdfh*. 6. *νικήσας τοὺς βαρβάρους ehkl*. 7. *φεύγοντες ehkl*. 8. *ἐπικαλούμενος* om *agmn*. 182, 2. *ἡγοῦμαι εἶναι μεμν. ehk*. 3. *κἀκείνων e*: ceteri *καὶ ἐκείνων*. 4. *ἑαυτοῦ ehk*, *αὐτῷ m*. 5. *τῶν ἀνδρῶν τούτων agmn*. 6. *κἀκεῖνό a gmn*. *οἱ*] *εἰ a*. *μὴ*] *μὲν n*. *τετιμημένοι*] *οὕτω τετιμημένοι cdf*. 7. *ἀνάξιοι cdf*. 9. *ὑπ' h*.

ἀθάνατος οὖσα διαμένει. δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον; ὧν ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι.

183 Ἠσάν τινες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ τοὺς τότε καιροὺς οἳ πολὺν πόνον ὑπομείναντες καὶ μεγάλους κινδύνους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ᾔτησαν δωρεάν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ἑρμᾶς στῆσαι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν, ἐφ' ᾧτε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυτῶν, ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ

184 ἐπίγραμμα. Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. ἐπιγέγραπται γὰρ ἐπὶ μὲν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑρμῶν

ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
παισὶν ἐπ' Ἠιόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοάς,
λιμόν τ' αἴθωνα κρατερόν τ' ἐπάγοντες Ἄρηα
πρῶτοι δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίην.

ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ

ἡγεμόνεσσι δὲ μισθὸν Ἀθηναῖοι τάδ' ἔδωκαν
ἀντ' εὐεργεσίης καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
μᾶλλόν τις τάδ' ἰδὼν καὶ ἐπεσσομένων ἐθελήσει
ἀμφὶ ξυνοῖσι πράγμασι μόχθον ἔχειν.

185 ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπιγέγραπται Ἑρμῇ

ἔκ ποτε τῆσδε πόληος ἅμ' Ἀτρείδῃσι Μενεσθεὺς
ἡγεῖτο ζάθεον Τρωϊκὸν ἂμ πεδίον,

v. 1. ὧν om cdf. 183, 1. Ἠσάν] ἦσαν δέ gmn. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι add ehkl. 2. πόνον ὑπομείναντες] πόνον ὑπομείναντες χρόνον agmn, ὑπομείναντες χρόνον cdf. 3. ἐπὶ] ἐν gmn. 5. καὶ om ehkl. 6. τῇ ante τῶν om ehkl. 7. ἐφ' ᾧτε] ἔφη τε cgmn, ἔφην τε a, ἔφησε df. ἐπιγράψειν c. τὸ ὄνομα τὸ ehkl. 8. δοκεῖ d. 184, 2. εἴσεσθε] γνώσεσθε ehkl. γὰρ om hkl. ἐπὶ] ἐν hl. μὲν τῷ] τῷ μὲν amn. 4. ἦν] ἦσαν ehkl. cf. Choeroboscus Anecdott. nostr. p. 1293. ἄρα om h: δ' ἄρα rc h. τλησικάρδιοι c. 5. ἐπὶ ἰόνι d. 6. λιμόν n. καρτερόν e. Ἄρηα] ἔριν c. 7. εὗρον] τεῦκρον f. 9. τάγ' ehkl. δῶκαν cd. χάριτος 10. ἀρετῆς] ἀμοιβῆς a. 11. μᾶλλον] ὡς μᾶλλον c. τάδ'] ταῦτ' el. 12. ἀμφὶ] χαίρων ἀμφὶ ehkl. ξεινοῖς h. μόθον l, πόνον a. 185, 2. πόλεως cdgm. ἀτρείδαισι e, ἀτρείδεσι l, ἀτρείδεσσι h. 3. ἐς πεδίον hkl.

ὅν ποθ᾽ Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
κοσμητῆρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.
οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
κοσμητὰς πολέμου τ᾽ ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

ἔστι που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου.

186 Προσέλθετε δὴ τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν τὴν ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. τί οὖν ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; ἐνταῦθα ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη γέγραπται. τίς οὖν ἦν ὁ στρατηγός; οὑτωσὶ μὲν ἐρωτηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἂν ὅτι Μιλτιάδης, ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. πῶς; οὐκ ᾔτησε τὴν δωρεὰν ταύτην; ᾔτησεν, ἀλλ᾽ ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ᾽ ἀντὶ τοῦ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρώτῳ γραφῆναι, παρακαλοῦντι
187 τοὺς στρατιώτας. Ἐν τοίνυν τῷ μητρῴῳ παρὰ τὸ βουλευτήριον, ἣν ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον, ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς (καὶ τοῦτ᾽ ἐστὶν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ᾽ ἄνδρα ἕκαστον), ἔπειτα κελεύει στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ᾽ οὐ χρυσῷ· τότε μὲν γὰρ ἦν

v. 1. ποθ᾽] περ a. χαλκοχιτώνων] θωρηκτάων supra versum ghm, περ φρονεόντων a. 2. κοσμητῆρα ehkl, κοσμή[η]τορα agm, κοσμήτορα cdf, κοσμή[ω]τορα n. μάχην h. 4. τ᾽ om ehkl. 5. ἔστι] ἐνταῦθ᾽ ἔστι c. τὸ om cd. 186, 1. προέλθετε defhkl. δὴ] editi οὖν. 2. ἡμῖν ehkl. 6. ἀποκρίνεσθε ἂν f, ἀποκρίν[αι]ασθε ἂν n, ἀποκρίνα[ε]σθε ἂν d, ἀποκρίνασθε ἂν m, ἀποκριν[εῖ]εσθε ἂν g, ἀποκρινεῖσθε ehl, ἂν ἀποκρινεῖσθε k. 7. πῶς] πῶς οὖν e. ταύτην τὴν δωρεὰν ehkl. 8. ᾔτησεν — ἔδωκεν om el. 9. γραφῆναι πρώτῳ ehkl. παρακαλοῦ[α]ντι ghm. 187, 1. παρὰ om el. 3. γὰρ om e. τὸ om mn. 4. γράψας καὶ om ehkl. ἀρκῖνος ehl. 5. καταγόντων n, ἀγαγόντων cdf. 6. εἰς θυσίαν αὐτοῖς a. ἀναθύματα d. 8. ἕκαστον om ehkl. στεφανοῦσθαι acdfgmn. 9. αὐτὸν ek.

ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην ὅσοι αὐτῶν ἐπὶ Φυλῆς ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν πολεμίων ἐπιόντων.

188 Ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΑΣ ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΦΥΛΗΣ.

Παρανάγνωθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημοσθένει τῷ τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγα- 81
γόντων τὸν δῆμον δωρεά. εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατ' ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

189 Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν ὡς οὐ δίκαια ποιῶ παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα· οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνα φήσει τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς, ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετὴν ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνται. δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. μὴ οὖν ἡμῖν ὡς Παταικίωνος ἄμει-

v. 1. ὁ] καὶ ὁ ehkl. στεφάνου am. τίμιος] οὐ τίμιος n. νῦν ehkl. χρυσὸς cdf. 2. καὶ om el. 3. αὐτῶν om ehkl. 4. φυλῇ agmn. ὅτε] οὔ τε aehk. 5. προσέβαλον el. 6. ἔλειπον d. 188, 1. ἡμῖν el. 2. titulum om a, περὶ — Φυλῆς om mn. ΤΟΙΣ] τῆς c. 3. ἀνάγνωθι n. καὶ] δὲ καὶ e. 4. αἰτίῳ κακῶν ehkl. 6. ἡ τῶν] ἡμῶν hl. 7. τὸν δῆμον om ehkl. εἰ τοῦτ'] εἴτ' cdf. ἐκείνω a. 8. ἐκεῖνο l, δ' ἐκεῖνοι ce. 189, 3. φιλάμ-
η
μονα df. φησὶ agkmn, φασὶ h, φασὶ el. 4. ἐκεῖνον om ehkl. 5. ἑαυτῶν d. ἡμᾶς cdefhkl. 6. ὁ om cdf. 7. αὐτὴν]
ος σαι
ἀρετὴν hl. 8. καὶ om ehkln. 10. παταικίωνα — πεπολιτεύκασι h.

νον πεπολίτευσαι διέξιθι, ἀλλ' ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει.

190 Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα ὃ ἐπιγέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

τούσδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
δῆμος Ἀθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκοις
θεσμοῖς ἄρξαντας πόλιος πρῶτοι καταπαύειν
ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

191 Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυσαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι. ἔναυλον γὰρ ἦν ἔτι τότε πᾶσιν ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον. καὶ γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπυνθανόμην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν, ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πόλει, ὃς πολλάκις πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς. ἔφη γάρ, ὅτε ἀρτίως κατεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσίοι γραφὴν παρανόμων εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον. τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς παράνομα λέγοντος καὶ πράτ-
192 τοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν, ὡς ἐκεῖνος ἀπήγγελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦντο ὥσπερ νῦν γίνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικασταὶ τοῖς παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κατηγόρου, καὶ πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ ἐκέλευον πάλιν ἀναγινώσκειν τοὺς νόμους

v. 2. τῷ δήμῳ *a*. 190, 4. titulum om *a*. 6. τοῖς *l*. ἀδίκους *c*. 7. ἄρξαντας] ἄρξαντας κατέλυσαν *c*. πόλιος πρῶτοι *hk*, πόληος πρῶτοι *el*: ceteri πρῶτοι πόλεως. 191, 1. παρανόμους *l*, παρανόμως *hk*, παρὰ τὸν νόμον *n*. ἄρξαντες *l*. 3. ἔτι om *a*. ὅτι] ὅτε *ehkl*. 7. ὃς] οὓς Marklandus. 8. κατεληλύθει] κατελύθη *el*. 9. εἰσίοι *acdfgmn*: ceteri εἰσῄει. γραφὴν scripti omnes. 11. ἐστιν] οὐδέν ἐστιν *l*. ἀνοσιώτατον *n*. 192, 1. ἀπηγ-ε γειλεν *del*, ἀπήγγειλεν *h*. 2. ἐποίουν *df*. 3. πολὺ χαλεπώτεροι οἱ] πολλοὶ *ehl*. articulum om et *k*. παράνομα] τὰ παράνομα *agmn*. ἐ 4. ἀνεπόδιζον *g*, ἐνεπόδιζον *h* et mg *m*.

καὶ τὸ ψήφισμα, καὶ ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες οὐκ εἰ πάντας παραπηδήσαιεν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μόνον συλλαβὴν παραλλάξαιεν. τὸ δὲ νυνὶ γινόμενον πρᾶγμα ὑπερκαταγέλαστόν ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ παράνομον, οἱ δὲ δικασταὶ ὥσπερ ἐπῳδὴν ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι πρὸς
193ἑτέρῳ τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν. ἤδη δ' ἐκ τῶν τεχνῶν τῶν Δημοσθένους αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις παραδέχεσθε. μετενήνεκται γὰρ ὑμῖν τὰ τῆς πόλεως δίκαια· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων τὴν γραφὴν κατηγορεῖ, οἱ δὲ δικασταὶ ἐνίοτε ὧν μὲν εἰσι κριταὶ ἐπιλανθάνονται, ὧν δ' οὐκ εἰσὶ δικασταί, περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν. λέγει δὲ ὁ φεύγων, ἐὰν ἄρα ποθ' ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ πρότερον
94ἕτερος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν. ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα, ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεὺς λέγων ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε. ἀλλ' οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ὁ δοκῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων ὅτι πλεῖστα πάντων γεγραφὼς ψηφίσματα οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν πέφευγε παρανόμων, καλῶς (οἶμαι) σεμνυνόμενος. ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ διαπολιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴ τι ἐξαμάρτοιεν εἰς τὴν 32
95πόλιν. ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώσεσθε. Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων Θρασύβουλον τὸν Στει-

v. 1. οἱ τὰ παράνομα ehkl. 2. παραπηδήσαιεν] παραποιήσαιεν h. 3. μόνην h. παραλλάξειαν df. 4. γὰρ om cghlm.
193, 2. τῶν] τοῦ ehkl. 3. μετήνεγκται e, μετήνεκται l. ἡμῖν ehk: ὑμῶν ceteri. 4. ἀπολεῖται ef, ἀπωλεῖται d. 7. τὴν om n. φέρειν] ἐκφέρειν g et γρ m. 8. ἐὰν e: ἂν ς. 9. ποτὲ om ed.
194, 1. ἕτερος] editi ἄλλος. τοσαῦτα ehkl. νῦν defhkl. μεγαλοφρονεῖν hkl. 2. ἡμῖν ehl. ποτὲ om e. 4. ἀπέφυγεν ehkl. 5. οὐχ ehkl: 8. ἔφευγε ehkl. 11. ἐξαμάρτοιεν h: ceteri ἐξαμαρτάνοιεν. 195, 2. σταριέα d,

ριέα γράψαντά τι παρὰ τοὺς νόμους, [στεφανοῦν] ἕνα
τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς, καὶ εἷλε νεωστὶ
γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ ὑπελογίσαντο
οἱ δικασταί· ἡγοῦντο γάρ, ὥσπερ τότε αὐτοὺς φεύγον-
τας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κατήγαγεν, οὕτω νῦν μέ-
νοντας ἐξελαύνειν γράφοντά τι παρὰ τοὺς νόμους.
196 ἀλλ' οὐ νῦν, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον γίνεται· οἱ γὰρ ἀγα-
θοὶ στρατηγοὶ ὑμῖν καὶ τῶν τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρη-
μένων ἐν τῷ πρυτανείῳ ἐξαιτοῦνται τὰς γραφὰς τῶν
παρανόμων, οὓς ὑμεῖς ἀχαρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπο-
λαμβάνοιτε· εἰ γάρ τις ἐν δημοκρατίᾳ τετιμημένος, ἐν
τοιαύτῃ πολιτείᾳ ἣν οἱ θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι, τολ-
μᾷ βοηθεῖν τοῖς παράνομα γράφουσι, καταλύει τὴν πο-
197 λιτείαν ὑφ' ἧς τετίμηται. τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος
ἀνδρὶ δικαίῳ συνηγόρῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. εἰς τρία
μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσίῃ γραφὴ παρανόμων
εἰς τὸ δικαστήριον. ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ
τῷ κατηγόρῳ καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῇ δημοκρατίᾳ, τὸ δὲ
δεύτερον ὕδωρ τῷ τὴν γραφὴν φεύγοντι καὶ τοῖς εἰς
αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ πρώτῃ ψήφῳ
μὴ λυθῇ τὸ παράνομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται
198 τῇ τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας. ὅστις
μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν τὴν
ὑμετέραν παραιτεῖται· ὅστις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν
ψῆφον αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν αἰ-
τεῖ, ὧν οὔτε αἰτῆσαι οὐδὲν ὅσιον οὐδενὶ οὔτ' αἰτηθέντα
ἑτέρῳ δοῦναι. κελεύσατε οὖν αὐτούς, ἐάσαντας ὑμᾶς

v. 1. τι om *ehkl*. στεφανοῦν om *df*. 2. ἀπὸ φυλῆς αὐτῷ συγκ. *ehl*. 3. ὑπελογίζοντο *c*, ἐλογίζοντο *df*. 5. μέλλοντας *d*. 6. παρὰ τοὺς νόμους γράφοντά τι *acdfgmn*. 196, 1. ἀλλὰ πᾶν *ehkl*: ἀλλ' ἅπαν *ς*. 2. στρατιῶται *cdf*. ὑμῖν *ek*, ἡμῖν *hl*: ceteri ὑμῶν. 4. ὑπολαμβάνητε *kln*, ὑπολαμβάνηται *h*. 6. πόλει *ln*. 197, 2. συνηγόρῳ δικαίῳ *gmn*. καὶ σώφρονι om *ehkl*. 8. μὴ om *ehkl*. ὕδωρ om pr *h*. 198, 2. τὴν ὀργὴν — αἰτεῖ om *e*. 3. αἰτεῖται *gmn*. 4. ὅρκον αἰτεῖ om *agmn*, post νόμον αἰτεῖ ponunt *ehkl*. 5. οὐδὲν] οὐδέν ἐστιν *ehkl*. 6. τὴν πρώτην ὑμᾶς *ehkl*.

τὴν πρώτην ψῆφον κατὰ τοὺς νόμους διενεγκεῖν, ἀπαν-
9τᾷν εἰς τὴν τίμησιν. ὅλως δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὀλίγου δέω εἰπεῖν ὡς καὶ νόμον δεῖ τεθῆναι ἐπὶ ταῖς γραφαῖς μόνον ταῖς παρανόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ κατηγόρῳ συνηγόρους παρασχέσθαι μήτε τῷ τὴν γραφὴν τῶν παρανόμων φεύγοντι. οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις. ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκτονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μή, τὸν κανόνα προσφέρομεν ᾧ διαγινώ-
0σκεται, οὕτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς ταῖς τῶν παρανόμων παράκειται κανὼν τοῦ δικαίου τουτὶ τὸ σανίδιον καὶ τὸ ψήφισμα καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι. ταῦτα συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ἐπιδείξας κατάβαινε· καὶ τί δεῖ σε Δημοσθένη παρακαλεῖν; ὅταν δ' ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν παρακαλῇς κακοῦργον ἄνθρωπον καὶ τεχνίτην λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν, βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τὴν δημοκρατίαν.

1 Τίς οὖν ἐστὶν ἀποτροπὴ τῶν τοιούτων λόγων; ἐγὼ ἐρῶ. ἐπειδὰν προσελθὼν ἐνταυθοῖ Κτησιφῶν διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντεταγμένον αὐτῷ προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιατρίβῃ καὶ μὴ ἀπολογῆται, ὑπομνήσατ' αὐτὸν ἄνευ θορύβου τὸ σανίδιον λαβεῖν καὶ τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι. ἐὰν δὲ μὴ προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέλετε ἀκούειν· οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς οὐ δικαίας ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ τῶν ἐθελόντων δικαίως ἀπολογεῖ-
2σθαι. ἐὰν δ' ὑπερπηδήσας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένη παρακαλῇ, μάλιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε κα-

v. 1. ἀπαντᾷν] ἔπειτα ἀπαντᾷν Reiskius ex Helmstad. 199, 2. τιθέναι l. 3. μόναις k: om n. ταῖς h: ceteri τῶν. 4. παρέχεσθαι cd. 5. φεύγοντι] γράφοντι hl. 200, 1. ταῖς ante τῶν add k. 5. δημοσθένη a: δημοσθένην ς. 201, 2. ἐρῶ] δὲ ἐρῶ e, προερῶ ekl, προσερῶ h. προελθὼν ekl. 3. δὴ] γὰρ h: om l. 5. ἄνευ θορύβου] ἀθορύβως ekl, ἀγαθορύβως (ου supra) (in mg posita ἄνευ) h. λαβὼν a. 6. παραγνῶναι c. 7. ἐκεῖνον ehl. 202, 1. δημοσθένει f, δημοσθένην eghklmn, quorum ehkl anteponunt παρακαλῇ. 2. προσδέχεσθαι ek. κακοῦργον ἄνθρωπον] σοφιστὴν ehkl.

κοῦργον ἄνθρωπον, οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, μηδ' ἐν ἀρετῇ τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἂν ἐπανερομένου Κτησιφῶντος εἰ καλέσῃ Δημοσθένη πρῶτος ἀναβοήσῃ „κάλει, κάλει." ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς. ἂν δ' ἄρα ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένη τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι ὅνπερ κἀγὼ
203 κατηγόρηκα. ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα; ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς. οὔτε τὸν ἴδιον βίον τὸν Δημοσθένους "πρό- 83
τερον διεξῆλθον οὔτε τῶν δημοσίων ἀδικημάτων οὐδενὸς πρότερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δήπου καὶ πολλὰ ἔχων λέγειν, ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορώτατος· ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοὺς νόμους ἐπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ στεφανοῦν τοὺς ὑπευθύνους, ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα γράψαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφανοῦν οὐδὲν προβαλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψαντα „ἐπειδὰν δῷ τὰς εὐθύνας," ἀλλὰ παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς ταῦτα προφάσεις εἶ-
204 πον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημονεύειν. δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κηρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαῤῥήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν οὐ τοὺς νόμους μόνον παραβέβηκεν ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀναῤῥήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάῤῥησιν γίνεσθαι, οὐδ' ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων ἀλλὰ μελλόντων τραγῳδῶν εἰσιέναι. ταῦτα δ' εἰπὼν μικρὰ μὲν

v. 1. ῥήμασι om *ehkl*. 2. ὑμῖν *ehl*. 3. ἂν om *ghl*. ἐανπερομένου *n*. καλέσει *cdf*, καλέσειε *ehkl*, καλέσω *agmn*. cf. 2, 64 et 68. 4. ἀναβοήσει *hkl*. alterum κάλει om *ehl*. 5. ἐπὶ τοὺς — δημ. καλεῖς om *cd*, in mg ponit *h*: ἐπὶ δὲ τοὺς *l*. τὴν om *ekl*. 6. δ' om *cdfn*. ἡμῖν *d*. 203, 1. κατηγόρηκα ἐγὼ δὲ] ὧδε *cdf*. 2. ἴδιον] δῖον *d*. τὸν] τοῦ *ehkl*. 3. τῶν ἀδικ. τῶν δημ. *ehkl*. πρότερον οὐδενὸς *a*. 4. λέγειν ἔχων *ehkl*. 6. ἐπέδειξα τοὺς νόμους *ekl*, ἀπέδειξα τοὺς νόμους *h*. 8. προβαλόμενον Stephanus: libri scripti προβαλλόμενον. 9. προσγράψαντα *h*. 11. ταύτας *acfgmn*. 204, 4. φυγὼν *cdf*. 8. οὐδ'] οὐκ *ehkl*.

περὶ τῶν ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων
05 ἀδικημάτων λέγω. οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε
ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὸν τῶν ὑπευθύνων νόμον πρῶτον καὶ
τὸν περὶ τῶν κηρυγμάτων δεύτερον, τρίτον δὲ τὸ μέγιστον
λέγω, ὡς οὐδὲ ἄξιός ἐστι τῆς δωρεᾶς. ἐὰν δ' ὑμῶν δέη-
ται συγχωρῆσαι αὐτῷ περὶ τῆς τάξεως τοῦ λόγου, κατε-
παγγελλόμενος ὡς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς ἀπολογίας λύσει
τὸ παράνομον, μὴ συγχωρεῖτε, μηδ' ἀγνοεῖθ' ὅτι πά-
λαισμα τοῦτ' ἐστὶ δικαστηρίου· οὐ γὰρ εἰσαῦθίς ποτε
βούλεται πρὸς τὸ παράνομον ἀπολογεῖσθαι, ἀλλ' οὐδὲν
ἔχων δίκαιον εἰπεῖν ἑτέρων παρεμβολῇ πραγμάτων εἰς
06 λήθην ὑμᾶς βούλεται τῆς κατηγορίας ἐμβαλεῖν. ὥσπερ
οὖν ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ὁρᾶτε τοὺς πύκτας περὶ
τῆς στάσεως ἀλλήλοις διαγωνιζομένους, οὕτω καὶ ὑμεῖς
ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὲρ τῆς πόλεως περὶ τῆς τάξεως αὐτῷ
τοῦ λόγου μάχεσθε, καὶ μὴ ἐᾶτε αὐτὸν εἰς τοὺς ἔξω τοῦ
παρανόμου λόγους περιίστασθαι, ἀλλ' ἐγκαθήμενοι καὶ
ἐνεδρεύοντες ἐν τῇ ἀκροάσει εἰσελαύνετε αὐτὸν εἰς τοὺς
τοῦ πράγματος λόγους, καὶ τὰς ἐκτροπὰς αὐτοῦ τῶν
07 λόγων ἐπιτηρεῖτε. ἀλλ' ἃ δὴ συμβήσεται ὑμῖν, ἐὰν τοῦ-
τον τὸν τρόπον τὴν ἀκρόασιν ποιῆσθε, ταῦθ' ὑμῖν ἤδη
δίκαιός εἰμι προειπεῖν. ἐπεισάξει γὰρ τὸν γόητα καὶ
βαλαντιοτόμον καὶ διατετμηκότα τὴν πολιτείαν. οὗτος
κλάει μὲν ῥᾷον ἢ ἄλλοι γελῶσιν, ἐπιορκεῖ δὲ πάντων

v. 1. ἰδίων] οἰκείων a. 205, 1. λέγω om cdf. ἀπολογεῖσθαι ἀξιώσατε g. 2. νόμων lm. καὶ] πρὸς ehkl: om cdf. 3. τὸ] τὸν a. malim ὅ. 4. οὐδὲ ἀνάξιός k, οὐδὲν ἀνάξιός ehl et γρ g, οὐκ ἀνάξιός f. 5. συγχωρεῖτε ehl. 6. ἀπολογίας] ἐπαγγελίας ehl. λύσῃ d. 7. συγχωρῆτε f. μηδ' ἀγνοεῖθ' om af. 9. βούλοιτ' ἂν ehkl et γρ gm, βουλεύεται f, βουλεύσεται d.

206, 3. ἀλλήλους (οις) h, ἀλλήλους amn, πρὸς ἀλλήλους cdf. 4. περὶ] καὶ περὶ cdf. αὐτοῦ (ῶ) τοῦ λόγου g, τοῦ λόγου αὐτῷ ehkl. 5. εἰς τοὺς om acdfgmn. 6. λόγου df. 7. ἀκροάσει] ἐκκλησίᾳ ehkl. 8. πράγματος] παρανόμου ehkl. 207, 1. ἀλλ' om ehkl, δὴ om cdf. ἐὰν] ἐὰν μὴ Taylorus post Lambinum. 2. ποιήσησθε ehkl. τοῦθ' ehkl. 3. γὰρ om hkln. καὶ om d. 4. βαλλαντιοτόμον af. 5. κλάει γρ m: ceteri κλαίει. ῥαδίως acdfgmn. ἄλλοι] οἱ ἄλλοι k.

προχειρότατα· οὐκ ἂν θαυμάσαιμι δὲ εἰ μεταβαλλόμενος τοῖς ἔξω περιεστηκόσι λοιδορήσεται, φάσκων τοὺς μὲν ὀλιγαρχικοὺς ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς ἀληθείας διηριθμημένους ἥκειν πρὸς τὸ τοῦ κατηγόρου βῆμα, τοὺς δὲ δημοτικοὺς
208πρὸς τὸ τοῦ φεύγοντος. ὅταν δὴ τὰ τοιαῦτα λέγῃ, πρὸς μὲν τοὺς στασιαστικοὺς λόγους ἐκεῖνο αὐτῷ ὑποβάλλετε, ὅτι „ὦ Δημόσθενες, εἰ σοὶ ἦσαν ὅμοιοι οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγόντες, οὐκ ἄν ποθ᾽ ἡ δημοκρατία κατέστη. νῦν δὲ ἐκεῖνοι μὲν μεγάλων κακῶν συμβάντων ἔσωσαν τὴν πόλιν τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, μὴ μνησικακεῖν· σὺ δὲ ἑλκοποιεῖς, καὶ μᾶλλόν σοι μέλει τῶν αὐθημερὸν λόγων ἢ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως.“ ὅταν δ᾽ ἐπίορκος ὢν εἰς τὴν διὰ τῶν ὅρκων πίστιν καταφυγγάνῃ, ἐκεῖνο ἀπομνημονεύσατε αὐτῷ, ὅτι τῷ πολλάκις μὲν ἐπιορκοῦντι ἀεὶ δὲ πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ᾽ ὅρκων ἀξιοῦντι πιστεύεσθαι δυοῖν θάτερον ὑπάρξαι δεῖ, ὧν οὐδέτερόν ἐστι Δημοσθένει ὑπάρχον, ἢ τοὺς θεοὺς καινοὺς ἢ τοὺς ἀκροατὰς μὴ
209τοὺς αὐτούς. περὶ δὲ τῶν δακρύων καὶ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, ὅταν ὑμᾶς ἐπερωτᾷ „ποῖ καταφύγω, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; περιγράψατέ με ἐκ τῆς πολιτείας· οὐκ ἔστιν ὅποι ἀναπτήσομαι,“ ἀνθυποβάλλετε αὐτῷ „ὁ δὲ δῆμος 84
ὁ Ἀθηναίων ποῖ καταφύγῃ, Δημόσθενες; πρὸς ποίαν συμμάχων παρασκευήν; πρὸς ποῖα χρήματα; τί προ-

v. 1. προχειρότατα] προχειρότατα ἀνθρώπων cdf. 2. ἔξω] ἔξω τῆς πόλεως cdf. 3. διηριθμημένους] ἠναγκασμένους γρ e.

208, 1. τὰ τοιαῦτα] ταῦτα acdfgmn. 3. ὅτι om agmn. ὅμοιοι ἦσαν σοι ehkl. 4. ποθ᾽ ἡ] ποτε f, ποτε ἤδη g. 7. ἑλκοποιεῖς]
ο ων
λογοποιεῖς cdf. 8. αὐθημέρων cefl, αὐθημέρων h, αὐθημερὸν k. 9. διὰ] ἀπὸ ehl. 11. ὅτι om n. 12. τοὺς om hl. δυοῖν
ε
θάτερον] ἐν τοῖν δυοῖν ehkl. 14. καινοὺς hm, κενοὺς cdf.

209, 2. καταφεύγω e, φύγω agmn. 3. περιεγράψατέ hk, περιεγράψετε el. ἐκ τῆς πολιτείας om ehkl. 4. ὅποι] editi ὅπη.
ω
ἀναπτήσομαι m, ἀναπτήσωμαι n. ὁ δὲ δῆμος ἀθηναίων ek, ὁ δὲ ἀθηναίων δῆμος hl. 5. καταφύγοι a. πρὸς] ἢ πρὸς acdgmn. 6. προσβαλλόμενος e.

βαλλόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου πεπολίτευσαι; ἃ μὲν γὰρ
ὑπὲρ σεαυτοῦ βεβούλευσαι, ἅπαντες ὁρῶμεν. ἐκλιπὼν μὲν
τὸ ἄστυ οὐκ οἰκεῖς, ὡς δοκεῖς, ἐν Πειραιεῖ, ἀλλ᾽ ἐξορμεῖς ἐκ
τῆς πόλεως, ἐφόδια δὲ πεπόρισαι τῇ σαυτοῦ ἀνανδρίᾳ τὸ
210 βασιλικὸν χρυσίον καὶ τὰ δημόσια δωροδοκήματα." ὅλως
δὲ τί τὰ δάκρυα; τίς ἡ κραυγή; τίς ὁ τόνος τῆς φω-
νῆς; οὐχ ὁ μὲν τὴν γραφὴν φεύγων ἐστὶ Κτησιφῶν, ὁ
δ᾽ ἀγὼν οὐκ ἀτίμητος, σὺ δ᾽ οὔτε περὶ τῆς οὐσίας οὔτε
περὶ τοῦ σώματος οὔτε περὶ τῆς ἐπιτιμίας ἀγωνίζῃ;
ἀλλὰ περὶ τίνος ἐστὶν αὐτῷ ἡ σπουδή; περὶ χρυσῶν στε-
φάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τῷ θεάτρῳ παρὰ τοὺς νό-
211 μους· ὃν ἐχρῆν, εἰ καὶ μανεὶς ὁ δῆμος ἢ τῶν καθεστη-
κότων ἐπιλελησμένος ἐπὶ τοιαύτης ἀκαιρίας ἐβούλετο στε-
φανοῦν αὐτόν, παρελθόντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰπεῖν
„ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν στέφανον δέχομαι, τὸν δὲ
καιρὸν ἀποδοκιμάζω ἐν ᾧ τὸ κήρυγμα γίνεται· οὐ γὰρ
δεῖ ἐφ᾽ οἷς ἡ πόλις ἐπένθησε καὶ ἐκείρατο, ἐπὶ τούτοις
ἐμὲ στεφανοῦσθαι." ἀλλ᾽ οἶμαι, ταῦτα μὲν ἂν εἴποι
ἀνὴρ ὄντως βεβιωκὼς μετ᾽ ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ λέξεις, εἴποι
212 ἂν κάθαρμα ζηλοτυποῦν ἀρετήν. οὐ γὰρ δὴ μὰ τὸν
Ἡρακλέα τοῦτό γε ὑμῶν οὐδεὶς φοβηθήσεται, μὴ ὁ
Δημοσθένης, ἀνὴρ μεγαλόψυχος καὶ τὰ πολεμικὰ δια-
φέρων, ἀποτυχὼν τῶν ἀριστείων οἴκαδε ἐπανελθὼν ἑαυ-
τὸν διαχρήσηται· ὃς τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς πρὸς ὑμᾶς
φιλοτιμίας, ὥστε τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύ-
θυνον, ἣν οὗτος παρὰ πάντας τοὺς νόμους γέγραφε
στεφανῶσαι, μυριάκις κατατέτμηκε καὶ τούτων μισθοὺς
εἴληφε τραύματος ἐκ προνοίας γραφὰς γραφόμενος, καὶ

v. 1. πεπολίτευσαι] τί πεπολίτευσαι ehkl. 2. σαυτοῦ e. πάν-
τες ehkl. 3. ἐν] ἐν τῷ h. 4. τῆς σ. ἀνανδρίας ehl. 210, 4. οὔτε
περὶ τῆς οὐσίας post ἐπιτιμίας ponunt ehkl. 5. τοῦ om e. 6. ἡ
om cd. 211, 6. ἐκείρετο καὶ ἐπένθησε ehkl. 7. ἐμὲ ἐστεφανῶ-
σθαι l. ἂν om an. 8. ὄντος c, οὕτω ehl. βεβιωτικὼς c.
μετ᾽] ἐπὶ μετ᾽ l. 212, 2. γε om ehkl. φοβήσεται acdefhkl.
ὁ om ehkl. 4. ἐπανελθὼν οἴκαδε ehkl. 5. διαχρήσεται ehl.
7. πάντας om agmn. 9. εἴληχε a.

κατακεκονδύλισται, ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου ἔχειν ἔτι φανερά· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλὴν ἀλλὰ πρόσοδον κέκτηται.

213 Περὶ δὲ Κτησιφῶντος τοῦ γράψαντος τὴν γνώμην βραχέα βούλομαι εἰπεῖν, τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσομαι, ἵνα καὶ πεῖραν ὑμῶν λάβω, εἰ δύνασθε τοὺς σφόδρα πονηρούς, κἂν μή τις προείπῃ, διαγινώσκειν· ὃ δ' ἐστὶ κοινὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ. περιέρχονται γὰρ τὴν ἀγορὰν ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας καὶ λόγους οὐ ψευδεῖς λέ-
214 γοντες. ὁ μὲν γὰρ Κτησιφῶν οὐ τὸ καθ' ἑαυτόν φησι φοβεῖσθαι (ἐλπίζειν γὰρ δόξειν ἰδιώτης εἶναι), ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἐν τῇ πολιτείᾳ δωροδοκίαν φησὶ φοβεῖσθαι καὶ τὴν ἐμπληξίαν καὶ δειλίαν· ὁ δὲ Δημοσθένης εἰς αὑτὸν μὲν ἀποβλέπων θαῤῥεῖν φησίν, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶντος πονηρίαν καὶ πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. τοὺς δὴ κατεγνωκότας ἀλλήλων ἀδικεῖν μηδαμῶς ὑμεῖς οἱ κοινοὶ κριταὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσητε.

215 Περὶ δὲ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν βραχέα βούλομαι προειπεῖν. πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται πολλά, ὑπ' ἐμοῦ δὲ καταβέβλαπται, καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ' ἐμέ. οὕτω γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς δημιουργὸς λόγων, ὥστε οὐκ ἀπόχρῃ αὐτῷ, εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν ἐγὼ ἢ εἴ τινας
216 δημηγορίας εἴρηκα, τούτων κατηγορεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν μου τοῦ βίου διαβάλλει καὶ τῆς σιωπῆς μου κατηγορεῖ, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκοφάντητος παρα-

v. 1. οἴομαι c. 3. πρόσωδον d, κεφάλαιον Toupius.
213, 3. ὑμῶν ante καὶ ponunt ehkl, post λάβω gmn. 4. ἐπιγινώσκειν h. 6. γὰρ om gmn. τὴν] κατὰ τὴν eh: om cd.
214, 1. οὐ τὸ] αὐτὸν h. κατ' αὐτὸν e. 4. ἐλπίζειν — φοβεῖσθαι om a. 5. τοῦ om pr d. 6. ἐκπληξίαν n. 7. ἑαυτὸν a. 9. δὴ] δὲ δὴ agm, δὲ n. 215, 2. προσειπεῖν egklmn. δημοσθένη e. ὡς] ὅτι kl. 3. μὲν om ehkl. δὲ ὑπ' ἐμοῦ cf: δὲ om d. 5. ἀνήσειν hkl. ὑπ' l. 7. ὑμῶν ehl. κἀγὼ mn et corr h.
216, 2. μου] αὐτὴν cdf. 3. τρόπος h. παραλίπηται acdghmn.

λείπηται, καὶ τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις μετὰ τῶν νεωτέ-
ρων μου διατριβὰς καταμέμφεται, καὶ κατὰ τῆσδε τῆς
κρίσεως εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου φέρει τινὰ αἰτίαν,
λέγων ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐγρα-
ψάμην ἀλλ' ἐνδεικνύμενος Ἀλεξάνδρῳ διὰ τὴν πρὸς
217 αὐτὸν ἔχθραν. καὶ νὴ Δί', ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει
με ἀνερωτᾶν διὰ τί τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πολιτείας
αὐτοῦ ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστον οὐκ ἐκώλυον οὐδ' ἐγρα- 85
φόμην, ἀλλὰ διαλιπὼν καὶ πρὸς τὴν πολιτείαν οὐ πυκνὰ
προσιὼν ἀπήνεγκα τὴν γραφήν. ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δη-
μοσθένους διατριβὰς ἐζήλωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ
αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυ-
τῷ ἀρρήτους εἶναι βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐτὰ τούτῳ δη-
218 μηγορήσας ἐδεξάμην ἂν ζῆν. τὴν δ' ἐμὴν σιωπὴν ὦ
Δημόσθενες ἡ τοῦ βίου μετριότης παρεσκεύασεν· ἀρκεῖ
γάρ μοι μικρὰ καὶ μειζόνων αἰσχρῶς οὐκ ἐπιθυμῶ, ὥστε
καὶ σιγῶ καὶ λέγω βουλευσάμενος ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμε-
νος ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. σὺ δ' οἶμαι λαβὼν
μὲν σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας. λέγεις δὲ οὐχ
ὁπόταν σοι δοκῇ οὐδ' ἃ βούλει, ἀλλ' ὁπόταν οἱ μισθο-
δόται σοι προστάττωσιν· οὐκ αἰσχύνῃ δὲ ἀλαζονευόμε-
219 νος ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος. ἀπηνέχθη γὰρ
ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος γραφή, ἣν οὐχ ὑπὲρ τῆς
πόλεως ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς με
φῂς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος, πρὶν Ἀλέξανδρον
εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι, οὔπω σοῦ τὸ περὶ Παυσα-
νίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος οὐδὲ πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν καὶ
τὴν Ἥραν νύκτωρ διειλεγμένου. πῶς ἂν οὖν ἐγὼ προ-

v. 1. νέων hl. 2. διατριβὰς om n. καὶ om hl. 5. τὴν] τὴν τοῦ c, om n. 217, 1. μέλλειν cgmn. 2. ἐρωτᾶν n. τὰ μὲν κεφάλαια gm. αὐτοῦ τῆς πολ. ehkl. 6. ἐζήλωσα hl. 8. βουλοίμην] deest ἄν. 218, 2. ἡ om d. 4. σιγῶ] σιωπῶ hkl. ἀλλ' om ehkl. 6. σιγήσας l, σιγήσαις h. 7. ὅταν — ὅταν ehkl. 8. σοι] οἱ σοὶ eh. δὲ] γὰρ cdf. 219, 1. ἐξελεγχθήσῃ e hk et γρ gm, ἐξελεχθήσῃ l. 3. πρὸς] εἰς acdfgmn. 5. ἀρχὴν] βουλὴν a. οὔπω] εἴπω e. 7. ἂν οὖν] οὖν ἂν hl. προενεδει-κνύμην — ἐγὼ om e.

ἐνεδεικνύμην Ἀλεξάνδρῳ, εἴ γε μὴ ταὐτὸ ἐνύπνιον ἐγὼ
220 καὶ Δημοσθένης εἴδομεν; Ἐπιτιμᾷς δέ μοι εἰ μὴ συνεχῶς ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον προσέρχομαι, καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην οἴει λανθάνειν ἡμᾶς μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολιτείας. ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βουλόμενος ἀλλ' ὁ δυναστεύων κατηγορεῖ, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις ὁ βουλόμενος καὶ ὅταν αὐτῷ δόξῃ. καὶ τὸ μὲν διὰ χρόνου λέγειν σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμφέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου, τὸ δὲ μηδεμίαν παραλείπειν ἡμέραν ἐργαζο-
221 μένου καὶ μισθαρνοῦντος. Ὑπὲρ δὲ τοῦ μήπω κεκρίσθαι ὑπ' ἐμοῦ μηδὲ τῶν ἀδικημάτων τιμωρίαν ὑποσχεῖν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ τοὺς τοιούτους λόγους, ἢ τοὺς ἀκούοντας ἐπιλήσμονας ὑπολαμβάνεις ἢ σαυτὸν παραλογίζῃ. τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι καὶ τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγγεγενημένων ἐν οἷς ὑπ' ἐμοῦ φανερῶς ἐξηλέγχου, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆ-
222 μον ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ τοὺς τριηράρχους ἁρπάγματα τίς ἂν ἀποκρύψαι χρόνος δύναιτ' ἄν, ὅτε νομοθετήσας περὶ τῶν τριακοσίων νεῶν, καὶ σαυτὸν πείσας Ἀθηναίους ἐπιστάτην τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξηλέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυτουσῶν τριηράρχους ὑφῃρημένος, πλεῖον τῆς πόλεως ἀφανίζων ναυτικὸν ἢ ὅτε Ἀθηναῖοι τὴν ἐν Νάξῳ ναυμα-
223 χίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκησαν; οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας τὰς κατὰ σαυτοῦ τιμωρίας, ὥστε τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ σοὶ τῷ ἀδικήσαντι ἀλλὰ τοῖς ἐπ-

220, 2. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ n. πρὸς] εἰς h. εἰσέρχομαι hl. 3. ἡμᾶς om amn. 4. ἐν] εἰ e. 6. κατηγορεῖ] immo δημηγορεῖ. 7. δοκῇ aehkl. καὶ om n. 9. παραλιπεῖν acdfgmn. 221, 1. μηδέπω acgmn. 2. μήτε ehkl. 3. τοὺς post ἐπὶ om hkl. 222, 1. τριηράρχας (ους) a. 2. χρόνος ἀποκρύψαι ehkl. 3. ἂν om e. νεῶν om aghmn. καὶ — πέντε om l, in margine ponit h. 5. ταχυνουσῶν ehl. 6. τριηράρχους (α) h. ὑφῃρημένους acdf. πλέον an. πόλεως ἡμῶν ἀφ. acdfgmn. 7. ὁπότε ehkl. 223, 1. πόλιν cdeln, π λλιν a. 3. ἀλκήσαντι c, ἀλκίσαντι d.

εξιοῦσι, πολὺν μὲν τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Φίλιππον ἐν ταῖς διαβολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ τινας ἐμποδίζειν τοὺς τῆς πόλεως καιρούς, ἀεὶ τὸ παρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ μέλλον κατεπαγγελλόμενος. οὐ τὸ τελευταῖον εἰσαγγέλλεσθαι μέλλων ὑπ᾽ ἐμοῦ τὴν Ἀναξίνου σύλληψιν τοῦ Ὠρείτου κατεσκεύασας, τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ὀλυμπιάδι

224 ἀγοράζοντος, καὶ τὸν αὐτὸν ἄνδρα διεστρέβλωσας τῇ σαυτοῦ χειρὶ γράψας αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι, καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ὠρεῷ κατήγου, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινας; καὶ περὶ τούτων ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ᾽ ἐμοῦ καὶ κληθεὶς ξενοκτόνος οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ᾽ ἀπεκρίνω ἐφ᾽ ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος καὶ ὅσοι ξένοι περιέστασαν τὴν ἐκκλησίαν· ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τρα-

225 πέζης. ἐπιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς καὶ κατασκόπων συλ- 86
λήψεις καὶ βασάνους ἐπ᾽ αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μετά τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένου. ἔπειτα ἐπερωτᾶν με, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει, τίς ἂν εἴη τοιοῦτος ἰατρὸς ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθενοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι, τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνατα διεξίοι πρὸς τοὺς οἰκείους ἃ ἐπιτηδεύσας ὑγιὴς

226 ἂν ἐγένετο. σαυτὸν δ᾽ οὐκ ἀντερωτᾷς, τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος ὅστις τὸν μὲν δῆμον θωπεῦσαι δύναιτο,

v. 1. τὸν ante Φ. om *acdfgmn*. 4. οὐτὸ] οὕτω *cdf*. 5. ἀναξίου *e*. 6. κατασκευάσας *aghkm*. ὀλυμπιάσιν *ehl*. 224, 1. διεστρέβλωσας] δὶς στρεβλώσας *agmn*. 2. ἔγραψας *agmn*. 4. ἀνέβαλες *d*. 5. ἄνδρα φίλον καὶ ξένον ποιούμενος] κατ᾽ ἀνδρὸς φίλου καὶ ξένου *ehkl*. 8. ἀπεκρίνου *acdfghmn*. ἂν ἐβόησεν ὁ δῆμος *n*, ὁ δῆμος ἀνεβόησεν *ehkl*. 9. περιέστησαν *h*, περιέστησαν (α) *ekl*. 10. ποιεῖσθαι *hkl*. 225, 1. δὲ] γὰρ *e*, μὲν (omisso σιγῶ) *n*. 2. αἰτίοις *h*. 3. νεωτ. ἐν τῇ π. *ehkl*. 4. ἐρωτᾶν *hkl*, ἐρωτᾷ *e*. μέλλειν *ghl*: om *e*. ἂν] ἂν οὖν *a*. 6. συμβουλεύει (οι) *a*, συμβουλεύει *e*. αὐτοῦ om *ehkl*. 7. ἔνατα *ade*, ἔνατα *f*: ἔννατα *ς*. 226, 1. ἐγένετο ἂν *ehkl*. ἀνερωτᾷς *adekl*, ἐρωτᾷς *h*. 2. θωπεῦσαι] παιδεῦσαι *h* et γρ *m*.

τοὺς δὲ καιροὺς ἐν οἷς ἦν σώζεσθαι τὴν πόλιν ἀποδοῖτο,
τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κωλύοι διαβάλλων συμβουλεύειν,
ἀποδρὰς δ' ἐκ τῶν κινδύνων καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέστοις
κακοῖς περιβαλὼν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι ἐπ' ἀρετῇ, ἀγαθὸν
μὲν πεποιηκὼς μηδέν, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιος γε-
γονώς, ἐπερωτῴη δὲ τοὺς συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολι-
τείας ἐπ' ἐκείνων τῶν καιρῶν ὅτ' ἐνῆν σώζεσθαι, διὰ τί
227 αὐτὸν οὐκ ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάνειν; ἀποκρύπτοιτο δὲ τὸ
πάντων τελευταῖον, ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης οὐκ
ἐσχολάζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέ-
χρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς κα-
ταγέλαστον ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐνταῦθ'
ἐνέστην καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα.

228 Καὶ νὴ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, ὧν ἐγὼ πυν-
θάνομαι Δημοσθένη λέξειν, ἐφ' ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν ἀγα-
νακτῶ μάλιστα. ἀφομοιοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς Σει-
ρῆσιν, ὡς ἔοικε. καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι
τοὺς ἀκροωμένους ἀλλ' ἀπόλλυσθαι, διόπερ οὐδ' εὐδοκι-
μεῖν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικήν· καὶ δὴ καὶ τὴν τῶν
ἐμῶν λόγων ἐμπειρίαν καὶ τὴν φύσιν μου γεγενῆσθαι
ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀκουόντων. καίτοι τὸν λόγον τοῦτον
ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι περὶ ἐμοῦ λέ-
γειν· τῆς γὰρ αἰτίας αἰσχρὸν τὸν αἰτιώμενόν ἐστι τὸ ἔρ-
229 γον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι· εἰ δ' ἦν ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, οὐ

v. 1. ἀποδοῖτο ae, ἀπόλλυσιν c: ἀπόδοιτο ς. 2. κωλύει gkm. συμβουλεύων n. 4. κακοῖς] συμφοραῖς ehkl. 5. μηδὲν πεποιηκὼς ehkl. τῶν om cd. 6. τοὺς om n. 227, 1. ἀποκρίνοιντο cdfn, ἀποκρίνοιτο mg m. τὸ] τῶν hl. 2. ἐπιγινομένης ehkl, χενομένης a. 3. ἐσχόλαζον gm. εἶναι τὴν μωρίαν k.
a
4. ἐπέχρη n. 7. ἀνέστην h, ἔνεστι d. 228, 1. ὧν] ὡς acefghklm. 2. δημοσθένη acdef: ceteri δημοσθένην. μάλιστα ἀγανακτῶ l, μάλιστα ἀγανακτῶν ehk: ceteri ἀγανακτῶν μάλιστα. 3. μου om df. ὡς ἔοικε ταῖς σειρ. ehkl. 4. ὑπ' ἐκείνων οὐ κηλεῖσθαί φησι] ἐκείνας φησὶν οὐ κηλεῖν ehkl. 5. ἀπόλλυσθε a. οὐκ acdfgm. 6. Σειρήνων] εἰρημένων dfn. καὶ ante τὴν om ekl. 7. λόγων ἐμπειρίαν] εὐπορίαν λόγων ehkl: εὐπορίαν etiam γρ gm, ἀπειρίαν a. 8. βλάβην n. 9. τρέπειν l.

Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ' ἀνδρὸς στρατηγοῦ μεγάλα μὲν τὴν πόλιν κατειργασμένου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου καὶ τὴν τῶν ἀντιδίκων διὰ τοῦτο ἐζηλωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐδὲν ὧν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ κατήγορον ὁρᾷ δυνάμενον καὶ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑφ' αὐτοῦ παριστάναι τοῖς ἀκούουσιν ὡς διῴκηκεν. ὅταν δ' ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων πικρῶν καὶ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ἁπλότητα καὶ τὰ ἔργα καταφεύγῃ, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶτταν ὥσπερ τῶν αὐλῶν ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστιν.

230 Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ζητῶ πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. πότερ' ὡς τὸ ψήφισμά ἐστιν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρανομωτέρα γεγένηται. ἀλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; οὐκ ἄρ' εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὐθῦναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. ἐκεῖνο δ' οὐ λυπηρόν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων οἷς ὁ δῆμος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν, ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκήρυκτοι γί-
231 νεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; καὶ εἰ μέν τις τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῶν μετὰ ταῦτα ἐπεισαγόντων ποιήσειεν ἐν τραγῳδίᾳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν, ὅτι φησὶν Ὅμηρος ἄνανδρον αὐτὸν εἶναι καὶ συκοφάντην· αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν

v. 1. ἦν] ἐστὶν a. 2. τὴν πόλιν ehkl: ceteri τῇ πόλει. ἀδύνατον e. 3. τὴν τῶν] διὰ τοῦτο pr g. ὅτι] ὅτι οὐ h. 5. ὁρᾶν c. 6. ὑφ' αὐτοῦ ac, ἐπ' αὐτοῦ eghklm: ceteri ὑφ' ἑαυτοῦ. 8. πικρῶν] τῶν πικρῶν ehkl. 9. ἂν om df. οὗ] οὗτος c, οὐ d. γλῶσσαν cdn. 10. ἀφέλῃ τὸ] ἀφέλοιτο n. 230, 2. ζητῶ] ζητῶ πυθέσθαι cdf. ἂν ἀποβλέψαντες c, ἀναβλέψαντες hkl, ἀποβλέποντες n. ἀποψηφίσεσθε efgmn, ἀποψηφίσεσθαι a, ἀποψηφίσασθε k, ἀποψηφίσασθαι l, ἀπεψηφίσασθε h (ο, ε superscr.), ἀποψηφίζεσθαι d (ε superscr.). 3. πότερον acdfgmn. 5. οὐκ om a. 7. ἐνεπίπλατο acd. 8. οἷς] οὓς ehkl. 10. τῶν] τοῦ c. 231, 2. τῶν om pr m. ἐπεισαγαγόντων c. 4. αὐτὸν ὅμηρος ἄνανδρον ehkl. 5. τῶν τοιούτων l.

τοιοῦτον ἄνθρωπον στεφανῶτε, οὐκ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ἑλ-
λήνων δόξαις συρίττεσθαι; οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ
ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθεσαν τῷ δήμῳ,
τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καταδεέστερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς
φαύλους ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴεται δεῖν ἀφελόν-
τας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους περιθεῖναι τῷ δήμῳ.
232 καὶ φατὲ μὲν εὐτυχεῖς εἶναι, ὥς καὶ ἐστὲ καλῶς ποι- 87
οῦντες, ψηφιεῖσθε δ' ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελεῖ-
φθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεπονθέναι; καὶ τὸ πάν-
των ἀτοπώτατον, ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις τοὺς μὲν
τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἁλισκομένους ἀτιμοῦτε, ὃν δ' αὐτοὶ
μισθοῦ πολιτευόμενον σύνιστε, στεφανώσετε; καὶ τοὺς
μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ Διονυσίων, ἐὰν μὴ δικαίως τοὺς κυ-
κλίους χοροὺς κρίνωσι, ζημιοῦτε· αὐτοὶ δὲ οὐ κυκλίων χορῶν
κριταὶ καθεστηκότες ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτικῆς ἀρετῆς,
τὰς δωρεὰς οὐ κατὰ τοὺς νόμους οὐδ' ὀλίγοις καὶ τοῖς
233 ἀξίοις ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ δώσετε; ἔπειτ' ἔξεισιν ἐκ
τοῦ δικαστηρίου ὁ τοιοῦτος κριτὴς ἑαυτὸν μὲν ἀσθενῆ
πεποιηκώς, ἰσχυρὸν δὲ τὸν ῥήτορα. ἀνὴρ γὰρ ἰδιώτης
ἐν πόλει δημοκρατουμένῃ νόμῳ καὶ ψήφῳ βασιλεύει· ὅταν
δ' ἑτέρῳ ταῦτα παραδῷ, καταλέλυκε τὴν αὐτὸς αὑτοῦ
δυναστείαν. ἔπειθ' ὁ μὲν ὅρκος, ὃν ὀμωμοκὼς δικάζει,
συμπαρακολουθῶν αὐτὸν λυπεῖ· δι' αὐτὸν γὰρ οἶμαι γέ-
γονε τὸ ἁμάρτημα· ἡ δὲ χάρις πρὸς ὃν ἐχαρίζετο ἄδη-
λος γεγένηται· ἡ γὰρ ψῆφος ἀφανὴς φέρεται.
234 Δοκοῦμεν δ' ἔμοιγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀμφότερα
καὶ κατορθοῦν καὶ παρακινδυνεύειν εἰς τὴν πολιτείαν

οὐ

v. 1. στεφανοῦτε ehl, στεφανῶτε gm. ταῖς δόξαις ταῖς τῶν ἑλλήνων k, ταῖς δόξαις τῶν ἑλλήνων ehl. 2. μὲν om d. ἡμῶν c. 4. τοὺς φαύλους] καὶ φαύλους h. 6. περιθεῖναι — ὑπὸ om n. 232, 1. καὶ post ὡς om el. 2. δ'] μὲν l. 7. ἐκ] ἐκ τῶν a. ἐὰν] ἂν e. 8. οὐκ ἐγκυκλίων ehkl. χορῶν om l. 9. κριταὶ om cdfm, post καθεστηκότες ponunt ehkl. 10. τοὺς om e. οὐδ'] οὐδ' / ἀλλ' k. τοῖς om ehl. 233, 1. τῶν διαπραξαμένων c. 3. γὰρ] δὲ / γὰρ h, γε n. 5. τὴν αὐτὸς ehkl: ceteri αὐτὸς τὴν. 7. αὐτὸν] αὐτοῖ h et γρ m. 234, 2. prius καὶ om l, utrumque om pr m.

οὐ σωφρονοῦντες. ὅτι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν νῦν καιρῶν οἱ πολλοὶ τοῖς ὀλίγοις προΐεσθε τὰ τῆς δημοκρατίας ἰσχυρά, οὐκ ἐπαινῶ· ὅτι δ' οὐ γεγένηται φορὰ καθ' ἡμᾶς ῥητόρων πονηρῶν ἅμα καὶ τολμηρῶν, εὐτυχοῦμεν. πρότερον μὲν γὰρ τοιαύτας φύσεις ἤνεγκε τὸ δημόσιον, αἳ ῥᾳδίως οὕτω κατέλυσαν τὸν δῆμον· ἔχαιρε γὰρ κολακευόμενος, ἔπειτ' αὐτὸν οὐχ οὓς ἐφοβεῖτο, ἀλλ' οἷς ἑαυτὸν ἐνεχεί-
235 ριζε, κατέλυσαν· ἔνιοι δὲ καὶ αὐτοὶ τῶν τριάκοντα ἐγένοντο, οἳ πλείους ἢ χιλίους καὶ πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν πρὶν τὰς αἰτίας ἀκοῦσαι ἐφ' αἷς ἔμελλον ἀποθνήσκειν, καὶ οὐδ' ἐπὶ τὰς ταφὰς καὶ ἐκφορὰς τῶν τελευτησάντων εἴων τοὺς προσήκοντας παραγίγνεσθαι. οὐχ ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς ἕξετε τοὺς πολιτευομένους; οὐ ταπεινώσαντες ἀποπέμψετε τοὺς νῦν ἐπηρμένους; οὐ μέμνησθ' ὅτι οὐδεὶς πώποτε ἐπέθετο πρότερον δήμου καταλύσει, πρὶν ἂν μεῖζον τῶν δικαστηρίων ἰσχύσῃ;

236 Ἡδέως δ' ἂν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐναντίον ὑμῶν ἀναλογισαίμην πρὸς τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα, διὰ ποίας εὐεργεσίας ἀξιοῖ Δημοσθένην στεφανῶσαι. εἰ μὲν γὰρ λέγεις, ὅθεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ψηφίσματος ἐποιήσω, ὅτι τὰς τάφρους τὰς περὶ τὰ τείχη καλῶς ἐτάφρευσε, θαυμάζω σου. τοῦ γὰρ ταῦτ' ἐξειργάσθαι καλῶς τὸ γεγενῆσθαι τούτων αἴτιον μείζω κατηγορίαν ἔχει· οὐ γὰρ περιχαρακώσαντα χρὴ τὰ τείχη οὐδὲ τὰς δημοσίας τα-

v. 1. νυνὶ ehkl. 3. καθ' ἡμᾶς φορὰ ῥητ. τολμηρῶν ἅμα καὶ πονηρῶν ehkl. 6. οὕτω om ehkl. κατέλευσαν ehkl. γὰρ] μὲν n. 7. ἑαυτὸν om g. 235, 1. δὲ] δὲ αὐτῶν ehkl. ἐγένετο m. 2. οἳ] (οἱ) καὶ h, καὶ dfln. 3. πρὶν] πρὶν καὶ agm et supra versum h. 5. εἴων] εἶργον h, εἷρων l. παραγενέσθαι acdfn. 6. ὑφ' om a. ὑμῶν c. εἴξετε e. 8. πρότερον ἐπέθετο n. 9. δήμου] τῇ τοῦ δήμου acdfgmn. μεῖζω acdefgmn. ἰσχύσει (ίη) n, ἰσχύσοι h, ἰσχύσειν l. 236, 1. δ' om dhl. ἀναλογ. ἐναντίον ὑμῶν n, ἐναντίον ὑμῶν ὁμολογησαίμην acgm. 3. στεφανωθῆναι ehkl. 4. λέξεις ehkl. ἐποίησας e. 6. ἐξειργάσθαι k, ἐξεργάσασθαι (σθῆναι) el, ἐξεργάσασθαι h: celeri ἐξεργασθῆναι. 8. χρὴ] δεῖ a. τείχη] τείχη οὐδὲ τοὺς τάφρους e, τείχη οὐδὲ τὰς τάφρους dfn. τὰς δημοσίας ταφὰς] ταφὰς δημοσίας ehkl.

φὰς ἀνελόντα τὸν ὀρθῶς πεπολιτευμένον δωρεὰς αἰ-
τεῖν, ἀλλ' ἀγαθοῦ τινὸς αἴτιον γεγενημένον τῇ πόλει.
237 εἰ δὲ ἥξεις ἐπὶ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος, ἐν
ᾧ τετόλμηκας γράφειν ὡς ἔστιν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δια-
τελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῷ Ἀθη-
ναίων, ἀφελὼν τὴν ἀλαζονείαν καὶ τὸν κόμπον τοῦ ψη-
φίσματος ἅψαι τῶν ἔργων, ἐπίδειξον ἡμῖν ὅ τι λέγεις.
τὰς μὲν γὰρ περὶ τοὺς Ἀμφισσέας καὶ τοὺς Εὐβοέας
δωροδοκίας παραλείπω· ὅταν δὲ τῆς πρὸς Θηβαίους
συμμαχίας τὰς αἰτίας ἀνατιθῇς Δημοσθένει, τοὺς μὲν
ἀγνοοῦντας ἐξαπατᾷς, τοὺς δ' εἰδότας καὶ αἰσθανομέ-
νους ὑβρίζεις. ἀφελὼν γὰρ τὸν καιρὸν καὶ τὴν δόξαν
τὴν τούτων, δι' ἣν ἐγένετο ἡ συμμαχία, λανθάνειν οἴει
ἡμᾶς τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα Δημοσθένει περιτιθείς.
238 ἡλίκον δ' ἐστὶ τὸ ἀλαζόνευμα τοῦτο, ἐγὼ πειράσομαι με-
γάλῳ σημείῳ διδάξαι. ὁ γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεὺς οὐ
πολλῷ πρότερον χρόνῳ πρὸ τῆς Ἀλεξάνδρου διαβάσεως
εἰς τὴν Ἀσίαν κατέπεμψε τῷ δήμῳ καὶ μάλα ὑβριστι-
κὴν καὶ βάρβαρον ἐπιστολήν, ἐν ᾗ τά τε δὴ ἄλλα καὶ
μάλ' ἀπαιδεύτως διελέχθη, "καὶ ἐπὶ τελευτῆς ἐνέγραψεν 88
ἐν τῇ ἐπιστολῇ, „ἐγώ" φησίν „ὑμῖν χρυσίον οὐ δώσω·
239 μή με αἰτεῖτε· οὐ γὰρ λήψεσθε." οὗτος μέντοι ὁ αὐ-
τὸς ἐγκαταληφθεὶς ὑπὸ τῶν νυνὶ παρόντων αὐτῷ κιν-
δύνων, οὐκ αἰτούντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἑκὼν κατέπεμψε
τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν ὁ δῆμος οὐκ
ἐδέξατο. ὁ δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυσίον καιρὸς καὶ φό-
βος καὶ χρεία συμμάχων. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὴν Θη-

v. 1. ἑνελόντα m. 2. αἴτιον γεγενημένον] γεγενημένου ehl.
237, 3. τῷ Ἀ.] τῶν ἀ. acdeghklm. 6. περὶ] ἐπὶ c. 9. μὲν] μὲν γὰρ a. αἰσθομένους ehkl. 11. ἡ om d. οἴει λανθάνειν acdfgmn. 12. περιτίθῃς cd. 238, 1. δ' om l. ἀλαζόνευμα] ἀξίωμα h. 3. πρότερον om ehkl. 5. τά τε] τάδε m. 6. μάλ'] μεγάλα h. διειλέχθη gmn, διηλέχθη h. ἀνέγραψεν n. 239, 1. μή με] μήτε hl. οὗτος] οὔτε n. μέντοι] τοίνυν ehkl. 2. ἐγκαταλειφθεὶς gm. 4. τριακόσια] τριάκοντα eghklm, πεντήκοντα a.
ὁ δῆμος om acdfgmn. οὐκ] οὖν n. 6. τὴν συμμαχίαν Θηβαίων ehkl.

βαίων συμμαχίαν ἐξειργάζετο. σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυστυχεστάτης συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων, τὰ δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾷς

240 ἃ προλαβὼν τοῦ βασιλικοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας. οὐ δι' ἔνδειαν μὲν χρημάτων ἕνεκα πέντε ταλάντων οἱ ξένοι τοῖς Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδοσαν; διὰ δὲ ἐννέα τάλαντα ἀργυρίου πάντων Ἀρκάδων ἐξεληλυθότων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν ἡ πρᾶξις οὐ γεγένηται; σὺ δὲ πλουτεῖς καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν χρυσίον παρὰ τούτῳ, οἱ δὲ κίνδυνοι παρ' ὑμῖν.

241 Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτῶν θεωρῆσαι. εἰ γὰρ τολμήσει Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένη παρακαλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀναβὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάσει, βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίνεται. ὅπου γὰρ τοὺς μὲν ὄντως ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς πολλὰ καὶ καλὰ σύνισμεν ἔργα, ἐὰν τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν· ὅταν δὲ ἄνθρωπος αἰσχύνη τῆς πόλεως γεγονὼς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων;

242 Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου πραγματείας, ἐὰν σωφρονῇς, ἀποστήσῃ, ποίησαι δὲ ὦ Κτησιφῶν διὰ σαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν. οὐ γὰρ δή που τοῦτό γε σκήψῃ, ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπόν σοι συμβαίνοι, εἰ πρώην μέν ποθ' ὑπέμεινας πρεσβευτὴς ὡς Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου θυγατέρα χειροτονεῖσθαι συνα-

v. 1. ἐξειργάσατο ehkl et γρ g. 2. ἐνώχλεις pr k. 3. ἀποσιωπᾷς h. 240, 1. ἀπεστέρηκας ehl. 2. μὲν om eh, post ἕνεκα ponunt kl. ἕνεκα] ἕνεκα γὰρ h. 3. τοῖς Θηβαίοις] Θηβαῖοι ehkl. ἐννέα δὲ acdfmn. 7. αὑτοῦ f, αὐτοῦ cd. 8. ἡμῖν ehk.
241, 1. αὐτῶν om l. 2. τολμήσειε acdfgmn. δημοσθένη acden, δημοσθένει l: ceteri δημοσθένην. 3. λέγοντα eh. οὗτος] αὐτὸς g. ἐγκωμιάζει hl. 4. πεπόνθαμεν ehkl. γενήσεται corr n. 5. γὰρ] γὰρ δὴ agm. ὄντας gn. 6. ἐὰν post ἐπαίνους ponunt ehkl. 7. δὲ delebat Marklandus. 9. ἀκούων om ghklm.
242, 1. οὖν om cdf. 2. ποίησαι] malim ποιήσῃ sive ποιήσει. 4. οὐ δυνατὸς] ἀδύνατος h, οὐ δυνατὸν gl. συμβαίνει (omisso antea ἂν) agm. 5. ὑπομείνας hl. 6. συναχθησόμενος g.

χθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι λέγειν. ἔπειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτρίαν πενθοῦσαν δύνασαι παραμυθεῖ-
243σθαι, γράψας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ ἀπολογήσῃ; ἢ τοιοῦτός ἐστιν ὃν γέγραφας στεφανοῦσθαι, οἷος μὴ γινώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων, ἂν μή τίς σοι συνείπῃ; ἐπερώτησον δὴ τοὺς δικαστὰς εἰ ἐγίνωσκον Χαβρίαν καὶ Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον, καὶ πυθοῦ παρ' αὐτῶν διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδοσαν καὶ τὰς εἰκόνας ἔστησαν. ἅπαντες γὰρ ἅμα σοι ἀποκρινοῦνται ὅτι Χαβρίᾳ μὲν διὰ τὴν περὶ Νάξον ναυμαχίαν, Ἰφικράτει δὲ ὅτι μόραν Λακεδαιμονίων ἀπέκτεινε, Τιμοθέῳ δὲ διὰ τὸν περίπλουν τὸν εἰς Κέρκυραν, καὶ ἄλλοις, ὧν ἑκάστῳ πολλὰ καὶ καλὰ κατὰ πόλεμον ἔργα πέπρακται.
244Δημοσθένει δ' ἀντεροῦ διὰ τί δώσετε; ὅτι δωροδόκος, ὅτι δειλός, ὅτι τὴν τάξιν ἔλιπε. καὶ πότερον τοῦτον τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀτιμώσετε καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας; οὓς νομίσαθ' ὁρᾶν σχετλιάζοντας εἰ οὗτος στεφανωθήσεται. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα, ἐάν τῳ ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ, ὑπερορίζομεν, καὶ ἐάν τις αὑτὸν διαχρήσηται, τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ
245σώματος θάπτομεν, Δημοσθένη δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν γράψαντα μὲν τὴν πανυστάτην ἔξοδον, προδόντα δὲ τοὺς

v. 1. τοῦ om n. 2. νῦν ehkl. λέγειν om eghkl. 3. δύνασθαι e. 243, 3. ἂν] ἐὰν e. σοι om dehkl. συνείποι mn. 4. δὴ] δὲ hl. 5. ἰφικράτου l. πύθου hk, πύθου gm, πιθοῦ l. 6. αὐτὸν l. αὐτοῖς om l: αἰτεῖς corr g. 7. γὰρ om l. ἅμα σοι] σοι ἅμα ek, om hl. 8. ἰφικράτην e, ἰφικράτης l. 9. ὅτι] διότι l. μοῖραν scripti omnes. 11. κατὰ τὸν πόλεμον n. πέπρακται] τέτυκται a. 244, 1. ἀντεροῦ] ἐάν τις ἐρωτᾷ acdfgmn. δώσετε] οὐ δώσετε adgmn, οὐ δώσετε φήσετε cf. 2. τοῦτον om pr h. 3. ἀτιμάσετε n, ἀτιμωρήτους ἐάσετε ehkl. 4. νομίσαθ' e hkl: ceteri νομίζεθ'. 6. εἰ in mg ponit n. 7. τὸν ἄφωνον e. ἀγνώμονα] τὰ ἀγνώμονα acgkm, τὸν ἀγνώμονα el, τὸν ἄκμωνα h. τῳ] τε c, τις n. 8. καὶ om l. ἑαυτὸν ce. 9. διαχρήσῃ hkl, διαχειρίσηται acegm. 245, 1. δημοσθένει l: ceteri δημοσθένην.

στρατιώτας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. οὐκοῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ τελευτήσαντες, ἀθυμότεροι δὲ οἱ ζῶντες γίνονται ὁρῶντες τῆς ἀρετῆς ἆθλον τὸν θάνατον κείμενον, τὴν δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἐὰν ἐπερωτῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι πρὸς ποῖον χρὴ παράδειγμα αὐ-
46 τοὺς τὸν βίον ποιεῖσθαι, τί κρινεῖτε; εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα οὐδ' ἡ μουσικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, 89
ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὰ δημόσια κηρύγματα. κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας ἄνθρωπος ἀσχήμων ὢν τῷ βίῳ καὶ βδελυρός; ὁ δέ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη. δίκην τις δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκὸς ὥσπερ Κτησιφῶν; οἱ δέ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. τἀναντία τις ψηφισάμενος τῶν καλῶν καὶ δικαίων ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν; ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται, ἀλλὰ τὸ
47 νουθετεῖν ἐνοχλεῖν ἐνταῦθα ἤδη δικαίως ὀνομάζεται. ὡς οὖν μὴ μόνον κρίνοντες ἀλλὰ καὶ θεωρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν οὐ παροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερησομένοις δὲ ὑμᾶς τί ἐδικάζετε. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος· ἔστι δὲ ὄνειδος μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς ἀλλὰ τῇ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ προσ-
48 εικασθῆναι. πῶς οὖν ἄν τις τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ἐκφύγοι; ἐὰν τοὺς προκαταλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φι-

v. 4. τὸ δὲ] καὶ τὸ ehkl. ἐὰν om ehkl. 5. ὑμῖν n. ὁποῖον ehkl. παράδειγμα χρὴ cdfn. 246, 1. τί κρινεῖτε om ehkl. ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι add ehkl. 2. ἡ παλαίστρα ehkl. 3. μόνη h. νέους ehkl. 4. κηρύγματα] δίκαια ehkl. 5. καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας om ehkl. 6. ἀσχήμων ὢν] ἀσχημονῶν aegkl, εὐσχημονῶν hm, ἀσχήμων ἐν n. 7. καὶ βδελυρός om ehkl. ὁ δέ γε] ὁ δὲ e, οὐδεὶς h, οὐδὲν n. 247, 1. νουθετεῖν] παιδεύειν agm. ἐνταῦθα ἐνοχλεῖν agmn. ἤδη καὶ δικαίως ag. 2. οὖν om e. θεωροῦντες ehkl. 3. ἀπολογίαν agm. μὲν νῦν n, νῦν μὲν οὖν a. 4. ἡμᾶς l. ἐδικάζεται a. 5. ἡ πόλις δόξει ehkl. 6. τις om g. ᾖ] εἴη ehk. 7. ἡμᾶς acdfklm, ὑμῶν h, ἡμῶν g, om n. τῇ τοῦ δημοσθένους fn. 248, 1. ἐκφεύγοι ek. 2. ἐὰν] ἐὰν οὖν c, qui post φυλάξησθε addit καλῶς ποιήσεται.

λάνθρωπα τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι,
φυλάξησθε. ἡ γὰρ εὔνοια καὶ τὸ τῆς δημοκρατίας ὄνομα
κεῖται μὲν ἐν μέσῳ, φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγον-
τες τῷ λόγῳ ὡς ἐπὶ πολὺ οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέ-
249 χοντες. Ὅταν οὖν λάβητε ῥήτορα ξενικῶν στεφάνων καὶ
κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐπιθυμοῦντα, ἐπανάγειν
αὐτὸν κελεύετε καὶ τὸν λόγον, ὥσπερ τὰς βεβαιώσεις τῶν
κτημάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον ἀξιόχρεων
καὶ τρόπον σώφρονα. ὅτῳ δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται,
μὴ βεβαιοῦτε αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους, καὶ τῆς δημοκρατίας
250 ἐπιμελήθητε ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς. ἢ οὐ δεινὸν ὑμῖν
δοκεῖ εἶναι ὅτι τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος παρο-
ρᾶται, αἱ δ' ἐπιστολαὶ καὶ αἱ πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς
ἰδιωτικὰς οἰκίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων ἀλλὰ
παρὰ τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ;
καὶ ἐφ' οἷς ἐστὶν ἐκ τῶν νόμων ζημία θάνατος, ταῦτά
τινες οὐκ ἐξαρνοῦνται πράττειν ἀλλ' ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ
δήμῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις παραναγινώσκουσιν,
καὶ παρακελεύονται ὑμῖν οἱ μὲν βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν
πρόσωπα ὡς φύλακες τῆς δημοκρατίας, ἕτεροι δ' αἰ-
251 τοῦσι δωρεὰς ὡς σωτῆρες τῆς πόλεως ὄντες. ὁ δὲ δῆμος
ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβεβηκότων ὥσπερ παραγεγηρα-
κὼς ἢ παρανοίας ἑαλωκὼς αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δη-
μοκρατίας περιποιεῖται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώ-
ρηκεν. ἔπειτ' ἀπέρχεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευ-

v. 4. ἐπὶ τὸ πολὺ *df*. 249, 1. λαβόντες *n*. 2. ἐν om *ehkl*. 3. καὶ om *aghm*. τῶν λόγων *cedfkln*. ὥσπερ om *a*. τὰς] καὶ τὰς *aeghklm*. 4. κτημάτων] κηρυγμάτων *cdfn*. 5. ὅτῳ] οὕτω *l* et pr *h*. μαρτυρεῖτε *ehl*. 6. καὶ] οὕτω γὰρ καὶ *c*. 250, 1. ὑμᾶς] ὡς ὑμᾶς *d*. 2. δοκεῖ ante ὑμῖν ponunt *agm*, post εἶναι *ehkl*. εἶναι om *n*. ὅτι] εἰ *adgm*. 3. αἱ post καὶ om *agm*. εἰς — πρωτευόντων om *n*. 5. πρωτευόντων in mg *h*, πρωτευόντων ἀνθρώπων *df*. καὶ ἐν τῇ *cdfn*. 6. ἐκ] ἢ παρὰ *ehkl*. 8. παραγινώσκουσιν *cd*, ἐπαναγινώσκουσιν *n*. 9. καὶ παρακελ.] παρακελ. δὲ *df*, καὶ παρακελ. δὲ *c*. οἱ μὲν ὑμῖν *cdefkl*, οἱ μὲν ὑμᾶς *h*. εἰς] καὶ εἰς *h*, καὶ *l*. 10. τῆς om *d*. 252, 2. γεγηρακὼς *hl*. 4. περιπονεῖται *n*. 5. οὐ in mg *n*.

σάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ περιόντα νει-
μάμενοι. ὅτι δ' οὐ ληρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρή-
252σατε. ἐγένετό τις (ἄχθομαι δὲ μεμνημένος πολλάκις
τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως) ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκ-
πλεῖν μόνον εἰς Σάμον ἐπιχειρήσας ὡς προδότης τῆς
πατρίδος αὐθημερὸν ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς
θανάτῳ ἐζημιώθη. ἕτερος δ' ἰδιώτης ἐκπλεύσας εἰς Ῥό-
δον, ὅτι τὸν φόβον ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρώην ποτὲ εἰσηγ-
γέλθη καὶ ἴσαι αὐτῷ αἱ ψῆφοι ἐγένοντο· εἰ δὲ μία μό-
53νον μετέπεσεν, ὑπερώριστ' ἂν ἢ ἀπέθανεν. ἀντιθῶμεν
δὴ τὸ νυνὶ γινόμενον. ἀνὴρ ῥήτωρ, ὁ πάντων τῶν κα-
κῶν αἴτιος, ἔλιπε μὲν τὴν ἀπὸ στρατοπέδου τάξιν, ἀπέ-
δρα δ' ἐκ τῆς πόλεως· οὗτος στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ καὶ
κηρύττεσθαι οἴεται δεῖν. οὐκ ἀποπέμψετε τὸν ἄνθρω-
πον ὡς κοινὴν τῶν Ἑλλήνων συμφοράν; ἢ συλλαβόντες
ὡς λῃστὴν τῶν πραγμάτων, ἐπ' ὀνόματων διὰ τῆς πο-
54λιτείας πλέοντα, τιμωρήσεσθε; καὶ τὸν καιρὸν μὴν μνή-
σθητε ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέρετε. ἡμερῶν μὲν ὀλίγων
μέλλει τὰ Πύθια γίνεσθαι καὶ τὸ συνέδριον τὸ τῶν
Ἑλλήνων συλλέγεσθαι· διαβέβληται δ' ἡ πόλις ἐκ τῶν
Δημοσθένους πολιτευμάτων περὶ τοὺς νῦν καιρούς· δό-
ξετε δ', ἐὰν μὲν τοῦτον στεφανώσητε, ὁμογνώμονες εἶναι
τοῖς παραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην, ἐὰν δὲ τοὐναν-
τίον τούτου πράξητε, ἀπολύσετε τὸν δῆμον τῶν αἰτιῶν.
55 Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας ἀλλ' ὡς ὑπὲρ οἰκείας τῆς
πόλεως βουλεύεσθε, καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε ἀλλὰ

v. 1. περιιόντα k. 252, 1. πολλάκις μεμνημένος acdfgmn. 2. τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως] ἀτυχίᾳ τῇ πόλει ehkl. ὃς om ehkl. 3. μόνος aceghlmn: om df. ἐγχειρήσας dfn. 4. ἀπὸ ehkl. 5. δ' om ek. ἐκπλεύσας ἰδιώτης ehkl. 7. αἱ ψῆφοι αὐτῷ acdfgmn. μιᾷ a, μίαν hlm. 253, 2. νυνὶ ehkl: ceteri νῦν. γενόμενον n. ὁ πάντων] τὸ πάντων a, ἁπάντων dfn. 3. αἴτιον a. ἀποδέδρακε ehkl. 5. οἴεσθαι h. 254, 1. μὴν μνήσθητε Helmstad., μὴ μνησθῆτε aeghklm: ceteri μέμνησθε. 3. τὰ πύθια μέλλει gm. alterum τὸ om ehkl. 4. δ' ἡ] δ' ἡμῶν ἡ acdfgmn. 5. νυνὶ ehkl. 6. τοῦτον στεφανωθήσητε m, οὗτος στεφανώσηται n. 8. τούτου om a. ἀπολύσητε f. 255, 1. ὑπὲρ — ὑπὲρ] περὶ — περὶ ehkl.

κρίνετε, καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελτίω σώματα καὶ ἄνδρας ἀξιολογωτέρους ἀπόθεσθε. καὶ μὴ μόνον τοῖς ὠσὶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψαντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς βουλεύσασθε, τίνες ὑμῶν εἰσὶν οἱ βοηθήσοντες Δημοσθένει, πότερον οἱ συγκυνηγέται ἢ οἱ συγγυμνασταὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ. ἀλλὰ μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον, οὐχ ὗς ἀγρίους κυνηγετῶν οὐδὲ τῆς τοῦ σώματος εὐεξίας ἐπιμελόμενος, ἀλλ' ἐπασκῶν τέχνας ἐπὶ τοὺς τὰς οὐσίας
256 κεκτημένους διαγεγένηται. ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυζαντίους μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τῶν Φιλίππου, ἀποστῆσαι δὲ Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θηβαίους δημηγορήσας· οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι ὥστε καὶ ταῦτα ἀναπεισθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφοντας ἀλλ' οὐ συκο-
257 φάντην ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει. Ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωροδοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἑστηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατεταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πόλεως εὐεργέτας, Σόλωνα μὲν τὸν καλλίστοις νόμοις κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον καὶ νομοθέτην ἀγαθόν, σωφρόνως, ὡς προσῆκεν αὐτῷ, δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λόγους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων
258 καὶ τῶν νόμων, Ἀριστείδην δὲ τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, οὗ τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ, καὶ ἐπερωτῶντα εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε εἰ οἱ μὲν πα-

v. 1. ἀξιολογ. ἄνδρας *acdfgmn*. 2. ὠσὶν] σώμασιν *df*. 4. βοηθήσαντες *c*, συνβοηθήσοντες *n*. 5. κυνηγέται *e*. οἱ om *n*. ὅτ' ὅς *n*. 8. ἐπιμελόμενος *ak*: ceteri ἐπιμελούμενος. quod addebatur διατετέλεκεν, omisi cum *defhkl*. 256, 1. βλέψαντες *cdf*. 2. Βυζαντίους] τοὺς βυζαντίους *gm*, βυζάντιον *cdfn*. ἐξελ. πρεσβ. *ehkl*. 3. τῶν] τοῦ *acdeghlm*. ἀποστῆσαι δὲ om pr *n*. 4. ἡμᾶς *ekl*. 5. ἤδη om *n*. 6. ἀναπεισθήσεσθε *cdf*, ἀναπεισθήσεται *l*. 257, 1, ἐν om *n*. 7. ὡς] ὥσπερ *cdfn*. 258, 1. δὲ om *el*. φόρους] νόμους *a*. 4. εἰ οἱ] ὅτι οἱ *ehkl*.

τέρες ὑμῶν Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἐπιδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, παρ' οὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι, ἐξεκήρυξαν δ' ἐκ τῆς πόλεως
259 καὶ ἐξ ἁπάσης ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν, ὑμεῖς δὲ Δημοσθένην, οὐ κομίσαντα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον ἀλλὰ δωροδοκήσαντα καὶ ἔτι καὶ νῦν κεκτημένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν. Θεμιστοκλέα δὲ καὶ τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τοὺς τῶν προγόνων οὐκ οἴεσθε στενάξειν, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράττειν στεφανωθήσεται;

260 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, ᾗ διαγινώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρά, βεβοήθηκα καὶ εἴρηκα. καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην, εἰ δὲ ἐνδεεστέρως, ὡς ἐδυνάμην. ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

v. 1. ἡμῶν k. *ἀρίθμιον cefhl.* 2. τὴν om *gm.* 3. τοῦ ἀθηναίων *cdkm*: ceteri τῶν ἀθηναίων. 4. μὲν om *ehkl.* δ' om *n.*
259, 1. ἄρχουσιν ἀθηναῖοι *ehkl.* 2. κολάσαντα pr *h.* χρυσίον] χρυσίον ἐπιδημήσαντα — Ἀθηναίων (e § 258) *hkl.* 6. alterum τοὺς om *egkln* et pr *h.* οὐκ] οὐκ ἂν *cedfn.* στενάξαι *agm*, ἀναστενάξαι *cdfn.* 7. ἀντιπρᾶξαι *cdfn.* 260, 2. τὰ post καὶ om *hl.* 3. βεβόηκα *ehl.* 6. παραλελειμμένων *acdfgmn.* καὶ τὰ συμφέροντα om *df.*

[ΑΙΣΧΙΝΟΥ] ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

1.

ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ.

pag. Reisk.
Λύσαντες ἐκ Μουνυχίας ἑσπέρας λαμπρῷ σφόδρα Σκίρωνι περὶ μέ-
σην ἡμέραν κατήχθημεν εἰς Κορησσὸν τὴν Κέω. καθίσαντες δὲ ἡμέ- 657
ρας ἐννέα (σκαιὸς γὰρ ἦν ὁ ἄνεμος) εἶτα ἑσπέρας λύσαντες ἅμα τῇ 658
2 ἕω εἰς Δῆλον ἤλθομεν. Δήλιοι δὲ ἐνόσουν λοιμώδη τινὰ νόσον· τὰ
μὲν πρόσωπα ἐπίμπλαντο λεύκης καὶ τὰς τρίχας λευκοὶ ἐγίνοντο, ὁ δὲ
τράχηλος καὶ τὰ στέρνα ἀνῴδει, πυρετοὶ δ' οὐκ ἐγίγνοντο οὐδὲ ἀλγη-
δόνες μεγάλαι, οὐδὲ τὰ κάτω μέρη παρήλλαττεν οὐδέν τι. ταῦτα δ'
ἐτίθεντο κατὰ μῆνιν Ἀπόλλωνος αὐτοῖς συμβεβηκέναι, ταφέντος ἐν τῇ
νήσῳ τινὸς τῶν ἐπιφανῶν, οὐ πρότερον εἰωθός· ἐκ τούτου προσβαλεῖν 659
3 αὐτοῖς τὸν θεὸν τὴν νόσον ταύτην ὑπελάμβανον. ἡμεῖς δὲ ὥσπερ εἰς
τι ἔθνος ἀλλόφυλον ἢ νῆσον ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ ἀφιγμένοι, καὶ ἰδόν-
τες ἐξαίφνης ποικίλους ἀνθρώπους, νυκτὸς ἔτι ἀποφεύγοντες ᾠχόμεθα,
πυνθανόμενοι ἀλλήλων κατὰ τὸν πόρον, εἰ τὸ χρῶμα ἔχοι ἕκαστος οἷον
ἐκόμιζεν οἴκοθεν, καὶ τὰς τρίχας. ζάλη δὲ καὶ ἄνεμος ἐξώστης ἐμπε-
4 σὼν ἀπήνεγκεν ἡμᾶς ὑπὲρ Κρήτην πλησίον Ψαμαθοῦντος. ὡς δὲ ἐν 660
συνόπτῳ ἦμεν ἤδη, ἀντιπνεῖ πνεῦμα Λιβυκόν. εἶτα πνεύσαντος ἡμῖν
ἀπαρκτίου πάλιν πέντε νύκτας ἐν θαλάττῃ ἐφερόμεθα, ἐν αἷς προσέ-
σχομεν Ἀθρώνῃ, ἵνα μάθωμεν μὴ πολυπραγμονεῖν, εἴ τις ἐν τῇ ἑαυτοῦ
πατρίδι κατὰ τοὺς νόμους ἢ μὴ στεφανοῦται. κἀκεῖθεν τέτταρσιν ἡμέ-
ραις ἀφικόμεθα εἰς ἐπίνειόν τι τῆς Ῥοδίας, ὅπου νοσῆσαί μοι συνέ- 661
5 βη τὴν περὶ τὸ ἆσθμα νόσον. ὡς δὲ ἐπιμείναντος αὐτόθι οὐκ ἐνεδίδου
ἡ νόσος, διέπλευσα εἰς Ῥόδον, καὶ ἐδέξατο ἡμᾶς εὐμενῶς ὁ τόπος· εὐ-

ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ om *a*. § 1, 1. Σκίρωνι] σκίρωνι τῷ ἀργέστῃ ἀνέμῳ *a*. 2. κορησσὸν τὴν κέω *c*, κορεσσὸν τὴν κίων *a*: Νηρησσὸν τὴν Κείων ς. 3. σκαιὸς γὰρ ἦν ὁ ἄνεμος] καὶ γὰρ ἦν ἄνεμος ἐναντίος *ac*. ἑσπέρας] πάλιν editi: possis πάλιν ἑσπέρας.
2, 3. τράχηλος αὐτῶν καὶ editi. 4. τι add *ac*. 5. ἐτίθεντο] ἐπύθοντο *ac*. 6. τούτου οὖν προσβ. ς. προσβάλλειν *ac*.
3, 1. αὐτοὶ *a*. ταύτην om *a*. ὥσπερ εἰς *a*, ὡς περί *c*.
2. θαλάσσῃ *ac*: θαλάττῃ ς. 3. ποικίλους ἀνθρώπους] χρῶμα (vel cum Reiskio χρῆμα) ποικίλον ἀνθρώπων ς. ἔτι ἀποφεύγοντες] τε ἐπιφεύγοντες *a*: ἔτι om *c*. 4. ἔχει *ac*. 4, 1. ὑπὲρ] εἰς *ac*.
2. συνόπτῳ *ac*: ἀπόπτῳ ς. 3. ἀπ' ἄρκτου *ac*. ἐφερόμεθα ante πέντε ponit ς, om *a*. αἷς] οἷς *c* et pr *a*. 4. Ἀθρώνῃ] ἐν ὑτορώνῃ *a*, τορώνῃ *c*. αὐτοῦ *c*. 5, 1. ἐπιμείναντος] ἐπιμείναντός μου ς.

θὺς γὰρ ὡς ἀφικόμην, πολὺ ῥᾴων ἐγενόμην. καὶ ταυτὶ μὲν ἔχομέν σοι τέως ἐπιστέλλειν· τὰ δ᾽ ἄλλα ὡς ἂν ἕκαστα συμβαίνῃ, δηλώσομεν. εὐτύχει, καὶ μὴ πολιτεύου μηδὲ πρόσκρουε μήτε τοῖς πλέον σοῦ μήτε τοῖς ἔλαττον δυναμένοις.

Θ.

ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΙ.

Ἐπέστειλεν ἡμῖν Νικόστρατος, ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ὡς ἐπηρεάζοις
μὲν εἰς αὐτὸν οὐ μετρίως, ἐμοὶ δὲ ὀνειδίζοις τὴν διά σέ μοι συμβᾶσαν
συμφοράν. ἐγὼ δὲ θαυμάζω τί παθὼν ἐξιοῦσι μὲν οἴκοθεν ἡμῖν τοσαῦτα
διελέχθης, ὥστε πεισθῆναί με μηδὲν ὧν διελέχθης ''πεπλάσθαι 662
σε μηδ᾽ ἄλλως φρονεῖν, βλέποντα πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἐμὴν συμφοράν,
ἣν οὐκ ὑπεικὸς εἶναι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐλεεῖν ὑπελάμβανον, ἔπειτα δὲ
2 εἰς τὸ σκυθρωπόν σου καὶ ὅμοιον ''δεδακρυμένῳ· ὥστ᾽ ἔγωγε καὶ ἐπέ- 663
σκηψα ἐνίοις τῶν προσηκόντων ἡμῖν, εἴ του δέοιντο, προσιέναι σοι, καὶ
μηδενὸς ὑστερήσειν ὑπεσχόμην αὐτοῖς, καὶ αὐτὸς δὲ ἐπέστειλα περὶ ὧν
ἐχρημάτιζον Ἀθήνησί μοι γενέσθαι πολλάκις· νῦν δ᾽ οὐδ᾽ ἐμποδὼν ἔτι
οὖσιν ἡμῖν, οὐδὲ διοχλοῦσι σοὶ οὐδ᾽ ἄλλῳ τινὶ Ἀθηναίων, ἐπηρεάζεις,
καὶ οὔτε εἰς τὴν τύχην ἀποβλέπεις οὔτε εἰς ἄλλο τι τῶν ἀνθρωπίνων,
ἀλλ᾽ ἐπαγωνίζῃ ἔτι καὶ ἐκπεπτωκόσι τῆς πατρίδος καὶ ἀπεστερημένοις
3 ἐπιτιμίας καὶ πόλεως καὶ πολιτῶν καὶ φίλων. καὶ ὅσα μὲν εἰς ἐμὲ
ἀπόντα ἐβλασφήμεις, ''σοὶ μὲν ἴσως φέροι ἄν τινα εἰκότως καὶ φθό- 664
νον καὶ μῖσος, ὥσπερ ἂν εἴ τινα τῶν τεθνεώτων ἐπιβάλλοιο βλασφημεῖν,
ἐν οὕτω χρηστῇ τε καὶ φιλανθρώπῳ πόλει· ἐγὼ δὲ οὐκ ἂν διὰ
ταῦτα φαυλότερος νομισθείην, ἀπὼν ὑπὸ σοῦ λοιδορούμενος, ἀτυχέστε-
4 ρος μέντοι καὶ ἐλεεινότερος ἴσως νομισθεὶς ποτὲ μὲν οὐδὲν ἧττον· νῦν
δὲ οὐδεμίαν ὑπὲρ αὐτοῦ φωνὴν ἐκπέμπειν ἀλλ᾽ οὐδὲ ἀκούειν λοιδορού-
μενος δύναμαι. τὸ δὲ γέροντα ἐπιεικῆ ὑβρίζεσθαι, μηδεμίαν ἐλπίδα
ἔτι ἔχοντα τοῦ δυνήσεσθαί ποτε ἀμύνασθαι, ὅς γε τὴν σύμπασαν ἐλ-
πίδα ἐφ᾽ ἡμῖν αὐτοῖς ἀκμὴν ἔχει τοῖς μηδ᾽ ἑαυτοὺς ''σώζειν ἔτι δυνα- 665
5 μένοις, πῶς οὐκ αἰσχρόν ἐστιν; ἀλλὰ μὴ πρὸς Διός, μή σύ γε, ὦ Κτη-

v. 1. ἀφικόμην] διέβην ς. ἔχομεν] εἴχομεν ς. 2. συμβαίνῃ] συμβαίνοι ς. 3. πολιτεύου μηδὲ adieci ex ac, in quibus est μήτε.
1, 1. ἀπέστειλεν c. ἐπηρεάζεις a. 2. ὀνειδίζεις ac. 5. συμφορὰν] editi ξυμφοράν. 6. δὲ] δὲ καὶ ς. 2, 1. σου om ac.
4. οὐδ᾽] οὐκ ς. 5. οὐδὲ — οὐδ᾽] libri οὔτε — οὔτε. διενοχλοῦσι c. 3, 1. μὲν om pr a. 3. ἂν om a. 4. τε add ac.
5. ταῦτα] τοῦτο ς. ἀπὼν post λοιδορούμενος ponit a.
4, 1. νομισθεὶς] φανεὶς a. ποτὲ] καὶ ποτὲ ς: Reiskius τότε μὲν οὐδ᾽ ἐνυττόμην. 2. αὐτοῦ] ἐμαυτοῦ ς. ἐκπέμπειν om a.
4. ἔχοντα ἔτι τοῦ δυνήσασθαι a. 5. ὑμῖν c. αὐτοὺς a.
5, 1. Διός] τοῦ διὸς c.

σιφῶν, μηδὲ εἰ τὰ μάλιστα ἡμᾶς ἀνιᾷν ἔτι βούλει καὶ εἰ μὴ πεπλήρωκέ σε μηδὲν τῶν ἡμετέρων κακῶν, μίασμα τοῦτο προσθῇς σαυτῷ τε καὶ τοῖς παισίν, οὓς τρέφεις βοηθοὺς ἔσεσθαι δηλονότι τοῦ γήρως σου προσδοκῶν. καὶ μέμνησο ὅτι οὐδὲ Αἰσχίνης εἰς τοῦτό ποτε ἀφίξεσθαι ἤλπισεν, οὐδ᾽ ἄλλοι πολλοὶ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀκμάσαντες ἐν τῇ ἑαυτῶν πόλει καὶ πολὺ λαμπρότεροι ἐμοῦ τε καὶ σοῦ γενόμενοι.

3.

"Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ὅσοι φεύγουσιν ἀδίκως, ἢ δέονται τῶν πολι- 666
τῶν ὅπως ἐπανέλθωσιν, ἢ διαμαρτόντες τούτου λοιδοροῦσι τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ὡς φαύλως αὐτοῖς προσφερομένας· ἐγὼ δὲ ἐπείπερ ἀναξίως ὧν ἐπολιτευσάμην ἠτύχησα καὶ κατηγορῶν ἄλλων αὐτὸς ἑάλων, ἄχθομαι
2 μὲν ὥσπερ εἰκός ἐστιν, ἀγανακτῶ δὲ οὐδέν. οὐ γάρ οὕτως ἔγωγε ἠλίθιός εἰμι, ὥστε ἐξ ἧς πόλεως ὁ Θεμιστοκλῆς ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσας ἐξηλάθη, καὶ ὅπου Μιλτιάδης, ὅτι μικρὸν ὦφλε τῷ δημοσίῳ, γέρων ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἀπέθανε, ταύτῃ τῇ πόλει Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου φεύγοντα "ἀγανακτεῖν οἴεσθαι δεῖν, εἴ τι τῶν εἰωθότων Ἀθήνη- 667
3 σιν ἔπαθεν. ἀλλ᾽ ἔγωγε καὶ λαμπρὸν εἰκότως μοι νομίσαιμ᾽ ἂν αὐτὸ γενέσθαι τὸ μετ᾽ ἐκείνων ἐν ἀδοξίᾳ παρὰ τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις καὶ ἄξιος τοῦ ὅμοια παθεῖν ἐκείνοις γεγονέναι.

4.

Ἐπεί σοι δοκεῖ πυνθάνεσθαι περὶ Κλεοκράτους, ὅστις ἐστὶν ὁ Κλεοκράτης, ἄκουε· παύσῃ γὰρ οὐ προῖκα πολυπραγμονῶν, οὐδ᾽ ἄπει πρὶν μακρᾶς ἀκοῦσαι διηγήσεως. τὸ μὲν γὰρ γένος ἐστὶν ἁπάντων ἀνδρῶν Ἑλλήνων οὐκ ἐν ἀφανεστάτοις, Ἀρίφρονα τὸν ἐκ Δαμαγήτου εἴ που
2 "πυνθάνοιο, ὃν καὶ ὁ μέγας αἴρει Πίνδαρος. ἀλλ᾽ ὅπως μὴ γέλωτα 668
ὀφλισκάνῃς ζητῶν ὅστις ἐστὶν ὁ Πίνδαρος. τουτὶ μὲν γὰρ οἶμαι ὅτι καὶ παρὰ Μαντίᾳ τῷ γραμματιστῇ ἅμα ἐμοί ποτε ἔμαθες τὸ γράμμα· καὶ εἰ μηδενὸς ἔτι τῶν παρὰ Μαντίᾳ μνημονεύεις, ἐν γοῦν ταῖς ἐκκλησίαις Μελανίππου ἑκάστοτε ἀκούεις λέγοντος „αἵ τε λιπαραὶ καὶ ἀοίδι-
3 μοι Ἑλλάδος ἔρεισμ᾽ "Ἀθᾶναι," καὶ ὅτι Πινδάρου τοῦ Θηβαίου τὸ 669
ἔπος τοῦτό ἐστι λέγοντος, καὶ ὅτι ἐζημίωσαν αὐτὸν Θηβαῖοι τοῦτο

v. 1. ἔτι add *ac*. 2. προσθῇς] μὴ προσθῇς editi. αὐτῷ *a*, ἑαυτῷ *c*. 3. ἔσεσθαι] ἔσεσθαί σοι *ς*. τοῦ γήρως σου] γῆρας οὐ *a*. 6. πόλει] πατρίδι *ς*. πολὺ] πολλῷ *a*. 2, 3. ὤφειλε *ς*. 3, 1. ἔπαθον *a*. μοι om *ς*. Reiskius αὐτῷ. 3. γεγονέναι] γεγονέναι: — ὄμμασι πυρσοτόκοισιν ἀλάστορες εἴκετε πάντες ὃν θέμις ἀντιθέους ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύειν *a*. 1, 1. ἐπειδή *ς*. δοκεῖ σοι *a*. 2, 5. μελανώπου *a*, αἵ] ὦ *a*. ἀοίδιμοι] δίδυμα *a*. 3, 1. τοῦτο τὸ ἔπος *a*.

ποιήσαντα τὸ ἔπος, οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι διπλῆν αὐτῷ τὴν ζημίαν
ἀπέδοσαν, μετὰ τοῦ καὶ εἰκόνι χαλκῇ τιμῆσαι· καὶ ἦν αὕτη καὶ εἰς
ἡμᾶς ἔτι, πρὸ τῆς βασιλείου στοᾶς, καθήμενος ἐνδύματι καὶ λύρᾳ ὁ
Πίνδαρος, διάδημα ἔχων καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων ἀνειλιγμένον βιβλίον.
4 οὗτος δὴ ὁ Πίνδαρος Δαμάγητον ᾄδει ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἀνατείνει τὸ Κλεο-
κράτους γένος. λέγει δέ που ὁ αὐτὸς Πίνδαρος καὶ τὰ περὶ τοὺς Δια-
γορείους καὶ τὰ περὶ τὴν πρεσβῦτιν, ἧς τὸ μητρῷον αὐτοῦ γένος ἅπτε-
ται. καὶ εἰ μὴ σφόδρα ᾔδειν ποιητῶν ὑπέρφρονα ὄντα σε, καὶ τὰ
ἀγοραῖα ταῦτα καὶ τὰ ἀπολέσαντα ἡμᾶς ἐπιτηδεύματα μᾶλλον περιέ-
ποντα, κἂν ἀποχρῆν ὑπελάμβανόν σε ὑπομνῆσαι μόνον τὰ περὶ τοὺς
Διαγορείους εἰπὼν ἔπη Πινδάρου· νῦν δὲ οἶδα ὅτι μάτην σοι ταύτην
5 τὴν λύραν λέξομεν. δοκεῖ οὖν μοι ἀνάγκη εἶναι "διηγήσασθαί σοι τὸ 670
διήγημα τοῦτο· ἄξιον γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ μὴ προσῆκον Κλεοκράτει.
λέγεται γάρ γυνή ποτε πρεσβῦτις Ὀλυμπίασι παρελθοῦσα εἰς τὸ στά-
διον ἑστάναι τε ἅμα τοῖς ἀνδράσι καὶ θεᾶσθαι τοὺς ἀγωνιζομένους,
ἐπιστάντων δὲ αὐτῇ τῶν Ἑλλανοδικῶν, ὅτι ἐτόλμησε παρελθεῖν εἰς τὸ
στάδιον, ἀποκρίνασθαι „τίνι γὰρ ἄλλῃ τοῦτο γυναικὶ δέδωκε καυχή-
σασθαι οὕτως ὁ θεός, ὅτι καὶ πατέρα καὶ τρεῖς ἀδελφοὺς Ὀλυμπιονί-
6 κας ἔχει καὶ υἱὸν ἐπ' Ὀλύμπια ἄγει;" ταύτης οὖν τῆς πρεσβύτιδος καὶ
τούτου τοῦ γένους ἀποῤῥὼξ ἐστιν ὁ Κλεοκράτης, ὡς ἔστι μᾶλλον πάν-
των ἢ αὐτοῦ πυθέσθαι. καὶ πλείω μὲν οὐ βούλομαι λέγειν, μὴ οὐ
μηνῦσαί σοι ὅπερ ἠξίωσας, ὅστις ἐστὶν ὁ Κλεοκράτης, βούλεσθαι μό-
νον, ἀλλὰ καὶ ἐγκεκωμιακέναι αὐτόν, ὥσπερ καὶ "Θρασύμαχος τὸν ξέ- 671
νον, συντετάχθαι, καὶ ἀποτίνειν ταύτην τὴν χάριν τοῦ λαμπρῶς ἑστιᾶ-
σθαι, δοκῶ. τοσοῦτον μέντοι εἴποιμ' ἄν, ὅτι ἡ πρεσβῦτις ἐκείνη, εἰ
τοῦτον ἐγνώκει τὸν Κλεοκράτη, πολὺ ἂν μᾶλλον ἐπὶ τούτῳ ἢ ἐπὶ τοῖς
πέντε Ὀλυμπιονίκαις ἐσεμνύνετο.

5.

Ὁ μὲν Ἰουλιάδης, ᾧ μάλιστ' ἐπεποίθεις, οὔτε ὅτε ἀφίγμεθα εἰς
Ῥόδον παρὼν ἔτυχεν, ἀλλὰ περὶ Λίνδον ἦν, οὔτ' ἐπανελθὼν εἰς Ῥόδον
περιττῶς ἠσμένισεν ἡμᾶς, ἔξω δὴ τοῦ τὰ κοινὰ ταῦτα προστάξαι, λέ-
γειν εἴ τινων χρῄζομεν. ὁ δὲ Κλεοκράτης οὐδὲ μὰ τοὺς θεοὺς ἐπι-
στεῖλαί σοι δυναίμην ἂν αὐτάρκως τὴν ὑπερβολὴν τῆς φιλανθρωπίας,

v. 1. ὑμέτεροι ς. 2. καὶ post τοῦ add ac. 3. ἐνδύματι] ἐν ἐνδύματι Hemsterhus. ad Aristophan. Plut. p. 479. b. 4, 1. Δαμάγητον om pr a. 6. μόνον] ἄλλον pr a. 7. νυνὶ c. 5, 3. ποτε γυνὴ ς. 4. θεάσασθαι c. 6. γυναικὶ τοῦτο a. 6, 1. ἔχοι — ἄγοι ac. 3. μὴ] ἵνα μὴ Wolfius. 5. τῶν ξένων a. 7. τοσοῦτο ς. 8. κλεοκράτην c.

2 ὅση κέχρηται περὶ ἐμέ. καὶ γὰρ οἰκίαν παρεσκεύασέ μοι δημοσίᾳ δο-
θῆναι καὶ χωρίον ἐν Καμείρῳ, καὶ αὐτὸς δὲ ἔπεμψεν ἡμῖν τὰ ἐπιτή-
δεια καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἄφθονα, οὐκ ἐμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ Τεύθραντι 672
καὶ Ὁπλιστίᾳ, τὰ μὲν ἄλλα εἰ καὶ φαυλότερα τῶν Ἀθήνησιν, ὥσπερ
ἔλαιον καὶ μέλι, ἀλλ' οἵων παρόντων οὐδὲν ἂν τῶν ἐκεῖ δεηθείημεν,
οἶνόν γε μὴν καὶ πολὺ ἀμείνω τοῦ παρ' ὑμῖν, καὶ ἐκ στροβίλου ἅμα
καὶ ἀλεύρων καὶ ἀρωμάτων πεποιημένα ἐν τύποις τραγήματα, ὧν καὶ
3 πέπομφά σοι. ταῦτα δ' ἡμῖν ἔπεμψε, καὶ πυρῶν μεδίμνους, ὅσοις ἐγὼ
μεδίμνοις οὐχ ὅπως ἐμαυτὸν ἀλλὰ καὶ πάντας Κοθωκίδας διαρκεῖν ἂν
ἐδυνάμην· καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα πρὸς τούτοις, ἃ γράφειν αἰσχύνομαι, 673
ἵνα μή τινα δηλοῦν ἐμὴν μικρολογίαν δόξω. τὸ μὲν γὰρ τὰ μικρὰ
πάνυ ὑπερασπάζεσθαι μικρολογίας μέν τινος εἶναί φημι καὶ ἀπειροκα-
λίας, φιλοφρονημάτων δὲ καὶ μικρῶν πάνυ ἔγωγε ἡττᾶσθαι ὁμολογῶ.
4 παρέχει δὲ ἡμῖν καὶ ἄλλα κάλλιω, συῶν τε ἀγρίων καὶ δορκάδων τῶν
πέραθεν ἀπολαύσματα. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ἡμῖν σύνεστιν ὁσημέραι, καὶ
μεταδίδωσι τῆς αὑτοῦ σοφίας, ἣ σοφωτέρα ἢ καθ' ἡμᾶς ἐστίν. ἃ γὰρ
ἐγὼ παθὼν ἐδιδάχθην, ταῦτα πρὶν παθεῖν φυλάττεται, σοφίᾳ καὶ οὐχ
5 ὥσπερ οἱ ἄφρονες πείρᾳ διδασκόμενος· οὐ γὰρ πολιτεύεται. καὶ ὅσον γ'
ἐπὶ Κλεοκράτει, οὐδεμιᾶς πόλεως ἄλλης οὐδὲ ἀνθρώπων ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ
καὶ σφόδρα ἀσμενίζω τῇ συμφορᾷ, καὶ ἀρχὴ δοκεῖ μοι τοῦ βίου ἡ
ἀπαλλαγὴ τῆς αὐτόθι πολιτείας. καὶ οὕτω μὲν ὑπεραγαπῶ τὰ παρόντα,
καὶ ὅπερ φασὶ Σοφοκλέα ἤδη γέροντα ὑπὲρ ἄλλης ἡδονῆς εἰπεῖν, ὥσ- 674
περ κυνὸς λυττώσης ἀπηλλάχθαι ποτὲ τῆς τοῦ πολιτεύεσθαι ἡδονῆς δο-
κῶ, καὶ ὅταν ὁ νοῦς ἐπικρατῇ, τρισευδαίμων ἔγωγε ἐμαυτῷ τῆς φυγῆς,
6 ἣν φεύγω, φαίνομαι· ὅταν δ' αὖ πάλιν ὑπέλθῃ μοι λογισμός τε καὶ
γνώμη τῶν αὐτόθι, οὐχ ἑταίρων μόνον ἀλλὰ καὶ συγγενῶν καὶ ἐκκλη-
σίας καὶ Κολυττοῦ, ἐν ᾧ πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη ᾤκησα, καὶ τοῦ
Ἁλῇσι χωρίου καὶ τῶν ἐκεῖ μοι μετὰ σοῦ καὶ Φιλίνου διατριβῶν γενο-
μένων, μεταῤῥεῖ ἅπαν τὸ αἷμα ἄλλοσέ ποι τῶν σπλάγχνων πάλιν, καί
μοι δήποτε καὶ λοιδορίαι, αἷς ἐλοιδορούμην ὑπὸ Δημοσθένους, ἥδισται
δοκοῦσι, καὶ σκώμματα, ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἔξω Κτησιφῶντος ἐγέλασε πώ-
7 ποτε. ἀλλὰ γὰρ ἅλις μὲν ἡμῖν δακρύων, σὺ δ' εὐτυχοίης, καὶ μὴ μό-
νον πολιτείαν ἅπασαν ἀλλὰ καὶ Λεπτίνην φεῦγε, ὅτι πρὸς ἡμᾶς ἔχει
φιλαπεχθημόνως, καὶ ὅτι τἆλλα τοιοῦτός ἐστιν, ὅτου περιεῖναι μὲν μη-

2, 1. δημ. δοθ. μοι παρεσκ. a. 2. καμηρῳ a. 3. ἄφθονον a. 4. τὰ] καὶ τὰ ς. καὶ εἰ ac. 5. ἐκεῖθεν a. 6. ἡμῖν c. 3, 1. δ'] immo θ'. 3. ἠδυνάμην ς. 5. μέν] τὲ μέν a. 5, 6. ποτὲ — δοκῶ Reiskius: ποιεῖ — ᾧ ac. 6, 1. φεύγων a. 3. κολλυτοῦ a. τεσσαράκοντα c. 4. Ἁλῇσι] ἅλσει c, ἀλωπεκῆσι corr a. χωρίου] πεδίου pr a. 7, 3. μηδενὸς Reiskius: libri μηδένα.

δεινὸς λαμπρότερον, ἡττᾶσθαι δὲ ἀδοξότατον. καὶ μάλιστα μὲν παραινῶ,
φεῦγε τὰς μετ' αὐτοῦ "διατριβάς· εἰ δ' αὖ συνέλθοις ἐκ τύχης καὶ καθ' 675
8 ἡμῶν λέγοι τι, πειρῶ σιωπᾶν, ἂν ἰσχύῃς, καὶ γελᾶν. ἀλλ' ὁ μὲν δίδω-
σιν ἀποχρῶσαν δίκην τῷ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ γέλωτος εἶναι δοκεῖν ἅμα
καὶ μίσους ἄξιος· σὺ δέ, εἰ μὴ πάνυ φοβῇ τὴν θάλατταν, ἀφίκοιο παρ'
ἡμᾶς ποτέ, καὶ παρασχὼν σεαυτὸν ἰδεῖν ἡμῖν ἐπανίοις πάλιν.

6.

ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ.

Ἀρίστων οὗτος, ὁ κομίζων σοι τὴν ἐπιστολήν, ὁ πρῶτός ἐστιν ἡμᾶς
ὑποδεξάμενος ἐν Ῥόδῳ. πέπλευκε δὲ Ἀθήναζε κατὰ χρείαν κηδεστοῦ
γέροντος, ἀργύριον εἰσπράξων παρὰ τοῦ τραπεζίτου Χαρμόλα. σκόπει
οὖν ὅπως αὐτὸν ὑποδέξῃ φιλοφρόνως· ἔστι δὲ κομιδῇ εὐτελὴς τὴν δίαι-
ταν καὶ πρέπων ἡμῖν. ᾧ καὶ τὰ ἄλλα συμπράξεις, ὡς μάθῃ ὅτι οὐ
παντελῶς ἔρημον φίλων ὑπεδέξατο, ἀλλ' ἔστιν ἔτι τις Ἀθήνῃσιν Αἰσχί-
νου λόγος καὶ μνήμη.

7.

ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ.

Ἐπυθόμην τὰ ῥηθέντα Μελανώπῳ πρὸς ὑμᾶς, καὶ τὴν μὲν ὑμετέ-
ραν ἀπεδεξάμην φιλανθρωπίαν, Μελανώπῳ δὲ οὐκ ἐπανελθὼν μόνον
νομίζω τοῖς βεβιωμένοις αὐτῷ πρέπουσαν ἀποδώσειν χάριν, ἀλλὰ τυχὸν
2 ἔτι "καὶ τῆς πατρίδος ἐστερημένος ὅμως ἀρκέσαι πειράσομαι. ἐγὼ γὰρ 676
ὦ Μελάνωπε κατὰ μὲν τοὺς νόμους ὁμολογῶ ταύτῃ κεχρῆσθαι τῇ συμ-
φορᾷ, φημὶ μέντοι βοηθῶν τοῖς νόμοις ταῦτα πεπονθέναι, καὶ ὑπὲρ τοῦ
μηδένα στεφανοῦσθαι παρ' αὐτοὺς ἀγωνιζόμενος. ἐμοὶ μὲν οὖν τὸ δε-
δυστυχηκέναι πολιτευομένῳ κοινόν ἐστι πρὸς Θεμιστοκλέα καὶ Ἀριστεί-
δην καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν λαμπροτάτων ποτὲ ἐν τῇ πόλει γενομέ-
3 νων· σοὶ δὲ τὸ μέχρι μὲν χθὲς καὶ πρώην θεσμοθετοῦντος ἤδη σοῦ
"προεστάναι τὴν μητέρα, τρὶς δὲ ἐμπεσεῖν τὸν πατέρα σου εἰς τὸ δεσμω- 677
τήριον, σὲ δὲ πραθέντα δισχιλίων δραχμῶν τὴν ἀκμὴν ἡταιρηκέναι, τοῖς
περὶ Τίμαρχον νέοις κοινὰ ταῦτ' εἶναι, οὐ τοῖς περὶ Θεμιστοκλέα ἢ
4 Ἀριστείδην τὸν δίκαιον ὑπολαμβάνω. ἀλλὰ Μελανώπῳ μὲν αὖθις,

v. 2. συνέλθοις] libri συνέλθῃς. 8, 4. ἡμῖν ἰδεῖν ἐπανήκοις ς.
ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ om *ac*. 1, 4. δὲ] δὴ *a*. 6. ὑπεδέξατο]
ὑπέλαβεν *ac*. ἔτι add *a*. ΤΗΙ—ΔΗΜΩΙ om *ac*. 1, 1. Μελα-
νώπῳ] τῷ μελανώπῳ *a*. 2. μόνον] μόνον πρὸς ὑμᾶς *a*. 2, 1. τῆς
om *ac*. 3. ταῦτα τοῖς νόμοις *ac*. 5. θεμιστοκλῆν *a*. 3, 1. μὲν
μέχρι *a*. 3. πραχθέντα τρισχιλίων *ac*; 4. ἢ] καὶ ς;

ἐὰν ὑμῖν δοκῇ, διαλέξομαι παρών· ὑμῖν δὲ τῆς μὲν εὐνοίας, ἣν ἀπόντι μοι παρέσχεσθε θορυβοῦντες καὶ μὴ θέλοντες ἀκροάσασθαι τῶν λοιδορούντων ἡμᾶς, πολλὴν χάριν ἔχω, δικαιότερον μέντοι καὶ ἄμεινον ἐμὲ αὐτὸν ἐᾶσαι πρὸς τοὺς λοιδοροῦντας λέγειν, ψηφισαμένους ἃ πολλάκις
5 πολλοῖς ἤδη ἐψηφίσασθε τὰ μέγιστα ἁμαρτοῦσιν εἰς ὑμᾶς. εἰ δὲ μή, τό γε δεύτερον ἂν δεηθείην, ἀνέχεσθαι πολὺ μᾶλλον τῶν λοιδορούντων ἡμᾶς ἢ χαρίζεσθαι δοκοῦντας, ὅτι τῶν βλασφημιῶν οὐκ ἀκροᾶσθε, μείζω τὴν ὑποψίαν τῶν δυναμένων λέγεσθαι ποιεῖν.

8.

Σὺ μὲν οὐδέπω καὶ νῦν ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ νόσους καὶ δί- 678
κας καὶ πάντα μᾶλλον τοῦ μὴ βούλεσθαι ἐλθεῖν πρὸς ἡμᾶς αἰτιᾷ· Νικίας δὲ ἀφῖκται πάλαι καὶ Ἀνδρωνίδας. εἰ μὲν οὖν νῦν γε σὺν Φιλίνῳ (πυνθάνομαι γὰρ αὐτὸν ἐξιέναι) διέγνωκας ἀφικνεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς, τάχα ἂν εἴη σοι ἔτι ἀπολογία καὶ λυθείη ὁ πόλεμος· εἰ δὲ οὐδὲ σὺν ἐκείνῳ διέγνωκας ἐξιέναι, σὺ μὲν ἐπιστελεῖς διὰ παντὸς ἡμῖν ἀφίξεσθαι, ἐγὼ δὲ ἅπαξ ἀνιάσομαι.

9.

Περαιωθεὶς ἐπὶ Φύσκον, ἡσυχάσας ἐκείνην τὴν ἡμέραν (οὐχ ὑπ' ἀργίας, ἀλλὰ μηκυνεῖν ἔδοξεν ἡ περὶ τὸ ἆσθμα νόσος), ὡς τὴν νύκτα ἐνέδωκε καὶ ῥᾴων ἐγενόμην, βαδίσας εἰς τὴν Ἄμμον ἐπεῖδον τὰ χωρία. 679
καί μοι ἔδοξε καλὰ μὲν ἄλλως καὶ ποικίλα εἶναι τὰ χωρία· καὶ γὰρ ἐλαιὼν ἦν καὶ πολλὰ φυτὰ καὶ ἄμπελοι συχναὶ καὶ σπόριμα πλείονα
2 καὶ νομαὶ καλαί· ἐπαύλιον δὲ οὐδὲ μέτριον, ἀλλὰ πάντα ἐρείπια. ἐδέξατο δ' ἡμᾶς ὁ Μυρωνίδης φιλανθρώπως σφόδρα. τὰ μέντοι χωρία δυοῖν ταλάντοιν ἐπριάμην, καὶ νῦν ἐπαύλιόν τι μηχανῶμαι τοιοῦτον, οἷον ἐμηχανώμην ἐγὼ κεκτημένος βραχέα καὶ μέλλων ὅμως οἰκεῖν ἐνθάδε, μὰ τοὺς θεοὺς οὐχ ἡδέως στερόμενος τῆς ἐμαυτοῦ πόλεως, καὶ μάλιστα τοιαύτης ἐν ᾗ δύναιτο ἄν τις ἧσσον ἀλγεῖν ὑπολαμβάνων οἰκεῖν. ἔρρωσο.

10.

Ὁ δὲ Κίμων οἷα κατὰ πόλιν ἑκάστην καὶ αἰγιαλὸν ἡμᾶς δέδρακεν, οὐ κήδους, οὐ νόμου φειδόμενος οὐδενός. κατὰ θέαν εἰς Ἴλιον ἀφι- 680

v. 1. δοκῇ] ποτὲ δόξῃ ς. ὑμῖν] νυνὶ c. μὲν om ac. 2. θορυβοῦντες] θορυβοῦντες δὴ ac. 3. ἐμὲ αὐτὸν] ἐμαυτὸν a. 5, 1. τὰ om ac. 2. λοιδορουμένων ac. 1, 6. ἔγνωκας a. ἐπιστέλλεις a. 1, 1. ὑπ'] ὑπὲρ c. 2. μηκύνειν ac. 5. καὶ ante πολλὰ om ac. πλείονα] Reiskius πίονα. 2, 2. δ' om ac. 5. ἡδέως στερόμενος ac: ἡδόμενος ἐπὶ τῇ στερήσει ς. 7. ἔρρωσο add ac. 1, 1. δὲ] δὴ ac. 2. κατὰ] ὅτε κατὰ c.

κόμην τῆς τε γῆς καὶ θαλάττης. καὶ ἃ μὲν εἶδον αὐτόθι, γράφειν ἐπεὶ
δοκεῖ ὕλην ἔχειν ἄφθονον, σιωπήσω· δέδοικα γὰρ μὴ ποιητικῆς λα-
βόμενος φλυαρίας ἀπειροκαλεύεσθαι δόξω· τὰ δὲ Κίμωνος ἔργα καὶ τὴν
2 ἀκρασίαν, οὐδ᾽ εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δυναίμην ἀρκέσαι λέγων. δια-
τριβόντων γὰρ ἡμῶν πολλὰς ἡμέρας ἐν Ἰλίῳ καὶ μὴ πληρουμένων τῆς
θέας τῶν τάφων (ἦν δέ μοι γνώμη μένειν, ἕως ἅπαντα διεξέλθω τὰ ἐν
τῇ Ἰλιάδι ἔπη πρὸς αὐτοῖς ἑκάστοις ὑπὲρ ὧν τὰ ἔπη ἐστὶ γεγενημένα)
ἐμπίπτει ἡμέρα, ἐν ᾗ πειρῶνται τοὺς γάμους οἱ πλεῖστοι τῶν θυγατέ-
3 ρων, ὅσων ἐπιτρέπει ἡ ὥρα ποιεῖν. ἐγένοντο δὲ συχναὶ αἱ γαμούμεναι.
νενόμισται δὲ ἐν τῇ Τρωάδι γῇ τὰς γαμουμένας παρθένους ἐπὶ τὸν
Σκάμανδρον ἔρχεσθαι, καὶ λουσαμένας ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ ἔπος τοῦτο ὥσπερ
ἱερόν τι ἐπιλέγειν „λαβέ μου Σκάμανδρε τὴν παρθενίαν." ἐν δὴ ταῖς
ἄλλαις Καλλιῤῥόη ὄνομα παρθένοις μεγάλη, πατρὸς δὲ οὐ τῶν ἐπιφα- 681
4 νῶν, ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἧκε λουσομένη. καὶ ἡμεῖς ἅμα τοῖς τε οἰκείοις
τῶν γαμουμένων καὶ τοῖς ἄλλοις ὄχλοις πόῤῥωθεν τὴν ἑορτὴν καὶ τὰ
λουτρὰ τῶν παρθένων, ᾗ θέμις αὐτοῖς ἐξωτέρω ὁρᾶν, ἐθεώμεθα. ὁ δὲ
καλὸς κἀγαθὸς Κίμων ἐγκρύπτεται εἰς θάμνον τοῦ Σκαμάνδρου, καὶ
στέφει ἑαυτὸν δόναξιν· ἦν δὲ αὐτῷ δηλαδὴ τὸ στρατήγημα τοῦτο καὶ
5 ὁ λόχος ἐξ ἡμέρας ἐπὶ τὴν Καλλιῤῥόην εὐτρεπής. λουομένης δὲ καὶ
τὸ εἰωθὸς ἔπος, ὡς μετὰ ταῦτα ἐπυθόμην, λεγούσης, „λαβέ μου Σκά-
μανδρε τὴν παρθενίαν," ἐκθορὼν ἐκ τῶν θάμνων ὁ Σκάμανδρος Κίμων
„ἡδέως" ἔφη „δέχομαι καὶ λαμβάνω Καλλιῤῥόην Σκάμανδρος ὤν, καὶ
πόλλ᾽ ἀγαθὰ ποιήσω." ταῦτα ἅμα λέγων καὶ ἁρπάσας τὴν παῖδα ἀφα-
6 νὴς γίνεται. οὐ μὴν καὶ τὸ πρᾶγμα ἀφανὲς γίνεται, ἀλλὰ τέτταρσιν
ὕστερον ἡμέραις πομπὴ μὲν ἦν Ἀφροδίτης, ἐπόμπευον δὲ αἱ νεωστὶ γε-
γαμημέναι, καὶ ἡμεῖς τὴν πομπὴν ἐθεώμεθα. ἡ δὲ νύμφη ἰδοῦσα τὸν
Κίμωνα, ὡς μηδὲν αὐτῷ κακὸν συνειδότα ἅμα ἐμοὶ θεώμενον, προσ- 682
εκύνησε, καὶ ἀποβλέψασα πρὸς τὴν τροφὸν „ὁρᾷς" ἔφη, „τίτθη, τὸν
Σκάμανδρον, ᾧ τὴν παρθενίαν ἔδωκα;" καὶ ἡ τίτθη ἀκούσασα ἀνέ-
7 κραγε, καὶ τὸ πρᾶγμα ἔκπυστον γίνεται. ὡς δὲ οἴκαδε εἰσέρχομαι, κα-
ταλαμβάνω τὸν Κίμωνα, καὶ οἷα ἦν εἰκὸς ἐργάζομαι, καλῶν ἀνόσιον
καὶ δι᾽ αὐτὸν ἀπολωλέναι λέγων ἡμᾶς. ὁ δὲ οὐδὲν δι᾽ αὐτὸ ἔδεισεν,

v. 2. ὕλην ἔχειν ἄφθονον] ἄφθονον ἔχειν τὴν ὕλην a, ὕλην ἔχων ἄφθονον Reiskius. 2, 1. μὲν om a. γλῶσσαι] γλῶσσαι δέκα δὲ στόματ᾽ εἶεν rc a. 3. τάφων] Περγάμων ς. 4. τῇ om a. γιγνόμενα a, γιγνόμενος c. 3, 1. ἡ ὥρα ποιεῖν] ὁ νόμος ποιεῖν καὶ ἡ ὥρα ς. 3. ὑπ᾽ c. 5. καλλιθρόη pr a. πατρὸς δὲ οὐ τῶν ἐπιφ.] οὐ τῶν ἐπιφ. πατρὸς a. 4, 1. λουσαμένη c. τοῖς τε] τε τοῖς c. 3. παρθένων] γαμουμένων a. αὐτοὶ ἔξω a. 5, 1. εὐπρεπὴς c. 5. ποιήσω] ποιήσω σοι ac. 6, 4. συνειδότα] συνιδόντα a. 5. πρὸς] εἰς ac. τίτθη] τίτθη ἤθῆ a. item v. inferiori.
7, 1. ἔκπυστον ac. γέγονε a.

οὐδὲ ᾐσχύνθη τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλὰ μύθους ἐπεβάλλετο λέγειν μα-
κρούς, τοὺς ἁπανταχόθι τροχῶν ἄξια εἰργασμένους καταριθμούμενος.
8 καὶ γὰρ ἐν Μαγνησίᾳ τοῦτο περὶ Μαίανδρον τὸν ποταμὸν ἔφη γεγο-
νέναι ὑπό τινος τῶν ἐκεῖ νέων, ἀφ' οὗ καὶ ἔτι σήμερον Ἄτταλον τὸν
ἀθλητὴν ὁ πατήρ, ἔφη, αὐτοῦ οὐχ ἑαυτοῦ υἱὸν ἀλλὰ τοῦ Μαιάνδρου
εἶναι πείθεται, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν οὕτω πάνυ νομίζει σαρκῶν τε καὶ
ῥώμης εὖ ἔχειν· ἐπειδὰν δὲ πολλὰς λαβὼν πληγὰς καὶ ἀπειπάμενος ἐξίῃ,
τὸν ποταμὸν αὐτῷ νεμεσῆσαι λέγειν, ὅτι νικήσας οὐ πατέρα ἀνηγόρευ-
9 σεν αὐτόν. οὐκ ἄρ' ἀπορεῖ γε ἡττώμενος προφάσεως. καὶ περὶ Ἐπί-
δαμνον δ' ὁμοίως, πόλιν κατ' Ἰόνιον, ἔφη μουσικὸν ὑπ' εὐηθείας πε-
πεῖσθαι ὅτι Ἡρακλέους εἴη τὸ ἐκ μοιχοῦ γεγονὸς αὐτῷ παιδίον. ἐγὼ
δὲ οὐκ ἐπαιδοποιησάμην, ἔφη, ἅπαξ δὲ διελέχθην παιδὶ ὑπερώρῳ τε
ἤδη, καὶ λουομένην αὐτὴν μετὰ μιᾶς γραὸς ἰδών. καὶ ἄλλως δ' ἐδό-
κει μοι, ἔφη, ὡς μὴ παντάπασι τὰ ἐν Ἰλίῳ τραγικά τε καὶ φοβερὰ
ᾖ, παθεῖν δεῖν τι καὶ ἡμᾶς καὶ οἷον ἐν κωμῳδίαις περὶ τὸν Σκάμαν-
10 δρον ἐργάσασθαι. κἀγὼ μὲν ἄλλο οὐδὲν ἢ ποῖ λήξει ἡ τοσαύτη ἀναι-
σχυντία προσμένων, λίθινος ὑπ' ἀπιστίας ἐγεγόνειν· ὁ δὲ ἐῴκει καὶ τρί-
την Ἀπόλλωνός μοι καὶ Διονύσου μοιχείαν ἐπάξειν, ἕως ἰδὼν ἐγὼ ὄχλον
προσιόντα τῇ θύρᾳ „τοῦτ' ἐκεῖνο" ἔφην, „καταπρήσοντες ἡμᾶς πάρεισι,"
καὶ δι' ὀπισθοδόμου τινὸς εὐθέως πρὸς Μελανιππίδην φεύγων ᾠχόμην,
ἐκεῖθεν δὲ ἑσπέρας ἐπὶ θάλατταν εἰς τοὔμπροσθεν, εἶτα ὡς τὸν ξενῶνα
ἀνέμῳ κατήχθημεν, ὃν μηδεὶς ἂν ἄλλος ἢ φεύγων τὸ Κιμώνειον ἄγος
ὑπομεῖναι πλέων. τοιαῦτα μὲν παθὼν δεῖν σοι γράφειν, ὡς σχετλιά-
σοντι καὶ ἐμοῦ μᾶλλον, ᾤμην· σὺ δὲ ἂν ἱκανῶς, οἶμαι, γελάσειας.

11.

ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Τὰ μὲν ἄλλα δεῖν ὑμῖν ἐπιστέλλειν, περὶ ὧν ἐβουλόμην, καὶ πρότερον ᾤόμην· οὐ γὰρ ἀφῃρῆσθαί γε τοῦτο ἀτυχήσαντα τῶν παρ' ὑμῖν ὑπελάμβανον· συμβουλεύειν δὲ καὶ πολυπραγμονεῖν οὐ μικρᾶς ἔμοιγε ἀκρασίας ἐφαίνετο ἔργον εἶναι, δεδωκότι τηλικαύτην δίκην τοῦ πολιτεύε-

v. 1. ἐπεβάλετο c. 8, 1. τοῦτο] ταυτὸ τοῦτο c. 2. ἄταλλον a. 4. νομίζειν c. 5. καὶ om ς. libri ἐξίοι. 6. ἀνηγόρευεν ac. 9, 2. πόλιν κατ' Ἰόνιον] πάλιν κατιὼν δὲ ac, πόλιν κατ' Ἰώνιον Reiskius. 3. ἡρακλέος a. 5. δ' ἐδόκει Reiskius: libri δὲ δοκεῖ. 7. τι καὶ] καί τι ac. 10, 1. ποῖ] ὅποι a. 2. ὑπασπιστίας a. 3. μοι] μοι δοκῶ a. διονυσίου c. 6. εἶτα πρόσθεν a, εἰς τἄμπροσθεν c. ὡς τὸν om a. 7. ἀνέμῳ] ὥστη ἀνέμῳ a. 8. ὑπομεῖναι] ὑπομείνοι c, ὑπομένοι a. ΤΗΙ — ΑΘ. om c. 1, 2. ἀτυχησάντων a. 4. ἔργον ἐφαίνετο a.

2 σθαι, πλὴν εἴ τι δέοι καλούντων ὑμῶν. ἄλλως δὲ μηδὲ ῥάδιά τισι τῶν
ἐπιτηδείων, οὐχ ὅτι πόλει, συμβουλεύειν προσήκειν ᾤόμην· ὑμῖν τε ἑώ-
ρων ἄλλους εἶναι καὶ λέγειν καὶ πράττειν δυναμένους τὰ κοινά· κατέ-
λιπον γὰρ οὐκ ὀλίγους. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν τεθνᾶσι, πολλοὶ δὲ ἠτυχήκασιν
ὥσπερ ἐγώ, ''περιέστηκε δὲ ἡ πόλις εἰς ἐρημίαν τῶν πολιτευομένων, 686
ἀκούω δὲ τοὺς μὲν αὐτοῦ παρόντας τοὺς δὲ καὶ δι' ἐπιστολῶν κινεῖν
τι τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, ἕτοιμος ἤδη τὰ δοκοῦντα τῇ πόλει
3 συμφέρειν, ὡς μόνον ἔξεστί μοι, δι' ἐπιστολῶν λέγειν. εἰ δὲ καὶ νῦν
τὰ Μακεδόνων φρονεῖν ἐροῦσί με, καὶ παραπρεσβείας πάλιν γράφονταί
τινες ἀπόντα με ἢ προδοσίαν τῆς Ἑλλάδος, ἕτοιμος ἤδη καὶ Ῥόδου
καὶ γῆς ἁπάσης Ἑλληνίδος πρόσω φεύγειν, ἐὰν βούλωνται, καὶ πρὸς
τὸν ἐν Πέρσαις ἄπειμι καὶ Μήδοις βασιλέα. καίτοι τὰ Περσῶν γε καὶ
Μήδων οὐδεὶς ἔφη μέ ποτε φρονεῖν, καὶ πάντων ἥκιστα Δημοσθένης.
ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖθεν παύσομαι γράφων, ἃ τῇ πόλει δόξω συμφέρειν, οὐ χα-
4 ρίζεσθαι μέλλων ὑμῖν, ὥσπερ ἄλλοι τινές, ἀλλ' ἐλευθέρως νουθετεῖν. εὖ
γὰρ εἰδέναι χρὴ ὅτι τῶν πολιτευομένων οἱ μᾶλλον ἐπιπλήττειν ἢ χαρί-
ζεσθαι θέλοντες ὑμῖν δοκεῖν, οὗτοι καὶ μάλιστα πρὸς ἡδονὴν λέγουσι,
τὴν ὑπὸ προσχήματι παῤῥησίας ὁδὸν τοῦ κολακεύειν ἑλόμενοι· καὶ γὰρ
αὕτη τίς ἐστι τοῦ χαρίζεσθαι πολίταις καὶ ἡγεμόσι ''πολὺ κακουργοτέρα 687
προαίρεσις· ἣν βαδίζοντές τινες Ἀθήνησι καὶ περιόντος ἐμοῦ παρ' ὑμῖν
(οὕτω γάρ με χρὴ λέγειν) καὶ νῦν ὅσον ἐφ' ὑμῖν τεθνεῶτος, αἰτιῶνται
μὲν ὑμῶν τὴν ὀλιγωρίαν ὡς οὐκ ἐθελόντων ἄρχειν τῆς Ἑλλάδος, προ-
5 τρέπονται δὲ ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ὡς δυναμένους. ὑμεῖς δέ, μετὰ τοῦ
δοκεῖν ἀργοὶ γεγονέναι, δύνασθαι τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν νομίζεσθαι θέ-
λετε μᾶλλον, ἢ μετὰ τοῦ μένειν ὑμῶν τὰς προθυμίας ἐνδεῖσθαι τῆς
δυνάμεως. πυνθάνομαι γὰρ τελευτήσαντος Ἀλεξάνδρου προτρέπειν τι-
νὰς ὑμᾶς καινοτέρων ἅπτεσθαι πραγμάτων· ἐγὼ δὲ βουλοίμην ἂν ταῦτα
''συμβουλεύειν ὑμῖν μετὰ τοῦ ταῦτα συμφέρειν. οὐ γὰρ ἠγνόουν, μὰ 688
τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, ὅτι λαμπρόν ἐστι τὸ τοῖς μὲν βαρβά-
ροις πολεμεῖν τοὺς δὲ Ἕλληνας ἐλευθεροῦν, καὶ ταῦτά γε καὶ τοὺς πα-
τέρας ἡμῶν προελομένους· ἀλλ' εἰς μὲν τὸ βούλεσθαι τὰ κράτιστα τὴν
γνώμην οὖσαν ἱκανήν, εἰς δὲ τὸ δύνασθαι καὶ τύχης ἀγαθῆς ὑμᾶς δεο-

2, 1. μηδὲ ῥάδιά τισι] μὴ ῥάδιά τισι *c*, μηδὲν ἃ διάτισιν *a*. τῶν om *a*. 2. πόλει om *c*. προσήκειν *ac*, ἃ προσήκει Reiskius. τε] δὲ *ac*. 3. εἶναι om *ac*. 3, 1. μόνον] μόνως *ς*. 2. γράφουσί *a*. 3. με] με δίκην *ac*. 5. γε] τε *a*, με *c*. 6. με om *ac*. 7. ἐκεῖσε *ac*. παύσομαι γράφων post συμφέρειν ponit *c*. χαρίζεσθαι μέλλων ὑμῖν] χαριζόμενος ὑμῖν μετὰ τοῦ δοκεῖν *a*. 4, 4. πρόσχημα τῆς *ac*. 5. πολὺ] ἢ πολὺ *ac*. 6. παριόντος *a*. 7. με om *a*. τεθνεῶτος] τὰ τεθνεῶτος παθόντος *a*. 5, 1. ὑμεῖς] ἐμοὶ *ac*. 6, 1. μὰ] μετὰ *a*. 3. πολεμεῖν] ἀεὶ πολεμεῖν *ς*. 5. ἱκανὴν οὖσαν *ς*.

7 μένους. προσήκειν οὖν μεμνῆσθαι καὶ ὑμᾶς ὑπελάμβανον ὅτι Ἀθη-
ναίοις μὲν ἐπιστέλλομεν, Ἀθηναίοις δὲ οὐκ ἐν οἷς Θεμιστοκλῆς ἐπολι-
τεύσατο, ἀλλ' οἳ τὰς μὲν γνώμας ἐκείνων οὐ χείρους εἰσί, τὰς δὲ πρὸς
τοὺς πολέμους ἀφορμὰς οὐχ ὁμοίας ἔχουσιν. ἐπεὶ δότωσαν μὲν ἡμῖν
τριακοσίας τριήρεις οἱ τὰ τῆς Ἑλλάδος ἄξια γράφοντες ἡμῖν, δότωσαν
δὲ τρισμύρια τάλαντα ἀργυρίου καὶ χρυσίου ἀπέφθου δισχίλια, δότω-
σαν δὲ ἀνδρῶν ἐν ἥβῃ νέων τοσοῦτον πλῆθος, ἤδη γεγυμνασμένων ἐν
8 ὅπλοις· καὶ μηκέτι συμβουλευέτωσαν. αὐτοὶ γὰρ εἰδήσομεν ἃ χρὴ πράτ-
τειν, δυνάμενοι τὰ δόξαντα πράττειν, μηδὲ ῥαψῳδείτωσαν μάτην ἐπαι-
νοῦντες ἡμῶν τοὺς προγόνους τε καὶ τὴν χώραν, ὅτι ἐγένοντο ἐν αὐτῇ
καὶ ὑπὲρ αὐτῆς, εἰσεγένοντο ἐν αὐτῇ οἱ θεοί. ἐπεὶ πύθεσθε αὐτῶν,
τί ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ τὴν πόλιν ὤνησε τῶν Ἀθηναίων, ὅτι
9 Ἄρης πρὸς Ποσειδῶνα ὑπὲρ Ἁλιρροθίου ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἐκρίθη; ἀλλ'
εἰ πρὸς Ἀντίπατρον, ἢ ὅστις ἄλλος Μακεδόνων βασιλεύς, ἱκανοὶ ἐσμεν
ἀγωνίσασθαι, τοῦτο χρὴ σκοπεῖν. κἂν ἱκανοὶ ὦμεν, ἀγαθῇ τύχῃ ἀνα-
λαβόντες τὰ ὅπλα εὐθέως ἐλευθερῶμεν τοὺς Ἕλληνας· εἰ δὲ τούτου
μὲν ὀλιγωρήσομεν, κολακευόμενοι δὲ ἡσθησόμεθα, πῶς οὐ μετὰ τοῦ
δοκεῖν ἑαυτοῖς αἴτιοι γεγονέναι τῶν συμφορῶν, ὃ μόνον οὐδὲ παρα-
10 μυθίαν ἔχει τοῖς κακῶς πράττουσιν, ἀτυχήσομεν; ἔστι δὲ καὶ πόλεως
καὶ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦντος ἔργον πρὸς τὰς παρούσας ἀφορμὰς ὑπὲρ τῶν
παρόντων βουλεύσασθαι· τὸ δὲ τὴν μὲν τόλμαν εἰς τὰ πράγματα, οἷς
ἐπιχειρεῖτε, ἐκ τῆς πρόσθεν ἰσχύος ἔχειν, τὴν δὲ ἰσχὺν πάλαι ποτ' ἐσχη-
κέναι μεγάλην, ὅμοιόν γε φαίνεται ὥσπερ ἂν εἴ τις Ὀλυμπίασι πολλά-
κις νικήσας ὕστερον γέρων ὢν ἀπογράφοιτο ἔτι καὶ προκαλοῖτο τοὺς
ἀντιπάλους, ἀναμιμνησκόμενος ἧς ἔσχηκεν, οὐ τῆς παρούσης, δυνά-
11 μεως. ἄξιον δὲ καὶ ἃ λέγειν αὐτοὺς πυνθάνομαι λογίσασθαι μεθ'
ὑμῶν, ὡς καινὰ καὶ θαυμαστὸν ὅσον εἰς ἃ βούλονται τῇ πράξει συλ-
λαβεῖν δυνάμενα. φάσκουσι γὰρ δεῖν ὑμᾶς ὁμονοεῖν, ὥσπερ ὑμᾶς οὐκ
ἐπισταμένους ὅτι τοῦτο μὲν πάσῃ πόλει, καὶ πολεμεῖν καὶ εἰρηνεύειν
12 βουλομένῃ, κράτιστόν ἐστιν. ἡμᾶς δὲ οὐ τοῦτο δεῖ σκοπεῖν, εἰ ὁμο-

7, 1. οὖν] οὖν καὶ *a*. 3. γνώμας] γνώμας καὶ τὰς νοήσεις *a*. οὐ χείρους om *ac*. δὲ] μέντοιγε *a*. 4. ἐπεὶ δότωσαν] ἐπιδότωσαν *a*. ὑμῖν *c*, ὑμῶν *a*. 5. ὑμῖν *ac*. 6. τρισχίλια *ς*.
7. τοσοῦτο *ac*. 8, 3. ὑμῶν *a*. 4. εἰσεγένοντο ἐν] εἴ τι γένοιτο Reiskius. πείθεσθαι *c*. 9, 1. ἀλλιροθίου *a*. 2. ἄλλος] ἄλλων *a*. 4. τὰ om *ac*. ἐλευθεροῦμεν *c*. 10, 2. ἔργον] ἔργον δεῖν *c*, ἔργον ἀεὶ Reiskius. 4. ἐπιχειρῆτε Reiskius, ἐπιχορηγεῖ τοῖς *a*, ἐπιχορηγεῖ *c*. 5. ὁμοιά *ac*. 7. ἀντιπάλους] ἀντιγράφους *ac*.
11, 1. λέγειν αὐτοὺς] ἔλεγεν αὐτοῖς ὡς *a*. 2. θαυμαστὸν Reiskius: libri θαυμαστά. 3. φάσκουσι γὰρ δεῖν] φάσκειν *ac*. 4. εἰρήνην *a*, εἰρήνην ἄγειν *c*. 12, 1. ἡμᾶς δὲ οὐ τοῦτο δεῖ] ὑμῖν δεῖ δὲ οὐ τοῦτο *a* et omisso pronomine *ς*.

νοητέον πολεμοῦσιν· ὁμονοητέον γὰρ καὶ πολεμοῦσι καὶ μὴ παντὸς
ἕνεκα· ἀλλ' εἰ βουλομένοις πολεμεῖν καὶ ὁμονοεῖν, ὡς ἴσμεν ἅπαντες,
αὐτάρκης ἐστὶν ἡ δύναμις. ἕως δ' ἂν μήτε συστρατείας πολεμοῦντες 692
ἔξομεν, μήτε χρημάτων πόρους δεικνύωσιν, ἀλλὰ τὴν Ἀθηνῶν ἔγγυον
13 διδῶσι τοῦ πολέμου, μηδὲν διαφέρειν αὐτοὺς αὐτίκα νομίζωμεν. ἀλλ'
ἐκεῖνον μέν, ὥσπερ ἦν ἄξιος παραπλήξ τὴν διάνοιαν ὤν, κατελύσατε
εἰκότως· τούτοις δὲ ἀπόχρη τὸ μηδὲν παθεῖν κακὸν παραδόξους λόγους 693
μελετῶσι καὶ μηδὲ λείψανον ἐῶσιν ὑμῖν τι τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ
τούτων φθονοῦσι πράττειν ἃ δεῖ βουλομένοις, ἕως ἂν τὸ Θηβαίων πο-
λιτεύσωνται πολίτευμα, μηλόβοτον ὑμῶν γενέσθαι τὴν χώραν καὶ κα-
τασκαφῆναι τὴν πόλιν ἀναγκάσαντες. οὐ γάρ, εἰ κακῶς ἔχει τὰ πρά-
γματα, διὰ τοῦτο μηδέν, ὅπως μὴ χεῖρον ἕξει, φροντιστέον.

12. 694

ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Ἐγὼ προσῆλθον τῷ πολιτεύεσθαι γεγονὼς ἔτη τρία καὶ τριάκοντα,
μὰ Δί' οὐ τριταγωνιστεῖν μαθών, ὡς Δημοσθένης ἔλεγεν, ἀλλὰ καὶ
γράφειν ἐλευθερίως, καὶ παιδείας φροντίσας τὰ μέτρια, καὶ λόγους οἵ-
2 ους λέγειν ἐν Ἀθήναις ἔπρεπε. καὶ τούτους οὐκ εἰς συκοφαντίαν γυ-
μνάσας, οὐδέ τινι τῶν πολιτῶν δίκην δικασάμενος εὑρεθήσομαι λαβὼν
ἀργύριον, οὐδὲ ὕβρεις ἀποδόμενος, ἀλλ' οὐδὲ ὑβρισθεὶς ὅλως οὐδὲ ἀφορ-
μὴν προπηλακισμοῦ παρασχών, οὐδὲ εἰς δίκην τινὰ τῶν πολιτῶν κατα-
3 στήσας ἔξω Τιμάρχου μόνου. καὶ οὐκ ἀλαζονεύομαι πρὸς ὑμᾶς ὡς
πολλὰ πάνυ λαβεῖν ἐξόν μοι χρήματα μὴ λαβών, ἀλλ' ὡς ἦν προσῆκον,
δίκην κατὰ τοὺς νόμους λαβών. καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν Κτησιφῶντα, 695
πολλὰ μὲν ὑπ' αὐτοῦ παθὼν πολλὰ δὲ ὑπὸ Δημοσθένους, παρανόμων
4 ἐγραψάμην, δικαιοτάτην ὦ θεοὶ γραφήν. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ καὶ
τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων καὶ τῶν ἐμῶν λόγων ἡ Δημοσθένους δεινό-
της κρείσσων ἐγένετο. ἐφάνη δὲ ἴσως ἐφ' οἷς κατηγορήθην πρότερον
ὑπὸ Δημοσθένους, πολὺ μείζοσι δηλονότι τούτων οὖσι δι' ἃ νῦν ἐξέ-
πεσον, οὐ μικρὸν εἰς ὑμᾶς δεῖγμα τοῦτο τοῦ καλῶς ἐμὲ πεπολιτεῦσθαι
5 νομίζειν, ὅτι οὐδὲ Δημοσθένους κατηγοροῦντος ἑάλων. μετὰ δὲ ταύ-

v. 1. πολεμοῦσιν] ὑμῖν πολεμοῦσιν a; ὑμῖν πολεμοῦσιν ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων c. 2. εἵνεκα a. ὡς] ὡς δεῖν Reiskius. 3. συστρατιὰς ac. 4. πόρους] σωροὺς a. 13, 1. αὐτοὺς] αὐτοῦ Reiskius. 2. ἐκείνῳ a. 3. τούτοις δὲ ἀπόχρη τὸ] τούτῳ δὲ ἀπεχρήσατο a: an ἀποχρησάτω? 4. ἡμῖν ac. 5. ἃ δεῖ] δὴ a. 6. ἡμῶν ac. titulum om ac. 1, 3. γράφειν] malim γραφεὺς. 4, 3. ἐφάνη] ἔφην ac. 4. τούτων] οὕτως a. 5. εἰς om ac. ἐμὲ πεπολιτεῦσθαι] πολιτεύεσθαι ac. 5, 1. νομίζεσθαι a.

την τὴν συμφορὰν καὶ τέλεον καταφανῆ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, οὐχ ὅπως
μόνοις ὑμῖν, ἐμαυτὸν οἴομαι γεγονέναι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὅτι ἀποθα-
νόντες οἱ ἄνθρωποι οὕτω καὶ φεύγοντες ἐκ τῶν πατρίδων, τότε δὴ
6 καὶ μάλιστα, ὁποῖοί τινες ἐγένοντο τοὺς τρόπους, διαδείκνυνται; καὶ
γὰρ ἃ συνέκρυπτον αὐτοὶ πρότερον, ἐκ μέσου γενομένων ἀναφαίνεται
καθαρῶς· αἰτιᾶται γὰρ πολὺ μᾶλλον τῶν ἐχθρῶν ἕκαστος αὐτοὺς οὐ- 69
δὲν ἀντειπεῖν δυναμένους. οἱ δὲ δὴ φεύγοντες ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις,
ὡς τὰ τῶν πολεμίων ἀεὶ προαιρούμενοι καὶ παντελῶς, δεικνύουσι καὶ
τοὺς τρόπους καὶ τὰς ἐν τῷ πολιτεύεσθαι γενομένας αὐτοῖς γνώμας κα-
ταφανεῖς· καὶ γὰρ ὅπως φέρουσι τὰς συμφορὰς καὶ ὡς διάκεινται πρὸς
7 τὰς ἑαυτῶν πατρίδας, ἐξετάζονται σαφῶς. ἆρ᾽ οὖν ὡς καὶ Φιλίππῳ
προδοὺς τὴν ἐμαυτοῦ πατρίδα καὶ παραπρεσβεύσας τοιαῦτα κατὰ τῆς
πόλεως, ὡς δὴ θεραπεύσας Μακεδόνας, ἐπειδὴ τάχιστα φεύγων παρ᾽
ὑμῶν ᾠχόμην, πρὸς Ἀλέξανδρον ἀπηλλάγην, χάριν τε ὧν παρεσχόμην
αὐτῷ κομιούμενος καὶ προμηθείας δηλονότι τευξόμενος παρ᾽ αὐτῷ;
8 καὶ οὐκ ἔσθ᾽ ὅπως οὐχ ἑώρων τὰ μὲν ἐν Βοιωτίᾳ πανδοκεῖα Δημάδην
ἔχοντα καὶ χωρία ζευγῶν εἴκοσιν ἀροῦντα καὶ χρυσᾶς ἔχοντα φιάλας,
Ἡγήμονα δὲ καὶ Καλλιμέδοντα, τὸν μὲν ἐν Πέλλῃ τὸν δὲ ἐν Βεῤῥοίᾳ,
καὶ δωρεὰς ἅμα εἰληφότας καὶ γυναῖκας εὐπρεπεστάτας γεγαμηκότας.
9 καὶ μὴν οὐδὲ πρὸς Θηβαίους οὐδ᾽ εἰς Θετταλίαν ᾠχόμην παρ᾽ ὑμῶν, 69
οὐδὲ πρὸς ἄλλους τινάς, παρ᾽ οἷς ἢ λοιδορεῖν ἔδει με τὴν πατρίδα τὴν
ἐμὴν ἢ λοιδορουμένης αὐτῆς ἀκούειν, ἀλλ᾽ εἰς Ῥόδον ἀφικόμην, οὔτε
μὰ τὸν Δία δυσμενῶν ὑμῖν οὔτ᾽ ἄλλως φιλαπεχθημόνων ἀνθρώπων πό-
10 λιν. τὸ μὲν γὰρ ἄγχιστα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος ἑστάναι κατειρωνευο-
μένων ἔμοιγε τῆς συμφορᾶς εἶναι μᾶλλον ἢ στεργόντων ἐδόκει τὴν πό-
λιν· τὸν δὲ ὄντως στέργοντα τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὡς ποῤῥωτάτω μᾶλλον
αὐτῆς ἐχρῆν ἀπιέναι, καὶ μηδὲν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπόμνημα ἔχειν, ὃ
11 τὴν γνώμην ἀμύξει. καὶ γὰρ οὐδ᾽ ἐνταῦθα μείνας, ἐν Ῥόδῳ, φα- 6
νείην ἄν, ἀλλὰ τῆς στερεᾶς ἑλόμενός τι μικρὸν φρούριον, Ἄμμον· κἀν-
ταῦθα πριάμενος χωρία τοσούτων ταλάντων, ὅσων εἰκὸς ἦν τὸν Φι-
λίππου μὲν πρότερον εἶτ᾽ Ἀλεξάνδρου μισθωτὸν ὕστερον γενόμενον καὶ
Φωκεῖς προδόντα καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν Μακεδόσι, κάθη-
μαι μεθ᾽ ἑπτὰ θεραπόντων ἐνταῦθα καὶ δυοῖν μόνοιν γνωρίμων καὶ

v. 1. τέλεον] an τελέως? καταφανῆ] ὡς καταφανῆ a. 3. τῆς πατρίδος a. 6, 1. ὁποῖοί τινες] libri τινες ὁποῖοι. 2. γενομένων] γενομένων ἐκείνων c. 3. αὐτοὺς post μᾶλλον ponit c, om pr a.
7. καὶ γὰρ] καὶ γὰρ καὶ ac. 7, 1. ὡς om a. 2. ἑαυτοῦ c. παραπρεσβεύσας] παρασκευάσας c. 3. ὡς] καὶ a. 8, 3. δὲ καὶ] μὲν καὶ a. 9, 3. Ῥόδον] ῥώμην a. 4. δυσμεναίνων a.
10, 1. ἑαυτοῦ a. 4. ὄμμασιν a. 11, 2. στερεᾶς] περαίας Marklandus. 3. ὅσων] δυοῖν ὅσων c, δυοῖν ὅσον a. 6. μόνων a, μόνον c.

12 τῆς ''μητρός, ἣ τρίτον ἔχουσα καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος ἔπλευσε σὺν ἐμοὶ 699
μεθέξουσα τῆς δι' ὑμᾶς μοι συμφορᾶς γενομένης, καὶ μετὰ γυναικός,
ἣ συνεξέπεσέ μοι κωλύοντος αὐτὴν τοῦ πατρὸς καὶ μένειν ἴσως ἀναγκα-
ζόντων τῶν νόμων, τὸν τρόπον τῆς πόλεως μᾶλλον ἢ τοὺς νόμους ἐπι-
σταμένη, καὶ μετὰ τριῶν παίδων οὐδέπω καὶ νῦν τῆς ἑαυτῶν συμφο-
ρᾶς ἐπαισθομένων, οὐδὲ ὁποίαν αὐτοῖς ὁ θεὸς δέδωκε γινομένοις πα-
τρίδα τὴν Ἀθηναίων πόλιν, ὁποίαν δ' εὐθέως γενομένων αὖ ἀφῄρηται
13 πάλιν. καὶ ἕτεροι μέν, ὡς ἔοικε, τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, τοὺς ἢ ἐν Βοιω-
τίᾳ γεννηθέντας ἢ ἐν Αἰτωλίᾳ, πρὸς ὑμᾶς πέμπουσι τῆς αὐτόθι παι-
δείας μεθέξοντας· οἷς δὲ ταῦτα παρὰ τῆς φύσεως ὑπῆρξεν, οὐ δημο-
ποιήτου πατρὸς οὖσιν οὐδ' ἐπ' αἰτίαις αἰσχραῖς ἑαλωκότος, φεύγουσιν
14 ἔτι νήπιοι, καὶ τρέφονται πένητες ἐν ἐρημίᾳ τε καὶ φυγῇ πατρῴᾳ. καὶ
περὶ μὲν τῶν Λυκούργου ''παίδων Δημοσθένης ὑμῖν ἐπιστέλλει, καὶ δεῖ- 700
ται καλῶς ποιῶν χαρίσασθαι τὸ πατρῷον αὐτοῖς ὄφλημα, καὶ ὑμεῖς
οὐδὲν ἀλλ' ἢ Ἀθηναίων ἔργον, ἐλεήσαντες αὐτοὺς καὶ χαρισάμενοι, ἐποι-
ήσατε· καὶ γὰρ ὀργίζεσθαι ῥᾳδίως ὑμῖν ἔθος ἐστὶ καὶ χαρίζεσθαι πά-
15 λιν· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τῶν ἐμαυτοῦ παίδων οὐκ ἂν ὑμᾶς πείσαιμ' ἂν δεόμε-
νος, ὡς μή μοι μόνον ἐν ὀρφανίᾳ τραφῶσιν, ἀλλ' ὀρφανοὶ ἅμα καὶ φυ-
γάδες ὄντες, οὔτε ἀδικήσαντες παῖδες ὄντες, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλως ἑαλωκότες,
τὰ μέντοι τῶν ἑαλωκότων πάντα πεπονθότες. εἶτα τελευτήσαντος ἀνα-
μνήσθητέ μου, καὶ χαρίσασθε τὰς δεήσεις, νῦν προσέχοντες ἡμῖν. ἀλλὰ
καὶ πράξατε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ πείσθητε, τὰ συνήθη ὑμῖν αὐτοῖς
16 καὶ μέτρια ποιοῦντες. οὐ γὰρ ἂν δὴ τῶν τρόπων ἀποσταίητε ''καὶ κα- 701
ταλύσαιτε τὴν τῆς πόλεως δόξαν, ἣν ἐπὶ χρηστότητι μείζω καὶ φιλαν-
θρωπίᾳ διὰ παντὸς ἔσχεν ἢ ταῖς ἄλλαις πάσαις ἡ πόλις. οὐδ' ἂν Με-
λάνωπος ἰσχύσειε πλεῖον κωλύων ὑμᾶς μιμεῖσθαι τὴν ἑαυτῶν χρηστό-
τητα καὶ φιλανθρωπίαν, ἢ παρακαλῶν οὐκ Αἰσχίνης — οὐδαμῶς μὰ τοὺς
17 θεούς· οὐ γὰρ αὐτάρκης οὐδ' εὐτυχὴς πείθειν ἔγωγε τὴν πατρίδα τὴν
ἐμήν, καὶ μάλιστα νῦν, ἐμαυτοῦ χάριν πείθειν δοκῶν — ἀλλ' ὁ τῆς πό-
λεως τρόπος καὶ τὸ πάλαι ὑμῶν ὄνομα καὶ τὸ τῶν προγόνων ἦθος, ᾧ
''ἀναγκαιότερον δήπουθεν ἢ Μελανώπῳ καθ' ἡμῶν δεομένῳ προσέχειν. 702

12, 2. γενομένης om *a*. 3. ἀναγκάζοντος *a*. 4. ἐπισταμένην *c*. 7. ὁποίαν — πάλιν om *c*. αὖ ἀφῄρηται πάλιν] ἀνήρηνται πόλιν *a*. 13, 1. τοὺς — τοὺς ἢ] ἢ τοὺς — ἢ τοὺς *ac*. 2. ἢ] δὲ *a*. ἡμᾶς *a*. 4. αἰτίας αἰσχρᾶς *c*. 14, 2. τῶν om *c*. παίδων] λόγων pr *a*. 4. ἄλλ' *c*. 5. χαρίσασθαι *c*. 15, 1. πείσαιμ' ἂν Reiskius: libri πεισαίμην. 4. τελευτήσαντες *c*. 5. νῦν] νῦν οὐ Reiskius. 6. καὶ πράξατε] γὰρ εἴξατε Reiskius. ὑμῖν] τε *c*, om *a*. 16, 1. τῶν om *c*. ἀποστήσετε *a*. 2. μείζω om *a*. 17, 1. εὐτυχὴς] εὐπειθὴς *c*.

ΔΗΜΑΔΟΥ

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΙΑΣ *).

pag. Steph. 178.

Τῆς μὲν τῶν κινδυνευόντων σωτηρίας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τῆς τιμωρίας ὑμεῖς παρὰ τῶν νόμων τὴν ἐξουσίαν εἰλήφατε· οὔτε δὲ ἰατρὸς ἐμπείρως δύναται θεραπεῦσαι τοὺς κάμνοντας, ἂν μὴ τὴν αἰτίαν τοῦ νοσήματος κατανοήσῃ, οὔτε δικαστὴς ὁσίαν θεῖναι τὴν ψῆφον, ἐὰν μὴ
2 τοῖς τῆς κρίσεως δικαίοις ᾖ παρηκολουθηκώς. ἐμπεσὼν δὲ αὐτὸς εἰς μέσην τῶν ῥητόρων δυσμένειαν, ὥσπερ τῆς παρὰ θεῶν, οὕτω τῆς παρ' ὑμῶν δέομαι τυχεῖν βοηθείας. διαβάλλουσι γάρ μου τὸν βίον, οἰόμενοι τὸν λόγον ἄπιστον καταστήσειν. ἐγὼ δ' ἀποθανὼν μὲν ἢ ζῶν οὐδέν εἰμι· τί γὰρ Ἀθηναίοις, εἰ παρανάλωμα Δημάδης; δακρύσει δέ μου τὴν ἀπώλειαν οὐχ ὁ στρατιώτης (πῶς γάρ, ὃν αὔξει μὲν πόλεμος, εἰρήνη δ' οὐ τρέφει;) ἀλλ' ὁ τὴν χώραν γεωργῶν καὶ ὁ τὴν θάλατταν πλέων καὶ πᾶς ὁ τὸν ἡσύχιον βίον ἠγαπηκώς, ᾧ τὴν Ἀττικὴν ἐτείχισα, τοὺς ὅρους τῆς χώρας περιβαλὼν οὐ λίθοις ἀλλὰ τῇ τῆς
3 πόλεως ἀσφαλείᾳ. δεινὸν δέ τι συμβαίνει πολλοῖς τῶν κρινόντων, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὥσπερ γὰρ ἡ τῶν ὀφθαλμῶν νόσος τὴν ὅρασιν συγχέασα κωλύει τὰ ἐμποδὼν κείμενα θεωρεῖν, οὕτως ἄδικος παρεισδύνων λόγος εἰς τὰς τῶν δικαστῶν γνώμας οὐκ ἐᾷ δι' ὀργὴν συνορᾶν τὴν ἀλή-

*) Demadis fragmentum in sex codicibus inveni, C et E Laurentianis (plut. 57. codd. 4 et 52), I Marciano (522), M et N Vaticanis (66 et 1366), T Parisiensi Regio (2944).

2, 2. μέσην] τὴν E. 9. θάλασσαν E. 10. ἥσυχον E.
3, 2. ὦ ἄνδρες rc E, ὧδε M, ὦ N, om pr E: ὧδε ς.

θειαν. διὸ καὶ δεῖ συνορᾷν ὑμᾶς εὐλαβῶς ἐπὶ τῶν κινδυνευόντων μᾶλλον ἢ τῶν ἐγκαλούντων· οἱ μὲν γὰρ αὐτόθεν ἔχουσιν ἐκ τῆς πρωτολογίας ὁποῖον αὐτοὶ βούλονται τὸν δικαστήν, οἱ δ' ἀναγκάζονται πρὸς "ὠργισμένους κριτὰς 179
4 τὴν διάνοιαν ἀντιτάσσεσθαι. ἐὰν μὲν οὖν φαίνωμαι τοῖς ἐγκαλουμένοις ἔνοχος, καταψηφίσασθε, μὴ φείσησθε· οὐ παραιτοῦμαι· ἂν δ' εὑρίσκωμαι τῶν ἐγκεκλημένων κεχωρισμένος τῷ δικαίῳ, τοῖς νόμοις, τῷ συμφέροντι, μὴ πρόησθέ με τῇ τῶν κατηγόρων ὠμότητι. εἰ δὲ πάντως ἀποθανὼν συμβαλοῦμαί τι πρὸς τὴν κοινὴν σωτηρίαν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, ἑτοίμως ἔχω τελευτᾷν· κτήσασθαι γὰρ ἰδίῳ θανάτῳ δημοσίαν εὔνοιαν καλόν, ἐὰν ἡ χρεία τῆς πατρίδος ἀλλὰ μὴ ὁ τούτων λόγος τὸ νῦν ἀφαιρῆται.
5 δότε δή μοι πρὸς θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δότε διαλεχθῆναι ὡς προαιροῦμαι πρὸς ὑμᾶς περὶ τῶν δικαίων. δοκῶ μὲν γὰρ δύναμιν εἶναί μοι καὶ τοῖς ἄλλοις βοηθεῖν· ἐν δὲ τούτοις ἐμποδίζει μου τὸν λόγον ὁ φόβος. ἄλλως δὲ οὐ τὸν ἔλεγχον τοῦ πράγματος δέδοικα, ἀλλὰ τὴν τῶν ἀντιδίκων διαβολὴν μόνον, ἥτις οὐ κρίνει τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλὰ φύεται τοῖς δοκοῦσι λέγειν ἢ πράττειν. ἡ παρ'
6 ὑμῖν ἐλπὶς δὲ δικαία· ἐὰν δὴ ταύτης κατατύχω, πάσας ἀπολύσομαι τὰς διαβολάς· ἄνευ δὲ ταύτης οὔτε ὁ λόγος οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια σῶσαι δύναιντ' ἂν τὸν ἀδίκως κρινόμενον. οὐκ ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι πολλοὶ πολλάκις ἤδη τῶν ἐγκαλούντων ἀπὸ μὲν τῆς κατηγορίας ἔδοξαν δίκαια λέγειν, παρατεθείσης δὲ τῆς ἀπολογίας εὑρέθησαν αὐτοὶ συκοφαντοῦντες· ὃ δὴ καὶ νῦν πέπεισμαι τούτοις παρακολουθήσειν ὑμῶν [ἀκούειν προαιρουμένων μετ' εὐνοίας.

v. 4. ὀργιζομένους E. 4, 6. τῇ om T. 8. ἡ EIT: ἢ ς. 9. τὸ] τι ς. ἀφαιρήσηται C: ceteri ἀφαιρήσεται. 5, 5. πράγματος δέδοικα, ἀλλὰ τὴν τῶν ἀντιδίκων διαβολὴν μόνον, ἥτις C: ceteri πράγματος, ἀλλὰ τῇ τῶν ἀδίκων μόνον, ὅς. 7. δοκοῦσι] ἀδικοῦσι: fortasse legendum εὖ δοκοῦσι. 6, 1. ἐὰν δὴ ταύτης κατατύχω C: ceteri ἐὰν ταύτης κατατυχών. 2. ἀπολύσωμαι I. 4. δύναιντ' ἂν C: δύνανται ς. 6. παραθείσης C.

7 Ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς ἄλλης μου πολιτείας κατηγορεῖν ἐπε-
χείρησαν, βραχέα βούλομαι περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ἔπειθ'
οὕτως ἐπὶ τὴν λοιπὴν δικαιολογίαν ἀπελθεῖν, ἵνα μὴ
λάθωσιν ὑμᾶς παρακρουσάμενοι. γεγονὼς γάρ ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι Δημάδου πατρός, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι
γινώσκουσιν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτως ἔζων ὡς ἠδυ-
νάμην, οὔτε κοινῇ τὸν δῆμον ἀδικῶν οὔτ' ἰδίᾳ λυπῶν οὐ-
δένα τῶν ἐν τῇ πόλει, πειρώμενος δ' ἀεὶ τοῖς ἰδίοις πό-
8 νοις τὴν ἀσθένειαν τοῦ βίου διορθοῦσθαι. ἡ πενία δ'
ἴσως δύσχρηστον μὲν ἔχει τι καὶ χαλεπόν, κεχώρισται δ' αἰ-
σχύνης, ὡς ἄν, οἶμαι, τῆς ἀπορίας ἐπὶ πολλῶν οὐ τρόπου
κακίαν ἀλλὰ τύχης ἀγνωμοσύνην ἐλεγχούσης. προσελ-
θὼν δὲ τοῖς κοινοῖς οὐκ εἰς δίκας καὶ τὴν ἀπὸ τῆς λο-
γογραφίας ἐργασίαν ἔθηκα τὸν πόνον, ἀλλ' εἰς τὴν ἀπὸ
τοῦ βήματος παῤῥησίαν, ἣ τοῖς μὲν λέγουσιν ἐπισφαλῆ
παρέχεται τὸν βίον, τοῖς δ' εὐλαβουμένοις μεγίστην δίδω-
σιν ἀφορμὴν πρὸς κατόρθωσιν· οὐ γὰρ ἐν τῇ τοῦ λέγον-
9 τος χάριτι δεῖ συνεκπίπτειν τὴν τῆς πατρίδος σωτηρίαν. χι-
λίων ταφὴ Ἀθηναίων μαρτυρεῖ μοι, κηδευθεῖσα ταῖς τῶν
ἐναντίων χερσίν, ἃς ἀντὶ πολεμίων φιλίας ἐποίησα τοῖς
ἀποθανοῦσιν. ἐνταῦθα ἐπιστὰς τοῖς πράγμασιν ἔγραψα
τὴν εἰρήνην· ὁμολογῶ. ἔγραψα καὶ Φιλίππῳ τιμάς· οὐκ
ἀρνοῦμαι. δισχιλίους γὰρ αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων καὶ
χίλια πολιτῶν σώματα χωρὶς κήρυκος καὶ τὸν Ὠρωπὸν
10 ἄνευ πρεσβείας λαβὼν ὑμῖν ταῦτ' ἔγραψα. ἐπείληπτο
δὲ τῆς γραφούσης χειρὸς οὐχ ἡ δωροδοκία τῶν Μακεδό-
νων, ὡς οὗτοι πλαττόμενοι λέγουσιν, ἀλλ' ὁ καιρὸς καὶ
ἡ χρεία καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον καὶ ἡ τοῦ βασι-
λέως φιλανθρωπία· ἐλθὼν γὰρ ἐπὶ τὸν κίνδυνον ἐχθρὸς
τῶν ἀγώνων φίλος ἐχωρίσθη, τὸ τῶν νενικηκότων ἆθλον
11 τοῖς σφαλεῖσι προσθείς. πάλιν τοίνυν ἧκε τῇ πόλει και-

7, 6. ἐδυνάμην E. 8, 9. πρὸς τὴν κατόρθωσιν T. ἐν deleverim. 9, 2. ταφὴ] τὲ φὴ MNT, τε φῇ E. 7. κήρυκας T. ὀρωπὸν N, ὀρωπὸν MT. 10, 1. ἐπείληστο I. 11, 1. τῇ πόλει om E.

ρὸς ἕτερος, ἵνα τοὺς μεταξὺ κινδύνους ἑκὼν ἐπιλάθωμαι· καὶ πάντες μὲν οἱ τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες τὸν Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀνεβίβαζον, καὶ τοῖς ψηφίσμασιν ἀναπλάττοντες φρόνημα μεῖζον τοῦ δέοντος ἀνδρὶ νέῳ καὶ φιλοδόξῳ περιέθηκαν, λοιποὶ δὲ ἦμεν ἡμεῖς καὶ Λακεδαιμόνιοι, πρόβλημα τῆς σωτηρίας ἔχοντες οὐ χρημάτων πλῆθος, οὐχ ὅπλων παρασκευάς, οὐχὶ πεζῶν σύνταξιν, ἀλλ' ἐπιθυμίαν μεγάλην, δύναμιν δ'
12 ἀσθενῆ καὶ ταπεινήν. ὧν μὲν γὰρ ἐσύλησε τὴν ἰσχὺν 180
ὁ περὶ Λεῦκτρα κίνδυνος, ὁ δὲ πρότερον ἀπείρατος ὢν πολεμίας σάλπιγγος Εὐρώτας Βοιωτοὺς ἐν τῇ Λακωνικῇ στρατοπεδεύοντας εἶχεν· ἀπέκειρε γὰρ τὴν ἀκμὴν τῆς Σπάρτης ὁ Θηβαῖος, καὶ τοὺς ὅρους τῆς Λακωνικῆς τεθειμένους τὴν ἀκμὴν τῶν νέων συνέκλεισε ταῖς τέφραις. τὰς δ' ἡμετέρας παρασκευὰς ἀνάλωσεν ὁ πόλεμος, καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν ζώντων συνέτριψεν ἡ συμφορὰ τῶν ἀπο-
13 θανόντων. Θηβαῖοι δὲ μέγιστον εἶχον δεσμὸν τὴν τῶν Μακεδόνων φρουράν, ὑφ' ἧς οὐ μόνον τὰς χεῖρας συνεδέθησαν ἀλλὰ καὶ τὴν παῤῥησίαν ἀφῄρηντο· τῷ γὰρ Ἐπαμινώνδου σώματι συνέθαψε τὴν δύναμιν τῶν Θηβαίων ὁ καιρός. ἤκμαζον δὲ τοῖς σώμασιν οἱ Μακεδόνες, οὓς ἤδη ταῖς ἐλπίσιν ἐπὶ τὰ σκῆπτρα καὶ τοὺς Περσῶν θη-
14 σαυροὺς ἡ τύχη διεβίβαζεν. ἐνταῦθ' ὁμοίως Δημοσθένης μὲν ἐκύρωσε πόλεμον, καλὴν μὲν τοῖς ὀνόμασιν οὐ σωτήριον δὲ τοῖς ἔργοις συμβουλίαν εἰσηγησάμενος τοῖς πολίταις· ὡς δὲ πλησίον ἔστη τῆς Ἀττικῆς, ἡ χώρα δὲ εἰς τὴν πόλιν κατεκλείετο, καὶ τὸ περιμάχητον καὶ θαυμαζόμενον ὑπὸ πάντων ἄστυ βοῶν καὶ προβάτων ὥσπερ ἔπαυλις καὶ τῶν βοσκημάτων ἐπληροῦτο, βοηθείας
15 δ' οὐδαμόθεν ἦν ἐλπίς, ἔγραψα τὴν εἰρήνην. ὁμολογῶ, καὶ φημὶ καλῶς καὶ συμφερόντως πεπραχέναι τοῦτο·

v. 2. μὲν om C. 4. μεῖζον] μικρὸν E. 5. περιέθηκα EIMNT. 12, 2. πρότερος M. 4. εἶχεν] εἶδεν ς. 6. νεῶν EIMNT. 13, 2. συνεδόθησαν T. 3. καὶ om I. 14, 4. ἔστη] ἐστι T. 15, 2. πεπρᾶχθαι C.

κρεῖττον γὰρ ἐπερχόμενον ἐκκλῖναι τὸ νέφος ἢ φερομένῳ
συναπενεχθῆναι τῷ ῥεύματι. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων λύπην ἐμοὶ παρ' ὑμῶν
μηδεμίαν ἀπογεννῆσαι δυσμένειαν. οὐ γὰρ ἐγὼ κρατῶ
τῆς τύχης, ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ βίου, δι' ἣν κινδυνεύει. δεῖ
δὲ τὸν σύμβουλον, καθάπερ τὸν ἰατρόν, οὐ τῆς νόσου
τὴν αἰτίαν ἔχειν, ἀλλὰ τῆς θεραπείας τὴν χάριν ἀπο-
16 λαμβάνειν. καταχωρίσαντες οὖν τὰ συμβάντα διὰ τὰς
ἔξωθεν αἰτίας, ψιλῶς ἐπὶ τῶν πραγμάτων γυμνὴν θεω-
ρήσατέ μου τὴν πολιτείαν. μετὰ ταῦτα τοίνυν τῇ πό-
λει τρίτος ἐγένετο κίνδυνος πάντων χαλεπώτατος, οὐκέτι
πεμφθεὶς ὑπὸ τῆς τύχης, ἀλλ' ὑπὸ τῶν τότε ῥητόρων
17 ἐπαχθείς. καί μοι τῶν πεπραγμένων ἀναμνήσθητε, ἡνίκα
Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος τῷ μὲν λόγῳ παραταττό-
μενοι τοὺς Μακεδόνας ἐνίκων ἐν Τριβαλλοῖς, μόνον
δ' οὐχ ὁρατὸν ἐπὶ τοῦ βήματος νεκρὸν τὸν Ἀλέξανδρον
προέθηκαν, ἐν τῷ δήμῳ δ' ἀλείψαντες λόγοις εὐπρεπέσι
Θηβαίων τοὺς παρόντας φυγάδων θυμοὺς ἐπ' ἐλπίδι τῆς
ἐλευθερίας ἠκόνησαν, ἐμὲ δὲ στυγνὸν καὶ περίλυπον ἔφα-
σκον εἶναι μὴ συνευδοκοῦντα. . . . . . .

v. 6. τὸν ante ἰατρόν om C. 16, 1. καταχωρήσαντες T.
4. ἐγένετο T, ἐπι N, om I: ἐπήγετο ς. 17, 3. τριβαλοῖς CEIMNT.
7. δὲ om omnes.

Menda adhuc animadversa sic corrige ut reponas.

Vol. I. pag. 25. *ΥΠΟΘ.* v. 1. παῖδες p. 35. *ΥΠΟΘ.* v. 3. τοῦ νέου ὡς p. 38. §. 7. v. 8. τῆς p. 42, 4, 4. ἔθη. p. 43, 10, 5. προστρόπαιός p. 45 summa *ΦΟΝΟΥ.* (omissis *B. δ.*) p. 49, 21, 4. Ἡρώδην. p. 50, 25, 7. ἐπεδήμουν· p. 51, v. 2. ἴσασιν, p. 53, 37, 3. ἑαυτοῦ, p. 54, 41, 1. βασάνου· p. 55, 45, 1. πλοίου. ib. 5. ὄντα p. 57, 52, 5. ἄνδρα. ib. 54, 3. πλήθους· ib. 6. γραμματείῳ· p. 60, 65, 3. τῷ ib. 8. οἶδεν· p. 63, 77, 5. δεόντων p. 65, 85, 2. ἀποψηφίσασθαι. ib. 7. ἑνὸς p. 66, 89, 4. δίκῃ· p. 67, 91, 5. ἐργάζεσθαι. ib. 93, 5. ἠσεβηκότι. p. 68, 2. ἀσεβημάτων. p. 71, 7, 5. ἀνθρώποις. p. 78, 34, 1. ἢ p. 80, 44, 1. ἐπειδὴ p. 85, 2, 1. ὑμῶν, p. 87, 1. ὑμᾶς, ib. 7, 8. τοιαῦτα p. 89, 12, 10. δὲ καὶ ὅ. ib. 13, 6. *Νικιάδην* p. 92, 4. ὁ ib. 23, 3. ἑτέρου, p. 94, 29, 4. ἁμάρτημα ib. 30, 10. ἐποίησαν· et 11. εἰδόσιν· p. 96, 36, 4. δήμου p. 97, 41, 3. αὐτὸν „ἀρά ib. 4. φίλους." ib. 5. οἴχεσθαι. p. 104, 2. ὡμολόγει p. 105, not. v. 4. προκλείδης p. 107, 81, 2. ὑμῖν p. 116, 114, 6. ὁμολογῆσαι. p. 117, 116, 1. λέγει„ ib. 119, 4. ἢ p. 119, 125, 5. θυγατέρα. p. 122, 137, 2. ἐμπορίας, p. 129, 10. 1. συμφοράς, p. 133, 26, 1. ἐκείνων, p. 138, not. v. 2. item 14, 1. p. 139, 1. παρεσκευάσθαι. ib. 17, 4. καταλύονται, p. 140, 22, 7. αὐτοῖς. ib. 23, 4. τιν' p. 143 extr. ποιῆσαι. p. 144, 38, 1. βιασάμενοι, p. 147, 3, 5. ἀποδοθείσης διαψηφισαμένων p. 149, 10, 2. βούλομαι. ib. 12, 5. αὑτῶν p. 153, 25, 2. Ὀλυμπίασι, p. 155, 30, 5. προσέταξε. p. 157, 37, 3. ἐκινδύνευον, p. 161, 2, 1. ἂν p. 165, 21, 3. ὡμολογημένων. p. 170, 42, 4. σιδήριον;) ib. 5. ἐποιούμην; ib. 44, 1. εὑρήσετε. p. 171, 1, 4. λέγειν· p. 172, 2, 10. αὑτῶν p. 175, 15, 6. μαχόμενοι, p. 189, 77, 1. ὀλοφύρεσθαι. p. 193, 13, 4. ἀπιών· p. 198, 40, 2. νομίζω· p. 199, 44, 6. ἑτέρους p. 211, 31, 3. γίνεται. p. 213, 40, 2. ὅτι p. 214, 44, 3. κολάζειν. p. 215, 49, 1. γένοιντο, p. 217, 55, 3. τούτου. p. 218, 5, 3. γὰρ p. 223, 5. ἠρημένος. p. 235, 4, 2, τουτί. p. 241, 6, 4. οὖν p. 242, 8, 3. οὐδ' ib. 10, 6. πολεμίων. p. 244, 6, 1. ὑμετέρων p. 245, 3. δοῦναι· p. 251, 44, 1. ἦσαν. p. 253, 52, 6. Ἐλευσῖνάδε p. 257, 74, 1. ἡμέρᾳ ἐκκλησιάζετε p. 258, 79, 1. κατηγορημένα· p. 264, 9, 5. μηδέν· p. 265, 13, 8. ἀπωλέσαμεν, p. 267, 2. αὐτὸς p. 269, 32, 7. ἔξαρνον ib. 36, 3. ᾧ p. 270, 41, 4. ἀδελφῷ p. 271, 46, 4. ἡδίστων; p. 277, 71, 5. ἥψατο, p. 280, 83, 2. τιμωρούμεθα. ib. 3. ἀδικημάτων p. 292, 39, 7. τὸν πρὸς μητρὸς p. 310, 8, 2. περαίνοιμι p. 314, 29, 6. κτήσασθαι, ib. 30, 1. καταλελοιπέναι.

Vol. II. pag. 15. v. 1. φήσομεν. p. 16, 3, 6. ζῆν p. 26, 45, 1. ἕκαστον p. 35, 29, 1. διελθεῖν, p. 49, 26, 3. γεγόναμεν, p. 59, 31, 7. ἀναιρεῖ p. 94, 19, 3. γε et 4. γεγνώσκειν. p. 96, 27, 2. ἀκούουσιν. p. 106, 68, 7. καὶ p. 135, 1. ὅτε p. 145, 67, 6. αὐτῶν p. 146, 71, 2. ποιητέον, ib. 73, 5. ἄσμενοι p. 185, 33, 3. ἐν p. 190, 55, 5. σοφωτέρους ἐσομένους p. 198, 93, 2. ἄρξαντες p. 208, 133, 7. οὐδέτερον p. 227, 68, 1. ὁμολογουμένως p. 229, 76, 2. τοῦτον, ib. 4. γεγονόσι p. 234, 18, 3. οὔπω p. 254, 29, 2. ὑπερέβαλεν, p. 260, not. v. 2. ἄγω *Γ*: p. 261, not. v. 4. om *Γ*. 5. οὐ τελείαν om *Γ*. 8. ἐν om *Γ*. 9. p. 262, 12, 7. δαπανωμένους, p. 264, 20, 5. μηδέν p. 267, 31, 1. συμφέροντος· p. 276, 73, 6. μικρῶν p. 283, 98, 2. πικρότερα p. 296, 151, 7. καὶ προστ. καὶ συμβ. p. 299, 163, 7. δὲ τὸ μετὰ p. 309, 202, 2. τυχέων· p. 330, 3. ἀκινήτως ib. 14, 2. διάνοιαν, p. 337, 1. ὥσπερ p. 338, 28, 7. καταφυγεῖν. p. 339, 31, 2. ἀπελείφθησαν p. 340, 4. ἢ p. 343, 47, 2. πράττοντας p. 346, 63, 3. περιλαβεῖν, p. 349, 9, 5. ἦν p. 351, 19, 3. περιπίπτοντες. p. 366, 89, 5. διαφθείρεσθαι p. 380, 151, 7. ταῖς διατρ. ταῖς ἐμαῖς p. 381, 154, 7. εἰπεῖν, p. 383, 166, 1. ἐπιθυμήσαιτε παρ' p. 388, 187, 7. περὶ τὴν χρείαν ib. 188, 5. ἐπιμελῶς p. 411, 295, 4. ὁρῶσι p. 423, 25, 5. et p. 429, 49, 4. Ὀλυμπίασιν p. 439, 3. ὅ τι p. 442, 49, 6. ἄλλων, p. 461, 10, 4. πλέονος p. 471, 59, 5. διατελέσασαν, p. 473, 3, 1. ὑμᾶς. p. 480 summa (21).